Canela

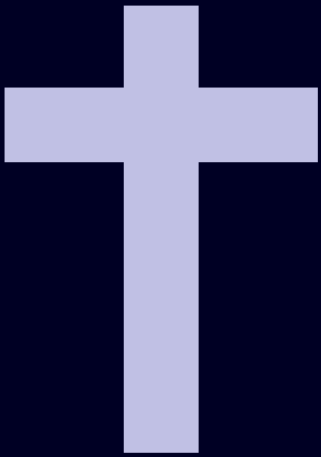

Canela: PAHPÃM JARKWA CUPAHTI JÕ KÀHHÔC (Portions)

Canela

Canela: PAHPÃM JARKWA CUPAHTI JÕ KÀHHÔC (Portions)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Canela)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-06-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jun 2025 from source files dated 26 Jun 2025
09d4e460-c38b-52b7-81c1-8300bfeb466a

Contents

MATEW 1
MACÔ 19
RUC 29
JOWÃW 113
ME HÀPÊN XÀ 178
ROMAN 255
1 CORINTI 303
2 CORINTI 315
CARATI 322
EPET 339
PIRIP 354
COROXO 364
1 TEXARÕN 375
2 TEXARÕN 383
1 TIMOT 388
2 TIMOT 400
TITO 408
PIREMÕ 414
IXAHER CATÊJÊ . . . 416
TIJAC 426
1 PETRÔ 438
2 PETRÔ 452
1 JOWÃW 460
2 JOWÃW 471
3 JOWÃW 473
JUTA 475
IPIPÊ XÀ 479
MENCRER XÀ 517

MATEW JÕ KÀHHÔC

Pê Joje cute ajpẽn par xà to ajmãr hamre
Matew 1.18-25

18 Pê Jeju Crixtô pỳm xà hane he. Pê Marijkwỳj me Joje ramã ihcunĩ kam, cute me hikwa xà na, me ajpẽn par pejtu. Ne me hikwa xwỳjrea na, cormã Marij cunĩ kam, ramã Pahpãm Carõ Pejti kôt ihkra ne ihtic.
19 Ne Joje pê hũmre pê catyt kam ipa catê, ne hàhcaprĩ, ne hàhcajrẽnti, na pê Marij te apu ihpahàm cupate, nee mehcunea kam mare mã, jũm te ahti na kam ihkra na ihkôt harẽn kêanre prãm nare. Cwỳrjapê ri aracri cute Marij me hikwa tuw na me ajpẽn par xà ata to hamre to prãm.
20 Ne caxwa ata kam, nõr xà kam nõ ne ita to amji kampaa, ne hõt. Mã ipimtir kam, côjkwa pĩn Pahhiti pê Pahpãm jarkwa na imprar catê nõ hỹrmã iwrỳc ne cumã:
— Hàpà Joje, apê pahhi xwỳ pê Tawi tàmxwỳ tàmxwỳ ita! Nee ca apu amji mã pa nare, ne atỳj Marij pê gĩxi ita na amji capa. He nee jũm te kam ihkra nare, ne Pahhiti Carõ Pejti kôt ri ihkra.
21 Quê ha cumã ihkra xũmre nõ ihpỳm, ca ha caa cumã haprỳ to Jeju. Ne haprỳ ita kôt harẽn xà te "Pahpãm te me hũtàr catê". Ampo na? He quê ha akra ita ihtỳj mehkwỳ kên catia ata pê me hũtà.
22 Ne ampo na ri gĩxi te hajỹr? Pê ramã Pahpãm jarkwa to ihcakôc catê japrỳ te Ixaj xwỳ ata gĩxi to awjarẽ, na quê ha hane. Na pê to hũjarẽn to:

23 "Quê ha jũm cuprỳ ne ihcunĩ kam ihkra,
ne cumã ihkra xũmre nõ cato,
quê ha cumã haprỳ to Emanew" hane.
Ne Emanew ita kôt harẽn xà te
"Pahpãm me pahcotea na ipa" — hajỹr.

Hõhõ, Pahhiti jarkwa to imprar catê te Joje mã hũjarẽn to hajỹr, ne ma hacpỹ mã côjkwa wỳr cute amji jaxàr.
24 Mã Joje pimprar, ne cute Pahhiti jarkwa na imprar catê ata jarkwa kam hapac pyrentu. Ne ihtỳj cute Marij pê hĩxi na ahna amji caxàr, ne nee cute me ajpẽn par xà ata to hamre nare.
25 Cakrô, pê nee cormã hĩxi tic ata na ihcaxun nare, pê ahnaa cumã ihkra xũmre pỳm, pê cumã haprỳ to Jeju.

2

Pê mehkrã kreti kwỳ Jeju pupun prãmte me cato
Matew 2.1-23

1 Pê Juta jõ pjê kam, Pãw jõ krĩ kam Jeju ihpỳm. Pê caxuaw Heroti pê Juta jõ pjê to ihhimpej catê. Ne amcro ata kam me hũmre krã kreti te amji jahkre pejti kwỳ ajco me caxêre cunea te amji kam hapac xà to me hahkre to me ipa. Ne cute me pyt japôj xà rũm, Juta jõ pjê kam, Krĩpinkrên wỳr me caxêti pupun, ne ma ihkôat pyt cjêj xà wỳr me pra. Ne krĩ mã me cator.
2 Ne curia amehkrĩ catêjê cukij ne me cumã:
— Jõ ri mõrmõ jũm krare pê Juta catêjê jõ pahhi ata pỳm? He wa ite ihmat ri pyt japôj xà rũm, me ijõ pjê pĩn, ite me hõ caxêti pupun, na wa ajpên ite amehkĩn, ne amji mã hũpahti to prãmte hỹrmã me pra — hane.
3 Mã Heroti pê Juta jõ pjê jõ pahhi ata te me hũjarẽn xà ita par, ne ampeaj kam, jũm te hũhhyr ne haxà kam pahhi na hàr na, cumã hũpa. Mã curia mehkrĩ catêjê

cunea mã, pahhi ata te me kam
incryc cumã hũpa.
4 Mã cute Pahpãm mã mehca-
jrẽn catêjê jõ pahhi me, me cumã
Mojxe xwỳ te me hapackre xà to
hahkre catêjê te me cuprõn, ne
pahhi pỳm xà na me hàhcukjêr to:
— Jõ ri quê ha Crixtô pê pahhi
na Pahpãm te capi ne ihkujahêc
ita ihpỳm? — hajỹr.
5 Mã cute me cumã harẽn to:
— Ita ri Juta jõ pjê kam, Pãw
jõ krĩ kam ri ihpỳm xà. Ampo
na? He pê ramã Pahpãm jarkwa
to mehcakôc catêjê Pahpãm jõ
kàhhôc kam ita na mehhôc to me
hane he:

6 “Pãw jõ krĩ, acrire cakrô,
krĩ cunea jirôa pê acati.
Ampo na?
He akaam ri me ijõ Pahhiti cator
xà.
Ne quê ha cato,
ne me ikwỳ pê Ixaher catêjê cunea
to ihhimpej,
ne me hamã” hane — hajỹr.

7 Mã aracri Heroti te pyt japôj xà
rũm me hũmre krã kreti me mõ
atajê na hàhwỳr, ne cute me ajpẽn
par, mã cute caxêti na mehcukij
to:
— Jũ caxuw mã caxêti ata cator?
— hajỹr. Mã me cumã:
— Caku pyxit jirôa pê ri ramã
cator — hane.
8 Jirô pê mã ri cute Pãw jõ krĩ
wỳr mehkujahêc, ne me cumã
harkwa hêj xia hyr to:
— Ca ha me pra ne jũm krare
ita na me acato, ne me imã harẽn
par peaj ne. Mãr wa hanea ne
me acuxà hõmpu, ne itỳj amji mã
hũpa, ne imã ihkĩnti ne — hajỹr.
9-10 Mã cute me pjê jõ pahhi
ata jarkwa par jirô pê mã ma me
pra, ne pry kôt hipêr cute me pyt
japôj xà rũm caxêti ata pupun.
Ne cute me caxêti pupun xà ata
pyrên ampeaj kam me hakry, ne
me cumã amji kĩn. Mã caxêti
ata me cumam tẽ, ne Marij ikre
kam ihkra to hỹr xà ata cwỳrpê
hàhhuc.
11 Mã ikre mã me hàr, ne cute
me Marij me ihkra ata pupun,
ne cute amji mã me hũpahti na
amji to me ipipẽ prãmte, cuna
mã mehkõn krã na me hỹr. Ne
me cumã mehkĩnti na me amji
jarẽn jirô pê, cute me cumã ampo
cjên xà jihê mẽn, ne me cumã me
ampo pejti jõr xà atajê jõr. Atajê
pê wakỳre prà tepti pê ôr me,
ampo jacrô cuxwati ata me, ampo
pê pĩhhôc pê ràm jĩn pyràc, ne
cuxwati ata me. Ne ampo atajê
cunea na hĩ jàhwỳar to hàhwỳr.
12 Mã caxwa ata kam Pahpãm te
me hõt kam me cumã hũjarẽn, ne
me cumã:
— Me apê pyt japôj xà pĩn me
acator catêjê, ca ha nee hacpỹ
mã Heroti pê pjê jõ pahhi ata
wỳr me amji jaxàr, ne me cumã
ahkrare nõ ata jarẽn nare — hajỹr.
Cwỳrjapê ri me hõ pjê wỳr, ma
pry nõa kôt, cute me amji jaxàr.

Pê Ejit jõ pjê wỳr me cuto

13 Mã me hõmpun catêjê, ma
ramã memprar jirô pê, côjkwa
pĩn Pahpãm mã memprar catê nõ
te Joje jõt kam cumã ihkra to
hũjarẽn to:
— To jỹ ne gĩxi me ihcãmter to
atẽm pyrentu, ma Ejit jõ pjê wỳr,
ne curia me ahtwỳ ne me akrĩ.
Wa ha pa jũ caxuw ate me amji
jaxàr xà to me amã awjarẽ! Ampo
na? Nee mã ampo na nare. Pjê jõ
pahhi pê Heroti ihtỳj apu ahkrare
ita japê, cute ihcuran prãmte —
hajỹr.
14 Mã Joje jũjarêan kam hỹr ne
cute ihkra impỳn, ne ma caxwaa
ri inxi me, Ejit jõ pjê wỳr me to tẽ,
ne amcro nõa na curi me cator.
15 Ne curia me hàhhuc ne
mehkrĩ, ne curi mehkrĩ ita na mã
me ahnaa Heroti tyc, mã cormã
hacpỹ mã, cute me amji jaxàr.
Ne pê rỳ pêa mã ramã Pahpãm

jarkwa to ihcakôc catêjê Jeju na,
me hõ kàhhôc kam, mehhôc ata
harẽn to hane he:

“Ite, por Ejit jõ pjê kam apu ikra
mõ ata na, ijàhwỳr” hane.

Pê ihkàhhôc kam ahna mehhôc
xà ata na pê hane.

Pê Heroti me ahkrare jipej

16 Mã Heroti te pyt japôj xà rũm
cute amji jahkre pejti te caxêti
pupun catêjê te mempar nare na,
me hahkre pej, ne ame kam in-
cryac to me kam incryc. Ne cute
hõ krãhtare mã ahkrare xũmre
curan na harkwa hyr to:

— Ca ha Pãw jõ krĩ me, krĩ
ajpẽn cahi na ihcuhhê atajê cunea
kôt me ahkrare xũmre na caku
pijakrut nare atajê cunea curan to
me mõ — hajỹr. Mã harkwa kôt
cute me hipej.

17 Ne pê Jeremij pê Pahpãm
jarkwa to ihcakôc catê ata ramã
rỳ pea mã ita jarẽn to hane he:

18 “Quê ha krĩ ata kam ame
amrãhti.
Quê ha pyjê cunea amehkra japê
xà to amencwỳr to me ipa
kam me to incrà tu.
Ne tee ame hõhtỳj to prãm.
Ampo na?
Nee mã ampo na nare.
Quê ha me cupê mehkra xũmre
cunea me ty,
cwỳrjapê quê ha cama amencwỳr
to ame ipa” hane.

Mã hũjarẽn xà ata na cute hajỹr.

Pê Ejit pĩn me amji jaxà

19 Mã Heroti tyc jirô pê mã,
côjkwa pĩn Pahpãm mã memprar
catê nõ te Joje jõt kam hỹrmã
cator, Ejit jõ pjê kam, ne cute
cumã hũjarẽn to:

20 — To jỹ ne gĩxi me ihcãmter to
ma hacpỹ mã me gõ pjê wỳr amji
jaxà. Ampo na? He nee mã ampo
na nare, ramã, por cute me akra
curan prãm atajê tyc par — hajỹr.

21 Mã Joje jỹr, ne cute ihkra
impỳn, ne ma inxi me, hacpỹ mã
me to amji jaxàr, ne me to mõ,
Juta jõ pjê wỳr.

22 Ne cute me Arquirãw pê
Heroti xwỳ kra pê hũm jaxà kam
pahhi na me harẽn par. Na ri curi
me mehkrĩ na me cumã hũpaa to
hũpa. Cwỳrjapê ri hipêr Pahpãm
te Joje jõt kam Hĩpôjajo jõ pjê wỳr
me hator.

23 Mã ma harkwa kôt hacpỹ mã
Hĩpôjajo jõ pjê wỳr cute me amji
jaxàr. Ne curia hipêr Naxare jõ
krĩ kam mehkrĩ. Ne pê Pahpãm
jarkwa to ihcakôc catêjê nõ ramã
rỳ pêa mã Pahpãm kra pê ahkrare
ata jarẽn to hane he:

“Naxare jõ krĩ pĩn pê cato” hane.

5

*Parixêw catêjê jirôa pê me pam-
pej na me pamã ihprãm*
Matew 5.17-30

17 Ne Jeju hanea ne me cumã:

— Nee ca, ite Mojxe xwỳ
me, Pahpãm jarkwa to mehcakôc
catêjê te me hapackre xà ata to
hamre prãmte icator na, ame
icãmjĩ nare. Wa quêt catyt kam,
cute me hapackre xà ita kôt ipa,
ne me amã ihkôt harẽn to im-
pej to ihcuhtacti, ca ate kam me
gapac, ne icuxà catyt kam me apa
prãmte, wa icator.

18 — He wa nee ame amã ihêj
xi jarẽn nare, ne ampeaj kam
wa me amã awjarẽ. Quê ha
nee côjkwa me, pjê kam ampo
cunea jamre xà wỳr Mojxe xwỳ
me Pahpãm jarkwa to mehcakôc
catêjê te me amji kam hapac xà na
ihkàhhôc ata hôc pyxitre nõ ipic-
tor nare. Quê ha hajỹr to ihcuhhê
rohnỳtti mã, ne ihkàhhôc kam
cute mehhôc catêjê te ampo te jũ
mãn xà atajê quê ha ihtỳj hane.

19 Na quê ha jũm te Pahpãm te
me pamã harkwa jirên xà ata par
nare, ne amjia kôt, amji kôat jũm
jũpar nare to cumã hahkre na,
quê ha ihtỳj côjkwa kam Pahpãm
himpej xà kam incrire ne, ne
Pahpãm cuna mã ihkêanre. Jĩkjê
na, quê ha jũm te Pahpãm te me
pamã harkwa jirên atajê kam ha-
pac, ne amji kôat catyt kam, jũm
jũpar to cumã hahkre ata, quê ha
côjkwa kam Pahpãm himpej xà
kam catia to cati.
20 — He ampeaj kam wa me
amã harẽ. Parixêw catêjê me,
Mojxe xwỳ te me hapackre xà to
hahkre catêjê me, me cumãa ihhêj
ne catyt kam me ipa. Ne Pahpãm
mãa nee catyt kam me ipa nare.
Na ca ha Pahpãm himpej xà mã
me acjêj prãm na, ca ha itajê jirôa
pê catyt kam me apa to prãm.

Cu ha nee jũm kam me pancryc nare

21 — Xà pê ca nee Pahpãm te me
aquêtjê mã harkwa hyr to:

"Nee ca amehcuran nare.
Quê ha jũm ahcura,
ca ha ma cute mehcukij catê wỳr
me to pra,
mãr quê mehkên na me hahkre
pej,
ne mehkên jahpan xà na mehkên
mã me cumẽ"

hajỹr kam me gapac nare?
22 Ne wa ha me amã ihkwỳ jirô
pê tỳj ita jarẽ he: "Quê ha jũm
te apu mehkwỳ nõ kam incryc na,
quê ha ihtỳj cute apu kam incryc
ita na hanea ne mehcukij. Ne quê
ha jũm mehkwỳ nõ mã harkwa to:
'Ampo cunea na gamreare' hajỹr
na, quê ha ihtỳj cute cumãn xà
ita jahpan xà na cute mehcukij
catê wỳr me to mõ. Ne por
jũm apu mehkwỳ nõ mã haprỳ
kêanre pyxwỳ ata, quê ha ramã
me pahcurê xwỳn pê Xatanaj jõ
cuhy wỳr mõr xàa kam ipa".

Cu pahte me to ihcupan xà to impej pyrentu to prãm

23-24 — Na ri cute hajỹr. Nãmri
ca ha ate Pahpãm mã hũrkwa
kam ampo jõr to amõr na, ne
curia ate me akwỳ nõ te ampo na
akam incryc na to amji japackre
na, ca ha curia ate Pahpãm mã
ampo jõr xà ata jicu, ne ma tẽ ne
mam me akwỳ nõ me ajpẽn mã
acaprĩ, jirô pê ca ha amji jaxà, ne
cormã ate Pahpãm mã ampo jõr
xà ata gõ.
25 — Ne quê jũm akam in-
cryc na, ato xwahna prãmte, ma
mehkên cukij xà wỳr me ato mõr
kwỳa kam, ca ha me amji to impej.
Ampo na? Ca ha ate me amji to
impej nare kam ahnaa mehkên
cukij catê acato, ne cumã me agõ,
quê ha ma krãhtare mã me agõ,
quê ha me gaxà.
26 He ampeaj kam wa ha me
amã awjarẽ. Quê nee gàmjõr par
nare kam, jũm amã hikran nare.
27 — He xà cute me amã Pahpãm
jarkwa jarẽn to: "Nee ca ahti na
ame pyjê to me axy nare" hajỹr
na gũpar nare?
28 He wa ha me amã ihkwỳ jirôa
pê ihpa tỳj ita jarẽ he: "Quê ha
jũm cama pyjê nõ pupu, ne kam
cumã amji caprẽp ata, pê ihhêj ne
ramã cute ahna hũhkra" hane.
29 — Cwỳrjapê quê ihhêaj to
awpôc rũm ato akên na aton
prãmte ampo kên pupu, ca capa
ne to awcapê. Nãmri ca ha ate
caxàr nare na, quê ha gĩ cunea
ihkên mã axà.
30 Ne quê ihhêaj to awpôc rũm
gũhkra akên na aton prãmte
ampo kên to, ca hanea ne hakep
ne to awcapê. Nãmri ca ha ate
hakep nare na, quê ha gĩ cunea
ihkên mã axà. He me pamã me
pahcukrã xà te amji jĩkjê ita na,
cute jũ mãn nare, ne Xatanaj jõ
cuhy kam me pajĩ cunea pỳpỳm
xà ata ri ampo kên itajê cunea
jirôa pê ihkêanre.

Cu ha nee ihcaprỳ na Pahpãm japrỳ na to amji mã me pahcakôc nare
Matew 5.33-37

33 — Pê Mojxe xwỳ me panquêtjê mã: “Ca ha ate Pahpãm japrỳ na ampo na cumã amji ton na, ca ha atỳj to” hane.

34 Ne pa, wa ha quêt cama amã to hahkre to hane he: “Ca ha ate ampo na amji ton xà ata kam, ca ha nee ihkaj na Pahpãm japrỳ to acakôc to, ‘Ỹhỹ, wa ha Pahpãm japrỳa na itỳj to’ hajỹr nare. Ne nee ca hanea ne ihcaprỳ na côjkwa pê Pahpãm krĩ xà to amji mã acakôc nare. Ampo na? He curũam ri me pahto ihhimpej.

35 Ne nee hanea ne pjê to amji mã acakôc nare. Ampo na? He pjê ita pê ri ihhêj rũm ihpar pyxwỳr xà. Ne nee ca Krĩpinkrên to amji mã acakôc nare. Ampo na? He cupê Pahpãm pê Pahhiti jõ krĩ.

36 Ne hanea ne nee ampo kôt akrãa to amji mã acakôc nare. Ampo na? Jũ wỳr ca me anõ amjia kôt me pahkĩ nõ pyxit peaj to haka, nare, to ihtycti ne.

37 Ne quêt ca ha cama harẽn to, ‘Ỹhỹ, wa ha to’, nare, ‘Quê, wa ha nee ton nare’, hane. Ne nee hirô pê mã garkwa nõ to acakôc nare. Ampo na? Pom ca me acakôc to impejti jirô pê, hipêr me ampo na me amji to itajê, Xatanaj pê me pahcurê xwỳn pĩn ri hapôj” hane.

6

Cu ha nee jũm te me pampejti na me pajarẽn na, mehprãm nare
Matew 6.1-8

1 — Ne wa ha hanea ne me amã ihnõ ita cawpa he. Co he! Nee ca cute ahna me apupun prãmte me kam mare mã Pahpãm mã hàpên xà impejti atajê ton to apa nare. Nãmri ca ha ate me ita to hajỹr na, ca ha nee me côjkwa kam Apãm Cati te me amã ampo pejti jõr xà ata cwỳr nare.

2 — Ne ca ha ate jũm pê hamreare ata mã cute ampo na ihprãm ata jõr na, ca ha aracri cumã agõ. Ne nee ca ha apê jũm pê caxwãm pê cute amji kam hapac xà kên, ne põ rũm ihhêj ne impej atajê nõ pyràc nare. Ne nee ca me cuxà Pahpãm mã mehcakôc xà jũrkwa me, krĩ cape na apu amji pejti jarẽn to amõr nare. He jũm te impejti na amji mã me harẽn prãmte ri, ame hajỹr to mõ. Ne cute amji mã me harẽn pejti ata pê ri ihhêj rũm hàmcwỳr xà. Na quê ha nee Pahpãm hipêr cumã ampo jõr nare na, ca me to amji japackrea ne.

3 — Ne ca ha cute ampo na me prãm catêjê mã ampo gõ, ne ate cumã ampo jõr xà ata na amji to amxu, quê nee gõ ikwỳ nõ peaj ahna gahkre pej nare.

4 Ca ha ampo pejti to, ne atỳj to amxu, ne ahna amji to apimxur peaj ne, quê nee jũm ahna gahkre pej nare, quê ha Apãm Cati pit ate apimxuar pê ampo ton xà ata na apupu, ne hahpan xà na amã amgõ.

5 — Ca ha Apãm Cati mã acakôc prãm, ne nee apê me caxwãm pê mehkêanre, ne põ rũm mempejti atajê pyràc nare. He mehkêanre itajê me kam mare mã Pahpãm mã mehcakôc xà jũrkwa kam mehcuhhê, ne krĩ cape kam mehcuhhê, ne me kam mare mã me cumã Pahpãm mã mehcakôc, ahna mehcunea te me hõmpun prãmte. Ne cute amji mã me harẽn pejti ata pê ri ihhêj rũm me hàmcwỳr xà na, ca me to amji japackrea ne.

6 Na ca ha, jũm te Apãm Cati pupun xà nare ata mã, me acakôc to prãm, ne gũrkwa caxwỳn mã me acjêj ne amji na me to hihê. Ne curia ca ha aracri jũm te, me ate me Apãm Cati mã me acakôc na, me apupun nare xà ata mã

me acakôc. Quê ha me Apãm Cati ata aracri cumã me acakôc na me apupu, ne hahpan xà na cute me amã hàmjõr xà ata to me amã amgõ.

7 — Ne ate Pahpãm mã me acakôc xà atajê kam, ca ha nee me apê mehcahkrit pê Pahpãm jahkre kêatre atajê pyràc, ne amji cuxà cumã me acakôc xà atajê pit jarẽn nare. He ihtỳj amji mã cute me Pahpãm mã mehcakôc to iryti ata kôt, cute me kam hapac na amji mã me to hane.

8 Ne me apê me hũràc nare. Ampo na? He ate me Apãm Cati wỳr xà atajê xwỳjrea na, ramã ahna cumã me gahkre pej.

Pê Jeju Hũm Cati mã mehcakôc to hahkre
Matew 6.16-18

16 — Ca ha gàpàn nare kam apijacria kam, Pahpãm mã amji cajrẽn kam pra, ne nee apê jũm pê põ rũm ihhêj ne impej ata ne aracri caxwãm pê cute amji kam hapac xà kên ata pyràc nare. Ampo na? He cute me hajỹr catêjê quê ha Pahpãm mã mehcakôc tỳaj kam pra, ne ihtỳj pro to ame amji kuc jipro, mãr quê mehcunea ahna me hõmpu, ne cute me ipijacri tỳaj kam Pahpãm mã mehcakôc na mehcãmjĩ. Ne cute ampo na amji mã me harẽn pejti ata pê ri ihhêj rũm me hàmcwỳr xà. Na ca me to amji japackrea ne.

17-18 Ca ha Pahpãm mã acakôc prãm, ne quêt akuc cuhhõ, ne akĩ pê, ne amji cũmpej, mãr quê nee jũm apijacria kam Pahpãm mã me acakôc xà ata na me gahkre pej nare. Quê ha Apãm Cati pupun xà nare ata pit, ate cumã me acakôc xà ata na me gahkre pej. Ne quê ha ate apimxuar pê ampo pejti ton atajê jahpan xà na, cute amã ampo pejti jõr xà ata gõ.

7

Pahpãm wỳr pry me harkwa hire
Matew 7.13-14

13-14 — Me ate ito amji mã me ahimpej xà ata pê ihhêj rũm Pahpãm wỳr pry me harkwa hire, ne ipimxurure ata. Mã nee ahna me hàhtôa ne mencjêj nare, ne me pyxitre ne ahna me acjêj. Ne amjia kôt me ipa xà ata pê ihhêj rũm me pahcurê xwỳn jõ cuhy wỳr pry, me harkwa pohti ne catihti ne hirãa pê hikwa ata. Mã me hàhtôa ne ahna me acjêj. Na ca ha me pry hire pimxurure me harkwa hire ata japê — hane.

Pê me hàhtôti me amji mã me ajkra
Matew 7.28-29

28-29 Ne cute me cumã ampo to hahkre jicu, mã me hàhtôti atajê te, cute mempar xà ata to amji mã me ipikrar, ne me ajpẽn mã:

— Pỳhàpà, mã ajte hũmre ita te me pamã ampo to hahkre xà ita, pê nee cute me pamã Mojxe xwỳ te me pajapackre xà to hahkre catêjê atajê pyràc nare, ne quêt amjia kôt, harkwa kôt, me pamã ampo to hahkre to ipa — hajỹr.

9

Pê Jeju mento tũm to ajkrut ne me caprã
Matew 9.27-38

27 Pê pjê nõ kam Jeju apu mõ. Mã mento tũm pijakrut ne ihkôt me cumã hàkjêr to mõ, ne me cumã caràr to:

— Pahhi Tawi xwỳ tàmxwỳ ita, me icaprĩa ne — hane.

28 Mã ma Jeju mõ ne ikre nõ mã me to hàr, mã mento tũm atajê hũ na pire mã me xa. Mã cute mehcukij to:

— Xà ca ampeaj kam ajkĩ amji mã me ito ahimpej? Xà ampeaj kam ite me acaprãr na ate amji

mã me ito hajỹr? — hajỹr. Mã me
cumã:
— Ỹhỹ pahhi, ca ha atỳj me
icaprã — hane.
29 Mã Jeju te hũhkrahhi to
mento huc, ne me cumã harkwa
to:
— Pom ca ampeaj kam ito amji
mã me ahimpej xà ita te ri me
acaprãr — hajỹr.
30 Mã hamre, mento itajê caprãr
pyrentu, mã ihtỳj me rĩt. Mã Jeju
te me cumã harkwa to:
— Ca ha nee jũm mã ite me ato
hajỹr xà ita na me ijarẽn nare —
hajỹr.
31 Mã ma me pra, ne cute me to
ihhimpej xà ata kaj na, ihtỳj pjê
ata kam mehcunea mã Jeju jarẽn
to me mõ.

Pê Jeju ipẽrkêt caprã

32-33 Ne memprar jirô pê mã ri
ajpên Jeju wỳr me jũm xũmre
kam ampo carõ kên, mã ipẽrkêt
ne nee ihcakôc nare to me mõ.
Mã Jeju te intête ampo carõ kên
ata cator. Mã cute ihcakôc kam
ihtẽm. Mã cute me hõmpun catêjê
atajê te amji mã me to ipikrar, ne
me ajpẽn mã:
— Wa rỳ jũ caxuw ite me pajõ
pjê ita kam, ite me ampo pejti te
hajỹrjê nõ pupun nare — hajỹr.
34 Cakrô mã Parixêw catêjê te
ajteare mã me harẽn to:
— Ampo carõ kên jõ pahhi
te ri cumã cute mehkwỳ japôj
xà caxuw carôt jõr, ne nee mã
Pahpãm te cumã hõr nare —
hajỹr.

Pê Jeju mã me caprĩ cati

35 Mã Jeju krĩ cati me krĩ kryjre
cunea pupun to ihkôt hapôj to ipa.
Ne ihtỳj Juta catêjê te me cuprõn
xà atajê kôt, me cumã Pahpãm te
me to ihhimpej xà jarẽn xà impejti
na harẽn to ipa. Ne ihtỳj Hũm
carôt kôt hàpên xà pihho ton, ne
me hà catêjê cunea caprãr to ipa.
36 Mã Jeju te me hàhtôti atajê
pupun, ne ampeaj kam cumã me
caprĩ xà. Ampo na? Por atajê mã
amji kĩn nare, ne me caxwãm pê
mehpeacre, mã cama mehkrĩ ne
ame ajkampa. Ne me cupê ihhêj
rũm carà cahàcre pê hamãr catê
nare ata pyràac, ne ihtỳj ame ipa,
na ri ampeaj kam cumã me caprĩ
xà.
37 Ne cute ihkôt me ipa catêjê
mã harkwa to:
— Ampeaj kam me pajàpên xà
pê Pahpãm wỳr me to me papip-
kjêr xà ita cati. He me pajàpên xà
ita pê ihhêj rũm pur kam ampo
hy to cuprõn xà pyràac. Ne me to
hàpên catêjê ri cormã mencrêre.
38 Na ca ha côjkwa kam Pahhiti
na me ahwỳ, mãr quê hipêr ajpên
me pamã me hàpên catêjê kwỳ
kujate, quê me cumã hàpên xà ita
to apê — hajỹr.

10

*Cu ha Pahpãm jarkwa to
hahkre catêjê na me amji to pôj*
Matew 10.40-42

40 Pê Jeju ihkôt me ipa catêjê te
tôxi japackre to hane he:
— Ca ha ma Juta catêjê jõ krĩ
atajê wỳr me pra, ne mehcunea
mã ijarẽ. Ne quê ha me ana amji
to pôj me ajkaam, ramã hanea ne
ina me amji to pôj. Ne hãn ne ina
me amji to pôj me ajkaam, hanea
ne ramã, por Inxũ Cati te ajpên
pjê wỳr ikujahêc ata na me amji
to pôj.
41 — Ne por quê ha jũm, jũm
pê Pahpãm jarkwa to ihcakôc catê
cwỳrjapê ahna amji capa ata, quê
ha ihtỳj jũ caxuw cuxà, Pahpãm
te cumã hàmjõr xà ata cwa. Ne
quê ha jũm, jũm xũmre impejti
incwỳrjapê ahna amji capa ata,
quê ha hanea ne cuxà, Pahpãm te
cumã hàmjõr xà ata cwa.
42 Ne quê ha jũm te, jũm pê ikôt
ipa catê cwỳrjapê, cumã cô pit jõr
cakrô, quê ha hanea ne, me cuxà,

Pahpãm te hahpan xà na jũm ata mã hàmjõr xà ata cwa. Ita to ca me amji japackrea ne — hane.

12

Pê Jeju mã amji to cati prãm nare
Matew 12.15-21

15-16 Mã Jeju te amji na Parixêw catêjê te amehcuran prãm na me hahkre pej, ne ma tẽ. Mã me hàhtôa ne ma ihkôt me mõ. Mã cute me hà catêjê cunea caprãr, ne me to impej, ne me cumã:

— Ca ha nee me cumã ite me acaprãr ita na me ijarẽn nare — hajỹr.

17 Ne ampo na ri cute me to hajỹr? He pê rỳ pêa mã ramã Pahpãm jarkwa to ihcakôc catê pê Ixaj xwỳ ata, ita na ihhôac na ri cute hajỹr.

18 Ne pê ihhôc to hane he. Pahpãm hũjarẽn to:

“Ihnãm hã, ite amji mã imã hàpên catê capi ita he.
Ne taa mã ri imã ihkĩnti.
Ne taa mã ri imã amji kĩnti to
ne amji to icajpuaw.
Ne wa ite cumã Icarõ Pejti kujahêc,
mã cute cumã amji jõr,
mãr quê ha Icarõ Pejti ata kôat mehcukij,
ne me to ajcokjê.
Ne quê ha me cupê mehcahkrit atajê pê Juta catêjê nare
pê me ijahkre pej nare atajê mã,
ite catyt kam me to ipicokjêr xà jarẽ.
19 Ne nee cute amji to cati prãmte jũm me ajpẽn krac ri ihcakôc nare,
ne nee apu hàkjêr nare,
ne nee quê ha cà pê cute mempar prãmte ihcakôc to iryti nare.
20 Ne quê ha jũm pê ihhêj rũm cajcaj hô nõ ata pyràc,
ne cajõc ne ihcapa na xa, quê ha nee ihkwĩn pej nare,
ne quêt hacpỹa mã hãm to impej,
ne ihcuhtac.
Jĩkjê na, quê ha jũm,
cute amji kam hapac xà ramã ihpeacre,
quê ha nee jũm ata mã hikran nare,
ne quêt hacpỹa mã to impej.
Ne quê ha jũm pê ihpôc xà nõ pyràac,
ne ramã kyre pê pôr ne ihpôc crire ne,
quê ha nee ipĩr quê ha ihtyc nare,
ne quêt to ihpôc cati,
quê ha pôr.
Jĩkjê na, quê ha jũm,
cute amji kam hapac xà kêanre to apu ipa,
quê ha taa ihtehcajpa,
quê ha catyt kam apu ipa.
Ne quê ha catyt kam me to hajỹr to hãm ita kam,
ahnaa me curê xwỳn tohjê.
21 Ne quê ha pjê cunea kam,
krĩxàre pê mehcahkrit atajê cunea
jũm ata jikaj, ne to pit mã amji mã mehhimpej to me ipa” hane.

Hõhõ, pê Ixaj xwỳ Jeju na ihhôc to hane.

13

Arỳjhy cahàc kên jarẽn xà
Matew 13.24-30

24 Ne Jeju te hipêr me cumã hũjarẽn xà nõ jarẽn, mãr quê ampeaj kam hũjarẽn xà ita to me amji kampa, ne me cumã:

— Ỹhỹ, côjkwa kam Pahpãm himpej xà ata pê ihhêj rũm me hũmre te ame pjê impejti kam ame arỳjhy impejti kre pyràac. Ne me hõ pur kam arỳjhy pit, ne nee kam ampo hy cahàc nõ te ihho nare.

25 Mã caxwa ata kam ihtỳj nõ ne gõr. Mã ihwỳr curê xwỳn cator, ne aracri cute arỳjhy cahê na ampo hy kên ata kre, ne ma tẽ.

26 Ne ahna putwrỳ pyxit, mã pea
arỳjhy cahkô ata kà, ne cute amji
to ihhy, mã hanea ne ampo hy
kêanre pê ahkêt ita cator ne kam
ihhy.
27 — Mã hamre pur kam me
hàpên catêjê atajê te me hõmpun,
ne ma hõ pahhi wỳr me cator, ne
me cumã: “Me ijõ pahhi, mãr ca
ate gõ pur kam arỳjhy impejti kre
ita? Nõ na mã ajte jũ rũm ampo
hy kên ita cator?” hajỹr.
28 — Mã me hõ pahhi me cumã:
“Me pahcurê xwỳn nõ te mõrmõ
ita ton” hajỹr. Mã cute mehcukij
to: “Xà wa itỳj me ampo hy
kêanre ita to pôj pyrentu?” hajỹr.
29 — Mã me cumã: “Quê. Ampo
na? Ca ha me to pôj pyrentu ne
aracri ihkôt mempej nõ capa.
30 Quêt taa ampo hy kên ita
ihcuhhê, quê ha ahnaa ampo tep
xà kam ahtwỳ, wa ha cormã me
amã harẽ, ca ha mam me ampo
hy kên ata jarê ne mehpre ne cuhy
kam me haxwỳ. Jirô pê ca ha
cormã me arỳjhy impejti ata jirê
ne mehpre, ne nõr xà kam me
haxwỳ” — hajỹr.

Arỳjhy cahàc kên jarẽn kôt harẽn xà
Matew 13.36-52

36 Mã Jeju te me hàhtôti atajê
jicu, ne ma ikre nõ ma hàr. Mã
ihkôt me ipa catêjê te ahna me
hàhtêp, ne mehcukij to:
— Me ijõ pahhi, ampo jarẽn
mã ca ame imã harẽ? Ampo kôt
harẽn xà mã ampo hy kêanre ita?
— hajỹr.
37 Mã Jeju me cumã:
— Ipê me Ahàkà pê ampo hy
impejti kre catê ata pyràac.
38 Ne pur ata pê pjê pyràac.
Ne ampo hy impejti itajê pê me
hũmre pê Pahpãm tekjê atajê
pyràac. Ne ampo hy cahàc
kêanre ita pê me hũmre kêanre
atajê pyràac. Ne me cupê me
pahcurê xwỳn pê Xatanaj tekjê,
na ri taa me to ihhimpej.
39 Ne arỳjhy kẽhkẽn xà ita pê
ri ampo cunea jamre xà kam
Pahpãm te ajpẽn pê me ato ipi-
cokjêr xà pyràac. Ne me hàpên
catêjê itajê pê côjkwa pĩn Pahpãm
mã memprar catêjê.
40 — Ahnaa mã ampo hy kên
ata te caxàr xà na cuhy kam me
haxwỳr xà he, jĩkjê na quê ha
ampo cunea jamre xà ata kam,
ihtỳj me hũmre kêanre itajê to
hane.
41 Quê ha ipê me Ahàkà pjê ita
wỳr cumã memprar catêjê kujate,
quê ha Pahpãm pê Pahhiti himpej
xà ata pê, cute mehkwỳ kên na me
ton catêjê atajê me, cute me ampo
kên ton to me amji pyràc catêjê
atajê mea mã, me to pôj partu.
42 Ne jũ caxuw Xatanaj jõ cuhy
prà tyc xà nare ata kam me
haxwỳ, quê ha ame amrã, ne me
wa gyj, mehkàj xàhte.
43 Ne Pahpãm na mehkwỳ, quê
ha quêt Pahpãm pê Pahhiti him-
pej xà ata kam mehtetetti ne, ne
curia ihhimpej xà ata krac ri, cahê
na mehkrĩ. Ne quê me gũpar xà
caxuw me akam me gapac na, ca
ha atỳj me awpa.

Ampo pejti pimxur jarẽn xà

44 — He côjkwa kam Pahpãm
himpej xà pê ihhêj rũm jũm
xũmre nõ te jũm jõ pjê kam
wakỳre prà tepti pê ôr na hĩ
jàhwỳr catia mã cator, ne hacpỹa
mã curia to ipimxur pyràac.
Ne cumã amji kĩan kam cumã
hàhcukrêj atajê cunea to ihpore
na hàhpan, ne hàhcukrêj jõ pore
ata to, cute pjê kam ôr jĩ jàhwỳr
catia to pimxur ata japrôr. Ne
cute pjê ata to hõ tekjê jirô pê mã
ri cormã cute ôr jĩ jàhwỳr catia
caxàr.

Kẽn jaka pràti jarẽn xà

45 — He hanea ne Pahpãm him-
pej xà pê ihhêj rũm jũm te kẽn
jaka pràti japrôr catê nõ pyràac.
46 Quê ha jũ ri ihnõ impejti na,
hĩ jàhwỳrti ata nõ pupu, ne ma
tẽ ne caxuw cumã hàhcukrêj atajê
cunea to ihpore na ahpa, ne ma to
tẽ, ne to kẽn jaka pràti ata japrô.
47 — Ne hanea ne Pahpãm him-
pej xà pê ihhêj rũm cô kam kryhti
to tep pro xà ata pyràac, ne ajpẽn
caxuw tep cunea na ihpro.
48 Ne quê ha tep to hipu, quê ha
cumã ipẽr catêjê amcrà wỳr me
cupjê, ne me to api, ne me to ihkrĩ,
ne tep to ame ajcokjê pyràac. Ne
impej catêjê quê ha kàhà kam me
cucjê, ne ihkêanre catêjê quê ha
ma põ mã me to awcapê.
49 — Ita jĩkjê na quê ha ampo
cunea jamre xà wỳr, quê ha
Pahpãm mã memprar catêjê,
côjkwa pĩn me hapôj, ne mempej
pê Pahpãm na mehkwỳ tête me
hũmre kên to haprãr partu.
50 Ne Xatanaj jõ cuhy tyc xà nare
ata kam mehkên catêjê cunea to
me awcapê, quê ha curia mehkàj
xàhte ame amrã, ne ame wa gyj
— hane.

Ampo wej me intuw jarẽn xà

51 Mã Jeju te ihkôt me ipa catêjê
cukij to:
— Xà ca ate me ampo ita par?
— hajỹr. Mã me cumã:
— Ỹhỹ — hane.
52 Mã me cumã:
— Ca ha me ate, ite amji kam
ijapac xà kam me gapac, ne hanea
ne ate me Mojxe xwỳ te me ha-
packre ne me cumã to hahkre
na, ca ha me apê ihhêj rũm jũm
pê mehkra mã hũrkwa pĩn cute
ampo wej me ampo tuw to hapôj
pyràac. Ne ihtỳj me cumã mam
cute amji kam me hapac xà wej
me hapu na, curmã cute amji kam
me hapac xà intuw ita to hahkre
— hane.

14

Pê Petrô cô cwỳrpê mõ
Matew 14.28-33

28 Mã Petrô Jeju mã:
— Quê ha apê ijõ pahhi na mã,
ca ha imã garkwa ta, wa ha awỳr
mõ, cô cwỳrpê — hajỹr.
29 Mã Jeju cumã:
— Mẽr hõhõ, ajpên iwỳr mõ! —
hane. Mã Petrô pàr kre pĩn iwrỳc
ne ma cô cwỳrpê Jeju wỳr mõ.
30 Hamre, mã kôc apêa to apê,
mã Petrô mã hũpaa to hũpa, ne
ma mrõr to mõ. Mã hamre, caràr
kam cute ihtẽm ne Jeju mã:
— Pahhiti, ipytà! — hajỹr.
31 Mã ata caxuaw, Jeju te Petrô
mã hũhkra pẽr ne cute hũhkra na
ipyr ne hũtàr ne cumã:
— Ampo na mã ca cormã kyre
pê ito amji mã ahimpej? — hajỹr.
32 Mã ajkam pàr kre kam me
hàpir. Mã hamre, kôc te amji to
pec.
33 Mã Jeju kôt me ipa catêjê
te me Jeju pejti na me harẽn ne
cumã:
— Xãmte ampeaj kam apê
Pahpãm kra to ihkra — hajỹr.

17

Pê Jeju Hũm Cati jũrkwa caxuw ihpore gõ
Matew 17.24-27

24 Mã Jeju me, ihkôt me ipa
catêjê me, ma Capernam jõ krĩ
wỳr me cator. Mã me hõ pahhiti
jarkwa kôt me hũhkra kam me
hàmcwỳr catêjê nõ te me Petrô
cukij to:
— Xà quê ha gõ pahhi, Pahpãm
jũrkwa jamãr catêjê jõ pahhiti mã
hàmjõr nare? — hajỹr. Mã Petrô
cumã:
25 — Quê ha ihtỳj me cuxà hàr
jahpan xà na amgõ — hane. Ne
cormã ikre mã Petrô xàr, mã Jeju
te ihcukij pyrentu, ne cumã:
— Jũ mã mã ca ita to amji kam
gapac to? Ne jũmjê quê ha krĩ ita
jõ pahhi mã me amgõ? Xà ajkĩ

krĩ kam mehkrĩ catêjê nõ, nare,
jũm cahkrit mã curi ihkrĩ prãm
ata quê ha ajkĩ amgõ? — hajỹr.
26 Mã Petrô cumã:
— Mehcahkrit catêjê quê ha me
amgõ — hane. Mã Jeju cumã:
— Ate to hamãrti mã ne harẽn,
ampeaj kam ri ita! Ne ita jarẽn xà
te, quê nee curia mehkrĩ catêjê nõ
hàmjõr to prãm nare. Cwỳrjapê
ri nee ijàmjõr xà nare. Ampo na?
Inxũ Cati jũrkwa ri, ne ipê ihkra.
27 — Ne nee imã me hũhkra
kam me hàmcwỳr catê ita te,
pahte amji mã me Pahpãm cupa
nare na, cute me pahto amji kam
hapac na to prãm nare. Cwỳrjapê
ca ha ma hĩpô wỳr tẽ ne kam ajore
mẽ. Ne mam ate to tep pro ne
to gàpir ata jarkwa kam, ca ha
ihpore hy pupu ne capa, ne ma
hàmcwỳr catê wỳr to tẽ, ne paxàr
jahpan xà na to amgõ — hane. Pê
harkwa ita kôat ita hane.

18

Cute ampo kên tête jũm japackre xà
Matew 18.15-35

15 Ne Jeju te hanea ne ihkôt me
ipa catêjê mã:
— Quê Pahpãm na mehkwỳ nõ
acuna mã ihkẽn xà nõ to, ca ha ma
hỹrmã mõ, ne ahte ajpẽn na me
ajkrut peaj ne cumã cute ato kên
xà ata jarẽ. Quê ha cute apar na,
ca ha curia hacpỹ mã me ajpẽn to
impej.
16 — Quê apar nare, ca hacpỹa
mã amji jaxà ne amji caxuw
jũmjê to ajkrut, nare, mencrê ne
me haprô, ne ma hỹrmã me to
mõ. Quê ha cute ato kên xà
na me hõmpun xà atajêa na me
cumã harẽ. Nãmri pê mam ramã
Pahpãm jõ kàhhôc harẽn to hane
he: “Quê jũm pyxit peaj mehcukij
catê wỳr tẽ, ne cumã jũm jarẽn to
kên na, quê ha nee impar nare,
nãmri quê ha jũmjê incrê ne cute
hõmpun xàa na ajpẽan kôt me
harẽn na, quê ha ihtỳj me kampa”
hane. Quê ihhêaj to me akampa
ne ihkên ton jicu, ca ha hacpỹa mã
me ajpẽn to impej.
17 — Quê ihhêaj to me akwỳ nõ
ata me apar nare, ca ha Pahpãm
na mehkwỳ mã ihcunea na harẽn
pa, mãr quê taa me acuxà cumã
mehcakôc. Quê ha nee Pahpãm
na mehkwỳ par nare na, quê ha
cupê mehcahkrit pyràc, ne cupê
Pahpãm jarkwa jahkre kêt catêjê
nõ, ne cupê Pahhiti jarkwa jirô pê
ihpỳpỳm catê. Ne cupê amjia kôt
ipa to prãm catê, ne ihtỳj ampo
kêanre ton to ipa.

Me pahte ampo ton itajê cunea na, Pahpãm me pahto amji japackre

18 — Ỹhỹ, pom ate pjê kam
ampo kên cahpêrhyr ita, hanea ne
côjkwa kam ate ihcahpêrhyr. Ne
hanea ne ate pjê kam ampo pej
to tojnõ ita, hanea ne côjkwa kam
ate to tojnõ.
19 — Ne hanea ne pjê kam cute
ito amji mã mehhimpej atajê, quê
ha jũmjê ajkrut ne ijaprỳa na,
ajpẽan kôt me hàhwỳr na, quê ha
côjkwa kam Inxũ Cati ihtỳj ampo
na me hàhwỳr xà ata to me cumã.
20 Ne quê jũ ri jũmjê incrêre
cakrô, amji mã ijaprỳ to pôj xà ata
kam, wa ha ramã ame cahê na ipa
— hajỹr.

Cu ha jũm te me pahto kên ata kam me pancryc jicu ita na

21 Mã Petrô Jeju na hàhtêp ne
ihcukij ne cumã:
— Ijõ Pahhi, jũ mã wa ha? Xà
wa ha ikjê te ito kên to xet xà ata
na kam icryc jicu, ne cute ito kên
atajê na to tojnõ to xet? — hane.
22 Mã cumã:
— Jũ wỳr ca cute ato kên xà ata
jahpan xà na, kam acryc jicu to xet
peaj. Ca ha cute ato kên ata na to
tojnõ to xetxẽnta, ne nee cormã

kam acryc jicu to tojnõ nare —
hane.

Jũm te nee ihkwỳ nõ te to new ata to tojnõ nare jarẽn xà

23 Ne Jeju mehcunea mã ihkôt
harẽn to:
— He côjkwa kam Pahpãm him-
pej xà te amji kam hapac xà pê
ihhêj rũm jũmjê te hõ pahhi mã
me hàpên, ne cute ajpẽn mã me
hõ new to mehcakôc, ne ahna me
ajpẽn par ata pyràac.
24 Ne mam cute ihpore to, cute
to new to mirjãw ata, pahhi ata
wỳr cator.
25 Mã cumã hàpên catê ata pê
cute to new catihti ata caxuw
ihpore jamreare. Mã hamre, hõ
pahhi te jũm te to new ata to ampo
na hàhpan na me mẽn, hĩxi me
mehkra mea mã. Ne hanea ne
hàhcukrêj cunea to hõ new ata
caxuw ihpore na me to hàhpan
par na, cute me mẽn.
26 — Mã cumã hàpên catê ita hõ
pahhi cuna mã ihkõn krã na hỹr,
ne cute ahna hàhwỳr ne cumã:
— "Ijõ pahhi, ito amji mã aw-
jamã, wa ha itỳj amã ijàmjõr to
imõr ita kam ijàmjõr pa!" hane.
27 Mã hõ pahhi mã caprĩ xà, mã
cute hõ new catihti ata mea mã,
ihcunea na to tojnõ.
28 — Mã ma cute hõ pahhi to
new ata na tẽ. Ne cute jũm te
ihpore hy te xẽj peaj to, to new
ata cajpar. Mã cute jũm ita jõkre
ri ihcuhtom, ne apu to ahcujrõ ne
cumã:
— "Imã amgõ! Ampo to ate ito
new ata jahpan xà na imã amgõ!"
hajỹr.
29 — Mã jũm ita cuna mã ihkõn
krã na hỹr, ne ahna hàhwỳr, ne
cumã harkwa to:
— "Ito amji mã awjamã, wa ha
itỳj amã ijàmjõr to imõr ita kam
ijàmjõr pa!" hajỹr.
30 — Cakrô, mã nee ajte cute
impar nare, ne ihkên mã mẽn. Ne
cute me hacjên xà kam haxàr, mãr
quê curia ihcuhhê, ne ihcuhhê xà
ata to cumã amgõ.
31 — Mã hamre, me hàpên
catêjê na mehkwỳ nõ, cute ihkên
ton ita na hõmpun, ne apu kam
incryac to incryc, ne ma hõ pahhi
te to tojnõ ata wỳr tẽ, ne cute
cumã harẽn par.
32 — Mã pahhi te hipêr cumã
hàpên catê ata na hàhwỳr ne
cumã harkwa to:
— "Imã hàpên catê kêanre ita!
Ca ate iwỳr, wa ite ate ito new
catihti ata na ato tojnõ, ca ma tẽ.
33 Ne nee ate amji cuxà akwỳ nõ
ata caprĩ, ne to tojnõ nare icuxà,
pom wa ite acaprĩ ne amã hikran,
ca ma tẽ ita? Ampo na mã ate
icuxà to hajỹr nare?" hane.
34 Ne hõ pahhi ita apu kam in-
cryac to incryc, ne ma me hacjên
xà wỳr cute cumã hàpên catê ata
kujahêc, mã cute me haxàr. Na
quê ha curia ihcuhhê, ne amji
pupun to kêanre to ihcuhhê, ne
xa cute ampo to hõ pahhi to new
atajê cunea jahpan xà na hàmjõr
pa, ne cormã amji caprã — hajỹr.
35 Ne Jeju te me cumã hũjarẽn
jicu xàa kam me cumã:
— Ca ha cute me ato new catêjê
me, cute me ato kên catêjê atajê to
tojnõ ne me hicu nare na, quê ha
côjkwa kam Inxũ Cati me acuxà
nee ate me to kên atajê to tojnõ
ne hicu nare — hajỹr.

20

Pur jõ pahhi me cumã hàpên catêjê jarẽn xà

Matew 20.1-16

1 Mã Jeju te hipêr me cumã
hũjarẽn ne me cumã:
— Côjkwa kam Pahpãm him-
pej xà te amji kam hapac xà pê
ihhêj rũm pĩxô krô kre catêjê jõ
pahhi pyràac. Ne ma hãn ne
iràràtia na, cumã me hàpên catêjê
japên to pra, cute mehkwỳ cajpar,

ne hàpên xà na me ajpẽn par prãmte.
2 Ne pê pjê ata kam, pê amcro
pyxit to me hàpên jahpan xà na
ihpore hy pyxit to ajco me amji
mã amgõ. Na ri mehkôat amcro
pyxit to me hàpên to pyt jahpan
xà na ihpore ihhy pyxit to me
cumã hàmjõr xà na cute me ajpẽn
par. Ne ma cute me hàpên xà wỳr
mehkujahêc, mã me hàpên to mõ.
3 — Mã ramã ahna pyt jàpir, mã
ma krĩ cape na hipêr cumã me
hàpên catêjê japên to tẽ. Ne curi
cute me hũmre kwỳ te nee ampo
to me hàpên nare, ne cama ame
ipa atajê kwỳ pupun.
4 Mã me cumã: "Ca ha me
hanea ne me imã ijõ pĩxô to apê,
wa ha ate me gàpên xà atajê
jahpan xà na catyt kam me amã
amgõ" hane.
5 Mã ma me mõ.
— Mã ramã pyt me pahkrã ji-
moc kam hỹr xàa kam, cute hipêr
itajê to hajỹar, ne cute me haprôr,
cumã me hàpên xà caxuw. Ne
ramã pyt pec to mõ, mã cute hipêr
itajê to hajỹar.
6 Ne ramã pyt xàr xàa wỳr, mã
ma hacpỹ mã curi cute me cumã
hàpên catêjê japrôr xà wỳr amji
jaxàr. Ne cute hipêr me hũmre
kwỳ pupun, mã mehkrĩ, mã cute
mehcukij to: "Ampo na mã ita
kam ampo to me gàpên nare kam,
me ana pyt?" hajỹr.
7 — Mã me cumã: "Ampo na?
He nee jũm te me imã me ijàpên
xà nõ jarẽn nare na ri" hajỹr. Mã
pĩxô na pur jõ pahhi te mempar
ne me cumã: "Ca ha hanea ne imã
me apê" hajỹr.
8 — Mã pyt xàr xàa kam, mã
pĩxô na pur jõ pahhi te cumã me
hàpên catêjê jõ pahhi na hàhwỳr
ne cumã: "Me hàpên catêjê mã
akij, ne me cumã gàmjõr pa. Ne ca
ha hapua na ite me haprôr atajê
mã mam gàmjõr kam tẽ, ne hapua
na ite mam me haprôr itajê mã
amgõ" hajỹr. Mã harkwa kôt cute
ton.
9 — Mã ramã pytre kam, me
hàpên kam cute me to ihtẽm
catêjê atajê te ahpỹanre na ihpore
ihhy pyxit ne mencwỳr par.
10 Mã iràràtia na cute me hàpên
kam ihtẽm catêjê atajê, ihtỳj me
hirôa pê me hàmcwỳr na me amji
cãmjĩ cakrô, mã cute me cumã
ihpore ihhy to ihcahkũm atajêa
jõr.
11 Mã cute amencwỳr, ne me hõ
pahhi na mehcakôc kam mehtẽm.
12 Ne me cumã: "Pỳhàpà!
Pom hapua na me hũmre jàpên
kênre itajê jàmcwỳr xà me, me
ijàmcwỳr xà ita pipẽan ajte? Wa
iràràtia na ite me ijàpên kam
itẽm. Ne amcro mã me ijũcanãar
kam, ite me ijàpên to pyt cakrô,
mã ajte me ijàmcwỳr xà itajê
pipẽan!" hajỹr.
13 — Mã pĩxô na pur jõ pahhi te
me cumã harkwa to: "Me ikwỳ nõ
catêjê me ikampa, wa nee ite to
ihnõ cupan nare. Mãr cu pahte
ihpore hy pyxit peaj na ate me
gàpên to pyt na, pahte me ajpẽn
par ta?
14 Me gõ pore incwa, ne ma me
gũrkwa wỳr me to pra. Wa mam
ite hũmre mã ijõ pore to ijàmjõr
to prãm ata to, wa ite hapua na
hũmre itajê mã ijàmjõr, ne me ato
ipipẽn partu.
15 Xà wa ha nee ajkĩ ite ijõ pore
to ijàmjõr na prãm ata to ijàmjõr
nare? Xà ca ite me to impejti xà
ita jũ na, ca ame kam acryc?" —
hajỹr.
16 Ne Jeju te harẽn jicu xà kam
me cumã:
— Quê ha jũ caxuw Pahpãm pê
pĩxô na pur jõ pahhi ata pyràac.
Ne mehkryjre me, me cati to
ajpẽan. Ne hapua na me ipa itajê
me, mam me ipa catêjê to ajpẽan
— hajỹr.

21

Mehkra te hũm kam hapac, ne me kam hapac nare jarẽn xà
Matew 21.28-32

28 Ne Jeju te cute amehcukij catêjê mã ampo to hahkre prãmte me cumã:

— He pê hũmre nõ mã ihkra xũmre ajkrut. Mã cute mam ihkà ita mã harkwa to: “Ikra, ita kam ca ha imã ite pĩxô krô kre xà ata kre” hajỹr.

29 — Mã ihkra ita te impar ne cumã harkwa to: “Imã imõr prãm nare” hane. Ne hapu na cute amji kam hapac, ne ma tẽ.

30 — Mã hanea ne ihkra nõ mã cute harkwa to: “Ikra, ita kam ca ha imã ite pĩxô krô kre xà ata kre” hajỹr. Mã ihkra ita te impar ne cumã: “Ỹhỹ inxũ, wa ha itỳj tẽ” hajỹr cakrô, nee mõr nare.

31 — Mẽr hõhõ, wa ha ita na me acukij. Me amã, jũm mã pê hũm te amji mã ampo na to prãmti xà ata to? Xà mam kà ita, nare, hapu na ita? — hane. Mã cute impar ne cumã:

— Por mam ihkra xũmre kà ata — hajỹr. Mã Jeju cumã:

— He me apê hapu na jũm mã ihkra ata pyràac. Ne atỳj me garkwa to me apê Pahpãm kôt me apa catêjê na me amji jarẽ, ne nee ihkôt me apa nare. Me amãa me hũhkra kam me hàmcwỳr catêjê atajê me, pyjê inxyre atajê me girôa pê mehkêanre cakrô, mãramã me acumam Pahpãm himpej xà mã mencjêj to me mõ.

32 Ampo na? Pê Jowãw ajpên me awỳr mõ, cute me amã pry ata jarẽn prãmte, ca ajte nee ate mempar ne amji mã me to me ahimpej nare. Ne me hũhkra kam me hàmcwỳr catêjê me, pyjê inxyre atajê te mempar pyrentu. Ca ate me ita pupun cakrô, ca nee ate me to amji mã me ahimpej ne mempar nare — hane. Mã ma me pra, ne nee hipêr cute mehcyt nare.

25

Pyjê te tej jarẽn xà
Matew 25.1-13

1 Mã Jeju te, cute amji jaxàr xà to me cumã hahkre prãmte me cumã:

— Amcro ata kam, quê ha côjkwa kam Pahpãm himpej xà ata pê ihhêj rũm me cuprỳ te tej atajê pyràc. Ne cute ahpỹanre na me hõ pôc xà incwỳr, ne pry cahti ri me to jũm xũmre jikwa tuw xà ata jikaj. Ne caxwa ri ihtỳj mehkrĩ ne me hikaj, cute me hũnãr ne mehkôt cahãj ata jũrkwa kam amji kĩn wỳr me hàr prãmte.

2 — Ne me cuprỳ te xĩc ne mehkrã nare, ne mehkwỳ te xĩc itajê quêt mehkrã kre te amji jahkre pejti.

3 Ne por mehkrã nare atajê te ame hõ pôc xà incwỳr, ne nee caxuw amji mã me cacô incwỳr nare.

4 Mã quêt mehkwỳ te amji mã me cacô incwỳr.

5 Mã cormã hũmre jikwa tuw xà na mehkwỳ itajê apu mehkên, mã ame hõt ne pry cahti ri ame hikaj xà ame hikwa ne ame gõr.

6 — Mã ramã caxwa picapôn kam, cute mehkrãhhia kam mencrer na mempar. Mã me cumã caràr to: “Ramã me hikwa tuw xà na mehkwỳ me amji to mõ! Ajpên cuna mã me pra!” hajỹr.

7 — Mã me cuprỳ te me tej itajê amehkrĩ, ne ame ipimprar, ne cute ame hõ pôc xà atajê to impej par, mãr quê me cumã ihpôc pej.

8 Mã hamre me cuprỳ krã nare atajê pê ihpôc xà cacô jamre, mã me cupê ihtyc, mã mehkwỳ mã: “Me imã gõ pôc xà cacô kwỳ incrire ne. Ampo na? Ramã me ipê me ijõ pôc xà cacô jamre, ne ramã ihtyc to mõ” hajỹr.

9 — Mã me cuprỳ krã kreti atajê me cumã: “Jũ wỳr quê. Hamreare, jũ wỳr quê incrire ita kam me pahcatwỳ. Ca ha ma me pra ne caxuw amji mã mehkwỳ japrô” hane.

10 — Mã ma ihpôc xà cacô kwỳ japrôr to me pra, mã me hakàn pê me hikwa tuw xà na mehkwỳ cator. Mã cute me cumã me hikwa tuw atajê jũrkwa jarkwa jihê mẽn, mã amji kĩn wỳr mehkôt me hàr. Mã me ahna cute me to hihê.

11 — Mã me ahna ahtũmre, mã mehkrã nare atajê te amji mã me cacô japrôr, ne me cator, ne ame caràr to: “Pahhi, pahhi, cama me ijamã, wa me cuxà me acjêj!” hane.

12 — Mã me cumã: “Ipê me gahkre kêatre, wa nee ite pry cahti ri me anõ pupun nare. Ne ramã ikre mã mencjêj xà jirô pê ihpỳm, mã hihê” hane.

13 — Hõhõ, cwỳrjapê ca ha me amji jamã, ne me gàhcuprõn hiahpuro, nãmri me apê ipê me Ahàkà te amji jaxàr xà jõ amcro ata jahkre kêatre, côt ca ihhêaj to ahtwỳ — hajỹr.

Me ajpẽn pê me pahcunea to ipicokjêr xà
Matew 25.31-46

31 Mã Jeju te me cumã Pahpãm te mehcukij xà to hahkre prãmte me cumã:

— Quê ha me Ahàkà amji to Pahhiti, ne ajpên ahpar mã mõ, cumã memprar catêjê cunea me, ne pahhi krĩ xà catia ata kam me jỹ.

32 Quê ha pjê kam mehkrĩ atajê cunea cuna mã me cuprõ, quê ha me to ajcokjê. Pom ahnaa mã carà cahàcre hôhti to me ipijapar catêjê, hãn ne ihhôhti ita pê, increcrerti to caprã ne to ajcokjê he, ita na quê ha me ato.

33 Ne quê ha awpôc rũm carà cahàcre hôhti to cuprõ, ne awke rũm ihhô nare itajê to cuprõ.

34 — Ita na wa ha ipê me gõ Pahhiti awpôc rũm me xa itajê mã ijũjarẽn to: “Por Inxũ te me ato impej atajê, ajpên me mõ. Ajpên me mõ ne ihhimpej xà krac ri me axà. Por pê mam pjê te amji ton xwỳjrea na, Inxũ me amã ihhimpej xà to ata mã, ca me acjêj.

35 Ampo na? Nee mã ampo na nare. He pê imã prãm, pê ca me imã ijarte. Ne imã kôr, pê ca me ikõm. Ne icahkrit cakrô, pê ca me gũrkwa wỳr me ijaprô.

36 Ne pê ipê ikà nare, pê ca me imã ikà gõ. Ne pê wa ixà, pê ca me ijamã. Ne pê me hacjên xà kam me ijaxà, pê ca ma me ipupun to me apa” hajỹr.

37 — Mã mempejti atajê te mehcukij to: “Pahhiti, jũ caxuw ri amã prãm, wa ite me amã gõ jõr? Ne amã kôr, wa ite me amã cô jõr?

38 Ne jũ caxuw ri acahkrit, wa ite me ijũrkwa wỳr me gaprôr? Nare, apê akà nare, wa ite me amã me akà ita jõr?

39 Ne jũ caxuw ri axà, nare, cute me gaxàr, wa ite me apupun prãmte awỳr me mõ?” hajỹr.

40 Mã Pahhiti te impar ne me cumã: “Ampeaj kam wa ha me amã awjarẽ, por ikôt me ipa catêjê kryjre nõ mã ate me acaca xà ton ata, imãa ca ate me ton” hajỹr.

41 — Jirô pê mã ri cute awke rũm amehcuhhê atajê mã: “Icuna mã me akêanre atajê, ipê me ajcamẽ. Ne ma Xatanaj me, cumã memprar catêjê mã, ite me to kên xà na cuhy tyc xà nare ton ata wỳr me pra.

42 Ampo na? Nee mã ampo na nare. He pê imã prãm, pê ca nee me imã ijarte nare. Ne imã kôr, pê ca nee me ikõm nare.

43 Ne pê icahkrit, pê ca nee me gũrkwa wỳr, me ijaprôr nare, ne

ipê ikà nare, pê ca nee me imã ikà jõr nare. Ne pê ixà, pê ca nee me ijamãr nare, ne pê me hacjên xà kam me ijaxà, pê ca nee kam me ito amji japackre ne me ipupun nare” hane.

44 — Mã mehkên catêjê te mehcukij to: “Pahhi, jũ caxuw wa ite me amã prãm na me apupun, ne amã kôr me, acahkrit me, apê akà nare me, axà me, me hacjên xà kam ite me apupun, ne nee ite me atehcajpar nare?” hajỹr.

45 — Mã Pahhiti me cumã: “Ampeaj kam wa ha me amã awjarẽ, ca hãn ne mehkryjre atajê tehcajpar prãm nare, ne me hicu ita kam, nee ate me itehcajpar nare, ne hanea ne ate me ijicu, ne me icaca” hane.

46 — Hõhõ, pom mehkên te me hajỹrjê, quê ha ma mehkên mã mencjêj xà ata wỳr me pra, ne curia quê ha amji pupun to kêanre to mehcuhhê rohnỳtti mã. Quê ha hanea ne, mempejti atajê ma mencaca xà impejti tĩr rohnỳtti mã xà ata wỳr me pra — hane.

27

Pê Juta amji cura
Matew 27.3-10

3 Pê Juta Carijot xwỳ ata te Jeju curê xwỳn catêjê mã hahkre. Mã cute ihkên mã me mẽn. Mã cute nee me curê xwỳn pê amji pytàr nare na hahkre pej, me ajkaam amji mã:

— An! Wa ite to ihcupan crire nare! Ne ite ijõ Pahhiti kên mã mẽn. Ne quê ha ihtỳj xãmte mehcura! Wa ha tẽ ne intête mehcahpêrta — hajỹr. Ne cute ihpore hy te trĩnta atajê pyr, ne ma hacpỹ mã Pahpãm to amji kam me hapac xà jũrkwa wỳr, cute Pahpãm mã mehcajrẽn catêjê jõ pahhi me, prohti kam wỳr to tẽ.

4 Ne curi to cator ne me cumã:

— Pom ite me amã ihpore hy te trĩnta na ijõ Pahhi kên nare ata jõr ita. Nãmhã he, mĩ! Hacpỹa mã me apy! Imã ihkĩn nare. Wa ite to ihcupan. Ampo na? He nee hũmre ita kên nare, ne impejti cakrô, wa ite me amã hõr xà ita kôt ca ha xãmte mehcura — hajỹr. Mã me cumã:

— Wa nee ita na me ato amji japackre prãm nare, atea ca amji mã ita ton — hane. Ne nee me cumã hacpỹ mã me ihpore pyr prãm nare.

5 Mã Juta te Pahpãm to me amji kam hapac xà jũrkwa kam ihpore hy ata to me cumã hũcapêr, ne ma tẽ. Ne jũ ita ri cute amji jõkre kwỳr ne ihtyc.

6 Mã cute mehpore ata to cuprõn ne me ajpẽn mã:

— Ihpore ita te ri jũm tyc xà ata japrôr, na ri cupê me caprô jõ pore. Na ri Mojxe xwỳ te me pajapackre xà kam, Pahpãm jũrkwa kam pahte me ihpore ita to me pajàhhuc xà na ihkaj na — hajỹr.

7 Cwỳrjapê ri cute ihpore ata na me ajpẽn par, ne cute me to carẽc te pot ton catê ata pê, hõ pjê ata japrôr, mehcahkrit jarêt xà caxuw. Ne cute mehcahkrit jarêt xà na me ton.

8 Cwỳrjapê ri ita kam cormã cute me pjê ata mã haprỳ to: “Me caprô jõ pjê” hane.

9-10 Ne pê ramã rỳ pêa mã Jeremij xwỳ pê Pahpãm jarkwa to ihcakôc catêjê nõ ata Pahpãm jarkwa na hõ kàhhôc kam, ita na ihhôc to hane he:

“Mã Juta catêjê te me hõ pahhi kên mã me mẽn jahpan xà na,
mehpore hy te trĩnta jõr na me ajpẽn par,
ata ri hacpỹa ne cute me ipyr,
ne me to pjê te pot ton catê pê hõ pjê japrôr” hane.

Mã ahnaa cute hajỹr.

Pê Pirat mã hĩxi cupê Jeju cawpa
Matew 27.19

19 Ne cormã Pirat pahhi krĩ xà kam jỹ ne apu Jeju cukij, me ajkaam mã hĩxi te harkwa kujahêc ne cumã:
— Ca ha nee hũmre pejti te jũ caxuw ampo kên ton nare ata to kên nare. Ampo na? He caxwa ri ite hũtir kêanre — hajỹr.

Pê pĩ na me Jeju xôr na harkwa
Matew 27.24-31

24 Mã Pirat te nee me cupê Jeju mã hikran nare na amji jahkre pej. Mã ame hàhkrihkrit catia kam, me hàhtôti atajê ihtỳj me pahhi jũhhyr prãm. Mã pahhi ata te nee Jeju curan na me cumã hũjahkre nare na amji jarẽn xà caxuw, cô na hàhwỳr, ne kam hũhkra cuhhõn, mehcunea kam mare mã. Ne hũhkra cuhhõn kwỳa kam cute me cumã:
— Wa nee ite hũmre ita curan na me amẽn nare, ne me atea ri mehcuran xà — hajỹr.
25 Ne mehcunea te caràr to:
— Me imã, ite mehcuran jahpan xà na, ihtỳj me ikam me ikên pỳm, ne hanea ne me itàmxwỳ kam ihpỳm na to prãm — hajỹr.
26 Mã Pirat pê pahhi ata te me cumã Parapa mã hikran. Ne cute pryti kà to Jeju cahhyr na me mẽn, ne pea cute krãhtare mã me hõr, mãr quê mehcahhy catia, ne pĩ na me cuxô ne mehcura.
27 Mã ma krãhtare atajê me to ihhimpej catê pê Pirat ata jũrkwa wỳr Jeju to me mõ, ne curia cute krãhtare cunea to cuprõn, mã cute mehkrã tu ne to xa.
28 Ne cute me cupê ihkà to pôj, ne me ahna pahhi kà tepti japjêhti ata mẽn, ne me cumã to ihkà.
29 Ne hômjĩ to me pahhi krãhkà ne ihkrã mã me haxàr. Ne awpôc rũm hũhkra mã pĩ nõ to pahhi jõ kô ne me haxàr. Mã curia me cuna mã to xa. Ne me to hapactu xà kêanre ata kam me to incrà, ne cuna mã mehkõn krã na mehkrĩ ne me cumã:
— Apê Juta catêjê jõ pahhi catia ne apej! — hane.
30 Ne kam me harcô rẽ, ne hũhkra kam me cupê pĩ ata to pôj, ne ihkrã kam me to ihcahhy.
31 Ne cute me to hapactu xà kêanre ata jirô pê intête me cupê pahhi kà tepti ata caxàr, ne hacpỹa mã ihkàa to me cumã ihkà. Ne ma pĩ na cute menxôr ne mehcuran xà ata wỳr me to mõ.

Jeju tyc xà wỳr awcapàtkô
Matew 27.45-46

45 Mã ramã pyt me pahkrã jimoac kam hỹr xàa kam, cute hàhcujro to hicu, ne ampeaj kam awcapàtkô, ne awcapàtkô ita na pyt pipkjêr.
46 Ne pyt pec pejti kam Jeju kỳjti pêa mã caràr ne:
— Inxũ Cati, Inxũ Cati! Ampo na mã ahte ate irer to hajỹr? — hane.

Pê krĩ jamãr catêjê Jeju kre jamã
Matew 27.62-66

62 Ne ramã Juta catêjê kôt xà jõ amcro ata cator. Ne Pahpãm mã mehcajrẽn catêjê jõ pahhi kwỳ me, Parixêw catêjê me, Pirat pê pahhi me, cute me ajpẽn par.
63 Ne me cumã harkwa to:
— Me ijõ pahhiti, wa ite cormã me Jeju xwỳ hêj xi xà ata to me amji japackre, nãmri cute amji jarẽn to: “Quê ha ina amcro incrê, wa ha hacpỹa mã itĩr” hajỹr.
64 Ne cu ha pahtỳj me harêt xà ata jamãr to impeaj ne, quê ha xa ahna amcro incrê, cu ha cormã me hamãr jicu. Nãmri cu ha me ita ton nare, quê ihhêaj to ihkôt me ipa catêjê me hĩ to ahkĩ, ne me harẽn to: “Hacpỹa mã ihtĩr!” hane. Quê ha mehhêj xi xà ita, mam ita jirôa pê ihkêanre ne — hajỹr.
65 Mã Pirat te me cumã harkwa to:

— Nãmhã ijõ krãhtare catêjê amehcuhhê he. Ca ha me haprô, ne me to mõ, ne cute me harêt xà ata jamãr na me amẽ, quê me hamãr to mempeaj ne — hajỹr.

66 Mã ma cute me haprôr, ne me to pra. Ne cute me kẽn kre kam me harêt xà ata jarkwa na, me ihtô xà to me ihtô, jũm te aracri ihcaxun cupate. Ne curia ame ahna me ipa, ne ame hamãr to ame ipa, ne ma mehcuhhê ne me hõmpu, ne me hamã.

28

Krãhtare ame cumã hêj xi jarẽn na ajpẽn pa
Matew 28.11-15

11 Ne cormã pyjê krĩ wỳr pry kôt me mõr kwỳa kam, mã krãhtare te Jeju kre jamãr atajê kwỳ te Juta catêjê jõ pahhi kwỳ atajê mã Jeju kre te jũ mãn xà atajê cunea na harẽn par.

12 Jirô pê mã ri cute jũ mã me ton xà ata na ahna me ajpẽn par, ne me krãhtare kwỳ mã ihpore catia ne hõr, ne me cumã:

13 — Ca ha me gũjarẽn to ame apa to me hane he: “Wa me ijikwa ne me gõr, mã Jeju kôt me ipa catêjê cator, ne ma cute me hĩ to hàhkĩj ne me to tẽ” hane.

14 — Quê ha me pajõ pjê jõ pahhiti ita kampa, ne ajteare mã ampo to kam amji kampa, wa ha me cumã ate me harẽn xà itajêa na harẽ. Hamre quê ha cute, me ite me to amji kam me ijapac xà ita na to amji kampa, quê ha nee me amã ihkên xà nõ cator nare — hajỹr.

15 Mã pea Jeju kre jamãr catêjê atajê te me ihpore ita pyr, ne ihtỳj ame cumã mehhêj xi xà na cute me ajpẽn par atajê jarẽn to me ipa. Mã mehhêj xi xà atajê Juta jõ pjê cunea kôt ihcahkũm. Ne cormã ita kam mehhêj xi xà ita ipa.

Pê Jeju pjê cunea kôt ihkôt me ipa catêjê kujate
Matew 28.16-20

16 Mã Jeju kôt me ipa catêjê te me õxi atajê, ma, por pê Jeju Hĩpôjajo jõ kẽn to me cumã ihcakôc ata wỳr me mõ. Mã curia Jeju te me cumã amji to ipipẽ.

17 Mã cute me hõmpun ne cuna mã mehcunea pỳpỳm, ne Jeju to cute me cati prãmte me to ihcakôc pejti. Mã cormã mehkwỳ me amji mã: “Xà Jejua mõrmõ ajkĩ?” hane.

18 Mã ma Jeju me hỹrmã mõ, ne me cumã:

— Inxũ te imã pjê me côjkwa kam ampo cunea to ite ihimpej xà caxuw imã carôt jõr, ne ahna imã harkwa.

19 Cwỳrjapê ca ha pjê cunea kam mehkrĩ atajê wỳr me pra, ne catyt kam ijarkwa kôt me ipa catêjê na me to, quê catyt kam ikôt me ipa. Ca ha Inxũ me, Carõ Pejti me, ipê ihkra japrỳ na cô kam mehcumrã.

20 Ne ite me amã ampo cunea to ihimpej atajê to me cumã hahkre, mãr quê catyt kam ihcunea kam me hapac to me ipa. Ne wa ha itỳj amcro cunea kam me acahê na ipa, quê ha ahnaa ampo cunea jamre xà kam hàhhuc na, ca me to amji japackrea ne — hane.

MACÔ JÕ KÀHHÔC

3

Pê Jeju me, ihkôt me ipa catêjê Hĩpôjajo jõ pjê kam me ipa
Macô 3.7-12

7 Mã Jeju me, ihkôt me ipa catêjê
ma Hĩpôjajo jõ pjê wỳr me pra ne
me cator, ne hĩpô tohkà na ame
ipa. Mã krĩ kwỳ kôt cute me Jeju
te curi apu mõr na me harẽn par,
ne cute ahna me cuprõn tu.
8 Mã Hĩpôjajo catêjê jàhtôa te
me cuprõn. Ne hanea Juta jõ
pjê me, Krĩpinkrên me, Côpijapjêr
jõ cô jĩkjê pĩn hanea ne cute me
cuprõn, Pjêhcaprêcti me, Kẽn jõ
krĩ me, Teppro jõ krĩ me. Ne
pê mehcunea, cute me Jeju cajpar
prãmte, hỹrmã me mõ. Ampo na?
Pê ajco me Jeju te ampo ton xà
atajê cunea na me harẽn pa na pê.
9 Mã Jeju ma ame hàhtôti te me
ahna ihtỳj ita na ihcaca, na ri cute
ihkôt me ipa catêjê nõ mã harkwa,
quê pàr kre nõ na ahwỳ, quê kam
jỹ ne me cupê to ajcamẽ crire ne.
Mã harkwa kôt cute me ton.
10 Ne pê Jeju ajco me hà jàhtôa
ne me caprã. Na pê me hà catêjê
jàhtôa ne cute Jeju tàt ne me amji
caprãr prãmte, me hĩ to intête
hỹrmã me amji pê amtà.
11 Ne me kam me pahcurê xwỳn
carõ kên atajê pê ajco me Jeju
pupu, ne ajco cuna mã me ajhu,
ne me caràr to:
— Apêa ri Pahpãm kra — hane.
12 Pê Jeju ita tête incryac kam
me cumã:
— Nee hipêr ipê Pahpãm kra na
me ijarẽn nare — hane. Ne pê
mehcahpêrta.

4

Hũmre te pjê kam ampo hy kre jarẽn xà
Macô 4.26-29

26 Pê Jeju me cumã harkwa to:
— He Pahpãm himpej xà pê
ihhêj rũm me hũmre te pjê kam
ampo hy kre.
27 Ne ma tẽ ne ihtỳj apu ipa.
Mã pjê krac ri ampo hy ata aracri
huprãj to mõ, cute huprãj to mõr
xà ata na hahkre pej nare kam.
28 He pjê ita ri cumã hô gõ,
quê ha mam hiprãj cato, jirô pê
mã, quê ha kam ihhy krekà cato,
ne ahna ahtũm nare quê ha kam
ihhy,
29 ne intep, quê ha caxuw wapo
py ne to hakep. Ampo na? Ramã
intep ne hakep xàa kam na ri —
hane.

6

Jowãw pê me cumrãr catê tyc xà
Macô 6.17-29

17 Pê ramã putwrỳ nõ na pahhi
Heroti ita Jowãw pê me cumrãr
catê ata pro na to awjahkre. Pê
me hũhkra cajpre ne hacjên xà
mã me haxà. Ne ampo na mã
pê me to hane? Nee mã ampo
na nare. Pê pahhi Heroti tõ japrỳ
pê Pirip ata prõ japrỳ Herotijkwỳj.
Pê Heroti mã ihtõ prõ ata kĩnti,
mã cute cupê caxàr ne cume
hikwa. Mã ihtõ pê Pirip ata ahte
apu ipa.
18 Mã Jowãw pê me cumrãr catê
ata te me hõmpun, ne ma pahhi
pê Heroti ata wỳr tẽ ne cumã:
— Ampo na mã ate atõ pê ihprõ
caxàr? He ate Mojxe xwỳ te me
pajapackre xà kaj na ton — hajỹr.
19 Mã pahhi prõ pê Herotijkwỳj
te harẽn xà ita par, ne ahna cupê
ihkaj na. Na ri ma apu Jowãw
curê ne ihtỳj cumã ihcuran prãm.
20 Mã jũ wỳr quê ihcura. Ampo
na? He Jowãw pê hũmre impeaj
ne ajco catyt kam ipa, na pê Heroti
mã hũpa, ne ihtỳj ihkên pê hũtàr
to prãm. Pê ajco Jowãw pahhi
japackre, pê kampa ne cupê amji

jahkre kêatre cakrô, ihtỳj kam hapac to prãm.

21 Ne pê amcro nõ na pê pahhi ata pỳm xà jõ amcro cator, cwỳrjapê ri cute amji kĩn catia ton, ne cute me cupê pahhi cati catêjê cunea na me hàhwỳr. Ne hanea ne krãhtare jõ pahhi kwỳ me, Hĩpôjajo jõ pjê catêjê jõ pahhi kwỳ na me hàhwỳr, cahê na cute ame amji kĩn prãmte. Mã mehcunea te amji kĩn ata wỳr mehcuprõn, ne ihtỳj cute ame ampo kur catia ne ame ikõm catia to prãm to, cute mehcuprõn.

22 Ne ihprõtpê Herotijkwỳj kra cahãj cuprỳ japrỳ te Xarõmkwỳj ata me amji kĩn ata wỳr hàr, ne me cuna mã hàkrun to mõ. Mã pahhi Heroti me pahhi cati kwỳ atajê cunea mã Xarõmkwỳj jàkrun xà ita kĩn, ne ahna me hakry. Ne pea pahhi te cuprỳ ata mã harkwa to:

— Wa ite me gàkrun xà ata kĩnti jahpan xà na, gapacta ne ampo na ihprãm xà ata na iwỳ, wa ha itỳj me akampa ne amã cugõ — hajỹr.

23 Mã cuprỳ ata xa ne kampa. Mã pahhi te hipêr cumã amji ton ne amji ton tu ne cumã:

— He ampeaj kam! Ca ha ijàhcukrêj jĩkjê na ahwỳ, wa ha itỳj amã cugõ! — hajỹr.

24 Mã cute impar ne ma inxi pê Herotijkwỳj ata wỳr tẽ ne cumã:

— Ampo na mã wa ha ahwỳ? — hajỹr. Mã inxi cumã:

— Ca ha cumã: “Ajpên ca ha imã Jowãw pê me cumrãr catê krã to tẽ, crat kam” hane — hajỹr.

25 Mã hacpỹ ma mã hũjarêan kam, cute amji jaxàr ne pahhi mã:

— Ajpên ca ha imã Jowãw pê me cumrãr catê krã to tẽ, crat kam — hajỹr.

26 Mã Heroti te impar ne cumã amji kĩn nare, ne nee cumã Jowãw curan to prãm nare. Ne cute me kam mare mã amji ton ita kam, ihpahàm cupate, cute ihcuran na harkwa hyr.

27-28 Mã pyt jỹr xà ata kam, cute krãhtare pê hamãr catê ata kujahêc ne cumã:

— Hacjên xà wỳr tẽ ne ajpên cumã Jowãw krã jakep, ne crat kam to tẽ — hajỹr. Mã krãhtare ata wrỳc ne ma hacjên xà wỳr tẽ, ne cute Jowãw krã jakep, ne crat kam to tẽ ne cahãjre mã hõr. Mã cute inxi mã hõr.

29 Mã Jowãw kôt me ipa catêjê atajê te ihtyc xà ata jarẽn par, ne ma me hacjên xà wỳr me pra, ne cute me hĩ pỳn ne cute me harêt. Hõhõ, pê Jowãw pê me cumrãr catê tyc xà ita hane. Cwỳrjapê pê Heroti Jeju to amji mã Jowãw xwỳ te hacpỹ mã ihtĩr na ihcãmjĩ.

Pê me hà me Jeju kà jahkà cyt atajê cunea impej pyrentu

Macô 6.53-56

53 Mã cute Hũm carôt kôt hàpên xà pihho ata ton, ne ame harte jirô pê Jeju me, ihkôt me ipa catêjê me, ma Hĩpôjajo jĩkjê rũm, pjê japrỳ te Pĩrã jõ pjê ata wỳr me irêr, ne curia cute me pàr kre mã hê, cô tohkà na.

54 Mã pàr kre pê Jeju cator, mã me hàhtôti atajê te me Jeju pupun pyrentu.

55 Mã pea curia pjê ata kam cute me amji rẽc, ne ihtỳj krĩ cunea kôt me hà catêjê kôt ame pra. Ne ma me hà jikwa xà kam me cunõ, ne me ahna ahwỳ ne ma curi, por cute me Jeju jàhhuc xà na, jũ ri me hahkre pej xà ata wỳr me to pra.

56 Pê krĩ jacot me krĩ cunea kôt ipa xà ata ri pê ajco hãn ne prya kam, cumã me hà nõ, ne me cumã Jeju na ahwỳ, ne ajco me cumã:

— Cama amji na me ijamã, wa akà jahkà cyt — hane. Ne por mehcunea te me Jeju kà jahkà cyt atajê cunea mempej pyrentu.

7

Pê Jeju curê xwỳn catêjê ihkên mã me mẽn prãmte, mehcukij

Macô 7.1-37

1-4 Pê Parixêw catêjê kwỳ me, cute me cumã Mojxe xwỳ jõ kàhhôc to me hahkre catêjê atajê me, Krĩpinkrên pĩn me cato. Pê Parixêw catêjê ajco Juta catêjê cunea mã mam cute ampo to me hahkre xà atajêa to ihhimpej. Na quê ha menquêtjê te me to amji pyràc xà te me amji ton xàa kôt, me hàpàn curê, ne mam me amji mã ampi ne hũhkra cuhhõ, ne cormã me apà. Ne por me hõ japrôr xà pĩn cute me ampo xô japrôr atajê, quê ha cute mehkur xwỳjrea na cuhhõ. Ne cormã, rỳ pêa mã cute ampo to me amji pyràc xà atajê ton to me ipa, ne mehkõm xà cuhhõn xà ata na mehcuhhõ, ne me pjê te pot cuhhõ, ne wakỳre te me hàwmrõ xà atajê cuhhõ. Parixêw catêjê atajê kwỳ te me Jeju kôt me ipa catêjê nõ ata te menquêtjê te me amji pyràc xà ata kôat nee hũhkra cuhhõn pej nare kam, ahnaa hàpàn na me hõmpun. Por pê Parixêw catêjê ajco ahna me cumã awjahkre ata kaj na, cute ton. Mã cute Jeju na me cuprõn ne mehkrã.

5 Mã pea Mojxe xwỳ jõ kàhhôc to me cumã hahkre catêjê nõ te Jeju mã harkwa to:

— Ampo na mã ajte akôt me ipa catêjê nee me panquêtjê te ampo to me amji pyràc xà atajê kam me hapac, ne ihkôat me hũhkra cuhhõn nare, ne ahnaa me apà? Jũ wỳr quê ha cute me hajỹr xà ita kam me Pahpãm cajpuaw me — hajỹr.

6 Mã Jeju te me cumã harkwa to:

— Põ rũm ri ihhêj ne ate amji kam me gapac xà impej, ne me acaxwãm pê me akêanre! Xãmte ampeaj kam pê Pahpãm jarkwa to ihcakôc catê japrỳ te Ixaj xwỳ me ate amji kam me gapac xà ita na me garẽ, ne me ana ihhôc to hane he:

“Mehkwỳ Pahpãm mã me harkwa to:
‘Pahpãm, apeaj to apej, ne imã akĩn’ hane,
ne ajte cute amji kam me hapac xà to,
ampỳa mã cupê me ipa.
7 Ne cute me Pahpãm to mehcakôc xà impejti ita kôt hamreare.
Ampo na?
He me cumã me hũmre te amji kam hapac xà to pit mã hahkre to hãn ne me ipa,
ne cute me cumã to hahkre xà ata kam,
quê ha ihtỳj mehkwỳ mã mehhêj xia jarẽn to:
‘Pom wa me amã ampo to hahkre itajê pê Pahpãm te amji kam hapac xà’ hane”.

Hõ, pê Ixaj xwỳ me ato hũjarẽn to hane.

8 — Ca ma ame ihimpej xà caca, ne ajte me aquêtjê te amji kam me hapac xà to pit mã, cute me hahkre xà ata na ca me prãm.

9 Ca gõtpê jũ mã me, ne amji tête me Pahpãm jarkwa himpej xà to ne me hũrê, ne amji tête me hajo, me ate me aquêtjê te amji kam hapac xàa kôt me apa prãmte.

10-11 — Pê Mojxe harkwa hyr to:

“Amji mã me apãmjê cupa,
ne amji mã me axyrxwỳ cupa,
quê ha ihtỳj cute me hũmxwỳ mãn catêjê curan partu”

hajỹr cakrô, ca ate me amji kam me gapac xà to me amji pyràc xà ata kôt, ajte ajteare mã me cumã to hahkre, ne me cumã: “Quê ha jũm mã ampeaj kam hàhcukrêj, quê ha ihtỳj to hũm me inxi tehcajpa. Nãmri quê

ha cute Pahpãm jũrkwa jamãr
catêjê mã, cute hũm me inxi mã
ampo jõr xà atajê jõr na, amji
to hũjahkre na, quê ha xwahna
nee hũm me inxi mã ampo jõr xà
atajê nõ nare. Ne cama me cumã
harkwa to: 'Wa ramã me Pahpãm
mã ite ijàhcukrêj ita to ijũjahkre,
na wa ha nee amã ampo ata jõr
nare' " hajỹr.
12 Ne me ate amji kam me gapac
xà ita kam quê ha nee hipêr me
hũmjê me, menxyrxwỳ tehcajpar
to prãm nare.
13 — Ca ha ate me hajỹr na, ca
ha ma amji tête ame Pahpãm te
amji kam hapac xà curê, ate me
aquêtjê te amji kam hapac xàa to
ate me amji kam me gapac, ne me
cumã to hahkre prãmte. Ne ramã
ate amji to me hajỹr to me amji
pyràc tu, na ca atỳj me ampo itajê
cunea ton to me apa — hane.

Pê Jeju ampo te me pahto kên xà cawpa

14 Na pê hipêr Jeju me hàhtôa
na ahwỳ, ne me cumã harkwa to:
— Ampo to icakôc xà ita na me
ipar mã hamãa ne, mãr ca me
kampa.
15-16 He xà cu me pajõ ku itajê,
ihtỳj pahte me pahkên ton na me
pahto? Hãpà! Pom hãn ne põ rũm
me pajarkwa wỳr me pajõ pra
ne acjêj itajê, nee me pahto kên
nare. Ne pom me pahte amji kam
me pajapac xà pĩn hapôj itajê ri
ihtỳj me pahto kên. Xà me gũpar
xà caxuw me amã me gapackre
nare? Me ikampa ne ite me amã
ampo to icakôc xà atajê kôt hakop
to mempeaj ne — hane.
17 Mã Jeju te me hàhtôti atajê
mã ihcakôc jicu, ne me huwahi,
ne ma ikre mã hàr. Mã ihkôt me
ipa catêjê te hũjarẽn xà ata na
mehcukij.
18-19 Mã cute me cumã harẽn to:
— Pỳhàpà, me hũmre itajê!
Xãmte nee cormã ate me icakôc
xà ita na me ipar nare. Me apê
me ikwỳ kwỳa cakrô, ca ajte nee
ijũjarẽn xà atajê na me ipar nare.
Pom ampo me garkwa mã acjêj
ca me ku itajê, quê nee ame ato
kên nare. Ampo na? Quê ha nee
ate amji kam me gapac xà mã hàr
nare, ne atu mã quê ha axà, jirô
pê mã quê ha gĩ pê cato — hajỹr.
Por pê Jeju me pajõ to hũjarẽn to
hane ata kôt, cu pahtỳj me pajõ
itajê cunea ku, ne nee ampo itajê
nõ ihkên nare na, ramã me pamã
hahkre pej. Ne cormã Jeju me
cumã:
20-21 — Ne por quê ha jũm te
amji kam hapac xà pĩn ampo cato
ata, quê ha jũm ata to kêanre
ne. Ampo na? Cute amji kam
me hapac xà ata pĩn, quê ha
cute ampo to amji kam hapac xà
kêanre ata cato. Atajê pê ri cute
amji kam hapac xà kên me; ampo
kam me pahpahàm kêanre ata
me; me hàhkĩj me; me hàhcuran
me; amji pê mehprõ caxun me;
22 cute mehpore me, me
hàhcukrêj kĩn me; mehkwỳ to kên
xà caxuw me hũ na hàhtàt nare
me; mehhêj xi me; mehpahàm
nare me; hũ na amji mã ampo
kĩn me; mehkwỳa mã mehkwỳ
to mehcakôc kên me; amji to me
hàmra me; mehkrã nare me.
23 Ne ampo itajê quê ihtỳj ate
amji kam me gapac xà cunea pĩn
hapôj, ne quê ihtỳj me ato kêanre
— hane.

Pê cahãj cahkrit nõ amji tehca-jpar xà na Jeju na ahwỳ

24 Jirô pê, pê ma Jeju krĩ pê cato
ne mõ, Kẽn jõ krĩ pu na pjê ata
wỳr. Ne pea ikre nõ ita mã hàr,
ne tee ame hàhtôti atajê pê amji
to ipimxur to hahkre, ne jũ wỳr
quê amji mã hamã ne amxu.
25 Pê cahãj nõ pê ihkra cahãj
kam, me pahcurê xwỳnti carõ kên
ata te Jeju jarẽn par.

26 Cupê krĩxàre pê côxwa cahê
na Xiri jõ pjê catêjê nõ, ne nee
cupê Juta catêjê nõ nare cakrô, mã
ma hỹrmã tẽ, ne cuna mã ihkõn
krã na hỹr ne ahna hàhwỳr ne
cumã:
— Ikra intête ampo carõ kên ita
capa — hane.
27 Mã Jeju te cahãj ata capi
prãmte cumã:
— Ite ato hajỹr xà ita na ihkaj
na. Ampo na? Nee apê Juta
catêjê nare, ne acahkrit, cwỳrjapê
ri apê roap pyràc. Ne wa ite
mam mehkra mã harte xà caxuw
wa ajpên me hỹrmã mõ, ne nee
rop mã mam ite harte xà caxuw
wa ajpên me hỹrmã imõr nare —
hajỹr.
28 Mã cahãj cumã:
— Ỹhỹ pahhi, he ampeaj kam
ri icahkrit ne Juta catêjê kĩnte ipê
roap pyràac cakrô, wa itỳj hanea
ana prãam to prãm. Pom quê
hãn ne ahkrare hàpàn xà pê ampo
krut cupa mã ajhu, mã rop krare
cuku, ita jĩkjê na ite hajỹar. Na
wa ate itehcajpar xà kênre ita na
ahna awỳ — hane.
29 Mã Jeju cumã:
— Ate acakôc xà ita ton,
cwỳrjapê gapacta ne amji jaxà
gũrkwa wỳr, ne ramã me pahcurê
xwỳn carõ kên, akra cahãj ita pê
cator — hane.
30 Mã ma pyjê nõ ata te amji
jaxàr, ikre wỳr, ne cator. Ne cute
me hikwa xà kam ihkra pupun,
mã ihtỳj nõ, mã ma cupê me
pahcurê xwỳn carõ kên cator.

Pê Jeju jũm xũmre japac tu caprã

31 Jirô pê mã ri ma Jeju krĩ
pê cator ne mõ. Ne ma Kẽn
jõ krĩ jõ pjêa na mõ, krĩ atajê
kôt, ne Teppro jõ krĩ na mõ. Ne
cute Krĩtetej jõ pjê jakren, ne ma
Hĩpôjajo jõ pjê na cator.
32 Mã jũmjê itajê te Jeju wỳr
me jũm xũmre japac tu, ne nee
ihcakôc pej nare ata to me cator.
Ne cute Jeju na me hàhwỳr, quê
ahna hũhkra xi ne to impej.
33 Mã Jeju te me hàhtôti ata pê
to cator, ne pea cute hũhkrahhi
to ajpẽn cuna mã hapac jũjê. Ne
cute hũhhi kam harcô mẽn, ne
cute harcô ita to hũmre ata jõhto
cupên.
34 Jirô pê mã ri kàj mã, côjkwa
wỳr irĩt ne cute higẽc mẽn, ne Juta
catêjê jarkwa to cumã:
— Epata! — hajỹr. Ita jũjarẽn
xà te: “Amji jihê mẽ, ne akre!”
35 Me ajkaam mã, hapackre ne
hõhto jirot, mã cute ihcakôc kam
ihtẽm pyrentu, ne nee hipêr ih-
cakôc kên nare.
36 Mã Jeju te amji jarẽn tête me
cumã harkwa to:
— Nee ame cumã ijarẽn nare —
hajỹr cakrô mã tàkamrỳ cute me
harẽn to cati to mõ.
37 Ne por pê ajco me harẽn pa
atajê to pê ajco me amji mã ajkra,
ne ajpẽn mã me harẽn to:
— He cumã ampo pej cunea ton
jahkre pej, na ri ihtỳj to, ne me
to impej! Ne ihtỳj hacpỹa mã me
hapactu jũpar na me to, mã me
awpa, ne jũ mã me ipẽrkêt to, mã
hacpỹa mã mehcakôc! — hane.

8

Pê Jeju hipêr me cumã harte
Macô 8.1-26

1 Mã me ahna amcro jàhtô nare,
mã ma põ kam, mũhũràn me
hàhtôa ne cute Jeju na me cuprõn.
Ne me hàpàn xà caxuw ampo
hamreare xà ata kam, mã Jeju te
ihkôt me ipa catêjê mã:
2 — Ampeaj kam imã me caprĩ
xà. Ampo na? Ramã ikôt ame ipa
ita to cute me amcro to incrê, ne
põti ita kam me cupê me hàpàn xà
caxuw ampo hamreare.
3 Wa me hàpàn nare kam me
hũrkwa wỳr ame cucrà, quê ha
pry cahti ri prãm ame curẽ, nãmri

mehkwỳ hũwrya pĩn me hapôj —
hajỹr.
4 Mã ihkôt me ipa catêjê te
mehcukij ne me cumã:
— Jõ ri wa põ ita kam, me
hamreare ita kam me hàhtôti itajê
mã harte xà caxuw me hõ nõ mã
me icato? — hajỹr.
5 Mã Jeju me cumã:
— Jũ mã ri me amã kwỳr te pro
jàhtô na cute? — hane. Mã me
cumã:
— Imã kwỳr te pro te xet —
hane.
6 Mã cute pjê kam me hàhtôti
atajê jỹr na me cumã hũjahkre,
mã me hỹr. Mã cute kwỳr te pro
te xet ata cwỳr, ne to Pahpãm mã
hũrên hakryti to ihcakôc. Jirô pê
mã ri cute me cumã ihkryj par, ne
ihkôt me ipa catêjê mã hõr, mã
cute me cumã to ipicràn par.
7 Ne hanea ne caxuw tep xêt
nõ atajê, mã Jeju te to Pahpãm
mã hũrên hakryti to ihcakôc, ne
ihkryj ne ihkôt me ipa catêjê mã
hõr. Mã hanea ne cute me cumã
to ipicràn.
8 Mã mehcunea jàpàn kênre
nare, ne ame harte. Mã cormã
ihkôt me ipa catêjê te ihcahhur
jàhhuc itajê to me kàhà to xet ne
me to hipu partu.
9-10 Ne pê me apà atajê pê me
hàhtô na me mir to cwat. Mã ma
Jeju te mehkujahêc par, jirô pê mã
ri pàr kre mã hàr, ihkôt me ipa
catêjê me, ne ma Tarman jõ pjê
wỳr cô ita na me irêr, ne me cator.

Pê Pariêw catêjê kwỳ me Jeju te ampo pihho catia ton ne me ahna ahwỳ

11 Mã Parixêw catêjê kwỳ hỹrmã
cator, ne cute me Jeju te ampo pi-
hho catia ton na me ahna hàhwỳr
kam ihtẽm. Ne nee mã cute
amji mã me to ihhimpej xà caxuw
amehcukij nare. Ne cama cute
mehkên mã mẽn prãmte ri ame-
hcukij, ne me cumã:
— Mẽr me imã côjkwa pĩn ampo
pihho catia to, wa ha me hõmpu,
ne cormã me Pahpãm te me iwỳr
akujahêc na me gahkre pej —
hajỹr.
12 Mã Jeju te caxwãm catia mã
incaca mẽn, ne me cumã harkwa
to:
— Ampo na mã ca me akwỳ mea
mã, ite ampo pihho catia ton na
me ina gàhwỳr to ame apa? Wa
ramã ite, me ate amji mã me ito
ahimpej nare na me gahkre pej.
Cwỳrjapê wa ha nee me amã, ate
ampo pihho catihti na me gàhwỳr
xà itajê nõ ton nare — hajỹr.

Pê Jeju apu ihkôt me ipa catêjê mã

13 Ne ihkôt me ipa catêjê me pàr
kre mã me hàr, ne ma hacpỹ mã
hĩpô jĩkjê wỳr me to tẽ.
14 Mã ihkôt me ipa catêjê te me
kwỳr te pro to me hapac kêt, ne
pyxit peaj ne pàr kre mã me to
hàr.
15 Mã Jeju te me cumã
mehcawpa to:
— Co he, ma amji na me Pari-
xêw catêjê me, pahhi Heroti jõ
kwỳr te pro to me guphêa ne! —
hajỹr.
16 Mã ihkôt me ipa catêjê te ita
to ajpẽn mã mehcakôc kam ihtẽm,
ne me ajpẽn mã:
— Pahte me kwỳr te pro nõ pyr
nare, na ri apu hũjarẽn xà ita to
hane — hajỹr.
17 Mã Jeju te mehcakôc xà ita na
me hahkre pej, ne mehcukij to:
— Ampo na mã ca me apê kwỳr
te pro nare ata na ame ajpẽn
cukij to ame apa? He xà ajkĩ me
apê ijũjarẽn xà ita par kôt hakop
jahkre kêatre? Xà wa ajkĩ amji
jarte to pit mã amji japackre to ipa
prãm? Ampeaj kam ate me ampo
par xà itajê cunea na me akrã tỳj.
18 Xà nee me arĩt xà caxuw me
ato nare? Ne nee me gapac nare,
me gũpar xà caxuw?

19 He xà ca nee ajte me kwỳr
te pro te xĩc to, ite me hàhtôa
mã harte xà ata na, me ito amji
japackre nare? Jũ mã ca ate
mehcahhur to me kàhà to me hipu
ton? — hajỹr. Mã me cumã:
— Kàhà te tôxi — hane.
20 Mã hipêr cute mehcukij to:
— Ne por wa ite mam me
hàhtôti te me mir te cwat mã
kwỳr te pro te xet kryj xà ata, jũ
mã ri ihcahhur na kàhà jàhtô na
cute, ca ate me to hipu? — hajỹr.
Mã me cumã:
— Kàhà te xet — hane. Mã Jeju
me cumã:
21 — Mẽr hõhõ, xà ca ajte cormã
nee ite me amã Parixêw jõ kwỳr te
pro jarẽn xà ita jahkre pej nare?
— hane. Mã cormã ihkôt me
ipa catêjê te Parixêw te amji kam
me hapac xà kên pê kwỳr te pro
cawpa xà ata na me hahkre pej.

Pê Jeju into tũm caprã

22 Jirô pê mã ri Jeju me, ihkôt
me ipa catêjê me, ma krĩ jacot pê
Tep jõ krĩ mã me cator. Mã curi
catêjê te me jũm to tũm japrôr ne
hỹrmã me to cator, Jeju te ihcupên
prãmte.
23 Mã Jeju te into tũm ata jũhkra
na ipyr, ne ma krĩ pê to cator.
Ne cute hũmre ata to na harcô to
ihtẽm, ne ahna hũ xir ne cumã:
— Xà ca atỳj ita caxuw ampo
pupu? — hajỹr.
24 Mã hũmre ita rĩt ne apu rĩt,
ne cute cumã harkwa to:
— Wa itỳj me hõmpu, ne cama
me hõmpun xà ita pê ihhêj rũm
me hũmre pê pĩ pàr te ipa pupun
— hajỹr.
25 Mã hipêr Jeju te into na hũ
xir. Mã pea hũmre ata rĩt pej,
ne caprãr, ne ihtỳj ihcunea na irĩt
pej.
26 Ne ma cute krĩ pê hũmre ata
kujahêc, hũrkwa wỳr, ne cumã:
— Tẽ ne nee hacpỹ ne Tep jõ krĩ
wỳr amji jaxàr nare — hajỹr.

10

Pê Jeju curê xwỳn catêjê ihkên mã me mẽn prãmte hipêr ihcukij
Macô 10.2-12

2 Mã ma Parixêw catêjê kwỳ
Jeju wỳr me mõ, cute ampo na
mehcukij prãmte. Ne nee mã
cute me ampo jahkre pej prãmte
hỹrmã me mõr nare, ne cute me
Jeju te ihcakôc xà nõ to ihcupan
na me ton to prãmte ri, hỹrmã me
mõ. Ne hỹrmã me cator, ne me
cumã:
— Xà cu ha ajkĩ Mojxe xwỳ te
me pajapackre xà ata kôt, pahtỳj
me pahprõ mã me hikra? — hane.
3 Mã Jeju te mehcukij to:
— Jũ mã pê Mojxe ita na ihhôc
to? — hajỹr.
4 Mã me cumã:
— Pê Mojxe me pamã to hahkre
to hane he: “Ca ha aprõ mã hikran
prãm, ne ate cumã hikran xà na
cumã ihkàhhôc to, ne cumã agõ,
ne atỳj jũ kam ihkujate” — hane.
5 Mã Jeju me cumã:
— He me akrã tỳj, ne me gũpar
nare kam pê Mojxe me gapackre
xà ita to hane.
6-8 Ne rỳ pêa mã, mam Pahpãm
te pjê ton xà ata kam, pê mam
hũmre to ne ihkôt cahãj to, ne
ajteare mã quêt harẽn to hane
he: “Quê ha ita caxuw me hũmre
menxyrxwỳ me, me hũmjê jicu,
ne me hikwa tuw, ne ma mehprõ
wỳr me rê, ne mehprõ me, me
ajcaxê, ne ajpẽn kam me pyxit
peaj” hane. Cwỳrjapê ri nee ita
caxuw Pahpãm mã ajpẽn kam me
ipijakrut nare, ne ajpẽn kam me
pyxit peaj.
9 Cwỳrjapê quê nee Pahpãm te
ajkam me to cuprõn ne me to
pyxit peaj ata to, hipêr ajpẽn pê
me ipicapôn xà nare — hane.
10 Ne Jeju te me cumã hũjarẽn
to hajỹr jirô pê mã, ma hacpỹ mã
ikre wỳr, ihkôt me ipa catêjê me,
me mõ. Ne ikre mã me hàr, mã

ihkôt me ipa catêjê te me hahkre
pej prãmte ahna mehcukij.
11 Mã Jeju me cumã:
— Ỹhỹ, quê ha jũm xũmre hĩxi
mã hikra, ne ajteare mã cahãj nõ
me hikwa na, quê ha ramã hĩxi
ata cuna mã ihkên xà ton ata kôt,
Pahpãm mã cupê cute amji kam
hapac xà kam inxyre kêanre atajê
ton catê.
12 Nare quê ha jũm cahãj te im-
pjên mã hikran, ne ajteare mã jũm
xũmre me hikwa na, quê ha ramã
impjên ata cuna mã ihkên xà ton
ata pê Pahpãm mãa, cupê cute
amji kam hapac xà kam inxyre
kêanre atajê ton catê — hane.

Pê Tijac me Jowãw me amji to cati prãmte amji mã Jeju na ahwỳ
Macô 10.35-45

35 Jirô pê mã ri Tijac me Jowãw
pê Xeptew kra atajê mehkwỳ pê
ampỳa mã, ahte Jeju wỳr me
hàhtêp, ne me cumã:
— Me ijõ Pahhi, ate amji kam
gapac xà na, ite me ana ijàhwỳr
xà kampa, ne nee me ipê jũ mãn
nare ajco — hane.
36 Mã Jeju me cumã:
— Ampo to wa ha me amã? —
hane.
37 Mã me cumã:
— Ca ha amcro nõ na ate pjê
cunea to ahimpej xà caxuw gỹr xà
catia carôt tỳjti ata kam jỹ, ne ca
ha pijamã amji na me inõ jamã,
wa ha me inõ acahê na awpôc
rũm jỹ, ne me inõ awke rũm jỹ,
ne acahê na me ihimpej! — hane.
38 Mã Jeju me cumã:
— Pom ca ate ampo na me
gàhwỳr xà ita, ca ate nee me
hahkre pej nare kam, atỳj ahna
me iwỳr. Xà ca ha ajkĩ atỳj icuxà
me ikên xà itajê mã me awcanã?
Ỹhỹ, wa ha ihimpej xwỳjrea na
itỳj amji pupun xà kêanre to amji
pupu. Ne por ite amji pupun xà
kêanre ata pê ihhêj rũm ite ampo
kêanre te ito kên xà to ite ikõm, ne
kam amji cumrãr xà ata — hane.
39 Mã me cumã:
— Wa ha itỳj me awcanã —
hane. Mã Jeju me cumã:
— Ampeaj kam ca ha atỳj icuxà
me amji pupun xà kêanre to me
amji pupu.
40 He wa nee pa me amã jũ
mãn nare, nãmri ramã Pahpãm
te amji mã icahê na mehkrĩ ne
mehhimpej catêjê atajê capi, ne
por cute amji mã jũmjê capi atajê
mã quê ha ihkrĩ xà itajê jahkre,
quê ha kam mehkrĩ — hane.
41 Mã ihkôt me ipa catêjê kwỳ
te me ita par, ne ame Tijac me
Jowãw kam mencryac to amen-
cryc.
42 Mã Jeju te amji wỳr
mehcunea to cuprõn ne me cumã:
— He me amã pjê ita kam
krĩxàre jõ pahhi catêjê te kypê
mehkwỳ to ihhimpej nare na, me
hahkre pej.
43 Na wa ha intête me amã, mãr
quê nee jũ caxuw me akam ampo
itajê nõ hajỹr nare. Nãmri quê
ha me anõ mã amji to acati to
prãm na, ca ha me akwỳ cunea mã
gàpên to apa.
44 Ne por quê ha mam jũmjê mã
amji to prãm atajê, quê ha nee
pahhiti na me amji to prãm nare,
ne quêt amji to cama mehcunea
mã hàpên catêjê.
45 — He nee jũm xũmre te ito
impejti xà caxuw wa ajpên pjê
ita wỳr, ipê me Ahàkà cati te me
hũmre na amji ton, ne iwrỳc nare.
Ne quêt ite me atehcajpar prãmte
wa ite amji to me akritxwỳ, ne
me gaxà kam ityc xà caxuw, wa
icator, mãr wa me hàhtôa ne me
hũtà ne me to impej — hajỹr.

11

Pê Jeju pĩxô pàr nõ ata crô
Macô 11.12-14

12 Ne jũ mã me ahna am-
cro te, mã ma hacpỹ mã
Mehkênpupunxà jõ krĩ pĩn cute

me amji jaxàr ne me mõ, mã ramã
Jeju mã prãm.
13 Mã ampỳa mã cute pĩxô pàr
nõ hôncoti pupun, ne ma hỹrmã
mõ ne cator, cute ahna hô japên
prãmte, mã ahna hô nare. Pê
cormã hô xà kaj na, na pê nee hô
nare.
14 Mã Jeju te harkwa to pĩxô pàr
ata crôn to:
— Quê ha nee hipêr jũ caxuw
jũm apàr xô nõ krẽr nare — hajỹr.
Mã ihkôt me ipa catêjê te incrôn
xà ita na mempar.

Pê Jeju pĩxô pàr crôn ata incrà tu ne xa
Macô 11.20-26

20 Mã apẽ mã iràrà na, ma hacpỹ
mã Jeju me ihkôt me ipa catêjê pry
ata kôt me mõ, pĩxô pàr ata na,
ne cute me hõmpun, mã harê mea
mã incrà tu ne xa.
21 Mã Petrô te pĩxô pàr crà ata
pupun, ne Jeju te cumã harkwa
hyr na to amji japackre ne Jeju
mã:
— Ijõ Pahhi, hõmpu he, mãr ca
ate pĩxô pàr crôn ta, incrà tu ne xa
he — hajỹr.
22-23 Mã Jeju cumã:
— Ita to amji japackrea ne he,
ca ha ate ampeaj kam Pahpãm to
amji mã ahimpej na, ca ha hàhkà
jakôtti ita mã garkwa to: “Amji
capa, ne côxwa kam amji to aw-
capê” hane, quê ha hàhkà jakôtti
ata ihtỳj akampa, ne garkwa kôt
amji capa ne amji to awcapê. Ỹhỹ,
ca ha ate gũjarẽn xà ata kam ramã
amji caxwãm pê amji mã: “Wa
ramã ite Pahpãm te ita to hajỹr
to prãm na hahkre pej” hajỹr na,
quê ha ihtỳj garkwa kôt amji to
awcapê. Nãmri ca ha ate gũjarẽn
xà ata kam, amji mã: “Mõrmõ
Pahpãm mã ajkĩ ita na to prãm
nare, mõrmõ ajkĩ ahna cumã to
prãm” hajỹr na, quê ha nee apar
nare.
24 — Cwỳrjapê wa me amã aw-
jarẽ, ca ha me Pahpãm mã acakôc
ne ampo na me wỳ, ne atỳj cute
me amã hõr na amji mã me to
hajỹr pyrentu, mãr quê ihtỳj me
amã cugõ, ca ha me acwa.
25 Ca ha hãn ne Pahpãm mã me
acakôc kam pra, ne atỳj jũm te
me anõ to kên xà atajê jicu, ne to
tojnõ, mãr quê côjkwa kam Inxũ
Cati jỹ ata hanea ne, me acuxà, ate
me akên ton atajê cunea jicu, ne to
tojnõ.
26 Nãmri ca ha ate me jũm te
me anõ to kên ata to tojnõ nare
na, quê ha Inxũ Cati, côjkwa kam
ihkrĩ ata, me acuxà, nee ate me to
kên atajê to tojnõ nare — hane.

13

Pê Pahpãm ampo cunea jamre xà jõ amcro jahkre pej
Macô 13.32-37

32 Jeju te pjê jamre na harẽn jicu
xà to:
— Nee jũm mã amcro me,
caxwa me, pyt jỹr xà nõ jahkre
pej nare, Inxũ te amji mã ihhyr xà
ata na. Ne nee côjkwa kam cumã
me hàpên catêjê nõ me, ipê ikra
mã, cute amji mã amcro hyr xà
ata jahkre pej nare. Ne Inxũ pyxit
peaj mãri cute amji mã amcro hyr
xà ata jahkre pej.
33 Cwỳrjapê ca ha me guphêa
rũm me apa, ne nee ca atỳj ame
apa nare, ne ma me amji jamãr to
me apa. Ampo na? He nee me anõ
mã hõ amcro ata cator xà jahkre
pej nare.
34-35 — Quê ha ihhêj rũm me
Ahàkà cator xà ata pê jũa kam,
hũwrya kam me hũmre nõ tẽ,
ihtẽm xà ata to ihtẽm pyràac.
Ne ihtẽm xà ata wỳr, quê ha
ahpỹanre na cumã me hàpên
catêjê mã, me hàpên xà jõr partu.
Ne pea hũrkwa jamãr catê mã
harkwa to: “Ma ijũrkwa ita jamã,
nãmri me apê hacpỹ ne icator xà
na ijahkre kêatre, mõrmõ wa ha
pyt kam icato, nare, wa ha caxwa
picapôn kam icato, nare wa ha

awcapàtkô cahtiri icato, nare, wa ha iràràtia na ajkĩ icato” hane.

— He me apê ikre jamãr catêjê atajê pyràac, ne ipê ikre jõ pahhi ata pyràac. Cwỳrjapê ca ha me gũjamãr pejti to me apa, ne ma me ijikaj.

36 Ca ihhêaj to me ijikaj nare kam, wa ha krãa me awỳr icato, ne nee me gõt na icator, ne me gõt na me apupun nare!

37 Ne pom wa amã awjarẽ ita, wa nee apyxit peaj mã harẽn nare, wa mehcunea mã harẽ, ca ha nee atỳj ame apa nare, ne ma me amji jamãa ne! — hane.

RUC
Te Jeju Jarẽn Xà Impejti
JÕ KÀHHÔC

Ỹhỹ, pê rỳ pêa mã Pahpãm pjê ita wỳr cumã ihkra pyxit peaj ata kujate, pê côjkwa pĩn wrỳ, ne ita ri, pjê ita kam apu ipa, ne haprỳ pê Jeju.

Mã me hũmre te cwat itajê te ahna me ihhôc. Ne cute me ihpỳm xà me, ihkà to mõr na me ahna ihhôc. Ne hanea ne cute me cumã ampo to hahkre xà me, cute me hapackre xà me, cute ampo cunea ton atajê na, ahna mehhôc. Ne me hicu xà kam, cute me ihtyc xà me, hacpỹa mã ihtĩr xà me, hacpỹa mã côjkwa wỳr hàpir xà na me ahna ihhôc par.

Ne cute me cwat te me ahna ihhôc itajê japrỳ te, Matew me, Macô me, Ruc me Jowãw. Ne caku crê kam Matew me Jowãw Jeju kôat ame ipa. Ne cute mento jĩa to me Jeju te ampo ton atajê cunea na me hõmpun. Ne cute me hapackre xà atajê cunea na me kam hapac par, ne ahpỹanre na, me hõ kàhhôc kam, me Jeju te amji kam hapac xà pejti na mehhôc par.

Ne Macô pê Petrô pê Jeju kôt ipa catêjê nõ ata jõ ikwỳ nõ. Ne cormã intuwre ita kam, nee cupê Jeju kôt ipa catê nare cakrô, ihtỳj ampỳa mã cumã hahkre pej. Mã Petrô te hõtpê catyt kam ihcunea na cumã Jeju jarẽn par, mã cute harẽn par xà atajêa kôt, cute hõ kàhhôc kam ahna ihhôc par.

Pê mehkĩnte Ruc nee into jĩa to me cuxà Jeju pupun nare cakrô, pê ihtỳj ajco Jeju jahkre pej pejtu catêjê atajê cukij, ne cute me cumã Jeju jarẽn xà kôt, hõ kàhhôc kam ahna ihhôc.

Ne Ruc me Jowãw te hõ kàhhôc kam me Jeju na ihhôc itajê cunea, wa ramã me ite mehĩ jarkwa wỳr ihcunea to me ipintuw partu, cwỳrjapê ca ha gapacta ne atỳj me cahyt pa.

Ne Matew me Macô jõ kàhhôc, wa nee me ite ihcunea to me ipintuw nare. Ampo na? He Matew me Marco te me Jeju jarẽn xà itajê jàhtôa me, Ruc me Jowãw te harẽn xà itajê pipẽn pit, na wa ite nee hipêr to ipintuw nare. Ne quêt ajteare mã cute me harẽn xà atajê, wa ite catyt kam ihkàhhôc ita kam me to ipintuw par. Ne catyt kam Ruc jõ kàhhôc kam me to ipicacwỳr. Ne ihkàhhôc japrỳ pê **Ruc Te Jeju Jarẽn Xà Pejti Jõ Kàhhôc** (Ruc).

Ruc te amji jarẽn xà

1 Taamã Tejopir, ipê Ruc, pa wa Jeju na amã ihhôc. Pê ampeaj kam me hàhtô ne hãn ne Jeju na, ame ampo pupu atajêa na mehhôc to me ipa.

2 Pê mam cumã kat kam jũmjê itajê ampo cunea pupu, ne ajco mehcunea mã ampo itajê jarẽn to me ipa. Ne cute me imã ampo itajê cunea jarẽn. Na wa ite ampo itajê cunea na amã ihhôc.

3 Ỹhỹ, pahhi Tejopir, wa ite amji mã iprĩa ne ampo itajê to hahkre. Ne ampo itajê ri, cute mam, cumã kat kam, mam me hõmpun xà. Ita cwỳrjapê ri ahna imãa impejti, na wa catyt kam ite ihcunea na amã ihhôc to impejti.

4 Ihhêj ne ramã jũm te amã ampo itajê to hahkre. Na wa ite ita kam ahna amã ihhôc, ca ampo itajê cunea pupu ne hahkre pej pêa ne, nãmri ampeaj kam ri.

Me cumrãr catê pê Jowãw pỳm xà to hũjahkre xà

5 Ỹhỹ, pê cormã Heroti pê pjê jõ pahhi, Juta jõ pjê kam, pê curi Pahpãm mã mehcajrẽn catêjê nõ

ita japrỳ pê Xacarij. Pê cupê Apij
xwỳ kwỳ kwỳ nõ. Ne hĩxi japrỳ pê
Ixapewkwỳj, ne cupê Arãw xwỳ
tàmxwỳ tàmxwỳ nõ.
6 Ne pê ajwar catyt kam me ipa,
ne mempejti to me amji kampa,
Pahpãm cuna mã. Ne ajco me
Pahpãm jarkwa cunea kampa.
7 Ne pê Ixapewkwỳj ita ihkra
nare. Ampo na? Pê hahũm ita na
ipa, ne ramã ajwar mehwejtu.
8 Mã hamre, Apij xwỳ kwỳ
jàpên xà jõ amcroa kam hàhhuc,
mã Xacarij Pahpãm cuna mã apu
hàpên to mõ, Pahpãm to amji kam
hapac xà jũrkwa kam.
9 Mã jũm ita te Xacarij capi, hàr
ne cute Pahpãm cuna mã ampo
kũm cuxwati ita mã haxàr, mã
cute caxàr prãmte. Ata to pê
Pahpãm mã mehcajrẽn catêjê kwỳ
hãn ne ame. Mã hamre, ma hàr,
Pahpãm to amji kam me hapac xà
jũrkwa caxwãm pê.
10 Mã jũmjê atajê jàhtôa ne cute
me cuprõn, ne põ pê me xa,
ne Pahpãm mã mehcakôc. Mã
Xacarij xàr ne xa, ne apu ampo
kũm cuxwati ata to capa.
11 Mã ihprõt pê, Pahpãm jarkwa
to memprar catêjê nõ côjkwa pĩn
cator, ne ampo kũm cuxwati te
caxàr xà ata cuna mã awpôc rũm
xa.
12 Mã Xacarij te hõmpun, ne
ampeaj kam cumã hũpa, ne cupê
amji jahkre kêatre, ampo to
mõrmõ quê ha ajte.
13 Mã Pahpãm jarkwa to imprar
catê cumã:
— Xacarij, nee ca apu icupa
nare, ca ate Apãm Cati mã acakôc,
mã cute apar. Na quê ha gĩxi mã
ihkra xũmre nõ, ca ha me cumã
haprỳ to Jowãw.
14 Quê ha ihpỳm xà ata kam ca
ha gakry, ne amã amji kĩn. Quê
ha hanea ne jũmjê hàhtôa ne ame
hakry.
15 — Ampo na? Quê ha Pahpãm
cuna mã cupê hũmre catia. Quê
ha nee ampo te ame to ipipãn xà
ata to apu ihkõm nare. Ne quê ha
ihpỳm ata caxuw, quê ha Pahpãm
Carõ Pejti cumã amji gõ, ne to
hipu tu ne, ne to carôt tỳj.
16 Ne quê ha Pahpãm wỳr, Juta
catêjê jàhtôa ne to amji jaxà,
quê ha hipêr Pahpãm to me amji
japackre.
17 — Ne quê ha Pahpãm Erij
xwỳ cuxà to ihtỳj, quê ha cupê
Pahpãm jarkwa to imprar catê,
ne ampo to impej pa, Pahpãm
kra cator xà jahkà na. Pom pê
Pahpãm jarkwa to ihcakôc catê
Erij xwỳ ata mã mam carôt tỳjti
gõ ata cuxà, quê ha cumã hĩ cunea
kam carôt tỳjti gõ. Ne hacpỹa
mã ajpẽn na me cumẽ, quê ha
me hũmjê me, mehkra hacpỹa mã
me cumã ajpẽn kĩn. Ne mehkrã
kên atajê, quê ha hacpỹa mã catyt
kam me ipa catêjê atajê krã kre te
amji jahkre pejti kôt me to impej,
quê ha mempej pynã. Ne quê
ha hanea ne Pahpãm na mehkwỳ
mã, quê me amji to impeaj ne,
nãmri quê ha côjkwa pĩn, Pahhiti
cato ata ri, hãn ne me hõmpu —
hane.
18 Mã Xacarij te Pahpãm jarkwa
to imprar catê cukij, ne cumã:
— Pỳhàpà, jũ mã wa ha ajte,
ne ate imã harẽn xà ita to amji
mã hane? Jũ mã wa ha ajte ne
hahkre pej, mõrmõ ajkĩ gũjarẽn
xà ita ampeaj kam? Ramã iwej, ne
iprõ te hajỹar ne ramã ihwej, nõ
na mã ca imã ikra pỳm na ijarẽ —
hajỹr.
19 Mã Pahpãm jarkwa to imprar
catê cumã:
— Pỳhàpà, Ipê Caprer. Wa
ijõtpê Pahpãm capi na apu ipa, ne
cutea ri ikujahêc, wa xa ne amã
icakôc, ne amã ampo pejti te hajỹr
xà ita jarẽ.
20 Ca ate nee ite amã harẽn xà
ata na ipar nare, ne quê ha ihtỳj
hane, amcro ata kam. Ca nee
ate ipar nare, incwỳrjapê ca ha

apẽrkêt, ne ahnaa apa, quê ha ahnaa amã akra ihpỳm — hane. Ne ma tẽ.

21 Mã cormã apu ihkên, mã põ pê me xa atajê cormã me xa ne me Xacarij jikaj, ne me amji mã:

— Pỳhàpà, ampo to mã apu, ne apu ihkên? — hane.

22 Mã cator, ne ipẽrkêt ita kam, jũ wỳr quê ihcakôc. Mã ipẽrkêt ita kôt cute me Xacarij te irĩat kam Pahpãm to me amji kam hapac xà jũrkwa kam, cute ampo pupun ata na me hahkre pej pyrentu, ne jũ wỳr quê amji mã hamã ne ihcakôc, ne cama hũhkra to ame cumã ihhimpej.

23 Ne Xacarij te hàpên xà jipêj, mã hamre, ne hõ amcro jamre, mã cute amji jaxàr ne ma tẽ.

24 Mã ahna ahtũm nare mã hĩxi mã ihkra ajêt, mã nee põ mã to hapôj nare, ne ahnaa cute amji to putwrỳ to xĩc. Mã Ixapewkwỳj amji jarẽn to:

25 — Hamre, ramã ijahũm ita na iwej, ne ityc xàa wỳr ajte ikra. Ne Pahpãm te ri itehcajpar ne imã ikra jõr. Ne hamre, ita caxuw, quê ha hipêr nee jũm imãn nare — hane.

Pahpãm kra pê Jeju pỳm xà to hũjahkre xà

26 Mã cormã Ixapewkwỳj mã ihkra ajêt, ne ramã ahna putwrỳ te xêj, mã Pahpãm te hipêr côjkwa pĩn harkwa to imprar catê pê Caprer kujahêc, mã ma Hĩpôjajo jõ pjê kam, krĩ nõ japrỳ te Naxare jõ krĩ ata wỳr tẽ.

27 Ỹhỹ, pê curia cahãj nõ japrỳ te Marijkwỳj ita ihkrĩ, ne cormã increcrer, ne ramã Joje me ajpẽn pa, cume hikwa xà caxuw. Pê Joje pê pahhi Tawi xwỳ tàmxwỳ tàmxwỳ nõ. Mã Pahpãm jarkwa to imprar catê te Marij mã Pahpãm jarkwa par.

28 Ne côjkwa pĩn hỹrmã to cator ne cumã:

— Hàpà Marij! Gakry! Ampo na? He Pahpãm te apej mã amẽn. Xãmte ihtỳj Pahhiti acahê na apu ipa — hane.

29 Mã Marij te ita par, ne hamre, ihkrã pictor tu, ne amji mã:

— Pỳhàpà, ampo na mã apu imã hane? — hajỹr.

30 Mã cormã Caprer cumã:

— Nee apu pa nare, Marij. Apyrên Pahpãm jakry, na ri cute ato impejti.

31 Ne quê ha amã akra xũmre gõ, quê ha harij ne amã ihpỳm, ca ha cumã haprỳ to Jeju.

32 Quê ha cupê hũmre catia, quê ha me cumã haprỳ krut gõ, ne me cumã “Pahpãm Catia Kra” hane. Quê ha Pahpãm acãmter to pahhi, quê ha cupê mam aquêt xwỳ Tawi pê pahhi ata pyràac.

33 Ne quê ha hõtpê cupê Juta catêjê jõ Pahhiti ita na. Ne cupê Pahhiti rohnỳtti mã, ne nee jũ caxuw cute ihhimpej xà ita cupê hamre nare — hane.

34 Mã Marij Caprer mã:

— Mẽr jũ mã wa ha ajte? Nãmri wa cormã itỳj apu ipa, ne cormã icunĩ — hane.

35 Mã cumã:

— Pom Pahpãm me hirôa pê cati ita Carõ Pejti quê ha amã axà. Ne carôat kôt, quê ha akra. Ita cwỳrjapê quê ha acãmter ita pê Pahpãm kra impeaj, ne ajtea mã, ne impej, ne cupê catyt kam ipa catê.

36 — Mẽr hõhõ Marij, pom Ixapewkwỳj pê gũkjê wej ita, mehcunea me harẽ, xwahna hahũm na ipa. Ne ramã ihkra, ne ramã ahna putwrỳ te xêj mã ihkra cumã harij ita.

37 Ampeaj kam Pahpãm mã ampo cunea ton jahkre pej, quê ihtỳj me hũmre nare kam jũm cunĩ mã ihkra to — hane.

38 Mã hamre, Marij cumã:

— Ỹhỹ, ipê Pahpãm mã ijàpên catê. Quê ha Pahpãm ito hane,

wa ha ahnaa mã — hane. Mã ma
Pahpãm jarkwa to imprar catê tẽ.

Pê Marij Ixapewkwỳj pupu

39 Ita jirô pê mã amcro nõ na,
Marij te amji cũmpej, ne ma
hũjarêan kam tẽ, Juta jõ pjê kam
kẽnti jõ pjê ata wỳr.
40 Ne Xacarij jũrkwa wỳr cator
ne hàr, ne cute Ixapewkwỳj cukij
ne cumã:
— Hàpà, hàpà — hajỹr.
41 Mã hamre, Ixapewkwỳj te
Marij jõkre par me ajkaam mã
ihtu kam ihkra jàhcujrõn. Mã
Pahpãm Carõ Pejti te Ixapewkwỳj
mã amji jõr, mã cute kỳj cati pêa
mã ihcakôc kam ihtẽm.
42 Ne Marij mã:

"Ỹhỹ, quê ha pyjê kwỳ cunea jirôa
pê Pahpãm quêt ato impejti
ne.
Ne pom akra ita, quê ha hanea ne
Pahpãm mehkwỳ jirôa pê
quêt to impejti ne.
43 Ne akĩnte icrire. Ampo na?
Quêt apê ijõ Pahhiti menxi cakrô,
ca ahnaa iwỳr tẽ ne ate ipupun,
ne ampeaj kam apyrên ijakry.
44 Ne ca ate icukij, mã ikra
ita hakryte itua kam
hàhcujrõn.
45 Ca ate Pahpãm to amji mã
ahimpej, cwỳrjapê quê ha
ihtỳj amã to,
pom cute amã amji jarẽn xà ita na,
ca ha hũrên gakryti ne" hane.

Marij crer xà

46 Mã Marij te Pahpãm pejti na
harẽn to:
"Ỹhỹ, wa ha ite amji kam ijapac
xà cunea to Pahpãm jarẽ.
Pahpãm ri quêt cati ne impej.
47 Ne Pahpãm pê ikên pê ito cator
catê,
na ri hũrên ampeaj kam ijakry.
48 Mã cute ito amji japackre,
ihkĩnte icrire na,
ne ipê cumã ijàpên catê wa.
Ne ita caxuw quê ha mehcunea,
pjê cunea kam, Pahpãm mã ikĩn,
mã cute ito impej na, me ito
awjarẽ.

49 Pahpãm carôt tỳjti,
na ri cute imã ampo catia ne ton.
Ne Pahpãm quêt ajteare mã,
ne impej.
50 Pahpãm hõtpê me pahcunea
caprĩ,
pom cu ampeaj kam me kampa
atajê ri, ihtỳj me caprĩ.
Mam me panquêtjê me,
hapu na me pajĩ itajê me,
ne quê ha hapua na me
pahtàmxwỳ to hanea
ne cumã mehcunea te kam me
hapac atajê caprĩ.

51 Pahpãm te hũhkra to hàpên xà
catia ne ton.
Pahpãm te, cute amji to me cati
prãm catêjê atajê cunea in-
cràn.
Cute hirôa pê amji to me cati prãm
catêjê atajê te
me amji kam hapac xà mea mã,
Pahpãm te mencràn.
52 Pahpãm te me hõ pahhi carôt
catihti atajê jũrên partu,
ne me to ihkryjre.
Ne amji to me cati prãm nare atajê
ri, cute me to ihkà.
53 Pahpãm te me cupê hamreare
atajê me,
me cumã prãmti atajê mã harte,
ne me cumã harte kam to incrà tu.
Ne me hakràj catêjê atajê,
Pahpãm te hũ kam amencràn.
54 Ne Pahpãm pê me panquêtjê
mã,
mehtehcajpar xà to awjahkre.
Ne hamre, ihtỳj cute me cumã ton,
quê ha ihtỳj Juta catêjê tehcajpa.
55 Ne cute Aprãw xwỳ me,
ihtàmxwỳ tàmxwỳ caprĩ na amji
to amji japackre,
por pê ramã ahna amji jarẽ ata
na" hajỹr.

Hõ, Marij te Pahpãm to hũjarẽn to hajỹr.
56 Ne cute Ixapewkwỳj cahê na amji to putwrỳ to incrê jirô pê ma amji jaxàr, hũrkwa wỳr.

Jowãw pê me cumrãr catê pỳm xà

57 Mã hamre, Ixapewkwỳj mã ihkra pỳm xà jõ amcro kam hàhhuc, mã cumã ihkra pỳm.
58 Mã cahê na amehkrĩ catêjê me, me hũkjê me, cute Pahpãm te Ixapewkwỳj to amji kam hapac xà impejti na me harẽn par. Mã hamre, mehcunea ame hakry, Ixapewkwỳj mea mã.
59 Mã ihkra xũmre ita na amcro te ôjtô, mã hamre cute me cumã haprỳ jõr xàa kam hàhhuc, ne hanea ne cute mempy kà incrire ne me hitep xàa kam hàhhuc. Pê me cupê Juta catêjê incaca xà ita ajteare mã me cumã. Pê ajco me cumã ihkra xũmre ajhu, pê ajco me cumã impy kà jakep, mehcunea te me cupê Juta catêjê na me hahkre pej prãmte, nãmri ajteare mã me. Mã hamre, me cumã hũm japrỳ pê Xacarij xãm prãm.
60 Mã inxi me cumã:
— Hamreare, hamreare, quê ha haprỳ Jowãw — hane.
61 Mã me cumã:
— Hamreare, gũkjê nõ japrỳ te Jowãw nare — hane.
62 Mã cute hũhkra to hũm cukij, haprỳ jũ ri cumã hõr prãm.
63 Mã Xacarij te ihhôc xà na hàhwỳr, ne cute kam ihhôc to hajỹr he: “Ỹhỹ, haprỳ te Jowãw” hane. Mã hamre, mehcunea krã pictor.
64 Me ajkaam mã hacpỹa mã Xacarij te ihcakôc kam ihtẽm, ne Pahpãm mã ihcakôc, ne cute Pahpãm peaj na cumã harẽn.
65 Mã cahê na mehkrĩ catêjê cunea mã ampeaj kam pa cati. Mã hamre, apu harẽn xà ita cahkũm, Juta jõ pjê kam, kẽnti jõ pjê ata cunea kôt.
66 Mã mehcunea te me ita par atajê, ita to pit mã ame amji kampa, ne ahna me amji cukij, ne me amji mã:
— Pỳhàpà, jũ mã mõrmõ quê ha hũmre krare ita ajte? — hajỹr. Ampo na mã ame amji cukij to hane? Pê hirã pê hũmre krare ita kam Pahhiti carôt catia na pê.

Pê Xacarij Pahpãm jarkwa kôt harẽ

67 Mã Xacarij pê hũmre krare ata me hũm, hacpỹa mã ihcakôc. Ne Pahpãm Carõ Pejti jarkwa kôt cute hacpỹa mã Pahpãm to hũjarẽn kam ihtẽm, ne harẽn to:

68 “Hacme, ne me pajõ Pahhiti to me awjarẽ,
por Pahhiti catihti ne impejti pê me papê Juta catêjê Pãm Catihti ata to me awjarẽ.
Ỹhỹ, Pahpãm te me pahtehcajpar prãmte cator,
ne cute pahte me to ihcupan xà pê me pahto cator.
69 Pê Tawi xwỳ pê Pahpãm mã hàpên catê,
mã Pahpãm te ihtàmxwỳ tàmxwỳ nõ,
cute me pahkên pê me pahto hapôj catê na hãm,
mã ampeaj kam carôt tỳj.
70 Ne pê ramã rỳ pêa mã Pahpãm ita jarẽ.
Pê Pahpãm jarkwa to me cumã ihcakôc catêjê impejti atajê harkwa na ahna mehhôc pa.
Ne pê Pahpãm jarkwa na mehhôc catêjê ajco ita to me hane.
71 Pê Pahpãm me pahcurê xwỳn pê me pahto cator xà to hane,
ne me pahcurê xwỳn carôt pê me pahto hapôj pa.
72 Pê Pahpãm me panquêtjê mã jũ caxuw cute me caprĩ to cator xà ata to awjahkre.

Ne me cumã awjarẽ,
mãr quê me to amji japackrea rũm me ipa,
ne nee jũ caxuw me to hapac kêt nare.
73-74 Pê Pahpãm me panquêtti Aprãw xwỳ mã ita to awjahkre,
ne to awjahkre tu.
Ne ampeaj kam cumã harẽ,
quê ha me pahcurê xwỳn tête me pahto pôj pa.
Cu ha me Pahpãm mã me apê,
ne nee ame pahcurê xwỳn cupa nare.

75 Ne cu ha Pahpãm mã me pajàpên catêjê na ame papa.
Ne catyt kam ame papa,
ne me pancaca xà impeaj to amji kam me pajapac to me papa,
ne ahnaa Pahpãm krac ri me pajamre.

76 Ỹhỹ ikra, hamre,
ca ha jũ caxuw Pahpãm me hirôa pê catia ita jarkwa kôt acakôc catê na apa,
ne ca ha tẽ ne me pajõ Pahhiti cator xwỳjrea na apu carã pa.
77 Ca ha me Pahpãm krac ri me ipa atajê mã me awjarẽ,
quê ha Pahpãm nee mam cute ame to kên xà ton ata to amji japackre nare,
ata kôt quê ha Pahpãm mehkên pê me to pôj pa.
78-79 Me Pahpãm jàhcaprĩ cati, ne cupê me pamã impej pit ton catê,
cwỳrjapê quê ha me pamã hàhcujro gõ.
Cu ha me pahte amji kam me pajapac xà impejti pupu,
ne catyt kam me papa,
ne me pampej pêa mã me papa.
Ne me pamã pahtyc cupa itajê,
quê ha Pahpãm me pahpupu ne me pamã incaca xà gõ,
cu ha nee ame pahtyc xà ita cupa nare, ne cama me pahcaxwãm pê me pahcarĩcti na me papa” hane.

80 Mã hamre, Xacarij kra xũmre ita ihkà to mõ, ne carôt tỳj to mõ. Ne pê hanea ne cute amji kam hapac xà cati ne impej to mõ. Ne ramã ihkàa kam pê põti kam me hamreare ata kam ihkrĩ. Ne cormã Juta catêjê mã amji to ajpẽ.

2

Jeju pỳm xà

1 Caku ata kam, putwrỳ atajê nõ na, pê pjê cunea jõ pahhiti japrỳ te Xexa Aguxô ita harkwa ta, mehcunea mã, por hõ pjê kam krĩ atajê cunea kôt, quê mehcunea me amji japrỳ nõr pa, ne me amji cahyt, ne me hàhtô na me amji jahkre pej.
2 Ne pê mam ramã me amji cahyt, pê Xiren pê Xiri jõ pjê to ihhimpej catê ata kam, pê mam me amji cahyt pyxit, ne me hàhtô na me amji jahkre pej.
3 Mã hamre, mehcunea te me amji japrỳ nõr partu, ahpỹanre na me hõ krĩa kam, menquêtjê ihpỳpỳm xàa kam.
4 Ita cwỳrjapê ri Joje pê Hĩpôjajo jõ pjê kam, Naxare jõ krĩ kam, ihkrĩ catê, na ri ma Juta jõ pjê wỳr, Pãw jõ krĩ ata wỳr tẽ. Ampo na? Pê curia inquêt xwỳ pê pahhi Tawi xwỳ ihpỳm, ne cupê ihtàmxwỳa, na ri ma Pãw jõ krĩ wỳr tẽ, hĩxi Marijkwỳj me.
5 Ne cute me amji japrỳ xir. Ne pê ramã me hikwa na me ajpẽn pa. Mã ramã Pahpãm Carõ Pejti to Marij tictu.
6 Ne pê cormã Pãw jõ krĩ kam ame mõr reria mã, ramã cumã ihkra pỳm xàa kam hàhhuc.
7 Ne cumã ihcãmter pỳm, mã cute cupẽhkà to ihcupu, ne pĩ po te crat kam ampo jàpàn xà ata

kam hir. Ampo na? Ramã me
hàhhuc xà cunea te hipu partu,
ita kam, jũ ri quê me ahtwỳ?
Cwỳrjapê ri ampo jũrkwa kam me
hõt.

Pê carà cahàcre jamãr catêjê Jeju pupu

8 Mã pjê ata kam, carà cahàcre
jamãr catêjê hõtpê ame hamãr to
me ipa. Ne amcro me caxwa kam,
hõtpê ame to ipa. Ne caxwa ri, pjê
ata kam, põ pê ame hamãr to ame
ipa.
9 Mã ihprõt pê Pahpãm jarkwa
to imprar catê cator, côjkwa pĩn.
Mã hàhcujro pê Pahhiti jàhcujro
impejti ata hàhcujro pyrentu, ne
ipu na hàhcujrohti, ne ihpràti.
Mã cute me hõmpun ne me cumã
hũpaa to hũpa.
10 Mã Pahpãm jarkwa to imprar
catê me cumã:

— Nee ame icupa nare.
Wa ite me amã ijũjarẽn pejti to
prãm to, wa me awỳr icator.
Ne wa ha me amã awjarẽ, ca
ha me ijũjarẽn xà ita kôt,
ca ha me gakry, quê ha
ampeaj kam mehcunea mã
amji kĩan to amji kĩn, me
cati me, mehkryjre me, quê
ha mehcunea mã amji kĩan
to amji kĩn.
11 Ỹhỹ, ita kam, caxwa ita kam,
me gõ Pahhiti pê me akên
pê me ato hapôj catê pỳm,
Tawi xwỳ jõ krĩ kam.
Ne cupê, por pê Pahpãm me amã
to awjahkre ata.
12 Ne ampeaj kam ca ha ita kam
me hõmpu.
Quê ha ahkrare xũmre nõ
cupẽhkà ihcupu, ne ampo
jàpàn xà kam nõ, ca ha
hỹrmã me acato ne me
hõmpu, ne me hahkre pej
— hane.
13 Mã hamre, ihprõt pê côjkwa
rũm Pahpãm jarkwa to memprar
catêjê jàhtôa ne hipêr me iwrỳc,
ne me hỹrmã me cator. Ne côjkwa
kam mehkrĩ catêjê pê me pajõ
Pahhiti jarkwa to memprar catêjê
itajê te me Pahpãm na mencrer
kam mehtẽm, ne increar kam me
harẽn to:
14 “Quê ha côjkwa kam mehcunea
jirôa pê Pahpãm pejti ne
cati na me harẽ.
Ne pjê kam, quê ha Pahpãm me
to impej atajê, quê ha me
caxwãm pê mehcarĩcti ne”
hajỹr.
15 Mã hamre, Pahpãm jarkwa
to memprar catêjê hacpỹa mã
cute me amji jaxàr, ne me hàpir,
côjkwa wỳr. Mã carà cahàcre
jamãr catêjê, hakàn pê ame amji
mã harẽ, ne me amji mã:
— Hacme, Pãw jõ krĩ wỳr, ne
Pahpãm te me pamã ampo jarẽn
xà ita pupu — hane.
16 Ne ma me hũjarêan kam
me pra, ne ame hapê, ne Joje
me Marij wỳr me cator, ne cute
mehkrare pupun, mã ampo jàpàn
xà kam nõ.
17 Mã cute me hõmpun, ne ma
me pra ne mehcunea mã, Pahpãm
jarkwa to memprar catêjê te me
cumã ahkrare jarẽn xà ata jarẽn
to me mõ.
18 Mã hamre, mehcunea te
mempar atajê te amji mã me
ipikrar, ne me amji mã:
— Pỳhàpà? — hajỹr.
19 Mã Marij apu carà cahàcre
jamãr catêjê atajê te cumã ampo
jarẽn xà atajê cunea to apu amji
japackre, ne to amji japackre ita
na.
20 Mã ma carà cahàcre jamãr
catêjê te amji jaxàr, ne ma me
Pahpãm pejti, ne catihti na me
harẽn to me mõ. Pom Pahpãm
jarkwa to imprar catê te me cumã
hũjarẽn xà atajêa na, cute me

hõmpun, mã ahnaa. Na ri ame hakry ne ma Pahpãm pejti na me harẽn to me mõ.

Pê Jeju mã me haprỳ gõ

21 Mã ramã ihkrare ata na amcro te ôjtô, mã cute mempy kà incrire ne me hitep xàa kam hàhhuc, mã cute me cumã haprỳ jõr, ne me cumã Jeju. Ne haprỳ ita pê Pahpãm jarkwa to imprar catê cormã jêt nare kam, Marij mã harẽ.

Pê Pahpãm mã me Jeju gõ

22 Ne ita jirô pê mã ri ahna putwrỳ pyxit, mã cute me ipijacri xà to hamre xà jõ amcro kam hàhhuc. Mã caxuaw ma Krĩpinkrên wỳr me ihkrare ata to me mõ, Pahpãm to cute me amji kam hapac xà jũrkwa wỳr. Ne me to cator, ne cute Pahpãm mã me ihkrare xũmre ata pẽr ne me cumã:

— Atea ri me imã me ikra ita jõr, ne cupê atekjêa — hajỹr.

23 Ampo na ri cute me to hajỹr? Pê rỳ pêa mã Pahpãm Mojxe xwỳ kôt Juta catêjê mã harkwa ta, ne me cumã:

"Mam me akra xũmre me hapôj atajê cunea pê itekjê" hane.

Pê Pahpãm jarkwa na mehhôc catêjê me ita pa, ne ahna mehhôc pa.

24 Mã cute me Pahpãm mã me ihkra pẽr, ne harkwa kôt me ipijacri xà to me hamre xà caxuw, cute me Pahpãm mã tutti into to me ipijakrut ne me hõr.

25 Ỹhỹ, pê Krĩpinkrên kam hũmre japrỳ te Ximãw ita ihkrĩ. Ne ampeaj kam impej, ne ihtỳj ajco Pahpãm kampa, ne to amji mã ihhimpej. Ne ajco Pahpãm te Juta catêjê kên tête me to pôj xà jõ amcro ata jikaj.

26 Mã Pahpãm Carõ Pejti apu Ximãw cahê na mõ, ne pê ramã Ximãw mã ihtyc xà nare to awjahkre ne cumã:

— Ca ha xaa, por pê Pahpãm Juta catêjê mã mehkên pê me to hapôj catê to awjahkre ata pupu, jirô pê ca ha cormã ty — hane.

27 Ne Pahpãm Carõ Pejti te Ximãw japrôr ne ma to mõ, Pahpãm to me amji kam hapac xà jũrkwa wỳr. Mã Joje me Marij hanea ne ma curi me ihkra pê Jeju to me mõ, cute me Pahpãm jarkwa kôt me ipijacri xà to me hamre xà wỳr, ata wỳr.

28 Mã Ximãw te me hõmpun, ne ihpa kam ihkrare ita pỳn, ne Pahpãm mã harẽn pejti, ne cumã:

29-30 "Hamre, ijõ Pahhiti,
pê ca ito gũjahkre xà ata ramã kaam hàhhuc.
Ne pê ca ito gũjahkre xà ata na ate ton, wa ite hõmpun.
Ne atea ca me iwỳr me ikên pê me ito hapôj catê ita kujahêc,
wa ite ito jĩa to hõmpun.
Ỹhỹ, ipê amã ijàpên catê,
ne hamre, ramã iwej, ne icaxwãm pê icarĩcti,
ne gapacta ne ityc na ito tojnõ, wa ty.
31-33 Ne ca ate mehcunea kam mare mã
me ikên catia pê me ipytàr catê ita me iwỳr ihkujahêc.
Na quê ha pjê kam mehcunea mehkrĩ atajê mã hàhcujro catê na ipa.
Ne quê ha me cumã mempejti to hahkre,
quê ha mehcahkrit atajê,
por me cupê Ixaher catêjê nare atajê mã hanea ne ato ajpẽ,
mãr quê me hanea ne me gahkre pej.
Ne quê ha hanea ne me akwỳ pê Juta catêjê pê Ixaher catêjê mã impejti ne.
Quê ha mehcunea me akwỳ jarẽn pejti to me harẽ" hajỹr.

Mã inxi me hũm te Ximãw te ihkra to ihcakôc xà ata na mempar, ne to amji mã me ipikrar.

34 Mã Ximãw te mehcajrẽn, ne Marij pê Jeju menxi mã:

— Pahpãm te akrare incrire ita capi.

Ne quê ha akra ita Juta catêjê jõ pjê kam me hàhtôa to hõkre nõ, ne me to hamre, ne hanea ne me hàhtôa kwỳ to ihkà, ne me to impejti ne, ne ma mehkên pê me to hapôj.

Ne Pahpãm te ri akra ita kujahêc, mãr quê me cumã Pahpãm cawpa.

Ne quê ha me hàhtôa ne ahna amehcakôc kên, ne ame curê.

35 Ita kôt quê ha me hàhtôa mã cute amji kam hapac xà pẽ.

Pom amji caxwãm pê cute me amji kam hapac xà to me ipimxur to ipa prãmti atajê to, quê ha mehkwỳ mã ajpẽ.

Ne ca, quê ha amã apec xà catia to cati, ne ajkam gapac xà hyre nare.

Quê ha amã hà pê ihhêj rũm wapo xwahhihti te ana cuhkõnre jitep, ne hà.

Hõhõ, ita na quê ha ana cuhkõnre kam amã hà — hajỹr.

36-37 Ỹhỹ, pê hanea ne curi cahãj wejti japrỳ te Anakwỳj ita apu ipa. Ne Pahpãm to me amji kam hapac xà jũrkwa kam apu ipa. Ne cupê Paner xwỳ kra, ne cupê menquêtti Axer xwỳ tàmxwỳ tàmxwỳ nõ. Pê hikwa tuw ne ahna caku xet, pê cupê impjên ihhi. Hamre, pê apu increcrer ipa, ne cormã ahnaa apu ipa, pê ramã ahna caku ôjtẽnta ne ihkôt cute cwat, ne ramã ihwejtu. Ne pê cupê Pahpãm jarkwa to me cumã ihcakôc catê, ne rỳ jũ caxuw Pahpãm to me amji kam hapac xà jũrkwa pê cator nare. Ne amcro me, caxwa me, pyt cunea kam ipijacri to ipa. Ne ajco ipijacri kam, Pahpãm to amji kampa ne cumã ihcakôc to ipa.

38 Mã Ximãw cormã apu Marij mã ihcakôac kam, mã me hỹrmã Anakwỳj ata cator, ne cute mehkra ata pupun, ne Pahpãm mã hũrên hakryti na amji jarẽn pyrentu. Ne ihtỳj cute, por Krĩpinkrên kam mehkrĩ ne me Pahpãm te mehkên tête me to pôj catê to me cumã hũjahkre, mã me hikaj atajê mã, harẽn kam ihtẽm.

Pê Naxare jõ krĩ wỳr me amji jaxà

39 Mã hamre, Joje me Marij te me Pahpãm te amji kam hapac xà cunea ton partu, ne ma ihkra me, cute me hũrkwa wỳr me amji jaxàr, Hĩpôjajo jõ pjê wỳr, Naxare jõ krĩ kam.

40 Mã ihkra ita ihkà to mõ, ne carôt tỳj to mõ. Ne ampeaj kam cute amji jahkre pej cati. Mã Pahpãm te to impejti.

Pê Hũm Cati jũrkwa kam Jeju ahtwỳ

41 Ỹhỹ, pê caku cunea kam Jeju hũm me inxi ajco Krĩpinkrên wỳr me ipa, me Hakren xà jõ amji kĩn wỳr. Ne me hõ amji kĩn ita pê, por pê Pahpãm Ejit jõ pjê pê mam menquêtjê to cato ata.

42 Mã hamre, ramã Jeju na caku te tôxi, mã hanea ne mehkôt amji kĩn ata wỳr mõ, ne cator.

43 Ne ramã amji kĩn jamre jirô pê, cute me amji jaxàr, me hũrkwa wỳr. Mã xãmte aracri Krĩpinkrên kam Jeju jàhhuc. Mã nee hũm me inxi te hàhhuc xà ita na me hahkre pej nare.

44 Ne ihtỳj me hàhtôti atajê kôt cute amji jaxàr na amehcãmjĩ. Ne ihtỳj cute me mõr to pyt, ne cormã ne, nee me hapên nare, ne ma me hũkjê me, me hõ ihkwỳ nõ catêjê kôt ame hapê.

45 Ne nee cute me cumã cator
nare, na ri ma cute me amji
jaxàr, Krĩpinkrên wỳr, cute curi
me hapên prãmte.
46 Ne me ahna amcro incrê jirô
pê mã ri cute me Jeju cajpar,
Pahpãm to me amji kam hapac
xà jũrkwa kam. Mã Jeju ihtỳj
me cumã ampo to hahkre catêjê
jipôc ri jỹ, ne ame kampa, ne
amehcukij.
47 Mã mehcunea te Jeju te amji
jahkre pejti to me cumã ihcakôc
atajê to amji mã me ipikrar.
48 Mã inxi me hũm te me
hõmpun, mã inxi cumã:
— Ikra, ampo na mã ate me
ito hajỹr? Ate me ijigẽc hyr, na
wa apãm me apu gapên to mõ —
hajỹr.
49 Mã Jeju me cumã:
— Ampo na mã ca ame ijapê?
Pom wa ita ri Inxũ Cati to me amji
kam hapac xà jũrkwa kam jỹ, ne
hàpên xà to apu cumã apê ita? —
hane.
50 Mã nee hũm me inxi te me
hũjarẽn xà ita kam hapac, ne kam
me amji jahkre pej nare, ne me
cupê hahkre kêatre.
51 Mã ma Jeju te mehkôt amji
jaxàr, Naxare jõ krĩ wỳr. Ne pê
ihtỳj ajco hũm me inxi kampa. Na
pê inxi ihtỳj ampo itajê cunea to
amji japackre to ipa.
52 Pê Jeju hĩ to ipicamẽn to mõ,
ne ajco ihkà to mõ, ne hanea ne
ihkrã kre te amji jahkre pej to amji
kà to mõ. Ne pê mehcunea mã
ihkĩn, ne hanea ne côjkwa kam
Pahpãm jỹ ita mã ihkĩn.

3

*Pê Jowãw pê mehcumrãr catê
awjarẽ*

1 Ỹhỹ, caku jàhtôa jirô pê, pê
Tiperij ata pê Roman catêjê jõ
pahhiti, ne pê ramã ahna caku
quĩxi, pê hanea ne Juta jõ pjê
kam Pirat pê pahhi. Pê hanea
ne Hĩpôjajo jõ pjê kam Heroti pê
pahhi. Pê hanea ne Heroti tõ pê
Pirip pê Iturij jõ pjê me Taconiti jõ
pjê kam pahhi, ne Rixin pê Apirẽn
jõ pjê jõ pahhi.
2 Pê hanea ne Anati me Cajpa pê
me Pahpãm mã cute mehcajrẽn
catêjê kwỳ jõ pahhi.
3 Ỹhỹ, pê cormã Jowãw pê
Xacarij kra ata, ahkêt kam ihkrĩ,
põti kam me hamreare ata ri. Pê
amcro ata na, Pahpãm Jowãw mã
harkwa ta, quê Côpijapjêr jõ cô
kôt cute me ihcajpar atajê mã
harkwa jarẽ. Pê Pahpãm jarkwa
kôt harẽn to hane he, ne me
cumã:
— Me akên mã hikra, ne amji
tête me ate amji kam me gapac
xà kên jũrê, wa ha ahna cute
me gahkre pej xà na cô kam me
acumrã, quê ha Pahpãm me akên
to hapac kêt, ne to tojnõ ne me
amã to impej — hane.
4-5 Ne pê hanea ne Jowãw me
cumã Ixaj xwỳ pê Pahpãm jarkwa
na ihcakôc catê ata jõ kàhhôc
cahyt. Ne me cumã cahyt to hane
he:

“Ỹhỹ, põti kam me hamreare ata
ri jũm apu caràr to mõ, ne
apu hũjarẽn to hane he:
‘Pom ca me pry kên to impej prãm
ne atỳj me hituw cunea to me hipu
pa,
ne me hakôt cunea pên pa,
ne pry jikôtti atajê,
ca ha hanea ne me to ihcuhtac pa,
ne pry kên kam kre atajê,
ca ha me to impej ne me to in-
crecrer pa.
Ita jĩkjê na,
ca ha me ate amji kam me gapac
xà kên to mempej,
ne intête me ampo kên cunea to
pôj pa.
6 Quê ha mehcunea Pahpãm te me
akên pê me ato hapôj xà ita
na,
me gahkre pej’ ” hane.

7-8 Mã hamre, me hàhtôa ne
cute me Jowãw cajpar, cute cô
kam mehcumrãr prãmte. Ne cute
mehcunea mã harẽn to hajỹr he:

— Ỹhỹ, me apê cagã kên kra
kwỳ pyràac! Mã ihhêj ne jũm te
me amã ite cô kam me acumrãr
xà na ijarẽn. Wa xwahna ite me
acumrãr xà ita kôt, ca ha xwahna
Pahpãm te ame ato kên xà ata pê
me acato. Hamreare, cute ahna
hajỹr xà nare! Ca ha xa me
akên ton jicu, jirô pê mã wa ha
cormã cô kam me acumrã. Ne
me apê pĩxô pàr kam hô impej
nare ata pyràac, ne ca ha xaa
me amji kampa, ne me apej wỳr
me apkjê, ne me kam mare mã
me akên jicu, ne atỳj me akên pê
me acato. Hõhõ, quêt cute hajỹr.
Ne nee ca me amji mã: “Aprãw
pê me panquêtti, incwỳrjapê ri
hũne mã me papê Pahpãm na
mehkwỳ, ne jũ wỳr quê Pahpãm
mehkwỳa nõ to kên” hajỹr nare.
Ampeaj kam wa me amã awjarẽ.
Nãmri nee Pahpãm me ana prãm
nare, he quê tee me apê Aprãw
tàmxwỳ tàmxwỳ cakrô, quê ihtỳj
ame ato kêanre ne. Quê Pahpãm
Aprãw tàmxwỳ tàmxwỳ na prãm
na mã, quê ha ramã kẽn apu krĩ
itajê nõa to Aprãw tàmxwỳ na
mehkwỳ. Cwỳrjapê ca nee me
amji mã hajỹr nare.

9 — Ỹhỹ, he me apê pĩxô xỳhti
atajê pàr pyràac. Co he! He ramã
ihhêj ne wakỳ te harê jakep xà ata
na hàhtêp. Ne pĩxô pàr kêanre
atajê cunea kam hô impej nare
atajê, quê ha hitep ne cuhy kam
me haxwỳ — hane.

10 Mã cute me Jowãw cukij, ne
me cumã:

— Mẽr hõhõ, ampo to wa ha ajte
me? — hajỹr.

11 Mã Jowãw me cumã:

— Me anõ mã hitô kà pijakrut
ata, ca ha jũm pê hamreare ata mã
ihnõ. Ne hanea ne me anõ mã gõ
ata, ca ha me cupê hamreare atajê
mã to ajcokjê — hane.

12 Mã hanea ne pahhi mã me
hũhkra kam me hàmcwỳr catêjê
cator, ne cute me Jowãw cukij, ne
me cumã:

— Hàpà, me to ihhimpej catê,
ne me pa, ampo to wa ha me? —
hajỹr.

13 Mã Jowãw me cumã:

— Ca ha nee gõ pahhi jarkwa
jirôa pê me hũhkra kam me
gàmcwỳr nare — hane.

14 Mã hanea ne krãhtare kwỳ
cator, ne cute mehcukij, ne me
cumã:

— Ne me pa, ampo to wa ha me?
— hajỹr. Mã Jowãw me cumã:

— Hã, ca ha me hane he, ca
ha nee me gàprêa kam me cupê
ihpore to pôj nare. Ne nee ca
ha mehcukij catê cuna mã jũm
to ame ahêj nare. Ne ca ha me
gàmcwỳr xà ata pyrên me gakry
— hane.

Pê Jowãw nee cupê Mexij na me cumã amji jarẽn nare

15 Mã mehcunea ramã me
Pahpãm te jũm catihti impejti ata
kujahêc prãm ata jikaj, na ri ihtỳj
ame Jowãw cãmjĩ, ne me amji mã:

— Pỳhàpà, côt mã pê Jowãw ita
to Pahpãm awjahkre? — hane.

16 Mã Jowãw mehcunea mã amji
jarẽ ne me cumã:

— Hamreare, quê ha cormã jũm
ita cato, ne jũm ata ri ijirôa pê
cati, ne ihkĩnte icrire. Jũ wỳr wa
icrire ita kam cupê hõ par kà to
pôj. Ỹhỹ, wa ha cô cakrô to me
acumrã, quê ha cormã jũm cati-
hti cato ata, quê ha quêt cormã
Pahpãm Carõ Pejti me, cuhy kam
me acumrã.

17 Co he, nãmri me apê arỳjhy
pyràac. Na quê ha ihtỳj ajpẽn pê
me ato haprã. He ihhêj ne ramã
hũhkra kam cumã crat cute kam
arỳjhy ata carêr xà caxuw. Quê
ha kam ihcarê, ne ihhy caxwỳn to
cuprõ, ne huwahi, ne ihkrekà to

cuprõ ne cuhy kam haxwỳ, quê ha
to capa. Ne cuhy te to caxàr xà ata,
quê ha jũ caxuw ihtyc nare. Ne
quê ha ihtỳj me ato hane — hane.
18 Hõhõ, pê Jowãw hane, ne
ajco me hapackre ne me cumã
awjarẽ. Ne me cumã hũjarẽn xà
itajê jàhtôa to hàhtô, pê ajco me
cumã harẽ. Ne ajco me cumã
mehkên pê me hapôj xà to hahkre.

Pê Heroti Jowãw pro

19 Ỹhỹ, pê hanea ne Jowãw pjê
jõ pahhi pê Heroti ita mãn kêanre.
Ampo na? Pê Heroti ihkên ton to
hàhtôa, ne ihtõ pê hĩxi capa, ne
cume hikwa, cwỳrjapê pê Jowãw
cumãn to kêanre.
20 Pê hamre ita cwỳrjapê Heroti
mam cute to kên xà ata jirôa pê to
kên, ne Jowãw na harkwa ta, pê
me Jowãw pro, ne me hacjên xà
mã me haxà.

Pê Jowãw Jeju cumrã

21 Ỹhỹ, cormã cute me Jowãw
jaxàr nare kam ri mehcunea mã
awjarẽ, ne cô kam me cumrã. Mã
hanea ne Jeju hỹrmã cator, mã
Jowãw te cô kam ihcumrãr. Mã
cute ihcumrãr xà ata ri xa, ne
Pahpãm mã ihcakôc.
22 Mã hamre, côjkwa te amji jihê
mẽn, mã Pahpãm Carõ Pejti te
tutti na amji ton, ne cupê tuttia
pyràc, ne ajpên ahpar mã tẽ, ne
Jeju na hãm. Mã hamre, côjkwa
rũm Pahpãm Jeju mã ihcakôc,
ne cumã cupê Hũm Cati na amji
jarẽn to:

— Ỹhỹ, apê ikraa to ikra, ne apê
ikra impeaj to impej ata, ne imã
akĩnti, ne apyrên ijakryti — hane.

Jeju quêtjê japrỳ

23 Ỹhỹ, pê ramã Jeju na caku
trĩnta pê hàpên xà kam to tẽ,
ne Joje kôt Jeju mã menquêtjê
japrỳ te hajỹr he, ne ahpỹanre
na mehkra itajê japrỳ partu. Pê
mehcunea ihtỳj Jeju pê Joje kra na
amehcãmjĩ. Ỹhỹ, pê Joje pê Eri
kra,
24 ne Eri pê Matat kra, pê Rewi
kra, pê pahhi Merqui kra, pê Jana
kra, pê Joje kra,
25 pê Matatij kra, pê Amoti kra,
pê Nahũm kra, pê Eti kra, pê Naca
kra,
26 pê Mate kra, pê Matatij kra,
pê Xemi kra, pê Joje kra, pê Juta
kra,
27 pê Jowanakwỳj kra, pê Rexa
kra, pê Xoropapew kra, pê Xarati
kra, pê Neri kra,
28 pê Pahhi Merqui kra, pê Ati
kra, pê Coxam kra, pê Ermatãw
kra, pê Er kra,
29 pê Jojuw kra, pê Erixê kra, pê
Jorim kra, pê Matat kra, pê Rewi
kra,
30 pê Ximãw kra, pê Juta kra, pê
Joje kra, pê Jonã kra, pê Eriquim
kra,
31 pê Merej kra, pê Mena kra, pê
Matat kra, pê Natã kra, pê Tawi
kra,
32 pê Jexê kra, pê Opet kra, pê
Powa kra, pê Xara kra, pê Naxon
kra,
33 pê Aminati kra, pê Atmin kra,
pê Arni kra, pê Exom kra, pê Pere
kra, pê Juta kra,
34 pê Jaco kra, pê Ixac kra, pê
Aprãw kra, pê Tera kra, pê Naco
kra,
35 pê Xeruque kra, pê Racaw
kra, pê Parec kra, pê Epew kra, pê
Xara kra,
36 pê Cana kra, pê Arpaxat kra,
pê Xẽm kra, pê Nowe kra, pê
Ramec kra,
37 pê Matuxarem kra, pê Enoc
kra, pê Jaret kra, pê Marer kra, pê
Cana kra,
38 pê Enotti kra, pê Xet kra, pê
Atãw kra, pê Pahpãm kra. Hõhõ,
Joje quêtjê itajê pê me haprỳ itajê
hane.

4

Pê me pajõxwỳn pê Xatanaj Jeju

cajpẽ

1 Mã hamre, Pahpãm Carõ Pejti
te Jeju mã amji jõr, ne to ihhimpej,
mã ma cute Côpijapjêr jõ cô pĩn
amji jaxàr, ne põ kam me ham-
reare ata wỳr mõ. Ne Pahpãm
Carõ Pejti pê põ mã Jeju to mõ,
Xatanaj te ihcajpẽr prãmte.
2 Ne pom Xatanaj pê me
pahcurê xwỳn ita pê Jeju to
kên prãm. Mã ramã Jeju te
hàpàn nare na amji to amcro to
cwarẽnta, jirô pê mã ramã cumã
prãam to prãm.
3 Mã hỹrmã me pahcurê xwỳn
cator, ne cute capi. Ne cute Jeju
kên mã mẽn prãmte cumã:
— Quê ha ampeaj kam apê
côjkwa kam Apãm Cati ihkrĩ ita
kra na, ca ha atỳj kẽn itajê mã,
quê amã pãw na amji to, ca ha krẽ
— hajỹr.
4 Mã Jeju cumã:
— Jũ wỳr wa akampa ne ita to
hane. Ampo na? Inxũ Cati jarkwa
na, hõ kàhhôc kam harẽn te hajỹr
he:

"Ỹhỹ, ca ha atỳj me apà,
ne nee me gõ to pit mã me amji
japackre nare.
Jũ wỳr quê jũm hõ pit to amji to
ajpa" hajỹr.

Hõ, cute harẽn to hajỹr, cwỳrjapê
wa ha nee akôt amji kam ijapac
nare — hane.
5 Mã me pahcurê xwỳn te Jeju
japrôr, ne ma kẽn kàhti ata na to
hàpir. Ne cute cumã pjê cunea
kam, krĩ cunea jahkre, ne cumã:
6 — Pjê itajê cunea itekjê pit, ne
wa itỳj jũm mã cugõ. Na ca ha xa
icuna mã akõn krã na jỹ ne ipejti
na ijarẽ, wa ha amã ampo pejti
itajê cunea gõ.
7 Ca ha ate ito hajỹr na, wa ha
amã pjê ita kam krĩ itajê cunea
jahkre, ca ha ihcunea to ahimpej
to apa, quê ha cupê atekjêa —
hajỹr.
8 Mã Jeju Xatanaj mã:
— Jũ wỳr wa ha ato hane. Ampo
na? Inxũ Cati jarkwa jõ kàhhôc
kam harẽn te hajỹr he:

"Ca ha apu Pahpãm pit kĩn,
ne amji mã taa pit cupa,
ne impejti na me harẽ,
ne to pit mã me amji kampa,
ne cumã me apê" hajỹr.

Hõ, cute harẽn to hajỹr, cwỳrjapê
wa ha nee akôt amji kam ijapac
nare — hane.
9 Jirô pê mã ri me pahcurê xwỳn
te Jeju japrôr ne ma Krĩpinkrên
wỳr to mõ, ne me kam mare mã,
kỳaj pê Pahpãm to me amji kam
hapac xà jũrkwa cwỳrpê hãm, ne
cumã:
— Krãa caxi, quê ha ampeaj
kam apê côjkwa kam Apãm Cati
ata kra na, ca ha ita ri ahpar mã
amũ amji to awcapê, ne nee atyc
nare.
10-11 Ampo na? Apãm Cati
jarkwa jõ kàhhôc kam, cute ihkra
jarẽn to hajỹr he:

"Quê ha côjkwa kam ijarkwa to
memprar catêjê ikra jamãr
to mõ,
ne ma me hũhkra to ihpỳm cupate
me to huphê to ipa,
mãr quê nee kẽn nõ ihpar tõc
nare" — hane.

12 Mã Jeju cumã:
— Jũ wỳr wa ha hane. Ampo
na? Inxũ Cati jarkwa jõ kàhhôc
kam harẽn te hajỹr he:

"Ca ha nee gõ Pahhiti cajpẽr nare,
ne nee Apãm Cati capi nare"
hajỹr.

Hõ, cute harẽn to hajỹr, cwỳrjapê
wa ha nee akôt amji kam ijapac
nare — hane.
13 Pê me pahcurê xwỳn pê
Xatanaj tee apu Jeju to hahkre,
ne apu ihcajpẽr pa jirô pê mã,

ma cure ne tẽ, ne quê ha ihtỳj jũ caxuw hipêr capi.

Pê Jeju hàpên xà kam to tẽ

14 Pê Pahpãm Carõ Pejti Hĩpôjajo jõ pjê wỳr hacpỹa mã Jeju to amji jaxà. Pê Jeju jarẽn pjê ita cunea kôt apu ihcahkũm.

15 Pê Juta catêjê te cuprõn xà jũrkwa kam ajco me cumã ampo to hahkre. Pê mehcunea ajpẽn mã me Jeju jarẽn to:

— Ampeaj kam Jeju te amji kam hapac xà ita pej — hane.

Pê Jeju Naxare jõ krĩ kam apu mõ

16 Pê Jeju ma Naxare jõ krĩ wỳr mõ, por pê curi ihkà ata ri. Ne mehkôt xà jõ amcro kam, ma Juta catêjê te cuprõn xà jũrkwa wỳr mõ. Ampo na? Pê ramã ita ton to amji pyràc na pê mõ, ne axà ne jỹ. Ne cute Pahpãm jarkwa jõ kàhhôc cahyt prãmte hãm.

17 Mã cute me cumã, por Pahpãm jarkwa to ihcakôc catê ata pê Ixaj xwỳ jõ kàhhôc jõr. Mã cute ihkàhhôc ita capô, ne por kam ihhôc te hajỹr ata mã cator ne me cumã cahyt to:

18 "Ỹhỹ, Pahpãm Carõ Pejti icahê na ipa,
ne cute icapi,
mãr wa me cupê hamreare atajê cunea mã
Pahpãm jũjarẽn xà impejti itajê jarẽ.
Ne me hacjên xà kam mehkrĩ atajê japôj,
quê ha amjia kôt põ pê ame ipa.
Ne mento tũm atajê mã mento to impej, quê me rĩt.
Ne mehkwỳa te ame to kêanre atajê tehcajpa,
quê cute ame to kên itajê pê me cato.
19 Wa ha itỳj me cumã ijũjarẽn xà impejti itajê to awjarẽ.
Ampo na?
He caku ita kam quê ha me pajõ Pahhiti mehkwỳ tehcajpa" hane.

20 Ne Jeju te cahyt jicu, ne hacpỹa mã ihkàhhôc ita krã ne hacpỹa ne hamãr catê mã hõr, ne hỹr. Mã cuprõn xà kam me jỹ atajê cunea ampeaj kam me Jeju pupu.

21 Mã Jeju te me cumã harẽn kam ihtẽm, ne harẽn to:

— Ỹhỹ, me ikampa. Pom ite ita kam ihkàhhôc cahyt ita, Pahpãm te ita kam amji jarkwa kôt ton — hajỹr.

22 Mã mehcunea te amji mã me ipikrar ne me amji mã:

— Pỳhàpà, ampeaj kam hũjarẽn xà ita pej, ne Jeju pê hũmre impej. He cupê Joje kra cakrô, ahnaa hũjarẽn xà itajê impej — hajỹr.

23 Mã Jeju me cumã:

— Mõrmõ ca me imã: "Por hà caprãr catê ata ihtỳj mehcunea caprã, ne quê ha jũ caxuw hà, quê ha ihtỳj hanea ne taa amji caprã. Ata cuxà ca ha ita ri, gõ pjêa kam me akwỳ mã ampo pihhoti to, quê me hõmpu. Por ate amji jahkre pejti kôt ramã Capernam jõ krĩ kam ampo ton, wa ite ahna me garẽn par, ata cuxà" hane. Hõhõ, mõrmõ ca me imã garkwa to hane.

24 — Ne ampeaj kam wa ha me acunea mã amji jarẽ. He ihtỳj pjê cunea kam Pahpãm jarkwa to mehcakôc catêjê na me amji to pôj, mã ajte mehkĩnte, hõ krĩa kam mehkwỳa mã nee ahna me amji caxàr prãm nare.

25-26 Me ikam gapac to impeaj ne he. Ampeaj kam pê Erij jõ amcro ata kam, Juta jõ pjê kam me cahãj pijapit wej atajê me hàhtô. Pê hanea ne nee ta iwrỳc nare to caku to incrê ne ihkôt hĩkjê jirô pê mã, pê pjê ata kam prãm catia cato. Pê nee Pahpãm mempijapit wej cunea tehcajpar na Erij mẽn

nare. Ne por pê Xarep jõ krĩ me,
Teppro jõ krĩ kam ihkrĩ ata, pyxit
peaj ne ihtehcajpar na Pahpãm
cumẽ.
27 Ne pê hanea ne Erixêw xwỳ
jõ amcro kam, Juta jõ pjê kam,
mehkà xêtti atajê jàhtôa ne ame
ipa. Pê Erixêw nee mehkwỳ cunea
caprãr nare. Pê hũmre nõ japrỳ
te Namã xwỳ ata pyxit peaj ne
ihkà xêtti, ne Xiri jõ pjê catêjê ata
rũm cato. Pê Erixêw pyxit peaj ne
caprã, pê impej. Ata cuxà wa ha
nee ita ri, ijõ krĩa kam ampo pej
catia ton nare — hane.
28 Mã cute me cuprõn xà kam
me jỹ atajê cunea te Jeju cakôc xà
na mempar, ne ame kam incryc.
29-30 Ne me hãm, ne cute me Jeju
pro, ne põ mã me cupjê. Ne krĩ pê,
põ mã me to cator, ne krĩ cahê na
hàpkàjti ata wỳr me cupjê, cute
ahna me mẽn, mã ihpỳm ne ihtyc
prãmte. Mã me hàhtôa jipôc ri
me hũhkra pê cator, ne ma jũ kam
tẽ.

Pê hũmre nõ kam me pahcurê xwỳn carõ

31 Mã ma Jeju Hĩpôjajo jõ pjê ata
kam, Capernam jõ krĩ ata wỳr mõ,
ne cator ne ame cumã ampo to
hahkre, mehkôt xà jõ amcro kam.
32 Ne ampo to hahkre xà im-
pejti to me cumã hahkre. Mã
mehcunea te Jeju catia to cati na
me to amji mã me ipikrar. Ne pê
Jeju carôt tỳj, ne Pahhiti jarkwa
kôt ipa, ne harkwa kôt ihcakôc.
33 Mã cute me cuprõn xà ata
kam, hũmre nõ ata kam, me
pahcurê xwỳn carõ kên nõ hĩ mã
axà, ne caxwãm pê ihkrĩ, na pê
cupê to ipijapar catê.
34 Mã caràr, ne Jeju mã:
— Pỳhàpà, Jeju pê Naxare jõ krĩ
kra ita, ampo wỳr mã ca ita ri
mõ? Ampo to mã ca ha ita ri apu?
Côt mã ca ita ri me ijipej prãmte
mõ? Wa ite ramã apê côjkwa kam
Apãm Cati kra, ne acati, ne apejti,
mã Apãm Cati te rĩn wỳr akujahêc
na, gahkre pej — hane.
35 Mã Jeju cumã:
— Mẽr kêt! Ne hũmre ita pê
acato! — hane. Mã me kam mare
mã me pahcurê xwỳn carõ kên ata
te hũmre ita mẽn, mã pjê kam
ihpỳm. Ne hamre, me pahcurê
xwỳn carõ kên nõ ata te hũmre
ata jaxôp nare kam cupê cator.
Mã hũmre ata pej pyrentu.
36 Hamre, mã mehcunea te amji
mã me ipikrar, ne me amji mã:
— Pỳhàpà, Jeju te amji jahkre
peaj to amji jahkre pej, cama ih-
cakôc, mã hũmre ita pej pyrentu.
Mõrmõ hũmre ita carôt catia to
cati, ne ihtỳj cama hãn ne ihcakôc,
mã me pahcurê xwỳn carõ kên ita
hapôj pyrentu — hajỹr.
37 Ne Jeju jarẽn ita pjê cunea
kam apu ipicràn.

Pê Jeju me hàhtôa caprã

38 Mã Jeju ma cute me cuprõn
xà pê cator, ne hũmre nõ japrỳ
te Ximãw ata jũrkwa wỳr mõ,
mã hũpãn cacroa to cacro. Mã
cute Jeju mã harẽn, ne me ahna
hàhwỳr quê cahãj ita caprã.
39 Mã Jeju hỹrmã mõ, ne hikwa
xà ata jĩkjê rũm xa, ne cute cacro
ita mã harkwa cator ne cumã:
— Cahãj ita pê acator pyrentu!
— hajỹr. Mã cacro ita cupê cator
pyrentu, mã cahãj ita xãm, ne
cute me cumã harte kam ihtẽm
pyrentu.
40 Ne ramã pyt xàr xàa kam,
cute Hũm Cati carôt kôt hàpên
xà pihho ton. Mã mehcunea Jeju
wỳr me hà cunea na me to pra.
Mã cute mehcunea na hũ xir, ne
mehcunea caprãr.
41 Mã me pahcurê xwỳn carõ
kên me hàhtôa pĩn hapôj, ne hãn
ne me cupê hapôj xàa kam mã me
caràr to:
— Apê côjkwa kam Apãm pejti
kra — hane. Pê me pahcurê xwỳn
carõ mã Jeju pê Pahpãm kra na
hahkre pej. Ne cumã Jeju pê

Crixtô, por pê Pahpãm me cumã hũmre to awjahkre ata na hahkre pej. Cwỳrjapê ri Jeju te mehcakôc tête me cumã harkwa hyr, quê nee me to ihcakôc nare.

Pê Jeju me cumã Hũm Cati jarkwa jarẽ

42 Mã apẽ, mã ma Jeju krĩ pê cator, ne põ kam me hamreare ata wỳr tẽ. Mã cute me huwahi prãmte, me hapên kam ihtẽm, ne cute me cumã cator. Ne ma ame huwahi, quê nee jũ kam ihtẽm nare, ne curia ame cahê na ipa.

43 Mã Jeju me cumã:

— Wa ha hanea ne krĩ nõ kam, Pahpãm te ampo cunea to ihhimpej xà na harẽn xà impejti to harẽn to mõ. Ne wa ite mehcunea mã ita jarẽn to ipa xà caxuw ri cute ikujahêc — hane.

44 Ne hũjarẽn xà ita kôt, cute Juta jõ pjê kam, cute me cuprõn xà cunea kam, me cumã Pahpãm jarẽn pejti jarẽn par.

5

Pê Jeju ihkôt me ipa catêjê capi

1 Ỹhỹ, pê amcro nõ na Jeju Hĩpôjajo tohkà na xa, ne ampo to ame cumã hahkre. Pê me hàhtôa ne ahna me cuprõn tu, ne me hĩ to ajpẽn wỳr mehkujahêc to me mõ, cute me Pahpãm jarkwa par prãmte.

2 Pê Jeju pàr kre pijakrut caprỳ pupu, pê cô tohkà na ajêt. Pê ramã tep pro catêjê cupê me cato ne jũ ita ri ame hõ kryhti cuhhõn to mehcuhkwỳr.

3 Mã Jeju te Ximãw jõ pàr kre pupun ne cumã hàr, ne cute ahna hàhwỳr, quê pàr kre to ipicamẽn crire ne, cô tohkà pê. Mã to ipicamẽn. Mã pàr kre kam hỹr, ne cute me hàhtôti atajê mã ampo to hahkre kam ihtẽm.

4 Ne cute ampo to me cumã hahkre partu, ne cute ihcakôc to ihhi, ne Ximãw mã:

— Ca ha côhtu wỳr me akwỳ me, me to pàr kre cakrỳ ne cô kam me gõ kryhti mẽ, ate me to tep nõ pro xà caxuw — hajỹr.

5 Mã Ximãw cumã:

— Pahhi, ita kam, caxwa ita kam, ite me ijàpêan to me apẽ, ne nee ite me to tep ita nõ ihpro nare. Wa ha pijamã amcroa kam me to tep ita nõ mẽ? Wỳr wa ha me ihnõ mẽ! Cakrô ca ha caa me ikujate, wa ha itỳj me mõ, ne mũhũràn me ijõ kryhti mẽ — hane.

6 Ne cute harkwa kôt me ampo na mẽn xà atajê ton to hajỹr, ne me to tep jàhtôa na kryhti to me ipixêr, ne me to pro. Mã ampeaj kam hũtĩ, ne ajmãr cute ame cupê hõ kryhti cokjêr.

7 Mã cute mehkwỳ mã hũ to hàpêr, quê me hỹrmã pàr kre nõ to me tẽ, ne tep na me to ihtehcajpa. Mã ma hỹrmã me to tẽ. Mã tep jàhtôa to hàhtô, ne hũtĩ te ajmãr cô mã pàr kre ajwar to mrõr.

8 Mã Ximãw te ita pupun, ne Jeju cuna mã ihkõn krã na hỹr, ne cumã:

— Me ijõ Pahhi, imã acupa hyre nare. Ampo na? Acatia to acati ne akĩnte icrire, ne ikêanre — hajỹr.

9 Ampo na ri cute cumã harkwa ton to hajỹr? Cute me tep jàhtôa ne me to pro na ri, ne cute to amji mã ame ipikrar crire nare. Mã mehkwỳ te me hajỹar, ne me to tep jàhtôa ne me to pro, na ri cute amji mã ame to ipikrar.

10 Mã Jeju Ximãw mã:

— Apu pa nare. Ita caxuw ca ha quêt mehĩ to pit mã cuprõn kam tẽ — hane. Mã cute mempar.

11 Ne ma pàr kre atajê to me hàpir amcrà wỳr, ne ampo cunea to me tojnõ, ne ma Jeju kôt me pra.

Pê Jeju ihkà xêtti nõ caprã

12 Mã ma Jeju krĩ nõ wỳr mõ, ne curia apu ipa. Mã curi me hũmre kà xêtti nõ ita ihkrĩ. Ne cute Jeju

pupun, ne pjê kam ihpỳm, ne cute
pjê na ihkuc xir ne amji na cumã
awjahkre, ne cumã:
— Pahhi, ca ha icaprãr prãm, ne
atỳj icaprã — hajỹr.
13 Mã Jeju te hũhkra curor ne
ahna hir ne cumã:
— Ỹhỹ, imã acaprãr prãm,
cwỳrjapê wa ite ramã acaprãr —
hajỹr. Mã hamre, ihkà xêt ita
hũmre ita pê cator pyrentu.
14 Mã Jeju cumã:
— Ca ha nee mõ ne apu jũm
mã ite acaprãr ita na ijarẽn to
amõr nare, ne ma Pahpãm mã
mehcajrẽn catê wỳr tẽ, ne cumã
amji jarẽ, ne cumã amji to ajpẽ,
quê apupu ne akôpĩr to impej. Jirô
pê mã ca ha Pahpãm mã ampo
gõ. Por pê Mojxe xwỳ ramã me
panquêtjê mã Pahpãm mã ampo
jõr xà na ihkàhhôc juwahi ata na,
ca ha cumã ampo gõ. Jirô pê quê
ha mehcunea ramã acaprãr ita na
me gahkre pej — hane.
15 Pê pjê ata cunea kôt Jeju te
Hũm carôt kôt hàpên xà pihho
ton xà jarẽn apu ihcahkũm. Pê
me hàhtôa ne mehkrĩ atajê ajco
Jeju wỳr me pra, cute mempar
prãmte. Ne hanea ne me hà
hỹrmã me pra, cute me caprãr
prãmte.
16 Pê Jeju ma ajco põ mã hapôj,
me hamreare ata wỳr, ne ahte
ajco Hũm Cati mã ihcakôc.

*Pê Jeju cukrã xà peacre nõ
caprã*

17 Pê amcro nõ na Jeju ikre
kam jỹ, ne ame cumã ampo to
hahkre. Pê Parixêw catêjê me,
me cumã Mojxe xwỳ jõ kàhhôc to
hahkre catêjê hanea curi me jỹ.
Pê Hĩpôjajo jõ pjê me, Juta jõ pjê
pĩn, krĩ cunea me hỹrmã cutor tu.
Pê Pahpãm Jeju mã carôt to ihtỳj,
ne cumã cute amji jahkre pejti gõ,
cwỳrjapê ri ihtỳj me hà caprã.
18 Mã me hũmre cukrã xà
peacre nõ pàrkwỳc kam nõ. Mã
hũmre kwỳ pê me hõ kwỳ nõ atajê
te me to cator, ne tee ame to hàr to
hahkre, Jeju cuna mã cute me hir
prãmte. Ne jũ wỳr quê harkwa na
me to axà, cute me hipu tu, ne me
hahêr tu ita kam.
19 Cwỳrjapê ri tee Jeju wỳr ame
to hàr to hahkre. Ne ma me to
hàpir, ikre jimoc na. Ne cute me
kẽn po te ikre ton ata nõr par,
ne me to ihkre, ne pàrcuxê to me
hũmre nõr xà ata na hê, ne ma me
to iwrỳc, me hàhtôti atajê jipôc ri,
ne Jeju cuna mã me hir.
20 Mã Jeju te ampeaj kam, cute
amji mã me Pahpãm to ihhimpej
na me hõmpun, na ri cute hũmre
cukrã xà peacre nõ ata mã:
— Ikwỳ nõ, wa ha ita kam ate
Pahpãm to kên xà ita to tojnõ, ne
nee hipêr to amji japackre nare —
hajỹr.
21 Mã hamre, Parixêw catêjê me,
me cumã Mojxe xwỳ jõ kàhhôc to
hahkre catêjê me, me amji mã:
— Pỳhàpà, Jeju ita apu ihcakôc
to kêanre. Ne ihtỳj Pahpãm to
ihcakôc kêanre. Xà ajkĩ cupê
Pahpãm, quê hũmre te ihkên ton
xà ita to tojnõ? Pahpãm quê ha
quêt ihtỳj jũm te ihkên ton xà nõ
to tojnõ, ne me paxũmre nõ te ita
ton xà nare — hane.
22 Mã Jeju te me hahkre pej
pyrentu, cute amji kam me hapac
xà ata na, ne me cumã:
— Pỳhàpà, ampo na mã ca ame
amji cajpẽr xà ita to me acaxwãm
pê ame amji cajpẽ?
23-24 Ikam me gapac peaj ne he.
Ipê me Ahàkà, wa itỳj jũm te
Pahpãm to kên xà ata to tojnõ. He
me ikampa, ne me ipupu, ne me
ijahkre pej to impeaj ne. Harẽn
xà jũ ri amji jirôa pê ihtỳj? Xà wa
ha ajkĩ hà ita mã: “Ate Pahpãm to
kên xà ita, wa ha to tojnõ?” nare,
wa ha ajkĩ cumã: “To xa ne anõr
xà py ne atẽm pyrentu?” hane.
Harẽn xà itajê nõ ri amji jirôa pê
ihtỳj? He pom harẽn xà te: “To

xa ne tẽ” ata ri, ite harẽn xà nõ
ata jirôa pê ihtỳj ita? Ne hamre,
ita caxuw ca ha me ijahkre pej
to impej, wa itỳj jũm te Pahpãm
to kên xà ata to tojnõ — hane.
Ne cute cukrã xà peacre ata mã
harkwa to:
— To xa ne anõr xà py, ne atẽm
pyrentu, gũrkwa wỳr — hajỹr.
25 Mã hà ita me kam mare mã
hãm pyrentu, ne cute nõr xà pyr,
ne ma hũrkwa wỳr tẽ. Ne am-
peaj kam Pahpãm te cumã ampej
pyrên hakryti na cumã amji jarẽn
to tẽ.
26 Mã mehcunea te ita to amji
mã me ipikrar, ne mehcunea
mã hũpaa to hũpa. Mã cute
me Pahpãm to amji kam hapac
pyrentu, ne me amji mã:
— Pỳhàpà, rỳ jũ caxuw me
pahnõ te ampo pejti itajê nõ
pupun nare, ne ita kam mã rỳ
pahte me hõmpun — hajỹr.

Pê Jeju Rewi to ihkôt ipa catê

27 Ita jirô pê mã ri ma Jeju
cator, ne cute, por Rewi pê pjê jõ
pahhi jarkwa na me hũhkra kam
hàmcwỳr catêjê nõ ata pupun. Mã
me hũhkra kam hàmcwỳr xà kam
jỹ, mã Jeju te hõmpun ne cumã:
— Ajpên ikôt mõ — hajỹr.
28 Mã Rewi xãm ne cute ihcunea
jicu, ne ma ihkôt mõ.
29 Ne cute hũrkwa kam, Jeju
mã amji kĩn catia ton. Mã pahhi
mã me hũhkra kam me hàmcwỳr
catêjê jàhtôa ne me cahê na me jỹ.
Pê mehkwỳ hanea ne mehkrĩ.
30 Mã me cumã Mojxe caca xà to
hahkre catêjê me, Parixêw catêjê
te me amji kĩn ita pupun. Ne
ame Jeju kôt me ipa catêjê kam
mencryc, ne ame hũn, ne me
cumã:
— Pỳhàpà, ampo na mã ca
ame cahê na ame apà, ne ame
ikõ? Pom me hàmcwỳr catêjê
pê mehkrã kên catêjê ita? Pom
hõtpê pahhi jarkwa jirôa pê ame
hàmcwỳr to me ipa ita? Pom
me cupê mehkên ton catêjê ita?
Ampo na mã ca me cahê na ame
hane? — hane.
31 Mã Jeju Parixêw catêjê kwỳ
mã:
— Ỹhỹ, me ikampa! Me capẽn
catêjê me, mempej catêjê, nee
mehcahhê catê na prãm nare. Ne
me hà catêjê ri quêt ihtỳj mehc-
ahhê catê na mehprãm. Na ri ita
pê hũràc ne ipê mehcahhê catê
pyràac.
32 Na wa ite mehkrã kên catêjê
to impej prãam to wa ajpên mõ,
mãr quê mehkên pê amji to me
antuw, ne mempej. Wa nee mem-
pej catêjê to impej to icator nare
— hane.

Pê Jeju ipijacri kôt harẽ

33 Mã amcro nõ na jũmjê itajê
Jeju wỳr pra, ne me cumã:
— Ỹhỹ, Jowãw kôt me ipa catêjê
ihtỳj me ajcri to ame ipa, ne hõtpê
me ipijacri to me ipa xà ata kam,
ihtỳj Pahpãm mã mehcakôc to me
ipa. Mã hanea ne Parixêw catêjê
kôt me ipa catêjê ihtỳj me ajcri.
Ne akôt me ipa catêjê, mã ajte
nee mehkĩnte me ipijacri nare.
Ne mẽr ampo na mã akôt me ipa
catêjê nee itajê cuxà ame ipijacri
to me ipa nare? — hane.
34 Mã Jeju me cumã:
— Ỹhỹ, amji kĩn catia kam, quê
ha pijamã jũm ipijacri to ipa? Jũ
wỳr quê jũm amji kĩn kam hàpàn
nare ne apu ipa. Quê ha ihtỳj
mehcunea me hàpàn to me ipa.
35 Ne quê ha amji kĩn jõ pahhi
ma jũ kam tẽ, quê ha amji kĩn
hamre, jakàn pê quê ha ihtỳj me
ipijacri to ame ipa — hane.
36 Ne hanea ne Jeju te me
cumã, cute amji kam me hapac xà
capô to impej partu, mãr quê me
hahkre pej pej, ne me cumã:
— Ỹhỹ, jũ wỳr quê jũm cupẽhkà
wej to impej prãmte, cupẽhkà tuw
kwỳ jakep, ne ihwej ita na cuxô ne
to ajpỳ. Quê ha to hane, quê ha

intuw ita ihwej ita to kên nare ne
hipô, jũ wỳr quê ha cupẽhkà wej
ita intuw ita mã awcanã.
37 Ne jũ wỳr quê ha jũm pryti kà
te ampo cacô cjên xà wej ita kam
ampo cacô tuw ru. Quê ha jũm te
incjêj xà wej kam irun na, quê ha
incjên xà wej ita ajcahte, quê ha
ampo cacô ita acto.
38-39 Ne jũ wỳr quê jũm ampo
itajê nõ to hane, ramã me pah-
cunea te me hahkre pej. Cu ha
ampo cacô incjên xà intuw pit
kam ame ampo cacô tuw ru. Pê
mã nãm ampo cacô wej ata, ampo
cacô tuw jirôa pê impej. Na ri jũ
wỳr quê jũm ampo cacô tuw ita
na prãm, cormã intuw na ri, ne
quêt ampo cacô wej ata ri ramã
impejtu — hajỹr. Ita jĩkjê na mã,
ramã cute me amji kam hapac xà
tũm wej to me amji pyràc xà ata
pit kĩn, nare, nee cumã to ipintuw
prãm nare.

6

Pê Jeju mehkôt xà jõ amcro kôt harẽ

1 Ne amcro nõ na, mehkôt xà
jõ amcroa kam, Jeju na mehkwỳ
te pur nõ ita cajpuw me arỳjhy
cahàc ata jakren to me mõ. Mã
ihkôt me ipa catêjê te mehkẽhkẽn
ne me caxwỳn kur kam me to
ihtẽm.
2 Mã Parixêw catêjê kwỳ te me
hõmpun, ne me cumã:
— Ampo na mã ca ajte ame
gàpên to me apa to hane? Ca
ihhêj ne ate me pancaca xà kaj
na, hirô pê me apỳm, ne ma ame
pahkôt xà jõ amcro caca. Pom pê
me panquêtti pê Mojxe xwỳ me
pamã Pahpãm jarkwa jõ kàhhôc
gõ ne hõ amcro ata juwahi ata
kam, me gàpên xà ita na ihkaj na,
me pahkôt xà jõ amcro kam —
hajỹr.
3 Mã Jeju me cumã:
— Nee ite Pahpãm jarkwa jirô
pê me to ipỳm nare. Atea ca me
hirô pê me to apỳm. Xà ate me
panquêtti pê Tawi xwỳ jõ kàhhôc
cahyt nare? Pê Tawi xwỳ me,
mehkwỳ itajê mã prãm.
4 Pê me Pahpãm to me amji kam
me hapac xà jũrkwa mã me axà.
Pê curi Pahpãm mã hõ pyxwỳr
xà na pãw pejti itajê hikwa. Ne
por pãw hikwa atajê quê nee jũm
pê Pahpãm mã mehcajrẽn catêjê
nare ihnõ krẽr xà nare. Cakrô pê
ihtỳj Tawi cucwa ne mehkwỳ atajê
mã cugõ, pê me cukrẽ.
5 — Ỹhỹ, ipê me Ahàkà, na pê
wa ixũmre na amji to. Na wa
Pahhiti jarkwa kôt ipa, ne taa mã
pê ite me pahkôt xà jõ amcro to
ihimpej catê na ixãm — hane.

Pê Jeju hũmre jũhkra te xwỳ caprã

6 Mã mehkôt xà jõ amcro nõ na,
ma Jeju Juta catêjê te cuprõn xà
mã hàr, ne cute me cumã ampo
to hahkre kam ihtẽm. Pê hanea
ne curi hũmre nõ awpôc rũm
hũhkra kên ita jỹ.
7 Mã hanea ne Parixêw catêjê
kwỳ me, me cumã Mojxe xwỳ
caca xà to hahkre catêjê kwỳ curi
amehkrĩ, ne ame Jeju pupu, ne
ihtỳj amehkôpĩr to me ipa, cute
ihkên mã me mẽn prãmte. Quê
ihhêaj to Jeju mehkôt xà jõ amcro
kam jũm caprã, quê ha hàhcaprãr
xà ata kôt me to ihtỳj tu ne,
cute mencaca xà jirô pê ihpỳm
cwỳrjapê.
8 Pê Jeju ramã amji na cute
me amji kam hapac xà ita na
me hahkre pej partu cakrô, cute
hũmre jũhkra kên ata mã:
— To xa, ne me hipôc ri ca xa —
hajỹr. Mã hũmre ata xãm, ne me
hipôc ri xa.
9 Mã Jeju te, por ame hõmpu
atajê cukij, ne me cumã:
— Ỹhỹ, me pahkôt xà jõ am-
cro kam, por ihkàhhôc kam me
pancaca xà jõ amcro ata, ampo
pê Mojxe xwỳ Pahpãm jarkwa kôt

me pamã to hahkre? Xà cu ha pahtỳj amcro ita kam ame ampo pej to? Nare, xà cu ha me pahtỳj amcro ita kam ame ampo kên to? Xà cu ha pahtỳj amcro ita kam me jũm tehcajpa ne me to ihtyc xà jahpa? Nare, xà cu ha pahtỳj amcro ita kam me jũm cura? — hajỹr.

10 Ne Jeju mehcunea kôt into to amji jacjê, ne cute hũmre jũhkra kên ita mã:

— Gũhkra curor — hajỹr. Mã hamre, hũmre ita te hũhkra curor, ne hũhkra impej pyrentu.

11 Mã Parixêw catêjê kwỳ atajê ame Jeju kam mencryc, ne cute Jeju to amehkên na me ajpẽn par.

Pê Jeju ihkôt me ipa catêjê te tôxi capi

12 Ne pê amcro atajê nõa kam Jeju kẽn na api, Pahpãm mã ihcakôc prãmte. Ne curia Pahpãm mã ihcakôc to apẽ.

13 Ne cute ihkôt me ipa catêjê mã hàkjêr, ne me to tôxi ne me to caprãr. Ne cute me tôxi atajê to ri cute amji mã harkwa na memprar catêjê.

14-16 Ne Jeju mã memprar catêjê japrỳ itajê pê Ximãw, por pê Jeju cumã haprỳ krut pê Petrô gõ ata me, Ximãw tõ pê Antre ata me, Tijac me, Jowãw me, Pirip me, Partômew me, Matew me, Tome me, Tijac pê Arpew kra me, Ximãw, por cumã hõ pjê kĩnti ata me, Juta pê Tijac kra me, Juta Carijot pê Jeju curê xwỳn ata me.

Pê Jeju me hà caprã

17 Ne Jeju te kẽn pĩn mehcunea to iwrỳc, ne me to mõ, ne pjê impejti pipẽnti ata kam me to hàhhuc. Mã curi pjê cunea rũm cute me cuprõn, ne me hàhtôa ne ame ipa. Juta jõ pjê pĩn me cator, ne Krĩpinkrên pĩn me cator. Ne côxwa cahê na krĩ pijakrut pê Kẽn jõ krĩ me, Teppro jõ krĩ ata pĩn me cator. Ne krĩ jàhtôa pĩn cute me cuprõn.

18 Ampo na? Cute Jeju kam me hapac ne me amji caprãr prãmte me cuprõn. Mã Jeju ihtỳj ame caprãr to mõ. Ne ihtỳj cute me pahcurê xwỳn carõ kên atajê mã, me hĩ tête harkwa japôj to mõ. Mã mentête hapôj, mã amempej pyrentu.

19 Cwỳrjapê ri mehcunea ame Jeju tàt to prãm. Ampo na? He ihtỳj Jeju jĩ pê Pahpãm carôt hapôj, ne mehcunea caprã.

Pê Jeju amji kĩn me amji kĩn nare kôt harẽ

20 Mã Jeju te ihkôt me ipa catêjê pupun, ne me cumã harkwa to:

— Ỹhỹ, me akwỳ pê ampo hamreare atajê,
ame gakry!
Ampo na?
He me caa, ca ha quêt Pahhiti pê Pahpãm himpej xà ata kam ame akrĩ, na ca ha ame gakrya ne!

21 — Me akwỳ mã prãm atajê,
ame gakry!
Ampo na?
He me caa, ca ha quêt me garte tu ne,
na ca ha ame gakrya ne.
Ne ca me akwỳ ame amrã atajê, me gakry!
Ampo na?
He me caa, ca ha me hirôa pê ame acxa,
na ca ha ame gakrya ne.

22 — Ne ca me akwỳ ampo kêanre kam me amji pupu atajê,
ame gakry!
Ampo na?
He ma ame acurê, ne ma ame acaca, ne ame axũn,
ne akên na ame garẽn cakrô,
Inxũ mã nee me akên nare.
Ca ipê me Ahàkà kôt ame apa, ita cwỳrjapê ri ame ato hane,
ne ame ato kêanre.

23 Ne cute ame ato kên jõ amcro itajêa kam,
ca ha ame gakry!
Gapacta ne me gakryte ame atoj.
Ampo na?
He quê ha jũ caxuw Pahpãm hahpan xà na,
côjkwa kam me amã hàmjõr catia,
ne me amã impejti gõ.
Na ca ame gakrya ne!
Ampo na?
He me cupê menquêtjê pyràac,
ne ihtỳj me ato kên to me ipa,
pom pê mam menquêtjê ajco me Pahpãm to mehkên to me ipa
ata na ri me ato he.

24 — Pỳj me hêj xi,
me akwỳ pê me gakràj atajê,
ca ha atỳj ame amrã!
Ampo na?
He amcro ita pyxit peaj kam ri me gakryti ita.
Na ca ha atỳj ame amrã!

25 — Pỳj me hêj xi,
me akwỳ mã ampo cunea atajê,
ca ha atỳj ame amrã!
Ampo na?
Quê ha cormã jũ caxuw me amã prãm catia me awỳr cato,
na ca ha atỳj ame amrã!

— Pỳj me hêj xi,
me akwỳ ame acxa atajê,
ca ha atỳj me apicxar jicu ne cama ame amrã!

26 — Pỳj me hêj xi,
me akwỳ pê, pom mehcunea me apejti na ame garẽn catêjê atajê,
ca ha me amrã!
Ampo na?
He me cupê menquêtjê pyràac.
Pom pê mam menquêtjê ajco mehhêj xi catêjê pejti na ame harẽ,
ata cuxà ri ihtỳj me apejti na me garẽn to me ipa.
Na ca ha atỳj ame amrã!

Pê Jeju me curê xwỳn kĩn na me cumã harkwa

27 — Ỹhỹ, ampeaj kam wa ha me amã Pahpãm jarkwa jarẽ. Ca ha me amã me acurê xwỳn kĩn. Ne ame acaca atajê, ca ha me to impeaj ne.

28 — Ca ha cute me acrôn atajê jahpan xà na, me to impejti to prãm, ne Pahpãm mã mehcajrẽn. Ne cute me ato kên atajê, ca ha Pahpãm mã mehcajrẽn, quê me to impeaj ne.

29 — Quê jũm apahàm prãmte akuc kam acakwĩ, ca ha hĩkjê to cumã apkjê, quê hanea ne kam cakwĩ. Ne quê jũm apê gitô kà capa, ca ha hanea ne akat kà caxàr na to tojnõ, quê amji mã capa ne to tẽ.

30 — Ne atỳj me cumã, por ampo na me awỳ atajê gõ. Ne quê jũm apê ampo capa, ca nee hacpỹ ne ahna gàhwỳr nare.

31 — Ne quê ha amã cute me ato amji kam hapac to impejti to prãm na, ca ha atỳj me to amji kam gapac to impejti to apa.

32 — Quê ha amã cute me acurê atajê kĩn na, quê ha Pahpãm ihtỳj ate mehkĩn jahpan xà na amã amgõ. Nee quê ate amji mã mehkĩnti atajê pit kĩn jahpan xà na, quê Pahpãm me amã hàmjõr nare. Quê ha amã cute me akĩn catêjê atajê pit kĩn na, ca ha me apê mehkên catêjê jõ ikwỳ nõ pyràac, ne me cuxà akêanre ne.

33 — Ca ha cute me ato kên atajê to impejti na, quê ha Pahpãm ihtỳj hahpan xà na me amã amgõ. Ne jũ wỳr quê ha Pahpãm ate, cute me ato impej catêjê pit to impejti jahpan xà na, me amã amgõ. Ca ha cute me ato impej catêjê pit to impejti na, ca ha me apê mehkên catêjê jõ ikwỳ nõ pyràac, ne me cuxà akêanre ne.

34 — Ca ha atỳj mehcunea mã
ampo gõ, por ampo na me ahwỳ
atajê, ca ha me cumã agõ. Ne nee
hacpỹa ne cute me amã ampo jõr
catêjê mã pit mã ame ampo jõr
nare. Ca ha jũmjê te jũ caxuw
hacpỹa ne amã ampo jõr nare
atajê mã ampo jõr na, quê ha
Pahpãm ihtỳj hahpan xà na me
amã amgõ. Ne jũ wỳr quê ha
Pahpãm hõtpê hacpỹa ne cute me
amã ampo jõr atajê jahpan xà na
me amã amgõ. Ca ha ate hajỹr
na, ca ha me apê mehkên catêjê
jõ ikwỳ nõ pyràac, ne me cuxà
akêanre ne.
35 — Ne ca ha atỳj amã me
acurê xwỳn catêjê kĩn, ca ha me
to impej. Ne ampo cunea na me
ahwỳ atajê, ca ha atỳj agõ, ne nee
hacpỹa ne cute amã ampo jõr na
amji mã to hajỹr nare. Ca ha
me ate ite me amã ampo jarẽn
itajê cunea to hajỹr na, quê ha
Pahpãm hũrkwa kam, me acunea
mã hàmjõr xà impejti to hàmjõr
to catia, ca ha me to amcwa, ne
ca ha apê Pahpãm me hirôa pê
cati ata kra impeaj. Pahpãm mã
mehcunea kĩn, ne hàhcajrẽn cati,
ne ihtỳj cute me to kên catêjê
caprĩ, ne ihtỳj cumã cute me
ampo cwỳr atajê jahpan xà na
me hakryti na me amji jarẽn nare
atajê caprĩ.
36 — Na ca ha Pahpãm cuxà
me gàhcajrẽnti ne, ne mehcunea
caprĩ to me apa. Hõhõ, ita to ca
ha me hajỹr to me apa.

Pê Jeju me ajpẽn to impej na harkwa

37 — Ca ha ate nee ampo na
amehpro rẽn nare na, quê ha
Pahpãm me acuxà nee ame apro
rẽn prãm nare. Ca ha nee ame
curê mã me irẽn nare na, quê ha
Pahpãm me acuxà nee me acurê
mã me arẽn nare. Ca ha ate
cute ame ato kên ita to tojnõ ne
hicu na, quê ha ihtỳj Pahpãm me
acuxà, ate me to kên ita to tojnõ
ne hicu.
38 — Ca ha gõtpê me cumã ampo
jõr to apa na, quê ha ihtỳj Pahpãm
hõtpê me acuxà me amã ampo jõr
to ipa. Ne ampeaj kam ca ha atỳj
me amcwa. Quê ha Pahpãm me
amã me acrat to hipu, ne to hipu
tu ne, ne ampeaj kam quê ha me
acrat kam me amã cucjê, ne kam
me amã curua to curu. Ne pom
ca ampo kam me akwỳ mã ampo
to ajpẽn ata kam, quê ha Pahpãm
hanea ne me amã ampo to ajpẽn
ne cunõ. Ca ha jũm mã ampo
crire ne agõ, quê ha Pahpãm ate
ton xà ita na, acuxà hanea ne amã
ampo crire ne cugõ. Nãmri ca ha
ate jũm mã ampo catia ne hõr na,
quê ha Pahpãm hanea ne acuxà
amã ampo catia ne cugõ.
39 — Ỹhỹ, jũ wỳr quê jũm to
tũm, amji kôt into tũam nõ to
mõ. Quê ha mento tũam me ajpẽn
to mõ, ne ajwar ihtỳj kre nõ mã
mehpỳm.
40 — Ne por me cumã ampo
to hahkre atajê ri cute ampo to
hahkre catêjê japyre mã me. Na
quê ha xa ampo to hahkre ne
hahkre pej jirô pê, quê ha cormã
cute cumã to hahkre catê ata me
ajpẽan.
41 — Ca me akwỳ jirôa pê akên
ton to me apa cakrô, ca atỳj me
akwỳ te ampo kên kryjre ton atajê
to me cumã acakôc to me apa.
Ne ca ihhêj ne me akjêjê into
kam me ahhi kryjre pupu, ne nee
mehkĩnte amji toa kam pĩ kwỳcti
ata pupun nare.
42 Ne jũ mã ca me akjêjê mã
harẽn to, ne ajte ne me cumã:
“Ikjê, cama amji na ijamã, wa
ato kam amã ahhi kryjre ita to
pôj” hane. Ne mẽr ampo na ca
caa, atoa kam amji mã pĩ kwỳcti
ita caxàr nare? Ne ihcaprỳ na
amji pej na ame amji jarẽn to me
apa, ne mehkĩnte me akêanre. Ca
ha mam me ato kam amji mã pĩ

kwỳcti itajê to pôj, ne me arĩt pej,
ne cormã me akjêjê into kam ahhi
kryjre ita pupu, ne me cumã to
pôj.

Pahte amji kam me pajapac xà
ihtỳj me pahcakôc xà to ihhimpej

43 — Ỹhỹ, jũ wỳr ca ha pĩxô
impejti pàr nõ intête, pĩxô kên nõ
capa, ne jũ wỳr ca ha pĩxô kên pàr
tête, pĩxô impejti nõ capa.
44 Ca ha ampo pĩxô pàr cahkrit
nõ pupu, ne ramã hahkre pej
pyrentu, xà pĩxô pàr ita ajkĩ impej,
nare, mõrmõ ihkêanre. Ne jũ wỳr
ca ha hômjĩ pàr kam ahkrỳt nõ
ta, ne jũ wỳr ca ha ahkrô kam
crowkwỳj xô nõ ta.
45 Jĩkjê na, jũm xũmre impejti
ata hõtpê amji caxwãm pê cute
amji kam hapac xà pĩn ampo pejti
to hapôj, mã ihkĩnte jũm xũmre
kên ata hõtpê amji caxwãm pê
cute amji kam hapac xà pĩn ampo
kên to hapôj. Ỹhỹ, ampeaj kam
pahte amji kam me pajapac xà me,
me pahcakôc xà te hipu, cu ihkôat
me pahcakôc — hane

Ikre mã ihcuhhê xà pijakrut

46 Ne Jeju me cumã:
— Ampo na mã ca ame imã:
“Me ijõ Pahhiti” hane, ne nee
ijarkwa kôt ame apa nare?
47 Wa ha me amã ijũjarẽn xà ita
jarẽ, mãr ca me amã ahna icaca
xà jahkre pej.
48 Ỹhỹ, quê ha jũm te ijarkwa
kam hapac ne ijarkwa kôt ipa na,
quê ha cupê ihhêj rũm hũmre te
pjê tỳjti kam ikre xãm ata pyràac.
Mã cô te hipu, ne ma ikre wỳr cô
tẽ, ne cute ikre ata cakwĩn, mã
nee hàhcujrõn nare, ne hãm peaj
na ihtỳj xa.
49 Mã ihkĩnte jũm te cama
ijarkwa kam hapac, ne nee to amji
japackre, ne ihkôt ipa nare, ata pê
ihhêj rũm hũmre nõ te pjênxôm
cràre kam ikre xãm pyràac. Mã
cô te hipu ne ma ikre wỳr tẽ, ne
cute ikre ata cakwĩn, mã ihpỳm
pyrentu, ne ikre ata jamre —
hane. Hõ, pê Jeju hũjarẽn to hane.

7

Pê Jeju pahhi mã hàpên catê nõ
caprã

1 Mã Jeju te me cumã ampo itajê
jarẽn jicu, ne ma Capernam jõ krĩ
wỳr mõ.
2 Ne pê curi Roman catêjê nõ
ihkrĩ, ne cupê krãhtare te xẽj jõ
pahhi. Pê pahhi mã hàpên catê
hà, ne ramã ihtyc xàa kam nõ.
3 Mã pahhi ata te Jeju jarẽn par,
ne ihwỳr Juta catêjê pê pahhi kwỳ
kujahêc, cute me Jeju japrôr, mã
cute hà ata caprãr prãmte.
4 Mã cute me Jeju cajpar, ne me
ahna hàhwỳr crire nare, ne me
cumã:
— Ỹhỹ, Roman catêjê nõ ita
peaj to impej, cwỳrjapê ca ha
ihtehcajpa.
5 Nãmri cumã me papê Juta
catêjê kĩan to ihkĩn, ne cutea ri
me imã ite me cuprõn xà jũrkwa
ton. Cwỳrjapê ca ihtehcajpa, ne
me ikôt mõ, ne hà ata caprã —
hajỹr.
6 Mã ma Jeju mehkôt mõ. Ne
ramã cute ikre têp, mã krãhtare
jõ pahhi te hõ ikwỳ nõ catêjê
kujahêc, cute me Jeju mã hũjarẽn
prãmte. Mã cute mehcajpar ne
me cumã:
— Me ikwỳ nõ te amã harkwa
kujahêc to hajỹr he: “Pahhi,
akĩnte icrire ne ikêanre ita kam,
wa nee acahpêrkàr prãm nare.
Cwỳrjapê ca ha nee ijũrkwa mã
axàr nare.
7 Ne jũ wỳr wa ijĩa kam amã
icakôc, nãmri apê Pahhiti ne
akĩnte jũ na xà na ijamreare, ne
ipahàm crire nare. Ca ha cama
hà ata mã garkwa ta, quê ha imã
hàpên catê ita impej pyrentu, ne
capẽn.
8 Ne wa hanea ne me ijõ
pahhi jarkwa kôt ipa, ne wa ha

ijõ krãhtare catêjê mã ijarkwa ta, quê ha ihtỳj me ikampa ne ijarkwa kôt me ipa. Ne wa ha jũm mã, ‘Tẽ!’ hane, quê ha ihtỳj tẽ. Ne wa ha mehnõa mã, ‘Ajpên tẽ!’ hane, quê ha ihtỳj ajpên iwỳr tẽ. Ne hanea ne wa ha imã hàpên catê mã, ‘Ca ha to hane!’ hane, quê ha ihtỳj to. Ne ijirôa pê acati ita kam, ca ha cama hà ata mã garkwa ta, quê ha imã hàpên catê ita impej, ne capẽn pyrentu” — hajỹr.

9 Mã Jeju xa, ne cute hũpar xà ita to hũpar, ne to amji mã ipikrar. Ampo na? Cumã hũpar xà ita peaj to impej. Na ri cute amji mã ipikrar, ne me hàhtôa ne ihkôt me mõ atajê wỳr ipipkjêr, ne me cumã:

— Ỹhỹ, ampeaj kam wa me amã awjarẽ, Roman jõ krĩ kra ita ihtỳj ikampa, ne ihtỳj amji mã ito ihhimpej. Wa rỳ Juta jõ pjê kam jũ caxuw, ampeaj kam jũm te amji mã ito ihhimpej to hajỹr nõ na, impar nare — hane.

10 Mã Roman jõ krĩ kra ita jõ ikwỳ nõ itajê, hacpỹa mã me hũrkwa wỳr cute me amji jacjên, mã hamre ramã cumã hàpên catê ata pej, ne capẽn pyrentu.

Pê Jeju impijapit kra tyc to ihtĩr

11 Ỹhỹ, pê nee curi Jeju na amcro hàhtô nare, pê ma Põre jõ krĩ wỳr mõ. Pê ihkôt me ipa catêjê me, me hàhtôa ne ihkôt me mõ.

12 Pê Jeju ramã krĩ jõ harkwa têp, pê cute me harêt catêjê krĩ jarkwa na, jũm tyc jarêt to me cato. Por pê cahãj pê ihkra ty ata pê ihcãmter cumã pyxit peaj. Ne iràn xà na cumã mehkjêjê nõ hamreare. Ne pê rỳ pêa mã ramã impjên cupê ty. Pê cute me ihkra jarêt catêjê kôt incwỳr to mõ. Pê hanea ne me hàhtôa ne krĩ pĩn, mehkôt me mõ.

13 Mã Jeju te cahãj ita cwỳr na hõmpun, ne ampeaj kam cumã caprĩ xà, mã cumã:

— Apu acwỳr nare — hajỹr.

14 Ne ihkra jarĩj xà ata na hàhtêp, ne cute me to hàhhuc prãmte ahna hũ xir, mã me to hàhhuc, mã Jeju ihtyc ata mã:

— Hũmre, wa ha amã ijarkwa ta. To xa! — hajỹr.

15 Mã hũmre ita jỹr pyrentu, ne cute ihcakôc kam to ihtẽm. Mã Jeju te inxi mã hõr.

16 Mã mehcunea mã hũpaa to hũpa. Ne ame hakry pyrên ajpẽn mã Pahpãm to me hàmnãn to me mõ, ne me ajpẽn mã:

— Me pamã Pahpãm jarkwa to ihcakôc catê catia nõ ita cator! Me Pahpãm mõrmõ cator, cute me pahtehcajpar xà caxuw — hane.

17 Pê Jeju jarẽn pejti ita pjê ata cunea kam apu ajcrà. Pê hanea ne cahê na pjê atajê kôt harẽn apu ajcrà.

Jowãw te me cumrãr catê jarkwa jarẽn catêjê

18 Ỹhỹ, por Xacarij me Ixapewkwỳj kra pê Jowãw ata, cormã apu ipa, ne ihtỳj mehcunea mã Pahpãm cator xà caxuw ame amji cũmpej to hũjarẽn to ipa. Ne por Jowãw kôt me ipa catêjê na cute me amji ton to prãm atajê ri, Jowãw te amji caxuw cô kam mehcumrãr. Cwỳrjapê ri cute me cumã haprỳ krut jõr, ne me cumã: “Jowãw te me cumrãr catê” hajỹr. Mã hamre, Jowãw kôt me ipa catêjê nõ te Jeju pupun, ne ma amji jaxàr ne cumã Jeju jarẽn.

19 Mã Jowãw te ihkôt me ipa catêjê to ipijakrut ne me cumã hàkjêr, ne me cumã harkwa hyr to:

— Jeju wỳr me tẽ ne mehcukij, ne me cumã: “Xà apê hũmre cator xà ata mã ca? Xà Jowãw te me imã garẽn ata mã ca ramã acator? Nare xà wa ha pijamã ajkĩ cormã

me jũm xũmre nõ ata jikaj?” hane
— hajỹr.
20 Mã hamre, ma Jeju wỳr me
pra, ne me cumã:
— Ỹhỹ, Jowãw te me cumrãr
catê te me imã harkwa hyr, wa
me acukij: “Xà apê hũmre cator
xà ata mã ca? Xà Jowãw te me
imã garẽn ata mã ca ramã acator?
Nare xà wa ha pijamã ajkĩ cormã
me jũm xũmre nõ ata jikaj?” —
hane.
21 Mã amcro ata kam Jeju te me
kam mare mã me hà catêjê jàhtôa
ne me caprãr. Ne hanea ne cute
me pahcurê xwỳn carõ kên jàhtôa
mã me hĩ tête hapôj na harkwa
hyr, mã me cupê hapôj. Ne hanea
ne cute mento tũm jàhtôa ne me
caprãr, mã ihtỳj me irĩt.
22 Ne Jeju te ame to hajỹr jirô
pê mã ri, cute Jowãw kôt me ipa
catêjê mã:
— Ỹhỹ, me amji jaxà, ne ate
mempar atajê me, ate me hõmpun
atajê to Jowãw mã me awjarẽ.
Pom mento tũm catêjê ihtỳj me
irĩt he, ne mehkjê te xwỳ catêjê
ihtỳj me capẽn, ne me hapactu
catêjê ihtỳj me awpa, ne mehtyc
catêjê hacpỹa mã mehtĩr, ne me
cupê hamreare atajê ihtỳj me
Pahpãm himpej xà jarẽn xà impe-
jti kampa.
23 Quê ha jũmjê ikampa, ne cute
ikam hapac mã hũcanãr, ne nee
ito amji pê hapac kêt nare na, quê
ha hakrya to hakry — hajỹr.

Pê Jeju Jowãw te me cumrãr catê jarẽ

24 Mã ma Jowãw kôt me ipa
catêjê te me amji jaxàr ne me pra.
Mã Jeju te me hàhtôti atajê mã
Jowãw jarẽn kam ihtẽm, ne me
cumã:
— Ỹhỹ, pê ca me Jowãw cajpar
prãmte ma põ kam me hamreare
ata wỳr me pra. Ne ampo pupun
prãm to mã, pê ca ame pra? He pê
ca nee me hũmre nõ pê kôc te apu
pĩhhô to tertet pyràcti ata pupun
nare.
25 Ne mẽr ampo pê ca me
hõmpu? Pê ca nee me hũmre
ata na cupẽhkà impejti nõ pupun
nare. Ne por mehkà impejti kam
ame ipa atajê, ihtỳj quêt ampo
pejti cunea jipôc ri, pahhi jũrkwa
pejti ne catihti ata kam mehkrĩ.
26 Ne me imã amji jarẽ, ampo
pupun prãm to mã pê ca me
pra ne me hõmpu? Xà Pahpãm
jarkwa to mehcakôc catê nõ
pupun prãmte pê ca ajkĩ me pra?
Ỹhỹ, ampeaj kam ri Jowãw pê
Pahpãm jarkwa to ihcakôc catêjê
nõa, ne mehkwỳ jirôa pê cati.
27 He pê rỳ pêa mã ramã
Pahpãm jõ kàhhôc Jowãw jarẽn to
hane he:

“Ỹhỹ, pê Pahpãm ihkra mã:
‘Wa ha acumam ijarkwa na ipa
catê kujate,
quê ha amã gõ pry to impej’ ”
hane.

Hõhõ, pê Pahpãm ramã Jowãw
jarẽn to hanea, na ri cator.
28 — Ne ampeaj kam wa ha
me amã awjarẽ. Jowãw ri catia
to cati, ne taa mã ri quêt me
aquêtjê jirôa pê cati cakrô, quê ha
jũm crire ramã Pahpãm himpej xà
krac ri ipa ata, quê ha Jowãw jirôa
pê cati — hane.
29 Ne pê mehcunea me ampo ita
kampa. Pê ihtỳj hanea ne pahhi
jarkwa na me hàmcwỳr catêjê
atajê me Pahpãm jarkwa kampa
ne hỹrmã me apkjê. Cwỳrjapê
pê ramã Jowãw caxuw, cô kam
mehcumrã.
30 Pê mehkĩnte Parixêw catêjê
me, cute me Mojxe xwỳ jõ kàhhôc
to me cumã hahkre catêjê me, ma
ame Pahpãm te me to ihhimpej
xà ita caca, na pê nee amji na
me Jowãw to tojnõ, pê cô kam me
cumrãr nare. Na pê Jeju me cumã:

31 — Ỹhỹ, me atoa wa ha me
amã icakôc. Pom ca amcro ita
kam, pjê kam ame apa itajê, me
apê ahkrare te xuwcacati atajê
pyràac.
32 Ne me apê me ahkrare te ame
hàkrun pyràac. Ne me akwỳ amji
mã me acaràr to: “Wa ite me amji
kĩn jõ increr to me icrer, ca ajte
nee me icuxà me acrer nare. Ne
ite me harêt japête mencwỳr to
me icwỳr, ca ajte nee me icuxà
me acwỳr nare, ne cama ame
xuwcaca to ame apa”.
33 Ỹhỹ, me apê ahkrare kwỳ te
xuwcacati atajê pyràac. Ampo
na? Pê Jowãw cato ne ihtỳj ajco
ipijacri to ipa, ne nee ampo cacô
to ihkõm nare. Cakrô, ca nee ajte
ate mempar ne me hũnãr nare, ne
cama me to gũjarẽn to: “Cupê me
pahcurê xwỳn carõ kên to ipijapar
catê” hane.
34 Wa quêt ipê me Ahàkà, itỳj
ampo cunea ku, ne ampo cunea
to ikõm to ipa cakrô, ca ajte
nee hanea ne ate me ipar ne
me ipynãr nare, ne cama me ito
gũjarẽn to: “Hõmpu he, hũmre
ita jàpàn cati, ne ihkõm cati, ne
me cupê pahhi jarkwa na me
hàmcwỳr catêjê me, jũmjê kêanre
itajê jõ ikwỳ nõ nõ” hajỹr.
35 Ỹhỹ, he Pahpãm te amji kam
hapac xà cunea impej pit, quê ha
jũm Pahpãm te amji kam hapac
xàa kôt ipa na, quê ha cumã amji
jahkre pej pejti ne — hane. Hõ, pê
Jeju me cumã hũjarẽn to hane.

Pê Jeju Parixêw catêjê nõ jũrkwa kam apà

36 Mã Parixêw catêjê nõ japrỳ
te Ximãw te, Jeju te hũrkwa kam
cahê na ampo krẽr prãmte, hator.
Mã ma Jeju hũrkwa wỳr ihkôt mõ.
37 Pê krĩ ata kam cahãjre inxyre
nõ ihkrĩ, ne cumã Jeju te Parixêw
catêjê nõ jũrkwa kam apu mõr na
hahkre pej. Ne cute ampo cacô
incjên xà kam, ampo cacô cuxwati
ata to hipu tu, ne ipyr ne ma
hỹrmã to tẽ.
38 Ne cute Jeju na hàhtêp, ne
ihkõn krã na hỹr, ne cute ihkên
ton xà atajê jũ na ihpahàm te
incwỳr kam to ihtẽm, ne into
cacôa to Jeju par co, ne ihkĩa to
cumã incrà. Ne ma hõtpê ihpar
pã, ne cute kam ampo cacô cuxwa
pejti ata jaxwỳr.
39 Mã Ximãw te ita pupun, ne
amji caxwãm pê amji mã:
— Pỳhàpà, xà mõrmõ ajkĩ
hũmre ita pê ampeaj kam
Pahpãm jarkwa to ihcakôc catê?
Quê cupê Pahpãm jarkwa to
ihcakôc catê na mã, quê ha ihtỳj
cahãj ita kêanre na hahkre pej.
Wỳr quê cupê Pahpãm jarkwa to
ihcakôc catê quê amji na cahãj
kêanre inxyre ita jamã, quê ihtêp
ne ihcupê — hajỹr.
40 Mã Jeju te Ximãw caca xà ita
na hahkre pej pyrentu, ne cumã:
— Ỹhỹ, Ximãw, wa ha amã
ampo jarẽ — hajỹr. Mã cumã:
— Hã, gapacta ne imã harẽ,
pahhi — hane.
41 Mã Jeju cumã:
— Ỹhỹ, pê hũmre ajkrut ne ih-
pore to jũm jakràjti ata to new. Pê
ita to new cati to quĩjẽnta, ne ita
hapyre mã to new to xĩncwẽnta.
42 Ne pê ajwar me cupê ihpore
hamreare, me cumã hàmjõr xà
caxuw. Ne ampo to quê me
hũhkra kam hàmcwỳr catê ita
mã amgõ? Mã me hũhkra kam
hàmcwỳr catê mã me caprĩ, mã
cute ajwar me to tojnõ. Mẽr hõhõ,
wa ha me ahna acukij, mẽr jũm
quê ha amji jirôa pê hakry, ne
cumã to new catê ata kĩn? —
hane.
43 Mã Ximãw cumã:
— Imãa, pom cute to new catihti
ata ri hakry — hane. Mã cumã:
— Ỹhỹ, ate to hamãar ne harẽn
— hane.
44 Ne Jeju cahãj ita wỳr ipipkjêr
ne Ximãw mã:

— Cahãj ita pupu he. Wa ixàr, ca ate ihkĩnte nee imã cô kwỳ nare, ite to ipar tũm cuhhõn xà caxuw, mã quêt cahãj ita te into cacôa to imã ipar cuhhõn, ne ihkĩa to imã incrà.
45 Wa icator, ca nee ate ihkĩnte ijũhkra na ipyr nare, ne nee ate ipãr nare. Mã quêt cahãj ita te nee ipar pãr jicu nare.
46 Ne nee ate ihkĩnte imã ikrã caxuw ampo cacô cuxwati nõ jõr nare. Ne cutea ri quêt ipar kam ampo cacô cuxwati jaxwỳr.
47 Ỹhỹ, he ampeaj kam wa me amã awjarẽ, Pahpãm te cahãj ita to impej ne cute to kên catihti ita to tojnõ, ne hicu, cwỳrjapê ri ampeaj kam cumã Pahpãm kĩn. Ne jũm te Pahpãm to kên crire ata, quê ha cute cumã to tojnõ na, quê ha kyre pê cumã Pahpãm kĩn — hane.
48 Ne Jeju cahãj ita mã:
— Ite ramã ate ampo to Pahpãm to kên ita to tojnõ ne hicu — hane.
49 Mã me hàpàn xà na mehkrĩ atajê te me amji mã harẽn kam mehtẽm, ne me amji mã:
— Pỳhàpà, jũm xũmre mã ajte, mã ihtỳj cute jũm te Pahpãm to kên ita to tojnõ ne hicu? Côt mã cupê Pahpãm? — hajỹr.
50 Mã Jeju cahãj ita mã:
— Ampeaj kam ate ito amji mã ahimpej, cwỳrjapê ri Pahpãm te apytàr. Na ca ha apej pêa mã mõ — hane.

8

Pê pyjê kwỳ Jeju kôt ipa

1 Pê amcro nõ na, ma Jeju krĩ jàhtôa kôt mõ, ne ma krĩ wên kôt me hapôj to me mõ, ne Pahpãm pê Pahhiti na harẽn xà impejti atajê jarẽn to mõ. Pê ajco ihkôt me ipa catêjê te tôxi atajê ihkôt me mõ.
2 Pê hanea ne pyjê kwỳ cahãj tête Jeju me pahcurê xwỳn carõ kên kwỳ japôj atajê me, hà kwỳ na me caprã atajê me, ihkôt me mõ. Atajê japrỳ pê hane he: Marij Matarkwỳj, pom pê Jeju cupê me pahcurê xwỳn carõ kên te xet japôj ata me,
3 Jowanakwỳj pê Cuxa pê pahhi Heroti mã hàpên catê ata me hĩxi me, Xuxankwỳj me. Mehkwỳ jàhtôa itajê pê ihtỳj ajco me Jeju tehcajpa, ne pyjê atajê pê ihtỳj Jeju kôt me ipa catêjê ajco me hamãr to me ipa, ne me hàhcukrêj to mehtehcajpar to me ipa.

Ampo hy kre catê jarẽn xà

4 Ỹhỹ, pê krĩ jàhtôa pĩn, cute me Jeju pupun prãmte, me cuprõ. Mã Jeju ame cumã ampo to hahkre, ne me cumã hũjarẽn xà jarẽ, quê mempar to impeaj ne, ne me cumã:
5 — Ỹhỹ, ampo hy kre catê ma hõ pur wỳr tẽ. Ne hỹrmã cator, ne ampo hy kre to mõ. Ne pê ihkre xà ata hane he, pê cama ihcahkũm to mõ. Mã hamre, ampo hy itajê kwỳ prya kam ipijaxwỳr, mã incwỳar pê me pra, mã hanea ne pryjara te ihkwỳ krẽr, mã hamre.
6 Mã ampo hy ita kwỳ pjê kam kẽnti ata kam ipijaxwỳr, ne huprãj pê incrà pyrentu. Ampo na? Kẽnti kam pjê ita pururure, ne incràre, ne nee inco nare, na ri incrà ne hamre.
7 Ne ampo hy ita kwỳ hômjĩ me hipe kam ipijaxwỳr itajê, hipe me ajkaam huprãj. Mã hipe te hipej, mã hamre.
8 Mã hõtpê ampo hy ita kwỳ pjê impejti kam ipijaxwỳr, ne huprãj, ne cati to mõ, ne ipicamẽn to mõ, ne apu ihkà, ne hàhtôa to hàhtô. Ỹhỹ, ca ha me ikam gapac to impejti na, ca ha atỳj me hahkre pej — hane.

Ampo hy kre catê jarẽn kôt harẽn xà

9 Mã me cumã hũjarẽn jirô pê, ihkôt me ipa catêjê te mehcukij, ne me cumã:

— Ỹhỹ, ampo to mã ca ame imã hahkre? Gũjarẽn xà jũjê to mã ca ame imã awjarẽ? — hajỹr.

10 Mã Jeju me cumã:

— Ỹhỹ, quê ha catyt kam Pahpãm me amã ampo cunea to hahkre, ne me amã to capô to impej partu ne. Ne pom Pahpãm me apê ampo cunea jarẽn to amxu atajê, quê ha me amã harẽn to capô partu ne. Na wa ha nee jũmjê atajê mã hirã pê ampo itajê to hahkre nare, wa ha cama me cumã hũjarẽn xà itajê incwỳrpê harẽn to ipa, mãr quê ha cama me ikampa, ne nee me hahkre pej pej nare, ne me rĩt, ne nee me ampo pupun pej nare.

11 — Ỹhỹ, wa ha me amã côjkwa kam Inxũ Cati himpej xà jũjarẽn xà pê ampo hy kre catê jarẽn xà itajê capô pa. Ne pom ampo hy itajê pê ihhêj rũm Pahpãm jarkwa pyràac, ne pom pjê kam ipijaxwỳr itajê pê ihhêj rũm, mehĩ pyràac.

12 — Ne pom pry kam ampo hy pijaxwỳr itajê pê ihhêj rũm jũmjêa pyràc, ne cute me Pahpãm jarkwa par pyrentu. Ne me ahna ahtũm nare mã me pahcurê xwỳn te mentête Pahpãm jarkwa to pôj. Ne ampo na ri cute me to hajỹr? Quê nee hipêr me Pahpãm jarkwa kôt ame ipa nare to prãm to ri, cute me to hajỹr.

13 — Ne pom pjê kam kẽnti atajê pê jũmjê pyràac, ne cute me Pahpãm jarkwa par, ne kam me hapac to impejti, ne hũrên ame hakry, ne me hũpar kam mehtẽm. Ne me ahna ahtũm nare mã me pahcurê xwỳn te me capi, ne ame to kên, mã cute ahna ame amji jicu, ne me hamre.

14 — Hanea ne, pom hipe kam hômjĩ kam ipijaxwỳr atajê pê jũmjê pyràac, ne cute me Pahpãm jarkwa par pyrentu, ne me hũpar kam mehtẽm. Ne hanea ne me ahna ahtũm nare, mã me caxwãm pê mehkrihkrit te me kam ihtẽm, mã ihtỳj amji to me hakràj cati prãm, ne me hakràj atajêa to hãn ne amji mã me amji kĩn ton to me ipa to prãm. Ne cute me hajỹr itajê te me to hamre. Cwỳrjapê, quê nee jũm ata ihkà ne ampo pejti ton nare.

15 — Ne pom pjê impejti kam ipijaxwỳr itajê pê jũmjê pyràac, ne cute me Pahpãm jarkwa par, ne me hũpar pyrentu, ne Pahpãm jarkwa kôt me mõ. Ne ihtỳj harkwa kôt me hũcanãr to me mõ, ita kam cute me ampo pej jàhtôa ne me ton — hane. Hõ, Jeju te hũjarẽn to hajỹr.

Hàhcujro xà jarẽn xà

16 Pê cormã Jeju me cumã:

— Ỹhỹ, jũ wỳr quê ha jũm ihpôc xà nõ jàhcujro xà caxuw ihpôc, ne paraj krac ri hãm, nare pàrkwỳc krac ri hãm. Quê nee jũm ihpôc xà nõ to hajỹr nare. Quê ha quêt hàhcujro xà ata pôc ne hãm xàa kam hãm, cute mehcujro mã mencjêj, ne me hàhcujro pupun prãmte.

17 Ne por jũ ri ampo pimxur atajê, quê ha ihtỳj mehpro mẽ, ne me hõmpu. Ne hanea ne aw-capàtkô kam ampo pimxur atajê, quê ha ihtỳj me hõmpu, ne me hahkre pej. Ampo na? Ramã hàhcujro xà ata te ihcujro na ri, cute me hõmpun.

18 — Cwỳrjapê ca ha me ikampa, ne ikam me gapac peaj ne. Pom ramã jũm mã ampo ata, quê ha Pahpãm cumã ata jirôa pê, hipêr cumã cugõ, ne por ramã jũm pê ampo kryjre, ne cupê ham-reare ata, quê ha ihtỳj hacpỹa mã Pahpãm cupê to pôj pa — hane.

Pê Jeju menxi me, mehkjêjê ahna me ahcukij

19 Mã hamre, Jeju menxi me, mehkjêjê me, hỹrmã me mõ. Ne jũ wỳr quê cute ahna me hipu tu ita kam hỹrmã me axà.

20 Mã jũm te Jeju mã me harẽn to:
— Ỹhỹ, ihmat xà põ pê anã me, me akjêjê me, mehcuhhê ne me gikaj, cute me amã mehcakôc prãmte — hajỹr.
21 Mã Jeju mehcunea mã:
— He quêt Pahpãm jarkwa kam me hapac catêjê me, me hũpar to me ipa atajê pê ri ijõ inxê me, me ikjêjê — hane.

Pê Jeju kôcti to ankrê

22 Ne amcro nõ na Jeju pàr kre mã hàr, ihkôt me ipa catêjê me, mã me cumã:
— Hacme, ne hĩpô jĩkjê mã me rê — hane. Ne ma me mõ.
23 Ne cormã me irêr to me mõ, mã Jeju jõt, mã kôc pahtỳjti te hàpêr kam ihtẽm, mã ramã cô harô to pra, ne ihtu to pra, ne ihtỳj pàr kre mã incjêj to mõ. Ne tàkam ry cute pàr kre to hipu to mõ, ne ramã mehkên mã me hàr xàa kam me mõ.
24 Mã Jeju kôt me ipa catêjê ma hỹrmã me tẽ, ne cute mehcujrõn, ne me cumã:
— Me ijõ Pahhi, cu ramã me papictor xàa kam me mõ — hajỹr. Mã Jeju jỹr, ne cute kôc me cô mã harkwa to:
— Me ankrê! — hajỹr. Mã pea kôc me cô pinkrên pyrentu, ne ihcunea pinkrên.
25 Mã ihkôt me ipa catêjê mã:
— Ampo na mã ca nee amji mã me ito ahimpej nare — hane. Mã cute amji mã me ipikrar crire nare, ne ame hũpa, ne me amji mã:
— Pỳhàpà, jũm xũmre mã ajte? Mã ihtỳj ajte kôc me cô te impar — hajỹr.

Pê Jeju hũmre nõ kam me pahcurê xwỳn carõ kên kwỳ caprã

26 Ne ma, Querat catêjê jõ pjê kam, Hĩpôjajo jõ pjê jĩkjê kam me cator.
27-29 Mã Jeju pàr kre pê cator pêê mã hũmre nõ hỹrmã cator, ne cute ihcajpar. Ne pê kam me pahcurê xwỳn kwỳ carõ kên jàhtôa ne cumã acjêj ne kam ihkrĩ. Cwỳrjapê pê ihcakrô apu ipa, ne nee ihkà kam apu ipa nare, ne nee ikre nõ kam ihkrĩ nare, ne ma me harêt xà, pê kẽn kre kam pê ihkrĩ. Ne pê ramã me pahcurê xwỳn carõ kên itajê, hũmre ita mã incjêj to hàhtôa to hàhtô, ne ihtỳj ajco cute amji to kên na cumã hũjahkre to ipa. Pê amji caprỳ to me hũkjê atajê ajco mehpro, ne wakỳre te me huwapre xà to me hũhkra me, mehpar juwapre. Pê ajco ampo carõ kên atajêa me cumã hirên pa, ne ma põ mã haprô ne ajco to ipa. Mã Jeju te hũmre nõ ata kam me pahcurê xwỳn carõ kên pupun, ne cupê cator na cumã harkwa hyr. Mã hamre, hũmre ita te Jeju pupun, ne cute caràr kam ihtẽm, ne cuna mã ihpỳm, ne kỳj cati pêa mã cumã:
— Pahhiti me hirôa pê cati kra pê Jeju, ampo to ca ha me imã? Wa ha me awỳ, ca nee ame ito kên nare — hajỹr.
30 Mã Jeju te ihcukij, ne cumã:
— Jũ mã mã gaprỳ te? — hajỹr. Mã Jeju mã:
— Ijaprỳ te Me Hàhtôti — hane. Ne ampo na pê amji jarẽn to hane? Pê ramã me pahcurê xwỳn carõ jàhtôa ne hũmre ita mã acjêj, na pê amji jarẽn to hane.
31 Mã me pahcurê xwỳn carõ kên itajê kwỳ Jeju na ahwỳa to ahwỳ, mãr quê nee pjê ata tête ihkãkãnti kam cuhyhti ata wỳr mehkujahêc nare.
32 Ne pê curia hàhkà jakôt na crô hàhtôa ne apu hàpàn to ipa. Mã ampo carõ kên atajê te cumã incjêj prãmte ahna Jeju wỳr, quê me to tojnõ, quê crô atajê mã ame acjêj. Mã Jeju te ahna me cumã harkwa, ne me to tojnõ.
33 Mã me pahcurê xwỳn carõ kên jàhtôti atajê cunea me hũmre

nõ ata pê cator, ne ma crô mã
incjêj. Mã ma cô mã ihprõt, ne
hàpkàjti pĩn hĩpô kam ihpỳpỳm,
mã cô te hipej tu.
34 Mã crô jamãr catêjê te ita
pupun, ne ampeaj kam me cumã
hũpa. Mã ma hũpate me pra, ne
pry me, pur me, krĩ kôt ame harẽn
to me ipa.
35 Mã cute mempar catêjê ma
Jeju pupun prãmte, ma hỹrmã
mehprõt. Ne me cator, ne ahna
me hàhtêp, ne cute me Jeju te
hũmre intête me pahcurê xwỳn
carõ kên to pôj ata pupun, ne
hõmpun xà ata to amji mã me
ipikrar crire nare, ne me cumã
hũpa. Ampo na? He hũmre ita
aracri ihkàa kam ihcarĩcti jỹ, Jeju
cahê na.
36 Mã cute me ampo ata pupun
atajê te mehcunea mã Jeju te
hũmre caprãr ata na harẽn.
37 Mã Querat catêjê jõ pjê kam
mehcunea mehkrĩ atajê mã Jeju
jũpaa to hũpa, mã cute me hõ pjê
pê cator na hàhwỳr. Mã Jeju pàr
kre mã hàr.
38 Mã hũmre pê ampo carõ kên
japôj ata te Jeju na hàhwỳr, ne
cumã:
— Ito tojnõ, wa akôt mõ —
hajỹr.
39 Mã Jeju cumã:
— Hãpà, ca ha amji jaxà, ne ma
gũrkwa wỳr tẽ, ne me akwỳ wỳr
acato, ne me cumã Pahpãm te ato
impej na amji jarẽ — hane. Ne ma
ihkôt me ipa catêjê me, me mõ.
Mã ma hũmre ita krĩ cunea kôt
Jeju te cumã ampo pejti ton xà ata
na me cumã amji jarẽn to mõ.

Pê Jajrô ihkra caxuw Jeju mã akij

40 Mã ma Jeju te hĩpô jĩkjê wỳr
amji jaxàr. Mã curi mehcunea
jàhhuc. Ne por curi ame Jeju jikaj
to me ipa atajê, cute amji jaxàr xà
pyrên ame hakry.
41 Mã hũmre nõ japrỳ te Jajrô
hỹrmã cator, ne cupê Juta catêjê te
me cuprõn xà kam me to ihhimpej
catê, krĩ ata kam. Ne Jeju wỳr
cator, ne cuna mã ihpỳm ne cute
ahna hàhwỳr, mãr quê hũrkwa
wỳr mõ.
42 Ampo na ri cute to hajỹr?
Nee mã ampo na nare, cumã ihkra
cuprỳre pyxit peaj na caku te tôxi
ata caxuw ri, cute to hajỹr. Pê
cupê hà ne ramã ihtyc xàa kam nõ
na pê. Mã ma Jeju ihkôt mõ. Mã
me hàhtôa ne ihkôt me mõ, ne me
hĩ to amji wỳr me Jeju kujahêc to
me mõ.
43 Mã me hàhtôti ata catàtkre
na cahãj nõ ata cator, ne pê cahãj
ata ramã hà ita na ahna caku tôxi,
mã hà ita na ipa. Pê ajco caprô
ajxwỳ, pê ramã amji na caj jàhtôa
ne cumẽ, pê tee ame caprã, pê
nee impej nare. Pê cama amji na
ramã hõ pore cunea rẽn pa, ne
nee impej nare.
44 Ne Jeju kôt mõ, ne cute ahna
hàhtêp tu, ne hõ kôt ahna hitô kà
cyt. Mã caprô crà pyrentu.
45 Mã Jeju te mehcukij to:
— Jũm te mã ikà cyt? — hajỹr.
Mã mehcunea amji na me hàprãr
pit, mã Petrô cumã:
— Pỳhàpà me ijõ pahhi, pom
mehcunea apu ajpẽn wỳr me hĩ
to me akujahêc to me ipa ita? —
hane.
46 Mã Jeju me cumã:
— Jũm te icyt, mã ipê icarôt
cator, wa ite amji cajpẽr — hane.
47 Mã cahãj ata te cupê amji to
ipimxur nare na amji jahkre pej,
ne ma Jeju wỳr ihtertet to mõ,
ne mehcunea jipôc ri, cuna mã
ihpỳm, ne cute ihcyt na cumã amji
jarẽn.
48 Mã Jeju cumã:
— Ikra, ca ate ito amji mã ahim-
pej to hajỹr, cwỳrjapê ri ramã
apej. Na ca ha apej pêa mã mõ
— hane.

49 Ne cormã Jeju apu cumã ih-
cakôac kam, mã Jajrô wỳr cumã
hàpên catê ata cator, ne cumã:
— Ijõ pahhi, hamre, ramã akra
cuprỳre ata tyc, na ca ha nee hipêr
apu Jeju cahpêrkàr to amõr nare
— hane.
50 Mã Jeju te kam hapac, ne Jajrô
mã:
— Apu pa nare, ne cama ito pit
mã amji mã ahimpej, quê ha ihtỳj
amã akra impej — hajỹr.
51 Ne ma curi Jeju cator, ne amji
kôt Petrô me Jowãw me Tijac me,
me to hàr, mã nee mehkôt hũm
me inxi me, jũmjê xàr nare.
52 Pê mehcunea ikre kam ame
amrã, ne me hàhkrihkrit catia to
cati, pê ramã cuprỳre ata ty na
pê ame amrãhti. Mã Jeju te me
cumã:
— Hamre, me acwỳr jicu, he nee
cuprỳ ita tyc nare, ne cama nõ ne
gõr — hajỹr.
53 Mã mehcunea, cute me cuprỳ
ata tyc na me hahkre peaj xà na
ame cumã.
54 Mã Jeju hỹrmã mõ, ne cute
hũhkra na ipyr, ne kỳj cati pêa mã
cumã:
— Cuprỳ ita, to xa! — hajỹr.
55 Mã cuprỳ ita hacpỹa mã ihtĩr,
ne hãm pyrentu. Mã Jeju te cumã
harte na me cumã harkwa.
56 Mã hũm me inxi te amji mã
ipikrar, ne me cumã paa to pa, mã
Jeju te me cumãn, quê nee jũm
mã hacpỹa mã cuprỳ ita tĩr na me
harẽn nare.

9

Jeju kôt me ipa catêjê te tôxi jàpên xà

1 Amcro nõ na Jeju te ihkôt me
ipa catêjê mã hàkjêr, ne cute me
cumã harkwa hyr to:
— Ca ha ma krĩ kôt me ajcrà,
ne me kam me pahcurê xwỳn
carõ kên atajê, ca ha mentête
mehcunea japôj, ne me hà catêjê
cunea caprã — hajỹr. Ne cute
ampo na me cumã hũjahkre ata
caxuw carôt tỳj catia ne hõr.
2 Ne cute me cumã harkwa, quê
mehcunea mã Pahpãm pê Pahhiti
na me harẽn to me mõ, ne hanea
ne me hà catêjê caprãr to me mõ.
3 Ne cute me cumã harẽn to
hajỹr he:
— Ỹhỹ, ca ha nee amji mã ampo
catia tur nare. Ne nee pĩ cajrer
to ame aprar nare, ate ahna me
amji cajpar xà caxuw. Ne nee
akàhà me, me gõ me, ihpore to me
aprar nare. Ca ha me akatkà pyxit
peaj to me pra, ne nee amehkwỳ
incwỳr nare.
4 Ne ca ha jamã ne krĩ mã me
gapôj, ne jũ ri ikre kam, cute
me guwahi xà ata ri ame apa, ne
ahnaa krĩ ata pê me gapôj.
5 Quê ma krĩ nõ kam ame acurê,
ca ha cupê me gapôj pyrentu. Ne
me gapôj xà wỳr hãn ne me apar
tête me pro jacrô capĩ, ne me
hũrê. Ne me hũrêan kam me
cumã gũjarẽn to hane he: “Ỹhỹ,
ca nee me gũpar nare, ne nee
me ipar nare ijũjarẽn xà ita na,
cwỳrjapê wa ha nee hipêr ita ri
ame imõr nare!” hane — hajỹr.
6 Mã ma ihkôt me ipa catêjê
cahkũm, ne ame pra, krĩ kryjre
cunea kôt, ne me Pahpãm jarkwa
pejti jarẽn to ame ipa. Ne pjê
cunea kam me hà caprãr to me
ipa.

Pahhi pê Heroti pê amji jahkre kêatre

7 Pê Heroti pê Hĩpôjajo jõ pjê
jõ pahhi, ne ajco Jeju te Pahpãm
carôt kôt ampo pihho jàhtôa ne
ton atajê na harẽn pa. Ne
hũpar xà atajê na, cupê amji
jahkre kêatre. Pê ajco ame cumã
hũjarẽn to hane he:
— Ỹhỹ, Jowãw xwỳ te me
cumrãr catê ri hacpỹa mã ihtĩr —
hane.
8 Pê ajco mehkwỳ me hũjarẽn
to, quê Erij xwỳ te ri amji pẽr,

nare, mam Pahpãm jarkwa to ihcakôc catê nõ ata mõrmõ hacpỹa mã ihtĩr.
9 Pê pahhi Heroti ajco taa amji mã:
— Pỳpỹn, pê wa pa Jowãw xwỳ krã jakep na ijarkwa ta, pê me hakep ta? Ne mẽr jũm xũmre mã ajte? Pom wa ampo itajê na harẽn pa ita? — hane. Ne tee pahhi Heroti apu Jeju pupun prãm.

Pê Jeju me hàhtôa mã harte

10 Mã ma Jeju kôt me ipa catêjê te me amji jaxàr, ne Jeju mã cute me ampo cunea ton atajê na me amji jarẽn partu. Mã ma Jeju te me haprôr, krĩ jacot japrỳ te Tep jõ krĩ ita wỳr, ne ahte curi ame ipa xà.
11 Mã me hàhtôti atajê te mempar, ne ma me hũnãr. Mã Jeju te ihtỳj me ahna amji caxàr, ne me cumã Pahpãm pê pjê cunea jõ Pahhiti na harẽn, ne cute me amji caprãr prãm catêjê atajê caprãr.
12 Mã ramã caxwa xàa kam, mã ihkôt me ipa catêjê te tôxi atajê ma hỹrmã me pra, ne me cumã:
— Ỹhỹ, ca ha me cumã quê ame ajcrà ne ihtỳj ame pra, me pahcahê na krĩ kryjre apu ihcuhhê itajê kôt, ne curia quê ha ame apà, ne curia ame ahtwỳ, nãmri ita ri põ pê ampo hamreare — hane.
13 Mã Jeju me cumã:
— Ca ha me caa me cumã harte — hane. Mã me cumã:
— Pỳhàpà, ampeaj kam me hàhtôa to me hàhtô, ne me pamã kwỳr te pro te xĩc peaj ne tep pijakrut peaj ita kam, jũ wỳr quê me catwỳ. Ca ha pijamã me hàhtôti itajê mã ite ihpore to me hõ japrôr na me ito? — hane.
14 Pê curi me hũmre me hàhtô na me mir to xĩc, mã Jeju te ihkôt me ipa catêjê mã harkwa hyr, ne me cumã:
— Ame cumã, quê ame amji jakrã ne amehkrĩ. Quê ahpỹanre na ame xĩncwẽnta partu ne amehkrĩ — hajỹr.
15 Mã ihkôt me ipa catêjê te mempar, ne cute me cumãn, mã cute ahpỹanre na me amji jakrã ne amehkrĩ.
16 Mã Jeju te kwỳr te pro te xĩc itajê, me tep pijakrut atajê incwỳr, ne kàj mã cõjkwa wỳr to irĩt, ne Hũm Cati mã to ihcakôc. Jirô pê mã ri cute kwỳr te pro kryj, ne tep pijakrut ita kryj, ne ihkôt me ipa catêjê mã hõr, mãr quê ame cumã me cugõ. Mã cute ame cumã me hõr.
17 Mã amehcunea jàpàn, ne ame harte partu. Mã ihkôt me ipa catêjê te me hõ cahhur to me kàhà to tôxi ne me to hipu.

Pê Petrô Jeju jarẽ

18 Ne amcro nõ na Jeju ahte mehkwỳ to pit mã cator, ne apu Hũm mã ihcakôc, mã ihkôt me ipa catêjê te me hàhtêp. Mã cute mehcukij, ne me cumã:
— Jũ mã mã me hàhtôti atajê ito amji kam me hapac to? — hajỹr.
19 Mã me cumã:
— Mehkwỳ me garẽn to, apê Jowãw xwỳ te me cumrãr catê ata, ne mehkwỳ me garẽn to, apê Erij pê rỳ pêa mã Pahpãm ihtĩar to api ata, ne mehkwỳ me garẽn to, apê mam Pahpãm jarkwa to mehcakôc catêjê nõ, ca hacpỹa mã atĩr — hane. Mã Jeju me cumã:
20 — Ne me ca? Jũ mã mã ca ito amji kam me gapac to? — hane. Mã Petrô cumã:
— Apê Crixtô, ne apê, pom pê Pahpãm me panquêtjê mã jũm to awjahkre ata mã ca — hane.

Pê Jeju ihtyc xà me hacpỹa mã ihtĩr xà na amji jarẽ

21-22 Mã Jeju te me cumã harkwa hyr, ne me cumãn, quê nee cormã ne jũm mã ita na me harẽn nare, ne hanea ne me cumã:

— Ỹhỹ, wa ha ipê me Ahàkà cati, cormã jũmjê jũhkra kam amji pupun xà kêanre to amji pupu. Quê ha Juta catêjê pê prohkam atajê ma ame ipê Ahàkà curê. Quê ha hanea ne me cuxà Pahpãm mã mehcajrẽn catêjê jõ pahhi kwỳ me, me cumã Mojxe xwỳ jõ kàhhôc to hahkre catêjê me, ma ame icurê. Quê ha me Ahàkà ty, ne ahna amcro incrê jirô pê hacpỹa mã ihtĩr. Na wa me amã awjarẽ.

23 — Ỹhỹ, quê ha jũm mã ikôt amji ton to prãm na, quê ha amjia kôt apu ipa jicu, ne ikôat amji kampa, ne icuxà amji mã ihtyc cupa nare to ipa. Quê ha jũm ata pê ihhêj rũm cute amcro cunea kam hõ pĩ na ihtyc xà ata japjêr to ipa.

24 — Ỹhỹ, quê ha jũm te amji to ipijapar prãm to, cama apu amji jamãr to ipa na, quê ha ihtỳj ty. Ne por quê ha quêt jũm icwỳrjapê ty ata, quê ha icahê na ihtĩr na ipa rohnỳtti mã.

25 — Xà quê ajkĩ jũm pjê cunea kam amji mã ampo pejti atajê cunea to hõ tekjê xà caxuw to cuprõ, ne nee iràn xà na Pahpãm to amji kam hapac nare, ne ihkaj na apu ipa ne ahnaa ty, quê ha pijamã cute ampo pejti to cuprõn atajê cunea, ihtyc jirô pê ihtehcajpa? Hãpà, quê ha cama amji to acto, ne nee Pahpãm cahê na amji to ipijapar nare.

26 — Ne por quê ha jũm ijũ na apu ihpahàm, ne hanea ne ite ampo to hahkre xà ita jũ na apu ihpahàm na, quê ha ipê me Ahàkà hanea ne jũm ita jũ na apu ihpahàm. Por côjkwa pĩn me Ahàkà te Pahpãm pê Pahhiti mã me ipijapu catêjê jàhcujro impejti ata to cute amji jaxàr xà ata kam, quê ha hanea ne apu jũm ita jũ na ihpahàm.

27 — Ỹhỹ, me ikampa, ne me ipar xà ita to amji japackrea ne, he wa nee me amã ihêj xi xàa jarẽn nare. He ca ha me anõ atỳj atĩar kam Pahpãm te ihhimpej xà ata na hõmpu ne cormã ty — hajỹr.

Jeju me Mojxe xwỳ me Erij

28 Ne amcro te xet jirô pê, Jeju te Petrô me Jowãw me Tijac me, me haprôr. Ne ma kẽn nõ ita wỳr me to mõ, ne cute Pahpãm mã ihcakôc prãmte, hàhkà jakôtti nõ na me to hàpir. Ne curia Hũm Cati mã ihcakôc, mã ihkôt me ipa catêjê jõtxwa te me kam ihtẽm, mã ihtỳj me hikwa ne ame gõr.

29 Mã cormã Pahpãm mã ihcakôac kam, Jeju kuc pintuw ne ihkà te amji to hakati, ne ihpràti.

30 Mã côjkwa pĩn me hũmre pijakrut pê Mojxe xwỳ me Erij te amji to me ipipẽ, ne me cumã ihcakôc kam ihtẽm.

31 Ne pê ajwar mempeaj to mempej, ne me ipu na côjkwa pĩn hàhcujrohti ita impejti. Ne ame Jeju mã, por quê ha putwrỳ nõ na Krĩpinkrên kam ihtyc xà ata to mehcakôc.

32 Mã Petrô na mehkwỳ ramã ame hõtxwa mã ame hikwa, ne amentohkà to ipijapỳn, ne ihprõt pê ame ipimprar, ne cute me Jeju jàhcujrohti ata pupun, ne hanea ne cahê na ajwar me xa atajê pupun.

33 Mã me hũmre pijakrut atajê te me Jeju mã ihcakôc jicu xàa wỳr, mã Petrô te Jeju mã:

— Me ijõ Pahhi, ita ri me pahkrĩ na ri imãa impejti, na wa ha me amã ikrere nõ xãm, ne Mojxe xwỳ mã mehnõ xãm, ne Erij mã mehnõ xãm — hajỹr. Ne pê Petrô ihtỳj xa ne apu ihcakôc, ne nee ihcakôc xà ata na amji par nare.

34 Ne cormã Petrô apu ihcakôc kwỳa kam, mã ahcakrã cator, mã ihkôt me ipa catêjê mã ampeaj kam ahcakrã te mehpro ata cupa.

35 Mã ahcakrã pĩn cute me jũm
jõkre ata par, mã me cumã:
— Hũmre ita pê ikra. Pom pê
wa amji mã capi ata. Ne quê hãn
ne ihcakôc, ca atỳj me kampa —
hajỹr.
36 Ne ihkêt, mã mehcarĩcti, mã
ihkôt me ipa catêjê te me Jeju
pit pupun, ne nee cute me amcro
atajê nõ na, jũm mã cute me ampo
pupun xà ata jarẽn nare.

Pê Jeju ahkrare nõ caprã

37 Ne amcro nõ na, hàhkà jakôt
pê me iwrỳc, mã me hàhtôa ne
cute me Jeju cajpar.
38 Mã me hàhtôti atajê jipôc ri
me hũmre nõ ata te caràr kam
ihtẽm, ne kỳj cati pêa mã Jeju mã:
— Pahhi! Wa ha icãmter caxuw
ana ahwỳ!
39 Nãmri ampeaj kam ikra pyxit
peaj ata kêan to kên. Pê me
pahcurê xwỳn carõ kên nõ ihpro,
pê mõr pejti kam, ihprõt pê caràr
kam tẽ, ne amji rẽn kam tẽ, ne
ajco ihhàr to ipa, ne apu catàt tỳj,
ne harkwa na hàmprô. Ne ampo
carõ kên nõ ita apu to kêanre, mã
amji cahhy, ne nee jũ caxuw rỳ
cute to tojnõ nare.
40 Ne wa ramã amji caprỳ to ite
akôt me ipa catêjê mã harẽn ne
me ahna ijàhwỳr, cute ampo carõ
kên ita to pôj prãmte, mã nee cute
me to pôj nare. Ne jũ wỳr quê ame
amji mã hamã, ne intête me cator
— hajỹr.
41 Mã Jeju me cumã:
— Pỳhàpà, ampeaj kam ri pjê
ita kam, me acunea kêanre. Ca
nee ajte ito amji mã me ahimpej
nare ita kam, xà wa ha itỳj ajkĩ
me amã awcanã? Jũ mã wa ha
ajte ne awcanã, ne me acahê na
jũ mã amji to amcro to? — hane.
Ne cute hũmre ata mã:
— Ajpên acãmter to mõ —
hajỹr.
42 Mã cute Jeju wỳr me haprôr,
mã me pahcurê xwỳn carõ kên ita
te hipêr pjê kam ihkra ita mẽn.
Mã Jeju te carõ kên ita mã harkwa
hyr, quê cupê cato. Mã hamre,
cupê cator pyrentu, mã ihkra ita
capẽn pyrentu. Mã Jeju te hũm
mã hõr.
43 Mã mehcunea te Pahpãm
carôt catia ata to amji mã me
ipikrar.

Pê Jeju hipêr ihtyc xà na amji jarẽ

Ne ma cormã Jeju te ampo ton
xà ata to me amji mã me ajkra,
mã Jeju te ihkôt me ipa catêjê mã
hũjarẽn to hajỹr he:
44 — Ỹhỹ, ikam me gapac to
impeaj ne. Quê ha jũ caxuw jũmjê
ihtỳj Ahàkà cati curê xwỳn jũhkra
mã me cugõ — hajỹr.
45 Mã nee cute me ita par pej
nare, ne nee me hahkre pej nare.
Cute me hahkre pej xà ita me
cupê ipimxur tu ne nõ ita kam,
jũ wỳr quê me hahkre pej. Ne
mehpahàm cupate nee cute ampo
ata na me Jeju cukij nare.

Pê Jeju amji jirôa pê jũm cati kôt harẽ

46 Mã ihkôt me ipa catêjê te
ajpẽn jirôa pê me cati to ajpẽn mã
mehcakôc kam mehtẽm.
47 Mã Jeju te ramã, por ampo
to ame amji kampa ata na me
hahkre pej. Na ri cute ahkrare nõ
ita pỳn, ne amji cape na hãm, ne
me cumã:
48 — Ỹhỹ, me ahkrare nõ ita
pupu he, incrire ne capônỹre.
Ne imã quêt ahkrare ita cati, ne
ihkĩnte me acunea kryjre. Ne quê
ha jũm te icwỳrjapê ahkrare nõ
ita na amji caxàr na, quê ha hanea
ne ina amji capa. Ne quê ha jũm
te ina amji caxàr na, quê ha hanea
ne cute ajpên ikujahêc catê ata na
amji capa. Ne por me akam me
gapyre mã mehkryjre atajê ri, imã
me catia to me cati — hajỹr.

Jeju tehcajpar catê nõ

49 Mã Jowãw Jeju mã:

— Ỹhỹ, me ijõ Pahhi, wa ite me hũmre nõ ita pupun, mã ihtỳj gaprỳa to ame pahcurê xwỳn carõ kên to pôj to mõ. Wa ite ahna me hõmpun ne me cupê ihcahpêrhyr. Ampo na? Nee cupê me pahkwỳ nare na ri — hane.

50 Mã Jeju me cumã:

— Nee ca me jũm ita cahpêrhyr nare. Ampo na? Quê ha jũm nee ame ato kên nare na, quê ha ihtỳj me atehcajpar to ipa — hane.

Pê jũmjê itajê nee Jeju na me amji caxàr nare

51 Mã ramã côjkwa wỳr Jeju jàpir xà jõ amcro na hàhtêp to mõ. Cwỳrjapê ri Jeju te Krĩpinkrên wỳr amji kràr.

52 Ne cute mam ihkôt me ipa catêjê nõ kujahêc. Ne ma me mõ ne Krĩrĩtpej jõ pjê kam, krĩ jacot ata na me cator, cute me hàhhuc xà to me hàhcuprõn prãmte.

53 Mã xãmte curi mehkrĩ catêjê atajê ma ame Jeju na amji caxàr caca. Ampo na? He cute me Jeju te Krĩpinkrên wỳr ihkràr na me hahkre pej na ri. Pê ajco Krĩrĩtpej jõ pjê kam mehkrĩ catêjê atajê ma ame Juta catêjê curê, na pê ma ame Jeju na me amji caxàr caca.

54 Mã Tijac me Jowãw te ita na mempar, ne me Jeju cukij to:

— Xà ajkĩ amã ite côjkwa pĩn cuhy pỳm na ijàhwỳr, mã cute krĩ ita kam mehcunea to caxàr na me ito prãm? — hajỹr.

55 Mã Jeju ihkôt me ipa catêjê wỳr ipipkjêr, ne hõtpê me kam incàcàcre, mã me cumã:

— Me apê ite amji kam ijapac xà na ijahkre kêatre. Ampo na? He nee me Ahàkà ita me hipej xà caxuw mehwỳr cator nare, ne me hũtàr xà caxuw ri mehwỳr cator — hane.

56 Ne ma krĩ jacot nõ ita wỳr me mõ.

Pê Jeju kôt mehkwỳ ame ipa prãm

57 Mã Jeju ihkôt me ipa catêjê me, me mõ, mã mam jũm xũmre nõ me hỹrmã cator, ne Jeju mã:

— Ỹhỹ, wa ha itỳj ma akôt mõ, ca ha jũ ri tẽ, wa ha ma akôt tẽ — hane.

58 Mã Jeju cumã:

— Xà ca ha pijamã awcanã? He hõtpê xore mã ihkre, mã kam ihkrĩ, ne hõtpê cuwênre mã hahê, mã kam hikwa, ne ihkĩnte ipê me Ahàkà pê hũrkwa kam hàhhuc xà caxuw hamreare — hane.

59 Ne ihkôt Jeju te ihnõ cator ata pupun ne cumã:

— Mẽr ikôt mõ — hajỹr. Mã cumã:

— Wa ha itỳj akôt mõ, mẽr ito tojnõ wa ha ma amji jaxà, ne inxũ tyc xà na hõmpu ne harêt, ne cormã me akôt mõ — hane.

60 Mã Jeju cumã:

— Quêt taa ty, quê ha mehtyc catêjê kwỳa me harêt. Ne ca nare, ca ha quêt ikôt tẽ, ne me cumã Pahpãm pê pjê cunea jõ Pahhiti na harẽn to mõ — hane.

61 Mã jũm xũmre nõ mehkôt Jeju wỳr cator ne cumã:

— Ỹhỹ, wa ha ma amji jaxà ne tẽ, ne inxê me inxũ mã amji jarẽ, ne me akôt imõr pyrentu — hane.

62 Mã Jeju cumã:

— Quê ha jũm hàpên xà kam apu pjê to ipipkjêr to ihcuhtacti to mõ, ne hacpỹ mã amji jahpan xà rĩt, ne amji pê to hikôt, ne ahna cupê ihkaj na. Jĩkjê na quê ha jũm te Pahpãm pê Pahhiti ata mã hàpên kam ihtẽm, ne cumã hàpên cahtiri cute hicu na, quê ha nee jũm xũmre ata Pahpãm mã hàpên xà caxuw impej nare — hane.

10

Jeju kôt me ipa catêjê kwỳ jàpên xà

1 Ita jirô pê mã pê Jeju me hũmre to xetẽnta ne ihkôt me to

ajkrut ne me capi, cute amencràn
xà caxuw. Ne cute me hũmre to
ipijakrut partu ne amehkujahêc
par, quê mam ame pra ne krĩ cati
me krĩ jacot cunea kôt, por jũ ri
Jeju apu ipa prãm ata wỳr, cute
amji cumam amehkujahêc.
2 Ne me cumã:
— Ỹhỹ, pom me gàpên xà pê
Pahpãm wỳr ate me to apipkjêr
xà ita pê arỳjhy intep to cuprõn
xà pyràac. Ne pur catia to cati,
ne ramã inteptu, ne cute me to
cuprõn catêjê ri cormã mencrêre.
Cwỳrjapê ca ha me pur catihti to
hõ tekjê ata na ahwỳ, quê hipêr
me amã me to cuprõn catêjê kwỳ
kujate.
3 Ne wa ha me ato ampo pryre
capônỹre atajê kra pyràac, ne rop
cahàc jàprêhti atajê cajpuw me
akujate.
4 Ca ha nee ame kàhà cwỳr
nare, ne nee amehpore incjên xà
me, ihpar kà incwỳr nare. Ne
me acatyatre na krĩ wỳr me pra,
pom ite me amã krĩ to ihimpej xà
atajêa wỳr. Ne nee pry kôt ame
gàhhuc, ne cama ame acakôc to
me apa nare.
5 — Ne ca ha krĩ ata kam ikre
nõ mã axà, ne mehcajrẽn, ne me
cumã: “Hàpà, quê ha Pahpãm
ikre ita kam me ato impejti ne, ne
me acaxwãm pê me ato acarĩcti
ne” hane. Quê ha jũmjê nee cumã
amji caxwãm pê amji carĩcti na
prãm nare na, quê ha ate mehca-
jrẽn xà ita hacpỹa ne me awỳr
amji jacjê.
6 Ne por curi me gàhhuc xà
nõ ata ri, quê ha jũmjê mã amji
caxwãm pê amji carĩcti na prãm
na, quê ha Pahpãm ihtỳj jũmjê
itajê to mehcarĩcti ne.
7 Ca ha ikre ata kam me ahtwỳ,
ne kaam me apà, ne kaam me
ikõ, ne por cute me amã me hõ
jõr atajê, ca ha atỳj me ku. Me
apê me gàpên catêjê, ne me hàpên
catêjê cunea hõtpê ihtỳj me hàpên
jahpan xà na me apà, ne me ikõ.
Ne ikre kam me gàhhuc xà ata ca
ha kam me gàhhuc tu, ne nee atỳj
ihkwỳ kôt ame gapôj to me apa
nare.
8 — Ne hãn ne krĩ atajê mã me
gapôj, quê me ana me amji to pôj,
ne me amã ampo gõ atajê, ca ha
atỳj me ku.
9 Ne curia krĩ kam me hà atajê,
ca ha atỳj me caprã, ne krĩ kam
atajê cunea mã atỳj gũjarẽn to
hane he: “Ỹhỹ, por Pahpãm pê
Pahhiti te pjê to ihhimpej xà ata
ri, ramã hàhtêp” hane.
10 Ne ca ha jũ ri krĩ nõ kam me
acato, quê jũmjê mehkĩnte curi
mehkrĩ catêjê ma ame acaca, ne
nee me ana amji caxàr nare na,
ca ha krĩ cape wỳr me gapôj, ne
me cumã gũjarẽn to hane he:
11 “Me amã me ipar prãm nare
ita kam, wa ha itỳj me ipar tête
pro jacrô jũrê, ne me acunaa mã
me gõ krĩ ita jacrô capĩ. Quê ha
te me amã me ipar prãm nare
cakrô, ca ha atỳj Pahhiti te pjê to
ihhimpej xà ata te me awỳr cator
xà ata to me amji japackrea ne”
hane.
12 — Ỹhỹ, ampeaj kam wa ha
me amã awjarẽ, quê ha cute me
acukij ne me ato ipicokjêr xàa
jõ amcro kam ahtwỳ, quê ha
Pahpãm nee krĩ ata caprĩ nare.
Ne quê ha krĩ ata jirôa pê cumã
Krĩhpôc jõ krĩ wej ata caprĩ —
hane.

Pê Jeju krĩ krã nare atajê kên mã hàr na harẽ

13 — Pỳj me hêj xi Coraxim jõ
krĩ, me Tep jõ krĩ ata, ca ha atỳj
amji kên mã me amji jaxà. Ne wa
ha me amã mam krĩ wej itajê jarẽ.
Pê krĩ wej itajê japrỳ pê Kẽn jõ krĩ
me Teppro jõ krĩ. Pê ajco cama
ame Pahpãm to kên, pê Pahpãm
cute ame to kên jahpan xà na, me
hipej tu. Ỹhỹ, ampeaj kam wa
ha me amã awjarẽ, quê ha mam

krĩ wej atajê kam, pom curmã me
akam ame hàpên xà pihho impejti
ton to ipa itajê to me apê na mã,
quê ha rỳ pêa mã ihkên jicu, ne
quêt catyt kam, impejti na ipa, ne
caxuw hihô na ipa, ne hipro na
ipa, ne ihkà kên na ipa.
14 Ne mehcukij ne me to ipi-
cokjêr xà jõ amcro kam, quê ha
Pahpãm mã me girôa pê Kẽn jõ krĩ
me, Teppro jõ krĩ caprĩ.
15 Ne ca Capernam jõ krĩ ita, ca
atỳj kàj mã, côjkwa wỳr gàpir na
amji cãmjĩ cakrô, quê ha Pahpãm
ahpar mã akujate, ne mehtyc jaxà
kam amẽ — hane.
16 Ne Jeju ihkôt me ipa catêjê
mã:
— Ne por jũmjê me akampa
atajê, quê ha hanea ne me
ikampa, ne por jũmjê ame acurê
atajê, quê ha hanea ne ma ame
icurê. Ne por jũmjê me icurê
atajê, quê ha hanea ne ma ame
Inxũ Cati te ikujahêc ata curê —
hane.

Pê mehkwỳ me amji jaxà

17 Mã ma ihkôt me ipa catêjê te
me xetẽnta ne ihkôt me ipijakrut
itajê me cutor, ne ma pjê cunea
kôt ame ipa. Ne amcro nõa na
cute me amji jacjên, ne me hakrya
to me hakry, mã cute Jeju mã me
amji jarẽn to:
— Ỹhỹ, me ijõ Pahhi, wa me
gaprỳ to pôj, mã me pahcurê
xwỳn carõ kên kwỳ ihtỳj me
ikampa — hajỹr.
18 Mã Jeju me cumã:
— Ỹhỹ, wa ite me pahcurê xwỳn
jõ pahhiti pê Xatanaj ata pupun.
Mã côjkwa pĩn ihpỳm xà ita pê
ihhêj rũm pahhàjê cuxê pyràac ne
ihpỳm.
19 Me ikam gapac to impeaj ne
he. Wa ite me amã icarôt catia
me, ite amji jahkre pej catia jõr, na
ca atỳj gapacta ne cagã me, pacti
kam ame gàhhuc to me apa, ne
ate atỳj me pahcurê xwỳn pê me
carôt to ihpec. Na quê ha nee jũ
caxuw ampo itajê nõ me anõ to
kên nare.
20 Nee ca me pahcurê xwỳn carõ
kên te me apar xà pyrên ame
gakry nare. Ne quêt Pahpãm te
mehkwỳ caxuw me acapi, ne amji
mã côjkwa kam hõ kàhhôc kam
me gaprỳ nõr pyrên, ca ame gakry
— hane.

Ampeaj kam Jeju jakry

21 Mã pyt jỹr xà ata kam,
Pahpãm Carõ Pejti kôt Jeju jakrya
to hakry, mã cute harẽn to hajỹr
he:
— Inxũ, apê côjkwa me pjê kam
Pahhiti. Ne ate me cupê hahkre
kêatre atajê mã ampo pimxur
atajê cunea capô, ne me cumã
to apipẽ. Ne mehkĩnte ate me
cumã hahkre pej catêjê me, cute
me amji jahkre pej catêjê pê ampo
itajê to apimxur. Ỹhỹ Inxũ, pom
ite ampo na garẽn par itajêa to, pê
ca ramã amji to ahimpej. Ne imã
acaca xà ita cunea impej pit.
22 — Inxũ, ca ramã ate imã
ampo cunea jõr. Ne amã pit mã
ijahkre peaj to ijahkre pej, ne nee
aràn xà na jũm mã ijahkre pej
nare. Ne hanea ne imã pit mã
gahkre peaj to gahkre pej. Na wa
ha jũm mã ato hahkre, quê ha
hanea ne jũm ita mã gahkre pej
pejti ne — hajỹr.
23 Ne cute ihkôt me ipa catêjê
mã pit mã harẽn, ne me cumã:
— Me gakry, hamre me apej
mã me apỳm. Por ate me ampo
pupun ata pyrên ca ame gakry.
24 Ampeaj kam wa me amã
harẽ, Pahpãm jarkwa to ihcakôc
catêjê jàhtô, ne pjê jõ pahhi
catêjê jàhtô, ne tee ame ampo
itajê pupun prãm cakrô, quê me
hõmpun nare. Ne me ca nare,
ca atỳj me hõmpu ne me kampa.
Mã me akĩnte tee ame ampo ita
par prãm cakrô, nee cute mempar
nare — hajỹr.

Hũmre pê me hàhkĩj na ihtehcajpar catê

25 Mã amcro nõ na me cumã
Mojxe xwỳ jõ kàhhôc to hahkre
catêjê nõ xãm, cute Jeju capi ne
ihkên mã mẽn prãmte ihcukij, ne
cumã:
— Ỹhỹ, Pahhi, wa ha acukij, jũ
mã wa ha ajte ne Pahpãm cahê na
itĩr rohnỳtti mã na ipa? — hajỹr.
26 Mã Jeju cumã:
— Ỹhỹ, pom pê Pahpãm Mojxe
xwỳ mã harẽ, pê harkwa kôt ahna
ihhôc ita? Ne mẽr ampo ca ate hõ
kàhhôc kam cahyt ne kam gapac?
— hane.
27 Mã hũmre ita cumã:
— Ỹhỹ, wa ite cahyt, mã harẽn
to: “Ca ha ate gĩ cunea me, acarôt
cunea me, acaxwỳn cunea me, ate
amji kam gapac xà cunea to, amã
Pahpãm pê Pahhiti ata ihkĩn. Ne
hanea ne amã amji kĩnti ita na,
quê amã me akwỳ kĩn” hajỹr —
hane.
28 Mã Jeju cumã:
— Ỹhỹ, ca ate to hamãr, ca ha
ate ampo itajê cunea ton to apa
na, ca ha Pahpãm cahê na atĩr
rohnỳtti mã na apa — hane.
29 Mã me cumã Mojxe xwỳ
jõ kàhhôc to hahkre catê ita te
cute amji mã ihpahàm hi prãmte,
hipêr Jeju cukij, ne cumã:
— Mẽr jũmjê mã me ikwỳ itajê?
— hajỹr.
30 Mã Jeju te cumã jũmjê pê
mehkwỳ atajê to hahkre to impe-
jti prãmte, cumã hũjarẽn xà ita
jarẽn, mã cumã:
— Ỹhỹ, hũmre nõ ma
Krĩpinkrên pĩn, Krĩcuxwati wỳr
iwrỳc. Mã pry cahtiri me hàhkĩj
xi catêjê te me kam ihtẽm, ne
amehcahhy, ne me cupê ihkà
caxàr, ne ma me to mõ. Ne curia
cute me hicu mã ihtyc cahàc ne
nõ.
31 — Mã ahna ahtũmre mã
hũmre nõ ita pry ata kôt mõ, ne
por me hũmre nõ pry kôt mõ ita
pê Pahpãm mã mehcajrẽn catêjê
nõ. Ne cute hũmre ata pupun,
mã pry kam ihcujpàt ne ihtyc
cahàc ne nõ. Mã ajte nee cute
ihtehcajpar nare, ne cute pry hyr,
ne pry jĩkjêa rũm tẽ ne hakren, ne
ma mõ.
32 — Mã ahna ahtũm nare, mã
ihkôt me hũmre nõa cator. Ne
por hapu na cator ata pê Pahpãm
jũrkwa jamãr catêjê nõ. Mã ma
mõ ne cute hũmre ata pupun, mã
ihtyc cahàc ne nõ. Mã cupê mam
ihnõ ita pyràac, ne ajte nee cute
ihtehcajpar nare, ne cute pry hyr,
ne pry jĩkjêa rũm tẽ ne hakren, ne
ma mõ.
33 — Mã ahna ahtũm nare, mã
me hũmre nõa pry ata kôt mõ,
ne curi cator. Ne cupê nee
Juta catêjê nõ nare mehkĩnte, ne
cupê Krĩrĩtpej jõ pjê catêjê jõ
xũmre nõ, ne ihcahkrit. Mã cute
hõmpun, ne ampeaj kam cumã
caprĩ.
34 Mã ahna hàhtêp, ne cute ihte-
hcajpar pyrentu. Ne cumã inxec
ata cuhhõn, ne ampo cacô xỳhti
ata to cumã ihcahhê. Ne hanea
ne ampo twỳm to cumã ihcahhê,
ne cupẽhkà to cumã ihcupu, ne
hõ cawrô cahàcre kam hỹr, ne ma
to mõ. Ne me hàhhuc xà wỳr to
cator, ne curia cute hamãr to apẽ.
35 — Ne apẽa kam, cute ikre jõ
pahhi mã ihpore hy pijakrut ata
to hàmjõr, ne cute cumã: “Hamre,
ca ha hamã, ne ahna gõ pore kwỳ
rẽ, wa ha hacpỹ ne amji jaxà, ne
itỳj amã amgõ” hajỹr — hajỹr.
36 Ne Jeju te me cumã Mojxe
xwỳ jõ kàhhôc to hahkre catê ita
cukij ne cumã:
— Mẽr hõhõ, imã amji jarẽ,
mencrê atajê nõ te mõrmõ jũm
xũmre ihtyc cahàc ne nõ ita to
amji kwỳ? — hajỹr.
37 Mã cumã:
— Por cumã caprĩ ata te ri
hũmre ata to amji kwỳ — hane.
Mã Jeju cumã:

— Mẽr hõhõ, ca ha tẽ, ne cuxà ate amji kam gapac xà to hanea, ne amã me akwỳ kĩn — hane.

Pê Jeju Martakwỳj me Marijkwỳj pupu

38 Ita jirô pê mã pê ma Jeju ihkôt me ipa catêjê me pry kôt me mõ, ne ma krĩ jacot ita mã me cator. Mã curi cahãj japrỳ te Martakwỳj ata te hũrkwa kam me ahna amji caxàr, mã me hàhhuc.

39 Mã Marta tõj japrỳ te Marijkwỳj ita Jeju cape na hỹr ne jỹ, ne apu cute ampo to hahkre xà na kampa.

40 Mã ihkĩnte Marta ikre kam hàpên xà jàhtôti atajê to apu amji to ahtwỳ, ne apu ihkrihkrit, na ri Jeju na hàhtêp ne cumã:

— Xà ca nee ito amji kam gapac nare, pom wa itõj kĩnte ahte ijàpên xà jàhtôti to apu apê ita? Na ca ha ijàpên xà ita caxuw imã itõj kujate, quê itehcajpa — hane.

41 Mã Jeju cumã:

— Marta, Marta, ampeaj kam ca apu amji to ahtwỳa to amji to ahtwỳ, ne apu akrihkrit, ne to apu amji cahpêrkà. Ne ca atõj kĩnte, gàpên xà to pit mã amji kam gapac to apa.

42 He quêt atõj te amji mã ampo pyxit peaj catihti ata capi ata pê ina hỹr, ne cute ikam hapac. Ne jũ wỳr quê jũm cupê ihkrã kam, cute ipar xà itajê to pôj — hane.

11

Pê Jeju Pahpãm mã mehcakôc to me cumã hahkre

1 Amcro nõ na Jeju apu Hũm mã ihcakôc, ne cute cumã ihcakôc jicu, mã ihkôt me ipa catêjê nõ te Jeju mã:

— Pahhi, Jowãw xwỳ cuxà me imã Apãm Cati mã me icakôc to hahkre. Pê ajco ihtỳj ihkôt me ipa catêjê mã to hahkre — hajỹr.

2 Mã Jeju me cumã:

— Ỹhỹ, ca ha Inxũ Cati mã me acakôc prãm, ne me gũjarẽn to hane he:

"Me ijõ Inxũ, wa me icunea quêt acatihti ne apejti na, me gahkre pej to prãm.
Ne wa ate pjê kam mehcunea to ahimpej na me prãm.
3 Ne ahpỹanre na, amcro cunea kam, me imã me ijõ gõ.
4 Ne ite me ato kên itajê, ca ha me icuxà to tojnõ ne hicu, ahnaa mã wa ite ramã cute me ito kên atajê to tojnõ ne me hicu.
Ne me ipytà me pahcurê xwỳn pê, quê nee me imã incaca xà kêanre to hahkre nare.
Hamre" — hane.

5 Ne Jeju te ihkôt me ipa catêjê mã hũjarẽn xà ita jarẽn, mãr quê cute Pahpãm mã mehcakôc, mã ihtỳj me kampa na me hahkre pej, ne me cumã:

— Me ita to amji kampa, ne ihkôt me hakop. Quê ha me anõ mã gõ ikwỳ nõ nõ, ca ha caxwa cahtiri ahna gàhwỳr xà na hũrkwa wỳr tẽ, ne cumã: "Ikwỳ nõ, imã kwỳr krã to incrê ne agõ, wa ha amcro nõ na hacpỹa mã amã cugõ.

6 Curmã ihmat pĩn, iwỳr ikwỳ nõ cator, ne ipê cumã ampo jõr xà jamreare, na ca ha imã ihnõ, wa cumã cugõ" hane.

7 — Quê ha akwỳ nõ ita ikre caxwãm pê amã: "Quê, hamreare, nee ca ame icahpêrkàr nare, wa ramã ite to harkwa jihê, ne ramã me ikra mea mã ame ijikwa, jũ wỳr wa to xa ne amã kwỳr krã itajê nõ gõ" hane.

8 — Ne ampeaj kam wa me amã awjarẽ, quê ha ate cupê hõt cahpêrkàr cupate, ihtỳj to xa ne amã ate ampo cunea na prãm atajê gõ. Ne nee mã apê hõ ikwỳ nõ cwỳrjapê quê ha amã hõr nare.

9 — Cwỳrjapê wa me amã awjarẽ, ca ha ate me gàhwỳr na, ca
ha atỳj me acwa, ne ate me hapên
na, ca ha atỳj me cumã gapôj, ne
ate me harkwa cahhyr na, quê ha
ihtỳj me amã amji jihê mẽ.
10 — Ỹhỹ, mehcunea ame ampo
na ahwỳ atajê, quê ha ihtỳj me
cucwa, ne mehcunea ame hapê
atajê, quê ha ihtỳj me cumã hapôj,
ne ame harkwa cahhy atajê mã,
quê ha ihtỳj amji jihê mẽ.
11 — Mẽr hõhõ, xà quê me anõ
kra tep na ahwỳ, ca ha tep kaj na
ajkĩ cumã cagã nõ gõ?
12 Nare quê akra hĩ xêt kwỳ na
ahwỳ, ca ha ajkĩ ihkaj na cumã
pacti nõ to irô ne agõ? Jũ wỳr ca
me anõ akra to hane.
13 He me apê me hũmre pit, ne
Pahpãm kĩnte me akêanre cakrô,
ca atỳj hõtpê me akra mã me
ampo pej pit gõ. Mẽr hõhõ, quê
ha quêt Pahpãm côjkwa kam ihkrĩ
ata, ihtỳj me amã, por ca Carõ
Pejti na me ahwỳ ata gõ — hane.

Jeju me, me pahcurê xwỳn carõ kên jõ pahhi

14 Ne amcro nõ na Jeju ame
hũmre nõ pẽrkêt ita pê me
pahcurê xwỳn carõ kên to pôj. Pê
ampo carõ kên nõ ata nee ajco
hũmre ata cakôc na hamãr nare,
na pê nee ihcakôc nare. Pê Jeju
cupê cator pêê, pê ihcakôc kam
ihtẽm pyrentu. Mã me hàhtôti
atajê te ahna me hõmpun, ne
hõmpun xà ata to cute amji mã me
ipikrar.
15 Ne mehkwỳ ajpẽn mã me
harẽn kên to:
— Ỹhỹ, Jeju ihtỳj ame pahcurê
xwỳn carõ kên to pôj to ipa. He
nee me Pahpãm carôt to ame
hapôj nare. Ampo carõ kên
jõ pahhiti japrỳ pê Perxep pê
Xatanaj te ri Jeju mã me caxuw
carôt jõr — hane.
16 Ne cute Jeju kên mã me
mẽn prãmte mehkwỳ ihtỳj hipêr
mehcukij, cute me kam mare
mã ampo pihho catia ton, mã
mehcunea te me hõmpun, ne
cormã quêt Pahpãm te cumã carôt
jõr na me hahkre pej prãmte.
17 Mã ramã Jeju te cute amji kam
me hapac xà ata na me hõmpun,
ne me cumã ihkôt harẽn to hajỹr
he:

— Ỹhỹ, quê pjê nõ kam amehkrĩ
catêjê atajê me amji jakrã, ne me
taa me ajpu ne ihtỳj me amji jipej.
Ne quê ikre ry nõ kam mehkjêjê
atajê me, me amji jakrã, ne taa me
ajpu, ne hanea ne ihtỳj me amji
jipej.
18 Ita pyràc pej ne, quê Perxep
pê Xatanaj, pê me pahcurê xwỳn
atajê me mehkwỳ me, me amji
jakrã, ne taa ame ajpu, ne ihtỳj me
taa me amji jipej. Ca me pahcurê
xwỳn carõ kên jõ pahhi te imã
icarôt jõr, wa carôt kôt ampo carõ
kên to pôj na, ame ijarẽ.
19 Ne mẽr jũm te ri me akôt me
ipa catêjê mã me carôt jõr, cute
ampo carõ kên to pôj xà caxuw?
Xà Xatanaj te ri ajkĩ me cumã
carôt jõr? He quê ha taa me amã
amji jarẽ, ca ha me caa ate me to
ihcupan xà ita na me amji jahkre
pej.
20 Ne ampeaj kam, wa quêt
Pahpãm carôat to ampo carõ kên
japôj to ipa, cwỳrjapê ri ihkôat
ramã me acunea te me Pahpãm
pê Pahhiti himpej xà te me awỳr
cator na me hahkre pej.

21 — Ỹhỹ, quê ha jũm xũmre
tỳjti mã hàprê xà cunea, quê ha
hàprê xà atajêa to amji jamãr to
impeaj to ipa, quê ha nee jũm
cupê hõ tehkrêj nõ caxàr nare.
22 Nãmri quê ha me hũmre nõ
te jũm xũmre ata jirôa pê ihtỳjti
na, quê ha kam tẽ, ne to apkjê,
ne cupê hàprê xà itajê cunea pytà,
ne amji mã cupê hõ tehkrêj cunea
pytà, ne ma to tẽ.

23 — Ỹhỹ, quê ha jũmjê te itehca-
jpar to prãm nare na, quê ha me
cupê icuna mã hàprê catêjê. Ne
quê ha jũmjê imã ampo to cuprõn
nare na, quê ha me cupê ito me
ipicràn catêjê.

Ampo carõ kên te amji jaxàr jarẽn xà

24 — Quê ha jũm pê me pahcurê
xwỳn carõ kên nõ te cator na, quê
ha carõ kên ata ma amcràti kam
apu ipa, ne apu ihkôt xà japên to
ipa. Ne nee ihkôt xà nõ na cator
nare, ne taa amji mã: "Wa ha ma,
por hũmre jĩ pê ijũrkwa pê icator
ata wỳr amji jaxà" hane.
25 Ne amji jaxà, ne ihhêj ne ikre
caprỳ, ne ihcapõn pejti te hãm na
hõmpu.
26 Ne ma tẽ, ne cute hirôa pê
me pahcurê xwỳn carõ kên te xet
atajê japrôr, ne mehcunea ikre
pê hĩ ata mã me acjêj, ne curia
amehkrĩ. Mã hũmre mã mam
ampo carõ kên xàr ata kam, cute
amji cajpẽr xà ata jirôa pê kam
cute amji cajpẽr xà, ne ihkêanre
— hane.

Pahpãm jarkwa kôat ipa catêjê ri ampeaj kam me hakryti

27 Ne Jeju te itajê jarẽn jirô pê
mã ri me cahãj nõ te me hàhtôa
jipôc ri kỳj cati pêa mã, cumã
harkwa to:
— Jeju ampeaj kam apej. Ne
mõrmõ pê ca anã kam apỳm ata
ihtỳj ajco ato pijahô, ne ampeaj
kam apejti ita kam apyrên hakry
— hajỹr.
28 Mã Jeju cumã:
— He cute me Pahpãm jarkwa
par ne me hũpar tu, ne ihkôat me
ipa catêjê atajê ri, inxê jirôa pê me
hakry — hane.

Pê Jeju ampo pihho catihti na me hàhwỳr catêjê mã cawpa

29 Mã me hàhtôa te Jeju pu na
me cuprõn tu, mã cute me cumã
ihcakôc kam ihtẽm, ne me cumã:
— Ỹhỹ, amcro ita kam me apê
Juta catêjê, ca pjê kam ame akrĩ
atajê cunea kêanre. Na ca ajte me
ina gàhwỳr to me hane he: "Me
imã ampo pihho catihti me ampo
pejti to, wa ha me hõmpu, ne
cormã Pahpãm te akujahêc na me
gahkre pej" hane. Cakrô wa ha
nee me amã ampo pihho catihti,
impejti atajê nõ ton nare. Ne wa
ha cama amji to irô, ne me amã
Jona xwỳ jarẽn xà ita jarẽ. Ampo
na? He ipê hũràac, na wa ha me
amã harẽ.

30 — Ỹhỹ, pê me cumã Pahpãm
jarkwa to ihcakôc catê na Jona
xwỳ ata ipa, ne ma Ninew jõ krĩ
catêjê wỳr tẽ. Ne curi mehkrĩ
catêjê mã Pahpãm jarkwa jarẽ,
por pê Pahpãm Jona mã harẽn xà
atajêa na me cumã harẽn pa. Na
quê ha me Ahàkà Jona xwỳ cuxà
ita kam amehkrĩ itajê mã Pahpãm
jarkwa jarẽ.
31-32 Ne Pahpãm te mehcukij ne
me to ipicokjêr xà jõ amcro kam,
quê ha Ninew jõ krĩ kam mehkrĩ
catêjê me acuna mã me hãm
pyrentu, ne ame ana mehcakôc
kêanre ne, ne ihtỳj me acurê mã
me amẽ. Ampo na? Pê Ninew
jõ krĩ catêjê atajê ihtỳj me ampo
kên ton jicu, pê Jona xwỳ me cumã
Pahpãm jarkwa jarẽn xà atajê kôt,
pê me hicu. Ne wa ampeaj kam
me amã amji jarẽ. He ipê me
Ahàkà, wa amcro ita kam, pjê ita
kam apu ipa, ne me Ahàkà ita ri
Jona xwỳ jirôa pê cati. Ne ihnõ
xwỳjê, pê Juta catêjê jõ pahhi pê
Xarômãw xwỳ ita, me cupê pahhi
catêjê kwỳ jirôa pê amji jahkre
pej. Mã me cupê pahhi catêjê
jàhtôa ne hỹrmã me cator, cute
cukwa kam ame ampo jahkre pej
prãmte. Ne pê cô cati jĩkjê rũm
pjê xa ata jõ pahhikwỳj cahãj, ne
ma Xarômãw wỳr tẽ, cute krã
kre te amji jahkre pejti to hahkre
xà atajê na impar prãmte. Ne

Pahpãm te mehcukij ne me to ipicokjêr xà jõ amcro ata kam, quê ha pahhikwỳj cahãj ata, ihtỳj me acuna mã ihcakôc kêanre, ne me acurê mã me amẽ. Ampo na? He amcro ata kam, pjê ita kam, ipê me Ahàkà ihtỳj me amã ampo itajê to hahkre to ipa, ne pa wa Xarômãw xwỳ jirôa pê icati cakrô, ca nee me ipar prãm nare.

Pahte amji kam me pajapac xà pejti pê hàhcujro xà

33 — Ne ihnõ xwỳjê, jũ wỳr quê jũm hàhcujro xà nõ pôc ne hãm xà kam hàhcujro impejti kaj na hãm, ne jũ wỳr quê paraj krac ri hãm. Quê ha quêt hàhcujro xà ata xãm xàa kam hãm, quê ha mehcunea me acjêj atajê hàhcujro kam me irĩt pejti ne.

34 — He me panto pê me pajĩ mã hàhcujro xàa. Quê ha me panto irĩt pejti, ne ampeaj kam me pajĩ kam me pamã me pajàhcujro hipu. Nãmri quê ha me panto te ihkêanre na, quê ha me pajĩ cunea kam awcapàtkô. Jĩkjê na ca ha ite amji kam ijapac xà pejti pupu, ne mehkôpĩ ne ihkôat me apa na, ca ha atỳj kam me gapac to me apa. Nãmri ca ha ate me hajỹr nare na, ca ha atỳj ame apa, ne me apê amji jahkre kêatre ne.

35 — Cwỳrjapê ca ha ma me amji jamã, ne ma ihhêj rũm me gĩ kam me gàhcujro xà ita jamã, côt mã ca gàhcujro xà ata to amji pê kam awcapàtkô.

36 Quê ha me gĩ cunea kam hàhcujro xà ita te me ato hipu na, quê ha nee me gĩ kam awcapàtkô nare, ne me gĩ cunea kam hàhcujro ita ihpràti ne. Ne ihhêj ne me acaxwãm pê hàhcujro xà nõ xa ne ahcujro — hane.

Pê Jeju Parixêw catêjê nõ jũrkwa kam apà

37 Mã Jeju te ihcakôc jicu, mã Parixêw catêjê nõ te hũrkwa ri hàpàn prãmte hator. Mã ma Jeju ihkôt mõ, ne hõ pyxwỳr xà na hỹr.

38 Pê nee Jeju Parixêw catêjê te me amji ton xà ata kôt, hũhkra cuhhõn nare. Mã Parixêw catêjê nõ ita te, cute nee hàpàn xà wỳr hũhkra cuhhõn nare ita na hõmpun, ne to amji mã ipikrar.

39 Mã Jeju te me cumã:

— Ỹhỹ, me apê Parixêw catêjê, ca nee ampo caxwãm pê me to amji japackre nare, ne põ rũm pit mã me to amji japackre. Ca põ rũm me gõ cuhkõn me, me gõ incrat catut cuhhõn to pit mã me amji japackre. Ne me caa, põ rũm pit mã me ate me gàhcukrêj cuhhõn ata kĩnte, me acaxwãm pê me akên te me ato hipu tu. Cakrô ca ajte nee me acaxwãm pê ate amji kam me gapac xà kên itajê to me amji japackre nare.

40 — Ne ampeaj kam ca ame ato kam waj, ne pom Pahpãm te põ rũm aton ita te ri hajỹar ne acaxwãm pê aton.

41 Ne gapacta ne me gõ incrat caquẽc cuhhõn to me gapac kêt, me akõm xà me. Ne impejti ita ri quêt me amã impej he, ca ha me gõ incrat kam ampo itajê me, me akõm xà kam ampo itajê, ca ha me cupê hamreare atajê mã me agõ. Ca ha ate me cupê hamreare atajê caprĩ na, quê ha põ rũm ampo itajê cunea me amã ihtetetti ne.

42 — Pỳj me hêj xi Parixêw catêjê kwỳ! Ca ha atỳj me akên mã me axà ne me gamre! He pê ihtỳj Pahpãm me amã ampo cati me ampo kryjre ton na awjahkre. Na ca gõtpê Pahpãm mã, por ca ihcunea to me ajpa atajê jĩkjê kryjre ne me agõ. Pom ca pàrhyre me, ampo kwỳ na kyre pê hĩ jàhwỳr atajê pyxit ne hãn ne me cumã agõ, ne icahhur to me gõ tekjê na ri Pahpãm mã impej. Cakrô, ca nee me akwỳ to impej nare, ata pê me amã Pahpãm kĩn

nare. Na ri Pahpãm mã, me ate
amji kam me gapac xà itajê na me
akam, cupê ihkaj na. Ampo na?
He cumã ampo ita catia to cati,
ihkryjre itajê jirôa pê. Na ri cumã
me ate ajwar me ton na, me ato
prãm.

43 — Pỳj me hêj xi Parixêw
catêjê kwỳ! He ca gõtpê me
hũjamãr catêjê catia krĩ xà ata
kam me cahê na me akrĩ prãm,
ate me cuprõn xà kam. Ne ca
gõtpê krĩ cape na cute me apejti
na me garẽn na me to prãm.

44 — Pỳj me hêj xi! He me apê
mehtyc kre kam me hikwa, mã
nee me hõmpun ne me hahkre pej
nare kam, incwỳrpê me pra atajê
pyràac. Ne ihhêj ne põ rũm me
apejti, ne me acaxwãam pê ate
amji kam me gapac xà kên pit apu
hikwa — hajỹr.

45 Mã me cumã Mojxe xwỳ jõ
kàhhôc to hahkre catêjê nõ hanea
ne curi jỹ, ne cute Jeju jũjarẽn xà
ita kam hapac, ne cumã:

— Pỳhàpà, Pahhi, ca acakôc xà
ita to ate acakôc ne hanea ne me
ixũn — hajỹr.

46 Mã Jeju cumã:

— Pỳj me hêj xi me apê
me cumã Mojxe xwỳ jõ kàhhôc
to hahkre catêjê! Ca hãn ne
mehcunea mã harẽn to hajỹr to
me apa ne me cumã: “Ỹhỹ, ca ha
atỳj Pahpãm jarkwa cunea kôt me
apa. Nãmri ca ha nee ihcunea na,
catyt kam ihkôt me apa nare, quê
ha ihtỳj Pahpãm me ato kêanre
ne” hane. Me gũjarẽn xà itajê
ihtỳaj to ihtỳj, ne cupê ihhêj rũm
ate me kam me hõ kàhà pytĩa
pyxwỳr. Jũ wỳr quê jũm awcanã,
quê jũm hũcanãr nare. Ne por ca
ihhêj ne nee me to ipa xà caxuw
gũhkrahhi pyxit to mehtehcajpar
prãm nare ata pê nee ate Pahpãm
jarkwa na mehtehcajpar, mã catyt
kam ihkôt me ipa xà nare.

47 — Pỳj me hêj xi! He ca
ha atỳj me akên mã me apỳm!
Ne ca gõtpê Pahpãm jarkwa to
mehcakôc catêjê tyc atajê jarêt xà
caxuw me cumã kre pejti to.

48 He ca atỳj me aquêtjê japua
na ita to me hajỹr to me apa,
ahnaa mã pê me aquêtjê me
acumam ajco me Pahpãm jarkwa
to mehcakôc catêjê cura he. Pê taa
mehcura, pê ca me caa ajco me
harêt.

49 — Cwỳrjapê pê Pahpãm, cute
amji jahkre pejti te hajỹr romã
mã, ramã harkwa to: “Wa ha
me cumã me ijarkwa to mehcakôc
catêjê me, me imã memprar catêjê
kujate. Quê ha me jũm cura, ne
ame jũm to kên” hane.

50 Hajỹr cwỳrjapê quê ha amcro
ita kam, cute harkwa to mehcakôc
catêjê curan jahpan xà na, ame
ipa itajê cunea to hanea, ne ame
to kêanre ne.

51 Pê mam pjê intuw kam me
Aper xwỳ cura, ne caxuaw ajpên
me amji curan na me cupy, ne
ajpên me amji curan to me mõ.
Ne Pahpãm to amji kam me hapac
xà jũrkwa kam, cute me amji
curan jicu xà to me Xacarij xwỳ
curan. He ampeaj kam wa me
amã awjarẽ. Na quê ha Pahpãm,
cute mehcuran jahpan xà na, pom
ita kam mehtĩar ame ipa itajê to
apu ihkêanre ne.

52 — Pỳj me hêj xi me apê me
cumã Mojxe xwỳ jõ kàhhôc to
hahkre catêjê! Ca ha me akên mã
me apỳm! Ampo na? Ca nee me
Pahpãm jarkwa jahkre pej prãm
nare, ne nee me amã jũmjê te
hahkre pej na me to prãm nare.
Na ri ihhêj rũm me apê cute me
ikre jihê rẽn xà incwỳr, ne ma
amentê, mã nee me to incjêj nare,
ne nee jũm mã me hõr, mã cute
to hihê mẽn, ne hàr na me amã to
prãm nare — hane.

53 Ne ma Jeju me cupê mõ,
mã Parixêw catêjê me, me cumã

Mojxe xwỳ jõ kàhhôc to hahkre catêjê me, cama ame cumãn to mehcyt to amencrôn to me ipa. Ne mencryac kam ampo jàhtôa na mehcukij.

54 Ne tee Jeju jarkwa nõ to me to ipipkjêr, ne cute mehpro prãmte ame to hahkre.

12

Mehkrã kên caca xà

1 Ne pê me hàhtôa ne me cuprõ, ne me hàhtô kam, ihtỳj ajco amji kam mehcuhhê. Mã Jeju te ihkôt me ipa catêjê mã mam harẽn, ne me cumã:

— Co he, ma amji na me Parixêw catêjê to me guphêa ne, nãmri ihhêj ne ampeaj kam põ rũm mempej, ne me caxwãm pê mehkêanre. Ne amehhêj xia jarẽn to me ipa, ne me cupê pàrhyre xỳ pahtỳjti to me hõ cunea to hỳ ita pyràac.

2 Ne hanea ne ihtỳj ampo cunea to me ipimxur to ipa. Quê ha amcro nõ na cute ampo to me ipimxur itajê cunea pro mẽ, ne ampo cunea pupu.

3 Ỹhỹ, ca ate awcapàtkô kam me ampo cunea jarẽn atajê, quê ha ihtỳj amcroa kam me kampa. Ne ca ate ikre caxwỳn kam ampo cunea to me apimxur, ne ahna me to hihê ne caxwãm pê me harẽn atajê, quê ha ihtỳj cà pê mehcunea me harẽ, ne me kampa.

Cu ha amji mã me Pahpãm pit cupa

4 — Me ijõ ikwỳ nõ, ampeaj kam wa ha me amã awjarẽ, nee ame, por me gĩ pit cura atajê cupa nare. He quê ha nee hipêr me ato kên nare.

5 Ne Pahpãm ca ha quêt amji mã me hũpa. Pahpãm quê ha ihtỳj quêt jũm jĩ cura, ne cormã hipêr apu to kên, ne ma ihkãkãnti kam cuhy kam cumẽ. Cwỳrjapê wa ha hipêr me amã harẽ, na ca ha quêt amji mã me Pahpãm pit cupa.

6 — Ỹhỹ, por hãn ne cuwênre te xĩc to ihpore pijakrut peaj na me hàhpan cakrô, quê ha nee Pahpãm cuwênre ata nõ to hapac kêt nare.

7 Ne hanea ne Pahpãm te ahpỹanre na me akĩ cunea cahyt par. Ne me caa ri cuwênre jàhtôti itajê jirôa pê me acati. Cwỳrjapê ca ha nee amji mã ampo cupa nare.

Cu ha Jeju na amji jarẽ

8 — Ỹhỹ, he ampeaj kam wa me amã awjarẽ, quê ha jũm me akam mare mã cute ijahkre pej na amji jarẽn na, quê ha me Ahàkà hanea ne côjkwa kam Pahpãm jarkwa to imprar catêjê kam mare mã, cute jũm ata jahkre pej na amji jarẽ.

9 Ne por quê ha me kam mare mã, ma ame icaca atajê, quê ha me Ahàkà hanea ne côjkwa kam Pahpãm jarkwa to imprar catêjê kam mare mã, ma apu jũm ata caca.

10 — Ỹhỹ, he quê ha jũmjê ipê me Ahàkà na ihcakôc kên na, quê ha Pahpãm ihtỳj ihkên ata to tojnõ ne hicu. Nãmri quê ha jũmjê te Pahpãm Carõ Pejti na ihcakôc kên na, quê ha nee Pahpãm ihkên ata to tojnõ ne hicu nare.

11 — Ne quê ha amcro nõ na me acukij xà caxuw, cute me cuprõn xà jũrkwa wỳr me gaprô. Ne cute me akên mã me amẽn prãmte, pahhi catêjê me, me cupê pahhiti catêjê cuna mã me apyxwỳ, ne me acukij. Ne amcro ata na, ca ha nee ame akrihkrit nare, ne nee amji caxwãm pê me amji mã: “Jũ mã wa ha ajte amji jarẽn to, ne pahhi catêjê itajê pê amji pytà?” hajỹr nare.

12 He Pahpãm Carõ Pejti quê ha amcro ata kam, me amã me ate me amji jarẽn xà to hahkre, cwỳrjapê ca ha nee ame akrihkrit nare — hane.

Hakràjti krã cunĩ jarẽn xà

13 Mã me hàhtôa jipôc ri hũmre
nõ xãm, ne Jeju mã ihcakôc ne
cumã:
— Ỹhỹ, Pahhi! Ca ha itõ mã
garkwa ta, quê imã hũm xwỳ
jàhcukrêj to ajcapô — hane.
14 Mã Jeju cumã:
— Pỳhàpà, xà ajkĩ jũm te me
amã ampo to ipicràn catê na
ixãm? Hãpà. Nee ipê ampo to
ipicràn xà caxuw me acukij catê
nare — hane.
15 Ne me hàhtôti atajê japackre,
ne me cumã:
— Krãa, me ikampa! Ca ha nee
ame hàhcukrêj to me acukrêj to
prãm to me apa nare. Gapacta
ne ampo to amji mã me cuprõ, ne
nee me acukrêj itajê to pit mã ame
amji japackre nare. He ampeaj
kam ri me pahcukrêj itajê pê nee
pahte amji kam me pajapac xà to
ihhimpej catê nare.
16 — Ỹhỹ, wa ha me amã jũm
jakràjti nõ jarẽ, ca ha me hahkre
pej, ite me amã harẽn xà ita kôt.
— Ỹhỹ, hakràj cati ita mã hõ
pur catia, ne hõ pur ita kam cumã
ampo jàhtôa to hàhtô.
17 Mã cute pur kam ampo
itajê cunea pupun, ne to amji
kam hapac pyrentu, ne amji mã:
“Pỳhàpà, ampeaj kam ipur kam
ampo jàhtô, ne ipê caxuw nõr xà
cati nare ita kam, jũ mã wa ha ajte
to?
18 “Ỹhỹ, wa ha to hane he. Wa
ha nõr xà incrire ita hu, ne amji
mã nõr xà catia nõ xãm, ne curia
wa ha ijõ cunea jaxwỳ.
19 Ne wa ha amji mã, ‘Hamre,
ramã imã ijõa to ijõ, ne ijakràj
catia, na wa ha nee hipêr pur nõ
xir, ne kam ijàpên nare. Ita caxuw
wa ha caku jàhtôa kam cama ikrĩ
ne cuku, ne apu to ikõm to ipa, ne
ijakry ita na apu ipa’ ” hane.
20 — Mã côjkwa kam Pahpãm
jỹ, ne cute amji kam hapac xà ita
na hõmpu, ne cute hakràj cati ita
mã: “Ate amji jahkre kêatre. Pê
wa amã acaca xà gõ, ne ita kam
ca ha caxwa ri ty, ne hacpỹa mã
imã agõ. Quê ha jũmjê amji mã
gõ jàhtôti ita to me ahtwỳ” hajỹr.
Hõhõ, Inxũ te hakràj cati ata mã
harkwa to hajỹr.
21 — He Pahpãm to ate amji
kam me gapac to me apa xà ata
pê ihhêj rũm côjkwa kam ate
amji mã me gàhcukrêj pejti to me
cuprõn. Kĩn pej ne, ca ajte pjê ita
kam me gàhcukrêj me, me gõ to
pit mã me amji kam me gapac to
me apa, ne nee hĩkjê na, hõtpê
Pahpãm to me amji kam me gapac
nare na, ca ha me apê hakràj cati
ata pyràac, ne me amji to acto —
hane.

Cu ha pahtỳj Pahpãm to amji mã me pahhimpej to prãm

22 Ne Jeju te ihkôt me ipa catêjê
mã, cute ampo kên na ame amji
to hàptõ to me ipa nare xà jarẽn,
ne me cumã:
— Cwỳrjapê wa ijõtpê me amã
harẽ, ca ha nee me gõ me, me
gàpàn me, me akà to pit mã me
amji to gàptõ to me apa nare.
23 He me pajĩ ri me pahkà jirôa
pê cati, ne pahte amji kam me
pajapac xà ri me pajõ jirôa pê cati,
na ca ha itajê to pit mã me amji
kam me gapac to me apa jicu.
24 — Ca me wakê pupu, mã nee
amji mã pur ton nare, ne nee kam
hàhkre nare, ne nee amji mã to
cuprõn nare, ne nee caxuw amji
mã hõ nõr xà pyxwỳr nare. Cakrô
mã Pahpãm hõtpê me cumã harte.
Ne mẽr hõhõ, Pahpãm mã wakê
itajê jirôa pê me acati. Cwỳrjapê
quê ha ate ampo itajê cunea na,
amji to me gàhhuc xà nare kam,
quê ha me gamã.
25 Xà ca ha me atyc nare na,
amji to me gàhhuc xà ata to, ajkĩ
atỳj amji mã me atĩr jõ caku to
ajcamẽ? Hamreare, ca ha nee
amji mã me to apicamẽn nare.

26 Mẽr hõhõ, he ca ramã nee
ampo to ate amji kam me gapac
xà atajê to, amji mã me apicamẽn
nare ita kam, ampo caxuw mã ca
cormã ampo kryjre na me amji to
me gàhhuc to me apa?
27 — He pĩrã te hajỹar he. Nee
hàpên nare, ne nee amji mã ihkà
ton nare cakrô, mã ihtỳj ajcamẽ
ne impejti. Ỹhỹ, ampeaj kam wa
me amã awjarẽ, por pê pahhi xwỳ
pê Xarômãw jakràj jàmkrã catia
ata, pê te ihkà impejti cakrô, pê
pĩrã kà ata Xarômãw kà jirôa pê
impej.
28 Ne Pahpãm ri, pom ahkêt
amcro kam ihcuhhê ne ajcamẽ
atajê mã ihkà to. Mã hãn ne
ahna apẽ mã cuhy to capa. Mẽr
hõhõ, quê ha Pahpãm ihtỳj me
amã me akà to. He ca ihhêj ne
cormã kyre pê Pahpãm to amji mã
me ahimpej, mã Pahpãm ihtỳj me
gamãr to prãm.
29 — Cwỳrjapê ca nee ame
akrihkrit nare, ne nee ate me
ampo kur xà me, me akõm xà to
pit mã na, ame amji to hàptõ nare.
30 Por pjê kam krĩxàre mehkrĩ,
Pahpãm to amji kam me hapac
nare atajê ri me hõ me, mehkà
to pit mã ame amji kam hapac to
me ipa. Ne me Apãm Cati mã,
ate ampo na me prãm atajê na me
gahkre pej.
31 Ca ha mam cati mã Pahpãm
pê pjê cunea jõ Pahhiti to amji
kam me gapac to me apa, ne
harkwa kôt ame apa, jahpan xà
na, quê ha Pahpãm cormã hipêr
me amã ampo cunea na, ate me
ahna prãm atajê gõ.

Cu ha côjkwa kam me papê pahhi catêjê

32 — Ỹhỹ, tee me acrêre cakrô,
ca nee ame hũpa nare. He
Pahpãm te amji cahê na, me apê
pahhi na me apyxwỳr to amji kam
hapac.
33 Gapacta ne me acukrêj to ih-
pore na me ahpa, ne ihpore ata, ca
ha gapacta ne me cupê hamreare
atajê mã me agõ. Ca ha ate me
ita to hajỹr na, ca ha côjkwa kam
amji mã ampo jàhtôa ne me to
acukrêj. Ne ihpore incjên xà itajê,
quê ha côjkwa kam me gõ pore
me amã to hipu tu rohnỳtti mã.
Wỳr quê curi me hàhkĩj xi nõ apê
ihnõ to ahkĩ, ne nee quê ha krir nõ
curi apê ampo pejti ihkrẽr nare.
34 Ne côjkwa kam ca quêt me
acukrêj pejti itajê to me amji kam
gapac to me apa.

Me hàpên catêjê me hàpên xà to mento juphê jarẽn xà

35-36 — He me apê ihhêj rũm me
gõ pahhi jikwa tuw mã me gàpên
catêjê pyràac. Ne ate hahkà na hõ
amji kĩn ata to me gàhcuprõn, ne
me amji cũmpej, ne me hikaj na
cute me amẽn. Cwỳrjapê ca ha
me amji cũmpeaj ne. Ne me atu
na hê xà to me akat kà juwahi, ne
me gàhcujro xà nõ mã me haxà,
ne mehpôc. Quê ha cato ne ikre
jarkwa cahhy, ca ha me cumã hihê
mẽn pyrentu.
37 Ca ha me apê cumã me gàpên
catêjê me hikaj, ne nee ame gõt
pej nare, ne quêt me arĩat ame
apa, ne ampo cunea caxuw ame
apa, cwỳrjapê ca ha quêt me apej
mã me apỳm. Na quê ha me gõ
pahhia, amji tu na, ihtu na hê
xà to ihtỳj, ne me apê me cumã
hàpên catêjê atajê mã hàpàn xà
na me akrĩ na awjahkre, ca ha me
akrĩ, quê ha taa me amã me garte.
38 Quê ha tee awcahti xà wỳr
awcapàtkô picapôn kam, me gõ
pahhi me awỳr cator cakrô, me
arĩat wỳr cato, ca ha me apej mã
me apỳm. Ca ha to hane, ne me
apê me gõ pahhi jikwa tuw ata mã
me gàpên catêjê impejti pyràac.
39 — Ỹhỹ, quê ha ikre jõ pahhi
nõ, me hàhkĩj xi catêjê cator xà
na me hahkre pej na, quê ha nee

ikre mã jũm xàr, ne jũm te cupê
ampo pyr na hamãr nare.
40 Ne me ca xwỳjê, ca ha me
arĩat ame apa. Co he, quê ha me
Ahàkà cati ate me hikaj xà jahkre
pej nare ata kam, ihprõt pê me
awỳr cato. Hõhõ, ata to ca ma me
amji japackrea ne — hajỹr.

Hàpên catê impej me ihkên jarẽn xà

41 Mã Petrô Jeju cukij, ne cumã:
— Ijõ pahhi, pom ca ame imã
ampo jarẽ ita, xà me imã pit mã,
nare, xà ajkĩ mehcunea mã? —
hane.
42 Mã nee Jeju te cumã jũ mãn
nare, ne cama cumã:
— Ỹhỹ, wa ha amã ikre jamãr
catê nõ jarẽ. Por quê ha hõ pahhi
ikre jamãr na cumẽ ata, quê ha
catyt kam, ahpỹanre na mehkwỳ
mã me hõ jõr to ipa.
43 Quê ha cute hõ pahhi cator
xàa kam, catyt kam cumã hàpên
to hajỹr na, quê ha impej mã
ihpỳm.
44 Ỹhỹ, quê ha hõ pahhi ihtỳj
cumã hàpên catê ita te ikre me,
pjê me, ampo cunea jamãr catê na
hãm. Quê ha ihtỳj hũpar pyrentu,
ne me hàpên catêjê to kênre nare.
45 — Nãmri quê ha cute hũpar
nare, ne me hàpên catêjê to im-
pejti nare na, quê ha ihkên mã
axà. Quê ha ikre jamãr catê ata
amji mã: “Pỳhàpà, ijõ pahhi cator
xà ita jũwrya to hũwry, ne ramã
cator xà jirô pê ihpỳm, cwỳrjapê
wa ha ipyxit peaj ne amji to pit
mã amji kampa” hane. Ne cute
hàpàn ne ihkõm kam ihtẽm, ne
ipipãn kam ihtẽm, ne hõ pahhi mã
hàpên catêjê kwỳ xũmre me, me
cahãj cahhyr kam ihtẽm na, quê
ha ihkên mã axà.
46 Ampo na? Quê ha nee jũ
caxuw hõ pahhi te hỹrmã cator xà
jõ amcro jahkre pej, ne nee hikaj
nare ata kam, quê ha amji jaxà
ne cato, quê ha mehpro mẽ. Quê
ha ihkên ton jahpan xà na ihcura,
ne cute me Pahpãm par nare atajê
cuhhê xà kam cumẽ.
47-48 — Ỹhỹ, quê ha me hàpên
catêjê nõ mã hõ pahhi jarkwa
jahkre pej nare, ne cupê hahkre
kêt kam nee cute amji cũmpej
nare, ne apu hàpên to kêanre ata
jahpan xà na, quê ha hõ pahhi
nee ihcahhyr to ihtỳj nare, ne
kyre pê ihcahhy. Nãmri quê ha
me hàpên catêjê nõ te hõ pahhi
jarkwa jahkre pej cakrô, nee amji
cũmpej nare, ne nee hàpên xà
to impej nare, quê ha hõ pahhi
hahpan xà na, ihcahhyr to catia.
Ne quê ha jũm, jũm jũhkra kam,
ampo catia ne cupy, quê ha hah-
pan xà na hacpỹ ne ampo catia
ne ahna ahwỳ. Ne quê ha jũm
ampo crire ne cupy ne hahpan xà
na hacpỹ mã incrire ne cugõ. Jĩkjê
na mã Pahpãm me ato hanea.

Quê ha Jeju cwỳrjapê ame amji to ajcokjê

49 — Ỹhỹ, ite pjê ita to cuhôn
prãmte wa hỹrmã icator. Ne ramã
ihpôc to mõr na ri imã to prãm.
50 Wa ha cormã amji pupun xà
kêanre to amji pupun to hanea,
pom quê, cô kam cute me amji
cumrãr xà ita na, wa ha ite amji
pupun xà kêanre ita kam amji
cumrã. Ne imã amji kĩn nõti ita
kam ahnaa ikên na amji pupun to
ihhi.
51 — Mõrmõ ca atỳj amji mã me
ito, ite me amã me acarĩcti jõr,
ca nee ame apijapu nare prãmte,
mõrmõ wa me awỳr icator na, ca
me ito amji kampa. Hamreare,
wa nee ita caxuw me awỳr icator
nare. He wa ita kaj na, ite me ato
ipicokjêr xà caxuw wa quêt icator.
52 Ỹhỹ, ita caxuw quê ha
icwỳrjapê ikre kam cute me xĩc
atajê ame ajcokjê, quê ha mencrê
itajê me ipijakrut atajê kam men-
cryc kam ame ipa.

53 Ne quê ha me hũmjê xwỳjê
mehkra xũmre kam incryac kam
ame ipa. Quê ha mehkra xwỳjê
me hũmjê kam mencryac kam
ame ipa, ne mehkra cahãj atajê,
quê ha menxyrxwỳ kam men-
cryac kam hanea ne ame ipa. Quê
ha me hũprequêj hanea ne me
wỳjxwỳ kam mencryac kam ame
ipa. Quê ha me wỳjxwỳ hanea
ne me hũprequêj kam mencryac
kam ame ipa.

Amcro cajpẽr jarẽn xà

54 — Ỹhỹ, ca ha ita ri Juta catêjê
jõ pjê kam pyt cjêj xà rũm me
ahcakrã nõ pupu, quê ha hàpir to
mõ, ca ha me amji mã harẽn to
hane he: “Quê ha ta wrỳ” hane.
Quê ha ihtỳj wrỳ.
55 Ne ca ha hanea ne me crôtre
jõ kôc cajpẽ, ne amji mã me harẽn
to: “Quê ha ita kam ampeaj kam
me pahcacro” hane. Quê ha ihtỳj
me pahcacro.
56 Mẽr hõhõ, pom ihtỳj me amã
ampo itajê cunea jahkre pej, ne
me amã pjê me, côjkwa jarẽn
jahkre pej ita. Ne mẽr ampo na
mã me apê amcro ita kam, ite
ampo to ijàpên xà itajê jahkre
kêatre? He ca cama ame ahêaj to
ame ahêj!

Cu ha me pahcurê xwỳn to impejti ne

57 — Ne mẽr ampo na mã ca
catyt kam me apa na me apê amji
jahkre kêatre?
58 Ỹhỹ, quê ha jũ caxuw acurê
xwỳn nõ apro mẽn prãmte
mehcukij xà wỳr gaprôr prãm, ne
gaprô. Ne pry kôt cormã ato mõr
kwỳa kam, ca ha cume ajpẽn par
peaj ne, ne me acator xàa kam
me amji to impej. Nãmri ca ha
ate me ita to hajỹr nare, ne nee
me amji to impej nare na, quê
ha acurê xwỳn nõ ita, mehcukij
catê mã agõ, quê ha mehcukij catê
ma krãhtare mã agõ, quê ha ma
krãhtare me hacjên xà mã gaxà.
59 He wa ampeaj kam me amã
awjarẽ, ca ha me hacjên xà kam
akrĩ ita kam ahnaa, por ate acurê
xwỳn to new ata to gàmjõr par
nare kam, quê nee me acator nare
— hane.

13

Cu ha me pahkên ton jicu nare, ne me ty

1 Ne amcro ata na jũmjê atajê te
Jeju mã Hĩpôjajo catêjê curan xà
jarẽn, ne me cumã:
— He ma Hĩpôjajo catêjê kwỳ
Krĩpinkrên wỳr me mõ, cute me
ampo curan, ne Pahpãm mã me
hõr prãmte. Ne cormã Pahpãm
mã me ampo jõr prãam kam, mã
pahhi Pirat te me hipej na harkwa
hyr. Mã cute me hipej — hajỹr.
2 Mã Jeju me cumã:
— Ỹhỹ, Hĩpôjajo catêjê itajê tyc
xà kêanre, ne mõrmõ ca me amji
mã me to: “Cute mehkwỳ jirôa pê
mehkên ton, cwỳrjapê ri cute me
amji pupun xà kêanre ita to ame
amji pupun, ne amehtyc” hane.
3 Hamreare, he nee mehkwỳ
jirôa pê mehkrã kên nare. Ampeaj
kam wa me amã awjarẽ, ca ha me
caa me acunea te me akên ton jicu
nare na, ca ha atỳj me cuxà ame
ty.
4 — Ne por Krĩpinkrên cahê na
cute me tejôjtô ne mehkrĩ atajê
kam kẽn te ikre kàhti ata pỳm,
ne cute me hipej atajê, mõrmõ
ca amji mã me to: “Krĩpinkrên
kam mehkwỳ mehkrĩ atajê jirôa
pê cute mehkên ton, cwỳrjapê ri
cute me amji pupun xà kêanre ita
to ame amji pupun ne amehtyc”
hane.
5 Hamreare, he nee mehkwỳ
jirôa pê mehkrã kên nare. Ampeaj
kam wa me amã awjarẽ, ca ha
me caa me acunea te me akên ton
jicu nare na, ca ha atỳj me cuxà
amehtyc xà ita to ame ty — hane.

Pĩxô pàr na hô nare jarẽn xà

6 Ne hipêr cute me cumã me
hũjarẽn xà nõ jarẽn, cute ame
hahkre pej prãmte, ne me cumã:

— Ỹhỹ, pê jũm xũmre nõ mã
hõ pur kam pĩxô pàr ramã hô xàa
kam, ne nee cormã hô nare. Pê
ajco hô japê, tee hõmpu, ne nee
ihnõ na hõmpun nare.

7 Ne cute pur jamãr catê mã:
“Hõmpu he, ramã pĩxô pàr ita na
caku crê, wa tee apu hô japê, ne
nee rỳ ite hô nõ pupun nare. Ne
hamre, gapacta ne pĩxô pàr ita
jakep pyrentu. Cama ihcuhhê ne
pjê pytà, ne nee hô nare” hane.

8 — Mã hamãr catê cumã: “Ijõ
pahhi, ca nee ite hakep na imã
gũjahkre nare caku ita kam, wa
ha xa ipu na hahkwỳ, ne kam
ampo jĩn to hipu.

9 Quê ha ajpên caku mõ ita kam,
cute hô na, quê ha ahna impej,
nare, quê ha cute hô nare na, ca
ha gapacta ne cormã hakep na
imẽ, wa ha itỳj hakep” hane. Ne
cute to hajỹr. Jĩkjê na mã Pahpãm
me ato hanea, ne ihtỳj cormã me
ato hamre xà to ipinhuc to mõ —
hane.

Pê mehkôt xà jõ amcro kam Jeju cahãj caprã

10 Ne mehkôt xà jõ amcro nõ na
Jeju ame cumã ampo to hahkre,
Juta catêjê te cuprõn xà jũrkwa
kam.

11 Mã curi me cahãj nõ kam me
pahcurê xwỳn carõ kên, ne cute
apu to kêanre, mã ihkô cajõc ne
cumã hà, ne jũ wỳr quê capô. Ne
pê ramã ihkô ita capô nare na
ahna caku te tejôjtô.

12 Mã Jeju te hõmpun ne cumã
hàkjêr, ne cumã:

— Ỹhỹ, cahãj ita, ramã acaprãr
— hajỹr.

13 Ne cute ahna hũ xir, mã
ihkô capô pyrentu, mã cahãj ita
te amji jahpan xà na, côjkwa kam
Pahpãm mã impejti jarẽn to mõ,
ne cumã:

— Ỹhỹ, me ijõ Inxũ Cati, ampeaj
kam apej ne acati, ne ate icaprãr
pyrên ijakry! — hajỹr.

14 Mã cuprõn xà jõ pahhi apu,
Jeju te mehkôt xà jõ amcro kam
jũm caprãr ata na, apu kam
incryac to incryc, cwỳrjapê ri
mehkwỳ mã:

— Pỳhàpà, pom me pajàpên xà
caxuw amcro te xêj ita? Mẽr
hõhõ, amcro te xêj itajê kam, ca
ajpên me ate me amji caprãr prãm
catêjê me apa, ne nee me pahkôt
xà jõ amcro kam ajpên me amji
caprãr prãmte me apa nare —
hane.

15 Mã Jeju me cumã:

— Me apê me cumã mehhêj xi
catêjê, me ahêj xi hyre nare. Pom
ca me acunea me pahkôt xà jõ
amcro ita kam atỳj me gõ pryti
me, cawrô cahàcre mã me hê pô,
ne me to apa, mã ikõ ita? Nõ na
mã ca ame hane?

16 Mẽr hõhõ, me cahãj ita pupu
he, taa xwỳjê pê me panquêtti
Aprãw xwỳ tàmxwỳ tàmxwỳ nõ.
Pê Xatanaj pê me pahcurê xwỳn
carõ kên ihpro ne huwapre, ne
ramã huwapre ita na ahna caku te
tejôjtô. Xà wa ha ajkĩ me pahkôt
xà jõ amcro kam nee cumã hê
pôn, ne caprãr nare? — hane.

17 Mã Jeju jarkwa ata kam Jeju
curê xwỳn itajê amehpahàm. Mã
me hàhtôti atajê Jeju te ampo pejti
ton ata pyrên quêt ame hakry.

Ampo hy kryjre jarẽn xà

18 Mã Jeju me cumã:

— Wa ha me amã Pahpãm pê
Pahhiti te pjê to ihhimpej xà ata
to hahkre, ca ha me hahkre pej.
He ihhimpej xà ita pê ampo hy
pyràac.

19 Ỹhỹ, cupê ampo hy kryjre
pyràac. Mã hũmre nõ te ipyr, ne
hõ pur kam ihkre. Mã ampo hy
kryjre ita hiprãj ne ihkà, ne ipàr

pê pĩ catia pàr. Mã pryre jara ihtỳj
ihpa atajê kam amji mã hahê to.
Hõhõ, ita na quê ha Pahpãm te pjê
to ihhimpej xà ata.
20-21 — Ne hanea ne cupê cuhy
incrire ata pyràac. Quê ha cuhy
incrire ata to me ahkêt mã haxà,
quê ha ahna ahtũm nare, quê ha
ihtỳj ahkêt apu ihpôc to ipa. Ita na
mã Pahpãm himpej xà te hajỹr, ne
mam cupê ampo kryjre pyràc, ne
ma ihtỳj cati to ipa — hane.

Harkwa jatàtre jarẽn xà

22 Pê ma Jeju Krĩpinkrên wỳr
mõ, ne ajco krĩ atajê cunea kôt me
cumã ampo to hahkre to ipa.
23 Pê jũm ata Jeju cukij ne cumã:
— Ỹhỹ, Pahhi, xà mehkên catia
ata pê cute me amji pytàr xà atajê
incrêre? — hane.
24 Mã Jeju cumã:
— Ỹhỹ, côjkwa kam Pahpãm
wỳr harkwa ata jatàtre. Ca ha
ate amji mã ame acarôt na, ca
ha atỳj harkwa ata na ame acjêj.
Wa ampeaj kam me amã awjarẽ,
he me hàhtôa ne tee ame hàr to
prãm, ne jũ wỳr quê me axà.
25 — Quê ha ikre jõ pahhi ikre
jarkwa na ahtwỳ ne xa, ne to
harkwa jihê. Ca ha põ pê ame apa,
ne tee cumã me harkwa cahhy,
ne tee me cumã amji jarẽn to:
“Pahhi, me imã hihê mẽ, wa me
axà” hane. Quê ha me amã:
“Jũmjê mã ca me? Ca jũmjê itajê
ame apa, ipê me gahkre kêatre”
hane.
26 — Ca ha me cumã: “Por pê
wa ramã me acahê na me apà,
ne ame ikõ ata? Por pê ca ramã
me ijõ krĩa kam ampo to me imã
hahkre ata?” hane.
27 — Quê ha hipêr me amã:
“Ipê me gahkre kêatre. Wa ite rỳ
jũ caxuw jũmjê itajê me apupun
nare. Ne me acuto, ate ame ampo
to kêanre atajê!” hane.
28 — Ca ha me Pahpãm te pjê to
ihhimpej xà ata kam, me Aprãw
xwỳ me, Ixac xwỳ me, Jaco xwỳ
me, pê mam Pahpãm jarkwa to
mehcakôc catêjê atajê cunea pê
me panquêtjê na me hõmpu. Ne
mehkĩnte põ pê ca ha ame acwỳr
to ame apa, ne me akàj xàhte me
axwa gyj to me apa.
29 Quê ha me hàhtôa ne me cato,
pjê cunea pĩn, quê ha pyt japôj xà
me, pyt cjêj xà me, ne kỳj rũm me
cato, ne harã rũm me cato, ne me
hàpàn xà na amehkrĩ, Pahpãm te
pjê to ihhimpej xà ata ri, ca ha
cama ame hõmpun to me apa.
30 — Ỹhỹ, ita kam, por hapua
na me ipa atajê, quê ha jũ caxuw
mam ihkrãa ri amehcuhhê, ne pjê
ita kam mam mehcuhhê itajê, quê
ha hapua na jũ caxuw me ipa —
hane.

Pê Pahhi Heroti mã Jeju curan prãm

31 Ne Jeju xa ne apu awjarẽ ata
caxuw ri hỹrmã Parixêw catêjê
kwỳ cator, ne Jeju wỳr me hàhtêp
ne me cumã:
— Atẽm pyrentu, nãmri Heroti
apu acuran to prãm — hane.
32 Mã Jeju me cumã:
— Me pra ne me cagã ata mã me
ijarkwa jarẽn to hane he: “Wa ha
ita kam ame pahcurê xwỳn carõ
kên japôj to mõ, ne ame hĩ caprãr
to mõ. Ne amcro incrê kam wa ha
cormã ijàpên xà ita jicu” hane.
33 Ne wa ha itỳj ijàpên xà
ita kam to icrà, ne cormã ma
Krĩpinkrên wỳr ikràr, ne am-
cro nõ na wa icator to prãm.
Nãmri rỳ jũ caxuw Krĩpinkrên kaj
na Pahpãm jarkwa to mehcakôc
catêjê nõ tyc nare, na wa ha curia
me cuxà ty — hane.

Pê Jeju mã Krĩpinkrên kĩnti

34 Ne cute Krĩpinkrên kôt harẽn
to hajỹr, ne cumã:
— Krĩpinkrên, Krĩpinkrên, por
akam mehkrĩ catêjê atajê hõtpê
Pahpãm jarkwa to mehcakôc
catêjê cura, por me Pahpãm te

me amã ihkujahêc atajê, ca gõtpê
ate kẽn to mehcuran prãmte ame
to capê. He wa tee ame ato
cuprõn prãm to hanea, pom quê
hôxãhxãc hãn ne intore to hara
krac ri cuprõ he. Ne ipê hôxãhxãc
ata pyràac, ca ma ajte ame icaca.
35 Ne ita caxuw quê ha gõ krĩ
caprỳ, ne kam hamreare ne. Am-
peaj kam wa me amã awjarẽ, ca
ha hipêr me ipupun nare ita kam,
ahnaa jũ caxuw me ijarẽn to: "Por
jũm Pahpãm jarkwa kôt me iwỳr
tẽ ata pê impejti" — hane.

14

Pê Jeju mehkàj xà nõ ita caprã

1 Mã mehkôt xà jõ amcro nõ
na Parixêw catêjê nõ te Jeju jator,
hũrkwa kam me cahê na hàpàn
prãmte. Mã ma Jeju ihkôt mõ,
ne cator, ne hàr ne hỹr. Mã me
hàhtôa ne me xa atajê ame Jeju
kôpĩ.
2 Mã hũmre jara me ihkjê tuhti
Jeju na hàhtêp.
3 Mã Jeju te Parixêw catêjê me,
Mojxe xwỳ jõ kàhhôc to hahkre
catêjê me, mehcukij ne me cumã:
— Xà quê ha ihtỳj ajkĩ Mojxe
xwỳ jõ kàhhôc ata kôt me pahte
amji kam me pajapac xà na, me
pahkôt xà jõ amcro kam jũm
caprãr na me jũm jamã? — hajỹr.
4 Mã nee jũm te cumã jũ mãn
nare. Mã Jeju te hũmre ata cupên
ne caprãr, ne ma ihkujahêc, mã
ma tẽ.
5 Jirô pê mã me cumã:
— Xà quê ha me anõ jõ cawrô
cahàcre me, pryti nõ, me pahkôt
xà jõ amcro ita kam, kwa mã mrõ,
ca ha nee ajkĩ me anõ caxàr nare?
— hane.
6 Mã nee jũm te cumã ampo
jarẽn nare, ne aracri mehkrĩ.

Cu ha me amji to me pahcati prãm to me papa nare

7 Jirô pê mã ri Jeju jỹ ne apu
cute me hator atajê kôpĩ, mã ihtỳj
amji mã me hỹr xà impeaj japên
to me mõ. Mã Jeju te me hàpàn xà
na mehkrĩ atajê japackre, ne me
cumã:
8 — Ỹhỹ, quê jũm me hikwa tuw
jõ amji kĩn wỳr gato, ca nee gỹr xà
impeaj kam gỹr nare. Quê ihhêaj
to me girôa pê jũm catia ata jato,
quê ha curi cato.
9 Quê ha ikre jõ pahhi te gator
catê ata amã harkwa to: "Cumã
gỹr xà impejti ita jahkre, quê kam
jỹ" hane. Hamre, ca ha cama apu
apahàm to mõ, ne mõ ne me hõa
kam hapua na jỹ.
10 Cupate ca ha nee hajỹr nare,
ne quêt hane he. Quê jũm gato,
ca ihkôt mõ ne hapua na me hõa
kam, gỹr xà ata kam ca jỹ. Quê ha
ikre jõ pahhi ata apupu ne amã:
"Ikwỳ nõ, ajpên mõ ne ita ri ca gỹr
xà impejti ita kam jỹ" hane. Ita na
quê ha quêt mehcunea jipôc ri me
kam mare mã acati.
11 — Ỹhỹ, pom me amji to cati
prãm itajê, quê ha Pahpãm me
to ihkryjre ne. Ne pom amji
to mehkryjre prãm atajê, quê ha
quêt me to cati — hane.
12 Jirô pê mã ri Jeju te ikre jõ
pahhi japackre ne cumã:
— Ỹhỹ, ca ha jũ caxuw me
gàpàn xà catia ton to prãm, ne
nee me akwỳ nõ catêjê jator, ne
me akjêjê me, me gũkjê jator nare.
Ne hanea ne nee me acahê na me
hakràj catêjê mehkrĩ atajê jator
nare. Ca ha ate me hator na, quê
ha ate me hator jahpan xà na, cute
me amã hàmjõr xà na ihtỳj amcro
nõ na me gato. Na ca ha nee ita
to me hajỹr nare, ne quêt me to
hane he.
13 — Ca ha jũ caxuw amji kĩn
nõ ton to prãm, ne me cupê ham-
reare atajê ca ha me hato, ne cute
me xwỳ jato, ne mehkjê xà jato, ne
mento tũm jato.
14 Ca ha ate ita to hajỹr na, quê
ha Pahpãm quêt apej mã amẽ.
Ne jũ wỳr quê me cupê hamreare

atajê, ate ame to hajỹr ata jahpan
xà na, me amã amgõ. Cwỳrjapê
quê ha Pahpãm, catyt kam ame
ipa catêjê te hacpỹa mã mehtĩr xà
jõ amcro ata kam, ihtỳj me amã
amgõ — hane.

Amji kĩn catia jarẽn xà

15 Mã por jũmjê me hàpàn xà na
me jỹ atajê nõ te ita na Jeju par, ne
cumã harẽn to:
— Taamã, por jũ caxuw
Pahpãm pê pjê jõ Pahhiti te me
hator, mã me hàpàn xà na me jỹ
atajê ri mempej mã mehpỳm xà
— hajỹr.
16 Mã Jeju me cumã to hũjarẽn
to:
— Ỹhỹ, por me hũmre nõ te
me hàhtôa ne me hator, quê me
cuprõ, quê me cumã hõ amji kĩn
to.
17 Mã ramã amji kĩn jõ am-
croa kam hàhhuc, mã cute cumã
hàpên catê kujahêc, cute ame
hator atajê jator prãmte. Ne me
cumã harkwa kujahêc to: "Ajpên
ame aprar pyrentu, nãmri ramã
ampo cunea te amji jipêj" hane.
18 — Mã xãmte aracri ahpỹanre
na cute me cumã amji jarẽn xà
atajê. Mã mam pyxit ita te hàpên
catê ita mã: "Wa ite pur jũhkàr,
ne wa ita kam hõmpun prãm,
cwỳrjapê wa ha nee gõ pahhi jõ
amji kĩn ita wỳr imõr nare. Na wa
ha awỳ, ca nee ikam acryc nare"
hane.
19 — Mã ihnõ ita te hajỹar ne
cumã: "Wa ite pjê to ipipkjêr xà
caxuw pryti to tej ne hũhkàr, ne
wa ita kam hàpên xà to capi prãm,
cwỳrjapê wa ha nee gõ pahhi jõ
amji kĩn ita wỳr imõr nare. Na
wa awỳ, ca nee ikam acryc nare"
hane.
20 — Mã ihnõ ita te hajỹar ne
cumã: "Wa curmã ijikwa tuw,
cwỳrjapê wa ha nee imõr nare"
hane.
21 — Mã cumã hàpên catê ita te
amji jaxàr, ne hõ pahhi mã me
harẽn. Mã ame kam incryac to
incryc, ne cumã: "Atẽm pyrentu,
ijõ amji kĩn ita caxuw, ne pry
me krĩ cape kôt ajpên me cupê
hamreare atajê japrô, ne cute me
xwỳ me, mento tũm me, mehkjê
xà me, ca ha ame haprô" hajỹr.
22 — Mã ma tẽ, ne ahna ahtũm
nare mã cumã hàpên catê ita
hacpỹ ne tẽ ne hõ pahhi mã:
"Hamre, wa ite, por ate ampo na
imẽn ata ton cakrô, mã cormã nee
cute me ikre to hipu nare" hane.
23 — Mã hõ pahhi cumã: "Hipêr
tẽ ne krĩ catut na pry atajê kôt
ame pra atajê jator to ihtỳaj ne, ne
hanea ne pur kam ne ahkêt kam
ame ipa atajê jator to ihtỳaj ne,
mãr quê ijũrkwa ita to me hipu tu
ne.
24 Ne ampeaj kam wa amã aw-
jarẽ, quê ha nee mam ite ame
hator atajê nõ ipê ijõ ita kwỳ krẽr
nare" hane. Jĩkjê na mã quê ha
Pahpãm me ato hanea — hajỹr.
Hõ, Jeju te me cumã hũjarẽn to
hajỹr.

Pê Jeju ihkôt me ipa catê na, cute me amji ton kôt harẽ

25 Mã amcro nõ na hipêr me
hàhtôa ne ma Jeju kôt me mõ,
mã me hỹrmã ipipkjêr ne cute me
cumã hũjarẽn to:
26 — Ỹhỹ, ca ha me anõ te ikôt
apa prãm na, quê ha ihtỳj me
anõ mã ikĩn, ca ha ikôt apa. Ne
me apãmjê jirôa pê amã ikĩn, ne
me axyrxwỳ me, me aprõ me, me
akra me, me akjêjê me, me akjêjê
cahãj jirôa pê me amã ikĩn. Nãmri
ca ha itajê jirôa pê amã ikĩn nare,
ne amji jirôa pê amã ikĩn nare na,
ca ha nee apê ikôt ipa catê nare.
27 Ne quê ha jũm mã ikôt amji
ton to prãm na, quê ha jũm ata
ihtỳj amjia kôt ipa jicu, ne ikôt
pit mã ipa, ne amcro cunea kam
icuxà, hõ pĩ na ihtyc xà ita japjê.
Nãmri quê ha amã ita to hajỹr

prãm nare na, ca ha nee jũ caxuw
apu ikôt apa nare.
28 — Ỹhỹ, ca ha me anõ ikre
kàhti nõ xãm prãm, ne mam jỹ
ne amji kampa, ne gõ pore cahyt,
mãr ca hahkre pej, jũ mã quê ha
gàpên xà ata hàhwỳr to. Ne jũ mã
quê ha apê gõ pore to ne capa.
29 Ca ha nee apu amji mã hahkre
pej par nare ne kam to tẽ, ne
apu ihhê pit pyxwỳ, ne nee hipêj
nare. Quê ha mehcunea me ikre
ita pupu, ne me ato hapactu kam
tẽ, ne me ajpẽn mã,
30 “Me hõmpu he, hũmre ita te
ikre ton kam ihtẽm, ne nee cute
hicu xà mã to mẽn nare” hane. Ca
ha atỳj apu apahàam to apahàm.
31 — Ne ihnõ xwỳjê te hajỹar he.
Quê ha krĩ pijakrut jõ pahhiti atajê
me ipijapu to prãm, ne ihnõ mã
hõ krãhtare jàhtô te mir te tej, ne
hirôa pê ihnõ ita mã hõ krãhtare
te mir te winti. Quê ha me harẽn
pa, ne jỹ ne to amji kampa, ne
amji mã: “Pỳhàpà, me ijirôa pê
me icatêjê jàhtô, wa ha pijamã
me cuna mã mencrêre itajê to
ahtwỳ? Jũ wỳr wa ha me to amji
mã hamã” hane.
32 Ne ihtỳj me catêjê jõ pah-
hiti nõ ata mã harkwa kujahêc
pyrentu, cormã ampỳre mã apu
mõr reria mã, mãr quê nee ame
ipijapu nare.
33 — Mẽr hõ, ca ha me amji
kampa, ne me gàhcukrêj cunea
mã me hikra, ne cormã ikôt me
apa catêjê na me amji to. Nãmri
ca ha ate me to hajỹr nare na, ca
ha nee me apê me ikôt me apa
catêjê nare — hane.

Caaxwa xen nỹre jarẽn xà

34 Ne hipêr Jeju me cumã:
— Hõtpê caaxwa pê ampo pejti
ata, ne quê ha hàn nõ mã axà, jũ
mã cu ha me to, ne hacpỹ mã me
to wa?
35 Hamre, quê ha ihkên mã
axà, ne ampo cunea caxuw ramã
ihkêanre, ne nee ampo xô mã cute
pjê to caxà xà na impej nare. Na
cu ha me pahtỳj caaxwa xen nỹre
ata to me awcapê. Por ate me ipar
xà na, me akam me gapac ihcuhhê
ata, mẽr me to ikam gapac to
impeaj ne — hane.

15

Carà cahàcre hôhti pictor jarẽn xà

1 Ne amcro nõ na Jeju wỳr me
hàhtôa ne me mõ, cute mempar
prãmte, mã pahhiti jarkwa na
me hũhkra kam me hàmcwỳr
catêjê jàhtôa ne ihwỳr me mõ, ne
mehkwỳ te amji kam me hapac xà
kêanre.
2 Mã Parixêw catêjê me, me
cumã Mojxe xwỳ jõ kàhhôc to
hahkre catêjê me, cute me Jeju
te mehkrã kên catêjê mã ampo
to hahkre na me hõmpun, ne me
ahna xwỳ kam mehtẽm, ne me
ajpẽn mã:
— Me hõmpu he, hũmre ita
ihtỳj mehkên na amji to pôj, ne
me cape na apà — hajỹr.
3 Mã Jeju te me hapackre kam
ihtẽm, ne me cumã:
4 — Ỹhỹ, quê me anõ mã carà
cahàcre hôhti te xẽj, ne pyxit
ne apê acto, xà ca ha ajkĩ nee
hapên nare? Ca ha atỳj cute
nowẽntinowi atajê mã põ kam
hikra, ne ma pyxit ata japên to
mõ, ne cumã acato.
5 Ne hũrên gakry, ca ha apỳ ne
ma to amji jaxà.
6 Ne ikre mã to acato, ne acahê
na gõ ikwỳ nõ mehkrĩ atajê to
cuprõ, ne me cumã: “Me gakry,
nãmri wa ite carà cahàcre hôhti
pictor ata mã icator” hane.
7 — He me apê carà cahàcre
hôhti jàhtô na, cute nowẽntinowi
atajê pyràac, ne atỳj amji pej na
me amji cãmjĩ. Ne por me anõ
pyxit te ihkên jicu, ne hacpỹa mã
Pahpãm wỳr amji jaxàr ata pê ri

carà cahàcre hôhti pyxit pictor ata pyràac.

— He wa ampeaj kam me amã awjarẽ, ita kôpit na, quê ha côjkwa kam mehkrĩ atajê ihtỳj me apej catêjê pyrên ame hakry. Ne por quê ha jũm pyxit peaj ne ihkên jicu, ne catyt kam ipa kam tẽ, ata pyrên quê ha côjkwa kam mehkrĩ atajê me girôa pê me hakry.

Ihpore hy pictor jarẽn xà

8 — Ne ihnõ xwỳjê, quê ha cahãj nõ mã wakỳre prà jakare te ihpore hy tej, ne cupê pyxit ne acto, quê ha ihtỳj hapê. Ne cute cumã cator xà caxuw, quê ha hàhcujro xà nõ pôc, ne ikre capõ ne hapên to impeaj to mõ, ne ihtỳj cumã cato.

9 Ne me hõ ikwỳ nõ catêjê me, me cahê na amehkrĩ atajê to cuprõ, ne me cumã: “Me gakry, ite ihpore hy pictor ata mã icator” hane.

10 — He wa ampeaj kam me amã awjarẽ, ihpore hy pictor ata pê jũm te ihkên ton to ipa ata pyràac. Ata kôpit na, quê ha Pahpãm jarkwa to imprar catêjê côjkwa kam, por jũm pyxit peaj te amji kam hapac xà kên mã hikran, ne hacpỹa mã Pahpãm wỳr amji jaxàr ata pyrên, quê ha ame hakry.

Ihkra xũmti pictor jarẽn xà

11-12 — Ne ihnõ xwỳjê te hajỹar. Ỹhỹ, pê jũm xũmre nõ mã ihkra xũmre ajkrut. Pê amcro nõ na hapu na ihkra intuw ita hũm ita mã: “Inxũ, ita kam imã ate atyc jirô pê imã ampo jõr xà atajê gõ. Jũ wỳr wa ha atyc xà ita jikaj” hane. Mã hũm te cume amji mã ampo to ipicapôn.

13 — Mã ahna amcro jàhtô nare, mã hapu na ihkra ita te ampo to hõ tekjê ita to cuprõn, ne ma pjê nõ wỳr to mõ. Ne curia ihkrĩ, ne cute ihkên to amji to hipu tu, ne por cute hũm pê ampo cwỳr atajê to ampo kên cunea na hamre partu.

14 — Ne hamre, cute ampo to hamre jirô pê, ampeaj kam pjê ata kam me cumã prãm cati. Mã prãm te kam ihtẽm.

15 Mã cute pjê ata kam jũmjê krĩ atajê na hàhwỳr, cute me cumã hàpên ne amji mã harte prãmte. Mã cute crô to ipijapar xà wỳr mehkujahêc, cute crô mã harte, ne me cumã hamãr xà na.

16 Mã curia apu crô jamãr to ipa, ne ampeaj kam cumã prãm. Mã tee crô jõ ata kwỳ krẽr to prãm cakrô, mã nee jũm te cumã crô jõ ita kwỳ jõr nare.

17 — Mã cute hỹr, ne amji kam hapac ne amji mã: “Ampeaj kam inxũ mã me hàpên catêjê jàhtô, ne me cumã hõ cati, ne cute me hakren tu. Wa mehkĩnte ajte ita ri tee prãm to amji curan prãm.

18 Ne wa ha ma inxũ wỳr amji jaxà, ne cumã amji jarẽn to hane he: ‘Inxũ, wa ite côjkwa kam Pahpãm me, acuna mã ikêanre ton.

19 Na wa nee hipêr ate ito amji kra na ana ijàhwỳr nare. Ca ha ito amji mã cama amã ijàpên catê’ ” hane.

20 Ne ma hacpỹ mã hũm wỳr cute amji jaxàr.

— Ne hũm wỳr cator to mõ, mã hũm te pry cãmpun, mã cormã ampỳa mã mõ. Ne cumã caprĩ, mã hỹrmã tẽ ne cute impỳn, ne cahôr.

21 — Mã cumã: “Inxũ, wa ite côjkwa kam Pahpãm me acuna mã ikêanre ton. Na wa nee hipêr ate ito amji kra na ana ijàhwỳr nare” hane.

22 — Mã hũm te cumã me hàpên catêjê nõ mã harkwa hyr, ne me cumã: “Ame kware ne ajpên me cumã ihkà impeaj nõ to tẽ, ne me cumã haxà, quê to ihkà. Ne hũhhi na hê xà nõ to cumã me

hũhkrahhi na hê, ne hanea ne
ihpar kà nõ mã me haxà.
23 Ne hanea ne ajpên me pryti
krahti nõ jicotti to me mõ, ne
mehcura, cume to amji kĩn to.
24 Nãmri, wa ikra pictor ita tyc
na amji mã to hajỹr cakrô, mã
ihhêj ne hacpỹa mã ihtĩr ne mõ ne
cator, cwỳrjapê ri hũrên ijakry”
hane. Ne cute amji kĩn kam me
to ihtẽm.
25 — Ne cormã ame amji kĩn ita
toan kam, mã ihkra kà ita pur kam
apu apê. Ne cute amji jaxàr, ne
ramã ikre na hàhtêp to mõ, ne
cute me hõkrepôj me, me hàkrun
jàhkrihkrit kam hapac.
26 Ne cute me hàpên catêjê nõ
na hàhwỳr, ne ihcukij ne cumã:
“Ampo na mã ame hane?” hajỹr.
27 — Mã hàpên catê nõ ata
cumã: “Gapyre te amji jaxàr ne
impej pêa mã cator. Cwỳrjapê ri
apãm te amji kĩn ita caxuw pryti
kra jicotti curan na me imẽn, wa
ite mehcuran, mã ame to amji
kĩn” hane.
28 — Mã ihkra kà te ita kam
hapac, ne apu kam incryc. Ne
ma apu ikre mã hàr caca, ne ma
amehkôt amji kĩn ita na amji ton
caca. Mã hũm põ mã cator, ne tee
apu to hàr to hahkre.
29 Mã cute hũm mã: “Rỳ pêa mã
wa ipê amã ijàpên catê pyràac, ne
amã ijàpên to ipa. Ne nee wa rỳ
jũ caxuw ite garkwa par caca nare
cakrô, ca rỳ jũ caxuw ate imã carà
cahàcre nõ jõr, wa ite ijõ ikwỳ nõ
catêjê me, me to amji kĩn nõ ton
nare.
30 Mã akra kêanre ita te, por
me cahãj pijapit xyre atajê na, ate
cumã ampo jõr atajê rẽn partu.
Ne cute amji jaxàr, ca ate quêt
cumã pryti jicotti ita curan, ne
ame to amji kĩn” hane.
31 — Mã hũm te cumã: “Ikra,
apu hajỹr nare, ca gõtpê icahê na
apu apa. Ne wa ampo cunea to
itekjê itajê, pê atekjêa ri.
32 Ne ampeaj kam wa ite amji
kĩn ita ton na amji mã prãm, me
pajakry prãmte. Ampo na? He
me pamã amji kĩn nõti ita na
ipê ihkaj na. Ne ampo na wa
ite ita ton? He gapyre ita ramã
ihhêj ne ihtyc, ne hacpỹa mã ihtĩr,
ne hanea ne ipictor ne hacpỹa
ne cator cwỳrjapê wa ite ton” —
hajỹr.

16

Me hũrkwa jamãr catê hêj xi jarẽn xà

1 Ne Jeju te hipêr ihkôt me ipa
catêjê mã hũjarẽn, ne me cumã:
— Ỹhỹ, por hakràj cati nõ mã
hũrkwa jamãr catê. Mã jũmjê
atajê te ikre jõ pahhi mã, cama
cute apu cupê hõ tehkrêj rẽn to
ipa na harẽn to kêanre.
2 Mã cute ahna hàhwỳr ne
cumã: “Pỳhàpà, xà ampeaj kam
mã me garẽ? Krãa caxi, imã amji
jarẽ, ne imã ijõ ampo itajê cunea
na ihhôc. Ne cute me ito new
catêjê japrỳ atajê cunea na imã
ihhôc, wa gàpên xà jahkre pej. Ne
ca ha nee hipêr apê imã ijũrkwa
jamãr catê nare” hane.
3 — Mã hũjamãr catê ita mõ
ne hỹr, ne cute amji kam hapac
ne amji mã: “Pea hito, wa itea
amji pê ijàpên xà ita to ipic-
tor. Ne nee imã icarôt cati nare
ite pjê jahkwỳn xà caxuw, ne
me ahna ijàhwỳr na ipahàmti ita
kam, ampo to mã wa ha ajte?
4 Ỹhỹ, wa ite hajỹr ita kam,
quê ha ijõ pahhi ikujate, wa ha
nee hipêr cute me to new catêjê
jũhkra kam ijàmcwỳr to ipa nare.
Ne wa ha to hane, wa ha mam
cute me ijõ pahhi to new catêjê to
impeaj ne, mãr quê cute ijàpên xà
pê icator jirô pê, ihtỳj me hũrkwa
kam me ijuwahi. Ne me taa me
itehcajpa” hane.
5 — Ne cute me hõ pahhi to new
catêjê cunea na hàhwỳr. Mã cute

me cuprõn, mã cute ahpỹanre na
mehcukij par. Ne cute mam ita
cukij ne cumã: “Jũ mã ca ate ijõ
pahhi to new ton?” hane.
6 — Mã cumã: “Hàhcujro xà
cacô incjên xà te xẽj to wa ite to
new” hane. Mã cumã: “Ihnãm ate
new na gõ kàhhôc ita he, to jỹ ne
cute xĩncwẽnta peaj na, ca ihhôc”
hane.
7 — Ne cute ihnõ ita mã: “Ne ca,
jũ mã ca ate new ton?” hajỹr. Mã
cumã: “Arỳjhy incjên xà te mir to
wa ite to new” hane. Mã cumã:
“Cute ôjtôxẽnta peaj na ca ihhôc”
hane. Ne cute me to new catêjê
cunea to hajỹr partu.
8 — Mã hõ pahhi te ita par,
ne cumã: “Ahêj xi cakrô, ampeaj
kam ate amji jahkre pej” — hajỹr.
Ne Jeju te ihkôt me ipa catêjê
mã:
— Ỹhỹ, ihhêj ne catyt kam me
ipa nare catêjê atajê te ri, catyt
kam me ipa catêjê jirôa pê me
amji jahkre pej.
9 Cwỳrjapê wa me amã:
“Gapacta ne amji to me gakràj,
ne gapacta ne catyt kam me ipa
nare catêjê to me amji kwỳ nõ.
Quê ha jũ caxuw amã ampo atajê
cunea apê hamre, quê ha me gõ
ikwỳ nõ catêjê ihtỳj me hũrkwa
kam me ana amji to pôj” hane.
10 — Ỹhỹ, quê ha jũm hõtpê
ampo kryjre atajê jamãr to impejti
na, quê ha hanea ne ampo catia
jamãr to impeaj ne. Quê ha jũm
apu ampo kryjre atajê to ihhêj to
ipa na, quê ha hanea ne ampo
catia to ihhêj to ipa.
11 Ỹhỹ, ca ha pjê ita kam me
gàhcukrêj to ame ahêj to me apa,
quê ha nee jũm me amã Pahpãm
jàhcukrêj nõ jõr nare.
12 Na ca ha jũm jàhcukrêj to ate
ame ahêj to me apa na, ca ha nee
me gàhcukrêj cwỳr nare.
13 — Ne jũ wỳr quê jũmjê hõ
pahhi pijakrut jarkwa kôt me ipa.
Ampo na? Quê ha cumã hõ pahhi
pyxit nõ ata pit kĩn, quê ha cumãa
apê. Ne ma apu ihnõ ita caca,
ne hicu ne cumã hikra. Ita jĩkjê
na, ca ha Pahpãm mã me apê, ne
nee ate mehpore catia ne ipyr na,
me amji cãmjĩ nare. Nãmri ca ha
ate ihpore ita to pit mã me amji
japackre na, quê ha cupê ihhêj
rũm me gõ pahhi, ca ha ihkôat me
apa ne atỳj Pahpãm mã hikra —
hajỹr.

Pê Jeju Parixêw catêjê mã ihpore cawpa

14 Mã Parixêw catêjê mã ihpore
pit kĩn atajê te me ita par, na ri
ame Jeju xũn.
15 Mã Jeju me cumã:
— Ihhêj ne mehcunea cuna mã
me apê me hũmre impejti, ne
Pahpãm mã ri quêt me ate amji
kam me gapac xà cunea jahkre
pej. Ỹhỹ, me hũmre mã pjê kam
ampo pej ne cati na prãm atajê ri,
Pahpãm mã ihkĩn nare, ne ahna
cupê ihkêanre.
16 — Pê Jowãw te me cumrãr
catê cator xà wỳr, ihtỳj ajco me
Mojxe xwỳ jõ kàhhôc kampa, ne
me Pahpãm jarkwa na ihcakôc
catêjê kampa, ne ajco ihkôat ame
ipa. Ata japu na, wa mehcunea
mã Pahpãm pê pjê jõ Pahhiti na
harẽn to mõ, ne ahpỹanre na
Pahpãm himpej xà mã mencjêj
prãmte ame amji mã carôt.
17 Xà quê ha pijamã jũ caxuw
côjkwa me pjê hamre? He quê
ha ihtỳj jũ caxuw hamre, ne
Pahpãm jarkwa nare, quê ha quêt
jũ caxuw hamre nare. Quê ha nee
Mojxe xwỳ jõ kàhhôc kam hàhhôc
kryjre hikwa itajê nõ ipictor nare.
18 — Ne quê ha me hũmre
nõ apu hĩxi caca ne cumã hikra,
ne ma tẽ ne ajteare mã cahãj
nõ me hikwa na, quê ha cupê
hũmre inxyre ata, ne ihkêanre
ne. Quê ha cupê hũmre nõa te
cahãj mã hikran ata me hikwa ata,

ne hanea ne cuxà inxyre ne, ne ihkêanre ne.

Hakràjti me Raxaro pê hamreare nare ata jarẽn xà

19 — Ỹhỹ wa ha me amã me hakràj te amji kam hapac xà kôt harẽ. Ỹhỹ, pê hũmre nõ jakràj cati, ne ajco ihkà impej to pit mã ihkà, ne ajco amcro cunea kam hõ impej pit kur to ipa, ne ajco amji kĩn catia ton to ipa.

20 Pê hanea ne hũmre nõ pê hamreare ata japrỳ Raxaro. Ne ihkà xêt, ne hĩ cunea kam ahna cuhê. Pê Raxaro jũkjê atajê ajco hũmre jakràj cati ata wỳr me to pra, ne hũrkwa jarkwa mã me cunõ.

21 Pê ajco curia harkwa mã hikwa. Por hakràj catê ata jàpàn xà pê hõ pihur, mã cute to harte prãmte ajco hikwa. Pê hanea ne rop ajco hỹrmã pra ne cumã cuhê atajê cũmtwỳ.

22 — Ne ty, pê me hĩ jarêt, pê Pahpãm mã imprar catêjê côjkwa pĩn, ma mempejti tyc atajê krĩ xà wỳr me caxwỳn to tẽ, ne me panquêtti Aprãw xwỳ kjê kam me hỹr, pê huwahi ne to jỹ. Pê hanea ne hakràj catê ata ty, pê me hĩ jarêt.

23 — Pê Raxaro kĩnte mehtyc kêanre atajê krĩ xà kam, cute me amji pupun xà kêanre xà ata kam amji pupu. Ne irĩt, ne ihmat ri cute Aprãw xwỳ pupun, ne cute hĩkjê rũm Raxaro xwỳ pupun.

24 Ne cumã caràr to: "Quêtti Aprãw, icaprĩa ne! Imã Raxaro kujate, quê cô to hũhkrahhi inco ne to ijarkwa jakry! Ampo na? He wa cuhy ita kam amji pupun xà kêanre to amji pupu!" hane.

25 — Mã Aprãw cumã: "Itàmxwỳ, he pê ca cormã atĩr reria mã ajco quêt amji mã ampo pejti cunea incwa ata to ca amji japackrea ne. Pê Raxaro ajco akĩnte girôa pê amji mã ihkên pit cwa. Ne ita caxuw ri quêt imã caprĩ, mã apu hakry ne ampo ita cunea to amji mã amji kĩn. Ca ihkĩnte, ita caxuw amji pupu he.

26 Ne xwỳjê mã, me pahcote na pjê catacti ita kam, cu nee me pahnõ ajpẽn wỳr parêr nare" hane.

27 — Mã hakràj cati ita cumã: "Ỹhỹ, quêtti Aprãw, wa ha awỳ, ca kepê inxũ jũrkwa wỳr Raxaro kujate.

28 Quê cormã curi me ikjêjê te xĩc ne me hàhhuc atajê mã mehkên cawpa, mãr quê mehkên ton jicu, ne nee ikrĩ xà kêanre ita wỳr memprar, ne icuxà me amji pupun xà kêanre to hajỹr nare" hane.

29 — Mã Aprãw cumã: "Pom ramã me akjêjê mã Mojxe jõ kàhhôc me, Pahpãm jarkwa na mehcakôc catêjê jõ kàhhôc itajê. Ne quê ha taa me cumã ita to hahkre, ne me hapackre ne me cumã ihcawpa. He me cumã ihcawpa xà ita caxuaw ri ihkàhhôc atajê" hane.

30 — Mã cumã: "Hamreare quêtti, jũ wỳr quê ha ihkàhhôc itajê kampa. Quê ha quêt jũm tyc ata hacpỹa mã ihtĩr, ne me hỹrmã cato, quê ha ihtỳj me kampa, ne mehkên itajê jicu" hane.

31 — Mã Aprãw cumã: "Quê ha cute nee Mojxe jõ kàhhôc par nare, ne hanea ne nee me Pahpãm jarkwa na ihcakôc catêjê jõ kàhhôc par nare na, quê ha nee jũm hacpỹa mã jũm tĩr ata kam hapac nare" — hane. Hõ, Jeju te Parixêw catêjê mã hũjarẽn to hajỹr.

17

Mehkên cunea jicu kôt harẽn xà

1-2 Ne Jeju te hipêr ihkôt me ipa catêjê mã:

— Ỹhỹ, ampeaj kam quê ha hõtpê mehkwỳ, Pahpãm cuna mã

mehkên xà kêanre to. Ne pỳj me
xi, por cute me cumã mehkên to
hahkre, ne me cumã to mehhim-
pej atajê, quê ha ame amrãa to
ame amrã. Ampo na? He quê
ha Pahpãm, por cute jũmjê kryjre
mã mehkêanre to hahkre atajê,
quê ha Pahpãm mehkên mã me
cumẽ. Ne mehkên mã me hàr
xà ata ri ihkêanre. Quê rỳ mã
mehkên kêanre ata xwỳjrea na
memput na kẽn pytĩa nõ mã hê,
ne côxwa tua kam ahna me cumẽ,
quê cô me hipej.
3 Co he, me guphê! Quê ha
atõ ampo to ato kên, ca ha intête
cumã. Quê ha ihkên ita jicu, ca ha
cute ato kên ata to tojnõ, ne nee
to amji japackre nare.
4 Quê ha atõ, amcro pyxit kam,
ato kên to xet, ne awỳr pra ne
amã: “Wa ha ite ato kên ita jicu.
Ne nee hipêr ato hajỹr nare. Ikam
acryc nare” hane. Ca ha atỳj cute
ato kên ita to tojnõ, ne nee to amji
japackre nare — hane.

Cu ha pahtỳj Jeju to amji mã me pahhimpej to prãm

5 Mã ihkôt me ipa catêjê te ita
na me Jeju kam hapac, cwỳrjapê
ri cute ahna me hàhwỳr to:
— Ỹhỹ, me ijõ Pahhi. Wa me
hirôa pê amji mã me ato ihimpej
na me itehcajpa — hajỹr.
6 Mã me cumã:
— Ca nee cormã ito amji mã me
ahimpej nare. Kepê ca ito amji
mã me ahimpej kryjre to hanea,
pom quê ampo hy kryjre ita he, ne
atỳj ampo pĩ pàr catia xa ita mã
garkwa ta, ne cumã: “Garê mea
mã amji capa, ne ma côxwa kam
amji kre” hane. Quê ha pĩ pàr
ita ihtỳj me akampa, ne me akam
hapac to kênre nare, ne ma côxwa
kam amji kre — hane.

Cama me cumã hàpên catê jàpên jarẽn xà

7 Ne hipêr me cumã:
— Quê jũm cama me anõ mã
hàpên catê na ipa, ne amã pur
kam apê, ne amã carà cahàcre
hôhti jamã, ne pyt xàr xàa wỳr
pur pĩn amji jaxà, ca ha ajkĩ cumã:
“Hamre, ate gàpên xà jicu ita kam
gapacta ne gàpàn xà na jỹ ne apà”
hane?
8 Jũ wỳr ca ha cumã hane. Ca
ha ajteare mã cumã garkwa to:
“Hamre, ita caxuw ca ha akà pro
xà to amji pro, ne imã ijõ nõ to, ne
imã agõ, wa ha apà ne ikõ, jirô pê
mã ca ha gapacta ne apà” hane.
9 Nare ca ha ajkĩ amã hàpên
catê ata mã: “Ca ate ipar pejti, ne
ate itehcajpar to catia, cwỳrjapê ri
apyrên ijakry” hane? Jũ wỳr ca ha
cumã garkwa to hane.
10 — Mẽr hõhõ, he me apê
hàpên catê nõ ata pyràac. Na ca
ha ate me, pom ite ampo cunea na
me amẽn itajê ton na, ca ha me
amji jarẽn to hane he: “Me ipê me
amã me ijàpên catêjê kêanre, wa
me ite, por ampo na ate me imẽn
ata to pit mã me ijàpên, ne nee
garkwa jirô pê, amjia kôt hipêr
me ijàpên nare” — hane. Hõ,
Jeju te ihkôt me ipa catêjê mã to
hahkre to hajỹr.

Pê Jeju mehkà xêt te tej caprã

11 Pê ma Jeju Krĩpinkrên wỳr
mõ, ne Krĩrĩtpej me Hĩpôjajo jõ
pjê te ajpẽn mã ahhyr cajpuw mõ.
12 Ne ramã krĩ jacot mã hàr xàa
kam, pê mehkà xêt catêjê me tej
ne hỹrmã me pra. Ne ampỳa mã
me ahtwỳ ne me xa.
13 Ne ame caràr, ne me caràar
kam me Jeju na hàhwỳr to:
— Pahhi pê Jeju! Me icaprĩa ne!
— hane.
14 Mã Jeju te me hõmpun, ne me
cumã:
— Amũ me pra, ne Pahpãm
mã mehcajrẽn catêjê wỳr me axà,
quê me gaxàjre ata jakàn pê ame
apupu, ne ame akôpĩr to impej,
ne ame gakrô — hajỹr. Mã me

hỹrmã memprar kwỳa kam, mã
ramã mehcunea impej to mõ.
15 Mã mehkà xêtti atajê nõ te
ramã caprãr na amji cajpẽr, ne
amji kà pupun, ne Jeju wỳr amji
jaxàr pyrentu, ne kỳj cati pêa mã
caprãr pyrên hakryti na, côjkwa
kam Pahpãm to hàmnãn to mõ.
Ne jũm ata pê nee Juta catêjê
nõ nare, ne cupê Krĩrĩtpej jõ pjê
catêjê nõ.
16 Ne Jeju wỳr cator, ne cuna mã
hõ pôrpo ne nõ, ne cumã:
— Ỹhỹ, ikrã tũm ampeaj kam
apej, ne ate icaprãr xà ita pyrên
ampeaj kam ijakry — hane.
17 Mã Jeju te ihcukij ne cumã:
— Pỳhàpà, jõ ri mã me akwỳ
cahhur? Xà nee ite me acunea
caprãr nare na mã apyxit peaj te
amji jaxàr? Jõ ri mã me akwỳ kwỳ
te me nowi atajê?
18 Ampo na mã apê mehcahkrit
pê nee Juta catêjê nõ nare ita te
pit mã amji jaxàr, ne Pahpãm mã
hũrên gakry na amji jarẽn to mõ?
19 To xa ne mõ. Ca ito amji
mã ahimpej, cwỳrjapê ri ramã
acaprãr pejtu — hajỹr, mã ma tẽ.

Pahpãm te pjê to ihhimpej kôt harẽn xà

20 Mã amcro nõ na Parixêw
catêjê nõ te Jeju cukij, ne cumã:
— Jũ caxuw mõrmõ quê ha
Pahpãm pjê cunea to ihhimpej
kam tẽ? — hajỹr. Mã Jeju cumã:
— Quê ha ihtỳj Pahpãm cato,
cute pjê ita to ihhimpej xà caxuw.
He jũ wỳr ca ha ampo pupu, ne
ihkôt amcro nõ na cator xà ata
jahkre pej.
21 Quê ha ihprõt pê cato.
Cwỳrjapê jũ wỳr quê ha jũm amã
harẽn to: “Hõmpu he, pjê ita to ri
Pahpãm himpej xà” hane. Nare,
quê ha amã: “Hõmpu he, ihmat ri
pjê ata to quê ha ihhimpej” hane.
He ramã Pahpãm te me acaxwãm
pê, me anõ mã, cute amji kam
hapac xà to ihhimpej — hane.

Jeju te amji jaxàr xà kôt harẽn xà

22 Mã cute mehkôt me ipa catêjê
mã:
— Quê ha jũ caxuw ipê me
Ahàkà jõ amcro kam ahtwỳ, ca ha
amcro atajê pupun prãm cakrô,
nee hõmpun nare.
23 Quê ha mehkwỳ me amã: “Ita
ri ca Pahpãm pupu he” nare quê
ha me amã: “Ihmut ri ca hõmpu
he” hajỹr cakrô, quê ha nee cator
xà hajỹr nare. Cwỳrjapê ca ha nee
me harkwa kôt apu hapên to apa
nare.
24 Quê ha ipê me Ahàkà jõ am-
cro ihprõt pê cato. Quê ha me
icator xà pê ihhêj rũm pahhàjê
cuxê pyràac. Pom pahhàjê cuxê
ne côjkwa cunea cujro ita na, quê
ha icator xà hane.
25 Ne icator xà ita wỳr, quê ha xa
me amji pupun xà kêanre to me
amji pupu, ne ame icurê.
26 — Ne por pê me panquêtti
Nowe xwỳ jõ amcro ajco hapôj ata
na, quê ha me ijõ amcro hane.
27 Ne por ihtỳj ajco mehcunea
me apà ne me ikõ to me ipa. Ne
nee amji na me ampo cãmjĩ nare
kam, me hũmre me pyjê ajco me
hikwa tuw to mõr ata kam, pê
ahnaa Nowe xwỳ te pàr kreti mã
hàr jõ amcro kam ahtwỳ. Ne me
hàr jirô pê, pê cô cati cato, ne
mehkwỳ jipej tu.
28 — Ne menquêtti Ro xwỳ jõ
amcro ata kam pê me hanea. Ne
nee amji na me ampo cãmjĩ nare
kam mehcunea ajco me apà, ne
ajco me ikõ, ne ajco ame ampo
jũhkàr to me ipa, ne ajco ihpore
to ampo na me hàhpan to me ipa,
ne ajco pur kam ame ampo hy kre
to me ipa, ne ajco amji mã me ikre
pyxwỳr to me ipa.
29 Ata jõ amcro kam, pê Ro xwỳ
Krĩhpôc jõ krĩ pê cato, pê ihprõt
pê kẽn te cuhy côjkwa pĩn ihpỳm,
ne krĩ me, mehkwỳ cunea to caxàr
tu.

30 — Hõ, quê ha me Ahàkà cator
xà jõ amcroa kam ahtwỳ, quê ha
hanea.
31 Ne amcro ata kam, ca ha me
anõ ikre jõ mã ahtyc mã apu mõ,
ne ma atẽm pyrentu, ne nee ampo
pyr prãmte gũrkwa mã axàr nare.
Ne me anõ pur kam apu apê, ne
nee hacpỹ ne gũrkwa wỳr atẽm
nare.
32 Co he, Ro xwỳ prõ te hacpỹ
mã Krĩhpôc jõ krĩ wỳr ihtẽm
prãm, cwỳrjapê ri ihtyc, na ca me
to amji japackre. Na ca ha nee me
hajỹr nare!
33 Quê ha jũm apu ihtĩr prãm,
ne ihtỳj amji to acto. Ne jũm
te amji to ipictor prãm ata, quê
ha Pahpãm cahê na ihtĩr rohnỳtti
mã.
34 — Ne caxwa ata kam, quê ha
me hũmre ajkrut ne me nõ, me
hikwa xà kam, quê ha pyxit ne me
haprô, quê ha pyxit ne ahtwỳ.
35 Quê ha me cahãj me ajkrut
ne ame arỳjhy twỳ, quê ha me
pyxit ne me haprô, quê ha pyxit
ne ahtwỳ.
36 Ne me hũmre ajkrut ne pur
kam ame apê, quê ha me pyxit ne
me haprô, quê ha pyxit ne ahtwỳ
— hane.
37 Mã ihkôt me ipa catêjê te
mehcukij, ne me cumã:
— Jeju, jõ ri quê ha ita hane? —
hajỹr. Mã Jeju me cumã:
— He me apê xônti pyràc, ne
nee cormã ne ate me hahkre pej
xà nare cakrô, quê ha jũ ri cumã
ampo ty, quê ha ihtỳj ahna cuprõ
— hane.

18

Mehcukij catê te cahãj tehcajpar prãm nare jarẽn xà

1 Quê hãn ne hõtpê Pahpãm
mã mehcakôc, ne nee quê jũ
caxuw intête me amji hi kwĩn
nare, prãmte ri Jeju te me cumã
hũjarẽn xà ita jarẽn. Hõ, cute
harẽn to hajỹr he:
2 — Ỹhỹ, pê hũmre nõ ata pê
mehcukij catê, ne cupê me hõ
pahhi. Ne nee ajco amji mã
Pahpãm cupa, ne harkwa kôt ipa
nare. Ne hanea ne nee cumã jũm
cupa nare, ne krĩ nõ ita kam ihkrĩ.
3 Pê hanea ne krĩ ata kam
jũm cahãj pê impjên ty ata ihkrĩ.
Ne ahte ajco apu ipa. Ne ajco
mehcukij catê wỳr pra ne cumã:
“Itehcajpa, ne icurê xwỳn ata na
ahcukij, ne cumã garkwa ta, quê
hacpỹa ne imã ampo pê itekjêa
atajê gõ” hane.
4 — Pê amcro jàhtôa kam ma
mehcukij catê ita apu cahãj ita
tehcajpar caca. Pê ajco mãnea mã
cahãj ata amji caxuw ihcukij to
ipa. Mã jũ ita caxuw cute amji mã:
“He nee imã Pahpãm cupa nare,
ne nee imã jũm cupa nare cakrô,
wa ha itỳj cahãj ita tehcajpa.
5 Ampo na? Cahãj ita cama apu
icahpêrkàr to ipa, cwỳrjapê wa ha
ahcukij ne hũtà. Nãmri wa ha ite
to hajỹr nare na, quê ha ihtỳj ito
hamre” — hajỹr.
6 Ne Jeju ihkôt me ipa catêjê mã:
— He mehcukij catê kêanre ita
jarẽn kam me gapac to impeaj ne.
7 He Pahpãm pê nee mehcukij
catê kêanre ata pyràc nare. Ne
quêt ihtỳj mehkwỳ, caxwa me,
amcro kam amji tehcajpar xà
caxuw ame cumã caràr to me ipa
atajê tehcajpa ne me hũtà. Xà quê
ha ajkĩ cute mehtehcajpar xà ita
wỳr apu ihkên? Quê nare!
8 Ampeaj kam wa me amã
awjarẽ, Pahpãm quê ha ihtỳj
mehkwỳa pytà, ne mehtehcajpa,
mehcukij ne me to ipicokjêr xà jõ
amcro kam, ne hũjarêan kam to.
— Ne quê ha pijamã pjê kam
jũm ipê me Ahàkà cator xà ata jõ
amcro kam, amji mã ito ihhimpej?
— hane.

Me hũmre pijakrut Pahpãm mã mehcakôc jarẽn xà

9 Ne pê me hũmre kwỳ atajê
mehkwỳ jirôa pê mempej na me
amji to hane. Cwỳrjapê ri Jeju
te me cumã hũjarẽn xà ita to
hũjarẽn to hajỹr he:
10 — Ỹhỹ, me hũmre pijakrut
ne ma Pahpãm to me amji kam
hapac xà jũrkwa wỳr me tẽ, cumã
mehcakôc prãmte. Ne ihnõ ata pê
ri Parixêw catêjê nõ, ne ihnõ ita
pê ri pjê jõ pahhi jarkwa kôt me
hũhkra kam hàmcwỳr catê.
11 — Mã Parixêw catêjê nõ ita
xa, ne hirãa pê Pahpãm mã ih-
cakôc, ne ampo pyrẽn hakry na
cumã amji jarẽn to: “Ỹhỹ, me ijõ
Inxũ, nee mã ipê ijàhkĩj xi catê
nare, ne nee ipê me cumã ihêj xi
catê nare, ne nee wa apu, por me
ikwỳ amji pê mehprõ caxun to ipa
atajê cuxà me cupê mehprõ caxun
to ipa nare, wa nee hajỹr nare.
Nee mã ipê pjê jõ pahhi jarkwa na
me hũhkra kam hàmcwỳr catê xa
ata pyràc nare pyrẽn ijakry.
12 Wa ijõtpê ipijacri impejti to
ipa, ne amcro te xet ita kam,
amcro pijakrut ita kam, wa nee
ampo kur to ipa nare. Ne wa
hanea ne ampo cunea to itekjê
atajê, quê ha imã ihkrã tej wa ha
ijõtpê to ajcrà, ne hãn ne pyxit ne
gũrkwa mã hacjê. Cwỳrjapê ca
ha ito impejti ne” hane. Hõ, cute
Pahpãm mã ihcakôc xà to hajỹr.
13 — Mã me hũhkra kam
hàmcwỳr catê ita ihpahàmte,
ihkĩnte ampỳa mã xa, ne nee kàj
mã, côjkwa wỳr, ihkuc to irĩt
nare. Ne cama apu hitôhkre kam
amji cahhy, cumã amji kĩn nõ
xàhte, ne ma Pahpãm mã ihcakôc
ne cumã: “Ijõ Inxũ, he ipê ikên
ton catê, icaprĩa ne” — hane.
14 Mã Jeju me cumã:
— Ampeaj kam wa me amã
awjarẽ. Pom hũmre te Pahpãm
mã ihkêanre na amji jarẽn ita
ri, cuna mã cumã impej, ne nee
ihkên nare. Ne ma quêt impej pêa
mã, cute amji jaxàr ikre wỳr. Mã
ihkĩnte Parixêw catêjê nõ ata ri
Pahpãm mãa ihkêanre, na ri nee
impej nare.
— Ỹhỹ, quê ha jũm apu amji
to cati prãm to ipa, quê ha ihtỳj
Pahpãm to incri. Ne jũm amji to
incrire prãm to ipa ata, quê ha
ihtỳj Pahpãm to cati — hane.

Jeju me, me ahkrare

15 Mã krĩ ata kam mehkwỳ te
me ahkrare kwỳ japỳn, ne ma
Jeju wỳr me to pra, cute me ahna
hũ nõr, ne Hũm mã mehcajrẽn
prãmte. Mã ihkôt me ipa catêjê
te ahna me hõmpun, ne ame
kam mencryc, ne ma intête ame
huwahi.
16 Mã quêt Jeju te amji wỳr me
ahkrare na hàhwỳr, ne ihkôt me
ipa catêjê mã harkwa to:
— Quêt taa me ahkrare itajê
ajpên iwỳr me mõ, amehc-
ahpêrkàr nare. Quê ha jũmjê itajê
pê me ahkrare itajê pyràac, ne
ihtỳj jũmjê itajê Pahpãm himpej
xà mã me axà.
17 Ita to me amji japackrea ne,
quê ha jũm Pahpãm himpej xà
na amji caxàr to hanea, pom quê
ahkrare te ahna me amji caxàr
he, ita na quê ha ihtỳj jũ caxuw
Pahpãm krac ri me axà — hane.

Pê pahhi jakràjti nõ ata Jeju cukij

18 Mã Juta catêjê nõ pê pahhi
cator, ne cute Jeju cukij, ne cumã:
— Me imã ampo to hahkre catê,
pom quêt apejti ita, jũ mã wa ha
ne ityc jirô pê me Pahpãm jõ krĩ
kam apu ipa to? — hajỹr.
19 Mã Jeju cumã:
— Ampo na mã ca apu ipej na
ijarẽ? Ampo na? Nee me pahnõ
impej nare. Me Pahpãm pyxit peaj
ri ne impeaj to impej.
20 Pom ramã ate me Pahpãm
jarkwa jahkre pej ita, pê me
pamã harkwa to hane he: “Nee
ame cupê mehprõ caxun nare, ne

nee amehcuran nare, ne nee apu
gàhkĩj nare, ne nee apu ahêj xi
jarẽn nare, ne atỳj me apãmjê me,
me axyrxwỳ jarkwa to me amji
japackre to me apa” — hane.
21 Mã hũmre ita cumã:
— Ỹhỹ, icrire naa mã, wa
Pahpãm jarkwa kôt amji to ihim-
pej to ipa — hane.
22 Mã Jeju te ita na impar ne
cumã:
— Ỹhỹ, ca ha cormã ampo pyxit
peaj ata to. Ca ha amũ tẽ, ne
amji pê ampo cunea to ihpore na
ahpa, ne me cupê hamreare atajê
mã ihpore cunea jõr pa. Ca ha
ate ampo itajê to hajỹr na, wa ha
côjkwa kam ate amji pê ampo jõr
atajê jirôa pê amã ampo pej pit gõ.
Ỹhỹ, ca ha ate hajỹr ne ampo itajê
to amji caprãr na, ca ha ajpên tẽ,
ne atỳj amji to ikôt apa catê na —
hajỹr.
23 Mã hũmre ita te ita na im-
par, ne cumã amji kĩn nare, ne
ihpeacre. Ampo na? Cupê hakràj
cati na pê cumã hàhcukrêj atajê
japê.
24 Mã Jeju te cumã amji kĩn
nare na hõmpun, ne ihkôt me ipa
catêjê mã:
— Hamreare, jũ wỳr quê jũm
jakràj cati ihtỳj Pahpãm te ihhim-
pej xà ata mã axà.
25 Ampeaj kam, quê ha nee jũm
jakràj cati nõ Pahpãm te ihhimpej
xà ata mã hàr nare to hane, pom
quê nee cawrô cahàc kô jarôti nõ
aguj te kre na cator xà nare he —
hajỹr.
26 Mã cute me ita par catêjê ita
na me ahcukij, ne me cumã:
— Mẽr, jũ mã quê ha me, ne jũm
amji pytà, ne cumã axà? — hane.
27 Mã Jeju me cumã:
— Jũ wỳr quê me hũmre nõ
ampo itajê nõ to. Ne quêt me
Pahpãm mã ri ihtỳj ampo itajê
cunea ton jahkre pej — hane.
28 Mã Petrô cumã:
— Me ipupu he, wa ite me
ijũrkwa jicu, ne me apynãr —
hane.
29-30 Mã Jeju cumã:
— Ỹhỹ, ampeaj kam wa ha
me amã awjarẽ, quê ha jũm te
Pahpãm himpej xà ata cwỳrjapê
hũrkwa jicu, ne ihprõ rer, ne
mehkjêjê rer, ne me hũmjê rer,
ne menxyrxwỳ rer, ne mehkra rer
na, quê ha pjê ita kam ampo itajê
jirôa pê cucwa, ne ihtyc jirô pê
mã Pahpãm cahê na ipa, ne ihtĩr
rohnỳtti mã — hane.

Pê Jeju hipêr ihtyc me hacpỹa mã ihtĩr xà jarẽ

31 Mã ma Jeju te me hàhtôa atajê
intête ihkôt me ipa catêjê te tôxi
atajê japrôr ne me to mõ, ne me
cumã:
— Me ikampa! Cu ha ma
Krĩpinkrên wỳr me mõ, por pê rỳ
pêa mã Pahpãm jarkwa to ihcakôc
catêjê ahna ihhôc ata wỳr, ne
curia quê ha ame ipê Ahàkà to
kên.
32-33 Quê ha Roman catêjê
jũhkra mã me haxà, quê ha ame
cumã, ne ame hũn, ne ame kam
harcô rẽ, ne amehcahhy, jirô pê
mã quê ha mehcura. Quê ha ahna
amcro incrê, quê ha hacpỹa mã
ihtĩr — hajỹr.
34 Mã ihkôt me ipa catêjê te me
ita par pej nare, ne nee cute me
Jeju jũjarẽn xà ata jahkre pej pej
nare. Ne cute me hahkre pej xà
ita me cupê ipimxur tu.

Pê Jeju into tũm nõ caprã

35 Pê Jeju Krĩcuxwati na hàhtêp
to mõ, pê hũmre into tũm nõ pry
jahkà kam jỹ, ne ajco me ahna
ahwỳ.
36 Ne cute cahê na amji to
me mõr na mempar, ne cute
mehcukij, ne me cumã:
— Ampo mã? — hajỹr.
37 Mã me cumã:
— Pom Naxare jõ krĩ pĩn Jeju
cator ita ri mõ — hane.

38 Mã into tũm ita jũpar, ne cute
caràr kam ihtẽm, ne Jeju mã:
— Jeju! Apê pahhi Tawi xwỳ
tàmxwỳ ita, icaprĩa ne! — hajỹr.
39 Mã mam me mõ itajê cama
ame kam incryc, ne ame cumã:
— Kêt! Ne aracri jỹ! — hane.
Mã hipêr cute caràr to:
— Pahhi Tawi xwỳ tàmxwỳ ita,
icaprĩa ne! — hajỹr.
40 Mã Jeju te impar ne hàhhuc,
ne cute cumã hàkjêr na me mẽn.
Mã ajpên into tũm ata to me mõ,
ne Jeju na me to hàhtêp. Mã cute
ihcukij ne cumã:
41 — Ampo na ca prãm? Ampo
to wa amã? — hajỹr. Mã cumã:
— Ỹhỹ, Jeju, wa hacpỹa mã irĩt
prãm — hane.
42 Mã Jeju cumã:
— Rĩt! Ramã acaprãr. Ate ito
amji mã ahimpej, cwỳrjapê wa ite
hacpỹa mã ato to amã impej —
hane.
43 Mã hũmre ita irĩt pyrentu,
ne ma cute Jeju pynãr, ne hacpỹa
mã cumã into impej ita jahpan xà
na côjkwa kam Pahpãm pejti, ne
catihti na harẽn to mõ, ne cumã
into impej pyrên hakryti na amji
jarẽn to mõ. Mã mehcunea te
me ita pupun, ne Pahpãm pejti na
cute me harẽn kam mehtẽm.

19

Jeju me Xaquêw

1 Pê Jeju Krĩcuxwati mã axà ne
ma krĩ japôc to mõ.
2 Pê curi hũmre nõ japrỳ pê
Xaquêw ita ihkrĩ. Ne pê hũmre
ata pê hakràj catê. Ne cupê pjê
jõ pahhi jarkwa kôt me hũhkra
kam hàmcwỳr catêjê jõ pahhi, ne
ajco hõ pahhi jarkwa jirôa pê me
hũhkra kam amcwa, ne amji mã
huwahi. Cwỳrjapê pê mehcunea
mã ihkĩn nare ne ma ame curê.
3 Pê tee ajco apu Jeju pupun ne
hahkre pej prãm, ne jũ wỳr quê
hõkre nõre ita kam, ipu na me
hàhtôti ita kam hõmpu.
4 Ne ma cute hõmpun prãmte,
hĩpê cumam ipicahur ne pĩxô pàr
na hàpir, por pê ihkrac ri mõr xà
ata na.
5 Mã Jeju mõ ne kàj mã irĩt, ne
cute Xaquêw pupun, ne cumã:
— Xaquêw, awrỳc pyrentu, wa
ita kam gũrkwa kam ijàhhuc to
prãm — hajỹr.
6 Mã Xaquêw jũjarêan kam
iwrỳc, ne cute cumã amji kĩan
kam hũrkwa kam ahna amji
caxàr.
7 Mã mehcunea te me ita
pupun, ne ahna me cupê ihkaj na,
cwỳrjapê ri cute ahna mehcakôc
kên kam mehtẽm, ne me amji mã:
— Pỳhàpà, quê ha Jeju ajte
ihkrã kên catê ita jũrkwa kam
ahtwỳ — hajỹr.
8 Ne me hàpàn jirô pê mã ri
Xaquêw xãm, ne cute Jeju mã amji
jarẽn, ne cumã:
— Ijõ Pahhi, ikampa, wa ha
me cupê hamreare atajê mã
ijàhcukrêj jĩkjê gõ. Ne me cupê
ijàhkĩj atajê, wa ha hacpỹa mã me
cupê ijàhkĩj pyxit jahpan xà na,
me cumã ijàmjõr to cwat — hajỹr.
9 Mã Jeju cumã:
— He ampeaj kam ate amji kam
gapac xà ton ita na impej. Ne
toa ca ate mehcunea mã hanea
ne apê Aprãw xwỳ tàmxwỳ na
amji jarẽn. Cwỳrjapê quê ha ita
kam, Pahpãm ikre ita kam mehkrĩ
catêjê itajê kên catia pê me hũtà.
10 Ỹhỹ, ampo na ri ipê me Ahàkà
pjê ita kam cator? He cute me
ipictor catêjê japên, ne Pahpãm
wỳr me haprôr xà caxuw — hane,
ne ma ihkôt me ipa catêjê me, me
mõ.

Ihpore hô catia te tej jarẽn xà

11 Ne ramã Krĩpinkrên na
hàhtêp, cwỳrjapê ri me cumãa
ramã Pahpãm te ihhimpej xà ata
cator xà kam hàhhuc xàa kam na
amehcãmjĩ.

12 Cwỳrjapê ri Jeju te me cumã
Pahpãm himpej xà to hahkre
prãmte me cumã hũjarẽn xà nõ
ita jarẽn, ne me cumã:

— Ỹhỹ, pê hũmre ita cati, ne
cupê pahhi nõ ita kra. Ne ajco
amji to pjê jõ pahhi to prãm,
cwỳrjapê pê ma pjê nõ jũwrya
kam pahhiti cati ihkrĩ ata wỳr tẽ,
cute amji to pjê jõ pahhi prãmte.
Ne hỹrmã ihtẽm jirô pê, quê ha
cupê pahhi ne amji jaxà.
13 Ne ihtẽm xà wỳr, cute cumã
me hàpên catêjê te tej atajê capi,
ne me hahkre pej prãmte me
ahna hàhwỳr, ne cute ahpỹanre
na me cumã ihpore hô catia pyxit
ne hõr par. Ne cute me cumã
harkwa hyr, ne me cumã: “Ihpore
hô cati ita py ne to tẽ, ne gapacta
ne kam me to apixô to mõ. Krãa
caxi, jũ mã ca ha me, ne ihpore
hô ita kam me to hàhtô to amõr
to? Mãr wa amji jaxà, ne cormã
me gahkre pej” hajỹr. Ne ma pjê
nõ wỳr tẽ.
14 — Pê hõ pjê kam me curê
xwỳn kwỳ amehkrĩ atajê ma
hũmre ita pê me hõ pahhi na
amehcaca. Ne ma ihkôt me jũmjê
itajê kujate, cute pahhiti mã me
hũjarẽn prãmte, ne me cumã:
“Wa ma ame me ijõ pahhi na me
hũmre ita caca” hajỹr cakrô, mã
hũmre ita ihtỳj amji caxuw hõ
pahhiti cukij, mã cute pjê jõ pahhi
na ton.
15 — Mã cupê pahhi, ne hũrkwa
wỳr cute amji jaxàr. Ne cute
me cumã hàpên catêjê mã ihpore
hô cati jõr atajê na hàhwỳr, cute
me hahkre pej prãmte, jũ mã
mõrmõ cute me, ne ihpore ita to
me ipicamẽn.
16 — Mã mam ita hỹrmã cator,
ne cute hõ pahhi mã: “Ỹhỹ, ijõ
pahhi, ate imã ihpore hô pyxit ne
hõr ata, hamre, wa ite kam to
ipixô, ne hipêr hipy to tej ne kam
incwỳr” hajỹr.
17 — Mã cumã: “Ahnaa ri ita!
Apê imã gàpên catê impeaj to
impej. Ne apê ampo kryjre jamãr
pejti catê, na ca ha ita caxuw
ampo catia jamã. Wa ha krĩ te tej
jõ pahhi na axãm” hane.
18 — Mã cumã me hàpên catêjê
nõ ita hỹrmã cator, ne cumã:
“Ỹhỹ, ijõ pahhi, ate imã ihpore hô
pyxit ne hõr ata, hamre, wa ite
kam to ipixô, ne kam to xĩc ne
incwỳr” hane.
19 — Mã pahhi ata cumã:
“Taamã, ita caxuw wa ha krĩ te
xĩc jõ pahhi na axãm” hane.
20 — Mã hapua na cumã hàpên
catê ita hỹrmã cator, ne cute hõ
pahhi mã: “Ỹhỹ, ijõ pahhi, ate
imã ihpore hô pyxit ne hõr ata, wa
ite cupẽhkà kam harĩj ne ma apu
intê. Na wa ha hacpỹa mã amã
cugõ.
21 Ne acupate wa ite nee kam
ampo to ipixô nare. Wa ite
ramã gahkre pej pejtu, apê hũmre
jàprêhti na. Ne ca atỳj me cupê
ampo to ate atekjê nare atajê to
pôj. Ne ate ampo kre nare atajê,
ca gõtpê ame cupê ihkẽhkẽ” hane.
22 — Mã cumã: “Apê imã gàpên
catê kêanre, wa ha garkwa ita
kôt apu ato kên. Pom ramã ate
ijàprêhti ita na ijahkre pej pejtu
ita? Pom wa me cupê ampo to
itekjê nare atajê incwỳr to ipa, ne
pom wa ite ampo kre nare itajê,
wa hãn ne me cupê ihkẽhkẽn to
ipa ita?
23 Mẽr ampo na mã ate nee me
ihpore jamãr catêjê mã ijõ pore
ita jõr, mã kam cute me to imã
ipicamẽn crire nare? Mẽr ampo
na mã ate me cumã hõr nare? Ca
ha kepê to hane na mã, wa ha
ijõtpê hipêr ihkwỳ incrire ne kam
cupy” hane.
24 — Ne cute cahê na mehcuhhê
atajê mã: “Intête me ijõ pore hô
ita capa, ne jũm mã cute tej ata
mã, ca me agõ” hajỹr.

25 — Mã me cumã: “Pỳhàpà, me
ijõ pahhi, pom ramã cumã ihpore
hô te tej ita” hane.
26 — Mã me hõ pahhi me cumã:
“Ampeaj kam wa me amã awjarẽ,
por ampeaj kam me cumã hàhtô
atajê, quê ha me cumã hàhtô atajê
jirôa pê me cucwa. Ne mehkĩnte
me cupê ihkryjre atajê, quê ha me
cupê capa.
27 Ne hamre, ita caxuw, ajpên
me icurê xwỳn atajê cunea japrô
ne me to mõ, por ma me hõ pahhi
na ame icaca atajê, ne icunaa mã,
ikam mare mã me hipej tu!” —
hane.

Pê Jeju Krĩpinkrên mã axà

28 Ne hamre, Jeju te me cumã
hũjarẽn xà ita jarẽn jicu jirô pê,
ma Krĩpinkrên wỳr ihkôt me ipa
catêjê me, me pra.
29 Mã ramã krĩ jacot japrỳ
to ame Pĩxô jõ krĩ me,
Mehkênpupunxà jõ krĩ na me
hàhtêp, por Pĩxô jõ kẽn cahê na
krĩ atajê na. Ne ma mam cute
ihkôt me ipa catêjê to ipijakrut
ne mehkujahêc, ne cute me cumã
harkwa hyr to:
30 — Mam me tẽ, me pahcumam
krĩ jacot ata wỳr, ne ca ha ramã
me axàr xàa kam, me cawrô
cahàcre kam nee cormã jũm jỹr
nare ata pupu, ne ramã cumã hê
hiahpuro ne xa. Ca ha me cumã
hê pô, ne ajpên me to tẽ.
31 Quê ha jũm ate me cumã hê
pôn na me apupu, ne ahna me
acukij, ca ha me cumã: “Pahhi ri
apu ahna prãm, ne cute hỹrmã me
ikujahêc” — hane.
32 Mã ma ajwar me tẽ, ne Jeju
te hũjarẽn xà atajêa na cute me
hõmpun.
33 Ne cormã ame cawrô cahàcre
mã hê pôan kam, mã cute me
to hõ tekjê catêjê te ahna me
hõmpun, ne mehcukij to:
— Ampo na mã ca ame cawrô
cahàcre ita mã hê pô? — hajỹr.
34 Mã me cumã:
— Pahhi ri apu ahna prãm, ne
cute hỹrmã me ikujahêc — hane.
35 Ne ma Jeju wỳr me to mõ ne
to cator. Ne kam cute me cumã
cupẽhkà jaxwỳr, ne cute kam hỹr
na mehtehcajpar, mã kam hỹr.
36 Ne cormã to mõr prãam kam
mã, cumam me cumã me hõ
cupẽhkà capô, ne pry kôt me
cumã nõr to mõ.
37 Ne ma ramã Krĩpinkrên na
me hàhtêp to mõ, ne ramã Pĩxô jõ
kẽn jõ ajpô xà mã me iwrỳc to mõ.
Mã ihkôt me ipa catêjê jàhtôa ne
ihkôt me mõ. Ne cute me Pahpãm
carôt kôt Jeju jàpên xà pihho catia
pupun atajê pyrên ame hakrya to
ame hakry. Cwỳrjapê ri kỳj cati
pêa mã cute me Pahpãm pejti na
me harẽn kam me to ihtẽm.
38 Ne me caràr to me hane he:

“Me pajõ Pahhiti me pahwỳr
cator!
Ne Pahpãm jarkwa kôt hãn ne ipa!
Mã côjkwa kam mehkrĩ catêjê
atajê cunea pinkrinti.
Ne mehcunea te ramã cupê
Pahpãm catia na me hahkre
pej” hane.

39 Mã Parixêw catêjê kwỳ me
hàhtôa jipôc ri amehcuhhê atajê
ame Jeju mã, ne me cumã:
— Me cumã ampo to hahkre
catê, akôt me ipa catêjê mã
garkwa ta, quê me kêt — hane.
40 Mã Jeju me cumã:
— Ampeaj kam wa ha me amã
awjarẽ, quê ha me kêt, quê ha
ihtỳj kẽn itajê me haxà kam, caràr
kam ihtẽm pyrentu — hane.

Pê Jeju Krĩpinkrên kam amrã

41 Ne Jeju te Krĩpinkrên na
hàhtêp, ne cute hõmpun ne apu
caprĩ, ne apu kam amrã.
42 Ne incwỳar kam cute hũjarẽn
to:

— Pỳj me hêj xi!

Krĩpinkrên kam me akrĩ catêjê, he me apê amji jahkre kêatre.
Wa tee me amã, me ate amji kam me gapac xà carĩcti to hahkre, ca ajte nee me amji caxwãm pê me amji to me acarĩcti prãm nare.
Me apê amji jahkre kêatre!
43 Ỹhỹ, quê ha amcro nõ na me acurê xwỳn me akrã tu ne, ne me ana ajxê.
Quê ha ame ana pjê hakôt ne ajpẽn wỳr me gagã, ca ha nee ame gapôj nare.
44 Quê ha me gũrkwa cunea to amehkêanre ne, ne me to hamre tu. Ne por kẽn te kwỳc caxwãm pê amehkrĩ atajê, quê ha mehkrare me, me hamre tu.
Nee quê ha krĩ ita jaxà kam kẽn nõ hàhhuc nare.
Ne nee hakàn pê cumã hãm xà nõ hàhhuc ne hãm nare.
Me apê amji jahkre kêatre to, ca nee ate me ipupun pej nare, cwỳrjapê ca ha me akên mã me axà.
Ne nee me amã Pahpãm jõ amcro cator xà ata na hahkre pej nare.
Ne cute me apytàr xà jõ amcro ata kam, ca ha ma hỹrmã ame apipkjêr caca — hajỹr.

Pê Jeju me to Hũm Cati jũrkwa caprã

45 Ne Jeju Pahpãm to me amji kam hapac xà jũrkwa wỳr mõ ne cumã hàr, ne cute kam ihpore to ampo na me hàhpan catêjê japôj kam ihtẽm.
46 Ne cute me cumã harkwa to:
— Inxũ Cati jõ kàhhôc kam, ihhôc te harẽn xà ata te hajỹr he:

"Ỹhỹ, ijũrkwa pê kam imã mehcakôc xà" hajỹr.

Ca ajte ate harkwa kaj na me to me hàhkĩj xi jũrkwa — hajỹr.
47 Ne pê Jeju ajco amcro cunea kam me cumã ampo to hahkre. Pê Parixêw catêjê me, me cumã Mojxe jõ kàhhôc to hahkre catêjê me, me hõ pahhi me, ajco tee ame Jeju curan prãm.
48 Ne jũ wỳr quê me ita to. Ampo na? Pê mehcunea mã Jeju par prãm na pê.

20

Pê Jeju Hũm Cati jarkwa kôt apê

1 Ne amcro nõ na, Jeju ame cumã ampo to hahkre, ne ame cumã Pahpãm jarẽn to mõ. Mã mehkwỳ cator, Jeju cukij prãmte. Ne mehkwỳ atajê pê Pahpãm mã mehcajrẽn catêjê jõ pahhi kwỳ me, Mojxe xwỳ jõ kàhhôc to hahkre catêjê kwỳ me, me prohti kam kwỳ.
2 Ne hỹrmã me cator, ne cute me Jeju cukij to:
— Ỹhỹ, me imã amji jarẽ, jũm jarkwa kôt mã ca apu ampo itajê to? Ne jũm te mã ahna amã harkwa? — hajỹr.
3 Mã Jeju mã cormã cute mehpro na to prãm nare, na ri me cumã:
— Ỹhỹ, wa ha hanea ne me acukij pyxit, ca ha me imã amji jarẽ, jirô pê wa ha itỳj hanea ne me amã amji jarẽ.
4 Ỹhỹ, jũm te mã Jowãw mã harkwa, mã cute cô kam me cumrãr? Xà côjkwa kam Pahpãm te mã cumã harkwa? Nare xà ajkĩ pjê kam me hũmre nõ te mã cumã harkwa? — hajỹr.
5 Mã cute me ajpẽn cukij kam mehtẽm, ne me ajpẽn mã:
— Ampo cu ha ajte me cumã harẽ? Cu me cumã: "Pahpãm te ri Jowãw mã harkwa" hajỹr na, quê ha hipêr me pahcukij, ne me pamã: "Mẽr hõhõ, ampo na mã ca nee ate amji mã me Jowãw to hajỹr nare?" hane.

6 Nare, cu ha me cumã: “Me
hũmre nõa te ri Jowãw mã
harkwa” hajỹr na, quê ha me
hàhtôti itajê ma ame pahcaca, ne
kẽn to ame pahcapê. Ampo na?
Ampeaj kam ri me cumã Jowãw
pê Pahpãm jarkwa na ihcakôc
catê — hane.
7 Cwỳrjapê ri me Jeju mã:
— Wa nee ite me jũm te Jowãw
mã harkwa hyr ata na me hahkre
pej nare — hane.
8 Mã Jeju me cumã:
— Ca ma ame imã amji jarẽn
caca, cwỳrjapê wa ha hanea ne
nee me amã, por wa jũm jarkwa
kôt apu ampo itajê ton to ipa ata
na amji jarẽn nare — hane.

Pur to me hàpên catêjê kên jarẽn xà

9 Ita jirô pê mã ri Jeju te me
cumã hũjarẽn xà itajê nõa jarẽn,
ne me cumã:
— Ỹhỹ, hũmre nõ te hõ pur ata
cunea kam amji mã pĩxô krô japrỳ
te uwa atajê kre. Ne cute pur
jamãr catêjê kwỳ mã hõ pur ata
jahkre, mãr quê ma me hamã, quê
hô ne intep. Ne ma pjê nõ wỳr
tẽ, ne curi cute amji to putwrỳ
jàhtôa.
10 — Mã cute uwa to cuprõn xà
jõ amcroa kam ramã hàhhuc, mã
cute me hỹrmã cumã me hàpên
catêjê nõ kujahêc, mãr quê pur
jõ pahhi mã ihkwỳ ta, ne cute
me hamãr catêjê mã cute me
to hàpên jahpan xà na ihcahhur
cunea juwahi prãmte. Mã ajte
pur jamãr catêjê atajê amji mã
pĩxô atajê cunea juwahi prãmte,
cama amehcahhy, ne ma cute
hũre kam mehkujahêc.
11 Mã cute hipêr me cumã
hàpên catêjê nõ kujahêc, mã cute
me to hajỹar ne me cumã ih-
pahàm catia ton, ne hanea ne
amehcahhy, ne ma hũre kam cute
mehkujahêc.
12 Mã hipêr cute cumã me
hàpên catêjê nõa kujahêc, mã pur
jamãr catêjê te me to hajỹar, ne
hanea ne ame to kêanre, ne ma
pur pê me to cator.
13 — Mã pur jõ pahhi ita te amji
kam hapac, ne amji mã: “Jũ mã
wa ha ajte? Ỹhỹ, wa ha hane,
ne ma mehwỳr imã ikra kĩnti ata
kujate. Quê ha ihhêaj to amji
mã me hũpa, ne nee amehcaxun
nare” hane. Ne ma cute me
hỹrmã ihkra ita kujahêc.
14 — Mã pur jamãr catêjê itajê
te amji wỳr mehkra ata pupun,
ne me ajpẽn mã: “Me hõmpu he,
pom ihkra xũmre ajpên mõ ita
pê pur jõ pahhi kra. Hacme ne
mehcura, ne me to hamre, quê ha
pur ita pê me pahtekjêa” hane.
15 — Ne cute pur pê mehkra
xũmre ata to me cator, ne cute
amji mã me mẽn, ne mehcuran
— hajỹr. Hõ, Jeju te me cumã
hũjarẽn xà ita to hajỹr jirô pê mã
ri cute mehcukij to:
— Jũ mã mõrmõ quê ha pur jõ
pahhi ita cute amji kam hapac xà
ita to?
16 Ỹhỹ, quê ha me to hane
he. Quê ha mehwỳr cato ne
me hũjamãr catêjê kêanre atajê
cunea jipej tu, ne ajteare mã me
hũjamãr catêjê kwỳ mã pur ita
jahkre — hajỹr. Mã cute me ita
par ne me cumã:
— An! Ampo na mã cute
mehkra ita curan? Quê me pa mã
mã, wa ha nee mehcuran nare! —
hajỹr.
17 Mã Jeju me hõmpun tỳjti, ne
me cumã:
— He ihhêj ne me caa, ca ha ito
me jũm kra ata pyràc ne me icura.
Ampo na? Pahpãm jõ kàhhôc kam
ramã harẽn xà ita te hajỹr he:

“Pom ikre to me hàpên catêjê ma
ame ikre mã hãm xà caxuw
kẽn pejti caca ita te ihkwỳ jirôa pê
amji to cati,

ne ihcuhtac tỳjti” hane.

18 Ne ihhêj rũm ipê ikre mã hãm
xà caxuw mam kẽn pejti cuhtacti
ata pyràac, mã ma ame icaca, ne
cute me ijicu. Co he, por quê ha
jũm kẽn ata kam ihpỳm ata, quê
ha apu hirên tu. Nare, quê ha kẽn
ata jũm kam ihpỳm ne to hacrôre
ne — hane.

Pê me curê xwỳn hipêr Jeju cukij, cute ihkên mã me mẽn prãmte

19 Mã me cupê Mojxe xwỳ
jõ kàhhôc to hahkre catêjê me,
me cupê Pahpãm mã mehcajrẽn
catêjê atajê te, Jeju te me to
hũjarẽn xà ata na amji na me
hahkre pej pyrentu, cwỳrjapê ri
ma ame curê, ne cama mehpro ne
me haxàr pyrentu to prãm. Mã
me hàhtôti te me Jeju par atajê
mã ampeaj kam ihkĩn. Ne Jeju
curê xwỳn atajê mã ampeaj kam
me hàhtôti atajê cupa, cwỳrjapê
ri nee cute me Jeju pro nare.
20 Ne ihtỳj cama amehkôpĩr
to me ipa. Ne cute mehkôpĩr
catêjê atajê mã me hàmjõr, mãr
quê amehkôpĩ, ne ihtỳj ampo
na mehcukij to ipa, ne ampo
kênre kôt mehpro, ne krĩ jõ pahhi
jũhkra mã me haxàr to prãm to
ri ame ipa. Ỹhỹ, ihhêj ne põ rũm
kam mempejti, ne me caxwãm pê,
kam cute me amji kam hapac xà
kêanre.
21 Mã me hũmre atajê ame Jeju
cukij, ne me cumã:
— Ỹhỹ, ampo to hahkre catê,
wa ite ramã me acakôc xà me, ate
ampo to me imã hahkre xà atajê
pê ampeaj kam na me hahkre pej.
Ne nee amã jũm cupa nare, na ca
mehcunea to amji kam gapac xà
to apipẽnti to apa.
22 Ne ampeaj kam caxi me imã
awjarẽ. Xà wa ajkĩ itỳj me pjê
cunea jõ pahhiti mã pjê jahpan
xà na me ijàmjõr xà ata to me
amgõ? — hane. Ne pê cute
mehcukij xà ata to, ihkên mã me
mẽn prãmte pê amehcukij. Ampo
na? Quê ihhêaj to Jeju me cumã:
“Ca ha atỳj me amgõ” hane, quê
ha me hàhtôti atajê ihtỳj ame kam
incryc. Ampo na? He me cumã
hàmjõr prãm nare, na quê ha ame
kam incryc. Nare, quê ihhêaj to
me cumã harkwa to: “Ca ha nee
me gàmjõr nare” hajỹr na, quê ha
pjê jõ pahhi mã me hàpên catêjê
atajê ihtỳj ame kam incryc, na pê
amehcukij to hane.
23 Mã Jeju te me cumã, cute amji
kam me hapac xà kêanre ita na
hũcapi pyrentu, ne me cumã:
24 — Ajpên me imã ihpore hy nõ,
wa hõmpu — hajỹr. Mã cute me
cumã hõr. Mã cute me cumã:
— Mẽr jũm japrỳ me, ampo carõ
mã ihpore hy ita kam nõ? —
hajỹr. Mã me cumã:
— Pjê cunea jõ pahhiti pê Xexa
carõ me haprỳ — hane.
25 Mã Jeju me cumã:
— Mẽr hõhõ, ca ha me pjê
cunea jõ pahhiti pê Xexa mã
me hàhcukrêaj gõ, ne hanea ne
Pahpãm mã me hàhcukrêaj gõ —
hane.
26 Mã mehcukij catêjê itajê pê
ihpro jahkre kêatre mã aracri
mehcuhhê ne me ajpẽn mã:
— Pỳhàpà, cu amehpro prãm
cakrô, mã cute ihcakôc xà ita to
hamãr kênre nare ita kam, jũ mã
cu ha me to, ne mehpro? — hane.

Hacpỹa mã ihtĩr na ihkôt harẽn xà

27 Mã Xato xwỳ kôt me ipa catêjê
ma apu mehtyc te hacpỹ mã ihtĩr
na ame ahna aprã atajê kwỳ Jeju
na me hàhtêp. Ne cute hanea
ne me hàhcukjêr xà ata to, Jeju
kên mã me mẽn prãmte, cute
mehcukij to:
28 — Ỹhỹ, ampo to me cumã
hahkre catê, pê Mojxe xwỳ me
pamã incaca xà ita na ihhôc to
hane he:

“Quê jũm ihprõ nõ me hikwa, ne nee kam ihkra nare kam ty, quê ha hĩxi ahte apu ipa.

Quê ha impjên tyc ita tõa cahãj pijapit ata me hikwa, ne kam ihkra.

Quê ha ihkra ita to amji mã me mam impjên tyc ata kra” hane.

29 Hõ, pê me pamã ahna ihhôc to hane. Ne pê xwahna jũmjê itajê me xet ne ajpẽn to mehkjêjê pit. Pê mam ihtõ kà ita hĩxi ata me hikwa, ne nee kam ihkra nõ juwahi nare kam ty.
30-31 Mã hanea ne ihtõ te amji to hapu te hajỹar ne cume hikwa, ne hanea ne kaam ihtyc. Ne pê me xet itajê cunea mehprõ pyxit ata me, me hikwa partu, ne mehprõ ita kam jũm te mehkra nõ rer nare kam mehcunea mehhi.
32 Mã hapu na mehkôt mehprõ ita te hajỹar ne ihtyc.
33 Ne mehtyc jirô pê, hacpỹa mã amehtĩr jõ amcro kam, cute me xet itajê cunea cume hikwa ita kam, jũm quê ha mehprõ ata to ihprõ? — hane.

34 Mã Jeju me cumã:

— Me amãa, nee hacpỹ mã mehtyc tĩr xà nare, na mã ca ame icukij to hane. Ne ca ihkaj na ame to. He pjê ita kam pyjê me, me hũmre ihtỳj ame hikwa.

35 Ne por me Pahpãm kampa, ne catyt kam me ipa, ne me ty, ne hacpỹa mã mehtyc xà jahpa ne mehtĩr, ne Pahpãm wỳr me api, ne cahê na mehkrĩ atajê ri, nee me hikwa tuw xà nare.

36 Ne me cupê côjkwa kam Pahpãm jarkwa to memprar catêjê pyràac. Jũ wỳr quê jũm ty, ne jũ wỳr quê hanea ne jũm hikwa tuw. Ne me cupê Pahpãm kra. Ampo na? Hacpỹa mã amehtĩr, cwỳrjapê ri me cupê Pahpãm kra.

37 — He pê Mojxe xwỳ hirãa pê me amã hacpỹa mã mehtyc ne mehtĩr na to hahkre. Xà ca nee me aprêj pôc ne nee cute caxàr nare ata jarẽn to me amji japackre nare? Pê aprêj pôc te caxàr nare ata kam Pahpãm jõkre Mojxe mãaw jarẽ, ne cumã:

“Ipê apãm Pãm Cati, ne cormã ipê me aquêtjê Aprãw me, Ixac me, Jaco Pãm Cati wa” hane.

Ne nee pê amji jarẽn to:

“Pê ipê Aprãw me, Ixac me, Jaco Pãm Cati” hajỹr nare.

38 Ne cute amji jarẽn xà ita kôt ri me pamã Pahpãm pê mehtĩr jõ Pahpãm na hahkre pej, ne nee cupê mehtyc jõ Pahpãm nare. Pahpãm mã mehcunea tĩr pit, ne nee cumã jũm tyc nare. Cwỳrjapê cu me pahte me Aprãw xwỳ me, Ixac xwỳ me Jaco xwỳ tĩar na me harẽn par — hane.

39 Mã Mojxe jõ kàhhôc to hahkre catêjê nõ kwỳ hanea ne curi mehcuhhê itajê te me cumã:

— Nee ate gũjarẽn xà ita to ihcupan nare. Ne gũjarẽn xà ita peaj to impej — hajỹr.

40 Hamre, mã hipêr jũm mã ihcukij xà nõ to ihcukij prãm nare.

Pê Jeju hacpỹa mã mehcukij

41 Mã Jeju cormã me cumã:

— Wa ha por pê Pahpãm jũm pê Crixtô to awjahkre ata na me acukij. He ca ajte Crixtô pê Tawi xwỳ tàmxwỳ tàmxwỳ na me harẽ.

42 Ne pê Tawi xwỳa ajco ihkàhhôc kam increr xà kam ihhôc to hane he:

“Ijõ Pahhiti te ijõ pahhi mã harkwa to hajỹr he:

‘Icahê na, Pahhi jỹr xà kam, awpôc rũm jỹ.

43 Wa ha apar krac ri me acurê
xwỳn atajê cunea nõr na
me to, quê ha me nõ, ca
ha ate me tohjê na cute me
gahkre pej xà na, me hipy
apar xãm’ ” hane.

44 Pom pê Tawi xwỳ Crixtô to hõ
pahhi na ihcukij ita kam, jũ mã
quê ne cupê ihtàmxwỳ? Ampo
na? He cormã Tawi ihtĩar na
Pahpãm cahê na côjkwa kam apu
ipa — hane.

Pê Jeju me cumã Mojxe xwỳ jõ kàhhôc to hahkre catêjê cawpa

45 Mã me hàhtôti atajê ame Jeju
kampa, mã Jeju te ihkôt me ipa
catêjê mã harkwa to:
46 — Co he, me cumã Mojxe xwỳ
jõ kàhhôc to hahkre catêjê to me
guphêa ne, nãmri mehkà impeaj
kam hãn ne ame ipa to prãm, ne
hãn ne cute me hũpa kam me
cumã mehcakôc na me to prãm.
Ne ma hãn ne cute me cuprõn
xà kam apu pjê kam mehkrĩ caca,
ne mehkrĩ xà impeaj kam hãn ne
mehkrĩ to prãm. Ne hanea ne me
hõ pahhi jõ amji kĩn kam, hãn ne
me hõ impeaj na mehprãm.
47 Ne hãn ne pyjê pê impjên tyc
ne impijapit atajê mã amehhêj, ne
hãn ne me cupê ampo to ahkĩ.
Ne me cupê me hàhkĩj xi na amji
to me ipimxur prãmte, hãn ne
mehcunea kam mare mã Pahpãm
mã mehcakôc to mehkrỹnre nare.
Cwỳrjapê quê ha mehkên xà te
me kam ipihur xà atajê me cumã
ihkêanre ne — hajỹr.

21

Pê impijapit Pahpãm mã hõ pore cunea gõ

1 Ne amcro nõ na Jeju, Hũm Cati
to me amji kam hapac xà jũrkwa
kam hãm ne xa, ne ame hakràj
catihti atajê te mehpore jõr na me
hõmpu, mã ihpore incjên xà kam
me cucjê.
2 Ne hanea ne cute jũm cahãj
pê impjên tyc ne impijapit ata
pupun, mã cute ihpore incjên xà
kam ihpore hy to ipijakrut peaj ne
hàr.
3 Mã Jeju te ihkôt me ipa catêjê
mã harkwa to hajỹr he:
— Ampeaj kam wa ha me amã
awjarẽ. Cahãj pê hamreare ata te
ri mehcunea jirôa pê ihpore jõr.
4 Ne mehkwỳ jakràjti catêjê te
me hõ pore cahhur jàhhuc atajê
pit jõr. Ne cahãj ita nare, cute to
amji to ipijapar xà ita ri, cute amji
pê ihcunea jõr — hajỹr.

Pê Jeju Hũm Cati jũrkwa jamre na harẽ

5 Mã mehkwỳ Pahpãm to me
amji kam hapac xà jũrkwa to
amehcakôc to:
— Ampeaj kam ikre ita pej! Ne
ahna kẽn itajê impejti! Ne kam
cute ame Pahpãm mã ampo pejti
jõr atajê cunea impejti — hane.
Mã Jeju te mempar ne me cumã:
6 — Ỹhỹ, pom ampo cunea im-
pejti ca ame hõmpu itajê, quê ha
ihtỳj jũ caxuw ihcunea hamre tu,
ne nee pom ca ame kẽn pupu itajê
nõ hàhhuc, ne amji jipy nõr nare
— hajỹr.

Amji pupun kên jõ amcro jarẽn xà

7 Mã cute me Jeju cukij to:
— Me imã ampo to hahkre catê,
jũ caxuw quê ha ita hane? Ampo
quê ha jũ na me imã, wa ha ihkôt
me ita te hajỹr xà ita jahkre pej?
— hajỹr.
8 Mã Jeju me cumã:
— Me guphêa ne, quê nee jũm
me anõ mã ihhêj nare. Ampo na?
He quê ha me hàhtôa ne ijaprỳ
na ame amji to mehhêj to me ipa,
ne me amã: “Hamre, ramã amcro
hyr xàa kam hàhhuc” hane, nare,
quê ha me amã: “Ipê Pahpãm
te Crixtô to côjkwa pĩn me amã
hũjahkre ata mã, wa he” hane.

Cakrô, ca nee me anõ ihkôt amji
kam gapac nare.
9 Ca ha jũ ri me ipijapu nõ jarẽn
pa, ne nee ame hũpa nare. Nare,
quê jũ ri, krĩ nõ kam pahhi na
ame ajpẽn jũrê, ca me harẽn pa,
ne nee ame hũpa nare. Quê ha
ampo itajê cunea hane cakrô, nee
cormã me hamre xà kam hàhhuc
nare, ne ihtỳj hõtpê ita hapôj to
ipa.
10 — Quê ha krĩxàre kwỳ me,
mehkwỳa ame ajpu, ne krĩ kwỳ
me, krĩ kwỳa me ajpẽn kam pra.
11 Ne pjê jàhtôa kam pjê ahcu-
jrõ, ne pjê jàhtôa kam prãam to
prãm, ne pjê jàhtôa kam quê ha
ame hà catia to cati. Quê ha
ihprõt pê côjkwa kam ame ampo
kêanre pupu, ne pjê kam cute me
ampo kêanre pupun xà ata, quê
ha mehcunea mã hũpaa to hũpa.
12 — Ne ita te hajỹr xwỳjrea na,
ca ha ame amji pupun xà kêanre
to ame amji pupu. Quê ha ame
gahê ne me apro, ne hãn ne ame
acahhy, ne me hacjên xà mã me
gacjê, ca ha kam me acuhhê. Jirô
pê mã quê ha, cute me cuprõn
xà jũrkwa kam mehcukij catêjê
jũhkra mã me gacjê, quê ha me
acukij pa, jirô pê mã quê ha hipêr
me hacjên xà kam hãn ne me ato
awcapê. Ne icwỳrjapêa quê ha
pjê jõ pahhi cuna mã me apyxwỳ.
13 Ca ha cuna mã me acuhhê, ne
me ijarẽn pejti to me cumã ijarẽ.
14 Ne nee me acakôc xà to ate
ame amji pytàr xà atajê to cormã
ne ame amji japackre nare.
15 Ampo na? He wa ha cormã
me amã acakôc xà gõ, ne me amã
ate me amji jahkre pejti gõ, quê
ha nee me acurê xwỳn atajê ame
ato hũràc nare.
16 — Ne quê ha ajte me apãmjêa
me, me akjêjêa me, me gũkjê
catêjêa me, me gõ ikwỳ nõ catêjêa
me, amjia kôt me hacjên xà kam
me ato awcapê, ne ihtỳj me anõ
cura.
17 Ne icwỳrjapêa quê ha
mehcunea ame acurê.
18 Ne me awcanãa ne. Ampo na?
Quê ha nee me apê akĩ nõ pyxitre
nõ ipictor nare.
19 Na ca ha ampeaj kam me
awcanã, ne atỳj me amji pytà.

Pê Jeju Krĩpinkrên jamre na harẽ

20 — Ca ha krãhtare me,
me hàprê catêjê me, cute me
Krĩpinkrên krã na me hõmpu,
ne krĩ ata jamre na me to amji
japackre pyrentu.
21 Por ca jũmjê Juta jõ pjê kam
ame apa atajê, kẽnti wỳr me aprar
pyrentu! Ne Krĩpinkrên jõ krĩa
kam ame apa atajê, krĩ pê me
gapôj, ne me aprar pyrentu! Ne
por ca pur kam ame apa atajê krĩ
wỳr me aprar nare!
22 Ampo na? He amcro atajê
pê quê ha Pahpãm te Juta catêjê
to kên xà jõ amcro. Ne pê ramã
Pahpãm hõ kàhhôc kam, amcro
atajê na, ampo cunea kên xà te
hajỹr na to awjahkre.
23 — Pỳj me hêj xi, pyjê mehkra
to tic atajê, ne hanea ne pyjê mã
me kra kryjre atajê me, mehkà na
kjê catêjê atajê! Ne pjê ita kam,
quê ha me ate amji pupun xà kên
crire nare me awỳr cator. Quê
ha Pahpãm me awỳr me akên xà
kêanre kujate, pjê ita wỳr.
24 Quê ha me hàhtôa ne wapo
xwahhi to mehcura, ne hanea
ne me hàhtôa ne mehpro ne
pjê cunea wỳr ame to ajcrà.
Por krĩxàre pê mehcahkrit te me
Pahpãm jahkre kêatre atajê, quê
ha ihtỳj Krĩpinkrên kam ame ipa
ita na, quê ha ahnaa hõ amcro
cahhur kam ahtwỳ.

Pê Jeju pjê wỳr cute amji jaxàr xà jarẽ

25 — Ne itajê cunea te hajỹr xà
wỳr, ate me hahkre pej xà, quê
ha pyt kam hapôj, ne putwrỳ kam
hapôj, ne caxêre kam hapôj, na

quê ha pjê kam itajê mehkrã acto
tu ne. Côxwa jàhkrihkrit kêanre
ata cupate, quê ha nee jũm cute
amji kam hapac xà nõ na amji
jahkre pej nare.
26 Ne mehcunea mã, quê ha pjê
wỳr ampo kên cator xà ata hũpaa
to hũpa. Na quê ha pjê kam me
ajhu ne me hikwa. Ampo na?
He quê ha côjkwa kam caxêre
cunea amji mã ihkrĩ xà to ahpa,
cwỳrjapê quê ha hũpate amjia
kôt pjê kam ame ajhu.
27 — Ata caxuw quê ha côjkwa
pĩn ahpar mã ipê me Ahàkà carôt
tỳjti me, hàhcujrohti ata mea mã,
ahpar mã iwrỳc to mõ, ahcakrã
kam. Quê ha mehcunea me
hõmpu ne me Ahàkà pê Pahhiti
catia na me hahkre pej.
28 Quê ha ampo itajê hajỹr kam
tẽ, ca me awcanãa ne, ne me amji
tỳaj ne, ne côjkwa wỳr, ca kàj mã
me rĩt. Ampo na? He ahtũm nare
wa ha me apytà. Ne por ite me
apytàr xà ata kôt harẽn xà te hajỹr
he.

Pĩxô kôt harẽn xà

29 — Por pĩxô pàr nõ ata, nare,
ampo pàr ata he.
30 Quê ha ramã ihhô tetet cato,
ca ha me hõmpu, ne me amji
jahkre pej pyrentu, ne me amji mã
harẽn to: “Ahtũm nare, quê ha ta
iwrỳc pyrentu” hane.
31 Quê ha ampo itajê cunea apu
hane, ca ha me hõmpun to hane,
ne me to amji japackre pyrentu,
nãmri Pahpãm te pjê to ihhimpej
xà jõ amcro ata ramã cator xàa
kam.
32 — Ne me to amji japackre
peaj ne, nãmri quê ha mehtĩr itajê
tyc xwỳjrea na ampo itajê cunea
hajỹr to hane.
33 He me ijarkwa ita to amji
japackrea ne, nãmri quê ha pjê
me côjkwa ihtỳj jũ caxuw hamre,
ne icakôc xà ita, quê ha quêt
hàhhuc rohnỳtti mã, ne nee jũ
caxuw hamre nare.

Cu ha me amji jamãr prãm to me papa

34 — Ne me ca, me amji kôt
hakop to impeaj to me apa. Ne
nee amji kĩn na me gàkrun to pit
mã me amji japackre to me apa
nare. Ne nee côxỳhti to amji to
me apipãn to pit mã ame amji
japackre nare. Ne nee me ate amji
to ame apijapar xà to pit mã ame
amji japackre to me apa nare. Ca
ha itajê to pit mã ate ame amji
japackre to me apa na, quê ha
ampo cunea jamre xà jõ amcro
awỳr cato, ne amõr pejti kam apro
to hane, pom quê ampo pro xà
ihpro he.
35 Ne quê ha pjê cunea kam
amehkrĩ atajê cunea wỳr amcro
ata cato.
36 Cwỳrjapê ca ha gõtpê me
amji kôpĩr peaj to me apa, ne ma
Pahpãm mã me amji cajrẽn, mãr
ca xwỳ mã ampo itajê pê me amji
pytà, ne cupê me gapôj, ne icuna
mã me acuhhê tu — hane.
37 Pê Jeju amcro cunea kam ajco
me cumã ampo to hahkrea to pyt,
Pahpãm to me amji kam hapac xà
jũrkwa kam. Ne ahna caxwa, pê
ma krĩ pê hapôj, Pĩxô jõ kẽn wỳr,
ne curia hãn ne amji to apẽ.
38 Pê côjkwa caprêc kôt ajco me
hàhtôa ne ma Pahpãm to me amji
kam hapac xà jũrkwa wỳr me pra,
cute me Jeju kam hapac prãmte.

22

Pê Jeju curê xwỳn ahna me ajpẽn pa

1 Pê ramã me Hakren xà jõ amji
kĩn ata wỳr amcro incrêre ne nõ.
2 Pê ajco Pahpãm mã mehcajrẽn
catêjê jõ pahhi me, Mojxe xwỳ jõ
kàhhôc to me cumã hahkre catêjê
me, ihtỳj ame Jeju curan prãm, ne
tee ame to hahkre. Ampo na? Pê

ampeaj kam ihkôt me cumã me
hàhtôti atajê cupa na pê.

Pê Juta ihpore kôt Jeju kên mã
mẽn prãm

3 Pê me pahcurê xwỳn pê
Xatanaj carõ kên ata Jeju kôt me
ipa catêjê te tôxi atajê nõ, pê Juta
Carijot ata mã axà.
4 Pê ma Juta tẽ, ne Pahpãm
mã mehcajrẽn catêjê jõ pahhi me,
Pahpãm to me amji kam hapac xà
jũrkwa jamãr catêjê me, Jeju na
cute me ajpẽn par. Mã Juta te
me hũhkra mã Jeju to hahkre ne
haxàr na, me cumã amji ton.
5 Mã ame hakry, ne cute me Juta
mã ihpore jõr na me amji ton.
6 Mã hamre, Juta te ihpore pyr
na ihtỳj cute me cumã Jeju jõr na
amji ton. Quê ha nee me hàhtôti
atajê nõ Jeju pupun nare kam,
cute jũ ri ahte me cumã hõr na,
me ajpẽn par.

Pê Jeju me Hakren xà jõ amji
kĩn jõ na awjahkre

7 Mã ramã me Hakren xà to cute
ame amji japackre xà jõ amcroa
kam hàhhuc. Mã amcro ata kam,
amji kĩn ata caxuw Juta catêjê te
ahpỹanre na ame carà cahàcre
hôhti kra pê mehkritxwỳ ata cu-
ran.
8 Mã Jeju te Petrô me Jowãw
kujahêc, ne me cumã:
— Me mõ ne me pamã pyt
caxuw me Hakren xà jõ amji kĩn
jõ nõ to — hajỹr.
9 Mã cute me Jeju cukij ne me
cumã:
— Jõ ri wa ha mẽr ame pajõ ita
to? — hajỹr.
10 Mã Jeju me cumã:
— Me ikampa, ca ha ramã krĩ
mã me axàr xàa kam, quê ha me
hũmre nõ ata cô jacjê ne to ipa,
ca ha me ajpẽn cajpa, ne ma me
hũnã, ne ihkôt me mõ. Quê ha jũ
ri ikre nõ mã axà, ca ha hanea ne
ihkôt me axà.
11 Ne me ikre jõ pahhi ata cukij,
ne me cumã: “Me cumã ampo to
hahkre catê te me acukij xà na
me ikujahêc, wa me acukij, jũ ri
mõrmõ ikre caxwỳn nõ ita, pom
quê ha ihkôt me ipa catêjê me
kam me me Hakren xà jõ to apà
ita?” hane.
12 Quê ha kỳaj pê me amã
ikre caxwỳn cati nõ ata jahkre,
ne ramã kam ampo cunea, kam
cuhôn xà, ne kam ahna mehkrĩ
xà, ne kam ahna me hàpàn xà,
quê ha me amã hahkre. Ca ha
curia pyt caxuw me me Hakren xà
jõ nõ to — hane.
13 Mã hamre, ma me pra, ne krĩ
mã me hàr, ne Jeju te me cumã
ampo cunea jarẽn xà atajê cunea
na me cator, ne cute pyt caxuw me
hõ ita ton.

Pê Jeju ihtyc xà na amji jarẽn

14 Mã ramã kaam hàhhuc, mã
Jeju me, ihkôt me ipa catêjê me,
me hàpàn xà na me hỹr, me hàpàn
xà caxuw.
15 Mã Jeju me cumã:
— Wa ijõtpê ikên mã ixàr
xwỳjrea na, me acahê na me
Hakren xà jõ ita kur na amji to
prãm.
16 He ampeaj kam wa ha me
amã amji jarẽ, wa ha hipêr me
Hakren xà jõ ita nõ krẽr nare,
quê ha ahnaa Pahpãm pjê kam
mehcunea to ihhimpej kam tẽ, wa
ha cormã ihnõ krẽ — hane.
17 Ne cute mehkõm xà pyr, ne
cute Pahpãm mã to hũrên hakryti
na amji jarẽn, ne ihkôt me ipa
catêjê mã:
— Mĩ, me akõm xà ita py, ne me
acunea me to akõm pa.
18 Ampeaj kam wa ha me amã
amji jarẽ, wa ha hipêr jũ caxuw
pĩxô cacô ita kwỳ to ikõm nare,
quê ha ahnaa Pahpãm mehcunea
to ihhimpej kam tẽ, wa ha cormã
ihnõ kwỳ to ikõ — hajỹr.
19 Jirô pê mã ri cute pãw pyr, ne
Pahpãm mã to hũrên hakryti na

cumã amji jarẽn, ne ihcokjêr ne ihkôt me ipa catêjê mã hõr par, ne me cumã:

— Pom pãw ita, ijĩa mã he, wa hãn ne me amã cugõ, ca atỳj me ku. Jirô pê mã, ca ha ate me ito amji japackre prãmte, atỳj pĩxô cacô ita to me ikõ, ne me pãw ita kur to me acuhhê tu — hane.

20 Ne me hàpàn jirô pê, cute hajỹar ne pĩxô cacô na me cumã ihkõm xà jõr, ne me cumã:

— Pom pĩxô cacô ita, icaprôa mã he, ne me anaa wa ha haxwỳ. Ata to wa ha me amã ite amji kam ijapac xà intuw to awjahkre.

21 — He ramã, pom ca me jỹ itajê nõ te icurê xwỳn catêjê jũhkra mã ijaxàr, mã cute me icuran na, imã hahkre pej.

22 Ỹhỹ, wa ha itỳj ipê me Ahàkà cati ityc to prãm. Ampo na? Pê ramã Pahpãm ityc xà ata na amji mã to ihhimpej hiahpuro. Pỳj me hêj xi, por quê ha me ikên mã ijaxà ata, quê ha ijirôa pê amji pupun xà kêanre to amji pupu — hajỹr.

23 Mã ahpỹanre na, cute me ajpẽn cukij kam mehtẽm, ne me ajpẽn mã:

— Pỳhàpà, jũm mã quê ha ajte me hũhkra mã haxà? — hajỹr.

Jũm ri amji jirôa pê cati

24 Mã me ahna ahtũmre, Jeju kôt me ipa catêjê te ajpẽn jirôa pê me cati na me amji jarẽn kam mehtẽm.

25 Mã ahna Jeju pê ihkaj na me kam, mã me cumã:

— Ỹhỹ, pjê ita cunea kam krĩxàre jõ pahhi cati catêjê cunea mã amji to me catia prãm. Ne cumã mehcunea te hàpên na to prãm, na ri ihtỳj me to ihhimpej. Ne por mehcunea tehcajpa atajê te ri amji to me cati prãmte amji mã me haprỳ to: “Mehcunea Tehcajpar Catêjê” hajỹr.

26 — Itajê cunea te hajỹr pit, ne me akwỳa kam, quê nee itajê nõ hajỹr nare. Me akwỳa kam, quê ha jũm catihti ata pê curmã jũm tuw ata pyràac. Ne por me gõ pahhi ata, quê ha ihhêj rũm cupê me amã hàpên catê pyràac.

27 Mẽr jũm ri, me hũmre mã amji jirô pê cati? Xà ajkĩ hàpàn xà na jỹ ata? Nare, xà ajkĩ me cumã me hõ jõr to pra ata? Ỹhỹ, por hàpàn xà na jỹ ata ri, me hũmre mã me hirôa pê cati. Ne Pahpãm mã ita na ihkaj na. Ne cumãa, por me cumã hõ jõr to pra ata ri quêt cati. Ne ipêa ri me amã hàpên catê ata pyràc.

28 Ca gõtpê ikôt me apa, ne icahê na ramã me ate me amji pupun xà kêanre kwỳ to ame amji pupun.

29 Cwỳrjapê ri Pahpãm te me acunea to ihhimpej xà na ixãm. Ne pa, wa ha hanea ne me ate me to ahimpej xà na me apyxwỳ.

30 Ca ha, por curi ite ihimpej xà kam, ijàpàn xà na me akrĩ xà ata kam me apà, ne ahna me ikõ. Ne ca ha hanea ne me Pahhiti krĩ xàhti catia ata kam me akrĩ, ne Ixaher catêjê kwỳ te tôxi atajê mã cute amji kam me hapac xà na awcapi, ne ahna mehcukij, ne me cumã to ahimpej to me akrĩ — hane.

Pê Jeju Petrô mã awjarẽ

31 Ne cute Ximãw Petrô mãn ne cumã:

— Ximãw, Ximãw, nãmri ajco, nãmri ramã me pahcurê xwỳn pê Xatanaj te ato arỳjhy, ne acarêr ne acajpẽr prãmte acaxuw amji mã Pahpãm na hàhwỳr.

32 Wa ramã ite, ca nee ate ito amji mã ahimpej jicu nare na, Pahpãm mã acajrẽn. Na ca ha gõtpê ipê ampỳre mã apu mõ, ne ana ahtũm nare, ca ha hacpỹa ne iwỳr amji jaxà, ne acato, ne me akwỳ mã hũcanãr xà to ihtỳaj ne ajco — hajỹr.

33 Mã Petrô Jeju mã:

— Ỹhỹ, wa ita kam ihcunea caxuw apu mõ. Quê ha hapacta ne akôt me ijaxà, ne jũ na me ito. Wa ha itỳj awcanã ne akôt ty. Ne nee imã ihnõ na hũpa kênre hamreare — hane.

34 Mã Jeju cumã:

— Petrô, ampeaj kam wa amã awjarẽ. Ca ha caxwa ita kam, hôxãhxãc kàr xwỳjrea na ate ijahkre pej nare na, amji to ahêj to incrê — hane.

Ihpore cjên xà me wapo xwahhi jarẽn xà

35 Jirô pê mã ri Jeju te ihkôt me ipa catêjê cukij, ne me cumã:

— Xà ca gõtpê amcro ata to me amji japackre, mãr pê wa me akujate ata to? Pê wa me apê ihpore cjên xà nare kam me akujate, ne me apê me akà nare kam me akujate, ne me apê ampo hamreare kam me akujate. Xà ca gõtpê ajkĩ ite me apê ampo hamreare kam me akujahêc ata to me amji japackre? Xà pê ajkĩ hõtpê me apê ampo hamreare? — hajỹr. Mã me Jeju mã:

— Quê, me ipê ampo hamreare nare, pê hõtpê me imã ampo cunea — hane.

36 Mã Jeju me cumã:

— Por me amã ihpore cjên xà atajê me, me gàhcukrêj atajê me, gapacta ne ita caxuw me acwa. Ne por me apê wapo xwahhi nare atajê, atỳj me gitô kà to ihpore na me ahpa, ne amji mã me to wapo xwahhihti japrô.

37 Pê ramã Pahpãm jarkwa na mehcakôc catêjê nõ hõ kàhhôc kam, ina ihhôc to hane he:

"Quê ha mehkên catêjê me, me to ajpẽan" hane.

Ampeaj kam wa me amã awjarẽ, por pê ramã ihkàhhôc ina ampo to hũjarẽn xà to awjarẽ ata, quê ha ihtỳj ito hanea to ito hane — hane.

38 Mã ihkôt me ipa catêjê me cumã:

— Me ijõ Pahhi, nãmhã, ramã wapo xwahhihti pijakrut he — hane. Mã Jeju me cumã:

— Mẽr nãmhã, quê ha taa mã — hane.

Pê Jeju Pĩxô jõ kẽn wỳr mõ

39 Mã hamre, ma caxwa ri Jeju Pĩxô jõ kẽn wỳr mõ. Pê ramã curi ipa to amji pyràac, na pê mõ. Pê ma ihkôt me ipa catêjê ihkôt me mõ.

40 Ne curi me cator, mã cute amji mã hỹr xà ata mã cator ne kam hỹr, ne ihkôt me ipa catêjê mã:

— Ma Pahpãm mã me acakôc, ne cumã me amji cajrẽn, ne ahna me ahwỳ, mãr quê ma me atête me pahcurê xwỳn to pên to mõ, mãr quê nee me acyt, ca ame cumã me apec nare prãmte — hajỹr.

41 Ne hãm, ne cute cahi rẽn to trĩnta ne ihkõn krã na hỹr, ne cute Hũm Cati mã ihcakôc kam ihtẽm, ne cumã:

42 — Inxũ Cati, pom wa ikên xà na amji pupu ita pê ihhêj rũm ikõm xà pyràac. Wa ma apu ikên ita cunea to ikõm caca. Quê ha amã itête ikên to ikõm xà ita camẽn prãm na, ca ha gapacta ne atỳj itête camẽ, nãmri quê ha amã ite to ikõm na ito prãm na, wa ha itỳj to ikõ. Ampo na? Por ate ampo to amji mã ina prãm xà ata na, wa ha itỳj ahnaa mã akôt amji kampa — hajỹr.

43 Mã côjkwa pĩn Pahpãm jarkwa na imprar catê nõ hỹrmã iwrỳc, cute cumã hũcanãr xà to ihtỳj prãmte.

44 Mã cumã amji kĩn nare ata te ihcãmxêr, ita pê ihhêj rũm ampo xà ihtỳaj te ihcãmxêr. Mã hũcanãar kam cormã Hũm Cati mã ihcakôc. Mã ahna cô pehpec

ita pê ihhêj rũm caprô te pjê kam
apu ihpehpec pyràac.
45 Mã cute cumã ihcakôc jirô pê
hãm, ne ma ihkôt me ipa catêjê
wỳr mõ. Ne me hõt wỳr cator, mã
ihtỳj me hikwa ne ame gõr, ne pê
me cumã amji kĩn nare, na pê me
hikwa ne ame gõr.
46 Mã cute me cumã harkwa
cator, ne me cumã:
— Ampo na mã ca me gikwa ne
ame gõr? Ame ampra ne ame to
acuhhê, ne Pahpãm na ame ahwỳ,
mãr quê nee me pahcurê xwỳn
me amã ampo kên to hahkre nare
— hajỹr.

Pê Jeju cama amji na me hamã, quê mehpro

47 Ne Jeju cormã ame cumã ih-
cakôc kwỳa kam, mã me hàhtôa
ne hỹrmã me cator. Ne pê Juta
Carijot ita pê Jeju kôt me ipa
catêjê te tôxi atajê nõa, Jeju wỳr
me hàhtôa ne me to mõ, ne ma
Jeju wỳr tẽ, ne cute cahôr prãmte
ahna hàhtêp.
48 Mã Jeju cumã:
— Xà ca ha ajkĩ atỳj ipê me
Ahàkà cahôr xà ita to kên mã
amẽ? — hane.
49 Mã Jeju kôt me ipa catêjê te ita
na me hõmpun to hajỹr, ne cute
me Jeju mã:
— Me ijõ Pahhi, xà wa ha itỳj
me ijõ wapo xwahhihti ita to me
kam tẽ? — hajỹr.
50 Mã mehnõa te wapo xwah-
hihti to Pahpãm mã mehcajrẽn
catêjê jõ pahhi mã hàpên catê nõ
ata kam ihtẽm, ne cupê hapac
jakep, awpôc rũm.
51 Mã Jeju cumã:
— Ame hajỹr nare! — hane. Ne
cute hapac jakep ita na hũ xir, ne
cumã ihcupên, ne cumã to impej
pyrentu.
52 Jirô pê mã ri Pahpãm mã
mehcajrẽn catêjê jõ pahhi me,
Pahpãm jũrkwa jamãr catêjê me,
prohti kam me, cute mehpro. Mã
Jeju te me cumã harkwa to:
— Pỳhàpà, xà ajkĩ ipê cute me
pahhi jũhhyr na me to ihhimpej
catê jõ pahhi na mã, ca me gõ
kôtàre me, me gõ xwapo xwahhi-
hti itajê to me ipro to me mõ?
53 Pom wa amcro cunea kam
Pahpãm to me amji kam hapac xà
jũrkwa kam me acape na apu ipa
ita? Ca rỳ jũ caxuw ate me ipro
prãm nare. Ne hamre ita kam
ri me gõ amcro, ne me pahcurê
xwỳn jõ amcro, na ca ha atỳj me
pahcurê xwỳn jõ awcapàtkôa kam
ame apê — hajỹr.

Pê Petrô Jeju pupun nare na amji to ihhêj

54 Ne hamre, cute me Jeju pro,
ne ma cute Pahpãm mã mehca-
jrẽn catêjê jõ pahhi jũrkwa wỳr
me to mõ, ne me to hàr. Mã Petrô
hapua na Jeju na mehkôt mõ.
55 Mã ikre jarkwa cahê na, carã
ata kam cute me cuhôn, ne ipu
na amehkrĩ, mã ma Petrô mehwỳr
mõ, ne me cahê na cuhy na hỹr.
56 Mã ikre kam hàpên catêjê
cahãj nõ ata te Petrô pupun, ne xa
ne hõmpun tỳjti, ne cumã:
— Pom jỹ ita pê Jeju na mehkwỳ
nõa ri — hajỹr.
57 Mã Petrô cumã:
— Pỳhàpà, pyjê nõ ita, wa nee
ite jũm ita jahkre pej nare — hane.
58 Ne ahna ahtũmre mã
mehkwỳa xũmre nõ ita tẽ ne
cumã:
— Apê mehkwỳ nõa mã ca —
hane. Mã Petrô cumã:
— Hũmre nõ ita, nee ipê
mehkwỳ nare, ipê jũmjê itajê
jahkre kêatre — hane.
59 Ne hamre, ahna ahtũm rya
mã mehnõa hỹrmã mõ, ne cute
Petrô mã:
— Ỹhỹ, he ampeaj kam ri cupê
mehkwỳa nõ mã, pom hanea ne
cupê Hĩpôjajo catêjê nõ ita? —
hajỹr.
60 Mã Petrô amji tête apu cumã
ihhêj, ne cumã:

— Hãpà, hũmre nõ ita, pom
ca apu ampo jarẽ ita, ipê hahkre
kêatre, wa nee ite hahkre pej nare
— hane. Ne cormã jỹ ne apu
ihcakôc kwỳa kam mã hôxãhxãc
kàr.
61 Mã ikre kam, hacpỹ ne Jeju
Petrô wỳr ipipkjêr ne hõmpun
tỳjti. Mã cute Jeju te cumã:
“Caxwa ita kam, hôxãhxãc kàr
xwỳjrea na, ca ha ate ijahkre
pej nare na amji to ahêj to in-
crê” hajỹr na, to amji japackre
pyrentu.
62 Ne ma hãm ne cator ne mõ.
Mã ihpahàm te ihcãmxêr pyrentu,
mã amrãa to amrã.

Pê krãhtare Jeju cahhy

63 Mã me hũmre ame Jeju jamã
atajê ame hũn kêanre, ne amehc-
ahhy.
64 Ne mento pro ne mehcukij to:
— Mẽr jũm te mã acakwĩn?
Harẽ! — hane.
65 Mã hamre, me hũmre itajê
ame hapactua kam ame ahna
xwỳ.

Pê Jeju prohti kam me cuna mã xa

66 Mã apẽ, mã cute me amji
to cuprõn. Prohti kam me, cute
Pahpãm mã mehcajrẽn catêjê jõ
pahhi me, me cumã Mojxe xwỳ jõ
kàhhôc to hahkre catêjê me, cute
me amji to cuprõn. Ne cute me
cuprõn jirô pê mã ri cute me Jeju
na hàhwỳr, prohti kam me hipôc
ri hãm prãmte. Mã cute me hãm.
67 Mã cute mehcukij, ne me
cumã:
— Me imã amji jarẽ, xà apê,
por pê Pahpãm Crixtô capi ne to
awjahkre ata mã ca? — hajỹr. Mã
Jeju me cumã:
— Ỹhỹ, xà wa me amã amji jarẽ,
ca me ikampa ne gõtpê amji mã
me ito ahimpej? Hãpà.
68 Xà wa hanea ne me acukij, ca
ajkĩ me imã ampo jarẽ? Hãpà.
69 Ne hamre, quê ha hãn ne
ipê me Ahàkà, Pahpãm carôt catia
kam, awpôc rũm, hĩkjê rũm jỹ —
hane.
70 Mã mehcunea me cumã:
— Pỳhàpà, xà ampeaj kam apê
Pahpãm kra? — hane. Mã Jeju me
cumã:
— Ỹhỹ, pom ca me caa ipê
Pahpãm kra na me ijarẽ ita? —
hane.
71 Mã cute mempar ne ajpẽn mã
me harkwa to:
— Ỹhỹ, ita caxuw cu nee jũ rũm
me jũm te harẽn xà kên nõ kam
me pajapac prãm nare. Ampo na?
Ramã harkwa te harẽn xà kêanre
to harẽn, cu pahte me pajapac jĩa
to mempar — hajỹr.

23

Pê Jeju Pirat cuna mã xa

1 Mã prohti kam mehcunea
xãm, ne ma Jeju to, por Pirat pê
Roman jõ pahhiti jarkwa kôt krĩ
to ihhimpej catê ata wỳr me mõ,
ne cuna mã cute me hãm.
2 Ne cute me Jeju kôt harẽn to
me hêj xi xà kêanre kam me to
ihtẽm, ne me cumã:
— Ỹhỹ pahhi Pirat, wa ampo na
ite me hũmre ita pro ne awỳr me
to imõr nare. Wa ite me ijapac
jĩa to mempar, mã apu Roman
catêjê jõ pahhiti pê Xexa jũhhyr
prãm. Ne hanea ne, me ikam
mare mã, quê nee pjê jahpan xà
na me Roman catêjê jõ pahhiti
mã me hàmjõr nare na, me to
ihcakôc to ipa. Ne hanea ne apu
cupê Crixtô na amji jarẽ, ne quê
ha xwahna ihtỳj amji to me ijõ
pahhiti — hajỹr.
3 Mã Pirat te Jeju cukij ne cumã:
— Xà ajkĩ apê Juta catêjê jõ
pahhiti? — hajỹr. Mã Jeju cumã:
— Pom ca caa ijarẽ ita? — hane.
4 Mã Pirat te Pahpãm mã mehca-
jrẽn catêjê jõ pahhi me, me
hàhtôa atajê mã:
— Ampo cwỳrjapê wa ihcuran
na me cumẽ? Wa nee ite hũmre

ita kam ampo kên pupun nare —
hajỹr.
5 Mã hipêr Pirat cunaa mã, cute
me harẽn kam mehtẽm ne me
harẽn to:
— Krĩ cunea kôt cute ampo to
hahkre xà itajê to ajpẽn caxuw me
irẽc to ipa. Hĩpôjajo jõ pjê kam
ri cute kam to ihtẽm, ne ramã me
pajõ krĩ pê Krĩpinkrêan kam, cute
ton kam ihtẽm he — hajỹr.

Pê Jeju Heroti cuna mã xa

6 Mã Pirat te me kam hapac ne
me cumã:
— Pỳhàpà, xãmte hũmre ita pê
Hĩpôjajo jõ pjê catêjê nõ mã? —
hajỹr. Mã me cumã:
— Ỹhỹ — hane.
7 Mã Pirat te Jeju pê Hĩpôjajo
catêjê nõ na hahkre pej, ne ma
pahhi Heroti pê Hĩpôjajo jõ pjê
jõ pahhi mã ihkujahêc. Pê ramã
Krĩpinkrên kam Heroti apu mõ,
na pê hỹrmã ihkujate.
8 Mã curi me to cator, mã Heroti
apu hakry. Ampo na? Cumã
Jeju pupun prãm, cwỳrjapê ri apu
hakry. Ne rỳ pêa mã hãn ne
Heroti Jeju te ampo cunea pihho
impejti ton xà atajê na harẽn pa.
Ne rỳ jũ caxuw cute hõmpun nare,
ne cormã cute hõmpun, cwỳrjapê
ri apu hakry. Ne apu Jeju cukij,
Jeju te kam mare mã cumã ampo
pihho pejti ton, mã cute hõmpun
prãmte.
9 Ne cute ampo jàhtôa ne ahna
ihcukij, mã nee Jeju te cumã jũ
mãn nare, ne aracri cupê xa.
10 Mã hamre, Pahpãm mã
mehcajrẽn catêjê jõ pahhi me,
me cumã Mojxe xwỳ jõ kàhhôc
to hahkre catêjê me, Heroti wỳr
me cator, ne Heroti kam mare
mã cute me Jeju to mehhêj xi
xà kêanre to mehhêj xi kam
mehtẽm.
11 Mã Heroti jõ krãhtare atajê
cama apu Jeju to hapactu xà
kêanre to me hapactu. Ne ame
ahna xwỳ, ne pea cute me pahhi
kà mã haxàr, ne me hapactua kam
ame to pahhi. Ne pahhi kà impejti
ata mã cute me haxàr, jirô pê mã
ri hacpỹa mã cute pahhi Pirat mã
mehkujahêc.
12 Mã hamre, amcro ata kam,
Heroti me Pirat te amji to me ikwỳ
nõ. Pê mam nee amji to me hõ
ikwỳ nõ nare. Pê mam nee me
amji cajrẽn nare, ne ajco me ajpẽn
curê.

Pê Pirat Jeju curan na harkwa

13 Mã Pirat te me Pahpãm mã
mehcajrẽn catêjê jõ pahhi me,
Juta catêjê jõ pahhi me, por curi
me hàhtôa ne ahna me xa atajê
me, cute me to cuprõn, ne me
cumã:
14 — Pom ca iwỳr me hũmre
to mõ, ne ate me imã cute pahhi
jũhhyr na harẽn ata na, ite ramã
ihcukij, ne nee ite kam ampo kên
mã icator ne hõmpun nare, pom
ca ampo na ame imã to awjarẽ
atajê na.
15 Mã hanea ne Heroti te
harkwa kên nõ na impar nare,
cwỳrjapê ri hacpỹa ne cute imã
ihkujahêc. Ne nee me anõ kam
mare mã hũmre ita te ampo to
kên nare. Ne mẽr ampo cwỳrjapê
wa ha ajte ahna me cumẽ, quê
mehcura?
16 Wa ha cama pryti kà kam
wakỳre to ihcahhyr na me cumẽ,
quê ha amehcahhy, jirô pê mã wa
ha ma ihkujate, quê ha tẽ — hajỹr.
17 Ne me Hakren xà jõ amcroa
kam ri cute ampo to me amji
pyràc xà ata pê hane he. Pê Pirat
hãn ne hõtpê me harkwa kôt me
cumã me hacjên catêjê pyxit ne
hapôj.
18 Mã me hàhtôti atajê te me
caràr kam mehtẽm, ne ame caràr
to:
— Me imã hũmre ita tyc na to
prãm, ne Parapa mã ca ha me imã
hikra — hajỹr.
19 Ne pê Parapa ata pê apu
pahhi jũhhyr prãm, pê hanea ne

ramã jũm ita cura, cwỳrjapê pê me haxà, pê ajco hikwa.

20 Mã hacpỹ ma mã Pirat te me hàhtôa atajê cukij, cute Jeju mã hikran prãmte.

21 Mã hipêr mehcunea te me caràr to:

— Pĩ kam me axô, quê ty! Pĩ kam me axô, quê ty! — hajỹr.

22 Mã hamre, Pirat te mehcukij to incrê ita caxuw ri me cumã:

— Nee cute ampo to kên nare, wa ha ajte ihcuran na me cumẽ. Wa ha cama pryti kà to apu ihcahhyr na pit mã me cumẽ, quê ha amehcahhy, wa ha ma cumã hikra, quê ha tẽ — hajỹr.

23 Hamre, mã kỳj cati pêa mã ame caràr, ne pĩ kam menxôr na awjahkre, me caràar kam. Ne cute me caràr ita to me Pirat hi kwĩn.

24 Mã Pirat te Jeju curan na me mẽn. Pom pê ahnaa ajco me to prãm ata na ri cute ahna me mẽn.

25 Ne cute Parapa te apu pahhi jũhhyr prãm, ne ramã jũm curan ata mã hikran. Ne me hũhkra mã Jeju jaxàr, quêt taa jũ na me to, por jũ mã cute ame ton prãm xà ata na.

Pê Jeju ma ihcuran xà wỳr mõ

26 Mã hamre, ma Jeju to me mõ. Ne me to mõr kwỳa kam cute pry kôt me Xiren jõ krĩ catêjê nõ cajpar, pê haprỳ Ximãw. Pê pur pĩn mõ, pê mehcajpa ne mehpro ne pĩhti ata krac ri me haxà, ne ahna me cumã quêt to mõ, pê ma Jeju kôt to kwỳ.

27 Mã me hàhtôa ne hapu na Jeju na me hõmpun to me mõ. Mã pyjê kwỳ Jeju kôt me mõ atajê ahna ame hõmpu, ne cama ame caprĩ ne ame kam amrã.

28 Mã hacpỹ mã me hỹrmã pipkjêr, ne cute me cumã harkwa to:

— Krĩpinkrên jõ pyjê itajê, nee ca ikam ame acwỳr nare, ne me akra kam ca quêt ame amrã.

29 Ampo na? He quê ha cormã krĩ ita jõ amcro kêanre kam ahtwỳ, quê ame garẽn to:

“Por jũ caxuw pyjê itajê nõ mã ihkra nare,
mã nee cute to pijahôr nare,
ne nee to ipijapar nare atajê,
quê ha ame hakrya to ame hakry” hane.

30 Quê ha jũ caxuw amcro ata kam ahtwỳ, quê ha me hũmre kwỳ me kẽnti nõ mã:

“Hã, kẽnti ita me ijipy apỳm” hane.

— Quê ha hanea ne me hũmre kwỳ kẽn jawênre atajê mã:

“Me ito amxu” hane.

31 Ỹhỹ, me papê cuhy caxuw pĩ pyràac, ne pa ri cormã icoti na wa apu amji pupun xà kêanre to amji pupu. Ne me ca nare, ca ha jũ caxuw me acrà, ne ijirôa pê ame amji pupun xà kêanre nõ to ame amji pupu — hane.

Pê pĩ na me Jeju xô ne me ahna xwỳ

32 Ne Jeju kôt me hàhkĩj xi pijakrut ne me to mõ, cute mehcuran prãmte.

33 Ne kẽn japrỳ te Corcota ata kôt harẽn xà te “Mehkrãhhi jõ kẽn” ata wỳr me to cator. Ne pĩ na cute wakỳti to me Jeju jũhkra me ihpar cuhhêc, ne ahna me hãm. Ne hanea ne me hàhkĩj xi atajê to cute me hajỹar ne pĩ na me haxôr, ne awpôc rũm me ita xôr, ne awke rũm me ita xôr.

34 Mã Jeju te Hũm Cati mã mehcajrẽn to:

— Inxũ Cati, pom ame ito kên itajê pê ijahkre kêatre, cwỳrjapê ri ame ito hane, na ca ha nee ame kam acryc nare, ne cute me ito kên ita to tojnõ — hajỹr. Mã

krãhtare atajê te Jeju kà to ame
ipicràn, ne kẽn te amji pê hũhkàr
xà to ihkôt ame amji pê hũhkà,
jũm mõrmõ quê ha amji pê to ihkà
itajê jũhkà.
35 Mã me hàhtôa ne ahna me xa,
ne ame hõmpu. Mã me kam mare
mã, Juta catêjê jõ pahhi kwỳ apu
Jeju na xwỳ, ne me cumã:
— Pỳhàpà, pom ca atỳj mehkwỳ
pytàr to apa ita? Pom apê Pahpãm
kra ita, ca mẽr pĩ ita pê amji capa
ne wrỳ ne amji pytà. Me imã nee
apê Pahpãm kra nare. Quê ha apê
Pahpãm kra na mã, ca ha atỳj pĩ
ita pê wrỳ — hane.
36 Mã hamre, krãhtare catêjê
ame ahna xwỳ ne ame cumã.
Mã mehkwỳ xwỳjê ame cumãn
kêanre, ne me hapactua kam ame
ahna xwỳ. Mã krãhtare nõa Jeju
wỳr pĩxô cacô xỳre ata to tẽ, ne
cute to kam hapac, ne cumã:
37 — Krãa, pom apê Juta catêjê
jõ pahhi ita, mẽr ampo na mã ca
pĩ ita pê ate amji caxàr ne awrỳc
nare? — hajỹr.
38 Ne Jeju krã incwỳrpê pĩ na
ihkàhhôc ajêt ata pê hũjarẽn to
hane he: “Cupê Juta Catêjê Jõ
Pahhiti” hane.
39 Mã me hàhkĩj xi pijakrut ne
pĩ na Jeju cahê na me ajêt atajê
nõ apu Jeju mã, ne cumãn to:
— Pỳhàpà, pom apê Crixtô ita?
Xà ca ha amji pytàr ne amji kôt me
ipytàr nare? — hane.
40 Mã me hàhkĩj xi catê nõ
Jeju jĩkjê rũm ajêt ata apu Jeju
cwỳrjapê ihnõ ita kam incryc, ne
cumã:
— Pỳhàpà, xà nee amã Pahpãm
cupa nare? Ampo na mã ca apu
cumã? Pom cu me pancrê itajê
cunea me amji pupun xà kêanre
to me amji pupu ita?
41 Pahte ri ampo kêanre ton,
ne hũmre ita te nee ampo kên
ton nare cakrô, ihtỳj me pahcunea
kên xà ita mã hàr. Ne pahkên xà
ita pê cu ajco amji to hapê, ne
hũmre impejti ita pê nee ajco amji
to kên xà ita japên nare — hane.
42 Ne cute Jeju mã amji jarẽn, ne
cumã:
— Jeju, ca ha jũ caxuw Juta
catêjê jõ pahhi na amji to, ne
hacpỹ ne ate amji jaxàr xà ata
kam, ito amji japackrea ne —
hajỹr.
43 Mã Jeju cumã:
— Ỹhỹ, wa ha ampeaj kam amã
awjarẽ, ca ha ita kam icahê na,
por curi mempejti tyc caxwỳn tĩar
ame ipa ata ri, cu ha ajwar apu mõ
— hane.

Jeju tyc xà

44-45 Mã Pahpãm to me amji kam
hapac xà jũrkwa kam Pahpãm
jũrkwa caxwỳn me, me hũmre
tekjê ata te amji mã ahhyr xà na,
cupẽhkà pohti ajêt ata te awryc
mã amji jipôn, ne ajpẽn wỳr ihkre.
46 Mã hamre, Jeju hipêr kỳj cati
pêa mã caràr, ne caràar kam cute
Hũm Cati mã harkwa to:
— Inxũ Cati, hamre, wa ha ty,
ne icarõ quê ha ma awỳr api —
hajỹr. Ne cute amji jarẽn jirô pê
mã ihtyc.
47 Mã Roman catêjê nõ pê
krãhtare jõ pahhi cati ata te
Pahpãm pej na amji mã harẽn, ne
taa amji mã:
— Xãmte ampeaj kam hũmre
ita peaj to impej — hajỹr.
48 Ne por cute mehtyc xà na
me hõmpun xà caxuw me cuprõn
atajê te me ita pupun, ne ma ame
amji jacjên, ne me cumã amji kĩn
nõ xàhte, amji jõkôt kam ame
amji cahhyr to me ipa.
49 Mã Jeju jõ ikwỳ nõ catêjê
me, pyjê me, por pê Hĩpôjajo jõ
pjêa rũm ajpên ihkôt me mõ atajê,
ampỳa mã mehcuhhê ne ahna
ame hõmpu.

Pê me Jeju jarêt

50-51 Pê me hũmre ihnõ japrỳ
pê Joje, ata pê Krĩhkàhti catêjê
nõ, ne ajco catyt kam ipa. Ne

cupê hũmre impejti, cute amji kam hapac xà cunea to, ne ajco Pahpãm himpej xà kujahêc xà ata japên to hikaj to ipa. Ne nee cupê mehkwỳ, ne Jeju cuna mã harkwa kên nõ to ihcakôc nare, ne catyt kam ahna ihcakôc, ne mehkwỳ te amji kam hapac xà kaj na ajco amji kampa.

52 Ne ma Pirat jũrkwa wỳr tẽ, cute Jeju na ihwỳr, ne pĩ pê ihtyc caxàr prãmte.

53 Mã Pirat te cumã hahkre, mã ma tẽ ne cute pĩ pê caxàr. Ne cute cupẽhkà jakati impejti ata to Jeju jĩ cunea cupu, ne ma rỳ jũ caxuw jũm te kẽn kre ita kam amji jarêt nare, ne cormã intuwti ata wỳr to kwỳ, ne cute kam hir, ne ahna to hihê.

54 Ne mehkôt xà jõ amcro xwỳjrea na pê ita hane.

55 Ne por Hĩpôjajo jõ pjê rũm, pyjê Jeju kôt me mõ atajê te Joje te kẽn kre ata kam Jeju jarêt na me hõmpun.

56 Ne ma ikre wỳr cute me amji jacjên ne me mõ. Ne cute me to amji pyràc xà ata kôt, cute me Jeju jĩ cuxwa prãmte ame ampo cacô cuxwati, incoti ita cwỳr, ne ame to ipicacwỳr. Ne nee amcro ata kam hacpỹ mã cute me to amji jacjên nare, ne curia amehkôt to ame ipa, mehkôt xà jõ amcro atajê kam.

24

Pê Jeju hacpỹa mã ihtĩr

1 Ne mehkôt xà jõ amcro atajê jirô pê mã ri, iràrà na, ma Jeju kre wỳr pyjê atajê ampo cacô atajê to me pra.

2 Ne ramã kre na me hàhtêp to pra, ne ampỳa mã cute me kre pupun. Mã kre jihê xà pê kẽn te kujti pyràcti ata jũm te ramã hihê mẽn, mã hihê mẽn xa.

3 Mã kẽn kre mã me hàr, ne nee cute me Jeju jĩ pupun nare, ne mehkrã pictor tu.

4 Mã krãa, me hũmre pijakrut ne mehkà jakati pràti kam me cuna mã me xa.

5 Mã hamre, me hũpate pjê kam ame ipihur. Mã me hũmre itajê te pyjê itajê mã me harkwa to:

— Ampo caxuw mã ca amehtyc cote na ramã hacpỹa mã jũm tĩr ata japê?

6 He ramã hacpỹa mã ihtĩr, ne nee ita ri apu mõr nare, ne por Hĩpôjajo jõ pjê kam cute me amã amji jarẽn ata na ca me to amji japackre.

7 Pê me amã amji jarẽn to hane he: “Quê ha ihtỳj jũm mehkên catêjê jũhkra mã, ipê me Ahàkà jaxà, quê ha mehkên catêjê pĩ na me cuxô. Quê ha ty ne ahna amcro incrê, quê ha hacpỹa mã ihtĩr” — hajỹr.

8 Mã pyjê itajê te harkwa to me amji japackre pyrentu.

9 Ne ma ikre wỳr me pra ne me cator, ne Jeju kôt me ipa catêjê te õxi atajê me, mehkwỳ mã, ame awjarẽ.

10 Ne pyjê itajê pê ame awjarẽ he: Marij Matarkwỳj me, Jowanakwỳj me, Tijac menxi pê Marij me, por pê mehkwỳa kwỳ mehkôt me mõ atajê mã, pê ihtỳj hanea ne ame harẽ.

11 Mã Jeju kôt me ipa catêjê te nee me pyjê atajê te me cumã hũjarẽn xà itajê na me kam hapac nare, ne ihtỳj cute ame hũjarẽn to ame ipa na, amji mã me to hajỹr.

12 Ne Petrô nare, pê hãm pyrentu ne ma kẽn kre wỳr ajcahu. Ne kẽn kre ri cator, ne cumã nõr, ne nee Jeju jĩ pupun nare, ne cupẽhkà te hĩ cupu, mã cupê cator ata na, ahnaa hakàn pê nõ. Mã ma hacpỹ mã ikre wỳr cute amji jaxàr ne tẽ, ne ita to cama apu amji kam hapac to amji mã ipikrar to mõ.

Pê Mewỳrcacro jõ krĩ jõ pry kôt me mõ

13 Mã amcro ata na ma krĩ
wên japrỳ te Mewỳrcacro ata wỳr
Jeju kôt me ipa catêjê pijakrut ne
me mõ. Pê krĩ wên ita hõtpê
Krĩpinkrên pê ampỳre mã xa,
mõrmõ pê hỹrmã rec pyxit ne
ihkôt hĩkjê kam pê xa.
14 Ne pry kôt ihtỳj Jeju pupun xà
kêanre atajê to, ajco amji mã me
hũjarẽn to me mõ.
15 Ne cormã amji mã me
hũjarẽn to me hàhpan to me mõar
kam, mã krãa, Jeju me ahna cator
ne ma mehkôt mõ.
16 Mã cute me hõmpun, mã jũa
mã cute amji tête mehkrã ton,
mã nee cute me cupê Jeju na me
hahkre pej nare.
17 Mã me cumã:
— Ampo ca pry kôt amji mã me
harẽn to me mõ ata? — hane. Mã
me hàhhuc ne me cumã amji kĩn
nare.
18 Mã ihnõ japrỳ te Cripa ita
cumã:
— Pỳhàpà, xà ca apyxit peaj
ne ajte Krĩpinkrên kam akrĩ, ne
nee ate cormã amcro incrê cahhur
ita kam ampo te hajỹr xà ata na
hahkre pej nare? — hane.
19 Mã Jeju cumã:
— Ampo? — hane. Mã cumã:
— Por Naxare jõ krĩ pĩn Jeju
cator ata pê me pamã hũmre pê
Pahpãm jarkwa to ihcakôc catê.
Ne ampeaj kam Pahpãm jarkwa to
ihcakôc, ne hàpên xà to into hi-
htỳj, ne me pamã cupê Pahpãam
to Pahpãm.
20 Mã ajte Pahpãm mã mehca-
jrẽn catêjê jõ pahhi me, me pajõ
pahhi me, cute me hũhkra mã me
haxàr, mã cute ame to kêanre. Ne
cute pĩ kam me inxôr, ne hũhkra
me ihpar kam me wakỳre cuhhêc,
ne toa mehcuran.
21 Ne pê wa ajco cute Juta catêjê
to amji pytàr na mehcãmjĩ, ne
ahna me hikaj. Ne cormã ampo te
hajỹr xà ita na amcro incrê peaj.
22 Ne me ikwỳa kam pyjê nõ ma
kẽn kre kam cute me harêt ata
wỳr me pra. Ne nee cute hipêr me
Jeju jĩ pupun nare. Cwỳrjapê wa
me icunea amji mã me to ijapôj to
me ipa.
23 Ne pyjê atajê te me amji jaxàr
ne ame imã awjarẽ, xwahna cute
me côjkwa pĩn Pahpãm jarkwa to
memprar catêjê pit pupun. Mã
xwahna ramã hacpỹa mã ihtĩr na
ame cumã harẽ.
24 Mã me ikwỳa kwỳ te me
hahpan, ne pyjê te me harẽn xà
atajêa na cute me hõmpun, ne
nee cute me Jeju jĩ pupun nare —
hajỹr.
25 Mã Jeju te me cumã hũjarẽn
to:
— Pỳhàpà, mã ajte ca nee uu
ne ame pamã Pahpãm jarkwa to
mehcakôc catêjê jarkwa kam me
gapac nare.
26 Pê ihtỳj Crixtô ata kên na amji
pupun to prãm. Ne quê ha cute
amji pupun xà kêanre na amji
pupun ata jahpan xà na, quê ha
mehcunea jirôa pê hàmtàr cati na,
hãn ne mehcunea me hahkre pej
— hajỹr.
27 Ne cute ihkrãa kam me
cumã Mojxe xwỳ jõ kàhhôc
rũm cahyt kam ihtẽm, ne ihkôt
harẽn, ne ihkôt Pahpãm jarkwa to
mehcakôc catêjê cunea jõ kàhhôc
kwỳ cahyt par. Ne me cumã, por
ampo te ihkàhhôc kam jũ mã ton
xà atajêa na amji kôt harẽn partu.
28 Ne krĩ wên ata na ramã me
hàhtêp, ne ramã me cator xàa
kam, mã Jeju ma mehhyr ne ihtẽm
prãm.
29 Mã ma amji na ame huwahi,
ne me cumã:
— Atẽm nare, ne ita ri me ina
ahtwỳ, nãmri ramã pyttu — hane.
Mã Jeju me ipijakrut atajê cahê na
hàhhuc.
30 Ne me cahê na hỹr, ne cute
pãw pyr ne to Pahpãm mã hũrên
hakryti na amji jarẽn jirô pê, cute
ihcokjêr ne me cumã hõr.
31 Ne cute me cumã hõr me
ajkaam mã cormã mehkrã kre, mã

cute cupê Jeju na me hahkre pej,
me ajkaam, mã hãm xà ata kam
hamre, ne ma tẽ.
32 Mã ajwar ajpẽn mã me harẽ,
ne me ajpẽn mã:
— Pỳhàpà, pry kôt pamã
ihkàhhôc krã krutre jarẽn to
mõr ata kam, cu ramã pahna
cuhkõnrea kam amji mã to hajỹr
pyrentu — hane.
33 Ne me hãm pyrentu, ne ma
hacpỹ mã Krĩpinkrên wỳr me pra,
ne ihkôt me ipa catêjê kwỳ wỳr
me cator, ne ame cumã harẽ.
34 Mã mehkwỳ me ipijakrut
atajê mã:
— Ampeaj kam ri me pajõ Pah-
hiti hacpỹa mã ihtĩr! He hanea
Petrô te hõmpun! — hane.
35 Mã me ipijakrut itajê te
hajỹar ne, por pry kôt cute me
hõmpun, ne hanea ne ikre kam
me cumã pãw cokjêr na cute me
hõmpun ata na, cute me cumã
harẽn.

Pê Jeju ihkôt me ipa catêjê mã amji pẽ

36 Ne cormã me amji mã harẽn
kwaa kam, mã krãa, mehcote
na Jeju cator, ne cute me cumã
harkwa to:
— Hàpà, mãr me apeaj? Nee
ca icupate ame akrihkrit nare —
hajỹr.
37 Mã mehcunea pikrar ne
mehcunea mã paa to pa. Ampo
na? He ihtỳj cute me jũm carõ
pupun na ame amji cãmjĩ, na ri
ame paa to ame pa.
38 Mã Jeju me cumã:
— Ampo na mã ca ito ame
amji mã ajkra, ne ame ahkrihkrit?
Ampo na mã ca cormã nee me
akrã kam amji mã me ito hajỹr
nare?
39 Me ijũhkra pupu, ne me ipar
pupu. He ipê Jeju, pa wa. Me
icupê ne me ijahkre pej, pom wa
ijĩa xa ita. He me carõ jĩ nare, ne
nee mehhi nare — hane.
40 Ne cute ita jarẽn jirô pê
cute me cumã hũhkra me ihpar
jahkre, mã cute ihtỳj me wakỳre
te caxwỳr xà xwa kre pupun.
41 Ne me hakryte ma ajmãr
cupê Jeju na ame ahna aprã. Ne
ihtỳj cormã amji mã me ajkra.
Cwỳrjapê ri Jeju te mehcukij ne
me cumã:
— Xà ajkĩ ita ri me apê ampo
krẽr xà hamreare? Wa ihkwỳ krẽ,
ca ihkur na me ipupu — hajỹr.
42 Mã cute me cumã tep xêt nõ
ita kwỳ.
43 Mã me kam mare mã xa ne
cuku.
44 Ne me cumã:
— Ne por wa ame acahê na imõr
kwỳa kam, amji na ite me amã
ampo jarẽn atajê te ito hajỹr to
prãm, ata na ri cute ito hajỹr. Por
pê Mojxe xwỳ jõ kàhhôc me, Tawi
xwỳ jõ kàhhôc me, mehkwỳ jõ
kàhhôc ito hũjarẽn xà to awjarẽ
atajêa na mã, cute ito hajỹr —
hane.
45 Ne jũa mã cute mehkrã ton,
mã ihtỳj me Pahpãm jarkwa par
pejti.

Pê Hũm Cati Carõ Pejti jikaj na, Jeju me cumã harkwa ta

46 Mã hacpỹ mã Krĩpinkrên wỳr
cute me amji jaxàr ne me cator.
Mã hipêr Jeju te curi me cumã
amji to ipipẽ, ne me cumã:
— Por pê Inxũ Cati jõ kàhhôc
kam ito hũjarẽn to:

"Quê ha, pê Pahpãm Crixtô cator
na me amã to awjahkre ata,
ihtỳj amji pupun xà kêanre to
amji pupu ne ty.
Ne amcro incrê kam hacpỹa mã
ihtĩr" hane.

— Ne hanea ne ihkàhhôc ata ito
hũjarẽn to hane he:

47 "Hamre, quê ha cute harkwa
jarẽn xà itajê cunea,
krĩxàre cunea kôt ajcrà.

Ne Krĩpinkrên kam quê ha ipicràn
kam tẽ,
quê ha me harkwa itajê cunea
jarẽn pa,
ne me hahkre pej, ne mehkên ton
jicu,
ne amji mã me Pahpãm na ahwỳ,
quê ha mehkên to tojnõ ne me to
impej” hane.

48 — Ne me ca, ate me ijarẽn pej
xà caxuw ca ate me ato jĩa to me
ipupun, ampo atajê cunea na.
49 Ne me ca, por Inxũ Cati te
ate me ijarẽn xà caxuw me amã
carôt tỳjti to hũjahkre ata, quê ha
ihtỳj me amã cugõ. Ne pa wa ha
itỳj hanea ne me amã cugõ, ne
ahna me ato ihimpej. Na ca ha
ita ri, Krĩpinkrên kam, me hikaj.
Quê ha ita ri côjkwa pĩn, me amã
me acarôt tỳjti ata wrỳ, ca ha me
acwa — hane.

Pê Jeju côjkwa wỳr api

50 Ne Jeju te krĩ pê me to cator,
ne ma amji kôt Mehkênpupunxà
jõ krĩ wỳr me to mõ, ne curia ri
cute mencwỳrpê hũhkra curor, ne
cute mehcajrẽn.
51 Ne cute mencwỳrpê hũhkra
curor me ajkaam, ma côjkwa wỳr
hàpir to mõ.
52 Mã ame Jeju pejti na harẽ, ne
ma Krĩpinkrên wỳr cute me amji
jaxàr.
53 Ne amcro cunea kam, ma
Pahpãm to me amji kam hapac xà
jũrkwa wỳr me ipa, Pahpãm mã
mempejti to mehcakôc prãmte.
Hamre.

JOWÃW
Te Jeju Jarẽn Xà Impejti
JÕ KÀHHÔC

Ỹhỹ, pê Jowãw ihkàhhôc ita to, ne Jeju na mehkwỳ cunea mã ihkujate. Ne pê cupê Jeju jarkwa na memprar catêjê nõ. Ne pê mam cupê tep pro catê, pê Jeju amji kôt ipa catê na ahna ahwỳ. Pê caku crê kam ajco Jeju kôt apu ipa, ne pê Jeju te amji kam hapac xà cunea na hõmpu. Ne pê Jeju mã mehkwỳ jirôa pê Jowãw kĩn. Ne hõ kàhhôc kam cute pjê ita kam Jeju te mõr reria mã cute ampo kwỳ ton, ne ihkwỳ jarẽn xà itajê kwỳ na ihhôc. Ne hõ kàhhôc ita kam cute, me pahte ampeaj kam Jeju to amji mã me pahhimpej to me pamã hahkre. Ne ampeaj kam ri cupê Pahpãm kraa to Pahpãm kra, ne taa mã ri Pahpãm cahê na me papa rohnỳtti mã na me pamã to hahkre. Ne hõ kàhhôc japrỳ pê **Jowãw Te Jeju Jarẽn Xà Impejti Jõ Kàhhôc** (Jowãw).

Jeju pê Pahpãm

1-2 Mam, ampo cunea cumam, pê ramã me pajõ Pahhiti ipa. Ne me pamã cupê Pahpãm cakôc xà me harkwa. Ampo na? Taa mã ri me pamã Pahpãm te amji kam hapac xà me, incaca xà to ipipẽ to ipa. Ne pê Pahpãm cahêa na maam ajco apu ipa ne me ajpẽan.

3 Na pê me pajõ Pahhiti Hũm Cati jarkwa kôt ampo cunea ton partu, pê nee iràn xà na, ampo hũhkra kaj na, amjia kôt amji ton nare.

Pê Jeju me pamã Hũm Cati jahkre

4 Na ri cupê me pahte amji kam me pajapac xà cunea xakat. Ne pom hãn ne pyt pjê cunea cujro, cu hàhcujro kôt me ampo cunea pupu, ita na mã me pajõ Pahhiti me pahcunea mã pahte me hahkre pej xà gõ, mãr cu ihcunea na me Pahpãm pê Hũm na me hahkre pej ne me hõmpu, ne cahê na me papa rohnỳtti mã.

5 Pyràc pej na mã me pajõ Pahhiti pê me pahcujro xà, ata kôt cu me Hũm Cati jahkre pej ne me hõmpu. He jũ wỳr quê mehkên ton catêjê nõ, pê ihhêj rũm awcapàtkô kam mehkrĩ catêjê atajê kwỳ, me pahte me Pahpãm pupun nare prãmte, me papê cute me pahcujro xà ita pro ne cupĩ.

6 Ne pê me pajõ Pahhiti cator xwỳjrea na, mam Pahpãm me pamã harkwa na imprar catê pê Jowãw te cô kam me cumrãr catê ata kujate, cute me pamã me pahcujro xà pê me pajõ Pahhiti ita to hũjarẽn, ne to hahkre xà caxuw.

7-9 Ne pê Jowãw xwỳ pê me cumrãr catê ata nee ihcakôc xà to:

— Ipê ihhêj rũm me acujro xà — hajỹr nare, ne cama harkwa to:

— Quê ha cormã me pamã me pajõ Pahhiti cato, ata pê ri ihhêj rũm me pahte amji kam me pajapac xà cunea cujro xà, pjê cunea kam. He cupêa ri quêt me pahcujro xàa to me pahcujro xà — hane. Ne pê Jowãw me pamã me pajõ Pahhiti to hahkre, pahte me hahkre pej ne to amji mã me pahhimpej xà caxuw, pê me pahwỳr cato.

Quê ha jũm te Jeju to amji mã ihhimpej na, quê ha cupê Pahpãm kra

10 Ne me pajõ Pahhiti pê Hũm cakôc xà me harkwa ata pê mam ampo cunea to, ne taa mã pê pjê ita wỳr wrỳ ne apu ipa. Mã xãmte pjê kam mehcunea te nee

cupê ampo cunea ton catê na me
hahkre pej nare.
11 Ne ma Juta catêjê jõ pjê wỳr
cator, mã nee ajte cute ahna me
amji caxàr nare.
12 Mã mencrêre pyxitre te ahna
me amji caxàr, ne cumã me amji
jõr, ne toa amji mã mehhimpej to
me ipa, ne me cumã:
— Apê Pahpãm kraa to ihkra —
hajỹr. Cwỳrjapê ri Hũm te ihtỳj
ihkôt me to amji kra.
13 Cu me paxũmre nee ame
pahkra ton to hajỹr nare, ne
ajteare mã me. Quê ha me
paxũmre nõ mã ihkra prãm, quê
ha xa ihprõ nõ me hikwa, ne ajpẽn
kam mehkra, quê ha cormã me
cumã ihkra. Ne Pahpãm te nee
hajỹr nare. Quê ha cama, por
jũmjê me pajõ Pahhiti to amji mã
mehhimpej atajê mã harkwa to:
— Imã me ato amji kra to prãm.
Na wa ha amã Icarõ Pejti kôt, ate
amji kam gapac xà tuw pejti gõ,
mãr ca apê ikra — hane. Pea quê
ha jũmjê atajê amji to Pahpãm kra
pyrentu.
14 Ne pê me pajõ Pahhiti pê
Hũm Cati cakôc xà me harkwa
ata, me pahwỳr wrỳ, ne me pajĩa
na amji to, ne ajco apu ipa. Pê
wa me hõmpu. Pê cupê Hũm mã
ihkra pyxit peaj ata. Cwỳrjapê ri
carôt tỳj me Hũm carôt tỳj pipẽan,
ne impej me Hũm pej pipẽan.
Na ri cute Hũm cuxà amji mã
me pajapêti to cator, ne cute me
pahpytàr catê na amji ton. Ne
cupê Hũam, ne nee apu ihhêj xi
jarẽn nare, ne quêt catyt kam,
ampeaj kam mehcunea mã Hũm
Cati jarkwa to hũjarẽn to ipa.
15 Ne pê Jowãw pê me cumrãr
catê ramã ita na me cumã to
hũjarẽn to hane he:
— Pom Jeju ita pê Pahhiti, pê wa
ramã me amã to icakôc ne harẽn
to: “Taa mã quê ha hapu na ikôt
cator cakrô, ijirôa pê cati. Ampo
na? He pê ramã ipỳm xwỳjrea na
ajco apu ipa, na ca ha ijirôa pê
amji mã me hũpa” — hane.
16 Ne Jeju mã ri ampeaj kam
me pahcunea caprĩ, ne cumã me
pahkĩn. Cwỳrjapê ri hõtpê me
pamã ampo pej cunea ton to ipa
rohnỳtti mã.
17 Ne pê rỳ pêa mã Mojxe xwỳ
ramã me cumã Pahpãm harkwa
jirên xà atajê gõ, ne pyxit peaj to
me cumã hahkre. Ne Jeju nare,
quêt ihtỳj cumã me pahcaprĩ, mã
me pahtehcajpa. Ne me pamã
Pahpãm jarkwa pejti pê ampeaj
kam ata to hahkre.
18 Ne rỳ jũ caxuw jũm te pjê kam
Pahpãm pupun nare. Mã ihkra
pejti pyxit peaj ata pê Hũam pyràc
ne cume ipipẽan. Na pê cu hĩa
na me hõmpu, ne taa mã ri Hũm
cahê na amji kôt me pamã Hũm
to hahkre, ne ihkôat cu ha me
hahkre pej.

Pê Jowãw pê me cumrãr catê, ramã Jeju cator xwỳjrea na mehcũmpej

19 Mã Krĩpinkrên kam Juta
catêjê jõ pahhi kwỳ te Jowãw te
me cumrãr catê wỳr, Pahpãm mã
mehcajrẽn catêjê me, Rewi catêjê
pê Pahpãm jũrkwa jamãr catêjê
me, mehkujahêc, cute me Jowãw
cukij prãmte. Mã cute mehcukij
to:
— Me anõ mã ca? — hajỹr.
20 Mã Jowãw te hirãa pê me
cumã amji jarẽn to:
— Nee ipê, por pê Pahpãm
mehkwỳ mã me hũtàr catê to
awjahkre ata nare — hajỹr.
21 Mã hipêr cute mehcukij ne
me cumã:
— Ne mẽr me anõ mã ca? Xà
ajkĩ apê Erij xwỳ mã ca hacpỹa mã
atĩr? — hajỹr. Mã Jowãw te me
cumã harkwa to:
— Quê, ipê jũm ata nare —
hajỹr. Mã me cumã:
— Xà apê, por pê Pahpãm me
imã harkwa to ihcakôc catê to

awjahkre, wa me hikaj ata mã ca?
— hane. Mã Jowãw me cumã:
— Quê! Pa nare! — hane.
22 Mã hipêr cute me Jowãw mã
harkwa to:
— He me anõ mã ca? Me imã
amji jarẽ. Wa me gahkre pej
ne ma hacpỹ mã cute awỳr me
ikujahêc atajê wỳr me pra, ne me
cumã garẽ — hajỹr.
23 Mã Jowãw te me cumã Ixaj
xwỳ jõ kàhhôc kôt harẽn to:

"Ipê, por põ kam me hamreare
kam me cumã ijũjarẽn to
hajỹr to ipa catê ata he:
'Me pajõ Pahhiti mã me hõ pry to
ihcuhtac ne, mãr quê ihtỳj
ihkôt mõr pejti ne' hajỹr.
Jĩkjê na quê ha mehcunea cator
xà ata caxuw cute me amji
kam hapac xà to impejti to
me ipa, ne catyt kam me
ipa" hajỹr.

24 Ne por pê ame Jowãw cukij
atajê pê Parixêw catêjê kwỳ.
25 Ne hipêr cute mehcukij to:
— Pom nee apê, por pê Pahpãm
me pamã jũm to awjahkre ata
nare, ne nee apê Erij xwỳ ata
nare, ne nee apê Pahpãm jarkwa
to ihcakôc catê wa me hikaj ata
nare, nõ na mã ca atỳj cô kam me
cumrã? — hajỹr.
26 Mã Jowãw te me cumã
harkwa to:
— He wa cô cakrô kam me
cumrã, ne por me acote na quêt
jũm apu ipa ata, ca nee rỳ ate me
hahkre pej nare.
27 Ne taa mã quê ha ijakàn pê
cator cakrô, wa nee ite hũpa cahi
ne cupê hõ par kà tũm caxàr xà
caxuw ipej nare. Ampo na? He
taa mã ri ijirôa pê cati — hajỹr.
28 Hõhõ, ita pê hane, ma
Côhnameirêrxà jõ krĩ kam,
Côpijapjêr jõ cô jĩkjê rũm. Por
pê curi Jowãw ajco apu cô kam
me cumrãr to ipa ata ri.

Pê Jowãw pê mehcumrãr catê me cumã Jeju jahkre

29 Mã amcro nõ na Jowãw te
amji wỳr Jeju mõr na hõmpun, ne
me cumã harẽn to:
— Me Pahpãm jõ Caràcahàcre
Kra ca me hõmpu he, ramã ajpên
mõ he. Ne taa mã quê ha pjê
kam me pahcunea kên jũhta ne to
hamre! To hanea, pom cu pahte
amji kam me pajapac xàa na, me
pahkên jahpan xà na, Pahpãm mã
me pajàmjõr xà caxuw me ampo
pê me pahkritxwỳ cura, ne me
cumã to amgõ he. Ita jĩkjê na,
quê ha me pajaxà kam ty, ne me
pahkên cunea to hamre.
30 Wa ite ramã catyt kam me
amã to icakôc to: "Quê ha cormã
ikôt hapua na jũm xũmre cato ata,
quê ha ijirô pê cati. Ne ampo na
mã ijirôa pê cati? Nee mã ampo
na ijirôa pê cati nare. He pê quêt
ramã ixwỳjrea na apu ipa, cormã
ipỳm nare kam" hajỹr.
31 Pê wa nee cupê jũm te hajỹr
xà ata na hahkre pej nare cakrô,
pê wa itỳj cô kam ihcumrã. Ne
nee mã pê wa ampo na apu to
hajỹr nare. Ite Juta catêjê mã cupê
jũm te hajỹr xà ata na to ipipẽ to
hajỹar prãmte, pê wa to hane.
32-33 — Ne pê wa nee cute hajỹr
xà ata na hahkre pej nare, mã
Pahpãm te cô kam mehcumrãr
catê na imẽn ata te imã harẽn
to: "Ca ha Icarõ te tutti na amji
jahkre, ne côjkwa pĩn ahpar mã
pjê wỳr tẽ, ne jũm xũmre cwỳrpê
hàhhuc na hõmpu ata, quê ha
cupê me cumã Icarõ Pejti jõr catê.
Mãr quê Icarõ Pejti ata me cumã
ite amji kam ijapac xà to hahkre"
hajỹr. Wa irĩt, ne ite côjkwa pĩn
Pahpãm Carõ Pejti te tutti na amji
jahkre ne ajpên ihtẽm, ne Jeju
cwỳrpê hàhhuc na hõmpun.
34 Ne ite hõmpun xà ata kôt
wa ite hirãa pê me amã Jeju pê
Pahpãm kra na harẽn — hajỹr.

Pê Jowãw pê mehcumrãr catê kôt me ipa catêjê me Jeju pynã

35 Mã hipêr amcro nõ na Jowãw
curia apu ihkôt me ipa catêjê
pijakrut atajê me, ame ipa.
36 Mã hipêr cute me ahnaa Jeju
mõr na hõmpun, ne me cumã
harẽn to:
— Nãmhã, Pahpãm jõ
Caràcahàcre Kra apu mõ he!
Cupêa ri me pahkritxwỳ, ne taa
mã quê ha me pahkên jahpan xà
na ty — hajỹr.
37 Mã ihkôt me ipa catêjê pi-
jakrut atajê te mempar, ne ma me
Jeju pynãr ne ihkôt me mõ.
38 Mã hacpỹ mã Jeju rĩt, ne cute
me hõmpun, ne mehcukij to:
— Ampo japên to mã ca ikôt
ame mõ? — hajỹr. Mã me cumã:
— Ikrã tũmti, jõ ri mã ca akrĩ?
— hane.
39 Mã Jeju me cumã:
— Ajpên ikôt me mõ, ne imã me
ikrĩ xà pupu — hane. Mã ma ihkôt
me mõ, ne cute me cumã ihkrĩ xà
pupun. Ne curia pyt xà wỳr, cahê
na ame mõ, pê ramã me ahna pyt
to mõ.
40 Pê me ajkrut ne Jowãw te Jeju
jarẽn na me kampa, ne me Jeju
pynã atajê nõ pyxit ata japrỳ pê
Antre, ne cupê Ximãw Petrô tõ te
amji to hapu na kjê.
41 Ne ma Antre ihtẽm pyrentu,
ne mam ihtõ kà Ximãw wỳr cator
ne cumã hũjarẽn to:
— Wa ite, por pê Pahpãm me
pamã me pajõ Pahhiti pê Mexij to
awjahkre ata na icator — hane.
Por pê Juta catêjê jarkwa na
haprỳ Mexij, ne Crec catêjê
jarkwa na me cumã haprỳ to
Crixtô ata. Ne pê haprỳ pijakrut
itajê kôt harẽn xà pê "Cute capi
ne ahna hãm" hane.
42 Ne ma Antre te ihtõ kà japrôr
ne to mõ, Jeju wỳr. Mã Jeju te
Ximãw pupun ne cumã:
— Gaprỳ te Ximãw, ne apê Jona
kra, ne hamre ita caxuw quê ha
gaprỳ pê Xepa — hajỹr. Pê Crec
jarkwa na Xepa ita pê Petrô, ne
ihkôt harẽn xà te "Kẽn".

Pê Jeju Pirip me Natanew te ihkôt me ipa xà na me cumã akij

43 Ne amcro nõ na Jeju te ma
Hĩpôjajo jõ pjê wỳr mõr to amji
kam hapac. Ne mõr xwỳjrea na
cute hũmre nõ japrỳ te Pirip ita
cajpar ne cumã:
— Ajpên ikôt mõ! — hajỹr.
44 Ne Pirip ata pê Tep jõ krĩ kam
mehkwỳ nõ, por pê curi Antre me
Petrô ihkrĩ atajê kwỳ nõ.
45 Mã Pirip apu hõ kwỳ nõ pê
Natanew japê, ne cute ihcajpar ne
cumã:
— Wa ite, por pê Mojxe xwỳ me
pahte amji kam me pajapac xà jõ
kàhhôc kam, jũm na ihhôc ata na
icator. Ne cupê, por pê hanea ne
Pahpãm jarkwa na mehhôc catêjê
ahna mehhôc ata! Ne cupê Jeju,
ne cupê Naxare jõ krĩ kam, Joje
ihkrĩ ata kra — hajỹr.
46 Mã Natanew te ahna ihcukij
to:
— Xà quê ajkĩ ihtỳj Naxare jõ krĩ
pĩn ampo pejti cato? Jũ wỳr quê
ampo pej cato! — hajỹr. Mã Pirip
cumã:
— Ajpên mõ ne hõmpu mã —
hane. Mã ma ihkôt Jeju wỳr tẽ.
47 Mã Jeju te ajpên Natanew
te hỹrmã mõr na hõmpun, ne
mehkwỳ mã to hũjarẽn to:
— Me hõmpu he! Ajpên hũmre
pê quêt catyt kam ipa catê nõ
ata mõ he. Ne nee quêt ihhêj xi
nare, ne cupê Ixaher catêjê nõa,
ne impejti! — hajỹr.
48 Mã Natanew te impar ne
cumã:
— Jũ mã mã ate ne ijahkre pej?
— hajỹr. Mã Jeju cumã:
— Wa Pirip te gaprôr xwỳjrea
na ite apupun, ca ihmat ri pĩxô
pàr krac ri jỹ — hane.
49 Mã Natanew Jeju mã:
— Ikrã tũmti, apê Pahpãm kraa
to ihkra! Ne wa itỳj apê Juta catêjê

jõ Pahhiti na amji mã ato hane! —
hane.
50 Mã Jeju cumã:
— Xà wa ite ihmat ri pĩxô pàr
krac ri ajỹr na apupun ne garẽn
xà ita kôt mã ca cormã ate ito
amji mã ahimpej? Ca ha cormã jũ
caxuw quêt ampo ita jirôa pê ihnõ
catia ata pupu — hane.
51 Ne cute mehkwỳ mã harẽn to:
— Wa ha ampeaj kam me amã
awjarẽ, ca ha atỳj côjkwa te amji
jihê mẽn na me hõmpu, ne ajpên
iwỳr Pahpãm mã hàpên catêjê te
me irôrôc, ne hacpỹ mã me hàpir
na me hõmpu. Ampo na? He ipê
côjkwa kam me Ahàkà cati ata wa,
ne cama ite me hũmre na amji ton
ne me awỳr iwrỳc — hajỹr.

2

Pê Jeju cô kam pĩxô cacô xỳre to

1-2 Ne ahna amcro pijakrut jirô
pê mã ri cute me hikwa tuw catêjê
nõ jõ amji kĩn jarẽn par, Têtêc
jõ krĩ wên kam, Hĩpôjajo jõ pjê
kam. Mã cute amji kĩn ata caxuw
me Jeju me, me ipê ihkôt me ipa
catêjê jator. Wa ma ihwỳr me mõ
ne me icator. Mã ramã curia Jeju
menxi apu mõ.
3 Mã amji kĩn ita cahti ri ampo
pĩxô cacô xỳre ata jamre. Mã
Jeju menxi te pĩxô cacô jamre na
hõmpun, ne ma ihcãmter wỳr tẽ
ne cumã:
— Ikra, hamre, me cupê pĩxô
cacô jamre — hajỹr.
4 Mã Jeju te impar ne cumã:
— Ampo caxuw mã ca inxê apu
imã ita jarẽ? Nee ate imã ita jarẽn
xà hamreare, wa ramã ite hahkre
pej. Ne cuna mã cormã nee ite
ampo itajê nõ ton xà kam hàhhuc
nare — hajỹr.
5 Mã ma inxi amji kĩn jõ pahhi
mã me hàpên catêjê wỳr tẽ, ne
cute me cumã:
— Ca ha atỳj ikra te ampo na
me amã hũjahkre xà atajê to me
cumã — hajỹr.
6 Pê curia kẽn te pot catia to cati
te xêj atajê ihcuhhê. Ne ihkwỳ
ihtỳj cô to rit to ôjtẽnta ne cucwa,
ne ihkwỳ ihtỳj cô to rit to xẽj ne
cucwa. Pê Juta catêjê ihtỳj ajco cô
ata to me amji cuhhõ, cute to me
amji pyràc xà ata kôt.
7 Mã ahtũmre mã, Jeju amji kĩn
jõ pahhi mã me hàpên catêjê atajê
wỳr tẽ, ne cute me cumã harkwa
to:
— Cô to me pot itajê to me hipu
partu — hajỹr. Mã ihtỳj harkwa
kôt cute me to hipu partu.
8 Jirô pê mã ri cute me cumã
harkwa to:
— Caxi me cô ita crire ne me
haxà, ne amji kĩn jõ pahhi wỳr me
to tẽ, ne me cumã agõ, quê capi —
hajỹr.
9 Mã jũm ita te ihkwỳ jaxàr, ne
hỹrmã to ihtẽm kwỳa kam, mã
ramã cute pĩxô cacô na amji ton.
Mã cute amji kĩn jõ pahhi mã
hõr, mã cute capi, ne nee cute cô
te ampo pĩxô cacô xỳre na amji
jahkre ata na hahkre pej nare. Ne
nee cute jũ rũm cator xà ata na
hahkre pej nare. Ne cumã me
hàpên catêjê mã ri quêt hahkre
pej.
10 Na ri amji kĩn jõ pahhi te
hikwa tuw catê ata na hàhwỳr ne
cumã:
— Pỳhàpà, ajte ihhêj ne mam
ate me cumã kyre pê pĩxô cacô
impej ata jõr, mã cute ame to
ihkõm. Jirô pê mã ca ate cormã
me cumã impeaj ita jõr. Ne ihhêj
ne ate pahte me to amji pyràc
xà ata to gàhpan, ne ate hicu xà
caxuw impejti ata juwahi — hajỹr.
11 Hõhõ, pê Jeju carôt kôt ampo
pihho ton kam to tẽm to hane, ne
ajco carôt to ipipẽ to ipa, Têtêc
jõ krĩ kam, Hĩpôjajo jõ pjê kam.
Ne pê carôt tỳjti impejti ata to me
cumã ajpẽ. Pê wa me ipê ihkôt

me ipa catêjê, itỳj amji mã me to
ihimpej, ne mempar pyrentu.
12 Ita jirô pê mã wa me ipê ihkôt
me ipa catêjê me, Jeju me, inxi me,
mehkjêjê me, ma Capernam jõ krĩ
wỳr me mõ, ne curia wa ite ijõtpê
me amji to amcro kwỳ kujahêc.

Pê Jeju Hũm Cati jũrkwa pê ihpore to me hàhpan catêjê cato

13 Ne Juta catêjê jõ amji kĩn
japrỳ te, me Hakren xà jõ amji kĩn
jõ amcro ata, pê ramã cator xàa
kam, ne ramã hũ na pire mã. Ne
amji kĩn ata pê, por pê Ejit jõ pjê
kên pĩn, menquêtjê cator xà atajê
jõ amji kĩn. Na wa ma Jeju me
Krĩpinkrên wỳr mõ.
14 Ne Pahpãm to me amji kam
hapac xà jũrkwa kam, Jeju te
jũmjê te carà cahàcre hôhti me,
pryti me, tutti to ihpore na ame
hàhpan na me hõmpun. Ne
hanea ne cute jũmjê atajê te
mehkrĩ ne me hàhtôa mã ihpore
to hàhpan na me hõmpun.
15 Ne ame kam incryc, ne me
caxuw cute pàrcuxê to mehcah-
hyr xà ton, ne põ mã mehcunea
to cator, ampo atajê mea mã. Ne
cute ihpore to me hàhpan catêjê
pê ihpore pyxwỳr xà mẽn, ne pjê
kam hõ pore jaxwỳr partu.
16 Ne cute, por ihpore na me
tutti to hàhpan to me ipa atajê mã
harkwa to:
— Ikre ita pê ampo itajê cunea
to me gapôj partu! Ne nee ca Inxũ
jũrkwa kam apu amji mã ampo
itajê to ihpore na me gàhpan to
me apa nare. Xà aracri Inxũ
jũrkwa ita pê ampo to ihpore na
kam me hàhpan xà? — hajỹr.
17 Cwỳrjapê wa me ipê ihkôt me
ipa catêjê te Pahpãm jõ kàhhôc
kam ita to hũjarẽn na me to amji
japackre, pê ramã harẽn to:

"Imã Pahpãm to amji kam me
hapac xà jũrkwa ita kĩan to
ihkĩn.
Na wa nee kam ampo kên xãm na
hõmpun prãm nare, ne wa
ampo pej to pit mã kam me
amji japackre" hajỹr.

Pê pahhi catêjê Jeju te ampo pihho catia ton na mehcukij

18 Mã Juta catêjê jõ pahhi kwỳ te
ita na harẽn par ne mehcukij to:
— Jũm te mã, ate ame to hajỹr
xà ita na, amã harkwa? Jũm te
mã ahna amẽn? Xà ajkĩ Pahpãm
te mã ahna amẽn? Mẽr hõhõ,
acarôt cati pahtỳjti ita to me imã
ajpẽ, wa ha ahna me apupu, ne
cormã Pahpãm te ahna amẽn na
me gahkre pej — hajỹr. Mã Jeju te
me cumã amji jarẽn to:
19 — Ca ha me Pahpãm jũrkwa
ita hu, wa ha hacpỹa mã amcro
incrê peaj kam hãm, ca ha cormã
ihkôt Pahpãm te ahna imẽn na me
ijahkre pej — hajỹr.
20 Mã cute me Jeju mã ikre jarẽn
to:
— Pê me Pahpãm to pahte me
amji kam me pajapac xà jũrkwa
ita to me hàpêan to me caku to
cwarẽnta ne ihkôt xêj, ne me
hipêj, nõ na mã ca ajte amcro
incrê peaj kam hacpỹa mã ate
hãm na amji jarẽ? — hajỹr.
21 Por pê Pahpãm jũrkwa to Jeju
ihcakôc ata pê nee kẽn te ikre ata
nare, ne amji jĩa to pê me cumã
ihcakôc.
22 Ne pê hacpỹa mã ihtĩr, pê wa
cormã hũjarẽn xà ata to me amji
japackre, ne itỳj me ihkàhhôc
kam Pahpãm jarkwa kampa, ne
Jeju cakôc xà na me kampa.

Pê Jeju nee amji mã me hàhtôti atajê to hajỹr nare

23 Pê Jeju me Hakren xà jõ amji
kĩn na Krĩpinkrên kam apu ipa xà
ata kam, pê me hàhtôa ne ihtỳj
cupê Pahpãm kra na amji mã me
to hane. Ampo na? Nee mã ampo
na nare. Pê ajco Jeju ihtỳj Hũm
carôt kôt, rỳ jũ caxuw, jũm te

ampo cupahti pihho pupun nare atajê to na pê.
24 Cakrô pê nee Jeju cormã amji mã me hàhtôti atajê to taa mã nare. Ampo na? Pê ajco mehcunea mã cute me amji kam hapac xà pupu, ne me hahkre pej to ipa na pê.
25 Ne pê jũm te cumã me harẽn nare kam, pê ajco taa cute me amji kam hapac xà na me hahkre pej.

3

Pê Pahpãm te me pahto ipintuw xà pê hacpỹa mã me pahpỳpỳm xà pyràac

1 Ne pê hũmre nõ japrỳ te Nicotem ata pê Juta catêjê jõ pahhi na mehkwỳ nõa, ne cupê Parixêw catêjê kwỳ nõ, ne cupê Mojxe xwỳ jõ kàhhôc to me cumã hahkre catêjê nõa.
2 Ne ma caxwa ri Jeju wỳr mõ, cute hõmpun, ne cumã ihcakôc prãmte. Ne hỹrmã cator ne cumã:
— Ỹhỹ Jeju, wa ite, Pahpãm te me imã apê ampo to hahkre catê na akujahêc na gahkre pej. Ampo na? Ca atỳj Pahpãm carôat to ampo pihhoti jàhtôa ton to apa atajê, ihtỳj Pahpãm carôt tỳjti to ipipẽ to mõ. Jũ wỳr quê Pahpãm jũm kujahêc nare, quê jũm ampo itajê nõ to — hajỹr.
3 Mã Jeju cumã:
— Ỹhỹ, wa ha nee amã ihêj xi jarẽn nare. Quê ha jũmjê mã Pahpãm himpej xà mã mencjêj to prãm na, quê ha xa hacpỹa mã amehpỳpỳm — hajỹr.
4 Mã Nicotem cumã:
— Pỳhàpà, jũ wỳr quê ha ramã jũm kàhtu ata amji mã hamã, nehacpỹa mã inxi tu mã axà ne hipêr ihpỳm — hane.
5-6 Mã Jeju te cumã ihkôt harẽn to:
— Ỹhỹ, wa nee apu amã ihêj xi jarẽn nare. Quê ha jũmjê te Pahpãm himpej xà mã incjêj prãm na, quê ha xa hacpỹ mã amehpỳpỳm, jirô pê mã quê ha cormã me acjêj. Pê ca mam gĩ to, anã tu kam cô ata kôt apỳm, ne apê anã kra. Jĩkjê na, ca ha hipêr Pahpãm Carõ Pejti kôt, acaxwỳn carõ to amji mã intuw, ne apê Pahpãm kra.
7 — Nee ca ite amã hacpỹa mã, me acunea pỳpỳm na me garẽn ita to amji mã ame apikrar nare.
8 Ampo na? He Pahpãm Carõ Pejti kôt amehpỳpỳm xà ata pê ihhêj rũm kôc pyràac. Jũ wỳr ca ha jũ kam kôc te hàpêr xà na amji mã prãm xà ata wỳr hàpêr na hõmpu. Ca ha me hàmcoco pit kampa, ne nee hõmpun nare. Ne nee ca ha jũ pĩn cator xà me, jũ kam ihtẽm xà ata na hahkre pej nare. Jĩkjê na mã, Pahpãm Carõ Pejti jàpên xà pê hũràac. Ne nee quê ha jũm Pahpãm Carõ Pejti te jũm to amji mã ihkra xà ata na hahkre pej ne hõmpun nare — hajỹr.
9 Mã Nicotem cumã:
— Jũ mã quê ajte ita, ne hane? — hane.
10 Mã Jeju cumã:
— Pỳhàpà, pom apê Juta catêjê mã ampo to hahkre catê ita! Nõ na mã apê ampo ita jahkre kêatre?
11 Wa ha nee amã ihêj xi jarẽn nare. He wa amcro cunea kam me akwỳ mã, ite ampo jahkre pej itajê to hahkre to ipa. Ne hanea ne ite ito jĩa to ampo pupun atajê pupun xàa kôt, wa me amã harẽn to ipa cakrô, ca ajte nee cormã ate me ipar nare.
12 Ne wa ramã ite me amã pjê ita kam ampo te jũ mãn xà ata na harẽn, ca nee ajte ate ikam me gapac nare. Ita kam, ca ha pijamã ite me amã côjkwa kam ampo jarẽn xà atajê cunea na me ikampa? Me gũpar nare ita kam, ca ha nee me ikam gapac nare.

13 Ne rỳ jũ caxuw côjkwa wỳr
jũm jàpir ne hacpỹ ne cute amji
jaxàr nare. Ne pa nare, he
ipê kỳj pê, côjkwa kam me
Ahàkà, cwỳrjapê wa curũam ite
me hũmre na amji ton ne iwrỳc.

*Cu ha amji mã Jeju to pahhim-
pej na, cu ha Pahpãm cahê na amji
to me ajpa*

14 — Ne pê Mojxe xwỳ mat ri, põ
kam me hamreare ata ri, wakỳre
te cagã to, ne pĩ na cuxô. Ampo
na? Nee mã pê ampo na wakỳre
te cagã ata xôr nare. Pê cagã ajco
me cãmxa, pê me wakỳre te cagã
ata pupu, ne hacpỹa mã mempej.
Ita jĩkjê na wa ha hanea. Quê
ha jũ caxuw me ito wakỳre te
cagã ata pyràac, ne me icuran xà
caxuw, pĩ na me ixô.
15 Quê ha jũm ito cagã ata ne
ipupu, ne ito amji mã ihhimpej,
quê ha ihtỳj ihtyc xà jirô pê ampo
kên catia ata pê amji pytà, ne
Pahpãm cahê na amji to ipijapar
rohnỳtti mã.
16 — He ampeaj kam Pahpãm
mã pjê kam mehcunea ame ipa
itajê kĩn, mã cute me cumã, ipê
cumã ihkra pyxit peaj kĩnti ata
to hũjahkre ne hõr, ne pjê wỳr
ajpên ikujahêc. Mãr quê cute ito
amji mã mehhimpej atajê me ty,
ne nee mehtyc tu ne Pahpãm kaj
na ame ipa nare, ne quêt hacpỹa
mã mehtĩr, ne Pahpãm cahê na
me ipa rohnỳtti mã.
17 Pê nee Inxũ imã harkwa to:
“Cute mehkên ton jahpan xà na,
pjê wỳr wrỳ ne curê mã me amẽ”
hajỹr nare. Ne quêt cama imã:
“Ca ha wrỳ ne mehkên pê me
hũtà” hane.
18 — Na quê ha jũmjê te,
ipê Pahpãm kra na amji mã ito
mehhimpej na, quê ha nee Inxũ
cute cuna mã ihkên ton xà atajê to
me cumã ihcakôc, ne curê mã me
irẽn nare. Ne por nee amji mã me
ito mehhimpej nare atajê ri, ramã
curê mã cute me mẽn na, me ahna
me amji ton. Ampo na? Nee cute
amji mã me ito ihhimpej nare, na
quê ha curê mã me cumẽ.

*Pê Jeju me hàhtôa atajê mã
mehkên jarẽn na cumã to prãm
nare*

19 — Cu ha ampo kên tũmti ata
wỳr me pajàhcujro xà nõ, pôc
pejti ata to mõ, ne me to ihtũmti
ata pupun pyrentu. Jĩkjê na ri ipê
pjê kam mehcunea jàhcujro xà.
Ampo na? He wa itỳj me cumã
cute mehkên ton xà atajê jarẽ, mã
me hõmpu, ne cute me hahkre
pej xà ita caxuw wa me hỹrmã
iwrỳc, ne amehcujro to mõ. Mã
ma mehkwỳ apu ite mehcujro ita
na mehcaca, ne me cumã amji
kam awcapàtkôti ita na pit mã me
to prãm. Ampo na? Awcapàtkô
ita kam ri hãn ne ihtỳj ame ampo
kên ton to me ipa, cwỳrjapê ri ma
ame icaca. Ne quê ha, cute me
icaca catêjê cute me ampo kên ton
atajê jahpan xà na, Pahpãm ame
to kêanre ne.
20 — Ỹhỹ, por awcapàtkô kam
ame ampo kên ton to me ipa atajê
mã amji cujro prãm nare. Ampo
na? Cute ampo kên ton atajê
na me hahkre pej cupate ri ma
ame amji cujro caca. Cwỳrjapê ri
mehkên catêjê ipê ampỳa mã ame
ipa.
21 Ne por catyt kam Pahpãm
jarkwa kôt me ipa atajê ri,
ijàhcujro impejti ata kam ihtỳj
ame ipa xà. Mãr quê mehcunea
catyt kam, Pahpãm jarkwa kôt me
ipa na me hõmpu, quê nee ame
ampo kên ton nare, na ri ihtỳj ame
ipa. Na ri hanea ne ihtỳj mempejti
catêjê atajê ikôt me ipa — hane.

*Jowãw te mehcumrãr catê pê
Jeju jarkwa to imprar catê*

22 Ita jirô pê mã, wa ma Jeju
me, me ipê ihkôt me ipa catêjê me,
Krĩpinkrên pê me icator, ne ma põ
pê Juta jõ pjê kam ame ipa. Ne

curia me cahê na ite jũ mã amji to
me amcro ton, wa itỳj harkwa kôt
cô kam amehcumrãr to me ipa.
23 Pê hanea ne ihtỳj Jowãw,
cô japrỳ te Enõ pê Xarim jõ krĩ
na pire mã xa ata kam, cô kam
amehcumrãr to mõ. Ampo na?
Ampeaj kam quêt curi cumã cô
cati.
24 Ne pê caxuw cormã nee me
Jowãw jaxàr nare.
25 Mã amcro nõ na Jowãw kôt
me ipa catêjê kwỳ atajê me, Juta
catêjê jõ pahhi kwỳ te ajpẽn mãn
kam mehtẽm, Pahpãm mã cute
me amji cũmpej xà na cô kam me
amji cumrãr xà ata ri. Ne nee
jũmjê te me ajpẽn par pej nare.
26 Cwỳrjapê ri ma Jowãw te
mehcumrãr catê pê me hõ pahhi
ata wỳr, me amji to mõ, ne cute
me cumã amji jarẽn to:
— Me ijõ pahhi, wa ite me
amji cũmpej xà ita kam, nee ite
me ampo par pej nare, ne me
ikrã pictor tu. Ne por pê ca
jũm xũmre to me imã awjarẽ ata,
ihtỳj mehcũmpej prãmte, acuxà
Côpijapjêr jõ cô kam ame cumrãr
to mõ, mã quêt mehcunea ihtỳj
hỹrmã me pra! Ne jũ mã mã cu
ha ajte me? — hajỹr.
27 Mã Jowãw te me cumã
harkwa to:
— Nee ca ita to ame amji kam
gapac nare. Côjkwa kam Pahpãm
te ahpỹanre na me hũmre mã me
hàpên xà jõr par.
28 He ijàpên xà ita pê Jeju pê
hũmre ata mã ite pry to impej xà,
mãr quê pry ata kôt me hàhtôa ne
ihwỳr me apkjê. Ne nee ipê, por
pê Pahpãm me pamã to awjahkre
ata nare, ne ite amji jarẽn xà na
ramã ate me ipar. Ne hõ pry to ite
cumã impej xà caxuw pê wa mam
icato.
29 Ne quê ha jõ ri me hàhtôa
mã jũm pyxit peaj ne me hirôa pê
impej, quê ha hỹarmã me pra. Ita
jĩkjê na, quê ha jũm hikwa tuw,
quê ha hĩxi impjên ata wỳr pit
mã tẽ, ne nee impjên jõ ikwỳ nõ
atajê wỳr ihtẽm nare cakrô, quê
ha ihtỳj hũ na hõ ikwỳ nõ atajê
ame hakry. Ita jĩkjê na wa itỳj Jeju
jũ na ijakry.
30 Na quê ha ihtỳj quêt Jeju
ipicamẽn to mõ, ne cati to mõ,
ne pa nare, wa ha ihkĩnte cama
hacpỹa mã icri to mõ.
31 — Ne Jeju quêt côjkwa pĩn
cator ata ri ijirôa pê cati. Ne pa
nare, pê wa ihkĩnte pjê ita kam
icato, ne imã pjê kam ampo itajê
to pit mã icakôc jahkre pej.
32 Ne taa mã nare, quêt cute
côjkwa kam ampo par ne hõmpun
atajêa to hãn ne ihcakôc to ipa
cakrô, mã ajmãr nee jũm te ahna
amji caxàr nare.
33-34 Ne mencrêre te cute ampo
jarẽn xà atajê na me kam hapac,
ne ihtỳj ampeaj kam cute me
Pahpãm catyt kam ihcakôc ata
kam me hapac. Ne Pahpãam te
ri ihkujahêc na, cute me hahkre
pej. He ampeaj kam ri Pahpãm
cakôc xàa to Jeju ihcakôc to ipa.
Ampo na? Nee mã ampo na nare.
Pahpãm Carõ Pejti catia te cumã
amji jõr na ri, ne nee kam Pahpãm
Carõ Pejti ata crire nare.
35 — Ne Hũm mã ihkra ita kĩan
to ihkĩn, mã cute cumã hõ tekjêa
na ampo atajê cunea jõr, ne taa
mã ri ita caxuw to hõ tekjê, ne
ihcunea jamã.
36 Na quê ha jũmjê te amji mã
Pahpãm kra te me hũtàr catê na
me to amji mã hajỹr na, quê
ha quêt Pahpãm cahê na mehtĩr
rohnỳtti mã na ame ipa. Ne por
nee me kam hapac nare, ne nee
amji mã me harkwa cupa nare
atajê, quê ha nee côjkwa wỳr me
hàpir, ne me Pahpãm pupun nare.
Quê ha cama me kam Pahpãm
cryc ata me hỹrmã apkjê, ne ame
to kêanre ne — hajỹr. Hõhõ,
Jowãw te ihkôt me ipa catêjê mã

hũjarẽn to hajỹr.

4

Krĩrĩtpej kam me cahãj nõ te amji to ipintuw xà

1 Jeju te Jowãw jirôa pê mecumrãr, ne hirôa pê cumã ihkôt me ipa catêjê jàhtô. Mã Parixêw catêjê te ahna harẽn par.
2 Ne nee pê Jejua ajco me cumrãr nare, me ipê ihkôt me ipa catêjê pê wa ajco me cumrã.
3 Mã Jeju te ita na Parixêw catêjê jahkre pej, ne me harẽn par, ne ma Juta jõ pjê pê cator, ne ma Hĩpôjajo jõ pjê wỳr ihkôt me ipa catêjê me, me mõ.
4 Ne Krĩrĩtpej jõ pjê cajpuaw pry nõ ata kôt pê me imõr xà.
5 Ne ma Krĩrĩtpej jõ pjê kam krĩ japrỳ te Xica ita mã me icator, por pê Jaco xwỳ ihkra pê Joje xwỳ mã pjê jahkre ata cahi na.
6-8 Mã curia cormã Jaco jõ côhkre ata ihcuhhê. Mã pyt ramã me pahkrã jimoac kam jỹ, wa curi Jeju me, me icator, mã ramã mõr mã ihpeacre, mã côhkre ata cahê na hỹr. Wa ma me ikwỳ me krĩ ata kam ite me ampo krẽr xà japrôr to me pra, mã ahte hàhhuc.

Mã pyjê nõ pê Krĩrĩtpej jõ pjê catêjê nõ ata, cute cô jaxàr prãmte hỹrmã tẽ, mã Jeju cumã:

— Ate amji kam gapac xàa na, imã cô ita kwỳ incrire ne, wa to ikõ — hane. Mã jũm cahãj ata Jeju mã:
9 — Apê Juta catêjê nõ, ne ipê Krĩrĩtpej jõ pjê catêjê nõ, ne mẽr ampo na mã ca apu cô ita na iwỳ? — hane. Ne ampo na pê cumã ihcakôc xà ita to? Nee mã ampo na nare, pê ajco Krĩrĩtpej jõ pjê catêjê me, Juta catêjê me ajpẽn kaj na me amji kampa, na pê cumã hane.
10 Mã Jeju cumã:

— Ca ate côjkwa kam Pahpãm te amã ampo jõr xà ata na hahkre pej na mã, ca ha ahna iwỳ. Ca ate ite cô na awỳr xà ata na ijahkre pej na mã, ca ha mehtĩr xà rohnỳtti mã xà jõ cô na iwỳ, por ca ha cô to ikõ ne atĩr rohnỳtti mã na apa xà ata na iwỳ — hane.
11 Mã pyjê nõ ata cumã:

— Amã cô jacjên xà hamreare, ne côhkre ita rya to iry. Ne mẽr jũ mã ca ha, ne mehtĩr rohnỳtti mã xà ita jõ cô ita kwỳ py, ne imã ihkwỳ?
12 Xà ajkĩ gõ cô ita me panquêt xwỳ pê Jaco jõ cô jirôa pê impej? He pê me panquêtti Jaco me imã côhkre ita jahkwỳ, ne mehkra me, cute me ampo to ipijapar xà mã hahkre, mã ihtỳj me to ikõ. Ne xà ajkĩ Jaco xwỳ jirôa pê acati, mã ca ha ajte imã cô impejti nõ ita gõ? — hane.
13 Mã Jeju cumã harkwa to:

— Quê ha jũm, pom cô ita kwỳ to ikõ, ne hacpỹ ma mã cumã kôr.
14 Ne por wa ha jũm mã cô kwỳ, quê ha to ikõ ata, quê ha quêt nee hipêr cumã kôr nare. Ampo na? Quê ha jũm kam cô ata ipijapjêr rohnỳtti mã xà ata pê ihtĩar na ipa xà ata, na quê ha nee jũ caxuw ihtyc nare — hane.
15 Mã cahãj ita cumã:

— Mẽr imã cô ita kwỳ, mãr wa imã kôr nare ne, nãmri wa nee hipêr hacpỹ ne cô ita jaxàr to imõr prãm nare — hane. Mã Jeju cumã:
16 — Mõ ne apjên japrô, ne hacpỹ ne to amji jaxà mã — hane. Mã cahãj ata Jeju mã:
17 — Ipê ipjê nare — hane. Mã ramã Jeju te hahkre peaj xà na cumã harkwa to:

— Ampeaj kam ca apjê nare na ate imã amji jarẽn.
18 Ne pom ramã ate apjê to xĩc, ne cumã hikran ita. Ne pom cute ihkwỳ to xêj ca apu cume apa ita te hajỹar, ne nee cupê apjên nare. Wa nee ato ahêj xi nare — hajỹr.
19 Mã cahãj ita Jeju mã:

— Ampeaj kam ca ate ijarẽan to ijarẽn. Ne ita caxuw wa ite apê Pahpãm jarkwa to acakôc catê na gahkre pej.

20 Ne caxi imã awjarẽ. Jõ ri mõrmõ cu ha ajte ame Pahpãm to ame amji kam pajapac to me papa? Wa me ipê Krĩrĩtpej jõ pjê catêjê Pahpãm to amji kam me ijapac, ne catihti to me cumã icakôc prãmte, ma hàhkà jakôtti ita wỳr ijõtpê me pra. Ca ajte me apê Juta catêjê Krĩpinkrên kam ajte, me pahte Pahpãm to amji kam pajapac xà na me harẽ. Ne amãa, jũ ri mõrmõ Pahpãm to pahte amji kam me pajapac xà? — hane. Mã Jeju cahãj ita mã:

21-22 — Ikam gapac to impeaj ne he. Ca me apê Krĩrĩtpej jõ pjê catêjê ate Pahpãm to amji kam me gapac xà atajê na, me amji jahkre pej nare kam me to amji kam gapac to me apa. Ne me pa nare, wa itỳj quêt ite me Pahpãm to amji kam me ijapac xà ita na, me imã amji jahkre pej. Ampo na? Nee mã ampo na nare. He pê me apytàr catê ita, me ipê Juta catêjê pĩn me awỳr cato. Na cu ha nee jũ caxuw hipêr hàhkà jakôtti ata me, Krĩpinkrên kam, ame Pahpãm kĩnti na jũm te cumã me amji jarẽn xà hamreare.

23 Ne hamre, ramã pahte Pahpãm to amji kam me pajapac xà cunea pintuw. Na quê ha ita caxuw jũm ampeaj kam Pahpãm to amji kam hapac na, quê ha Pahpãam amji caxuw cumã cute to amji kam hapac xà to hahkre, mãr quê ha harkwa kôt to amji kampa. Hõhõ, cute me hajỹr catêjê ri Pahpãm amji mã me hapê, cute me to amji kam hapac xà caxuw.

24 Inxũ pê Pahpãm ata nee hĩa na ipa nare, ne quêt cupê Carõ Pejti ata, ne pjê cunea kam ipa. Na quê ha hanea ne cute me to amji kam hapac catêjê me carõ caxwỳn cunea to me to amji kampa, pjê cunea kam — hane. Mã cahãj ata te cumã harkwa to:

25 — He imã, por jũm pê me pahpytàr catê japrỳ te Crixtô ata to Pahpãm te hũjahkre ata cator xà na imã hahkre pej. Ne quê ha cato, ne me pamã ampo cunea to hahkre partu ne — hajỹr. Mã Jeju te cumã amji jarẽn to:

26 — He ipê jũm ata, ne ipê Crixtô, ne pa wa amã icakôc — hajỹr.

Pê Jeju kôt me ipa catêjê amji mã me ajkra

27 Wa caxuaw ramã curi me ipê ihkôt me ipa catêjê cator, ne ite amji mã ame ipikrar kryjre nare. Ampo na? Ite me Jeju te Krĩrĩtpej jõ pyjê nõ mã apu ihcakôc na me hõmpun, na wa ite amji mã me ipikrar. Ne nee ajte me inõ te ampo ata na cahãj ata cukij to:

— Ampo na mã ca prãm? — hajỹr nare. Ne nee me inõ te Jeju cukij to:

— Ampo na mã ca apu jũm cahãj ita mã acakôc? — hajỹr nare, ite me hahkre pej xà na.

28 Mã ma cahãj ata te hõ pot rer, ne krĩ kam mehkrĩ atajê wỳr tẽ, ne cator ne cute me cumã hũjarẽn to:

29 — Ajpên me mõ ne me hũmre nõ ita pupu, cute ite ampo ton xà atajê cunea na ijarẽn partu. Ne mõrmõ ajkĩ cupê, por pê Pahpãm Crixtô to awjahkre ata? — hajỹr.

Jeju mã Pahpãm mã hàpên xà ata pê hõ

30 Mã ma me hàhtôa ne krĩ pĩn, por curi Jeju apu mõ ata ri, ihwỳr me mõ. Ne cormã ajpên me iwỳr me mõr kwỳa kam, wa ite me Jeju mã:

31 — Me ijõ Pahhi, ampo krẽ! — hajỹr. Mã Jeju te me imã harkwa to:

32 — Imã ijõ, wa cuku, ca nee ite
ihkur xà na me ijahkre pej nare —
hajỹr.
33 Wa ite mempar, na wa ahna
ite me ajpẽn cukij to:
— Xà ramã ajkĩ jũm te cumã hõ
nõ rer? — hajỹr.
34 Mã Jeju te me ipar ne me imã:
— Por Inxũ te ikujahêc ata te
amji mã ampo kĩnti ata to wa
cumãn to mõ, ne ata pê ri ihhêj
rũm ijõ, wa to amji mã ijarte, mã
itỳj. Ne wa ha itỳj cute imã ijàpên
xà jõr ata to cumã ihkrã cura,
cupêa ri ihhêj rũm ijõ.
35 — Ca ramã ate me harẽn to
hajỹr to me amji pyràc tu he:
“Cormã pahte me pajõ kẽhkẽn xà
wỳr putwrỳ te cwat ne nõ” hane.
Ne mẽr me hàhtôti itajê pupu he.
He me cupê ijõ pur pyràac. Ne
ihhêj rũm me cupê ramã ampo
hy inteptu, ne ramã ihkẽhkẽn xàa
kam hàhhuc atajê to ri pahte amji
mã me cuprõn xà.
36 Quê ha jũm te, jũm mã pur
to hàpên na, quê ha ihtỳj amji mã
ampo cwa. Ita jĩkjê na, quê ha jũm
te imã me to cuprõn to ipa na, quê
ha ihtỳj, cumã cute me to cuprõn
to ipa jahpan xà na, hàmcwỳr xà.
Na quê hame hàhtôa ne mehtĩr
ita na ame ipa, Pahpãm cahê na.
Ne quê ha imã me hàpên catêjê
hakrya to me hakry to hanea, pom
quê cute me ampo hy kre catêjê
me, cute mehkẽhkẽn catêjê he, ne
ajwar me hakry.
37 Ampo na? He hũjarẽn xà
ita nee ihhêj xi jarẽn nare, ne
ampeaj kam ri awjarẽ: “Quê ha
mam jũmjê te hàhkre na, quê ha
ihtỳj ihkôt cormã ihkẽhkẽn catêjê
ihkẽhkẽ” hane.
38 Wa ite ramã me ate iwỳr me
to apipkjêr na me amẽn. Ne pê
mam rỳ pêa mã, Pahpãm jarkwa
to mehcakôc catêjê pê me hàhkre
catêjê atajê pyràac, ne ramã me
cumã Pahpãm jarkwa jarẽ. Na
ca ha mehkôt cama iwỳr me to
apipkjêr to me apa — hajỹr.

Pê Krĩrĩtpej jõ pjê catêjê cute amji kam me hapac xà to me antuw

39 Mã Krĩrĩtpej jõ pjê catêjê
kam me hàhtôa ne, ampeaj kam
cute Jeju to amji mã me hajỹr tỳj
pyrentu. Ampo na? Por cahãj
te harẽn to: “Cute imã ite ampo
cunea ton atajê to ihcakôc partu”
hajỹr, na ri mehcunea te amji mã
me to hajỹr pyrentu.
40 Mã Krĩrĩtpej jõ pjê catêjê kwỳ
cator, ne cute me Jeju wỳr, quê me
cahê na amji to jũ mã amcro to.
Wa curia me cahê na me ijàhhuc,
ne ite me amji to amcro to me
ipijakrut.
41 Mã hũjarẽn xà atajê kôt, me
hàhtôa ne cute Jeju mã me amji
jõr, ne mempar pyrentu.
42 Ne cute me cahãj ata mã
harkwa to:
— Wa itỳj ita caxuw me kampa.
Ampo na? Wa ramã ite me hĩa
kam ijapac, ne nee mã ate me
imã harẽn xà ita kôt pit mã, ite
mempar nare. He ampeaj kam ri
me imãa Jeju pê me pahkên catia
pê me pahto hapôj catê, pjê cunea
kam — hajỹr.

Pê Jeju cama ihcakôc xàa to pahhi kra caprã

43 Ne wa ite amji to me amcro
to ipijakrut jirô pê mã, wa ma ite
Jeju me, Hĩpôjajo jõ pjê wỳr me
iprar kam me itẽm.
44 Ne pê Jejua ajco me imã amji
jarẽn to:
— Ipê Pahpãm jarkwa to
mehcakôc catêjê nõ. Ne ipê me
ikwỳ pyràac, mã ijõ krĩ kaj na
ihtỳj me ikampa. Ne ijõ pjêa
kam, nee amji mã me icupa, ne
nee ikam me hapac prãm nare —
hane.
45 Wa curi me icator, ne curia
me cahê na me ijàhhuc. Mã curi
mehkrĩ catêjê te meito kênre nare.
Ampo na? Pê ramã Krĩpinkrên

kam Hĩpôjajo catêjê mam me
Hakren xà jõ amji kĩn ata na me
Jeju te ampo pejti atajê ton na me
hõmpu na pê.
46 Jirô pê mã wa ma Têtêc jõ krĩ
wỳr Jeju me, me pra, por pê curi
cô to ampo cacô xỳre na ata ri. Mã
curi pahhi mã hàpên catê nõ catia,
Capernam jõ krĩ kam ihkrĩ ata pê
ihkra xà, hũrkwa kam.
47 Ne cute Jeju te Juta jõ pjê
pĩn mõr na harẽn par, ne ma Jeju
wỳr Têtêc jõ krĩ wỳr tẽ, cute ahna
hàhwỳr mã ihkôt Capernam jõ krĩ
wỳr mõr. Ne cute cumã ramã
ihkra ihtyc xàa kam ata caprãr
prãmte.
48 Mã Jeju te pahhi mã hàpên
catê ata mã:
— Xà wa icarôt to ampo pihho
catia to, ca ahna me ipupu ne
cormã ihkôt me ikampa? — hajỹr.
49 Mã Jeju mã:
— Ijõ Pahhiti, ikra tyc xwỳjrea
na, ajpên gũjarêan kam atẽm
pyrentu! — hane.
50 Mã Jeju cumã:
— Gapacta ne ikre wỳr amji
jaxà! Hamre, ramã akra caprãr,
ne quê ha ihtỳj amã impej, nee
quê ha ihtyc nare — hane. Mã
cute Jeju par pyrentu, ne ma tẽ.
51 Mã ikre wỳr pry cahtiri cumã
me hàpên catêjê kwỳ te mehcaj-
par, ne me cumã ihkra jarẽn to:
— Hamre, hacpỹa mã akra im-
pej — hane.
52 Mã cute pyt jỹr xà jũ kam ri
ihkra te amji cajpẽr na, mehcukij.
Mã me cumã harẽn to:
— Ihnõ kam ri, ramã pyt te
ihcahpa crire kam ri, akra mã kry
jamre — hane.
53 Mã pyt jỹr xà ata kam hũm te,
Jeju te cumã harkwa to:
— Quê ha ihtỳj akra amã im-
pej — hajỹr na to amji japackre
pyrentu. Cwỳrjapê ri curi ikre
kam cahê na mehkrĩ atajê cunea
te ihtỳj Jeju to amji mã me hajỹr
pyrentu.
54 Pê Jeju ramã carôt to ampo
pihho catia ton to ajkrut, Hĩpôjajo
jõ pjê pĩn mõr xà ata kam.

5

Pê Jeju cô cahê na cukrã xà peacre hikwa ata caprã

1 Ne ita jirô pê mã ri Juta catêjê
te amji mã me amji kĩn nõ ata
ton, wa ma me hỹrmã Jeju me, me
ikwỳ me, Krĩpinkrên wỳr me mõ.
2 Ne krĩ ata pê kẽn to mehcunea
intête kwỳc, ne mencjêj xà na
hõtpê me harkwa jàhtôa ne me
to. Atajê nõ na pê carà cahàcre
hôhti jamãr catêjê ajco hapôj ne
me to acjêj. Cwỳrjapê ri cute me
cumã haprỳ to Caràcahàcre Hôhti
Jõ Harkwa. Ne cahi na kẽn te
kwỳc kam cô ata ri me ijarkwa na
haprỳ te Krĩjàhcaprĩ. Mã ipu na
hàhpykrã xà na kẽn po te ikre po
atajê te xĩc ne ihcuhhê.
3-4 Mã me hà cunea cô ata pu na
me nõ, ne me Pahpãm mã imprar
catê te côjkwa pĩn iwrỳc, ne cô
ata to ipicwrỳc na me hikaj. Pê
ajco hãn ne hõtpê jũa mã ahna
amcro pê ajco irôrôc, ne cô ata
to acwrỳc. Ne pê ampo na me
hikaj nare. Quê ha cô ata acwrỳc,
quê ha me hà atajê nõ mam cumã
mrõ, ne impej pyrentu. Na pê ipu
na mento tũm me, cute me xwỳ
me, me cukrã xà pec me, me nõ.
5 Mã curia me cahê na jũm
xũmre xà na, ramã ahna caku te
trĩnta ne ihkôt ôjtô ata nõ.
6 Mã Jeju curi cator ne cute
ramã hà ita na ahna caku jàhtôa
na hõmpun, ne hahkre pej. Ne
cute ihcukij to:
— Xà amã amji caprãr na amji
to prãm? — hajỹr.
7 Mã cute Jeju par ne cumã:
— Hewhỹ, jũm te cô ita kam
ito mrõr xà caxuw hamreare.
Cwỳrjapê ri hãn ne acwrỳc, wa
tee hỹrmã icuhkwỳr, mã ma mam
me ikwỳ kwỳ me ire ne kam me

mrõ. Ne quêt mempej ne ma me pra, wa ita ri mehkĩnte ijikwa xà ita kam ijikwa — hajỹr.

8 Mã Jeju cumã:

— Hã to xa, ne anõr xà ata py ne to amõr pyrentu — hane.

9 Me ajkaam mã hũmre ata pej ne hãm, ne cute nõr xà ata pyr ne ma to ihtẽm pyrentu. Ne mehkôt xà jõ amcro pê xap na, pê ita hane.

10 Mã Juta catêjê jõ pahhi catêjê kwỳ te jũm ata te nõr xà pyr ne to ihtẽm na me hõmpun, ne me cumã harkwa to:

— Pỳhàpà, he ita kam me pahkôt xà jõ amcro pê xap, nõ na mã ca ajte ate anõr xà ita pyr ne to tẽ? He ate amji kam gapac xà ita nee me pahte amji kam me pajapac xà cajpuaw nare, ne ihkaj na! — hajỹr.

11 Mã cute mempar ne me cumã:

— Por hũmre te icaprãr ata te imã harkwa to: “Anõr xà py ne to amõr pyrentu” hajỹr. Wa harkwa kôt tẽ — hajỹr.

12 Mã cute mempar ne mehcukij to:

— Jũm te mã anõr xà ita pyr ne to atẽm na amẽn, mã ca apu to tẽ? — hajỹr.

13 Mã me cumã:

— Pỳhàpà, nee cute icaprãr catê ata te imã amji japrỳ jarẽn nare, ne ite hõmpun pej nare kam, ma me hàhtô mã hàr — hajỹr.

14 Mã ramã ahna ahtũm ryre mã Jeju te Pahpãm to me amji kam hapac xà jũrkwa kam ihcajpar ne cumã:

— Ramã acaprãr ne apej ita na amji pupun peaj ne he. Ne hipêr mõ ne amji caxuw ampo kên nõ ton nare. Nãmri ca ha ate ihnõ ton na, quê ha mam ata jirôa pê acaxuw ihkêanre ne — hajỹr, ne ma tẽ.

15 Mã hũmre ata xwỳjê cator ne ma tẽ, ne cute me cupê Juta catêjê jõ pahhi kwỳ mã amji jarẽn to:

— Xãmte nee jũm te icaprãr nare, Jeju te ri icaprãr — hajỹr.

Pê Jeju cupê Pahpãm na amji jarẽ

16 Ne cute me Jeju te mehkôt xà jõ amcro na, cute hàhcaprãr na me harẽn par ne me ajpẽn mã:

— Cute me pahkôt xà jõ amcro kam hàhcaprãr, ne apu to kên, cwỳrjapê cu ha hanea ne ame to kêanre ne — hajỹr. Ne ma Jeju wỳr me pra, ne cute me cumãn kam mehtẽm.

17 Mã Jeju me cumã:

— Me ikampa, rỳ jũ caxuw côjkwa kam Inxũ Cati te ihkôt xà caxuw hàpên xà impejti atajê to hàpên jicu nare. Na wa ha hanea ne cuxà hàpên xà ita to ijàpên to ipa kam to icrà tu — hane.

18 Pê me cupê pahhi catêjê kwỳ harkwa ita na me kampa ne ame kam incryac to ame kam incryc, na pê me cumã ihcuran prãam to ihcuran prãm. Ampo na? Nee mã ampo na nare, pê mehkôt xà jõ amcro kam hà ata caprã, ne cormã hipy cupê Pahpãm kraa to ihkra na me cumã amji jarẽ, ne Hũm me ipipẽan na amji jarẽ. Na pê ihtỳj cupê Pahpãm kra na cute amji jarẽn to apu ihhêj na amehcãmjĩ, cwỳrjapê pê kam amencryac to amencryc.

Pahpãm kra himpej xà

19 Mã Jeju cormã me cumã:

— Ikam me gapac to impeaj ne he. Ipê Pahpãm kra, na wa ha nee amjia kôt ampo itajê nõ ton nare. Ne por Inxũ ampo to, wa ahna hõmpu atajêa to wa ijàpên to ipa. Ne por Inxũ ampo cunea to atajê, wa itỳj hanea ne to.

20 Ampo na? Inxũ mã ikĩnti, na ri ihtỳj imã cute ampo cunea ton xà itajê to ipipẽ to ipa, wa hõmpu. Ne quê ha cormã imã cute ampo ton xà itajê jirôa pê cute ton xà atajê to ajpẽ, wa ha to, ca ha ahna

me ipupu. Ne atỳj hõmpun xà ata
to me amji mã ajkra.
21 Ne pom Inxũ hacpỹa mã
mehtyc to ihtĩr, ita na wa ha ipê
hũràac ne ite amji mã jũm tyc to
ihtĩr prãm ata to, itỳj hacpỹ mã
ihtĩr.
22 Ne nee Inxũ Cati pê mehkên
me, mempej to ipicokjêr catê nare.
Ampo na? He ite ita to ijàpên xàa
caxuw ri cute imã hõr. Ne pa wa
ha cute mempejti ton atajê jahpan
xà na, me cumã ijàmjõr xà impejti
atajê to amgõ. Ne cute mehkên
ton atajê jahpan xà na, wa ha me
cumã ijàmjõr xà kêanre atajê to
amgõ, ne cama mehkên mã ame
curẽ.
23 Quê ha icati na me ipupu, ne
amji mã me icupa to hanea, pom
quê amji mã me Inxũ cupa he. Ne
por jũm amji mã ipê Pahpãm kra
na icupa nare ata ri, hanea ne nee
amji mã, por Inxũ te ikujahêc ata
cupa nare.
24 — He ampeaj kam wa ha me
amã awjarẽ. Por quê ha jũm
icakôc xà itajê cunea to amji mã
ihhimpej ne kampa, ne Inxũ te
ajpên ikujahêc na amji mã ito
ihhimpej ata, quê ha ihtỳj ihtĩr
rohnỳtti mã. Ampo na? He wa
nee ite jũm ata kên mã mẽn nare,
ne cama quêt to ihtyc xà jahpan,
na quê ha ihtĩr rohnỳtti mã na ipa,
Inxũ cahê na.
25 He ampeaj kam wa ha me
amã awjarẽ. Quê ha ita caxuw,
por cormã mehtĩar na ame ipa,
mã ramã Inxũ mã mehtyc itajê,
jũ caxuw ipê ihkra na me ijõkre
kampa, ne hacpỹ mã ihcunea na
amehtĩr pyrentu.
26 Ne pom Inxũ pê mehcunea
mã, cute me amji kam hapac xà
jõr catê xakat ata te ri imã hõr. Na
wa itỳj hacpỹ mã mehtyc to ihtĩr.
27 Ne ampeaj kam ri ipê Pahpãm
kra, ne hanea ne ipê me Ahàkà,
cwỳrjapê ri hajỹar ne Inxũ Cati
te ito mempej me, mehkên catêjê
cukij ne me to ipicokjêr catê.
28 — Ne nee ca ite icakôc xà
to icakôc itajê impar xà to ame
amji mã me apikrar nare. Ampo
na? He ramã amehtyc catêjê te me
ijõkre par, ne hacpỹa mã amehtĩr
ne kre pê me hapôj xàa kam ri
ramã hàhhuc to mõ.
29 Ne por mempejti ton to me
ipa atajê, quê ha mehtyc xà
jirô pê hacpỹa mã mehtĩr, ne
Pahpãm cahê na amji to me
ipijapar rohnỳtti mã. Ne por
mehkĩnte mehkêanre ton to me
ipa atajê, quê ha mehtĩr, ne cama
mehkên mã me axà, ne ampỳa
mã, Pahpãm pê amji to me acto.
30 — Ne pa wa nee amjia kôt
jũm kên mã mẽn nare, ne Inxũ
te catyt kam amji jahkre pejti te
me hahkre pej xà ata kôt, wa ha
me to ajcokjê. Na wa nee apu
ampo itajê to ihcupan nare. Ampo
na? He wa nee ite amji kam ijapac
xàa na jũm kên mã mẽn nare. Ne
por Inxũ te ikujahêc ata te amji
kam hapac xàa kôt wa hãn ne
mehkên catêjê kên mã me curẽ,
ne mempejti catêjê atajê impej mã
me curẽ.

Pê Jeju hàpên xà ton atajê, ihtỳj cupê Pahpãm na harẽ

31 — Ne wa ha pa ipyxit peaj
ne me amã amji kôt harẽ na mã,
quê ha ite amji jarẽn xà itajê kôt
hamreare ne.
32 Ne nee mã ipyxit peaj nare, ne
ihtỳj icaxuw jũm ata, ne cupê ijõ
Inxũ. Ne por ito ampo na awjarẽ
atajê, ampeaj kam ri, nee mã Inxũ
apu ihhêj xi jarẽn nare na, ramã
imã hahkre pej. Inxũ te ijarẽn xà
ata ampeaj kam ri, ne nee ihkôt
hamre xà nare.
33 — Ne ate me ina gàhcukjêr
ne me ijarẽn par prãmte, Jowãw
te me cumrãr catê wỳr me jũmjê
kujahêc, mã cute me cumã ito
hũjarẽn par atajê ri nee ihhêj xi
xà nare, ne ampeaj kam ri.

34 Ne nee imã pjê ita kam, cute me cumã me ito hũjarẽn xà ita na prãm nare, ne quêt Inxũ te ito hũjarẽn xà atajê ri imã impej, ne nee ihkôt hamre nare. Ne mẽr ampo na ri Jowãw te me cumrãr catê te me amã ijarẽn to hajỹr? He ca ihhêaj to ijarẽn par xà atajê kôt me ikampa, ne ate amji mã meito ahimpej na, ca ha nee me akên mã me axàr nare, ne atỳj me atyc xà jahpa.

35 — Ne pom ihpôc xà hãn ne amji na ampo jarare jàhtôa ne to cuprõ, ita jĩkjê na ri Jowãw te me cumrãr catê ata amji na me ato cuprõ. Ne cupê ihpôc xà pyràac ne me amã ahcujro, ca atỳj ahna ate me cuprõn to amcro to incrêre xà, mãr quê me amã ampo to hahkre. Ca hũrên ame gakry cakrô, ca ajte nee ate me hũjarẽn xà atajê cunea na me kam gapac nare.

36 Ne ampeaj kam pê Jowãw hirãa pê me amã ijarẽ. Mã cormã Inxũ Cati te ijàpên xà catia ita na imẽn, wa to ijàpên to ipa, atajê ri Jowãw jirôa pê, hirãa pê ijarẽ, ne hanea ne ihtỳj ajpên Inxũ te ikujahêc na ijarẽ.

37 Ne hanea ne Inxũ te ikujahêc ata, ihtỳj ito me amã awjarẽ cakrô, ca rỳ jũ caxuw ate me hõkre par ne me hõmpun nare.

38 Ca nee ajte icakôc xà itajê na me ipar, ne amji mã me ito ahimpej nare. Ne ca rỳ jũ caxuw ate me Inxũ te ajpên ikujahêc ata jõkre me, cute me amã harkwa jirên atajê nõ impar nare.

39 Ne cormã ihnõ xwỳjê, he ca atỳj me Inxũ pê Pahpãm jarkwa na ihkàhhôc to hahkre to me apa. Ne ate me to hahkre xà atajê kôt atỳj nee jũ caxuw ate ame atyc nare na, ame amji cãmjĩ. Ne por ihkàhhôc ata ihtỳj ito awjarẽ.

40 Cakrô ca ma ajte ite me amã me atĩr rohnỳtti mã xà ata jõr xà wỳr ame gitõt.

41 — Ne imã Inxũ te ito ihcakôc to impejti naa pit mã to prãm. Cwỳrjapê ri imã pjê kam me hũmre te ikôt me harẽn to impejti na me to prãm nare.

42 Ne wa ite ramã me akrãhky na me amã Pahpãm kĩn na me gahkre pej, ne nee me amã caxwãm catia mã Pahpãm kĩn nare.

43 Ne wa Inxũ te amji kam hapac xàa na ajpên me awỳr icator cakrô, ca ajte ma ame icaca. Ne quê ha pjê ita kam, ita ri, ajte jũm xũmre amjia kôt cute amji kam hapac xàa na me awỳr cato, ca ha atỳj ahna me amji capa, ne ihkôat me amji to.

44 Ne ate pjê kam me hũmre te me apejti na me garẽn na ri, me amã impar prãm. Ne Pahpãm te me apejti na me garẽn na ri, nee amji to me amã gàhcukjêr to prãm nare, ita kam jũ mã ca ha ne ito amji mã me ahimpej? Wỳr ca ha amji mã hamã ne me to.

45 — He xà pa wa ha ajkĩ Inxũ cuna mã me garẽn to kêanre ne? Hãpà. Ne pom ca me Mojxe xwỳ te me hapackre xà to me amji kampa, ne cute me atehcajpar xà na amji mã me to hane ita, quê ha Pahpãm mã me apê mehkên ton catêjê na me amã hacjê.

46 Nãmri ca ha me ate caxwãm catia mã amji mã me Mojxe kam gapac na, ca ha atỳj hanea ne ito amji mã hane. Ampo na? Taa mã pê ina ihhôc.

47 Ca nee ramã Mojxe to amji mã me ahimpej nare ita kam, jũ wỳr ca ha ito amji mã me ahimpej — hajỹr. Hõ, Jeju te Juta catêjê jõ pahhi kwỳ mã harkwa to hajỹr.

6

Pê Jeju hõ incrire to me hàhtôa mã harte

1 Ita jirô pê mã, wa ma Jeju me, me ikwỳ me, Hĩpôjajo jõ cô na me irêr, ata japrỳ nõ te Tiperij jõ cô.

2 Mã me ikôt me hàhtôa ne me
mõ. Ampo na? Cute me Jeju te me
hà caprãr, ne me to impej pyrentu
na me hõmpun na ri.
3 Wa hàhkà jakôt nõ na Jeju me,
me ipê ihkôt me ipa catêjê me, me
ijàpir ne me ijỹr.
4 Pê caxuw ramã me Hakren xà
jõ amji kĩn me Pãwtỳjre jõ amji
kĩn na ahtipre.
5 Mã Jeju te amji wỳr, por ihkôt
me hàhtôa ne me mõ atajê pupun,
ne cute Pirip mã harkwa to:
— Jõ ri cu ha ajte me hàhtôti
itajê mã me hõ nõ mã me pahcato,
ne me hũhkà? — hajỹr.
6 Ne pê ramã cute me cumã
pãw kryj ata kam to hàhtô to
amji kampa, ne cama cute Pirip
cajpẽar prãmte pê cumã hane.
7 Mã Pirip cumã:
— Ahpỹanre na me pyxit te me
pãw kryjre ne mencwỳr xà caxuw,
cu ha me putwrỳ te ôjtô jàpên xà
jõ pore jirôa pê ahna me cumẽ
cakrô, quê ha nee me cahuc nare
— hane.
8-9 Mã Antre pê Petrô tõ te cumã
harkwa to:
— Ihnãm hã ahkrare xũmre
nõ ita mã pãw kryjre te xĩc, ne
caxuw cumã tep pijakrut ne hàr
hiahpuro mã to jỹ he, ne jũ wỳr
quê me hàhtôti itajê catwỳ! —
hajỹr.
10 Mã Jeju te me imã harkwa to:
— Me cumã, quê mehcunea pjê
kam me to jỹ — hajỹr. Ne pê
ampeaj kam pjê ata kam põre. Mã
mehcunea jỹr, pjê kam, ne por me
hũmre me hỹr atajê pê me hàhtô
na me xĩc mir, me hũmre pit.
11 Mã Jeju te pãw kryjre atajê
incwỳr ne hũrên hakryti na Hũm
pê Pahpãm mã to amji jarẽn. Ne
cute ihcokjêr ne me imã hõr, wa
ite me cumã hõr par, mã cute tep
pijakrut atajê to hajỹar.
12 Mã ajte me hõ pãw kryjre itajê
to mehcunea jarte partu. Ne cute
me hàpàn tohhi jirô pê mã ri, Jeju
te me imã harkwa to:
— Cute ame cahhur tohhi itajê
to kàhà kam me cuprõ, quê nee
ihnõ ipictor nare — hajỹr.
13 Wa ite me to cuprõn, ne me
to kàhà to tôxi ne me to hipu par,
por pãw kryjre te xĩc atajê cahhur
to.
14 Mã cute Jeju te ampo pejti ton
xà ita na me hõmpun, ne amji mã
me harẽn to:
— He ampeaj kam ri hũmre ita
pê me pamã Pahpãm jarkwa to
ihcakôc catê, por pê Pahpãm me
pamã cator xà na to awjahkre ata
mã he — hajỹr.
15 Mã Jeju te, cute me hàprêa
kam amji mã me to hõ pahhi na
me hahkre pej, ne ma ahte tẽ, ne
kẽnti kàa nõ na hàpir.

Pê Jeju cô incwỳrpê mõ

16 Mã ramã me ina caxwa, wa
curia ite me Jeju rer, ne ma me
iwrỳc, hĩpô tohkà wỳr.
17 Ne pàr kre mã me icjêj, ne
ma Capernam jõ krĩ wỳr ite me to
irêr na me amji to hajỹr. Ne ramã
ihcajpuaw pàr kre to me mõ, mã
ramã awcapàtkô, mã nee cormã
me iwỳr Jeju cator nare.
18 Mã kôc pahtỳjti ata te hàpêr
kam ihtẽm, ne cô to harô to pra.
19 Wa ramã ite me imõr jũwry to
me rec pyxit, cô kam, ne ma me
to cakrỳn to mõ. Ne me ite amji
wỳr ajpên cô jipy Jeju te mõr na
me hõmpun, ne ampeaj kam me
imã hũpa.
20 Mã pea me ina hàhtêp, ne
cute me imã harkwa to:
— Ame icupa nare, pa wa mõ,
nee mã ipê me carõ nare — hajỹr.
21 Wa ite me hahkre pej, ne
hacpỹa mã hũrên ame ijakry, ne
itỳj ite ahna me amji caxàr. Mã
me iwỳr hàr, ne jũ mã cute pàr
kre ton, mã cyt ne me imõr xà ata
wỳr me ito icator.

Pê me hàhtôti atajê ame Jeju japê

22 Ne pê Jeju curi me cumã harte
xà ata ri, wa ahte ite pàr kre
pyxit peaj mã me icjêj na cute
me ipupuan na, curia cormã me
ahtwỳ, ne me Jeju jikaj. Ne nee
pê ramã me iwỳr Jeju cator na me
hahkre pej nare.
23 Mã ma me ijakàn pê Tiperij jõ
krĩ jõ pàr kre kwỳ cator, por curi
Jeju te Hũm mã pãw pyrên hakryti
jarẽn, ne me cumã kryj, mã cute
ame to harte tu ata ri.
24 Ne cute me ijapên, ne curia
ame Jeju jikaj atajê kwỳ te pàr kre
kwỳ mã mencjên, ne ma me ikôt
Capernam jõ krĩ wỳr me to cator,
cute me Jeju japên prãmte.

Jeju pê me pahto ihtĩr rohnỳtti mã catê

25 Ne curia ri me hàhtôti atajê te
me Jeju mã cator ne me cumã:
— Hàpà me Ikrã tũm! Jũ caxuw
mã ca ita ri acator? Wa ihcaprỳ na
curi ame gikaj, ca ate jũ mã ajte ne
ramã ita ri acator? — hajỹr. Mã
Jeju me cumã:
26 — Ampeaj kam wa ha me
garẽ! Ca ate ijàpên xà catia na
me ipupun, ne Pahpãm kra na ate
amji mã me ito hajỹr to, ca ikôt me
acator nare. Ne ame garte prãm
ita to pit mã, ca ikôt me acator.
27 He ame hajỹr nare! Nee ca pjê
ita kam, ate amji to me apijapar
prãmte, me gàpàn to pit mã ame
amji kam gapac nare. Ne quêt
Pahpãm cahê na ate amji to me
apijapar rohnỳtti mã xà ata to, ca
ha me amji kampa. Ampo na? He
ate me to amji kam me gapac ata
pê ihhêj rũm me gõ te me ato me
atĩr rohnỳtti mã xà. He ipê me
Ahàkà, na wa ite me axũmrea na
amji ton, ne me amã Inxũ Cati to
hahkre, ca ate cahê na amji to me
apijapar rohnỳtti mã xà caxuw.
Mã ihtỳj Inxũ pê Pahpãm te, ite
to ijàpên xà caxuw imã carôt jõr.
Ampo na? He cumã ipej na ri —
hajỹr.
28 Mã cute ita na mehcukij to:
— Ampo ton na ri Pahpãm mã
me ito prãm, wa me cumã to? —
hajỹr.
29 Mã Jeju te me cumã harkwa
to:
— Ate ito amji mã me ahimpej
na ri, Pahpãm mã me ato prãm,
cwỳrjapê ri cute me awỳr iku-
jahêc — hajỹr.
30 Mã me cumã:
— Ca ha hipêr acarôat to ampo
pihho pejti to! Wa ha ahna me
apupu, ne itỳj amji mã me ato
ihimpej!
31 He pê me panquêtjê põ kam
me hamreare ata kam ajco me hõ
pê mana ata pit kur to me ipa, ata
pê Pahpãm jõ kàhhôc kam harẽn
to: “Cute côjkwa pĩn me cumã me
hõ jõr, mã cute mehkrẽr” hajỹr.
Na ca ha pijamã ajkĩ cuxà me
imã to? Wa ha me hõmpu, ne
me cukrẽ, ne itỳj amji mã me ato
ihimpej — hane.
32-33 Mã Jeju me cumã:
— Ỹhỹ, ampeaj kam wa ha me
amã côjkwa jõ ata kôt harẽ. Pê rỳ
pêa mã Mojxe xwỳ jõ caku kam,
cute pjê kam amji to me ipijapar
xà caxuw pit mã, pê Pahpãm me
cumã me hõ japrỳ te mana ata gõ.
Ne nee mã pê Mojxe me cumã hõ
ata jõr nare, Pahpãm pê me cumã
cugõ. Ne pom curmã côjkwa pĩn
Pahpãm jõ intuwti cator ita pê ri
côjkwa kam Pahpãm cahê na ate
amji to me apijapar rohnỳtti mã
xà caxuw impej — hane.
34 Mã me cumã:
— Me Ikrã tũmti, gõtpê amcro
cunea kam, mẽr me imã Pahpãm
jõ intuwti ita gõ! — hane.
35 Mã me cumã:
— He ipê ri ihhêj rũm côjkwa
pĩn Pahpãm jõ intuwti ata, na wa
ha me to ihtĩr rohnỳtti mã. Quê
ha jũm ty, ne ihtyc jirô pê hacpỹa
mã ihtĩr, ne nee hipêr jũ caxuw

ihtyc nare. Quê ha prãm na jũm te
apu ipa na, quê ha apà ne hacpỹa
mã ihtỳj, ne cumã amji kĩn, ne
harte pyrên hakry. Ne quê ha
hanea ne jũm kôr na apu ipa ne
ikõ, ne hacpỹa mã ihtỳj ne cumã
amji kĩn. Jĩkjê na, quê ha jũm te
Pahpãm jahkre pej ne cumã amji
jõr, ne ahna mehkwỳ mã hàr to
prãm na, quê ha iwỳr apkjê ne
ito amji mã ihhimpej, ne Pahpãm
jahkre pej, ne ahna mehkwỳ mã
hàr pyrên hakry.

36 — Wa ramã ite me amã me
atoa icakôc to, ca atỳj me ipupun
cakrô, ca nee cormã me ikam
gapac nare.
37 Ne por Inxũ te ijũhkra mã
me hacjên xà atajê, quê ha ihtỳj
ijũhkra mã me acjêj, wa ha itỳj
amji mã me huwahi, ne jũ caxuw
põ mã, amji pê, jũm to ijũcapêr,
quê ha ipictor nare.
38 Ne por Inxũ te ampo na amji
mã ito prãmti xà ata wỳr pê wa
côjkwa pĩn wrỳ. Ne nee amjia kôt
ite amji mã ampo na prãmti ata
wỳr, iwrỳc nare.
39 Ne ite, cute ijũhkra mã me
hacjên atajê to hajỹr xà caxuw ri,
cute me awỳr ikujahêc he. Quê
ha nee jũm ipê ipictor nare. Wa
ha jõ ri pjê jamre xà ata kam, me
to ipicokjêr xà jõ amcro kam, itỳj
amji kôt hacpỹa mã mehcunea to
ihtĩr. Hõhõ, ita caxuw ri Inxũ te
ikujahêc.
40 Ita na ri Inxũ ito prãm he.
Quê ha ihtỳj ipê Pahpãm kra te
hajỹr romã mã iwỳr me apkjê. Ne
por quê ha ito amji mã mehhim-
pej atajê, wa ha jũ caxuw, pjê
jamre xà ata kam, hacpỹa mã me
to ihtĩr. Quê ha me to ipicokjêr
xà jirô pê Inxũ cahê na mehtĩr
rohnỳtti mã na ame ipa — hajỹr.

41 Mã Juta catêjê kwỳ te ajpẽn
mã me Jeju to ihcakôc kên kam
mehtẽm. Ampo na? Cute côjkwa
pĩn cupê me hõ tuaw pyràc ne
iwrỳc na amji jarẽn, na ri ame
ajpẽn mã harẽn to hane he:

42 — Pom cupê Joje me Marij kra
ita? He wa ramã ite me hõmpun
pejtu, nõ na mã ajte côjkwa pĩn
iwrỳc na amji jarẽ? — hane.

43 Mã Jeju te mempar ne me
cumã:

— Nãmhã ne apu ihêj xi na amji
mã me ito hajỹr jicu.

44 Jũ wỳr quê jũm amjia kôt amji
to ikôt ipa catê. Nãmri quê ha
Inxũ te jũm pê ikôt ipa catê na ton
na, quê ha ihtỳj cupê ikôt ipa catê.
Na wa ha itỳj hacpỹa mã to ihtĩr,
ampo cunea jamre xà ata kam.
45 Ne Pahpãm jarkwa to
mehcakôc catêjê jõ kàhhôc kam
hũjarẽn xà te hajỹr he: “Quê ha
Pahpãm pê mehcunea mã ampo
to hahkre catê” hane. Quê ha cute
me kam hapac, ne amji mã me to
ihhimpej atajê, quê ha ajpên iwỳr
me apkjê, ne iwỳr me pra, ne ihtỳj
amji mã me ito ihhimpej.
46 Ne rỳ jũ caxuw ita ri, pjê
kam catêjê nõ te Inxũ pupun
nare, ne pa nare. Wa ipyxit peaj
ne itỳj quêt hõmpu. Ampo na?
He curũam wa icator, na ri imã
hahkre pej.

47 — He wa ampeaj kam me amã
awjarẽ, quê ha jũm te amji mã
ito ihhimpej na, quê ha ihtyc jirô
pê hacpỹa mã ihtĩr, ne ihtĩr ita na
apu ipa rohnỳtti mã.
48 Na ri ipê me gõ te me ato atĩr
rohnỳtti mã xà ata.
49 Ne pê mam me panquêtjê
põ kam me hamreare ata kam
ame hõ pejti japrỳ te mana ata
pit ku cakrô, pê ihtỳj amehwej
ne amehtyc partu, ne nee cama
hacpỹa mã jũm tĩr nare.
50 Ne por mehwỳr côjkwa pĩn
me hõ tuwti wrỳc ata, quê ha
jũm te ihkwỳ krẽr na, quê ha
Pahpãm cahê na ihtĩr ita na apu
ipa rohnỳtti mã.

51 Ne ipêa ri côjkwa pĩn me
cumã me hõ tĩar wrỳc ata. Ne
ipêa ri me to ihtĩr rohnỳtti mã
xà. Wa ha pa, pjê kam mehcunea
mã amji gõ. Na quê ha jũm te
ihhêj ne ikwỳ krẽr na, quê ha
Pahpãm cahê na ihtĩr ita na apu
ipa rohnỳtti mã — hajỹr.
52 Mã Juta catêjê kwỳ ame kam
incryac to ame kam incryc, na ri
cute me ajpẽn mã harẽn kên kam
ihtẽm, ne me harẽn to:
— Jũ mã quê ajte hũmre ita
ne me pamã amji jĩa gõ, cu ame
cuku? — hajỹr.
53 Mã Jeju me cumã:
— He ampeaj kam wa ha me
amã amji jarẽ, ca ha me ate ame
ipê Ahàkà jĩ kur nare, ne nee ame
icaprô ita to ame akõm nare na,
ca ha nee Pahpãm cahê na amji
to ame apijapar kam me to acrà
nare, ne atỳj ame atyc pa, ne me
akôt hamre rohnỳtti mã.
54 Ne quê ha jũm te ijĩ kwỳ krẽr,
ne icaprô ita kwỳ to ihkõm na, wa
ha itỳj jũm ata to hacpỹa mã ihtĩr,
por jũ caxuw me to ipicokjêr xà
jõ amcro pê ampo cunea jamre xà
ata kam.
55 Quêt ijĩ ita ri pjê kam me hõ
itajê jirôa pê impej. Ampo na?
He ijĩ ita pê ri quêt me hàpàn
xà impejti ata, ne icaprô ita pê ri
quêt mehkõm xà impejti ata, me
to ihtĩr rohnỳtti mã xà caxuw.
56 Na quê ha jũmjê te ijĩ kwỳ
krẽr, ne icaprô to mehkõm na, wa
ha ramã me ajcacwa, ne ajpẽn
kam me ihônco tu ne. Quê ha
ramã Icarõ Pejti me cumã acjêj,
quê ha Icarõ Pejti ata carôat kôt
me ipa.
57 Ne por Inxũ pê mehtĩr xà
cunea xakat ata te ri ajpên iku-
jahêc, na wa itĩar na ipa. Na quê
ha jũm te ijĩ kwỳ krẽr na, quê ha
hanea ne ihtĩr ita na apu ipa.
58 Hõhõ, pê mam me panquêtjê
me hõ pejti pê mana krẽr cakrô,
ihtỳj amehwej pa, ne amehtyc
partu. Ne pom curmã côjkwa pĩn
ipê me hõ intuwti wrỳc ita caca
xà te nee hajỹr nare, ne ajteare
mã, wa quêt mehtĩr rohnỳtti mã
na me to — hane.
59 Pê Capernam jõ krĩ kam, cute
me cuprõn xà jũrkwa kam Jeju
me cumã hũjarẽn xà ata to awjarẽ
to hane. Ne nee pê cormã ne
Jeju me cumã amji to ipipẽ nare,
mehcunea te me hahkre pej cu-
pate. Cwỳrjapê pê ajco cute me
cumã amji jarẽn xà itajê cwỳrpê
me cumã amji jarẽn to ipa. Ne
Jeju jĩ kur xà ata kôt harẽn xà te
hajỹr he. Quê ha ihtỳj jũm amji
mã Jeju to ihhimpej, ne ihkôat ipa,
ne ihkôt ipa xà ata pê ri cute hĩ
kur xà.

Pê me hàhtôa ne me Jeju mã hikra

60 Mã Jeju kôt me ipa catêjê
jàhtôa ne cute me ita par, ne ajpẽn
mã me harẽn to:
— Pom me pamã ampo to
hahkre itajê impar kôt hakop
jahkre kêatre! Ne jũ mã quê ha
jũm kam hapac to, ne hahkre pej
ne ahna amji capa? — hajỹr.
61 Ne nee jũm te Jeju mã me
harẽn nare kam, mã cutea ramã
me ahna ihcakôc xà ata jahkre
pej, cwỳrjapê ri cute mehcukij to:
— Xà ita cwỳrjapê mã ca ame
icaca, ne ame imã hikran prãm?
62 He ca ha atỳj jũ caxuw côjkwa
wỳr ipê me Ahàkà te hacpỹa mã
hàpir na me hõmpu. Jirô pê mã
ca ha cormã me ijũjarẽn xà itajê
kôt me hakop, ne me hahkre pej.
63 Ne Pahpãm Carõ Pejti ata ri
cahê na me ato ipijapar rohnỳtti
mã. Ne jũ wỳr ca me anõ amjia
kôt amji mã hamã ne ca amji
to ajpa, ne me ca ajpẽn to me
ajpa. Ne ca ha ate me icakôc
xà ita na ikam me gapac na, quê
ha Pahpãm Carõ Pejti me amã
acjêj, ne me ato ipijapar rohnỳtti
mã. Hõhõ, ita pê ri ate me ijĩ

kur xà ata, pom wa me amã harẽ ita. Ne wa ampeaj kam me amã ampo itajê jarẽn cakrô, ca ajte nee me akwỳ ito amji mã me ahimpej nare — hajỹr.

64 Ampo na pê Jeju me cumã ita jarẽ? Nee mã ampo na nare. He pê ramã rỳ pêa mã, mam jũmjê atajê te to amji mã mehhimpej xà nare na me hahkre pej, ne hanea ne jũm te ihkên mã mẽn xà ata na hahkre pej.

65 Ne cute me cumã:

— Cwỳrjapê wa ite ramã me amã harẽn xà ata na, quê ha Inxũ te ikôt jũm te ipa catê na hãm nare na, quê ha nee cupê ikôt ipa catê nare — hajỹr.

66 Na ri Jeju kôt me ipa catêjê jàhtôa ne cute ihkôt me ipa jicu, ne nee hipêr ihkôt me ipa nare.

Pê Jeju kôt me ipa catêjê te tôxi atajê nee me cumã hikran nare

67 Mã cute me ipê ihkôt me ipa catêjê te tôxi itajê cukij to:

— Xà ca ha hanea ne me ijicu, ne ma me aprar prãm? — hane.

68 Mã Ximãw Petrô te cumã harkwa to:

— Jũm wa ha ajte me hũnã? Me ijõ Pahhiti, pom acakôc xà itajêa ri quêt me imã ite amji to me ipijapar rohnỳtti mã xà to hahkre.

69 Wa ite me Pahpãm te apê jũm pejti ata kujahêc na me gahkre pej, na wa itỳj ite amji mã me ato hajỹr — hajỹr.

70 Mã Jeju me imã harkwa to:

— Ỹhỹ ita cwỳrjapê wa ite amji mã me ate tôxi itajê capi cakrô, mã me anõ pyxit ne kam me pahcurê xwỳn carõ kên jõ pahhi — hane.

71 Ne pê Jeju, Juta Carijot pê Ximãw Carijot kra ata to, pê me imã ihcakôc. Ampo na? Juta ata pê ihkôt me ipa catêjê te tôxi atajê nõa cakrô, quê ha ihtỳj jũ caxuw Jeju curê xwỳn tehcajpa, ne ihkên mã cumẽ.

7

Pê Jeju kjêjê intuwre atajê ame cumã xwỳ

1 Ita jirô pê mã ri ma Jeju ame ito mõ, Hĩpôjajo jõ pjê kam, ne pê nee Juta jõ pjê kam ajco apu ipa nare. Ampo na? Pê curi me hõ pahhi catêjê apu mehcuran prãm na pê.

2 Mã ramã caxuaw Juta catêjê jõ amji kĩn nõ japrỳ te Ikrere jõ amji kĩn ata to me cator xàa kam. Pê ajco me hõ amji kĩn ton xàa na, ihtỳj ikrere atajê kam amehkrĩ, ne nee me hũrkwa pej kam amehkrĩ nare.

3-5 Mã cormã hapu na Jeju kôt mehkjêjê atajê te ihtõ kà pê Pahpãm kra na amji mã me to hajỹr nare, na ri cute me hapactua kam cumã harkwa to:

— Juta jõ pjê wỳr atẽm pyrentu, ne curi acato, ne acarôat to me cumã ampo pihho catihti itajê cunea to, quê me hàhtôti atajê me hõmpu! Quê ha jũm mã amji to cati prãm na, quê ha nee apu ipimxur to ihcuhkwỳr nare. Ne mẽr ampo na quê ate ampo jahkre pej xà itajê na me apupun nare? Me cumã to, quê ahna mehcunea me apupu! — hajỹr.

6 Mã Jeju me cumã:

— He cormã nee ite mehcunea mã amji to ipipẽ xà jõ amcro kam hàhhuc nare! Ne me amã amji kĩn wỳr me aprar xà caxuw amcro cunea impej.

7 Mã pjê kam catêjê itajê nee quêt ame acurê nare. Ne pa nare, me ikam incryc kam ame ipa. Cwỳrjapê ri ma ame icurê, ne ma ame icaca! Ampo na? Wa itỳj me cumã, cute me ampo to kên atajê jarẽn to ipa na ri, ma ame icurê.

8 Ne me ca nare, gapacta ne amji kĩn ita wỳr me mõ. Waha ita ri apu mõ. Ampo na? He cormã amji kĩn wỳr imõr xà caxuw nee ijõ amcro kam hàhhuc nare — hane.

9 Hõ, Jeju te me cumã amji
jarẽn to hajỹr, ne curia Hĩpôjajo jõ
pjê kam hàhhuc, ne apu mõ, me
hakàn pê.
10 Wa me hakàn pê ame ipa, mã
me ina jũ mã amcro te, wa ma
me ipimxuar pê Jeju me, me mõ.
Mã nee jũm te me imõr xà na me
ipupun, ne me ijahkre pej nare.

Me hàhtôti atajê mã Jeju to cute amji kam me hapac xà pijakrut

11 Mã tee Juta catêjê jõ pahhi
kwỳ amji kĩn ata na, me hàhtôti
atajê catàtkre na ame Jeju japê.
Ne ame hapên to me ahna
hàhcukjêr to hajỹr to me ipa he:
— Jõ ri mõrmõ Jeju apu mõ? —
hajỹr.
12 Mã me hàhtôti atajê kwỳ
kàjpej pê, ajpẽn mã me Jeju jarẽn
to:
— Ampeaj kam jũm ita pej —
hane. Ne mehkwỳ ajpẽn mã me
harẽn to:
— Quê, he jũm ita ihtỳj mehkwỳ
mã ihhêj xi to ipa — hane.
13 Mã Juta catêjê jõ pahhi kwỳ
mã Jeju kĩn nare na, cute me
hahkre peaj xà na, nee jũm me
kam mare mã ajpẽn mã Jeju kôt
harẽn nare, me hõ pahhi kwỳ te
ame kam incryc, ne ame to kên
cupate.

Pê Jeju me cuprõn xà kam me cumã ampo to hahkre

14 Ne ramã cute me to amji kĩn
ata krã curan xà wỳr, ihcahti na
cute me to hajỹr. Mã ma Jeju
Pahpãm to me amji kam hapac xà
jũrkwa wỳr mõ ne hàr, ne curia
hỹr ne ame cumã ampo to hahkre.
15 Mã Juta catêjê kwỳ te
mehcakôc xà atajê na mempar,
ne me amji mã harẽn to:
— Pỳhàpà! Pê nee ihkàhhôc
to hahkre cati nare cakrô, ampeaj
kam cute amji jahkre pej — hajỹr.
16 Mã Jeju me cumã amji jarẽn
to:
— Pom wa me amã ampo to
hahkre itajê, wa nee amjia kôt
hahkre pej, ne me amã to hahkre
nare, ne nee cupê itekjê nare.
Ne cupê Pahpãm te ikujahêc ata
tekjê. Ne curũam ri ajpên ampo
itajê pra, wa cama me amã to
hahkre.
17 Ne quê ha jũm mã Pahpãm
te amji kam hapac xà jahkre pej,
ne ihkôt amji ton to prãm na, quê
ha ite ampo to hahkre xà itajê na
ikampa, ne hahkre pej pyrentu,
Pahpãm pĩn hapôj na, ne nee ikrã
pĩn hapôj nare.
18 — Ne quê ha mehcunea te
amji mã me jũm cupa to prãm to,
quê ha ihtỳj amjia kôt, ihkrãa kam
me cumã ampo jarẽn to ipa. Ne
pa nare, wa nee ite hajỹr nare.
Ampo na? Imã ate amji mã me
icupa ita na me ato prãm nare,
quêt ate me amji mã me Pahpãm
te ikujahêc ata cupahti na ri, imã
me ato prãm. Na wa itỳj catyt kam
me amã ijũjarẽn xà, hêj xi nare ita
to ijũjarẽn to ipa, ne nee wa ame
amã ihêj xi jarẽn to ipa nare.
19 Ne pê ramã Mojxe xwỳ me
panquêtjê mã Pahpãm jarkwa gõ
cakrô, ca ajte nee amji mã me
kam gapac nare, ne mẽr ampo
cwỳrjapê mã ca tee ame icuran to
hahkre? — hane.
20 Mã mehcunea te Jeju mã me
harkwa to:
— Mõrmõ ca apu akrã kam waj,
na mã ca apu amji na me ikraj! Jõ
ri mã jũm apu acuran prãm ita?
— hajỹr.
21 Mã Jeju me cumã:
— Por wa ite me pahkôt xà jõ
amcro na icarôat to ampo pihho
pyxit peaj ton, ne ite jũm xà ata
caprãr, ne to me amã ipikrar ata
to, wa ite amji na me amẽn, ca ajte
ame ikam acryc.
22 Ne ca hanea ne atỳj me
pahkôt xà jõ amcro na me apê.
Ampo na? Quê ha me pahkôt xà
jõ amcro na jũm cahãj mã ihkrare

ihpỳm, ca ha atỳj ajte me pahkôt
xà jõ amcro itajê nõ na me cumã
impy kà kwỳ jakep, pê Mojxe xwỳ
me amã to hahkre xàa na. Ne nee
mã pê Mojxea ita to ipipẽ nare, ne
mam Mojxe quêtti pê Aprãw xwỳ
ata mã pê ita to me amã ajpẽ.
23 Ne Mojxe xwỳ te me hapackre
xà ita kôt, mã ca atỳj me pahkôt
xà ita na me ahkrare mã mempy
kà jakep. Ne nee ipê me apyràc,
wa ite jũm ita pê ihkà kwỳ jakep
nare, ne quêt cumã ihkà cunea na
to impejti, ca ajte ita na ame ikam
acryc?
24 Ne ca hãn ne ajte ampo na
me hõmpun pyxit peaj kam, ramã
ihkêanre na me harẽ. Ahna cute
hajỹr nare, ca ha xa ate hõmpun
xà ata kôt to amji kampa, ne ihkôt
hakop, ne impejti na hahkre pej,
nare, ihkêanre na hahkre pej jirô
pê, ca ha cormã atỳj harẽ — hane.

Jeju pê ri Mexij pê me to awjahkre ata

25 Mã Krĩpinkrên catêjê kwỳ
Jeju na me ajpẽn cukij to:
— Xà Jeju ita mã me pajõ pahhi
catêjê amehcuran prãm? Ne mẽr
ampo na mã cute mehpro nare?
26 Pom me pahcunea jipôc ri
xa ne ame pamã ihcakôc ita?
Mã nee ajte jũm te cumã ampo
jarẽn nare? Nare, mõrmõ me
pajõ pahhi catêjê, por pê Crixtô
toPahpãm me pamã awjahkre ata
na, mõrmõ amji mã me to hane?
27 He me imãa, nee cupê Crixtô
nare! Quê ha jũ caxuw me
pahwỳr Crixtô ata cato, cu ha nee
jũ rũm cator xà na me hahkre pej
nare. Ne pom jũm xũmre ita ri
ihtỳj jũ rũm cator xà ata na me
pamã hahkre pej, he cupê Naxare
jõ krĩ catêjê nõ — hane.
28 Mã cormã Jeju Pahpãm to
me amji kam hapac xà jũrkwa
kam xa, ne cute me cumã ampo
to hahkre xà ata kam, ihkrãhhia
kam me cumã:
— Xà ajkĩ ampeaj kam me amã
jũ rũm icator xà ita na ijahkre pej?
Hãpà! Wa nee amjia kôt icator
nare, ne me apê, por ajpên cute
ikujahêc ata jahkre kêatre. Ne
por jũm te ikujahêc catê ata pê
ri amji jarkwa par catê, ne catyt
kam ipa!
29 Ne imãa ri quêt hahkre pej.
Ampo na? He ihpĩan wa icator, ne
cutea ri ajpên ikujahêc — hane.
30 Mã cute mempar, ne tee
amehpro to hahkre, ne nee jũm te
ihcupên nare. Ampo na? He nee
cormã cute mehpro, ne ihkên mã
me mẽn xà kam hàhhuc nare na
ri.
31 Mã me hàhtôti atajê jipôc ri
me hàhtôa te ihtỳj Pahpãm te Jeju
to me cumã hũjahkre na amji mã
meto ihhimpej. Na ri me ajpẽn mã
harẽn to:
— He ihhêj ne me imãa, cupê,
por pê Crixtô to Pahpãm me pamã
awjahkre ata! Ne quê ha jũ caxuw
ajkĩ Crixtô cato, ne ajkĩ, pom Jeju
te ampo ton xà itajê jirôa pê ajkĩ
to? Hãpà. Taa mã ri ramã cator
— hane.

Pê krãhtare amji caprỳ to Jeju pro to, hỹrmã pra

32 Mã Parixêw catêjê kwỳ te
kàjpej pê cute amji mã me harẽn
to hajỹr na mempar, cwỳrjapê
ri cute Pahpãm mã mehcajrẽn
catêjê jõ pahhi kwỳ me, cute Jeju
pro na me ajpẽn par. Ne cute
hỹrmã me hõ krãhtare kwỳ kujahêc, cute mehpro ne me haxàr
prãmte. Mã hỹrmã me cator ne
cama mehcuhhê ne me kampa.
33 Mã cormã Jeju me hàhtôti
atajê jipôc ri xa ne me cumã:
— Wa ha itỳj cormã ijõtpê ame
acahê na imõr crire ne, ne quê ha
ina ahtũm nare, wa ha ma hacpỹ
mã cute ajpên ikujahêc ata wỳr
amji jaxà ne tẽ.
34 Ca ha me ipupun prãmte, tee
ame ijapê ne nee me ipupun nare.

Ampo na? Jũ wỳr ca me anõ, por wa curi apu mõ ata ri ikôt acato! Na ca ha nee me imã acator nare! — hane.
35 Mã Juta catêjê te ajpẽn mã me harẽn kam mehtẽm, ne me ajpẽn mã harẽn to:
— Jũ kam mã quê ha ajte tẽ, cu ha ajte nee cumã me pahcator nare? Xà quê ha ajkĩ ma me cupê Crec catêjê jõ pjê wỳr tẽ, ne curia me cupê Juta catêjê kwỳ mã apu ampo to hahkre to ipa?
36 Ne mẽr ampo mã hãn ne harẽn kam pra ne harẽn to: "Wa ha ma tẽ, ca ha tee ame ijapê, ne nee hipêr me imã acator nare", ne "Jũ wỳr ca me anõ curi itẽm xà ata wỳr ikôt tẽ" hane? — hajỹr. Hõhõ, pahhi catêjê te ajpẽn mã harẽn to hajỹr.

Pahpãm Carõ Pejti ata pê cô te me pahto ihtĩr xà rohnỳtti mã ata pyràac

37 Ne pê me hõ amji kĩn cahhur ata, cute kam me to ihtẽm xà jirôa pê impej, na pê Jeju me hipôc ri xa, ne ihkrãhhia kam me cumã hũjarẽn to:
— Quê ha me anõ mã, Pahpãm jahkre pej xà pê amã kôr pyràcti ata na prãm na, ca ha iwỳr tẽ, wa ha amã Pahpãm to ajpẽ, ca ha hahkre pej pyrên gakry.
38 He pê ramã Pahpãm jarkwa ita jarẽn to hane he:

"Quê ha jũm te amji mã ito ihhimpej na, quê ha cute amji kam hapac xà tuw pejti atakôt me hàhtôa ne Pahpãm wỳr me apkjê,
quê ha taa mehtĩr rohnỳtti mã na me to.
Quê ha cute amji kam hapac xà tuw pejti ata pê cô catia pijapjêr ata pyràac, ne ipijapjêr ita na" — hane.

39 Ne por cô to mehkõm xà to Jeju te me cumã ihcakôc ata pê Pahpãm Carõ Pejti incwỳr xà. Ampo na? Por quê ha jũmjê amji mã me Jeju to mehhimpej atajê, quê ha ihtỳj me Pahpãm Carõ Pejti ata cwa. Ne ampo na pê cormã ne nee ame Pahpãm Carõ Pejti ita cwỳr nare? Pê cormã Jeju nee hacpỹ mã ihtĩr ne Hũm wỳr amji jaxàr, ne hacpỹa mã amji to cati nare na pê.

Pê me hàhtôti atajê ahpỹanre na Jeju na cute me amji to hajỹr xà

40 Ne pê me hàhtôa ne cute cô to mehkõm to me cumã ihcakôc na me kampa, atajê ajco ajpẽn mã me harẽn to:
— Ampeaj kam ri hũmre ita pê me pamã Pahpãm jarkwa to ihcakôc catê catia, cu me hikaj ata, ne taa mã ri cator — hane.
41 Ne pê mehkwỳ ajpẽn mã me harẽn to:
— Me imã cupê Crixtô to Crixtô, ne toa pê Pahpãm me pamã awjahkre — hane. Ne mehkwỳ ajco ajpẽn mã me harẽn to:
— Pom Jeju pê Hĩpôjajo catêjê nõ ita? Xà quê ha ajkĩ ihtỳj Crixtô jũ caxuw Hĩpôjajo jõ pjê pĩn cato? Jũ wỳr quê ha curũm cato!
42 Ampo na? Pê ramã Pahpãm jõ kàhhôc kam to hũjarẽn to hane he:

"Quê ha ihtỳj jũ caxuw pahhi pê Tawi xwỳ tàmxwỳ nõ kam Crixtô cato,
ne por pê curi Juta jõ pjê kam, Pãw jõ krĩ kam Tawi xwỳ ihkrĩ ata kam, quê ha ihpỳm" — hane.

43 Mã pea me hàhtôti atajê te Jeju to me amji kam hapac xà to me ipicapôn.
44 Ne pê mehkwỳ ihtỳj me pro ne ihkên mã me mẽn prãm, ne me hacjên xà mã me haxàr prãm. Ne pê nee jũm ajte ihcupên nare.

Pê krãhtare nee me Jeju pro nare

45 Na ri ma hacpỹ mã krãhtare atajê te me amji jaxàr, ne me hũ kam me pra, Pahpãm mã cute mehcajrẽn catêjê jõ pahhi kwỳ me, Parixêw catêjê atajê wỳr. Mã cute me Jeju japên ne ahna mehcukij to:

— Ampo na mã ca nee ate mehpro ne ajpên iwỳr me to amõr nare, ne ajpên gũ kam me pra? — hajỹr.

46 Mã krãhtare atajê me cumã harẽn to:

— Wa rỳ jũ caxuw ite me jũm te ihcakôc xà nõ to ihcakôc to hajỹr na mempar nare, ne ihcakôc xà itajê ajteare mã — hane.

47 Mã Parixêw catêjê atajê krãhtare atajê mã:

— Pỳhàpà? Xà hanea ne ajte cute me amã ihhêj?

48 Xà ajkĩ me ipê pahhi catêjê kwỳ me Parixêw catêjê kwỳ nõ te mã amji mã Jeju to ihimpej? Hãpà!

49 He por Jeju to amji mã mehhimpej to me ipa atajê pê me pahte amji kam me pajapac xà jõ kàhhôc jahkre kêatre! Cwỳrjapê quê ha Pahpãm ame to kêanre ne, ne mehkên mã me cumẽ — hane.

Pê Nicotem Jeju tehcajpar prãm to prohti kam ihcakôc

50 Pê Nicotem ramã jũ caxuw caxwa ri Jeju mã ihcakôc ata pê mehkwỳa nõ, ne cute mehkwỳ mã harkwa to:

51 — He cu nee me pajõ kàhhôc kam pahte amji kam me pajapac xà ata rer, ne me jũm ata cukij ne mempar nare kam ihkên mã me mẽn nare. Cu ha xa mehcukij, ne me kampa, ne ihkên na me hahkre pej, ne cormã ihkên mã me cumẽ — hajỹr.

52 Mã mehkwỳ me cumã harkwa to:

— Pỳhàpà, xà ajkĩ apê Hĩpôjajo jõ pjê catêjê nõa, mã ca atỳj apu Hĩpôjajo jõ pjê pĩn Crixtô ata cator na amji mã to hane? Apu hajỹr nare, ne cama Pahpãm jõ kàhhôc to ca hahkre ne hahkre pej, he nee rỳ jũ caxuw Pahpãm jarkwa to mehcakôc catêjê nõ te Hĩpôjajo jõ pjê pĩn cator nare — hane.

8

Pê Jeju cahãj xyre ata te hipêr ampo kẽn ton nare xà caxuw hũtà

1 Jirô pê mã ri ikre wỳr mehcunea cutor, mã ma Jeju Pĩxô jõ kẽn wỳr mõ.

2 Mã amcro nõ na, awcahti xà wỳr, Jeju te amji jaxàr, Pahpãm to me amji kam hapac xà jũrkwa wỳr, ne hàr ne jỹ. Mã me hàhtôa ne ahna me ipixêr, ne me xa, ne cute ampo to me cumã hahkre xà atajê na ame kampa.

3 Mã cute me cumã Mojxe xwỳ jõ kàhhôc to hahkre catêjê me, Parixêw catêjê te me pyjê nõ te ahti na impjê kaj na jũm me nõ ata pro, ne ma me to mõ. Ne cute Jeju cuna mã me hãm xà caxuw, ame cumã quêt. Mã mehcunea jipôc ri hãm ne xa.

4 Mã cute Jeju mã me harẽn to:

— Me Ikrã tũm, pom cahãjre ita ihtỳj ahti na mõ ne hũmre ita to nõ, impjên kaj na. Mã jũm te ajpẽn kam me hõmpun, wa ite mehpro, ne ajpên awỳr me to mõ.

5 Ne pê Pahpãm jõ kàhhôc kam Mojxe xwỳ me pamã pyjê te hajỹrjê atajê kẽn to curan to hajỹr na, awjahkre he: “Quê ha pyjê nõ apu hajỹr to mõ ata ri kẽan to cute mehcuran xà” hane. Ne ca? Jũ mã ca ha cute hajỹr xà ita na me imã ihkôt harẽn to? — hane.

6 Ampo na pê pyjê nõ ata kôt ame Jeju mã harẽn to hane? Nee mã ampo na nare. Jeju te me hapackre xà nõ to ihcupan, mã cute mempar ne mehpro prãmte, pê tee ame to hahkre. Mã Jeju te cama hỹr ne me kam hapac, ne pjê na hikôt ne hũhkrahhi to kam ihhôc to mõ.

7 Mã mehcukij ita na. Mã cute
amji capô ne hỹr pej, ne me cumã
harkwa to:
— Por rỳ jũ caxuw me anõ te
Pahpãm cuna mã ampo kên ton
nare ata, ca ha mam kẽn nõ to
cahãjre ita kam awcapê, ate to
ihcuran xà caxuw — hajỹr.
8 Jirô pê mã ri hacpỹa mã pjê na
hikôt, ne ihtỳj jỹ ne kam ihhôc.
9 Mã cute me Jeju te me cumã
hũjarẽn to hajỹr na kam me hapac
atajê, ma me pyxit ne me pra.
Ne por mam jũm kàhtu ata ri ma
mam me cumã tẽ. Ne ahnaa me
pyxit ne ajkôt memprar ita kam
me cutor. Mã ahte Jeju me jũm
cahãjre ata pit jàhhuc.
10 Mã Jeju te amji capô ne hỹr
pej, ne jũm cahãjre ata mã:
— Hàpà? Ne mẽr jõ ri mã kẽn to
cute ame acapêr prãm atajê? Ne
mẽr jõ ri mã ame akôt harẽn to
kêanre atajê? — hajỹr.
11 Mã jũm cahãjre ata Jeju mã:
— Hamreare, nee jũm jàhhuc
nare — hane. Mã cumã:
— Wa nee pa xwỳjê ato kên
nare. Mẽr gapacta ne tẽ, ne nee
hipêr mõ ne ampo kên ton nare
— hane.

Jeju pê hàhcujro xà pyràac, ne me pamã ampo cunea to ajpẽ

12 Jeju te hipêr me hàhtôa mã
ampo to hahkre kam ihtẽm, ne me
cumã amji jarẽn to hajỹr he:
— Ipê, pom hàhcujro xà ampo
cunea cujro, ca me hõmpu ne
me hahkre pej ita pyràac. Ipê
Pahpãm wỳr me amã ijàhcujro
catê. Na ca ha ate me amji mã
ito me ahimpej na, ca ha jũ caxuw
awcapàtkôti kam, me apê amji
jahkre kêatre kam, mePahpãm pê
apictor xà ata kam ame apa nare
— hajỹr.
13 Mã Parixêw catêjê kwỳ te me
Jeju kam hapac ne me cumã:
— Ca ramã ca apu amji to
acakôc, na ri acakôc xà itajê kôt
hamreare — hajỹr.
14 Mã Jeju me cumã:
— Pom wa ampeaj kam me
amã amji jarẽn to ipa itajê kôt
nee hamre nare. Ampo na? He
ampeaj kam, wa nee apu ihêj xi
nare. Ne pa ri quêt imã, por jũ
rũm icator xà ata na amji jahkre
pej, ne hanea ne imã hacpỹ mã ite
amji jaxàr xà ata na amji jahkre
pej. Ne me ca nare, me apê jũ rũm
icator xà ata na ijahkre kêatre, ne
hanea ne jũ kam itẽm xà ata na
me apê ijahkre kêatre.
15 Na ca me ate amji kam
me gapac xàa kôt, amji mã me
ikêanre na me ito hane, nare,
mõrmõ ca amji mã me ipej na me
ito hane. Ne imãa, ate me ijarẽn
xà itajê cunea kôt hamreare. Ne
nee cormã ite mehkên me, mem-
pejti cukij ne me to ipicokjêr xà jõ
amcro cator nare.
16 Wa ha ite ramã me ato ipi-
cokjêr xà na mã, wa ha itỳj catyt
kam me akên me, me apejti to
ipicokjêr to ipa. Ampo na? He wa
ha ite ton xà ata kam, nee ahte ton
nare. Quê ha hanea ne, por Inxũ
te ikujahêc ata icahê na jỹ, ne ite
me ato hajỹr xà to imã hahkre.
17 Ne Mojxe xwỳ te me amã
incaca xà te hajỹr ata rer, na
quê ha jũmjê ajkrut ne jũm te
ampo ton xà ata na me hõmpu, ne
cute me hõmpun xà ata na ajwar
ajpẽan kôt me harẽn na, quê ha
me amã ampeaj kam ri cute ton.
18 Ita jĩkjê na wa Inxũ te iku-
jahêc ata me ajwar me ijũjarẽn xà
caxuw me ipijakrut, cwỳrjapê ca
ha atỳj ite amji jarẽn xà itana me
ikampa — hane.
19 Mã me cumã:
— Jõ ri mã apãm ita? — hane.
Mã Jeju me cumã:
— He me apê Inxũ jahkre
kêatre, ne hanea ne me apê
ijahkre kêatre, quê ha me amã
ijahkre pej na mã, quê ha hanea
ne me amã Inxũ jahkre pej —
hane.

20 Ne por cute Pahpãm to amji
kam me hapac xà jũrkwa kam,
cute me cumã ihpore to cuprõn
xà ata cahê na, pê Jeju me cumã
hũjarẽn xà itajê to awjarẽ. Mã nee
cute mehpro ne me haxàr nare,
me hacjên xà kam. Ampo na?
Pê cormã nee cute mehpro xà jõ
amcro hỹrmã cator nare, na pê.

Pê Jeju pahhi catêjê cunea mã amji jarẽ

21 Mã Jeju te hipêr me cumã
amji jarẽn to:
— He wa ha ma tẽ, ca ha ate me
ipupun prãmte, tee ame ijapê, ne
nee me ipupun nare. Ampo na?
Jũ wỳr ca me anõ, por wa ha curi
tẽ ata ri, ikôt acato. Na ca ha ita
ri ame apa, ne ca ha atỳj me akên
itajêa kam ame ty. Ampo na? He
Pahpãm te nee me amã me akên
itajê to impej ne to tojnõ nare ata
kam, ca ha ame ty — hajỹr.
22 Mã Juta catêjê ajpẽn mã me
harẽn to:
— Jũ kam mã quê ha ajte tẽ? Cu
ha nee hipêr me hõmpun nare?
Xà quê ha ajkĩ amji cura? — hane.
23 Mã Jeju me cumã:
— He me apê pjê kam me apa
catêjê, ne quêt ipê kỳj pê, côjkwa
kam Pahpãm na mehkwỳ, na ri
nee ipê pjê kam me akwỳ nare. Ne
ate amji kam me gapac xà itajê pê
pjê te amji kam hapac xà, ne ite
amji kam ijapac xà pê ri kỳj pê,
côjkwa kam, Pahpãm te amji kam
hapac xà.
24 Ca ate nee ite me amã amji
jarẽn xà ita to amji mã me hajỹr
nare, cwỳrjapê wa ite me akên
atajêa kam me atyc na me amã
harẽn. Ca me ate, por Pahpãm
te ajpên ikujahêc ata to amji mã
me hajỹr nare, ne amji mã me ito
ahimpej nare na, ca ha atỳj me
atyc partu, ne nee hacpỹa mã me
atĩr ne Inxũ cahê na me akrĩ nare
— hajỹr.
25 Mã cute me Jeju cukij to:
— Ne mẽr me anõ mã ca? —
hajỹr. Mã Jeju me cumã amji
jarẽn to:
— He ipê, por pê wa mam ramã
me amã amji jarẽ ata, nepa wa
cormã.
26 Ne wa ha cormã, hipêr me
amã me ate me akên ton itajê
cunea jarẽ. Ne nee wa ahte cama
me amã me akên xà itajê to icakôc
to ipa nare. Ampo na? He wa, por
Inxũ Cati pê cute amji jarkwa par
catê, ne catyt kam ipa, ne ajpên
cute ikujahêc ata jarkwa to, wa
pjê kam mehkrĩ atajê cunea mã
icakôc to ipa. Ne wa ha itỳj jũ
caxuw amjia kôt me amã me akên
xà ton itajê cunea jarẽ — hane.
27 Pê nee cute me cumã côjkwa
kam Hũm to ihcakôc xà ata na
me hahkre pej, ne me kam hapac
nare.
28 Cwỳrjapê pê Jeju me cumã
amji jarẽn to:
— He ca ha jũ caxuw, ipê
me Ahàkà te me hũmre na amji
jahkre, mã cute pĩ na menxôr na
me hõmpu, ne cormã me ijahkre
pej pej. Na wa nee amjia kôt
ampo itajê ton to ipa nare, ne Inxũ
te ahna imã harkwa ne to imã
hahkre atajê to pit mã ijàpên to
ipa.
29 Ne ampo na ri ajpên cute iku-
jahêc ata nee amji pê irer nare, ne
ihtỳj apu icahê na ipa? Wa cumã
cute amji mã ampo na prãmti xà
atajê to pit mã ijàpên to ipa na ri
— hane.
30 Ne Jeju te ihcakôc xà to hajỹr
jirô pê mã ri me hàhtôa te cupê
Pahpãm kra na amji mã me to
ihhimpej kam mehtẽm.

Jeju pê me pahcunea pytàr catê

31 Mã Jeju te Juta catêjê kwỳ
te amji mã me to ihhimpej kam
mehtẽm atajê mã:
— Ca ha ate amji mã me ito
ahimpej kam me to acrà na, ca ha
me apê ikôt me apa catêjê impej
pit.

32 Na ca ha me ite amji kam me ijapac xà impejti itajê cunea jahkre pej partu. Na ca ha nee me apê cama me jũm jarkwa kôt me cumã hàpên catêjê atajê pyràc nare, ne atỳj quêt ame apa — hajỹr.

33 Mã me cumã:

— He me ipê Aprãw xwỳ tàmxwỳ tàmxwỳ, mã nee rỳ jũ caxuw jũm te amji mã me ito cama me harkwa kôt me cumã hàpên catêjê nare, ne wa itỳj ame ipa, nõ na mã ca ajte jũm pê ate me ipytàr na amji jarẽ? — hane.

34 Mã Jeju me cumã:

— Jũ wỳr quê cama jũm pê me cumã hàpên catê ata apu hàpên to mõ, ne amjia kôt hicu. Quê ha hõ pahhi cute hicu na cumã harkwa, quê ha cormã hicu. Ita jĩkjê na mã, me pahcurê xwỳn pê Xatanaj me ato hane, ne ihtỳj cormã me ato ihhimpej ita kam, ca nee me akên ton jicu nare. Ne ampeaj kam wa me amã awjarẽ, wa nee ame amã ihêj xi jarẽn nare.

35 Ne ihnõ xwỳjê te hajỹar he. Quê ha nee cama me hõ pahhi jarkwa kôt me cumã hàpên catêjê nõ hõ pahhi jũrkwa kam ihkrĩ kam incrà nare. Ampo na? Quê ha ramã hõ pahhi mã ihkĩn nare, quê ha ihtỳj hũrkwa tête cator, ne jũ kam ihkujate. Ne quêt ihkra ata quê nee amji tête cator nare, ne nee jũm mã ihpore na to hàhpan nare. Ampo na? Cupê ihkra, na quê ha hũrkwa kam ihkrĩ rohnỳtti mã.

36 Ne ipêa ri Inxũ Cati kra. Nãmri wa ha itea me acurê xwỳn pê Xatanaj pê me apytàr na, ca ha atỳj cama ame apa rohnỳtti mã, quê ha nee iràn xà na hipêr jũm me ato ihhimpej nare.

Pahpãm pê me pajõ Inxũ Cati

37 — He ampeaj kam ri me apê me panquêt xwỳ Aprãw tàmxwỳ tàmxwỳ, wa ramã ite me gahkre pej. Nõ na mã ca ajte ame icuran prãm. Ne mẽr ampo na mã ca ame icuran prãm? Nee mã ampo na nare, ca ma ame ite me amã ampo to hahkre xà itajê caca, na ca ame icuran prãm.

38 Ne Inxũ te imã ampo jahkre, ne imã to hahkre xà atajêa na wa to icakôc to ipa. Ne me amã ajtea mã, me apãm pê Xatanaj ata ihkrĩ, ne me ato ihhimpej. Na ca ihkôat me amji kampa, ne atỳj me ampo kên ton to me apa — hane.

39 Mã me Jeju mã:

— He me ipãm pê Aprãw xwỳ — hane. Mã Jeju me cumã:

— Quê ha me apê Aprãw xwỳ kra na mã, ca ha cute amji kam hapac xàa to amji kam me gapac to me apa. Ne imãa, nee me apê ihkra nare. Ampo na? Ca nee me cute amji kam hapac xà to me amji kam gapac nare.

40 Na wa ite ampeaj kam me amã Inxũ te imã ampo to hahkre na harẽn. Atajê jarẽn cwỳrjapê mã, ca ame icuran prãm. He pê Aprãw xwỳ nee jũ caxuw jũm pejti curan prãm nare.

41 Ne ajteare mã, Inxũ Cati kaj na me apãm te me amã ampo ton to hahkre xà atajêa mã, ca me ton to me apa he — hane. Mã Juta catêjê Jeju mã:

— Ne nee me ipê jũm mã ajteare mã hũm ata nare. He Pahpãm ita pê ri me ipãm, wa me to amji mã me ijõ Pahpãm, ne me ipê mehkra impeaj wa me — hane.

42 Mã Jeju me cumã:

— Hamreare, me apê Pahpãm pê Inxũ Cati kra nare. Quê ha me apê Pahpãm kra na mã, quê ha ihtỳj me amã ikĩn. Ampo na? He ihpĩan wa icator. Ne nee wa amjia kôt apu ipa nare, ne cute amji kam hapac xàa to wa apu ipa. Ne cutea ri ajpên ikujahêc.

43 Ne ampo na mã ca nee me icakôc xà itajê impar jahkre pej

nare? Nee mã ampo na nare. Ca nee caxwãm catia mã ito amji kam me gapac prãm nare. Cwỳrjapê ca ha nee me icakôc xà itajê impar jahkre pej nare.

44 Ne me apê Pahpãm curê xwỳn pê Xatanaj ata kra, na ca cumã ampo kĩnti itajê to pit mã me gàpên to me apa. Ne cute amji kam hapac xà ato, ca me amji kam gapac to me apa he. Ne pjê te amji ton pê mã, pê ramã me apãm ita mehcuran kam tẽ. Ne nee cupê catyt kam, ampeaj kam ampo to ihcakôc catê nare, ne amji cãmtàa rũm ri cupê ampo cunea to ihhêj xi to ihcakôc to ipa catê. Ne cupê ampo cunea hêj xi pãm, na ri ampo hêj xi xà to pit mã ihcakôc to ipa. Ne rỳ jũ caxuw ampeaj kam ampo to ihcakôc nare. Ne ramã cute me acaxuw incaca xà ita ton to amji pyràc tu.

45 Ne wa quêt catyt kam, ampeaj kam ampo hêj xi xà nare to ijũjarẽn to ipa, ca ampo ita na ajte ma ame ipar caca. Ampo na? Ca nee caxwãm catia mã ito amji mã me ahimpej, ne me ipar nare to prãm to mã ca ame hane.

46 Ne gapacta ne ite ampo to kên japê ame amji cukij, ca ha nee me anõ amji mã ite ampo to kên xà nõ na ijarẽn nare. Ampo na? He wa rỳ jũ caxuw ite ampo kên ton nare. Na wa hãn ne catyt kam ampo atajê jarẽ, ca ma ajte ame ipar caca. Ne mẽr ampo na mã ca ajte nee amji mã ito me ahimpej nare?

47 Ne me cupê Pahpãm kra catêjê ihtỳj amji mã me harkwa cunea na me kampa, ne mempar to kênre nare. Ne me ca nare, nee me apê ihkra nare, na ca ma amempar caca — hane.

Pê Jeju Aprãw xwỳ pupu

48 Mã me Jeju mã:

— Nee mã apê Juta catêjê kra impeaj nare, ne me ikĩnte apê Krĩrĩtpej jõ pjê catêjê nõ, ne ihpĩan pê ca acato, ne akam ampo carõ kên te hipu tu — hane.

49 Mã Jeju me cumã:

— Hamreare, ikam quêt ampo carõ kên hamreare, na wa quêt amji mã, por Inxũ te ajpên ikujahêc ata pit cupahti to ipa, ne ma haprỳ to cati to ipa. Ne me ca nare, ca ajte nee amji mã me icupa nare, ne cama me ito icrire to prãm.

50 He wa nee cute amji mã me icupa to prãm to icator nare cakrô, quê ha ihtỳj Inxũ Cati ata, por nee amji mã me icupa nare itajê cukij, ne mehkên mã me cumẽ.

51 Ne ampeaj kam wa ha me amã awjarẽ. Por quê ha me ijarkwa kampa, ne amji mã me icupahti to me ipa atajê, quê ha jũ caxuw amehtyc nare, ne mehtĩr ita na ame ipa rohnỳtti mã, Pahpãm cahê na — hane.

52 Mã me cumã:

— Hamre, ita caxuw wa ite me akam ampo carõ kên na me gahkre pej pejtu. Ne pê ramã Aprãw xwỳ me, por me cupê Pahpãm jarkwa to mehcakôc catêjê catia atajê mehtyc partu. Nõ na mã ca ajte amji jarẽn to: “Quê ha jũm amji mã ikampa, ne cute ijarkwa kôt ipa na, quê ha nee jũ caxuw ihtyc nare” hane?

53 Pom me ipãmjê pê Aprãw me, cute Pahpãm jarkwa to mehcakôc catêjê atajê ihtỳj ramã amehtyc par ita? He xà ajkĩ me hirôa pê acati? Jũ mã mã ca apu amji to, amji kam gapac xà itajê to? Mõrmõ ca atỳj apu amji catia na amji cãmjĩ? — hajỹr.

54 Mã Jeju me cumã:

— He wa ha ipyxit peaj ne amji mã ipejti to icakôc to ipa na mã, quê ha icakôc xà atajê kôt hamreare ne. Ne pom ca Inxũ to amji mã me Apãm ata ri ihtỳj ijaprỳ to cati to mõ.

55 Ne ikĩnte me apê Pahpãm
jahkre kêatre, ne imãa ri quêt
hahkre pej. Wa ha ipê hahkre
kêatre na amji jarẽ na mã, wa ha
ipê me apyràac ne ampeaj kam
ihêj xi. Ne nee ite hajỹr nare,
ne itỳj quêt imã hahkre pej, na
wa amji mã harkwa na kampa, ne
amji mã hũpahti to ipa.
56 Ne me aquêt xwỳ pê Aprãw
ata pê ramã icator xà ata na ipupu
ne ijahkre pej, cwỳrjapê pê am-
peaj kam hũrên hakry — hane.
57 Mã me Jeju mã:
— Pỳhàpà? Xà pê ca atỳj
ajte Aprãw xwỳ pupu? Pom nee
cormã ana caku te xĩncwẽnta
nare ita? Ne cormã atuwre, nõ na
mã ca ajte ate Aprãw xwỳ pupun
na amji jarẽ? — hane.
58 Mã Jeju me cumã:
— He wa ha ampeaj kam me
amã amji jarẽ. Pê wa ramã
Aprãw pỳm xwỳjrea na apu ipa,
ne cormã apu ipa rohnỳtti mã —
hane.
59 Mã Juta catêjê te mempar, ne
caxuw kẽn to me amji tỳj, cute me
to kam hũcapêr, ne to mehcuran
prãmte. Ampo na? Cupê Pahpãm
pyràac ne rỳ pêa mã mam ipa
rohnỳtti mã na cute amji jarẽn, na
ri kẽn to amehcuran prãm. Mã me
cupê Jeju pimxur ne ma Pahpãm
jũrkwa pê cator ne tẽ.

9

Pê Jeju jũm to tũm ita caprã

1 Ne Jeju cormã mõr kwỳa kam,
cute jũm to tũam na ihpỳm ata
pupun.
2 Wa me ipê ihkôt me ipa catêjê
te ahna mehcukij, ne me cumã:
— Me ijõ Pahhi, ampo na mã pê
hũmre ita into tũm ita na ihpỳm?
Xà pê ajkĩ ihkên xà nõ to jahpan
xà na mã cute hajỹr? Nare, xà
ajkĩ hũm me inxi te ihkên xà nõ
ton jahpan xà na mã into tũam na
ihpỳm? — hajỹr.
3 Mã Jeju te me ipar ne me imã:
— Nee mã ihkên nõ cwỳrjapê
into tũm nare, ne nee mã hũm me
inxi kên nõ cwỳrjapê cute hajỹr
nare. Ampo na ri into tũm? He
Pahpãm te hũmre ita kôt carôt
tỳjti to ipipẽ to prãm to ri, cute to
into tũm.
4 Pom hãn ne ihtỳj amcro kam
me hàpên xà to me hàpên to me
ipa, ne caxwari nee me hàpên
nare. Ita jĩkjê na mã ite hajỹar.
Na wa ha cormã ita ri pjê kam apu
imõr reria mã itỳj, por cute ajpên
ikujahêc ata mã, apu ijàpên to ipa.
Ne wa ha ma jũ caxuw hacpỹ mã
tẽ, ne nee hipêr ita ri cumã ijàpên
nare.
5 Ne pom pyt me parĩt xà caxuw
me pamã pjê cujro, cu me rĩt, ne
me ampo pupu ne me hahkre pej,
ita jĩkjê na mã ipê me cumã Inxũ
te amji kam hapac xà cunea to
hahkre catê, mãr quê mehcunea
me hahkre pej — hajỹr.
6 Hõ, cute ita jarẽn to hajỹr jirô
pê mã ri cute pjê kam harcô mẽn,
ne to pjê to incrire ne to ihtô, ne
to carẽc ne cumã into na to ihtẽm,
ne cumã harkwa to:
7 — Tẽ ne Kujahêc jõ cô kam
akuc cuhhõ — hajỹr. Mã into
tũm ata te mõr ne ihkuc cuhhõn,
ne hacpỹ ne amji jaxàr, ne ramã
ampo cunea pupun to mõ.
8 Mã cahi na mehkrĩ catêjê me,
hàhwỳr na cute me hõmpun pejtu
atajê te me hõmpun, ne ahna me
ajpẽn cukij to:
— Xà into tũm ihkrĩ ne me
pahna ahwỳ ata mã? — hajỹr.
9 Mã mehkwỳ me cumã:
— He taa mã ri! — hane. Mã
mehkwỳ me cumã:
— Quê nare! Taa mã nare! —
hane. Mã mehkwỳ me cumã:
— He mã ajte cupê hũràcti —
hane. Mã me cumã amji jarẽn to:
— He pa wa! — hane.
10 Mã cute mehcukij ne me
cumã:
— Ne mẽr jũ mã mã ate ne atỳj
rĩt? — hajỹr.

11 Mã me cumã:
— He jũm japrỳ te Jeju ata te ri harcô to pjê incrire ne carẽc na ton, ne ito na imã to ihtẽm ne imã: “Tẽ ne Kujahêc jõ cô kam ca akuc cuhhõ” hane. Wa ma mõ ne ite ikuc cuhhõn, ne amji jaxàr, ne ramã ampo cunea pupun to imõr pyrentu — hane.
12 Mã ahna mehcukij ne me cumã:
— Jõ ri mõrmõ jũm xũmre ita apu mõ? — hane. Mã me cumã:
— Pỳpỹn — hane.

Pê Parixêw catêjê me ahcukij

13 Mã ma me cupê Parixêw catêjê wỳr, por pê mam into tũm ata to me mõ.
14 Ne por pê amcro nõ na Jeju carẽc to ihtô, ne hũmre into tũm ata na to tẽ, ne hacpỹa mã cumã irĩt to impej jõ amcro ata kam pê mehkôt xà jõ amcro.
15 Mã Parixêw catêjê kwỳ te ahna mehcukij ne me cumã:
— Jũ mã mã cute aton ne acaprãr? — hajỹr. Mã me cumã:
— Pjê kam cute harcô mẽn ne to carẽc to ihtô, ne ito na imã to ihtẽm, wa ma tẽ ne ite ihcuhhõn ne irĩt pej pyrentu — hajỹr.
16 Mã Parixêw catêjê kwỳ ajpẽn mã me harẽn to:
— Por jũm te ita ton ata pê nee Pahpãm tekjê nare. Xà ajkĩ Pahpãm jarkwa kôt mã cute hàpên xà ita to hajỹr? Ne mẽr ampo na mã nee me pahkôt xà jõ amcro ita pupun, ne amji mã hũpa nare, ne ihtỳj apu ahna apê? — hane. Mã mehkwỳa nõ te me cumã harẽn to:
— Xà quê ajkĩ jũm kêanre ata ihtỳj carôat to ampo pihho catia pejti atajê nõ ton to hane? — hajỹr. Ne ajpẽn mã me harẽn ita cwỳrjapê cute amji to me ipi-capôn.
17 Mã hipêr Parixêw catêjê atajê te ahna mehcukij ne me cumã:
— Ca ate cute amã ato tũm caprãr na amji jarẽn, nejũ mã mõrmõ ca to amji kam gapac to? — hajỹr. Mã me cumã:
— Imã cupê Pahpãm jarkwa to ihcakôc catêjê nõa ri — hane.
18 Mã Juta catêjê jõ pahhi kwỳ te nee amji mã, jũm te into tũm caprãr, mã hacpỹa mã irĩt na, amji mã me to hajỹr nare. Cwỳrjapê ri cute hũm me inxi na me hàhwỳr, cute ahna mehcukij prãmte.
19 Mã hỹrmã me cator, mã cute ahna mehcukij to:
— Xà me akra mã ita? Pê ca into tũm ita na ihpỳm na me imã harẽ, nõ na mã ajte ihtỳj rĩt? — hajỹr.
20 Mã hũm me inxi atajê me cumã:
— Wa cupê me ikra na ite me hahkre pej, ne pê into tũam na ihpỳm.
21 Ne pom jũm te caprãr, mã hacpỹa mã irĩt ita na ri, me ipê hahkre kêatre. Ne ramã ihkàhtu. Mehcukij, quê ha taa me amã amji jarẽ — hane.
22 Ampo na pê hũm me inxi me cumã harẽn to hane? Nee mã ampo na nare. Quê ha jũm te Jeju pê, por pê Crixtô to Pahpãm awjahkre ata jarẽn pejti to harẽn na, quê ha ma cute me cuprõn xà pê me jũm cator, quê ha jũ caxuw hacpỹ ne amji jaxàr nare na, cute me hahkre pej. Na ri nee me kam mare mã me cumã Jeju pê me pahkritxwỳ jarẽn xà impejti nõ jarẽn nare.
23 Cwỳrjapê pê me hũpate hũm me inxi me cumã harẽn to:
— Ramã ihkàhtu, mehcukij, quê ha taa me amã amji jarẽ — hane.
24 Ne hipêr cute me hũmre into tũm ne hacpỹa mã irĩt ata na hàhwỳr, ne me cumã:
— Me imã ahêj jicu ne Pahpãm kam mare mã ampeaj kam me imã gũjarẽn na amji to. Ampo na? He wa ite me Jeju kêanre na me hahkre pej — hajỹr.
25 Mã into tũm ne hacpỹa mã irĩt ata me cumã:

— Pỳpỹn, ipê Jeju kêanre ita na hahkre kêatre, ne ampo pijakrut ita na ri imã amji jahkre pej he, mam ito tũm, newa itỳj ita caxuw rĩt — hane.
26 Mã hacpỹ ma mã cute mehcukij to:
— Jũ mã ri cute aton ne amã ato tũm ita to impej? — hajỹr.
27 Mã hipêr me cumã:
— Wa ite ramã me amã amji jarẽn, ca ma ame ipar caca. Ne mẽr ampo caxuw mã ca hipêr ahna me icukij? Xà ca ha ajkĩ hanea ne amji to ihkôt me apa catêjê na me amã amji to prãm? — hane.
28 Mã cute me hũn kam ihtẽm, ne me cumã:
— He apêa ri ihkôt apa catê, ne me ipê ri Mojxe xwỳ te amji kam hapac xà kôt me ipa catêjê.
29 Ne wa ite me Pahpãm te Mojxe xwỳ mã ihcakôc, ne cumã ampo to hahkre na me hahkre pej. Ne jũm xũmre ita, wa nee ite jũ rũm cator na me hahkre pej nare — hajỹr.
30 Mã me cumã:
— Pỳhàpà! Xãmte me apê jũ rũm cator xà ita na hahkre kêatre? Cakrô mã ihtỳj cute icaprãr, wa hacpỹa mã itỳj rĩt.
31 He me pahcunea mã Pahpãm te mehkên catêjê impar nare na me pamã hahkre pej. Ne por amji mã me Pahpãm cupa, ne me cumã, cute ampo na ihprãmti xà ton to me ipa atajê ri, ihtỳj quêt me kampa.
32 Ne cu rỳ jũ caxuw pjê te amji ton pê mã, me pahnõ te jũm te jũm to tũam na ihpỳm ata caprãr na me harẽn par nare. Mã ihtỳj Jeju te icaprãr, ne imã ito to impej.
33 Xà quê ajkĩ Pahpãm ihkujahêc nare, quê ihtỳj ajkĩ ampo itajê nõ to? Hãpà, ne imãa ampeaj kam ri Pahpãm te ihkujahêc — hane.
34 Mã cute mempar, ne me cumã harkwa to:
— Pê ca apỳm pê akên ton kam tẽ, nõ na mã ca ajte cormã me ipê pahhi catêjê mã ampo to hahkre prãm? Me ipê ahna ihkaj na! — hajỹr. Ne ma cute põ mã cute me cuprõn xà jũrkwa pê me into tũm ata to cator. Cwỳrjapê quê ha nee jũ caxuw hipêr cute me cuprõn xà ata mã hàr nare.

Me cupê Pahpãm te amji kam hapac xà jahkre kêatre atajê

35 Mã Jeju te, cute me cuprõn xà jũrkwa pê põ mã me hũmre ata cator na harẽn par. Na ri apu hapê ne ahna cator ne cute ihcukij to:
— Xà ca ha ajkĩ atỳj Pahpãm kra to amji mã ahimpej? — hajỹr.
36 Mã cute Jeju mã harkwa to:
— Ijõ Pahhi, jũm pê mã Pahpãm kra ita? Wa itỳj amji mã to ihimpej — hajỹr.
37 Mã Jeju te cumã amji jarẽn to:
— Pom ca ipupu ita! He pa wa amã icakôc — hajỹr.
38 Mã hũmre ata te Jeju kĩnte amji crire na Jeju mã amji jarẽn prãm to, cuna mã ihkõn krã na hỹr, ne cumã:
— Wa ha itỳj ato amji mã ihimpej — hajỹr.
39 Mã Jeju te cumã hũjarẽn to:
— He wa nee mento tũm caprãr to pit mã pjê ita wỳr icator nare. Ne ite mempej te amji kam me hapac xà me, mehkên te amji kam me hapac xà pupun prãmte wa icator. Ne wa itỳj mento tũm caprã, mãr quê hacpỹa mã me irĩt pej, ne ihtỳj me ampo cunea pupun to me ipa. Ita jĩkjê na mã wa itỳj me cumã Pahpãm te amji kam hapac xà to hahkre to ipa, mãr quê me hahkre pej, ne ihtỳj ihkôt me ipa. Mã mehkwỳ ihtỳj, cute ramã me Pahpãm jarkwa cunea jahkre pej na ame amji cãmjĩ, atajê pê ihhêj rũm mento

tũm pyràac. Ampo na? He nee
cormã me cumã Pahpãm jarkwa
jahkre pej nare, na wa ite me cuna
mã icakôc to prãm to, wa mehwỳr
icator — hajỹr.

40 Mã curi me cahê na Parixêw
catêjê kwỳ ihcuhhê atajê te me
Jeju cukij to:

— Pỳhàpà! Xà mõrmõ ajkĩ
hanea ne me ipê mento tũam
pyràac, ne me ipê Pahpãm jarkwa
jahkre kêatre? Hãpà! He wa itỳj
ite me Pahpãm jarkwa jahkre pej
— hajỹr.

41 Mã Jeju me cumã:

— Quê ha jũm to tũm amji jarẽn
to: “Me anõ itehcajpa, jũ wỳr wa
ito tũm ita kam ahte mõ” hane, ne
me kam mare mã kre kam ihpỳm
na, quê ha nee taa amji curê caxàr
nare. Ne me apê Parixêw catêjê
te nee me hajỹr nare. Me apê
jũm to tũm te amji jahkre kêatre
ata pyràac. Ne ihtỳj irĩt na amji
jarẽ, ne ma jũm te ihtehcajpar na
apu ihcaca, ne amjia kôt kre kam
ihpỳm ata pyràac. Ne ca me amji
jarẽn to: “Ramã me imã Pahpãm
jahkre pej” hajỹr cakrô, cormã
me apê Pahpãm jahkre kêatre.
Cwỳrjapê ca rỳ ate me amji curê
caxàr ne me akên mã me axàr —
hane.

10

Jeju pê me pajamãr catê

1 Mã Jeju te hipêr mehcunea mã
harẽn to:

— Wa ha me amã ijũjarẽn xà nõ
ita jarẽ. Ca ha ihkôat me ijahkre
pej. He Pahpãm himpej xà ata
pê ihhêj rũm kwỳc kam, cute me
carà cahàcre hôhti jamãr xà ata
pyràac. Ne hỹrmã harkwa pyxit
peaj. Ne por quê ha jũm nee carà
cahàcre jõ kwỳc jarkwa na hàr
nare, ne ihtỳj intoj ne hàr ata pê ri
me hàhkĩj xi, ne cupê me hàprêa
kam me cupê ampo cwỳr catê.

2 Ne por quê ha harkwa na axà
ata pê ri carà cahàcre hôhti jamãr
catê.

3 Quê ha harkwa jihê rẽn catê
caxwãm pê jỹ ata ihtỳj cumã
harkwa jihê mẽ, quê ha axà ne hõ
carà cahàc mã haprỳa na akij, quê
ha ihtỳj hõkre kampa.

4 Ne hỹrmã pra, quê ha ma
kwỳc pê to cato, põ mã, ne ma
mam cumã mõ, quê ha ihtỳj ihkôt
ipa. Ampo na? Ihtỳj hõkre kampa
na ri.

5 Ne jũ wỳr quê ajteare mã jũm
kôt pra. Quê ha ma cama jũ kam
cupê pra. Ampo na? Jũ wỳr quê
cute jũm cahkrit jõkre par nare ne
hahkre pej nare kam ihkôt pra —
hajỹr.

*Jeju pê Pahpãm wỳr me pancjêj
xà jõ pry*

6 Hõ, Jeju te me cumã hũjarẽn
xà ita to hajỹr. Mã nee cute
mempar ne me hahkre pej nare
cormã, por cute me cumã ampo
jarẽn xà ata na.

7 Cwỳrjapê ri hipêr Jeju te me
cumã hũjarẽn xà ita kôt harẽn to
impej ne me cumã:

— Wa ampeaj kam me amã amji
jarẽ. He ipê, por harkwa na
carà cahàcre incjêj xà ata pyràac.
Cwỳrjapê wa ha nee me hỹrmã
me curê xwỳn cjêj na me hamãr,
quê ha me hỹrmã mencjêj nare.

Jeju pê me pajõ Pahhiti impeaj

8 — Ne por quê ha icumam ramã
me pra atajê pê ri me hàhkĩj xi,
ne me cupê me hàprêa kam me
cupê ampo cwỳr catê, mã me ikwỳ
pê carà cahàcre pyràc atajê te nee
me hõkre par nare.

9 Ỹhỹ, ipê Pahpãm te me hamãr
xà ata wỳr harkwa. Ne quê ha
jũm ina Pahpãm wỳr axà ata, quê
ha ampo kên cunea pê amji pytà.
Quê ha cupê hõ parxa pyràc ne
ihtỳj acjêj ne hapôj, ne apu hàpàn
to ipa.

10 Ne ikĩnte me hàhkĩj xi atajê
quê ha cama me hàhkĩj me, cute
me carà cahàcre hôhti curan ne
me to hamre to prãm to, quê ha
hỹrmã me pra. Ita jĩkjê na mã
me ikwỳ curê xwỳn me hỹrmã
pra, cute me to kên prãmte. Ne
pa, wa quêt ajpên mehwỳr icator,
cute catyt kam amji to me ipijapar
xà impejti cunea to me amji to
ipijapar prãm to.

Jeju pê me pajamãr catê impejti ata

11 — Ipê me ikwỳ pê carà
cahàcre hôhti jamãr catê impeaj
ata pyràc. Ne ipê cumã cute amji
kam hapac xà jõr catê, na wa itỳj
me hũtàr prãmte ityc to prãm.
12 Ne por ihpore na pit mã
me hàpên catêjê atajê ikĩnte nee
me carà cahàcre jamãr to impejti
nare. Ampo na? Carà cahàcti
hôhti atajê pê nee me hõ tekjê
nare. Cwỳrjapê quê ha rop cahàc
jàprêhti nõ ihwỳr cato ne apu
cucrà, quê ha cute me hamãr to
kêanre atajê hũpate nee me to
amji japackre nare, ne me cumã
hikra, ne ma ame pra. Quê ha
pea rop cahàcti jàprêhti ata carà
cahàcre hôhti atajê kam tẽ, ne
ihtỳj apu cucrà ne ihcura.
13 Ampo na? Ihpore na pit
mã me apê, na ri nee me cumã
carà cahàcre hôhti jamãr to impej
prãm nare.

Jeju me mehkwỳ mã ajpẽn jahkre pej

14-15 — Ne ipê carà cahàcre
hôhti jamãr catê impejti ata
pyràac na Inxũ mã ijahkre pej, ne
hanea ne imã Inxũ jahkre pej. Ita
jĩkjê na mã ite hajỹar, ne imã me
ikwỳ pê carà cahàcre jahkre pej,
ne hanea ne me cumã ijahkre pej.
Na wa itỳj me hamãr to impejti to
prãm to ityc to prãm.
16 Ne mehkwỳ pê itekjê atajê,
nee ite me hamãr xà ita mã
cormã mencjêj nare. Na wa itỳj
hanea ne ajpên amji wỳr me to
ijàhtêp prãm. Na wa ha me cumã
akij, quê ha me ijõkre kampa, ne
mehkwỳ me ina me cuprõ, ne
ajkam me pyxit peaj. Na wa ha
ipê me hamãr catê pyxit peaj ata.
17-18 — Ne pê Inxũ ramã imã
harkwa to: "Ca ha ate jũm te
acuran na hamãr nare na, quê
ha nee acuran nare. Nãmri ca
ha ate cute acuran na amji na
hamãr na, quê ha ihtỳj acura, ca
ha atỳj hacpỹa mã atĩr. Xà caxuw
wa ite amã icarôt cunea jõr, ne
ate hajỹr xà na ri imã ato prãm"
hane. Wa ite Inxũ jarkwa kôt
hajỹr, cwỳrjapê ri cumã ikĩn —
hajỹr.

Jeju to cute me amji kam hapac xà pijakrut

19 Mã Juta catêjê te me ita par,
ne hipêr amji to me ipicapôn.
20 Ne me hàhtôa ne ajpẽn mã
me harẽn to:
— Apu into kam waj! Ne kam
ampo carõ kên! Ampo kôt mã ca,
cute me amã ampo jarẽn xà itajê
na ame kampa? — hane.
21 Mã mehkwỳ ajpẽn mã me
harẽn to:
— Jũ wỳr quê jũm kam ampo
carõ kên quê ihcakôc xà to hane!
Xà quê ajkĩ jũm kam ampo carõ
kên quê ihtỳj jũm to tũm caprãr
to hane? — hane.

Pê Juta catêjê kwỳ ma ame Jeju caca

22 Ne pê hacpỹa mã Pahpãm
jũrkwa to impej xà jõ amji kĩn na,
Jeju Krĩpinkrên kam apu mõ, ta jõ
putwrỳa kam.
23 Pê Jeju Pahpãm to amji kam
me hapac xà jũrkwa jarkwa mã
mencjêj xà cwỳrpê hàmkrã xà
japrỳ te Xarômãw Jõ Amkrã ata
krac ri apu mõ.
24 Mã Juta catêjê kwỳ te Jeju na
me cuprõn, ne ahna me ipixêr, ne
cute mehcukij to:

— Ne rỳ pêa mã wa tee ate me imã amji jarẽn, wa ite me apar pej japê tee me akampa. Ne jũ caxuw ca ha me imã amji jarẽn to impej, wa me akampa ne me gahkre pej to impej? Ne me imã amji jarẽ, xà ampeaj kam ri ajkĩ apê Crixtô pê, por pê Pahpãm me imã ato awjahkre ata mã ca? — hajỹr.

25 Mã Jeju te me cumã amji jarẽn to:

— Wa ite ramã me amã amji jarẽn, ca nee ate ijũjarẽn xà ata kôt amji mã ito me ahimpej nare. Ne pom wa Inxũ carôt kôt ijàpên xà pihho pejti ton to ipa itajê, hanea ne ihtỳj ito awjarẽ.

26 Ca nee ajte ikam me gapac nare. Ampo na? Me apê me ikwỳ nare, na ca nee me ikam gapac nare.

27 Ne quêt me ikwỳ atajê pê carà cahàcre hôhti atajê pyràac, ne ipê me hamãr catê impejti ata pyràac. Na wa ite ramã me ikwỳ pê me ijõ parxa kwỳ pupun pejtu, mã ihtỳj me ijõkre kampa, ne ma ikôt me ipa.

28 Cwỳrjapê wa ha nee ampo te me to hamre na me hamãr nare, quê ha Pahpãm cahê na amji to me ipijapar rohnỳtti mã, ne nee jũ caxuw Inxũ pê me ipictor nare. Ne jũ wỳr quê jũ caxuw ijũhkra pê jũm mehnõ capa.

29-30 Ampo na? Por Inxũ te imã me hõr ata ri quêt mehcunea carôt jirôa pê carôt tỳj, cwỳrjapê quê nee jũm hũhkra kam cupê jũm caxàr nare. Ne taa mã pê imã icarôt ita gõ, na wa me ipipẽan. Ne quê ha nee jũ caxuw jũm ijũhkra kam ipê jũm caxàr nare — hajỹr.

31 Mã hacpỹ ma mã Juta catêjê kwỳ te kẽn to me amji tỳj, cute me to capêr, ne me to ihcuran prãmte.

32 Mã Jeju te me cumã harkwa to:

— Wa ite me akam mare mã icarôat to ampo pejti pihho jàhtôa ne ton, por Inxũ te ton xà na imã harkwa atajêa na. Ne mẽr ampo pejti itajê nõ incwỳrjapê mã, ca kẽn to ame ikam gũcapêr prãm? — hajỹr.

33 Mã Juta catêjê te me cumã:

— Wa nee ampo pejti itajê nõ incwỳrjapê apu kẽn to me acapêr prãm nare, ne pom ca apu apê Pahpãm na amji to acakôc, ita to ca ramã apu Pahpãm mãn kêanre. Ne ihkĩnte apê me hũmrea to me hũmre, nõ na mã ca ajte apu amji to Pahpãm to apa — hajỹr.

34-35 Mã Jeju te me cumã harkwa to:

— Pê Pahpãm me panquêtjê mã cute amji kam hapac xà me harkwa gõ, pê me amã ihkàhhôc kam ihhôc. Cu me pahcunea te ihkàhhôc ita kam ihhôc itajê nõ te ihhêj xi xà nõ jarẽn nare na me pamã hahkre pej. Ne catyt kam ampeaj kam hũjarẽn rohnỳtti mã. Ne pê Pahpãm me panquêtjê te me kam hapac xà caxuw me cumã ihkàhhôc ita gõ, ne me cumã:

> “Me apê me ikraa to me ikra, cwỳrjapê ri me ate amji kam gapac xà me, ite amji kam ijapac xà pipẽan” hane.

36 — Ne pa nare, pê Pahpãm icapi ne ajpên ikujate, ite ate me harkwa ita par na me atehcajpar xà caxuw. Cwỳrjapê ri me panquêtjê jirôa pê icati. Na wa itỳj ipê Pahpãm kra impeaj na amji to icakôc. Ne mẽr ampo na mã ca ame ikam acryc?

37 Nãmri wa ha ite Inxũ jàpên xà ton nare na, ca ha nee me ikam gapac nare.

38 Nãmri wa ha ite hàpên xà ton na, ca ha atỳj ite Inxũ Cati carôt kôt jàpên xà pihho ton ata kôt me ikampa. Ca ha ate ite me amã ijũjarẽn xà to ijũjarẽn ita na me

ikam gapac nare cakrô, ca ha atỳj,
pom wa hàpên xà to apê itajê kôt
me ikampa. Ne ihkôat ca ha Inxũ
me ipipẽan, ne me ipyxit peaj na
me ijahkre pej — hajỹr.
39 Mã hacpỹ ma mã amehpro
prãm cakrô, mã ma me hũhkra pê
cator.

Pê Côpijapjêr jõ cô jĩkjêa kam Jeju apu mõ

40 Ne ma Jeju te amji jaxàr,
Côpijapjêr jõ cô jĩkjê wỳr, mãr
pê curi Jowãw xwỳ ajco cô kam
mehcumrã ata ri. Ne curia apu
ipa.
41 Mã me hàhtôa ne hỹrmã me
ipa, ne ajpẽn mã me harẽn to:
— Pê Jowãw xwỳ pê me cumrãr
catê ata, nee Pahpãm carôt kôt
hàpên xà pihho pejti te hajỹrjê
nõ ton nare cakrô, pê ihcunea na
ihtỳj Jeju jarẽn xà to harẽ atajê,
ampeaj kam pê — hane.
42 Mã curi me hàhtôa ne cute
me Jeju kam hapac, ne amji mã
me to ihhimpej to me ipa.

11

Raxaro tyc xà

1 Pê hũmre nõ ita japrỳ te
Raxaro ita xà. Ne pê mehkjêjê
pê Marij me Marta mea mã krĩ
jacot japrỳ te Mehkênpupunxà jõ
krĩ ata kam mehkrĩ.
2 Ne Marij ata pê amcro ata na
Jeju par kam ampo cacô cuxwati
ata jaxwỳ, ne ihkĩa to cumã incrà.
3 Mã Raxaro kjêjê cahãj itajê te
Jeju mã hũjarẽn to hajỹr xà ata
kujahêc he:
— Me ijõ Pahhi, por amã gõ
ikwỳ nõ kĩnti ata xà! — hajỹr.
4 Mã Jeju jũpar ne cute harkwa
to:
— Quê ha nee hicu xà kam
hà ita ihcuran nare. Ne hà ata
kôt quê ha me hàhtôa ne quêt
ipê Pahpãm kra carôt tỳjti na me
ijahkre pej. Ne hà ata kôt quê ha
me hàhtôa ne quêt me Pahpãm
carôt tỳjti ata pupu ne amji mã me
hũpa — hajỹr.
5 Ne pê ihtỳj Jeju mã Marta me
ihtõj Marij ata kĩn, ne hanea ne
cumã Raxaro kĩn.
6 Mã Jeju te Raxaro xà na harẽn
par cakrô, curia hàhhuc xà ata
kam apu mõ, ne apu ihkên, ne
ahna amcro pijakrut.
7 Jirô pê mã ri cute me ipê ihkôt
me ipa catêjê mã harkwa to:
— Hacme, hacpỹ mã Juta jõ pjê
wỳr — hajỹr.
8 Wa me cumã:
— Me ijõ Pahhi, mãr curmã
curi Krĩpinkrên catêjê kẽn to ame
acapêr prãm ta? Ca ajte ramã
hacpỹa mã amji jaxàr prãm? —
hane.
9-10 Mã Jeju me imã:
— Nee ita na cute imã jũ mãn
nare, ne jũ wỳr quê jũ na me ito.
Pom ca me pyt pupu, mã hapôj
ne ma acjêj mã caxwa ata jĩkjê
na ri ite hajỹar. Ne wa cormã
ite ijàpên xà jipêj nare kam, quê
nee jũ na me iton nare. Ne hanea
ne cu caxwari me papa, ne pahtỳj
me papihur to ame papa. Ne pom
pyt me pamã ahcujro, cu kam ame
papa, ne me pamã papa xà jahkre
pej, ne nee ame papihur, ne me
pahkên mã me pancjêj nare. Ita
jĩkjê na mã Inxũ te ito hajỹar. Mã
Pahpãm te ikrã kam imã ite amji
jahkre pej jõr, cwỳrjapê ri imã
ampo te amji kam hapac xà cunea
jahkre pej, na wa nee ikên mã icjêj
nare.
11 — Me pajõ ikwỳ nõ Raxaro
ramã nõ ne apu gõr cakrô, wa ha
itỳj ihcujrõ ne hỹr — hane.
12 Na wa me cumã:
— Pahhi, quê ha cute nõ ne hõt
na, quêt taa nõ ne gõr, ne amji
cajpẽ. Ampo na? He cormã me
hỹrmã me pahcator xà ita ampỳa
mã — hane.
13 Ne pê tee Jeju ame imã ramã
Raxaro tyc na harẽn to hahkre, na
wa itỳj amji mã me to hõtxwa mã
hõt na amji mã ame to hane!

14-15 Mã Jeju hirãa pê me imã:
— Ramã Raxaro tyc, ne me acwỳrjapêa ri, ampeaj kam hũrên ijakry. Quêt taa ty, wa nee curi apu imõr nare na ri ihtyc. Ne ihkôat ca ha atỳj ito amji mã me ahimpej. Hacme, ne me hõmpu — hane.
16 Mã Tome ita me imã:
— Hacme, me pajõ Pahhi kôt, quê cuxà me pajipej — hajỹr.

Jeju pê me pahto ihtĩr catê

17 Mã ramã cute kẽn kre kam me Raxaro jarêt na amcro te cwat, wa Jeju me, me icator.
18 Mã Mehkênpupunxà jõ krĩ ata ri rec pyxit jĩkjê kam xa, Krĩpinkrên wỳr.
19 Cwỳrjapê pê Juta catêjê hàhtôa ne me cato, cute me Marta me Marij pupun, ne me cupê hũjapê cutor prãmte.
20 Mã Marta te Jeju te ajpên hàhtêp to mõr na harẽn par, ne ma hỹrmã tẽ ne cute pry kôt ihcajpar. Pê Marij curia ikre kam jỹ.
21 Mã Marta Jeju mã:
— Ijõ Pahhi, ca ha ita ri apu mõ na mã, quê ha nee ikjê ipê ihtyc nare, ne ramã ihtyc, ca hakàn pê acator.
22 Cakrô ca ha ahnaa Pahpãm na ahwỳ, quê ha amã ate ampo cunea na gàhwỳr xà atajê gõ — hane.
23 Mã Jeju cumã:
— Quê ha akjê ihtỳj hacpỹa mã me amã ihtĩr — hane.
24 Mã Marta cumã:
— Quê ha ampo cunea jamre xà ata jõ amcro kam ihtỳj hacpỹa mã ihtĩr na, imã hahkre pej — hane.
25 Mã Jeju cumã:
— He ampeaj kam ri, ipê hacpỹa mã mehtyc to ihtĩr catê. Na quê ha jũm te ihkên ton to ipa na, quê ha ramã Pahpãm mãa jũm ata tyc pyràc. Cakrô quê ha ito amji mã ihhimpej na, wa ha cumã cute amji kam hapac xà tuw pejti gõ, quê ha Pahpãm mã jũm ita ihtĩr rohnỳtti mã.
26 Ne por jũm ito amji mã ihhimpej to ipa ata, quê ha nee jũm ata ihtyc ne ihtyc tu nare. Ne ca? Xà ca ha ajkĩ pijamã ijũjarẽn xà ita to amji mã ahimpej? — hane.
27 Mã cumã:
— Ỹhỹ ijõ Pahhi, wa itỳj apê Pahpãm kraa to ihkra na amji mã ato hane, ne imãa apê Crixtô pê, por pê Pahpãm pjê ita kam ate me ito ahimpej xà na ato awjahkre ata mã ca — hane.

Pê Marij pê Raxaro tõj Jeju cajpa

28 Jirô pê mã ri Marta te amji jaxàr ne ihtõj mã hàkjêr ne kyre pê cumã hũjarẽn to:
— Pajõ Pahhi cator ne cute ana hàhwỳr — hajỹr.
29 Mã Marij te harẽn par, ne hãm pyrentu, ne ma Jeju wỳr tẽ.
30 Pê nee cormã krĩ mã hàr nare, ne cormã Marta ihcajpar xà ata kam, curia pry kam apu mõ.
31 Ne pê ramã hõtpê Juta catêjê kwỳ ikre kam ame ipa, cute me Marij jũjapê tête me cumãn prãmte. Ne cute me Marij xãm na me hõmpun, mã hũjarêan kam hãm ne ma tẽ, mã ma ihkôt me pra. Ne pê ihtỳj cute kre wỳr ihtẽm ne kam apu incwỳr na amji mã me to hane.
32 Mã Marij Jeju wỳr cator, por curi xa ata ri, ne ihpar cahê na ihkõn krã na hỹr, ne cumã:
— Ijõ Pahhi, ca ha ita ri apu mõ na mã, quê ha nee ikjê ipê ihtyc nare, ne ramã ihtyc, ca hakàn pê acator — hane.
33 Mã Jeju te Marij cwỳr na hõmpun. Ne hanea ne cute Juta catêjê kwỳ incwỳr na me hõmpun. Ne hõtpê ahna incrycre, ne cumã amji kĩn nare.
34 Mã cute mehcukij, ne me cumã:
— Mẽr jõ ri ca ate me hir? — hajỹr. Mã Marij cumã:

— Ajpên mõ ne hõmpu — hane.
35 Mã Jeju te ahna kẽn kre
pupun ne apu kam amrã.
36 Mã Juta catêjê me ajpẽn mã:
— Me hõmpu he, cumã Raxaro
kĩan to ihkĩn na mã apu kam
amrã! — hane.
37 Mã mehkwỳ me harẽn to:
— Hõtpê cute into tũm caprãr,
ne quê rỳ mã Raxaro tyc xwỳjrea
na jũ na to, quê ha nee ihtyc nare.
Ne hamre ramã ihtyc, ne jũ mã mã
quê ha to? — hane.

Pê hacpỹa mã Raxaro tĩr

38 Mã hipêr ahna Jeju crycre,
ne cumã amji kĩn nare, mã ma
kẽn kre wỳr tẽ, ne cute kẽn kre
jarkwa pupun, mã kẽn nõa te kre
ata jarkwa jihê, Juta catêjê te amji
jarêt xà ata kôt.
39 Mã cute kre na harkwa hyr to:
— Me kẽn te kre jarkwa jihê ita
capa — hajỹr. Mã Raxaro kjê pê
Marta ita te cumã harẽn to:
— Ijõ Pahhi, ramã harêt na
amcro te cwat ita kam ramã ihkro
— hajỹr.
40 Mã Jeju cumã:
— Xà wa ite curmã me amã amji
jarẽn to: “Ca ha ate me ipar na, ca
ha atỳj me Pahpãm carôt pupu”
hajỹr nare? — hane.
41 Mã cute me kẽn kre ata jihê
mẽn. Mã Jeju kàj mã irĩt ne cute
Hũm mã harkwa to:
— Inxũ, wa hõtpê amã icakôc,
ca atỳj ikampa pyrên ri ijakry.
42 Ampo na mã wa ite icakôc xà
ita ton? He me hàhtôti atajê mã
wa ite icakôc xà ita ton, mã cute
me ipar. Ne ate ikujahêc na me
ijahkre pej to prãm to wa ite me
cumã hajỹr — hajỹr.
43 Ne cute hũjarẽn to hajỹr jirô
pê mã ri cute Raxaro mã hàkjêr
to:
— Ikwỳ nõ Raxaro, ajpên põ mã
acato! — hajỹr.
44 Mã por Raxaro tyc ata tĩr
pyrentu. Mã cupẽhkà te ihpar me
hũhkra cunea cajpre ita kam, jũ
wỳr quê mõr pej, na ri ajpên põ
mã to amji rẽn to mõ. Mã hanea
ne ihkuc na hê. Mã Jeju te ame
hõmpu atajê mã harkwa to:
— Intête me cupẽhkà te ihcupu
ata pô, quê ihtỳj tẽ — hajỹr. Mã
cupê ipôt par, mã ma põ mã tẽ.

Jeju cuna mã mencaca xà kêanre

45 Mã Juta catêjê jàhtôa ne me
Marij pupun to mõ atajê, te me
Jeju te Inxũ carôt kôt hàpên xà pi-
hho pejti ton ata na me hõmpun,
ne ihtỳj amji mã me to ihhimpej
pyrentu.
46 Ne mehkwỳ te nee me hajỹr
nare, ne ma cute me amji jacjên,
ne Parixêw catêjê mã, Jeju te
ampo ton xà atajê na harẽn.

Pê Jeju curan na, me curê xwỳn me ajpẽn pa

47 Mã Parixêw catêjê me, cute
Pahpãm mã mehcajrẽn catêjê jõ
pahhi me, cute me cuprõn, prohti
kam catêjê me, ne cute me ajpẽn
par, ne me ajpẽn mã:
— Ampo to mã cu ha ajte me?
Nãmri jũm xũmre ita carôt catia
to hàpên xà pihho pejti pit ton to
mõ.
48 Cu cama ahna me hamã, ne
nee intête mehcahpêrkàr nare,
quê ihtỳj me cumã ton to mõ, quê
ha mehcunea ahna me hõmpu,
ne me kampa, ne ihkôat me
amji kampa. Quê ha Roman
catêjê jõ pahhi me hõmpu, ne
ihtỳj hacpỹa mã me pahna apkjê,
ne me pahkam tẽ, ne me papê
Pahpãm to amji kam me hapac xà
jũrkwa pytà, ne ame pajõ krĩ to
kêanre ne — hajỹr.
49 Mã caku ata na Cajpa ata pê
Pahpãm mã cute mehcajrẽn catêjê
jõ pahhiti. Na ri cute harkwa to:
— Pỳhàpà, ajte me acunea pê
amji jahkre kêatre!
50 Ne imãa ite amji kam ijapac
xà te hajỹr he. Quê ha jũm xũmre
pyxit peaj ne ty, cu ha nee me

pahcunea me pahtyc nare. Nãmri
quê ha pyxit peaj te ihtyc nare
na, cu ha me pahcunea me pahhi
tu. Cwỳrjapê ri Jeju pyxit peaj ne
ihtyc xà — hajỹr.
51 Ne pê Cajpa ihcakôc xà ata
kam, nee amjia kôt ihcakôc nare,
Pahpãm pê cumã ihcakôc xà ita to
hahkre. Ne pê cupê Pahpãm mã
cute mehcajrẽn catêjê jõ pahhiti.
Cwỳrjapê pê Jeju te Juta catêjê
cunea incwỳrjapê ihtyc na, me
cumã amji jarẽ.
52 He nee mã Juta catêjê in-
cwỳrjapê pit mã ihtyc xà nare.
Ne pjê cunea kam, mehcunea pê
Pahpãm kra ame ipicràn atajê to
cute cuprõn, ne me to pyxit peaj
prãm to, quê ha ihtỳj ty.
53 Ne amcro ata kam cute me
Jeju curan prãmte pê me cupê
Juta catêjê jõ pahhi kwỳ cunea
ahna me ajpẽn pa.
54 Cwỳrjapê pê nee Jeju hirã pê
ajco apu Juta jõ pjê kam ipa nare.
Na wa ma, por põ na pire mã,
pjê kam põ kam me hamreare ata
wỳr Jeju me, me mõ, por Pĩxôhrôt
jõ pjê ata wỳr, ne curia wa me
ijàhhuc.
55 Ne pê ramã amcro incrêre
me Hakren xà jõ amji kĩn wỳr.
Pê amji kĩn ata xwỳjrea na Juta
catêjê jàhtôa ne Krĩpinkrên wỳr
me cato, cute ame ampo kên ton
atajê to me hapac kêt, ne ame
amji cũmpej. Ne amji kĩn ata na
mempejti na ame ipa xà caxuw.
56 Ne pê mehcunea ame Jeju
japên to me ipa, ne ajco ahna ame
ajpẽn cukij, Pahpãm to me amji
kam me hapac xà jũrkwa kam. Ne
me ajpẽn mã:
— Pỳhàpà, mõrmõ quê ha ajkĩ
ihtỳj ajpên Jeju amji kĩn ita wỳr
mõ, nare, quê ha nee mõr nare?
— hajỹr.
57 Me Pahpãm mã cute mehca-
jrẽn catêjê jõ pahhi kwỳ me,
me cupê Parixêw catêjê kwỳ me,
cute me Jeju jaxàr na me ajpẽn
par. Cwỳrjapê ri cute ahna me
harkwa, quê jũ ri jũm hõmpu, ne
uua ne me cumã harẽ, por jũ ri
apu mõr xà ata ri.

12

Pê Marij Jeju par kam ampo cacô na hĩ jàhwỳrti ata jaxwỳ

1 Ne ramã me Hakren xà jõ amji
kĩn wỳr amcro te xêj, wa ma Jeju
me, Mehkênpupunxà jõ krĩ wỳr
me mõ. Por pê curi hacpỹa mã
Raxaro to ihtĩr mã ihkrĩ ata ri.
2 Mã cute Jeju te hacpỹa mã
Raxaro to ihtĩr na me to amji
japackre, ne amji mã me to catia
to prãm to ri, cute me cumã hõ
ton. Mã Marta apu mehtehcajpa,
mã Raxaro me cahê na me hàpàn
xà na jỹ.
3 Mã Marij te ampo cacô cuxwati
ata japrỳ te nartô cacô te rit cahti
na hajỹr ata pyr. Ne pê ampeaj
kam nartô cacô ata na hĩ ahwỳ.
Mã cute Jeju par kam haxwỳr,
ne ahna haxwỳr partu ne cute
to cumã ihpar cuhhõn, ne ihkĩa
to cumã incrà, mã ikre cunea
cuxwaa to cuxwa.
4 Mã me ikwỳa nõ pê Juta Carijot
te cormã Jeju kên mã mẽn catê ata
te harkwa to:
5 — Pom ampo cacô ita na ih-
pore jàhtô na cute xẽj crê, ne
cupê caku pyxit jàpên xà jõ porea.
Ne mẽr ampo na mã cama cute
haxwỳr, ne nee cute ihpore na to
hàhpan ne imã hõr, wa ite me
cupê hamreare atajê mã hõr nare?
— hajỹr.
6 Ampo na pê Juta Carijot ih-
cakôc xà ita to hane? Nee mã pê
ampo na nare. Pê hàhkĩj xi, na pê
harkwa ita to hane. Pê nee cute
me cupê hamreare atajê tehcajpar
prãmte harkwa ita to hajỹr nare.
Pê ajco me cupê me hõ pore incjên
xà cwa, ne ajco me cupê ihpore to
ahkĩ na pê. Pê ramã hàhkĩj ita to
amji pyràc tu.

7 Mã Jeju te cumã harkwa to:
— Quêt taa Marij ito hane! Cute
ijarêt xwỳjrea na ramã icuxwa,
me panquêtjê te amji ton xàa kôt.
8 Ne me cupê hamreare atajê,
quê ha hõtpê ame ipa me acahê
na. Ne pa nare, wa ha nee ame
acahê na imõr kam to icrà nare —
hajỹr.

Pê Raxaro curan na me hõ pahhi kwỳ ajpẽn pa

9 Mã Juta catêjê jàhtôti atajê te
me Jeju te Mehkênpupunxà jõ krĩ
kam apu mõr na me harẽn par.
Ne ma curi me cator. Ne nee
pê Jeju pit wỳr me mõr nare, ne
Raxaro me ajwar hỹrmã me mõ,
por hacpỹa mã Jeju te to ihtĩr ata.
10 Mã hamre, Pahpãm mã cute
mehcajrẽn catêjê jõ pahhi kwỳ te
me ajpẽn par, ne hanea ne ihtỳj
me Raxaro curan prãm. Ampo
na? Nee mã ampo na nare.
11 Pê Juta catêjê jàhtôa ne
Raxaro tĩr xà ata kôt, me hõ pahhi
mã me hikra, ne Jeju to amji mã
mehhimpej to me ipa na pê.

Pê me hakrya kam, Krĩpinkrên mã Jeju axà

12 Ne amcro ata na, pê me
hàhtôa ne me Hakren xà jõ amji
kĩn na ame ipa. Ne cute me
Krĩpinkrên wỳr Mehkênpupunxà
jõ krĩ pĩn Jeju mõr na me harẽn
par.
13 Ne cute me ampo hô pê
crowràti hô pyràcti ita to me amji
tỳj, ne ma hỹrmã me to pra, cute
me to ihcajpar prãmte. Ne me
to ihcajpar, ne me hakryte cama
cumã ame to hàpêr to me ipa, ne
ame cumã caràr to:
— Pahpãm cati ne impej!
Pahpãm ri me pahwỳr mõ!
Pahpãm te amji japrỳa na me
pahwỳr me pajõ Pahhiti kujahêc!
Me imã Pahpãm te me pajõ pjê to
ihhimpej na to prãm! — hane.
14 Mã Jeju cawrô cahàcre nõ
ita na cator, ne kam hỹr ne to
mõ. Por ahnaa rỳ pêa mã ramã
Pahpãm jõ kàhhôc kam harẽn to:

15 "Krĩpinkrên pê Xijãw jõ
hàpkàjti me, ca kam me
akrĩ atajê, ca ha nee hipêr
amji mã ame ampo cupa
nare.
Nãmri ramã ajpên me gõ Pahhiti
cawrô cahàcre intuwre nõ
kam hỹr ne to mõ he" hane,

mã ahnaa.
16 Ne amcro ata kam pê wa
nee me ipê ihkôt me ipa catêjê
nõ ampo atajê nõ kam ijapac, ne
hahkre pej nare. Mã Jeju tyc, ne
hacpỹa mã ihtĩr, ne ma Pahpãm
wỳr hàpir, wa cormã ite me ita
to amji japackre, por ramã ampo
te to hajỹr xà ata na Pahpãm jõ
kàhhôc kam ahna ihhôc ata to. Na
pê ihtỳj to hanea to hane.
17 Mã me hàhtôa ne Jeju kôt me
mõ, mã me kam mare mã cute
carôt tỳjti to Raxaro mã hàkjêr, ne
hacpỹa mã to ihtĩr ata na, cute me
hõmpun catêjê te ihtỳj me harẽn
cràn.
18 Mã me hàhtôa te me harẽn
par, na ri ma mehcajpar to me
mõ.
19 Mã Parixêw catêjê kwỳ ajpẽn
mã me harẽn to:
— Me hõmpu he, wỳr cu ame
amji mã hamã ne intête me cuta.
Ne ramã pjê cunea pĩn mehcunea
ihkôt ame ipa — hane.

Cu ha mam pahte me amji kam me pajapac xà kên ita mã hikra

20 Ne por Krĩpinkrên wỳr, amji
kĩn wỳr me mõ atajê kôt hõtpê
Crec jõ pjê catêjê kwỳ me mõ.
21 Atajê ma me ikwỳa nõ japrỳ
pê Pirip ata wỳr me pra. Ne Pirip
ata pê Tep jõ krĩ kam Hĩpôjajo jõ
pjê kam me xa atajê jõ xũmre nõ.
Mã cute ahna me hàhwỳr, ne me
cumã:
— Jeju pupun prãmte wa me mõ
— hajỹr.

22 Mã Pirip hõ ikwỳ nõ Antre
wỳr tẽ, ne cute cumã hũjarẽn, ne
ma ajwar Jeju wỳr me mõ, ne me
cumã:
— Crec catêjê kwỳ cator, ne ame
amã ihcakôc to prãm — hane.
23 Mã me cumã:
— Ipê me Ahàkà, ne ipê, por
pê côjkwa kam amji to incrire ne
hũmrea na amji to, ne me awỳr
wrỳ ata. Ne hamre ramã ite hacpỹ
mã amji jaxàr, ne icati taa to, icati
xàa kam ramã hàhhuc to mõ.
24 Wa nee ame amã ihêj nare,
ampeaj kam wa me amã awjarẽ.
Quê ha pjê kam jũm ampo hy kre,
quê ha cute amji to ipixô nare
na, quê ha nee kam hiprãj ne
ihhy nare, ne ihhy atapit cormã
nõ. Nãmri quê ha cute me hàmĩr
na, quê ha amji to ajxô ne kam
hiprãj ne ihtỳj kam ihhy hàhtôa to
hàhtô. Jĩkjê na mã ite hajỹr. Wa
ityc ne amji jarêt nare na mã, wa
ha nee hacpỹa mã me acunea to
atĩr nare.
25 Jĩkjê na mã me acunea te me
hajỹar. Ca ha me amã mam ate
amji kam me gapac xà kên tũm
ata kĩn, ne me amã hapêti na, ca
ha nee me amji mã intuw pejti
ita nõ pyr nare. Nãmri ca ha ate
mehcaca, ne me cumã hikran na,
ca ha hirôa pê me amji mã ate
amji kam me gapac xà tuw pejti
ita py. Ata quê ha me amã irya
to iry, ca ha côjkwa kam Pahpãm
cahê na ame apa rohnỳtti mã.
26 Ne quê ha jũm te ikôt amji
ton, ne imã hàpên prãm na, quê
ha jũm ata ipynã, ne ikôt amji to.
Ne wa ha jũ ri apu mõ, quê ha
hanea ne ikôt imã hàpên catê apu
mõ. Quê ha Inxũ pê Pahpãm, por
jũm imã apê ata to impejti ne.

Pê Pahpãm Jeju pê ihkra na harẽ, côjkwa pĩn

27 — Wa ita kam imã amji kĩn
nare catia na ite amji cajpẽr. Ne jũ
mã wa ha ajte? Xà wa ha ajkĩ amji
mã Inxũ na ahwỳ ne cumã: “Inxũ,
itête ampo kên te ito jũ mãn xà
ita camẽ” hane? Hãpà, jũ wỳr wa
ha cumã ijarkwa to hane, he ita
caxuw wa icator, pjê ita kam —
hajỹr.
28 Ne cute Hũm mã:
— Inxũ, imã ate amji mã gaprỳ
to catia to cati na ato prãm —
hajỹr. Mã côjkwa pĩn jũm jõkre
ita te cumã:
— Wa ramã ite to cati, ne wa ha
cormã hipêr itỳj to cati to mõ —
hajỹr.
29 Mã me hàhtôti atajê te me
hõkre ita par, ne mehkwỳ ajpẽn
mã me harẽn to:
— Pahhàjê jàwrãrãc mõrmõ —
hane. Mã mehkwỳ amji mã me to:
— Côjkwa kam Pahpãm jarkwa
to imprar catê nõ te cumã ihcakôc
— hane.
30 Mã Jeju te me cumã harẽn to:
— Nee mã icwỳrjapê jũm jõkre
ita cakôc nare, me acwỳrjapêa ri
hõkre ita cakôc. Ampo na? Ate
me hõkre par xà ata kôt ca ramã
ate Pahpãm te ihtỳj ikam hapac
na, me ijahkre pej.
31 Ne ramã pjê cunea kam ame
icurê catêjê cukij ne mehkên mã
me hàr xàa kam ri hàhhuc. Ne
por me pahcurê xwỳn pê Xatanaj
pê pjê kam me to ihhimpej catê
ata, quê ha Pahpãm mentête
hũrê. Quê ha nee hipêr me kam
ihhimpej nare.
32 Quê ha pĩ na me ixô, ne kỳj
pê ina me hãm, wa ha kam ityc
to imõr me ajkaam amji wỳr me
hàhtôa ne me to apkjê, mãr quê
ito amji mã ihhimpej to me ipa —
hajỹr.
33 Ne hũjarẽn xà ata to pê ajco
cute jũ mã mehcuran xà ata to
amji jarẽn to ipa.

Jeju te amji kam hapac xàa to me papa xà

34 Mã me hàhtôti atajê te me
Jeju kam hapac ne me cumã:
— Pỳhàpà! He wa ijõtpê hãn ne
me Mojxe xwỳ jõ kàhhôc cahyt, ne

kam me, por pê ramã Pahpãm me pamã jũm te jũ caxuw me pahto ihhimpej xà to me pamã awjahkre ata jarẽn par. Ca ajte côjkwa pĩn me hũmrea na ate amji ton, ne awrỳc ne apu apa na, me imã amji jarẽ. Cwỳrjapê ri apê ihhêj rũm, por pê Pahpãm jũm to me pamã awjahkre ata. Ne quê ha apê Pahpãm te ato hũjahkre ata mã impàràpên, ca ha atyc nare, ne me icunea to ahimpej kam acrà tu ne, ne jũ caxuw atyc xà nare. Nõ na mã ca ajte, cute me acuran ita na amji jarẽ ita kam, me icunea pê gahkre kêatre. Na ca ha hirãa pê me imã apê jũm te côjkwa pĩn me hũmrea na amji jahkre ne iwrỳc ita na amji jarẽ, wa me gahkre pej — hajỹr.

35 Mã Jeju me cumã:

— He cormã nee ate me ite me amã ampo jarẽn xà itajê cunea par xà hamreare, ne jũa caxuw ca ha cormã me kampa ne me hahkre pej. Ne me ijũjarẽn xà ita kampa ne mehkôt hakop. Ne me hõmpu he, cu ha hàhcujro xà nõ to ampo cujro, ne hõmpun kênre nare, quê ha ampo kêanre na, cu ha me hõmpu ne me hahkre pej pyrentu. Na ri ipê hàhcujro xà nõ ata pyràac. Na wa ha ihhêj ne me acujro, ne me amã ate amji kam me gapac xà pupu, mõrmõ ajkĩ impej, nare, mõrmõ ajkĩ ihkêanre. Na ca ha ihkôat amji mã ate amji kam me gapac xà jahkre pej. Ampo na? He wa ha nee ita ri me acahê na apu imõr kam to icrà nare, ite me amã ijàhcujro xà caxuw. Na wa ha ita ri cormã apu imõr kwỳa kam, ca ha amji mã ate amji kam me gapac xà to antuw, ne me to intuw. Nãmri quê ha ahtũm nare wa ha ma me apê tẽ, quê ha me apê awcapàtkô, ne jũ mã ca ha me, ne ite me atehcajpar nare kam, ame amji mã hamã? Ne jũ mã ca ha me amji mã me ate amji kam me gapac xà to me antuw? Wỳr ca ha ame amji mã hamã.

36 Nãmri ca ha ate amji mã me ito ahimpej na, ca ha gàhcujro jarwrỳhti ita na me akrĩ, ne icuxà jũmjê kwỳ cujro, mãr quê cute amji kam me hapac xà to me antuw — hane. Hõ, Jeju te me cumã ihcakôc xà to hajỹr, ne ma tẽ, ne me cupê ipimxur.

Pê me hàhtôti atajê nee amji mã me Jeju to ihhimpej nare

37 Ne pê ramã me kam mare mã Pahpãm carôt tỳjti ata to hàpên xà pihho catia to, pê me hõmpu cakrô, nee me kam hapac ne amji mã me to ihhimpej nare.

38 Na pê Ixaj xwỳ pê Pahpãm jarkwa to ihcakôc catêjê nõ ata ramã ita na ihhôc to hane he:

"Ỹhỹ me ijõ Pahhiti, ca ate me cumã acarôt tỳjti ata to apipẽ,
ne to gàpên xà catia ton na ite me cumã garẽn cakrô,
mã nee jũm te me ipar nare" hane.

Hõ, ita na pê Ixaj xwỳ ihhôc, mã ahnaa cute.

39 Ampo na? He mehkwỳ amjia kôt ma amempar caca, na pê Ixaj xwỳ me ahna ihhôc to hane he:

40 "Pahpãm te cute ampo pupun cupate, ihhêj ne me to into puror, ne cute mempar cupate, ihhêj ne me to me hapactuare.
Cute amji kam hapac xà to me ipintuw ne hỹrmã amji to me ipipkjêr, mã cute me to impej cupate" hane.

Hõ, pê ma ame Pahpãm par caca, na pê me to hane.

41 Ampo na pê Ixaj xwỳ ihhôc to hane? Nee mã ampo na nare, pê ramã mam rỳ pêa mã Jeju te carôt tỳjti to ampo catia to hàpên xà ata

na me hõmpu, na pê ahna ihhôc
to hane.

Pê pahhi kwỳ cupate, nee ame
Jeju jarẽn pejti to me harẽn nare

42 Mã me hàhtôa ne nee me Jeju
par nare cakrô, mã Juta catêjê jõ
pahhi kwỳ te hõtpê mempar. Ne
nee cute me kam mare mã, amji
mã me Jeju pejti na me harẽn
nare. Ampo na? Nee mã ampo na
nare. Parixêw catêjê te cute me
cuprõn xà intête, põ mã me hapôj
mã hipêr na mencjêj nare cupate.
43 Ne me cumã Pahpãm te mem-
pejti na me harẽn na ihkĩn nare,
ne ajte me cumã me hũmre te
mempejti na me harẽn na, amji to
prãm.

Pê Pahpãm Jeju mã ampo to
hahkre atajêa to ri, me cumã
hahkre

44 Mã Jeju te ihkrãhhia kam
mehcunea mã hũjarẽn to:
— Quê ha jũm te amji mã ito ih-
himpej na, quê ha nee ipyxit peaj
ne amji mã ito ihhimpej nare. Quê
ha cute ito amji mã ihhimpej me
ajkaam, por cute ajpên ikujahêc
ata to hanea ne amji mã ihhimpej.
45 Ne hanea ne, por jũm ipupu
ata, ramã ajpên cute ikujahêc catê
ata pupu.
46 Ne pjê ita kam cute me amji
kam hapac xà kêanre jàhtô, ne
me cupê cute amji to me ipintuw
jahkre kêatre. Na ri ihhêj ne
awcapàtkô kam ame ipa. Na wa
ihhêj rũm ipê mehcujro xà, ne me
hỹrmã icator, ite cute amji kam
me hapac xà to ipintuw ne ihhêj
ne awcapàtkôti to mentête hamre
xà caxuw. Na quê ha jũm te amji
mã ito ihhimpej na, wa ha itỳj
cumã cute amji kam hapac xà to
antuw.
47-48 — Ne por ma ame icaca
atajê me, ma apu ite me hapackre
xà itajê caca atajê, quê ha ihtỳj
jũ caxuw hahpan xà na Pahpãm
mã me amgõ. Ne pa nare, wa
nee ite me hũhkra kam ijàmcwỳr
xà caxuw pjê ita wỳr icator nare.
Quêt ite me to impej ne mehkên
catia pê me hũtàr xà caxuw wa
icator. Ne pom wa me cumã
icakôc xà ton to ipa itajê, quê ha
me ahna ahwỳ, quê ha, por jũ
caxuw ampo cunea jamre xà ata
kam, ihtỳj me cumã amgõ.
49 — Ampo na? Inxũ rũm ri
ajpên icakôc xà itajê imã pra. Na
wa Inxũ te ampo to, ite icakôc xà
na irẽn atajê to pit mã, me cumã
icakôc to ipa. Wa nee amjia kôt
icakôc to ipa nare.
50 Na quê ha jũm te icakôc
xà atajê kam hapac, ne to amji
mã ihhimpej na, quê ha Inxũ
cahê na amji to ipijapar rohnỳtti
mã. Caxuw ri, Inxũ te imã ite to
ijũjarẽn xà itajê jõr — hajỹr.

13

Pê Jeju ihkôt me ipa catêjê mã
ihpar cuhhõ

1 Pê ramã me Hakren xà jõ amji
kĩn jõ amcro wỳr amcro pyxit peaj
ne nõ. Pê Jeju te ihtyc, ne pjê ita
rer, ne ma hacpỹ mã côjkwa wỳr,
Hũm wỳr cute ihtẽm jõ amcro
ramã hàhtêp na, cumã hahkre pej.
Ne pê hõtpê cumã pjê kam me
cupê me hõ tekjê atajê kĩn, ne
cumã mehkĩan to mehkĩn ita na
mã ahnaa ihtyc xà ita mã cute to
hahêr. Mã cute me ikĩnti ita to me
imã hahkre to hajỹr he.
2 Wa Jeju me, me ipê ihkôt me
ipa catêjê me, ramã caxwa xàa
kam, me ikrĩ ne ame apà. Pê
ramã caxuaw me pahcurê xwỳn
pê Xatanaj ata me ikwỳ nõ japrỳ
pê Juta Carijot ata mã, cute amji
kam hapac xà kêanre ata jõr, mã
ihkôt aracri cute Jeju kên mã mẽn
xà caxuw.
3 Mã Jeju te, Hũm te cumã carôt
cunea jõr na, cumã amji jahkre
pej. Ne hanea ne cumã Hũm
pĩn cator, ne quê ha hacpỹa mã

hỹrmã api na, cumã amji jahkre pej.
4 Cakrô mã hãm ne cute ihkà ata caxàr, ne cute cupẽhkà nõ ita to amji cahti na hê.
5 Ne cute crat nõ ita kam cô kwỳ mẽn, ne ahpỹanre na kam me imã me ipar cuhhõn kam ihtẽm. Ne ihcuhhõ ne ma cupẽhkà ata to me imã incrà.
6 Ne ma Ximãw Petrô na to cator, mã cute Jeju cukij to:
— Pỳhàpà ijõ Pahhi, pom ampeaj kam acati ita, nõ na mã ca ha ajte me ipar cuhhõ? — hajỹr. Mã Jeju te cumã harkwa to:
7 — Ca ha nee ita kam ampo caxuw ite amã apar cuhhõn xà ita jahkre pej nare, ne jũa caxuw ca ha hahkre pej. Na ca ha ito tojnõ wa amã apar cuhhõ — hajỹr. Mã Petrô cumã:
8 — He apêa ri ijõ Pahhi, na wa ha nee ate imã ipar cuhhõn ita na ato tojnõ nare — hane. Mã Jeju cumã:
— Wa ha ite amã apar cuhhõn nare na, ca ha nee hipêr apê ikôt apa catê nare — hane. Mã Petrô te ahna hàhwỳr to:
9 — Ijõ Pahhi, mẽr imã ipar pit cuhhõn nare, ne hanea ne imã ijũhkra me ikrã cuhhõ! — hajỹr.
10 Mã Jeju cumã:
— Hamreare, nee mã gĩ cunea xwỳr xà nare, ne apar pit cuhhõn xà. Por ramã jũm xwỳr ata tũm nare, ne cumã ihpar pit cuhhõn xà. Ampo na? Pjê kam apu to ipa mã ihtũm, cwỳrjapê ri cumã ihpar pit cuhhõn xà. Ne imã ihhêj ne ramã me acunea tetet pit, ne por jũm ata ri pyxit peaj ne nee ihtetet nare ne ihtũmti — hajỹr.
11 Ne pê ramã Jeju cute ihkên mã mẽn catê ata jahkre peaj, na pê harkwa ita to hane he:
— Ramã me acunea tetet, ne jũm ata ri pyxit peaj, ne nee ihtetet nare ne ihtũmti — hajỹr. Ne nee mã mehtũm to pê Jeju hũjarẽn to hajỹr nare, ne cute me amji kam hapac xà kên to pê hũjarẽn to hane.

Pê me hàpên catêjê me hàpên xà na me ajpẽn tehcajpa

12 Mã cute me imã ipar cuhhõn par jirô pê mã ri hacpỹa mã cute ihkà mã amji jaxàr, ne me ijàpàn xà na hỹr, ne cute me icukij to:
— Xà ate me ite curmã ampo ton xà ita kam me gapac, ne me hahkre pej? Mõrmõ nee ate me hahkre pej nare, cwỳrjapê wa ha me amã ihkôt harẽ.
13 Ca me ito amji mã: “Me imã ampo to hahkre catê” hane. Ne hanea ne amji mã me ito: “Ijõ Pahhi” hane. Ne ampeaj kam ri ate me ijarẽan to me ijarẽan.
14 Ỹhỹ, he tee ipê me gõ pahhi, ne ipê me amã ampo to hahkre catê cakrô, wa itỳj me amã ijàpên, ne ite me amã me apar cuhhõn par. Cwỳrjapê ca ha me caa icuxà ajpẽn mã me apar cuhhõn pa. Ne ampo cunea na me ajpẽn tehcajpa, ne ajpẽn to me acati, ne ajpẽn mã me apê.
15 Ne ite me amã to hahkre na, ca ha ikôat me to, ne ajpẽn mã me apar cuhhõn pa.
16 Wa ampeaj kam me amã awjarẽ, he me hàpên catêjê nõ hõ pahhi jirôa pê cati nare. Ne nee hõ pahhi japyre mã hàpên nare. Ne quêt hõ pahhi ri me hirôa pê cati. Ne hanea ne, por harkwa na cumã imprar catê ata, nee cute ihkujahêc catê ata jirôa pê cati nare.
17 Hamre, ita caxuw ca ha ite amji kam ijapac xà na me ijahkre pej kam me to tẽ. Na ca ha ate ikôat me ton to me amji pyràc na, ca ha atỳj hũrên me gakry.

Pê Jeju, por cute ihkên mã mẽn catê ata jarẽ

18 — Wa nee ite me acunea to icakôc nare. Ampo na? Wa itỳj ite amji mã me acapi atajê pupu, ne

imã me gahkre pej. Ne pê Pahpãm
jõ kàhhôc kam ramã me anõ ata
to hũjarẽn to: “Por icahê na ijõ
pãw ku ata, quê ha ihtỳj icuna
mã ahtwỳ ne amji to icurê xwỳn”
hane. Ne ampeaj kam quê ha
caxwa ita kam, jũm ita ito hane.
19 Ne wa ha ita kam ampo te ito
hajỹr xà ita xwỳjrea na, me amã
harẽ. Mãr quê jũm ita ito hane,
ca ha ramã me ipê Pahpãm kraa
to Pahpãm kra na me ijahkre pej.
20 Ne ampeaj kam wa me amã
awjarẽ, quê ha jũm te, por ite
jũm kujahêc ata na amji caxàr
me ajkaam, hanea ne ina amji
capa. Ne quê ha jũm te ina amji
caxàr me ajkaam, hanea ne Inxũ
te ajpên ikujahêc ata na amji capa
— hajỹr.

Pê Jeju cute ihkên mã mẽn catê jahkre

21 Cute ita jarẽn jirô pê mã ri
cumã amji kĩn nare, ne hĩ cunea
kam ihpeacre. Mã hirãa pê me
imã amji jarẽn to:
— Wa ampeaj kam me amã amji
jarẽ, ca ha atỳj me anõ me icurê
xwỳn tehcajpa ne me cumã igõ,
neikên mã imẽ — hane.
22 Wa tee ame ajpẽn pupu, ne
nee me ite, por cute jũm to ih-
cakôc ata jahkre pej nare.
23 Ne pê ampeaj kam Jeju mã
ikĩn, cwỳrjapê pê wa cahi na jỹ.
24 Mã Ximãw Petrô te hũhkra to
imã hàpêr, ne hũhkra to imã, ite
jũm ata na Jeju cukij na awjahkre.
25 Wa Jeju wỳr ipipkjêr ne ite
kyre pê ihcukij to:
— Ijõ Pahhi, jũm mã ajte? —
hajỹr. Mã Jeju imã:
26 — Por wa ha jũm mã pãw co
ne cugõ ata — hajỹr.
Ne cute pãw kwỳ hyr ne crat
kam cô cacro to inco, ne Juta
Carijot mã hõr.
27 Mã cute pãw ata pyr me
ajkaam mã Xatanaj te cumã amji
jõr. Mã Jeju te cumã harkwa to:
— Gapacta ne ate amji mã acaca
xà nõ na prãm ata ton pyrentu —
hajỹr.
28 Mã me ikwỳ me ijàpàn xà na
me jỹ atajê te nee me ita jahkre
pej nare, por Jeju te imã harẽn xà
ata na.
29 Ne pê Juta ihpore incjên xà
to amji pytà, ne ajco apu to ipa
na, pê ihtỳj cute amji kĩn caxuw
cute ampo japrôr na Jeju te cumã
harkwa na amehcãmjĩ, nare, cute
me cupê hamreare atajê mã ih-
pore nõ jõr na amehcãmjĩ.
30 Mã Juta te pãw pyr, ne ihkrẽr
ne ma ihtẽm pyrentu. Mã ramã
awcapàtkô ne caxwa.

Pê Jeju ihtẽm xà na ihkôt me ipa catêjê mã amji jarẽ

31 Ne ma Juta tẽm jakàn pê ri
Jeju te me imã hũjarẽn to:
— He ipê me Ahàkà ata pê wa
me hũmre na amji to, ne côjkwa
pĩn wrỳ. Ne ita caxuw quê ha
mehcunea me hirôa pê icati na me
ijahkre pej. Ne icwỳrjapêa quê
ha hanea ne me Inxũ japrỳ to me
catia to me cati na me hahkre pej.
32 Wa ha mehcunea mã Inxũ
carôt catihti impejti cupahti ata
to ajpẽ, ne ahtũm nare, quê ha
hanea ne me cumã icarôt catihti
impejti cupahti ata to ajpẽ.
33 Me apê me ikrare pyràac. Ne
wa ha nee me acahê na apu imõr
kam icrà nare, ne ahtũm nare wa
ha ma tẽ. Na ca ha tee ame ijapê.
Ne por wa ite ramã Juta catêjê mã
amji jarẽn xà ata to, wa ha me
amã amji jarẽ, ne me amã: “Jũ
wỳr ca ha curi imõr xà ata ri me
mõ” hane.

Cu ha me pamã ajpẽn kĩnti ne

34 — Na wa ha me amã ite
ijarkwa hyr xà intuwti ita ta,
ne me amã harẽn to: “Atỳj me
acunea mã ajpẽn kĩnti, to hanea,
pom quê wa me akĩnti to amji
kampa he, ita to quê ha hanea ne
me amã ajpẽn kĩnti ne” hane.

35 Quê ha me acunea mã ajpẽn kĩnti na, quê ha mehcunea ajpẽn
na me apupu, ne me apê ikôt
me apa catêjê na me gahkre pej
pyrentu — hane.

Pê Jeju Petrô mã cute hõmpun nare na harẽn na cumã harẽ

36 Mã Ximãw Petrô te Jeju cukij
to:
— Jõ ri ca ha ajte mõ? — hajỹr.
Mã Jeju cumã:
— Jũ wỳr ca ha ita kam curi
imõr xà ata ri mõ, ne jũa caxuw
ca ha atỳj curi ikôt acato — hane.
37 Mã hipêr Petrô Jeju cukij to:
— Mẽr ampo na wa ha nee ita
kam akôt imõr nare? Pom ipê
akôt ipa catê ita, cwỳrjapê wa
ramã ita kam akôt ityc xàa caxuw
apu mõ — hane.
38 Mã Jeju cumã:
— He xà ca ajkĩ ampeaj kam ikôt
atyc xàa caxuw apu mõ? Ham-
reare. Wa ha amã ijũjarẽn hiah-
puro. Ca ha ita kam, hôxãhxãc
kàr xwỳjrea na, ate ipupun nare,
ne apê ijahkre kêatre na, amji
jarẽn to incrê — hane.

14

Pahpãm cahê na ampeaj kam me pamã me pahkrĩ xà jàhtô

1 Jirô pê mã ri cute me pahcunea
mã harkwa to:
— Nee ca me amji mã pa, ne
ame akrihkrit nare. Ne Pahpãm
to ca quêt amji mã me ahimpej, ne
hanea ne ito amji mã me ahimpej.
2 Ne Inxũ krĩ xà kam ampeaj
kam mehkrĩ xà caxuw mehkrĩ
xà jàhtô, na wa ha ma hacpỹ
mã tẽ, ne me amã ihnõ cũmpej
hiahpuro. Wa nee ame amã ihêj
xi jarẽn nare, quê ha curi mehkrĩ
xà caxuw ikre caxwỳn atajê ham-
reare na mã, wa ha nee me amã
harẽn to hajỹr nare.
3 Na wa ha ihcũmpej par jirô
pê mã, wa ha hacpỹa ne me awỳr
amji jaxà, ne me gaprô, mãr wa
curi apu ipa ata ri, ca hanea ne
ikôt curi ame apa.
4 — Ne ramã me amã jũ kam
itẽm xà ata jõ pry jahkre pej —
hajỹr.

Jeju pê ri Pahpãm wỳr me pancjêj xà jõ pry

Mã me ikwỳ nõa pê Tome ata te
ihcukij to:
5 — He me ipê cormã jũ kam
atẽm xà ita na gahkre kêatre ita
kam, jũ mã wa ha ajte me, ne me
gõ pry ita jahkre pej? — hajỹr.
6 Mã Jeju cumã:
— He Pahpãm wỳr pry pyxit
peaj. Ne ipêa ri pry ata. Cwỳrjapê
ca ha ipyxit peaj kôt Inxũ wỳr me
acato. Ne ipê me amã ite Inxũ to
ipipẽ xà to ihêj xi nare xà xakat.
Ne ipê me ate amji kam me gapac
xà impejti cunea xakat.
7 Ne ramã ate me ipê Pahpãm
kra na me ijahkre pej, na ca ha
atỳj hanea ne ita caxuw me Inxũ
jahkre pej. Ỹhỹ, he pê ca ramã me
hõmpu — hane.

Jeju me Pahpãm pipẽan

8 Mã me ikwỳ nõa pê Pirip ata
te Jeju mã:
— Me ijõ Pahhi, me imã Apãm
to ajpẽ, wa me hõmpu, ne tahnaa
mã ihkôt me amji kampa, ne nee
wa iràn xà na me ampo pupun
prãm nare — hajỹr.
9 Mã Jeju cumã:
— Pỳhàpà, he rỳ pêa mã wa me
acahê na ipa, ca ajte nee cormã
ate me ipupun nare? Por jũm
ipupu ata, ihtỳj hanea ne Inxũ
pupu, ne mẽr ampo na mã ca
cormã imã: “Me imã Apãm to
ajpẽ, wa me hõmpu” hane?
10 Pirip, xà ca nee ajte, wa Inxũ
me ajpẽn kam ihônco, ne ajkam
me ipyxit peaj na amji mã me ito
hajỹr nare? — hane. Ne Jeju me
icunea mã:
— Ne pom wa me amã awjarẽ
itajê, wa nee amjia kôt harẽn

nare. Ne wa ite Inxũ me ajpẽn mã
amji jõr, ne ajpẽn kam me ihônco,
na ri taa hàpẽn xà itajê cunea to.
11 He, wa Inxũ me ite ajpẽn mã
amji jõr, ne ajkam me ipyxit peaj,
na wa me amã amji jarẽ, ca atỳj
me ikampa. Nãmri quê ha me
amã icakôc xà itajê na ipar jahkre
kêatre na, ca ha me ijàpên xà itajê
pupu, ne ihkôat amji mã me ito
ahimpej ne me ikampa.

Ampo na pahte me Jeju wỳr xà atajê, ihtỳj me pamã cugõ

12 — Wa ampeaj kam me amã
awjarẽ, quê ha jũm te ampeaj
kam ito amji mã ihhimpej na, quê
ha, pom wa ijàpên xà to itajê jirôa
pê hàpên xà ton to ipa. Ampo na?
Wa ha ma Inxũ wỳr hacpỹ mã tẽ,
na quê ha ajpên me amã icarôt
kujate.
13 Ne wa me ato amji kwỳ
cwỳrjapê ca ha ampo na me
iwỳ, wa ha itỳj me amã hõr pa,
mãr quê mehcunea me acwỳrjapê
Inxũ catia to cati na me hahkre
pej.
14 Ne wa me ato amji kwỳ
cwỳrjapê, ca ha ampo na me iwỳ,
wa ha itỳj me amã cugõ.

Pahpãm Carõ Pejti te me pamã caprĩ xà

15 — Nãmri quê ha me amã ikĩn
na, ca ha atỳj ite ampo na me amã
ijarkwa jirên atajê na me ikampa.
16 Ne wa ha me amã Inxũ na
ahwỳ, quê ha ijakàn pê ijaxà kam,
me amã jũm kujate, quê ha me
atehcajpa. Ne taa mã quê ha quêt
me acahê na ipa rohnỳtti mã. Ne
jũm ata pê ri Inxũ Carõ Pejti.
17 Ne taa mã quê ha me amã
Inxũ te amji kam hapac xà impejti
to ipipẽ to mõ. Ne por me cupê
Inxũ tekjê nare, ne hanea ne me
cupê me ikwỳ nare atajê, quê ha
nee amji mã me Inxũ Carõ Pejti
itacwỳr nare. Ampo na? Jũ wỳr
quê ha me hahkre pej, ne me
hõmpu. Ne me ca nare, ca ha atỳj
quêt me hõmpu. Ampo na? He
quê ha ihtỳj quêt me acaxwãm pê
ihkrĩ, quê ha me acahi na ipa.

Quê ha Jeju me parer, cu ahte ame papa nare

18 — Ne quê ha ina ahtũm nare,
wa ha ma tẽ cakrô, wa ha nee me
ato tojnõ ne me amã hikran, ca
ha ahte ame apa nare. Ne itỳj me
awỳr amji jaxà, ne me acahê na
apu ipa.
19 Ne quê ha ina ahtũmre quê
ha me cupê Pahpãm tekjê nare
atajê nee hipêr me ipupun nare,
ne me ca nare, ca ha quêt atỳj
hipêr me ipupu. Ne wa ha itỳj
hacpỹa mã itĩr ne Pahpãm cahê
na apu ipa. Cwỳrjapê ca ha icuxà
hanea ne hacpỹa mã me atĩr, ne
me atĩr ita na Pahpãm cahê na
ame apa.
20 Ne quê ha jũ caxuw, amcro
nõ na me awỳr Pahpãm Carõ Pejti
cato, ca ha Inxũ me ite ajpẽn mã
amji jõr, ne ajkam me ipyxit peaj
na me ijahkre pej. Ne hanea ne
me amã, wa Inxũ Carõ Pejti kôt,
me akam ikrĩ na ijahkre pej, na cu
ha ajpẽn mã me amji gõ, ne ihhêj
ne ajkam me pahpyxit peaj.
21 — Ne por quê ha jũmjê ito
amji kampa, ne ijarkwa kôt me
ipa atajê, quê ha me cumã ikĩnti
na me to ipipẽ to ipa. Ne quê ha
hanea ne Inxũ mã, por jũmjê mã
ikĩnti atajê kĩn, wa ha hanea ne
imã mehkĩn, na wa ha me cumã
amji to ajpẽ, mãr quê me ipupu ne
me ijahkre pej pejtu ne — hane.
22 Mã me ikwỳ nõa pê ajtea mã
Juta nõ ata, pê nee Juta Carijot
nare ata te Jeju cukij to:
— Jũ mã ca ha ajte ne me imã
pit mã amji to ajpẽ? Ne nee me
cupê me akwỳ nare atajê mã amji
to apipẽ nare? — hajỹr.
23 Mã Jeju cumã:
— Quê ha jũm mã ikĩn na, quê
ha ihtỳj ite cumã ampo na ijarkwa
jirên itajê na ikampa. Cwỳrjapê

quê ha ihtỳj Inxũ mã ihkĩn, wa ha
Inxũ me ajwar me cumã amji to
ajpẽ, ne ajpẽn kam me ihônco, ne
me cahê na me ipa rohnỳtti mã.
24 Nãmri quê ha jũm mã ikĩn
nare na, quê ha nee ite ampo na
cumã ijarkwa jirên atajê na ipar
nare. Ne cute hajỹr xà ita kam
jũmã wa ha ajte, ne me cumã amji
to ajpẽ, ne ajpẽn kam me ihônco
to ipa? Jũ wỳr wa ha me to hane
— hane.

Carõ Pejti ri pahte me Pahpãm te amji kam hapac xà impar na me pahto

Ne cute me icunea mã:
— He wa ampeaj kam me amã
awjarẽ. Pom wa icakôc xà to
icakôc, ca ahna me ikampa itajê
nee cupê icakôc xà nare, ne cupê,
por pê Inxũ ajpên ikujate ata
cakôc xà.
25 — Ne wa ita ri cormã ame
acahê na imõr xà ita kam, ramã
ite me amã ampo itajê cunea to
icakôc partu.
26 Na quê ha Inxũ hacpỹ ne
ajpên ijarkwa kôt me awỳr Carõ
Pejti kujate, quê ha taa me ate-
hcajpa, ne me amã ampo cunea
to hahkre. Ne taa ite ampo to me
amã icakôc xà itajê to, ate me amji
japackre na me ato, ca ha me to
amji japackre.

Quê ha Jeju me pahcaxwãm pê me pamã me pahcarĩcti gõ

27 — Ne wa ha me amã, pom
wa icarĩcti kam ipa ita gõ, mãr ca
nee amji mã ame ampo cupa nare,
ne nee ampo cupate ame akrihkrit
nare. Ampo na? He wa ha pa me
apê ate amji mã me ampo cupa, ne
ame akrihkrit xà atajê to hamre,
ca ha atỳj ame apa. Ne wa ha
nee ipê me cupê Inxũ na mehkwỳ
nare atajê pyràc, ne ijarkwa cakrô
to me amãn, ca ha me anõ akên nõ
mã axàr nare, ne me apej pêa mã
ame apa, ne quêt me acarĩcti kam
ame apa.
28 Ne wa ramã ite me amã: "Wa
ha ma tẽ, ne hacpỹa ne me awỳr
amji jaxà, ne me acahê na apu
ipa" hajỹr na, ate me ipar. Ampo
na? He wa ha ma, por ijirôa pê
Inxũ Cati ata wỳr amji jaxà. Ne
quê ha me anõ mã ikĩn na, ihtỳj
itẽm xà ita pyrên hakry.
29 Wa ha ampo itajê te ito hajỹr
xà xwỳjrea na me amã harẽn to
ipa, mãr quê jũ caxuw ito hane,
ca ha amji mã me ito ampeaj kam
pyrentu.
30-31 Ne jũ wỳr wa ha ahkri
xa ne ame amã icakôc. Ampo
na? Quê ha ahtũm nare, quê ha
me pahwỳr me cupê Pahpãm na
mehkwỳ nare atajê jõ pahhi, pê
me pajõ xwỳn cato. Ne cupê me
pajõ xwỳn cakrô, quê ha nee jũ
na iton nare. Ampo na? Hirôa
pê icarôt cati na ri. Ne pê ramã
Inxũ imã: "Cama amji na me pajõ
xwỳn jamã, quêt taa acura" hane.
Na wa ha itỳj Inxũ te imã harkwa
to hajỹr xà ita na kampa. Ampo
na? Mehcunea te imã Inxũ kĩnti
na me ijahkre pej prãmte, wa ha
hane. Me to xa cu uu ne me —
hajỹr. Wa ite me ajpẽn mã:
— Mẽr hacme — hajỹr.

15

Jeju pê pĩxô pàr pyràc

1 Ne wa cormã pry kôt me imõar
kam, mã Jeju te me imã amji jarẽn
to:
— He ipê pĩxô pàr ata pyràac,
mã Inxũ pê pĩxô pàr ata jamãr
catê ata pyràac, ne ma ijamã.
2 Ne por amji mã me ito ih-
himpej catêjê atajê pê ihhêj rũm
ipajũhtê atajê pyràac. Cwỳrjapê
quê ha nee jũm te amji mã ite
amji kam ijapac xà impar nare na,
quê ha ihtỳj Inxũ itête põ mã mẽn
to hanea, pom quê hãn ne pĩxô
pàr pajũhtê hô nare, mã hamãr
catê hakep ne curẽ, ata jĩkjê na
Inxũ te hajỹar. Ne quê ha pĩxô
pàr nõ pajũhtê na hô pyxitre apu

harij, quê ha hamãr catê hõmpu,
ne intête ahna xà me, ahna ampo
kên cunea harij atajê jũrên pa,
cute cumã hô to hàhtôa to prãm
to. Ita jĩkjê na mã Inxũ hãn
ne cute amji mã me ito ihhimpej
catêjê atajê to hane. Cute amji
kam hapac xà kam, cute me ampo
kên to me amji kam hapac atajê
cunea jũrê, mã mempej, ne ma
ijarkwa kôt, me hàpên xà impejti
to amji mã me ipicamẽn to me ipa.
3 Ne ramã Inxũ te, ite me amã
ampo to hahkre itajêa kôt, cute
me amã ate amji kam me gapac
xà kên jũrên ne to impej.
4 Nãmri quê ha pĩxô pàr pajũhtê
nõ te impàt ne ihpỳm na, quê
ha nee hô nare, ne cama incrà.
Ita jĩkjê na, ca ha me anõ, ate
ijarkwa kôt gàpên xà impejti to
gàpên to apa nare, ne amjia kôt
gàpên na, quê ha gàpên xà ata kôt
apê hamreare ne. Cupate ca ha
ikam me akrĩ kam me to acrà, wa
ha hanea ne me akam ikrĩ kam
to icrà. Na cu ha me ajpẽan, ne
ajkam me pahpyxit peaj, ne atỳj
ijarkwa kôt me apê. Ne me apê
pĩxô pàr pajũhtê pejti ata pyràac,
ne ampeaj kam me axô hũhhĩc
itajê pê me gàpên xà jàhtôa ne
impej.
5 — Ipê pĩxô pàr cati pyràac,
ne me apê ihpajũhtê pyràac. Quê
ha pĩxô pàr pajũhtê nõ ipàar kam
ihcuhhê, ne ihtỳj ahna hô. Ita
jĩkjê na, ca ha ikam me akrĩ kam
me to acrà, ne atỳj ijarkwa kôt me
gàpên xà impejti to me gàpên to
me apa. Nãmri ca ha ate ikam
me akrĩ kam me to acrà nare, ne
amjia kôt ame apa na, ca ha nee
me ampo pejti ton nare.
6 Quê ha jũm te ijicu, ne nee
ikam ihkrĩ kam to incrà nare na,
quê ha cupê, cute me pĩxô pajũhtê
jakep mã incrà, mã cute me to
cuprõn, ne cuhy kam me haxwỳr,
ne me to caxàr ata pyràac. Quê
ha jũm te ipê ampỳa mã apu ipa
na, quê ha ihtỳj amji to acto.
7 Ca ha ate amji mã me ito
ahimpej kam me to acrà, ne atỳj
ikam me gapac kam me to acrà
na, cu ha me ajpẽan, ne ajkam me
pahpyxit peaj, ca ha ampo na me
iwỳ, wa ha itỳj me amã cugõ.
8 Na ca ha ate ijarkwa kôt gàpên
xà impejti jàhtôa to gàpên to apa
na, quê ha ahna me apupu, ne apê
ikôt me apa catêjê na me gõmpu,
ne me akam ihtỳj me Inxũ catia to
cati. Ne cute amji kam hapac xà
impejti ata na me gahkre pej, ne
hanea ne Inxũ, ihtỳj jũm te amji
kam hapac xà to impej na hahkre
pej.

Jeju mã me pajakryti na me papa na me pahto prãm

9 — Ne pom Inxũ mã ikĩnti, mã
ma ipupu ne ijamã ita na, wa ha
hanea ne me ato, ne imã me akĩn,
wa ha ma me apupu, ne ma me
gamã. Cwỳrjapê ca ha nee amji
tête ame ijarkwa curê nare, ne
ikôat quêt ame apa, mãr wa imã
me akĩn ita na.
10 Wa hãn ne amji mã Inxũ
jarkwa na kampa, na ri cumã ikĩn,
ita na ca ha icuxà hãn ne ijarkwa
na me ikampa, wa ha imã me akĩn
ita na.
11 — Ne mẽr ampo na mã wa
ame amã icakôc xà ita to icakôc?
He icuxà me gakryti cunea kam
me apa rohnỳtti mã na me ato
prãm, cwỳrjapê wa ame amã
icakôc xà ita to icakôc.

Cu ha me pamã ajpẽn kĩnti kam me papa

12 — Ne wa hãn ne ijõtpê me
amã ijũjarẽn to: “Pom imã me
akĩnti ita cuxà, ca ha me amã
ajpẽn kĩnti ne” hane.
13 Imã me akĩn cràti ita kam, wa
ha pa me icurê xwỳn mã amji gõ,
quê ha me acwỳrjapê me icura.
Ca ha cormã imã me akĩn cràti ita
na me ijahkre pej.

Me papê, por Jeju te amji mã me pahcapi atajê jõ ikwỳ nõ

14 — Ca ha ate ijarkwa kôt me gàpên na, ca ha me apê me ikwỳa
to me ikwỳ.
15 Ne imã, nee me apê cama
me imã me gàpên catêjê atajê
nare, ne me apê me ikwỳa to
me ikwỳ. Ampo na? Nee mã
ampo na nare. He cama me cumã
me hàpên catêjê atajê pê me hõ
pahhi te amji kam hapac xà jahkre
kêatre, ne me ca nare. Wa itỳj
quêt me amã, por Inxũ te imã
ampo cunea jarẽn atajê jarẽn to
ipa.
16 He pê ca nee amji mã me icapi
nare, ne pa pê wa quêt amji mã
me acapi. Ampo na? Nee mã
ampo na nare. He ijarkwa kôt
ate me gàpên xà pejti ton to me
apa to prãm to, pê wa amji mã
me acapi. Ne me gàpên xà impejti
atajê pê quê ha ampo pĩxô pejti
te jũ caxuw hamre xà nare ata
pyràac, ne ihcuhhê rohnỳtti mã.
Cwỳrjapê ca ha ijaprỳa na ampo
na me Inxũ wỳ, quê ha ihtỳj me
amã cugõ.
17 Ne wa ha hipêr me amã me
ate me ajpẽn kĩnti xà ita na aw-
jahkre.

Me cupê Pahpãm na mehkwỳ nare atajê ma ame cupê mehkwỳ atajê curê

18 — Ne wa ha ma itẽm jakàn
pê, quê ha me cupê Pahpãm
na mehkwỳ nare atajê, ma ame
acurê. Ca ha me acumam cute
ame icurê na me to amji japackrea
ne.
19 Ne me cupê Pahpãm na
mehkwỳ nare atajê mã mehkwỳ
pê me hũràcti catêjê pit kĩn. Na
quê ha me apê me hũràc na mã,
quê ha ihtỳj me cumã me akĩn. Ne
cama nee me apê me hũràc nare.
Ampo na? He wa ite amji tekjêa
na amji mã me acapi. Cwỳrjapê ri
ma ame acaca ne ame acurê.
20 Ne curmã ite me amã ijũjarẽn
xà ata to ca me amji japackrea
ne. “Me cumã hàpên catêjê, nee
me hõ pahhi catêjê jirôa pê me
cati nare. Ne hanea ne nee me
hõ pahhi japyre mã, me amji
pupun to kên to me ipa nare”
hajỹr. Na quê ha me cupê Pahpãm
na mehkwỳ nare atajê, me imã
ite amji pupun xà kêanre na me
ito. Cwỳrjapê quê ha hanea ne
ame ate amji pupun xà kêanre
na me ato, ca ha ahna me amji
pupu. Ne por me pyxitre amji
mã me ijarkwa kampa atajê, quê
ha hanea ne ihtỳj amji mã me
akampa.
21 Ne mẽr ampo na mã quê ha
ate me amji pupun xà kêanre na
me ato? Nee mã ampo na nare.
He me apê ikôt me apa catêjê, na
quê ha me ato hane. Ne hanea
ne me cupê Inxũ te ajpên ikujahêc
ata jahkre kêatre, na quê ha ma
ame acurê.
22 — Na wa ite me cumã
cute mehkên ton xà atajê intête
me cumãn, ne me cumã harẽn
prãmte, wa me hỹrmã icator. Mã
cute me hahkre pej cakrô, ajte nee
cute me ton jicu nare. Cwỳrjapê
quê ha Pahpãm ame to kêanre ne.
Wa ha icator ne me cumã, cute
mehkên xà ton ita jarẽn nare na
mã, quê ha nee me hahkre pej
nare, quê ha Pahpãm xwỳjê nee
ame to kên nare. Ne hamre, jũ
wỳr quê ita caxuw, cute mehkên
ton xà ata pê jũ kam me cato.
23 Ne por ma ame icaca, ne ame
icurê atajê, hanea ne ma ame
Inxũ caca ne ma ame curê.
24 Wa icator, ne me kam mare
mã ite icarôt tỳjti to, rỳ jũ caxuw
jũm te ampo pejti pihho ton nare
atajê cunea ton par. Wa ha me
kam mare mã ampo itajê ton nare
na mã, quê ha nee Inxũ me cumã
harkwa to: “Me apê ate me akên
ton catêjê” hajỹr nare. Mã ajte
cute ita na me ipupun cakrô, ajte

ma Inxũ me ajwar ame icurê.
25 Ne pê ramã rỳ pêa mã Mojxe
xwỳ ina ihhôc to hane he: “Wa ite
ampo kên ton nare cakrô, mã ajte
ma ame icaca, ne ma ame icurê”
hane. Hajỹr ata na mã cute me
iton he.

Pahpãm Carõ Pejti ri me pamã Jeju to hahkre

26 — Ne quê ha ampo kên itajê
te ame ato hajỹr cakrô, ca ha
nee ame amji mã pa, ne nee ame
akrihkrit nare. Ampo na? He
wa ha itỳj me amã Pahpãm Carõ
Pejti te catyt kam me amã ampo
to hahkre catê ata kujate. Quê ha
me atehcajpa, ne me amã ihcunea
na ikôt harẽn to hahkre.
27 Ne me ca, ca ha hanea ne
mehcunea mã ikôt harẽn to me
apa. Ampo na? He pê ca mam
quêt ikôt me apa, na ri ihcunea na
ramã me amã ijahkre pej.

16

Quê ha me pahte amji pupun xà kêanre ata nee me pahto jũ mãn nare

1 — Ne wa ha jũ caxuw ampo
te ito hajỹr xà ata kam, ate ame
icaca, ne ame imã hikran cupate,
wa ite ramã me amã ampo itajê
cunea jarẽn hiahpuro.
2 Nãmri quê ha ihtỳj ikôt me
cumã me acurê, ne quê ha cute
me cuprõn xà jũrkwa pê, ihtỳj me
gapôj. Ne quê ha mehkwỳ kwỳ
te amji to me Pahpãm cajpuaw na
me amji cãmjĩ xà to, quê ha ihtỳj
hanea ne me acura.
3 Ne ampo na quê ha ame ato
hane? He me cupê ijahkre kêatre,
ne me cupê Inxũ jahkre kêatre, na
quê ha ame ato hane.
4 Ne quê ha ampo itajê me ato
hane, ca ha ite ramã me amã
harẽn hiahpuro na, me ito amji
japackre pyrentu. He pê wa mam
aracri ame akôt ipa, ne nee ajco
me amã ampo itajê jarẽn to hajỹr
to ipa nare. Ampo na? Pê wa pa
me apytàr to ipa na pê.

Quê ha Jeju me pamã Pahpãm Carõ Pejti kujate

5 — Ne hamre, ramã ma hacpỹ
mã ajpên cute ikujahêc catê ata
wỳr ite amji jaxàr xàa kam ramã
hàhhuc to mõ, na wa itỳj me amã
ampo itajê cunea jarẽn to mõ. Ca
nee ajte jũ kam itẽm xà ita na me
icukij nare.
6 Ne wa ramã ite me amã
hacpỹa mã amji jaxàr xà ata na
amji jarẽn, cwỳrjapê ri ajte me
amã amji kĩn nare, ne me apeacre.
He nee ame apec nare!
7 He ampeaj kam wa me amã
amji jarẽ, ne wa nee apu ihêj xi
jarẽn nare he. Imãa hacpỹ mã ite
amji jaxàr xà ita na ri me amã
ihkênre nare. Ampo na? He wa
hacpỹa ne amji jaxàr nare, quê
ha nee ajpên Pahpãm Carõ Pejti te
me atehcajpar catê ata me awỳr
iwrỳc nare. Na wa ha ma tẽ, ne
itỳj ajpên hacpỹ ne amji jaxà kam
me amã ihkujate.

Quê ha Carõ Pejti hỹrmã me cupê mehkwỳ nare atajê pipkjêr na me to

8 — Ne quê ha Inxũ Carõ Pejti
te catyt kam me amã ampo to
hahkre catê ata te me awỳr cator
na, quê ha taa me cupê Pahpãm
na mehkwỳ nare atajê mã ampo
crê atajê to hahkre, quê hame
hahkre pej. Atajê pê, cute me
ampo kêanre ton xà na cute me
amji jahkre pej xà me, cute catyt
kam imã ite amji kam ijapac xà to
impejti jahkre pej xà me, jũ caxuw
Pahpãm te, cute me hàpên xà ton
na amehcukij na cute me hahkre
pej xà. Hõ, ampo crê itajê to,
quê ha Inxũ Carõ Pejti ata cute me
hahkre pej na me to he.
9 Quê ha Carõ Pejti, por nee ito
amji mã mehhimpej nare ne ame
ampo kêanre ton to ame ipa atajê

na, cute me amji jahkre pej na me to.
10 Ne quê ha hanea ne ipê Pahpãm mã catyt kam ipa catê na, cute me ijahkre pej na me to. Na wa hama hacpỹ mã Inxũ wỳr tẽ, ca ha nee me ipupun to acuhhê tu nare.
11 Ne quê ha hanea cute mehkên ton xà atajê jahpan xà na, Inxũ te mehcukij ne mehkên mã me irẽn na, cute me hahkre pej na me to. Na ri cute me ampo kên ton xà itajê jõ pahhi pê Xatanaj ata kên mã mẽn xàa kam xa.

Quê ha Pahpãm Carõ Pejti me pamã, ampo cunea to hahkre

12 — Ne cormã ampeaj kam imã me amã ampo jarẽn xà itajê jàhtô, wa me amã ampo itajê cunea jarẽ na mã, ca ha nee mempar, ne me hahkre pej nare.
13 Ne nee ita na cute me amã jũ mãn nare. Ampo na? Quê ha jũ caxuw Inxũ Carõ Pejti te catyt kam me amã ampo to hahkre catê ata ajpên me awỳr cato, ne ta ame amã ampo itajê cunea to hahkre pa. Ne catyt kam, harkwa kôt, Inxũ te amji kam hapac xà impejti itajê to pit mã me amã hahkre, ne nee mã, quê ha amjia kôt me amã to hahkre nare. Ne me amã, por ajpên cormã me awỳr ampo cator nare atajê to hahkre.
14 Ne me akam mare mã amji mã icatia to icati na ijarẽ, ne cute amji mã me icupa na me to, quê ha ihtỳj amji mã me icupa. Ampo na? He quê ha icakôc xà to pit mã ihcakôc, na quê ha hane.
15 Ne por Inxũ mã ampo cunea atajê te hajỹar, ne cupê itekjê. Na wa ha Pahpãm Carõ Pejti mã ampo jarẽ, quê ha ma me amã to awjarẽ.

Pê Jeju hacpỹa mã ihtĩr na me cumã amji jarẽ

16 — Ne quê ha ina amcro hàhtô nare, ca ha nee hipêr me ipupun nare. Ne hanea ne ina amcro hàhtô nare, ca ha hacpỹa mã me ipupu — hajỹr. Jeju te me imã amji jarẽn to hajỹr.
17 Wa ite me ajpẽn cukij kam me itẽm, ne me ajpẽn mã:

— Ne mẽr ampo na mã tee ame pamã amji kôt harẽn to hahkre. Ne ajte amji jarẽn to: “Quê ha ina amcro hàhtô nare, ca ha nee hipêr me ipupun nare. Ne hanea ne ina amcro hàhtô nare, ca ha hacpỹa mã me ipupu” hane. Ne hanea ne ajte amji jarẽn to: “Ita cwỳrjapê wa ha ma hacpỹ mã Inxũ wỳr tẽ” hane.
18 Ne mẽr ampo jarẽn xà pê mã: “…amcro hàhtô nare…” ita? Wa nee me ite ihcakôc xà itajê nõ na mempar, ne me hahkre pej nare — hajỹr.
19 Mã ampo na ite me Jeju cukij prãm ata na cute me hahkre pej pyrentu, cwỳrjapê ri me imã:

— Xà ite me amã: “Quê ha amcro hàhtô nare, ca ha nee me ipupun nare, ne ina amcro hàhtô nare ca ha hipêr me ipupu” ata na mã ca ame ajpẽn cukij?
20 Ampeaj kam wa ha me amã ijũjarẽn xà ita to awjarẽ. Ca ha atỳj jũ caxuw ame amrã, ne me amã amji kĩn nare ne, ne me apeacre ne. Ne me cupê Pahpãm na mehkwỳ nare atajê, quê ha ihtỳj quêt ame hakry. Cakrô, quê ha hacpỹ ma mã mam me amã amji kĩn ata jirôa pê me amã amji kĩn.
21 He pom hãn ne me cahãj mã mehkra hà mã me cumã amji kĩn nare, mã me cumã ajhu, mã hacpỹ ma mã mehkàj xà to me hapac kêt, ne me cumã amji kĩn, ne me cumã mehkra pỳpỳm pyrên ame hakry, ita jĩkjê na ca ha me hanea.
22 Ne amcro itajê kam me amã amji kĩn nare cakrô, cu ha hipêr me ajpẽn pupu. Jirô pê mã quê ha me amã amji kĩan to amji kĩn ata,

quê ha nee jũm me apê caxàr, ne me apê to hamre nare.

Cu ha Jeju japrỳa na me Pahpãm mã me pahcakôc

23 — Ata caxuaw ca ha nee hipêr ampo na me iwỳr nare, ne me apê me ikwỳ te hajỹr romã mã, ca ha ijaprỳa na, ampo cunea na ate Inxũ na me gàhwỳr xà atajê, quê ha ihtỳj me amã cugõ.

24 Ca ajte nee cormã me ate ijaprỳa na ampo na me Pahpãm wỳr nare. Na ca ha ita caxuw atỳj ijaprỳa na ampo na me Inxũ wỳ, quê ha ihtỳj me amã cugõ, ca ha me acwa, ne me to mam me amã amji kĩnti ata ràn, quê ha me girô pê ihpỳm tu ne.

25 — He wa nee cormã hirãa pê me amã ijũjarẽn xà itajê jarẽn to ipa nare, ne incwỳrpê me amã harẽn to ipa. Ne wa ha jũ caxuw quêt hirãa pê me amã Inxũ te amji kam hapac xà jarẽ, ne me amã to ajpẽ.

26 Ne ca ha jũ caxuw me apê me ikwỳ te hajỹr romã mã ijaprỳa na ampo na me Pahpãm wỳ, wa ha nee hipêr ahna cumã me acajrẽn to prãm nare.

27 Ampo na? He ihtỳj ita caxuw cumã me akĩn, cwỳrjapê quê ha taa me akampa, ne me amã ampo atajê gõ. Ampo na ri cumã me akĩn? He ca ihpĩan icator xà na amji mã me ito me ahimpej, ne me amã ikĩnti incwỳrjapê ri ihtỳj cumã me akĩn.

28 Ne wa Inxũ pĩn ajpên pjê ita wỳr icator, na wa ha ita caxuw pjê ita re, ne ma hacpỹ mã hỹrmã tẽ — hajỹr.

Pê Jeju ihkôt me ipa catêjê mã cute me cumã hikran na harẽ

29 Wa ite me cumã:

— Hamre, ca ita caxuw hirãa pê gũjarẽn xà itajê kôt harẽn to mõ. Ne nee incwỳrpê me imã ihkôt harẽn to amõr nare.

30 Na wa ita caxuw, ite me ate ampo cunea jahkre pej na me gahkre pej, ne amã cute ampo na me acukij xà xwỳjrea na, ramã amã me hahkre pej, me hàhcukjêr xà atajê na. Cwỳrjapê wa ita caxuw itỳj Pahpãm pĩn acator na amji mã me ato ihimpej — hajỹr.

31 Mã me imã:

— Xà ita kam cormã, ajkĩ ate amji mã ito me ahimpej?

32 Co he, nãmri ramã ihhêj ne ipê me apicràn xàa kam hàhhuc to mõ. Ca ha atỳj me irer pa, ne ma ame gũrkwa wỳr me pra, wa ha ahte ahtwỳ cakrô, wa ha nee ahte ijàhhuc nare. Ampo na? Quê ha ihtỳj Inxũ icahê na apu mõ.

33 Ne ame akrihkrit cupate, wa mam ite me amã ijũjarẽn xà itajê to ijũjarẽn. Mãr ca ikam me amji hônco, ne me acaxwãm pê me acarĩcti ne. Ne pjê ita kam, me cupê Pahpãm na mehkwỳ nare atajê kam, ca ha ame amji pupun xà kêanre to ame amji pupu. Cakrô, ca ha nee ame cumã me apec nare, ne me cumã amji to ihtỳaj ne. Ampo na? He wa ramã me hõ pahhi mea mã ite me tohjê, ne me hirô pê ixãm — hajỹr.

17

Pê Jeju Hũm Cati mã amji cajrẽn

1 Jeju te me imã hũjarẽn to hajỹr jirô pê mã ri kàj mã, côjkwa wỳr irĩt, ne cute Hũm mã:

— Ỹhỹ Inxũ, hamre ramã ityc xàa kam hàhhuc. Inxũ, ipê akra catia to icati na, cute me ijahkre pej xà na me to, quê mehcunea me ijahkre pej, mãr wa hanea ne acatia to acati na, cute me gahkre pej xà na me to, quê mehcunea gahkre pej. Cwỳrjapê ca ha hacpỹa mã ityc jirô pê ito itĩr ne amji wỳr ijaprô.

2 Ne pê ca imã garkwa hyr to hane he: “Pjê wỳr ate acator, ne

ate amji to me hõ Pahhiti na, ne mehcunea to ahimpej xà caxuw, ramã ite amã acarôt jõr. Ne wa ha amã me hàhtôa ne cugõ, ate me to gõ tekjê xà na, quê ha ato amji mã mehhimpej, mãr quê pahcahê na amji to me ipijapar rohnỳtti mã” hane.

3 He apyxit peaj ne quêt apê Pahpãm, ne nee aràn xà na jũm pê Pahpãm nare. Ne ipê por ate Jeju Crixtô kujahêc ata. Ne me pahkwỳ te me pajahkre pej, cwỳrjapê quê ha me pahcahê na amji to me ipijapar rohnỳtti mã.

4 Ite ramã acatia to acati na pjê ita kam, cute me gahkre pej xà na me ton. Ne ate imã ijàpên xà jõr ata, ramã ite hipêj xàa kam.

5 Ne pê wa ramã ate pjê ton xwỳjrea na mam acahê na ipa, pê amã icatia to icati. Na wa ha ita caxuw ma awỳr amji jaxà, ca ha amji cuna mã hacpỹa mã ito icatia to icati.

Pê Jeju Hũm Cati mã ihkôt me ipa catêjê cajrẽn

6 — Ỹhỹ, pê ca imã me cupê me akwỳ atajê gõ, ite me cumã ate amji kam gapac xà to hahkre, mã cute me gahkre pej prãmte.

7 Na ri ihtỳj cute me garkwa kam hapac. Ne ihtỳj ita caxuw arũam iwỳr me cumã ampo cunea imprar na hahkre pej.

8 Na wa ite, ate me cumã icakôc xà na gũjahkre xà atajêa to, wa ite me cumã icakôc, mã ihtỳj cute mempar, ne ahna me amji caxàr. Ne ihtỳj amji mã ate ajpên me hỹrmã ipyxit peaj ne ikujahêc na me ato hane. Ampo na? He nee mã ita pê ahêj xi xà nare, ne ampeaj kam ri.

9 — Ne wa itỳj amã mehcajrẽn, ne nee mehkôt amã mehcunea pê me pahkwỳ nare atajê cajrẽn nare, ne por ate me imã hõr atajê pit, wa amã mehcajrẽn. Ampo na? Me cupê gõ tekjêa, na wa apu mehcajrẽn.

10 Ne mehcunea pê itekjê atajê pê atekjê, ne mehcunea pê atekjê atajê pê itekjêa. Cwỳrjapê ri pahkôt me ipa catêjê atajê kôt, cute ramã icarôt tỳjti, ne icatia to icati na me ipupun.

11 Ne wa ha ma hacpỹ mã awỳr amji jaxà, quê ha ahte pjê kam cormã me ahtwỳ ne ame ipa. Inxũ, ampeaj kam apeaj to apej. Cwỳrjapê ca ha ca atỳj acarôat to me pahkwỳ jamã. Ampo na? He ampeaj kam acarôt tỳj, na pê ca imã icarôt tỳjti ita gõ. Cwỳrjapê ri ajkam pahpyxit peaj. Mãr quê me pahkwỳ itajê pê me pahpyràac, ne me ajpẽn hônco tu ne, cute pahcuxà ajkam me pyxit peaj prãmte.

12 Pê wa pjê kam cormã ame cahê na imõr reria mã, itỳj, por ate imã acarôt jõr ata to ajco me hamãr to me hũtàr to ipa. Mã nee ijũhkra pê mehnõ cator, ne ipictor nare. Ne por ramã gõ kàhhôc te jũm pyxit peaj ne, ne cupê Juta Carijot ata ipictor na harẽn ata ri, amjia kôt ahnaa cute amji to ipictor.

13 — Ne wa hacpỹ mã ite awỳr amji jaxàr xwỳjrea na, cormã pjê kam ame cahê na imõr reria mã me cumã garkwa cunea to hahkre to ipa, mãr quê me hahkre pej, ne me cumã amji kĩnti ne. Pom wa ahnaa mã imã amji kĩn na amji cajpẽ ita na, quê icuxà me amji cajpẽ.

14 Wa ite ramã me cumã garkwa to hahkre, ne me cumã hõr. Mã me cupê ipyràac, ne nee me cupê pjê ita tekjê nare, cwỳrjapê ri me cupê pjê tekjê atajê ma amehcaca, ne ame curê.

15 Ne wa ha me cumã ana ahwỳ, ca nee cormã ne pjê ita pê amji wỳr me haprôr nare, ne ma cama me ahna me pahcurê xwỳn jamã, ne me cupê me hũtà, mãr quê nee

ihkôt me amji kam hapac nare.
16 Ne cute me amji kam hapac
xà pê ite amji kam ijapac xàa
pyràc, na ri nee me cupê pjê tekjê
atajê te amji kam hapac xà pyràc
nare.
17 Ne garkwa cakôc xà itajê nee
ihhêj xi jarẽn nare, ne ihtỳj cute
catyt kam me ipa xà caxuw me
hapackre, mãr quê ihtỳj me awpa,
ne catyt kam me ipa. Na quê ha
me cupê atekjê.
18 Ne pom pê ca pjê wỳr ikujate
ita na, wa ha me to, ne pjê cunea
kôt ame cucrà, quê ha ame cumã
pajarkwa pejti ita to hahkre to me
ipa.
19 Ne wa ite ijàpên xà caxuw
amã amji jõr ita na quê ha me
amã amji gõ, ne ihtỳj me amã me
hàpên to me ipa.

Pê Jeju Hũm Cati mã mehkwỳ cunea cajrẽn

20 — Ỹhỹ Inxũ, wa ha nee me
pahkwỳ crêre itajê caxuw pit mã
ana ijàhwỳr nare. Ne hanea
ne cute cormã jũ caxuw mehkôt
me ikam hapac ne ito amji mã
mehhimpej atajê mã, wa ha ana
ahwỳ.
21 Ne imã cute me amji kam ha-
pac xà pyxit peaj na mehhôncoti
na me to prãm. Pom ahnaa mã
pamã pahte amji kam pajapac xà
pyxit peaj he, ita to cute me amji
kam me hapac na ri, imã me to
prãm. Ita na quê ha me cupê
me pahkwỳ nare atajê cute amji
kam me hapac xà pyxit peaj na
me hõmpu, ne ihtỳj ate ikujahêc
na me gahkre pej.
22 Ne pom ate ito icati ita na,
wa ite me to cati, na ri cute amji
kam me hapac xà pyxit peaj na me
amji hônco tu, ne me pyxit peaj te
hajỹar, pom cu ajkam pahhônco,
ne pahpyxit peaj he.
23 Ne ampo na mã wa ame cumã
ana ijàhwỳr to hane? Nee mã
ampo na nare. He mehcunea mã
cute amji kam me hapac xà pyxit
peaj to prãm to, wa ame cumã
ana ahwỳ, mãr quê mehcunea me
hõmpu ne ate ikujahêc na me
gahkre pej. Ne pom amã ikĩnti ita
na, quê ha amã mehkĩnti na cumã
me gahkre pej.
24 — Ỹhỹ Inxũ, por ate imã me
hõr atajê me pahcahê na amji to
me ipijapar na, imã to prãm. Ne
ca ha me kam mare mã ate ito
icati, mã cute me ipupun, ne me
ijahkre pej. Na ca ha atỳj ito hane.
Ampo na? Pê ca ramã mam pjê
ton xwỳjrea na amã ikĩnti, na ca
ha ito hane.
25 — Inxũ, he ca quêt catyt kam
akrĩ ita na, ne ita ri pjê kam
mehcunea pê gahkre kêatre. Ne
pa nare, ihtỳj quêt imã catyt kam
akrĩ ita na gahkre pej. Ne por ate
imã me hõr atajê te hajỹar ne ihtỳj
ate ikujahêc na me cumã gahkre
pej.
26 He wa ite me cumã garẽn, mã
cute me gahkre pej. Ne wa ha me
cumã garẽn to ixãm ita na, mãr
quê me cumã ajpẽn kĩn to hanea,
pom quê amã ikĩn he. Ne ite amji
kam ijapac xà pyxit peaj ata to pit
mã me amji kam hapac to me ipa,
mãr wa ajpẽn kam me ipyxit peaj
— hajỹr.

18

Pê krãhtare te Jeju pro

1 Ne Jeju te Hũm mã ihcakôc
to hajỹr jirô pê mã ri ma me ipê
ihkôt me ipa catêjê to mõ, Kỳhti
jõ caprũm jĩkjê wỳr. Mã curi pĩxô
jõ pjê ata, wa cumã me ixàr.
2 Pê Juta pê Jeju kên mã mẽn
catê ata ramã pjê ata jahkre pej.
Ampo na? Pê Jeju ramã curi me
ito ipa to hàhtôa na pê.
3 Mã ma me iwỳr Juta ata
krãhtare kwỳ to mõ, mã hanea
ne mehkôt Pahpãm jũrkwa jamãr
catêjê kwỳ me mõ. Ne pê Pĩxô
jõ pjê ata wỳr me mõ atajê pê,

me cumã Pahpãm mã mehcajrẽn
catêjê jõ pahhi kwỳ me, Parixêw
catêjê kwỳ me, me ajpẽn pa, na pê
me harkwa kôt me iwỳr me hàprê
xà me, ihpôc xà me, cuhy pàr kwỳ
me, me to mõ.
4 Pê ramã Jeju ampo te to
hajỹr xà atajê cunea jahkre pej.
Cwỳrjapê ri me cuna mã mõ, ne
cute mehcukij to:
— Jũm mã ca ame hapê? —
hajỹr.
5 Mã me cumã:
— Naxare jõ krĩ pĩn Jeju cator
ata wa ame hapê — hane. Mã
hanea ne Juta pê Jeju kên mã mẽn
catê ata me cahê na xa. Mã Jeju
me cumã:
— He pa wa! — hane.
6 Mã Jeju te me cumã amji jarẽn
to: “He pa wa” hajỹr, me ajkaam
mã hũpate Juta kôt me ipa catêjê
cunea, hacpỹ mã pjê kam me hõ
to ame ipihur.
7 Mã hipêr Jeju te mehcukij to:
— Jũm mã ca ame hapê? —
hajỹr. Mã me cumã:
— Naxare jõ krĩ pĩn Jeju cator
ata wa ame hapê — hane. Mã me
cumã amji jarẽn to:
8 — Wa ite ramã me amã amji
jarẽn, he pa wa. Ne ca ha ate ame
pamãn japên na, ca ha nee ame
ikwỳ caxun nare, quêt taa ame
pra — hane.
9 Ampo na ri cute ita ton? Nee
mã ampo na nare. He pê ramã
taa me ahna Hũm mã amji jarẽn
to: “Ijõ Inxũ Cati, ate imã me hõr
itajê, ite nee amji pê mehnõ to
ipictor xà nare” hane.

Pê Petrô jũm ita japac jakep

10 Mã Ximãw Petrô te wapo
xwahhihti caxàr, ne to hũmre
nõ japrỳ te Marco ita jaxôp, ne
awpôc rũm to hapac jakep. Ne pê
hũmre ata pê Pahpãm mã mehca-
jrẽn catêjê jõ pahhi mã hàpên
catê.
11 Mã Jeju te Petrô mã harkwa
to:
— Ajõ wapo xwahhihti ita xi,
nee ca apu to me cupê ipytàr
prãm nare. He ite amji pupun
xà kêanre xà ita caxuw ri Inxũ te
ajpên iwỳr mehkujahêc. Xà wa ha
ajkĩ nee cumã ixàr nare? Wa ha
itỳj cumã axà — hajỹr.

Jeju Anati cuna mã xa

12 Mã krãhtare me, to ihhimpej
catê me, Pahpãm jũrkwa jamãr
catêjê jõ pahhi kwỳ me, cute me
Jeju pro, ne hũntỳj na mehcajpre.
13 Ne pê Cajpa pê caku ata kam,
me cupê Pahpãm mã cute mehca-
jrẽn catêjê jõ pahhi. Ne ma Cajpa
ata jũprequêt pê Anati ata jũrkwa
wỳr me to mõ.
14 Ne Cajpa pê pahhi ata pê
ramã me hapackre to hane he:
“Quê ha jũm xũmre pyxit peaj ne
ty, cu ha nee me pahcunea me
pahtyc nare” hane.

*Pê Petrô cute nee Jeju pupun
nare na, amji jarẽ*

15 Wa ma Ximãw Petrô me, Jeju
kôt me mõ. Pê ramã Pahpãm mã
cute mehcajrẽn catêjê jõ pahhiti
ata ipupun pejtu. Cwỳrjapê wa
ma Jeju kôt ixàr, pahhi jũrkwa
jarkwa mã carã intête kwỳc ata
wỳr. Mã cormã curia, põ pê Petrô
xa.
16 Wa ite harkwa jamãr catê
cahãj nõ ata mã icakôc, ikwỳ nõ
Petrô te ikôt hàr xà caxuw. Mã
ihtỳj cute hàr na hamãr, mã hàr.
17 Mã cahãjre te hõmpun ne
cumã harkwa to:
— Xà apê, por cute me jũm pro
ata kôt apa catêjê nõ amã ca? —
hajỹr. Mã cumã:
— Quê! — hane.
18 Ne ampeaj kam kry, cwỳrjapê
ri pahhi mã me hàpên catêjê me,
krãhtare te me cuhôn, ne mehkrã
ne ahna me xa, ne ame amji cro.
Mã hanea ne me cahê na Petrô xa
ne amji cro.

*Pê Jeju cute Pahpãm mã mehca-
jrẽn catêjê jõ pahhiti cuna mã xa*

19 Mã Pahpãm mã mehcajrẽn
catêjê jõ pahhiti te Jeju cukij ne
cumã:
— Jũmjê pê mã akôt me ipa
catêjê? Ne ampo to mã ca ame-
hcunea mã hahkre to apa? —
hajỹr.
20-21 Mã Jeju te cumã amji jarẽn
to:
— He wa ijõtpê mehcunea kam
mare mã icakôc to ipa. Ne ramã
cute Pahpãm to me amji kam
hapac xà jũrkwa me, cute me
cuprõn xà jũrkwa atajê kam, ite
me cumã ampo to hahkre to amji
pyràc tu. Ne rỳ jũ caxuw ite ampo
to ipimxur pêa mã apu harẽn to
imõr nare, nõ na mã ca ajte apu
icukij xà ita to icukij? Ne cute
me ipar catêjê ca mehcukij, wa
ite ampo jarẽn xà atajê na, cute
me ipar to kênre nare. Na ca ha
mehcukij — hajỹr.
22 Jeju te ihcakôc to hajỹr. Mã
cahi na krãhtare xa ata te cakwĩn,
ne cumã harkwa to:
— Xà ajkĩ Pahpãm mã mehca-
jrẽn catêjê jõ pahhi mã me pah-
cakôc xà te hajỹr? — hajỹr. Mã
Jeju cumã:
23 — Wa ihhêaj to ampo jarẽn xà
kaj na harẽ, ca ha mẽr imã harẽ,
wa hahkre pej. Nãmri wa ha ite
ampeaj kam ijũjarẽn na, ca ha nee
icakwĩn nare. Ne mẽr ampo na
mã ate icakwĩn? — hane.
24 Jirô pê mã ri Anati pê amji
jahkre kêatre, mã cute Jeju ca-
jprea na Cajpa, pê cute Pahpãm
mã mehcajrẽn catêjê jõ pahhi ata
mã ihkujahêc.

Pê hipêr Petrô cute nee Jeju pupun nare na amji jarẽ

25 Mã curia cormã cuhy na Petrô
xa, ne amji cro. Mã cute mehcukij
to:
— Xà apê cute me jũm pro ata
kôt me apa catêjê nõa mã ca? —
hajỹr. Mã me cumã amji jarẽn to:
— Quê, he nee ipê mehnõ nare
— hane.
26 Mã pahhi mã hàpên catêjê nõ
pê, por Petrô te jũm japac jakep
ata jũkjê nõ ata, te Petrô jarẽn to:
— Mãr wa ite Pĩxô jõ pjê kam
ihkôt apupun ta? — hajỹr.
27 Mã hipêr Petrô cumã:
— Quê — hane, me ajkaam mã
hôxãhxãc kàr.

Pê Jeju Roman catêjê jõ pahhi pê Pirat cuna mã xa

28 Jirô pê mã ri Roman catêjê nõ
pê krĩ jõ pahhi jũrkwati ata wỳr
Jeju to me mõ, ramã apẽ intuwti
kam. Mã nee ikre ata mã Juta
catêjê nõ xàr nare. Ampo na?
Cute me amji to me amji kam
hapac xàa na pê me hane. Quê ha
ramã amji kĩn ata na ahtêp, quê
ha nee Juta catêjê me, mehcahkrit
catêjê atajê pê Juta catêjê nare
atajê jũrkwa mã amencjêj nare.
Ampo na? Cute amji kĩn ata japy
ame amji to kên cupate. Na pê
nee ikre ata mã Juta catêjê nõ hàr
nare, cute ihtỳj me Hakren xà jõ
atajê kur prãmte.
29 Mã Pirat pê Roman catêjê nõ
pê krĩ jõ pahhi ata cator, põ mã,
cute mehcajpar prãmte. Ne cute
mehcajpar ne me cumã:
— Hũmre ita jarẽn kên jũ to mã,
ca ha ame imã harẽ? — hajỹr.
30 Mã me cumã harẽn to:
— Quê ihkên nare na mã, wa ha
nee mehpro ne awỳr me to imõr
nare — hane.
31 Mã Pirat me cumã:
— Ca ha caa quêt, ate me amji
kam me gapac xàa kôt, me ate
me amji ton xàa kôt, mehcukij ne
ihkên mã me amẽ — hane. Mã
Juta catêjê me cumã:
— Pom hũmre ita te ihkên xà
ton xà ita ihtỳj ihcuran na aw-
jahkre. Cakrô wa nee amjia kôt
ite mehcuran xà nare, ne apêa ri
pahhi, cwỳrjapê ca ha caa amji
kampa, ne ihcuran na me imẽ, wa
ha cormã mehcura — hane.
32 Ne pê ramã Jeju kỳj pê, pĩ
na ajêt ne ihtyc to mõr na amji

jarẽa na pê, Juta catêjê cakôc xà
ata ramã cute amji jarẽn xà ata na
to ipipẽ to mõ.
33 Mã hacpỹa mã Pirat xàr,
hũrkwa mã, ne cute Jeju mã
hàkjêr ne ihcukij to:
— Xà apê Juta catêjê jõ Pahhi?
— hajỹr.
34 Mã Jeju cumã:
— Xà amjia kôt ate icukij xà
ita to hajỹr? Nare jũmjê te amã
ijarẽn xà kôt mã ca ate icukij ita
to hajỹr? — hane.
35 Mã Pirat cumã:
— Côt mã ca atỳj ipê Juta catêjê
nõ na apu icãmjĩ? He me akwỳa
kwỳ me, me hõ pahhi catêjê te ri
imã me gõr. Ne mẽr ampo to mã
ate jũ mãn? — hane.
36 Mã Jeju cumã:
— He ihimpej xà ita pê nee pjê
ita tekjê nare, ne quêt côjkwa kam
ri ihimpej xà. Wa ha ipê pjê ita
kam pahhi xà na mã, quê ha ramã
ikôt me ipa catêjê ihtỳj itête me
ajpu, Juta catêjê mã cute me ijõr to
hajỹr cupate. Ne nee pjê ita kam
ipê pahhi xà nare — hane.
37 Mã Pirat cumã:
— Xà mẽr apê pahhi? — hane.
Mã Jeju cumã:
— Pom ca atea ita na ijarẽn
ita? Ampeaj kam ri ipê Pahhi,
ne ite catyt kam amji kam ijapac
xà jarẽn to ipa xà caxuw, wa pjê
ita wỳr icator, ne caxuaw pê wa
ipỳm, ne pjê ita wỳr ajpên mõ. Ne
por quê ha jũm ampeaj kam ite
catyt kam amji kam ijapac xà ata
na ito amji mã ihhimpej ata, quê
ha ihtỳj ikôat amji to — hane.
38 Mã Pirat cumã:
— Ne mẽr ampo pê mã "…am-
peaj kam…" me "…catyt kam…"
ita? — hane.

Pê Pirat Parapa mã hikra

Jirô pê mã ri hipêr Juta catêjê
wỳr cator, cute me cumã ihcakôc
prãmte, ne me cumã:
— Wa nee ite hũmre ita curan
xà caxuw kam ampo kên nõ mã
icator nare.
39 Ne me Hakren xà jõ amji kĩn
ita cunea kam wa hãn ne itỳj me
amã me hacjên catêjê pyxit ne
hapôj. Xà wa ha ajkĩ Juta catêjê
jõ Pahhi ita mã hikra? — hajỹr.
40 Mã mehcunea ame caràr to:
— Quê, nee ca cumã hikran
nare, Parapa mã, ca ha hikra —
hane. Ne por Parapa ata pê ri
hàprêa kam me cupê ampo to pôj
catê.

19

Pê krãhtare Jeju cahhy ne ahna xwỳ

1 Mã Pirat te krãhtare kwỳ mã
pryti kà kam wakỳre to Jeju cah-
hyr kêanre na harkwa.
2 Mã krãhtare te me to hapactu
na me ajpẽn par, ne me amji mã:
— Hacme, ne ame to pajapactu
— hajỹr. Ne cute hômjĩ to me
cumã pahhi krãhkà, ne ihkrã mã
me haxàr. Ne cute me hõ pahhi kà
intepti ata mã me haxàr, ne ahna
me hãm, mã xa.
3 Mã hỹrmã me pra ne ahna me
ahtêp ne me ahna xwỳ to:
— Hàpà Juta catêjê jõ pahhi,
ampeaj kam apej, ne ampeaj kam
atỳj! — hane. Ne ajco me hũhkra
krã to mehcahhy.
4 Mã hipêr me hàhtôti atajê wỳr
Pirat cator, ne me cumã:
— Me ikampa! Wa ha ajpên
Jeju ita to mõ, ne me acuna mã
hãm. Ne imãa ihhêj ne nee cute
ampo kên ton nare, ite ihcuran xà
caxuw. Ne mẽr ampo na wa ha
ajte ihcura? — hane.
5 Mã Jeju cator, ne ihkrã na
hômjĩ te me hõ pahhi krãhkà ata
ajêt, mã ihkà intepti kam xa. Mã
Pirat te me cumã harẽn to:
— Nãmhã hũmre ita xa he! Me
hõmpu, imãa ramã ihhêj ne cute
amji pupun xà kêanre na amji
pupun — hajỹr.

6 Mã Pahpãm mã mehcajrẽn
catêjê jõ pahhi kwỳ me, cute me
Pahpãm jũrkwa jamãr catêjê me,
cute me Jeju pupun, ne me caràr
kam me to ihtẽm, ne me caràr to:
— Pĩ kam me axô! Pĩ kam me
axô quê ty! — hane. Mã Pirat me
cumã:
— Wa nee ite kam ampo kên
mã icator nare ita kam, wa nee
ihcuran nare. Quê ha me amã
ihcuran prãm na, ca ha me caa,
ate amji kam me gapac xàa to
me to mõ, ne pĩ kam me axô ne
mehcura — hane.
7 Mã Juta catêjê me cumã:
— Me icaca xà jõ kàhhôc kam,
cute harẽn to: “Quê ha jũm te
cupê Pahpãm kra na amji jarẽn
na, quê ha ihtỳj mehcura” hajỹr.
Cwỳrjapê ca ha atỳj ite mehcuran
xà na me imẽ, wa ha mehcura —
hane.
8 Mã Pirat te, Jeju te Pahpãm kra
na amji jarẽn na, me harẽn par, ne
ampeaj kam cumã hũpa.
9 Mã ma hacpỹ mã hũrkwa mã
hàr, ne cute Jeju cukij to:
— Jũ pĩn mã ca ajte acator? —
hajỹr. Mã nee Jeju te cumã jũ mãn
nare.
10 Mã Pirat te cumã harkwa to:
— Xà amã imã acakôc prãm
nare? He xà amã itỳj ite acuran xà
me, amã hikran xà na, apê ijahkre
kêatre? — hajỹr.
11 Mã Jeju cumã:
— Quê ha kỳj rũm côjkwa kam
Inxũ pĩn ate ito hajỹr xà ita caxuw
amã acarôt cator nare na mã, ca
ha nee ito jũ mãn nare. Ne por
jũmjê te amã ijõr atajê te ri girôa
pê ito kêanre — hane.
12 Mã Pirat te ihcakôc xà ata
na kam hapac, cwỳrjapê ri ihtỳj
cumã Jeju mã hikran prãm cakrô,
mã Juta catêjê ame cumã caràr to:
— Ca ha ate cumã hikran na,
ca ha nee ramã apê pjê cunea jõ
pahhiti pê Xexa ata jõ ikwỳ nõ
nare! Ne por jũm amã cupê pahhi
na amji jarẽ ata pê ri gõ pahhiti,
ne cupê Xexa curê xwỳn! — hane.
13 Mã Pirat te ita kam hapac,
ne põ mã Jeju to cator. Por põ
pê kẽn te ihcahty, mã Juta catêjê
te me harkwa na me cumã haprỳ
to Capata ata wỳr Jeju to cator,
mã xa. Mã Pirat te ihkrĩ xà kam
mehkên catêjê cukij xà ata kam
hỹr, cute Jeju kên mã mẽn xà
caxuw.
14 Ne pê amcro ata kam, cute me
Hakren xà jõ amji kĩn kam me to
ihtẽm xwỳjrea na, ramã pyt ajmãr
me pahkrã jimoac kam hỹr kam
pê me to hane. Mã Pirat te Juta
catêjê mã hũjarẽn to:
— Ihnãm hã, me gõ Pahhi xa he!
— hajỹr.
15 Mã cute me caràr to:
— Quê ha ty! Pĩ kam me axô,
quê ty! — hajỹr ita na. Mã Pirat
me cumã:
— Xà me amã pĩ na me gõ
Pahhi ita xôr, mã kam ihtyc na to
prãm? — hane. Mã Pahpãm mã
mehcajrẽn catêjê jõ pahhi kwỳ te
me cumã harkwa to:
— Me imã Roman jõ krĩ kam, pjê
cunea jõ pahhiti pê Xexa pê me ijõ
pahhiti ata pyxit peaj. Na ri nee
iràn xà na me imã me ijõ pahhi
nõ hamreare — hajỹr.
16 Mã hamre Pirat te pĩ na cute
me Jeju xôr xà caxuw me cumã
hõr, mã ma me to mõ. Ne cute
me Jeju mã pĩhti catia te amji kam
ihcapa ata jõr.

Pê krãhtare pĩ na Jeju xô

17 Ne ma kẽn nõ ata wỳr me
to mõ. Ne Juta catêjê jarkwa na
kẽn ata japrỳ te Corcota, ne ihkôt
harẽn xà te “Mehkrãhhi jõ kẽn”.
Mã ma cute hõ pĩhti ata pỳn ne
cupjê.
18 Mã curi me to cator, ne cute
pĩ na me hir, ne ahna hũhkra
me ihpar kam wakỳre cuhhêc, ne
ahna me hãm, mã kỳaj pê kam
ajêt. Ne hanea ne cute ihkôt me
hũmre to me ipijakrut, ne hajỹar

ne ajtea me hõ pĩa kam me haxôr,
ne ahna me hũxwỳr. Mã Jeju
mehcote na ajêt, mã cute me hũjê
ne me to ajêt.

Pê pĩ na ihkàhhôc ajêt ata Jeju jarẽ

19 Mã Pirat te Jeju na ihkàhhôc
jipêj, ne cute ihkrã cwỳrpê pĩ
na inxôr na hũjahkre. Ne pê
krĩxàre incrê jarkwa na ihhôc
atajê pê Juta catêjê jarkwa me,
Roman catêjê jarkwa me, Crec
catêjê jarkwa. Ne ihkàhhôc ata
hũjarẽn to:

— Naxare jõ krĩ pĩn hũmre pê
Jeju cator, ita pê ri Juta catêjê jõ
Pahhi — hane.

20 Pom curi cute pĩ na me Jeju
xôr ata, krĩ na pire mã, na ri
ihtỳj Juta catêjê jàhtôa ne cute
mehkàhhôc ata cahyt.

21 Mã Pahpãm mã mehcajrẽn
catêjê jõ pahhi catêjê te Pirat mã
ihkàhhôc ata to mehhimpej to:

— Pom ate ahna ihhôc to:
“Cupê Juta Catêjê Jõ Pahhiti” hajỹr
to ita ca ha antuw, ne “Cutea
amji jarẽn to, ‘Ipê Juta Catêjê Jõ
Pahhiti’ ” hajỹr na, ca ha ihhôc —
hajỹr. Mã Pirat me cumã:

22 — Pom wa ite ahna ihhôc
ita, quê ha hàhhuc rohnỳtti mã —
hane.

Pê krãhtare amji mã Jeju kà to ajcrà

23 Mã krãhtare atajê te pĩ na me
Jeju cakrô inxôr, mã ihcakrô ajêt.
Jirô pê mã ri cute me cwat itajê te
ahpỹanre na ihkà to me amji tỳj.
Ne hanea ne cute me ihkà te ihpar
kõn na iwrỳc tu ata pyr.

24 Ne cute me ajpẽn par to:

— Cu ha nee ame ihkà impejti
pijapỳn xà nare ita cokjêr nare,
ne cama kẽn to ihkôt me amji pê
hũhkà. Ne me pahnõ te amji pê
to hũhkàr na, cu ha me pahnõ
amji mã ihcunea na cupy — hajỹr.
Hõ, pê ramã Pahpãm jõ kàhhôc
ita jarẽan xà na pê hane, pê harẽn
to:

“Cute ikà to me amji tỳj, ne ihkôt
kẽn to ame amji pê hũhkà”
hane.

Ne ampeaj kam pê cute harẽn xà
ata. Na ri krãhtare te hahkre pej
nare kam ihtỳj ton.

Pê Jeju Jowãw te inxi to amji pytàr na cumã awjahkre

25 Mã pĩ na Jeju ajêt ata krac ri
cuna mã wa Jeju menxi me, ihtõj
xa, mã hanea ne me cahi na Marij
Matarkwỳj me, Marij nõ pê Cropa
me hĩxi ata, hanea ne xa.

26 Mã Jeju te ipupun, ne icahê na
inxi pupun, ne cumã:

— Inxê, por ijaxà kam acahê na
akra xa ata — hajỹr.

27 Ne imã:

— Jowãw, por ana acahê na xa
ata — hane. Cwỳrjapê wa ite
ahna amji caxàr, mã ijũrkwa kam
hõtpê icahê na ihkrĩ.

Jeju tyc xà

28 Jirô pê mã ri Jeju te ramã pjê
kam hàpên xà cunea jipêj na amji
jahkre pej, na ri cute harkwa to:

— Ampeaj kam imã kôr — hajỹr.
Ne pê ramã Pahpãm jõ kàhhôc
harkwa jarẽan xà na ri cute ih-
cakôc xà ita to hajỹr.

29 Mã curia ampo cacô xwa xỳre
na kyre pê hĩ ahwỳ ata xa, mã
cute ampo pĩhhê nõ na, me ampo
rerecti ita xôr, ne me to inco, ne
Jeju jarkwa mã me haxàr.

30 Mã cute to ihkõm ne harkwa
to:

— Hamre, ramã ite ijàpên xà
cunea jipêj, mã hamre! — hajỹr.
Ne pea imput pec to mõ ne ihtyc.

Pê krãhtare Jeju jĩpê kam caxwỳ

31 Mã Juta catêjê te Pirat na me
hàhwỳr, quê me hũmre incrê ne
pĩ na me harij atajê te kẽhkẽ, mãr
quê cyt ne amehtyc pa, quê pĩ pê

me to irôrôc pa. Ampo na? Ramã
mehkôt xà jõ amcroa kam hàhhuc
to mõ, na ri ma apu pĩ kam me
jũmjê tyc ne ame harij na ame to
ihcaca. Ampo na? Por ajpên iràrà
mõ ata na ri ramã cute me amji
kĩn catia kam me to ihtẽm xà. Na
ri Pirat te mehte kẽhkẽn na hõ
krãhtare mã harkwa kujahêc.
32 Mã krãhtare te, por pĩ kam
ame harij atajê te kẽhkẽn. Ne
mam cute, por cute me ipijakrut
to me Jeju jũjê atajê nõ te kwĩn,
ne ihkôt cute me ita te kwĩn.
33 Jirô pê mã ri ma Jeju wỳr me
mõ, ne ahna me hàhtêp ne cute
me hõmpun, mã ramã ihtyc tu ne
ajêt. Cwỳrjapê ri nee cute mehte
kwĩn nare.
34 Mã krãhtare nõ te hõ
kruwxwa to Jeju jĩpê kam caxwỳr,
ne cumã caxàr, mã ihkôt mare mã
caprô me cô ajxwỳ.
35 He wa ite ito ita to hõmpun,
na wa ite ihkàhhôc ita kam me
amã harẽn, mãr ca hanea ne me
kampa, ne catyt kam Jeju to amji
mã me ahimpej. He wa nee ame
amã ihêj xi jarẽn nare.
36 Pê Pahpãm jõ kàhhôc Jeju
jarẽn to:
— Quê ha nee ahi nõ impàt nare
— hane.
37 Ne pê hanea ne kam harẽn to:
— Quê ha me, por kruwxwa to
cute me jũm caxwỳr ata pupu —
hane, ata na ri cute hajỹr.

Cute me Jeju jarêt xà

38 Ne pê Joje pê Krĩhkàhti jõ
krĩ catêjê nõ ata mã, Juta catêjê
jõ pahhi kwỳ cupa, na pê aracri
cupê Jeju kôt ipa catê. Mã cator
ne cute Jeju jĩ na Pirat wỳr. Mã
Pirat te cumã hahkre. Mã ma Joje
tẽ. Mã ma ihkôt, por pê caxwa ri
Nicotem mõ ne Jeju pupu ata tẽ,
ne cute pĩ pê me Jeju jĩ caxàr.
39 Ne Nicotem ata ampo pĩ
pàrkà cuxwati ata me, ampo
pĩhhô pê ràm cuxwa pyràcti ata
pỳ, ne to kwỳ ata pê hũtĩ trĩnta
quir.
40 Ne me hũmre pijakrut atajê
te me Jeju jĩ na hàhwỳr, ne ma
me to kwỳ, ne cute ampo kà ata
me, ihnõ cuxwa pê ràm cuxwa
pyràcti ata to me Jeju cunea
cukên, ne cupẽhkà jakati impejti
to mehcupu. Hõhõ, pê Juta catêjê
cute me amji jarêt xà caxuw ajco
me amji to hane.
41 Ne por pê curi pĩ na me Jeju
xô ata cahê na, pĩxô jõ pjê kam,
cute me amji jarêt xà caxuw kẽn
kre tuwti nõ ata, mã rỳ nee jũm te
kam amji jarêt nare.
42 Ne pê Juta catêjê mã amcro
te amji mã incjêj xà pê, ajco pytre
kam ajpẽn mã acjêj. Ne caxwa pê,
pê ajco ramã amcro intuw amji
mã acjêj. Ne ma apu amji kĩn
kam mehkôt xà kam mehtyc to me
hàpên tête me ajpẽn mã. Na pê
me hũjarêan kam pĩxô jõ pjê kam
kẽn kre nõ ata kam, me Jeju jĩ xi.

20

Pê hacpỹa mã Jeju tĩr

1 Mã mehkôt xà jõ amcro
jirô pê, tômĩc na, iràràtia na
cormã ahkũmti kam, ma Marij
Matarkwỳj kre wỳr tẽ. Ne cute,
por kẽn to cute me Jeju kre jarkwa
jihê ata pupun, mã ajte hihê mẽn
na xa.
2 Mã cute hõmpun ne ma Petrô
me, iwỳr ipicahur. Ne me iwỳr
cator ne cute me imã hũjarẽn to:
— Cute kre pĩn me pajõ Pahhi jĩ
caxàr ne jũ ri me hir! — hane.
3-4 Wa ma Petrô me ajwar kẽn
kre wỳr me ipicahur, waite irer ne
mam kre wỳr icator.
5 Ne kẽn kre jarkwa mã inõr,
ne tee apu Jeju jĩ japê, ne nee ite
hõmpun nare. Ne ite cupẽhkà pit
pupun, ne nee hỹrmã ixàr nare.
6 Mã hapu na ikôt Petrô tẽ ne
cator, ne ma kre mã hàr. Ne cute
cupẽhkà pit pupun, nõr xà kam.

7 Ne hanea ne, por pê cupẽhkà
ihkrã jarij ata, curia hakàn pê
ajtea ihkrã pejti ne nõ.
8 Wa hanea ne ihkôt ixàr ne ite
cupẽhkà pit pupun, ne ite hacpỹa
mã Jeju tĩr na amji mã to hajỹr
pyrentu.
9 Ne nee ajte cormã me Pahpãm
jõ kàhhôc kam cute harẽn xà to:
“Quê ha ihtỳj hacpỹa mã Jeju
ihtĩr” hajỹr ata na ihkôt me hakop
to impej nare.
10 Ne ma hacpỹ mã ikre wỳr ite
me amji jaxàr.

Pê Jeju Marij Matarkwỳj mã amji to ajpẽ

11-12 Mã Marij Matarkwỳj curia
xa ne põ pê apu amrã. Mã
aracri ramã côjkwa pĩn Pahpãm
mã memprar catêjê pijakrut ne
Jeju nõr xà kam me jỹ. Mã Marij
Matarkwỳj te Jeju japên prãmte
kre mã nõr, ne cute Pahpãm mã
memprar catêjê pupun. Mã ihkrã
nõr xà kam ita jỹ, mã ita ihpar nõr
xà kam jỹ, mehkà jakati kam, cute
me hũjê ne me to jỹ.
13 Ne cute me Marij cukij to:
— Ampo na mã ca apu amrã? —
hajỹr. Mã me cumã:
— Jũ kam cute me ijõ Pahhi jĩ
caxàr ne me to tẽ, ne jũ ri mõrmõ
cute me hir, ipê hir xà na hahkre
kêatre! — hane.
14 Ne cute me cumã ita jarẽn
jirô pê mã ri ipipkjêr ne cute Jeju
pupun, mã xa, mã nee cute cupê
Jeju na hahkre pej nare.
15 Mã cute ihcukij to:
— Ampo na mã ca apu amrã?
Ne jũm mã ca apu hapê? — hajỹr.
Mã ihtỳj apu to pĩxô jõ pjê jamãr
catêjê nõ, ne cumã:
— Ca ha ate mãn caxàr ne jũ ri
hir na, ca ha imã harẽ, wa ha capa
ne hacpỹa mã kẽn kre wỳr to mõ
— hane.
16 Mã Jeju cumã:
— Marij — hane. Mã hỹrmã ip-
ipkjêr, ne cute Juta catêjê jarkwa
na cumã:
— Rapõn! — hane, ne Rapõn ita
jũjarẽn xà te “Ikrã tũmti!”
17 Mã Jeju cumã:
— Nee ca icupên nare, nãmri
wa cormã nee Inxũ wỳr ijàpir
nare. Ne cama atẽm pyrentu ne
me ikjêjê mã ijarẽn to: “Wa ha ma
Inxũ pê me Apãm, pê ijõ Pahhiti
pê me gõ Pahhiti wỳr tẽ” — hane.
18 Mã ma Marij ihtẽm pyrentu,
ne cute me imã hũjarẽn to:
— Wa ite me pajõ Pahhi pupun
— hajỹr. Ne cute me imã Jeju te
cumã harkwa hyr xà atajê jarẽn
par.

Pê Jeju ihkôt me ipa catêjê mã amji to ajpẽ

19 Mã amcro ata na, me ipê Jeju
kôt me ipa catêjê te ramã caxwa
ryre kam me cuprõn, ne ite amji
na me to harkwa jihê, Juta catêjê
kwỳ cupate. Mã ihprõt pê, krãa,
me iwỳr Jeju cator ne me icote na
xa, ne me imã:
— Hàpà, mãr me apeaj? Nee
ca icupate ame akrihkrit nare —
hane.
20 Jirô pê mã ri cute me imã
hũhkra me hĩpê caxwỳr xwakre
jahkre, wa ite me hõmpun, ne
ampeaj kam hũrên me ijakry.
21 Mã hipêr Jeju me imã:
— Inxũ mã, me amã ampo cupa
nare na me ato prãm. Ampo
na? Pom ahnaa mã Inxũ te ajpên
ikujahêc ita na, wa ha me ato, ne
pjê cunea kôt ame acrà ne ame
akujate — hane.
22 Jirô pê mã ri cute me icunea
jakôr, ne me imã harkwa to:
— Imã me ate me Inxũ Carõ
Pejti incwỳr na me ato prãm.
23 Na ca ha me cumã acakôc
ne ijaprỳa na me cumã acakôc.
Ne ita caxuw, ca ha ate jũm te
Inxũ Cati to kên ata mã: “Ca ate
Pahpãm to kên ata, cute to tojnõ
ne hicu” hajỹr na, quê ha Inxũ
Cati acuxà ihtỳj cute to kên ata to
tojnõ ne hicu. Nãmri ca ha ate
jũm mã: “Pahpãm te nee ate to

kên xà ata to tojnõ ne hicu nare”
hajỹr na, quê ha Inxũ Cati acuxà,
garkwa kôt nee to tojnõ ne hicu
nare — hajỹr, ne curia hamre, ne
ma tẽ.

Pê Jeju Tome mã amji to ajpẽ

24 Ne me iwỳr Jeju cator xà
ata kam, ne pê nee me ijõ ikwỳ
nõ japrỳ te Tome pê, por ajkrut
ne ihpỳm ata, ame icahê na mõr
nare, ne jũ ri apu mõ.
25 Na wa ite me cumã ijũjarẽn
to:
— Wa ite me pajõ Pahhi pupun!
— hajỹr. Mã me imã:
— Wa ha nee ate me imã
gũjarẽn xà ita kam ijapac ne amji
mã to hajỹr nare. Ne xa hũhkra
caxwỳr xwakre pupu, ne kam
ijũhkrahhi xi, ne hĩpê caxwỳr xà
kôt ijũ jaxà ne ihcupê, ne cormã
ita na amji mã to hane — hane.
26 Mã me ina amcro te xet, wa
hacpỹa mã ite me cuprõn, mã ita
caxuw curia hanea ne me icahê
na Tome apu mõ. Wa ite me to
harkwa cunea jihê partu cakrô,
mã krãa, Jeju me ijipôc ri cator ne
xa, ne me imã:
— Hàpà, mãr me apeaj? Nee
ca icupate ame akrihkrit nare —
hane.
27 Ne Tome mã:
— Tome, mẽr ijũhkra pupu ne
caxwỳr xà xwakre mã gũhkrahhi
jaxà ne to ihcupê. Ne ijĩpê caxwỳr
xà xwakre mã gũ jaxà ne ihcupê
ne ijahkre pej. Nãmhã ne gàprãr
xi ita mã hikra, ne ito ca amji mã
ahimpej! — hane.
28 Mã Tome cumã:
— Apê ijõ Pahhiti pê Pahpãm —
hane.
29 Mã Jeju cumã:
— Ca ate ato jĩa to ipupun,
cwỳrjapê mã ca cormã ate ito
amji mã ahimpej. Por jũmjê me
ipupun nare kam ihtỳj ito amji mã
mehhimpej atajê ri ampeaj kam
me hakry! — hane, jirô pê mã ri
hamre ne ma tẽ.

Pê ihkàhhôc ita Jeju to pahte amji mã me pahhimpej na me pamã awjahkre

30 Ỹhỹ, he me ikam mare mã
Jeju te Hũm carôt kôt hàpên xà
pihho catia jàhtôa ne ton atajê,
wa nee ite me amã ihkàhhôc ita
kam nõr nare.
31 Ne pom ca ame cahyt itajê,
wa ite ihkàhhôc ita kam me amã
nõr partu, mãr ca ate me Jeju
Crixtô pê Pahpãm kra, mã cute
me pahpytàr catê na me pamã
to hũjahkre ata to, ate amji mã
me ahimpej prãmte, wa ite ahna
me amã ihhôc. Ampo na? He
ca ha ate Jeju to amji mã me
ahimpej na, ca ha atỳj cukwa
kam Pahpãm cahê na amji to me
apijapar rohnỳtti mã.

21

Pê Jeju Hĩpôjajo intohkà na ihkôt me ipa catêjê mã amji to ajpẽ

1 Jirô pê mã ri Jeju te me ipê
ihkôt me ipa catêjê mã hipêr amji
to ipipẽ, Hĩpôjajo jõ pjê pê Tiperij
jõ krĩ ata cahê na. Hõ, pê hane.
2 Ite me xet itajê wa ame ipa
he: Wa itõ pê Tijac me ipê Xeptew
kra me, Ximãw Petrô me, Tome pê
ajkrut ne ihpỳm ata me, Têtêc jõ
krĩ pĩn Natanew cator ata me, me
ikwỳa kwỳ pijakrut atajê me.
3 Mã Ximãw Petrô te me imã:
— Wa ha ma mõ ne tep pro xà to
ihnõ pro — hajỹr. Wa me cumã:
— Wa ha hanea ne me akôt me
to ihnõ pro — hane. Ne ma me
icunea me mõ, ne pàr kre mã me
ixàr. Ne caxwa ri ihpro xà to ite
me hapêan to apẽ, ne nee ite me
to ihnõ pro nare.
4 Mã ramã apẽ to mõ, mã ramã
xãmte aracri Jeju cô tohkà na xa.
Wa nee ite me cupê Jeju na hahkre
pej nare.
5 Mã me imã caràr to:
— Hàpà me hũmre itajê? Ampo
ca ate me to ihpro? — hane. Wa
me cumã:

— Hamreare, wa tee ite me to hapêan to apẽ, ne nee ite me to ihnõ pro nare — hane.

6 Mã Jeju me imã:

— Mẽr cô kam awpôc rũm, pàr kre jĩkjê rũm me gõ tep pro xà ita to me awcapê, ca ha atỳj me to ihkwỳ pro — hane.

Wa ite cô kam me ijõ kryhti to me ijũcapêr, ne ite me to ihkjên, ne nee hacpỹ ne pàr kre wỳr me to ijàpir nare. Ampo na? Ampeaj kam, tep itajê cati ne hàhtô, na ri hũtĩ.

7 Wa ite Petrô mã ijarkwa to:

— He me pajõ Pahhiti pê Jejua ri xa! — hajỹr. Mã Ximãw Petrô ihcakrô apu kwỳ ne cute Jeju jarẽn par, ne hitô kàhti ata mã amji jaxàr, ne ma mrõr ne ihpa na kwỳ ne ma Jeju wỳr cô tohkà na cator.

8 Wa ma hapu na me ikwỳ me pàr kre to ajpên me tep na, ihpro xà kjên to me mõ, por hỹrmã hũwry na me pajara capô te xĩncwẽnta ata wỳr, ne hỹrmã me to icator.

9 Ne põ mã pàr kre pê me ijapôj pê, ite me cuhy prà kam tep kwỳ krĩ na me hõmpun. Ne hanea ne ite me pãw pupun, mã hikwa.

10 Mã Jeju me imã:

— Ajpên me imã, pom curmã ate me to tep pro itajê kwỳ to tẽ — hane.

11 Mã ma Ximãw Petrô pàr kre mã hàr, ne cute hõ na tep pro xà mã hê, ne ajêt ata mã hê pôn, ne ma pjê wỳr to hàpir. Mã kam tep cati pit jàhtô na cute xẽj ne ihkôt xĩncwẽnta ne ihkôt incrê ne to hipu tu, ne nee ajte cute tep pro xà ata jipôn nare.

12 Mã Jeju me imã:

— Ajpên me mõ ne me apà — hane. Wa ramã ite cupê me ijõ Pahhiti na me hahkre pej. Ne hũpate, nee me inõ te cupê jũm ata na ihcukij nare.

13 Mã Jeju te me imã pãw me tep ata kryj, ne ahpỹanre na me imã hõr par.

14 Hõ, pê Jeju hacpỹ mã ihtĩr jirô pê me imã amji to ipipẽ to incrê to hane.

Pê Jeju Petrô mã ihkĩn na ihcukij

15 Wa me ijàpàn jirô pê mã ri Jeju te amji na Ximãw Petrô cukij to incrê ne cumã:

— Ỹhỹ Ximãw Petrô pê Jowãw kra ita, xà ajkĩ me akwỳ jirôa pê amã ikĩn? — hajỹr. Mã Ximãw cumã:

— Ỹhỹ ijõ Pahhi, imã akĩn na ramã atea ijahkre pej — hane. Mã Jeju cumã:

— Ỹhỹ, ca ha me cupê ijahkre kêatre, mã nee cute me ipupun nare atajê mã ijarẽ, ne me cumã ijarkwa gõ. Ampo na? He me cupê carà cahàcre hôhti kra pê hamãr catê nare ata pyràac, ne amjia kôt ikaj na ame ipa — hane.

16 Ne cute ihcukij to ipijakrut ita kam ri hipêr cumã:

— Ximãw xà ajkĩ ampeaj kam amã ikĩn? — hajỹr. Mã Petrô cumã:

— Ỹhỹ ijõ Pahhi, imã akĩn na ramã atea ijahkre pej — hane. Mã Jeju cumã:

— Ca ha me ikwỳ pê carà cahàcre pyràc pê hamãr catê nare atajê to amji pytà ne me hamã — hane.

17 Ne hipêr Jeju te ihcukij to:

— Ximãw, xà ajkĩ ampeaj kam amã ikĩn? — hajỹr. Mã Petrô mã amji kĩn nare, mã apu ihpec. Ampo na? Nee mã ampo na nare, Jeju te cumã ihkĩn na ihcukij to incrê, na ri cumã amji kĩn nare, mã cumã:

— Ijõ Pahhi, amã ampo cunea jahkre pej, na ri atỳj amã ite akĩn na ijahkre pej! — hane. Mã Jeju cumã:

— Ca ha me ikwỳ pê carà cahàcre pyràc pê hamãr catê nare atajê to amji pytà ne me hamã.

Jeju Petrô mã, por ampo te to jũ mãn xà ata jarẽ

18 — Ỹhỹ, wa ha amã awjarẽ, pê ca atuwre na, ajco akà to amji cũmpej, ne ma jũ ri amã amõr xà na ihprãmti ata wỳr ajco pra. Ne ampeaj kam wa ha ita caxuw amã awjarẽ. Ca ha awej, quê ha jũmjê gara cajpre, ne jũ ri amã amõr prãm nare, ne hỹrmã gitõtti ata wỳr me ato mõ — hane.

19 Pê Jeju hũjarẽn xà ata to ramã Petrô mã, jũ caxuw cute mehcuran xà ata to hahkre. Ne quê ha Jeju cwỳrjapê Petrô tyc xà ata kôt, quê ha mehcunea me Pahpãm cati na me hahkre pej. Ne cute Petrô mã:

— Ita caxuw ca ha ito pit mã amji mã ahimpej, ne ikôat apa! — hajỹr.

Pê Jeju nee ampo te Jowãw to jũ mãn xà na harẽn nare

20 Mã hacpỹ mã Petrô pipkjêr ne amji jõ kôt cute ipupun. Ne pê ramã Petrô mã Jeju mã ikĩnti na ijahkre pej. Ampo na? He pê wa me Hakren xà jõ amji kĩn na me ijàpàn xà na cahê na jỹ ne ihcukij to: “Jũm mã quê ha ajte akên mã amẽ?” hane cwỳrjapê.

21 Mã Petrô te ipupun, ne ina Jeju cukij to:

— Pahhi, ne mẽr hũmre ita, jũ mã quê ha ajte? — hajỹr.

22 Mã Jeju cumã:

— Quê imã ihtĩr ita na ipa, wa ahnaa hacpỹ ne ite amji jaxàr na to prãm na mã, quê ihtỳj ipa, ca ha nee ahna ihho nare. Ne ca, ca ha ito pit mã amji mã ahimpej to apa — hane.

23 Mã Jeju kôt me ipa catêjê te amji mã me ijarẽn cràn, Jeju te xwahna ityc xà nare na ijarẽn ata na. Ne nee cute harẽn to hajỹr nare. Ne nee ito Petrô mã:

— Quê ha nee Jowãw ihtyc nare — hajỹr nare. Ne cama cute ijarẽn to hajỹr he:

— Quê imã ihtĩr ita na ipa, wa ahnaa hacpỹ ne ite amji jaxàr na to prãm na mã, quê ihtỳj ihtĩr ita na ipa, ca ha nee ahna ihho nare — hajỹr.

Pê Jeju jàpên xà atajê, ampeaj kam hàhtô

24 He ipê Jowãw, pê wa ito ita jĩa to ampo itajê pupu, ne impar xàa na wa ite ahna pit mã me amã ihhôc par. Ne ramã ate me ipupun pejtu, ihêj xi nare na, na ri ampeaj kam cute hajỹr.

25 Ne cormã Jeju te ampo jàhtôa ne ton atajê, wa nee ite ihkàhhôc ita kam ahna ihhôc nare. Quê jũm ahna ihhôc na mã, quê ha nee pjê cunea kam ihkàhhôc itajê nõ hàhtô na cahuc nare. Hamre.

Jeju Jarkwa Na MEMPRAR CATÊJÊ JÀPÊN XÀ
Jarẽn Xà

Ỹhỹ, pê Ruc jũm japrỳ pê Tejopir ita wỳr ihkàhhôc ita kujate. Ne cupê Pawrô pê Jeju jarkwa na memprar catêjê nõ ata kôt me ipa catê. Ne jũ kam ipa to hàhtôti atajê kam, ihtỳj ajco ihkôt ipa. Ne hõ kàhhôc ita kam, hacpỹa mã côjkwa wỳr Jeju jàpir na harẽ. Ne hanea ne Jeju na mehkwỳ wỳr Pahpãm Carõ Pejti wrỳc, ne cute me cumã amji jõr, ne ma me to ipicamẽn to mõr na harẽn. Ne hanea ne Petrô me Pawrô te pjê cunea kam Juta catêjê me, mehcahkrit pê Juta catêjê nare mã, Jeju pê me pahpytàr catê na to hũjarẽn na harẽn. Ne hõ kàhhôc japrỳ pê **Jeju Jarkwa Na Memprar Catêjê Jàpên Xà Jõ Kàhhôc** (Me Hàpên Xà).

Pê Ruc me cumã amji jarẽ
Ruc 1.1-4; 24.36-49

1 Ỹhỹ, Tejopir, ipê Ruc, ne pa wa ha amã ihhôc. Ne wa ramã ite mam amã ijõ kàhhôc ita kujahêc. Pom pê Jeju ampo to, ne me cumã to hahkre itajê na wa ite ihhôc, ne amã ihkujahêc.

2 Ne pê mam Jeju cato pjê ita kam, ne ajco hàpên xà ton to ipa, pê ma Pahpãm côjkwa wỳr to api, na wa ite amã ahna ihhôc, ne amã ihkujahêc. Ne hàpir xà xwỳjrea na cute ihkôt me ipa catêjê mãn, Pahpãm Carõ Pejti jarkwa kôt, mãr quê harkwa na cumã memprar catêjê na me ipa.

3 Ne pê Jeju ihtyc jirô pê hacpỹa mã ihtĩr, ne ihtĩar na cute mehcunea mã amji to ipipẽ to amcro to cwarẽnta. Mã ihkôt me ipa catêjê te me hõmpun, ne Pahpãm himpej xà ata to me cumã ihcakôc.

4 Ne amcro ata na, hacpỹa mã Jeju tĩr jirô pê mã, ihkôt me ipa catêjê me, mehkrĩ ne ame apà. Mã cute me cumãn to:

— Ita ri, Krĩpinkrên kam me ahtwỳ, ne ita ri Inxũ Cati te me amã ampo to hũjahkre, wa ite me amã harẽn atajê jikaj, mãr quê me amã cugõ, quê ame ato ihtỳj.

5 Ne hõtpê Jowãw te cô kam me acumrãr, ne quê ha me ana ahtũm nare, quê ha Pahpãm amji Carõ Pejti carôt kam me acumrã. Ne me amã carôt gõ, ca ha Carõ Pejti carôt kam me atỳjti ne — hajỹr.

6 Mã ihkôt me ipa catêjê te cormã ahna me cuprõn tu ne mehcukij, ne me cumã:

— Xà ita kam, quê ha Pahpãm pjê ita kam, Juta catêjê to ihhimpej kam tẽ? — hane.

7 Mã Jeju me cumã:

— Nee ate me hahkre pej xà nare. Ne Inxũ Cati mã ri cutea amji mã amcro hyr xà ata jahkre pej.

8 Ne quê ha Pahpãm me amã Carõ Pejti carôt gõ, ca ha me acwa ne me to apa, quê ha taa me ato ihhimpej, ne me ato atỳjti ne. Ne ita caxuw ca ha me apê ijarẽn catêjê. Na ca ha ita caxuw Krĩpinkrên me, Juta jõ pjê me, Krĩrĩtpej jõ pjê me, pjê cunea kam amũ pjê jũwry catia kam me ijarẽn to me apa — hane.

9 Ne pê Jeju ita jarẽn jirô pê mã me kam mare mã ma côjkwa wỳr hàpir to mõ. Mã hamre, ahcakrã te cutor, mã nee hipêr cute me hõmpun nare.

10 Ne cama me xa ne Jeju jàpir xà na, côjkwa wỳr, kàj mã me ahna ahcakrã pupu. Mã ihprõt pê me hũmre pijakrut ne mehkà jakati kam me xa, me cahê na, ne cute me cumã harkwa to:

11 — Hĩpôjajo jõ pjê catêjê, ampo na mã ca me acuhhê ne côjkwa wỳr ame rĩt? Por Jeju ame acahê na mõ ata, ma côjkwa wỳr tẽ, ne quê ha ihtỳj jũ caxuw amji jaxà, ne hàpir xà ita na, quê ha amji jaxà ne wrỳ — hajỹr.

Cute me Matij capi xà
Ruc 24.52-53

12 Mã ma Jeju jarkwa na memprar catêjê te Pĩxô jõ kẽn pĩn hacpỹa mã hũ na pire mã, Krĩpinkrên xa ata wỳr, me amji jaxàr.

13-19 Ne krĩ kam me cator, ne ma kỳj pê me hàhhuc xà ata wỳr me mõ, ne cute me cuprõn ne kam me hàhhuc. Curi Petrô me, Jowãw me, Tijac me, Antre me, Pirip me, Tome me, Partômew me, Matew me, Tijac pê Arpew kra me, Ximãw mã hõ pjê kĩnti ita me, Juta pê Tijac kra me, Jeju menxi me, mehkjêjê me, pyjê kwỳ me cute me cuprõn. Ne curia mehkrĩ, ne hõtpê Pahpãm mã mehcakôc. Ne pê Juta Carijot xwỳ, Jeju pro jahpan xà na ihpore py ata to pjê japrô. Ne pjê ita kam pê ihpỳm, ne apu amji kẽhkẽ, ne ihcahti na hĩn apu hapôj, ne ty. Pê Krĩpinkrên kam, mehkrĩ atajê cunea me ita pa, ne me hahkre pej. Cwỳrjapê pê me pjê ita mã haprỳ to, Purcaprô jõ pjê.

Ne me ahna amcro jàhtô nare, mã Jeju na mehkwỳ jàhtô na cute me xẽj ne ihkôt cute winti ne me cuprõn. Mã Petrô xãm ne cute me cumã harkwa to:

— Me ikjêjê, wa ha me amã Juta xwỳ ata jarẽ. Juta ata pê amji kôt jũmjê to mõ, cute me Jeju pro, ne mehcuran prãmte. Ne pê cupê me pahkwỳ nõ, ne ihtỳj ajco me pahcape na me pajàpên xà ita to apê.

20 — Pê Tawi xwỳ rỳ pêa mã Pahpãm Carõ Pejti jarkwa kôt Juta na ihhôc, pê Pahpãm ramã ita to amji kampa. Ampo na? He ita na pê cumã to prãm. Pê cute to prãm xà ata na ihkên mã axà, ne ty. Pê Tawi xwỳ Juta na ihhôc to hane he:

"Quê ha hũrkwa jicu, quê ha nee jũm kam ihkrĩ nare" hane.

Ne ihhô nõ kam hanea ne ahna ihhôc to hane he:

"Quê ha ihtỳj jũm haxà kam axà, ne hàpên xà ita to apê" hane.

21-22 Cwỳrjapê cu ha me jũm xũmre capi, quê jũm axà, ne haxà kam hacpỹa mã Jeju tĩr na harẽn to ipa. Pê cu me pahnõ cumã kaat kam Jowãw te cô kam mehcumrãr na hõmpu, mã ahnaa ihtyc, ne hacpỹa mã hàpir na me pahnõ te hõmpun ata, cu ha me capi, quê Jeju mã imprar catê na axà — hane.

23 Mã cute me hũmre pijakrut mã me cator, ita japrỳ te Joje Parxap, ne haprỳ krut te Catytkam, ne hanea ne ihnõ ita japrỳ te Matij.

24-25 Mã cute me ahna Pahpãm mã mehcakôc, ne me cumã:

— Me ijõ Inxũ Cati, ca ha ca me imã me icaca xà cunea pupu. Ne me imã to hahkre, me ipijakrut itajê nõ ca ha amji mã capi, ne to me imã hahkre, quê jũm me ikôt apê, ne jũm akra jarkwa na imprar catê na ipa. Nãmri Juta te ampo kêanre ton, ne me gàpên xà ita pê ihpỳm, ne ihtyc, ne ma ihkrĩ xà kêanre ata wỳr tẽ — hajỹr.

26 Ita jirô pê mã ri, cute amji to me hỹr, ne cute me ipijakrut itajê nõ capi. Ne hamre, mehkwỳ te me hũmre nõ ita pyxit ne me capi, ata japrỳ te Matij, mã cute Juta xwỳ jaxà kam Jeju jarkwa na cumã memprar catêjê mã me haxàr.

2

Pahpãm Carõ Pej cator xà
Me Hàpên Xà 4.31; 8.15; 10.44; 19.6

1 Ramã me Hõ Kẽhkẽn xà jõ amji
kĩn jõ amcroa kam hàhhuc, mã
Jeju na mehkwỳ te me cuprõn xà
ata kam me cuprõn.
2 Mã ihprõt pê côjkwa pĩn,
krã, ampo jàhkrihkrit pê kôcti
jàhkrihkrit pyràacti ata cator. Ne
hàhkrihkrit ata te ikre kam me jỹ
atajê cunea mã amji jõr.
3 Mã cute me ihpôc pê cuhy
pôc te cajõhjõtre pyràcre ata
pupun. Mã apu ihcahkũm ne cute
ahpỹanre na mehtàt par.
4 Mã Pahpãm Carõ Pejti carôt
te mehcunea to hipu. Ne cute
ahpỹanre na me cumã mehcakôc
xà jõr par. Na ri cute mehcakôc
xà cunea to mehcakôc kam me to
ihtẽm.
5 Mã curi Krĩpinkrên kam Juta
catêjê jàhtôa ne me hàhhuc atajê,
hõtpê Pahpãm to me amji kampa.
Ne pê pjê cunea rũm hũwry catia
rũm ajco me hapôj, amji kĩn ata
wỳr.
6 Ne cute me ampo jàhkrihkritti
ata par, ne hỹrmã me cuprõn. Ne
mehcunea te amji mã me ipikrar.
Ampo na? He pê ihtỳj mehcunea
me amji cakôac kampa, na pê me
cupê hahkre kêatre.
7 Mã me hàhtôti itajê cunea te
amji mã me ipikrar, ne mehkrã
pictor tu, ne ajpẽn mã me harẽn
to:
— Pom me hũmre itajê pê
Hĩpôjajo jõ pjê catêjê na ri ame-
hcakôc.
8 Jũ mã mã cute me, ne me
pahcakôac to amehcakôc?
9 Pom cu Partij jõ pjê catêjê
me, Metij jõ pjê catêjê pĩn me
pahcator, ne me pahkwỳ Erãw
jõ pjê pĩn me pahcator, ne pom
cu Côpihpo jõ pjê ata pĩn me
pahcator, ne Juta jõ pjê pĩn me
pahcator ita, ne Cawrôpejti jõ pjê
pĩn me pahcator, ne me pahkwỳ
Axij jõ pjê pĩn me pahcator ita?
Pom cu ita pĩn me pahcator ita,
ne hanea ne Ponto jõ pjê pĩn me
pahcator.
10 Ne hanea ne Amcràti jõ pjê
pĩn me pahcator, ne Panpir jõ pjê
pĩn me pahcator ita, ne hanea ne
Ejit jõ pjê pĩn me pahcator. Ne
Pjêhpôc jõ pjê pê, por Xiren jõ krĩ
cahi na xa ata pĩn me pahcator,
ne hanea ne me pahkwỳ pyxitre
Roman jõ krĩ pĩn ame pajapôj.
11 Ne hanea ne Kẽnpojre jõ
pjê pĩn me cator, ne hanea ne
Põcaprỳhti jõ pjê pĩn me cator. Ne
me pahkwỳ pê Juta catêjê impeaj,
mã hanea ne curmã me pahkwỳ
itajê te Juta catêjê na me amji ton.
Ne me pahcunea, ahpỹanre na me
pajarkwa to me pahcakôc cakrô,
mã ajte ihtỳj me pajarkwaa na
cute me pamã Pahpãm jàpên xà
itajê jarẽn na mempar — hane.
12 Mã mehcunea te me ampo ita
jahkre pej nare kam amji mã me
ipikrar, ne nee kam cute ampo to
me amji kam hapac nare, ne tee
ame ajpẽn cukij, ne me ajpẽn mã:
— Ampo mã ajte? — hajỹr.
13 Jirô pê mã ri mehkwỳ ame
hũn ne me cumã:
— Mõrmõ me hũmre itajê
amehkõm ne ame ajpã, na ri
amehcakôc pihhoti ita to hane —
hane.

Petrô jũjarẽn xà
Me Hàpên Xà 3.12-26

14 Mã Petrô pê cute me tôxi atajê
kwỳ nõa, ne me cape na xa, ne kỳj
cati pêa mã, cute me hàhtôa mã
hũjarẽn kam ihtẽm, ne me cumã:
— Me ikwỳ pê Juta catêjê
me, pom ca me acunea ita ri
Krĩpinkrên kam me akrĩ itajê! Me
ipar peaj ne! Wa ha me amã
awjarẽ!
15 Ampo na? He ca atỳj me
hũmre itajê pipãn na amehcãmjĩ.
Hãpà, nee me ipipãn nare. Me

hõmpu he. Pom cormã pyt jàpir pejti ita? Quê ajte iràràtia na ame ajpã?

16 Pom ca me ipupu, ajteare mã me icakôc xà, ne cupê rỳ pêa mã Pahpãm jarkwa na ihcakôc catê ita japrỳ te Jôwer ata pê ahna ihhôc to hane he:

17 "Ỹhỹ, Pahpãm te amji jarẽn to hajỹr he:
'Me hõmpu he, wa ha ihmat ri, hicu xàa kam, ramã ampo cunea jamre xàa kam wa ha hane he:
Wa ha ma me hỹrmã Icarõ Pejti kujate, quê ha pjê cunea kam mehcunea mã amji gõ, quê ha me cucwa.
Quê ha me akra xũmre me, me akra cahãj me, Icarõ Pejti jarkwa kôt me ijarẽn to me ipa.
Ne wa ha mentuwjê mã, me irĩat kam, icaca xà to ajpẽ.
Ne mehwej te hajỹar, wa ha me ipimtir kam me cumã icaca xà to hahkre.
18 Ne wa ha imã me hàpên catêjê atajê mã Icarõ Pejti kujate.
Quê ha me hũmre me, pyjê atajê ijarkwaa kôt ijarkwa to amehcakôc.
19 Wa ha hanea ne kỳj rũm, côjkwa pĩn, pjê kam, rỳ jũ caxuw jũm te ampo pihhoti pupun nare ata to ajpẽ, quê ha hane he:
Quê ha me caprô catia ne kam cuhy, ne kam ihkũm cati.
20 Ne quê ha pyt kam awcapàtkô, ne quê ha putwrỳ intepti ne, ne cupê me caprô pyràac.
Hõ, ata quê ha pjê wỳr ipê me gõ Pahhiti te amji jaxàr xà wỳr ihkên to hane.
Ne amcro ata kam quê ha Pahhiti carôt catia to ajpẽ, quê ha mehcunea me hõmpu ne me hahkre pej.
21 Ne quê ha cute me iwỳr na, wa ha me kampa, ne mehkên pê mentête amtà, ne me to ikra' " hane.

Hõhõ, Pahpãm cakôc xà itajê na, pê Jôwer xwỳ ihhôc, hõ kàhhôc kam.

Pê Petrô me cumã Jeju jarẽ

22 — Na ca me ikampa, me ikwỳ pê Ixaher catêjê, pom pê Jeju Naxare jõ krĩ kam ipa ata, wa ame amã harẽ. Pahpãm te me pamã Jeju kujahêc, mã Jeju te Hũm Cati carôt kôt ampo pej pihho jàhtôa ne ton. Por rỳ jũ caxuw jũm te ampo pupun nare atajê pê ajco to. Ne ampo na ri hãn ne ampo itajê to? Nee mã ampo na hãn ne ampo itajê ton nare. He pahte me Pahpãm te ihkujahêc na me hahkre pej prãmte, pê hãn ne ajco ampo itajê to.

23 Ca ate ahnaa mehcuran. Pê Pahpãm rỳ pêa mã ramã ita to amji kampa, ne ahna amji ton. Ne ahnaa cute me amã ihkra jõr. Ca ate Roman catêjê mã me Jeju jõr, mã cute pĩ na menxôr, ne mehcuran.

24 — Ne jũ wỳr quê ty ne ihtyc tu, cwỳrjapê ri Pahpãm te hacpỹa mã to ihtĩr.

25 Ỹhỹ, pê rỳ pêa mã me panquêtti pê Tawi hacpỹ mã Jeju tĩr xà na hõ kàhhôc kam ahna ihhôc. Ne pê Jeju cakôc xà na ihhôc to hane he:

"Ỹhỹ Inxũ, apê ijõ Pahhiti, na wa ijõtpê akôat ipa.
Ne ca amcro cunea kam itehcajpa, na ri imã ampo cupa nare.
26 Ne ampeaj kam ijakry, ne icakôc xà kam ijakry pit.
Na wa ha cormã amcro nõ na ty, ne itỳj gikaj.
Wa ijõtpê ato amji japackre.
Ne jũ wỳr ca ha ijarêt xà ata kam ijicu, ne imã hikra, cwỳrjapê ri ijakry.

Ne jũ wỳr ca ha me carõ kwỳ jipôc
ri icarõ to tojnõ, ne cumã
hikra.
27-28 Ampo na?
Quê ha ramã ikà cacu xàa kam, ca
ha hacpỹa mã ito itĩr.
Ne atea ca, catyt kam ipa to imã
hahkre.
Cwỳrjapê wa itỳj ijakry, ne ipej
pêa mã ipa.
Ne ijakryti to wa amã icakôc to
ipa.
Na ca ha hacpỹa mã ito itĩr.
Ne ma kàj mã, côjkwa wỳr amji
wỳr ijaprô.
Wa ha cormã apupu, ne ampeaj
kam apyrên ijakry" hane.

Hõ, pê pahhiti pê Tawi xwỳ jõ kàhhôc kam Pahpãm kra to hũjarẽn to hane.

29 — Ỹhỹ, me ikjêjê, wa me amã me panquêtti xwỳ kôt harẽn to impejti to prãm. Pê me pajõ pahhi pê Tawi xwỳ ty, pê me harêt, ne ihkre cormã me pahcote na ihkrĩ.

30 Ne pê cupê Pahpãm jarkwa to ihcakôc catê, cwỳrjapê pê cumã Pahpãm te jũ caxuw mehkra tàmxwỳ tàmxwỳ nõ to pahhi na awjahkre ata na hahkre pej. Ne cupê mam Tawi pê pahhi ata pyràac ne cupê pahhi.

31 Ne pê Tawi ramã Pahpãm te jũ caxuw hacpỹa mã pahhi na to hũjahkre ata to ihtĩr na hahkre pej. Ne nee pê Tawi taa amji to hũjarẽn to hajỹr nare, ne quêt ihtàmxwỳ tàmxwỳ nõ na pê Jeju to awjarẽ. Ne pê harẽn to hane he:

"Jũ wỳr ca ha me carõ kwỳ jipôc
ri icarõ to tojnõ.
Ampo na?
Quê ha ramã ikà cacu xàa kam ca
ha hacpỹa mã ito itĩr" hane.

Pê Petrô me cumã Jeju hacpỹa mã ihtĩr na harẽ

32 — Mẽr hõhõ, Pahpãm te hacpỹa mã Jeju taa to ihtĩr, na ramã me icunea te me hõmpun.

33 Mã ma Pahpãm te côjkwa wỳr to hàpir, mã Pahpãm jĩkjê rũm, awpôc rũm jỹ. Ne cute Hũm te Carõ Pejti to cumã hũjahkre ata pyr, ne me imã ihkujahêc. Ne por ampo cunea pihho, ca me hõmpu, ne me kampa itajê pê Pahpãm Carõ Pejti jàpên xà.

34-35 Ne pê Tawi xwỳ nee côjkwa wỳr hàpir nare, ne Jeju pê quêt api. Por pê ramã Tawi harẽn to:

"Pahpãm pê Pahhiti te ijõ Pahhiti
mã:
'Ca ha ijĩkjê rũm, awpôc rũm
jỹ, wa ha xa apar krac ri
acurê xwỳn catêjê jaxà, ca
ha cormã me hõ pahhi na
jỹ' " hane.

36 — Pom me apê Juta catêjê, itajê wa me amã awjarẽ, ca ha me hahkre pej peaj ne. Mãr pê ca pĩ kam me Jeju cura ata to ri Pahpãm te mehcunea jõ pahhiti. Ampo na? He toa pê ramã rỳ pêa mã Pahpãm awjahkre — hane. Hõ, Petrô te me hàhtôa mã harẽn to hajỹr.

37 Mã cute me ita par ne amehpec, ne me cumã amji kĩn nare, ne cute me Petrô me, Jeju jarkwa na memprar catêjê kwỳ cukij, jũ mã quê ha me, ne mehkên pê me cato, ne me cumã:

— Me ikjêjê, jũ mã wa ha ajte me, ne me ikên ita pê me icato? — hane.

38 Mã Petrô me cumã:

— Ỹhỹ, ca ha me hane he. Ca ha me akên jicu, wa ha Jeju jarkwa kôt cô kam me acumrã, quê ha mehcunea Pahpãm te, ate ame Jeju to kên atajê to tojnõ ne hicu tu na me gahkre pej. Hõhõ, ca ha me hane, ne me Pahpãm Carõ Pejti incwa, ne pê ramã Pahpãm to awjahkre.

39 Ne me ca me, me akra me,
por cormã mehcunea ampỳa mã
ame ipa atajê mã, pê Pahpãm
to awjahkre. Pê hanea ne cute
cormã me hator atajê mã Carõ
Pejti ita to awjahkre — hane.
40 Mã hipêr Petrô me hapackre,
ne me cumã ahcawpa ne me
cumã:
— Cute me hapackre xà kên
kam me ipictor itajê pê me gapôj,
ne me amji pytà — hane. Hõ, me
hapackre xà ita to ri cute me ha-
packre, ne cormã me hapackre xà
kwỳ jàhtôa to cute me hapackre.
41 Mã me hàhtôa ne cute
me Petrô jarkwa par, ne cute
mehkên ton jicu, mã cute cô kam
mehcumrãr. Mã amcro ata na, me
hàhtôa ne Jeju na mehkwỳ mã me
hàr. Ne atajê pê me hàhtô na me
mir crê ne me axà.
42 Na pê Jeju jarkwa na cumã
memprar catêjê te tôxi atajê
cunea mã Pahpãm te amji kam
hapac xà to hahkre to me ipa.
Ne pê ajco mehcunea ajpẽn na
mehhônco tu, ne ajpẽn kam me
apà, ne ihtỳj ajco Pahpãm mã
mehcakôc.

Mam Jeju na mehkwỳ te amji kam hapac xà
Me Hàpên Xà 4.32-35

43 Ne pê Jeju jarkwa na cumã
memprar catêjê ajco Pahpãm
carôat kôt me hàpên xà catia
pihhoti impejti ton to me ipa. Ita
cwỳrjapê pê mehcunea mã me
hũpa, ne mehcunea mã mempej
pit.
44 Na pê mehkwỳ cunea
mehkôat me ajrõ, ne me cumã
ajpẽn kĩn. Cwỳrjapê pê me
cumã ampo atajê, ihtỳj me cupê
hamreare atajê me ajco me ajpẽn
mã me hàhcukrêj to me ajcokjê.
45 Ne pê ajco me cumã ampo
atajê to ihpore na ahpa, ne me
cupê ampo jamreare atajê caxuw
amji mã mehpore to ajcrà.
46 Ne mehcunea, amcro cunea
kam ajco Pahpãm to me amji kam
hapac xà jũrkwa kam me cuprõ.
Jirô pê mã pê ihtỳj ajco ajpẽn
jũrkwa kôt ame apà, ne ihtỳj
ajpẽn pyrên me hakry, ne nee jũm
amji to cati prãm nare.
47 Na pê Pahpãm to me hàmnãn
ne cumã impejti na me harẽ. Ne
pê mehcunea Jeju na mehkwỳ
impejti na me to amji kampa. Pê
amcro cunea kam Pahpãm me
capi, ne me to cuprõ, ne ma Jeju
na mehkwỳ mã me hacjê, na pê
ma me to ipicamẽn to mõ.

3

Hũmre te xwỳ ita caprãr xà
Jowãw 14.12-14; Me Hàpên Xà 14.8-10

1 Ỹhỹ, pê amcro ata na, pyt
pejti kam, Petrô me Jowãw ma
Pahpãm to me amji kam hapac xà
jũrkwa wỳr me mõ. Ne amcro ata
na, pê pyt pejti kam Pahpãm mã
mehcakôc prãmte, ajco me curi
cuprõn to me ipa.
2 Pê amcro cunea kam hũmre
nõ ihkjê te xwỳa na ihpỳm
ata, harkwa japrỳ te Impejti
ata jarkwa mã ajco ihkrĩ, cute
mencjêj mã cute me ahna hàhwỳr
prãmte.
3 Ne cute Petrô me Jowãw xàr na
me hõmpun, ne me ahna hàhwỳr.
4 Mã cute me hõmpun, mã Petrô
cumã:
— Me ipupu — hane.
5 Mã hũmre ata te me hõmpun,
ne cute me cumã ampo jõr, mã
cute ipyr prãmte, ahna me hikaj.
6 Mã Petrô cumã:
— Ipê ihpore hamreare, ne wa
ha itỳj amã ampo gõ. Ne ite amã
ampo jõr xà ita pê Jeju mã ri
quêt carôt cati, incwỳrjapê quê ha
ihtỳj ato impej. Pê Pahpãm Jeju
to awjahkre, pê Naxare jõ krĩ pĩn
cato ata jarkwa na wa ha amã:
“To xa ne mõ” — hane.

7 Ne Petrô te awpôc rũm hũ na
ipyr, ne ihtehcajpar. Mã hamre,
ihpar kõn pej pyrentu, mã ihtỳj
intoj ne hãm, ne apu mõr pyrentu.
8 Jirô pê mã ri ma mehkôt
Pahpãm to me amji kam me hapac
xà jũrkwa mã hàr, ne apu intoj to
mõ, ne apu Pahpãm to hàmnãn to
mõ.
9 Mã me hàhtôa ne cute me
harkwa mã hũmre te ihkrĩ ne
hàhwỳr catê ata pupun, mã ikre
kam apu intoj to mõ, ne apu
Pahpãm pej na harẽn to mõ.
10 Me kam mare mã impej,
cwỳrjapê ri cute me hõmpun xà
ata te ame to hàpêt, ne amji mã
me to ipikrar. Ne me amji mã:
— Rỳ jũ caxuw me pahnõ te
ampo te hajỹr nõ pupun nare —
hane.

Ikre kam Petrô jũjarẽn xà
Me Hàpên Xà 2.14-36; Ruc
24.46-47

11 Mã hũmre te xwỳre ita ramã
caprãr ne impej, ne ma cute Petrô
me Jowãw pynãr, mã hamre,
mehcunea te ita to amji mã me
ipikrar ne amehprõt. Ne ma
Pahpãm to amji kam me hapac xà
jũrkwa jarkwa mã, Xarômãw jõ
amkrã ata wỳr mehprõt.
12 Mã Petrô te amji wỳr mehprõt
na me hõmpun, ne me cumã:
— Pỳhàpà, me ikwỳ pê Ixaher
catêjê, ampo na mã came iwỳr
ame aprõt to hane? Ne ampo
na mã ca amji mã ame apikrar
to ame hane, ne kypê me ipupun
nare? Côt ca atỳj me itea, me
icarôat kôt me hũmre ita caprãr
na ame icãmjĩ? Xà mõrmõ me
ipej cwỳrjapê wa ite me hũmre ita
caprãr? Hãpà, nee mã me icarôt
to ite me hũmre ita caprãr nare.
13 Jeju pê Pahpãm kra impeaj
ata te ri caprãr. Ne cupê me
panquêtjê Aprãw xwỳ me, Ixac
xwỳ me, Jaco xwỳ Pãm Cati, ne
cutea ri ihkra Jeju to cati, na ri
impeaj to impej. Ne ca ate ahnaa
amji pê mehcaca, ne me gõ pahhi
pê Pirat mã me hõr, cute ihcuran
xà caxuw. Mã tee apu cumã
hikran prãm. Ca ma ihkĩnte ame
cumã hikran caca.
14 Ne ate me jũm kêanre pê
mehcuran catê ata me Jeju pejti
ata to me gàhpan, ne ate mehcu-
ran catê ata mã hikran na Pirat
na me gàhwỳr. Mã cute me amã
cumã hikran.
15 Ca ate me Jeju pê me pamã
pahte amji kam me pajapac xà jõr
catê ata curan. Mã Pahpãm te
hacpỹa mã to ihtĩr, wa ite ihtĩar
na me hõmpun.
16 Jeju te ri hũmre ita caprãr.
Wa me ajwar ite, cute caprãr na
me hahkre pej. Na ri ita caxuw
me akam mare mã, me acunaa mã
hũmre ita pej.
17 — Me ikjêjê, he imã, ate
me gõ pahhi me Jeju curan na,
me gahkre pej. Ne me apê cupê
Pahpãm kra na hahkre kêatre, na
ca ate me to hajỹr.
18 Pê rỳ pêa mã ramã Pahpãm
jarkwa na ihhôc catêjê Jeju tyc
xà na mehhôc. Ne cute me ahna
ihhôc xà ata kôt ri ihkên mã hàr.
Ne pê ihkàj xà incrire nare ata na,
pê rỳ pêa mã ahna mehhôc, na ca
ate ahnaa me to hajỹr.
19 Na ca ha me akên itajê mã me
hikra, ne ate amji kam me gapac
xà to me antuw, ne Pahpãm wỳr
me apkjê, ne Pahpãm jĩkjê rũm
me ahtwỳ, quê ha ate me to kên
atajê to tojnõ ne hicu, ne me ana
amji capa.
20 Ca ha ame gakry, ne atỳj me
apej pêa mã me amji to me ajpa.
Ne quê ha Pahpãm amcro nõ na
hipêr me pahwỳr Jeju kujate.
21 Quê ha nee cormã ne amji
jaxàr pyrentu nare, ne quêt
côjkwa kam ahtwỳ. Quê ha jũ
caxuw Pahpãm ampo cunea to
impej, ne to ipintuw jõ amcro kam
ahtwỳ, quê ha cormã amji jaxà.
Ne rỳ pêa mã pê Pahpãm jarkwa

na mehhôc catêjê impejti atajê, ramã ita to mehcakôc, ne ahna mehhôc.
22 Pê ramã me panquêtti pê Mojxe xwỳ ita to ihcakôc, ne me cumã:

"Ỹhỹ, quê ha amcro nõ na me pajõ Pahhiti pê Pahpãm me pamã me pahnõa kujate to hanea, pom pê mam ikujate he.
Quê ha pahnõ pyxit ata me pamã Pahpãm jarkwa to ihcakôc, ne harẽn to apu mõ, ca ha mempar to impeaj ne.
23 Nãmri ca ha ate nee me jũm ata par, ne harkwa kôt me apa nare na, quê ha Pahpãm ihtỳj ahna me apupu, ne mehkwỳ intête me anõ jũpar nare ata cator pyrentu, quê ha acto" hane.
24 Ita to pê Mojxe me panquêtjê mã ihcakôc.
— Ỹhỹ, he nee pê Mojxe pyxit peaj ne ihcakôc to hajỹr nare. Pê Pahpãm jarkwa na mehhôc catêjê cunea mehcakôc to hajỹr pit. Ne mam haprỳ to Xamer xwỳ kôt me hapôj itajê, pê hanea ne ajco mehcakôc xà ita to mehcakôc to me ipa. Pom cu amcro ita kam me harkwa to hàpên xà pupu, itajêa to pê mehcakôc, ne ahna mehhôc.
25 Pê Pahpãm ramã Jeju to awjahkre na pê harkwa na mehhôc catêjê, harkwa kôt me pamã Jeju to awjahkre. Ỹhỹ, pê rỳ pêa mã Pahpãm me panquêtti Aprãw xwỳ mã ihcakôc ne cumã:

"Ỹhỹ, quê ha amcro nõ na me atàmxwỳ tàmxwỳ me ikampa, wa ha mehkôt pjê cunea kam me to impejti ne" hane.

26 Ne pê Jeju hõtpê Pahpãm kampa, pê cute to hũjahkre xà ata na capi, ne ma me amã ihkujate, cute me ato impej, ca me acunea te me akên mã hikran, ne Pahpãm wỳr ate me amji jaxàr prãmte — hane. Ata to ri Petrô te mehkwỳ mã hũjarẽn.

4

Pê Petrô me Jowãw prohti cuna mã xa
Ruc 21.12-13

1-4 Ỹhỹ, Petrô me Jowãw cormã Jeju to me cumã ihcakôc, ne me cumã:
— Ỹhỹ, Jeju tyc mã Pahpãm te hacpỹa mã to ihtĩr — hane. Mã me hàhtôa ne amehcuhhê ne me kampa atajê te amji mã me to hajỹr pyrentu, ne ihtỳj me Petrô jũjarẽn xà atajê kampa. Na ri me hàhtôa ne Jeju to amji mã mehhimpej, ne ramã me hũmre te mir te xĩc ne mehkwỳ mã me hàr. Mã me hõ pahhi catêjê kwỳ japôj, ne cute me Petrô me Jowãw cakôc xà na mempar. Ne cute mempar catêjê itajê pê Xato xwỳ kôt me ipa catêjê kwỳ me, cute Pahpãm mã mehcajrẽn catêjê kwỳ me, me Pahpãm jũrkwa jamãr catêjê jõ pahhi. Ne ame Petrô me Jowãw kam mencryac to mencryc. Na ri cute mehpro, ne me haxàr. Mã ramã me ahna pytre, mã ri curia cute me hacjên xà kam me ahna apẽ. Ampo na? Pahhi catêjê cunea te iràrà na me hacjên atajê cakôc xà kam me hapac prãmte. Ne pê cute amji mã me Jeju to mehhimpej, ne mempar atajê pê me hàhtô na me xĩc mir.
5 Mã apẽ na iràrà na, prohti kam mehkwỳ jakrã jõ pahhi catêjê me, Mojxe xwỳ te me hapackre xà to me cumã hahkre catêjê cunea te Krĩpinkrên kam amji to me cuprõn, cute me Petrô me Jowãw cakôc xà na mempar prãmte. Mã Juta catêjê jõ pahhi me, cute me cumã Mojxe xwỳ jõ kàhhôc to hahkre catêjê me,
6 me Pahpãm mã mehcajrẽn catêjê jõ pahhi japrỳ te Anati

ata me, mehkjêjê me, Cajpa me, Jowãw me, Arexãnre me, prohti kam mehcunea te me cuprõn, cute me Petrô me Jowãw cakôc xà na impar prãmte.

7 Mã pahhi te me ahna harkwa hyr. Mã cute me haprôr ne me cuna mã me hãm. Mã pahhi te mehcukij kam ihtẽm, ne me cumã:

— Ỹhỹ, ita caxuw ca ha me imã me amji jarẽ. Jũm jarkwa kôt mã ate me hũmre te xwỳ ita caprãr? Jũm te mã me amã me acarôt jõr ne ahna me amẽn, ca ate me caprãr? — hane.

8 Mã Pahpãm Carõ Pejti te Petrô mã amji jõr, ne incaca xà mã hàr, ne cute to ihtỳj, cute me cumã ihcakôc xà caxuw. Na ri Petrô te prohti kam me cupê pahhi catêjê mã ihcakôc to hajỹr he, ne me cumã:

Pê Petrô me cupê pahhi catêjê mã Jeju jarẽ

9 — Ỹhỹ, menxũjê me, me to ahimpej catêjê, mõrmõ ca amji mã me ito: "Cutea ri me hũmre ita to impej ne caprãr" hane, incwỳrjapê mã ca ame icukij xà ita to me icukij? Ne ajte me imã: "Jũm carôt to mã ate me cute xwỳ ita caprãr?" hane.

10 Mẽr hõhõ, me ikam gapac to mempeaj ne. Ne wa ite, me cupê Juta catêjê mea mã, ate me hũmre ita jahkre pej prãmte, wa me amã harẽn to, Jejua te ri caprãr. Por pê Pahpãm Jeju to awjahkre, pê cato ne Naxare jõ krĩ kam apu ipa ata te ri caprãr. Ne taa mã ca ate pĩ kam mehcuran. Ne taa mã ri Pahpãm te hacpỹa mã to ihtĩr, ne cutea ri hũmre te xwỳ ata caprãr. Ne harkwa kôt wa icakôc, cwỳrjapê ri cute caprãr.

11 — Pê Pahpãm jõ kàhhôc ramã harẽn to hane he:

"Ihhêj rũm me apê, por ikre pyxwỳr catêjê kêanre atajê pyràac.
Ne me apê hahkre kêatre.
Na ca ame ikre mã hãm xà impejti ata caca, ne ate me mẽn.
Mã me akwỳ pê jũmjê itajê te me ikre mã hãm xà impejti ita pỳn,
ne me cumã hãm, mã impeaj to impej, ne ihkwỳ jirôa pê impej ne ihtỳj" hane.

— Ne Jeju pê ikre mã hãm xà impejti ata pyràac. Ca ma ame curê ne ate me mẽn.

12 Ne Jeju ita ri pyxit peaj, ne me pahkên pê me pahpytà. Ne jũm mã ri pjê ita kam me pahkên pê me pahpytàr jahkre pej? Hamreare, jũm mã hahkre pej nare. Na ri Pahpãm te caxuw Jeju pyxit peaj ne hãm. Na ri pyxit peaj ne cumã me pahkên pê me pahpytàr jahkre pej — hane. Ita to ri Petrô te ihcakôc, ne me cumã harẽn.

Pê me cupê pahhi catêjê Petrô me Jowãw mã me amji cawpa

13 Mã cute me Petrô par, ne me hõmpun, mã me ipijakrut ne me xa, mã me ajpẽn mã:

— Pỳhàpà, xà ajte nee me cumã me pahcupa nare, na mã ame pamã mehcakôc xà ita to hajỹr to ajwar ame mõ? Pom me pahcati pit ita! Ne me pamã hahkre pej pit ita! Ne cormã me pahkĩnte mencrire ita cakrô, mã ajte nee amji mã me pahcupa nare. Ampo na? Hõtpê Jeju me ajwar amcro atajê nõ na apu ipa na ri, nee cumã me pahcupa nare — hane.

14 Ne hanea ne hũmre te xwỳ caprãr ata, hanea ne mehcunea cuna mã Petrô me Jowãw cahê na impeaj xa. Na pê me cupê pahhi catêjê nee Petrô me Jowãw na mehcakôc kên nare.

15 Ne ma cama cute me Petrô me Jowãw cator, põ mã, cute me cuprõn xà pê. Ne me ajpẽn mã:

16 — Pỳhàpà, jũ mã cu ha me
ipijakrut itajê to me? Nãmri
ramã mehcunea te Krĩpinkrên
kam harkwa to cute me hũmre te
xwỳ caprãr na me hahkre pejtu ita
kam. Jũ wỳr cu ita to me amxu,
ne jũ wỳr cu mentête mehcakôc
xà ita capa.
17 Hamre, cu ha cama me cumã
amji cawpa, quê nee hipêr amji
mã me Jeju jarẽn nare. Mãr quê
nee krĩ kôt harẽn ipicràn nare —
hane.
18 Ne ma cute me Petrô me
Jowãw to me hàr, ne amji jipôc ri,
amji kuc ri me hãm. Ne me cumã:

— Hã, ca ha nee hipêr me cumã
Jeju jarẽn nare, ne ca ha ma me tẽ
— hane.
19 Mã Petrô me Jowãw, me hõ
pahhi catêjê mã:

— Pỳhàpà, xà ajkĩ me acakôc xà
ita pej? Wa ha pijamã me garkwa
kôt amji to, ne nee Pahpãm
jarkwa kôt amji ton ne ihkôt me
ipa nare? Quê ha pijamã Pahpãm
mã ita na impej? Hãpà, quê ha
cupê ita na ihkaj na.
20 Pê wa Jeju me ajco ame ipa,
ne ihkôt me ampo jàhtôa kampa,
ne ito jĩa to me ampo jàhtôa ne
me hõmpu. Ita kam jũ wỳr wa me
ita jicu, ne me to tojnõ, ne me to
icakôc jicu nare — hane.
21 Mã me hàhtôa atajê ame
Pahpãm to ajpẽn mã me amnã, ne
ajpẽn mã:

— Ampeaj kam Pahpãm cati ne
carôt tỳj, cute ihtỳj hũmre te xwỳ
ita caprãr — hane. Cwỳrjapê ri
me cupê pahhi catêjê, me hàhtôti
atajê cupate, cute me Petrô me
Jowãw mã me amji cawpa, ne
ihtỳj jũ na me ton to prãm, ne ma
cute mehkujahêc.
22 Ỹhỹ, pê me hũmre te xwỳ
caprã ata pê ramã ahna caku
cwarẽnta. Pê mehcunea Petrô me
Jowãw te Pahpãm carôt kôt, cute
me hũmre te xwỳ ata caprãr na
me hahkre pej.

Pê Jeju kôt me ipa catêjê Jeju mã mehcakôc

23 Ne cute me Petrô me Jowãw
mã hikran, mã ma me tẽ, hacpỹ
mã mehkwỳ wỳr. Ne cute
mehkwỳ cunea mã, pahhi me pro-
hti kam, cute me ahna ihcakôc xà
kên to, cute me ahna mehcakôc xà
atajê cunea na, me amji jarẽn.
24 Mã cute me Petrô me Jowãw
par. Ne mehcunea te me cuprõn,
ne Pahpãm mã amehcakôc ne me
cumã:

— Hàpà, me ijõ Pahhiti. Ỹhỹ,
apê me icunea ton catê. Pê ca
côjkwa to, ne pjê to, ne cô to, ne
kam ampo tĩar na amji to ajpa
atajê cunea to.
25 Ỹhỹ, pê rỳ pêa mã me iquêtti
pê amã hàpên catê pê Tawi xwỳ
ihhôc, ne Acarõ Pejti jarkwa kôt
ihhôc to hane he:

"Ampo na mã amji caprỳ to
krĩxàre kôt ame côjkwa
kam Pahhiti pê Pahpãm
kam mencryc ne ame hapu
prãmte ame cuprõ?

Ne jũ wỳr quê ame amji mã hamã.
26 Ne ampo na mã me cupê Ixaher
catêjê nare atajê jõ pahhi kwỳ,
hãn ne Pahhiti te me cumã hõ
pahhi pyxwỳr ata me cuna mã me
cuprõ, ne ahna ame ajpẽn pa?"
hane.

— Ita na pê Tawi xwỳ, Acarõ
Pejti jarkwa kôt ihhôc.

27 — Ne cute ame Jeju na
me ajpẽn par ne kam amencryc
prãmte ri, krĩ ita kam me cuprõ.
Ne ita na ri pahhi Heroti me,
pahhi Ponti Pirat me, mehcahkrit
pê Juta catêjê nare atajê me, me
cupê Juta catêjê me, mehcunea te
me cuprõn, krĩ ita kam. Ne mãr
pê ca me imã Acãmter pejti capi
ne to awjahkre, ne hãm ata kam
hanea ne apu mencryc.

28 Pom pê ca ramã rỳ pêa mã
to amji kampa ata na ri mehkêan
kam, cute me cuprõn.
29 Mẽr he, me hõmpu he! Cormã
me pahkam mencryc. Ne cormã
imã me amji cawpa. Ne ita caxuw,
ca ha hipêr me ipê me amã me
ijàpên catêjê mã acarôt gõ, wa
me cumã garkwa to icakôc, ne me
icakôc kam pra, ne kypê me cumã
me icakôc nare.
30 Ne ca ha me cumã acarôt pẽ,
wa akra Jeju jarkwa kôt me hà
catêjê caprã. Ne akra jarkwa kôt
me icakôc to me ipa, ne ampo
to mempej, ne me to ijàpên xà
impejti ton to me ipa, quê me
hõmpu, ne me acarôt jahkre pej
— hane.
31 Ita na ri Jeju na mehkwỳ
Pahpãm mã me amji cajrẽn. Ne
cute Pahpãm mã mehcakôc jicu,
me ajkaam cute me cuprõn xà
jàpêt. Mã Pahpãm Carõ Pejti te
mehcunea mã amji jõr ne me to
hipu tu. Na pê nee me cumã me
hũpa nare, ne mehtỳj pit. Mã nee
mehcakôc xà na me hàhtàt nare.

Pê ampo cunea to ame amji tekjê pit
Me Hàpên Xà 2.42-47

32-33 Ne Jeju jarkwa na mem-
prar catêjê hõtpê mehcunea mã
Pahpãm Carõ Pejti carôt tỳjti
jarkwa kôt hacpỹa mã Jeju tĩr na
me harẽ. Mã Pahpãm hõtpê me to
kênre nare. Ne me hàhtôa cakrô,
cute amji kam me hapac xà itajê
pit, ne pyxit peaj, ne cute me amji
kam hapac xà pipẽn pit. Mã nee
ame amji pê hõxỳ nare.
34-35 Ne pê hõtpê me cumã ampo
to ajcrà. Ne pê ajco me cupê
ihpore hamre, pê ajco mehkwỳ
mã, ikre me pur me ampo atajê
to ajco ihpore na me ahpa, ne
mehpore incwa, ne Jeju jarkwa na
memprar catêjê mã me cugõ. Pê
me cupê hamreare atajê mã me to
ajcrà. Na pê Jeju na mehkwỳ kam
jũm pê ampo hamreare nare.
36-37 Ỹhỹ, mehcote na hũmre
apu mõ ata japrỳ te Joje. Ne cupê
Rewi xwỳ tàmxwỳ tàmxwỳ nõ. Ne
cupê Xipre jõ pjê catêjê nõ, ne
kaam ihpỳm. Mã cute me cumã
haprỳ krut jõr, ne me cumã "Par-
nap Jũcanãr". Ampo na? Hõtpê
apu mehkôt ipa ne apu mehkwỳ
mã hũcanãr ton to ipa, na pê
haprỳ hane. Mã cute hanea ne
pur to ihpore na hàhpan, ne ma
Jeju jarkwa na memprar catêjê
mã hõr, cute me cupê hamreare
atajê mã apu to ipicràn xà caxuw.

5

Anana me Xapirkwỳj
Carati 6.7

1 Mã hũmre nõ ita japrỳ te
Anana, ne hĩxi japrỳ te Xapirkwỳj,
te hanea ne pur to ihpore na me
hàhpan.
2 Ne aracri cute me ihpore
jĩkjê juwahi, ne Jeju mã memprar
catêjê mã me hĩkjê pit jõr. Ne cute
mehcunea jõr na me amji jarẽn.
Pê ihtỳj Xapirkwỳj mã impjên te
me cumã ihpore jĩkjê pit jõr na
hahkre pej.
3 Mã Petrô te Anana cukij to:
— Pỳhàpà, ampo na mã ate
cama me pahcurê xwỳn jamãr,
mã cute amã amji kam hapac xà
ita to hahkre? Ne ampo na mã
ate Pahpãm Carõ Pejti mã ahêj?
Ampo na mã aracri ate pur jõ pore
jĩkjê juwahi?
4 He ate pur to ihpore na
gàhpan xwỳjrea na, pur atekjêa
ri, ne hanea ne, pom ate ihpore
me pur to gàhpan ita atekjêa ri.
Ca rỳ mã hĩkjê pit jarẽ, quê ha
ahna amã ihkênre nare. Ne ampo
na mã ate ita to hajỹr? He nee ate
jũm mã ahêj nare, Pahpãm mã ca
ate ahêj — hajỹr.
5 Mã Anana te ita par pê ihpỳm
ne ihtyc pyrentu. Mã cute me ita

jahkre pej catêjê atajê cunea mã ampeaj kam ita cupa.
6 Mã mentuwjê kwỳ te mehtyc cupu, ne ma põ mã me to kwỳ, ne cute me harêt.
7 Mã ahna ahtũm ryre mã curi ihkôt hĩxi cator, ne nee cormã cute ampo te impjên to jũ mãn xà ata na hahkre pej nare.
8 Mã Petrô te ihcukij ne cumã:
— Hã, imã awjarẽ, xà ampeaj kam mã ihpore ita na pit mã ate apjên me pur to gàhpan? — hajỹr. Mã cumã:
— Ỹhỹ — hane.
9 Mã Petrô cumã:
— Ampo na mã ate apjên me amji caxuw Pahpãm Carõ Pejti inxỳj? Xà ate mehcajpẽr prãmte mã ca ate me to hajỹr? Pom mentuwjê te me apjên jarêt ne ramã hacpỹ ne ame ipa ita, quê ha hanea ne ihkôt me ato kwỳ ne me garêt — hane.
10 Me ajkaam mã Petrô cuna mã ihpỳm ne ihtyc. Mã mentuwjê cator, ne cute me hõmpun, ne ma me to kwỳ ne cute impjên cahêa na me harêt.
11 Mã Jeju na mehkwỳ cunea te me ita par, ne me cumã hũpaa to hũpa.

Pê me hàpên xà pihho catia to Me Hàpên Xà 19.11-12

12 Ỹhỹ, Jeju jarkwa to memprar catêjê te Pahpãm carôt kôt me hàpên xà pihho catia ton. Ne cute me hàhtôa jipôc ri me hàpên xà impej jàhtôa ne me ton. Mã mehkwỳ cunea te me cuprõn, Xarômãw jõ amkrã kam.
13 Mã me hàhtôa ne me cupê Jeju na mehkwỳ nare atajê mã ampeaj kam me hũpa, na ri nee Jeju na mehkwỳ mã jũm xàr nare. Ne mehcunea amji mã me Jeju na mehkwỳ cupa to hũpa to me ipa.
14 Quê ha jũm te amji kam hapac xà to ipintuw prãm na, quê ha ihtỳj jũm me hỹrmã axà. Ne por me hũmre me, pyjê jàhtôa ne ampeaj kam me Pahpãm kampa atajê ri, Pahpãm wỳr me ipipkjêr xà, na ri ma Jeju na mehkwỳ me ipicamẽn to me mõ.
15 Ne por Jeju jarkwa na memprar catêjê atajê, Pahpãm carôat kôt me hàpên xà pihho catia ton to me ipa. Cwỳrjapê quê ha me hà japỳ, ne krĩ cape na me cunõ, quê me hikwa, quê Petrô apu mõ ne mencwỳrpê mõ, quê ha carõ pykrã me hà atajê pro, quê ha mempej pyrentu, ne amehcuhhê.
16 Mã me hàhtôa ne Krĩpinkrên wỳr me hà catêjê me, me kam me pahcurê xwỳn carõ kên catêjê atajê to me mõ, mã cute mehcunea caprãr.

Pê ame Jeju na mehkwỳ curê Ruc 21.12-15; Jowãw 15.26-27; Me Hàpên Xà 4.1-22

17 Mã cute Pahpãm mã mehcajrẽn catêjê jõ pahhi me, Xato xwỳ kôt me ipa catêjê kwỳ me, ma ame Jeju jarkwa na memprar catêjê jũ na me amji to prãm ne ma ame curê. Ne mehkwỳa kwỳ cunea mã Jeju jarkwa na memprar catêjê kĩn, cwỳrjapê ri me curê xwỳn itajê kwỳ ame hũ na mehkĩn ne ame curê. Na ri cute ame to kêanre xà na me ajpẽn par.
18 Ne cute mehkujahêc, mã mehwỳr me pra, ne cute me Jeju jarkwa na memprar catêjê pijakrut pê Petrô me Jowãw atajê pro, ne me haxàr.
19 Mã caxwa ata kam, côjkwa pĩn, Pahpãm mã memprar catêjê nõ cator, me hacjên xà kam, ne cute me cumã harkwa jihê mẽn, ne põ mã ajwar me cator, ne me cumã:
20 — Hã, cute Pahpãm to me amji kam hapac xà jũrkwa wỳr me tẽ, ne me cumã Jeju te amji kam hapac xà intuw pejti ita na harẽn pa — hane.

21 Mã me hũpar pyrentu, ne apẽ
mã, iràràtia na, ma Pahpãm to
me amji kam hapac xà jũrkwa mã
me hàr, ne cute me cumã hũjarẽn
kam mehtẽm. Mã Pahpãm mã
mehcajrẽn catêjê jõ pahhi te me
ajpẽn par prãmte me cuprõn, ne
prohti kam me hõ pahhi kwỳ na
me hàhwỳr, cute me cuprõn xà ri.
Ne cute me cuprõn jirô pê mã ma
me hacjên xà wỳr, cute me Petrô
me Jowãw japrôr na me harkwa
kujahêc.
22 Mã me hacjên xà jamãr catêjê
curi me cator, ne nee cute me
hõmpun nare. Ne ma cute me
amji jaxàr, cute me cuprõn xà
wỳr, ne me cator ne cute me cumã
me harẽn to:
23 — Ỹhỹ, wa ma me hacjên
xà ri me mõ, mã me hacjên xà
jihê pejti xa, wa ite me hõmpun,
mã me hũjamãr catêjê harkwa
mã amehcuhhê, ne me awjamã.
Wa ite me hihê mẽn, ne nee ite
caxwãm pê, kam me jũm pupun
nare — hajỹr.
24 Mã Pahpãm mã mehcajrẽn
catêjê jõ pahhi kwỳ me, me hõ
pahhi me, me hũjamãr catêjê jõ
pahhi atajê me, me hũpar, ne
mehkrã pictor tu, ne me cupê me
hahkre kêatre.
25 Me ajkaam mã jũm ata cator
ne me cumã:
— Me ikampa, por ca ate
me hũmre jacjên atajêa ri ma
ramã me hàhtôa mã Pahpãm jarẽ,
Pahpãm to me amji kam hapac xà
jũrkwa kam — hane.
26 Mã me hamãr catêjê jõ pahhi
me, mehkwỳ ma me pra ne hỹrmã
me cator, ne cute me haprôr. Ne
me cumã ampeaj ne me to mõ. Ne
nee ame to kên nare, me hàhtôti
te kẽn to me hamãr catêjê kwỳ
jipej cupate.
27 Ne cuprõn xà wỳr me to cator,
ne cute me hãm, cute me ajpẽn
par catêjê cuna mã. Mã me hõ
pahhi me cumã:
28 — Pỳhàpà, wa ite Jeju japrỳ
jarẽn tête me amãn, nõ na mã
ca ramã ame harẽn to me apa!
He ramã Krĩpinkrên cunea kôt ate
me harẽn cràn! Ne cormã hipy
ate Jeju curan na, amji mã me
icuhtom tu — hane.
29 Mã Petrô me, Jeju jarkwa na
cumã memprar catêjê atajê kwỳ
me, me hõ pahhi catêjê kwỳ mã:
— Cu pahtỳj me Pahpãm
kampa, ne me hũmre cu nee
mempar nare.
30 Ne Pahpãm pê me panquêtjê
Pãm Cati, ne cutea ri hacpỹa mã
Jeju to ihtĩr, na wa ame amã harẽ.
Ca me ate pĩ na me Jeju xôr, ne
mehcuran, mã Pahpãm te hacpỹa
mã to ihtĩr.
31 Ne cute me pajõ Pahhiti catia
na hãm, mã cupê me pahkên to
pôj catê. Ne cute amji jĩkjê rũm
Jeju jỹr, awpôc rũm. Ampo na
ri Pahpãm te to hajỹr? Ma ame
pahkên na ihcaca na ri pahte me
pahkên mã hikran, mã cute me
pahkên to tojnõ to prãm to ri cute
to hajỹr.
32 Ne wa ite me hacpỹa mã me
Jeju tĩr na me hõmpun. Ne ite
Jeju tĩr na me hahkre peaj na wa
mehcunea mã ame harẽn to me
ipa. Mã hanea ne Pahpãm Carõ
Pejti ame cumã harẽ. Mã hõtpê
Pahpãm, cute mempar catêjê mã
Carõ Pejti gõ — hajỹr. Hõ, ita na
ri Petrô te me cumã harẽn.

Me hõ pahhi catêjê ame kam mencryc

33 Mã Juta catêjê jõ pahhi catêjê
te me ita par, ne ame kam men-
cryac to amencryc. Ne me cumã
Jeju jarkwa na memprar catêjê
ihcuran prãm pit.
34 Mã hũmre nõ japrỳ te Ca-
mar ita me cumã ihcakôc prãmte
hãm ne xa. Ne cupê Parixêw
catêjê nõa, ne cupê Mojxe xwỳ jõ
kàhhôc to me cumã hahkre catê.
Ne mehcunea mã ihkĩn, ne me
cumã hũpa. Mã ma cute Jeju

jarkwa na memprar catêjê to me
hamãr catêjê kujahêc, quê põ mã
me to cato, ne põ pê me to hikaj.
Mã ma põ mã me to cator. Mã
Camar te pahhi catêjê mã ihcakôc
kam ihtẽm, ne me cumã:
35 — Me ikwỳ pê Ixaher catêjê,
me hũmre itajê to impeaj ne, nee
ca ame to kên nare.
36 Xà ca nee me Tewta xwỳ ata
to amji japackre nare? Pê tee
apu amji to cati prãm to mõ. Ne
ihkôt me ipa catêjê to cwatxẽnta
ne amji mã me to cuprõ, ne ame
to ipa. Pê jũm Tewta ata cura, pê
pea ihkôt me ipa catêjê cunea ame
ajcrà. Pê me ipijapu xà hamre.
37 Jirô pê mã pê Hĩpôjajo jõ pjê
pĩn Juta ata cato, pahhi mã me
hakrã cahyt xà jõ putwrỳa kam.
Ne hanea ne cute pahhi jũhhyr
prãmte amji mã me hàhtôa ne me
to cuprõ. Pê hanea ne me Juta ata
cura, pê ihkôt me ipa catêjê ma
ame ajcrà.
38 Na cu Jeju kôt me ipa catêjê
to ame tojnõ, ne nee jũ mã ame
hũmre itajê ton nare, ne me cumã
hikra, quê ha me pra. Quê ha me
hàpên xà ita pê me hũmre itajêa
jàpên xà na, ca ha me to tojnõ
quê ha taa me ipictor to me hanea,
pom pê mehkwỳ he.
39 Nãmri quê ha me Pahpãm
jàpên xà na, jũ wỳr ca me to cô
ne me to hamre. Me to impeaj
ne, ca ha ate Pahpãm jàpên xà
to amehkên na, ca ha atỳj me
Pahpãm cujtê, ne jũ wỳr ca ha me
ampo pupu — hajỹr. Ne Camar
te pahhi mã ihcakôc to hajỹr, mã
cute me kam hapac, ne me ajpẽn
mã:
— Cu ha nee mehcuran nare —
hajỹr.

*Pê pahhi catêjê Jeju mã mem-
prar catêjê cahhy*

40 Mã cute me Jeju jarkwa na
memprar catêjê na me hàhwỳr,
mã me hàr. Mã pahhi catêjê
kwỳ te amehcahhyr na me cumã
harkwa. Ne hanea ne cute me
cumã harkwa hyr, quê nee hipêr
jũ caxuw Jeju to amehcakôc to
me ipa nare. Ne ma cute mehku-
jahêc, mã ma me mõ.
41 Ne me cator, ne ame hakry,
ne me ajpẽn mã:
— Cute Jeju cwỳrjapê me pahc-
ahhyr ita na ri impej. Ampo na?
He cute me pahcahhyr xà ita pê
Jeju ihhêj rũm cahhyr xà jõ amcro
ata pyràac. Ne ihcahhyr cumam
mãa ri ita kam ame pahcahhy,
ne ahnaa ri me pamã impej. Wa
Jeju jarkwa na ame cumã awjarẽ,
na ri ame pahcahhy. Ne mõrmõ
ihtỳj Jeju me papipẽan na ame
pahcãmjĩ, ne ame pahcahhy. Ne
ahna ri me pajakry — hane.
42 Ne amcro cunea kam me
cumã Jeju to mehcakôc to me ipa,
Pahpãm to me amji kam hapac
xà jũrkwa kam. Ne hanea ne me
hũrkwa kam me Jeju jarẽn to me
ipa. Ne ihtỳj hipêr cute mehcunea
mã Jeju cwỳrjapê Pahpãm te me
ahna amji caxàr to hahkre to me
ipa kam me to incrà.

6

*Mehtehcajpar catêjê te xet
1 Timot 3.8-9*

1 Ne amcro nõ na hipêr Jeju na
mehkwỳ picamẽn. Mã mehkwỳ
pê Crec jarkwa to mehcakôc catêjê
me, Ixaher jarkwa to mehcakôc
catêjê me, cute me ajpẽn mãn kam
mehtẽm. Ampo na? Xwahna
amcro cunea kam Crec jarkwa to
mehcakôc catêjê cahãj impijapit
wej mã cute me hõ jõr xà ata to
me hapac kêt to me mõ, na ri.
2 Mã Jeju jarkwa na memprar
catêjê te tôxi atajê te me amji kwỳ
cunea to me cuprõn, ne cute me
cumã amji jarẽn, ne me cumã:
— Ỹhỹ Pahpãm jarkwa to ite me
ijàpên jicu, ne me pajõ to pit mã

me amji japackre, ita na me ipê
ihkaj na.
3 Cwỳrjapê, ca me ikjêjê me
amji capi, ne Pahpãm Carõ Pejti
carôt te me hũmre to xet ne me
amji jõr atajê to me caprã. Am-
peaj kam cute me amji kam hapac
xà impejti, ne cute me amji jahkre
pej catêjê kwỳ cu ha me cumã me
hõ jõr catêjê na me hũxwỳ.
4 Ne me pa, wa ha hõtpê
me Pahpãm mã mehcajrẽn, ne
mehcunea mã harkwa to hahkre
me to wa ha me ijàpên to ipa, ne
nee wa ha iràn xà na ampo to amji
japackre nare — hajỹr.
5 Mã mehcunea te mehkôt me
amji ton, ne cute me hũmre te
xet capi ne me hũxwỳr. Ne jũm
pyxit ata pê Tewãw, ne cute Jeju
to amji mã ihhimpej to tỳj, mã
Pahpãm Carõ Pejti carôt te to
hipu. Mã mehcahhur atajê pê
Pirip me, Procor me, Nicanõr me,
Timãw me, Parmena me, Nicoraw
pê Antijoc catêjê nõ, ne nee cupê
Juta catêjê nõ nare, mã cute amji
to Juta catêjê.
6 Mã cute Jeju jarkwa na mem-
prar catêjê cuna mã, cute me xet
itajê xãm. Mã cute me Pahpãm
mã mehcajrẽn, ne mehkrã na me
hũ xir.
7 Ne cute me ajpẽn par jirô pê
mã ri, ihtỳj hõtpê Pahpãm jarkwa
picràn. Mã Jeju na mehkwỳ hõtpê
me ajcamẽ, Krĩpinkrên cunea kôt.
Mã me Pahpãm mã cute mehca-
jrẽn catêjê jàhtôa ne hanea ne
cute me Jeju te amji kam hapac xà
kam hapac, ne ihkôat me amji ton,
ne mehkwỳ mã me hàr.

Tewãw jaxàr xà
Ruc 21.14-15

8 Pê Pahpãm mã Tewãw ihkĩan
to ihkĩn. Ne pê Tewãw mã
Carõ Pejti carôt gõ, pê Tewãw
ajco carôat kôt mehcunea jipôc ri
hàpên xà pihho impej catia ton to
ipa.
9 Pê ajco Juta catêjê kwỳ kwỳ
ame Tewãw na mehcakôc kêanre
to me ipa. Pê mehkwỳ itajê ajco
me cuprõ atajê japrỳ te “Amjia kôt
ame ipa catêjê na mehkwỳ”. Ne
mehkwỳ itajê pê Xiren jõ krĩ me,
Mehtehcajpar jõ krĩ me, Quiriti jõ
pjê me, Axij jõ pjê rũm me cato.
Ne me hũmre itajê pê ampeaj kam
me harkwa to Tewãw me ajco me
ajpẽn mãn to me ipa.
10 Mã Pahpãm te me caxuw
Tewãw mã cute amji jahkre pej
catia ne hõr, mã Carõ Pejti kôt
cute me cumã ihcakôc xà ata na
nee cute mehcapên nare.
11 Mã cute, jũmjê atajê te Tewãw
cuna mã amehcakôc kên prãmte,
me cumã hàmjõr. Mã cute
mehcunea mã Tewãw to ihhêj to
hajỹr he:

— Wa ite me hũmre ita te ame
panquêtti Mojxe xwỳ me, Pahpãm
cuna mã ihcakôc kêanre to mõr
na mempar — hajỹr.

12 Mã mehcunea te, cute me
Tewãw to mehhêj xi xà ita par
atajê te ri amji mã me ipikrar, ne
mehkôat kam mencryc. Ne prohti
kam me to ihhimpej catêjê me,
Mojxe xwỳ jõ kàhhôc to me cumã
hahkre catêjê me, mehcunea
mehkôt kam mencryc. Ne cute
me amji kam me hapac xàa to,
cute me to cuprõn, ne me to mõ,
ne me Tewãw pro, ne ma me to
mõ, prohti kam mehwỳr. Ne cute
me hapackre xà jũrkwa kam, me
cupê pro kam me cuna mã me
Tewãw xãm.
13 Ne cute me hũmre kwỳ
japrôr, cute me Tewãw to ihhêj
xi xà caxuw. Mã Tewãw to cute
mehhêj xi to me hajỹr:

— Ỹhỹ, hũmre ita nee ihcakôc
xà kên itajê to ihcakôc jicu nare,
ne cama apu Pahpãm to me amji
kam hapac xà jũrkwa me, Mojxe
xwỳ jõ kàhhôc na ihcakôc kêanre
to ipa.

14 Ne hanea ne cute, pom pê
Naxare jõ krĩ rũm Jeju cato
ita, cute harẽn quê ha xwahna
Pahpãm to me amji kam hapac xà
jũrkwa hu, ne hanea ne Mojxe te
amji kam hapac xà to antuw ita na
ri harẽn, wa ite mempar — hane.
15 Mã mehcunea ne me jỹ, cute
me ajpẽn par xà jũrkwa kam, ne
me Tewãw kuc pupu. Mã ihkuc
pê ihhêj rũm côjkwa pĩn Pahpãm
mã imprar catê kuc pyràac, ne
ihpràti.

7

Tewãw te me cuna mã amji xãm xà
Ruc 20.9-19; Me Hàpên Xà 17.24

1 Mã prohti kam me hõ pahhi
pê Pahpãm mã mehcajrẽn catêjê
jõ pahhiti ata te Tewãw cukij ne
cumã:
— Hàpà, me imã harẽ. Xà ajkĩ
ampeaj kam me ato awjarẽ? —
hajỹr.

Pê Tewãw me cumã Aprãw xwỳ jarẽ

2 Mã Tewãw me cumã:
— Ỹhỹ, wa ha me amã icakôc,
ca me ikampa. Me ikjêjê,
menxũjê, me ikampa. Pê rỳ pêa
mã Pahpãm pejti catihti ata me
panquêtti Aprãw xwỳ mã amji to
ajpẽ. Ne pê cormã Côpihpo na
pjê ata kam ihkrĩ, ne nee cormã
Pjêncràti jõ krĩ kam ihkrĩ nare.
3 Pê Pahpãm cumã ihcakôc ne
cumã: "Ỹhỹ, ca ha me akwỳ jicu,
ne krĩ ita pê acato ne ma jũ kam
tẽ. Wa ha amã pjê nõ jahkre ca ha
kam akrĩ" hane.
4 — Pê Aprãw Pahpãm par
pyrentu, ne Cartêj jõ pjê mã hikra
ne ma cato. Ne ma Pjêncràti jõ
krĩ wỳr mõ, ne curia ihkrĩ. Pê
hũm ty. Pê cormã Pahpãm Aprãw
kujate, me pajõ pjê wỳr, pê cato.
5 Pê nee cormã Pahpãm Aprãw
mã pjê kwỳ jahkre nare. Ne nee
cormã cumã ihkwỳ incrire ne hõr
nare. Pê cormã ne Aprãw mã
ihkra nõ hamreare. Pê ahnaa
Pahpãm cumã pjê to awjahkre, ne
to ihcakôc ne cumã: "Ỹhỹ, wa ha
jũ caxuw amã pjê ita gõ. Quê ha
me akra nõ tàmxwỳ atajê hanea
ne pjê ita to me hõ tekjê" hane.
Hõhõ, ita to pê Pahpãm Aprãw mã
awjahkre, cormã ihkra nare kam,
ne cumã:
6 "Ỹhỹ, wa ha me atàmxwỳ
tàmxwỳ mã pjê ita gõ, quê ha
me to hõ pjê, ne quê ha cormã
ite me cumã pjê jõr xwỳjrea na,
quê ha jũ caxuw jũa kam pjê nõ
wỳr me mõ, ne curia mehkrĩ. Ne
nee hanea ne me to hõ pjê nare.
Jũm jõ pjê kam quê ha mehkrĩ,
ne ampeaj kam me apêa to me
apê. Ne me hõ na pit mã me cumã
me hàpên catêjê na me ipa. Quê
ha cormã pjê ata jõ pahhi ame to
kêanre ne. Quê ha me to kên ita
to caku to hàhtô to cwatxẽnta.
7 Jahpan xà na wa ha apu pjê
ata jõ pahhi na mehkwỳ cunea
to kên. Jirô pê mã, quê ha me
atàmxwỳ tàmxwỳ me pjê ata jicu,
ne ma hacpỹ ne rĩn wỳr me amji
jaxà. Ne ita ri quê ha mehkrĩ ne
me awpa, ne me ikampa" hane.
Ita to pê Pahpãm Aprãw xwỳ mã
ihcakôc, ne cumã to awjahkre.

8 — Ne hipêr cumã ihcakôc ne
cumã amji ton to hane: "Ỹhỹ, cu
ajpẽn pa. Ca ha me atàmxwỳ
tàmxwỳ me, me gũpar to impeaj
to me apa, ne ampeaj kam me
ikampa, wa ha me ato ikra kênre
nare. Ne quê ha ita na amã
impej, ca ha apy kà kwỳ incrire
ne hitep. Ne quê akra pỳm, ne
hũmre, ca ha hanea ne impy kà
kwỳ incrire ne hitep. Mãr quê
mehcunea me apupu, ne me cumã
me apê me ikraa to me ikra na
me gahkre pej" hane. Ita na pê
Pahpãm Aprãw xwỳ mã amji to,
ne ahna me ajpẽn pa. Na pê

Aprãw ihkra Ixac xwỳ kà incrire ne hitep, cormã incrire ne ahna amcro te ôjtô kam. Pê hanea ne Ixac kra pê Jaco xwỳ mã kà kwỳ incrire ne hitep. Pê hanea ne Jaco ihkra te tôxi atajê cunea kà kryjre ne hitep pa.

Pê Tewãw me cumã Joje xwỳ jarẽ

9 — Ne pyxit ata pê ri Joje xwỳ, pê cupê Jaco xwỳ kra. Ne pê mehkjêjê kà itajê ma ame ihtõ pê Joje te amji to hapu na kjê ata jũ na me amji to prãm, na pê ihpore na ampo kra mã me to ahpa. Pê ma ampo kra Joje japrô, ne to mõ, ampỳa mã hõ pjê pê Ejit jõ pjê ata wỳr. Ne curia pê ma irô mã jũm ita mã ihpore na to ahpa, pê ajco me hõ na pit mã, me cumã hàpên catê na ipa. Ne pê Pahpãm ihkôt mõ, ne cume ipa.

10 Ne pê Pahpãm Ejit jõ pjê kam ampo kên cunea pê Joje capa. Ne cumã amji jahkre pej catia ne cugõ. Ne cumã amji kam hapac xà impej pit gõ. Jirô pê mã, pê Ejit catêjê jõ pahhi japrỳ te Paro xwỳ ata Joje pupu, ne cumã ihkĩn, pê amji cahê na Joje xãm, cute ihtehcajpar prãmte. Pê Paro Ejit catêjê kam pahhi na Joje xãm, ne hanea ne amji jũrkwa jamãr catê na hãm.

11 — Hamre, pê caku te xet itajê jirô pê mã, me cupê me hõ hamre, Ejit jõ pjê kam, ne hanea ne me panquêtjê jõ pjê pĩn Joje cator xà japrỳ te Cana jõ pjê ata kam, me cupê me hõ hamre. Pê prãm na ame ipa.

12 Na pê me panquêtjê ihtỳj ame hõ na me hàhcukjêr to me ipa. Pê me panquêtti Jaco japrỳ nõ pê Ixaher ata Ejit jõ pjê kam, cormã me cumã me hõ na me harẽn pa, na pê ma curi mehkra kujate, pê ma curi me mõ.

13 Ne pê me mõr to ajkrut kam, pê Joje cormã me cumã cupê mehkjê na amji jarẽ. Pê Paro me hõmpu ne me cupê Joje kjêjê na me hahkre pej.

14 Ne pê ma Joje hũm me, mehkjêjê cahhur wỳr mehkjêjê kujate, Cana jõ pjê pĩn cute me haprôr prãmte. Pê me mõ ne me cato, ne me hũm japrô, ne ma hacpỹ mã Ejit jõ pjê wỳr me to mõ, ne me to cato.

15 Pê me hàhtô na mehcunea me xetẽnta ne ihkôt xĩc, ne curi me cato, ne mehkrĩ. Ne curia mehkrĩ, pê me panquêtti Jaco pê Ixaher ihwej ne ty. Jirô pê mã, pê mehkra cunea me, me tàmxwỳ mea mã Ejit jõ pjê kam mehhi.

16 Pê me panquêtti ty pê ma ihmat ri, me hõ pjê wỳr, mehtàmxwỳ me to kwỳ. Ne Krĩjikre jõ krĩ kam me to cato, ne curia me harêt. Pom pê rỳ pêa mã, Aprãw Emõr kra jũhkra kam kẽn kre jũhkà ata kam. Ne ma me amji jaxà, hacpỹ mã Ejit jõ pjê wỳr.

17 — Pê me pahkwỳ pê Jaco tàmxwỳ tàmxwỳ pê Ixaher catêjê caku ata na ramã me ajcamẽ, ne me hàhtôa to me hàhtô. Pê ramã Pahpãm Aprãw mã Cana jõ pjê jahkre xà ata na caku hàhtêp to mõ. Por pê ampeaj kam cumã to awjahkrea to awjahkre ata wỳr.

18 Ne pê Ejit jõ pjê jõ pahhi tuw nõ hõ pjê ata jamãr na cupy. Ne nee pê Joje pupun nare, ne nee to amji japackre nare, pê rỳ pêa mã ramã Joje ty na pê.

19 Ne pê Paro ma apu Joje na mehkwỳ caca, ne me cumã ihhêj ne me to kên crire nare. Pê me cumã mehkra pỳpỳm atajê na harkwa, quê mehkra kryjre itajê cunea to cô kam me awcapê, quê mehhi.

Pê Tewãw me cumã Mojxe xwỳ jarẽ

20 — Pê amcro ata na Mojxe ihpỳm, ne impejti. Pê hũm me

inxi ikrea kam me to ajrõ, pê ramã
ahna putwrỳ incrê.
21 Jirô pê mã ri cute me mehkra
curan catêjê cupate me to mõ, ne
põ pê me cuxi, pê nõ. Pê ma hacpỹ
mã me mõ, pê Ejit jõ pjê jõ pahhi
tuw pê Paro kra cahãj ita cato, ne
mõ, ne Mojxe pupu, ne cupỳ ne
ma to mõ, ne to ihkra.
22 Pê Mojxe, curia Ejit catêjê
jipôc ri ihkà. Pê Ejit catêjê Mojxe
mã cute me amji jahkre pej cunea
to hahkre. Pê Mojxe amji jahkre
pej, ne ihcakôc pej, ne hàpên pej
cati.
23 — Hamre, pê ramã ahna caku
cwarẽnta ne ihkàhtu. Ne pê
mehkjêjê me, mehkwỳ pê Ixaher
catêjê pupun prãm.
24 Ne pê ma hacpỹa mã mehkwỳ
wỳr amji jaxà. Ne me hõmpu, pê
Ejit catêjê nõ apu Ixaher catêjê nõ
to kêanre.
25 Pê Mojxe me hõmpu ne amji
mã: “Hamre, ita caxuw wa ha Ejit
catêjê nõ ita cura. Ita caxuw quê
ha me ikwỳ me ijàpên xà pupu,
ne me Pahpãm te ikujahêc me
ijahkre pej, ite Ejit catêjê te ame
to kên pê me caxàr xà na” hane.
Na pê ma me hỹrmã tẽ, ne Ejit
catêjê nõ ita cura. Ne pê Mojxea
me hamãr catê na amji to.
26 Pê apẽ pê Mojxe ma hipêr
Ixaher catêjê wỳr mõ. Pê ramã
mehkwỳa nõ me ajkrut ne ame
ajpu. Pê Mojxe me hõmpu, ne
ahna cupê ihkaj na. Pê ma me
hỹrmã cato, cute ajpẽn kam me
to impej prãmte. Ne me cumã:
“Pỳhàpà, ajwar me apê Ixaher
catêjê, ne ca ajpẽn to me akjê. Ne
ampo na mã ca ame ajpu?” hane.
27 — Pê apu mehkwỳ nõ to kên
to mõ ata ma apu Mojxe curê, ne
cumã: “Nee jũm te me ijõ pahhi
na axãm nare. Ca ame ijapackre
to mõ, ne ita ri ate me icukij xà
hamreare.
28 Xà ca ha pijamã ihnõ kam
ate Ejit catêjê nõ curan ata cuxà
icura?” hane.
29 Pê Mojxe kampa, ne cumã
hũpa pê ma acto, Mitij jõ pjê ata
wỳr. Ne curi cato, ne curia ihkrĩ.
Ne curia hikwa tuw, pê cumã
ihkra xũmre ajkrut ne cato. Ne
curia pê amji to ajpa, Mitij jõ pjê
kam.
30 — Ne pê pjê ata kam amji to
caku to cwarẽnta. Ne ajco apu
ipa, por põti kam me hamreare
ata ri, kẽnti catia japrỳ te Ihcuh-
hyt jõ kẽn ata kam. Hamre, pê
Pahpãm côjkwa pĩn cumã mem-
prar catê nõ na amji jahkre, ne
cumã amji to ajpẽ.
31 Pê Mojxe hỹrmã cato, ne xa,
ne cuhy pôc pupu, pê aprêj pôr
ata, ne nee caxàr nare. Pê cuhy
caxwãm pê Pahpãm mã imprar
catê nõ pupu. Pê higẽc ta, pê
hỹrmã ahtêp, cute hõmpun pej
prãmte.
32 Mã Pahpãm te cumã ihcakôc
ne cumã: “Hàpà, pa wa, ne ipê
me aquêtjê Pãm cati. Ne ipê
Aprãw me, Ixac me, Jaco Pãm
cati” hajỹr. Hamre, pê Mojxe
kampa ne hũpate apu ihtertet, ne
nee hipêr hõmpun nare.
33 — Hamre, pê Pahpãm cumã:
“Hamre, ita caxuw ca ate ipeaj to
ipej na, ijahkre pej. Cwỳrjapê ca
ha apar kà capa, ne apar cakrô
icuna mã xa. Wa ha ate ito impejti
na gahkre pej.
34 Ne ramã ite me ikra pê Ixaher
catêjê pupun. Mã Ejit jõ pjê kam
ame ipa. Mã Ejit catêjê ame to
kêanre, wa ite mencwỳr par, ne
me hỹrmã iwrỳc. Na wa ha Ejit
jõ pjê intête, mehkên ita pê me
capa. Ne caa, ca ha ita caxuw ma
me hỹrmã tẽ, Ejit wỳr” hane.
35 — Ne pom pê Pahpãm me
cumã Mojxe xãm ata pê ma Ixaher
catêjê ame curê. Ne pê amcro ata
na me Mojxe mã: “Pê nee jũm
me ijõ pahhi na axãm nare, ate
me ijapackre xà na. Ne nee ita ri
ate me icukij xà nare” hane. Pê

ahnaa Pahpãm me hõ pahhi na me cumã Mojxe xãm, pê cupê me hõ pahhi, ne cupê mehkên pê me to hapôj catê. Ita na pê côjkwa pĩn Pahpãm mã imprar catê harkwa kôt Mojxe xãm. Ne hamre, pê Mojxe Pahpãm jarkwa kôt hacpỹa mã Ejit jõ pjê wỳr cato.

36 Ne cupê me to cato. Ne pê carôt kôt rỳ jũ caxuw jũm te ampo pihho pupun nare atajê ton to hàhtôa to hàhtô. Ne pê harkwa to Ejit jõ pjê kam hàpên xà to, ne hanea ne côxwa japrỳ te Côxwatepti ata kam to. Jirô pê mã pê pjê caprỳhti ata kam, curia me amji to caku to cwarẽnta, ne curia cormã ame ipa.

37 — Pê Mojxe me panquêtjê mã ita jarẽ, ne me cumã: "Ỹhỹ, quê ha jũ caxuw Pahpãm me amã jũm te harkwa na me amã ihcakôc catê ata kujate. Quê ha me anõ capi, ne me anõ xãm, hàpên xà ita caxuw. Ahnaa mã pê ixãm he" hane.

38 Na pê Mojxe ajco Ixaher catêjê pê me panquêtjê to ipa, pjê caprỳhti ata kam. Ne côjkwa pĩn Pahpãm mã imprar catê me ajco ipa, por pê kẽnti japrỳ te Ihcuhhyt jõ kẽn kam xa, ne Mojxe mã ihcakôc ata me. Na pê Mojxe Pahpãm jarkwa pejti incwa, cute me cumã harẽn xà caxuw. Ne me cumã harẽ, ne ma me pamã ahna ihhôc.

Pê Tewãw me cumã menquêtjê kêanre na harẽ

39 — Na pê ma ame Mojxe curê, ne ma amempar caca. Ne ma hacpỹ mã Ejit jõ pjê wỳr me amji jaxàr prãm.

40 Hamre, pê Pahpãm mã Mojxe ihcakôc prãmte me cupê cato. Pê ma ihtõ kà japrỳ te Arãw wỳr me pra. Ne me cumã: "Ỹhỹ, jũ kam Mojxe pictor. Mãr cute Ejit jõ pjê pĩn me pajaprôr ne me pahto mõ, taa ri jũ kam ipictor. Arãw, me imã wakỳre te pahpãm cahàc krekà nõ to. Quê ha wakỳre te pahpãm cahàc krekà ita me ito ipa. Ne taa me pajamã" hane.

41 — Pê amji cunea mã me wakỳre to me pryti krahti pê me hõ pahpãm cahàc krekà ata to, ne me to cati prãmte, cumã mehcakôc pejti. Ne ajco me cumã pryre ihcura, cute mehkĩn prãmte. Ne wakỳre te pryti kra pê pahpãm cahàc krekà ata pyrên me hakryte ajco me cumã me hàkrun xà ita to.

42 Pê ma Pahpãm ame curê, ne me to tojnõ, mãr quê ha me taa amji mã mehkên ton to me ipa. Na pê amjia kôt amji mã caxêre to me hõ pahpãm cahàc. Na pê Pahpãm jarkwa na ihcakôc catê ita na me ahna ihhôc. Ne hõ kàhhôac kam pê ihhôc to hane he:

"Pỳhàpà, me apê Ixaher catêjê.
Rỳ pêa mã ca pjê caprỳ catihti ita kam ame apa, ne ramã ame apa xà ita kam me ana caku te cwarẽnta.
43 Xà ite pryre kĩn prãmte ca amehcura?
Hãpà. Hamreare, ca cormã atỳj me to ihcupan to me apa.
Ne ca cormã me akrãa kam ca me to amji kampa.
Hõhõ, ita cwỳrjapê pê ca amjia kôt amji mã me wakỳre to me apãm cahàc krekà itajê to me hàhtôa to me hàhtô.
Ne pê ca hanea ne me apãm cahàc japrỳ te Moroc ata mã me pryre itajê cura, cute ihcajpuaw prãmte.
Ne pê ca me apãm cahàc krekà ita cjên xà kam ajco me acjê, ne ma me to apa.
Ne pê ca hanea ne me apãm cahàc krekà japrỳ te Renpa pê caxêre pyràcti nõ ata pê ca me to.
Hõhõ, me akên xà itajê to, pê ca ajco me hajỹr to me apa.
Ita cwỳrjapê wa ha me ana me acurê xwỳn mẽ, ne me ato

mehkujate, Papirõn jõ krĩ jĩkjê wỳr ampỳa mã ata wỳr, quê ha ma me to mõ”
hane.
— Ita na pê Pahpãm jarkwa na ihhôc catê harkwa kôt ihhôc.
44 — Ne cormã ita jamreare kam, pê Pahpãm Mojxe mã, pê ampo kà to, cute me to amji kam hapac xà jũrkwa to. Pê Mojxe Pahpãm jarkwa ata na, ahnaa to. Pê me panquêtjê ajco ampo kà te Pahpãm jũrkwa to ame hy, pjê caprỳhti ata kam.
45 Ne hamre, ramã me ahna caku jàhtôa kam pjê ata mã me hàr xàa wỳr pê Mojxe xwỳ ihhi. Ne hamre, pê Jojuw xwỳ haxà na axà, ne ma me panquêtjê to hy, pjê ata wỳr. Por pê Pahpãm me cumã pjê jõr xà na to awjahkre ata wỳr. Ne pê ramã Pahpãm pjê ata kam mehkrĩ catêjê cunea japôj pa. Ne kam Ixaher catêjê jỹr, pê me haxà kam me xa. Pê ahnaa me hõ pahhi Tawi jõ amcro kam ahtwỳ. Pê cormã ampo kà te Pahpãm jũrkwa ata me cumã ahtwỳ ne ihcuhhê.

Pê Tewãw me cumã Tawi xwỳ jarẽ

46 — Ỹhỹ, pê Pahpãm pê Jaco jõ Pahpãm mã Tawi kĩnti. Pê Tawi, cute cumã ikre nõ impejti xãm prãmte ahna ahwỳ.
47 Ne pê Tawi kra japrỳ te Xarômãw ata pê ikre pyxwỳr catê, na pê cumã ikre xãm.
48 — Quê ha pijamã me pajõ Inxũ pê Pahpãm ne mehcunea jirôa pê cati ata, cute me hũhkra na me ikre xãm, ata kam ihkrĩ? Quê! Hamreare! Wỳr quê kam ihkrĩ! Me Pahpãm ata côjkwa kam ihkrĩ. Pê ramã harkwa na ihcakôc catê ita na ihhôc. Pê harkwa na ihhôc to hane he:

49 “Ipê me gõ Pahhiti pê Pahpãm.
Ne côjkwa kam ikrĩ xà, ne pjê kam
ri ipar pyxwỳr xà.
Ne côjkwa pĩn wa me ato ihimpej.
Xà ikre ita kam ikrĩ xà na mã ate
me imã ton?
Jũ wỳr ca me imã to, wa kam ikrĩ
ne kôt.
Hamreare! Wa nee ahna prãm
nare.
50 He pa pê wa ampo itajê cunea
to” hane.

51 — Hamre, he ramã me apê me panquêtjê pyràac, ne me akêanre! Ca nee me Pahpãm jarkwa par nare. Ne hanea ne ma apu amji tête me Pahpãm Carõ Pejti curê. Ne nee mehcakôc par nare.
52 Ne amjia kôt ate me amji kam me gapac xàa to ame amji kam gapac to me apa. Pê Pahpãm jarkwa na mehcakôc catêjê me panquêtjê mã amcro nõ na Pahpãm kra impejti cator na to awjarẽ, pê ca nee mempar nare. Ne atỳj me Pahpãm jarkwa na mehhôc catêjê atajê jipej. Ne pê jũm to awjahkre ata na, ihtỳj me pahwỳr iwrỳc. Ne Pahpãm kra pê cato, pê ca mehcura. Ahnaa mã pê Pahpãm ajpẽn harkwa na cumã ihhôc catêjê kujate, pê me panquêtjê me hipej he, ata na ca ate me Pahpãm kra ton, ne ate mehcuran.
53 Ne côjkwa pĩn Pahpãm mã imprar catêjê pê me amã harkwa ita jarẽ, pê ca nee ajte me gũpar nare — hane.

Tewãw tyc xà
Ruc 21.16-19; 23.46; Me Hàpên Xà 22.3-4; 22.20

54 Mã hamre, prohti kam te me Tewãw jũjarẽn xà ita par. Ne ame kam incryac to amencryc, ne kam mencryc xà to ame wa gyj.
55 Mã Pahpãm Carõ Pejti te Tewãw carôt to hipu tu, mã côjkwa wỳr irĩt, ne cute Pahpãm jàhcujro pejti pupun, ne hanea ne cute Jeju pupun, mã Pahpãm jĩkjê rũm xa, awpôc rũm.

56 Mã Tewãw te me cumã harẽn
to:
— Mẽr he. Wa itỳj côjkwa catac
pupu, ne itỳj me Ahàkà pê Jeju
pupu he, mã Hũm Cati jĩkjê rũm
xa, awpôc rũm — hajỹr.
57 Me ajkaam mã cute me hapac
jihê par, ne kỳj cati pêa mã ame
caràr, ne Tewãw wỳr mehprõt ne
cute mehpro.
58 Ne cute krĩ pê me to cator, me
ajkaam kẽn to kam me hũcapêr
kam mehtẽm, cute me to curan
prãmte. Mã mehhêj xi catêjê te
me hõ hitô kà caxàr, ne me jũm
tuwre japrỳ te Xawrô ata mã me
hõr, me hahkà na, cute me cumã
hamãr prãmte.
59 Ne cute kẽn to Tewãw curan
prãmte kam me to awcapê, mã
Jeju mã akij ne cumã amji jarẽn
to:
— Jeju, icarõ japrô — hane.
60 Jirô pê ihkõn krã na hỹr, ne
kỳj cati pêa mã caràr ne Pahpãm
mã:
— Cute ame ito kên itajê kam
acryc nare — hane. Hõ, cute
ita to ihcakôc to hajỹr ne ihtyc.
Mã ampeaj kam cama Xawrô mã
Tewãw curan na impej.

8

Pê Xawrô Jeju na mehkwỳ to kên

Me Hàpên Xà 22.4; 26.9-11

1 Mã amcro ata na, Krĩpinkrên
kam, cute me Jeju na mehkwỳ to
mehkên kam mehtẽm ne ame to
kêanre. Ne cute amehkwỳ incràn,
Krĩpinkrên pê. Mã mehkwỳ curia
Juta jõ pjê kam ame ipa, ne ma
mehkwỳ Krĩrĩtpej jõ pjê mã ame
incjêj, mã Jeju mã memprar catêjê
pit jàhhuc.
2 Mã me hũmre te Pahpãm to
me amji kam hapac catêjê atajê te
me Tewãw to me hapac xàhte me
amrã, ne cute me harêt.
3 Mã Xawrô te Jeju na mehkwỳ
to hamre prãmte, hãn ne ihtỳj
hõtpê ame ahna hàhcukjêr to ipa,
ne ikrea mã incjêj to ipa, ne me
hũmre pro, ne pyjê pro, ne me
hacjên xà mã me hacjê.

Pê Krĩrĩtpej kam me hũjarẽn pejti

Jowãw 12.24; Me Hàpên Xà 1.8

4 Mã ame ipicràn atajê pê Jeju
na mehkwỳ, ne mehcunea mã, pjê
cunea kôt ame Jeju jarẽn to me
ipa.
5 Mã ma Pirip Krĩrĩtpej wỳr
iwrỳc, ne curia mehkrĩ atajê mã
apu Jeju jarẽn to mõ.
6 Mã me hàhtôa ne cute me Pirip
jũjarẽn xà impar to impejti, ne
harkwa to cute hàpên xà ton ata
na me hõmpun.
7 Mã Pirip te me kam ampo
carõ kên atajê jàhtôa ne mentête
hapôj, mã ma me caràr to pra. Mã
cute me xwỳ me, me cukrã xà pec
catêjê jàhtôa ne hanea ne caprãr.
8 Mã mehcunea jakry pit,
Krĩrĩtpej kam.
9 Pê curia hũmre japrỳ te
Ximãw ata ihkrĩ, ne ampeaj kam
hũxy xi, ne amcro jàhtôa kam ajco
me to hy. Ne ihtỳj ajco amji to
cati prãm. Na pê Krĩrĩtpej catêjê
cunea Ximãw cati na amehcãmjĩ,
ne ampeaj kam amji mã me to
hane.
10 Ne ampeaj kam ajco me
kampa. Mehkà me, ahkrare me,
mehcunea ajco me kampa. Ne
ajco me ajpẽn mã:
— Ỹhỹ, ihhêj ne hũmre ita kam
Pahpãm carôt, ne ampeaj kam
cati, ne ihhêj ne Pahpãam pĩn ri
cator — hane.
11 Ampo na? Rỳ pêa mã ri
Ximãw ata mehkwỳ to hy na ri,
ihtỳj me kampa.
12 Mã hanea ne cute me Pirip
jũjarẽn xà impar, Jeju pê me
pahkritxwỳ na harẽn xà impejti
ata na. Mã Pirip te cute Pahpãm
himpej xà mã mencjêj na me
amji jarẽn prãmte, harkwa na
me hũmre me, pyjê me, cô kam

mehcumrãr, mã cute me Jeju te amji kam hapac xà pynãr.

13 Mã hanea ne, Ximãw te Pirip jũjarẽn xà impar, ne ihtỳj Jeju na mehkwỳ mã hàr prãm. Mã Pirip te cô kam ihcumrãr, mã cute hũnãr ne hũ na pire mã apu ihkôt ipa, ne hãn ne Pirip te harkwa to hàpên xà impejti ton to ipa atajê to amji mã ipikrar catia to ipa.

14 Mã Jeju jarkwa na cumã memprar catêjê, Krĩpinkrên kam ame ipa atajê, te me Krĩrĩtpej catêjê te hanea ne Pahpãm jarkwa par pejti na, cute me harẽn par. Mã ihtỳj Jeju na mehkwỳ mã me acjêj. Mã ma cute me Petrô me Jowãw kujahêc, Krĩrĩtpej wỳr.

15 Mã curi me cator, ne Pahpãm na me ahwỳ, quê Krĩrĩtpej catêjê te Jeju to amji mã mehhimpej atajê mã Carõ Pejti gõ.

16 Ampo na? Nee Pahpãm Carõ Pejti ata cormã mehwỳr iwrỳc, ne cute me cumã amji jõr nare. Mã ihtỳj Pirip te Jeju jarkwa na cô kam mehcumrãr.

17 Cwỳrjapê ri Petrô me Jowãw te me ahna hũ xir, ne me ahna Pahpãm wỳr, mã Pahpãm te me cumã Carõ Pejti jõr.

18 Mã Ximãw jũxy xi ata te Petrô me Jowãw te jũmjê atajê na hũ xir, mã mehkôt Pahpãm te jũmjê atajê mã Carõ Pejti jõr na me hõmpun. Ne ma me hỹrmã tẽ, ne ihpore to ame kampa, ne me cumã:

19 — Petrô me Jowãw, wa hanea ne me acarôt ita na prãm. Wa ha me amã ihporea gõ, ca ha me imã Pahpãm carôt gõ, mãr wa me acuxà jũm na ijũ xi, quê amji mã Pahpãm Carõ Pejti py — hane.

20 Mã Petrô te cumã harkwa to:

— Akên xà wỳr, ca gõ pore ita to tẽ! Mõrmõ ca amji mã: “Wa ha itỳj ihpore to Pahpãm carôt japrô” hane.

21 He nee ate me ijàpên xà jĩkjê to amji pytàr xà hamreare. Ne Pahpãm mã ate amji kam gapac xà hêj xi xà ita nee impej nare.

22 Nãmhã, ne ate amji kam gapac xà kên ita jicu, ne Pahpãm na ca ahwỳ, quê atête akên ita camẽ, ne akên ita to tojnõ ne amã to impej.

23 He ramã ate akên ita to amji krãhtu, na ca ajte me ijũ na apu ita kĩn, ramã ite me gahkre pej — hane.

24 Mã Ximãw te me cumã:

— He nãmri! Ca ma imã Pahpãm wỳ, quê nee ate me imã ampo kên jarẽn xà itajê nõ to, ito kên nare — hajỹr.

25 Mã Petrô me Jowãw te me cumã Pahpãm jarkwa jarẽn par, ne ma Krĩpinkrên wỳr cute me amji jaxàr. Ne pry kôt, Krĩrĩtpej jõ pjê kam ihtỳj me Pahpãm jarẽn pejti atajê jarẽn cràn to me mõ.

Pirip me Cupẽtycre
Ixaj 53.7-8

26 Mã côjkwa pĩn Pahpãm mã imprar catê Pirip wỳr iwrỳc ne cumã:

— To xa, ne ma Krĩpinkrên me Krĩhtỳj jõ pry kôt tẽ, por curi põti kam me hamreare, ata wỳr — hane.

27-28 Mã Pirip xãm ne ma ihtẽm pyrentu. Ne pea curi cator. Mã cupẽtycre nõ ita te Krĩpinkrên kam Pahpãm to amji kam hapac jirô pê, ma hacpỹa mã hõ pjê japrỳ te Cupẽtycre jõ pjê ata wỳr amji jaxàr. Ne pê hũmre ata pê pahhikwỳj catia japrỳ te Cantikwỳj ata tehcajpar catê, ne ajco cumã hõ pore jamã. Ne cawrô jõ kujti kam jỹ, ne apu ihkàhhôc ata cahyt. Ne ihkàhhôc ata pê Pahpãm jarkwa to ihcakôc catê japrỳ te Ixaj xwỳ, ata jõ kàhhôc, pê jỹ ne apu cahyt.

29 Mã Pirip te hõmpun, mã Pahpãm Carõ Pejti cumã:

— Tẽ ne cawrô jõ kujti wỳr acato — hane.

30-33 Mã Pirip ma hỹrmã ipicahur ne ahna cator. Ne cute cupẽtycre ata Ixaj xwỳ pê Pahpãm jarkwa to ihcakôc catê jõ kàhhôc to jỹ ne apu cahyt na kam hapac. Pê Pahpãm jũm capi ne to awjahkre ata na ri ihkàhhôc ata cahyt, ne cahyt to:

"Ỹhỹ, jũm ata pê pryre capônỹre pyràac, ne cupê carà cahàcre hôhti pyràac.
Mã ma ihcuran xà wỳr me to mõ, mã capônỹre mõ.
Me to mõ ne ame cupê ihhô ata jakep, mã aracri xa,
jĩkjê na ri jũm ita pê carà cahàcre hôhti pyràac, ne nee ihcakôc nare, ne aracri xa.
Mã cute me jũm ata to incrire, ne me kam mare mã cute me cuprãr tu, mã cute ihpahàm catia ne ipyr, ne apu ihpahàm.
Ne nee cute me jũm ata to impej nare, ne cute ame to kêanre.
Ne nee cormã ihkra nare kam, cute mehcuran, mã pjê kam cute amji to ipijapar xà ata jamre" hane.

Mã Pirip cumã:

— Hàpà, xà ca atỳj, pom ca apu ihkàhhôc cahyt ita kampa? — hane. Mã cumã:

— Quê, hamreare, wa itỳj cahyt ne nee impar nare. Ipê jũm te imã ihkôt harẽn xà nare ita kam, jũ mã wa ha ne hahkre pej? Ca ha pijamã imã to hahkre? Gapacta ne api ne icahê na jỹ, ne imã to hahkre — hane. Mã Pirip jàpir ne cahê na hỹr, mã cumã:

34 — Imã to hahkre, xà amji naa mã pê ihhôc? Nare xà ajteare mã jũm na pê ihhôc? — hane.

35 Mã Pirip te cumã Jeju jarẽn kam ihtẽm, ne cumã:

— Ỹhỹ, pom jũm ita nee mã jũm nare, Jeju jarẽn mã he, ne curmã wa ite me hõmpun — hane.

36 Ne ma ajwar me mõ, mã ihtỳj Pirip cumã to hahkre to mõ, ne pea cô jarare na me iwrỳc. Mã cupẽtycre ita Pirip mã:

— Cô he, hõmpu. Ne imã Jeju na mehkwỳ mã ixàr prãm. Ca pijamã caxuw icumrã? — hane.

37 Mã Pirip cumã:

— Ca ha ampeaj kam Jeju to amji mã ahimpej, ne mehkwỳ mã axàr prãm, wa ha itỳj caxuw acumrã — hane. Mã cumã:

— Ỹhỹ, wa ha itỳj amji mã to ihimpej, ne ampeaj kam ri cupê Crixtô pê Pahpãm kraa to ihkra, na wa itỳj ahna mehkwỳ mã ixàr prãm — hane.

38 Mã kujti to hàhhuc, ne ajwar cô mã me iwrỳc, mã pea Pirip te cô kam cupẽtycre ata cumrãr.

39 Ne cô pê me hàpir, mã Pahpãm Carõ Pejti te ma Pirip japrôr ne to tẽ. Mã cupẽtycre te nee hipêr hõmpun nare, ne ampeaj kam Jeju pyrên hakry, mã ma hõ pjê wỳr tẽ.

40 Mã ihprõt pê Pirip Axoti jõ krĩ kam cator. Ne ma Xexa jõ krĩ wỳr tẽ, ne pry kôt krĩ ihcuhhê atajê cunea mã Jeju jarẽn to mõ.

9

Xawrô pintuw xà
Me Hàpên Xà 22.6-11; 26.12-18

1 Ata jõ amcro kam ri Xawrô cormã Jeju na mehkwỳ curan prãm to ipa. Mã Tamatcô jõ krĩ kam hanea ne Jeju na mehkwỳ jàhtôa ne mehkrĩ.

2 Cwỳrjapê ri Xawrô ma Pahpãm mã mehcajrẽn catêjê jõ pahhi wỳr tẽ, ne cute ahna hàhwỳr, quê cumã cute Jeju na mehkwỳ pro xà na ihkàhhôc to, quê mehpro pa. Mã hõ pahhi te Tamatcô jõ krĩ kam Juta catêjê te me cuprõn xà kam me hõ pahhi

catêjê atajê mã ihhôc, quê me
cahyt, ne me Xawrô tehcajpa.
Ne me cupê Jeju na mehkwỳ
xũmre me, pyjê me, mehpro ne
me huwapre, ne ajpên Krĩpinkrên
wỳr me to pra. Hõhõ, pê me
caxuw mehcajrẽn catêjê jõ pahhi
mã ihhôc to hane, ne me cumã
cugõ.
3 Mã Xawrô na mehkwỳ ramã
Tamatcô jõ pry kôt, krĩ ata na me
hàhtêp tu, mã krã, côjkwa pĩn
ampo pràti ata te ahna ipixêr.
4 Mã Xawrô pjê kam ihpỳm, ne
cute côjkwa pĩn jũm ata par, mã
cute cumã harkwa to hajỹr:
— Xawrô, Xawrô, ampo na mã
ca apu ito kên to apa? — hajỹr.
5 Mã cumã:
— Me anõ mã ca? — hane. Mã
cumã amji jarẽn to:
— Ipê Jeju, mãr ca ate apu ito
kên ata!
6 To xa ne krĩ mã axà, quê ha
jũm amã ate ampo ton xà ata to
awjarẽ — hane.
7 Mã Xawrô na mehkwỳ xũmre
atajê cunea te amji mã me ipikrar,
ne me ipẽrkêt ne me ipẽrkêatre.
Ne ihtỳj cute me hõkre par, ne nee
cute me jũm pupun nare.
8 Mã pjê pê Xawrô xãm, ne
into catac, ne nee irĩt nare. Mã
cute me hũhkra na ipyr, ne ma
Tamatcô jõ krĩ wỳr me to mõ.
9 Mã irĩt nare na amcro incrê,
ne cama jỹ ne apu Jeju to amji
kampa, ne nee hàpàn nare, ne nee
ihkõm nare, ne cama jỹ ne apu
ajkampa.
10 Mã Tamatcô jõ krĩ ata kam
Jeju na mehkwỳ nõ ita ihkrĩ, ne
haprỳ te Anana. Ne irĩat kam
cute Jeju pupun, mã cumã akij ne
cumã:
— Anana — hane. Mã cumã:
— Ampo? Ita ri wa xa — hane.
Mã cumã:
11 — Apu amji mã ahcuprõ ne
ma Juta jũrkwa wỳr pry cuhtacti
ata kôt tẽ. Curia ri, por pê Krĩjara
kam Xawrô ihpỳm ata jỹ, ne apu
imã ihcakôc.
12 Ne cute irĩat kam amji na
apê Anana pupun, mã hỹrmã hàr
ne cute into na cumã hũ xir, mã
hacpỹa mã irĩt. Na ca ha caa tẽ,
ne Xawrô na gũ xi ne caprã —
hane.
13 Mã Anana cumã:
— Ijõ Pahhiti, ramã mehcunea
te me imã hũmre ita te Krĩpinkrên
kam ampo cunea to kên ata na
me harẽn, ne cute ame akwỳ to
kêanre.
14 Ne cute mehcajrẽn catêjê jõ
pahhi kwỳ jõ kàhhôc pyr, ne ajpên
to tẽ, Tamatcô jõ krĩ wỳr, cute me
akwỳ te, ate mehtehcajpar xà na
me awỳr atajê jacjên prãmte —
hane.
15 Mã Pahhiti pê Jeju te Anana
mãn, ne cumã:
— Wa ite amji mã hũmre ata
te ijarkwa na imprar catê na capi
ne ahna hãm, mãr quê ijarkwa
na mehcahkrit me, me cupê pahhi
cati me, Juta catêjê mã ihcakôc.
16 He wa ha pa Xawrô mã ijàpên
xà to hahkre, quê ha imã apê. Ne
icwỳrjapê cupê cute amji na ihkên
xà cunea pupun catê — hajỹr.
17 Mã ma Anana mõ ne ikre mã
hàr, ne cute Xawrô na hũhkra xir
ne cumã:
— Itõ Xawrô, pom ate pry kôt
Pahhiti pê Jeju pupun ita te ri
ajpên awỳr ikujahêc, ca hacpỹa
mã rĩt, quê hanea ne Pahpãm
Carõ Pejti carôt ato hipu — hane.
18 Mã ampo pê tep kà pyràcti ita
into pĩn cumã ihpỳm, mã hacpỹa
mã irĩt pyrentu. Hamre, ita jirô pê
mã ri Xawrô xãm, mã Anana te cô
kam ihcumrãr.
19 Mã hàpàn jirô pê, hacpỹa mã
ihtỳj taa to ihtỳj. Ne cute amji
to amcro jàhtôa Jeju na mehkwỳ
kam, Tamatcô jõ krĩ kam.

Pê Xawrô Tamatcô jõ krĩ kam apu mõ

20 Xawrô te Jeju na mehkwỳ
na amji ton, ne Juta catêjê te

me cuprõn xà kam, ihcakôc kam ihtẽm pyrentu, ne cute me cumã:
— Jeju pê Pahpãm kraa to ihkra — hajỹr.
21 Mã mehcunea te me Xawrô par, ne amji mã me ipikrar, ne me ajpẽn cukij to:
— Pỳhàpà, mãr hũmre ita pê Krĩpinkrên kam Jeju na mehkwỳ curan catê ta? Pom hãn ne Jeju na mehkwỳ pro ne mehcajpre, ne ma hõ pahhi cati wỳr me to ipa prãm ita? Taa mã ri cator — hajỹr.
22 Mã Xawrô amcro cunea kam me cumã carôt tỳaj kam hũjarẽn to ihcuhhê tu. Ne cute hũjarẽn to:
— Ỹhỹ, por pê rỳ pêa mã Pahpãm Crixtô cator xà na to awjahkre ataa ri cator, ne cupêa ri Jeju — hajỹr. Ne cute Juta catêjê pê Jeju na mehkwỳ nare atajê mã caxwãm catia mã Jeju jarẽn. Mã nee jũm te cumã jũ mãn nare, ne aracri mehkrĩ.
23 Mã ahna amcro jàhtôa jirô pê Juta catêjê te amji na me cuprõn, ne Xawrô curan na me ajpẽn par.
24 Mã Xawrô te amcro me caxwa cunea kam, krĩ cati jõ kwỳc jarkwa mã me hikaj ne mehcuran prãm na, cute me hahkre pej.
25 Mã caxwa ata kam, Jeju na mehkwỳ kwỳ te kàhà catia kam Pawrô jỹr, ne ma krĩ pê, kẽn te kwỳc catia ata pê me to iwrỳc.

Pê Xawrô Krĩpinkrên kam apu mõ
Carati 1.15-24

26 Mã Xawrô ma Krĩpinkrên wỳr tẽ, cute curi Jeju na mehkwỳ mã hàr prãmte. Mã Jeju na mehkwỳ ma ame hũpa. Ne nee mempar nare, ne nee cupê Jeju na mehkwỳ na, cute amji mã me to hajỹr nare.
27 Mã Parnap te Xawrô tehcajpar, ne ma to mõ, ne cute me to cuprõn, ne Jeju jarkwa na memprar catêjê mã Xawrô jarẽn, cute me hahkre pej prãmte. Ne cute me cumã Xawrô te pry kôt Pahhiti pê Jeju pupun, mã cute cumã ihcakôc na harẽn. Ne hanea ne Parnap te Xawrô Tamatcô jõ krĩ kam Juta catêjê mã, Jeju jarkwa to ihcakôc tỳaj na me cumã harẽn.
28 Jirô pê mã ri Xawrô te Krĩpinkrên kam me hũnãr, ne ma mehkôt mõ, krĩ cunea kôt, ne caxwãm catia mã apu Jeju jarẽn to mõ.
29 Mã Xawrô me, Juta catêjê kwỳ pê Crec jarkwa to mehcakôc catêjê me, me ajpẽn mã me Jeju jarẽn xà atajê to me ajpẽn mã me harẽn to me mõ. Ne ihtỳj me Xawrô curan to prãm.
30 Mã Jeju kam ajpẽn to mehkjêjê te ahna mempar, ne ma Xexa jõ krĩ wỳr me Xawrô japrôr. Ne ma Krĩjara jõ krĩ wỳr mehkujahêc.
31 Mã Jeju na mehkwỳ, Juta jõ pjê me, Hĩpôjajo jõ pjê kam, me ipinkrên, ne hanea ne Krĩrĩtpej jõ pjê kam, mehcunea pinkrênti. Mã nee jũm te ame to kên nare. Ne pê ajco me ajcamẽ, ne me hàhtô, pê Pahpãm Carõ Pejti me to ihtỳj, na pê mehcunea ajco me Pahhiti pê Jeju kampa, ne amji mã me hũpa.

Pê Petrô Rita jõ krĩ me Krĩmpejre jõ krĩ kam apu mõ
Me Hàpên Xà 3.1-10

32 Mã Petrô ihtỳj pjê cunea kam apu mõ, ne amcro nõ na ma Rita jõ krĩ wỳr tẽ, cute curi Jeju na mehkwỳ amehkrĩ atajê pupun prãmte.
33 Ne cute hũmre haprỳ te Enêj ata cukrã xà peacre, ne nee ipa nare ata cajpar. Pê ramã Enêj ata hikwa xà ata kam ahna caku ôjtô.
34 Mã Petrô te cumã harkwa to:
— Enêj, quê ha Jeju acaprã, ca ha axãm pyrentu, ne gikwa xà to ahcuprõ — hajỹr. Mã Enêj xãm pyrentu.
35 Mã Rita jõ krĩ ata me, põ japrỳ te Xaron jõ pjê kam mehkrĩ atajê te me ampo ton xà ata pupun, ne ma Jeju na mehkwỳ wỳr me ipipkjêr, ne cumã me hàr.

36 Mã Krĩmpejre kam Jeju na
mehkwỳ nõ cahãj ihkrĩ ata japrỳ
te Tapita Caràhkwỳj, ne Crec
jarkwa na haprỳ te Torca, ne am-
cro cunea kam hõtpê me cumã
ampo pej pit ton to ipa, ne me
cupê hamreare atajê tehcajpar to
ipa.
37 Ne amcro ata na Caràhkwỳj
xà, ne ihtyc. Mã cute mehcuhhõn
ne mehcũmpej, ne ma kỳj pê ikre
caxwỳn kam me hir.
38 Mã Jeju na mehkwỳ te me
Petrô te Rita jõ krĩ kam apu mõr
na me harẽn par. Pê Krĩmpejre
me ajpẽn na pire mã krĩ ata xa,
na ri cute Petrô japrôr to hỹrmã
me hũmre to ipijakrut ne mehku-
jahêc. Mã me tẽ, ne hỹrmã me
cator, ne me cumã:

— Ỹhỹ Petrô, ate amji kam
gapac xàa to Krĩmpejre wỳr atẽm
pyrentu — hane.

39 Mã apu Petrô jàhcuprõn, ne
ma me pra. Ne curi me cator, mã
cute me haprôr ne ma kỳj pê, ikre
caxwỳn wỳr me to mõ. Mã me
cahãj wej pijapit atajê cunea Petrô
na me ipixêr, ne ame amrãhti.
Ne me Caràhkwỳj te apu ihtĩr ne
mõr reria mã, hitô kà ton atajê
jahkre, ne mehkà kwỳ jahkre, ne
ame amrã.
40 Mã Petrô te ikre caxwỳn pê
mehcunea cator, ne ihkõn krã na
hỹr, ne cute Pahpãm mã ihcakôc,
ne Caràhkwỳj tyc wỳr ipipkjêr ne
cumã:

— Caràhkwỳj, to xa — hajỹr.
Mã into catac, ne cute Petrô
pupun ne hỹr.
41 Mã Petrô te Caràhkwỳj jũ na
ipyr ne hãm na ihtehcajpar, mã
hãm. Mã cute Jeju na mehkwỳ
cunea me, me cahãj wej pijapit
atajê mea mã ahna hàhwỳr, ne
cute me hũhkra mã cahãj tĩar na
haxàr.
42 Mã me harẽn pejti ita
Krĩmpejre cunea kôt ipicràn, mã
me hàhtôa ne ihtỳj me Jeju to amji
mã mehhimpej.
43 Mã Petrô curia ampo kà
cajror catê japrỳ te Ximãw ata
jũrkwa kam hàhhuc, ne curia
cute cahê na amji to amcro jàhtôa.

10

Petrô me Coner
Ruc 7.1-10

1 Ỹhỹ, pê Xexa jõ krĩ kam,
Krĩrĩtpej jõ pjê kam, hũmre ihkrĩ
ata japrỳ te Coner. Ne cupê
krãhtare catêjê to ihhimpej catê.
Pê Prytikra jõ pjê pê Roman catêjê
jõ pjê rũm cato. Ne cupê mehc-
ahkrit atajê nõ, ne nee cupê Juta
catêjê nõ nare.
2 Ne pê ihtỳj ajco mehkra mea
mã, Pahpãm to me amji kampa,
ne me cumã Pahpãm kĩn. Ne ajco
me Juta catêjê pê hamreare atajê
tehcajpar to catia to ipa, ne ajco
Pahpãm mã mehcakôc.
3 Ne amcro nõ na, pyt pejti kam,
Coner te irĩat kam Pahpãm mã im-
prar catêjê nõ pupun, mã côjkwa
pĩn cator ne hỹrmã hàhtêp ne
cumã:

— Coner — hane.
4 Mã cute Pahpãm mã imprar
catê nõ ata cupa kam hõmpun, ne
ihcukij to:

— Ampo, Pahhi? — hajỹr. Mã
cumã:

— Ỹhỹ, Pahpãm mã ate amji
kam gapac xà jahkre pej, ne
ate me cupê hamreare atajê mã
ampo pejti ton na, cute ato amji
japackre. Cwỳrjapê ri apyrên
Pahpãm jakry.
5 Ne hamre, ita caxuw me jũm
xũmre kujate, Krĩmpejre wỳr,
quê hũmre japrỳ te Ximãw Petrô
ata japrô.
6 Por ampo kà cajror catê japrỳ
te hanea ne Ximãw ata jũrkwa
kam ri hàhhuc, côxwa cahê na —
hane.
7 Ne ma Pahpãm mã imprar catê
tẽ. Mã Coner te me hàpên catêjê

to ipijakrut, ne hanea ne krãhtare
nõ pyxit ne me cumã hàkjêr. Ne
krãhtare ita pê Coner tehcajpar
catê, ne ihtỳj Pahpãm to amji kam
hapac to ipa.
8 Ne Coner te me cumã hũjarẽn
xà caxuw, cute ampo pupun
atajê cunea jarẽn. Ne ma cute
Krĩmpejre wỳr mencrê itajê ku-
jahêc, mã ma me pra.
9 Mã Krĩmpejre kam, amcro nõ
na, ramã Petrô krã cajpuw pyt jỹ,
mã ikre jimoc na, cute Pahpãm
mã ihcakôc prãmte hàpir, ne
Pahpãm mã ihcakôc. Mã ramã
Coner te Petrô wỳr mehkujahêc
atajê Krĩmpejre na me hàhtêp.
10-11 Mã ramã Petrô mã prãm,
mã ihtỳj ampo krẽr prãm. Mã
cormã ame hõ toan kam, mã Petrô
te irĩat kam côjkwa kre pupun.
Mã cupê cupẽhkàhti, ne catia to
cati, ne hõxwahhi te cwat na hê,
mã kỳj rũm, côjkwa pĩn ahpar mã
ajpên mõ.
12 Ne cupẽhkà ita caxwãm pê
cute ampo pryre cunea pupun.
Mã kam ampo pryre cunea, ne
kam ampo kên pjê kam cajõhjõt
to ipa ita, ne kam ampo pryjara.
13 Mã Pahpãm Petrô mã:

— Petrô, to xa ne ampo cura, ne
krẽ — hane.
14 Mã cumã:

— Pỳhàpà, ijõ Pahhiti! Jũ wỳr
wa amji mã hamã ne ampo kên ita
nõ krẽ. Wa rỳ jũ caxuw ite ampo
kên krẽr nare ita kam — hane.
15 Mã Pahpãm hipêr cumã:

— Wa jamã ne ampo pej na
harẽ, ca nee hipêr ihkên na harẽn
nare — hane.
16 Hamre, cute cumã ihcakôc
to incrê. Jirô pê mã ri cute
cupẽhkàhti ita to hacpỹa mã
côjkwa wỳr amji jaxàr.
17 Mã Petrô cama apu irĩat kam,
côjkwa kam cute ampo pupun xà
atajê to amji japackre to mõ, ne
amji mã:

— Pỳhàpà, ampo to mã Pahpãm
apu imã hahkre? — hane. Mã
pyt jỹr xà ata kam, Coner te me
hũmre kujahêc atajê harkwa mã
me hàhhuc. Ne cute me Ximãw
pê pryre kà cajror catê ata jũrkwa
na me hàhcukjêr.
18 Mã cute me cumã harẽn, mã
ma hũrkwa ri me cator, ne cute
ikrea kam, me jũm ita mã hàkjêr,
ne me jũm ata cukij to:

— Xà ajkĩ ita ri mã hũmre japrỳ
te Ximãw Petrô ata jàhhuc ne apu
mõ? — hane.
19 Mã Petrô cormã apu cute
ampo pupun xà ata to amji
japackre to mõ. Mã Pahpãm Carõ
Pejti cumã:

— Awpa! Ita ri me hũmre incrê,
ne ame ana hàhcukjêr to me ipa.
20 Apu ahcuprõ ne wrỳ, ne
mehkôt mõ. Nee ca apu gũpar
nõ nare, ne nee ame hũpa nare.
Ampo na? Itea wa awỳr mehku-
jahêc — hane.
21 Mã Petrô wrỳc, ne me hũmre
atajê mã:

— Xà ina ca ame ahcukij? Ampo
wỳr mã ca ita ri me mõ? — hane.
22 Mã me cumã:

— Ỹhỹ, pahhi Coner te ri awỳr
me ikujahêc. Ne Coner ita peaj,
ne cupê Pahpãm to amji kam
hapac catê impeaj, mã Juta catêjê
cunea me kampa. Mã Pahpãm mã
imprar catê côjkwa pĩn cator, ne
apu cumã ana awjahkre, quê ana
ahwỳ, ca hũrkwa ri acato, quê
akampa, ate cumã ampo jarẽn xà
atajê na — hane.
23 Mã Petrô te me hũmre atajê
mã me hàr na hũjahkre, mã me
hàr, ne caxwa ata kam cahê na
me hàhhuc. Mã me ahna apẽ,
mã ame hàhcuprõn, ne ma me
mõ. Mã Jeju na mehkwỳ kwỳ,
Krĩmpejre kam mehkrĩ atajê,
hanea ne mehkôt me mõ.
24 Me mõ ne me ahna apẽ nõ
ma Xexa jõ krĩ kam me cator. Mã
ramã Coner te mehkjêjê me, me

hõ ikwỳ nõ peaj catêjê me, me
hator, mã ramã cute me cuprõn
ne me Petrô jikaj.
25 Mã ramã Petrô to me mõ,
mã hàr, mã Coner mõ ne cute
ihcajpar, ne cuna mã ihkõn krã na
hỹr.
26 Mã Petrô te hacpỹa mã hãm
ne cumã:
— To xa, nee mã ipê Pahpãm
nare. Ampo na? Hanea ne ipê me
axũmre nõa wa — hajỹr.
27 Mã Petrô apu Coner mã ih-
cakôc jirô pê mã, ma ikre mã me
hàr. Mã me hàhtôa te me cuprõn
tu curi.
28 Mã mehcunea mã awjarẽ, ne
me cumã:
— Ramã me amã Juta catêjê te
amji kam hapac xà jahkre pej. Ne
jũ wỳr quê mehcahkrit itajê me,
me cuprõ ne me ajcacwa. Ne
Pahpãm te quêt imã mehcunea to
hahkre to hajỹr he, wa nee amji
kĩnte hipêr jũm kên me, ihtũm na,
to amji kam ijapac nare. Ita to ri
Pahpãm te curmã imã hahkre.
29 Na ca ate me ina gàhwỳr,
wa ajpên ite amji kam ijapac xà
impejti na prãm to wa mõ. Na wa
itỳj amji jahkre pej to prãm, ampo
na mã ca ate me ina gàhwỳr? —
hane.

Pê Coner Petrô mã amji jarẽ

30 Mã Coner te Petrô mã ih-
cakôc, ne cumã:
— Ramã ina amcro incrê, wa
ita ri ijũrkwa kam jỹ, ne pyt pejti
kam apu Pahpãm mã icakôc. Mã
ihprõt pê hũmre ita te ihkà jakati
ihpràti ita to ihkà, ne icuna mã
cator, ne cute imã hũjarẽn to:
31 — "Coner, Pahpãm te acakôc
xà impar, ne cute ato amji
japackre, ca ate me cupê ham-
reare atajê mã cute ampo na ih-
prãm ata jõr na.
32 Ne me jũm kujate, Krĩmpejre
wỳr, quê me jũm xũmre japrỳ
te Ximãw Petrô ata japrô. Ne
Ximãw nõ apê ampo kà cajror catê
jũrkwa kam ri hàhhuc, côxwa
cape na" hane.
33 Na wa ite ana ijàhwỳr
pyrentu. Mã ate to hamãrti mã,
ne ajpên tẽ ne acator, ne ahnaa
ri impeaj to impej. Ne hamre,
ramã mehcunea te me cuprõn,
Pahpãm cuna mã. Ne Pahpãm
te amã harẽn ne amã to hahkre
atajê par prãmte, wa ramã ite me
cuprõn. Na ca ha ate impar xà ata
jarẽ, wa me akampa — hajỹr.

Pê Petrô me cumã hũjarẽn capô
Roman 2.7-11; 1 Timot 2.1-6

34 Mã Petrô me cumã:
— Ỹhỹ, he ita caxuw Pahpãm
mã mehcunea pipẽn pit na imã
hahkre pej. Pahpãm te ramã
cumã mehcunea kĩn pipẽn pit to
imã hahkre, na ri imã hahkre pej.
35 Ampeaj kam, quê ha pjê
cunea kam jũmjê mã Pahpãm kĩn,
ne me cumã kam hapac prãm, quê
ha Pahpãm jũmjê atajê pupu, ne
ihtỳj jũmjê atajê na amji capa.
36 Ne ramã cute me ikwỳ pê Juta
catêjê me, me pahcunea mã Jeju
kujahêc, me pahcarĩcti prãmte.
37 Ne ramã ate me Jeju jarẽn
pejti ita par, ne me hahkre pej,
por pê Jowãw ajco Jeju pê me
pahcunea jõ Pahhiti na me cumã
harẽn to ipa, ne cô kam ajco
mehcumrã. Ne pê Jeju Naxare jõ
krĩ pĩn cato, ne ajco mehcunea mã
ihcakôc to ipa, Hĩpôjajo jõ pjê me,
Juta jõ pjê kam.
38 Ỹhỹ, pê Pahpãm Jeju mã Carõ
Pejti me carôt tỳjti gõ. Pê Carõ
Pejti jarkwa kôt ajco hàpên xà
impejti ton to apu ipa. Ne ajco
Pahpãm jarkwa kôt mentête me
curê xwỳn carõ kên to pôj to ipa.
Atajê na ramã me amã hahkre pej.
39 — Mã me ikwỳ te Krĩpinkrên
me ipu na krĩ kwỳ atajê cunea
kam, cute ampo ton xà atajê cunea
na me hõmpun.
40 Mã cute pĩ na me inxôr, mã
kam ajêt, ne ihtyc. Mã cute me

harêt, mã ahna amcro incrê, mã Pahpãm te hacpỹa mã to ihtĩr, ne ma me iwỳr ihkujahêc.

41 Wa me pa pit te me hõmpun, mã nee mehcunea te me hõmpun nare. Mã cute hacpỹa mã ihtĩr jirô pê me pa pit mã amji to ipipẽ, ne me icape na hàpàn ne ihkõm, wa ite me hõmpun.

42-43 Ne ampo na ri Jeju me iwỳr cator? Pahpãm te mam me icapi, ne me ito caprãr, ite mehcunea mã Jeju pê me pahkritxwỳ na harẽn to ipa xà caxuw. Ne hanea ne cute Jeju to me pahcukij ne me pahto ipicokjêr catê na hãm na, me cumã harẽn xà na amji na me icapi. Pê rỳ pêa mã Pahpãm jarkwa na mehhôc catêjê ajco Jeju jarẽn to ame ipa, ne me harẽn to:

"Ỹhỹ, quê ha ihtỳj amcro nõ na jũm me awỳr cato.
Ca me akên jicu, ne hỹrmã me apkjê, ne me kampa, mãr quê ate me to kên atajê to tojnõ ne hicu, ne me ana amji capa" hane.

— Ita na pê Pahpãm jarkwa na mehcakôc catêjê rỳ pêa mã mam Jeju to mehcakôc. Ne Pahpãm te Jeju to me pahcukij catê. Ne taa mã quê ha amcro nõ na me pahpupu ne cormã me pahcunea tĩr itajê me, ramã me pahtyc itajê mea mã me pahcukij. Me pahtĩar kam, pahte me ampo kên ton, ne pahte me ampo pej ton ata na, me pahcunea cukij, cute me pajahkre pej prãmte. Ne ite me amã ita jarẽn xà caxuw ri Pahpãm te me ipyxwỳr — hane.

Pê mehcahkrit hanea ne me Pahpãm Carõ Pejti incwa

44-46 Mã Petrô cormã apu ihcakôc, ne apu ita jarẽ, mã Pahpãm Carõ Pejti me hipôc ri hàr. Ne cute, por me Petrô kam hapac atajê cunea mã amji jõr. Mã mehcunea te me to ihcakôc kam ihtẽm. Ne Pahpãm cati ne impej na me harẽ. Ne me harkwa pihho cunea to mehcakôc. Mã cute me Krĩmpejre pĩn, Juta catêjê kwỳ pê Jeju na mehkwỳ te Petrô pynãr atajê to amji mã me ipikrar. Ne me ajpẽn mã:

— Pỳhàpà, xãmte Pahpãm te hanea ne mehcahkrit itajê mã Carõ Pejti jõr? — hane. Mã Petrô te mehcunea mã harẽn to:

47 — Hanea ne mehcahkrit itajê te ihtỳj me Pahpãm Carõ Pejti incwỳr to hajỹar xà, pom pê cu me cumam me cucwa he. Xà quê ha ajkĩ jũm cô kam me cumrãr tête mehcahpêrta? Hãpà! — hajỹr.

48 Ne cute cô kam, Jeju jarkwa kôt, mehcumrãr na me cumã harkwa hyr. Mã harkwa kôt cute mehcumrãr. Jirô pê mã cute me, Petrô te hipêr me cahê na amji to amcro nõ kujahêc prãmte, me ahna hàhwỳr. Mã curia me cahê na hàhhuc.

11

Pê Petrô ampo na amji jarẽ
Me Hàpên Xà 10.1-48

1 Mã Juta jõ pjê kam Jeju jarkwa na memprar catêjê atajê te Coner me, mehkra pê mehcahkrit atajê te hajỹar ne Pahpãm jĩkjê rũm me hàhhuc ne mehkwỳ mã mehcunea xàr na cute me harẽn par.

2 Mã Krĩpinkrên kam Petrô cator. Mã Jeju na mehkwỳ te me Mojxe xwỳ kam me hapac prãm atajê te me Petrô cukij, ne me cumãn to:

3 — Pỳhàpà, ca mehcahkrit itajê kam gàhhuc ne me cape na gàpàn, ita na ihkaj na! Rỳ pêa mã pê Pahpãm Mojxe xwỳ to ihhimpej, ne me pamã awjarẽ, cu nee mehcahkrit atajê cape na ame papa nare — hane.

4 Mã Petrô te cumã kat kam
ampo cunea ton atajê na, me
cumã amji jarẽn to impejti partu,
ne me cumã:
5 — Ỹhỹ, wa Krĩmpejre kam
apu ipa, ne Pahpãm mã icakôc,
ne irĩat kam ite ampo pupun. Ne
ampo ita pê cupẽhkàhti pyràac,
ne côjkwa pĩn iwỳr iwrỳc. Ne
hõxwahhi te cwat itajê na hê,
wa ite ihcunea kam apẽhti na
hõmpun.
6 Ne kam irĩt, ne ite kam ampo
pryre cunea pupun. Hõmpry
tàmre me, ampo kên pjê kam
cajõhjõt to ipa ita me, pryrejara
me, ite ihcunea pupun. Pom
pê hanea ne Pahpãm mam ampo
pryre kur tête me pamã atajê, wa
ite hõmpun.
7 Ne ite côjkwa rũm jũm jõkre
par, mã imã: "Petrô, to xa ne atỳj
ampo cura ne krẽ" hane.
8 — Wa cumã: "Pahhiti, jũ wỳr
wa amji mã hamã ne me iquêtjê te
me imã ampo kên cawpa xà itajê
nõ krẽ. Wa rỳ jũ caxuw ite ampo
kên krẽr nare ita kam" hane.
9 — Mã hipêr côjkwa pĩn imã:
"Wa jamã ne ampo pej na harẽ,
ca nee hipêr ihkên na harẽn nare"
hane.
10 Ne cute imã harẽn to incrê,
mã cupẽhkà te hacpỹa mã amji
jaxàr, côjkwa wỳr.
11 — Me ajkaam mã Xexa jõ krĩ
pĩn, cute iwỳr me hũmre to incrê
ne mehkujahêc atajê me cator.
12 Mã Pahpãm Carõ Pejti te, ite
pa nare to imã ihcakôc, ne iku-
jahêc, wa ma mehkôt Xexa jõ krĩ
wỳr mõ. Ne cute me xêj itajê pê
Jeju na mehkwỳ Krĩmpejre kam,
ne hanea ne ma me ikôt me mõ.
Wa me icunea curi me icator, ne
Coner jũrkwa mã me ixàr.
13 — Mã Coner te me imã côjkwa
pĩn Pahpãm mã imprar catê te
hũrkwa kam cumã amji pẽr, ne
cumã hũjarẽn na me imã harẽn.
Cute cumã hũjarẽn to: "Hàpà,
Krĩmpejre wỳr jũm kujate, quê tẽ
ne hũmre japrỳ te Ximãw Petrô
atajaprô.
14 Quê cato, ne me acunea te
Pahpãm to kên jahpan xà na, me
akên catia mã me axàr xà ata
pê, cute me apytàr xà to me amã
hahkre" hajỹr. Hõ, Coner te me
imã hũjarẽn to hajỹr.
15 — Na wa ite me cumã Jeju
jarẽn kam itẽm. Ne cormã ite
icakôc kam itẽm, mã por pê mam
Pahpãm Carõ Pejti me pahwỳr
wrỳ, ata na ri me pahcuxà me
hỹrmã iwrỳc.
16 Na wa ite, pom pê Pahhiti
Jeju me pamã hũjarẽn to: "Ỹhỹ,
pê Jowãw pê cô kam me acumrãr
catê. Ne Pahpãm quê ha jũ caxuw
me amã Carõ Pejti kujate, quê ha
taa amji carôat kam me acumrã"
hane ata to, ite amji japackre
pyrentu.
17 Pom pê mam Pahpãm me
pamã Carõ Pejti gõ, ata cuxà
hanea ne cute mehcahkrit mã
Carõ Pejti jõr. Ne Pahpãm te me
cumã hõr ita kam, jũ wỳr wa
Pahpãm cuna mã ikên to amji
kampa — hane.
18 Hõ, Petrô te me cumã hũjarẽn
to hajỹr, mã mehcunea te me kam
hapac, ne me cumãn jicu, ne ramã
ajtea mã me, ne ampeaj kam cute
Pahpãm pej na me harẽn kam to
ihtẽm. Ne cute me hũjarẽn to
hajỹr he:
— Tahnaa mã, Pahpãm te hanea
ne mehcahkrit to impeaj to impej.
Na quê ha mehkên ton jicu, ne
Pahpãm mã me amji jarẽ, quê ha
cute me to kên atajê cunea jicu
ne to tojnõ. Na quê ha hanea ne
Pahpãm cahê na ame ipa rohnỳtti
mã — hajỹr.

Jeju na mehkwỳ Antijoc jõ krĩ kam
Me Hàpên Xà 4.36-37

19 Ỹhỹ, Tewãw curan xà jirô pê
mã cute me Jeju na mehkwỳ to

kên kam mehtẽm. Mã Jeju na mehkwỳ ma amehcahkũm ne ame ipicràn. Ne ma Kuhkũmtyc jõ pjê wỳr me pra, mã itajê ma Xipre jõ pjê wỳr me pra, mã itajê ma Antijoc jõ krĩ wỳr me pra. Ne cute me cupê Juta catêjê mã pit mã me Pahpãm jarkwa jarẽn, ne nee mehcahkrit atajê mã harẽn nare.

20 Mã pom pê Xipre jõ pjê me, Xiren jõ krĩ pĩn me cato atajê kwỳ kwỳ, ma Antijoc jõ krĩ wỳr me pra ne me cator. Ne cute ajtea mã hanea ne mehcahkrit mã Pahpãm jarkwa jarẽn, ne me cumã Jeju pê me pahkritxwỳ jarẽn xà impejti jarẽn.

21 Ne mehkwỳ atajê pê Pahpãm Carõ Pejti me cumã amji gõ, mã carôat kôt ame ipa. Cwỳrjapê ri me hàhtôa ne cute mempar, ne hỹrmã me ipipkjêr.

22 Mã ma me harẽn picràn, ne ma Krĩpinkrên kam cator, Jeju na mehkwỳ te cuprõn xà kam, na ri ma cute me hỹrmã, Antijoc jõ krĩ wỳr Parnap kujahêc.

23 Mã Parnap curi cator, ne cute Pahpãm te me to impejti, ne cute Pahpãm te me ahna amji caxàr, mã ampeaj kam me hakry na me hõmpun. Ne cute ita kam me to incrà tu to mehcunea japackre, mãr quê me Pahpãm kampa, ne cute me amji kam me hapac xà cunea to me Pahpãm caca xà pynã.

24 Ỹhỹ, pê Parnap ita pê hũmre impejti, ne pê Pahpãm Carõ Pejti cumã amji gõ ne amji jõrtu, na pê hãn ne Jeju to amji mã ihhimpej to tỳj. Ne incwỳrjapêa ri me hàhtôa ne Pahpãm wỳr me ipipkjêr.

25 Jirô pê mã ri, ma Parnap Krĩjara wỳr mõ, ne kam apu Xawrô japê, ne cute ihcajpar, ne ma Antijoc jõ krĩ wỳr me tẽ.

26 Ne caku pyxit ata na cute me cuprõn, cuprõn xà kam, ne cute me hàhtôa mã Pahpãm jarkwa to hahkre. Ne Antijoc jõ krĩ ata kam, pê mam Jeju kôt me ipa catêjê japrỳ to ajco me "Jeju na mehkwỳ" hane.

27 Mã amcro ata na Pahpãm jarkwa to mehcakôc catêjê kwỳ Krĩpinkrên pĩn me mõ, ne Antijoc jõ krĩ wỳr me cator.

28 Ne pyxit ata pê haprỳ Agap, ne cator ne xa ne Pahpãm Carõ Pejti jarkwa kôt me cumã awjarẽ, ne me cumã:

— Ỹhỹ, quê ha pjê cunea kam prãm — hane. Ne por Crawti pê Roman catêjê jõ pahhiti jõ caku ata kam pê ita hane.

29 Mã Jeju na mehkwỳ te Juta jõ pjê kam Jeju na mehkwỳ tehcajpar na me ajpẽn par.

30 Ne ahpỹanre na, me pyxit ne cute me ihpore jõr par, ne mempeaj kam me cugõ. Ne cute me ihpore ata to Parnap me Xawrô kujahêc, cute me Jeju na mehkwỳ to mehhimpej catêjê mã hõr xà caxuw.

12

Hipêr ihkên xà

1 Ỹhỹ, pê amcro ata na pjê jõ pahhi ata haprỳ Heroti, ne cute Jeju na mehkwỳ na harkwa hyr, cute ame to kêanre prãmte.

2 Ne Heroti te Jowãw tõ pê Tijac na harkwa hyr, quê mehpro ne mehcura, wapo xwahhihti to. Mã cute mehcuran.

3 Mã Juta catêjê mã cute mehcuran ita na kĩn. Cwỳrjapê ri Heroti te hajỹar ne hipêr Petrô pro, ne me huwapre ne me haxàr na harkwa hyr, Juta catêjê pijacri xà jõ amji kĩn jõ amcro ata kam.

4 Ne cute krãhtare pê me hamãr catêjê te tejixêj jũhkra mã haxàr, ne me cumã:

— Me hamãr peaj ne, quê nee jũ kam ihtẽm nare, nãmri amji kĩn jirô pê wa ha me cuna mã hãm, ne ihcukij, ne ihcura — hajỹr.

5 Mã Petrô nõ, mã hamãr catêjê
ihtỳj me hamã. Mã Jeju na
mehkwỳ ihtỳj Petrô na Pahpãm na
me ahwỳ, quê nee me Petrô curan
nare.

Pê Petrô me hacjên xà pê cato

6 Ne amcro ata na pahhi Heroti
te Petrô cukij, ne mehcuran xà
jõ caxwa ata kam pê me hamãr
catêjê cote na nõ ne gõr. Pê
wakỳre ajkrut ne ihcajpre, ne
cormã harkwa mã hamãr catêjê
ahna mehcuhhê.
7 Mã ihprõt pê caxwa ata kam,
Pahpãm mã imprar catêjê nõ ata
côjkwa pĩn me hacjên xà wỳr
iwrỳc, ne cute cumã amji to ipipẽ.
Mã hàhcujro kam apẽhti pyrentu.
Mã cute Petrô jikre kam ihtàt, ne
ihcujrõn ne cumã:

— Hã, axãm pyrentu — hane.
Mã wakỳre te ihcajpre itajê cunea
apu ipijaxwỳr. Mã cormã ihtỳj
hamãr catêjê ame hikwa ne ame
gõr.

8 Mã Pahpãm mã imprar catê
cumã:

— Atu na hê xà to apre, ne gõ
par kà mã amji jaxà ne ahna to
huwapre — hane. Mã cute ahna
to huwapre par mã cumã:

— Gõ hitô kà mã amji jaxà ne
ajpên ikôt mõ — hajỹr.

9 Ne ma mam Pahpãm mã im-
prar catê cator, ne cumã mõ, mã
hapu na Petrô ihkôt mõ. Ne nee
cator xà ata na cute amji jahkre
pej nare kam, ihtỳj ipimtir na apu
amji cãmjĩ.

10 Ne ma ihkôt mõ, ne cute me
hamãr catêjê cuhhê xà jakren, ne
hirô pê ihnõ ita jakren, ne ma
wakỳti te harkwa catia ata wỳr
me mõ. Mã amjia kôt cute me
cumã amji jihê mẽn, mã ma me
cator. Ne ma krĩ cape kôt me
mõ, mã ihprõt pê ma Pahpãm mã
imprar catê tẽ.

11 Mã cormã Petrô te amji cajpẽr
ne amji mã:

— Pỳhàpà, xãmte ampeaj kam
ri Pahpãm mã imprar catê te
Heroti me, Juta catêjê jõ pahhi
kwỳ jũhkra pê icaxàr! Nee mã ijõt
kam nare, ne nee mã ipimtir kam
nare — hane.
12 Ne cormã cute to amji
japackre, ne ma Marij jũrkwa wỳr
tẽ, por Jowãw Macô menxi ata
jũrkwa wỳr. Ne hỹrmã cator, mã
cormã cute me cuprõn ne mehkrĩ,
ne ma hõtpê Pahpãm mã me Petrô
cajrẽn.
13 Mã pea Petrô te me cumã
harkwa cahhyr kam ihtẽm. Mã
cuprỳre japrỳ te Rotihkwỳj te im-
par, ne ma hỹrmã tẽ ne cute
ihcukij, ne cumã:

— Me anõ mã ca? — hajỹr. Mã
cumã:

— Pa — hane.
14 Mã cute impar pyrentu ne
hakry mã ma ipicahur, ne nee
cute cumã hihê mẽn nare, ne ma
tẽ ne ame cumã harẽ, ne me
cumã:

— Ma xà, põ pê Petrô harkwa
mã xa — hane.
15 Mã me cumã:

— Hamreare, ca apu ato kam
waj — hane. Mã me cumã:

— Quê, wa nee apu ito kam waj
nare, ne nee wa apu ipimtir nare,
ampeaj kam wa me amã harẽ. Ma
xà, põ pê xa he! — hane. Mã me
ajpẽn mã:

— Hamre, Petrô carõ mõrmõ xa
— hane.
16 Mã cormã Petrô apu harkwa
cahhy, mã cute me cumã harkwa
jihê mẽn, ne me hõmpun, ne me
amji mã ipikrar.
17 Mã cute hũhkra to
mehcuhhêc ne me cumã:

— Me kêt, ne me ankrê, wa me
amã amji jarẽ — hajỹr. Mã me
kêt, mã ame cumã Pahpãm mã
imprar catê kujahêc, mã cute me
hacjên xà pĩn to cator na, ame
cumã amji jarẽ. Ne amji jarẽn kôt
me cumã:

— Ca ha me anõ tẽ, ne Jeju na
mehkwỳ to ihhimpej catê, pê Tijac

ata me, me ikjêjê mã ijarẽ — hane. Ne ma jũ kam tẽ.

18 Mã apẽ, mã me hamãr catêjê te Petrô japê me amji caprãr, ne me cupê amji jahkre kêatre.

19 Mã Heroti te Petrô na hàhcukjêr to mehkujahêc. Mã nee cute me Petrô mã cator nare, mã Heroti te Petrô na me hamãr catêjê cukij, mã nee jũm te cumã harẽn nare. Na ri cute me tejixêj itajê cunea na harkwa hyr, quê me hipej, mã cute me hipej tu. Jirô pê mã ri, Heroti Juta jõ pjê pê cator, ne ma Xexa jõ krĩ kam hàhhuc, ne jũ mã curi cute amji to amcro ton.

Pjê jõ pahhi pê Heroti tyc xà
1 Petrô 1.24-25

20 Ỹhỹ, ampeaj kam ri, Heroti mã Kẽn jõ krĩ me Teppro jõ krĩ kam mehkrĩ catêjê kam incryc. Ampo na? He mehkwỳ japyre mã me cumã ihpore jõr prãm to me ipa, cwỳrjapê ri ame kam incryc. Na ri krĩ jõ pahhi catêjê atajê te amji to cuprõn, ne ma Praxô pê Heroti jarkwa kôt mehcunea to ihhimpej catê ata wỳr me mõ. Ne hỹrmã me cator, ne ame ajpẽn mã ihcakôc, cute hacpỹa mã ajpẽn to me hõ kwỳ nõ prãmte. Ne ampo na ri cute me ajpẽn to hajỹr? Nee mã ampo na nare. Pê Heroti pê pahhi ata jõ pjêa pĩn ajco me cumã me hõ to hapôj, cwỳrjapê pê me ajpẽn to hane.

21 Mã Heroti te me cumã ihcakôc xà na me cumã amcro hyr, mã ramã amcro hyr xà ata kam hàhhuc. Mã cute hõ pahhi kà impejti ata mã amji jacjên ne to amji cũmpej, ne pahhi krĩ xà catia ata kam hỹr, ne cute me cumã ampo kwỳ to ihcakôc to irya.

22 Mã cute mempar pejti atajê te ihcakôc ata jahpan xà na me cumã caràr ne me cumã:

— Pỳhàpà, nee mã me hũmre nõ ihcakôc nare! Me pahpãm nõ mã ca ajte acakôc! — hane. Mã Heroti te ita par, ne cumã amji jarẽn xà ita na ihkĩn.

23 Mã cute cupê Pahpãm na me harẽn ata na, ihtỳj me to tojnõ, na ri ihtỳj cupê Pahpãm na me harẽ. Cwỳrjapê ri côjkwa pĩn Pahpãm mã imprar catê te to kên pyrentu. Mã cutõ te ihkrẽr mã ihtyc.

24 Pê ajco Pahpãm jarkwa ma ihkà to mõ, ne ipicràn to mõ.

25 Mã Parnap me, Xawrô te me hàpên xà krã curan, ne mehkjêjê mã ihpore jõr, ne ma Krĩpinkrên pĩn hacpỹa mã Antijoc jõ krĩ wỳr cute me amji jaxàr. Ne cute me Jowãw Macô japrôr ne ma me to mõ.

13

Pê Parnap me Xawrô hàpên kam me tẽ
Me Hàpên Xà 9.15-16; Roman 1.1

1 Ỹhỹ, Antijoc jõ krĩ kam Jeju na mehkwỳ kam, hõtpê Pahpãm jarkwa to mehcakôc catêjê me, me cumã ampo to hahkre catêjê te xĩc atajê japrỳ te hajỹr he: Parnap me, Ximãw japrỳ krut te Tycre me, Ruxô pê Xiren catêjê nõ ata me, Manem, por pê me hõ pahhi Heroti cape na amji to ajpa ata me, Xawrô. Atajê pê ri me cumã ampo to hahkre catêjê.

2 Mã amcro nõ na, Pahpãm pê Pahhiti to ame amji kampa, ne ame cumã ihcakôc xà caxuw ame ajcri, ne nee ame hàpàn nare. Mã Pahpãm Carõ Pejti te me cumã:

— Me imã Parnap me Xawrô ta. Ampo na? Wa ramã ite me hàpên xà nõ caxuw amji mã me capi — hajỹr.

3 Mã cormã me ipijacri xà ata kam, cute Pahpãm mã me Parnap me Xawrô na mehcakôc, jirô pê mã ri cute me ahna hũ xir, ne mehcajrẽn jirô pê, ma cute mehkujahêc.

Pê Xawrô me Parnap Xipre jõ pjê kam ame mõ
Me Hàpên Xà 8.9-24

4 Mã Pahpãm Carõ Pejti te Parnap me Xawrô kujahêc, mã ma Xeruxij jõ krĩ wỳr me tẽ, ne curia ri cute me pàr kre pro, ne ma me tẽ, Xipre jõ pjê pê cô jipôc ri pjê ata wỳr, ne me cator.
5 Ne krĩ japrỳ te Côjarô jõ krĩ mã me cator, ne cute Pahpãm jarkwa to mehcakôc kam mehtẽm, Juta catêjê te cuprõn xà kam. Pê hanea ne Jowãw Macô apu mehkôt mõ, cute mehtehcajpar, ne me Jeju pê me pahkritxwỳ jarẽn xà impejti incràn prãmte.

6 Ne ma cô jipôc ri pjê ata wỳr me irêr, ne hanea ne ma krĩ japrỳ te Papo ata mã me cator. Mã Papo jõ krĩ ata kam hũmre jũxy xi japrỳ te Parjeju ata ihkrĩ. Ne Crec jarkwa na caj ata japrỳ pê Erima. Ne cupê Juta catêjê nõa ne ihkêanre, ne ajco ihkrĩ ne mehcunea mã ihhêj. Pê ajco me cumã ihhêj to:

— Ipê me amã Pahpãm jarkwa to icakôc catê — hane.
7 Ne cupê pjê ata jõ pahhi jõ ikwỳ nõ. Mã pjê jõ pahhi ata japrỳ te Xerjô, ne cupê hũmre krã kreti. Ne cute Parnap me Xawrô na hàhwỳr, cute Pahpãm jarkwa na hũpar prãmte.

8 Mã hũxy xi ata ma apu Jeju jarkwa na memprar catêjê caca. Ne ihtỳj cumã pahhi ata te Jeju jarẽn xà ata caca na to prãm. Mãr quê nee pjê jõ pahhi ata to amji me ihhimpej nare.
9 Pê Xawrô japrỳ nõ pê Pawrô, ne kam Pahpãm Carõ Pejti te hipu tu, mã cute Erima ata pupun tỳjti,
10 ne cumã:

— Apê me pahcurê xwỳn pê Xatanaj kra. Ne apê ampo pejti to kên catê, ne akêan to akên, ne ampeaj kam ahêj xi. Ampo na? Apê ampo pejti kẽhkẽn catê, na ca gõtpê Pahpãm caca xà impejti to kên to apa.
11 Na quê ha ita caxuw ato hy. Ca ha ato tũm pyrentu, ne ato tũm ita na jũ mã ana amcro, ca ha cormã hipêr pyt pupu — hane. Mã hũxy xi ita te amji cajpẽr pyrentu, mã ramã into kam awcapàtkô to mõ, mã cute amji jacjên kam ihtẽm, ne ame hapê hàpên to mõ, jũm te hũhkra na ipyr ne apu to mõr prãmte.
12 Mã pjê jõ pahhi te ita pupun, ne ihtỳj ampeaj kam caxwãm catia mã Pahpãm jarkwa par, ne amji mã to ihhimpej. Ne amji mã ipikrar, ne jỹ ne amji mã:

— Ampeaj kam Jeju jũjarẽn xà pihho ne impejti pit, na wa ha itỳj ita caxuw Jeju to amji mã ihimpej — hane.

Pê Pawrô Pixitij jõ pjê kam apu mõ
Me Hàpên Xà 15.38

13 Mã Pawrô me, me mõr catêjê me, pàr kre mã me hàr, ne ma Papo pĩn, krĩ nõ japrỳ te Pjêjôti ita me, Panpir jõ pjê wỳr me tẽ, ne me cator. Mã Jowãw Macô te mehhyr ne ma hacpỹ mã amji jaxàr, Krĩpinkrên wỳr.
14 Mã ma ihtỳj mehtẽm kam cute me to incrà tu, Pjêjôti jõ krĩ pĩn, ne ma Antijoc jõ krĩ wỳr, Pixitij jõ pjê wỳr me cator. Ne jũ mã amcro mã, mehkôt xà pê xap jõ amcro na, ma Juta catêjê te cuprõn xà wỳr me mõ, ne me hàr, ne me hỹr.
15 Mã mam jũm ita te menquêtti Mojxe jõ kàhhôc cahyt, ne ihkôt cute me Pahpãm jarkwa na mehcakôc catêjê jõ kàhhôc cahyt. Jirô pê mã ri, cute me cuprõn xà jõ pahhi kwỳ te me hũjarẽn na me mẽn, ne me cumã:

— Hã, me ikwỳ, xà hõtpê me amã ampo pejti jarẽn xà? Gapacta ne me imã harẽ, wa me awpa ne me ijakry — hajỹr.

Pê Pawrô ame cumã Jeju jarẽ

16 Mã Pawrô xãm ne cute
hũhkra to mehcuhhêc, ne ihcakôc
kam to ihtẽm ne me cumã:
— Ỹhỹ, me apê Ixaher catêjê pê
Juta catêjê me, me apê mehcahkrit
atajê me, pjê nõ rũm me acator
atajê me, me amã Pahpãm kĩn
catêjê atajê, me ikampa.
17 Ỹhỹ, pê Pahpãm amji mã me
papê Ixaher catêjê capi. Ne hanea
ne amji mã me panquêtjê me,
me pampupxwỳjê capi, ne me to
ipicamẽn to mõ. Pê Ejit jõ pjê kam
mehkrĩ, pê me to ipicamẽn to mõ
catia to cati. Jirô pê mã pê ihtỳj
Pahpãm carôat kôt Ejit jõ pjê pĩn
me to cuto. Ne ma me to mõ, pjê
impejti japrỳ te Cana jõ pjê ata
wỳr. Pê nee pry kôt me Pahpãm
par nare, ne ame to kên.
18 Pê Pahpãm põti kam ham-
reare ata kam me cumã hũcanãr
to caku to cwarẽnta.
19 Jirô pê mã pê Pahpãm Canãn
jõ pjê kam krĩxàre te xet atajê to
acto, ne me hipej tu. Hamre, pê
me panquêtjê mã pjê ata jahkre.
Ne cute me cumã hahkre jirô pê
mã ri me ahna caku te cwatxẽnta
ne ihkôt xĩncwẽnta mã cormã
cute me cumã hõr.
20 — Pê Pahpãm ajco me cumã
me to ihhimpej catêjê pyxwỳr to
mõ, ne ahnaa Xamer pê mam
Pahpãm jarkwa to ihcakôc catê
ata jõ amcro kam to ahtwỳ.
21 Pê me hõ pahhi cati na me
Pahpãm wỳ. Pê Pahpãm Xawrô
xwỳ pê Quiti kra, pê Pẽnjamĩ
tàmxwỳ tàmxwỳ nõ to me cumã
me hõ pahhi cati na hãm, pê
ihhimpej to caku to cwarẽnta.
22 Jirô pê mã pê Xawrô nee
Pahpãm par kam to incrà nare,
cwỳrjapê pê pahhi tête me camẽ,
ne haxà kam Tawi xãm, me hõ
pahhi cati na. Pê ampeaj kam
Pahpãm mã Tawi kĩn. Na pê ramã
harẽn to hane he: "Ỹhỹ, Tawi pê
Jexê kra ata, ito pit mã amji kam
hapac to ipa. Ne ite ampo na prãm
atajê to pit mã hàpên to ipa" hane.
23 — Pê rỳ pêa mã ramã Pahpãm
jũm te me pahkên pê me pahpytàr
catê ata to awjahkre. Ne Jeju pê
Tawi tàmxwỳ tàmxwỳ nõa ata to
pê me pamã awjahkre.
24 Ne pê Jeju cator xwỳjrea na
mam Jowãw cato. Ne ame ha-
packre to mõ. Ne Juta catêjê mã
harẽ, ne me cumã: "Me akên itajê
jicu. Ne me apej to pit mã me amji
kampa, wa ha cô kam me acumrã"
hane.
25 Ne ramã cute hàpên xà jipêj
xàa kam, pê me cumã harẽn to
hane he: "Ỹhỹ, me ipupu, he nee
ipê jũm to cute me hũjahkre ata
nare. Quê ha cormã ikôt hapu na
jũm ata cato. Ne cupê me pahkên
pê me pahpytàr catê, ne impeaj to
impej. Ne taa mã ri quêt ijirôa
pê cati. Ne cumã amji jahkre pej
catia to cati. Ne ijirôa pê cumã
hahkre pej catia to cati, ne ihkĩnte
icrire, ne ikêanre. Na ri hàpên
xà impejti itajê kam ipahàm pit"
hane.
26 — Ne me papê Aprãw tàmxwỳ
tàmxwỳ me, me cupê mehcahkrit
te ihtỳj catyt kam Pahpãm kôt me
ipa atajê mã ri, hanea ne harkwa
hyr xà ita. Ne Pahpãm te me
pahwỳr harkwa kujahêc, mãr cu
me kampa ne me pahcunea me
pahkên pê me pahcato.
27 Ne Krĩpinkrên kam ame ipa
atajê me, me cupê pahhi catêjê
me, me cupê Jeju pê me pahkên
pê me pahpytàr catê na hahkre
kêatre. Ne hõtpê hãn ne me ikôt
xà jõ amcro kam me cuprõ, ne
mehkrĩ ne mehkàhhôc cahyt. Ne
pê Pahpãm jarkwa na mehcakôc
catêjê ramã Jeju na mehhôc.
Cakrô, mã me cahyt catêjê atajê
pê impar pej jahkre kêatre, ne
me cupê Jeju pê Pahpãm kra na
hahkre kêatre. Mã Jeju curan xà
jõ amcro kam, mam ihkàhhôc te

to hũjarẽn xà atajêa na cute me ton.
28 Pê nee Jeju ihkên xà nõ ton nare. Pê ahnaa me pro ne pahhi Pirat mã me cugõ. Ne pê hũ na ame amji to prãm, na pê ame kam incryc. Ne cute mehcuran prãmte me ahna me Pirat wỳ.
29 Ne cute me Jeju curan ita na, pê Pahpãm jarkwa na mehcakôc catêjê rỳ pêa mã ramã mehhôc. Mã ihcuran xà jirô pê cute mehtyc caxàr, pĩ pê, ne ma hĩ to me mõ. Ne cute kẽn kre caxwãm pê me hir.
30 Mã Pahpãm te hacpỹa mã hipêr Jeju to ihtĩr.
31 Mã Jeju kôt me ipa catêjê Hĩpôjajo jõ pjê rũm, ihkôt Krĩpinkrên wỳr me mõ atajê wỳr hapôj jàhtôa, amcro jàhtôa kam. Mã cute me hõmpun atajê ri ihtỳj ame harẽn to me ipa.

32 — Jirô pê mã wa ite me amã ijũjarẽn xà pejti ita jarẽn prãmte, ita caxuw ita ri ame ipa.
33 Pê rỳ pêa mã Pahpãm ramã me panquêtjê mã, hacpỹa mã cute Jeju to ihtĩr to ihcakôc. Na ri cormã cute me pamã ita ton. Na pê Tawi xwỳ Pahpãm jarkwa kôt ihhôc, pê Pahpãm Jeju mã hane he, ne cumã:

"Ỹhỹ, apê ikraa to ikra" hane.

34 — Pê Ixaj xwỳ hanea ne Pahpãm jarkwa na, Jeju jĩ cormã ihcacu nare kam, hacpỹa mã to ihtĩr xà na harẽ, ne harẽn to:

"Wa ha itỳj acũmpej, ne amã ampo pej cunea gõ.
Pom pê wa Tawi mã to awjahkre atajê, wa ha amã cugõ" hane.

35 — Na pê Tawi xwỳ hanea ne Jeju na Pahpãm mã harkwa to hane he:

"Jũ wỳr ca ha amã hàpên catê impejti to tojnõ, quê ha ty ne hĩ ihcacu" hane.

36 Mã hõ amcro ata na Tawi te Pahpãm te ahna mẽn xà ata cunea ton. Ne pê ty, pê menquêtjê capea na me harêt, pê hĩ ihcacu.
37 Ne pê Jeju ajtea mã. Ampo na? Pê Pahpãm hipêr to ihtĩr, na pê hĩ nee ihcacu nare. Ne ihkĩnte Tawi jĩ pê ihtỳj ihcacu.
38-39 Ne ita caxuw ca ha me ipar peaj ne. He Jejua pê ri me pahkên pê me pahpytàr catê. Ne por pê me panquêtti Mojxe me pamã incaca xà kujate ata, hõtpê impej. Ne jũ wỳr quê Pahpãm te me pahkên ton jicu na to. Ne cu ha me pahnõ me pahkên mã hikra, ne Jeju wỳr apkjê, ne to amji mã me pahhimpej, quê ha ihtỳj quêt me pahte to kên ata to tojnõ ne hicu.
40 Ne me amji mã hamãa ne, ne me awpa, côt mã ihhêaj to jũ caxuw me akam ampo kên catia cato, nãmri pê ramã Pahpãm jarkwa na mehcakôc catêjê ita na mehhôc, pê mehhôc to hane he:

41 "Hã, me hàwxũn xi catêjê atajê me, por ca Pahpãm jarkwa to ame acakôc kêanre atajê, ca ha atỳj jũ caxuw me amji mã ajkra ne me ahi.
Ampo na?
He wa ha apu gõ amcro kam ampo pej catia ne to ata, quê ha jũm cati na me amã harẽ, ca ha nee mempar ne amji mã me to hajỹr nare.
Na ca ha atỳj me ahi" — hane.

Ne cute me cumã hũjarẽn jicu.

Pe me hàhtôa ne Pawrô jarkwa kôt Pahpãm wỳr me apkjê

42 Ne ma Pawrô me Parnap me cator, cuprõn xà pê, mã cute me cumãn, quê hacpỹa ne me mõ,

xap nõ na, ne hipêr me hũjarẽn
xà atajêa to me awjarẽ.
43 Ne cute me cuprõn jirô pê,
Juta catêjê jàhtôa me, hanea ne
mehcahkrit catêjê te amji to me
Juta catêjê, ne ma cute me Pawrô
me Parnap pynãr. Mã Pawrô
me Parnap me cumã ihcakôc, ne
cute amji to mehtỳj na me cumã
awjahkre, quê Pahpãm jarkwa kôt
kam me to incrà.
44 Ne xap na, krĩ kôt mehcunea
te me cuprõn, cute me Pahpãm
jarkwa par prãmte.
45 Mã Juta catêjê atajê kwỳ te
me hàhtôa pupun, ne Pawrô na
mehkwỳ jũ na ame amji to prãm.
Mã Pawrô jarkwa ata na cute
mehcakôc kam mehtẽm, ne me
hũn kam mehtẽm.
46 Mã Pawrô me Parnap te me
cumã ihcakôc to tỳaj kam, me
cumã hũjarẽn to:

— Quêt me ca, pê mam Pahpãm
me apê Juta catêjê mã harkwa
ta. Ca ajte ma apu mehcaca, ne
ahêj ne ma ame Pahpãm te me
akên pê me ato hapôj na mehcaca.
Ne ahêj ne ma ame Pahpãm te
amji kam hapac xà intuw pejti ita
caca. Na wa ha ita caxuw me
gicu, ne mehcahkrit atajê mã, wa
ha awjarẽ. Pê Pahpãm me imã
harkwa hyr to:

47 "Wa ate me mehcahkrit
atajê mã, pjê cunea kam
gàhcujro xà na, ite me
apyxwỳr.
Mãr quê mehcunea ipê mehkên
pê me hũtàr catê na me
ijahkre pej" — hane.

48 Mã mehcahkrit atajê te me ita
par, ne ame hakry ne me amji mã
Pahpãm jarkwa cupa, ne me amji
mã:

— Ampeaj kam Pahpãm jũjarẽn
xà impej — hajỹr. Ne cute amji
to me Jeju na mehkwỳ. Pê me
Pahpãm cute amji mã me to ih-
himpej xà caxuw amji mã me capi
atajê cunea te me amji kam hapac
xà intuw mã me hàr.
49 Mã Pahhiti pê Jeju jarkwa pjê
ata cunea kam ihcahkũm.
50 Mã Juta catêjê cormã Pawrô
kwỳ jũ na ame kam mencryc,
cwỳrjapê ri cute me krĩ jõ pahhi
catêjê me, pyjê cati mã Pahpãm
kĩn atajê rẽc. Mã hanea ne Juta
catêjê kôat pyjê atajê ma ame
Pawrô me Parnap curê. Ne ma
cute mehkujahêc, pjê nõ wỳr.
51 Mã Pawrô me Parnap te meh-
par tête pro jacrô capĩr, cute me
hõmpun prãmte. Ampo na? Nee
cute mempar nare na ri, ne me
cumã:

— Hã, gapacta ne me hane, ne
ca ihnõ na me, ca ha gõtpê amcro
nõ na, jũ caxuw me akên mã axà
ne me hõmpu, wa ha nee me
atehcajpar nare. Ampo na? Ramã
ite me amã harẽn — hane. Ne ma
krĩ japrỳ te Ampokrekà jõ krĩ ata
wỳr me mõ.
52 Mã ampeaj kam Jeju na
mehkwỳ jakry, mã Pahpãm Carõ
Pejti te me cumã me carôt to hipu
tu.

14

Pê Pawrô me Parnap Ampokrekà jõ krĩ kam ame mõ

1 Ne Ampokrekà jõ krĩ kam
cute me hajỹar. Pawrô me, Par-
nap Juta catêjê te me cuprõn xà
mã me hàr, ne cute me cumã
Pahpãm jarkwa jarẽn. Mã me
cupê Juta catêjê jàhtôa me, mehc-
ahkrit atajê me, cute ihtỳj mem-
par, ne me hũpar xà ata kôt cute
me hũnãr.
2 Mã me cupê Juta catêjê kwỳa
te mempar nare atajê te Jeju
jarkwa na memprar catêjê kam
mencryc prãmte, cute mehcahkrit
atajê rẽc.
3 Mã Jeju jarkwa na mem-
prar catêjê amcro jàhtôa kam me

hàhhuc, Ampokrekà jõ krĩ kam,
ne cute me hũcanãar kam Jeju
pê Pahhiti to me hũjarẽn. Mã
Pahpãm te me cumã carôt jõr,
cute me to hàpên xà pejti pihhoti
ton xà caxuw. Mã mehcakôac
to me ampo pejti ton to me ipa.
Mã me hàhtôa ne cute me hàpên
xà ata pupun, ne me hahkre pej
pyrentu, me hũjarẽn to me awjarẽ
ata kôt, nãmri ampeaj kam ri Jeju
pê Pahhiti.
4 Ne krĩ kam mehkrĩ atajê te
mencwỳrjapê amji to me ipi-
capôn. Ne mehkwỳ Jeju jarkwa
na cumã memprar catêjê rũm
me hàhhuc, ne mehcahhur Juta
catêjê rũm me hàhhuc.
5 Mã mehcahkrit kwỳ me, me
cupê Juta catêjê kwỳ me, me
hõ pahhi kwỳ mea mã, cute me
Jeju jarkwa na memprar catêjê to
amehkên, ne cute kẽn to me hipej
prãmte, cute ahna me ajpẽn par.
6 Mã Pawrô me Parnap te ramã
me hahkre pej, cwỳrjapê ri ma me
cator, ne ma Ritij jõ krĩ me, Terpe
jõ krĩ wỳr me tẽ. Ne ma Ropcahàc
jõ pjê kam, krĩ atajê wỳr me tẽ.
7 Ne krĩ ajpẽn na pire mã apu
ihcuhhê atajê kôt cute me cumã
Jeju pê me pahkritxwỳ jarẽn xà
impejti jarẽn.

Pê Ritij jõ krĩ me Terpe jõ krĩ kam ame mõ
Me Hàpên Xà 3.1-10

8 Ne Ritij jõ krĩ ata kam, pê
hũmre par me ihpar kõn te xwỳ
ita ihkrĩ. Pê xwỳ ita na ihpỳm,
na pê jũ caxuw hãm ne apu mõr
nare.
9 Ne hũmre ita te Pawrô cakôc
xà na impar, mã cute hõmpun, ne
ramã cute ihtỳj Jeju to amji mã
ihhimpej na hahkre pej, ne ihtỳj
hanea ne Pahpãm te caprãr na
cute amji mã to hajỹr na hahkre
pej pyrentu.
10 Cwỳrjapê ri Pawrô te
hõmpun tỳjti, ne kỳj cati pêa mã
cumã:
— To xa! Ne axãm pej! — hajỹr.
Mã hũmre ita toj ne hãm, ne cute
mõr na ipyr pyrentu, ne ma mõ.
11 Mã mehcunea te me Pawrô
carôt kôt hàpên xà pihhoti ton ita
pupun, ne me harkwa to ajpẽn mã
me caràr kam mehtẽm:
— Me pajõ pahpãm pê Jupiter
me Mecurij te mehĩa na amji ton,
ne côjkwa pĩn me cator! Por cu
hõtpê me kampa atajê te ri mehĩa
na me amji ton, ne côjkwa pĩn
me cator! — hajỹr. Pê ihtỳj ame
caxêti japrỳ te Jupiter me Mecurij
ata pê Pahpãm na amehcãmjĩ ne
ahna ihkaj na. Ampo na? Nee me
cupê Pahpãm nare, me cupê me
hũmre pit.
12 Mã cute me Parnap mã haprỳ
to Jupiter, ne hanea ne me Pawrô
mã haprỳ to Mecurij. Ampo na?
Pawrô pê ihcakôc catê na ri.
13 Ne pahpãm cahàc pê Jupiter
to me amji kam hapac xà jũrkwa
ata ihcuhhê, krĩ cati jõ kwỳc
jarkwa mã. Cwỳrjapê ri Jupiter
jũrkwa jamãr catê ata, pryti me
pĩrã te ihkrãhkà to mõ, krĩ cati
jõ kwỳc jarkwa wỳr. Mã mehkwỳ
te me cumã pryti curan, cute me
Jupiter mã to caxàr prãmte. Mã
cute mencaca xà na me amji toan
xà na pahpãm cahàc te amehkĩn
prãmte, pê ajco ame ita to.
14 Mã Jeju jarkwa na memprar
catêjê te ihtỳj me cupêa Pahpãm
na amehcãmjĩ na cute me hahkre
pej, ne me cumã ahna ihkĩn
nare, mã ma ita na amehcaca.
Cwỳrjapê ri cute amehkà cokjêr,
ne ma me ipicahur ne me cumã
me hàr, ne me cumã caràr to mõ,
ne me cumã:
15 — Ampo na mã ca ame hane?
He hanea ne ipê me apyràac, ne
ipê mehĩa wa. Wa ita ri ame
amã Jeju jarẽn xà impejti jarẽ.
Ca ampo kên itajê mã me hikra.
Ampo na? He ampo itajê nee
ampo caxuw impej nare. Na ca ha
hacpỹa mã Pahpãm tĩar wỳr me

amji jaxà. Taa mã pê quêt côjkwa
me pjê to. Ne taa mã pê côxwa to,
ne kam ampo cunea to.
16 He pê mam amcro ata na,
Pahpãm mehcunea to tojnõ, pê
amjia kôt, mencaca xàa kôt ame
ipa.
17 Ne hõtpê Pahpãm me pamã
ampo pejti gõ, pahte impej na me
hahkre pej prãmte. Ne taa mã ri
hõtpê côjkwa pĩn ta kujate, ampo
tuw to ipicamẽn xà caxuw. Ne
taa mã ri ampo tuw jõ amcro kam
to, ne amcro ata na me pamã me
pajõ intuw gõ, ne hanea ne taa me
pamã me pajakry gõ — hane.
18 Ne cormã me cumã ihcakôc
kwỳa kam, mã cute ajmãr me
cumã me pryti curan ne me to
caxàr.
19 Jirô pê mã ri Juta catêjê
kwỳ cator, Antijoc jõ krĩ me, Am-
pokrekà jõ krĩ pĩn. Mã me hàhtôa
ne me cumã hàr, ne mehcunea
te me Pawrô me Parnap kam me
hàhtôa to me hàhtô atajê incryc
na me ton. Mã ame kam mencryc
ne cute kẽn to me Pawrô cujpàt,
ne ihtỳj ihtyc na amehcãmjĩ, ne
krĩ pê me to cator prãmte me
cupjê.
20 Mã Jeju na mehkwỳ te me
ahna cuprõn, ne me ahna me
ipixêr, mã hacpỹa mã hãm ne ma
hipêr krĩ ata mã hàr. Ne apẽ mã
ma Pawrô me Parnap, Terpe jõ krĩ
wỳr me mõ.

Pê Antijoc jõ krĩ wỳr me amji jaxà
1 Timot 3.10-11

21 Ne cute Terpe jõ krĩ kam me
Jeju pê me pahkritxwỳ jarẽn xà
impejti to me harẽn, cwỳrjapê
ri me hàhtôa te amji to me Jeju
na mehkwỳ. Jirô pê mã ri cute
me amji jaxàr, Ritij jõ krĩ me,
Ampokrekà jõ krĩ me, Antijoc jõ
krĩ me, Pixitij jõ pjê wỳr.
22 Ne cute Jeju na mehkwỳ te me
hũcanãr to me hapackre, mãr quê
Jeju te amji kam hapac xà na me
amji to ihtỳj tu, ne me cumã harẽn
to:

— Cu ha pahtỳj me ampo kên
jakren partu, ne cormã Pahpãm
himpej xà ata ri me axà — hane.
23 Ne krĩ jàhtôa kam Jeju na
mehkwỳ mehkrĩ. Na ri Jeju
jarkwa na memprar catêjê ma
hãn ne krĩ atajê wỳr me pra, ne
me cumã mehkwỳ to mehhimpej
catêjê pyxwỳr to me ipa. Ne
ahpỹanre na Jeju na mehkwỳ kam
hãn ne me capi, ne me to mehhim-
pej catêjê na me hũxwỳ. Ne
cute me ipijacria kam Pahpãm mã
mehcakôc ne cumã me hõ pahhi
catêjê cajrẽn to:

— Ỹhỹ me ijõ Inxũ, me hũmre
itajê ihtỳj me akam hapac to
kênre nare, na ca ha mehtehcajpa,
mãr quê me akwỳ jamãr to impeaj
ne — hane.
24 Ne Pawrô me Parnap te hacpỹ
mã amji prya kôt me amji jaxàr,
ne krĩ atajêa kôt me hapôj to mõ,
ne mehkwỳ mã cute to mehhim-
pej catêjê pyxwỳr to mõ ita kam
Pixitij jõ pjê na me irêr, ne ma
Panpir jõ pjê mã me cator.
25-26 Ne ma Pjêjôti jõ krĩ mã me
cator, ne cute me cumã Jeju pê
me pahkritxwỳ jarẽn xà impejti to
harẽn. Jirô pê mã ri ma Ataraj
jõ krĩ wỳr me pra, ne cô cape na
krĩ ata mã me cator. Ne curia pàr
kre mã me hàr, ne ma hacpỹ mã
Antijoc jõ krĩ wỳr me tẽ, ne me
cator, cute me hàpên xà jipêj jirô
pê mã.
27 Mã Jeju na mehkwỳ te me
amji to cuprõn. Mã Pawrô me
Parnap te, Pahpãm te me cumã
carôt jõr, mã cute me to hàpên
xà pejti pihho ton na, mehkwỳ
mã amji jarẽn. Ne hanea ne cute
Pahpãm te me cumã pry jihê mẽn,
mãr quê hanea ne mehcahkrit
atajê me Jeju to amji mã mehhim-
pej na, me cumã amji jarẽn. Ne

cute me hàhtôa te Jeju na mehkwỳ
na amji ton na me cumã harẽn.
28 Ne curi cute me ahna amji to
me amcro jàhtôa.

15

Pê Krĩpinkrên kam me cuprõn
Carati 2.1-5; 5.1-6

1 Ỹhỹ, Juta jõ pjê rũm, jũmjê
xũmre itajê cator, ne ma Antijoc
jõ krĩ kam me cator. Ne apu Jeju
na mehkwỳ mã ampo to hahkre to
me ipa, ne nee me cumã ampo pej
to hahkre nare. Ne cute me cumã
to hahkre to hajỹr he:
— Ca ha me acahkrit atajê
acunea atỳj me, pom pê Mojxe
xwỳ me pamã ton to hahkre itajê
to, ne atỳj me apy kà kryjre ne me
hirê. Nãmri ca ha ate me to hajỹr
nare na, quê ha Pahpãm nee me
akên pê me apytàr nare — hajỹr.
2 Mã Pawrô me Parnap te
mehcakôc xà atajê na mempar to
hajỹr. Ne me cupê ahna ihkêanre.
Na ri Pawrô te me cumã harẽn, ne
me cumã:
— Hãpà! Nee cute ahna hajỹr
nare — hane. Ne amji caprỳ to
ame cumã mehcakôc. Mã ma ame
Pawrô me Parnap par caca. Mã
Jeju na mehkwỳ te me ita to amji
kam hapac, ne ma jũmjê atajê to,
cute me Pawrô me Parnap ku-
jahêc, Krĩpinkrên wỳr. Ne curia
quê ha Jeju jarkwa na memprar
catêjê me, mehkwỳ to mehhimpej
catêjê atajê jũmjê atajê na me
awcapi, ne me hahkre pej to jũ mã
me, ne hacpỹa ne Antijoc jõ krĩ
wỳr me cumã harẽn kujate.
3 Ne Pawrô na mehkwỳ ma
Antijoc jõ krĩ pĩn me cator, ne
cute me Kuhkũmtyc jõ pjê jakren,
ne me Krĩrĩtpej jõ pjê jakren, ne
ma Krĩpinkrên wỳr me mõr kam
mencrà tu. Ne cute pry na Jeju
na mehkwỳ cunea mã, me cupê
mehcahkrit atajê te hanea ne amji
to me Jeju na mehkwỳ mã harẽn.
Mã Jeju na mehkwỳ cunea me
hũpar xà ata kôt ame hakry.
4 Ne Krĩpinkrên mã me cator,
mã Jeju na mehkwỳ me, Jeju
jarkwa na memprar catêjê me,
mehkwỳ to mehhimpej catêjê
cunea ame hakry. Ampo na? Cute
me hõmpun na ri ame hakry. Mã
Pawrô me, Parnap te Pahpãm te
hàpên xà catia na mehtehcajpar
kênre nare na me cumã me amji
jarẽn.
5 Mã Jeju na mehkwỳ kwỳ pê
Parixêw catêjê kwỳ atajê te me
Pawrô me Parnap cakôc xà impar,
ne me hãm ne me xa, ne me cumã
mehcakôc, ne me cumã:
— Ỹhỹ, mehcahkrit atajê, por
nee me cupê Juta catêjê nare
atajê, quê ha Jeju to amji mã
mehhimpej ne amji to ahna
mehkwỳ, ca me cumã, quê
mempy kà kryjre ne me hitep. Ne
hanea ne, hõtpê me Mojxe xwỳ jõ
kàhhôc kam mencaca xà kampa,
ne ihkôat me ipa — hane.
6 Mã mehkwỳ to mehhimpej
catêjê cunea me, Jeju jarkwa na
memprar catêjê me, cute ita na
me ajpẽn par prãmte me cuprõn.
7 Ne cute amji mã mehcakôc to
me irya to me iry, jirô pê mã ri
Petrô xãm ne me cumã:
— Ỹhỹ, me iquêtjê, ca me ipupu
ne me ikampa, ne ramã me ate
me gipôac ri Pahpãm te amji mã
icapi, ne hàpên xà ita na imẽn
na ate me ijahkre pej. Wa mehc-
ahkrit atajê mã Jeju te amji kam
hapac xà tuw pejti jarẽn to ipa.
Mãr quê xwỳ mã me Pahpãm pa,
ne Jeju to amji mã mehhimpej.
8-9 Ne Pahpãm mã ramã me
pahcunea te amji kam me pajapac
xà jahkre pej, ne cumã me papê
Juta catêjê caca xà cunea jahkre
pej. Ne Pahpãm mã hanea ne
mehcahkrit atajê kĩn. Ne cute me
pamã Carõ Pejti jõr xà ata na ri
hanea ne cute me cumã hõr. Ne
nee mã ajteare mã me nare, me

Pahpãm mã me papipẽn pit. Mã hanea ne cute me Pahpãm to amji mã mehhimpej, na ri cute me to kên atajê to tojnõ ne hicu ne me ahna amji caxàr.

10 — Ne mẽr ampo na mã ca ajtea mã ihnõ ita na ame ton to prãm? Xà ca atỳj amji na me Pahpãm mẽn, quê me akam incryc to prãm to mã ca ame ita to hane? He pê cu nee me panquêtjê me, me pahcunea Mojxe xwỳ caca xà tỳjti jahkre kêatre ita cunea kôt ajco me papa nare. Nõ na mã ca ajte curmã cute amji to me Jeju na mehkwỳ itajê mã ate ahna me garkwa? He ame hajỹr nare. Nãmri nee Mojxe te me pajapackre xà kôt pahte me amji ton xà ata kôt ri Pahpãm te me pahna amji caxàr nare.

11 He Jeju to pahte amji mã me pahhimpej xà kôt ri quêt Pahpãm te me pahna amji caxàr. Ahnaa mã me hàr tuw catêjê pê mehcahkrit atajê to cute, ne mehkên pê me hũtàr he — hajỹr.

12 Mã mehcunea te me Petrô kam hapac, ne me ipinkrên. Mã Pawrô me Parnap te, Pahpãm te me cumã carôt jõr na me cumã me amji jarẽn, ne ihcakôac to hàpên xà to mehcahkrit atajê jipôc ri hàpên to ipa. Na cute mehcunea mã amji jarẽn par.

13 Mã ihkôt Tijac cakôc, ne me cumã:

— Ỹhỹ, me ikjêjê, me ikampa.

14 Ximãw Petrô te curmã me pamã mam Pahpãm te amji mã mehcahkrit atajê capi na harẽn par. Ampo na? He Pahpãm mã mehcunea kĩn. Mã cute amji mã mehcahkrit atajê kwỳ capi.

15 Ne pê rỳ pêa mã Pahpãm jarkwa na mehhôc catêjê ramã ita na mehhôc. Ne pê mehhôc to hane he:

16 “Ỹhỹ, pê rỳ pêa mã Tawi pê Ixaher catêjê jõ pahhi.
Ne ihtyc jirô pê, pê hõ parxare ajcrà ne ahpỹnre na ame pra.
Ne hõ parxare itajê pê ikre pyràac.
Ne ame ipijaxwỳr ne ame ipicràn.
Pê ramã Pahpãm me to hũjarẽn to:
‘Wa ha amcro nõ na hacpỹa ne amji jaxà, ne pahhi pê Tawi jũrkwa pijaxwỳr ita to hacpỹa mã impej ne hãm.
Ne itỳj hipêr me cumã me hõ Pahhiti nõ xãm.
17 Mãr quê mehcahkrit atajê hãn ne me iwỳ, ne ijĩkjê rũm me ahtwỳ, wa ha itỳj me to ikra’ hane.
18 Ata pê mam Pahpãm rỳ pêa mã ramã harẽ”.

19 — Cwỳrjapê ri imã ite amji kam ijapac xà te hajỹr he. Cu nee mehcahkrit atajê te mehkên jicu tête amehcahpêrkàr nare, quê ha Pahpãm jĩkjê rũm me hàhhuc prãm, cu ha nee intête amehcahpêrkàr prãmte me cumã Mojxe te me hapackre xà na me irẽn nare.

20 Ne imãa, wa ha me cumã ampo te cwat peaj na ihhôc, ne ihkujate. Mãr quê nee ame pahpãm cahàc krekà jõ atajê kur nare. Ne nee ame ampo jõkre kam caxwỳr mã caprô pijaxwỳr nare atajê jĩ kur nare. Ne nee ame ampo caprô kur nare. Ne mehprõa me, mempjêa me, ame amji pupu, ne nee amji pê amehprõ caxun nare. Hõhõ, ampo itajê wa ha me cumã harẽ.

21 Ampo na? He rỳ pêa mã pê me Mojxe jõ kàhhôc cahyt na me cupy, ne ame cahyt, ne cormã krĩ cunea kôt me cahyt. Ne mehkôt xà jõ amcro kam, cute me cuprõn xà kam, hãn ne ame hõ kàhhôc ita cahyt. Ne Juta catêjê mã cute ampo cawpa xà itajê ri, amji jirôa pê ihkêanre, ne ampeaj kam hũ na me pahpahàm cati. Na cu

ha mehcahkrit atajê te curmã me pahkwỳ na me amji ton, ne me pamã hàr atajê mã ampo te cwat itajê pit jarẽ ne ihcawpa — hane.

Pê mehcahkrit mã ihkàhhôc to Carati 5.1

22 Mã Jeju jarkwa na memprar catêjê me, mehkwỳ to mehhimpej catêjê me, Jeju na mehkwỳ cunea me, cute me jũmjê itajê capi, cute Antijoc jõ krĩ wỳr Pawrô me Parnap kôt mehkujahêc prãmte. Ne cute me Juta Parxap capi, ne hanea ne mehnõ japrỳ te Xira ita capi. Mã me hũmre atajê pê mempejti, mã Jeju na mehkwỳ cunea mã me hũpa.

23 Mã Jeju na mehkwỳ te me ampo cawpa xà atajê na me cumã ihkàhhôc ita ton, ne ihkàhhôc ata me ajkaam mehkujahêc. Ne ihkàhhôc ata te hajỹr he:

"Ỹhỹ, me ipê Jeju jarkwa na memprar catêjê me, me ipê mehkwỳ to ihhimpej catêjê me, me ipê me akjêjê me, wa ite me amã ihhôc.

Hàpà, Jeju kam me ikjêjê pê mehcahkrit atajê, por ca Antijoc jõ krĩ kam me amji to me ajpa atajê me, Xiri jõ pjê me, Quiriti jõ pjê kam me apa atajê.

24 He me pahkwỳa kwỳ ri amjia kôt me awỳr me pra, ne ihtỳj ihhêj ne harkwa to ame acahpêrkàr to me ipa, ne cute me Mojxe xwỳ te me hapackre xà na me amẽn na, ihtỳj imã me hahkre pej.

Ne nee wa ite me cumã mencaca xà ita ton na ijũjahkre nare, mã amjia kôt cute mencaca xà ita ton.

25 Na wa ite me cuprõn, ne me ajpẽn par, mã me icunea mã ahna ihkaj na.

Na wa ite me awỳr me jũm kujahêc prãmte me pahkwỳa kam me jũmjê itajê capi, ne wa ha ma me awỳr mehkujate, me ikjêjê pê Parnap me Pawrô me.

Ne Pawrô me Parnap ita pê me ikwỳ impeaj.

26 Ne Pahpãm jàpên xàa kam mehkên me, mehtyc xà jipôac ri me ipa.

27 Na wa ha me awỳr Juta me Xira kujate, quê ha taa me amã, pom wa ampo na ite me amã ihhôc itajê kôt harẽn pa.

28 Ne ite Pahpãm Carõ Pejti me, me ajpẽn par.

Na wa ha nee me amã me ijarkwa hyr catihti nare.

Ne nee wa ha Mojxe xwỳ te me hapackre xà cunea na me amẽn nare.

Wa ha me amã me icaca xà kênre ata na prãm, ca ha me ton to me apa.

Ne ampo cawpa xà te cwat itajê to pit mã wa ha me amã icakôc.

Na ca ha me hane he.

29 Ca ha nee ame pahpãm cahàc krekà jõ atajê kur nare, ne nee ame ampo jõkre kam caxwỳr, mã caprô pijaxwỳr nare atajê jĩ kur nare, ne nee ame ampo caprô kur nare.

Ne me aprõa me, me apjêa me, ca ha ame amji pupu, ne nee amji pê ame aprõ caxun nare.

Ne Juta catêjê mã ampo cawpa xà itajê amji jirôa pê ihkêanre, ne ampeaj kam hũ na me pahpahàm cati.

Na ca ha ate me akên itajê ton nare na, ca ha me apej mã me apỳm. Hamre, ita pit" hane.

30 Ne ma cute mehkwỳ to mehhimpej catêjê pê Juta me Xira ata kujahêc, mã ma me pra, Pawrô me Parnap kôt, Antijoc jõ krĩ wỳr, ne curi me cator. Ne cute

me Jeju na mehkwỳ to cuprõn, ne me cumã ihkàhhôc jõr.

31 Mã cute me cahyt, ne mempar, ne ame hakry, ne nee amehpec nare. Ampo na? Ihkàhhôc ita kam me harkwa pejti na ri.

32 Ne Juta me Xira pê ri Pahpãm jarkwa to mehcakôc catêjê, ne cute mehkjêjê pê Jeju na mehkwỳ mã hũcanãr jõr prãm to, cute me cumã mehcakôc to irya to iry.

33-34 Jirô pê mã ri jũ mã cute me cahê na amji to me amcro ton. Mã Antijoc jõ krĩ kam Jeju na mehkwỳ mehkrĩ atajê me cumã:

— Ỹhỹ, tahnaa ri impej. Ne gapacta ne hacpỹ mã me pra, hamre, ita pit — hane. Mã curia Xira mã me cahê na amji kĩn mã hàhhuc, mã Juta pyxit peaj ne cute amji jaxàr ne ma hacpỹ mã tẽ.

35 Mã Pawrô me Parnap te me cahê na, jũ mã amji to amcro ton, Antijoc jõ krĩ kam. Ne ihtỳj ajwar Jeju na mehkwỳ mea mã, amehcunea mã Jeju jarkwa to hahkre ne ame cumã harẽ.

36 Mã amcro nõ na Pawrô te Parnap mã:

— Hacu, ne krĩ cunea kôt, me pahkjêjê pê Jeju na mehkwỳ pupu, por ramã pahte me cumã pajõ Pahhiti jarkwa to me pahcakôc atajê kôt, mõrmõ ajkĩ mehcunea impeaj — hajỹr.

37 Mã Parnap ihtỳj amji kôt Jowãw Macô to mõr prãm.

38 Mã ma Pawrô apu mehkôt mõr na ihcaca. Ampo na? Pê nee Panpir jõ pjê kam Macô mehkôt mõr kam to incrà, ne cute kam Jeju jarẽn xà na mehtehcajpar nare na ri.

39 Na pê Pawrô me Parnap incwỳrjapê ame ajpẽn mã, ne ma me ajcapô. Mã Parnap te Jowãw Macô japrôr ne to mõ, ne pàr kre mã me hàr, cô jipôc ri pjê japrỳ te Xipre ata wỳr.

40 Jirô pê mã ri Pawrô te hanea ne amji mã Xira ita capi, mã Jeju na mehkwỳ te Pahpãm mã Pawrô me Xira cajrẽn mã ma me mõ.

41 Ne ma cute me Xiri jõ pjê jakren, ne me Quiriti jõ pjê jakren, ne ma Jeju na mehkwỳ mã me hakry me, me carôt ton to me mõ.

16

Pê Timot Pawrô me Xira pynã
Pirip 2.19-22; 1 Timot 1.1-2, 5

1 Mã Pawrô me Xira Terpe jõ krĩ me, Ritij jõ krĩ mã me cator. Mã Ritij jõ krĩ kam Jeju na mehkwỳ nõ japrỳ te Timot ita ihkrĩ. Ne cupê Juta catêjê cahãj nõ kra, ne hũm pê ri Crec jõ pjê catêjê nõ, ne cupê mehcahkrit, ne nee cupê Juta catêjê nõ nare.

2 Pê Ritij jõ krĩ me, Ampokrekà jõ krĩ kam me cupê Jeju na mehkwỳ amehkrĩ atajê cunea pê ajco Timot to mehcakôc to impejti.

3 Mã Pawrô te mempar ne ma amji kôt to mõr prãm. Mã krĩ ata kam Juta catêjê mehkrĩ atajê cunea te ramã meTimot me hũm pê Crec catêjê nõ na me hahkre pej. Pê nee cumã impy kà kwỳ hyr nare na me Timot kôt me harẽn to kêanre cupate, Pawrô te Juta catêjê caca xà kôt, cupê impy kà kwỳ hyr, ne ma haprôr ne to mõ.

4 Mã krĩ atajê cunea kôt me hapôj to mõ, ne Jeju na mehkwỳ mã me hũjarẽn to me mõ, por pê harkwa na memprar catêjê me, mehkwỳ to mehhimpej catêjê Krĩpinkrên kam me ajpẽn pa, ne ahna mehhôc ne ahna me hapackre ata na, mãr quê me kampa, ne me hane.

5 Ita na pê Jeju na mehkwỳ ajco me Jeju te amji kam hapac xà kampa ne mehtỳj, ne ame hakry. Ne ajco amcro cunea kam me ipicamẽn to me ipa.

Trôwat jõ krĩ kam Pawrô pimtir xà
Roman 15.18-21

6 Ne cute me Amcràti jõ pjê me, Carati jõ pjê jakren, ne ma Axij jõ pjê wỳr mehtẽm prãm, mã ma Pahpãm Carõ Pejti ame huwahi, quê nee Axij jõ pjê kam me Pahpãm jarkwa jarẽn nare.

7 Ramã Pĩhpoti jõ pjê na me hàhtêp, ne ma Pitin jõ pjê wỳr me mõr prãm, mã ma Pahpãm Carõ Pejti ame huwahi, quê hanea ne nee hỹrmã me mõr nare.

8 Mã cute me Pĩhpoti jõ pjê jakren, ne ma cô cahê na Trôwat jõ krĩ xa ata wỳr me cator.

9 Mã caxwa ata kam, Pawrô te ipimtir kam, Maxeton jõ pjê jõ xũmre nõ pupun, mã xa ne ahna hàhwỳr to:

— Ajpên Maxeton jõ pjê wỳr mõ, ne me itehcajpa — hane.

10 Hõhõ, cute hũtir xà ata kôt Pahpãm te me ahna hàhwỳr na cute me hahkre pej pyrentu, na ri ma Maxeton jõ pjê wỳr me mõr pyrentu to prãm. Ỹhỹ, ipê Ruc wa ita ri Trôwat jõ krĩ kam ite Pawrô me ajpẽn cajpar, ne ma me icunea me imõr xà ita na me mõ, ite me Maxeton jõ pjê kam mehkrĩ catêjê mã Jeju pê me pahkritxwỳ jarẽn xà impejti itajê jarẽn prãmte.

Pirip jõ krĩ kam Ritij pintuw xà Pirip 1.1

11 Ne ma Trôwat jõ krĩ pĩn pàr kre mã me ixàr, ne ma me icatàatre na cô jipôc ri ahkrã jacot crà japrỳ te Traxij jõ pjê ata mã me icator. Ne amcro nõ na wa maKrĩhtuw mã me icator.

12 Ne ma Pirip jõ krĩ wỳr me mõ, por mam ihkrãa ri xa ata wỳr, Maxeton jõ pjê kam, ne Pirip jõ krĩ ata pê ri Roman catêjê jõ krĩ. Ne curia ite amji to me amcro kwỳ kujahêc.

13 Ne mehkôt xà jõ amcro na, wa ma krĩ pê me icator ne cô wỳr me cupê Juta catêjê te cuprõn xà japên to me mõ. Ne curi me icator, ne me ijỹr, ne ite me pyjê te cuprõn atajê mã me icakôc kam me itẽm.

14 Mã pyjê nõ pyxit te me ipar ata japrỳ te Ritij. Ne pê cupê Tijat jõ krĩ catêjê nõ, ne cupê cupẽhkà impejti to ihpore na hàhpan catê. Ne ampeaj kam cumã Pahpãm kĩn, mã Pahpãm te Pawrô jũjarẽn xà ata par na ihtehcajpar. Mã cute impar, mã hũrkwa kam mehkrĩ atajê cunea te amji to me Jeju na mehkwỳ. Cwỳrjapê ri Pawrô te cô kam mehcumrãr.

15 Jirô pê mã ri Ritij te hũrkwa wỳr me ijator, ne me imã:

— Mẽr hõhõ, ca ate amji mã me ito, ipê Pahpãm par catê na me ito hajỹr, cwỳrjapê ca ha ajpên me mõ, ne ijũrkwa kam me ahtwỳ — hajỹr. Ne kypê me ijator nare. Cwỳrjapê wa hũrkwa kam me ijàhhuc.

Pê Pirip jõ krĩ kam me hacjên xà kam me nõ

16 Pê krĩ ata kam jũm cahãj ita ihkrĩ. Ne cahãj ita jĩ cunea kam me pahcurê xwỳn carõ kên hipu tu. Pê ampo carõ kên ajco cumã ampo te cormã jũ mãn xà nare atajê jarẽ. Pê cahãjre ata ajco ihpore na me cumã to awjarẽ. Ne nee amji kôt apu ipa nare. Ne cute to hõ tekjê atajê mã apê, pê hàpên xà atajê jahpan xà na, me hũmre atajê ajco amji mã mehpore incwa. Ne amcro nõ na wa ma Pahpãm mã mehcakôc xà jũrkwa ata wỳr me mõ.

17 Mã cahãj ata te me ipynãr ne me ikôt caràr to mõ. Ne cute caràr to hajỹr he:

— Pom me hũmre itajê pê Pahpãm me hirôa pê cati ata mã me hàpên catêjê! Ne ihtỳj me amã ate me akên catia pê me amji pytàr xà ata jarẽ — hane.

18 Ne cahãj cuprỳhti ata te me ijarẽn to hajỹar to amcro jàhtô.

Mã Pawrô pê ita na ihkaj na. Mã cahãj cuprỳhti ata wỳr ipipkjêr ne cute kam ampo carõ kên ata mã:

— Hã, wa ha Jeju jarkwa kôt amã, ca cahãj ita pê acato — hajỹr. Mã hamre, ampo carõ kên ita cupê cator pyrentu. Mã impej ne aracri hỹr pyrentu.

19 Mã me to hõ tekjê catêjê te me cahãj ata pê me carõ kên cator na me hõmpun, ne nee hipêr irĩat kam, cute ampo to hũjarẽn nare na me hahkre pej, na quê ha nee hipêr hũjarẽn xà kôt mehpore nõ pyr nare. Cwỳrjapê ri ame Pawrô me Xira kam mencryc. Ne cute mehpro, ne ma cà pê me to impej catêjê me, me cupê krĩ jõ pahhi catêjê wỳr me cupjê.

20 Ne me to mõ, Roman catêjê pê mehcukij catêjê wỳr, ne cute me cuna mã me hãm. Ne me cumã Pawrô me Xira jarẽn, ne me cumã:

— Ỹhỹ, me hũmre itajê pê Juta catêjê kwỳ, ne cama me pajõ krĩa kam ame pahcahpêrkàr to me ipa. Ne ajtea mã me pamã mehcakôc xà to hahkre to me ipa, ne amji kôat me pahton to me ipa.

21 Ne me papê Roman catêjê, mã nee mencaca xà ita na prãm nare — hane.

22 Mã me hàhtôa te me kam ihtẽm prãmte me cuprõn, mã krĩ ata kam, cute mehcukij catêjê te Pawrô me Xira pê apu ihkà cokjêr, ne cute mehcahhyr na me mẽn.

23 Mã pĩhhê to amehcahhya to amehcahhy, mã mehkàj xà cati. Jirô pê mã ri cute me hacjên xà mã me haxàr, ne cormã me ahna me hamãr catê mã harkwa hyr, quê me hamãr to impeaj ne.

24 Mã me hamãr catê te me hõ pahhi jarkwa kôt me hacjên xà caxwãm pê, pĩ cote na mehpar jacjên, ne ahna me to ipijapỳn, ne me ahna wakỳre te hihê xà to hihê, ne ma tẽ.

Pê Pawrô me Xira mehkàj xà cakrô ihtỳj me Pahpãm mã cre

25 Mã Pawrô me Xira curia mehkàj xàa na, awcapàtkô kam me nõ ne me Pahpãm mã mehcakôc, ne cute Pahpãm na increr xà to me cumã increr. Mã me hacjên xà kam me hikwa atajê ahna mehkrĩ ne ame kampa.

26 Mã ihprõt pê, pjê te hàhcujrõn kam ihtẽm, mã me hacjên xà hanea ne ihtertet. Mã harkwa jihê xà ita cunea te apu amji jihê rẽn. Ne hanea ne wakỳre te ame huwapre atajê cunea apu impàt, ne me cupê ipijaxwỳr.

27 Mã me hacjên xà jamãr catê pimprar, ne cute harkwa jihê mẽn na hõmpun. Ne ihtỳj ame hacjên catêjê cunea japôj na amehcãmjĩ. Ne cute hõ pahhi cupate amji caxuw hõ wapo xwahhihti caxàr, cute to amji curan prãmte.

28 Mã Pawrô te kỳj cati pêa mã cumã caràr to:

— Apu amji to hajỹr nare! Wa nee me ijapôj nare! Ne ita ri cormã ame icunea me ikrĩ! — hajỹr.

29 Mã me hacjên xà jamãr catê te hàhcujro xà na hàhwỳr ne hũjarêan kam hàr, ne apu ihtertet ne Pawrô me Xira cuna mã ihkõn krã na hỹr.

30 Jirô pê mã, ma põ mã me to mõ, ne cute mehcukij to:

— Pỳhàpà, jũ mã wa ha, ne ajte ikên catia ita jahpa? — hajỹr.

31 Mã me cumã:

— Ca ha Jeju pê Pahhiti ata to amji mã me ahimpej, quê ha me akra mea mã me akên ita pê me apytà — hane.

32 Ne cute me cumã Pahpãm jarkwa jarẽn, ne hanea ne, por me hacjên xà jamãr catê jũrkwa kam mehkrĩ atajê mã, cute me Pahpãm jarkwa jarẽn.

33 Mã caxwa ata kam me hacjên xà jamãr catê me to mõ, ne cute

me cumã mehcahhyr xà xwa kre
cuhhõn, ne me cumã ihcahhê. Mã
Pawrô me Xira te mehkra mea
mã cô kam mehcumrãr, cute Jeju
na mehkwỳ mã me hàr na me
amji jarẽn prãmte. Hamre, mã
me hacjên xà jamãr catê ata me,
mehkra cunea te amji to me Jeju
na mehkwỳ, na ri cô kam cute
mehcumrãr pyrentu.
34 Ne ma cute Pawrô me Xira
japrôr ne me to mõ, hũrkwa
wỳr. Ne cute me cumã hõ jõr, ne
mehkra mea mã ampeaj kam me
hakry. Ampo na? Ita caxuw ihtỳj
Jeju to amji mã mehhimpej na ri.
35 Mã apẽ, mã Roman catêjê
pê mehcukij catêjê atajê te me
hỹrmã me cumã me hàpên catêjê
kujahêc, ne me cumã harkwa to:
— Me hũmre atajê mã me hikra
— hajỹr.
36 Mã me hacjên xà jamãr catê
te Pawrô mã hũjarẽn ne cumã:
— Roman catêjê te me
amã hikran na me hũjahkre.
Cwỳrjapê ca ha me acato ne
gapacta ne me mõ — hajỹr.
37 Mã Pawrô pahhi kwỳ mã me
hàpên catêjê atajê mã:
— Wa nee ite me ampo kên
ton nare, ne hanea ne, me ipê
Roman catêjê cakrô, mã ahnaa
ajte me kam mare mã ame icahhy,
ne me hacjên xà kam cute me
ito hũcapêr, nõ na mã ajte ita
caxuw aracri me apimxuar pê
me ikujahêc prãm? Ita na ihkaj
na. Quê ha xaa mehcukij catêjê
atajêa ajpên me mõ, ne me taa me
ikujate, wa ha cormã ma me mõ —
hane.
38 Mã pahhi mã hàpên catêjê
atajê te mehcukij catêjê mã ita
jarẽn. Mã cute Pawrô me Xira pê
Roman catêjê na me harẽn par,
ne me hahkre pej, cwỳrjapê ri
ampeaj kam me cumã me hũpa.
Ampo na? He Roman catêjê te
amji kam hapac xà na, quê nee me
jũm cukij nare kam, amehcahhyr
nare.
39 Mã ma me hỹrmã me pra, ne
cute mehwỳr, quê cute mehcah-
hyr xà ata to me amji japackre
nare, ne nee me kam mencryc
nare. Ne cute me hacjên xà pê
ajwar me cator. Ne krĩ pê me
cator xà na me ahna hàhwỳr.
40 Mã Pawrô me Xira me hacjên
xà pê me cator, ne ma Ritij jũrkwa
wỳr me mõ. Ne curia ri cute Jeju
na mehkwỳ mã hakry carôt tỳjti
ton, ne ma me mõ.

17

Pê Texarõn jõ krĩ kam ame ipa
1 Texarõn 1.1; 2.13-14; Ruc 23.1-2; Jowãw 19.12

1 Ne cute Krĩpuhnacô jõ krĩ
jakren, ne ma me mõ, ne hanea
ne cute me Apôr jõ krĩ jakren, ne
ma Texarõn jõ krĩ kam, Juta catêjê
te cuprõn xà jũrkwa ata wỳr me
cator.
2 Mã xap na, mehkôt xà jõ am-
cro kam, ma Pawrô te, cute me
amji pyràc xà ata na, cute me
cuprõn xà wỳr tẽ. Ne mehkôt xà
jõ amcro incrê atajê cunea kam,
Pawrô cute me cuprõn xà wỳr pra.
Ne cute me ajpẽn mã me Pahpãm
jarkwa jarẽn to hapjêa to hapjê.
3 Mã Pawrô te me cumã Jeju to
hahkre, ne me cumã harẽn to:
— Ỹhỹ, rỳ pêa mã pê Pahpãm
me panquêtjê mã, por cu me jũm
jikaj ata, to awjahkre. Na quê ha
jũ caxuw Crixtô ita cato, ne pahte
me Pahpãm to kên atajê cunea to
tojnõ. Ne cute me pahtehcajpar
xà caxuw quê ha ihtỳj amji pupun
xà kêanre to amji pupu, ne ihtỳj
ty, ne hacpỹa mã ihtĩr. Hõhõ, mãr
wa ite me amã Jeju jarẽ ita pê ri
quêt, por cu me jũm jikaj ata —
hajỹr.
4 Mã mehkwỳ te ihtỳj me Pawrô
me Xira kam hapac, ne Jeju to amji
mã mehhimpej, ne ahna mehkwỳ
mã me hàr. Mã mehcahkrit pê

Crec jõ pjê catêjê atajê mã Pahpãm
kĩn catêjê jàhtôa ne me cumã me
hàr. Mã hanea ne krĩ kam pyjê
jàmtàr cati atajê jàhtôa ne me
cumã me hàr. Mã Jeju na mehkwỳ
quêt ihtỳj me ipicamẽn to me mõ.
5 Cwỳrjapê ri me hũ na ame
amji to prãm, na ri Juta catêjê
ame pra, ne krĩ cape na cute
mehkên catêjê me, cute me xuw-
caca catêjê jàhtôa ne me haprôr,
por me cumã me hàpên prãm
nare atajê mea mã. Mã jũmjê
itajê te krĩ kam ajpẽn caxuw me
cumã mehkêanre ton xà caxuw
me Pawrô me Xira pro. Ne me
cuna mã me hãm jirô pê mã cute
mehkên mã me mẽn prãmte cute
mehpro. Me hàprêa kam Jaxãw
jũrkwa mã me hàr, ne ame Pawrô
me Xira japê.
6 Ne nee cute me cumã cator
nare, ne cute ma me Jaxãw me,
Jeju na mehkwỳ kwỳ to me irô
ne amehpro, ne ma krĩ jõ pahhi
catêjê wỳr me to caràr to me mõ,
ne me cumã:
— Me hũmre itajê te krĩ cunea
kôt ajpên me ampo kêanre catia
ton. Ne hamre, ramã ita ri me
cator!
7 Mã Jaxãw te me cumã hũrkwa
jahkre, mã kam me hàhhuc. Ne
ma ame Xexa pê Roman catêjê
jõ pahhiti te amji kam hapac xà
caca, ne ajtea mã me imã pahhi
nõ japrỳ te Jeju ita jarẽ — hane.
8 Mã me hàhtôa te me ita par, ne
ame kam mencryac to amencryc,
na ri nee jũm te ihcakôc xà na
amji par nare, ne ihtỳj amehcakôc
kêanre to me ipa.
9 Mã krĩ to mehhimpej catêjê te
Jaxãw me, Jeju na mehkwỳ kwỳ
jàmjõr na me ton, mã me hàmjõr
jirô pê mã ri cormã cute me cumã
hikran.

Pê Amcoti jõ krĩ kam ame ipa
1 Texarõn 2.15-16

10 Mã caxwa pê mã, ma Jeju
na mehkwỳ te me Pawrô me Xira
kujahêc, Amcoti jõ krĩ wỳr. Mã
curi me cator, ne ma Juta catêjê
te me cuprõn xà wỳr me mõ.
11 Mã Amcoti jõ krĩ kam mehkrĩ
catêjê atajê Texarõn jõ krĩ catêjê
jirôa pê ampeaj kam me cumã
hũpar kôt hakop jahkre pej, ne
me cumã ihkĩn, ne me cumã
hũpar prãm. Mã amcro cunea
kam Pawrô te me cumã ampo to
hahkre xà ata jahkre pej pej to
prãm to, cormã Pahpãm jarkwa
kam kôt me hapê ne me cahyt.
12 Mã me hũpar xà ata kôt me
cupê Juta catêjê me, me cupê Crec
jõ pjê catêjê me, me cupê pyjê
jàmtàr cati pê Crec catêjê atajê
me, me hàhtôa ne cute Jeju to amji
mã mehhimpej.
13 Mã Texarõn jõ krĩ kam, Juta
catêjê te Amcoti jõ krĩ kam Pawrô
te Pahpãm jarkwa to ihcakôc na
me harẽn par, ne ma mehkôt
me pra, cute me irẽc, mã cute
mehkên ton prãmte.
14 Mã Jeju na mehkwỳ te me
Pawrô kujahêc pyrentu, côxwa
tohkà wỳr. Mã ma mehkwỳ te me
Pawrô pynãr, ne me cumã Atẽn
jõ krĩ wỳr pry jarẽn to mõ, ne
me to cator. Mã Xira me Timot
cormã curia Amcoti jõ krĩ kam me
hàhhuc.
15 Mã Pawrô Atẽn jõ krĩ kam
cator, ne hàhhuc. Ne hacpỹa
mã cute me hũnãr catêjê atajê
kujahêc, Amcoti jõ krĩ wỳr, ne
me to ihhimpej, quê me Xira me
Timot mã awjarẽ, quê hapu na
ihkôt me mõ, Atẽn jõ krĩ wỳr, ne
me cuprõ.

Pê Atẽn jõ krĩ kam Pawrô mõ
Roman 1.18-20

16 Mã Pawrô Atẽn jõ krĩ kam
apu mõ, ne ame hikaj to mõ. Ne
cute kẽn te pahpãm cahàc krekà
jàhtôa ne hõmpun, krĩ ata kam.
Ne cupê ahna ihkaj na, na ri
ihpeacre.
17 Cwỳrjapê ri Pawrô, Juta
catêjê te me cuprõn xà kam, cute

ajpẽn mã mehcakôc, ne hanea ne
mehcahkrit mã Pahpãm kĩn atajê
mã ihcakôc. Ne hõtpê amcro
cunea kam cà pê mehkrĩ atajê me,
me ajpẽn mã me awjarẽ.
18 Mã me cumã ihkàhhôc to
hahkre catêjê pê Epicurij catêjê
kwỳ me, Xicô catêjê kwỳ me,
hanea ne cute Pawrô me, me
ajpẽn mã me hũjarẽn. Ne
mehkwỳ me, me ajpẽn cukij to:

— Ampo mã Pawrô pê ihcakôc
catê te amji jahkre kêatre ata ame
pamã harẽn prãm? — hane. Mã
mehkwỳ me ajpẽn mã:

— Pỳpỹn, he ihhêj ne ajtea mã
apu pahpãm jũjê itajê to me pamã
ihcakôc — hane. Mã Pawrô te
hacpỹa mã mehtyc tĩr na me cumã
harẽn, cwỳrjapê ri ajpẽn mã me
harẽn to hane.
19 Ne ma cute me cuprõn xà
japrỳ te Caxêti jõ awjarô ata wỳr,
cute me Pawrô japrôr ne me to
mõ, ne me cumã:

20 — Wa itỳj me, por ca ate
ajtea mã ampo tuw jarẽn pihhoti
ata jarẽn atajê kam me ijapac to
prãm, ne ampeaj kam me imã
impar prãm. Wa rỳ jũ caxuw ite
me ampo ita jarẽn par to hajỹr
nare, na wa me hahkre pej to
prãm — hajỹr.

21 Pê Atẽn jõ krĩ kam mehkrĩ
catêjê me, põ rũm mehcahkrit
ajpên me acjêj ne mehkrĩ atajê
mã, ajco me xwahna tuw atajê
impar to prãm, pê mehkrĩ ne me
kampa.

22 Mã Pawrô me cuna mã hãm,
ne xa, Caxêti jõ awjarô kam, ne
cute me cumã to hahkre kam
ihtẽm, ne me cumã:

— Ỹhỹ, me apê Atẽn jõ krĩ
catêjê, me ikampa! He ihhêj ne
ca atỳj ame pahpãm cahàc to amji
mã me ahimpej to me apa. Ca
ihhêj ne kẽn to ate me pahpãm
cahàc krekà ton itajê to, ihhêj ne
ampeaj kam amji mã me ahimpej.

23 Ne wa ita ri me gõ krĩ kam
apu ipa, ne ite, me ate kẽn te
pahpãm cahàc krekà mã me ikre
pyxwỳr, ne kam me hũxwỳr, ne
kam me to amji kam gapac na,
ite me hàhtôa ne me gõmpun.
Ne hanea ne ite ikre pyxit kam
pahpãm cahàc pyxwỳr xà nõ
caprỳ ata pupun. Mã jũm te kam
ihhôc to hajỹr he: “Ita pahpãm
cahàc krekà pyxwỳr xà, ne nee cu
rỳ me pahnõ te Pahpãm ita jahkre
pej nare” hajỹr. Ne cormã me apê
jũm pê Pahpãm ata jahkre kêatre
na wa ha me amã harẽ, ca me
ikampa.
24 — Ỹhỹ, he Pahpãm ita pê me
pajõ Pahpãm peaj ata, ca rỳ nee
ate me hõmpun nare. Ne cupê
me Pahton catê. Ne taa mã pê
pjê to, ne pjê kam ampo cunea to.
Ne cupê pjê ita kam me hirôa pê
Pahhiti cati, ne hanea ne côjkwa
kam cupê Pahhiti cati. Ne nee,
por jũm te cumã ikre ton ata kam
ihkrĩ nare.
25 Ne nee jũm te cumã ampo ton
ata na cumã prãm nare. Ampo
na? He taa mã ri me pamã me
pancaca xà gõ, ne me pamã me
pahte amji kam me pajapac xà gõ,
ne me pamã ampo cunea impejti
gõ. Ne jũ wỳr cu me pahnõ cumã
ampo to ne cugõ.
26-27 — Ỹhỹ, pê mam me pan-
quêtti pyxit ne to, ne me pan-
quêtti kôt pê me pahton to mõ.
Ne pê pjê ita kam me pahcunea to,
cupẽ me, krĩxàre me, me pa me.
Ne pê me pahpỳpỳm xà xwỳjrea
na, pê ramã mam me pajõ amcro
me pahte amji to me papijapar xà
to amji kampa, ne kam me pahkrĩ
xà caxuw me pamã pjê to. Ampo
na? Cu pahte me to amji japackre,
ne ahna me pajàhcukjêr, ne xwỳ
mã jũ caxuw amcro nõ na ahna
me pahcator to prãmte. He nee
Pahpãm me papê ampỳare mã
ipa nare, ihtỳj pjê cunea kam me
pahcahê na ipa.

28 Na pê jũm ata ramã harẽn to
hane he: “Pahpãm cãmtà rũm cu
pahtỳj ame papa, ne amji to me
ajpa, ne pahtỳj me amji kampa”
hane. Ỹhỹ, hanea ne me anõ
pê Atẽn catêjê nõa te ihkàhhôc
kam ihhôc to hajỹr he: “Pahte me
hajỹar ne me papê Pahpãm kra”
hane.
29 — Hewhỹ, me pahcunea pê
Pahpãm kra. Na cu nee pahte
amji kam me pajapac xàa kôt,
Pahpãm to ame amji mã ampo
to pahpãm nare. Ne nee cu kẽn
to ame pahpãm cahàc krekà ton
nare. Ne nee wakỳre prà jakare
me, wakỳre prà tepti ata to ame
pahpãm cahàc krekà ton nare. Ne
nee cu amjia mã ame ton nare.
30 Pê rỳ pêa mã mam pjê cunea
kam, mehcunea ramã me ton to
me amji pyràc tu, na pê ajco
me toan to me to. Pê nee
Pahpãm to me amji japackre, ne
me hahkre pej nare, cwỳrjapê pê
nee Pahpãm cute me ampo to
hajỹr xà ata jahpan xà na ame to
kên nare. Ne hamre, ita caxuw
Pahpãm te pjê cunea kam ampo
itajê intête me pahcunea mãn, cu
nee hipêr ame ampo itajê nõ ton
to me hajỹr nare.
31 Ỹhỹ, he ramã cute me
pahcukij ne me pahto ipicokjêr xà
jõ amcro hyr, quê ha amcro ata na
me pahpupu, ne me pahcukij, ne
ajpẽn pê mempej me, mehkên to
ajcokjê. Ne Pahpãm te ramã me
pahcukij catê na Jeju xãm, cute
cumã ampeaj kam me pajarẽn to
impejti prãmte. Ne mehcunea
te Jeju pê me pahcukij catê na
hahkre pej prãmte ri ihtyc jirô pê
mã, hacpỹa mã cute to ihtĩr —
hajỹr.
32 Mã Pawrô te ihtyc jirô pê
hacpỹa mã ihtĩr na me cumã
harẽn, mã cute mempar, ne nee
cute amji mã me to hajỹr nare.
Cwỳrjapê ri mehkwỳ ame cumã,
ne ame hũn, mã mehkwỳ me
cumã:
— Wa amcro nõ na gũjarẽn xà
ita na hipêr me apar prãm —
hane.
33 Mã Pawrô ma mõ.
34 Mã me hũmre kwỳ te me kam
hapac kênre nare, ne cute Jeju na
mehkwỳ na me amji ton, ne ahna
me cuprõn. Ne me kam hũmre
japrỳ te Tijoniti pê Caxêti jõ aw-
jarô kam prohti ata me, cahãj ata
pê haprỳ Tamar ata me, mehkwỳ
jũjê atajê te ahna me cuprõn.

18

Pê Pawrô Corinti jõ krĩ kam apu mõ
Roman 16.3-4

1 Jirô pê mã ri, ma Pawrô mõ,
Atẽn jõ krĩ pĩn, Corinti jõ krĩ wỳr.
2 Ne curia pê Juta catêjê nõ
japrỳ te Aquira ata cajpa. Ne pê
cupê Ponto jõ pjê catêjê kwỳ nõ.
Ne curmã Prytikra jõ pjê pĩn hĩxi
japrỳ te Prixirakwỳj ata me, me
cato. Ne ampo na pê ajpên me
mõ? Pê pjê jõ pahhi japrỳ Crawti
ata ma Roman jõ krĩ pê, ajpên Juta
catêjê kujate.
3 Cwỳrjapê pê Pawrô ma me
hõmpun prãmte me hỹrmã mõ,
ne me cahê na hàhhuc ne ame
apê. Ampo na? Hàpên xà me
Pawrô jàpên xà pipẽan na pê, ne
cupẽhkà tỳjti ata to ame ikre to.
Ne me hàpên xà ata to ri hõtpê
amehpore incwa.
4 Ne mehkôt xà jõ amcro cunea
kam, cute me cuprõn xà kam,
Juta catêjê me, Crec jõ pjê catêjê
mã ihcakôc, cute me kam hapac
ne amji to me Jeju na mehkwỳ
prãmte.
5 Jirô pê mã ri Xira me Timot
cator, Maxeton jõ pjê pĩn, mã
Pawrô te cupẽhkàhti to hàpên
jicu, ne ma Juta catêjê mã Pahpãm
jarkwa jarẽn to mõ, pê ajco hãn ne
me cumã:

— Jeju pê Crixtô to, pê quêt Pahpãm me pamã awjahkre — hane.
6 Mã Pawrô cuna mã mehcunea amehcakôc ne ame hũn. Cwỳrjapê ri cute me cumã hikran prãmte ihkà caxàr, ne me kam mare mã intête pjê jacrô capĩr. Ne me cumã:
— Hamre, wa ha nee hipêr me ato ihimpej nare, ca ha caa jũ mã me, ne me akên mã me axà. Ne Pahpãm pê me gũjawry to me apa xà ata kam, wa ha nee me acahê na ixàr nare. Ne nee quê ha Pahpãm ita na amji mã icuhtom nare, quê ha amji mã me anõa cuhtom. Ita caxuw wa ha nee hipêr me gamãr nare. Ne ita caxuw mehcahkrit itajê wỳr wa ha tẽ, ne me cumã Pahpãm jarkwa pejti itajê jarẽ — hane.
7 Hõ, cute me hajỹr. Cwỳrjapê ri cute me hicu, ne ma mõ, ne Crec catêjê jõ xũmre nõ japrỳ te Tico Catytkam ata nee cupê Juta catêjê nare, ne hõtpê cumã Pahpãm kĩn ata cahê na ihkrĩ. Ne pê Tico jũrkwa ata Juta catêjê te cuprõn xà cahi na xa.
8 Mã Cripo pê me cuprõn xà jõ pahhi, ne cute Pahpãm par, mã mehkra cunea te hanea ne mempar, ne Jeju to amji mã mehhimpej, ne mehkwỳ mã me hàr. Mã me hàhtôa ne cute Corinti jõ krĩ kam me Pahpãm jarkwa par, ne cute amji to me Jeju na mehkwỳ, mã cute cô kam mehcumrãr.
9 Mã caxwa nõ mã Pawrô te irĩat kam Pahpãm pupun, mã cumã:
— Apu acakôc xà ita na, nee amji mã pa nare, ne nee ca acakôc to hicu nare.
10 Ampo na? Wa ita ri acahê na apu mõ ita kam, jũ wỳr quê jũm ato kên. Ampeaj kam krĩ ita kam imã me hàhtô, quê ha cormã me ipynã ne me ikampa — hajỹr.
11 Na ri Pawrô te curi me cumã Pahpãm jarkwa to hahkrea to caku pyxit, ne ihkôt to ihnõ cahti na hajỹr.
12 Mã Crec jõ pjê ata kam, hũmre nõ japrỳ te Caro te amji to Roman catêjê jõ pahhi. Mã amcro atajêa nõ kam, Juta catêjê te me amji to cuprõn, ne me Pawrô pro, ne ma mehcukij xà wỳr me to mõ.
13 Ne cute me pahhi pê Caro mã harẽn to hajỹr he:
— Ỹhỹ, hũmre ita te, ite me hũnãr prãmte, ame imã hũjarẽn to hajỹr to mõ. Ne cute ajteare mã Pahpãm to amji kam me hapac xà ita to me imã hahkre ita na me ipê ihkaj na. Ne me icaca xà kaj na cute amji kam hapac xà ita — hane.
14 Mã Pawrô te amji pytàr prãmte ajmãr pahhi Caro mã harẽn, mã cute Juta catêjê mã:
— Me apê Juta catêjê me ikampa. Quê ha hũmre ita te ampeaj kam ampo to kên na, wa ha itỳj me akampa ne me atehcajpa. Ne hamreare, imã nee cute ampo kên catia ton nare. Ne ihhêj ne me acaca xà me, jũmjê japrỳ itajê me, ajpẽn krac ri ate me acakôc xà pit mã ita.
15 Cwỳrjapê wa ha nee me atehcajpar nare, ca ha me caa amji to ame ahimpej ne me amji to impej. Ne pa, wa ha nee ita caxuw amji to me acukij catê nare — hajỹr.
16 Ne cute mehcunea cator, mã ma ame hapôj.
17 Mã cute ame hũmre japrỳ to Xoten pê Juta catêjê te cuprõn xà jõ pahhi cahhyr, mehcukij catê kam mare mã. Mã nee Caro te Xoten ita to amji kam hapac nare.

Pê hipêr Antijoc jõ krĩ wỳr, me amji jaxà

18 Mã Pawrô te Jeju na mehkwỳ cahê na amji to caku pyxit ne ihkôt hĩkjê, Corinti jõ krĩ kam. Jirô pê mã ri, Prixirakwỳj me, Aquira me, cute me pàr kre pro, ne ma Xiri jõ pjê wỳr me pra. Ne Ampohy jõ krĩ kam, cormã pàr kre mã me hàr nare kam, pê Pawrô

Pahpãm mã amji to, ne cute cumã amji to ipipẽ xà caxuw to ihkrã mẽ.
19 Mã Epet jõ krĩ mã cator, mã cute Prixirakwỳj me Aquira rer. Ne ma cute me cuprõn xà wỳr hàr, ne cute Juta catêjê me ajpẽn mã me hũjarẽn kam ihtẽm.
20 Mã cute me cahê na amji to amcro jàhtôa to prãmte me hator. Mã ma Pawrô apu ahna ihcaca, ampo na, ma Krĩpinkrên wỳr ihkràr na ri.
21 Ne mõr xà wỳr cute me cumã:
— Quê ha Pahpãm mã ite amji jaxàr na ito prãm na, wa ha itỳj amji jaxà — hane. Ne ma Pawrô te pàr kre kam amji kujahêc, Epet jõ krĩ pĩn.
22 Ne ma Xexa jõ krĩ mã cator, ne ma Krĩpinkrên wỳr mõr puro. Ne Krĩpinkrên kam cute Jeju na mehkwỳ mã ihcakôc, ne me cumã amji jarẽn, ne ma Antijoc jõ krĩ wỳr mõ.
23 Ne cute amji to amcro kwỳ jakren, jirô pê mã ri mõ, ne cute Carati jõ pjê jakren, ne Amcràti jõ pjê jakren, ne ihtỳj Jeju na mehkwỳ cunea to ihtỳj to mõ.

Pê Apôr Epet jõ krĩ me Corinti jõ krĩ kam apu mõ
Epet 1.1-2

24 Pê cormã Pawrô apu mõar kam, pê Juta catêjê nõ japrỳ te Apôr pê Mehtehcajpar jõ krĩ kam ihpỳm ata, ma Epet jõ krĩ wỳr tẽ ne cator. Ne pê ampeaj kam ihcakôc pej, ne ampeaj kam cumã Pahpãm jarkwa jahkre pej.
25 Ne hanea ne ampeaj kam cumã Pahpãm te me cumã to hahkre xà ata jahkre pej, na ri me cumã Jeju jarẽn xà cuhtacti jarẽ. Ne cumã amji kĩan kam me cumã harẽ. Ne nee amjia kôt me cumã Pahpãm jarẽn to ipa nare, ne pê cumã Jowãw jũjarẽn xà pit hahkre pej, pê toa ajco me cumã hũjarẽn to ipa. Por pê Jowãw Jeju cator xwỳjrea na cato, ne cô cakrô to hikaj xà mehcumrã ata, ne cukwa kam, pê me cumã Jowãw te amji kam hapac xà ata pyxit peaj ne hahkre pej, pê ajco me cumã harẽ.
26 Ne cumã amji kĩan kam, Juta catêjê te cuprõn xà kam me cumã harẽ. Mã Prixirakwỳj me Aquira te Apôr jũjarẽn xà ata par, ne me Apôr te Jowãw cukwa kam hũpar xà atajê pit jarẽn na me hahkre pej pyrentu. Ne ahna me ajpẽn par, ne me haprôr ne ikre kam me cumã Jeju jarẽn to impejti partu.
27 Mã Apôr te amji kam hapac ne ma Crec jõ pjê wỳr ihkràr. Mã Jeju na mehkwỳ te mehtehcajpar prãmte, me cumã ihkàhhôc ton, Crec jõ pjê kam Jeju na mehkwỳ mã. Ne cute kam me cumã Apôr pej na harẽn, ne cute me ahna hàhwỳr, mãr quê ahna me amji caxàr to impeaj ne. Mã ma curi cator ne cute, por ramã ame Jeju to amji mã mehhimpej atajê, tehcajpar catia to mõ.
28 Ne cute Pahpãm jarkwa kôt Juta catêjê mã ihcakôc, ne Jeju pê ri quêt Pahpãm kra, ne cupê Crixtô, ne toa pê Pahpãm me cumã awjahkre, ne mehcunea kam mare mã ame cumã harẽn to mõ. Ne cute hũjarẽn xà ata kôt Juta catêjê hi kwĩn.

19

Pê Pawrô Epet jõ krĩ kam apu mõ
Ruc 3.15-16

1 Mã cormã Apôr Corinti jõ krĩ me, Crec jõ pjê kam apu mõar kam, mã ma Pawrô Epet jõ krĩ wỳr tẽ, ne cator. Ne curia cute Jeju na mehkwỳ kwỳ cajpar,
2 ne mehcukij to:
— Ca ate me Jeju kam gapac ne mehkwỳ na ate me amji ton, cwỳrjapê mõrmõ ca ajkĩ ramã Pahpãm Carõ Pejti te me amã amji jõr? — hajỹr. Mã me cumã:

— Wa nee ite me Pahpãm Carõ Pejti ita na hahkre pej nare, xãmte ihtỳj Carõ — hane.
3 Mã me cumã:
— Ne mẽr jũm te me acumrãr xà mã kôt pê me acumrã? — hane. Mã me cumã:
— Jowãw te mehcumrãr xà ata kôt pê me icumrã — hane.
4 Mã Pawrô me cumã:
— Pom Jowãw te me acumrãr xà atajê pê, por mehkên mã me hikra atajê me, por cormã ame Jeju jikaj to ipa atajê. Pê Jowãw ajco Juta catêjê mã awjarẽ, mãr quê hapu na ihkôt me jũm ata kampa. Ne jũm ata pê ri Jeju, ne hamre ita caxuw wa ha Jeju jarkwa kôt me acumrã — hane.
5 Mã cute me ita kam hapac jirô pê mã ri, Pawrô te Pahhiti pê Jeju jarkwa kôt, cô kam mehcumrãr.
6 Ne cute mehcunea na hũhkra xir, ne me cumã Pahpãm na hàhwỳr. Mã Pahpãm Carõ Pejti te mehcunea mã amji jõr. Mã ajtea mã cute mehcakôc kam mehtẽm, ne hanea ne cute me Pahpãm jarkwa jarẽn kam mehtẽm.
7 Ne me hũmre te tôxi atajê to pê hane.
8 Putwrỳ incrê kam hãn ne Pawrô hõtpê ma Juta catêjê te cuprõn xà wỳr ipa, ne nee amji na hàhtàt nare, ne me hàhtôa mã ihtỳaj kam Pahpãm himpej xà mã mencjêj na ihcakôc, pê me kampa, ne ajco ajpẽn mã me harẽ.
9 Mã ma mehkwỳ ahna me aprã, ne ma amji mã ame to hajỹr caca. Ne cormã mehcunea kam mare mã, cute me Jeju te amji kam hapac xà na mehcakôc to kêanre. Mã cute me hajỹr ita kam, Pawrô me cupê cator, ne ma amji kôt Jeju na mehkwỳ to mõ. Jirô pê cute ajpẽn mã me pajõ Pahhiti Jeju pê me pahkritxwỳ na me harẽn na ipyr ne ame harẽ. Ne hũmre japrỳ te Tiran ita jõ kàhhôc to hahkre xà jũrkwa kam, pê ajco ame cumã harẽ.
10 Ne cute me cumã to hahkre ita to caku to ipijakrut. Mã hõtpê Axij jõ pjê ata kam mehcunea pê Juta catêjê me, mehcahkrit atajê te Pahpãm jarkwa par.

Xewa kra xũmre
Me Hàpên Xà 5.12-16; 1 Texarõn 1.9-10

11 Pê Pahpãm ajco Pawrô tehcajpar to catia to ipa, ne ajco cumã cute amji jahkre pej gõ, mãr quê carôt kôt hàpên xà catia pihhoti to.
12 Na pê Pawrô cama ihcakôc ne ihcakôc xà ata to me hà catêjê caprã, ne me to impej. Ne hõ cupẽhkà to, hàhpro xà pê hanea, ne ihtỳj ajco me caprã. Na quê ha jũm xà ata cama ihtàt, quê ha ramã impej pyrentu, ne kam ampo carõ kên atajê, quê ha hanea ne jũm ihtàt, quê ha ramã impej pyrentu.
13-14 Cwỳrjapê ri Juta catêjê kwỳ te ita na me Pawrô pupun, ne ihtỳj Pawrô cuxà me ton to ipa. Ne por me hũmre te xet atajê pê ri Pahpãm mã mehcajrẽn catêjê jõ pahhi japrỳ te Xewa kra atajê, pê nee me cupê Jeju na mehkwỳ nare cakrô, ihtỳj Pawrô jĩkjê na Pahhiti pê Jeju japrỳ na mehkwỳ pê me pahcurê xwỳn carõ kên japôj to me ipa to. Ne ihtỳj Jeju japrỳa na me hapôj to prãm. Cwỳrjapê ri ampo carõ kên mã mehcakôc to me hane he:
— Por ahnaa Pawrô me cumã Jeju japrỳ jarẽ ata na, wa ha hanea ne amã, ca cupê acato — hane.
15 Mã hũmre kam me pahcurê xwỳn carõ ita te me cumã:
— Wa ramã ite Jeju pupun, ne Pawrô pupun. Ne jũmjê mã ca me? — hajỹr.
16 Ne cutea mehcahhyr kam ihtẽm. Ne mehcahhya to mehcahhy, ne cute ame haxôp, ne ame cupê mehkà cokjêr, mã ma ikre ata pê me cator.

17 Mã Epet jõ krĩ kam mehcunea
pê Juta catêjê me, mehcahkrit
mehkrĩ atajê te me ita jarẽn par,
ne me hahkre pej. Na ri me cumã
Jeju japrỳ cupa xà kam mã rỳ
hàhhuc. Ne mam me cumã hũpa
ata jirôa pê me cumã Jeju japrỳ
cupa.
18 Mã me hàhtôa te mempar
atajê te amji to me Jeju na
mehkwỳ prãmte me hỹrmã me
mõ, ne cute ame ampo kên ton
atajê na me cumã amji jarẽn, me
hàhtôa kam mare mã.
19 Mã me hũxy xi catêjê jàhtôa
te me cuprõn, ne Jeju na mehkwỳ
mã me hàr prãmte, cute me
hõ kàhhôc kôt me hàhcaprãr xà
atajê incwỳr ne me to mõ. Ne cute
me kam mare mã, me hõ kàhhôc
atajê to me caxàr par. Ne cute
mehkàhhôc te caxàr atajê jõ pore
cahyt, mã hõ pore catia to cati, ne
ihhêj rũm cupê caku te xĩc jàpên
xà jàmcwỳr xà jõ pore.
20 Hõ, Jeju jarẽn xà impejti itajê
pê hane, ne ajco ajcamẽ ne ma
ihcakũm to mõ.

Pê Epet jõ krĩ kam me ajpẽn par nare
Roman 1.13-15; 15.22-29

21 Ampo itajê cunea jirô pê mã
ri Pawrô te amji jaxàr xà na amji
kam hapac, ne cumã catyatre na
Maxeton jõ pjê me Crec jõ pjê
jakren to ihtẽm prãm. Ne ma
hanea ne Krĩpinkrên wỳr ihtẽm
prãm, na ri cute me cumã amji
jarẽn to:
— Ite Krĩpinkrên pupun jirô pê,
wa ha ma Roman jõ krĩ wỳr imõr
to prãm — hajỹr.
22 Cwỳrjapê ri cute mehtehcaj-
par catêjê pijakrut pê Timot me
Eraxô kujahêc, Maxeton jõ pjê
wỳr. Mã cormã Pawrô Axij jõ pjê
kam apu ipa.
23 Mã amcro ata na Epet jõ krĩ
kam me hàhtôa ne cute mehkên
xà ton, mã hõtpê quêt Jeju na
mehkwỳ picamẽn, cwỳrjapê ri
ame kam incryc. Ne Epet jõ krĩ
catêjê kam ihtỳj me cumã pahpãm
cahàc krekà japrỳ te Tijãnkwỳj
ata to amji kam me hapac to me
ipa. Pê cumã me ikre to, ne
kam me hũ xwỳ ne ajco kam me
Tijãnkwỳj ata to me amji kampa.
24 Ne wakỳre prà jakare to
me hàpên catêjê atajê nõ japrỳ
pê Temetti, pê ajco wakỳre prà
jakare to Tijãnkwỳj jũrkwa carõ
krekà to. Ne pê hàpên xà ita kôt
ajco ampeaj kam mehpore incwa,
na pê cumã ihporea to ihpore.
25 Mã cute ajkam me hàpên
catêjê pê mehkwỳ atajê na
hàhwỳr, ne cute me cumã:
— Me ijõ ikwỳ nõ, he me
pajàpên xà ita pĩn ri me pajõ pore
hapôj.
26 Xà ca nee ate me Pawrô te
ampo ton ata na me hõmpun ne
mempar nare? He ihtỳj Pawrô me
cumã awjarẽ, ne me cumã: “Pom
ampo to ame pahpãm cahàc krekà
to itajê pê Pahpãm nare” hane.
Mã me hàhtôa te me hũjarẽn xà
ita par, na ri ihtỳj amji kôt ita
ri krĩ kam me hàhtôa ne me to
hanea ne Axij jõ pjê cunea kam
apu amji kôt me to.
27 Ne ita na me papê ihkêanre.
Quê ha cute ahnaa apu mõr na,
quê ha me pajàpên xà hamre. Quê
ha nee jũm hipêr me papê me
pajàpên xà itajê nõ japrôr nare.
Ne nee mã ita pit nare. Quê ha
hanea ne mehcunea me pahpãm
cahàc krekà pê Tijãnkwỳj ata
jũrkwa catihti ata jicu, ne me to
hapac kêt, por mehcunea Axij jõ
pjê me, pjê cunea kam mehcunea
ame to amji kam hapac to me ipa
atajê. Quê ha Jeju kĩnteTijãnkwỳj
ata to me hapac kêt, ne hũrkwa to
me hapac kêt, ne me hicu — hane.
28 Mã me hàhtôti atajê te me
ita par, ne Jeju na mehkwỳ kam
amencryac to mencryc. Ne cute
me caràr kam mehtẽm, ne me
Tijãnkwỳj jarẽn to:

— Epet jõ krĩ kam Tijãnkwỳj catia to cati — hane.
29 Mã me caràar kam me hũjarẽn xà ita krĩ kam apu ihc-
ahkũm tu. Mã me hàhtôa te me ita par, ne cute me Cajo me Aritarcô pê Maxeton jõ pjê catêjê pijakrut ne Pawrô kôt ame mõ atajê pro, ne ma me cupjê, cute me cuprõn xà cati wỳr.
30 Mã Pawrô me hàhtôti atajê mã ihcakôc prãm, mã ma Jeju na mehkwỳ ame huwahi.
31 Mã hanea ne pjê ata kam Pawrô jõ ikwỳ nõ kwỳ pê krĩ jõ pahhi atajê kwỳ te me cumã harkwa kujahêc, quê nee cute me cuprõn xà wỳr mõr nare, mã Pawrô jũpar.
32 Ne nee me hàhtôti atajê me cute me ajpẽn par nare. Ne mehkwỳ ampo kwỳ jarẽn to ame caràr, ne mehkwỳ hanea ne ampo kwỳ jarẽn to ame caràr. Na ri me hàhtôa pê me hahkre kêatre, mã nee cute ampo cwỳrjapê ame caràr to ame ipa ata na me hahkre pej nare.
33 Mã Juta catêjê te me Arexãnre jator, cute me cumã ihcakôc prãmte. Ne cute me cuna mã me hãm. Mã mehkwỳ amji mã me Arexãnre te to ihcupan na me harẽ. Mã Arexãnre te hũhkra to hàpêr, ne tee me cuna mã apu amji na hàprãr to hahkre.
34 Mã cute me Arexãnre pê Juta catêjê nõ na me hahkre pej, ne mehcunea te me caràr kam ihtẽm. Ne cute me caràar to me or to ipijakrut. Ne me caràr to hane he:
— Epet jõ krĩ kam Tijãnkwỳj catia to cati! — hane.

Pê krĩ jõ pahhi catêjê nõ ame hàhtôa atajê cahkũm

35 Mã krĩ mã hàhhôc catê te hõtpê hũjarẽn to mehhi kwĩn, ne me cumã:
— Epet jõ krĩ jõ xũmre, me ikampa. Ne me acunea pê me pajõ krĩ kam Tijãnkwỳj jũrkwa jamãr catê, ne pê kẽnti impejti côjkwa pĩn ihpỳm, ca me hamã atajê me hahkre pej.
36 He nee jũm te ajtea mã harẽn xà nõ to harẽn nare. Ne amji mã me aprĩa ne, nee ca ampo kam me amji kam me gapac nare kam me ton nare. Xa ampo ita to me amji kampa, jirô pê mã ca ha cormã me to.
37 Ampo caxuw mã ate me hũmre itajê japrôr? Xà ajkĩ cute me Tijãnkwỳj jũrkwa pê ampo to hàhkĩj, nare, mõrmõ cute me pajõ pahpãm cahàc krekà xũn na mã ate me haprôr? Hãpà, nee cute me ampo itajê nõ to jũ mãn nare.
38 Quê Temetti me, mehkwỳ mã, jũm na mehcakôc xà na mã, quê ha ma cute mehcukij catêjê wỳr me pra, ne me cumã me amcro nõ ta. He itajêa caxuw ri pahhi, ne cute mehcukij catêjê amehkrĩ. Na quê ha me taa me cumã jũm na mehcakôc.
39 Ne hipêr ita jirô pê me ampo na prãm, ne xa cute me amã amcro hyr xà ata jikaj, quê ha kam ahtwỳ, ca ha mehcunea jipôc ri me cumã harẽ, quê ha me hahkre pej, ne jũ na me amã to. Hõhõ, quêt pahte me amji kam me pajapac xà te hajỹr he.
40 Ne me pahkêanre. Ampo na? Quê ihhêaj to jũm me pajõ pahhiti mã pahte me hajỹr xà ita na me pajarẽ, quê ame pahkam incryc. Ne me pahcukij, jũ mã cu me cumã amji jarẽn to? — hajỹr.
41 Ne cute me cumã hũjarẽn jirô pê mã cute me cuprõn xà jicu ne ma amehcahkũm.

20

Pê Pawrô Maxeton jõ pjê me Crec jõ pjê kam apu mõ

1 Ne mehkên jàhkrihkrit jamre jirô pê, Pawrô te Jeju na mehkwỳ na hàhwỳr, mã cute me cuprõn. Mã cute me cumã hũcanãr xà to ihtỳj, ne me cumã ihtẽm xà na

amji jarẽn. Ne ma Maxeton jõ pjê
wỳr mõ.
2 Ne curi cator ne apu ipa, ne
cute Jeju na mehkwỳ jàhtôa mã
hũcanãr xà to ihtỳj, ne cute me
hapackre to irya to iry.
3 Jirô pê ma Crec jõ pjê mã cator,
ne curi cute amji to putwrỳ to
incrê. Ne ramã cute Xiri jõ pjê
wỳr mõr xà caxuw apu amji mã
hàhcuprõn, ne cute amji na me
cupê Juta catêjê te me to amji
kam hapac xà kêanre, ne ihtỳj
amehcuran prãm na me hahkre
pej. Mã cute amji kam hapac,
mã nee hipêr Xiri jõ pjê na cumã
ihtẽm prãm nare. Ne ita caxuw ri
cumã Maxeton jõ pjê pua na ihtẽm
to prãm.
4 Mã hõtpê jũmjê ihkôt me mõ
atajê japrỳ Xôpat, pê Piro kra,
pê Amcoti jõ krĩ kam ihpỳm me,
Aritarcô me Xecun, pê Texarõn
jõ krĩ kam mehpỳm me, Cajo pê
Terpe jõ krĩ kam ihpỳm me, Timot
me Tiquicô me Tropimo, pê Axij jõ
pjê kam amehpỳpỳm. Atajê cunea
pê hõtpê Pawrô kôt ajco ame ipa.
5 Ne ma mam me pra, ne Trôwat
jõ krĩ kam me cator, ne curia ame
hikaj to ame ipa.
6 Ne me Hakren xà jõ amji kĩn
jirô pê mã, wa hanea ne ma me tẽ,
Pirip jõ krĩ pĩn mehkôt. Ne curia
ite amji to me amcro to xĩc jirô pê
mã, wa ite me amji cajpar, Trôwat
jõ krĩ kam, ne me icunea te curi
amji to me amcro to xet.

Pê Trôwat jõ krĩ kam Pawrô apu mõ

Jowãw 5.21; Me Hàpên Xà 9.36-43

7 Ne xap na, mehkôt xà jõ amcro
kam, Jeju na mehkwỳ te caxwa ri
me cuprõn, me hàpàn xà caxuw
cute ame ajpẽn kĩn to prãm to.
Mã Pawrô iràràtia na ihtẽm prãm,
cwỳrjapê ri cute caxwa kat hãm
me cumã hũjarẽn kam ihtẽm. Mã
ramã ahna awcapàtkô picapôn
mã cormã me cumã awjarẽ.
8 Kỳj pê ikre caxwỳn nõ kam,
cute me cuprõn xà ata kam, pê
ampeaj kam ihpôc xà jàhtô ne
mehcujro.
9 Mã hũmre japrỳ te Ewti ita kỳj
pê, harkwa na põ mã me irĩt xà
ata na jỹ ne kampa, ita kam hõt
xwa mã hõt, ne ihpỳm, ikre kre
crê ata pĩn. Mã hỹrmã me iwrỳc
ne cute me harĩ, mã ramã ihtyc tu.
10 Mã Pawrô wrỳc, ne cute
hũmre ita pỳn, ne me cumã:
— Ame amji mã apikrar nare.
Cormã ihtĩar ne quê ha ihtỳj ipa
— hajỹr.
11 Jirô pê mã ri Pawrô jàpir, mã
mehcunea jàpàn ne ame harte.
Mã hacpỹ ma mã Pawrô te me
cumã hũjarẽn kam ihtẽm, ne me
cumã hũjarẽan to apẽ, ne ma tẽ.
12 Mã hũmre ata hacpỹa mã
ihtĩr mã ma me to mõ, hũrkwa
wỳr. Ne ampeaj kam hũrên me
cumã amji kĩn, ne me hakry.

Mehakepxà jõ krĩ wỳr mehtẽm xà

13 Ne pàr kreti kam Axô jõ krĩ
wỳr ite me imõr kam me icrà, ne
por côxwa cahê na krĩ xa ata kam
me icator. Ne curia wa me Pawrô
jikaj, quê ha pjê kam ajpên mõ, ne
cormã Axô jõ krĩ mã cato.
14 Ne wa ite Axô jõ krĩ kam me
ajpẽn cajpar, ne ma pàr kre mã
me ixàr ne me mõ, ne Mehakepxà
jõ krĩ mã me icator.
15 Ne me Mehakepxà jõ krĩ to
me tojnõ, ne ma me tẽ, ne apẽ
nõa na wa cormã cô jipôc ri amcrà
japrỳ te Quito ata jõ pjê cahê na
me mõ. Ne amcro pyxit jirô pê
mã, wa ramã Awjarôti jõ pjê mã
me icator, ne hipêr me ina amcro
pyxit, wa ma ramã Krĩtêpti mã me
icator.
16 Mã Pawrô ma apu Epet jõ krĩ
kam hàhhuc caca, ne ma hanea ne
apu Axij jõ pjê kam amji to amcro

jàhtô caca. Ampo na? Krĩpinkrên mã cator prãmte hàpôr pit. Mãr quê xwỳ mã Me Hõ Kẽhkẽn jõ amji kĩn jõ amcro xwỳjrea na cato.

Pê Pawrô Epet catêjê mã ihtẽm tu xà na amji jarẽ

Jowãw 21.15-17; 1 Timot 4.6-8; 1 Petrô 5.1-4

17 Ne ma Krĩtêpti kam me icator, mã Pawrô te Epet jõ krĩ kam Jeju na mehkwỳ to mehhimpej catêjê mã ihhôc, ne ihkujahêc, mãr quê ajpên Krĩtêpti wỳr me mõ, ne Pawrô mã mehcakôc to prãmte cute me hỹrmã ihhôc ne ihkujahêc.

18 Mã me cator, mã Pawrô te me cumã amji jarẽn ne me cumã:

— Ỹhỹ, pê wa mam ramã Axij jõ pjê kam me awỳr icator xà ata kam, pê ca ramã amji jipôc ri me ipupu, ne ramã ate me ite amji kam ijapac xà pupun pejtu.

19 Wa itỳj me pajõ Pahhiti pê Jeju mã apu ijàpên to ipa, amcro atajê kam, ne cormã cumã ijàpên to ipa. Ne nee hanea ne ajco amji to icati prãm nare, ne pê ma ajco ame Jeju caca na pê wa me hũ na apu amrã. Pê me ikwỳ pê Juta catêjê ame ito kêanre, pê wa amji cajpẽr xà xàhti ata to ajco amji cajpẽ cakrô, pê wa itỳj me cumã awcanã, ne nee pê wa me pajõ Pahhiti pê Jeju jàpên xà mã hikran nare.

20 Ne ajco me akôt ipa, ne me amã Jeju jarkwa to hahkre to ipa. Ne nee pê wa ame akam ipec xà nare. Pê wa itỳj me amã awcanã ne ite me atehcajpar xà caxuw, pê wa amã Jeju jarkwa jarẽan to harẽ, pahte me cuprõn xà me, me gũrkwa kam, pê wa me amã Jeju jarkwa to hahkre to ipa.

21 Ne ajco mehcunea pê Juta catêjê mã harẽn to ipa, ne hanea ne me apê mehcahkrit atajê mã harẽ. Ne pê wa mehcunea mã me huphê na awjahkre, mãr quê mehkên mã hikra, ne Pahpãm wỳr me apkjê, ne me pajõ Pahhiti pê Jeju to amji mã mehhimpej.

22 — Ne hamre, ita caxuw ri Pahpãm Carõ Pejti te Krĩpinkrên wỳr ijator. Na wa ha ma curi mõ. Ne ampeaj kam ri ipê curi ampo te ikên xà ata jahkre kêat to hahkre kêt, ampo mõrmõ quê ha ajte curi jũ mã ito.

23 Ne ihnõ ata pyxit ri imã hahkre pej, quê ha me ipro, ne me hacjên xà kam me ijaxà, ne ame ito jamã, ata na ri Pahpãm Carõ Pejti te ramã imã hũjarẽn, krĩ cunea kôt.

24 Na wa nee ityc xà ita to amji japackre nare, quê ha me icuran prãm, ne taa me icura. Hõ, ijàpên xà impejti na cute imẽn xà ata wa quêt ite hipêj to amji kampa. Ne me pajõ Pahhiti pê Jeju te ijàpên xà na imẽn ata te hajỹr he. Wa ha mehcunea mã Jeju pê me pahkritxwỳ na harẽn pejti jarẽ, mãr quê hacpỹa mã mehcunea Jeju kôt Pahpãm wỳr me apkjê, ne cute me amji jaxàr xà ata na ri Pahpãm mã me ahna prãm.

25 — Ne pê wa ajco me amã Pahpãm pê me pahcunea to ihhimpej catê cati na harẽ. Ne wa ha ma ita caxuw mõ, ne ramã ite hipêr ate me ipupun nare na me gahkre pej.

26 Cwỳrjapê wa ampeaj kam me amã awjarẽ. Na ca ha me anõ Jeju te amji kam hapac xà mã hikra ne hicu, quê ha Pahpãm nee ita na amji mã icuhtom nare, ne amji mã me anõa cuhtom.

27 Ampo na? Pê wa ajco hõtpê amji na ijàhtàt nare kam me amã Pahpãm te amji kam hapac xà jarẽ, cwỳrjapê quê ha nee ita na amji mã icuhtom nare.

28 — Ne me apê Jeju na mehkwỳ to mehhimpej catêjê, ca ha ita caxuw me amji jamãr peaj to me apa, ne nee jũ caxuw Jeju mã me hikran nare. Ne hanea ne

Jeju na mehkwỳ jamãr peaj to me
apa, ne caxuw ri Pahpãm Carõ
Pejti te me apyxwỳr. Pê Pahpãm
kra mehkwỳ tehcajpar prãmte ty,
ne caprô cunea ajxwỳ, mã ahnaa
cute me pahto amji kra. Cwỳrjapê
ca ha me hamãr to impeaj ne.
29 Ampo na? He, imãa quê ha
ihtỳj jũmjê itẽm jakàn pê ate me
Jeju mã hikran prãmte me awỳr
cato, ne me amã ihhêj, ne imã me
gahkre pej. Ne atajê pê quê ha
ampo jàprê pyràac, na quê ha nee
me acaprĩ nare. Quê ha cute me
acunea jipej prãmte ihtỳj ame ato
kêanre to mõ.
30 Quê ha me akwỳa nõ hanea
ne apu to ihcupan to mõ. Ne me
apê mehkwỳa nõ mã apu ihhêj to
mõ, cute amji kôat me apê Jeju na
mehkwỳ ton to prãmte.
31 Cwỳrjapê ca ha me guphê,
ne ma ita kôt me hakop. Hõ,
ita cupate wa ite me akam amji
to ipijapar to caku to incrê. Na
wa icwỳar kam, caxwa me amcro
cunea kam ite me acunea mã Jeju
jarkwa to hahkre.

32 — Ita caxuw, wa ha Pahpãm
mã me apê mehkwỳ atajê cajrẽn,
mãr quê me ato impeaj ne, me
ate cute amji kam hapac xà pynãr
pejti to prãm to. He Pahpãm ri me
amã ampo pej cunea gõ, ne hanea
ne me apicamẽn na me ato, ca me
ajcamẽ.
33 Na pê wa ita ri ame akam ipa,
ne nee me gõ pore me, ampo pê
me atekjê atajê na prãm nare.
34 Ne ramã ate me ijahkre pej,
pê wa ijũhkra to apê, ne ijũhkra
to ijàpên xà ita to me ikwỳ caxuw
amji mã ihpore incwỳr na amji
to, pê wa me amã pahte me cupê
ampo jamreare atajê tehcajpar to
hahkre.
35 Ata to pê me pajõ Pahhiti
pê Jeju me pamã hahkre to hane.
Na wa ma harkwa to me amji
japackre, ata to pê ihcakôc to hane
he: “Ỹhỹ, quê jũm amã ampo gõ,
ne ampeaj kam hũrên gakry, ne
quêt jũm mã ate ampo jõr xà ata
kôt ca ha hirôa pê ampeaj kam
gakrya to gakry” — hajỹr.
36 Ne cute ihcakôc jicu, mã Jeju
na mehkwỳ mehkõn krã na me
hỹr, ne Pahpãm mã mehcakôc.
37 Mã mehkwỳ me Pawrô japỳ,
ne ame cumã amji jarẽ, ne
mehcunea ame amrã.
38 Ne mehcunea mã amji kĩn
nare. Ampo na? Cute me Pawrô te
jũ caxuw hipêr me hõmpun nare
na me cumã amji jarẽn, mã cute
mempar na ri. Ne ma me ikôt pàr
kre wỳr me mõ. Wa ma Pawrô me
ite me irer ne pàr kre mã me ixàr.

21

Pê Pawrô ma Krĩpinkrên wỳr tẽ

1 Wa ite me cumã amji jarẽn,
ne ma pàr kre kam me tẽ, ne me
icatyatre na harã mã, cô jipôc ri
pjê japrỳ te Cot kam me icator. Ne
amcro nõ na, wa ma côxwa tohkà
na Pĩrã jõ krĩ kam me ijàhhuc, ne
ma hipêr me tẽ, ne ma Patara jõ
krĩ mã me icator.
2 Ne curia wa ite me, pom wa
pàr kre kam me mõ ata jicu, ne
ite me pàr kre nõ cajpar, ne cumã
me ixàr, ne ma Pàrkô jõ krĩ wỳr
me tẽ.
3 Ne ite me cô jipôc ri Xipre jõ
pjê ata pupun, ne ma harã mã me
tẽ, Xiri jõ pjê wỳr. Ne curi me
icator, Kẽn jõ krĩ kam, ne curi cute
me ampo to irôrôc jahkà na me
irôrôc.
4 Ne hõtpê curi ite me Jeju na
mehkwỳ kwỳ cajpar, krĩ ata kam,
ne curia ite me cahê na amji to me
amcro to xet. Mã Pahpãm Carõ
Pejti te me cumã Pawrô jarẽn, mã
cute me cumã hũjarẽn, mãr quê
nee Krĩpinkrên wỳr mõr nare.
5 Mã curi cute ame ipa xà na,
amji mã me amcro hyr xà ata me
cupê hamre, mã ma pàr kre wỳr
me pra. Mã ma cute me ipynãr,

ne ikôt krĩ pê me cator, mehkra me, mehprõ mea mã. Wa me icunea me ikõn krã na me ijỹr, côxwa tohkà na, ne Pahpãm mã me icakôc.

6 Jirô pê mã wa ite me cumã amji jarẽn, ne ma pàr kre mã me ixàr. Mã ma hacpỹ mã ikre wỳr cute me amji jaxàr ne me mõ.

7 Wa ma Kẽn jõ krĩ pĩn me tẽ, ne ma Potorma jõ krĩ mã me icator, ne apu Jeju na mehkwỳ mã me icakôc, ne curia ite me ahna amji to me amcro pyxit.

8 Ne amcro nõ na wa ma me tẽ, ne Xexa jõ krĩ wỳr me icator. Ne ma Pahpãm wỳr me to ipipkjêr catê japrỳ te Pirip jũrkwa mã me ixàr, ne curia hũrkwa kam cahê na me ijàhhuc. Ne cupê, por pê Krĩpinkrên kam Jeju na mehkwỳ te xet pê me capi atajê nõ.

9 Ne ihkra cahãj te cwat ne cormã nee mempjê nare, ne hõtpê Pahpãm jarkwa to mehcakôc.

10 Na wa amcro jàhtôa kam cahê na me ijàhhuc, ne ame ipa. Mã hũmre japrỳ te Agap ita Juta jõ pjê pĩn cator. Ne cupê Pahpãm jarkwa to ihcakôc catê.

11 Ne ma mõ ne Pawrô cape na xa, ne cute cupê ihtu na hê xà pyr, ne cutea to amji jũhkra me ihpar cajpre, ne Pawrô mã:

— Ỹhỹ, Pahpãm Carõ Pejti jarkwa kôt wa ha amã awjarẽ. Quê ha ihtỳj Juta catêjê Krĩpinkrên kam, atu na hê xà ita to ipa catê ata me guwapre to hanea he, ne ajkĩ mehcahkrit atajê jũhkra mã me gaxà — hane.

12 Wa ite me Jeju na mehkwỳ me, ita kam ijapac, ne ma Krĩpinkrên tête ame Pawrô juwahi.

13 Mã Pawrô me imã:

— Ampo na mã ca ame acwỳr to hane, ne imã amji kĩn nare ita na ame ijuwahi? He wa nee icajpre xà ita pit caxuw apu imõr nare. He wa hanea ne Krĩpinkrên kam, Jeju cwỳrjapê ityc xàa caxuw apu mõ — hane.

14 Wa tee ame huwahi, ne ite me to tojnõ ne me cumã:

— Pahpãm te ampo to amji mã ato jũ mãn prãm ata to, quê ha ihtỳj ato jũ mã — hajỹr.

15 Ne ite me amji to amcro kwỳ kujahêc jirô pê mã, wa ame ijàhcuprõn, ne ma Krĩpinkrên wỳr me mõ.

16 Mã Jeju na mehkwỳ kwỳ Xexa jõ krĩ kam amehkrĩ atajê te me ijaprôr, ne ma Krĩpinkrên wỳr me ito mõ, Mexõ jũrkwa wỳr. Mã cute me ijaprôr, wa curia cahê na me ijàhhuc. Ne hũmre ata pê cô jipôc ri, Xipre jõ pjê ata kam ihpỳm. Ne rỳ pêa mã pê cupê Jeju na mehkwỳ.

17 Mã Krĩpinkrên kam Jeju na mehkwỳ te me Pawrô pupun, ne ampeaj kam me hakry.

Pê Pawrô Tijac wỳr mõ ne hõmpu

18 Ne apẽ mã Pawrô ma me ikôt mõ, ne cute Tijac cajpar. Mã ramã Jeju na mehkwỳ to mehhimpej catêjê cunea te cuprõn, cute me cuprõn xà kam.

19 Mã Pawrô te ahpỹanre na, Pahpãm te ihcakôc xà kôt mehcahkrit pê Juta catêjê nare atajê mã ampo pejti ton na, me cumã amji jarẽn par.

20-25 Mã cute mempar jirô pê, mehcunea te amji mã me Pahpãm pejti na to me hàmnãn, ne me Pawrô mã:

— Ỹhỹ, wa ite ramã me ihkàhhôc pyxit ne me hipêj, ne ma ramã ite mehkujahêc, mehcahkrit atajê wỳr. Mãr quê Jeju na mehkwỳ mã me axà, ne me ihkàhhôc ata cahyt, ne me awpa. Ne ihkàhhôc ata kam wa ite me cumã ijarkwa kujahêc, mãr quê nee ame pahpãm cahàc krekà carõ jõ hĩ atajê kur nare. Ne nee ame, por me hõkre kam

caxwỳr nare atajê jĩ caprô na mehkur nare, ame ampo caprô atajê kur nare. Ne quê mehprõa me, mempjêa me, ame amji to inxy, ne nee quê ame ajpẽn pê mehprõ caxun nare xà na, wa ite me cumã ihhôc ne me cumã ihkujahêc, ihkàhhôc ata kam. Ỹhỹ, Pawrô, ita caxuw wa ha me amã me pahkjêjê kwỳ jarẽ. Ita ri Krĩpinkrên kam, me cupê Juta catêjê jàhtôa ne cute amji to me Jeju na mehkwỳ. Atajê cunea ame Mojxe xwỳ te amji kam hapac xà to me amji kampa, ne ramã ate me hahkre pej ne me hõmpun. Ne xwahna, cute ihmat ri, mehkrĩ atajê mã Juta catêjê te ampo te ihcupan xà to pit mã hahkre to apa na, me ato ihhêj xi na me harẽn par. Ca xwahna me cumã to hahkre to hane he, quê hapacta ne me Mojxe xwỳ te amji kam hapac xà ata mã hikra, ne hanea ne xwahna me Juta catêjê te amji kam hapac xà atajê mã hikra, ne ma apu cute mehkra xũmre mã impy kà kryjre ne hitep tête me cumã. Mã ahna akam me cupê ihkaj na. Na quê ha ita ri acator na me gahkre pej, ne ihtỳj me amãn kam to ihtẽm pyrentu. Ita na ri me ato prãm. Jũ mã cu ha ajte me to? Cu ha pahte mehhêj xi xà ita to me hamre prãm to, cu ha me to hane he. Ita ri me pajipôc ri, me pahkam me hũmre te cwat atajê, pê Pahpãm mã ampo to awjahkre. Ne ihtỳj caxuw ame ipijacri to ipa. Ne ramã me cumã amcro te xet peaj ne nõ. Ne cute amji mã me amcro hyr ata jirô pê, quê ha Mojxe xwỳ incaca xà kôt ame amji cũmpej. Ne caa, ca ha atỳj hanea ne mehkôt mõ, quê hanea ne me hipôac ri me acũmpej, ca ha caa cute me acũmpej catêjê mã amji cunea jahpan xà na amgõ. Hamre, quê ha mehcunea me panquêtjê jarkwa kôt apa na me apupu. Na quê ha Axij jõ pjê pĩn Juta catêjê kwỳ japôj atajê te ame ato ihhêj na, ihtỳj me cumã hahkre pej — hane. Hõ, Jeju na mehkwỳ to ihhimpej catêjê kwỳ te Pawrô mã me hũjarẽn to hajỹr. Mã cute mempar.

26 Ne apẽ, mã ma cute me hũmre to cwat ne me to tẽ, mã hanea ne me ipijacri xà ita mã me hàr, ne cute Pahpãm mã me amji cuhhõn. Jirô pê mã ri ma Pahpãm to me amji kam hapac xà jũrkwa caxwãm pê me hàr. Cute amji mã me ipijacri xà jõ amcro pupun prãmte. Ne cute Pahpãm mã mehcajrẽn catêjê pê mehcũmpej catêjê mã hàmjõr xà na amcro hyr, ne me hũrkwa wỳr me amji jaxàr.

Pê me Pawrô pro
Me Hàpên Xà 24.12

27 Mã ramã amcro hyr xà na hàhtêp. Mã Juta catêjê kwỳ Axij jõ pjê rũm me cator, ne cute me Pawrô pupun, Pahpãm to me amji kam hapac xà jũrkwa kam. Ne cute mehcunea curi ame ipa atajê rẽc, cute me Pawrô pro prãmte.

28 Ne cute me caràr kam me to ihtẽm, ne me caràr to:

— Me ikwỳ! Ajpên me pra! He hũmre ita pjê cunea kam, me papê Juta catêjê te amji kam hapac xà kaj na me cumã ampo to hahkre to ipa! Na ca ha me itehcajpa! Ne hanea ne ame panquêtti Mojxe te amji kam hapac xà na ihcakôc kêanre to ipa, ne apu Pahpãm to me amji kam hapac xà jũrkwa na ihcakôc kêanre to ipa. Jirô pê mã ri ma Pahpãm to me amji kam pajapac xà jũrkwa to cute amehkên prãmte, ma mehcahkrit atajê to mõ. Ne jũ wỳr quê mehcahkrit atajê ikre pejti ata mã me acjêj — hajỹr.

29 Ỹhỹ, pê me ita jarẽn to me hane. Ampo na? Pê me Pawrô kwỳ nõ japrỳ te Tropimo, pê Epet

jõ krĩ kam ihpỳm, ne ihcahkrit,
ne nee cupê Juta catêjê nõ nare,
ne Krĩpinkrên kam Pawrô me apu
mõ. Pê me hõmpu, ne ihtỳj cute
Pahpãm to me amji kam hapac
xà jũrkwa mã me to hàr na ame
Pawrô cãmjĩ.
30 Mã xwahna ata krĩ cunea kôt
ipicràn, mã ajpên amehprõt, ne
cute me Pawrô pro, ne ma põ mã
Pahpãm to me amji kam hapac xà
jũrkwa pê me cupjê. Mã Pahpãm
to me amji kam hapac xà jũrkwa
jamãr catêjê te cator jakàn pê, me
to harkwa jihê pyrentu.
31 Mã ramã me hàhtôa te me
Pawrô curan kam mehtẽm. Mã
krĩ jamãr catêjê pê Roman catêjê
jõ krãhtare jõ pahhi te krĩ cunea
kam, cute me amji rẽc na me
harẽn par.
32 Ne cute krãhtare to cuprõn
pyrentu, ne ma me hàhtôti atajê
wỳr mehprõt. Mã me hàhtôa te
krãhtare atajê pupun, ne pea cute
me Pawrô cahhyr jicu.
33 Mã me hõ pahhi Pawrô wỳr
cator, ne cute hỹrmã hàhtêp ne
ihpro, ne wakỳre pijakrut to me
huwapre na harkwa hyr, mã cute
me to ihcajpre. Jirô pê cute
mehcukij, ne me cumã:
— Pỳhàpà, jũm xũmre mã ajte?
Ampo to ri cute ihkên? — hajỹr.
34 Mã mehcunea te me caràr
kam mehtẽm, ne ajtea mã
mehkwỳ jũjarẽn xà, ne ajtea mã
mehkwỳ ame ampo na me harẽ.
Mã me hõ pahhi te mempar, ne
cupê cute ampo to kên xà ata na
hahkre kêatre. Ne cute krãhtare
mã harkwa hyr, quê me Pawrô
jarĩ ne ma kẽn te ikre tỳjti ata
wỳr me to mõ.
35 Mã cute me harĩ ne ma me
hàpir xà na me to hàpir to mõ,
ne me to hàhtêp, ne cute me harĩ
ne me to kwỳ, cute me curê catêjê
cupate.
36 Mã me hõ kôt me caràr to me
mõ, ne me cumã:
— Mehcura! Mehcura! — hane.

Pê Pawrô amji pytà

37 Mã ma kẽn te ikre tỳjti ata
kam cute me Pawrô xir. Mã
Pawrô te Crec jarkwa to me hõ
pahhi mã ihcakôc ne cumã:
— Xà wa itỳj pahhi amã icakôc?
— hajỹr. Mã pahhi te amji mã
ipikrar, ne cumã:
— Pỳhàpà, xà ca ajte atỳj Crec
jarkwa to acakôc?
38 Wa xwahna itỳj amji mã ato
apê Ejit catêjê nõ. Por pê pjê jõ
pahhi to apu ihkên prãm, ne me
hàprê catêjê to cwat mir ne me to
cuprõ, ne ma põ mã me to mõ ata
na wa apu acãmjĩ — hajỹr.
39 Mã Pawrô pahhi mã:
— Hamreare, ipê Pawrô, ne ipê
Juta catêjê nõa wa, ne Krĩjara jõ
krĩ kam pê wa ipỳm, krĩ catia to
cati ata kam, Quiriti jõ pjê kam.
Ne wa ha awỳ, ca ito tojnõ wa me
hàhtôti itajê mã icakôc — hane.
40 Mã pahhi te ihtỳj cumã
harkwa hyr to:
— Gapacta ne me cumã acakôc
— hajỹr. Mã me hàpir xà
kam Pawrô jàhhuc, ne xa, ne
cute mehcunea kêt prãmte me
cumã hũhkra pẽr. Mã hamre,
mehcunea pinkrên. Mã cute Juta
jarkwaa to ihcakôc kam ihtẽm, ne
me cumã:

22

1 — Ỹhỹ, me ikwỳ me, me
iquêtjê me, me ikjêjê me,
menxũjê, me ikampa. Wa ha me
acunaa mã ite amji pytàr xà ita to
me amã amji jarẽ — hajỹr.
2 Mã cute harkwaa to me
cumã ihcakôc na mempar, ne me
ipinkrên, ne me ipinkrên tu. Mã
Pawrô me cumã:
3 — Ỹhỹ, ipê Juta catêjê nõa wa,
ne pê wa Krĩjara jõ krĩ kam ipỳm,
Quiriti jõ pjê kam, ne wa ita ri
Krĩpinkrên kam amji to ajpa, ne
Camar pê ri imã ampo to hahkre
catê. Ne cute ampo to imã hahkre
xà ata pê wa cupê cupy, ne me

panquêtti te amji kam hapac xà
ata pê hàhtôa to hàhtô, ne cati,
pê to hahkre ne cupy. Ne pê
wa Pahpãm mã amji gõa to cumã
amji gõ, to hanea, pom quê ate
me cumã amji jõr he. Pê wa nee
cormã ne Jeju pê Pahpãm kra na
hahkre pej nare.
4 Na pê wa ajco Jeju na mehkwỳ
pro to ipa, ite mehcuran prãmte,
ne pê wa ajco me hũmre pro, ne
pyjê pro, ne cute me amji jacjên
xà kam ajco me to awcapê.
5 Ne quê Juta catêjê jõ pahhi
cunea pê prohti kam ihtỳj ita na
me ijarẽ, ne ampeaj kam pê wa
ajco me to hajỹr to ipa. Na pê
wa Tamatcô jõ krĩ kam me cupê
prohti kam me caxuw ihkàhhôc
py, cute me hõmpun ne me cahyt,
ne ite Jeju na mehkwỳ pro na cute
me itehcajpar to prãm to. Ne wa
ma curi to mõ, ite me jũmjê atajê
ihpro ne wakỳre to me huwapre,
ne ajpên hacpỹ ne Krĩpinkrên wỳr
me to imõr, ne ame to kêanre
prãmte.

Pawrô ipintuw na cute amji jarẽn xà
Me Hàpên Xà 8.3; 9.1-19; 26.1-23

6 — Ne pê wa ma mam mõ, ne
ramã Tamatcô jõ krĩ na ahtêp, pê
ramã pyt ikrã jimoac kam jỹ, pê
wa ihprõt pê kỳj rũm, côjkwa rũm
ampo pràti catia nõ ata pupu, pê
iwỳr mõ.
7 Hamre, pê wa pjê kam ipỳm,
ne ihcakôc kampa, pê imã ihcakôc
ne imã: “Xawrô, Xawrô! Ampo
na mã ca apu ito kên?” hane.
8 — Hamre, pê wa ihcukij ne
cumã: “Pahhi, me anõ mã ca?”
hane. Mã imã: “Ipê Jeju, mãr wa
Naxare jõ krĩ pĩn icator, ca apu ito
kêanre ata wa” hane.
9 — Pê hanea ne, por pê wa
hũmre me mõ atajê, hàhcujro
pupu, ne nee, por pê imã ihcakôc
xà ata na hõkre par pej nare.
10 Hamre, wa ite hipêr ihcukij
ne cumã: “Ampo to wa ha pahhi
ajte?” hane. Mã imã: “To xa ne
ma Tamatcô jõ krĩ wỳr tẽ, curia
quê ha jũm amã awjarẽ, he ate
imã ite amji mã ampo na prãmti
ata ton na ato prãm” hane.
11 Ne pê hàhcujro pràti ata ito
to kên, pê ito tũm pyrentu. Pê
me hũmre ikôt me mõ atajê, ma
Tamatcô jõ krĩ wỳr me ijaprô ne
me ito mõ, ne me ito cato.
12 — Pê curi hũmre nõ japrỳ te
Anana ata pê Pahpãm to amji kam
hapac catê, ne hõtpê Mojxe xwỳ jõ
kàhhôc caca xà kampa. Na pê Juta
catêjê Tamatcô jõ krĩ kam mehkrĩ
atajê ihtỳj ajco me Anana kampa.
13 Ne pê ajpên mõ, ne iwỳr cato,
ne imã harkwa to: “Ikjê Xawrô,
hacpỹa ma rĩt!” hane. Hamre, pê
wa irĩt pyrentu, ne hõmpu.
14 — Pê imã hũjarẽn to: “Me
panquêtti jõ Pahpãm te ri amji mã
acapi, ne quê ha amã hàpên xà
to hahkre. Ca ha Pahpãm kra pê
catyt kam ipa catê ata pupu, quê
ha taa amã ihcakôc, ca ha kampa.
15 Ampo na? Quê ha ato
Pahpãm kra mã imprar catê.
Ca ha mehcunea mã, ate ampo
pupun ne impar atajê na, amji
jarẽ.
16 Ne mẽr, ampo mã ca jỹ ne apu
hikaj? To xa, ne ito tojnõ, wa cô
kam acumrã, ca amji tehcajpar xà
na Jeju na ahwỳ, quê ha Pahpãm
ate amji kam gapac xà kên me
gàpên xà kên itajê to tojnõ ne
hicu” hane. Hõ, pê imã hũjarẽn
to hane, pê wa harkwa kôt to.

Pê Pawrô hàpên xà na amji jarẽ
Me Hàpên Xà 16.35-39

17 — Na pê wa Krĩpinkrên wỳr
amji jaxà, ne Pahpãm to me
amji kam hapac xà jũrkwa kam
Pahpãm mã icakôc, ne irĩat kam
hõmpu.
18 Pê imã: “Acator pyrentu,
Krĩpinkrên pê. Ampo na? Jũ wỳr

quê ita ri jũm akampa, ate ito
gũjarẽn xà ata na” hane.
19 — Pê wa ma apu ijitõt, ne
ma Krĩpinkrên pê apu icator prãm
nõ, na pê wa cumã icakôc ne
cumã: “Ijõ Pahhiti, he mehcunea
mã ramã ita ri ijàpên xà kêanre
atajê na ijahkre pejtu. Pê wa ajco
hõtpê cute me akam hapac catêjê
te me cuprõn xà jũrkwa wỳr ipa,
ne mehpro ne mehcahhy.
20 Ne pê Tewãw hanea ne hõtpê
me cumã ato ihcakôc. Cwỳrjapê
pê me Tewãw curan na imã im-
peaj to impej. Ne pê ramã me
Tewãw curan xàa kam, pa pê
wa itỳj mehtehcajpa ne me cumã
mehkà jamã, ata na ramã me
cumã ijahkre pejtu” hane.
21 — Pê Pahpãm pê Pahhiti imã:
“Wa ha ma ihmat ri akujate, ca ha
mehcahkrit atajê wỳr tẽ” hane —
hane.
22 Ỹhỹ, cute me Pawrô te me
cumã mehcahkrit atajê jarẽn, mã
cute mempar pê kỳj cati pêa mã
me caràr kam mehtẽm, ne me
caràr to:
— Mehcura! Ne me to pjê caprã,
quê hamre! — hajỹr.
23 Ne me caràar kam cute me to
ihtẽm, ne mehkà krỳ ne kàj mã
me to awcapê, ne me pjê jacrô
cakrỳ, ne kàj mã me to awcapê.
24 Mã krãhtare jõ pahhi ata te
mehkwỳ mã harkwa hyr, quê kẽn
te ikre tỳjti ata kam me Pawrô
jaxà, ne mehcahhy, quê ampo
cwỳrjapê ame caràr ata to me
cumã awjarẽ, ampo na mã ajte
ame caràr to hane.
25 Mã Pawrô cahhyr xà caxuw,
cormã ame huwapre kwỳa kam,
mã Roman catêjê nõa pê pahhi
tehcajpar catê ata mõ ne cape na
xa, mã cute ihcukij, ne cumã:
— Mõrmõ ajkĩ ate ampo na
me Roman catêjê nõ cukij nare
kam mehcahhyr xà ita na me amã
impej? — hajỹr.
26 Mã pahhi tehcajpar catê ata te
ita par, ne amji mã ipikrar, ne ma
me hõ pahhi wỳr tẽ ne cumã:
— Co he, ca ha gàpên xà ita to
impeaj ne! Nãmri hũmre ita pê
Roman catêjê nõa ri — hajỹr.
27 Mã ma pahhi Pawrô wỳr tẽ ne
cute ihcukij, ne cumã:
— Imã amji jarẽ, xà ajkĩ ampeaj
kam apê Roman catêjê nõ? —
hajỹr. Mã Pawrô cumã:
— Ampeaj kam ri ipê mehnõa
wa — hane.
28 Mã pahhi cumã:
— Ite hajỹar ne ipê Roman
catêjê kwỳ nõa wa cakrô, pê wa
nee curi me kam ipỳm nare, ne
ajtea mã pjê nõ kam ipỳm. Ne ite
amji to Roman catêjê kwỳ prãm to
pê wa amji jahpan xà na ihpore
catia ne cugõ — hane. Mã Pawrô
cumã:
— Ỹhỹ, quêt inxũ pê Roman
catêjê nõa, cwỳrjapê ri ihkôat ipê
Roman catêjê nõ — hane.
29 Mã ihcahhyr catêjê atajê te
apu ihcahhyr xàa kam, mã cute
cupê Roman catêjê nõ na amji
jarẽn, mã cute mempar, ne amji
mã me ipikrar, ne me cumã
hikran, ne me cupê cator pyrentu.
Mã pahhi te Pawrô pê Roman
catêjê nõa na hahkre pej, ne apu
hũpa. Ampo na? Cute Ro-
man catêjê incaca xà kaj na me
huwapre na harkwa hyr, na ri apu
hũpa.

Pê Pawrô prohti kam me cuna mã xa

30 Mã pahhi cormã hũpar pej,
ne amji jahkre pej prãm, ampo
na mã ajte Juta catêjê ame Pawrô
na ihcakôc kên. Cwỳrjapê ri cute
mehcajrẽn jõ pahhi catêjê me,
prohti kam me cati atajê cunea
me cuprõn na me cumã hũjahkre.
Jirô pê mã ri cute me wakỳre te
Pawrô cajpre ata pôn, ne ma me
hỹrmã me to mõ, ne me to cator,
ne me cuna mã cute me hãm na

me cumã harkwa hyr. Mã cute harkwa kôt me ton.

23

1 Mã Pawrô prohti kam me hõmpun tỳjti ne me cumã:
— Me ikjêjê! Pê wa icapẽnti na caxwãm catia mã Pahpãm cuna mã amji to ajpa, ne ahnaa cormã ita kam to xa he — hane.
2 Mã Anana pê Pahpãm mã mehcajrẽn catêjê jõ pahhi catihti ata te me cahê na mehcuhhê catêjê atajê mã Pawrô jarkwa kam me cakwĩn na harkwa hyr. Mã cute harkwa kam me cakwĩn.
3 Mã Pawrô Anana mã:
— Pỳhàpà, ihhêj ne põ rũm apejti, ne acaxwãm pê akêanre! Quê ha Pahpãm hanea ne acakwĩ, ate icakwĩn ita jahpan xà na. Ne me panquêtjê incaca xà kôt mehcukij catê ita na ca akrĩ. Mẽr hõhõ, ampo na mã ate icahhyr na garkwa hyr? Ca me panquêtjê incaca xà ihkaj na apu ito hane — hane.
4 Mã me hũmre me Pawrô na mehcuhhê atajê me cumã:
— He ca apu Pahpãm mã mehcajrẽn catêjê jõ pahhiti xũn, ne ahna ihkaj na — hane.
5 Mã Pawrô me cumã:
— Me ikjêjê, wa nee ite cupê pahhiti ita na hahkre pej nare. Wa hahkre pej na mã, wa nee cumã icakôc xà ita to hajỹr nare. Ampo na? Pahpãm jarkwa na cute mehhôc catêjê jõ kàhhôc kam pê mehhôc to me hane he: “Nee ame akwỳ jõ pahhiti na acakôc kên nare” — hane.
6 Ne Pawrô te prohkam me hakrã pijakrut na me hahkre pej, mã mehkwỳ pê Xato xwỳ kôt me ipa catêjê, ne mehkwỳ pê Parixêw catêjê. Mã cute me to ipicapôn prãmte kỳj cati pêa mã hũjarẽn, ne me cumã:
— Me ikjêjê, inxũ pê Parixêw catêjê nõa, na ri ipê Parixêw catêjê nõa wa. Ne pa wa ita ri, cute me amji cukij xà kam xa, mã ame icukij. Ampo na? Wa itỳj mehtyc itajê te hacpỹa mã mehtĩr na amji mã me to hajỹr to ipa, na wa ita ri xa — hajỹr.
7 Hõ, cute me cumã ita jarẽn to hajỹr. Mã Parixêw catêjê me Xato xwỳ kôt me ipa catêjê te me ajpẽn mãn kam mehtẽm, mã prohkam cute me hapackre catêjê atajê picapôn.
8 Ne ampo na mã ame ajpẽn mã? Nee mã ampo na amẽ ajpẽn mãn nare. He me cupê Xato xwỳ kôt me ipa catêjê ma apu hacpỹ mã mehtyc tĩr na me harẽn par caca, ne hanea ne ma apu côjkwa pĩn Pahpãm jarkwa to memprar catêjê na me aprã, ne hamreare na me harẽ, ne me carõ jamreare na amji mã me harẽ. Mã Parixêw catêjê ampo itajê cunea na amji mã me to hajỹr to me ipa.
9 Na ri kypê ajpẽn mã ame caràr to me ipa nare. Mã Parixêw catêjê kwỳ me, Mojxe xwỳ te me hapackre xà me cumã to hahkre catêjê atajê me, me hãm, ne hanea ne me caràar kam, cute me harẽn to:
— Wa nee ite me hũmre ita kam ihkên xà nõ pupun nare. Quê ihhêaj to ampeaj kam côjkwa pĩn Pahpãm mã imprar catêjê nõ cumã ihcakôc, nare, quê me carõ nõ cumã ihcakôc, cu ha ahnaa mã me — hajỹr.
10 Ne ihtỳj me ipijapu to me mõ, ne ampeaj kam me ipijapu xà ita catia to cati, na ri krãhtare jõ pahhi mã cute ihhêaj to amji pê ame Pawrô jirên na hũpa. Cwỳrjapê ri cute krãhtare wrỳc na me cumã hũjahkre, quê me wrỳ ne me Pawrô capa, ne ma kẽn te ikre tỳjti ata wỳr me to amji jaxà. Mã krãhtare wrỳc ne cute me cupê Pawrô caxàr, ne ma hacpỹ mã me to mõ.
11 Mã caxwa ata kam Jeju pê me pajõ Pahhiti te Pawrô mã amji to ipipẽ ne cumã:

— Apu pa nare, awcanã. Ca ate ita ri Krĩpinkrên kam ijarẽn, ne ca ha atỳj hanea ne Roman jõ krĩ kam ijarẽ — hajỹr.

Pê Pawrô curan na me amji pa

12 Mã apẽ, mã Juta catêjê kwỳ te me amji to cuprõn, ne ampeaj kam me ipijacri tỳaj kam, me hàpàn nare, ne amehkõm nare kam, cute me Pawrô curan na me amji ton.

13 Ne por pê me hũmre me ajpẽn pa atajê pê me hàhtô na me cwarẽnta jirôa pê.

14 Ne ma Pahpãm mã mehcajrẽn catêjê jõ pahhi kwỳ me, mehkwỳ jakrã jõ pahhi catêjê wỳr me mõ, ne me cumã:

— Ỹhỹ, wa ite me ijàpàn nare kam me Pawrô curan na ampeaj kam me amji ton, ne wa ha xa mehcura, ne cormã me ampo krẽ, ne me ikõ.

15 Na ca ha ita caxuw prohti kam catêjê me, krãhtare jõ pahhi mã me awjarẽ, quê ajpên ita ri me Pawrô to mõ. Ca ha me hõ pahhi mã ahêj, ne cumã: “Wa hipêr me Pawrô jũjarẽn par prãm, ca ha ajpên me ite cuprõn xà wỳr to mõ” hane. Quê ajpên to mõ, wa ha ramã pry jahkà kôt me hikaj, ne cator xwỳjrea na pry kôt mehcura — hane.

16 Mã Pawrô tàmxwỳre ata aracri xa, ne cute me ajpẽn par xà ata na mempar, ne ma kẽn te ikre tỳjti ata wỳr tẽ, ne inquêtti wỳr hàr, ne cute cumã hũpar xà ata jarẽn par.

17 Mã Pawrô te krãhtare nõ na hàhwỳr, ne cumã:

— Ijaparire ita japrô ne to mõ, gõ pahhi wỳr. Quê ha ihtỳj cumã ampo ata jarẽ — hajỹr.

18 Mã krãhtare te haparire japrôr ne ma hõ pahhi wỳr to mõ, ne hỹrmã to hàr, ne hõ pahhi mã:

— Ỹhỹ, por cute me Pawrô jaxàr mã xa ata te ina hàhwỳr, wa ite awỳr haparire ita japrôr ne to mõ, quê amã ampo ita jarẽ — hajỹr.

19 Mã me hõ pahhi te intuwre ita jũhkra na ipyr, ne ma me cupê to hũjawry, ne cute ihcukij to:

— Ampo ca apu imã harẽn prãm? — hajỹr.

20 Mã cumã:

— Ỹhỹ, wa nee apu amã ampo jarẽn prãm nare, quê ha Juta catêjê Pawrô curan prãmte me amã ihhêj, ne hipêr me hũpar prãmte cute me cuprõn xà ri quêtti na me ana ahwỳ.

21 Ca ha nee me kam gapac nare. Ampo na? He ame amã ihhêj. Ne me hũmre te me ajpẽn par atajê jàhtô te cwarẽnta jirôa pê, quê ha quêtti mã me amxu ne prya kôt mehcura. Ne mehcunea ne me hàpàn nare, ne mehkõm nare kam, xa me quêtti curan, ne cormã ame hàpàn ne amehkõm na cute me amji ton, ne cama ramã amji caxuw me akampa — hane.

22 Mã krãhtare jõ pahhi te cumã:

— Nee jũm mã ate imã ampo jarẽn ita jarẽn nare — hane. Ne ma cute intuwre ita kujahêc, mã tẽ.

Pê pahhi Peri wỳr me Pawrô kujate

Me Hàpên Xà 21.27-39; 22.24-30

23 Mã krãhtare jõ pahhi te krãhtare to ipijakrut ne cumã hàkjêr ne me cumã:

— Wapohti na me krãhtare to me xẽj to ajkrut ne me haprô, ne hanea ne cawrô kam krãhtare to me xetẽnta ne me haprô, ne hanea ne kruwxwa na krãhtare to me xẽj to ajkrut ne me haprô, quê me ahcuprõ, ne Xexa jõ krĩ wỳr me pra, caxwa ryre kam.

24 Ne hanea ne me Pawrô mã cawrô nõ mã me acato, quê kam jỹ, ca me huwahi to impeaj ne, ne

ma pahhiti pê Peri wỳr me to mõ,
Xexa jõ krĩ kam — hajỹr.
25 Jirô pê mã ri pahhi ata te
ihkàhhôc pyr, ne cute kam ihhôc
to hajỹr he:
26 — Ỹhỹ, Peri pê pahhi catihti
ita, xà apeaj? Ipê Crawti Rixij,
ne itea wa amã ihhôc, ne amã
ihkujahêc.
27 — Juta catêjê te me hũmre
ita pro ne ajmãr mehcuran. Wa
ite me cupê Roman catêjê nõ na
hahkre pej, ne ite ijõ krãhtare to
me cupê hũtàr.
28 Ne wa ite ampo na cute ame
to kên to hajỹr na hahkre peaj to
prãmte haprôr, cute me hapackre
catêjê wỳr. Ne me cupê Juta
catêjê pê prohkam, ite me cuna
mã hũmre ita xãm.
29 Ne ite nee ihtyc xà caxuw,
nare, cute me haxàr xà caxuw,
cute ampo kên ton nare na,
hahkre pej. Ne menquêtjê caca
xà kôt cute ampo kên ton na ame
harẽ.
30 Ne wa ramã ite Juta catêjê
kwỳ te me Pawrô curan na me
amji ton na me hahkre pej, ne ite
to amji kam ijapac, ne ite amã
ihkujahêc. Ne ite me cumãn,
quê acunaa mã me Pawrô kên na
harẽ. Hamre, ita na pit mã wa ite
amã ihhôc, apej pêa mã mõ. Ipê
Crawti Rixij — hajỹr.
31 Mã krãhtare catêjê te hõ
pahhi par, ne cute me Pawrô
japrôr, ne ma caxwa ri me to mõ,
Antipatrij jõ krĩ wỳr.
32 Ne apẽ, mã krãhtare catêjê te
me cwatxẽnta atajê mehpar kam
ame ipa atajê te hacpỹa mã kẽn te
ikre tỳjti ata wỳr me amji jaxàr ne
me mõ. Mã cawrô kam krãhtare
me pra atajê ma Pawrô to me mõ,
Xexa jõ krĩ wỳr, ne me to cator.
33 Ne cute Peri pê pahhiti mã me
ihkàhhôc pyr ata jõr, ne hanea ne
hũhkra mã me Pawrô jaxàr.
34 Mã pahhiti te ihkàhhôc cahyt
ne Pawrô cukij ne cumã:
— Hã, pjê jũ kra mã ca? —
hajỹr. Mã cumã:
— Ipê Quiriti jõ pjê kra — hane.
35 Mã cumã:
— Quê ha xa cute me akôt harẽn
kên catêjê me cato, wa ha cormã
kampa — hane. Jirô pê mã cute
krãhtare catêjê mã harkwa hyr,
quê Heroti xwỳ jũrkwa mã me
Pawrô jaxà, ne me huwahi tu.
Mã cupê pjê jõ pahhiti ata jũrkwa
kam, cute me haxàr.

24

Pê Juta catêjê Pawrô pro rẽ
Ruc 21.12-13; Me Hàpên Xà 25.7

1 Ne amcro te xĩc jirô pê mã ri,
ma Anana pê Pahpãm mã mehca-
jrẽn catêjê jõ pahhi ita me, prohti
kam mehkwỳ kwỳ me, ma Xexa jõ
krĩ wỳr me mõ, ne cute mencaca
xà jahkre pej catêjê me, mã hanea
ne cute me hũjarẽn catê japrỳ te
Tertur ata japrôr, ne ma me to
cator. Ne Peri pê pahhiti wỳr me
hàr. Ne cute Pawrô to mehcakôc
kên kam mehtẽm.
2 Ne cute me Tertur na hàhwỳr,
ne Peri cuna mã me hãm, mã
Tertur te Pawrô kôt harẽn kên
kam ihtẽm, ne pahhi mã harẽn to:
— Ỹhỹ, pahhiti! Apeaj to apej,
ne ate amji jahkre peaj to amji
jahkre pej. Cwỳrjapê wa me ipej
pêa mã me amji to ajpa, rỳ pêa
mã wa me ipej pêa mã amji to me
ajpa. Ne ramã ate ampo jàhtôa
ne to impej to mõ, me pajõ pjê ita
kam.
3 Ne ate me imã ampo jàhtôa
ne hõr, pjê cunea kam, amcro me
caku cunea kam, ne tahnaa ri me
imã impej.
4 Ne wa ha nee apê ijàmtàr to
iryti nare, ne wa awỳ, ca ipar to
hatujre ne.
5 — Wa ite me hũmre ita jahkre
pej, mã ihhêj rũm cupê hà pyràac
ne ipa, mã ampo kên cunea hapôj
to ipa. Ne Juta catêjê kam xwahna

to, ne pjê cunea kam to, ne krĩ
cunea kôt xwahna ton to ipa, ne
ihkên ton to ipa. Ne cupê Naxare
jõ krĩ catêjê kwỳ jõ pahhi, ne ihtỳj
ame pajõ pjê jõ pahhi to kên prãm
to ipa.
6 Ne tee apu Pahpãm to me
amji kam hapac xà jũrkwa to
kên prãm, ne ampeaj kam ihtũm
prãm. Na wa tee me to jũ na to
prãm, me icaca xàa na.
7 Mã krãhtare catêjê jõ pahhi pê
Ritij ita te me ijũhkra kam, hàprêa
kam, Pawrô caxàr.
8 Ne cutea ri awỳr me ikujahêc,
wa me acunaa mã ame Pawrô na
me icakôc kên. Na ca ha hũmre
ita cukij ne hĩa kampa, ne pom
wa me ampo jarẽ itajê, quê ha taa
harẽ — hajỹr.
9 Mã Juta catêjê mehcuhhê ne
me Tertur jũjarẽn xà kampa, ne
me taa xwỳjê me harẽn to:
— Ampeaj kam ri ampo kên ton
to ipa — hane.

Pê Pawrô harkwa to amji pytà,
Peri cuna mã
Ruc 21.14-19

10 Mã me hõ pahhiti pê Peri
te Pawrô te hũjarẽn xà na cumã
ihkrã to hàhhêc. Mã Pawrô te
hũjarẽn kam ihtẽm ne me cumã:
— Ỹhỹ, wa ite ramã, apê Juta
catêjê kam mehcukij catê na caku
jàhtôa na, gahkre pej. Cwỳrjapê
wa acunaa mã icakôc, ne amji
jarẽ ne amji pytà, pyrên wa apu
ijakry.
11 — Ỹhỹ, wa curmã Krĩpinkrên
mã icator. Ne cormã icator na am-
cro te tôxi peaj. Ne atỳj mehcukij,
quê ha taa me amã awjarẽ. Wa
Pahpãm to ite amji kam ijapac
prãmte, wa Krĩpinkrên kam ica-
tor.
12 Ne nee Juta catêjê nõ te ite
ampo to jũ mãn to imõr na ipupun
nare, ne nee wa apu jũm caxun
to imõr nare, ne wa nee Pahpãm
to amji kam me hapac xà jũrkwa
kam, ite jũmjê rẽc nare, cute me
cuprõn xà kam. Ne hanea ne krĩ
ata kam, nee krĩ cape na ite jũmjê
rẽc nare.
13 Ne nee mehnõ te ampo kên na
ipupun nare, ne nee ijũjarẽn xà
nõ na, jũm te ipar nare ita kam,
jũ mã quê me ijarẽn to?
14 — Ne ampo pyxitre ata na
ri ampeaj kam me ijarẽ. Wa itỳj
Jeju te amji kam hapac xàa kôt,
me panquêtjê jõ Pahpãm pynãr
to ipa. Ne Juta catêjê pê cama
ita na ihkaj na. Ne imãa ite
amji kam ijapac xà te hajỹr he,
na wa itỳj ihcunea kampa, ne
itỳj Mojxe xwỳ jõ kàhhôc kampa,
ne Pahpãm jarkwa to mehcakôc
catêjê jõ kàhhôc kampa.
15 Ne wa ha itỳj Pahpãm jikaj,
quê ha jũ caxuw ihtỳj hacpỹa mã
mehtyc atajê to ihtĩr. Mempejti
atajê me, mehkên atajê me, cute
hacpỹa mã me to ihtĩr na, wa itỳj
amji mã to hane.
16 Na wa apu ikên ton nare, ne
caxwãm catia mã icapẽnti na ipa,
Pahpãm me, mehcunea cuna mã.
17 — Ne hamre, pê wa
Krĩpinkrên pê icato, ne ma pjê
cunea kôt apu ipa, ne curia amji
to caku kwỳ kujate. Ne curmã
wa ite hacpỹa mã me ikwỳ wỳr
amji jaxàr, Krĩpinkrên wỳr. Ite
me cumã ihpore nõ jõr prãmte.
Ne hanea ne ite Pahpãm mã ampo
to ijũjahkre ata jõr prãm.
18 Ne ite Juta catêjê caca xàa kôt
me amji cũmpej jirô pê, Pahpãm
to amji kam me hapac xà jũrkwa
mã ixàr, ite me Pahpãm mã ampo
jõr prãmte. Me icrê wa me mõ ne
me icuhhê, ne nee wa ame ikên
ton to me ipa nare, ne ata kam ri
Juta catêjê kwỳ Axij jõ pjê pĩn me
cator, cute me ipupun.
19 Ne quê rỳ mã ajpên cute me
ipupun catêjê atajêa me mõ, ne
cute ikam me ampo kên pupun
xà atajêa na, me taa acuna mã
me ijarẽ, nare, quê, pom prohkam

mehkwỳ ita ri me xa atajêa me amã me ijarẽ.
20 Ne pê wa me cunaa mã ixãm xà ata kam, pê wa nee me kam mare mã ampo kên ton nare.
21 Ne ampo pyxit peaj ata pê wa to, ne kỳj cati pêa mã me cumã icakôc, ne me cumã: “Ỹhỹ, wa itỳj hacpỹa mã Pahpãm te mehtyc atajê to tĩr na amji mã to hane, ata cwỳrjapê mã ca ame icukij” hane — hajỹr. Hõhõ, Pawrô te pahhi pê Peri mã amji jarẽn to hajỹr.
22 Mã pahhi pê Peri te ramã Jeju na mehkwỳ te amji kam hapac xà jahkre pej. Ne cute me cumã amcro nõ hyr, ne me cumã:
— Hamre, ita kam ita pit, quê ha xa krãhtare jõ pahhi pê Ritij ata cato, wa ha cormã me acaca xà ita na jũ na me ato — hajỹr.
23 Ne cute krãhtare pê Pawrô jamãr catê ata mã harkwa hyr, ne cumã:
— Ỹhỹ, ita ri kẽn te ikre tỳjti ata wỳr Pawrô japrô, ne hamãr to impeaj ne, quê nee jũ kam ihtẽm nare. Ne kyre pê huwapre, ne ikre kam apu ipa na to tojnõ, quêt taa apu ipa. Ne quê ihhêaj to me hõ ikwỳ nõ mã mehtehcajpar prãm na, ca ha atỳj me to tojnõ, quê taa mehtehcajpa — hane. Ne cute kẽn te ikre tỳjti ata kam me Pawrô xir, mã curia hàhhuc ne apu mõ.

Pê Pawrô Peri me Truxirkwỳj cuna mã xa

24 Mã amcro kwỳ te me hakren jirô pê mã ri Peri me hĩxi japrỳ te Truxirkwỳj cator, ne cupê Juta catêjê cahãj nõa. Ne cute me Pawrô par prãmte me ahna hàhwỳr. Mã Pawrô te cumã Jeju to cute amji mã mehhimpej xà jarẽn to hajỹr:
25 — Cu ha me pahcunea catyt kam me papa, ne ma ampo kên tête me amji jiprõn to me papa. Quê ha amcro nõ na Pahpãm me pahcukij ne me pahkrã kên catêjê me, me pahkrã pej catêjê me, me pahto ajcokjê. Ne apu mehkrã kên to kên, ne mehkrã pej to impej — hajỹr. Hõ, Pawrô te me cumã hũjarẽn to hajỹr. Mã Peri te ita par, ne cumã hũpaa to hũpa, mã cumã:
— Gapacta ne mõ. Wa ha jũ caxuw ana prãm, ne hipêr gaprô — hane.
26 Ne ihcaprỳ na ihpore na Peri Pawrô jikaj. Cwỳrjapê ri cute Pawrô na hàhwỳr to amcro jàhtôa ne apu cumã ihcakôc.
27 Mã Pawrô te curia amji to caku pijakrut kujahêc. Jirô pê mã ri pahhi pê Peri ata cator. Mã haxà kam pahhiti tuw nõ japrỳ te Porxij Pexô ata xàr cakrô, nee Peri ata te Pawrô cator na to tojnõ nare. Ampo na? Cute amji to Juta catêjê cajpuaw prãmte.

25

Pê Pawrô mã Roman jõ pjê catêjê jõ pahhiti cuna mã amji xãm prãm

1 Mã pahhiti tuw pê Pexô ita xàr, ne ahna amcro incrê jirô pê mã ri, ma Xexa jõ krĩ pê cator ne Krĩpinkrên wỳr mõ.
2 Mã mehkwỳ jakrã jõ pahhi kwỳ me, Pahpãm mã mehcajrẽn catêjê kwỳ me, cuna mã me hỹr, ne cute Pawrô kôt me harẽn kên kam mehtẽm.
3 Pê ramã Krĩpinkrên jõ pry kôt Pawrô curan na me ajpẽn pa. Cwỳrjapê ri cute me Pexô na me hàhwỳr, quê me cumã Krĩpinkrên wỳr Pawrô kujate.
4 Mã Pexô te me cumã:
— Ma Xexa jõ krĩ kam Pawrô me hacjên xà kam nõ. Ne quê ha ina ahtũm nare wa ha hỹrmã amji jaxà.
5 Quê ha cute ampo kên ton na, quê ha me gõ pahhi ipynã, ne curia me icunaa mã ihkôt me harẽn to kên — hajỹr.

6 Mã Pexô te curi me cahê na
amji to amcro to ôjtô, nare, cute
amji to amcro to tej, ne ma hacpỹa
mã cute amji jaxàr, Xexa jõ krĩ
wỳr. Ne apẽ mã mehcukij xà mã
hàr ne hỹr, ne cute Pawrô japrôr
na me mẽn.
7 Mã Pawrô cator, mã Juta catêjê
Krĩpinkrên pĩn me mõ atajê te me
Pawrô krã, ne cute me cumãn kên
tỳj kam me to ihtẽm. Ne me cumã
curê catêjê ame to xwahna to me
ipa, ne jũ wỳr quê jũm ihkên nõ
na harẽ.
8 Mã Pawrô te harkwa to amji
pytàr, ne me cumã:
— Wa nee ite me panquêtti pê
Mojxe xwỳ caca xà cuna mã ampo
kên ton nare, ne nee Pahpãm to
me amji kam hapac xà jũrkwa
cuna mã ampo kên ton nare, ne
hanea ne nee Xexa pê Roman
catêjê jõ pahhiti caca xà cuna mã
ampo kên ton nare — hane.
9 Mã pahhi Pexô te Juta catêjê
mã hakry ton prãmte, cute Pawrô
cukij, ne cumã:
— Xà nee amã Krĩpinkrên wỳr
amõr prãm nare, quê amã amõr
prãm, wa curia acukij? — hajỹr.
10-11 Mã Pawrô cumã:
— Apê Roman catêjê jõ pahhiti
mã gàpên catê, ne Roman catêjê
te amji kam hapac xà kôt mã ca
apu icukij. Ne wa ihhêaj to ite
ampo to kên pàràpên, gapacta ne
atỳj jũ na me ito. Ne hamre,
wa ramã ate icuran xàa caxuw
apu ijàhcuprõn, ikên jahpan xà
na ijàmjõr xà caxuw. Quê ha me
cupê Juta catêjê te ame ito ihhêj
na, quê ha nee jũm me cumã ijõr
nare. Ne nee ite Juta catêjê to
kên nare na, ramã atea ijahkre pej
pejtu. Cwỳrjapê wa itỳj Roman
catêjê jõ pahhiti cuna mã ixãm, ne
cumã icakôc prãm, mãr quê taa
icukij — hane.
12 Mã Pexô te harkwa kôt cute
me hapackre catêjê me, me ajpẽn
par, ne Pawrô mã:
— Ca Xexa pê Roman catêjê jõ
pahhiti wỳr akràr, na wa ha itỳj
hỹrmã akujate — hajỹr.

Pê Pawrô Acrip me Perenikwỳj cuna mã xa

13 Mã amcro kwỳ jàhtôa jirô
pê, pahhiti nõ japrỳ te Acrip pê
Heroti xwỳ kra, me hĩxi japrỳ te
Perenikwỳj Xexa jõ krĩ mã cator.
Ne cute pahhi tuw pê Pexô pupun,
ne ajpẽn pyrên me hakryti to
prãm to ri hỹrmã me cator.
14 Mã amcro nõ jirô pê, Pexô te
Acrip pê pahhiti mã Pawrô jarẽn
ne cumã:
— Ỹhỹ, ita ri pahhi pê Peri te me
hacjên xà mã hũmre nõ ita jaxàr,
mã hikwa.
15 Wa mõ ne Krĩpinkrên mã
icator, mã mehkwỳ jakrã jõ pahhi
me, Pahpãm mã mehcajrẽn catêjê
jõ pahhi kwỳ me, icuna mã
ame imã hũmre ita kôt harẽn to
kêanre, ne ite ihcukij ne ihcuran
na, cute me ina hàhwỳr.
16 — Wa ite me cumã amji jarẽn
to: “Wa Roman catêjê incaca xàa
na apu ipa. Ne me icaca xà ata
kôt, quê ha xa icuna mã cute ame
ajpẽn na mehcakôc kêanre catêjê
me ajpẽn cuna mã me xa. Quê ha
mam cute me cumãn catêjê atajê
pê cute amji pytàr xà na ihcakôc.
Wa nee ita cumam cute me cumãn
xi catêjê atajê mã, cute jũm curan
xà caxuw hõr nare” hane.
17 — Mã ita ri mehcunea cator,
wa nee ite hipêr me to amcro nõ
mẽn nare, ne apẽ wa ma ramã
mehcukij xà mã ixàr, ne ite hũmre
ata japrôr na me mẽn, ne itỳj apu
ihkên cati na ihcãmjĩ.
18 Mã me curê xwỳn catêjê
cator, ne nee ite ampo na ihcãmjĩ
xà atajê nõ na cute me harẽn nare.
19 Ne mencaca xàa kôt, cute me
ampo pyxit peaj kênre ata na me
harẽn. Ne hanea ne cute me cumã
mehcakôc kên, por pê jũm xũmre
japrỳ to ame Jeju, pê ramã ty ata,

mã Pawrô ampeaj kam amji mã
hũmre ita tĩar na ipa na harẽ.
20 Wa nee ite hahkre pej nare ita
kam, jũ mã wa ha to ne hahkre
pej. Cwỳrjapê wa ite Pawrô
cukij, quê ihhêaj to Krĩpinkrên
wỳr cumã mõr prãm quê mõ, quê
ha curia mehcukij.
21 Mã Pawrô te pjê jõ pahhiti
pê Xexa Aguxô pê Roman catêjê
jõ pahhiti wỳr amji kràr, ne cute
huwapre ita na hãm na iwỳr, ne
ahnaa Roman catêjê jõ pahhiti
wỳr cato, quê ha taa jũ mã to.
Ita na wa ite ahna krãhtare te
hamãr catê mẽn, quê me hamã,
wa ha ahnaa Xexa pê pahhiti mã
ihkujate — hane.
22 Mã Acrip cumã:
— Wa itỳj ijõtpê pa hũmre ita
par prãm — hane. Mã pahhi Pexô
cumã:
— Apẽ na ca ha kampa — hane.
23 Ne apẽ, mã pahhi Acrip me
Perenikwỳj cator, cute me cuprõn
xà kam. Mã me hàhtôa ne ahna
cute me cuprõn, ne me cumã am-
peaj ne me to mõ, mã ihkà impejti
kam mõ. Mã krĩ kam me cati
catêjê jàhtôa me, krãhtare catêjê
jõ pahhi catihti atajê me, ramã
cute hikaj xà cute me cuprõn.
Mã Pexô te Pawrô na hàhwỳr mã
cator.
24 Mã Pexô te ahna me cumã:
— Ỹhỹ, pahhiti pê Acrip me,
pom ca ita ri me acunea me xa
itajê, me hũmre ita pupu he!
Krĩpinkrên kam me cupê Juta
catêjê cunea me, hanea ne ita ri
amehkrĩ atajê te hũmre ita na
icuna mã amehcakôc kêanre. Ne
hõtpê ame caràar kam, ihtỳj me
hũmre ita curan na me awjahkre.
25 Ne imãa cute nee ampo kên
cati ton nare ita kam, ampo na
quê ty? Ne hanea ne cutea Xexa
pê Roman catêjê jõ pahhiti wỳr
amji kràr, cwỳrjapê wa ite hỹrmã
ihkujahêc na amji ton.
26 Ne ipê cormã hahkre kêatre
ita kam, ampo na wa ha ajte Xexa
pê pahhiti mã ihhôc? Cwỳrjapê
wa ite me acuna mã hãm, ate
mehcukij xà caxuw. Ne mam
cati mã ca ha, caa, pahhiti Acrip
ihcukij.
27 Wa ha kampa, ne cormã
hahkre pej, ne ahna ihhôc. Ne jũ
wỳr wa ite cute ampo kên ton na
hahkre pej nare kam ahna ihhôc,
ne cumã ihkujate, ahna ipê ihkaj
na — hajỹr.

26

Pê Pawrô harkwa to amji pytà, Acrip cuna mã

Me Hàpên Xà 8.3; 9.1-19; 22.1-21

1 Mã pahhi pê Acrip te Pawrô
mã ihcakôc ne cumã:
— Gapacta ne imã amji kôt harẽ
— hane. Mã Pawrô te hũhkra pẽr
ne cute ihcakôc xà to amji pytàr
kam ihtẽm ne cumã:
2 — Ỹhỹ pahhi pê Acrip, ita kam
ite acuna mã amji pytàr xà ita
pyrên ampeaj kam imã amji kĩn.
Por Juta catêjê te ina ihcakôc kên
ata pê, wa ha itỳj amji pytà.
3 Ne icuxà apê Juta catêjê nõ,
ne ramã ate amji kam me pajapac
xà cunea pupun pejtu, ne hanea
ne ramã ate, cute me amji kam
hapac xà pihho catêjê te amji kam
me hapac xà jahkre pej pejtu.
Mã ihtỳj cute ina mehcakôc kên.
Na wa awỳ, ca catyt kam jỹ ne
ikampa.
4 — Ỹhỹ, ramã Juta catêjê cunea
te, me ite amji kam ijapac xà
pupun pejtu. Ne me cumã ijahkre
pej, pê wa icrire na ijõ pjêa
kam amji to ajpa, ne hanea ne
Krĩpinkrên kam amji to ajpa.
5 Ne mam Parixêw catêjê kwỳ
mã axà. Ne pom Parixêw catêjê
kwỳ ata pê mehkwỳ atajê cunea
jirôa pê Juta catêjê caca xà na
me hũnãr tu. Ne Juta catêjê mã
ita na ijahkre pej, ne quê ha me

cumã amã ijarẽn prãm, quê ha
ihtỳj amã me ijarẽ.
6 Ne wa itỳj, por pê Pahpãm me
panquêtti mã jũm to awjahkre ata
to me cumã ijũjarẽn to ipa, ne
incwỳrjapê mã ame icukij, ne ina
mehcakôc kêanre.
7 Ne wa itỳj Juta catêjê cunea
me, me ikwỳ cunea me, ikre ry
cunea, Pahpãm te me pamã jũm
to hũjahkre ata jikaj. Ne wa
hõtpê, amcro me caxwa cunea
kam, Pahpãm to me amji kampa,
ne me jũm ata jikaj. Ne wa Jeju
to Pahpãm me pamã awjahkre
ata na me hikaj, ne incwỳrjapê
mã ame ina ihcakôc kên. Mã
Pahpãm te Jeju pê ihkra na to
ipipẽ prãmte, hacpỹa mã to ihtĩr.
8 Xà quê ajkĩ nee Pahpãm hacpỹ
mã jũm to ihtĩr nare? Hãpà, quê
ihtỳj jũm to ihtĩr.
9 — Ỹhỹ, pê mam cormã ipê
Jeju jahkre kêatre kam, pê wa itỳj
cuna mã ajco ikên ton to prãm to
amji kampa. Na pê wa itỳj ajco
Jeju na mehkwỳ to kên to amji
kampa.
10 Ita na pê wa Krĩpinkrên kam
amji to. Pê wa me pajõ pahhi
catêjê jarkwa kôt ajco Jeju na
mehkwỳ jàhtôa ne me hacjê. Ne
mehcuran xà kam, pê wa hanea
ne me cuna mã icakôc.
11 Amcro atajê cunea kam pê wa
ajco me to kên to hajỹr to ipa. Cute
me cuprõn xà cunea kam, cute me
Jeju mã hikran prãmte, pê wa ajco
me to hajỹr to ipa. Cwỳrjapê pê
wa ajco me cumã quêt, ne ajco me
to kên. Ne ampeaj kam hãn me
kam icryc, pê wa ma ajco krĩ kôt
ipa, ne me to kên kryjre nare.

Pê Pawrô hipêr cute amji to ipintuw xà to ihcakôc

12 — Cwỳrjapê pê wa ma me
hõ pahhi jarkwa py ne to mõ,
Tamatcô jõ krĩ wỳr.
13 He ampeaj kam pahhi, wa
apu amã amji jarẽ, pê ramã pyt
ikrã cajpuw hỹr kam, pê wa
côjkwa pĩn, pyt jirôa pê ampo
pràti ata pupu, pry cahti ri. Pê
ampo pràti ita ipu na ajxê tu, ne
hanea ne me ikwỳ pu na ajxê tu.
14 Na pê wa me icunea pjê kam
me ipỳpỳm, wa ite côjkwa pĩn me
jũm kampa, pê me imã Juta catêjê
jarkwa to ihcakôc to: “Xawrô,
Xawrô, ampo na mã ca apu ito
kên to hane? He ca, caa apu amji
jaxôp to prãm, ne ampeaj kam
gàprãr xi. Na ca, caa apu amji
jaxôp to apa. Ne ihhêj rũm apê
pryti jàprê, mã amnã, ne wakỳti
xwahhi to amji caxwỳ ata pyràac”
hane.
15 — Pê wa kampa, ne ihcukij to:
“Me anõ mã ca?” hane. Pê imã:
“Ipê Jeju, por ca apu ito kên ata.
16 Amji tỳaj ne to xa. Wa ramã
ite amji mã ato imã gàpên catê xà
na, amji mã acapi, ne amã amji to
ipipẽ. Ne ita caxuw ca ha, pom
ate ita kam ampo pupun ita to me
akwỳ mã awjarẽ, wa ha cormã
amã ampo jarẽ ne amã to hahkre,
ca ha me cumã harẽ.
17 Wa ha itỳj Juta catêjê pê
apytà, ne mehcahkrit atajê wỳr
akujate, ne hanea ne me cupê
apytà.
18 Ca ha mento jahkjê, quê
awcapàtkô pê me cato, ne me
apẽ pupu, ne hanea ne me
pahcurê xwỳn carôt pê me cato,
ne Pahpãm pê Inxũ Cati wỳr me
apkjê. Ahnaa mã quê ha jũm
ikampa, ne ampeaj kam ito amji
mã ihhimpej, wa ha itỳj ihkên pê
hũtà, ne mam cute Pahpãm to
kên atajê to tojnõ ne to ijapac kêt,
ne ma Inxũ Cati na mehkwỳ mã
haxà” hane.

Pê Pawrô hàpên xà to ihcakôc

19 — Pahhi Acrip, he pê wa irĩat
kam côjkwa pĩn kampa na, wa itỳj
kampa.
20 Pê wa mam Pahpãm jarkwa
jarẽ Tamatcô jõ krĩ kam, ne hirô

pê Krĩpinkrên kam harẽ. Ne Juta jõ pjê kam, mehcahkrit me, me ipicacwỳr kam ajco me cumã harẽ, pê mehkên jicu, ne Pahpãm wỳr me amji jaxà, ne me kam mare mã cute me ampo kên ton atajê jicu tu. Ampo na? Mãr quê nee hipêr cute me ampo kên ton nare na cumã me amji jarẽ, ne quêt ampo pej to pit mã me to me ipa.

21 — Hõhõ, ampo itajê cwỳrjapê pê cuprõn xà kam, Juta catêjê me ipro, ne ame icuran prãm.

22 Ne amcro ata kam, pê Pahpãm itehcajpar kam tẽ, ne me cupê ipytà, ne cormã itehcajpar to ipa ita na. Cwỳrjapê wa mehcunea mã Pahpãm jarkwa jarẽ, me cati me, me cupê ampo jamreare atajê mã. Wa nee Pahpãm jarkwa to mehcakôc catêjê me, me panquêtti Mojxe te amji kam hapac xà jirôa pê me cumã ijũjarẽn nare. Pê jũmjê atajê hanea ne icuxà Pahpãm te me pamã jũm to hũjahkre ata to ajco me awjarẽ. Ne hõtpê imã ijũjarẽn xà te hajỹr.

23 Pê Pahpãm me pahtehcajpar xà caxuw me pamã jũm pê Crixtô to awjahkre, ata pê ihtỳj amji pupun xà kêanre to amji pupu, ne ty ne hacpỹa mã ihtĩr. Cwỳrjapê cu ha me pahcunea hacpỹa mã ame pahtĩr. Por Jeju pê Crixtô hacpỹa mã ihtĩr xà ata kôt, quê ha hacpỹa mã Juta catêjê me, mehcahkrit atajê cunea tĩr na me to awjarẽ. Ne me to hũjarẽn xà ata pê, quê ha me cumã hàhcujro xà pyràac, ne ihtỳj mehcujro xà ata kôt amehtyc xà jahpa — hane.

24 Mã Pawrô te amji pytàr to hajỹr, mã ihprõt pê Pexô te cumã caràr to:

— Pawrô, mõrmõ ca apu ato kam waj! Ca ate ampo jàhtôa to hahkre ita kam, ca apu ato kam waj! — hajỹr.

25 Mã Pawrô cumã:

— Hamreare, pahhiti, wa nee apu ito kam waj nare, ne ikrã impeaj kam wa catyt kam ame amã awjarẽ.

26 Ỹhỹ, pahhi Acrip wa itỳj acunaa mã icakôc. Ampo na? Ca ramã ate ampo itajê jahkre pej pejtu. He mehcunea jipôc ri ampo itajê te hajỹr, ne nee mã pjê pimxur nõ kam cute hajỹr nare.

27 Pahhi Acrip, xà ca ampeaj kam Pahpãm jarkwa na ihhôc catêjê kampa? Wa itỳj ate me kam gapac na ite gahkre pej — hane.

28 Mã pahhi Acrip Pawrô mã:

— Mõrmõ ca atỳj gũjarẽn xà jatujre ita kôt ite amji to Jeju na mehkwỳ na apu icãmjĩ? Hãpà! — hane.

29 Mã Pawrô cumã:

— Wa ha amã Pahpãm wỳ, ca ha atỳj ijũjarẽn jatujre ita kôt, nare, ijũjarẽn xà cati ata kôt, me apê ipyràac ne Pahpãm pynã, ne Jeju to amji mã ahimpej. Ne imã me apê ipyràac na me ato prãm, ne nee me ana wakỳre hamreare ne. Ne nee wa ha Pahpãm mã apyxit peaj cajrẽn nare, wa ha cumã me acunea te me ikam gapac atajê cajrẽn — hane. Mã hũjarẽn xà ita jirô pê, me hãm, ne põ mã mehcunea cator. Pahhi pê Acrip me, pahhi pê Pexô me, Perenikwỳj me, mehcunea mehkôt me ipa atajê me, me cator.

30-31 Ne me cator xà kam ihtỳj amji mã me harẽn to:

— Hũmre ita te nee ihtyc xà me haxàr xà caxuw ampo kên ton nare — hane.

32 Mã Acrip Pexô mã:

— Quê ha Xexa pê Roman catêjê jõ pahhiti wỳr amji to hũjahkre nare na mã, quê ha ramã põa pê ihtỳj apu mõ — hane. Ne amehcahkũm, mã ma hacpỹ mã Pawrô jaxàr catêjê me to mõ, ne cute me haxàr.

27

Pê Pawrô Roman jõ krĩ wỳr tẽ
Me Hàpên Xà 23.11; 25.12

1 Ne jũ mã me ahna amcro te, mã ma cute me Pawrô kujahêc, Prytikra jõ pjê me, Roman jõ krĩ wỳr. Wa ma, ipê Ruc, ihkôt mõ, mã cute Jujo pê krãhtare catêjê jõ pahhi nõ mã Pawrô me, me hacjên catêjê kwỳ jõr. Ne krãhtare catêjê kwỳ atajê pê Roman catêjê jõ pahhiti tekjê.

2 Pê ramã Atramit jõ krĩ jõ pàr kre Axij jõ pjê wỳr amji kujahêc xàa kam, na pê wa ma kam me tẽ. Mã Aritarcô pê Maxeton jõ pjê catêjê nõ, ne Texarõn jõ krĩ kam ihpỳm ata, pê hanea ne me ikôt mõ.

3 Ne apẽ wa Teppro jõ krĩ mã me icator. Pê Jujo ajco Pawrô to impejti, ne ihtỳj to tojnõ pê ma ajco ipa, ne me hõ ikwỳ nõ catêjê pupu, mãr quê me Pawrô mã, cute ampo na prãm atajê gõ.

4 Jirô pê mã, wa me Teppro jõ krĩ pĩn me mõ, ne ma cô jipôc ri Xipre jõ pjê na kỳj rũm me ipijarõ. Ampo na? Pê kôc me icunaa mã me icajpêr kam tẽ.

5 Na pê wa côxwa cote na, por Quiriti jõ pjê me, Panpir jõ pjê jõ côxwa ata na me rê. Ne ma Mira jõ krĩ mã me icator, Rixij jõ pjê kam.

6 Pê curia krãhtare catêjê jõ pahhi, Mehtehcajpar jõ krĩ pĩn pàr kreti ata mã me cato, ne pê ma Prytikra jõ pjê wỳr ihtẽm xà carõ. Mã ahnaa kypê hỹrmã me ijator nare, wa ma cumã me ixàr.

7 Ne pàr kreti ata kam, wa amji mã me iprĩa ne me mõ, ne me imõr xà ita na wa ite amji to me amcro kwỳ kujahêc, ne cuna mã nee me imõr xà ita pej nare, wa ahnaa Xito jõ krĩ cahê na me icator. Mã nee kôc te me ito tojnõ, wa ite me imõr xà to me amji mã me ihimpej xà ata wỳr me imõr nare, na wa ma cô jipôc ri Kẽnpojre jõ pjê ata jarã mã me mõ. Ne ite me pjê incràti te cajõt ita jakren, haprỳ pê Xarmô jõ pjê.

8 Ne hanea ne pê wa me pjê cahê na me imõr xà to me mõ ata nee impej nare, wa ahnaa krĩ nõ japrỳ te Incjênpej ita na me icator, por Raxa jõ krĩ na pire mã xa ata wỳr.

9 Ne curia wa amcro jàhtôa kam me ijàhhuc. Mã hamre, me imõr xà ita kên kam hàhhuc, ne ramã Juta catêjê pijacri xà jõ amcro hamre, pê hõtpê putwrỳ ata na kôc pahtỳjti ajco hapôj, ne jũ wỳr quê jũm putwrỳ atajê nõ na côxwa kam pàr kre to mõ. Cwỳrjapê ri Pawrô te krãhtare catêjê mã hũjarẽn, ne me cumã:

10 — Ỹhỹ, me hũmre, me ikampa, wa ite ramã me pamõr xà ata jahkre pej, quê ha ita caxuw ihtỳj kôc pahtỳjti ata ame pahto kên. Cu ha me pajàhcukrêj jàhtôa ne me to acto, quê ha pàr kre mrõ, côxwa kam, quê ha me pahkwỳ mehhi — hane.

11 Mã krãhtare jõ pahhi catêjê te nee me Pawrô par nare. Ne quê ihtỳj cute me pàr kre to me ipa catêjê me, me pàr kre jõ pahhi me amji par.

12 Mã por pjê ata kam me hàhhuc xà ata, nee me cumã impej nare. Mã ma apu curi amji to me kôc pahtỳjti ata jõ putwrỳ jakren caca. Cwỳrjapê ri hirôa pê me hàhtô atajê ma me hàhhuc xà ata pê me cator, ne Pàrkô jõ krĩ wỳr me mõr to hahkre to prãm. Ne krĩ jõ pjê pê Kẽnpojre ata kam me hàhhuc xà ata pê impejti. Ampo na? Pê ihtỳj cô pihpo ata na me hapôj xà ajkrut, kỳj rũm ita ne harã mã ita. Na pê curi impeaj to impej, na pê curia amji to me kôc pahtỳjti ata jõ putwrỳ jakren prãm.

Côxwa kam kôcti
Me Hàpên Xà 23.11

13 Mã pyt cjêj xà jĩkjê rũm, awke
rũm kôc te hàpêr kam ihtẽm. Mã
cute me hõmpun, ne ma me mõr
xà na, cute me amji par xà ata
kam me to incrà. Ne cute me pàr
kre juwahi xà to hàpir, ne ihprĩ
na me to mõ, côxwa tohkà na,
Kẽnpojre jõ pjê cahê na.
14 Mã ihprõt pê amcrà rũm, pjê
rũm, kôc pahtỳjti cator, ne cute
hàpêr kam ihtẽm, ne cute côxwa
cati mã me ijaxàr.
15 Ne cute pàr kre camẽn kam
ihtẽm, na quê nee me to mõr
xà ata cajpuw me to mõr nare.
Cwỳrjapê ri cute me to hàpên
catêjê te me to hàpên jicu, quêt
taa kôc jũ kam me ito mõ.
16 Wa ahnaa cô jipôc ri Cawta jõ
pjê ata jarã mã me mõ. Mã amcrà
ata tête ma kôc me to pra. Ne
curia wa ite pàr kre krare to me
ijàpir, pê ampeaj kam ite pàr kreti
kam me pàr kre krare pyxwỳr xà
ata hàpên xà tỳaj to ihtỳj.
17 Mã côxwa kam me hàpên
catêjê te me pàr kre krare jarĩ,
ne cute pàr cuxê nõ tỳaj ita to
pàr kreti na me huwapre. Ne
mehcunea ame Pjêhpôc jõ pjê
cahê na côxwa jũrururе ata cupa.
Quê ihhêaj to curia pjênxôm kam
kẽn nõ ihcahhêc cupate. Mã cute
ame cupẽhkà to irôrôc, ne cute
me hicu, quêt taa kôc jũ kam me
to mõ. Ne kôc pahtỳjti ata cormã
apê.
18 Ne apẽ, mã cute me pàr
kre jàhcukrêj to hũcapêr kam
mehtẽm, côxwa kam.
19 Ne amcro incrê kam côxwa
kam me hàpên catêjê te me
hũhkra to me pàr kre jõ pàrcuxê
me, cupẽhkàhti me, cute côxwa
kam ampo itajê cunea to me
hũcapêr par.
20 Ne amcro jàhtôa kam, ne cute
me pyt pupun nare, ne nee me
caxêre pupun nare. Mã cormã
kôc hàpêr tỳaj. Wa itỳj me icunea
tyc na me amji cãmjĩ.
21 Ne me ijàpàn nare na ramã
amcro jàhtôa, cwỳrjapê ri me
hipôc ri Pawrô xãm ne me cumã:

— Me hũmre itajê, ca rỳ mã
me ikampa, icakôc xà ata na, cu
curia me ahtwỳ Kẽnpojre jõ pjê
kam, cu ha me ahtwỳ na mã, cu ha
nee ame hajỹr to me pahcuhkwỳr
nare, ne nee ame ampo cunea to
me papictor to hajỹr nare.
22 Ita caxuw wa ha me ana
ahwỳ, ca me awcanã. Ne nee ca
ha me anõ atyc nare. Quê ha cama
pàr kre to me acto.
23 Ampo na mã wa apu ita
jarẽ? Nee mã ampo na nare. Wa
Pahpãm mã apê, mã caxwa te
me pajakren ata kam, côjkwa pĩn
Pahpãm jarkwa to imprar catê te
imã amji to ipipẽ.
24 Ne cute imã hũjarẽn, ne imã:
“Pawrô, apu pa nare, ca ha atỳj
Xexa pê Roman catêjê jõ pahhiti
wỳr acato. Pahpãm mã akĩnti, na
quê ha pàr kre kam me mõ atajê
cunea tehcajpa, ne me to ihtyc xà
jahpa” hane.
25 Cwỳrjapê ca me awcanã, wa
itỳj Pahpãm to amji mã ihimpej,
ne ampeaj kam wa harẽ, quê ha
ihtỳj cute imã hũjarẽn xà ita to.
26 Jirô pê mã quê ha ihtỳj me
pahcamẽ, cô jipôc ri, pjê nõ ata
wỳr — hane.

27 Ne ramã me ina amcro te
cwatôxi kam ri cormã kôc pahtỳjti
ata me ito kên to mõ, côxwa japrỳ
te Pjêcajpuw jõ côxwa kam. Mã
caxwa awryc mã ipicapôn, mã pàr
kre to hàpên catêjê te me amji
cajpẽr, ramã pjê na me ijàhtêp to
me imõr na.
28 Cwỳrjapê ri cute me pàrcuxê
nõ to me ampo pytĩ na hê ne
ma me mẽn, cute me côxwa tu
to me ipipẽn, ne me hõmpun
prãmte. Ne cute me to ipipẽn,
mã pàrcuxê na me hara capô te
wintixet, côhtu na. Ne ipipẽn xà
ita jirô pê hipêr cute me to ipipẽn,

mã pàrcuxê na me hara capô te
winti ne ihkôt pyxit.
29 Mã ampeaj kam me cumã kẽn
nõ te pàr kre cahhêc na hũpa.
Cwỳrjapê ri cute me huwahi xà to
cwat, ne côxwa kam me mẽn, pàr
kre jõ kam, ne cute me Pahpãm
wỳr kam mehtẽm ne me cuwỳ,
quê apẽ pyrentu to prãmte.
30 Mã ma pàr kre to me hàpên
catêjê aracri me hapôj prãm, pàr
kre pê. Ne cute pàr kreti krã ri me
pàr kre krare mã hikran, côxwa
kam, amji cumam, ne ihhêj ne
me pàr kre juwahi xà mẽn prãm,
ihkrã rũm, ne ma cama aracri pàr
kre pê me cator, ne ma jũ kam
memprar to prãm. Ne ramã cute
me pàr kre krã rũm pàr kre krare
ata mẽn, côxwa kam.
31 Mã Pawrô te krãhtare catêjê
me, me hõ pahhi mãn, ne me
cumã:

— Hamre, quê ha pàr kre to me
hàpên catêjê itajê pàr kreti kam
nee me hàhhuc nare, ca ha nee
me anõ amji pytàr nare — hajỹr.

32 Mã krãhtare catêjê jũpar, ne
cute me pàr kre krare ata mã hê
jakep, mã caprỳ ma tẽ.

33 Mã awcahti xà wỳr Pawrô
te mehcunea wỳr, cute me ampo
krẽr prãmte, ne me cumã:

— Ramã ate me amcro te
cwatôxi ita jikaj xà, nee ate me
ampo krẽr nare.
34 Wa me awỳ, ca me ampo krẽ.
Ca ha atỳj me acunea me apà, ate
me gũcanãr xà caxuw. Ca ha nee
me anõ apictor nare, ne nee me
anõ kĩ pyxitre nõ ipictor nare —
hane.
35 Cute ita jarẽn jirô pê, cute
pãw pyr ne hipôn, ne mehcunea
kam mare mã to Pahpãm mã
ihcakôc, hũrên hakry na, ne me
hàpàn kam ihtẽm.
36 Mã mehcunea jũcanãr, ne
hõtpê mehtỳj mã me hàpàn.
37 Pê pàr kre kam mehcunea me
hàhtô na me xẽj pijakrut, ne ihkôt
xetẽnta xêj.
38 Mã mehcunea jàpàn jirô pê,
cute cô kam me arỳjhy cahàc
cunea jaxwỳr, pàr kre ihcajcoc
prãmte.

Pê mehcunea mempeaj na pjê wỳr me cato

39 Mã apẽ, mã pàr kre to me
hàpên catêjê te me pjê nõ pupun,
ne me cupê pjê ata jahkre kêatre.
Mã cute me cô kãkãn nõ pupun,
por curi pjê kam kẽn jamreare ata
ri. Ne cute xwỳ mã pàr kre te mõr,
ne pjê impejti ata kam hàhhuc na
me to amji kam hapac.
40 Ne cute me pàr kre juwahi
xà mã me hê jitep, ne cute me
cumã hikran, côxwa kam. Ne cute
mehcakrỳn xà mã hê pôn par,
por me to ihkrã maj xà ata me.
Ne cute me cupẽhkàhti jarĩ ihkrã
rũm, xwỳ mã amũ amcrà wỳr mõr
prãmte.
41 Mã hamreare, pjênxôam to
pjênxôm, mã cumã pàr kre krã
xàr, ne curia hàhhuc. Mã hõ rũm
côxwa te carôt to apu ihkẽhkẽn.

42 Mã krãhtare catêjê te me
ajpẽn par, cute me hacjên catêjê
cunea jipej na, quê nee mehnõ
cô tohkà na pjê wỳr cator, ne
ipimxur ne ma ihtẽm nare.
43 Mã me hõ pahhi ma apu
Pawrô curan to xuwcaca, ne nee
cute ihcuran na me to tojnõ nare.
Ne quêt cute me cumã harkwa
hyr, quê mehpa na me irêr pejre
atajê côxwa kam mehpỳpỳm, ne
ma mehpa na me pra, amcrà ata
wỳr.
44 Jirô pê quê ha mehkwỳ hanea
ne pĩ po na me huwahi, nare,
quê ha pàr kre jõ pĩ kwỳc na
me huwahi ne ahnaa ame rê, ne
mehtyc xà jahpa. Ita na wa me
icunea te me amji pytàr, ne pjê mã
ame ijapôj, me ipeaj na.

28

Pê Pen jõ pjê kam ame mõ

1 Ne ramã amcrà mã me ipej pêa
mã me icator, ne ite me cô jipôc ri
pjê ata japrỳ jahkre pej, mã haprỳ
te Pen jõ pjê.
2 Mã curi mehkrĩ catêjê te hõtpê
me ito impejti. Mã ta wrỳ ne krya
to kry, mã cute me cuhy catia ton.
3 Mã Pawrô te pĩ kwỳc to
cuprõn, ne aracri ihkôt cagã
pahtỳjti kêanre ata pyr ne cuhy
kam haxwỳr, mã cagã cuhy cacro
te intoj, ne cute hũhkra na inxar,
ne kam ajêt ne apê.
4 Mã mehkrĩ catêjê te me cagã
pahtỳjti ata pupun, mã hũhkra
kam ajêt, mã cute ajpẽn mã me
harẽn to:
— Ihhêj ne hũmre ita pê mehcu-
ran catê. Ne ramã côxwa pê cator,
ne cute ihkên ton ita jahpan xà na,
quê ha ita caxuw ihtỳj ty — hajỹr.
5 Mã Pawrô te cagã cuhy kam to
hàpêr, mã cuhy kam ihpỳm, mã
nee Pawrô te cagã ata xà nõ cajpẽr
nare.
6 Mã cute inxar xà kam mehtu
jikaj, ne hanea ne mõr pejti kam
ihtyc xà na me hikaj. Ne tee me
hamã, ne tee me hikaj, mã ihkên
xà jirô pê ihpỳm, mã me hõmpu,
mã nee cumã hà nare. Mã hacpỹa
mã cute me amji kam hapac xà to
me ipintuw, ne me amji mã:
— Pỳhàpà, jũm ita pê pahpãm
nõa — hane.
7 Mã hãm xà ata cape na, cô
jipôc ri pjê jõ pahhi japrỳ te
Puprijô ata jõ pur. Mã cute me ito
kênre nare, wa curia amcro incrê
kam ame ipa.
8 Mã hũm mã kry, ne kam hahôc
mã nõ, mã Pawrô xàr ikre caxwỳn
mã, ne cute Pahpãm mã ihcajrẽn,
ne ahna hũhkra xir, ne caprãr.
9 Jirô pê mã ri, cô jipôc ri pjê ata
kam me hà atajê cunea me cator,
mã cute mehcunea caprãr.
10 Mã cute me imã ampo jàhtôa
ne me hõr. Ne me imõr xà wỳr
ri, cute me imã, por wa me ampo
cunea na me prãm atajê jõr, me to
imõr xà caxuw.

Pen jõ pjê pĩn Roman jõ krĩ wỳr mehtẽm xà
Roman 1.10-12; 15.30-32

11 Wa ite amji to me putwrỳ
incrê kujahêc jirô pê mã, wa pjê
ata kam Mehtehcajpar jõ krĩ jõ
pàr kreti jàhhuc ne xa, kaam me
imõr xà caxuw, haprỳ te Caxô me
Poruc. Pê pàr kre ita ramã amji to
kôc pahtỳjti jõ putwrỳ ata kujate,
pjê ata kam.
12 Wa kam me mõ ne Xiracuxa
jõ krĩ kam me icator, ne curia ite
amji to me amcro to incrê.
13 Ne hipêr ma me tẽ, ne
Krĩpàtre mã me icator. Mã apẽ,
mã kôc te hàpêr kam ihtẽm,
côxwa cati rũm, wa ite me imõr
to amcro to me ipijakrut, ne
Côhkrãcator jõ krĩ mã me icator.
14 Ne krĩ ata kam wa ite me
Jeju na mehkwỳ kwỳ cajpar, mã
cute me ijator, wa me ijàhhuc, ne
curia ite me cape na amji to me
amcro to xet ne mehkujahêc. Ne
amcro te xet ata na wa ma me mõ,
Roman jõ krĩ wỳr.
15 Mã Roman jõ krĩ kam Jeju
na mehkwỳ te me icator na me
ijarẽn par, ne ajpên me icajpar
to me mõ. Ne cute me icajpar,
por krĩ kam me hàhhuc xà japrỳ
te Incrê ata me Apij jõ krĩ kam.
Mã Pawrô te me hõmpun, ne cute
Pahpãm mã me hũrên hakryti na
amji jarẽn, ne cute me to amji mã
hũcanãr to ihtỳj.

Pê Pawrô Roman jõ krĩ kam hikwa
Me Hàpên Xà 17.5-6

16 Wa Roman jõ krĩ kam me
icator, mã cute me Pawrô to tojnõ,
mã ihtỳj amjia kôt ihkrĩ, krãhtare
catêjê nõ cape na.
17 Ne amcro incrê jirô pê mã ri,
Pawrô te Juta catêjê jõ pahhi na
hàhwỳr, Roman jõ krĩ kam, quê ha
me ajpẽn cajpa, ne me cuprõ. Mã

cute me cuprõn, mã Pawrô te me cumã:

— Ỹhỹ, me ikjêjê, wa nee ite ampo kên ton nare, me pahkwỳ cuna mã, ne hanea nee ite me pancaca xà cuna mã ampo kên ton nare, por pê me panquêtti me pamã incaca xà gõ ata cuna mã ite nee ampo ton nare. Cakrô mã ihtỳj Juta catêjê te Krĩpinkrên kam me ijaxàr, ne cute Roman catêjê mã me ijõr.

18 Cute me icukij, ne me imã hikran prãmte. Ampo na? Nee cute me ikên nõ na me ijarẽn par nare na ri, mã ihtỳj ajte me icuran prãm.

19 Ne ma ame imã hikran caca. Cwỳrjapê wa ite mehwỳr, quê Xexa pê Roman catêjê jõ pahhiti wỳr me ito mõ ne curia me icukij. Ne nee mã wa me pahkwỳ to ite icakôc kên prãm to icator nare.

20 Pê Pahpãm me papê Juta catêjê mã, jũm pê Crixtô to awjahkre ata, cu me pahcunea me hikaj ata cwỳrjapê mã, wa wakỳre itajê te ijuwaprea na xa he. Na wa ite me ana ijàhwỳr, ca me cuprõ, wa ite me apupun, cupahte amji mã me pahcakôc prãmte — hajỹr.

21 Mã me Pawrô mã:

— Wa ite nee me Juta jõ pjê pĩn ihkàhhôc nõ pyr nare, ite me gahkre pej xà caxuw. Ne hanea ne, nee me pahkjêjê nõ ajpên akôt ana ihcakôc xà kên nõ to mõr nare.

22 Na wa itỳj ampeaj kam, ate amji kam me gapac xà na me apar, ne me gahkre pej to prãm. Wa ite me apê Jeju na mehkwỳ na xwahna par, pjê cunea kam, krĩ cunea kôt, ne krĩ cunea kam me akwỳ na mehcakôc kêanre — hane.

23 Mã cute Pawrô na me ajpẽn par, ne me amji mã amcro hyr. Ne amcro hyr xà ata na mehkwỳ jàhtôa ne ma me mõ, por curi Pawrô apu mõ ata ri. Cute me Pahpãm himpej xà te amji kam hapac xà cunea jarẽn par prãmte. Mã cute harẽan to pyt. Pê por quê ha jũ caxuw pjê Jeju to ihhimpej xà jõ amcro kam hàhhuc xà ata to pê me cumã hũjarẽn partu. Ne cute Mojxe xwỳ jõ kàhhôc jarẽn, ne cute Pahpãm jarkwa na mehhôc catêjê jõ kàhhôc jarẽn, ne tee apu Jeju pê, por pê Pahpãm jũm to awjahkre ata pro mẽn prãm.

24 Mã me pyxitre hõtpê Jeju to amji mã mehhimpej, mã mehkĩnte mehkwỳ ma amji mã ame to hajỹr caca.

25 Ne ma mehcunea cator, ne ame ajpẽn mã, ne ma amehcahkũm. Ne me cator xà wỳr, mã Pawrô te me cumã:

— Pê ramã Pahpãm jarkwa na mehcakôc catêjê nõ japrỳ te Ixaj ata Pahpãm Carõ Pejti jarkwa kôt me aquêtjê mã harẽ. Ne toa me amã hũjarẽ.

26 Ne pê me cumã harẽn to hane he:

“Mõ, ne atajê mã ita jarẽ, ne me cumã:
‘Ca ha ampeaj kam me kampa, ne nee mempar nare,
ne ampeaj kam me rĩt, ne nee me hõmpun nare’ hane.
27 Nãmri ajte atajê krã tỳaj to ihtỳj,
ne cute me hapac jihê, ne ame hõt ne amehcuhhê.
Quê ha me to hajỹr nare na mã,
quê ha ihtỳj mentoa to me hõmpu,
ne ihtỳj me hapac to me kampa,
ne ihtỳj mehkrã kam me kampa,
ne ihtỳj iwỳr me amji jaxà,
mãr wa me caprã” hane.

Hõ, pê Pahpãm me cumã hane.

28-29 — Na wa ha me amã harẽ, ca me hahkre pej pyrentu. Ampo na? Pahpãm te mehcahkrit atajê wỳr amji jarẽn xà impejti ita kujahêc. Na quê ha ihtỳj quêt me

kampa. Por Jeju pê mehkên pê me
hũtàr catê na harẽn xà ata na, quê
ha ihtỳj quêt me kampa — hane.
Ne Pawrô te me cumã ita jarẽn
jirô pê mã ma ajpẽn to me cator.
30 Mã caku pijakrut kam cu-
ria Pawrô ihkrĩ. Cute jũm mã
hũrkwa na ihpore jõr, ne kam
ihkrĩ. Mã hõtpê mehkwỳ me ipa
ne me hõmpu, na ri hõtpê ahna
Pawrô jakry.
31 Na pê ajco Pahpãm himpej
xà te amji kam hapac xà jarẽ, ne
hanea ne me cumã Pahhiti pê Jeju
pê me pahkritxwỳ jarẽn to ipa.
Na pê ihtỳj ihcakôc, ne nee amji
mã ampo cupa nare, pê nee ajco
ampo ihcahpêrkàr nare. Hamre.

ROMAN JÕ KRÎ WỲR
Pawrô Jõ Kàhhôc

Pê Pawrô pê Jeju jarkwa na memprar catêjê nõ, ne hanea ne cupê cupẽhkà te ikre cahyr catê, ne hàpên xà ata to pê ajco amji to ajpa. Ne pê Jeju na mehkwỳ jakrã Roman jõ krĩ kam mehkrĩ atajê wỳr, pom cu me hõ kàhhôc cahyt ita kujate. Na pê hõ kàhhôc ita japrỳ pê **Roman Jõ Krĩ Kam Jeju Na Mehkwỳ Jakrã Mehkrĩ Atajê Wỳr, Pawrô Jõ Kàhhôc** (Roman).

Ne hõ kàhhôc ita kam cute me pamã harẽn to hajỹr he. Pahpãm mãa me pahcunea kêanre, me panquêt xwỳ pê Atãw cukwa kam. Na pê me pahcunea me pahtyc xà wỳr me pamprar xà. Ne pê Jeju amji to me pahkritxwỳ, ne me pajaxà kam ty. Ne ihtyc xà ata to, cu ha ampeaj kam amji mã me pahhimpej, quê ha ihtỳj Pahpãm me pahna amji capa. Ne hanea ne Jeju kam me pahhônco xà ita me, hanea ne Pahpãm Carõ Pejti te me pamã, pahte amji kam me pajapac xà intuw impejti jõr xà ita kôt, quê ha Pahpãm me pahna amji capa.

Pê Pawrô me cumã amji jarẽ

Me Hàpên Xà 13.32-33; 22.14-15, 21

1-7 Hàpà Roman jõ krĩ kam, me apê me ikwỳ pê, Jeju kam, pahte ajpẽn to me pahkjêjê atajê. Pê Pahpãm mã me akĩn, na pê me ato hõ tekjê. Ipê Pawrô pê Jeju Crixtô mã ijàpên catê, ne hanea ne ipê harkwa na cumã iprar catê. Ne itea wa me amã ihkàhhôc ita kam ihhôc ne ihkujahêc. Ne wa ijõtpê Pahpãm me Pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô mã me acajrẽn to hane he:

— Ỹhỹ, me ijõ Inxũ Cati, ca ha Roman jõ krĩ kam, me akwỳ mehkrĩ atajê caprĩ, ne me caxwỳn caxwãm pê me cumã me acarĩcti gõ, mãr quê nee ame amji mã ampo cupa nare — hane. Ne Pahpãm pê mehcunea mã, ite Jeju pê me pahkritxwỳ, ne cupê me pahkên pê me pahpytàr catê na harẽn xà impejti itajê caxuw icapi ne ixãm. Ne pê rỳ pêa mã, Pahpãm ramã me pamã Jeju to hũjarẽn xà impejti ita to awjarẽ, ne to awjahkre. Pê harkwa na cute mehcakôc catêjê Pahpãm jarkwa jõ kàhhôc kam, Jeju pê me pajõ Pahhiti pê Pahpãm kra jũjarẽn xà impejti ata na mehhôc. Ne Jeju pê me paxũmrea pyràc na, me pamã hahkre pej. Ampo na? Cupê Tawi xwỳ pê pahhi tàmxwỳ tàmxwỳ nõ na, me pamã hahkre pej. Ne hanea ne me pamã, cupê Pahpãm kraa to Pahpãm kra, ne curũam cator, ne nee cute jũ caxuw ampo kên ton nare, ne impej pit na, me pamã hahkre pej. Ne hanea ne carôat tỳjti te ihtyc jirô pê hacpỹa mã to ihtĩr xà ata kôt, me pamã cupê Pahpãm kraa to ihkra na hahkre pej. Quê Jeju hamreare na mã, wa nee ipê harkwa na cumã iprar catê nare. Ne ihcãmtàa rũm, pê Pahpãm ito cumã harkwa na iprar catê, ne imã harkwa hyr to hane he:

— Ỹhỹ, Pawrô, ca ha pjê cunea kam, krĩxàre cunea mã, ijarẽn to apa, ne ito amji mã mehhimpej na me to, quê ito amji mã mehhimpej, ne me ikampa — hane. Pê wa harkwa kôt to, pê ca hanea ne me awpa, na pê Pahpãm Jeju Crixtô tekjêa na amji mã me acapi. Na ri me apê mehkwỳa.

Pê Pawrô mã ihtỳj me cumã Pahpãm jarkwa jarẽn prãm

Roman 15.22-29; Me Hàpên Xà 28.15

8 Ỹhỹ, pê wa hõtpê ajco Pahpãm mã me acunea pyrên ijakryti na amji jarẽ. Ampo na? He pjê cunea kam Jeju Crixtô cãmtàa rũm ate amji mã me Pahpãm to hajỹr, ne

ate amji mã me to ahimpej na,
cumã me gahkre pej.
9-10 Ne wa ijĩ me ite amji kam
ijapac xà cunea to Pahpãm mã
apê, na wa mehcunea mã ihkra pê
Jeju pê me pahpytàr catê na harẽn
xà impejti atajê jarẽn to ipa. Ne
Pahpãm mã, ite me acajrẽn to ipa
na ijahkre pej, na quê ihtỳj ahna
ijarẽ. Ne wa hõtpê hãn ne cumã
amji cajrẽn to hane he:
— Me ijõ Inxũ Cati, ate amji kam
gapac xàa na Roman jõ krĩ kam
me akwỳ mehkrĩ atajê wỳr itẽm,
ne ite me hõmpun na ito — hane.
11 Ne ampo na wa apu cumã
amji cajrẽn to hane? Nee mã
ampo na nare. He imã me apupun
prãam to me apupun prãm. Ne
me amã Pahpãm Carõ Pejti te
mehkwỳ to impej xà caxuw, me
cumã cute amji kam hapac xà te
amji jahkre pejti nõ jõr xà ata nõ
gõ, mãr quê Carõ Pejti carôat kôt
me acaxwãm pê me ato impej, ne
me ato ihtỳj. Mãr ca xwỳ kam
amji mã me to ahimpej to me apa
nare.
12 Ne pom jũ caxuw pahte me
ajpẽn pupun xà ata caxuw, cu
ha me pahcunea me ajpẽn pupun
kam tẽ. Ne me ajpẽn pupun xà ata
kam, cu ha pahte Jeju to amji mã
me pahhimpej xà ata na me ajpẽn
tehcajpar to me mõ.
13 Ỹhỹ, Jeju kam me ikjêjê, wa
rỳ pêa mã me awỳr hãn ne amji
kràr to ipa na, ate me ijahkre
pej na, me ato prãm. Mã hãn
ne hõtpê ampo, ma me atête ic-
ahpêrkàr to ipa. Ne wa ramã ite
krĩxàre kwỳ pê mehcahkrit, ne
nee me cupê Juta catêjê nare atajê
kôt, me cumã, por ite me amã
Pahpãm jarẽn to ijũjarẽn atajêa
to, wa hãn ne me cumã ijũjarẽn
to ipa. Ne nee ijũjarẽn xà atajê
kôt hamre nare. He ihtỳj ite me
cumã ijũjarẽn xà itajê kôt Pahpãm
wỳr me apkjê. Na wa itỳj cormã
me cuxà me awỳr icator, ne me
amã, por me acahê na me cupê
Jeju jahkre kêatre, mã nee amji
mã me to ihhimpej nare atajê mã
harẽn prãm.
14 Ne mẽr ampo na mã wa ame
ato hane? Nee mã wa ampo na
ame ato hajỹr nare. He ipê pjê
cunea kam mehcunea mã Pahpãm
jarẽn catê, na quê ha jũm pê krĩ
cati kam mehkrĩ catêjê nõ, nare,
cupê ahkêt kam ihkrĩ catêjê nõ,
nare, cupê mehkrã kre te amji
jahkre pej catêjê nõ, nare, cupê
ampo jahkre kêatre catêjê nõ
cakrô, wa ha itỳj cumã Pahpãm
jarẽn xà impejti itajê jarẽ.
15 Na wa itỳj me awỳr itẽm, ne
Roman jõ krĩ kam me akrĩ catêjê
mã, Jeju pê me pahkritxwỳ ne
me pajaxà kam ihtyc, ne hacpỹa
mã ihtĩr na harẽn xà impejti itajê
jarẽn to ipa to prãm.

Nee Pahpãm jarkwa jũ na Pawrô pahàm nare
Roman 3.21-24

16 Ne nee wa Jeju pê me
pahkritxwỳ na me amã harẽn ita
na amji jũ na ipahàm nare. Ampo
na? He Pahpãm carôt tỳj na ri
cupê, cute amji mã me to ihhimpej
catêjê cunea kên pê me hũtàr
catê. Na ri cupê mam me cupê
Juta catêjê pytàr catê, ne hanea
ne cupê mehcahkrit, pê Juta catêjê
nare atajê pytàr catê.
17 Pê rỳ pêa mã Pahpãm jarkwa
na ihkàhhôc kam, mehhôc ata
kam, hũjarẽn to hane he:

"Quê ha jũm ito amji mã ihhimpej,
wa ha, cupê jũ caxuw icuna
mã, cute ampo kên ton catê
nare ata to amji kam ijapac.
Na wa ha itỳj ahna amji
capa, quê ha icahê na ihtĩr
na ipa rohnỳtti mã" hane.

Hõhõ, Jeju jũjarẽn xà impejti ita
te ri me pamã ita jarẽn.

Mehcunea mã Pahpãm ipa na, hahkre pej

Me Hàpên Xà 14.17; 17.22-29; Ipipẽ Xà 9.20-21

18 Ne ramã Pahpãm te me pamã pjê ita kam mehkrã kêanre kam incryc xà ata jarẽn, cu pahte me hahkre pej. Ne pom mehkrã kêanre itajê te amji kam me hapac xà cunea tũmti, ne ihkêanre. Ne nee ampo pejti, hêj xi nare to me amji kam hapac to me ipa prãm nare. Ne atajê ri Pahpãm te ame to kên xà na, ramã me pamã hahkre pej. Ampo na? Mehkên xà itajê, ma cute me Pahpãm jahkre pej xà ata to me cupê amxu.

19 Ne pê ramã hanea ne Pahpãm me cumã amji to ajpẽ, cute me kam hapac, ne me hahkre pej prãmte. Mã nee xãmte cute mempar, ne amji mã me to ihhimpej nare.

20 Ne pê ramã jũm te Pahpãm pupun xà nare ata, pjê me côjkwa ita ton pêa mã, kam ampo itajê cunea to. Ne hàpên xà atajêa kôt, quê ha cupê Pahpãam to Pahpãm, ne ihtỳj na me hahkre pej. Ne hanea ne cutea ri carôt tỳjti to hàpên xà itajê ton na me hahkre pej. Cwỳrjapê quê ha nee jũm, cute ampo pupun xà itajê na hàprãr to amji jarẽn to:

— Wa nee ite xãmte Pahpãm te ihkrĩ na hahkre pej nare — hajỹr nare.

Nee mehcunea mã Pahpãm to amji mã mehhimpej prãm nare

21 Ne cute me Pahpãm jahkre pej cakrô, nee amji mã me to cati prãmte me harẽn to:

— Ampeaj kam ri apê Pahpãam to Pahpãm — hajỹr nare. Ne cute me hàpên xà pejti ton atajê pyrên me hakryti na cumã me amji jarẽn xà kaj na, ajte ampo kên to pit mã me amji kam hapac to me ipa. Ne cute me amji kam hapac xà kôt hamreare atajêa to pit mã me amji kam hapac to me ipa. Ne mehkrã kam ampo kên to cute me amji kam hapac xà itajê pê ihhêj rũm awcapàtkôti kam amõr xà na, ate amji pupun xà nare ata pyràac, na quê ha nee me cumã me cute amji kam hapac xà impej hamreare ne.

22 Ne me cupê amji jahkre kêatre, na ri ihtỳj mehkrã kreti na ame amji to mehhêj to me ipa.

23 Ne nee ajte cute me Pahpãm tĩr rohnỳtti mã ata to amji mã me hàmnãn to ipa nare, ne ihcunea na me harẽn pejti to ipa xà kaj na, ihtỳj me hõ pahpãm cahàc pê, ampo cunea krekà atajê to amji mã me hàmnãn to me ipa. Atajê pê me hũmre krekà me, pryjara krekà me, ampo pry krekà me, cagã krekà carĩcti, cakôc nare atajê, ne mempar nare cakrô, mã ajte me harẽn to impejti to me ipa, ne toa amji mã mehhimpej.

24 Ampo na? He me hũmre itajê te amji jahkre kêatre, na ri ihtỳj me ampo kên ton to me ipa, cwỳrjapê ri Pahpãm te mehkên itajê mea mã me hicu, ne me cumã harkwa to:

> “Hamre, ca ha amjia kôt, ate amji kam me gapac xà kên itajê ton to ame apa, wa ha nee hipêr me ato ihimpej nare” hajỹr.

Na ri ramã me hũmre ame ajpẽn to kêanre, mã hanea ne pyjê ame ajpẽn to kêanre, cute me ampo kên kam me pahpahàmti atajê ton to ame ipa incwỳrjapê.

25 Ne cute me Pahpãm hêj xi nare ata jicu, ne ma me hõ Pahpãm cahàc krekà kêanre hêj xiti ata wỳr me hàr. Ne nee ajte me amji mã Pahpãm te pjê ton, ne kam ampo ton catê ata kĩn nare. Ne hanea ne, nee me cumã harkwa to:

— Apeaj to apej, ne apê me ijõ Inxũ Cati pê me ijõ Pahpãm — hajỹr nare. Ne ajte cute pjê kam

me ampo ton atajê mã me harkwa to:

— Apê me ijõ inxũ cati pê me ijõ pahpãm, na wa ato pit mã, me amji japackre, ne atoa me amji mã me ihimpej to me ipa — hajỹr. Ne pjê kam pahte ampo itajê mã me pahcakôc to hajỹr xà na ihkaj na, ne ihkêanre, ne quêt Pahpãm mã ri me pahcakôc xà te hajỹr na impejti.

Mehcunea te amji kam hapac xà kên pit

Ipipẽ Xà 22.11

26 Mã mehcunea mãnea mã mehkên xà kêanre kam me pahpahàmti atajê ton to me ipa, kam ajte cute me to incrà tu. Cwỳrjapê ri Pahpãm te me kam incryc xà to me cumã harkwa to:

"Gapacta ne, ate me ampo kên ton to prãm atajê cunea ton to me apa" hajỹr.

Cwỳrjapê ri pyjê me, me hũmre te me ajpẽn caxun jicu, ne pyjêa me ajpẽn caxu. Ne Pahpãm mã cute me ajpẽn to hajỹr xà ita na ihkaj na.

27 Mã me hũmre te me hajỹar ne cute mehprõ caxun jicu, ne me hũmrea me ajpẽn caxun prãam kam ame ipa. Ne ihtỳj ajpẽn caxuw me ampo kên itajê ton to me ipa, na quê ha Pahpãm me ahna mehkên xà ata to ihtỳj tu, quê ha ame to kêanre ne.

28 Pê Pahpãm me cumã amji to ajpẽ cakrô, mã nee mempar, ne me hahkre pej prãm nare. Cwỳrjapê ri Pahpãm te me hicu, mã cute mehkên ton xà atajêa me to ihhimpej to ipa. Cwỳrjapê ri jũ caxuw cute me ton jicu nare. Mã tee intête me hapackre, mã nee me hũpar nare.

29 Ne cute me ampo kên ton xà itajêa te ramã me to hipu tu, na ri ihtỳj me ajpẽn caxun prãam kam ame ipa. Ne mehkwỳ pê, ampo cunea to amji mã ihtũm prãm to me ipa. Ne jũ wỳr quê mehkên ton tête me amji jiprõ, ne ihtỳj ajpẽn jũ na me cumã ampo kĩn. Mã ihtỳj me ajpẽn curan to me ipa. Ne ihtỳj me harkwa to me ajpẽn cujtên to me ipa, ne ihtỳj ame ajpẽn mã ihhêj to me ipa. Ne mehkwỳ te jũ mã me ton nare kam, cama me cupê ame ampo to ipictor to me ipa. Ne ihtỳj mehhêj xi to me xwahna to me ipa.

30 Ne ihtỳj ajpẽn na mehcakôc kêanre to me ipa. Ne ma ame Pahpãm curê, ne nee me hõ pahhi kam mare mã, ahna mehcakôc kên na me hàhtàt nare, ne me cumã amji to cati prãm to pit mã, mehcakôc to:

— Pa ri me acunea jirôa pê icati — hane. Ne ahpỹanre na cumã, cute ampo kên ton xà jàhtôa ton to, to ipipẽ to me ipa, ne nee me hũmjê me, menxyrxwỳ impar nare.

31 Ne me cupê ampo pejti ton jahkre kêatre, na ri ihtỳj me ampo kên pit ton to me ipa. Ne nee cute mehcakôc xà to mehcakôc atajê na, me amji par nare. Ne ihtỳj mehkwỳ to me hàprê to me ipa, ne nee me cumã jũm caprĩ xà nare.

32 Ne ramã cute me hajỹr catêjê caxuw Pahpãm te me to ihhimpej xà ton, mã cute ahna mehhôc ne me hahkre pej, ata jarẽn xà te:

"Por ampo kên ton to me ipa atajê ri mehtyc xà, ne nee Pahpãm cahê na ame ipa xà nare.
Ampo na?
Quê ha ihtỳj mehkên mã me cumẽ" hajỹr.

Na me cumã hahkre pej cakrô, mã ihtỳj cormã me ampo itajê ton to me ipa, ne mehkwỳ me, me ajpẽn mã:

— Ate me ampo kên ton itajê kôt, imã me apeaj to me apej — hajỹr to me ipa.

2

Cute me to kên jahpan xà na Pahpãm mã me hàmjõr xà

1 Ỹhỹ me ikwỳ, ca ihhêaj to
mehkên itajê na me harẽn pa, ne
nee me amji mã harẽn to:

— Jũmjê itajê kêanre, ne pa
nare, nee quêt ikên nare — hajỹr
nare. Ampo na? Ca ihhêaj to
hanea ne me akên itajêa ton to me
apa. Cwỳrjapê ca atỳj ate me amji
jarẽn xà ata to me caa, me amji
curê capa.

2 Ne me pamã, quêt catyt kam
Pahpãm te ipa na hahkre pej.
Na quê ha catyt kam mempej
catêjê me, mehkên catêjê to aj-
capô, ne mempej catêjê impej mã
me cumẽ, ne mehkên catêjê mã:

— Ramã ite me amã ampo kên
jarẽn, ne me amã ihcawpa, ca
mãnea mã ate me ton, na wa ha
me akên mã me amẽ — hane.

3 Ne me ca, ca ha ate catyt kam
me apa nare na, nee ca ha me
jũmjê kên jarẽn pa, ne me harẽn
to:

— Jũmjê itajê catyt kam me ipa
nare, ne mehkêanre, cwỳrjapê
quê ha Pahpãm mehkên mã me
cumẽ — hajỹr nare! Ampo na? He
ate me hajỹar ne me akêanre ita
kam, ca ha nee Pahpãm te ato kên
xà ita pê jũ kam atẽm nare.

4 Ne ca ihhêaj to me anõ garkwa
to:

— Pahpãm pej ne hàhcaprĩ,
cwỳrjapê quê ha nee ite ikên ton
itajê jahpan xà na ikên mã imẽn
nare — hajỹr nare! Ampo na?
He Pahpãm jàhcaprĩ na ri incaca
xà amji mã ampeaj ne hapôj to
ipa. Na quê nee akên mã amẽn
pyrentu nare, ne ihtỳj hipêr amji
mã ampi ne akôpĩr to mõ, ca
ihhêaj to akên ton jicu, quê ha nee
akên mã amẽn nare.

Quê ha Pahpãm me pajàpên xà jahpan xà na me pamã amgõ

5-6 Ne quê ha jũ caxuw Pahpãm
te me pahcukij, ne me pahto ipi-
cokjêr xà jõ amcro cato, quê ha in-
cryac kam, ahpỹanre na mehkên
catêjê kên mã me curẽ, mehkên
jahpan xà na. Na ca ha me
anõ te akrã kêanre, mã Pahpãm
jàhcaprĩhti te me amã me akên
itajê cawpa cakrô, ca ha mãnea
mã akên ton to apa na, ca ha me
ca ramã amji caxuw Pahpãm mã
mencryc to apicamẽn to me mõ.
Ne ahpỹanre na pjê kam, cute
ampo ton to me ipa xà na Pahpãm
te me hõmpun, ne me hahkre pej
xà atajêa kôt, quê ha me cumã
hàmjõr to mõ.

7 Ne por catyt kam, cute amji
kam me hapac xà impejti to me
ipa kam me to incrà atajê ri,
Pahpãm mã me amji cajrẽn to me
hane he:

— Me ijõ Inxũ, ca ha ca me ito
me icati, ne ipejti na me ijarẽ. Ne
nee jũmjê te me ito icati, ne ipejti
na me ijarẽn na imã me to prãm
nare. Wa cama acahê na me ikrĩ
rohnỳtti na me amji to prãm —
hane. Atajê mã quê ha Pahpãm
mehtĩr rohnỳtti mã na me to, mãr
quê cahê na me ipa rohnỳtti mã.

8 Ne mehkwỳ te nee me hajỹr
nare, ne mehkên to pit mã me
amji kampa. Ne cute ampo ton to
me amji cajpuaw xà atajê to pit
mã me to me ipa. Ne ma ame
catyt kam ampo pejti atajê caca,
ne ampo cupan xà kên atajê to
pit mã me amji jahôt to me ipa.
Ne cute me hajỹr catêjê, quê ha
Pahpãm me kam incryac kam, me
ahna cute mehkên ton atajêa to
ihtỳj tu.

9 Ne por pjê cunea kam me
ampo kên ton to me ipa atajê,
quê ha me amji pupun xà kêanre
to me amji pupu. Quê ha xa
mam me cupê Juta catêjê me amji
pupun xà kêanre to me amji pupu,
jirô pê quê ha cormã mehcahkrit

atajê hanea ne me amji pupun xà
kêanre to me amji pupu.
10 Ne quêt catyt kam, cute me
amji kam hapac xà impejti to me
hàpên to me ipa atajê, quê ha
Pahpãm me cumã ampo pej pit gõ,
ne me cumã harkwa to:
— Wa ha me acati na me ato,
ca ha mehcunea kam mare mã
me acatia to me acati, quê ha me
apupu, ne mehcunea me apejti na
me gahkre pej. Ne wa ha me
amã icarĩcti gõ, quê ha nee hipêr
me amã ampo hũpa nare — hane.
Quê ha mam me cupê Juta catêjê
to hane, ne hapu na mehcahkrit to
hanea.

Pahpãm mã pjê cunea kam ampo krĩxàre cunea pipẽn pit

11 Ne Pahpãm pjê cunea kam,
mehcunea to amji kam hapac xà
to ajpẽn pit.
12 Ne mehcahkrit pê Pahpãm te
me to ihhimpej xà jahkre kêatre.
Ampo na? Nee me cumã Mojxe
xwỳ jõ kàhhôc hamreare. Cakrô,
hõtpê me caxwãm pê cute amji to
me ihhimpej xàa kôt, hajỹar ne,
nee ihkôat me ipa nare. Na quê
ha ihtỳj Pahpãm, cute mehkên
ton jahpan xà na, mehkên mã
me cumẽ. Ne pê rỳ pêa mã me
cupê Juta catêjê, Pahpãm te me to
ihhimpej xà jahkre pej cakrô, nee
me to amji japackre nare, ne ihtỳj
mehkên xà cunea ton to me ipa.
Jahpan xà na quê ha Pahpãm me
cumã harkwa to:
— Me amã, ite me ato ihimpej
xà cunea na, ijahkre pej cakrô,
ca nee me ito amji japackre nare,
cwỳrjapê wa ha Mojxe xwỳ jõ
kàhhôc kam, ite me ato ihhimpej
xà atajê kôt, me akam icryc xà
kêanre to me ato apê — hane.
13 Ne nee mã catyt kam jũmjê
atajê te me Mojxe xwỳ te me
to ihhimpej xà cunea jahkre pej
xà atajê kôt, Pahpãm te jũmjê
atajê na amji caxàr nare. Ne
quê ha xa me hahkre pej, ne
ihkôat cute amji kam me hapac
xà to me hàpên to me ipa na, quê
ha Pahpãm cormã jũmjê atajê na
amji capa.
14 Quê ha mehcahkrit te Mojxe
xwỳ jõ kàhhôc cukwa kam me
Pahpãm te me to ihhimpej xà
jahkre pej nare cakrô, ne amjia
kôt me caxwãm pê, me hĩa kam
cute amji kam me hapac xà impe-
jti ton to me mõr na, quê ha ihhêj
ne ramã me kam, me caxwãm pê
Pahpãm te me to ihhimpej xà ata
kôt ame ipa.
15 Ne quê ha catyt kam, cute
amji kam me hapac xà impejti
ton to me ipa atajê, quê ha ramã
caxwãm pê Pahpãm te me to ih-
himpej xà na me harẽ. Ne quê
ha hanea ne ampo pej to, ne ihtỳj
ahna amji jarẽn to:
— Wa ite ampo pejti ton — hane.
Ne hanea ne jũm te cute ampo kên
ton na hõmpun nare kam, me taa
ahna amji jahkre pej, ne ihtỳj amji
mã:
— Mã ajte, ite ampo kêanre ita
ton — hane. Hajỹr xà ita ihtỳj
caxwãm pê cumã Pahpãm jarkwa
na harẽ.
16 Hõhõ, pom wa ite me amã
ijũjarẽn xà to ijũjarẽn xà ita kôt,
quê ha jũ caxuw me pajõ Pahhiti
pê Jeju Crixtô, Hũm jarkwa kôt
me pahcunea cukij, ne me pahto
ajcokjê. Ne cumã me pahcaxwãm
pê pahte amji kam me pajapac xà
cunea jahkre pej, cwỳrjapê ri hãn
ne catyt kam me pahto ajcokjê.

Cu ha nee jũmjê jirôa pê me pampejti na, amji to me pajàmnãn nare
Roman 3.19-20

17 Ne wa ha ita caxuw Pahpãm
na mehkwỳ kam me apê Juta
catêjê mã, wa ha ita na ihhôc.
Pom ca me apê Juta catêjê me amji
to me gàmnãn to:
— Me ipê Juta catêjê, cwỳrjapê
ri Pahpãm mã jũmjê atajê jirôa
pê me ikĩn. Ne pê Pahpãm me

imã Mojxe xwỳ jõ kàhhôc kam,
cute me ito ihhimpej xà cunea
gõ, ne wa ite me Pahpãm te me
ito ihhimpej xà pupun, na ri me
imã amji jahkre pej. Ne me ite
Pahpãm te me ito ihhimpej xà
cunea to amji mã me hajỹr to ipa,
cwỳrjapê quê ha ito impejti ne —
hane.
18 Ne me amã Pahpãm te ampo
ton xà na amji mã me ato prãm
xà ata na hahkre pej. Ne ramã ate
me hõ kàhhôc to hahkre, ne me
amã catyt kam, ate me ampo pej
pit ton xà na, amji mã me capi na,
me amã amji jahkre pej.
19 Na ca atỳj me amji jarẽn to:
— He me ipê hàhcujro xà
pyràac, na wa itỳj awcapàtkô pĩn,
jũmjê impejti xà ata wỳr me hajo
to me mõ. Ampo na? He jũmjê
itajê pê mento tũm pyràac, ne nee
catyt kam cumã Pahpãm te me to
ihhimpej xà impejti ata jahkre pej
nare, na wa itỳj amji kôt me to
mõ.
20 Ne me ipê, mehkà te amji
jahkre kêt catêjê atajê mã, amji
jahkre pej japôj catêjê. Ne hanea
ne me ipê ahkrare mã ampo to
hahkre catêjê, mãr quê catyt kam
me ipa — hane. Ne ca ame amji
caprỳ jarẽn to me apa. Ca hanea
ne me amji jarẽn to:
— Ampeaj kam ri ramã me imã
Pahpãm te me ito ihhimpej xà
cunea jahkre pej partu, ne ite
me ampo cunea jarẽn xà atajê pê
ampeaj kam, ne nee ihhêj xi nare
— hane.
21 He pom me apê me cumã
ampo to hahkre catêjê ita? Ne mẽr
ampo na mã ca ajte nee me amji
mã ampo to hahkre nare? Ne ca
me hapackre to:
— Nee ame gàhkĩj nare — hajỹr
cakrô, mõrmõ ca atỳj me cuxà me
ahkĩ.
22 Ne me hũmre japackre to:
— Ca ha nee me aprõ kaj na,
ahti na, jũm cahãj caxun nare —
hane. Ne hanea ne pyjê japackre
to:
— Ca ha nee me apjê kaj na,
ahti na, jũm xũmre caxun nare —
hajỹr cakrô, mõrmõ ca atỳj ate me
cuxà ahti na jũm caxun. Ne cama
apu pahpãm cahàc krekà caca
cakrô, mõrmõ ca atỳj hũrkwa mã
me acjêj, ne kam ampo to me cupê
ahkĩ.
23 Ne ca me amji jarẽn to:
— Pê rỳ pêa mã Pahpãm me
imã cute me ito ihhimpej xà gõ
— hajỹr cakrô, mõrmõ ca atỳj
me cuxà, ate harkwa jirô pê me
apỳm, ne me cumã ihpahàm catia
ton to me apa.
24 Ne pê Pahpãm jõ kàhhôc
ramã me ato hũjarẽn to hane he:

“Me apê Juta catêjê pê Pahpãm na
mehkwỳ.
Ne me amã cute amji kam hapac
xà jahkre pej cakrô, ca nee
ihkôt me hakop, ne me ton
nare.
Cwỳrjapê ri mehcahkrit atajê
ihtỳj me akôt Pahpãm japrỳ
to mehcakôc kêanre to me
ipa” hane.

25 Ỹhỹ, ipê Pawrô, ne ipê
hanea ne Juta catêjê kwỳa nõ wa.
Cwỳrjapê ri imã pahte amji kam
me pajapac xà cunea jahkre pej.
Ne pê rỳ pêa mã Pahpãm me
panquêtjê mã harkwa to:

“Me apê itekjêa na, cute me
gahkre pej xà na, ca ha amji
mã me apy kà kwỳ kryjre ne
me hakep, me akra xũmre
mea mã” hane.

Cu ha me Pahpãm te me pahto
ihhimpej xà cunea kôt me papa,
ne hanea ne amji mã me pampy
kà kwỳ jakep, ne ahnaa cu ha
me Pahpãm cajpuaw, ne cumã
me papê Juta catêjê impej pit, ne
me papê mehkwỳa. Nãmri cu ha
pahte cama me amji kà kwỳ jakep,

ne nee amji mã me Pahpãm te me
pahto ihhimpej xà kôt me papa
nare na, jũ wỳr cu ha Pahpãm
cajpuaw. Ampo na? Pahpãm mã
pahte cama me amji kà kwỳ jakep,
ne nee cute amji kam hapac xà
kôt me papa nare ita kôt, cumã
hamreare.
26 Quê ha jũm pê Juta catêjê
nare, ne nee amji pê ihkà kwỳ
jakep nare cakrô, ihtỳj Pahpãm
te me to ihhimpej xà kampa, ne
ihkôt ipa na, quê ha Pahpãm mã
cupê ramã cute amji mã mehkà
kwỳ jakep atajê nõa, ne cupê hõ
tekjêa.
27 Cwỳrjapê quê ha mehcahkrit
atajê me ana ihcakôc to me hane
he:
— Por Juta catêjê atajê mã
ihkàhhôc kam Pahpãm te me to
ihhimpej xà cunea jahkre pej, ne
mempy kà jakep cakrô, mã ajte
nee kam me hapac, ne ihkôat me
ipa nare — hane. He me cupê Juta
catêjê nare, pê nee mempy kà kwỳ
jakep nare cakrô, ihtỳj Pahpãm te
me to ihhimpej xàa kôt me ipa, ata
na ri me Pahpãm cajpuaw.
28-29 Ne mẽr hõhõ, me pahkà
kwỳ jakep ata me, pahte amji kam
me pajapac xà to me pahte amji
pyràc xà atajê kôt, Pahpãm mã
hamreare. Ne quêt, por Pahpãm
Carõ Pejti kôt, Pahpãm te me
pahto ihhimpej xàa kôt me papa
na ri cumã impej, ne cumã me
papê mam, mehkwỳ pê Juta catêjê
impeaj. Ne quê ha pjê kam me
hũmre me pahkà jakep nare na
me pahpupu, ne nee amji mã, me
papê Pahpãm kôt me ipa catêjê
na me pahto hajỹr nare. Ne
Pahpãm nare, quêt cumã me papê
mehkwỳa, na quê ha taa me pahto
ihcakôc to impejti ne.

3

Jũ wỳr quê Pahpãm me pahnõ mã ihhêj
Roman 9.4-5

1 Ỹhỹ me ikwỳ, ca ihhêaj to Juta
catêjê to ite me amã icakôc xà ita
kampa, ne nee ca me anõ amji mã
garkwa to:
— Mẽr jũ na xà caxuw mã me
cupê Juta catêjê? Ne me haprỳ
pê Juta, ne jũ na xà na mã amji
mã mehkà jakep? Imã ihhêj ne
Pahpãm te mam me to ihhimpej
xà itajê kôt hamreare — hajỹr
nare.
2 Ampo na? Por cute mencaca
xà to me amji pyràc xà itajê cunea
impej pit. He Pahpãm pê ramã rỳ
pêa mã amji mã me capi, ne me
cumã haprỳ ita gõ, ne me cumã
cute amji kam hapac xà cunea pê
harkwa ita gõ. Ne ihkôt me cumã:

"Ca ha ite me amã ijarkwa jirên xà
itajê cunea to, ma me amji
jahôt to me apa, ne ma me
to amji kampa, ne ihkôat
me apa" hane.

3 Mã mehkwỳ kwỳa te ihhêj ne,
nee mempar nare. Ne mehkwỳ
nee me harkwa to mehcakôc xà
na me amji par nare ita kam, xà
ajkĩ Pahpãm te hajỹar me caxuw,
ne ampo na ihcakôc xà to, ne nee
amji jarkwa na amji par nare?
4 Hãpà! He Pahpãm catyt
kam ihkrĩ, ne ihhêj xi nare, ne
ihtỳj mehcunea hêj xi xà jipôc
ri harkwa na amji kampa. Ne
pê ramã rỳ pêa mã Pahpãm jõ
kàhhôc kam, cute me to hũjarẽn
to hajỹr he:

"Quê ha jũm te, Pahpãm te apu
ihhêj xi na harẽn na, quê
ha ramã mehcunea mã apu
ihhêj to ipa na me hahkre
pej.

Quê ha cute catyt kam me Pahpãm
to ihcakôc na,

quê ha ramã mehcunea catyt kam, cute to ihcakôc na me hahkre pej” hajỹr.

Ihcunea na Pahpãm pejti, na ri ma amji tête amehkên catêjê curê

5 Mã mehkrã kên catêjê kwỳ me to hũjarẽn xà impejti kaj na me to hũjarẽn to:

— Wa itỳj Pahpãm kĩnte ampo kên jikôtti cunea ton to ipa, mãr quê ahna me ipupu, ne cormã me Pahpãm caca xà me, itekjê to me ajpẽn, ne me hõmpu, ne amji mã me ijarẽn to: “Jũmjê itajê kêanre, ne Pahpãm ri quêt impeaj to impej” hane. Ita kam, jũ mã quê, ne ajte Pahpãm ite me ikên xà ton ita kôt me ito tỳj tu? He me icaca xà kêanre ita kôt, ramã mehcunea te me Pahpãm pejti na me hahkre pej. Ne ite me hajỹr xà ita kam, ihhêj ne nee Pahpãm catyt kam me ito impejti nare — hane.

6 Ne por jũm apu hũjarẽn to hajỹr to mõ ata kêanre. Ampo na? He Pahpãm ri quêt catyt kam ipa. Ne quê catyt kam ipa nare ita kam, jũ mã quê, ne ajte pjê ita kam ajpẽn pê mehkên me, mempej to caprãr pa?

7 Mã mehkrã kên catêjê kwỳ hanea ne me hũjarẽn to:

— Wa itỳj Pahpãm kĩnte ame ihêj xia jarẽn to me ipa, mã me ikampa, ne me Pahpãm cakôc xà me, me icakôc xà to me ajpẽn, ne me amji mã me harẽn to: “Pahpãm cakôc xà ri quêt impej” hane ita kam, jũ mã quê, ne ajte Pahpãm me ikên mã me imẽ? He me icakôc xà hêj xi xà ita kam, ramã mehcunea te me Pahpãm pejti, hêj xi nare na me hahkre pej — hane.

8 Ne mehcakôc xà to cute me hajỹr xà na impej nare. Mã mehkrã kên kwỳa mehcakôc xà to:

— Hã, cu ha pahte amji kam me pajapac xà to me kêanre to me papa, mãr quê ihkêanre ata kôt, me Pahpãm jàhcaprĩhti na me hahkre pej — hane. Ne Pahpãm mã mehcakôc xà te hajỹr na ihkaj na. Ne hanea ne ramã mehkwỳa kwỳ nõ te ito ihcakôc to hajỹar. Ne ihtỳj ame ito ihhêj to me ipa. Ne cute ame ito ihhêj jahpan xà na, quê ha Pahpãm ame to kêanre ne. Ne mehcakôc xà kêanre te hajỹr catêjê ri, ihtỳj mehkên mã me hàr xà.

Nee pjê ita kam jũm pê catyt kam ipa catê nare

Carati 3.11-22

9 He xà ajkĩ mehcahkrit atajê jirôa pê, me cupê Juta catêjê mã me cute amji kam hapac xà impej? Hãpà! He Pahpãm mã mehcunea pipẽn pit. Ampo na? He mehcunea ihtỳj ajpẽn jĩkjê na mehkên ton to me ipa. Ne ramã mehcunea te ajpẽn jĩkjê na, cute mehkên ton to me amji pyràc tu, ita kam, jũ mã quê me, ne mehkên ton to me ipa jicu, ne me to hapactu?

10 Ne pê ramã ihkàhhôc kam Pahpãm jarkwa me to hũjarẽn to hane he:

“Pahpãm mã, nee jũm te ampo pejti ton nare.
11 Ne nee jũm Pahpãm na hàhcukjêr, ne catyt kam cumã ipa jahkre pej nare.
12 Ne ramã mehcunea Pahpãm pê me ipipkjêr, ne ihkaj na ampỳa mã ame ipa, ne me ipictor.
Na ri nee jũm catàt kam, ampo pejti ton to ipa nare.
13 Ne me harkwa pê ihhêj rũm kre kam, cute me harêt xà.
Ne mehcakôc xà atajê kro, ne ihkêanre, ne ihtỳj ihpĩn mehhêj xi xà kêanre hapôj.
Ne mehcakôc xà itajê jàhcurê pê ihhêj rũm patti xwa cacô jàhcurê, ne ihtỳj mehcura.

14 Ne ihtỳj mehcunea incrôn xà
kêanre to mencrôn to me ipa.
15 Ne ihtỳj me hũjarêan kam me
jũm jaxôp, ne mehcuran
pyrentu to prãm.
16 Ne por jũ ri me ipa xà ata ri,
hãn ne me hakàn pê ampo
kêanre ahtwỳ.
Mã me hakàn pê me cumã amji
kĩn nare na amehkrĩ.
17 Ne nee me cumã ajpẽn to im-
pejti to mehkrĩ jahkre pej
nare.
Mã cama ame ajpẽn mã, ne ihtỳj
me ajpu.
18 Ne nee amji mã me Pahpãm
cupa nare” hane.

19 Hõhõ, pê Pahpãm Mojxe xwỳ mã Juta catêjê caxuw cute me to ihhimpej xà jõr to hane. Ne pê Pahpãm te me to ihhimpej xà ita, nee me cupê Juta catêjê caxuw pit mã nare, ne me pahcunea caxuw pê Pahpãm Mojxe mã cugõ. Na cu ha catyt kam pahte me cahyt ne mempar na, cu ha pahte me ampo to kên xà atajê na me amji jahkre pej pyrentu. Cwỳrjapê cu nee me pahnõ Pahpãm mã me pajarkwa to:

— He wa nee me ite ampo pejti ton xà itajê na me amji jahkre pej nare. Ne nee hanea ne ite me ampo kêanre itajê jahkre pej nare kam me ton — hajỹr nare. Cwỳrjapê quê ha Pahpãm amcro nõ na mehcunea mã harẽn to:

— He me amã ite me ato ihimpej xà cunea jahkre pej cakrô, ca nee ate mempar nare, cwỳrjapê wa ha hahpan xà na me ato tỳj tu ne — hane.

20 Ne nee rỳ jũ caxuw jũm te, Pahpãm te me to ihhimpej xà kam hapac, ne catyt kam ihkôt ipa nare. Cwỳrjapê jũ wỳr cu Pahpãm te me to ihhimpej xàa kôt me papa kam me to pancrà. Ampo na? He cu me pajõtpê ampo to mehcupa. Ne jũ wỳr quê ha jũ caxuw Pahpãm me pamã:

— Ca ijarkwa cunea kôt me apa, cwỳrjapê ri ihcunea na imã me apej pit, na wa ha itỳj ana amji capa — hajỹr nare. Ne por ihkàhhôc kam Pahpãm jarkwa ata, cute cumã me paxũmre kên na me pajarẽn xà caxuw ri.

Jeju te ri Hũm te me pahna amji caxàr na ton
Me Hàpên Xà 17.30-31; Roman 1.17; Pirip 3.7-9; Carati 2.15-21

21 Ne ita kam, mõrmõ ca ha me anõ amji mã:

— Pỳhàpà, jũ mã wa ha ajte me, ne Pahpãm cuna mã me ipej, quê me ina amji capa? — hane. He Pahpãm te ita caxuw ajteare mã me pamã, cute amji kam hapac xà intuw ita to hahkre, ne nee Mojxe xwỳ jõ kàhhôc kam Pahpãm te mam me to ihhimpej xà kôt me papa xà nare. Ne pê rỳ pêa mã ramã Pahpãm jarkwa jõ kàhhôc kam, cute harkwa na mehcakôc catêjê te me ita jarẽn.

22 Ne Jeju Crixtô pê ri curmã Pahpãm te amji kam hapac xà intuwti ata. Na quê ha jũm krã kêanre, ne ihkên ton jicu, ne Jejua to amji mã ihhimpej to ipa, quê ha Pahpãm cumã:

— Ate ikra to ihcunea na amji mã ahimpej, mã cute me ato amji kritxwỳ, cwỳrjapê ri imã ihcunea na me apej pit. Cwỳrjapê wa ha me ana amji capa, ne nee ate ito kên xà atajê to amji japackre, ne hahpan xà na akên mã amẽn nare — hane. Ne Pahpãm te, mehcunea te Jeju Crixtô to me amji kritxwỳ atajê cunea na, amji caxàr, atajê pê me cupê Juta catêjê me, mehcahkrit atajê. Ne cumã me ipipẽn pit, ne nee cumã jũm pê ajteare mã nare. Pahpãm mã mehcunea te, cute amji kam hapac xà to pit mã, amji mã mehhimpej na me to prãm.

23 Ne mehcunea hõtpê mehkên ton to me ipa ita kam, quê ha nee

me Pahpãm te me cumã cute amji
kam hapac xà impejti to hũjahkre
xà ata wỳr me cator, ne kam me
hàhhuc nare.
24 Mã quêt Pahpãm jàhcaprĩa
na amjia kôt cute me pahte ame to
kên itajê to tojnõ, ne hicu, ne me
pahna amji caxàr, na cu hacpỹa
mã me ajpẽn to ikwỳ nõ. Ne ampo
na ri cute me pahto hajỹr? Nee
mã ampo na nare, Jeju Crixtô te
amji to me pahkritxwỳ, na ri cute
Hũm te me pahna amji caxàr na
ton, mã cute me pahna amji caxàr,
mã pea me pahkên catia pê me
pahto cator.

Pahpãm te me pahkritxwỳ na me pamã Jeju xãm

25 Mã Pahpãm te catyt kam
ipa na me pahte me hahkre pej
prãmte ri, cute pjê ita wỳr me
pahwỳr ihkra pê Jeju kujahêc,
mã iwrỳc. Ne cute amji to me
pahkritxwỳ, ne me pahkên xà mã
me paxàr xà atajê cunea mã cute
amji jõr, ne pĩ kam ihtyc. Ne
pahte Jeju to me amji kwỳ xà ata
pê ri, Pahpãm te ame pahto kên
xà ata pê, me pahpytàr xà. Na
quê ha jũm te Jeju pê ihkritxwỳa
to ihkritxwỳ na amji mã to hajỹr
na, quê ha nee ihkên xà kêanre
ata mã hàr nare. Ne Pahpãm
te, me cumã catyt kam ihkrĩ, ne
impejti na amji jarẽn prãmte ri,
cute me pahkritxwỳ na me pamã
Jeju xãm. He pê mam Pahpãm
nee cormã ne, cute ame to kên
catêjê kam incryc tỳj to imprar
pyrentu nare. Ne cama ahna me
hamã, mãr quê ihhêaj to xwỳ mã
amjia kôt amehkên ton jicu, ne
hỹrmã me apkjê.
26 Ne ita caxuw Jeju cator xà ata
me ajkaam, mã Pahpãm mã ihkôt
mehcunea te mehkên jicu pyrentu
na me to prãm, mãr quê me ahna
amji capa. He Jeju te amji to me
pahkritxwỳ. Ne me pajahpan xà
na ihtyc xà ata kôt, cu ha pahte
cume mãa mã me pahkên jicu, ne
to amji mã me pahhimpej. Na
quê ha Pahpãm pejti, ne catyt kam
ihkrĩ ata, me pahna amji capa.
Ita na quê ha pjê kam, mehcunea
me Pahpãm te catyt kam ipa, ne
catyt kam me pahto impejti na me
hahkre pej.
27 Cwỳrjapê cu ha nee me pahnõ
amji to pajàmnãn to:
— Ampo na ri Pahpãm te ina
amji caxàr? He wa ite, cute ampo
cunea na, cute me pamẽn atajê
ton par, na ri cute ina amji caxàr
— hajỹr nare. Ampo na? He
me pahte ampeaj kam Jeju pê me
pahkritxwỳ na amji mã me to
hajỹr xà ata kôt, quê ha Pahpãm
me pahna amji capa. Ne jũ wỳr cu
me pahnõ pahcakôc xà to hane.
28 He cu nee me pahnõ Pahpãm
te me to ihhimpej xà cunea ton
nare. Ampo na? He cu tee ramã
ame ton to me hahkre ita kam, jũ
wỳr quê Pahpãm me pahna amji
capa. Ne quêt Jeju to amji mã me
pahhimpej, mã cute amji to me
pahkritxwỳ ata kôt ri, Pahpãm te
me pahna amji caxàr.
29 Mã ihtỳj Juta catêjê kwỳ kwỳa
me hũjarẽn to:
— Nee me Pahpãm pê mehc-
ahkrit atajê Pãm Cati nare —
hane. Ne cama amehhêj to me
ipa. He Pahpãm pê hanea ne,
mehcahkrit Pãm Cati, ne cupê me
pahcunea Pãm Cati.
30 He Pahpãm pyxit peaj, ne cute
amji kam hapac xà pyxit peaj.
Ne hanea ne, Jeju pyxit peaj to
mehcunea te amji mã me hajỹr xà
ata kôt, quê ha ihtỳj mehcunea na
amji capa, ne amji wỳr me cupê
Juta catêjê me, mehcahkrit atajê
mea mã me to cuprõ.
31 Na quê nee jũm ihcakôc to:
— Mẽr hõhõ, wa ha nee hipêr
ihkàhhôc kam Pahpãm te me to
ihhimpej xà ata kôt ipa nare.
Ampo na? He ramã Jeju te ite

ampo ton xà itajê cunea ton par, ijaxà kam — hajỹr nare. He cu ramã Jeju to amji mã me pahhimpej, cwỳrjapê cu ha pahtỳj mehkàhhôc kam Pahpãm te me to ihhimpej itajê, amji mã me hũpahti to me kam pajapac pejti to me papa.

4

Pê Aprãw Pahpãm to amji mã ihhimpej, na pê ahna amji capa
Carati 3.6-18

1 Ne ita caxuw wa ha me amã me iquêt xwỳ pê Aprãw xwỳ kôt harẽ. Ne pê Pahpãm mã, cuna mã hũmre ita pejti, ne catyt kam ajco ihkrĩ. Ne jũ mã mõrmõ pê ajte ne Pahpãm cuna mã impej ita hane? He xà pê ajkĩ Pahpãm ampo cunea na cumã harkwa atajê ton cwỳrjapê mã, pê ahna amji capa? Hãpà!

2 Quê hane na mã, quê ha ramã taa amji to hàmnãn to:

— He wa amjia kôt ite ampo itajê cunea ton par, cwỳrjapê ri Pahpãm mã ipejti na, quê ha ihtỳj ina amji capa — hane.

3 He quê nee amji to hàmnãn to hajỹr nare. Ata na pê Pahpãm jarkwa jõ kàhhôc kam ramã harẽ he:

"Pê nee Aprãw amjia kôt, hàpên xà to atajê kôt Pahpãm ahna amji caxàr nare.
Ne pê kypê Pahpãm to amji mã ihhimpej nare, na pê cumã impej, pê ahna amji capa" hane.

4 Ne por jũm apê ata ri, ihtỳj hàmcwỳr xà. Ne jũ wỳr quê hõ pahhi amjia kôt cama cumã ampo gõ. Ne por cute hàmcwỳr xà ton ata, hõ tekjêa ri, ne nee mã amjia kôt hõ pahhi te cumã hõr nare.

5 Ne Pahpãm te nee hajỹr nare, ne quêt amjia kôt, cute amji kam hapac xàa na, ihtỳj cumã me pajàpên nare catêjê mã ampo gõ. Na cu ha Pahpãm mã me amji jarẽn to hane he:

— He wa tee ramã apu ate me ito ahimpej xà ita cunea kôt me ipa to me hahkre ita kam, jũ wỳr wa ha me to. Cwỳrjapê wa ha cama Jeju to amji mã me ihimpej, quê ha taa amji to me ikritxwỳ, ne taa me ijaxà kam ate me ito ahimpej xà itajê cunea ton to amã ipa — hane. Quê ha Pahpãm me pahto hũjarẽn to hane he:

— Ate ikra to amji mã me ahimpej to hajỹr, cwỳrjapê ri imã me apej. Ne me apê catyt kam me apa catêjê, na wa ha itỳj me ana amji capa, ne nee ate me ito kên jahpan xà na, me akên mã me amẽn nare — hane.

6 Ne pê ramã pahhi xwỳ pê Tawi ata jũmjê jakryti na, Pahpãm jarkwa kôt, hõ kàhhôc kam, me ahna ihhôc to hane he:

7 "Jũ mã cu ha me, ne ame pajakry?
He pahte Pahpãm jarkwa jirô pê me pahpỳm, ne ihkaj na me pahkên xà ton, mã cute hicu, ne to tojnõ, ne ihhur, ata pyrên ri ame pajakry.

8 Por Pahhiti te pahte me ampo kên ton atajê kôt me pahkôt harẽn kêanre nare, ata pyrên ri ame pajakry" hane.

9 He xà ajkĩ me hakryti xà ita me cupê Juta catêjê te amji mã mempy kà jakep catêjê atajê mã pit mã? Hãpà! He hanea ne mehcahkrit atajê te amji mã me amji kà jakep nare atajê mã, ihtỳj me hakry xà ita. He wa ramã ite me amã Pahpãm jõ kàhhôc kam, cute Aprãw xwỳ to ihcakôc to hajỹr na, harẽn he:

"Pê nee Aprãw amjia kôt hàpên xà
to atajê kôt, Pahpãm ahna
amji caxàr nare.
Ne pê kypê Pahpãm to amji mã
ihhimpej nare, na pê cumã
impej, pê ahna amji capa"
hane.

10 Mẽr hõhõ, xà pê ajkĩ Aprãw
xwỳ amji mã impy kà kwỳ jakep
jakàn pê mã, pê harẽn to hane?
Hãpà! He pê amji mã ihkà kwỳ
jakep xwỳjrea na, pê Pahpãm
cumã harkwa to hane.
11 Aprãw te amji mã ihkà
kwỳ jakep xwỳjrea na, pê ramã
Pahpãm ahna amji capa. Ampo
na? He cute amji mã Pahpãm to
hajỹr cwỳrjapê. Na ri cute amji kà
kwỳ jakep xà ata te ramã Pahpãm
mã Aprãw xwỳ pejti na harẽn. Na
pê Pahpãm cumã harkwa to:

"Ca ate kypê ito amji mã ahimpej
nare,
cwỳrjapê ri imã apê ihhêj rũm rỳ
jũ caxuw jũm te ampo to
ihcupan nare ata pyràac.
Na wa ha itỳj ana amji capa" hane.

Ne pê ramã Pahpãm Aprãw te
amji mã ihkà jakep xwỳjrea na,
harẽn to hane. Cwỳrjapê ri Aprãw
pê, por nee cute amji mã mehkà
jakep nare, ne ihtỳj amji mã me
Pahpãm to ihhimpej atajê cunea
xakat. Mã Pahpãm te atajê cunea
na amji caxàr.
12 Ne hanea ne Aprãw pê, cute
amji mã cuxà mehkà kwỳ jakep,
ne Pahpãm to amji mã mehhimpej
atajê cunea xakat. Ne xà ajkĩ
cute amji mã ihkà jakep cwỳrjapê
mã cupê me hakat? Hãpà! He
Pahpãm to amji mã ihhimpej
cwỳrjapê ri cupê, por mehcunea
Pahpãm to amji mã mehhimpej
atajê xakat.

*Jeju to amji mã pahhimpej xà
ita kôt, cu ha me amcwa*

13 Pê Pahpãm Aprãw mã pjê to
hũjahkre to hane he:
— Ỹhỹ Aprãw, he pê ca nee ite
me ato ihimpej xà cunea kôt apa
nare cakrô, ca atỳj ate ito amji mã
ahimpej, cwỳrjapê wa ite ana amji
caxàr. Na wa ha amã pjê ita cunea
gõ, mãr ca me atàmxwỳ mea mã
me to ahimpej — hane. Pê Aprãw
kampa ne amji mã:
— Pỳhàpà, pom cormã ikra
nare ita, mã ajte ramã me
itàmxwỳ to Pahpãm te imã
hũjarẽn. Wa itỳj cute imã hũjarẽn
xà itajê na to amji mã hane —
hane.
14 He pê nee Pahpãm Aprãw mã
harkwa to:
— Ca ha xaa ite amã ihimpej xà
itajê cunea to, ne ihkôt apa, wa
ha cormã hahpan xà na, amã pjê
ita cunea gõ — hajỹr nare. Ne pê
quêt Pahpãm cumã:
— Wa ha amjia kôt amã pjê ita
gõ. Ca ate, ite amã apê pjê ita
jõ pahhi na ato ijũjahkre xà ata
na to, amji mã ahimpej, cwỳrjapê
wa ha amã cugõ — hane. Ne
Pahpãm me pahto amji kam ha-
pac to hanea, pom quê pê Aprãw
to amji kampa he. Ne quê ha
me pamã ampo to awjahkre, cu
ha cute ampo to hũjahkre xà ata
na amji mã me to pahhimpej.
Cwỳrjapê quê ha me pamã cugõ.
He pahte me Pahpãm te me pamã
harkwa jirên xà ton ata kôt pit
mã, me pamã cute to hũjahkre xà
ata jõr nare. Quê hane na mã, cu
mempar nare ita kam, jũ wỳr cu
ha me cupê cupy.
15 Ne quê ha jũm mã Mojxe xwỳ
jõ kàhhôc kam Pahpãm te me to
ihhimpej xà jahkre pej cakrô, nee
me ton nare, quê ha ihtỳj Pahpãm
ahna kypê kam incryc nare. Quê
Pahpãm jõ kàhhôc kam, cute me
to ihhimpej xà ita hamreare na
mã, quê nee jũm hahkre pej, ne
kam hapac nare ita kam, quê ha
nee me cumã harkwa to:

— Ca ate ijarkwa jirô pê apỳm
na ri me akam icryc — hajỹr nare.

Aprãw pê mehcunea te Pahpãm to amji mã mehhimpej catêjê atajê xakat

16 Mẽr hõhõ, cu ha Aprãw xwỳ
cuxà, me pahte Pahpãm to amji
mã me pahhimpej na, quê ha me
pamã ampo pej cunea jõr xà ata
caxuw, pê Aprãw mã cugõ. Ne me
pahte Mojxe xwỳ jõ kàhhôc kam
Pahpãm te me pahto ihhimpej xà
atajê cunea kôt me papa nare
cakrô, quê ha Pahpãm hàhcaprĩa
kam ihtỳj me pamã ampo pej
cunea gõ. Ne mẽr ampo na mã
quê ha me pamã ampo pej itajê
gõ? Nee mã ampo na nare. He
me papê Aprãw tàmxwỳa, ne me
papê hũràac. Ampo na? He cu
pahtỳj, cuxà Pahpãm to amji mã
me pahhimpej. Na ri Aprãw pê
me pahcunea te Pahpãm to amji
mã me pahhimpej catêjê xakat, ne
me papê mehtàmxwỳa pyràc.
17 Ne pê ramã Pahpãm, hõ
kàhhôc kam cormã Aprãw ihkra
nare kam to hũjarẽn to hane he:

"Imãa, ramã apê me hàhtôa pãm"
hane.

Pê kampa ne ihtỳj amji mã me
to hane, ne amji mã:

"He cormã ikra nare cakrô,
mã ahnaa Pahpãm te imã
me itàmxwỳ jàhtôa to
hũjahkre, na quê ha ihtỳj
imã cugõ.
Ampo na? He ihtỳj Pahpãm
hacpỹa mã mehtyc to ihtĩr.
Ne hanea ne ihtỳj harkwa kôt
ampo amji to ita kam, quê
ihtỳj cormã jũm kra nare
ata mã ihtỳj ihtàmxwỳ gõ.
Na wa itỳj amji mã to hane" hane.

18-19 Ne por pê Pahpãm Aprãw
mã ihtàmxwỳ jàhtôa ne to aw-
jahkre ata caxuw, pê ramã ahna
caku xẽj, ne ramã ihweaj to ihwej.
Ne amji mãa ramã cupê jũm tyc,
ne cupê ihkra nare ata pyràac,
ne hanea ne hĩxi pê Xarakwỳj ata
pê ihkre crà, ne ramã ihwejtu
cakrô, mã ihtỳj Aprãw Pahpãm
te cumã ampo cunea to hũjahkre
ata na hikaj. Ne cute ampeaj
kam amji mã Pahpãm to ihhimpej,
cwỳrjapê ri cupê mehcunea te
Pahpãm to amji mã mehhimpej
catêjê xakat. Na ri cute Aprãw
cuxà Pahpãm to amji mã mehhim-
pej atajê pê ramã mehtàmxwỳa
pyràc. Ne Pahpãm te cumã to
hũjahkre xà ata, na ihtỳj cute
cumã ton.
20 Ne nee Aprãw xwỳ te jũ
caxuw Pahpãm to amji mã ihhim-
pej jicu nare, ne nee cute ampo to
cumã hũjahkre xà atajê na to amji
kam hapac to ipicokjêr to ipa to:

— Pỳpỹn, mõrmõ quê ha
Pahpãm imã ikra nõ gõ, nare, quê
ha nee imã ihnõ jõr nare — hajỹr
nare. Cwỳrjapê ri Pahpãm te cute
amji mã to ihhimpej xà caxuw
cumã carôt jõr, na ri Aprãw te
Pahpãm pejti na harẽn to:
21 — Ampeaj kam apej, ne ate
imã ampo to gũjahkre xà atajê jõr
xà caxuw, ampeaj kam acarôt tỳj,
cwỳrjapê wa itỳj ate imã hõr na
amji mã ato hane — hane.
22 Pê Pahpãm mã, Aprãw te
ihhêj ne nee ampo to ihcupan
nare, ne catyt kam ipa, na pê
hacpỹa mã to amji kwỳ, ne ahna
amji capa. Ampo na? He Aprãw
te Pahpãm te ampo to cumã
hũjahkre xà atajê na, ampeaj kam
to amji mã ihhimpej na pê. Ne pê
Pahpãm jõ kàhhôc kam ramã ita
na ihhôc to hane he:

"Ite Aprãw mã ampo to ijũjahkre,
mã ihtỳj ijarkwa ita to amji
mã ihhimpej. Cwỳrjapê ri
imã cupê jũm te nee ampo
to ihcupan nare ata, ne
catyt kam ipa.

Na wa ite hacpỹa mã to amji kwỳ,
ne ahna amji caxàr” hane.

23-24 He Pahpãm te hõ kàhhôc
kam Aprãw xwỳ to hũjarẽn xà
ata, nee mã Aprãw pit caxuw
nare, ne me pahcunea caxuw pê
harkwa ita to. Ne por Pahpãm
carôt tỳjti te hacpỹa mã Jeju to
ihtĩr ata, pahcunea te to amji mã
me pahhimpej catêjê caxuw ri.
He pahte Pahpãm to amji mã me
pahhimpej, cwỳrjapê ri cumã me
papê catyt kam me papa catêjê.
25 Jeju te amji to me pahkritxwỳ,
ne me pajaxà kam ihtyc xà mã
amji jõr, me pahkên jahpan xà na.
Mã Pahpãm te hacpỹa mã to ihtĩr,
mãr quê me pahna amji capa, ne
me pamã:
— Ate ikra tĩar pê me akritxwỳ
ata to amji mã me ahimpej,
cwỳrjapê ri imã me apê catyt kam
me apa catêjê pit, na wa ha me
ana amji capa — hajỹr.

5

Pahte amji pupun kêanre to me amji pupun xà kam me pajakry
Tijac 1.2-4

1 Me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô
te amji to me pahkritxwỳ, ne me
pajaxà kam ihtyc. Na cu ita kam,
amcro ita kam, pahtỳj cute amji
kam hapac xà ita na amji mã me
to me pahhimpej. Cwỳrjapê ri
Pahpãm te me pahna amji caxàr,
ne hacpỹa mã hipêr me pahto
amji kwỳ.
2 Ne Jeju to pahte amji mã me
pahhimpej xà ata kôt ri, cutea
Pahpãm te amji kam hapac xà im-
pejti ita na me panxôr. Cwỳrjapê
cu mãnea mã, amji mã me to
me pahhimpej ita na. Na quê ha
jũ caxuw, amcro nõ na, Pahpãm
carôt jàhcujro ata to, me pah-
cunea to impejti ne. Ne me pam-
pejti ata kam, quê ha mehcunea
me papê Pahpãm pyràc, ne me
pampejti na me pahpupu. Na wa
me ijakry mea mã me amcro ita
jikaj to me ipa.
3 Ne wa ha hanea ne me pahte
me amji pupun xà kêanre xà
kam, me ijakry pej pêa mã me
ipa. Ampo na? He wa me pahte
amji pupun xà kêanre xà ata pĩn,
hacpỹ ne me pahwỳr ampo cunea
na pahte me pajũcanãar kam amji
mã me pahprĩa ne, me papa xà ata
cator na, me imã hahkre pej.
4 Ne quê ha Pahpãm me pahte
amji pupun xà kêanre ita kam, me
pahte me pajũcanãar kam, amji
mã pahprĩa na me pahpupu, ne
me pamã harkwa to:
— Pom ate amji kam me gapac
xà na, ite me apupun ita na ri imã
me apej pit — hane. Cu ha me
kampa, ne impar xà ita kôt, cu ha
cormã cute me pamã ampo pejti
to hũjahkre xà ata na me hikaj.
5 He xà cu ha ajkĩ ihcaprỳ na,
cormã Pahpãm te me pamã ampo
to hũjahkre xà ata na me hikaj?
Hãpà. He quê ha ihtỳj me pahwỳr
cato. Ampo na? Nee mã ampo na
nare. He Pahpãm mã me pahkĩan
to me pahkĩn. Cwỳrjapê ri cute
me pamã Carõ Pejti kujahêc, mãr
quê Carõ Pejti ita cumã me pah-
caxwãm pê me pahkĩnti na, to
awjarẽ.

Pê me pancwỳrjapê Jeju ihtyc mã amji gõ

6 He ampeaj kam Pahpãm mã
me pahkĩn, na pê cormã me
pahkêanre xà ata kam, pê Jeju me
pancwỳrjapê ty. Pê cu tee me
pampejti na ame amji to hahkre to
me papa xà ata kam ri, Jeju Crixtô
te amji to me pahkritxwỳ, ne me
pahcunea kên jahpan xà na, me
pajaxà kam ihtyc. Ne pê ramã
Pahpãm mã, cute ihkra tyc na
amji mã amcro hyr xà ata hahkre
pej, na pê ahnaa hane.
7 Ca ha pijamã jũm te mehkwỳ
jahpan xà na ihtyc prãm ata na

me acato? Quê! Ca ha ame hapêê
ne ihhêaj to cormã jũm mã me
acato. Ne ca atỳj ihhêaj to me
jũm te ihnõ impejti cwỳrjapê ihtyc
prãm ata mã me acato. Hamreare,
jũ wỳr ca me jũm te ihnõ kêanre
jahpan xà na, haxà kam ihtyc
ihprãm ata na me acato.
8 He me pahcunea kêanre
cakrô, mã Pahpãm mã me
pahkĩan to me pahkĩn, na ri cute
ihcãmter pê Jeju Crixtô kujahêc,
mã me pahcunea jaxà kam ihtyc.
9 Ne ita caxuw pĩ kam Jeju tyc
xà ata kôt ri hacpỹa mã Pahpãm
te me pahna amji caxàr. Cwỳrjapê
cu ha me pa, me amji mã:
— He Jeju cukwa kam, quê ha
Pahpãm nee cute ame pahkam in-
cryc xà ata to ame pahkam incryc
nare. Ne me pahcukij, ne me
pahto ipicokjêr xà jõ amcro kam,
cu ha quêt pahtỳj ame papa —
hane.
10 He pê mam me papê Pahpãm
curê xwỳn. Cakrô mã ihcãmter
tyc xà ita kôt, cute hacpỹa mã me
pahto amji kwỳ nõ. Ne hamre, ita
caxuw me papê Pahpãm jõ ikwỳ
nõ ita kam, cu ha me papê, pom
Jeju tyc, ne hacpỹa mã ihtĩr ata na
cu ha me, ne me ty, ne hacpỹa mã
me pahtĩr, ne Pahpãm cahê na me
pahtĩr rohnỳtti mã na me papa.
11 Jipy me pajõ Pahhiti pê Jeju
Crixtô te hacpỹa mã me pahto
Hũm jõ ikwỳ nõ ita kam, cu ha me
pajakrya to me pajakry.

Pê Atãw me pahcunea me pahkên mã me pamẽ

12 Ne ca ihhêaj to me anõa amji
cukij to:
— Jũ rũm mã ajte me pahkên
xà ita cator? — hane. He nee
jũ rũm cator nare, ne me pah-
cunea quêtti pê Atãw xwỳ ata pê
Pahpãm jarkwa jirô pê ihpỳm, ne
cute pĩxô intête cumãn ata krẽr.
Cwỳrjapê ri mehkên ata pjê cunea
kam ipicràn. Na cu me papê
hũràac, ne me pahcunea kêanre,
cwỳrjapê cu ha me pahcunea me
pahtyc pa.
13 Ne Pahpãm te Mojxe xwỳ mã
cute me to ihhimpej xà cunea
jarẽn. Mã cute ahna ihhôc xà
ata cumam ri ramã mehcunea
kêanre, ne ihtỳj cute me ampo
kên jahkre pej nare kam, me ton
to me ipa. Mã Pahpãm te, cormã
me cumã cute me to ihhimpej xà
jõr nare ita kam, jũ mã quê me
cumãn to:

“Ate me ijarkwa jirô pê apỳm, na
ri me acunea kêanre” hane.

Pê Crixtô quêt me pahcunea me pampej mã me pajaxà

14-15 Ne Pahpãm te pĩxô intête
Atãw mãn, mã cute ihkrẽr, ne
ramã me pahcunea kên mã me
pamẽn, ne me pamã to hahkre.
Ne me pahnõ te ihkôt pĩxô ata
krẽr nare cakrô, cu pahtỳj me
pahte me pahtyc kam me pahtẽm,
ne me pahtyc to mõ. Ne me
pahtyc to me pamõr itaa kam, mã
ahnaa Mojxe xwỳ jõ amcro kam
hàhhuc. Ne Atãw pê me pah-
cunea mã me pahkên to hahkre
jakàn pê mã ri Jeju Crixtô cator,
pjê wỳr. Pê cupê Atãw pyràac
cakrô, cute nee me pamã ampo
kên to hahkre nare, ne quêt me
pamã ampo pej to pit mã hahkre,
ne cute me pampej mã me pamẽn
xà wỳr ri cator. Ne Atãw xwỳ
te amji kam hapac xà kên ata
kôt ri me hàhtôa ne mehtyc, ne
mehtyctu. Ne Jeju Crixtô te amji
kam hapac xà pejti kôt ri, quêt
nee jũm tyc nare. Ne Pahpãm
te amji kam hapac xà pejti ata ri
Atãw tekjê jirôa pê cati. Na quê
ha me hàhtôa ne mehtyc xà pê
me hũtà. Ne nee cute me hũtàr
jahpan xà na hàhwỳr nare, ne
cama me hũtàr to ipa.
16 Ne Atãw te ihkên xà ton ata
kôt ri mehcunea te mehkên xà

jàhtôa ne me ton. Mã Pahpãm me cumã:

— Imã me akêanre, na wa ha itỳj me acurê mã me amẽ — hane. Ne quêt Jeju te amjia kôt amji to me pahkritxwỳ, ne me pajahpan xà na ihtyc xà ata kôt ri, Pahpãm mã me pahcunea impej pit. Mã Pahpãm me pamã:

— Imã me apeaj, na wa ha me apej mã me amẽ — hane. Hõ, pê amjia kôt, cama me pamã pahte me hajỹr xà ita gõ.

Cu ha me Jeju kôt me ampo kên cunea tohjê

17 He ampeaj kam ri me hũmre pyxit peaj te ihkên xà ton ata jahpan xà na me hàhtôa ne mehtyc. Ne ita caxuw mam hũmre ata jirôa pê, hũmre nõ pyxit peaj pê Jeju ata te ri, quêt ampo pej pit ton ata kôt ri me pahwỳr ampo pej pit japôj. Ne Pahpãm te me pahcunea mã cute amji kam hapac xà intuw jõr, cu pahte ahna me amji to pôj xà caxuw. Na cu ha me Jeju Crixtô kôt me ampo kên cunea tohjê, ne pahtỳj catyt kam me papa.

18 Ne pom Atãw pyxit peaj te ihkên pyxit peaj ton xà ata to ri, cute me pahcunea curê mã me pamẽn. Ita na ri hanea ne Jeju pyxit peaj te ampo pejti pê catyt kam ata ton, ne cute to me pahtyc pê me pahcunea pytàr, mãr cu me Pahpãm cahê na me pahtĩr rohnỳtti mã. Ne hanea ne me pamã cute amji kam hapac xà intuw jõr, mãr cu catyt kam ame papa, ne nee ame pahkên ton to prãm to ame papa nare.

19 Ne pom hũmre pyxit peaj pê Atãw xwỳ, nee cute Pahpãm jarkwa par nare, ne hirô pê ihpỳm, ne cute me pahte me pahkên ton to me pamã hahkre. Ita na ri Jeju pyxit peaj te Pahpãm jarkwa kam hapac, ne hacpỹa mã Pahpãm wỳr cute me pahto amji jaxàr, mã ihtỳj Hũm te me pahna amji caxàr.

20 Ne pê Pahpãm Mojxe xwỳ mã, cute me to ihhimpej xà jarẽ, pê ahna ihkàhhôc to, mãr quê me cahyt, ne cute me ampo kên ton xà atajê na me amji jahkre pej. Ne ampeaj kam ri ampo kên jàhtôa to hàhtô, ne cati. Ne Pahpãm peaj to impej, ne hàhcaprĩ catia ita, ma cumã ipicamẽn to mõ, ne cati. Ne cute to kên itajê jakren tu, ne hirôa pê cati.

21 Na ri me pahkên xà pahtỳjti atajê cama me pahtyc xà mã me pagõ, mã me pahcura ita kam, jũ kam cu me pahnõ cupê tẽ. Mã Pahpãm jàhcajrẽn, ne hàhcaprĩa na ri catyt kam hãn ne me pamã cute amji kam hapac xà intuwti jõr to ipa, mãr quê ihkôat me pahna amji capa. Ne me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô ata kôt, cu ha hacpỹa mã me pahtĩr rohnỳtti mã na, cahê na ame papa.

6

Ihhêj ne ramã mam pahte amji kam me pajapac xà kên tũm ata tyc

Carati 2.19-20; 5.24; Epet 4.17-24; 1 Petrô 4.1-6

1 Pahpãm jàhcaprĩa na mã, cu pahte cuna mã me pahkên ton cakrô, mã ihtỳj cormã me pamã ampo pej pit ton to ipa. Na ri ramã mehcunea te me pahna Pahpãm jàhcaprĩ na me hõmpun ita kam, xà cu ha ajkĩ mãnea mã me pahkên ton kam me to pancrà, mãr quê Pahpãm te me pahcaprĩ na hipêr me hõmpu?

2 Hãpà! Xà ca ha jũm tyc mã acakôc, quê ha ajkĩ ihtỳj akampa? Quê! He jũ wỳr quê akampa. Ne ramã me papê jũm tyc pyràac. Ampo na? He quê ha me pahcurê xwỳn pê Xatanaj te akên mã amẽn to prãmte awỳr tẽ, ne amã akên ton na awjahkre, ca ha apê mehtyac pyràc, ne nee

kam gapac, ne cumã acakôc, ne ihkôt amji kam gapac, ne ampo kên ata ton nare. Ata pê ihhêj ne ramã me pahtyc, na quê nee hipêr jũm me pahte ampo kên ton na me pahton nare. Cwỳrjapê cu nee hipêr amjia kôt me ampo kên ton nare.

Cô kam cute me pahcumrãr xà ata pê me pajapac xà kên jarêt xà pyràc

3-5 He ramã me amã, ate me hajỹr xà na, me amji jahkre pej tu. Pê cu me pahkên ton jicu, ne Pahpãm wỳr me apkjê, ne me Jeju Crixtô pê me pahkritxwỳ na ahna me amji capa, ne pea mehcunea mã to ajpẽ to harẽn to me papa, ita na pê cu me to prãm. Cwỳrjapê ri jũm te mehcunea kam mare mã cô kam me pahcumrãr. Ne me pahna cô pijapỳn ata te ramã me pantête, pahte amji kam me pajapac xà kên tũm cunea juwahi na harẽn. Ne huwahi xà ata pê ihhêj rũm me pahte me pahkên jarêt xà ata, ne cupê cute me Jeju Crixtô jĩ jarêt xà ata pyràac. Ne me pahte me pahkên jarêt xà ita pê Jeju Crixtô me ajpẽn kam me pahpyxit peaj. Na ri cô pê me pajapôj xà ata pê ihhêj rũm cute me Jeju Crixtô jarêt, mã hacpỹa mã ihtĩr, ne cator pyràac. Ne pahte amji kam me pajapac xà to me papintuw, ne catyt kam me papa xà ita te ri ihcunea na me pajarẽn xà. Ne ramã Jeju Crixtô kam me pahte me ajpẽn hônco, mã ihtỳj pahte me pahkên ton xà nare na me pahtehcajpa, ne ihtỳj catyt kam me pahtehcajpar to ipa. Pê Pahpãm carôt tỳjti impejti to hacpỹa mã ihkra pê Jeju Crixtô to ihtĩr, na quê ha me pahtyc jirô pê mã, hacpỹa mã me pahto ihtĩr.

Xatanaj nee hipêr me pahto ihhimpej nare

6 Ne mam pahte amji kam me pajapac xà tũm kên xakat pê Xatanaj pê me pajõ pahhi, na ri ihtỳj me pahto ihhimpej, cu cumã me apê. Ne Jeju te pĩ kam ihtyc xà ata me ajkaam, pahte amji kam me pajapac xà tũm kên ata to hamre, mãr quê Xatanaj nee hipêr me pahto ihhimpej nare. Cwỳrjapê quê ha nee hipêr cupê me pajõ pahhi nare, cu ha me pa xwỳjê nee hipêr cumã me pajàpên to mehprãm nare.

7 Ca ha ate atyc na, ca ha nee hipêr akên xà nõ ton nare. Ampo na? Jũ wỳr quê jũm ty, ne hipêr ampo kên to. Ne me pajaxà kam Jeju tyc ita kam, jũ wỳr quê jũm pê me pajõ pahhi, ne hipêr me pahnõ te ampo kên ton na me pahto.

8 Ne ramã ihhêj ne Jeju Crixtô kôt ame pahtyc ita kam ramã hacpỹa mã ihkôt ame pahtĩr na pahte amji mã me to hajỹr.

9 Ne Pahpãm te hacpỹa mã Jeju Crixtô to ihtĩr ita kam, jũũ caxuw hipêr ihtyc xà te to ihhimpej xà nare na, me pamã hahkre pej.

10 Ne me pahte me pahkên ton jahpan xà na ri ihtyc. Ne ihtyc pyxit peaj, na quê ha nee hipêr jũũ caxuw ihtyc nare. Ne ita caxuw Jeju ihtĩar na apu ipa, ne cama me pamã Hũm carôt tỳjti to ajpẽ, ne harkwa kôt ipa.

Cu ha nee hipêr me ampo kên ton to me papa nare

11 Cwỳrjapê ca ha me amji jarẽn to hajỹr to me apa he:

— Ramã Jeju Crixtô tyc, mã cute me harêt, ata kôt ri ramã cute pahte amji kam me pajapac xà tũm kên cunea jarêt. Cwỳrjapê cu ha nee hipêr pahte amji kam me pajapac xà kên ita kôt ame papa to prãm nare. Ne quêt Jeju Crixtô kam me pahte ajpẽn hônco, ne ajpẽn kam me pahpyxit peaj, ne cume mãa mã pahte Pahpãm cajpuaw xà caxuw ame pahtĩar na ame papa — hane.

12 Cwỳrjapê ca ha nee hipêr ate
amji kam me gapac xà tũm ita to
me amji mã me ahimpej nare, ne
me ate amji mã ampo na prãm xà
kêanre ata kôt ame apa nare.
13 Ne ca ha nee me anõ akên
ton xà nõ mã acukrã xà nõ jahkre,
quê ton nare. Ne Pahpãm mã, ca
ha quêt me amji jõr to me apa.
Ne Pahpãm te me atyc xà pê me
apytàr, ne me amã me ate amji
kam me gapac xà tuw jõr ata kam,
ca ha atỳj cumã me amji jõr to me
apa. Ne quê ha me ate catyt kam
ampo pejti ton to me apa xà na,
me atehcajpar to ipa.
14 Ne Pahpãm mã, ramã me
apê catyt kam me apa catêjê, mã
cute me ana amji caxàr. He xà
ajkĩ me amã Pahpãm te me ato
ihhimpej xà jõr atajê cunea kôt
hakop jahkre pej na mã, cute me
ana amji caxàr? Hãpà! He amjia
kôt, me akên xà kam, Pahpãm mã
me acaprĩ, mã cute me ana amji
caxàr. Cwỳrjapê ca ha nee hipêr
amji na ate amji kam me gapac
xà tũm kên jamãr, quê me ato
ihhimpej nare.

Cu ha ampo pej ton to pit mã amji mã me pahhimpej to me papa
Jowãw 8.34

15 Ne ca ihhêaj to me anõ amji
jarẽn to:
— He nee mã pahte me Pahpãm
te me pahto ihhimpej xà cunea
kôt me hakop jahkre pej cwỳrjapê
mã, cute amji wỳr me pahto ip-
ipkjêr, ne me pahna amji caxàr
nare, ne ihtỳj amjia kôt cute me
pahna amji caxàr. Cwỳrjapê wa
itỳj Pahpãm jarkwa jirô pê ipỳm
prãm, ne itỳj hirô pê ipỳm —
hane. Co he! Acakôc xà ita to
hajỹr nare!
16 Ampo na? He ca ha me anõ
gõ pahhi mã amji gõ, hamre quê
ha taa ato ihhimpej na, me amã
hahkre pej pejtu. Ita kôpit na, ca
ha me anõ te akên mã amji jõr
na, quê ha ihtỳj taa ato ihhimpej
to ipa. Na quê ha gàpên xà ata
jahpan xà na gàmcwỳr xà ata pê
atyc xà. Nare, ca ha me anõ te
Pahpãm mã amji jõr na, quê ha
ihtỳj taa ato ihhimpej to ipa. Na
quê ha cumã gàpên jahpan xà na
ana amji capa, ne amji kôat ato,
ca ha me atyc xà jirô pê, hacpỹa
mã atỳj me atĩr.
17 Na ca ha Pahpãm te me ato
impejti xà ita pyrên me gakryti
na cumã me amji jarẽ. Ne pê
mam me ate amji kam me gapac
xà tũm kêanre ata, pê ajco me ato
ihhimpej to ipa. Ne ita caxuw nee
cute hajỹr nare, ne quêt Pahpãm
te me amã ampo to hahkre atajê
to, ca ha me gĩ cunea kam, me
amã amji kĩan kam, amji mã me
to ahimpej to me apa.
18 Quê ha pahhi kêanre te me
pajàpên xà kam me pamã quêt
ata te ihtyc, quê ha cute me harêt
na, cu ha nee hipêr cumã me
pajàpên to prãm nare. Ita jĩkjê
na mã Pahpãm te pahte amji kam
me pajapac xà kên tũm ata to
hamre, na quê ha hipêr me pahto
ihhimpej nare. Cwỳrjapê cu ha
pahtỳj ame papa, ne Pahpãm mã
me apê.

Cu ha Pahpãm mã me amji jõr to me papa

19 He pê ca mam me akên xà
atajê me, ahti na ate me axy kên
to me apa xà tũmti atajêa mã, ajco
me amji jõr to me apa, ne amji mã
me to ahimpej to me apa. Ne ita
caxuw, ca ha catyt kam, ampo pej
tetetti to pit mã me gàpên to me
apa xà caxuw, ca ha Pahpãm mã
me amji jõr to me apa.
20 Pê ca mam ajco me akên to
pit mã, amji mã me ahimpej to me
apa, ne nee Pahpãm mã ampo na
prãmti atajê ton to me apa nare.
21 Ne mẽr ampo pej mã, ca ate
amji kam me gapac xà kam me
pahpahàmti ata jahpan xà na ate

me ipyr? Hamreare! Ne pom ate amji kam me gapac xà ita pê ri me atyc xà.

22 Ne ramã Pahpãm te, ate me akên ton jicu xà caxuw me amã carôt jõr. Na ca ha ita caxuw cumã pit mã me gàpên to me apa. Cwỳrjapê ca ate Pahpãm mã ramã me amji jõr, ne me amji jõrtu, ne cutea ri catyt kam me apa na me aton, ne cupêa ri me gõ Pahhiti. Ne quê ha hacpỹa mã me ato me atĩr, ca ha me atĩr rohnỳtti mã na, cahê na ame apa.

23 Mẽr hõhõ, me pahkên mã me pajàpên to me papa, mã cute me pamã hàmjõr xà ata pê me pahtyc xà. Ne Pahpãm nare, quêt cama cute me pamã pahtyc nare xà jõr ata pê ri hacpỹa mã cute me pahto me pahtĩr xà, cu ha cahê na ame papa rohnỳtti mã. Na cu ha me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô kam me amji hônco, quê ha ihtỳj me pamã jũ caxuw me pahtyc xà nare gõ.

7

Jeju te pahte amji kam me pajapac xà kên ata pê me pahpytàr
Roman 10.4

1 Ỹhỹ, Jeju kam me ikjêjê, he ca atỳj me acunea te, pom ite me amã cormã ampo jarẽn xà itajê kam me gapac to kênre nare. Ampo na? He me akwỳa kwỳ pê Juta catêjê, na ri me amã Pahpãm te Mojxe xwỳ mã, cute me ato ihhimpej xà juwahi ata cunea jahkre pej. Ỹhỹ, quê ha cormã jũm ihtĩar na ipa, quê ha ihtỳj Mojxe xwỳ jõ kàhhôc kam, cute me hapackre xà ita jũm ata to ihhimpej to ipa. Ne jũ caxuw ty, quê ha nee hipêr Mojxe te me hapackre xà ita to ihhimpej to ipa nare.

2 Mẽr hõhõ, quê ha pyjê nõ mã cormã impjê ihtĩar na ipa, quê ha nee amji mã iràn xà na impjê nõ ton nare. Nãmri quê ha cute ihtyc na, quê ha ihtỳj me pancaca xà to pahte me amji pyràc xà ita to ihhimpej to ipa jicu, ne ihtỳj jũm me hikwa na to tojnõ, quê ha cume hikwa.

3 Nãmri quê ha cormã impjê ihtĩar na ipa na, quê ha hĩxi te iràn xà na impjê nõ me hikwa na, quê ha me pancaca xà to pahte me amji pyràc xà ata kôt cupê cahãj xyre ata, ne ihkêanre ne. Nãmri quê ha impjê cupê ty, quê ha hakàn pê impjê nõ me hikwa na, quê ha nee me pancaca xàa kôt cupê jũm cahãj xyre ata pyràc nare.

Cu ha ita caxuw Jeju pit mã me pajàpên to me papa

4 Ne me ikjêjê, ate me hajỹar. Ampo na? He Jeju Crixtô kam ate me ajpẽn hônco ata kam, ihhêj ne ramã ihkôt me atyc. Na quê ha nee Mojxe te me ato ihhimpej xà ata hipêr me ato ihhimpej nare. Ne hacpỹa mã Jeju Crixtô ihtĩr na ri cupê me gõ Pahhiti. Na ca ha atỳj cute me amã harkwa to ihcakôc xà itajê cunea na me kampa, ne me cumã apê. Ne por jũm cahãj pê impjê ihtyc, mã hipêr hikwa tuw ata, quê ha nee hipêr impjê tyc ata kam hapac nare. Ne por impjên tuw me hikwa ata, quê ha amji caxuw kam hapac to ipa. Ita na ri me pahte amji kam me pajapac xà te hajỹar. Na cu ha mam pahte amji kam me pajapac xà wej tũmti ita jicu, quê ha nee hipêr me pahto ihhimpej nare, ne Jeju quê ha quêt me pahto ihhimpej to ipa.

5 Ne pê cormã me pahte amji kam me pajapac xà tũm ata me pahto ihhimpej reria mã, pê cu amjia kôt ajco pahte me amji mã ampo kên ton to prãm atajê ton to pit mã me papa. Ne pê Mojxe xwỳ jõ kàhhôc kam, cute me hapackre xà ajco ampo kên itajê ton tête me pamãn cakrô, pê cu pahtỳj ajco mãnea mã me ton to me papa.

Cwỳrjapê ri me pahte ampo kên
kĩnti xà ata te me pahtyc xà mã
me pajõr.
6 Ne hamre, ita caxuw cumam
Mojxe xwỳ jõ kàhhôc kam me
pancaca xà ata cunea pê me pah-
cator. Ampo na? He ihhêj ne
ramã ame pahtyc. Ne ita caxuw
cu ha me Pahpãm tĩar Carõ Pejti
ata kampa, ne ihkôat me papa,
ne nee hipêr me pancaca xà tũm
jõ kàhhôc kam ihhôc ata to me
amji japackre nare, ne pahtỳj ame
papa.

7 Ne mõrmõ ca ha me anõ amji
mã:

— He por Mojxe xwỳ jõ kàhhôc
kam, Pahpãm te me pahto ihhim-
pej xà wej ata pej nare — hajỹr
na. Co he! Ca ha nee garkwa ita
to acakôc to hajỹr nare. Ampo na?
He cute me pahto ihhimpej xà ata
te ri, me pahte ampo to mehcupan
xà atajê pupun na iton, cu pahte
me hõmpun, ne me hahkre pej.
Ne cute me pahto ihhimpej xà ata
te hũjarẽn to hajỹr he:

— Ca ha nee amji jũ na ame
ampo kĩn nare — hajỹr. Quê
hũjarẽn to hajỹr nare na mã, wa
ha hahkre pej nare kam, pa ramã
amji mã:

— Wa itỳj me hũ na imã ampo
kĩn, ata te nee ito ikên nare, ne
cormã ipeaj — hane.

8 Me ajkaam wa ijũpar pyrentu,
ne tee ame amji jũ na ampo kĩn
ita jicu to ame hahkre, ne jũ wỳr
wa me hicu. Ampo na? Ite amji
kam ijapac xà tũm ita, ma ite me
hũ na ampo kĩn ita na ito, ita kam
jũ wỳr wa me hicu. Ne Mojxe
xwỳ jõ kàhhôc te ri imã ikên ita
to ipipẽ, wa ite hahkre pej. Quê
ha Pahpãm nee me pamã Mojxe
te me pajapackre xà jõr nare na
mã, quê ha pahte amji kam me
pajapac xà kên tũm ata nee me
pahkên na me pahton nare.

*Mojxe jõ kàhhôc ata ampỳare
mã Pahpãm pê ame papa na me
pajarẽ*

Roman 3.20; Carati 3.23-24

9-10 He pê wa icrire naa mã nee
Mojxe jõ kàhhôc kam Pahpãm te
me pahto ihhimpej xà itajê impar,
ne hahkre pej nare. He pê wa ajco
ampo kên pit ton to ipa, ne nee
kam imã amji kĩn nõ nare. Ne
wa ite Mojxe jõ kàhhôc kam, cute
me pahto ihhimpej xà itajê kam
ijapac, ata caxuw wa ite ampo kên
ton to ipa ita na amji pupun, ne
ahna amji jahkre pej. Ne ihhêj
rũm ipê mehtyc, ne imã amji kĩn
nare. Ne cu ha catyt kam cute
me pahto ihhimpej itajê kôt me
hakop, ne ihkôat me papa na mã,
cu ha ramã me pamã amji kĩn. Ne
me pamã amji kĩn xà kaj na, pom
pahte amji kam me pajapac xà ata
cama ajte me pahtyc xà wỳr me
pajagã.

11 He wa mam itỳj, pom Mojxe
jõ kàhhôc te ampo kên ton tête
imãn atajê cunea ton to ipa. Mã
ite amji kam ijapac xà tũm kên ata
pê imã ihhêj, ne imã:

— Gapacta ne ampo itajê cunea
ton to apa, he nee akên nare, ne
apeaj — hajỹr cakrô, pê cute ipej
na ijarẽn xà ata kaj na, ite ikên
itajê ton to ipa itajê ityc xà mã igõ.
Na wa ihhêj ne ramã ityc.

12 Cwỳrjapê cu me pahte Mo-
jxe xwỳ jõ kàhhôc tetetti, impejti
ne ihcuhtacti na me hahkre pej,
Pahpãm te ahna me pahto ihhim-
pej xàa na.

13 He xà ajkĩ Pahpãm te me
pahto ihhimpej xà impejti ita mã
me pamã amji kĩn nare na me
pahto, ne me pahtyc xà wỳr me
pajagã? Hãpà. He pahte amji
kam me pajapac xà tũm kêanre
atajêa te, Pahpãm te me pahto
ihhimpej xà impejti atajê kôt, me
pamã amji kĩn nare na me pahto,
ne me pahtyc xà wỳr me pajagã.

Pê wa mam ikên xà ton to ipa atajê te cama ikên mã irẽn to mõr na hahkre pej. Na pê wa amji mã:

— Wa ite Pahpãm te intête me cumãn xà kam ijapac, ne ite ampo kêanre itajê ton na amji jahkre pej. Ne ita caxuw ite mam ite amji kam ijapac xà tũm ita kêanre na hahkre pej, ne hõmpun — hane.

Pê cu mam cormã amji mã me ampo kên capi

14 Ne Pahpãm Carõ Pejti pĩn ri Mojxe jõ kàhhôc kam, cute me pahto ihhimpej xà atajê cator. Ne Carõ Pejti ita te ri catyt kam harkwa kôt me papa xà caxuw, me pamã carôt jõr. Ne pa nare. Ihkĩnte ipê hũmre, ne icarôt peacre, na wa ite amji kam ijapac xà tũm kêanre itajê kôt ampo kên cunea ton to ipa.

15 He wa nee ajte pa icaca xà te ajpẽn jĩkjêhti ita na amji jahkre pej nare, ne hãn ne ikrã acto tu. He xà wa ha ite itỳj imã ampo ton prãmti atajê to? Hãpà! Wa nee ton nare. Ne ajte imã ampo ton prãm nare, ne imã ihkĩn nare atajê, wa itỳj to.

16 Ne nee wa ajte ampo pejti ton to amji kam ijapac to ipa nare, ne tee intête amji mãn to:

— Wa ha nee hipêr ampo kên ata ton nare — hajỹr cakrô, itỳj to, me ajkaam mã Pahpãm te me pahto ihhimpej xà, ikêanre na ijarẽ. Ne ampeaj kam ri cute ijarẽn na imã hahkre pej.

17 Wa nee ikên xà ton xà itajê intête amji jiprõn nare na, ramã imã amji jahkre pej. Ne icaxwãm pê icaca xà kêanre itajê xakat ri hãn ne, ite ampo kêanre ton xà itajê na imã awjahkre, wa hãn ne to.

18 He ite amji kam ijapac xà tũmti ita kam, nee imã ampo pejti ton xà hamreare. Ampo na? He wa tee apu ampo pejti ton na amji to prãm cakrô, wa nee ajte amji mã hamãr ne ton nare.

19 He ampo pejti atajê ri imã ton prãm cakrô, wa nee ajte ton nare. Ne ampo kêanre itajê ri imã ton prãm nare cakrô, wa itỳj to.

20 He wa nee amjia kôt ampo kên ton nare, ne ite amji kam ijapac xà tũmti ata ri, ite ampo kên ton na imã awjahkre, wa ajte nee intête amji jiprõn nare ne itỳj to.

21 Hõhõ, pê wa mam hane he, pê wa ajco ite ampo pejti ton xà caxuw amji mã capi cakrô, nee ajte ton nare, ne cama amji mã ampo kên pit capi.

22 He ite amji kam ijapac xà impejti kam ri, Pahpãm te me pahto ihhimpej xà kam ijapac pejti xà atajê pyrên ri, icaxwãm pê ijakry.

23 Cakrô pê wa nee ajte kam ijapac ne ihkôat ipa nare, ne ajco ampo kên pit ton to ipa. Cwỳrjapê ri ite amji kam ijapac xà ita tuw pejti me, ite amji kam ijapac xà tũm kêanre ita ihhêj ne ihtỳj apu ajpu. Ne ite ampo kên ton to ipa ita pê ihhêj rũm, me hacjên xà pê icator xà nare ata.

24-25 Ne wa icaxwãm pê itỳj Pahpãm te amji kam hapac xà kôt ampo pej pit ton to prãm cakrô, mã ite amji ton xà itajê kôt hamreare. Pê wa ajco ampo kêanre atajê ton to ipa intête, nee ajte amji jiprõn nare. Ne pê imã amji kĩn nare, pê wa pa amji mã:

— Jũm mã quê ha ajte ite ampo kên ton xà itajê te, ityc mã ijõr xà ata pê ipytà? — hane. Nee mã jũm nare. He me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô te ri ampo kên cati ita cunea pê ipytàr!

8

Quê ha Pahpãm Carõ Pejti me pahtĩr ita na me pahto ipa

Carati 5.16-26

1-2 Hamre, ita caxuw quê ha, por Jeju Crixtô kam me ajpẽn hônco to

me ipa atajê, quê ha nee Pahpãm
jũm curê mã mẽn nare. Ampo
na? He Pahpãm Carõ Pejti ita te
ri Jeju Crixtô kam pahte me ajpẽn
hônco na me pahton, ne me pamã
pahte amji kam me pajapac xà
intuw pejti ita jõr. Me ajkaam,
cute mam me pahte amji kam me
pajapac xà kên tũmti ata te, me
pahto ihhimpej xà pê me pahto
cator. Na cu ha nee Pahpãm kaj
na, ampỳa mã cupê ame papa,
ne ihkên catia ata mã me pancjêj
nare.

Quê ha nee hipêr pahte ampo kên ton xà atajê me pahto ihhimpej nare

3-4 Ne pê Pahpãm Mojxe xwỳ mã
cute me to ihhimpej xà gõ atajê
cunea impej pit. Cu nee mempar
nare. Ampo na? Jũ wỳr cu apu
amji mã me hamã, ne me kampa.
Cwỳrjapê ri Pahpãm te me pahna
amji ton to:

— Tee ame ite me to ihimpej xà
ton to me hahkre ita kam, quê ha
nee curê mã cute me mẽn xà ata
pê me amji pytàr nare. Cwỳrjapê
wa ha mehwỳr ikra kujate, quê
ha mehkritxwỳ na amji to, ne
taa mehkên xà ita pê me hũtà —
hajỹr. Ne ma cute me pahwỳr Jeju
kujahêc, mã cute me hũmrea na
amji ton, ne ita ri pjê kam apu
ipa. Ne ihtỳj Hũm te, Mojxe xwỳ
mã cute me to ihhimpej xà atajê
na, me pajaxà kam amji mã impar
kên to ipa nare. Jicu xà kam, nee
ampo cwỳrjapê ihtyc prãm nare
kam, cupê me pahkritxwỳ te hajỹr
romã mã, cama cute amji na me
hamãr, mã cute me pajaxà kam
mehcuran, mã ihtyc. Ata to ri
cute me pahkên xà catia ata pê
me pahpytàr. Ne cute me pamã
carôt jõr na, cu pahte amji kam
me pajapac xà kên tũm ata kôt
me papa jicu, ne pahte amji kam
me pajapac xà tuw pejti, Pahpãm
Carõ Pejti pĩn ajpên cator ata kôt,
cu me papa.

5 Ne por mam cute amji kam
hapac xà tũm me to ihhimpej to
ipa atajêa kôt me ipa. Ne Pahpãm
Carõ Pejti quêt me to ihhimpej to
ipa atajê ri, ihkôat me ipa.

6 Ne quê ha jũm te, cute amji
kam hapac xà tũm ata kôt ipa
na, quê ha ihtỳj jũ caxuw ty, ne
ihtyc tu. Ne quê ha quêt jũm te
Pahpãm Carõ Pejti kôt ipa na, quê
ha nee cumã ampo cupa nare, ne
ihtỳj ihcarĩcti kam, ihtĩar na ipa
rohnỳtti mã.

7 Ne por jũm cute amji kam
hapac xà tũam kôt ipa ata pê
Pahpãm curê xwỳn. Ampo na?
He hũpar nare, na ri nee Pahpãm
te to ihhimpej xà ata kam hapac
nare. Ita kam tee apu ihkôt amji
ton to hahkre, ne jũ wỳr quê apu
amji mã hamã ne to.

8 Ne por amjia kôt cute amji
kam me hapac xà tũam kôt me ipa
atajê ri, nee me Pahpãm cajpuaw
nare.

Pahpãm Carõ Pejti ri, me pahcaxwỳn me, me pajĩ tĩr rohnỳtti mã na to

Carati 4.1-7

9 Quê ha Pahpãm Carõ Pejti te
nee me akam ihkrĩ nare na, ca
ha nee me apê hõ tekjê nare. Na
ca ha nee mam, ate amji kam me
gapac xà tũm ata kôt me apa nare,
ne quêt Carõ Pejti jarkwa kôt me
apa, mãr quê me akam ihkrĩ.

10 Ne quê ha Jeju Crixtô, Carõ
Pejti kôt, me akam ihkrĩ cakrô,
quê ha ihtỳj jũ caxuw me gĩ apu
ty, me ate Pahpãm te me ato ih-
himpej xà atajê jirô pê me apỳpỳm
cwỳrjapê. Ne me acaxwỳn nare,
quê ha ihtỳj ihtĩr rohnỳtti mã.
Ampo na? He ihtỳj Pahpãm te me
ana amji caxàr.

11 Pê Pahpãm Carõ Pejti hacpỹa
mã Jeju Crixtô to ihtĩr, ata ri me
akam ihkrĩ. Ne taa mã quê ha
hacpỹa mã, me amã me gĩ to ihtĩr.

12 Ita kam me ikjêjê, cu ha nee
me pahte amji kam me pajapac xà
tũam ata kôt me papa nare.
13 Nãmri ca ha me ate amji kam
me gapac xà tũam kôt ame apa na,
ca ha ramã me atyc xà wỳr ame
pra. Ne ca ha me ate Pahpãm Carõ
Pejti carôt kôt me akên ton jicu
na, ca ha Pahpãm cahê na me atĩr
rohnỳtti mã na, me apa. Ne nee
jũ caxuw me akên catia pê, cuhy
cati ata wỳr me aprar, ne kam me
apỳpỳm nare.

Pahpãm Carõ Pejti ri, ihkra na me pahto

14 Ne por Pahpãm Carõ Pejti
amji kôt me to ipa atajê cunea pê
mehkraa to mehkra.
15 Mẽr ampo na mã Pahpãm te
me amã Carõ Pejti jõr? Xà ajkĩ ate
cama me cumã gàpên xà caxuw,
nare, ajkĩ cute me gigẽc rên xà
caxuw mã? Hãpà. He cute me ato
ihkra xà caxuw ri, cute me amã
Carõ Pejti ita jõr. Na ca ha atỳj
Carõ Pejti carôt kôt cumã:
— Inxũ — hane.
16 Pahpãm Carõ Pejti me, me
pahcaxwỳn ajkam ihhônco, ne
me pamã:
— Me apê Apãm Cati kraa to
ihkra — hane.

Cu ha jũ caxuw, Jeju me, me ajpẽan, ne me pampejti ne
1 Petrô 1.3-9

17 Ne pom hãn ne me hũmjê
tyc jakàn pê, mehkra te me
hàhcukrêj cwỳr xà, ita kôpit na
mã, cu ha Jeju Crixtô mea mã,
Hũm te cumã ampo jõr xà to
hũjahkre atajê cwa. Cu ha Jeju
Crixtô me, me pahcunea te cute
amji pupun xà kêanre atajê na
ihkôt me amji pupun na, cu ha
hanea ne jũ caxuw, Jejua kôt me
pahcarôt tỳjti, capẽnti, impejti
kam ame papa.
18 Ne wa pjê ita kam, pahte me
amji pupun xà kêanre kênre atajê
to amji kampa, ne hanea ne ampo
pejti to me pajàmcwỳr xà atajê me
to ajpẽn mã hapyre mã. Ne pahte
ampo pejti to me pajàmcwỳr xà
ata ri, pahte me amji pupun xà
kêanre atajê jirôa pê catia to cati.
Ne pahte me ampo pejti to me
pajàmcwỳr xà ata kam, cu ha nee
hipêr ampo kên itajê to me amji
japackre nare.
19 Ne pê Pahpãm pjê kam ampo
cunea to, itajê pê me hũmre me,
pryre me, ampo jara me, tep me,
ampo cunea. Quê ha ampo itajê
cunea ihtỳj jũ caxuw, Pahpãm te
me pahto ipipẽ xà ata kam, me
papê ihkra na cute me pahpupun
na, me pajikaj.

Quê ha jũ caxuw Pahpãm ampo cunea to impej

20 Ne mẽr ampo na mã ame
amcro ata jikaj? Nee mã ampo
na ame amcro ata jikaj nare. He
pê mam Atãw xwỳ Pahpãm cuna
mã ihkên xà to, na ri ihkôt ampo
cunea kên mã hàr. Ne nee mã
amjia kôt ihkên mã hàr nare.
Ampo na? Pê Pahpãm ramã cute
ita ton xà to amji kampa.
21 Ne quê ha ihtỳj jũ caxuw
amcro ata na, Pahpãm te ampo
cunea ton atajê hacpỹa mã impej
pa. Ne cute me pahto ihkra ita
kam, quê ha hacpỹa mã me pahto
impej pa. Me ajkaam, quê ha
hanea ne cute ampo cunea ton
itajê impej partu, quê ha nee hipêr
ihcacu, ne ihkên nare.
22 Ne me pamã, pjê kam ampo
cunea kàj xà, mã amrã na, hahkre
pej. Ata pê ihhêj rũm pyjê mã
mehkra xà, mã me ihcajpẽ ita na
mã ampo cunea kàj xà.

Cu cormã Pahpãm te me pamã me pajĩ to ipintuw xà ata jikaj

23 Ne pê Pahpãm mam me pamã
Carõ Pejti jõr cakrô, mã cormã
me pahkàj xà, cu me amrã, pahte
amji to me papintuw xà jikaj xà
cahhur to, pahte me hikaj xà ita
kam.

24-25 Ne cu me pahte amji mã me
Pahpãm to hajỹr, ne amji mã me
pahprĩa kam me hikaj, ne me amji
mã:
— Wa nee cormã ite me, por wa
me hikaj ata pupun nare cakrô,
wa itỳj Pahpãm te ampo cunea to
impej, ne imã ijĩ to ipintuw na
amji mã me to hane. Cwỳrjapê,
wa ha itỳj me hikaj — hane.

*Carõ Pejti Pahpãm mã me pah-
cakôc na me pahtehcajpa*
Epet 1.3-5

26 Ne jũ caxuw, pahte me hikaj
to hicu prãm xà ata kam, quê ha
Pahpãm Carõ Pejti pahte me hikaj
jicu nare na me pahtehcajpa. He
me papê Pahpãm mã amji cajrẽn
jahkre kêatre, cwỳrjapê quê ha
Carõ Pejti ihtỳj ihcakôc nare kam
ihcarĩcti kam, aracri Pahpãm mã
me pahcajrẽn.
27 He Pahpãm te me pah-
caxwãm pê me pahte amji kam
me pajapac xà pupun pejtu. Ne
hanea ne cumã Carõ Pejti te amji
kam hapac xà jahkre pej. Quê
ha Carõ Pejti Pahpãm te me pamã
ampo jõr to prãm xà ata na, quê
ha me pamã ahwỳ.
28 Me pamã, mehcunea mã
Pahpãm kĩnti, mã cute amji kam
hapac xà mã me hacjên xà caxuw
ri, amji mã me capi atajê wỳr
ampo kên te imprar, ne ame to jũ
mãn xà atajê pĩn impejti te amji
to ipixô, ne me hỹrmã imprar na,
me pamã hahkre pej.

Jeju pê me Pahhàkà cati

29 Ne Pahpãm te amji mã me
pahcapi, ne taa amji mã:
— Pom itajê quê ha me cupê
ikra pê mehtõ kà pê Jeju pyràac,
na quê ha me to "Ihàkà" — hane.
30 Ne pê Pahpãm ramã me pahto
amji kam hapac xà to amji kampa
ata to ri, me pahto amji kampa.
Ne hanea ne cute amji mã me
pahcapi. Ne hanea ne cute catyt
kam me papa catêjê na amji caxàr,
ne quê ha hanea ne me pamã me
pahcarôt tỳjti, impejti, capẽnti gõ,
cu ha me papê hũràac ne kam me
papa.

*Quê ha nee me pahcurê xwỳn
ame pahto jũ mãn nare*
Roman 5.1

31 Ne pom Pahpãm te me pamã
ampo pejti cunea jõr itajê kôt ri,
ramã me pamã Pahpãm pê me
pajamãr catê na hahkre pej. He
ramã Pahpãm me pahcahê na ipa
ita kam, xà quê ha ajkĩ ihtỳj ampo
me pahtohjê? Hãpà!
32 Ne hanea ne me pajaxà kam,
ihkra tyc xà caxuw, cute hõr to
xuwcaca nare, ne ihtỳj ihtyc mã
hõr ata kam, xà quê ha ajkĩ nee
me pamã ihkôt ampo pejti itajê nõ
jõr nare? Hãpà, quê ha ihtỳj me
pamã cugõ!

*Jũ wỳr quê pahte ampo kên ton
itajê, cupê cumã me pahkĩnti ita
cahpêrta*

33 Ne Pahpãm te ri ramã me
pahto hũjarẽn to:
— He imãa, pom itajê pê catyt
kam me ipa catêjê, na wa ha me
ahna amji capa — hajỹr xà ata
kam, jũm quê ampo kên na me
pajarẽ?
34 He me pajõ Pahhiti pê Jeju
Crixtô ramã me pajaxà kam ihtyc,
ne ihtyc xà ata jipy, ramã hacpỹa
mã ihtĩr, ne ma Pahpãm jĩkjê rũm
awpôc rũm, me to ihhimpej xà krĩ
xà kam jỹ, ne cumã me pahcajrẽn
to ihkrĩ. Ata kam, jũ mã quê ha
ajte jũmjê me papê ampo kên ton
catêjê na me pamã hacjê? Quê,
hamreare!

*Jũ wỳr quê ampo kên Pahpãm
pê cumã me pahkĩnti ita cahpêrta*

35 Me pajõ Pahhiti pê Crixtô mã
me pahkĩan to me pahkĩn.
Ne ampo quê cumã me pahkĩnti
ita tête ihcahpêrta, quê
hicu?
Hamreare, wỳr quê ampo ihc-
ahpêrta!

Cu ha me amji pupun xà kêanre to me amji pupu, quê ha cormã cumã me pahkĩn ita na.
Ne quê ihhêaj to ampo te me pahto jũ mãn xà ata kam, quê ha cormã cumã me pahkĩn ita na.
Me papê Pahpãm tekjê cwỳrjapê ri Pahpãm curê xwỳn te ame pahto kêanre ata kam, quê ha cormã cumã me pahkĩn ita na.
Quê ha ampeaj kam me pamã prãm cakrô, quê ha cormã cumã me pahkĩn ita na.
Quê ha me papê hamreare cakrô, quê ha cormã cumã me pahkĩn ita na.
Quê ha jũmjê ame pahcuran prãm to ame ipa cakrô, quê ha cormã cumã me pahkĩn ita na.
Ne jũm me pahcuran cakrô, quê ha cormã cumã me pahkĩn.

36 Ne pê ramã rỳ pêa mã Tawi xwỳ Pahpãm jõ kàhhôc kam me pahto hũjarẽn to:

"Me ijõ Inxũ Cati, he acurê xwỳn acwỳrjapê amcro cunea kam me icuran to prãm.
Ne me ito ihhêj rũm carà cahàcre hôhti curan xà caxuw, ne ihtỳj me icuran prãm" hane.

37 Ne xà cu ha ajkĩ ampo kên itajê cunea cupate me pajõ Pahhiti mã me pahkĩnti xà ata to, amji mã me pahhimpej jicu? Hãpà, nee cu amji mã me to pahhimpej jicu nare! He taa mã quê ha quêt me pahte ampo cunea tohjê na me pahto!

Ampo quê Pahpãm pê cumã me pahkĩnti ita cahpêrta

38 Ne nee ampo te Pahpãm mã me pahkĩnti xà ita cahpêrhyr xà nare na, me pamã hahkre pej.
Cu ha me pampeaj na me papa, nare, cu ha me ty, quê ha cormã Pahpãm mã me pahkĩn.
Quê ha ampo carõ me, cupẽ jarôti me, me hõ pahhi kwỳ atajê nee me Pahpãm mã me pahkĩnti ita tête mehcahpêrhyr nare.
Ne pom amcro ita kam ampo cator ata me, nare, quê ha jũa caxuw, cormã ampo cato ata, quê ha nee Pahpãm mã me pahkĩnti ita tête ihcahpêrhyr nare.
39 Quê nee côjkwa me pjê krac ri jũa rũm, ampo cator itajê nõ Pahpãm mã me pahkĩnti ita tête ihcahpêrhyr nare.
He nee ampo te Pahpãm mã me pahkĩnti xà ata tête ihcahpêrhyr xà hamreare.
Cu Jeju Crixtô pê me pajõ Pahhiti kam pahte me ajpẽn hônco cwỳrjapê, quê ha Pahpãm mã me pahkĩn rohnỳtti mã.

9

Pê Pahpãm Juta catêjê mã ampo pej jàhtôa ne cugõ
Roman 3.1-2

1 Ita caxuw wa ha me amã, me ikwỳ pê Juta catêjê pê Ixaher catêjê to, ite amji cajpẽr xà na amji jarẽ. Wa Jeju Crixtô kam ite amji hônco ita kam, wa nee Pahpãm Carõ Pejti kôt ame amã ihêj nare, ne quêt ampeaj kam me amã harẽ. Ne hanea ne icaxwãm pê imã, wa ampeaj kam ame amã amji jarẽn na, imã amji jahkre pej.
2 He me ikwỳ pê Juta catêjê pê me ikwỳa kwỳ, ne nee Jeju to amji mã mehhimpej prãm nare ita kam ri, me hũ na ipeacre, ne imã amji kĩn nare.
3 Ita kam wa itỳj, pa mencwỳrjapê Pahpãm te icurê mã imẽn ne ito kêanre na, amji

to prãm. Ne hanea ne Jeju Crixtô kam ite amji hônco xà ita pê icapa, ne ampỳa mã Pahpãm pê ixãm, quê ijaxà kam me hàhhuc, ne mempej mã me hàr na, imã me to prãm cakrô, mã nee Pahpãm te me to hajỹr nare.

4 Ỹhỹ, por me ikwỳ pê Juta catêjê atajê ajteare mã me, ne quêt me ipihho te hajỹr he. Pê ramã Pahpãm me to hõ tekjê xà caxuw amji mã me capi, ne me to amji kra, ne me cumãa Carôt jàhcujrohti impejti ata to ajpẽ. Pê hanea quêt Pahpãm ajco Ixaher catêjê mãa amji jarẽ, pê me kampa, ne me ajpẽn pa, ne hanea ne me cumã ihhimpej xà gõ. Ne pê hanea ne Pahpãm me cumã, cute me to amji kam hapac xà to impejti xà to hahkre, ne quêt me cumãa ampo pej jàhtôa to awjahkre.

5 Ne menquêtjê xakat pê ihtỳj Pahpãm kôt me ipa, atajê pê Aprãw xwỳ me, Ixac xwỳ me, Jaco xwỳ pê Ixaher catêjê xakat. Na ri me ikwỳ pê Juta catêjê pê mehtàmxwỳa to mehtàmxwỳ. Jirôa pê ri Jeju Crixtô pê Pahpãm kra te mehĩa na amji ton, ne cupê mehkwỳa nõ. Na cu ha me cumã, Pahpãm pê ri pjê cunea to ihhimpej catê na to pajàmnãn to me papa. Ampeaj kam!

Pê Pahpãm harkwa to ihcakôc ata na ihtỳj cute amji par
Roman 2.25-29

6 Mẽr hõhõ, Pahpãm te Juta catêjê to kênre nare, ne me to hõ tekjê. Mã cute me cumã me to Inxũ Cati na amji to hũjahkre xà ata na, nee ajte mehcunea mã ihkĩn, mã ihkôt me ipa nare. Ne hõtpê mencrêre ne ihkôt me ipa. Ita kam, xà ajkĩ Pahpãm te nee me cumã amji ton xà ata na amji par nare? Hãpà! He ihtỳj cute harkwa to ihcakôc xà ata na, cute amji par. Ne mẽr ampo na mã nee mehcunea pê Pahpãm tekjê nare? Nee mã ampo na nare. He Pahpãm te nee amji mã mehcunea capi nare, ne hõtpê me pyxitre ne amji mã me capi.

7 Ne nee mã Aprãw tàmxwỳ kwỳ cunea pê Pahpãm tekjê nare. Ne mehkwỳa kwỳ pê hõtpê Pahpãm tekjê. Ampo na? He pê Pahpãm Aprãw xwỳ mã:

“He pê akra pê Ixac tàmxwỳ tàmxwỳ kwỳ pê itekjêa to itekjê.
Ne mehkĩnte akra nõ pê Ixamar tàmxwỳ tàmxwỳ kwỳ pê, nee itekjê nare” hane.

8 Cwỳrjapê ri Pahpãm te amji mã Aprãw tàmxwỳ tàmxwỳ kwỳ capi na, cute amji to hũjahkre xà ata na. Cute amji mã me capi atajê pê ri hõ tekjêa to hõ tekjê. Ne cute amji mã mehkwỳ capi nare, ne amji to hũjahkre nare atajê pê ri, nee me hõ tekjê nare.

9 Ne pê Pahpãm Aprãw xwỳ mã ihkra xũmre to hũjahkre to hane he:

“Wa ha jũ caxuw hacpỹ ne me awỳr amji jaxà, quê ha Xarakwỳj pê gĩxi mã ihkra xũmre nõ ihpỳm” hane.

10 Hanea na pê Xara mã ihkra xũmre pê Ixac ita ihpỳm, ne ihkà. Ne apu ipa, ne Repecakwỳj me hikwa tuw, ne kam ihkra xũmre cumã ajkrut hiahpuro ne ihpỳm. Ne mam ita japrỳ te Exaw, ne hapu na ita japrỳ te ri Jaco pê Ixaher catêjê quêtti, ne cupê me Juta catêjê xakat.

11-12 Pê Pahpãm Repecakwỳj mã:

“Pom hapu na akra xũmre pỳm ita pê quê ha mam ita jõ pahhi” hane.

Ne pê cormã ihtua kam ajwar me harij, ne nee cormã me ampo kên me, impej nõ ton, pê ahna me hõmpun nare cakrô, mã Pahpãm te amjia kôt, amji mã ihnõ ita capi, ne ma apu ihnõ ita caca.
13 Ne pê ramã Pahpãm, hõ kàhhôc kam, me ahna amji jarẽn to hane he:

"Jaco ri imã ihkĩn, ne Exaw ri imã kĩn nare" hane.

Hõ, pê cormã ajwar mehpỳm nare kam, pê Pahpãm me ahna amji jarẽn to hane, ne pyxit ne amji mã capi.

Quê ha Pahpãm mã jũm caprĩ to prãm na, quê ha ihtỳj caprĩ
Roman 3.5-8

14 Ne cu ihhêaj to me pahnõ amji mã me pajarkwa to:
— He Pahpãm te amjia kôt amji mã jũm capi, ne ma apu ihnõ ita caca ita kam, imã Pahpãm ita nee catyt kam ipa nare — hajỹr nare. He Pahpãm pejti, ne quêt catyt kam ipa.
15 Na pê rỳ pêa mã Mojxe xwỳ mã amji jarẽn to hane he:

"Quê ha imã jũm caprĩ to prãm na, wa ha itỳj caprĩ.
Nãmri quê ha imã jũm caprĩ prãm nare na, wa ha nee jũm caprĩ nare" hane.

16 Pahpãm te ihtỳj mehkwỳ na amji caxàr, ne ma amehkwỳ caca. He xà ajkĩ me hàpên xà to me hàpên to ipa atajê kôt mã, Pahpãm te me ahna amji caxàr? Nare, xà ajkĩ hũmre ata mã, Pahpãm te ahna amji caxàr na to prãm na mã, cute ahna amji caxàr? Hãpà! He Pahpãm te amjia kôt, hàhcaprĩa kam, me ahna amji caxàr.
17 Ne pê Pahpãm, hõ kàhhôc kam ramã ita na amji jarẽn to hane he:

"Ỹhỹ Paro, itea wa Ejit jõ pjê jõ pahhi na axãm.
Ne ite gũpar nare me, akrã tỳjti na aton.
Ampo na?
He akôt ite mehcunea mã icarôt to ipipẽ xà caxuw, wa ite pahhi na axãm.
Ne akôat quê ha mehcunea, pjê cunea kam me ijahkre pej" hane.

18 Hajỹr xà ita kôt, cu ha me Pahpãm te amjia kôt jũm caprĩ, ne ahna amji caxàr na me hahkre pej. Ne hanea ne amjia kôt, cute jũm caca xàa to amji tête cumã ihkrã to ihtỳj na, me pamã hahkre pej.
19 Ne ca ihhêaj to me anõ ita na icukij to:
— Ne mẽr ampo na mã quê ha Pahpãm jũm mã hũpar nare to, quê ha hũpar nare xà ata kam, jũ mã quê ha ajte Pahpãm te ahna mẽn, mã cute ton ata jahpan xà na, ihkên mã cumẽ? Imãa Pahpãm te jũm to hajỹr xà ita na ihkaj na. Jũ wỳr quê ha ajte jũm, Pahpãm te amji mã ampo na prãm, ne ahna mẽn xà ata kaj na ihnõ to — hane.
20 Co he! He nee ate Pahpãm na me amji cukij xà hamreare! Quê ha pjê te pot ata ihcakôc na mã, xà quê ha ajkĩ ihtỳj jũm te ton catê ata mã harkwa to:
— Ampo na mã ate iton to hajỹr? — hane. He cute amji na cute ton catê cukij xà hamreare.
21 Ne por jũm xũmre pot to ata te ihtỳj pjê ata kam, amjia kôt to ipijakrut ne hipêj xà. Ne ajteare mã ampo pej pit caxuw, ita to impejti ne. Ne ajteare mã cute ampo kên pit caxuw ton ata te, nee cute ton catê na, ihcakôc xà hamreare.

Pê Pahpãm rỳ pêa mã amji mã me pahcapi

22 Ata pyràc pej na mã, Pahpãm
te me pahton xà kam, cute me
pahto amji kam hapac xà te
hajỹar, pom quê pjê te pot to cute
amji kam hapac xà he. Ita na
mã mehkwỳ to amji kam hapac to
impejti, ne mehkwỳ to amji kam
hapac xà to kêanre. Ne Pahpãm
mã mehcunea mã carôt tỳjti to
ipipẽ to prãm, mãr quê mehcunea
Pahpãm te ma apu ampo kên caca
atajê na, me hahkre pej. Cwỳrjapê
ri hàhcaprĩa kam, cute mehkên
ton prãmti ton atajê na me hamãr
to ipa, ne jũa caxuw mehkên mã
me curẽ.
23 Ne hanea ne Pahpãm mã
mehcunea mã hàhcaprĩhti na
amji to ipipẽ to prãm. Cwỳrjapê
ri cute rỳ pêa mã amji mã me
pahcapi, ne me pamã carôt tỳjti
jàhcujro impejti ata jõr, me papê
hũràac to prãm to, na ri ramã
cute me pahto impej. Na quê ha
mehcunea me pahpupu, ne me
Pahpãm pejti na me hahkre pej.

Pahpãm mã mehcahkrit me, me cupê Juta catêjê atajê caprĩ

24 Pahpãm te me pahto hõ tekjêa
prãmte ri, me cupê Juta catêjê
kam cute amji mã me pahkwỳ
capi, ne hanea ne mehcahkrit
atajê kam, amji mã mehkwỳ capi.
25 Pê Pahpãm ramã Hôxêj xwỳ
pê harkwa na ihcakôc catê ata jõ
kàhhôc kam, amji jarẽn to hane
he:

“He por pê mam me cupê me ikwỳ
nare atajê, wa ha ita caxuw
me cumã:
‘Me ikwỳ’ hane.
Ne pê mam imã mehkĩn nare
atajê, wa ha ita caxuw me
cumã:
‘Imã me akĩnti itajê’ hane.
26 Ne por pê wa pjê ita kam me
cumã:
‘Nee me apê me ikwỳ nare’ hane,
atajê mã, wa ha ita caxuw:
‘Me apê, ipê me Apãm tĩr rohnỳtti
mã ata kra’ ” hane.

Hõhõ, pê Hôxêj xwỳ Pahpãm
jarkwa na, hõ kàhhôc kam, mehc-
ahkrit atajê na ihhôc to hane.
27 Pê hanea ne Ixaj xwỳ Pahpãm
jarkwa na Ixaher catêjê na ihhôc
to hane he:

“Ixaher catêjê jàhtô pê ihhêj rũm
côxwa jõ pjênxôm jàhtô
cakrô, wa ha me pyxitre ne
mehkên pê me hũtà.
28 Wa ha ipê me gõ Pahhiti, ne pjê
cunea kam me hàhtôa te
mehkên ton jahpan xà na,
me to ihtỳj tu ne.
Ne wa ha me mõr pejti kam,
ita cwỳrjapê mehcunea to
hajỹr hiahpuro” hane.

29 Ne pê Ixaj xwỳ hõ kàhhôc
kam, hanea ne ihhôc to hane he:

“Quê ha me hirôa pê me pajõ Pah-
hiti carôt tỳjti ata, nee me
pamã ihtàmxwỳ nõ juwahi
nare na mã,
cu ha rỳ pêa mã me papê Krĩhpôc
jõ krĩ me, Krĩhcumrãrti
pyràac,
ne ramã me pajamre tu ne” hane.

Hõhõ, Ixaj xwỳ te harẽn xà ita kôt,
cu ha Pahpãm te amjia kôt jũm
capi, ne ma apu ihnõ caca ata na
me pamã hahkre pej.

Juta catêjê pyxitre te hõtpê Jeju to amji mã ihhimpej
Roman 10.1-4

30 He ca ihhêaj to me anõ me
harkwa itajê na icukij to:
— Ampo to mã Pahpãm jarkwa
na mehcakôc catêjê itajê ame
pamã hahkre to prãm? — hane.
Ỹhỹ, cute hajỹr he. Mehcahkrit
atajê, nee Pahpãm wỳr me mõr na
amji to me hahkre nare cakrô, mã
ihtỳj Pahpãm te amji mã me capi.
Ampo na? He cute Jeju to amji mã

mehhimpej xà ata kôt ri, Pahpãm
te me ahna amji caxàr.
31 Ne Juta catêjê nare. He Mojxe
xwỳ te me to ihhimpej xà kôt,
ihtỳj Pahpãm wỳr me ipa na amji
to me hahkre cakrô, quê nee jũm
hỹrmã mõr nare.
32 Ampo na? He Mojxe xwỳ te
me to ihhimpej xàa kôt ri Pahpãm
wỳr mehkràr, ne nee Jeju to
cute amji mã mehhimpej xà kôt,
hỹrmã mehkràr nare, cwỳrjapê
ri nee hỹrmã jũm cator xà nare.
Ampo na? He me cumã Jeju pê
Pahpãm wỳr pry kôt kẽnti nõ ata
pyràac, na ri pry ita kôt me pra,
mã mehtõtõc, mã me ajhu. Pom
cu pry kôt me pra ne amji mã me
parĩt nare, mã kẽnti me parẽ, ita
jĩkjê na mã Juta catêjê ma apu Jeju
curê. Ampo na? He nee amji mã
me to mehhimpej prãm nare.
33 Pê Ixaj xwỳ jõ kàhhôc kam,
Pahpãm ita na amji jarẽn to hane
he:

"Wa ha Xijãw jõ hàpkàjti cahê na
Krĩpinkrên kam me ikwỳ
mehkrĩ atajê wỳr, jũm ku-
jate.
Quê ha cupê pry kam kẽnti ca-
tia pyràc ne jỹ, ne pry
kôt me pra atajê jàhtôa ne
mehtõtõc, quê ha me ajhu.
Hõhõ, quê ha cute me to hajỹr
xà ita kam, quê ha me
cupê Ixaher catêjê jàhtôa
mã ihkĩn nare ne, quê ha
ma amehcaca.
Ne quê ha mehkwỳ te amji mã
me to ihhimpej catêjê atajê,
quê ha ihtỳj mempej mã
mehpỳm, ne ampeaj kam
hũrên me hakry" hane.

10

Pê Pawrô ajco Pahpãm mã mehkwỳ pê Juta catêjê cajrẽ
Roman 1.16-17; Carati 3.24-27

1 Ỹhỹ, Jeju kam me ikjêjê. Imã
me ikwỳ pê Juta catêjê kĩan to
kĩn. Imã Pahpãm te, pom cormã
kam me hapac nare atajê mea mã,
mehkên pê me hũtàr na me to
prãm. Ne wa ijõtpê Pahpãm mã
mehcajrẽn to hane he:

— Inxũ Cati, ca ha amji wỳr Juta
catêjê pipkjêr na me to, quê me
apkjê — hane.

2 He ampeaj kam wa me amã
harẽ. Cute amji to me Pahpãm
cajpuaw prãm to, ihtỳj me cumã
amji jõr to prãm, ne cama me
cupê, cute me cumã amji jõr xà
ata cunea jahkre kêatre, mã ihkaj
na ame to.
3 Ne me cumã Pahpãm te amji
mãa, me cute amji kam hapac xà
jikôtti tũmti to ihcuhtac, ne to im-
pej, ne me ahna amji caxàr na, me
cupê hahkre kêatre. Ne tee amjia
kôt ahte ame amji cuhtac, ne ame
amji to impej to me hahkre. Ne
ma ame Pahpãm te Jeju kôt amji
caxuw me to ihcuhtacti, ne me to
impejti xà ata na me to ihcaca.
4 He ihtỳj Mojxe xwỳ jõ kàhhôc
ata kôt, tee ame amji kên tũmti,
jikôtti atajê to ihcuhtac, ne me to
impej to hahkre. Ne Pahpãm te
ramã Mojxe xwỳ jõ kàhhôc ata
jaxà kam Jeju Crixtô xãm. Na quê
ha cute amji mã me to ihhimpej
catêjê atajê catyt kam, Jejua kôt
cute amji kam me hapac xà cuh-
tacti to me ipa, mãr quê Pahpãm
hõ tekjêa na me ahna amji capa.

Pahte Pahpãm caca xà intuw ita mã me paxàr xà jahkre kêt nare

5 Pê ramã Mojxe xwỳ ampo itajê
na Pahpãm te amji jarẽn xà na
ihhôc to hane he:

"Quê ha jũm te, ite me cumã
ijarkwa jirên xà itajê cunea
to amji kam hapac to ipa, ne
nee jũ caxuw ihnõ to hapac
kêt nare na,

wa ha itỳj ahna amji capa, quê ha
icahê na ihkrĩ rohnỳtti mã”
hane.

6 Ne jũ wỳr quê jũm ita to,
quê nee jũm ton nare. He pê
mam Mojxe xwỳ, ma kẽnti na
api, pê kẽn po kam Pahpãm cumã
harkwa jirên xà atajê cunea na
ihhôc, pê cupy ne to wrỳ, ne
me cumã cugõ. Ne pê cute amji
mã Pahpãm jarkwa to iwrỳc xà
ita, cumã ihtỳaj to ihtỳj. Ne ita
kam nare. Xà quê ha ajkĩ Mojxe
xwỳ cuxà, jũm ma Jeju Crixtô kôt
côjkwa wỳr api, ne amji mã to
wrỳ, cupê me pahkritxwỳ xà ita
caxuw? Hãpà! He ramã amjia kôt
me pahwỳr iwrỳc, ne cator.
7 Ne hanea ne, nee pjê krac ri
mehtyc cahê na Jeju Crixtô wỳr
jũm wrỳc, ne cute to ihtĩr xà
hamreare. Ampo na? He pê ramã
Pahpãm to ihtĩr ita kam, quêt
nee me pamã pahte me cumã me
pahcator xà ita tỳj nare. Ne pê
Mojxe xwỳ hanea ne Ixaher catêjê
mã:

8 “He ramã me pahcaxwãm pê me
pamã Pahpãm jarkwa na,
me amã hahkre pej” hane.

Ne cu ramã Jeju pê me
pahkritxwỳ te me pahpytàr catê
na, me to amji kampa, ne amji mã
me harẽ. Ne harẽn xà ita to wa
hãn ne me cumã harẽn to ipa he:
9 — Ca ha me anõ te garkwa
to gũjarẽn to: “Jeju pê mehcunea
jõ Pahhiti” hajỹr, ne acaxwãm
pê, ate amji kam gapac xà kam,
Pahpãm te hacpỹa mã to ihtĩr na
amji mã to hajỹr na, quê ha ihtỳj
ampo kên kêanre ata pê apytà, ne
ana amji capa — hane.
10 Ampo na? He cu me pah-
caxwãm pê Jeju pê Pahhiti to amji
mã me pahhimpej na, quê ha ihtỳj
Hũm me pahna amji capa. Ne cu
ha me pajarkwa to me Jeju jarẽn
na, quê ha ihtỳj Hũm Cati pahkên
pê me pahpytà.
11 Ne pê ramã Ixaj xwỳ Pahpãm
jarkwa na, hõ kàhhôc kam, Jeju
na ihhôc to hane he:

“Ne por mehcunea Pahpãm te me
pamã jũm kujahêc ata to
amji mã me hajỹr atajê,
quê ha nee mehkên pê cute me
hũtàr nare na, amji na ame-
hcãmjĩ nare.
Ampo na?
Quê ha ihtỳj me hỹrmã cato ne me
hũtà” hane.

12 Ne cute harẽn xà ita ri, pjê
cunea kam, mehcunea caxuw im-
pej. Ampo na? He Juta catêjê me,
mehcahkrit atajê pê nee ajteare
mã, me cupê ajpẽn pê ajropê nare.
Ne Pahpãm mã me ipipẽn pit. Ne
cupêa ri mehcunea jõ Pahhiti, ne
ihtỳj mehcunea te amji tehcajpar
xà caxuw, ahna me hàhwỳr catêjê
tehcajpar to kryjre nare, ne me to
impejti.
13 Ne pê ramã Jôwer xwỳ
Pahpãm jarkwa na, hõ kàhhôc
kam, ihhôc to hane he:

“Por ihkên pê cute me amji pytàr
xà na me Pahhiti na ahwỳ
atajê,
quê ha ihtỳj me amji pytà” hane.

*Cute me cumã Jeju jarẽn nare
ita kam, jũ wỳr quê amji mã me to
hane*

14 Ne jũ mã quê ha cormã amji
mã me Jeju to hajỹr nare
ita kam, cute ihkên pê me
amji pytàr xà na ahna me
hàhwỳr to?
Jũ wỳr quê me to.
Ne cormã nee cute me harẽn par
nare ita kam, jũ mã quê ha
me, ne amji mã me to hane?
Jũ wỳr quê me to.

Ne cormã nee cute me cumã harẽn, mã cute me kam hapac nare ita kam, jũ mã quê ha me, ne kam me hapac to?
Jũ wỳr quê me kampa.
15 Ne cormã nee cute me cumã harẽn catê na, me jũm kujahêc nare ita kam, jũ mã quê ha jũm me cumã harẽn to?
Jũ wỳr quê me cumã harẽ.

Pê ramã Ixaj xwỳ Pahpãm jõ kàhhôc kam, me cumã harẽn catêjê to hũjarẽn to hane he:

"Me pamã hũjarẽn pejti to me cator xà ita pyrẽn ri ame pajakry" hane.

16 Mã Juta catêjê mã me hũjarẽn catêjê cator, ne me cumã Jeju pê me pahkritxwỳ jarẽn xà impejti to me hũjarẽn, mã cute mempar. Ne nee mehcunea te me harẽn par xà ata kôt, amji mã me to hajỹr nare. Ne pê hanea ne Ixaj xwỳ ahna ihhôc to hane he:

"Pahhiti! He ihhêj ne nee jũm te ijũjarẽn xà ita to amji mã hajỹr nare" hane.

17 Hõhõ, cu ha me pahte me Jeju Crixtô pê Pahpãm kra, ne amji to me pahkritxwỳ ita na, jũmjê mã harẽ, quê ihhêaj to me pahkampa, ne por amji mã me ahna prãm catêjê atajê, quê ha ihtỳj to amji mã mehhimpej.

Juta catêjê mã Jeju jarẽn par prãm nõ tũam

18 He xà ajkĩ me cupê Juta catêjê te me Pahpãm kra jarẽn kam me hapac nare na mã, nee cute amji mã me to hajỹr nare? Hãpà! Ihtỳj cute me kam hapac, ne cama nee kôt me amji ton nare. Pê Tawi xwỳ ramã ita to, Pahpãm jarkwa na, hõ kàhhôc kam hũjarẽn to hane he:

"Me hũjarẽn catêjê atajê cakôc xà ata, pjê cunea kam cute me kam hapac xà.

Ne ma pjê jicu xà mã me harkwa ata cator" hane.

19 Xà ajkĩ Juta catêjê te nee me Jeju jarkwa jahkre pej nare cwỳrjapê mã, nee cute amji mã me to hajỹr nare? Hãpà. He cute kam me hapac, ne me hahkre pej, ne me cumã impar prãm nõ tũam na ri, nee cute amji mã me to hajỹr nare. Ne quêt mehcahkrit itajê, ihtỳj amji mã me to hajỹr to me ipa. Ne pê ramã Mojxe xwỳ, Pahpãm jarkwa na, hõ kàhhôc kam, me ahna ihhôc to hane he:

"Ỹhỹ, ipê me Apãm Cati, ne wa ha itỳj jũmjê cahkrit me, krĩxàre krã te amji jahkre kêatre atajê tehcajpa.

Ne wa ha mehtehcajpar xà ata kôt, ca ha ame hũ na mempej mã me hàr ata kĩn, ne me kam me acryc na me ato" hane.

20 Ne pê Ixaj xwỳ amji na hàhtàt nare kam me ahna, Pahpãm jarkwa na, ihhôc to hane he:

"Por pê nee ame ijapên nare atajê pê me imã cato.

Ne pê nee ame ina hàhcukjêr nare atajê mã, pê wa amji to ajpẽ" hane.

21 He pê hanea ne Ixaj xwỳ Juta catêjê na ihhôc to hane he:

"Ne pê amcro cunea kam, Pahpãm tee ajco me cupê Ixaher catêjê jũpar nare, ne ma amehcaca atajê mã ihhêj ne, hũ to apê, ne me cumã hũhkra pẽ, cute amji wỳr me to ipipkjêr prãmte" hane.

11

Nee mã Ixaher catêjê cunea ame Jeju curê nare

1 Xà ajkĩ Pahpãm ma amehkwỳ pê Ixaher catêjê atajê cunea caca? Hãpà! He pom ipê Ixaher catêjê nõa ita? Ne hanea ne me cuxà, ipê Aprãw xwỳ tàmxwỳ nõa ita? Ne me iquêtti pê Pẽnjamĩ cukwa kam ri, nee Pahpãm te amji pê icaca xà nare ita?

2 Pahpãm nee apu cute mam pjê te amji ton pê mã, amji mã mehkwỳ capi atajê caca nare. He me amã, Pahpãm jõ kàhhôc kam, Erij xwỳ pê me cumã Pahpãm jarkwa to ihcakôc catê ata te ahna ihcakôc xà ata jahkre pej. Ne Erij xwỳ te Pahpãm cunaa mã, cumã Ixaher catêjê kôt harẽn to kêanre to hajỹr he:

3 "Ijõ Pahhiti, ramã cute me cumã
garkwa to mehcakôc catêjê
jipej.
Ne hanea ne, ma ame ato amji
japackre caca, na ri curi
cute me amã ampo to caxàr
xà atajê to, cute me hamre
tu.
Wa ipyxit peaj ne ijàhhuc, mã ita
caxuw ihtỳj me cuxà, ame
icuran to prãm" hane.

4 Mã Pahpãm Erij mã:

"Amãa ri, ca ahte apu apa, ne imã
cute hajỹr nare.
Ampo na?
He cormã imã pjê ita kam, me
hũmre te mir te xet
wa ite amji mã me capi, ne me
huwahi, mã ame ipa itajê,
ma ame hũm cahàc krekà pê Pa-
har ata caca, ne nee amji
mã ame hũpa nare,
ne quêt ikôat ame ipa" hane.

5 He ita caxuw Pahpãm te amji kam hapac xàa na, amjia kôt, hàhcaprĩa kam me cupê Ixaher catêjê kwỳa kwỳ capi, ne amji mã me huwahi.

6 He xà ajkĩ cute me hàpên xà impejti ton cwỳrjapê mã, Pahpãm te amji mã me capi? Hãpà. He amjia kôt, hàhcaprĩa kam, cute me capi. Quê ha Pahpãm te me hàpên xà atajê kôt amji mã me capi na, quê ha nee cute amji kam hapac xàa na hàhcaprĩa kam amji mã me capi nare.

7 Pê Ixaher catêjê amjia kôt, cute me amji kam me hapac xàa na, Pahpãm wỳr me ipipkjêr to prãm, cute me ahna amji caxàr prãmte, ne nee hỹrmã me cator nare. Mã Pahpãm te amji mã mencrêre ne me capi atajê ri, hỹrmã me cator, mã cute me ahna amji caxàr. Mã ihhêj ne mehcahhur cunea japactu, ne nee Pahpãm te me cumã hàkjêr xà ata na, me kam hapac nare.

8 Pê Mojxe xwỳ me, Ixaj xwỳ, ajwar ahpỹanre na me hõ kàhhôc kam, me ahna mehhôc to hane he:

"Pahpãm te me cupê mehkrã kam,
me cute amji kam hapac xà
cunea to ihcunĩ ita na,
mã nee ita kam ihhêj ne me
Pahpãm kam hapac, ne me
hõmpun nare" hane.

9 Pê hanea ne Tawi xwỳ me ahna ihhôc to hane he:

"Pom hãn ne ampo pry mã
mehhêj ne mehpro, ne me
curẽ, mã ajhu ita jĩkjê na ri
Pahpãm te, me hõ amji kĩn ata
kam mehkên mã me mẽn
na, imã me to prãm.
10 Ne imã ate me cupê mehkrã
cunea to ihcunĩ na me to
prãm,
mãr quê nee ampo kam hapac
nare.
Ne imã mehkên xà te me hirô pê
ihpỳpỳm tu na,
me to prãm" hane.

Quê ha nee cute me to ihcupan xà itajê me cumã irohnỳtti mã nare
Me Hàpên Xà 13.46; 28.23-28; Epet 2.11-22

11 He xà ajkĩ Juta catêjê te ampo to ihcupan xà itajê me cumã irohnỳtti mã? Hãpà. Quê ha ihtỳj jũ caxuw hacpỹa mã Pahpãm wỳr me apkjê. Mã Pahpãm te mehcahkrit atajê wỳr amji to irô, ne mam atajê jicu. Ne mam atajê te to ihcupan xà kôt, mehcahkrit atajê te ampo pej pit na, me amji caxàr. Ata kôt quê ha me cupê Juta catêjê atajê, me hõmpu, ne ame hũ na mempej mã me hàr xà ata kĩn, ne ihhêaj to hacpỹa ne Pahpãm wỳr me apkjê, ne me amji jaxà.

12 He Juta catêjê te to ihcupan xà atajê jahpan xà na ri, mehcahkrit atajê te Pahpãm pĩn, ampo pej pit hapôj atajê incwỳr. Ne quê ha jũ caxuw Juta catêjê te hacpỹa mã Pahpãm wỳr ipipkjêr, ne me amji jaxàr na, quê ha me hirôa pê Pahpãm pĩn amji mã me ampo pej catia ne me to amcwa.

Juta catêjê pê pĩxô pàr pyràac

13 Ita caxuw wa ha me apê mehcahkrit atajê mã amji jarẽ. Ipê me amã Jeju jarkwa na iprar catê. Ne ite amji kam ijapac xàa na, imã ijàpên xà ita peaj to impej, na wa xwỳ kam to ijàpên nare.

14 Ne wa Pahpãm wỳr me ato ipipkjêr to imõr xà ita kam, quê ihhêaj to me ikwỳ kwỳa nõ, ame gũ na me apej mã me acjêj xà ita kĩn, ne hacpỹa mã Pahpãm wỳr amji jaxà, mãr quê ahna amji capa.

15 Ne Pahpãm te mehkwỳa kwỳ pê Juta catêjê atajê jicu, ne me apê mehcahkrit atajê wỳr ipipkjêr, ne me ana amji caxàr, na ca hacpỹa mã ajpẽn to me gõ ikwỳ nõ. Na quê ha jũ caxuw me cupê Juta catêjê hacpỹa mã Pahpãm wỳr me amji jaxà, ne ampeaj kam me hakry to hanea, pom quê ihhêj rũm me cupê me hũkjê ty, ne hacpỹa mã me kôt ne mehtĩr, mã hũrên ame hakry ata to, quê ha ame hakry.

Me papê pĩxô pàr jarê pyràc

16 Ita caxuw wa ha me amã ampo itajê kôt harẽn to incri. Quê ha me anõ mã gõ pur kam ampo pĩxô pàr na, xà ca ha ajkĩ harê to pit mã gõ tekjê? Hãpà, ca ha hanea ne ipàr kam ihpa itajê cunea to gõ tekjê. Mẽr hõhõ, he mam me cupê Juta catêjê atajê pê pĩxô pàr jarê ata pyràac, ne me cupê Pahpãm tekjê, ne mehtàmxwỳ itajê pê pĩxô pàr pa atajê pyràac, na ri hanea ne me cupê Pahpãm tekjê.

17 Ne me apê mehcahkrit atajê pê, ihhêj rũm ahkêt kam pĩxô pàr te ihcuhhê, ne cupê jũm te to hõ tekjê nare ata pyràac. Ne por pur kam jũm pĩxô pàr to hõ tekjê ata, quê ha hõ pĩxô pàr ata pa kên nõ jakep, ne cumẽ. Ne ma cute mõr ne ahkêt kam ihnõ xa ata pa jakep, ne pur kam cute hõ pĩxô pàr pa jakep ata wỳr to amji jaxàr, ne cute hakep, ne mẽn ata jaxà kam to caxwỳr. Mã cute ahna impỳn, ne ihkat kam mam harê ata kôt ri, ihtỳj ipicamẽn to mõ. Ita jĩkjê na mã, Pahpãm te me apê mehcahkrit to hajỹar, ne cute Juta catêjê kêanre atajê jicu, ne me ana ipyr ne me haxà kam amji wỳr me gacjên. Ca menquêtjê pê pĩxô pàr jarê pyràcti ata kam, atỳj me apicamẽn to me mõ.

18 Cwỳrjapê ca ha nee me cupê Juta catêjê pê pĩ pàr pa, mã cute me hakep ne me irẽn atajê na ame acakôc kên nare. Ampo na? He cute me hakep xà ata kôt, nee ate amji to me acati prãmte, cute me hakep nare. Ampo na? He me apê pĩxô pàr pa ata pyràac, ne jũ wỳr quê pĩxô pàr pa nõ harê to ihhimpej, ne harê ri quêt ipàr pa

cunea to ihhimpej. Cwỳrjapê ca nee jũmjê jaxà kam me gàhhuc ata to amji to ame acati prãm nare.

Pahte Jeju to amji mã me pahhimpej, na ri me haxàr xà kam me paxàr xà

19 Na ca ihhêaj to me anõ imã garkwa to:

— Juta catêjê itajê jaxà kam me ixãm prãmte ri, Pahpãm te me hicu, ne põ mã me cator, wa me haxà kam me ijàhhuc ita kam, mõrmõ ma ramã Pahpãm amehcaca — hane.

20 Ne Jeju to cute amji mã mehhimpej nare cwỳrjapê ri, cute põ mã me cator, ca me haxà kam me axàr. Ampo na? He ate Jeju to amji mã me ahimpej, na ri me haxà kam me axàr xà ata to, ca me amji japackrea ne. Cwỳrjapê ca ha nee cute me ato hajỹr xà ata pyrên amji to ame acati prãm to me apa nare, ne quêt cama amji mã me hũpahti to me apa.

21 Ne por jũm te pĩxô pàr to hõ tekjê ata te ipàr tête kam ihpa kên jakep, ne cute mẽn ata pyràc pej na mã, Pahpãm te Juta catêjê kêanre atajê jicu. Na ca ha me guphêa ne. Ampo na? He nee me apê mam Pahpãm na mehkwỳ pê Juta catêjê atajê nare, ne me apê mehcahkrit. Na ca ha me apê me hũràac, ne me akên xà kêanre nõ to, quê ha ihtỳj me gicu.

22 Ita na cu ha Pahpãm jàhcaprĩhti na me hõmpu, ne hanea ne cu ha, cute ampo kên cwỳrjapê me to kêanre xà na, me hahkre pej. Ne ate Jeju to amji mã me ahimpej catêjê mã ri, ihcunea na Pahpãm pej. Ne ma ame Jeju caca, ne mehkrã kêanre atajê mã ri, hanea ne Pahpãm kêanre. Quê ha cute me acaprĩ kam to incrà ita na, ca ha me apej ita na ame apa. Nãmri quê ha cute me acaprĩ jicu na, quê ha hanea ne, me gicu ne me akên mã me arẽ.

23 Ne quê ha hanea ne Juta catêjê te Jeju caca jicu, ne hacpỹa mã cumã me amji jõr na, quê ha ihtỳj mehkwỳ mã me haxà. Ampo na? He quê ihtỳj Pahpãm ita to hane.

24 Me apê mehcahkrit atajê pê ahkêt kam pĩxô pàr pa, mã cute hakep, ne pur kam ihnõ ata kam hãm ata pyràac. Ne me cupê Juta catêjê atajê pê ri, por cute me pĩxô pàr pa jakep, ne me ihnõ mã to hãm xà caprãr ata pyràac. Na quê ha to hõ tekjê ata mã hacpỹa mã ihkwỳ kam hãm to prãm na, quê ha ihtỳj hacpỹa mã ihkwỳ kam hãm. Ampo na? He pĩ pa ata pê ri quêt ihpaa to ihpa. Na ri hacpỹ mã cute kam hãm xà na cumã ihcacure. Ata pyràc pej na, quê ihtỳj Pahpãm hacpỹa mã Juta catêjê kwỳ mã mehkwỳ jaxà. Ampo na? He me cupê mehkwỳa to mehkwỳ, na quê ihtỳj hacpỹa ne mehkwỳ mã me haxà.

Quê ha jũ caxuw Juta catêjê cute me amji kam hapac xà to antuw

Ruc 21.24; Jowãw 10.16; Carati 3.22

25 Ỹhỹ me ikjêjê, ca ihhêaj to me anõ te, hahkre kêt kam amji krã kreti na, ate amji cãmjĩ cupate, wa ha me amã Pahpãm te imã ampo to hahkre xà ata jarẽ, ca ha me hahkre pej to impeaj ne. He pê mam, nee jũm ampo itajê nõ jahkre pej nare. He quê ha me cupê Juta catêjê, Pahpãm cuna mã mehkrã tỳjti ita na me to hãmtu nare. Ampo na? He quê ha Pahpãm mehcahkrit atajê te hỹrmã me ipipkjêr atajê cahyt, ne me to hàhtô xà ata mã hahê, ne me hicu. Ne hacpỹa mã me cupê Juta catêjê wỳr apkjê, ne me ahna cupy.

26 Ata to, quê ha mehkên pê, me cupê Juta catêjê cunea pytà. Ne pê Ixaj xwỳ ramã Pahpãm jarkwa na,

hõ kàhhôc kam, me ahna ihhôc to hane he:

"Quê ha jũ caxuw Xijãw jõ kẽn cahê na Krĩpinkrên pĩn me pahkên pê me pahpytàr catê ata cato, ne Jaco pê Juta pãm ata tàmxwỳ catêjê intête, cute amji kam me hapac xà kên to pôj partu.
27 Quê ha Pahpãm me cumã amji jarẽn to hane he:
'Pê wa rỳ pêa mã me amã ite me akên to pôj xà ata na, me amã amji jarẽa na, wa ramã me atête to pôj to mõ he' " hane.

28 Ne ita caxuw, cormã me cupê Juta catêjê ma ame Jeju pê mehkên pê me hũtàr catê na me harẽn par caca xà ata to ri, cute amji to me Pahpãm curê xwỳn. Na ri me apê mehcahkrit atajê te Jeju to amji mã me ahimpej atajê pê Pahpãm na mehkwỳa. Ne pê rỳ pêa mã Pahpãm ramã amji mã menquêtjê capi, ne me cumã amji to ata na, cormã to amji japackre. Cwỳrjapê ri cormã cumã mehtàmxwỳ catêjê atajê kwỳ kĩn rohnỳtti mã.
29 Quê ha Pahpãm te amji mã jũm capi, ne cute to impejti na amji ton na, quê ha nee jũ caxuw jũm ita to hapac kêt nare, ne ihtỳj to amji japackre rohnỳtti mã. Ne nee cute ahna amji ton xà ata kaj na, ihnõ na to ipintuw nare.
30 He pê ramã rỳ pêa mã, me apê mehcahkrit atajê inquêtjê ajco me Pahpãm jarkwa kam hapac nare to me ipa. Na pê ajco nee me caprĩ nare. Ne ita kam nare. Ihtỳj cute me cupê Juta catêjê jũpar nare atajê jaxà kam me acaprĩ, ne me ato amji kwỳ.
31 Ne quê ha ihtỳj jũ caxuw Pahpãm me cupê Juta catêjê jũpar nare atajê caprĩ to hanea, pom quê cute me acaprĩ he. He Pahpãm te me caprĩ prãmte ri, ihhêj ne amehkên ton to me ipa.
32 He me pahcunea jũpar nare kam ri, Pahpãm te me pahcunea pro, ne ihhêj rũm me pahto me hacjên catêjê pyràac. Ne mẽr ampo na mã cute me pahto hajỹr? Nee mã ampo na nare. He cute me pahcunea caprĩ prãm to ri, cute me pahto hajỹr.

Pahpãm te amji jahkre pejti ita rya to iry

33 Ỹhỹ, ampeaj kam Pahpãm mã hàhcaprĩ ita catia to cati! Ne cumã cute amji jahkre pejti ita rya to iry! Ne me hirôa pê ihkrã kre cati! Ne quê cute ampo to ihhimpej xà na to ihhimpej na, quê nee jũm ihkôt hahkre pej nare. He hũ na cute ton xà ata jahkre kêatre. Quê ha hõtpê cumã hahkre peaj xà na ihtỳj to. Ne jũm mã quê ha ajte, cute amji mã Pahpãm te amji kam hapac xà to, cute amji mã ihhimpej xà atajê nõ kôt hakop ne hahkre pej? Hamreare, he caxuw jũm jamreare.
34 Pê ramã Ixaj xwỳ hõ kàhhôc kam, ita to hũjarẽn to hane he:

"Jũm mã quê ha ajte me pajõ Pahhiti mã ihkrã kam, cute amji kam hapac xà ita jahkre pej?
Hamreare!
He nee jũm te me pajõ Pahhiti jahkre pej xà caxuw hamreare" hane.

35 Ne pê me iquêtjê nõ japrỳ te Jo ita, hõ kàhhôc kam Pahpãm na ihhôc to hane he:

"Xà ramã ajkĩ Pahpãm te jũm to new xà caxuw, cute cumã ampo jõr?
Hãpà!
He ampo itajê cunea Pahpãm tekjê pit ita kam,
jũ mã quê ne jũm cumã ampo gõ, quê to new?

Hamreare!” hane.

36 Hõ, he pê Pahpãm amji mãa,
ampo itajê cunea ton partu. Ne
nee ihkaj na, iràn xà na, jũm te
amjia kôt ampo itajê nõ ton nare.
Mã nee hanea ne ampo te, amjia
kôt amji ton nare. Ne Pahpãm ri
ampo cunea to ihhimpej. Na cu ha
amcro cunea kam me pahcunea
Pahpãm cati na amji mã me to,
me pajũjarẽn to me papa! Ampeaj
kam!

12

Pahpãm ihtỳj me pamã me pahte amji kam me pajapac xà to ipintuw partu

Pirip 4.8-9; 1 Texarõn 4.1-3

1 Ỹhỹ me ikjêjê, pom ramã
Pahpãm te ampo jàhtôa na me
pahcaprĩ hyre nare ita? Cwỳrjapê
wa ate me cumã amji jõr xà caxuw
me ana ahwỳ. Ate amji to me
Pahpãm cajpuaw xà na, ca ha
cumã me amji gõ, ne cumã pit mã
ate me gàpên to me apa na, ca ha
atỳj amji mã me to cati to me mõ.
2 Ne nee ca ha amji na pjê ita
kam, Pahpãm curê xwỳn catêjê
te mehkên ton catêjê jamãr, quê
amji kôt me aton nare. Ne quêt
cama amji na Pahpãm jamã, quê
amã ate amji kam gapac xà to ip-
intuw partu. Quê ha me ato hane,
ca ha me Pahpãm te ampo pej
cunea, kam ampo kên jamreare,
ne ihcajpuaw atajê jahkre pej.
3 Pahpãm te amjia kôt ito, ite me
amã harkwa jarẽn catê ne ahna
ixãm. Cwỳrjapê wa ha itỳj me
gapackre, ne me ato ihimpej to
ipa, ca ha me ikampa. Ne nee ca
amji peaj to apej na, amji to ame
gàmra nare. He Pahpãm te ri ate
amji mã to ahimpej xà ita na cute
aton. Na ca me akwỳ, xwỳ kam
amji mã me to ahimpej nare, ne
me akwỳ kwỳ, cormã kyre pê amji
mã me to ahimpej. Ca ha ate kyre
pê Pahpãm to amji mã ahimpej
na, ca ha nee ahna amji jarẽn to:
— Wa ramã xwỳ kam Pahpãm
to amji mã ihimpej to ipa nare —
hajỹr nare.

Me papê Jeju jĩa pyràc

4 Ne me pajĩ pyxit peaj ne kam,
ahpỹanre na, me pahcukrã xà
itajê mã hàpên xà.
5 Ita jĩkjê na mã Jeju Crixtô
kam pahte me ajpẽn hônco catêjê,
ajpẽn kam me pahpyxit peaj.
Ne ahpỹanre na me pamã me
pajàpên xà ita pê me pajĩ kam
ahpỹanre na me pahcukrã xà
atajê pyràac.

Pahpãm te ahpỹanre na me pamã me pajàpên xà jõr

6 Mã Pahpãm te amjia kôt
ahpỹanre na me pamã pahte amji
kam me pajapac xà te amji jahkre
pej jõr partu, ahpỹanre na me
pahte cumã me pajàpên xà ton
xà caxuw. Na quê ha Pahpãm
te harkwa to ihcakôc catêjê na
me pahkwỳa kwỳ pyxwỳr na, cu
ha pahtỳj cute to ihhimpej xà ata
na mehcunea mã harkwa to me
pahcakôc to me papa.
7 Ne quê ha cute me pahte
mehtehcajpar catêjê na me
pahkwỳa kwỳ pyxwỳr na, cu ha
pahtỳj mehtehcajpar to me papa.
Ne quê ha cute ampo to me cumã
hahkre catêjê na me pahkwỳa
kwỳ pyxwỳr na, cu ha pahtỳj me
cumã ampo to hahkre to me papa.
8 Ne quê ha cute, me pahte cumã
me hũcanãr ton xà caxuw me
pahkwỳa kwỳ pyxwỳr na, cu ha
pahtỳj me cumã me apô ne me
cumã hũcanãr ton to me papa. Ne
quê ha Pahpãm te, me pahte me
cumã me hàhcukrêj to me papi-
cokjêr catêjê na me pahkwỳa kwỳ
pyxwỳr na, cu ha me pajàhcajrẽn
jõxỳ nare kam, me pahtỳj me
cumã me to me papicokjêr to me
papa. Ne quê ha Pahpãm te me to
pahhimpej catêjê na me pahkwỳa

kwỳ pyxwỳr na, cu ha pahtỳj me pahkrã kreti kam me pajuphêa rũm me to me pahhimpej to me papa. Ne quê ha Pahpãm te me pahte me caprĩ catêjê na me pahkwỳa kwỳ pyxwỳr na, cu ha pahtỳj me pamã amji kĩan kam ame caprĩ, ne mehtehcajpar to me papa.

Cu ha caxwãm catia mã me ajpẽn kĩn to me papa
Epet 4.25–5.2; 1 Petrô 3.8-12

9 Ca ha nee apu amji krãhky na me akwỳ kĩn nare, ne quêt caxwãm catia mã amehkĩn to me apa. Ne ma apu amji pê mehkên caca, ne quêt impejti ca me hũnãr to me apa.
10 Por ca Jeju kam ajpẽn to me akjêjê atajê, ca ha me apeaj kam, me ajpẽn kĩn to me apa. Ne amji mã me akjêjê to me catia to me apa, ne ajpẽn cupahti to prãmti to me apa.
11 Ne nee ca me gàpên xà kam ame xuwcaca to ame apa nare, ne quêt ampeaj kam me gàpên prãam kam me pajõ Pahhiti mã me gàpên to me apa.
12 Ne me gakrya kam, Pahpãm pĩn me amã ampo pejti cator xà ata jikaj to me apa. Ne atỳj ampo te me ato jũ mãn xà atajê mã me gũcanãr to me apa. Ne nee jũ caxuw Pahpãm mã me acakôc jicu nare, ne nee me cumã amji cajrẽn jicu nare.
13 Ne quê Jeju kam ajpẽn to me akjêjê pê ampo jamreare ata me amã, ca ha atỳj me cumã to ajcokjê. Ne atỳj me gũrkwa kam jũa rũm me akjêjê me ipa atajê jamã, quê me acahê na ame ipa.
14 Quê ha cute me ato kên prãmte, ame acapôr to me ipa atajê mã, ca Pahpãm na ahwỳ, quê me to impej, ne quê nee gahpan xà na ame to kên nare.
15 Ne me cumã amji kĩnti atajê cahê na me amã amji kĩnti ne. Ne ame amrã atajê cahê na atỳj ame amrã.
16 Ne me acunea hãn ne me acaca xà na, me acapẽnti to me apa, ne nee ame ajpẽn rên nare. Ne amji mã mehcunea cupa to me apipẽnti to me apa. Ne nee apu amji to me acati prãm to me apa nare. Ne ca ha atỳj me amã ihcunea na me akwỳ pê mehkryjre atajê kĩnti ne. Ne nee ca me hirôa pê amji krã kreti na amji to gàmnãn to me apa nare.

Cu ha nee amji jahpan xà na jũm to kên nare

17 Ne quê jũm ato kên, ca nee amji jahpan xà na to kên nare. Ne mehcunea mã ampo pejti atajê to pit mã gàpên to me apa.
18 Ne quê jũm apu amãn kêanre, ca ha nee amji jahpan xà na cumãn, ne apu cume apijapu nare.
19 Me ikjêjê, quê jũm ame ato kên, ca nee Pahpãm pê gàmtàr, ne amji jahpan xà na ame kam acryc nare. Mãr quê Pahpãm me gahpan xà na ame kam incryc. Ampo na? He ramã Pahpãm te hõ kàhhôc kam me ahna amji jarẽn to:

"He pa wa ha cute ame ato kên atajê jahpan xà na amcwa,
ne ijàmcwỳr xà ita pê ite ame to kêanre xà" hane.

20 Ne Pahpãm mã cute mehhôc catêjê te ramã hõ kàhhôc kam, harkwa na ihhôc to:

"Quê acurê xwỳn mã prãm, ca ha atỳj cumã harte, nare, quê cumã kôr, ca ha atỳj ihkõm.
Ampo na?
Ca ha ate to hajỹr na, quê ha cama apu akam ihpahàm, ne cute apu ato kên xà ata jũ na ihpeacre ne, ne nee hipêr amji to cupê acurê xwỳn to prãm nare"

hajỹr xà ata kôt, ca ha to.

21 Na quê ha jũm te apu ato kên
na, ca ha nee amji jahpan xà na
apu kam acryc nare, ne cama to
impejti ne. Hõ, ca ha ate ita to me
hajỹr na, quê ha nee hipêr cupê
acurê xwỳn nare, ne cama cupê gõ
ikwỳ nõ rohnỳtti mã.

13

Cu ha pahtỳj amji caxuw me pajõ pahhi kwỳ kampa
Tito 3.1; 1 Petrô 2.13-17

1 Ne ca ha me acunea me cupê
pahhi catêjê kam me gapac to me
apa. Ampo na? Nee mã ampo
na nare. He Pahpãm te ri pahhi
na, pahhi catêjê itajê pyxwỳr, cute
me ato ihhimpej xà caxuw. Jũ
wỳr quê Pahpãm te pahhi na jũm
xãm prãm nare kam, quê amjia
kôt cupê pahhi.

2 Cwỳrjapê quê ha jũm te hõ
pahhi par nare, ne ma apu ihcaca
na, quê ha ma ramã apu Pahpãm
te pahhi xãm ata par caca, ne ma
apu Pahpãm caca na, quê ha ihtỳj
jũ caxuw amji kên mã amji mẽ.

3 He xà ajkĩ catyt kam me ipa
catêjê mã me hõ pahhi cupa?
Hãpà! Ne por mehkên ton to
me ipa atajê mã ri ihtỳj me hõ
pahhi cupa. Nãmri quê ha amã gõ
pahhi cupa nare to prãm na, ca ha
nee apu akên ton to apa nare, ne
quêt catyt kam apejti na apa. Quê
ha ramã pahhi me apupu, ne me
garẽn pejti to me ipa.

4 He me apejti to prãm to ri,
Pahpãm jarkwa kôt pahhi ata
hàpên xà ata to apê. Nãmri ca
ate akên ton to apa na, ca ha atỳj
amji mã pahhi ata te ato kên xà
ata cupa to apa. Ampo na? He
pahhi ata te ihtỳj akên jahpan xà
na me ato kêanre xà. He Pahpãm
mã ri pahhi ata apê, cwỳrjapê quê
ha ihpĩan ajpên cumã cute akên
mã amẽn xà caxuw harkwa cato.

5 Cwỳrjapê ca ha atỳj pahhi
catêjê cunea kampa. He xà ajkĩ
Pahpãm te me pahkam incryc, ne
ame pahto kên xà ata cupate pit
mã, cu ame pahhi catêjê kampa?
Hãpà. He ramã pahte mempar xà
na me amji jahkre pej.

Cu ha nee ampo to jũm to new nare

6 Cwỳrjapê ca ha hanea ne
pahhi catêjê atajê te Pahpãm krac
ri cumã hàpên to me ipa ata jah-
pan xà na, atỳj hãn ne me cumã
gàmjõr to me apa.

7 Nãmri ca ha me anõ te cormã
cumã gàmjõr nare na, ca ha atỳj
cumã amgõ. Nare, ca ha ate cumã
me gàpên xà na, ca ha atỳj cumã
apê. Ne amji mã me hũpahti to
me apa, ne amji mã me harẽn pejti
to me apa.

8 Ne ca ha ate jũm to new na,
ca ha atỳj cumã amgõ, mãr ca nee
ate to new ata na apa nare. Ne
ampo ita pyxit peaj, ca ha atỳj me
ton to me apa he. Ca ha atỳj me
amã ajpẽn kĩnti ne. Ne ate ajpẽn
to mempejti to apa xà ata pê ri
ihhêj rũm ate me ajpẽn to new.
Ca ha ate me ajpẽn kĩnti to me
apa na, ca ha ramã me Pahpãm te
me amã harkwa jirên atajê cunea
kam me gapac to me apa.

Cu ha pahtỳj me ajpẽn kĩn to me papa

9 Ata pê ramã rỳ pêa mã
Pahpãm me pamã harẽn to:

"Ne por ramã me amã me aprõ,
ne me amã me apjê atajê,
ca ha nee ahti na me iràn xà na,
jũm me ajpẽn caxun nare.
Ne nee jũm curan nare.
Ne nee ajpẽn pê ame gàhkĩj nare.
Ne nee ajpẽn jũ na ame ampo kĩn
to me apa nare" hane.

Ne Pahpãm te me pamã harkwa
jirên itajê cunea pipẽn pit. Ne
ihnõ ita pê ri ihhêj rũm ihcunea
pyràc, ata te hajỹr he:

"Ca ha me amã me akwỳ kĩn hanea, pom quê amãa amji kĩn he" hane.

Cu ha pahte ihkôat me ton to me papa na, cu ha ramã ihkôt ihkwỳ cunea ton to me papa.
10 Quê ha jũm mã mehkwỳ kĩn na, quê ha nee jũ caxuw ame to kên nare. Hõhõ, cu ha ame pahkwỳ kĩn to me papa xà ata pê, ramã pahte me Pahpãm te me pamã harkwa jirên xà ata cunea kam me pajapac to me papa xà.

Cu ha Jeju te amji kam hapac xà impejti to me amji tỳj
Epet 5.14-21

11 Ne ampo na mã cu ha ame amji to hane? Nee mã ampo na nare. He me pahkwỳa kwỳ, nee hacpỹ ne Jeju te amji jaxàr, ne ampo kên cunea pê me pahto cator xà ita to, me amji japackre nare, ata pê ihhêj rũm ihtỳj cute ame hikwa ne ame hõt pyràac. He me pahpytàr xà jõ amcro ramã ajpên hàhtêp to mõ, cwỳrjapê cu ha me pahte me amji kam me pajapac xà cujrõ, quê apu ampra. He maam pahte Jeju to amji mã me hajỹr xà jõ amcro ata japyre mã ri, ramã cute me pahpytàr xà jõ amcro ajpên hàhtêp to mõ, ne ramã hàhtêp.
12 Ne caxwa jõ awcapàtkô kam, jũ wỳr ca apu amji mã hamã ne apu mõ. Ne apẽ kam, ca ha atỳj amji wỳr ampo te ato kên xà ata pupu, ne cupê amji pytà. Ita jĩkjê na, quê ha akam Jeju te amji kam hapac xà tuw pejti hamreare, ca ha nee akên catia nõ pê amji pytàr nare. Ne quê ha Jeju me awỳr cato, ne ihtỳj me akên xà catia pê me apytà. Ne mehkêanre catêjê ri hõtpê caxwa ri ame ampo kêanre ton to me ipa, quê ha apẽ, quê ha me ton to hicu. Ne nee me apê cute me hajỹr catêjê atajê pyràc nare, na ca ha me akên ton jicu, ne catyt kam me apa rohnỳtti mã. Ne pom krãhtare ipijapu xà caxuw hàprê xà to amji tỳj, ita jĩkjê na, ca ha Jeju te amji kam hapac xà tuw pejti to me amji tỳj, ne ihkôat catyt kam me apa. Mãr ca ate to ihcupan xà pê me akên catia ata pê me to amji pytà.
13 Ne catyt kam me pahpahàmti to me papa to me hanea, pom quê amcro jàhcujro kam mehpahàmti to me ipa he. Ne nee ajpẽn kam mare mã amji to ame axy to me apa nare. Ne nee côxỳhti to ame amji to apipãn to me apa nare. Ne nee ame cahãj xyre atajê caxun nare, ne nee ame to apahàm nõ to me apa nare. Ne nee ame apijapu to me apa nare. Ne nee amji jũ na ame ampo kĩn nare.
14 Ne nee ca ha mam ampo kêanre atajê to me amji cajpuaw to prãm to, ame amji kam gapac to me apa nare. Ne quêt me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô te amji kam hapac xà tuw pejti ita to, cu ha ampo kên cunea pê me amji pytà.

14

Cu ha pahtỳj ihcunea na ajpẽn na me amji to pôj to me papa

1 Ỹhỹ, he ca ha, por kyre pê cormã Jeju to amji mã mehhimpej atajê, ca ha atỳj me akwỳ kam, ahna me amji capa. Ne nee ame acaca xàa na, ahpỹanre na ame hũn, ne ame ahna xwỳ nare, ne quêt hipêr Jeju kôt me ipicamẽn na, ca mehtehcajpa.
2 Ampo na? He ramã me akwỳ xwỳ kam Jeju to amji mã mehhimpej nare, na quê ha ihtỳj me hõ itajê cunea ku. Ne nee me akwỳ kwỳ te me hajỹr nare, ne cormã kyre pê Jeju to amji mã mehhimpej. Na ri ihtỳj me amji mã me hõ to me hàpàn xà atajê cunea cawpa to:

— Jũ wỳr wa ijõ ita krẽ, kôt mã ikam tẽ, nare, quê me ikra kam tẽ — hane.

3 Ne por ca atỳj me gõ cunea ku atajê, nee ca ame akwỳ te ihcaca catêjê mãn kên nare, ne aracri me hõmpu. Ne por ca nee ame hõ ata kur nare atajê, ca ha nee kam ate me cumãn xà ata to me curê mã me irẽn nare. Ampo na? He ramã Pahpãm te me ahna amji caxàr.

4 Ne cupêa ri me hõ Pahhiti, ne nee me apê me hõ pahhi nare. Ne taa mã quê ha mehkwỳ na ihcakôc to kêanre to prãm, ne me to ihcakôc to kêanre, nare, quê ha me to ihcakôc to impejti ne. Me hõ Pahhiti quê ha cute me hàpên to hamãr na me to, quê ha me to hamã, quê ha ihtỳj mempej.

5 Ne me gakrã kam me akwỳ, ma ame amji mã me amcro kên na me aprã. Ne mehkwỳ ihtỳj me amcro kên me, impej picacwỳr na me harẽ. Ne ita caxuw ca ha ahpỹanre na, ate me amji kam gapac xà jahkre pejti xà atajêa kôt me apa.

6 Ne me gakrã kam, me akwỳ te Pahpãm to amji japackre xà caxuw, ramã amji mã me amcro capi. Ne me gakrã kwỳ kam, me akwỳ te Pahpãm to amji japackre xà caxuw, ihtỳj me hõ cunea ku, ne hũrên me hakryti na, cumã me amji jarẽ. Ne me gakrã kam me akwỳ te Pahpãm to amji japackre xà caxuw, nee me hõ cunea kur nare, ne ihtỳj me ajcri. Ne me ipijacri xà ata kôt ri Pahpãm te me to impejti na me amji jarẽ.

Cu me pahte Pahpãm cajpuaw prãmte ame papa

7-8 He nee cu amji mãa, me pahnõ apu papa nare. Ne me pahte me Pahpãm cajpuaw prãmte, cu ame papa. Ne nee cu amji mãa me pahnõ pahtyc nare. Ne me pahte me Pahpãm cajpuaw prãmte, cu ame ty. Ne me pahtĩar kam cupê me pajõ Pahhiti, ne hanea ne me pahtyc xà jirô pê, cupêa ri me pajõ Pahhiti.

9 Ampo na? He me pajõ Pahhiti pê Crixtô tyc, ne hacpỹa mã ihtĩr, mãr quê cupê mehtyc me, mehtĩr jõ Pahhiti.

10 Ita kam, jũ mã ca ha ajte, ne me akjêjê kwỳ te amji kam hapac xà pê ajteare mã ita kôt, ca ame cupê cute to ihcupan catê na me cumã hacjê? Ne me ca, me ca xwỳjê? Jũ mã ca ajte ame, ne me akjêjêa kwỳ to mehkryjre to prãm to ame apa? Hãpà! Ahna cute hajỹr nare! Ampo na? He cu ha jũ caxuw me pahcunea Pahpãm cuna mã me pahcuhhê, quê ha taa me pahcukij xà kêanre ata to me pahcukij, ne me pahkwỳ cukij xà impejti xà ata to me pahcukij, ne ma ajpẽn pê me pahto ajcokjê.

11 He pê ramã me Pahpãm hõ kàhhôc kam me pahna amji jarẽn to:

"He ipê itĩr rohnỳtti mã ata catê wa,
na ca ha jũ caxuw me acunea me akryjre na ate me imã amji jarẽn prãmte,
icuna mã me akõn krã na me jỹ, ne me imã: 'Quêt apê Pahpãam to apê Pahpãm' " hane.

12 Hajỹr xà ita kam, jũ mã cu ha me? Cu ha ahpỹanre na Pahpãm mã pahte amji to me pahhimpej xà atajê me, me pajàpên xà cunea na me amji jarẽn partu.

Cu ha nee me pahkjêjê nõ Pahpãm pê ipictor na hamãr nare

13 Cwỳrjapê cu ha ajpẽn pê me pajõ me, pahte amji kam me pajapac xà na me pahcakôc jicu. Ne jũ to ca ha quêt me? Ca ha me ate amji kam gapac xà cunea to catyt kam me apa. Ne nee ca me ate amji kam gapac xà kên ton to me apa xà ata to, me akjêjê te cormã kyre pê Jeju to amji

mã mehhimpej atajê te mehkên ton na me ton, quê mehkên mã mencjêj nare.

14 Pajõ Pahhiti Jeju kam me pahte amji hônco xà ita kam, ramã pahte me pajõ te me pahto kên xà nare na, hahkre pej pejtu. Nãmri quê ha jũm te amji mã hõ kêanre na harẽn, ne hanea ne Pahpãm mã ihkêanre na harẽn na, quê ha ihtỳj hõ ata cumã ihkêanre ne. Ne cute Pahpãm mã hõ ata kên na harẽn jipy ihkrẽr na, quê ha Pahpãm mã jũm te hajỹr ata kêanre ne.

15 Quê ha me akjêjê nõ te cormã kyre pê Jeju Crixtô to amji mã ihhimpej ata te gõ ata kur na gõmpun, ne amã ihcawpa to:

— Ca ate gõ ita krẽr na ihkaj na — hajỹr na, ca ha nee gõ ata krẽr nare. Nãmri ca ha ate gũpar nare, ne mãnea mã ihkrẽr na, quê ha nee amã akjê ata kĩn nare. Quê ihhêaj to akjê ata akôt hũpa kam cukrẽ, ita na Pahpãm pê me akam ihkaj na. Ne hanea ne Jeju te akjê ata kritxwỳ na amji ton, ne haxà kam ihtyc na, ca to amji japackre. Ne nee gàpàn xà ata cwỳrjapê apê akjê ata Pahpãm pê ipictor na hamãr nare.

16 Quê jũm mã ate ampo ton xà itajê na akam ihkaj na, ca ha hicu, ne nee hipêr ton nare, mãr quê nee ampo pejti ita kên na harẽn nare.

17 Ampo na? He Pahpãm himpej xà nee me pajõ me, me pahkõm xà to amji kam hapac to ipa nare. Ne quêt Pahpãm Carõ Pejti kôt, catyt kam me papa me, me pahcarĩcti kam, me pamã amji kĩnti to ri amji kam hapac to ipa.

18 Ne jũm te Jeju Crixtô mã hàpên xà to hàpên to impejti to ipa to hajỹr te ri Pahpãm cajpuaw. Mã hanea ne mehkwỳ jũm ata jarẽn pejti to me ipa.

Me pamã, nee me pajõ cawpa xà hamreare

19 Cwỳrjapê cu ha ajpẽn kam me pahcapẽn pej pêa mã me papa na, cume amji to prãm. Ne hanea ne pahte me ajpẽn tehcajpar to me papa na, me pahtehcajpar xà ata to, cu ha me.

20 Me papê Jeju tekjê catêjê mã, nee me hõ cawpa xà nare. Na cu ha pahtỳj me pajõ cunea ku. Quê nee me pajõ nõ me pahnõ to kên, ne jũm to kên nare. Nãmri quê ha jũm te hõ ata kuar kam amji mã cute mehcawpa xà ata cupa na, quê ha Pahpãm mã jũm ata pê ampo to kên catê. Cwỳrjapê ca ha nee cumã, Jeju wỳr jũmjê incjêj ne cormã kyre pê amji mã me to ihhimpej atajê mã, me akôt me cumã me hõ cunea to hahkre nare. Quê ihhêaj to cute ampo krẽr xà ata kam ihcawpa xà ata to amji japackre, ne cumã hũpa na, quê ha ihtỳj ihkên mã axà.

21 Na quê ha me pajàpàn xà me, me pahkõm xà me, ampo kwỳ te Pahpãm pê me pahkjêjê kwỳ to kên, ne cupê me to hũjawry na, cu ha mehcunea jicu, ne nee hipêr mehcaxun nare.

22 Quê ha amã gõ cunea kur xà caxuw impej na hahkre pej na, ca ha ate ihkur xwỳjrea na Pahpãm mã ahna amji cajrẽn to hane he:

— Ca ate, ite ampo itajê cunea kur xà na imã ton, cwỳrjapê wa ha itỳj cukrẽ, ne nee ihcawpa xà nõ na to amji japackre, ne apu hũpa nare — hane. Ne nee me akwỳ kwỳ mã ate ihkrẽr xà ita na amji jarẽn nare. Ne aracri amji mã:

— Wa Pahpãm mã ampo pejti itajê pit ton to ipa, mãr quê nee ihkôt ikên mã imẽn nare, ata pyrên ri ijakry — hane.

23 Nãmri quê ha jũm ata te ampo ata krẽr xà ata kam, amji mã ihcawpa to:

— Pỳpỹn, mõrmõ ajkĩ ite ijõ krẽr xà ita na Pahpãm mã ipej, nare, mõrmõ ajkĩ ipej nare —

hajỹr jipy, cute ihkrẽr na, quê ha ramã amji kên mã amji mẽ. Hõ, quê ha jũm te Pahpãm jarkwa kôt cute ihkrẽr na amji jahkre pej nare kam ihkrẽr na, quê ha ahna Pahpãm pê kam ihkaj na. Hõ, cu ha amjia kôt, me pahte Pahpãm jarkwa jahkre pej nare kam, ampo ton na, quê ha Pahpãm pê ahna me pahkam ihkaj na.

15

Cu ha nee pahte amji to amji cajpuw prãm to pit mã me papa nare

Pirip 2.3-5

1 Ne pom cu ramã xwỳ kam Jeju to amji mã me pahhimpej nare itajê, cu ha, pom cormã kyre pê amji mã me to ihhimpej itajê tehcajpa, mãr quê hanea ne me pahcuxà, xwỳ kam amji mã me to ihhimpej nare. Ne cu ha nee pahte amji to amji cajpuaw prãmte ame papa nare.

2 Ne quêt ita to cu ha me he. Cu ha pahtỳj me pahkjêjê impejti xà wỳr me mõr na mehtehcajpa, quê me mõ, mãr quê Jeju to amji mã mehhimpej xà to me ajcamẽ.

3 Ne mẽr ampo na mã cu ha me ita to? Nee mã ampo na nare. Pê me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô nee cute amji to amji cajpuaw prãm to, pjê kam apu ipa nare. Ne ihtỳj cute amji pupun xà ata caxuw apu mõ. Pê ramã Pahpãm jõ kàhhôc to hũjarẽn to hane he:

“Inxũ, por cute me acrôn xà kêanre to me acrôn atajê te me ato tojnõ, ne ma iwỳr me ipipkjêr, ne ame icrôn xà kêanre to ame icrô” hane.

Pahpãm jarkwa jõ kàhhôc pê me pamã ampo to hahkre catê

4 He pê nee Pahpãm ihcaprỳ na mam hõ kàhhôc tũm ata kam harkwa na, ihhôc na me mẽn nare. Ne cute me pahcunea mã ampo jàhtôa to hahkre xà caxuw, pê harkwa kôt hõ kàhhôc ata kam mehhôc. Ne Pahpãm jarkwa ihtỳj ampo kên mã me pajũcanãr na me pahto, ne hanea ne me pajakryti na me pahto. Na cu ha pahtỳj me, por jũ caxuw Pahpãm cahê na ame papa xà ata na, me hikaj. Ampo na? He jũ caxuw cute me pahto catia, mã me papê hũràac xà na me pamã hahkre pej.

5 Wa ijõtpê Pahpãm mã me acajrẽn to hane he:

— Ỹhỹ me ijõ Inxũ Cati pê Pahpãm, he ca ihcunea caxuw me imã me ijũcanãr xà pê me ijõ katcrà gõ, wa itỳj me awcanã. Ne ma akra pê Jeju Crixtô kam me akwỳ itajê te ajpẽn hônco na me to, mãr quê ihkôat cute amji kam hapac xà pyxit peaj to amji kam me hapac to me ipa.

6 Ne me harkwa pyxit peaj to me garẽn pejti to me ipa, ne me amã: “Apê me ijõ Inxũ Cati pê Pahpãm, ne apê me ijõ Pahhiti pê Jeju Crixtô Pãm, ne ihcunea na ampeaj kam apej” — hane.

Quê ha mehcahkrit atajê, hanea ne me cupê Jeju na mehkwỳ mã axà

7 Ne me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô te me ana amji caxàr xà ita na, ca ha me akwỳ na me amji to pôj to me apa. Hõ, ate me to hajỹr xà ata to, ca ha me amji mã Pahpãm to cati.

8 He pê rỳ pêa mã Pahpãm ramã me cupê Juta catêjê quêtjê mã cute Jeju Crixtô kujahêc na amji to awjahkre, mãr quê cato ne cupê mehtehcajpar catê. Mã Jeju cator xà ata te, Pahpãm te ampeaj kam to hũjahkre xà na amji par na harẽn.

9 Ne hanea ne cator xà te, mehcahkrit atajê te Pahpãm jàhcaprĩhti na harẽn na me ton. Ne pê Tawi xwỳ ramã hõ kàhhôc

kam, ita na me to hũjarẽn to hane he:

"Ỹhỹ, wa ha mehcahkrit atajê jipôc ri gaprỳ na icrer to impejti ne,
ne wa ha itỳj me cumã ato ijàmnãn to ipa" hane.

10 Ne hõ kàhhôc kwỳ kam hanea ne to hũjarẽn to hane he:

"Me apê mehcahkrit me, me apê Ixaher catêjê pê Pahpãm na mehkwỳ atajê mea mã,
Pahpãm pyrên me gakry!" hane.

11 Ne hanea ne to hũjarẽn to hane he:

"Ne por me apê mehcahkrit cunea pê Ixaher catêjê nare atajê,
ca ha atỳj me pajõ Pahhiti to amji mã me gàmnãn to me apa" hane.

12 Ne hanea ne Pahpãm jarkwa to ihcakôc catê pê Ixaj xwỳ jõ kàhhôc kam, pê to hũjarẽn to hanea he:

"Quê ha jũ caxuw menquêtti pê Jexê tàmxwỳ tàmxwỳ nõ cato.
Ne cupê mehcahkrit atajê jõ Pahhiti.
Quê ha ihtỳj cupê me hõ Pahhiti na amji mã me to ihhimpej to me ipa" hane.

Pê Pawrô pjê cunea kam, mehcunea mã Pahpãm jarkwa jarẽn to ipa

Epet 3.1-9; 1 Petrô 1.12-13

13 Ne Pahpãm ri pahte me hikaj, mã me pajũcanãr na me pahto, cu me hikaj. Ata kôt imã, cute me amã amji kĩnti me, me acarĩcti jõr na, to prãm, mãr ca nee amji mã ampo cupa nare. Ne hanea ne imã Pahpãm Carõ Pejti carôt kôt me gũcanãr, ne me hikaj xà ata te me amã ipicamẽn to mõr na, me ato prãm.

14 Ỹhỹ me ikjêjê, he me apejti, ne me akrã kreti to atỳj me ajpẽn japackre to me apa na, imã me gahkre pej.

15 Cakrô wa amji mã ijàhkyaj kam, hirãa pê ite me amã ampo itajê na ihhôc, mãr ca me cahyt, ne me to amji japackre. Ne mẽr ampo na wa ite amji mã ijàhkyaj kam me amã ihhôc? Nee mã ampo na nare.

16 He Pahpãm te ito icati, ne mehcahkrit atajê jipôc ri, cute ihcãmter Jeju Crixtô mã ipê cumã ijàpên catê na ixãm. Por pê Pahpãm mã mehcajrẽn catêjê ajco cute amji to me Pahpãm cajpuaw prãmte me cumã ampo gõ, ata jĩkjê na, wa itỳj ite amji to Pahpãm cajpuaw prãmte, hỹrmã mehcahkrit atajê to ipipkjêr to ipa, mãr quê Pahpãm me cumã Carõ Pejti gõ.

17 Ne Jeju Crixtô kam ite amji hônco xà ita kôt ri, imãa Pahpãm mã ijàpên xà cunea impej pit.

18 He xà itea ijàpên xà impejti ita na, amji to ijàmnãn xà caxuw mã, wa apu amji jarẽn to ipa? Hãpà. He Jeju Crixtô te ri ite mehcahkrit te Pahpãm jarkwa kam hapac na itehcajpar, mã cute mempar. Mã cutea, ite me cumã ijũjarẽn xà na iton, ne caxuw imã ite amji jahkre pejti jõr.

19 Ne cute imã Carõ Pejti carôt jõr, mãr wa carôt ata kôt me cumã ampo pihho pejti to, quê me hõmpu, ne me Pahpãm to me amji japackre. Ne ita kam wa ma Krĩpinkrên pĩn, Iririj jõ pjê wỳr imõr xà ata kam, wa itỳj mehcunea mã Jeju Crixtô pê me pahkritxwỳ na harẽn xà impejti atajê cunea na harẽn to mõ.

20 Wa ijõtpê, por nee rỳ jũ ri jũm te me cumã Jeju Crixtô pê me pahpytàr catê na harẽn nare ata

wỳr, wa ikràr. Ne nee wa ramã jũ ri jũm te me cumã harẽn ata wỳr ikràr nare.
21 Ne pê ramã Pahpãm jõ kàhhôc kam Ixaj xwỳ ita to hũjarẽn to hane he:

"He por rỳ jũ caxuw jũm te me cumã Pahpãm kra jarẽn nare atajê,
quê ha ita caxuw me kampa, ne me hõmpu.
Ne por rỳ jũ caxuw cute me Pahpãm kra jarẽn par nare atajê,
quê ha me kampa, ne me hahkre pej" hane.

Pê Pawrô Jeju na mehkwỳ pupun prãmte me hỹrmã ihkràr
Roman 1.8-15

22 He wa tee me awỳr ikràr, ne me apupun to prãm. Mã ma ijàpên xà icahpêrkàr to ipa ita kam, jũ wỳr wa apu amji mã hamã.
23-24 Ne rỳ pêa mã, wa caku jàhtôa kam me awỳr ikràr, ne me apupun to prãm, ne hamre, ramã ita caxuw ite pjê itajê kam ijàpên xà jipêj partu. Cwỳrjapê wa ha ma Cra jõ pjê wỳr imõr xà ita kam, wa ha me anaa mõ, ne me apupun to ramã ite amji kam ijapac. Ne wa ha me awỳr icator xà kam, quê ha ampeaj kam me pamã amji kĩn. Wa ame acahê na imõr xà ata kam, ca ha ampo to me itehcajpa, ite to Cra jõ pjê wỳr imõr xà cahhur krã curan xà ata caxuw.
25 Ne wa ha xa me awỳr imõr xà ita kam, mam Krĩpinkrên kam Jeju na mehkwỳ atajê tehcajpar prãmte, me hỹrmã icato.
26 Ampo na? He Maxeton jõ pjê me, Crec jõ pjê kam Jeju na mehkwỳ pê mehcahkrit atajê te, Krĩpinkrên kam me cupê hamreare atajê tehcajpar prãmte, amjia kôt me imã ihpore to cuprõn, mãr wa curi to icato, ne Jeju na mehkwỳ pê Juta catêjê pê hamreare atajê mã to ajcrà.
27 Me cutea ri me ita to me hajỹr to me amji kam hapac. Na ri ihhêj rũm ramã mehcahkrit itajê te, me cupê Juta catêjê to new, na quê ha ihtỳj me amgõ. Ampo na? He pê mam me cupê Juta catêjê itajê, mehcahkrit atajê wỳr, ihtỳj me Pahpãm jarkwa kujahêc to me ipa. Mã me harkwa kôt Pahpãm wỳr me ipipkjêr, ne mempej mã me hàr, ata jahpan xà na ri, hacpỹa ne cute me cumã ampo itajê kujahêc.
28 Ne ite curi to icator, ne me cumã me hũhkra kam me hõ pore ata cunea to icahkũm jirô pê mã, wa ha Cra jõ pjê wỳr imõr xà ata jõ pry kôt me awỳr mõ.
29 Ne me awỳr icator xà ata kam, quê ha Jeju Crixtô cukwa kam ampeaj kam me pamã ampo pej cunea hàhtô, na ramã imã hahkre pej.
30 Me ikjêjê, cu me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô to amji mã me pahhimpej, ne Carõ Pejti ata kôt ri me pamã ajpẽn kĩn ata kôt, wa me ana ahwỳ, mãr ca icuxà xwỳ kam Pahpãm mã me icajrẽn nare.
31 Ne cumã me icajrẽn to hane he:

— Me ijõ Inxũ Cati, ca ha Juta jõ pjê kam amji mã me ato ihhimpej nare atajê pê Pawrô pytà. Ne hanea ne cute me akwỳ mã ihpore jõr xà ata kam, quê nee ihpore ata to me amji na ampo kên cãmjĩ, ne amehcaca nare, ne quêt ihtỳj me hakrya kam, ihpore ata na me amji capa — hane.

32 Hõ, ca ha Pahpãm mã me icajrẽn to hane, ne quê ha Pahpãm mã ito hajỹr to prãm na, wa ha icator xà ata kam, quê ha me pamã amji kĩn jakryti ne. Ne pahte me ajpẽn pupun xà ata kam, quê ha Pahpãm ajpẽn pyrên me pajakryti na me pahto.

33 Ne imã Pahpãm pê me pamã me pahcarĩcti jõr catê ata te me acahê na ipa rohnỳtti mã na, me ato prãm. Hamre.

16

Pê Pawrô me cumã amji jarẽn kujate

Me Hàpên Xà 18.1-3

1 Ỹhỹ, ita caxuw, wa ha me amã hàpà, ne me amã me pahkjê cahãj pê Pepkwỳj kujate, ne me amã ihkôt harẽ. He cupê Ampohy jõ krĩ kam Jeju na mehkwỳ tehcajpar catêjê nõ.

2 Na ca ha ahna me amji caxàr to hanea, pom quê ate Jeju na me amji caxàr he. Hõhõ, Jeju na mehkwỳ to pahte amji kam me pajapac to hajỹr xà pit. Ramã cute me hàhtôa tehcajpar, ne hanea ne itehcajpar, na ca ha atỳj ampo to mehtehcajpa.

3 Ne hanea ne Prixirakwỳj me Aquira pê mam ajco icahê na Jeju Crixtô mã me apê atajê mã ite me amji jarẽn kujahêc.

4 Ne pê Jeju jàpên xà kam, cute me itehcajpar xà ata kam, cute amji to mehtyc xà jàhtôa jakren. Cwỳrjapê wa me cumã me hũrên ijakryti na amji jarẽ, ne nee wa ite ahte ijakryti na me cumã amji jarẽn nare. Ne hanea ne me cupê Jeju na mehkwỳ pê mehcahkrit atajê te me cumã hakryti na amji jarẽn.

5 Ne wa hanea ne Jeju Crixtô na mehkwỳ te me hũrkwa kam me cuprõn catêjê mã, ite amji jarẽn kujahêc. Ne wa hanea ne ite imã ikwỳ nõ kĩnti pê Epet te Axij jõ pjê kam, cupê mam Jeju to amji mã ihhimpej catê ata mã, ite amji jarẽn kujahêc.

6 Ne hanea ne Marij te ramã me amã hàpên crire nare ata mã, ite amji jarẽn kujahêc.

7 Ne hanea ne Antrôn me Juna pê me ipyràac, ne me cupê Juta catêjê pê mam icahê na me hacjên xà kam mehcuhhê atajê mã, ite me amji jarẽn kujahêc. Ne me cupê Jeju jarkwa na memprar catêjê na, ramã ite me hõmpun pejtu, ne pê mam ramã icumam Jeju to amji mã mehhimpej to me ipa.

8 Ne hanea ne, por me pajõ Pahhiti pê Jeju kam, cupê ijõ ikwỳ nõ pê Amprij ata mã, ite amji jarẽn kujahêc.

9 Ne hanea ne Rupan pê me icahê na Jeju Crixtô mã hàpên catê ata me, me imã ikwỳ nõ kĩnti pê Xaqui mã, ite amji jarẽn kujahêc.

10 Ne wa hanea ne Aperti te mehcunea kam mare mã Jeju Crixtô to amji mã ihhimpej, ne cumã hàpên catia ata me, Arixô me, mehkjêjê mã, ite amji jarẽn kujahêc.

11 Ne wa hanea ne Herotãw pê ipyràac, ne cupê Juta catêjê nõ me, Narqui me, mehkjêjê pê Jeju na mehkwỳ atajê mã, ite amji jarẽn kujahêc.

12 Ne wa hanea ne Tripenkwỳj me, Triponkwỳj pê me pajõ Pahhiti mã hàpên catêjê atajê me, Penxikwỳj pê imã me ijõ ikwỳ nõ cahãj kĩnti te Pahpãm mã hàpên catia ata mã, ite amji jarẽn kujahêc.

13 Ne hanea ne wa Rupo pê me pajõ Pahhiti mã hàpên catê catia ata me, inxi te ihhêj rũm ito ihkraa, ne ito impejti ata mã, ite amji jarẽn kujahêc.

14 Ne hanea ne, wa Axin me, Precon me, Mecurij me, Patropa me, Herma me, me pahkjêjê cunea apu ihkôt me ipa atajê mã, ite amji jarẽn kujahêc.

15 Ne hanea ne wa Piror me, Jurijkwỳj me, Nerew me, ihtõj me, Orimpa me, Jeju na mehkwỳ cunea cahê na ame ipa atajê mã, ite amji jarẽn kujahêc.

16 Ne me amã ajpẽn kĩan kam
me ajpẽn mã me hàpà. Ne ita ri
me cupê Jeju Crixtô na mehkwỳ
cunea te me amã amji jarẽn ku-
jahêc.

Quê ha cute me pahto ipicapôn prãm atajê to amji na me pajuphêa ne
1 Jowãw 3.10; 4.1-6; Epet 5.6-7

17 Me ikjêjê wa ha cormã me
gapackre to incrire ne, ihkàhhôc
ita jicu xà kam. Ỹhỹ, ca ha
ma amji na, cute me Jeju to, ate
amji mã me ahimpej tête me ac-
ahpêrkàr, ne ite me amã ampo to
hahkre atajê tête me girên ne me
ato ipicapôn prãm catêjê to, amji
na me guphêa ne. Ne ampỳa mã
ame cupê me apa.

18 Ampo na? He cute me hajỹr
catêjê, me pajõ Pahhiti pê Crixtô
pê ampỳa mã ame ipa, ne nee
me cumã hàpên nare, ne amji
cajpuaw cute ampo na mehprãmti
xà ton to me ipa. Ne me harkwa
cakôc xà hêj xi xà picre to, cute
me amji jahkre kêatre catêjê mã
mehhêj to me ipa.

19 Ne me ca nare, ca quêt atỳj
me gũcanãar kam Jeju to amji mã
me ahimpej to me apa. Cwỳrjapê
ri me apyrên me ijakry pit. Ne
imã me ate, me ampo pejti ton na
ate amji jahkre pejti na, imã me
ato prãm, ne me apê ampo kên
ton jahkre kêatre na imã me ato
prãm.

Pahpãm kôt me papa xà ita kôt, cu ha Xatanaj tohjê

20 Ne Pahpãm pê me pamã me
pahcarĩcti jõr catê xakat, ne quê
ha me amã me acarĩcti gõ, mãr ca
nee ame pahcurê xwỳn pê Xatanaj
ata cupa nare. Ampo na? He quê
ha me pahcurê xwỳn ata curan
pej to hàhtũm nare to hanea, pom
ca me apar kàhtỳjti to me cagã krã
gã he. Ne imã me pajõ Pahhiti pê
Jeju Crixtô te ihcunea na me ato
impej na to prãm.

Pê Pawrô cahê na mehkwỳ krĩ atajê me cumã amji jarẽn kujate

21 Ne Timot pê icahê na hàpên
catê ita te hanea ne me amã
amji jarẽn kujahêc. Ne hanea ne
Ruxô me, Jaxãw me, Xôpat pê me
ipyràac, ne hanea ne cupê Jeju
na mehkwỳ kam Juta catêjê kwỳa
kwỳ atajê te me amã amji jarẽn
kujahêc.

22 Ne ipê Tertur pê Pawrô kôt
ihkàhhôc ton catê te hanea ne
me amã amji jarẽn kujahêc, Jeju
jarkwa na.

23 Ne wa Cajo jũrkwa kam ikrĩ,
mã hũrkwa kam Jeju na mehkwỳ
me cuprõ atajê te hajỹar, ne me
amã amji jarẽn kujahêc. Ne Eraxô
pê krĩ jõ pahhi mã ihpore jamãr
catê me, Jeju kam me pahkjê pê
Cwatro te me amã amji jarẽn
kujahêc.

24 Ne imã me pajõ Pahhiti pê
Jeju Crixtô te ihcunea na me ato
impejti na me ato prãm. Ỹhỹ, he
ampeaj kam.

Cu ha hõtpê Pahpãm to me pajàmnãn to me papa
Epet 3.20-21; Juta 24-25

25-26 Imã me acunea mã,
Pahpãm jàhcaprĩ mã me pahte-
hcajpar na, me ate me hahkre
pej na, me ato prãm. Ampo na?
Nee mã ampo na nare. He pê rỳ
pêa mã Pahpãm Jeju Crixtô pê me
pahkritxwỳ na, to amji kampa.
Mã rỳ jũ caxuw jũm te, Pahpãm
te Jeju Crixtô to me pahkritxwỳ
na hahkre pej nare, ne me cupê
ipimxur tu. Ne pê ramã rỳ pêa mã
Pahpãm jarkwa na, cute mehhôc
catêjê ita na mehhôc, ne cute
me ahna ihhôc xà ata, pê nee
hirã pê hũjarẽn nare, ne harẽn
xà incwỳrpê harẽ. Ne ita caxuw
Pahpãm tĩr rohnỳtti mã ata te nee
to ipimxur nare, ne hirãa pê to
ipipẽ xà caxuw, ahna harkwa hyr,
mãr quê pjê kam, mehcunea me
hahkre pej, ne amji mã me to

ihhimpej, ne ihkôat me ipa. Ne Jeju pê me pahkritxwỳ ita to, pê wa Pahpãm jarkwa kôt, me amã icakôc. Ne Jeju to ate amji mã me ahimpej xà ita kam, quê ha Pahpãm ihtỳj me atehcajpa, mãr ca jũ caxuw me hicu nare.

27 Ne Jeju Crixtô cukwa kam, quê ha pjê kam mehcunea me Pahpãm pyxit peaj, ne ihkrã krea to ihkrã kre na me hahkre pej, na cu ha me cumã:

— Quêt apyxit peaj ne ampeaj kam akrã kre rohnỳtti mã. Ỹhỹ, he ampeaj kam — hane. Hamre, ijõ kàhhôc ita pit.

CORINTI JÕ KRÎ WỲR
Mam Pawrô Jõ Kàhhôc

Ỹhỹ, pê Pawrô pê Jeju jarkwa na memprar catêjê nõ, ne hanea ne cupê cupẽhkà te ikre cahyr catê, ne hàpên xà ata to pê ajco amji to ajpa. Ne pê Jeju na mehkwỳ jakrã Corinti jõ krĩ kam mehkrĩ atajê wỳr, pom cu me hõ kàhhôc pijakrut cahyt ita kujate. Na pê mam hõ kàhhôc ita japrỳ pê **Corinti Jõ Krĩ Kam Jeju Na Mehkwỳ Jakrã Mehkrĩ Atajê Wỳr, Mam Pawrô Jõ Kàhhôc** (1 Corinti).

Ne mam hõ kàhhôc ita kam cute ampo cunea to me hapackre, mãr quê nee mehkwỳ jirôa pê me cati to me amji kam hapac to me ipa nare. Mãr quê nee amji na, cute me amji kam hapac xà kên tũmti nõ te mehkwỳ cunea pãc, ne amehtũm na hamãr nare. Ne hanea ne, pahte me cuprõn xà kam, me pamã pahte Pahpãm na amji to me pahhimpej xà to hahkre. Ne hanea ne Pahpãm te me pahcunea mã Carõ Pejti jõr na me pamã harẽ.

He nee ite Corinti wỳr Pawrô te hõ kàhhôc pijakrut kujahêc atajê cunea to ipintuw nare, ne ihkwỳ jatujre atajê ri ite to ipintuw.

Pê Pawrô me cumã amji jarẽ
1 Corinti 1.1-13
Me Hàpên Xà 18.1-17

1-2 Hàpà me ikwỳ pê Pahpãm na mehkwỳ, ca Corinti jõ krĩ kam me akrĩ atajê. Ipê Pawrô. Pê Jeju Crixtô pê Pahpãm kra amji mã harkwa na cumã iprar catê na ixãm. Na wa ite me amã ihhôc, ne ihkujahêc. Ne Jeju kam me pahkjê pê Xoten ita icahê na ihkrĩ. Ne Jeju Crixtô cukwa kam ri me apê Pahpãm na mehkwỳ, na ca ajtea mã me, ne ampeaj kam me apej. Pê Pahpãm ihkra kam ate me ajpẽn hônco xà ata kôt, pê me ato amji kwỳ xà na, me ana ahwỳ. Ne ihkàhhôc ita hanea ne, pjê cunea kam me cumã Jeju Crixtô pê me pajõ Pahhiti kam me hapac to me ipa atajê cunea mã wa ite ihhôc. Ne Jeju pê me pajõ Pahhiti, ne hanea ne cupê me hõ Pahhiti, na wa ite ahna me amã ihhôc.

3 Ne wa ijõtpê Pahpãm pê me pajõ Inxũ Cati me, me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô mã, me acajrẽn to hane he:

— Ỹhỹ, ca ha Corinti jõ krĩ kam me akwỳ mehkrĩ atajê caprĩ, ne me caxwỳn caxwãm pê me cumã me acarĩcti gõ, mãr quê nee ame amji mã ampo cupa nare — hane.

Cu ha Jeju cukwa kam, ampo pej cunea cwa
1 Texarõn 5.23-24

4 Pahpãm te Jeju Crixtô cukwa kam hàhcajrẽan kam me ato impej xà ata pyrên, wa ijõtpê hũrên ijakryti na cumã amji jarẽn to ipa.

5 Ne Jeju Crixtô kam ate me ajpẽn hônco xà ita kam ri, me akrã kre te amji jahkre pejti me, Pahpãm jarkwa kôt me gũjarẽn xà impejti to, ihcunea na me gakràj.

6 Ne ate me Jeju te amji kam hapac xà intuw pejti jarẽn xà ita na me amji caxàr, ne ihkôat atỳj me apa.

7 Cwỳrjapê, ca ate me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô te amji jaxàr xà na me hikaj xà ita kam, Pahpãm Carõ Pejti te ihtỳj me amã ampo pejti jõr xà atajê, ne nee me apê hamre nare.

8 Ne Jeju to ate amji mã me ahimpej xà ata kam ame apec cupate ri, ihtỳj me atehcajpar to ipa, mãr ca nee ahna ame apec nare. Mãr quê me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô te amji jaxàr xà ata kam, nee ampo na amji mã me acuhtom nare.

9 Ỹhỹ, cu pahtỳj Pahpãm to amji
mã me pahhimpej xà ata na, amji
mã me to hane. Ne cute hanea
ne ihkra pê Jeju Crixtô kam pahte
me ajpẽn hônco tu xà caxuw,
cute me pahna hàhwỳr, ne nee
cute harkwa ata to ipintuw, ne to
hapac kêt nare.

Pê Corinti jõ krĩ kam Jeju na mehkwỳ picapôn pa
Roman 15.5-6; Epet 4.1-6; Pirip 2.1-4

10-11 Ỹhỹ Jeju kam me ikjêjê, he
Crowkwỳj na mehkwỳ nõ te ri imã
me akwỳ kwỳa cwỳrjapê ate me
garkwa to me ajpẽn mãn na me
garẽn, wa ite me garẽn par. Na
wa ha me pajõ Pahhiti pê Jeju
Crixtô japrỳa na me ana ahwỳ, ca
nee hipêr ame ajpẽn mãn to me
apa nare, ne nee hipêr ajpẽn to
me apicapôn nare. Ne quêt catyt
kam cama me ajpẽn par peaj ne,
ne ajpẽn kam me ahônco, ne ate
amji kam me gapac xà pyxit peaj
kôt me apa.

12 Ampo na? He ca ihhêj ne me
gakrã cunea kam me amji jarẽn to
me hane he:

— Me ipê Pawrô kôt me ipa
catêjê — hane. Ne me gakrã kwỳ
me amji jarẽn to:

— Me ipê Apôr kôt me ipa catêjê
— hane. Ne me gakrã kwỳ me
amji jarẽn to:

— Me ipê Petrô kôt me ipa
catêjê — hane. Ne me gakrã kwỳ
me amji jarẽn to:

— Me ipê Crixtô kôt me ipa
catêjê — hane.

13 Pỳhàpà! Xà ajkĩ Crixtô pi-
capôn? Hãpà! He xà ajkĩ pa
wa me acwỳrjapê pĩ kam ityc?
Hãpà! Xà ajkĩ Jeju japrỳ kaj na
jũm te ijaprỳ na cô kam me anõ
cumrãr? Hãpà! He xà me gõ
pahhi cwỳrjapê ate amji to me ap-
icapôn ita jũ na, nee me apahàm
nare? Ampeaj kam ate amji to me
apicapôn ita na, me gũ na ipahàm.
Na wa ha me awỳ, ca hacpỹa mã
me cuprõ, ne me ajpẽn hônco tu
na me apa.

11

Cu ha catyt kam Jeju to me amji japackre
1 Corinti 11.17-34
Ruc 22.19-20

17 Ne ihnõ, ca cormã ihkaj na
ame to, na wa nee ate me to
impejti na me garẽn nare. He
ca Jeju to ate amji kam me gapac
prãmte, ate amji to me cuprõn xà
ata kam, ajte nee catyt kam ihkôt
me apa nare, ne cama me ajpẽn to
kên to me apa.

18 Ne mam ramã jũm te imã me
garẽn to:

— Corinti jõ krĩ kam Jeju na
mehkwỳ atajê ihtỳj Jeju to amji
kam me hapac prãmte me cuprõ,
ne cama amji to me ajcokjê, ne
ajpẽn cuna mã mehcuhhê — hane.
Wa ite jũm jũjarẽn xà ita kam
ijapac ne amji mã:

— Ampeaj kam mõrmõ cute me
hajỹr — hajỹr.

19 Ne ampo na mõrmõ ca ame
amji to ajcokjê? Mõrmõ me gakrã
kwỳ pê catyt kam me ipa catêjê
na, cute amji to me ipipẽ xà
caxuw, hãn ne me amji to caprã.

20 Ca hãn me pajõ Pahhiti to ate
me amji japackre xà caxuw me
cuprõ, ne me gàpàn xà ata kam,
nee Jejua to ame amji japackre
nare, ne amji too pit mã ame amji
japackre.

21 Ampo na? He ca nee me akwỳ
jikaj nare. Ne me atũm prãm
catêjê me akwỳ jirôa pê me apà,
ne me akwỳ prãm na ame apa. Ne
me akwỳ me ikõa to me ikõ, ne me
ajpã, ne me akwỳ mã kôr cakrô,
nee mehkõm nare.

22 Pỳhàpà! Pom me acunea mã
me gũrkwa ita? Quê me amã
prãm, ca kaam me apà, ne ame
ikõ. Mẽr ampo na mã ca ame
Pahpãm na mehkwỳ caca, ne me

cupê hamreare atajê mã amehpahàm to? He ate me hajỹr xà ita kam, jũ wỳr wa ha me apejti to me amã icakôc. Na wa ha quêt catyt kam me amã me pajõ Pahhiti to amji japackre xà jõ kur to hahkre.

Jeju to pahte me amji japackre xà

23-24 Pê me pajõ Pahhiti, ite me amã ita to hahkre xà to imã hahkre, pê wa ramã me amã to hahkre to hane he. Pê me Jeju kên mã me mẽn xà ata jõ caxware kam, pê pãw py, ne hũrên hakryti na, Hũm mã amji jarẽn jirô pê, ihkryj ne ihkôt me ipa catêjê cunea mã hõr pa. Ne me cumã:

— Pãw ita pê me gahpan xà na cute me ijĩ to kên ata pyràac, na ca ha ita caxuw ate mehkur xà ata kam, atỳj me ito amji japackre — hane.

25 Ne pê me hàpàn jirô pê, hanea ne ihkõm xà ata py, ne to hanea ne me cumã:

— Ampo cacô ita ri, Pahpãm me, me pahte me ajpẽn par xà intuwti na harẽ. Na ri ampo cacô ita pê icaprôa te me acwỳrjapê ipijaxwỳr pyràc, na ca ha ita caxuw ate me ampo cacô to me akõm xà ata kam, ca ha atỳj me ito amji japackre — hane.

26 Mẽr hõhõ, ate Jeju to me amji japackre prãmte, ca ha me pãw ita ku, ne me ampo cacô ita to ikõ. Ne me hàpàn xà me, mehkõm xà ata quê ha mehcunea mã, me pancwỳrjapê me pajõ Pahhiti pê Jeju tyc na harẽn ita na, quê ha ahnaa hacpỹ ne amji jaxà.

27 Cwỳrjapê quê ha jũmjê te, me pajõ Pahhiti to me amji japackre xà jõ to cute me cuprõn ata kur na, mehpahàm nare kam, mehkur ne amehkõm na, quê ha me pajõ Pahhiti te mencwỳrjapê ihtyc xà catia to, ihtyc ata to mencri, ne me to hõkrenõ, ne amehtũm.

28-29 Ỹhỹ, quê ha jũmjê te me hàpàn xà ata kam, nee mencwỳrjapê Jeju tyc xà ata to me amji kam hapac nare kam, cama ame hàpàn, ne amehkõm na, quê ha me taa me amji curê mã me amji mẽ, ne quê ha Pahpãm ihkên mã me cumẽ. Cupate, ca ha xa ate amji kam gapac xà to, ate amji pyràc xà ata to amji kampa, ne ahna amji kôpĩ, jirô pê, ca ha cormã pãw ata krẽ, ne cormã ihkôt ampo cacô ata to ame ikõ.

30 Ca nee ihhêj ne ame ita ton nare cwỳrjapê ri me akwỳ jàhtôa ne me kàj xà, ne me akwỳ jàhtôa ne mehpeacre, ne me akwỳ kwỳ tyc.

31 Nãmri cu ha pahte amji kam me pajapac xà na ampeaj kam me amji kôpĩr na, quê ha nee me Pahpãm me pahcurê mã me pamẽn nare.

32 Ne Pahpãm pê Pahhiti te me pahcurê mã me pamẽn xà ata to me pajapackre, ne to me pahcuhtac, mãr cu nee mehkrã kên te mehkên mã mencjêj xà ata mã, mehkôt me paxàr nare.

33 Na ca ha me ikjêjê, ate me pajõ Pahhiti to me amji japackre xà caxuw me cuprõn na, ca ha xaa me ajpẽn jikaj, ne me cuprõ, ne cormã me apà.

34 Ne quê ampeaj kam me anõ mã prãm, ca ha gũrkwa ri apà, mãr ca nee ate me cuprõn xà ata kam, ate me to amji kam gapac xà kaj na, gàpàn nare. Ca ha ate me to hajỹr na, quê ha ihtỳj Pahpãm me acurê mã me amẽ. Hamre, wa ite me amã ita pit jarẽn, ne ihkwỳ, wa ha xa curi icato, ne cormã me amã harẽ, ca ha me hahkre pej.

12

Pê Pawrô Pahpãm Carõ Pejti to me cumã hahkre

1 Corinti 12.1-31

Roman 12.6-8; 1 Petrô 4.10-11; 1 Jowãw 4.1-2

1 Ỹhỹ Jeju kam me ikjêjê, imã me apê Pahpãm Carõ Pejti te

me amã ampo jõr xà ata jahkre
kêatre na me ato prãm nare.
Na wa ha ita caxuw me amã to
hahkre, ne ihcunea na ihkôt me
amã harẽ.
2 Xà cormã mam me apê
Pahpãm jahkre kêatre ata to mã,
ca ame amji japackre? Por pê
pahpãm cahàc krekà tĩr nare,
kam ampo hamreare ata to me
amji mã ahêj, pê ihtỳj ajco me ato
ihhimpej to ipa, na pê ca ajco atỳj
ihkôt me apa, ata to amji japackre.
3 Ne ita kam nee cute hajỹr nare.
Quêt Pahpãm Carõ Pejti tĩar ata,
ihtỳj me ato ihhimpej to ipa, ne
taa mã ri me pamã Jeju pê me pajõ
Pahhiti na harẽ. Cwỳrjapê quê ha
jũm te harẽn to:
— Jeju ita kêanre — hajỹr na,
quê ha ramã Xatanaj carõ kên ata,
ihcakôc xà ata na to ihhimpej,
quê ha to ihcakôc. Ne nee quê
Pahpãm Carõ Pejti jũm ata jũm to
ihhimpej to hajỹr nare. Ne quê ha
jũm te Jeju jarẽn to:
— Jeju pê Pahhiti — hajỹr na,
quê ha ramã Pahpãm Carõ Pejti
ata to ihhimpej, quê ha harkwa
kôt harẽn to hane. He nee quê
ampo carõ kên ata hũjarẽn xà te
hajỹr na jũm to ihhimpej nare.

Pahpãm Carõ Pejti ajteare mã me pamã cute amji jahkre pej xà gõ

4 He Pahpãm Carõ pyxit peaj
cakrô, ihtỳj me pamã ahpỹanre
na ajteare mã, me pahte amji kam
me pajapac xà te amji jahkre pej
xà atajê jõr to ipa.
5 Me pajõ Pahhiti pyxit peaj
cakrô, cu ahpỹanre na ajteare mã,
cumã me pajàpên xà pihho jàhtôa
to me apê.
6 Ne Pahpãm pyxit peaj cakrô,
mã ahpỹanre na cute me pamã
ajteare mã, me pahte amji kam
me pajapac xà te amji jahkre pej
jõr par, mãr cu ahpỹanre na,
ajteare mã cumã to me apê.
7 Ne Pahpãm te me pahcunea
to impej prãmte ahpỹanre na,
ajteare mã, hirãa pê me pahcunea
mã Carõ Pejti te amji jahkre pej xà
atajê jõr par.
8 Pahpãm Carõ Pejti hãn ne
mehkwỳ mã ahpỹanre na, me
hàpên xà pihho jõr to ipa. Ne taa,
mehkwỳ kwỳ mã, ihcakôc xà te
amji jahkre pej krã kreti jõr to ipa.
Ne taa, mehkwỳ kwỳ mã, ihcakôc
xà to cute me hapackre xà jõr to
ipa.
9 Ne taa, mehkwỳ kwỳ mã, cute
amji mã me Jeju to ihhimpej xà
tỳjti jõr to ipa. Ne taa, mehkwỳ
kwỳ mã cute me hà catêjê caprãr
xà caxuw me cumã carôt jõr to
ipa.
10 Ne taa, mehkwỳ kwỳ mã, cute
amjia kôt me hàpên xà pihhoti
ton xà nare atajê ton xà caxuw
me cumã carôt jõr to ipa. Ne
taa, mehkwỳ kwỳ mã, cute me
Pahpãm jarkwa to mehcakôc xà
caxuw me cumã amji jahkre pej
jõr to ipa. Ne taa, mehkwỳ kwỳ
mã, cute me Pahpãm Carõ te amji
kam hapac xà pejti me, ajteare mã
jũm te amji kam hapac xà kêanre
jahkre pej xà jõr to ipa. Ne taa,
mehkwỳ kwỳ mã, ajteare mã cute
mehcakôc xà pihho to mehcakôc
xà jõr to ipa. Ne taa, mehkwỳ
kwỳ mã, cute mehcakôc xà pihho
to mehcakôc xà ata kôt harẽn to
capô xà jõr to ipa.
11 Ne por Pahpãm Carõ pyxit
peaj ata ri, ampo itajê cunea to.
Ne taa, ahpỹanre na cute me
cumã amji kam hapac xà jõr to
prãmti atajê jõr to ipa.

Jeju na mehkwỳ pê hĩ kam cukrã xà pyràac

Roman 12.3-8; Epet 1.22-23; 4.11-16

12 Me pajĩ pyxit peaj, ne ampeaj
kam, kam me pahcukrã xà jàhtô,
ne me pahcukrã xà ita te amji to
cuprõn, ne amji to me pajĩ pyxit

peaj. Ita jĩkjê na mã, me pajàhtôa
cakrô me papê Jeju na mehkwỳ pê
hĩ kam cukrã xà atajê pyràac.
13 Pê mam me pahkwỳ kwỳ pê
Juta catêjê, ne me pahkwỳ kwỳ
pê krĩxàre cahkrit, ne me pahkwỳ
kwỳ pê amjia kôt amji mã me
hàpên catêjê, ne me pahkwỳ kwỳ
pê cama jũm mã me hàpên catêjê.
Ne ahpỹanre na ajpẽn caxuw ajco
me papa cakrô, pê Pahpãm Carõ
pyxit peaj, ne me pahto cuprõ, ne
me pahto Jeju na mehkwỳ. Ne me
papê Jeju jĩ pyxit peaj ata pyràac.
Ne hanea ne pê Pahpãm Carõ Pejti
me pahcunea mã amji gõ.

Me pahcukrã xà itajê ajpẽn pê ajteare mã cakrô, me pamã ihcunea na prãm

14 Ne me pajĩ pyxit peaj kam,
ahpỹanre na me pahcukrã xà,
hàpên xà caxuw, me pahkam
ihcuhhê. Ne nee mã me pahkam
me pahcukrã xà nõ pyxit nare.
15 Quê ihhêaj to me pajĩ par amji
jarẽn to:
— Nee ipê gũhkra nare, na ri
nee ipê gĩ kam acukrã xà nare —
hajỹr cakrô, quê ha cormã cupê
me pajĩ kam me pahcukrã xà ata
na.
16 Ne quê ihhêaj to me pajapac
amji jarẽn to:
— Ipê gapac ne nee ipê ato nare,
na ri nee ipê gĩ kam acukrã xà
nare — hajỹr cakrô, quê ha ihtỳj
cupê pajĩ kam pahcukrã xà ata na.
17 Ne quê me pajĩ cunea pê me
panto pit, jũ mã cu ha me, ne ame
awpa? Nare quê me pajĩ cunea pê
me pajapac pit, jũ mã cu ha me,
ne me ampo pã?
18 Mẽr hõhõ, pê Pahpãm me
pajĩ kam ahpỹanre na, cute me
pajĩ kam me pahcukrã xà pyxwỳr
prãmti ata na pê kam hũxwỳ.
19 Quê ha me pahkam pahcukrã
xà nõ pyxit na mã, quê ha nee
cupê me pajĩ nare.
20 Ne nee cute hajỹr nare, ne me
pajĩ pyxit peaj kam, ampeaj kam
me pahcukrã xà jàhtô.
21 Cwỳrjapê quê nee me panto
me pajũhkra mã harkwa to:
— Imãa icaxuw akôt hamreare,
nare, nee imã ana ihprãm nare
— hajỹr nare. Nare, quê nee me
pahkrã me pahpar mã harkwa to:
— Nee imã ana ihprãm nare —
hajỹr nare.
22 Ne me pahcukrã xà kwỳ
peacre cakrô, mã ihtỳj cumã
ihkwỳ na ihprãm.
23 Ne nee me pahcukrã xà kwỳ
kwỳ impejti nare cakrô, cu ha
pahtỳj me hamãr to impeaj ne. Ne
me pahcukrã xà kwỳ kwỳ to, nee
jũmjê mã me papipẽ xà nare, ne
to papipẽ na me pahpahàm, na cu
ha ihpro ne ame to papa.
24-25 Ne me pahcukrã xà impejti
kam me pahpahàm nare atajê ri,
nee ihpro xà nare, cu ha pahtỳj põ
pê ame to papa. Ne Pahpãm mã
me pahcukrã xà atajê pyxit peaj,
na quê nee apu ajpẽn japu nare,
ne quêt cumã ihcunea te ajpẽn
jamãr na to prãm. Cwỳrjapê ri
cute me pajĩ kam me pahcukrã xà
itajê cunea pyxwỳr, ne to cuprõn.
Ne ihkwỳ impej nare atajê ri,
Pahpãm te ihkwỳ jirôa pê to impej.
26 Ne quê ha me pahcukrã xà
nõ pyxit ne hà, quê ha ihcahhur
cunea ihkàj xà ata cajpẽ, ne hũ na
ihpeacre ne. Ne quê ha ihnõ pyxit
ne impej mã ihpỳm, quê ha ihkôt
ihcahhur cunea impej mã ihpỳm,
ne hũ na hakry.

Pê Pahpãm, cute mehkwỳ to impej xà caxuw mehkwỳ pyxwỳ

27 Jĩkjê na mã me papê Jeju
Crixtô na mehkwỳ atajê cunea pê
hĩ pyràac, ne ahpỹanre na me
papê cukrã xà.
28 Pê Pahpãm ahpỹanre na cute
mehkwỳ jamãr ne to impej xà

caxuw, mehkwỳ to ôjtô ne me hũxwỳ.
Ne mam cati mã itajê pê ihkra pê Jeju jarkwa na memprar catêjê.
Ne ihcote na itajê pê, Pahpãm jarkwa to cute me cumã mehcakôc catêjê.
Ne ihkôt itajê pê, Jeju te amji kam hapac xà to me cumã hahkre catêjê.
Ne ihkôt itajê pê, Pahpãm carôt kôt cute amjia kôt me hàpên xà pihhoti ton xà nare atajê ton catêjê.
Ne ihkôt itajê pê, Pahpãm carôt kôt cute me hà caprãr catêjê.
Ne ihkôt itajê pê, mehkwỳ tehcajpar catêjê.
Ne mehkôt itajê pê, mehkwỳ to mehhimpej catêjê.
Ne hanea ne mehkwỳ pê mehcakôc xà pihho to mehcakôc catêjê.

29 Xà ajkĩ mehcunea pê Jeju jarkwa na memprar catêjê? Hãpà! Nare mõrmõ, mehcunea pê Pahpãm jarkwa to me hapackre catêjê? Hãpà. Nare, mõrmõ, mehcunea pê Jeju te amji kam hapac xà to me cumã hahkre catêjê? Hãpà. Xà mehcunea Pahpãm carôt kôt amji kôt me hàpên xà pihhoti ton xà nare atajê ton to me ipa? Hãpà.
30 Nare, mehcunea Pahpãm carôt kôt me hà caprãr to me ipa? Nare, xà mehcunea Pahpãm carôt kôt me harkwa pihho to mehcakôc to me ipa? Nare, xà mehcunea mehcakôc xà pihhoti atajê kôt harẽn to me capô to me ipa? Hãpà. He ahpỹanre na cute me hàpên xà ton xà pit.
31 Ne ihtỳj me amã, Pahpãm te mam cati mã me amã me gàpên xà impejti jõr atajê juwahi to prãm. Ne hàpên xà ata pê Pahpãm jarkwa pejti to cute me hapackre xà. Ne ampo itajê cunea jirôa pê cute amji kam hapac xà impej ata, wa ha cormã me amã harẽn to hane he.

13

Me pamã ajpẽn kĩnti xà ata ri ampo cunea jirô pê cati ne impej
1 Corinti 13.1-13
Jowãw 13.31-35; Carati 5.13-15; Coroxo 3.12-14

1 Imã pjê me côjkwa kam mehkrĩ atajê jarkwa cunea to icakôc jahkre pej cakrô,
imã mehcunea kĩn nare ita kam,
quê ha ite me harkwa to icakôc xà ata pê ihhêj rũm wakỳti kràkràc jõkre, ne ihkôt hamreare ne.

2 Wa Pahpãm jarkwa to me hapackre to ipa, ne hanea ne imã ampo cunea jahkre pej, ne hanea ne imã ampo pimxur, ne hahkre kêatre atajê cunea jahkre pej,
ne hanea ne ite Pahpãm to amji mã ihimpej xà ata kôt itỳj jũ kam kẽnti nõ catia to antuw jahkre pej cakrô,
imã mehcunea kĩn nare ita kam ri,
nee Pahpãm mã ipê jũm nare,
ne cupê ampo cunea na ijamreare.
3 Wa ite ijàhcukrêj cunea to ipicràn par, ne hanea ne cama ite, Jeju to amji mã ihimpej cwỳrjapê,
cute me ijĩ tĩar to caxàr na me hamã, mã cute me to caxàr cakrô,
imã mehcunea kĩn nare ita kam,
quê ha imãa ihcunea na ihkôt hamreare ne.

4 Wa ha imã mehcunea kĩn na mã,
wa ha amji mã me to ijàhtũm ryti to ipa.
Ne hanea ne me kam ijàhcajrẽnti to ipa,
ne nee hanea ne me hũ na amji to prãm to ipa nare.

Ne nee hanea ne amji to ijàmnãn to ipa nare. Ne nee amji to icati prãm to ipa nare.
5 Ne nee hanea ne apu amji mã quêt to ipa nare.
Ne nee hanea ne, amji to pit mã apu amji kam ijapac to ipa nare.
Ne nee hanea ne ampo cunea kôt ame kam icryc pyrentu nare.
Ne nee hanea ne jũm te apu ito kên ata to amji japackre nare.
6 Ỹhỹ, wa ha imã me ikwỳ kĩn na mã, wa ha nee cute me ampo kên ton xà ata pyrên ijakry nare.
Ne quêt cute me ampo pej ton xà ata pyrên ijakryti to ipa.
7 Quê ha imã me ikwỳ kĩn na mã, wa ha mentête ijàmtàr to ipa ita na.
Ne wa hanea ne Pahpãm to amji mã ihimpej to ipa ita na.
Ne hanea ne Pahpãm to ite amji mã hajỹr ita kam, itỳj me ikwỳ to amji mã hajỹr to ipa ita na.
Ne wa hanea ne ampo cunea kam, ihcunea na ijũcanãr to ipa ita na.

8 Ne me pamã me pahkwỳ kĩnti xà ita, jũ caxuw me papê hamre xà nare.
Ne ihkĩnte, cu ha pahtỳj jũ caxuw Pahpãm jarkwa to pahte me hapackre xà ita to me tojnõ.
Ne hanea ne, cu ha pahtỳj jũ caxuw me pahcakôc xà pi-hho to me pahcakôc to me tojnõ.
Ne pahte me ampo jahkre pej atajê, cu ha pahtỳj me to pajapac kêt partu.
9-10 Ỹhỹ, cu ha mam me pahnõ ampo jĩkjê crire ne cupy, ata to ma amji jamãr to papa,
ne jũ caxuw ihcunea na cupy, ne ihkôt ihcunea na ita to pit mã amji kam me pajapac to me papa,
ne nee hipêr hĩkjê incrire ata to me amji japackre nare.
Jĩkjê na mã, amcro itajêa kam me pamã ampo cunea jĩkjê kryjre ne hahkre pej.
Ne hanea ne Pahpãm jarkwa to me hapackre xà jĩkjê incrire to, cu ame hapackre to me papa.
Ne cu ha jũ caxuw ampo itajê cunea jahkre pej.

11 Ne pê wa cormã ipê ahkrare ria mã, itỳj ahkrare cakôc xà ata to icakôc,
ne ahkrare te amji mã to ihhimpej xà ata to amji mã ihimpej.
Ne ikà, ne ite ahkrare te amji kam hapac xà atajê cunea rer, ne hicu.
Jĩkjê na mã, cu amcro itajêa kam, me papê ahkrare pyràac, pjê ita kam.
Ne jũ caxuw Pahpãm wỳr me pajàpir xà ata pê ramã me pahkà pyràac,
na cu ha nee hipêr pjê kam ampo itajê to me amji japackre prãm nare.
12 Ne cu ha hanea ne irĩt xà nõ wejti cakênti kam,
te ame amji pupun pej prãm,
ita jĩkjê na mã, cormã nee me pahte me Pahpãm pupun pej nare cakrô,
cu ha pahtỳj jũ caxuw Pahpãm kuc ri me hõmpu,
ne me ajpẽn pupu.
Ne cormã ita kam, me pamã Pahpãm jahkre pej crire, ne cu ha pahtỳj jũ caxuw ihcunea na me Pahpãm jahkre pej to hanea,
pom quê ihcunea na cumã me pajahkre pej he.

13 Ne cu cormã me Pahpãm jikaj ita kam,
cu ha pahtỳj amji mã me to pah-himpej to me papa rohnỳtti mã.

Ne hanea ne pahte amji mã me to hajỹr ita kam,
cu ha pahtỳj me hikaj to me papa rohnỳtti mã.
Ne hanea ne me pamã mehcunea kĩn rohnỳtti mã.
Ne pahte amji mã me pahkwỳ kĩn ita ri,
quêt ihkwỳ itajê jirôa pê cati ne impej.

15

Hacpỹa mã Jeju Crixtô tĩr xà to me hapackre xà
1 Corinti 15.1-58
Me Hàpên Xà 2.24-36

1 Ỹhỹ Jeju kam me ikjêjê itajê, wa ha mam ite me amã Jeju pê me pahpytàr catê jarẽn ata to, ate me amji japackre prãmte, wa ha hipêr me amã harẽn to capô. Pê wa me amã harẽ, pê ca ahna me amji capa, ne atỳj Jeju to amji mã me ahimpej kam me to acrà tu.
2 Ne pê wa me amã harẽn pejti to harẽ, pê ca amji mã me to hajỹr xà ata kôt ri, Jeju te me apytàr. Na ca ha ite me amã harẽn ita to amji mã me hajỹr tỳaj kam me to acrà tu ne. Nãmri ca ha ate amji mã me to hajỹr xà ita jicu na, ca ha Jeju to ate amji mã me ahimpej xà ata kôt hamreare ne.
3-4 Pê wa Jeju na ijũpar xà ata ri ihkwỳ jirôa pê cati ne impejti, ata pê wa me amã harẽn to hane he:

"Pê Jeju Crixtô me pahkên cwỳrjapê ty,
pê me harêt,
pê ahna amcro incrê jirô pê,
hacpỹa mã ihtĩr" hane.

Ne pê ramã Pahpãm jarkwa na ihkàhhôc kam ahna mehhôc ata na ri cute hajỹr.
5 Ne hacpỹa mã ihtĩr jirô pê, pê Petrô mã amji to ajpẽ. Ne hanea ne hapu na, ihkôt me ipa catêjê te tôxi atajê mã amji to ajpẽ.
6 Jirô pê mã pê, Jeju kam me pahkjêjê jàhtô te quĩjẽnta jirôa pê me cumã amji to ajpẽ. Ne pê me hõmpu atajê kwỳ ramã amehtyc, ne cormã me hàhtôa ne mehtĩar na ame ipa.
7 Jirô pê mã, pê hanea ne Tijac mã amji to ajpẽ, ne ihkôt harkwa na memprar catêjê cunea mã amji to ajpẽ.
8 Ne me hicu xàa kam hanea ne cute imã amji to ipipẽ, ne hapua na ite hõmpun xà ita pê ihhêj rũm, ahkrare te ihpỳpỳm xà kaj na ihpỳpỳm ata pyràac.
9 Wa hapu na icator ita kam, wa mam Jeju jarkwa na memprar catêjê atajê cunea japyre mã, ne icrire. Ne imãa ipê Jeju jarkwa na imprar catêjê nõ caxuw ipej nare. Ampo na? He pê wa ajco ite Pahpãm na mehkwỳ to kêanre to prãm to, ajco itỳj me hahêr to ipa.
10 Cakrô mã nee ite Pahpãm to kên ita jahpan xà na, cute icaca nare, ne ihtỳj quêt cute, ite cumã harkwa na iprar catê na amji mã icapi, ne Pahpãm te ito impej xà ita kôt hamre nare, na wa itỳj cumã ijàpên to ipa. Ne Pahpãm te, ite cumã ijàpên xà na itehcajpar xà ita kam, wa harkwa na cumã memprar catêjê cunea jirôa pê cumã ijàpên to catia to ipa.
11 Wa ha ite mãn me amã Jeju jarẽn na, nare, me cute mãn me amã harẽn na, quê ha nee ahna jũ mãn nare. Ampo na? He me ijũjarẽn xà itajê pipẽn pit. Ne ate ahna me ipar xà atajê to, ca atỳj amji mã me hajỹr to me apa.

Hacpỹa mã me pahcunea tĩr xà to me hapackre xà

12 Wa hirãa pê me amã hacpỹa mã Jeju Crixtô tĩr na harẽn to me ipa ita kam, jũ mã ca ha ajte me anõ amji mã mehtyc jarẽn to:
— Nee hacpỹ mã mehtyc tĩr xà nare — hane.

13 Quê ampeaj kam cute hajỹr
na, quê nee hanea ne hacpỹ mã
Jeju Crixtô tĩr xà hamreare.
14 Ne nee hacpỹa mã Jeju Crixtô
tĩr nare ita kam, quê ha ite me
amã ita na harẽn xà ita kôt ham-
reare ne, ne hanea ne ate amji mã
me to hajỹr xà ita kôt hamreare
ne.
15 Ne cormã ihnõ te hajỹar he.
Quê nee hacpỹa mã mehtyc tĩr
xà nare na mã, quê nee Pahpãm
hacpỹa mã Jeju Crixtô to ihtĩr nare
ita kam, wa cama ite me amã
Pahpãm te Jeju to ihtĩr jarẽn xà
ita to ame amã ihêj. Ne hacpỹa
mã ihtĩr ita kam, jũ mã wa me, ne
ame amã ihêj?
16-17 Quê ha hacpỹa mã mehtyc
tĩr xà hamreare na mã, quê ha nee
hanea ne Jeju hacpỹ mã ihtĩr nare.
Ne quê nee Jeju Crixtô hacpỹa mã
ihtĩr nare na mã, quê ha hanea ne
ate amji mã me to ahimpej xà ata
kôt hamreare ne, na ca ha cormã
me akên mã me axà, ne kam me
apictor xà itajêa kam ame apa.
18 Ne me pahkwỳ te Jeju Crixtô
to amji mã mehhimpeaj kam ame-
htyc atajê, quê ha ihtỳj hanea ne
Pahpãm kaj na me acto.
19 Ne quê ha Jeju Crixtô pjê ita
kam pit mã me pajamã, ne nee me
pahtyc xà jirô pê, pahte me amji
pupun xà kêanre atajê jahpan xà
na, me pamã ampo jõr nare na
mã, cu ha nee ame amji mã hamãr
nare, ne mehcunea jirôa pê me
pahkên mã me axà.

Cu ha me pahcunea, Jeju cukwa kam, hacpỹa mã me pahtĩr

Me Hàpên Xà 26.23; Ipipẽ Xà 20.1-15

20 Ne nee cute hajỹr nare ita
kam, quêt ampeaj kam mam ihtĩr
cakônĩ to hacpỹa mã ihtĩr, ata na
quê ha hanea ne, ihkôat hacpỹa
mã mehtyc atajê pê hũràc peaj, ne
mehcunea hacpỹa mã mehtĩr.
21-22 Ne pê hũmre pyxit peaj pê
me panquêtti pê Atãw to kên ata
cukwa kam ri, me pahcunea tyc
xà. Jĩkjê na mã, hũmre pyxit peaj
pê Jeju Crixtô ata cukwa kam, cu
ha quêt me pahcunea hacpỹ mã
me pahtĩr.
23 Quê ha mam hacpỹa mã Jeju
Crixtô ihtĩr, ne ihkôt quê ha hacpỹ
ne côjkwa pĩn amji jaxà ne wrỳ,
me ajkaam, quê ha me cupê me
hõ tekjê catêjê atajê hacpỹa mã
mehtĩr.
24 Ne curia quê ha ampo cunea
jicu xà kam ahtwỳ. Quê ha
Jeju Crixtô, Hũm curê xwỳn pê
Xatanaj na mehkwỳ jõ pahhi
catêjê carôt tỳjti atajê, cunea to-
hjê. Mãr quê nee hipêr pjê kam
mehkrĩ catêjê to ihhimpej nare, ne
quêt cute Hũm kam hapac na me
to, quê ha me kampa.
25 Ne quê ha Jeju Crixtô me
to ihhimpej to ipa ita kam, quê
ha ahnaa Hũm curê xwỳn catêjê
cunea ihkra par krac ri me nõr na
me to, quê ha me nõ. Quê ha cute
me tohjê na me hahkre pej xà na,
me hipy ihpar xãm.
26 Ne quê ha me pahtyc xà pê me
pahcurê xwỳn ata, quê ha hapua
na hicu xàa kam me to hamre.
27 Pê Tawi xwỳ Pahpãm jarkwa
kôt hõ kàhhôc kam ihhôc to:

"Ỹhỹ, Inxũ Cati,
ate ampo cunea to me ihimpej xà
na me ixãm,
ne ate ampo cunea ton itajê to me
ihimpej,
ne hirô pê me icuhhê na me iton"
hane.

Ne Pahpãm te ihkra curê xwỳn
catêjê cunea to ihhimpej prãm to,
cumã to ihcakôc to hajỹr. Ne nee
ihkra te Hũm Cati to ihhimpej xà
na cute to cumã ihcakôc to hajỹr
nare.
28 Ne quê ha xa Pahpãm, ihkra
pê Jeju krac ri mehcunea xàr na
me to, ne cute me to ihhimpej na
me to, jirô pê quê ha ihkra Hũm

krac ri axà, mãr quê Hũm ihcunea
to ihhimpej.

29 Ne wa ha hipêr me amã
hacpỹa mã mehtyc tĩr xà kôt
harẽn kam to icrà tu ne. Ihhêj
ne ramã jũmjê te mehtyc catêjê
mã, cô kam me amji cumrãr. Ne
ampo caxuw mã cute me hajỹr?
Pom quê ha xwahna nee hacpỹ
mã mehtyc mehtĩr nare ita?
30 Quê ha nee hacpỹa mã mehtĩr
xà nare na mã, wa ha nee ampo
kên te ito kên xà itajê cunea mã
icjêj to ipa prãm nare.
31 Pỳhàpà, me ikjêjê! He wa
amcro cunea kam ityc xà na pire
mã ipa, cu me pajõ Pahhiti pê Jeju
Crixtô kam me pahhônco xà ita
kam, wa me apyrên ijakryte, me
amã amji jarẽn to hane.
32 Wa ita ri Epet jõ krĩ kam me
icurê xwỳn catêjê me, me ijarkwa
to kypê me ajpẽn cujtên nare. Mã
me cupê ampo jàprêhti ata pyràc,
ne cute me ikam ihtẽm, ne ajmãr
me icuran. Ne hacpỹa mã mehtyc
tĩr xà nare ita kam, mẽr ampo na
mã wa ajte ampo kên itajê cunea
mã icjêj to ipa? Ne quê nee hacpỹ
mã mehtyc tĩr xà nare na mã, cu
ha pajapacta ne mehkrã kên te me
amji jarẽn xà kôt me amji kampa,
ne me amji mã:

— Apẽ na ame pahtyc xà ita
kam, hacme, ne ame ampo to ikõ,
ne ame apà, ne cormã ita kam
ame amji kĩn cri — hane.

33 Co he! Me guphêa ne, mãr
quê nee jũm me amã ihhêj nare!
Ampo na? He cu ha mehkrã kên
kôt me papa, ne me pahna ahtũm
nare, quê ha hanea ne me pahkrã
kêanre ne.
34 He nee me akwỳ kwỳ mã
Pahpãm carôt jahkre pej nare ita
kam, xà nee ahna amji jũ na me
apahàm nare? Na ca ha ate amji
kam me gapac xà kên kôt me apa
xà atajê jicu, ne hacpỹa mã hipêr
catyt kam ate amji kam me gapac
xà impejti kam me apa.

*Hacpỹa mã me pahtĩr jirô pê me
pajĩ tuw kôt harẽn xà*
*Ruc 20.34-36; Roman 8.10-11;
Pirip 3.20-21*

35 Ca ihhêaj to me akwỳ kwỳ
mehtyc te hacpỹa mã mehtĩr na
me ajpẽn cukij to:

— Quê ha jũm ty, ne ramã hĩ
ihcacu, jũ mã quê ha Pahpãm
ramã hĩ jamre ata to, ne hacpỹa
mã to ihtĩr? Ne hĩ jũ to quê ha
hacpỹa mã cumã ihtĩr, quê ha apu
to ipa? — hane.

36 Pỳhàpà! He apê amji jahkre
kêatre! Pom ca ha ampo hy kre,
quê ha xa ty, jirô pê cormã kam
huprãj cato ita?
37 Ne ca ha arỳjhy kre, nare,
ampo hy kre, ne ihhy pit kre, ne
nee ihcahkôa na ihkre nare.
38 Ne Pahpãm te, ihtỳj ahpỹanre
na ampo hy kre ata kam ihcahkô
na, cute ton to amji mã ihprãmti
xà ata na to. Mẽr hõhõ, pom ca ha
ihhy pit kre, quê ha kam ihcakô
cato ata, nee ihhy ata me ipipẽn
nare, ne ajteare mã, ne hirôa pê
impej. Hõhõ, ita jĩkjê na, quê ha
jũm ty, quê ha me hĩ jarêt, quê
ha hacpỹa mã ihtĩr, ne hĩ to cato
ata, quê ha ajteare mã, ne mam
ita jirôa pê impej.

39 Ne pom ampo cunea tĩr itajê
jĩ, ajpẽn pê ajteare mã. He ajteare
mã me pajĩ, ne ajteare mã pryre
jĩ, ne ajteare mã pryjara jĩ, ne
ajteare mã tep jĩ.

40 Ne côjkwa kam, ajteare mã
me hĩ na me ipa. Ne pjê kam cute
hajỹar ne ajteare mã me hĩ na me
ipa. Ne pjê kam ampo pejti itajê,
me côjkwa kam ampo pej itajê,
ajwar impej cakrô, nee impej na
ajpẽn na ipimràc nare.

41 Ne ajteare mã pyt jàhcujro
impejti ata, ne ajteare mã putwrỳ
jàhcujro impejti ata, ne ajteare

mã ahpỹanre na caxêre jàhcujro impejti atajê.
42 Jĩkjê na mã Pahpãm te hacpỹa mã mehtyc to ihtĩr xà ata te hajỹar he. Ne cute mehtyc jarêt xà ata kam, quê ha ramã hĩ hamre to mõ. Ne hacpỹa mã ihtĩr xà ata kam, quê ha quêt hĩ ata ajteare mã, ne nee jũ caxuw hamre nare.
43 Ne quê ha mehtyc jarêt xà ata kam, quê ha ramã ihkên ne ihpeacre, na quê ha nee hipêr jũm ahna prãm nare. Ne hacpỹa mã ihtĩr xà ata, quê ha quêt impeaj to impej, ne ihtỳj.
44 Ne cute me harêt xà ata kam, quê ha me hĩ pit jarêt. Ne hacpỹa mã ihtĩr xà ata kam, quê ha quêt Pahpãm Carõ Pejti kôt hĩ tuw to ihtĩr ata to ipa. Ne pjê ita kam, me pajĩ itajê pê pjê tekjê atajê to pit mã me papa. Ne hacpỹa mã me pahtĩr jirô pê, cu ha côjkwa kam, Pahpãm Carõ Pejti kôt me pajĩ pê côjkwa tekjê atajê to ame papa.
45 Pê Mojxe xwỳ jõ kàhhôc kam, ramã Pahpãm jarkwa kôt mam Atãw cator ata jarẽn to hane he:

"Pahpãm te pjê te mehĩ pê Atãw ton, ne hĩ jakre jakôr, mã hĩa na cute amji ton" hane.

Ne côjkwa pĩn Atãw nõa pê Jeju cator ata ri quêt ajteare mã, ne ihtỳj Carõa kôt me pahto ihtĩr.
46-47 Pê mam Atãw ata pê pjêa tekjê, na pê Pahpãm pjêa to, to. Ne quêt hapu na Atãw nõa pê Jeju pê côjkwa tekjê ata, côjkwa pĩn Pahpãm Carõa kôt wrỳ, ata ri mam ita jirôa pê impej, ne cati.
48 Ne pjê kam mam Atãw te amji kam hapac xà kôt me ipa catêjê atajê pê ri, pjê tekjê, ne me cupê hũràac. Ne quêt hapu na côjkwa pĩn Atãw nõ pê Jeju te amji kam hapac xà kôt me ipa catêjê atajê pê ri, côjkwa tekjê, ne me cupê hũràac. Cwỳrjapê quê ha me hĩ pê Jeju hacpỹa mã ihtĩr ata jĩa pyràc.
49 Ne pjê te mam me panquêtti Atãw jĩ ata japua na ri, me pajĩ ita pê hĩa pyràc, na cu cormã ame to papa. Ita jĩkjê na, cu ha ame pahtyc jirô pê hacpỹa mã ame pahtĩr, ne me pajĩ pê côjkwa pĩn Jeju jĩa pyràc, na cu ha pahtỳj jũ caxuw ame to papa.

Côjkwa kam me pahkrĩ xà caxuw me pamã me pajĩ tuw na prãm
1 Texarõn 4.13-18

50 Ỹhỹ, Jeju kam me ikjêjê, jũ wỳr quê pjê kam me pajĩ kam caprô ramã ihcacu to mõ itajê, côjkwa wỳr Pahpãm himpej xà wỳr api. Ne jũ wỳr quê me pajĩ itajê ihtĩar na ipa rohnỳtti mã.
51 Cormã nee ate me ampo jahkre pej nare ata jarẽn na, me ikampa. He cu ha nee me pahcunea me pahtyc nare cakrô, cu ha pahtỳj caxuw ame pajĩ to antuw to hane he.
52 Quê ha côjkwa pĩn hõhhi cakôr jicu xà ata jõkre kampa, me ajkaam, hũjarêan kam, cyt ne, me amji to antuw pyrentu. Ỹhỹ, ampeaj kam, quê ha mehtyc hacpỹ mã mehtĩr me ajkaam, cu ha me pahcunea nee jũ caxuw me pajĩ tyc xà nare ata wỳr me amji to antuw, mehtyc ne hacpỹa mã mehtĩr atajê mea mã.
53 Ne me pajĩ ty, ne ihcacu xà wỳr pra itajê, ihtỳj cute amji to ipintuw xà pit, mãr quê nee jũ caxuw hipêr ihtyc nare. Nãmri quê ha nee cute amji to ipintuw nare na, quê ha nee Pahpãm cahê na ihkrĩ nare.
54-55 Pê ramã Pahpãm jarkwa to mehcakôc catêjê pê Ixaj xwỳ me, Hôxêj xwỳ, harkwa kôt hõ kàhhôc kam hacpỹa mã me pahto pahtĩr, ne amji to me papintuw xà na ajwar mehhôc to:

“Me pahte me pahtyc xà pê me
pahcurê xwỳn tohjê,
ne me to hamre partu.
He me pahtyc xà pê pacti pêrhy
xà, ne ihtỳj me pahcãmxê.
Ne hacpỹa mã me pahtĩr xà ata pê
pacti curan xà pyràac.
Na cu me pahtĩr rohnỳtti mã xà
ita kam,
nee hipêr jũ caxuw me pamã me
pahtyc xà cupa nare” hane.

56 Cu ha Mojxe xwỳ jõ kàhhôc
kam Pahpãm jarkwa jirô pê me
pahpỳm xà ata pê pahte me
Pahpãm to kên, cwỳrjapê ri ihtỳj
me pahtyc xà.
57 Ne jũm kôt mã pahte me
pahtyc xà ita tohjê? He nee mã
jũm kôt nare, me pajõ Pahhiti pê
Jeju Crixtô kôt, cu pahte me tohjê.
Na cu ha Hũm pê Pahpãm te me
pamã ihkra pê Jeju kujahêc ata
pyrên me pajakryti na cumã me
amji jarẽ.
58 Ỹhỹ, imã me ikjêjê kĩnti itajê,
he ampo itajê cunea cwỳrjapê, ca
ha atỳj me pajõ Pahhiti to amji
mã me ahimpej kam me to acrà tu
ne, ne nee jũ caxuw kam me apec
nare. Ca me pajõ Pahhiti mã apê
ita kam, quê ha nee me gàpên xà
ita kôt apê hamre nare na, ramã
me amã hahkre pej. Cwỳrjapê ca
ha atỳj cumã gàpên xà ita to pit
mã hupkre cahkô to me apa.

CORINTI JÕ KRÎ WỲR

Hapu Na Pawrô Jõ Kàhhôc

Ỹhỹ, pê Pawrô pê Jeju jarkwa na memprar catêjê nõ. Ne pê Jeju na mehkwỳ jakrã Corinti jõ krĩ kam mehkrĩ atajê wỳr, pom cu me hõ kàhhôc cahyt ita kujate. Na pê hapu na hõ kàhhôc ita japrỳ pê **Corinti Jõ Krĩ Kam Jeju Na Mehkwỳ Jakrã Mehkrĩ Atajê Wỳr, Hapu Na Pawrô Jõ Kàhhôc** (2 Corinti).

Ne hõ kàhhôc itajê kam, cute ampo cunea to me hapackre, mãr quê nee me cumã mehtyc xà cupa to me ipa nare. Ne hanea ne cute me pamã me pajĩ tuw jarẽn.

He nee ite Corinti wỳr Pawrô te hõ kàhhôc kujahêc atajê cunea to ipintuw nare, ne ihkwỳ jatujre atajê ri ite to ipintuw.

4

Pê Pawrô Pahpãm mã hàpên na amji kôt harẽ

2 Corinti 4.1-18

Me Hàpên Xà 19.23-40; Roman 1.11-12

1 Pê Pahpãm hàhcaprĩa kam, me ipê harkwa na me iprar catêjê na me ipyxwỳ ita kam, wa ha nee intête me amji hi kwĩn, ne ame ipec, ne me cumã ijàpên jicu nare.

2 Ne wa quêt ampo kên pimxur cunea kam me pahpahàmti atajê cunea, wa ma ame ton caca, ne nee ame cumã me ihêj to me ipa nare. Ne nee wa Pahpãm te harẽn xà kaj na me amã ihcupan xà nõ jarẽn to me ipa nare. Ne wa quêt catyt kam me amã hirãa pê Pahpãm jarkwa jarẽn xà to capô to me ipa. Ne wa Pahpãm kam mare mã, me cumã harkwa jarẽn to me ipa, mãr quê mehcunea, wa nee ame ihêj xi nare na, me ijahkre pej.

3 Nãmri quê ha jũm te nee ite me ijũjarẽn xà ita par jahkre pej nare na, quê ha nee incwỳrjapê amji mã me icuhtom nare. Ne ampo na mã nee me kam hapac jahkre pej nare? Jũ wỳr quê ramã me ipictor to me mõ ita kam me kam hapac pej.

4 Ne quê jũm ato caxwỳ, ca ha nee arĩt nare. Ita jĩkjê na mã Xatanaj pê pjê ita kam, cute amji kam me hapac xà kên jõ pahhi ita te, me cupê cute amji kam me hapac xà to kên, mãr quê nee Jeju Crixtô pê Pahpãm kra pê ampo kên catia pê me hũtàr catê ata na me hahkre pej nare. Jeju pê Hũam pyràc, na quê ha nee Pahpãm to amji mã mehhimpej nare ita kam, quê ha nee Jeju Crixtô kôt me Pahpãm jahkre pej nare.

5 Ne nee wa me pa, amji to me amã me icakôc nare, ne quêt Jeju Crixtô pê me pajõ Pahhiti to, wa me amã me ijũjarẽn to me ipa. Ne Jeju cwỳrjapê ri me ipê me amã me ijàpên catêjê pit. Cwỳrjapê wa ame amã me amji jarẽn to me ipa.

6 Ne pê Pahpãm pjê ton xà ata kam, awcapàtkô cunea to hamre prãmte, harẽn to: “Amcro” hane. Hamre pê amcro pyrentu, pahte me ampo cunea pupun, ne me hahkre pej xà caxuw ahcujro pyrentu. Ita jĩkjê na mã, ihhêj ne Pahpãm te me pamã pahte amji kam me pajapac xà cujro, cu ihkôt me ampo cunea kampa, ne me hahkre pej. Ne Jeju Crixtô tea ri me pamã Pahpãm to ipipẽ, na cu ha ihkôat me Pahpãm carôt jàhcujro jahkre pej.

Põ rũm me pajĩ peacre cakrô, mã kam Pahpãm Carõ Pejti carôt tỳj ihkrĩ

7 Ne pjê te pot na kyre pê hĩ jàhwỳr, ne ihcacure, ne ihkre kam, ampo pejti na hĩ jàhwỳrti

te hipu, ita na mã me ite. Ne
me ijĩ peacre, ne ihcacure cakrô,
mã ihtỳj me amã ampo pej pit
jarẽn to ipa. Na quê ha mehcunea,
ite Pahpãm jarkwa kôt mehcunea
mã harẽn xà pejti jarẽn ita na
me ipupu. Ne Pahpãm te ri imã
caxuw ampo cunea jirô pê carôt
tỳjti ita jõr na me hahkre pej.

8-9 Wa ampo cunea kam me amji
pupun to kêanre cakrô,
mã nee cute me itohjê nare.
Ne ampo kwỳ kam amji jahkre
kêatre cakrô,
wa nee amjia kôt ite me hicu nare.
Ne me icurê xwỳn ame icapôr
cakrô,
mã nee Pahpãm te me imã hikran
nare.
Ne hãn ne ihtỳj me ito kên cakrô,
wa nee me ijamre nare.

10-11 Ne Jeju te me pancwỳrjapê
mehcuran xà mã amji jõr, mã cute
mehcuran. Jĩkjê na, wa itỳj me
amã Jeju te amji kam hapac xà
pejti jarẽn xà mã amji jõr to ipa.
Ne ite me amã harẽn xà ata kôt, ca
ha me atĩr rohnỳtti mã na me apa
xà ata, ihtỳj mehcunea mã Jeju
te hacpỹa mã ihtĩr na harẽn. Ne
wa Jeju cwỳrjapê amji to me ikên
cunea japên to me ipa.
12 Ne ite amji to me ikên japên to
me ipa xà ita kôt, ca ha me atĩr
rohnỳtti mã na me apa.
13 Pê pahhi xwỳ pê Tawi ata, ita
na Pahpãm jarkwa kôt hõ kàhhôc
kam ihhôc to hane he:

“Imãa, Pahpãm jũjarẽn xà ita pê
nee ihhêj xi nare,
na wa itỳj amji mã to ihimpej,
ne me amã harẽn to me ipa” hane.

Na wa itỳj cuxà Pahpãm to amji
mã me ihimpej to me ipa, ne itỳj
cuxà me amã Pahpãm jũjarẽn xà
jarẽn to me ipa.

14 Ne ampo na mã wa Pahpãm
to amji mã me ihimpej? Wa ite,
cute hacpỹa mã me pajõ Pahhiti
pê Jeju to ihtĩr na me hahkre pej,
na quê ha ihtỳj cuxà me ito itĩr, ne
hanea ne me ato me atĩr. Na cu
ha pahtỳj jũ caxuw me pahcunea
cuxà hỹrmã me api, ne cahê na
ame papa rohnỳtti mã.
15 Ne me acwỳrjapêa ri, ite me
amji pupun xà kêanre itajê jàhtôa
to hàhtô. Ne me imã pjê cunea
kam, me hàhtôa ne Pahpãm wỳr
me ipipkjêr na me to prãm, mãr
quê Pahpãm mehcunea caprĩ, ne
mehkên pê me hũtà. Mãr quê me
hàhtôa to me hàhtô, ne Pahpãm
te ampo kên pê me hũtàr pyrên
me hakry na, cumã me amji jarẽn
catia to me ipa.

*Cu ha pahtỳj Pahpãm to amji
mã me pahhimpej kam me to pan-
crà*

16 Ne amcro cunea kam, me
pahkà amji to hamre to mõr
cakrô, mã me pahcaxwãm pê
pahte amji kam me pajapac xà
ihtỳj amji to intuw to mõ. Na cu
ha nee Pahpãm mã me pajàpên
tête me amji hi kwĩn, ne me hicu
nare.
17 Ne pahte amji pupun xà to
kêanre kênre, kên pejti te cyt ne
imprar atajê jahpan xà na, quê ha
Pahpãm amji cahê na me papa na
me pahto, ne ampo kên ita jirôa
pê me pahto impej catia to cati to
ihcuhhê rohnỳtti mã.
18 Ne por cu pjê kam me panto
to me ampo pupu atajê, quê
ha ihtỳj jũ caxuw hamre. Ne
quêt côjkwa kam pahte me ampo
pupun nare atajê, quê ha hàhhuc
rohnỳtti mã. Cwỳrjapê cu ha nee
ita ri, pjê kam, pahte me ampo
pupun itajê to ame pajàptõ nare.
Ne quêt côjkwa kam, cormã nee
pahte me hõmpun nare atajê to,
cu ha pahtỳj me amji japackre to
me papa.

5

Nee pahte me pajĩ tuw pupun nare cakrô, ramã to me pajapac xà
2 Corinti 5.1-21
2 Petrô 1.13-14

1 Quê ha jũm ikre pejti catia nõ ton xwỳjrea na, ramã amji mã ikre cahàc nõ xãm ne kam ihkrĩ. Ne cute ramã ikre catia ata jipêj jirô pê, quê ha ikre cahàc ata hu, ne ma cute intuw jipêj ata mã axà, ne kam ihkrĩ. Jĩkjê na mã me pajĩ pê me pahcaxwỳn carõ krekà te hajỹar. Ne ramã pahte me Pahpãm te côjkwa kam me pahcaxwỳn carõ mã, hĩ tuw jipêj na me hahkre pej. Ne quê ha jũ caxuw me pajĩ pê ikre cahàc pyràcti ita ty, quê ha caxwỳn carõ ata ihtỳj côjkwa kam me pajĩ tuw pê ikre cati pyràcti ata kam ihkrĩ. Ne Pahpãam te ri me pamã me pajĩ tuw pê ikre pejti pyràcti ata ton, na quê ha nee jũ caxuw hamre nare.

2-3 Ne pom quê ha jũm ikre cahàc pê ihkrĩ xà kêanre kam ihkrĩ, ne ihtỳj ikre pejti ata mã hàr ne kam ihkrĩ pyrentu to prãm, ita na mã me pajĩ te, ne ihtỳj me pajĩ ita rer pyrentu to prãm. Ne ma côjkwa kam me pajĩ tuwti te jũ caxuw hamre xà nare ata mã hàr, ne kam ihkrĩ to prãm to, me to pajapac xà te me pahcagãgã.

4 Ne pom cu pjê kam me pajĩ to ame papa xà ita kam, cu pahtỳj ame pahcagãgã to me papa. Ampo na? He nee mã me pahte me pajĩ tũm ata caca xà to nare. Ne quêt intuw ata mã hàr ne kam apu ipa to prãm to, cu ame pahcagãgã. Ne cu ha me pajĩ tuw te jũ caxuw hamre xà nare ata kam ame papa, ne nee hipêr me pajĩ tũm, ramã hamre to mõ ata to me amji japackre nare.

5 Ne pê Pahpãm ramã mam ita to amji kampa. Ne cute ampeaj kam, ihtỳj jũ caxuw me pahto ipintuw na me pajarẽn xà caxuw, ramã cute me pamã Carõ Pejti jõr, na quê ha ihtỳj to.

Pahte me pajĩ tuw to me amji pytàr na ramã me pamã hahkre pej

6-8 Ita pyrên me pajakry to, cu pahtỳj me pajũcanãr na amji mã me pahcarôt. Ne cormã pjê ita kam, ame papa xà ita kam, nee pahte me pantoa to me Pahpãm pupun nare cakrô, cu pahtỳj amji mã me to pahhimpej to me papa. Ne pahte amji mã me to pahhimpej xà ata kôt ri, me pamã hahkre pej. Ne cu cormã me pajĩ ita kam ame papa xà ita kam, cormã nee Pahhiti cahê na me pajĩ tuwti ata kam ame papa xà nare na, pahte me amji jahkre pej. Ne pahtỳj me pamã, pahte me pajĩ tũm ita pê me pajapôj, ne ma Pahhiti cahê na me pajĩ tuwti ata mã me pancjêj na me pamã to prãm.

Cu pahtỳj amji to me Pahpãm cajpuaw to prãm

9 Ne ampo pyxit peaj ata na ri me pamã ihprãam to prãm. Cu ha pahtỳj pjê kam, cormã me pajĩ tũm kam ame papa xà ata kam, amji to me Pahpãm cajpuaw to prãm, nare, côjkwa kam me pajĩ tuw kam me papa xà ata kam, cu ha amji to me Pahpãm cajpuaw.

10 Ne mẽr ampo na mã cu pahte me ita ton xà? He cu ha jũ caxuw me pahcunea me pajõ Pahhiti pê Crixtô cuna mã me pahcuhhê, mãr quê catyt kam me pahcunea cukij, ne me ajpẽn pê me pahto haprã. Ne taa, cormã pjê kam me pajĩ tũm to me papa, ne pahte me pajàpên xà ton atajê jahpan xà na, ahpỹanre na me pamã amgõ pa. Ne me pahkwỳ te ampo pejti ton atajê to, quê ha impej, ne me pahkwỳ te me ampo kên ton atajê to, quê ha apu ihkêanre ne.

Jeju mã me pahkĩn xà ata, ihtỳj me pahto ihhimpej

Roman 6.4-6; Epet 4.22-24; Coroxo 3.9-10

11 Cwỳrjapê wa itỳj kypê amji mã me pajõ Pahhiti cupa to me ipa nare. Na wa itỳj Pahpãm wỳr me hàhtôa to me ipipkjêr to prãm. Pahpãm mã ihcunea na me ijahkre pej, cwỳrjapê wa nee me ipej mã me ipỳm prãmte, hỹrmã ame to ipipkjêr to me ipa nare na, cumã me ijahkre pej, ne hanea ne ahna me amã me ijahkre pej.

12-13 He jũmjê itajê ri põ rũm pit mã amji to me cati prãm, na ri põ rũm pit mã ampo atajê na amji to me hàmnãn to me ipa. Ne ihhêj ne ihtỳj jũmjê itajê te põ rũm mento to me ipupun, ne nee me icaxwãm pê, cute me ite amji kam me ijapac xà na me ijahkre pej nare kam, amã me ijarẽn to kêanre to:

— He Pawrô na mehkwỳ itajê te me amji jahkre kêatre, ne ihhêj ne ame kam waj — hajỹr. Ne mehkwỳ me ijarẽn to:

— Cute me pamã ihhêj xi xà ita caxuw, cute amji jahkre kitre nare — hane. Ne wa ha ite me ikam waj cakrô, wa itỳj cormã me amji to Pahpãm cajpuaw to ipa. Ne nee wa ame ikam waj nare, wa me ikrã impeaj kam me ato impej to me ipa. Wa ite ramã me amã, me icaxwãm pê ite me amji kam ijapac xà na me amji jarẽn. Mãr ca atỳj me cumã me ikôt harẽ, ne nee ame ijũ na apahàm nare. Ne nee mã ite amji to me icati to prãm to, ite me amã ite amji kam me ijapac xà ita na me amji jarẽn nare.

14 Ne Jeju Crixtô mã me ikĩnti ata ri me ito ihhimpej to ipa, cwỳrjapê wa itỳj me atehcajpa. Ne por pê Jeju pê me pajõ Pahhiti pyxit peaj ne ty, ata cukwa kam ri ihhêj ne me pahcunea te amji kam pajapac xà tũm kên atajê tyc, ne hamre par.

15 Ne pê me pahcunea cwỳrjapê ty, ne me pancwỳrjapêa pê hacpỹa mã ihtĩr, mãr cu pjê kam ame papa atajê, nee hipêr amji to me amji cajpuaw to prãm to ame papa nare. Ne quêt ihcajpuaw to prãm to, cu cumã ame papa.

Jeju me pamã cute amji kam hapac xà tuw pejti gõ

16 Ita kam ri pahte amji kam me pajapac xà ita ajteare mã, ne impej. Cwỳrjapê, cu ha nee pjê kam, cute me amji kam hapac xà tũm ata kôt, jũmjê to amji kam me pajapac nare. He pê wa mam Jeju to me amji kam ijapac xà to hanea. Ne ita kam, wa nee hipêr me to hajỹr nare.

17 Ne quê ha jũm Jeju Crixtô to amji mã ihhimpej, ne kam amji hônco ata pê quê ha jũm tuwti ata. Ne ramã mam cute amji kam hapac xà tũm kên ata cupê hamre partu. Na quê ha quêt cute amji kam hapac xà tuw pejti ata kam apu ipa.

18 Ne ampo pej itajê cunea Jeju kôt, Pahpãm pĩn, me pahwỳr pra. Ne pê mam me papê Pahpãm curê xwỳn. Ne Jeju cukwa kam ri cute hacpỹa mã, me pahto amji jõ ikwỳ nõ. Ne cute hỹrmã mehkwỳ to ipipkjêr xà ata pê ri me pajàpên xà, pê ahna me paxãm, mãr quê me pahcuxà hanea ne me to amji jõ ikwỳ nõ.

19 Na wa itỳj mehcunea mã Pahpãm jarẽn to:

— Pahpãm mã me ato hõ ikwỳ nõ na me ato prãm. Na ri cute Jeju Crixtô cukwa kam, ate ame to kên xà atajê cunea to hapac kêt, ne to tojnõ — hane. Ne Pahpãm te, ite mehcunea mã me ita jarẽn na, me imã hũjahkre.

Cu Jeju me ajpẽn kam me pahhônco, na ri Pahpãm te me pahna amji caxàr

20 Cwỳrjapê pê Jeju harkwa na
me iprar catêjê na me ipyxwỳ.
Na wa me cumã me icakôc xà
ata kam, ihhêj rũm Pahpãam ri
me cumã ihcakôc, ne me ahna
hàhwỳr to:

— Me icurê xwỳn itajê, cama
amji na me ijamã, wa amji wỳr
me ato apkjê, ne me ato ikwỳ nõ,
cu ajpẽn to me ikwỳ nõ, ne ajpẽn
kam me pahhônco — hane.

21 Pê nee Jeju Crixtô jũ caxuw
ampo kên ton nare. Ne nee
kam ampo kên nõ incrire ham-
reare cakrô, mã Pahpãm te me
pancwỳrjapê to amji kam hapac
to ihhêj rũm, cute mehkên ton
catêjê nõ. Ne cu Jeju me ajpẽn
kam me pahhônco xà ata kôt ri,
Pahpãm te me pahna amji caxàr,
mãr cu ajpẽan kam ame papa, quê
ha ahna ihcajpuaw.

6

Cu pahtỳj Pahpãm te me pahto impejti xà ata na me amji to pôj
2 Corinti 6.1-18

1 Me ipê Pahpãm cahê na cumã
me ijàpên catêjê ita kam, wa ha
me awỳ, mãr ca atỳj Pahpãm te
hàhcaprĩa kam me ato impejti xà
ata na me amji caxàr to impeaj ne.
2 Ne pê ramã Ixaj xwỳ pê
Pahpãm jarkwa na ihcakôc catê
ata, ita na Pahpãm jarkwa kôt
ihhôc to hane he:

"Wa, ate amji tehcajpar xà na me
iwỳr xà ata na,
me akam ijapac prãam kam ikrĩ.
Ne me apytàr xà jõ amcro ata
kam,
ite itỳj me apytàr" hane.

Mẽr hõhõ, me ikampa. He ita
kam ri pahte me amji pytàr xà na,
me Pahpãm na me pajàhwỳr xà.
He ita kam ri ramã pahte me amji
pytàr xà jõ amcroa kam hàhhuc.

Pê Pawrô cupê catyt kam Pahpãm mã hàpên catê na amji jarẽ

3 Wa ite amji kôt me jũm te catyt
kam ipa intête mehcahpêrkàr cu-
pate, wa catyt kam me ipa, mãr
quê nee jũm, ite me ijàpên xà
ton to me ipa ata na, ihcakôc kên
nare.
4 He wa itỳj quêt me ipê Pahpãm
mã me ijàpên catêjê itajê na me
amã amji to me ipipẽ to me ipa.
Gapacta ne me ikam me ato xa ne
me ipupu he:

Wa itỳj ampo kên me, ite amji
pupun kêanre me, ampo te
amji wỳr me ikrã jacjên itajê
mã, itỳj me ijũcanãr to me
ipa.
5 He hõtpê me icahhy, ne me
ijacjê, ne me hàhtôa ne ihtỳj
me ito kên prãmte me ikrã,
ne ajpẽn wỳr me icapôr to me
ipa cakrô, wa itỳj catyt kam
me Pahpãm mã apê.
Ne wa itỳj me ijapên to tỳaj to
me ipa.
Ne wa hanea ne itỳj me ijikwa
ne me ijõt xà kaj na, Pahpãm
mã mehcajrẽn to me ipa.
Ne hanea ne prãm na ame
ipa cakrô, wa itỳj catyt kam
Pahpãm mã ijàpên to me ipa
mã, me ijũcanãr to me ipa.
6 Ne wa ampo kên ton xà ata pê
ampỳa mã me ipa, ne Pahpãm
te amji kam hapac xà ri quêt
me imã hahkre pej to prãm.
Ne wa itỳj cute me ito kên
catêjê atajê kam me icryc, mã
me ijũcanãr to mentête amji
jiprõn to me ipa. Ne quêt
ijàhcaprĩa kam, catyt kam me
to amji kam ijapac to me ipa.
Ne hanea ne ihtỳj Pahpãm Carõ
Pejti te me imã amji jõr, wa
ihkôat me ipa.
Ne hanea ne ihtỳj me imã
mehcunea kĩn, wa mehkĩan
kam me ipa.

7 Ne wa hanea ne itỳj me cumã
Pahpãm jarkwa hêj xi nare
ata jarẽn to me ipa.
Ne hanea ne itỳj Pahpãm carôat
kôt, me ijàpên xà pihhoti ca-
tia ton to me ipa.
Ne wa catyt kam Pahpãm te
amji kam hapac xà pejti kôt
me ipa xà ita to me icurê
xwỳn catêjê kam pra ne toa
me cupê amji pytà, ne me
tohjê.

8 Ne ite me amã, ite amji kam me ijapac xà na amji jarẽn xà itajê, ihtỳj me ipê Pahpãm jarkwa na cumã me iprar catêjê impeaj na me ijarẽ.
Mã mehkwỳ kwỳ ihtỳj me ito
me icati, mã mehkwỳ me ito
ijõkrenõ, ne me imã ipahàm
to.
Mã mehkwỳ me ito mehcakôc to
impejti,
mã mehkwỳ me ito mehcakôc
kêanre.
He me ito hajỹr cakrô, wa nee
itajê nõ na me to amji kam me
ijapac nare.
Ne me cumãa, me papê me
pahhêj xi catêjê cakrô,
wa itỳj catyt kam ihêj xi xà nare
to icakôc to me ipa.

9 Ne me cumãa, nee me ipê
jũmjê catihti atajê nare cakrô,
mã me hàhtôa mã pjê cunea
kam me ijahkre pej.
Ne me cumãa, wa ijõtpê amji
to me ityc xà japên to me ipa
cakrô,
wa itỳj me amji to me ipijapar
to me ipa.
Ne ihtỳj me icahhyr to me ipa
cakrô,
nee cute amji mã me hamãr ne
me ijipej nare.
10 Ne me imã amji kĩn nare
cakrô,
hõtpê Pahpãm pyrên me ijakry.
Ne me ipê ampo hamreare
cakrô,
wa itỳj ite, Pahpãm te amji kam
hapac xà to, me hàhtôa ne me
to hakràj.
Ne me ipê ampo pê pjê ita tekjê
jamreare cakrô,
mã hõtpê me imã ampo pê
côjkwa tekjê atajê cunea.

Pê Pawrô hirã pê, ihcunea na, me cumã amji jarẽn pa

11 Corinti jõ krĩ kam me ikjêjê itajê, wa ite nee ampo na me apê amji to ipimxur nare, ne quêt hirãa pê me amã ihcunea na me amji jarẽn par. Ne itỳj imã me akĩnti ata to ite me amã ipipẽ.
12 Ne imã me akĩan to me akĩn cakrô, mã nee ihhêj ne me amã me ikĩn nare.
13 Ne Jeju kôt ihhêj rũm me apê me ikra pyràac. Ne imã me akĩnti ita jahpan xà na, hanea ne hipêr amã me ikĩn.

Cu ha nee me cupê Jeju na mehkwỳ nare atajê caca xà mã me paxàr nare

Epet 5.3-14; Tijac 4.4-5; 1 Petrô 4.1-6

14 Ne me apê Jeju to ate amji mã me ahimpej catêjê atajê, ca ha nee amji mã me Jeju to mehhimpej nare atajê me, me gàpên xà na ame ajpẽn par, ne ajwar, ajpẽn cahê na me gàpên nare. Ampo na? Quê ha pijamã jũm krã impejti ne catyt kam ipa atajê me, jũm krã kên ne amjia kôt ipa atajê me, ajpẽn cahê na me hàpên to me ipa? Hãpà! Jũ wỳr quê ame amji mã hamã ne ajpẽn cahê na me hàpên to me ipa. He xà quê ajkĩ ihtỳj amcro me awcapàtkô ajcacwa? Hãpà!
15 He xà ajkĩ ihtỳj Jeju Crixtô me Xatanaj mã ajpẽn cajrẽn? Hãpà! Me cupê ajpẽn curê xwỳn. Mẽr hõhõ, por jũmjê amji mã Jeju to mehhimpej to me ipa atajê, quê nee Jeju to amji mã mehhimpej nare atajê me, ajpẽn kam me

ihhônco nare, ne ajpẽn kaj na me
ajpẽn kampa.
16 Quê ha pijamã jũm Pahpãm
tĩr rohnỳtti mã ata jũrkwa wỳr
pahpãm cahàc krekà tĩr nare ata
to hỹrmã mõ, ne kam hãm?
Hãpà! Jũ wỳr quê Pahpãm me,
pahpãm cahàc krekà ata apu
amji mã hamã, ne ajpẽn kôt
amji kampa. Mẽr hõhõ, Pahpãm
Carõ Pejti me pajĩ caxwãm pê
ihkrĩ ita kam, ihhêj rũm me
papê Pahpãm tĩr rohnỳtti mã ata
jũrkwa pyràac. He pê Pahpãm
jarkwa to mehcakôc catêjê atajê
me hàhtôa, ne ramã Pahpãm
jarkwa na, hõ kàhhôc kam, ahna
mehhôc to hane he:

"Wa ha itỳj me cahê na ikrĩ, ne
mehcotea na apu ipa,
ne pa amji to me hõ Pahpãm, quê
ha me cupê me ikwỳ.
17 Na ca ha mehkrã kên catêjê
te Pahpãm to amji mã
mehhimpej nare atajê pê
me acato,
ne ajtea me cupê ampỳa mã ame
apa.
Ne nee ca ha mehkôt cute me
ampo kên ton xà atajê nõ
ton nare.
Ca ha me to hane, wa ha itỳj me
ana amji caxàr to impeaj
ne.
18 Na wa ha me Apãm Cati na amji
to, ne me apê me ikra na me
ato" hane.

Hõhõ, pê Pahhiti mehcunea jirôa
pê carôt tỳjti ata, me ana amji
jarẽn to hane.

CARATI JÕ PJÊ WỲR
Pawrô Jõ Kàhhôc

Ỹhỹ, pê Pawrô pê Jeju jarkwa na memprar catêjê nõ, ne ma Carati jõ pjê kam Jeju na mehkwỳ mehkrĩ atajê mã, pom cu me hõ kàhhôc cahyt ita kujate. Na pê hõ kàhhôc japrỳ ita pê **Carati Jõ Pjê Kam Jeju Na Mehkwỳ Jakrã Mehkrĩ Atajê Wỳr, Pawrô Jõ Kàhhôc** (Carati).

Ne ihkàhhôc ita kam, cute me cumã ihhêj xi catêjê cawpa to hajỹr he: “Nee hipêr me cute me Juta catêjê te amji kam me hapac xà wej tũm ata kôt me ipa xà nare. Jũ wỳr quê Pahpãm pahte me pajàpên xà impejti ton itajê kôt, me pahna amji capa. Ne jũ wỳr quê me panquêtjê me, jũm caca xà kôt me papa xà ita kôt, Pahpãm me pahna amji capa. Ne Jeju to quêt amji mã me pahhimpej, ne kam me pahhônco, mã cute me pamã pahte amji kam me pajapac xà intuwti jõr xà ita kôt, quê ha Pahpãm me pahna amji capa” hajỹr.

Pawrô te amji kôt harẽn xà Me Hàpên Xà 16.6; 18.23

1-2 Hàpà me ikwỳ pê Jeju na mehkwỳ, ca Carati jõ pjê kam ame akrĩ atajê. Ipê Pawrô, ne ipê Jeju jarkwa na iprar catê. Ne itea wa ijarkwa hyr, mã ijarkwa kôt cute me amã ihkàhhôc ita ton. Ne Jeju jarkwa na iprar xà ita caxuw nee jũmjê xũmre te me icapi nare, ne nee jũmjê xũmre kôt Pahpãm te icapi nare. Ne quêt Jeju Crixtô me, Hũm pê Pahpãm te hacpỹa mã to ihtĩr ata me ri ajwar ijàpên xà ita caxuw icapi. Ne ita ri Jeju kam ajpẽn to me pahte amji to me pahkjêjê kwỳ, icahê na mehkrĩ itajê te me amã amji jarẽn kujahêc.

3 Imã Pahpãm pê me pajõ Inxũ me, me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô te me ato impejti na me ato prãm. Ne cute me acaprĩ, ne me acaxwãm pê me acaxwỳn kam me amã me acarĩcti, impejti jõr to ipa na, imã me ato prãm.

4 He Pahpãm mã me pahcunea pê mehkên ton catêjê, cwỳrjapê ri ihtỳj me pahkên mã me paxàr xà. Ne pê Jeju ihtyc mã amji gõ. Cute me pahkên mã me paxàr xà ata pê me pahto cator xà caxuw cumã amji gõ, mã me pancwỳrjapê ihtyc. Mãr quê pjê kam, cute me amji kam hapac xà kên ita pê me pahto cato. Hõ, ita na pê me Pahpãm pê me pajõ Inxũ Cati ihkra pê Jeju Crixtô to prãm.

5 Cwỳrjapê ri imã amcro cunea kam me pahte Pahpãm mã me:

— Mehcunea jirôa pê quêt acatihti, ne apejti rohnỳtti mã — hajỹr to prãm. Ampeaj kam!

Cu ha cute me pamã ihhêj catêjê par nare

Roman 16.17; Coroxo 2.8; 2 Petrô 2.1-3

6 Pỳhàpà! Mã ajte xãmte ramã me ate, pê Jeju hàhcaprĩa kam amji kôt Pahpãm wỳr pry ata kôt me ana ahwỳ, ca ihkôt me amõr cahtiri, ramã ate me cumã hikran! Pê Pahpãm Jeju te amji kam hapac xà na ihkôt me amõr prãmte me ana ahwỳ, ca ihkôt me amõr cahtiri ihhêj ne ramã ate me cumã hikran! Ne ajte ita caxuw Pahpãm wỳr ajteare mã, me amã jũm te amji kam hapac xà nõ ita kôt ame apa.

7 He xà ajkĩ ampeaj kam me Pahpãm wỳr pry jàhtô? Hãpà! He Jeju te amji kam hapac xà ita pê ri pry pyxit peaj ata, Pahpãm wỳr. Wa ite curi jũmjê itajê te Jeju te amji kam hapac xà tête ame girên to me ipa na me garẽn par. Ne cute me amã ampo to hahkre xà atajê kôt ri, me akrã cunĩ pit. Ne

ihtỳj Jeju te amji kam hapac xà pejti ata to me amã ihhêj to me ipa.

8 He imã jũm te Jeju ràn xà na ajteare mã me amã ampo kên to hahkre catê atajê to, Pahpãm te Xatanaj jõ cuhy catia ata kam, mehkên mã me mẽn rohnỳtti mã na, me to prãm. Wa ha me ite mãn Jeju ràn xà na ajteare mã me amã ampo to hahkre na, wa ha itỳj Pahpãm te me ito kên na, imã amji to prãm. Ne quê côjkwa pĩn Pahpãm mã memprar catê nõ wrỳ, ne Jeju ràn xà na, ajteare mã, me amã ampo to hahkre na, quê ha ihtỳj imã Pahpãm te cuhy catia ata kam ihkên mã mẽn na, imã to prãm.

9 He pê wa mam me amã ampo to hahkre, pê ca ahna me amji capa ata ràn xà na, xà wa ha ajkĩ hipêr ajteare mã ihkaj na me amã ampo to hahkre? Hãpà, wa ha hipêr me amã ite to hahkre xà atajê to pit mã hahkre. Ne quê ihhêaj to jũm ita, Jeju ràn xà na, ajteare mã me amã ampo to hahkre ata ri, imã Pahpãm te cuhy catia kam ihkên mã mẽn rohnỳtti mã na, imã me to prãm.

10 Ne por ame amã ihhêj to ipa, ca kam me akrã cunĩhti atajê ri, ito me amã ihhêj to hane he:

— Por Pawrô me amã ampo to hahkre atajê kôt hamreare. Ne ate mehkĩn prãmte ri ame amã ihcakôc to ipa — hane. Wa nee me ate me ikĩn prãmte ame amã icakôc nare, ne quêt Pahpãm te ikĩn prãmte, wa ame amã icakôc. Wa pjê ita kam ite amji to mehcajpuaw prãm na mã, wa ha nee cumã ijàpên xà, pê Jeju mã iprar catê ita, mã ixàr nare.

Pê Jejua harkwa na imprar catê na Pawrô xãm
Me Hàpên Xà 26.9-20

11-12 He por atajê te hanea ne, pom ite me amã ampo to hahkre xà itajê, nee Pahpãm pĩn cator nare na me harẽ. Cwỳrjapê Jeju kam me ikjêjê, wa ha ita cunea na me amã amji jarẽn to capô partu ne. He wa nee ite ikrãa kam ita to amji kam ijapac, ne ame amã harẽn nare. He nee jũm xũmre te me caxuw imã hõr nare, ne nee jũmjê te me caxuw imã ita to hahkre nare. Ne Jeju Crixtô te ri imã itajê cunea jahkre pej na iton, ne imã ipẽr.

13 He pê ca ramã me ijarẽn pa, pê wa ajco mam Juta catêjê te amji kam hapac xà kôt ipa xà ata kam, pê wa ajco Pahpãm na mehkwỳ jahkre kêt kam, ijàprêa kam ipa. Ne cute me amji pupun xà kêanre na me ton to ipa. Ne ajco ite me to hamre prãmte ihcunea na me ton to ipa.

14 Ne pê wa amcro atajê kam, ajco me ikwỳ pê Juta catêjê te amji kam hapac xà kam, me ikwỳ pê ajkam me icati jirôa pê catyt kam, me iquêt xwỳ pê Mojxe te me hapackre xà kôt ipa. Ne pê wa ajco me iquêtjê caca xàa kôt, caxwãm catia mã, catyt kam ipa na ajco amji to ahcukij.

15 He pê wa cormã ipỳm nare kam, pê ramã Pahpãm hàhcaprĩa kam amjia kôt amji mã icapi, ne ina ahwỳ, cumã ijàpên prãmte.

16 Wa ite mehcahkrit pê, por me cupê Juta catêjê nare atajê mã, Jeju jarẽn, ne ipẽr prãmte, pê Pahpãm imã ikra jahkre ne imã cupẽ. Ata caxuw pê wa nee jũm xũmre wỳr ipicahur nare, cute imã Jeju te amji kam hapac xà to hapackre prãmte.

17 Pê wa nee hanea ne Krĩpinkrên wỳr itẽm, ne mam, icumam me cupê Jeju jarkwa na memprar catêjê atajê nõ cukij nare, cute imã Jeju te amji kam hapac xà to hahkre prãmte. Ne ma cama Põcaprỳhti jõ põti kam me hamreare ata wỳr itẽm pyrentu. Pê curia Jeju imã cute

amji kam hapac xà to hahkre, jirô
pê mã wa ma, Tamatcô jõ krĩ wỳr
ite amji jaxàr.
18 Ne pê wa Krĩpinkrên wỳr
itẽm nare to amji to caku to in-
crê, jirô pê, pê wa cormã Petrô
pupun. Ne cumã icakôc prãmte
Krĩpinkrên wỳr tẽ, ne icato, ne
curia cahê na amji to putwrỳ jĩkjê
to hamre.
19 Pê wa nee Jeju jarkwa na
memprar catêjê nõ pupun nare,
ne ite Tijac pê Jeju tõ te amji
to hapu na kjê ata me, Petrô pit
pupun.
20 He ampeaj kam wa Pahpãm
kam mare mã, me amã awjarẽ,
pom wa ampo cunea to awjarẽ
itajê, nee mã ihêj xi nare, ne am-
peaj kam pê Jeju imã to hahkre.
21 Pê wa Petrô pupun jirô pê, ma
Xiri jõ pjê me, Xirixij jõ pjê kam
amehkrĩ atajê kwỳ kôt apu mõ.

*Pê Jeju Pawrô te amji kam ha-
pac xà cunea to antuw*

22 Ne pê amcro atajê kam, nee
Juta jõ pjê kam Jeju Crixtô na
mehkwỳ atajê me ijahkre pej, ne
mento jĩa to me ipupun nare.
23 Ne pê cama ajco me cumã me
ijarẽn to hane he:
— Por pê Pawrô ajco Jeju to
amji mã me pahhimpej tête me
pahcahpêrkà ata ri, ita caxuw
ihtỳj mehcunea mã, cute amji mã
Jeju to mehhimpej na me ton to
ipa — hajỹr na cute me ijarẽn par.
24 Ne cute me ijarẽn par xà ita
kôt ri, ihtỳj Pahpãm to amji mã me
hàmnãn to me ipa.

2

*Pê mam Jeju jarkwa na mem-
prar catêjê atajê Pawrô pejti na
harẽ*

Me Hàpên Xà 15.1-11

1-2 Ne ina caku te cwatôxi
jirô pê mã, Pahpãm te hacpỹa
mã Krĩpinkrên wỳr itẽm to imã
hũjarẽn, wa ite impar, ne ma amji
jaxàr. Ne ma amji kôt Parnap me
Tito pê Crec catêjê nõ ata me, me
pra, ne curi me icator. Ne ite
Jeju na mehkwỳ jõ pahhi catêjê
pit me, me cuprõn, wa ite me
cumã mehcahkrit pê Juta catêjê
nare atajê, mã Jeju jarẽn xà atajê
cunea na, amji jarẽn. Ne ampo
na wa ite cumã catyt kam amji
jarẽn to hajỹr? Ihtỳj ame ite amji
kam ijapac xà ita kôt hamreare na
mehcãmjĩ cupate, wa ite me cumã
harẽn par.
3-5 Mã cute me, ite me cumã
harẽn xà ita na me ipar, ne
ahna me cumã impejti. Mã ikôt
mehkwỳ cator atajê te me cupê
Jeju na mehkwỳa na me cumã
amji jarẽn. Ne hamreare, imãa
cama ame cumã mehhêj. Ne
ampo na ri curi me cator? He
cama cute ame ikôpĩr prãmte,
mõrmõ wa ajkĩ Juta catêjê te amji
kam me hapac xà me, Mojxe xwỳ
te me hapackre xàa kôt, ajkĩ me
mõ. Mã cute ahna me ipupun
prãmte, curi me cator. Ne cute
me ikôt mõr catê pê Tito pupun,
mã nee cupê Juta catêjê nõ nare,
na pê nee me ipê Juta catêjê caca
xà kôt amji mã impy kà kwỳ jakep
nare. Cwỳrjapê ri me imã:

— Ampo na mã ca me pancaca
xà to pahte me amji pyràc xà kôt,
nee ate me Tito mã impy kà kwỳ
jakep nare? Me imãa, me cupê
Jeju na mehkwỳ cunea te hanea
ne ihtỳj me panquêtjê te amji kam
hapac xà to, cute me amji pyràc
xà atajê cunea kôt me ipa xà —
hajỹr. Wa nee ite me kam ijapac
nare, ne cama, ma ame amji pê
cute amji kam me hapac xà ita
cunea curê. Ampo na? He wa nee
me iquêtjê caca xà itajê me, Jeju te
amji kam hapac xà impejti ita to
me ipicacwỳr prãm nare. Ampo
na? He Pahpãm te amji kam
hapac xà impejti ita kôt ri, me apa
na imã me ato prãm. Xà Jeju na

mehkwỳ jõ pahhi catêjê atajê te
ajkĩ Tito mã impy kà kwỳ jakep
na, me imã hũjahkre? Hãpà! Nee
cute ahna me imã hũjahkre nare!
6 Mã Tijac me, Petrô me, Jowãw
pê Jeju na mehkwỳ jõ pahhi catêjê
na cute me imã harẽn atajê te nee,
ite ampo to ihcupan xà nõ mã
cator nare. Na ri nee cute me, ite
amji kam ijapac xà ita jirô pê, me
imã ampo jarẽn, ne to mehhimpej
nare. Ne me cupê Jeju na mehkwỳ
mã ihtỳj amji mã me hũmre itajê
cupa to me ipa, ne me ajpẽn mã:
— Pê me hũmre itajê mento jĩa
to me Jeju pupu, cwỳrjapê ri me
hũmre cunea jirô pê me cati —
hajỹr. Wa nee ampo ita to amji
kam ijapac prãm nare. Ampo
na? He Pahpãm mã me pahcunea
jahkre pej pejtu, ne cumã me
pahcunea pipẽn pit.
7 Ne me cupê pahhi catêjê atajê
mã ijahkre pej, Pahpãm te ite
mehcahkrit mã, Jeju te amji kam
hapac xà jarẽn catê na, cute ixãm
na me ijahkre pej, ahnaa mã cute
Petrô, pê me cupê Juta catêjê mã
Jeju kôt harẽn catê na hãm he.
8 Pê Pahpãm mehcahkrit mã, ite
Jeju jarẽn xà caxuw, imã ikrã kre
te amji jahkre pej xà gõ. Ne hanea
ne me cupê Juta catêjê mã Petrô
te Jeju jarẽn xà caxuw cumã ihkrã
kre te amji jahkre pej xà gõ.
9 Ne wa ite Jeju na mehkwỳ
jamãr catêjê atajê me, Pahpãm te
me imã ijàpên xà jõr ata na me
ajpẽn par pej jirô pê mã ri, cute
ahna Parnap me ijahkre pej, ne
mehkwỳ kam mare mã, cute me
imã:
— He cu me pahcunea Pahpãm
mã hàpên xà pyxit peaj ita to pit
mã me apê. Ne me atekjê pê,
mehcahkrit jõ pjê kam me ipa
atajê mã, ate me Jeju jarẽn xà. Ne
me pa, wa ha me cupê Juta catêjê
jõ pjê kam ame ipa atajê mã Jeju
jarẽ.
10 Ne cormã ampo ata pyxit peaj
ri, ate ton xà. Nee mã ampo
nare, he ita ri Krĩpinkrên kam Jeju
na mehkwỳ pê, me pahkwỳ kwỳ
mehkrĩ itajê pê ampo hamreare,
na ca ha ihmat ri pjê nõa kam,
me pahkwỳ mehkrĩ atajê mã me
harẽ, mãr quê me harẽn pa, ne
ajpên me cumã ampo kujate —
hajỹr. Wa ite me kam ijapac, ne
me cumã:
— Imã ri quêt ita ton to prãam
to prãm rohnỳtti mã — hane. Ne
ite me ajpẽn par jirô pê mã, wa
ma hacpỹ mã Antijoc jõ krĩ wỳr
me pra.

Pê Pawrô Petrô te to ihcupan xà jarẽ
Roman 3.21-23; 6.1-14

11-12 Ne jũ mã me ina amcro
te, mã ma Petrô Antijoc jõ krĩ
kam me iwỳr tẽ, ne curi cute to
ihcupan to hajỹr he. Pê ajco Petrô
Antijoc jõ krĩ kam, mehcahkrit pê
Jeju na mehkwỳ cahê na ihkrĩ, ne
ajco apà, me cupê Juta catêjê te
amji kam hapac xà kaj na. Ne
Pahpãm mã, nee ita na ihkaj na
nare. Ampo na? He Pahpãm mã
me pahcunea pipẽn pit. Mã Tijac
cormã Krĩpinkrên kam ihkrĩ, ne
cute Petrô wỳr jũmjê itajê ku-
jahêc, cute me hõmpun prãmte.
Mã curi me cator, mã Petrô te me
hõmpun, ne taa amji mã:
— Wa ha mehcahkrit itajê cahê
na ijàpàn kam to icrà, quê ha me
hũmre itajê me ipupu, ne me amji
jaxà, ne me ijarẽ, quê ha ahna me
kam ipahàm — hajỹr. Na ri cute
mehcahkrit atajê cahê na hàpàn
jicu, ne me cupê ampỳa mã hỹr,
ne ahte jỹ ne apà.
13 Mã hanea ne Antijoc catêjê
kwỳ pê Jeju na mehkwỳ pê Juta
catêjê te me hajỹar, ne cute me
amji to caprãr, ne Petrô kôat, nee
hipêr Jeju kam ajpẽn to mehkjêjê,
ne mehcahkrit atajê cahê na ame
hàpàn nare. Mã hanea ne Parnap

te hajỹar, ne cute amji kam me
hapac xà kên ata kôt, mehcahkrit
atajê mã hikran.
14 Wa ite, cute me Pahpãm jõ pry
pejti ata cupan na, me hõmpun
pyrentu, ne me kam mare mã,
Petrô kuc ri, cute to ihcupan ita
tête cumãn to:
— Pỳhàpà! He apê Juta catêjê
nõa cakrô, ca nee ajte catyt kam
ihcunea na Juta catêjê caca xà kôt
apa nare! Mẽr ampo na mã ca
Juta catêjê caca xà kôt mehcahkrit
itajê ton to me apa to prãm? Nee
ate me hajỹr xà hamreare! —
hajỹr.

Pê Pawrô Juta catêjê mã ahna ihkôt harẽ

15 Ne curi me cupê Juta catêjê
pê Jeju na mehkwỳ, me jỹ atajê
mã, ite ihcunea na ihkôt harẽn to
hajỹr he:
— He me pahpỳpỳm xà kôt ri,
me papê Juta catêjê impeaj, ne
nee me papê ampo kra cahkrit pê
Pahpãm te to ihhimpej xà jahkre
kêatre atajê kwỳ pyràc nare.
16-17 He me pamã Pahpãm te,
nee Mojxe xwỳ te me hapackre
xà kôt me ipa atajê na, cute amji
caxàr nare na, me hahkre pej.
Ne quêt Jeju Crixtô to amji mã
mehhimpej xà ata kôt ri, Pahpãm
me ahna amji to pôj. He me papê
Juta catêjê me, mehcahkrit atajê
me, me Pahpãm mã me pahcunea
pê, me to ihcupan catêjê. Nãmri
quê ha mehcahkrit atajê te amji
mã Jeju to ihhimpej na, quê ha
Pahpãm mã jũmjê atajê impejti ita
na. Ne me papê Juta catêjê te me
hajỹar. Na cu ha hapac xàa kôt,
me ajpẽn to me papicokjêr jicu,
ne me Pahpãm te amji kam hapac
xà pejti ita kôt pit mã me papa.
Quê ha jũm ahna me pahpupu, ne
me pamã: "Pỳhàpà, me imãa, ca
ihhêj ne ate me Jeju Crixtô te amji
kam hapac xà ita cryc, me papê
Juta catêjê te amji kam hapac xà
jicu, ne ate me hũnãr, ne hamre
ate me to ihcupan. Cwỳrjapê ri
Jeju Crixtô te, me ate me to kên
na me aton" hajỹr. Me ikjêjê, he
mehcakôc xà ita kêanre. Xà quê
ha pijamã Jeju Hũm pê Pahpãm
te amji kam hapac xà kaj na, me
pamã ampo kên to hahkre? Hãpà!
18 Ita ri, imãa ihcupan he. Ca
ha me pancaca xà kôt hamreare
ata mã me hikra, ne impej wỳr
me apkjê, ne ana ahtũm, ca ha
hacpỹa mã, mam me acaca xà kôt
hamreare ata wỳr me apkjê, ita na
ri ihkaj na.

Cu ha nee jũ caxuw Jeju te amji kam hapac xà pejti jicu nare

19-20 — Jũ wỳr cu ha me pahnõ
Mojxe xwỳ jõ kàhhôc kam, men-
quêtjê japackre xà cunea kôt,
catyt kam me papa. Cwỳrjapê ri
Pahpãm mã me pahcunea kêanre,
ne ihhêj ne me papê jũmjê te
ihkên ton jahpan xà na ihtyc to
prãm atajê pyràac. Cu ha ihcunea
na catyt kam me papa na mã, quê
ha nee me pancwỳrjapê Jeju ihtyc
prãm nare. Na pê Jeju amjia kôt
me pancwỳrjapê ihtyc mã amji gõ
ne ty, na cu ha pahtỳj ihtyc xà ata
kôt amji mã to me pahhimpej. Ne
amji mã ihtyc xà ata to me pah-
himpej xà ata pê ihhêj rũm cahê
na me pahtyc. Cwỳrjapê cu ha nee
hipêr, pahte amji to mehcajpuw
prãm to ame papa nare. Na pê
Pahpãm kra mã me pahkĩn, pê me
pancwỳrjapê ty, ne cute me pamã
amji jõr, ne me pahcaxwãm pê
ihkrĩ, ne catyt kam ihkôt me papa
xà caxuw, cute me pamã carôt jõr.
21 Ita kam, xà wa ha ajkĩ Jeju te
amji kam hapac xà jicu, ne hacpỹa
mã me iquêtjê te amji kam hapac
xà wỳr apkjê ne hũnã? Hãpà!
Wỳr wa ha hicu!
— Pê Pahpãm Mojxe xwỳ mã
hõ kàhhôc kam Juta catêjê mã,
cute me hapackre xà gõ ata, nee
Pahpãm te ihkôt me pahna amji

caxàr xà caxuw impej nare. Quê ha caxuw impej na mã, quê ha nee Jeju ihtyc prãm nare. Ne ampo caxuw ri impej? He cute me pahkên na me pajarẽn, cu pahte me hahkre pej, ne Jeju wỳr me papipkjêr xà caxuw ri impej. Ne Jeju pê Pahpãm kra ata kôt ri, me pahna amji to pôj — hane. Hõ, pê wa me cumã harẽn to hane.

3

Quê ha Pahpãm nee me pajàpên xà impejti kôt me pahna amji to pôj nare
Carati 5.16-23; Tito 3.4-7

1 Pỳhàpà, ca Carati jõ pjê kam me akrĩ itajê, ca ihhêj ne ame ato kam waj. Ampo na? He ihhêj ne me apê amji jahkre kêatre. He ihhêj ne jũm te me ato hy. Mãr pê wa hirãa pê me amã:

— Me pancwỳrjapêa ri pĩ kam Jeju tyc — hane na harẽ ta? Nõ na mã ca, Pahpãm te me ana amji caxàr prãmte hacpỹa mã menquêtjê caca xà wỳr ate me amji jaxàr?

2 Xà pê ca Mojxe xwỳ caca xà kôt me apa xà ata kam, xà pê hõtpê ajco Pahpãm Carõ Pejti me amã amji gõ? Hãpà, nee pê me amã amji jõr nare. Ne quêt me ate amji mã, Jeju jarẽn par ita kam, amji mã me to hajỹr, ne amji mã me to ahimpej xà kôt ri, Pahpãm Carõ Pejti te me amã amji jõr.

3 Pỳhàpà, ihhêj ne me apê mehkrã nare catêjê pyràc. He pê ca Jeju to amji mã me ahimpej kam me to atẽm xà ata kam, pê Pahpãm me amã amji Carõ Pejti gõ, mãr ca, carôat kôt, ihkôt me apa. Hõ, pê ca amji mã me to ahimpej kam to atẽm to hane. Nõ na mã ca ita caxuw ihhêj ne Mojxe xwỳ caca xà wejti ata kôt, ate me to ihkrã curan to prãm to mã, ca hỹrmã me apipkjêr? Ne me carôat kôt mehkôt ame apa prãm.

4 He xà ajkĩ ihcaprỳ na Pahpãm Carõ Pejti te ramã me ate amji kam me gapac xà tuw pejti ato ipijapar to iryti to hajỹr? Hãpà, imã nee cute ahna hajỹr nare!

5 Pê Pahpãm amji Carõ Pejti kôt, ihcunea na, me amã ate amji jahkre pejti gõ. Ne cute me akam hàpên xà catia ton atajê to, cute amji carôt to ipipẽ, mãr quê mehcunea me hõmpu, ne me akwỳ kam carôt ata jahkre pej. He xà ca ajkĩ, Mojxe caca xà wejti kam, ate me atẽm xà ata kôt mã, ame ato hane? Hãpà! Ne mẽr ampo na mã cute me ato hajỹr? Nee mã ampo na nare, he me ate me Jeju jarẽn par xà ata to amji mã me ahimpej na ri, cute me ato hajỹr.

Pê Aprãw Pahpãm to amji mã ihhimpej, na pê ahna amji capa
Roman 4.1-25

6 Ca me iquêtxwỳ pê Aprãw to me amji japackre! He xà pê ajkĩ catyt kam ipa, ne nee jũ caxuw ampo kên ton nare cwỳrjapê pê Pahpãm ahna amji capa? Hãpà. He pê Pahpãm Aprãw mã:

— Ate amji mã ito ahimpej, cwỳrjapê ri imã apê catyt kam apa catê — hane.

7 Cwỳrjapê ri mehcunea amji mã me Pahpãm to ihhimpej atajê pê Aprãw tàmxwỳa pyràc.

8 Pê rỳ pêa mã Pahpãm amji mã:

— Wa ha itỳj jũ caxuw pjê kam mehcahkrit mehkrĩ atajê te amji mã ito mehhimpej xà ata kôt, me ahna amji capa — hane. Cwỳrjapê pê Aprãw xwỳ mã:

— Acwỳrjapê wa ha pjê cunea kam mehkrĩ atajê cunea to impejti ne — hane.

9 Mã Aprãw te Pahpãm to amji mã hajỹr, cwỳrjapê ri cute ahna amji caxàr ne to impejti. Cwỳrjapê quê ha Aprãw cuxà mehcunea te Pahpãm to amji mã hajỹr na, quê ha ihtỳj Pahpãm me

ahna amji to pôj, ne me to impejti ne.

Jũ wỳr cu me panquêtjê caca xà kôt me papa kôt Pahpãm cajpuaw

10 Quê ha me pahnõ amji mã:

— Wa ha Mojxe xwỳ te me hapackre xà cunea na ihkôt amji kampa, quê ha Pahpãm ihtỳj ina amji capa — hajỹr na, quê ha taa, amji curê capa. Ampo na? He jũ wỳr cu me pahnõ Mojxe te me hapackre xà cunea kôt hakop, ne nee ihnõ to gapac kêt nare. He pê ramã Pahpãm hõ kàhhôc kam amji mã Mojxe caca xà kôt me ipa catêjê crôn to hane he:

"Quê ha jũm te, amcro cunea kam ite Mojxe mã ijarkwa jirên mã cute ahna ihhôc ata kam hapac nare na,
wa ha itỳj apu kam icryc, ne apu cucrô. Quê ha cama pyxit peaj ne to hapac kêt cakrô,
wa ha itỳj hahpan xà na apu to kên" hane.

11 Pê ramã rỳ pêa mã Pahpãm jarkwa to ihcakôc catê japrỳ te Hapakuc ita Pahpãm jarkwa kôt hõ kàhhôc kam, ita na ihhôc to hane he:

"Quê ha jũm ito amji mã ihhimpej na,
wa ha to amji kam ijapac to,
cupê jũ caxuw jũm te icuna mã ampo kên ton nare catê ata rohnỳtti mã.
Na wa ha itỳj ahna amji capa,
quê ha icahê na icarôt kôt ihtĩar na ipa rohnỳtti mã" hane.

Ne cute harẽn xà ita kôt, cu ramã pahte me amji jahkre pej. He jũ wỳr quê ha Pahpãm pahte Mojxe xwỳ te me hapackre xà kôt me papa xà ita kôt, me pahna amji capa.

12 He Mojxe te me pajapackre xà ata, nee me pahte Pahpãm to pahte amji mã me pahhimpej na me pahton nare, ne ajte me pajàpên xà na, pahte amji to me hajỹr na pit mã me pahto. Ampo na? Pê ramã Mojxe ampo itajê na Pahpãm te cumã amji jarẽn xà na, hõ kàhhôc kam ahna ihhôc to hane he:

"Quê ha jũm te ite me cumã ijarkwa jirên xà itajê cunea to amji kam hapac to ipa,
ne nee jũ caxuw ihnõ to hapac kêt nare na,
wa ha itỳj ahna amji capa,
quê ha icahê na ihkrĩ rohnỳtti mã" hane.

13 Nãmri quê ha me pahnõ te Mojxe te me hapackre xà ita jirô pê ihpỳm na, quê ha taa amji curê capa, quê ha Pahpãm ihkên mã cumẽ. Ne jũ wỳr cu me pahnõ Mojxe te me hapackre xà atajê cunea kôt me papa. Cwỳrjapê cu ha me pahcunea Pahpãm mã me amji curê capa. Na ri Jeju te ita na me pajahkre pej, ne me pajaxà kam pĩ kam ihtyc. Ne ihtyc xà ata te ri me pahcurê pê me pahcaxàr. Ne Pahpãm jõ kàhhôc kam, ramã cute ita na harẽn to hajỹr he:

"Ne por quê ha jũm pĩ kam ajêt ne ty,
ata to, pê Pahpãm ramã amji mã incrôn hiahpuro,
ne toa cute curê mã mẽn" hane.

14 Ne mẽr ampo na pê Jeju pĩ kam ty? He nee mã ampo na nare, por pê Pahpãm Aprãw mã ampo catia to awjahkre ata, quê ha Jeju Crixtô tyc xà ata kôt, hanea ne me apê mehcahkrit mã hõr xà. Mãr cu, me pahcunea, Pahpãm te me pamã Carõ Pejti to hũjahkre ata cwa. Ne Jeju Crixtô to pahte amji mã me pahhimpej cwỳrjapê, quê ha me pamã cugõ.

Pê Pahpãm ampo to hũjahkre ata, ampo cunea jirôa pê irohnỳtti mã
Roman 3.19-20; 5.20-21; 11.32

15 Jeju kam me ikjêjê, wa ha hirãa pê me amã ampo ita kôt harẽ, mãr ca me kam gapac to impeaj ne. Cu ha me pahnõ ajkrut ne ampo na ajpẽn pa, ne to amji mã awjahkre, ne ahna amji xãm jirô pê, quê ha nee jũm hipêr ampo ata to ipicamẽn ne to ipintuw nare.

16 Pê Pahpãm Aprãw xwỳ mã ihtàmxwỳ to awjahkre. Ne pê Pahpãm hõ kàhhôc kam, nee ita to hũjarẽn to: "Mehtàmxwỳ" hajỹr nare, pê nee me hàhtôa to hũjahkre nare, ne quêt Pahpãm hõ kàhhôc kam ita jarẽn to: "Ihtàmxwỳ" hane. Ampo na? He Aprãw xwỳ tàmxwỳ pyxit peaj pê Jeju Crixtô ata to, pê awjahkre. Ne me papê Jeju kam pahte me ajpẽn hônco catêjê mã ri, hanea ne cute to hũjahkre xà ata.

17 Ne ampo na mã wa ame amã ijũjarẽn to hane? Nee mã ampo na nare! Pê Pahpãm rỳ pêa mã Aprãw me, ihtàmxwỳ mã, ampo catia to awjahkre ata na, ramã caku jàhtô te cwatxẽnta ne ihkôt cute trĩnta jirô pê, pê Pahpãm Mojxe mã ajteare mã cute amji kam hapac xà gõ. Ne curmã Mojxe te me hapackre xà tuwti ita, quê nee rỳ pêa mã Pahpãm te Aprãw me amji ton na, me ajpẽn par xà ata to hamre nare.

18 He me amã ihhêj catêjê atajê ri me amã ihhêj to hane he:

— Cu ha nee Mojxe xwỳ caca xà ata kôt me papa nare na, quê ha nee Pahpãm me pamã cute ampo to hũjahkre xà ata jõr nare — hane. Ne cute harẽn xà ata hêj xia to hêj xi. Ampo na? Quê ha ita pê ampeaj kam mã, quê ha ihtỳj Mojxe te me hapackre xà ita, Pahpãm te amji kam hapac xà to, cute me pamã hũjahkre xà ita to hamre. Ne nee ita te hajỹr nare, ne cute Aprãw xwỳ mã to hũjahkre xà ata kôt, amjia kôt to impejti.

Pê Mojxe jõ kàhhôc ita, pahte me to ihcupan xà to me pamã ajpẽ

19-20 Pê Pahpãm Aprãw me pit mã ajpẽn pa. Ne nee pê Pahpãm hỹrmã jũm kujahêc, pê cumã hũjarẽn nare. Pê Pahpãm Aprãw kuc ri cumã awjarẽ, ne cume ajpẽn pa. Ne Mojxe nare, pê nee Pahpãm to hajỹr nare. Pê côjkwa kam cumã memprar catêjê mã, cute amji kam hapac xà ita gõ, pê ma Mojxe mã cugõ, pê ma Mojxe to me cupê Juta catêjê japackre. Ca ihhêaj to me anõ amji mã:

— Ampo caxuw mã Mojxe te me pajapackre xà ita pej? — hane. Ỹhỹ, wa ha me amã harẽ. He mehcunea te Pahpãm te amji kam hapac xà jirô pê mehpỳpỳm na, cute me hahkre pej xà caxuw ri, cute me hapackre xà ita. Ne cute me hapackre xà ata to me amji japackre ita na, mã ahnaa Aprãw tàmxwỳ pê Jeju Crixtô ata cator. Ne nee cute me Mojxe te me hapackre xà ata to pit mã, cute hipêr me amji kam hapac xà nare.

Mojxe caca xà ita nee Pahpãm cahê na me papa na me pahton nare

21 Ca ihhêaj to me anõ ita kampa, ne amji mã:

— Pỳhàpà, he ihhêj ne Mojxe te me hapackre xà ita, Pahpãm te Aprãw me ajpẽn par xà ata kaj na — hane. Co he! Nee ca amji mã harẽn to hajỹr nare. Ampo na? He Mojxe te me hapackre xà ita hõtpê impej cakrô, quê nee Pahpãm cahê na me pahtĩr rohnỳtti mã na me pahton nare. Quê ha cute mãn me Pahpãm te me pahna amji caxàr na ton na, cu ha nee hipêr ihnõ na mehprãm nare.

22 He ramã Pahpãm te, me pahcunea te hõ kàhhôc kam pjê cunea kam, me pahcunea te me harkwa jirô pê me pahpỳm na, me pajarẽn. Ne me pahte amji kam me pajapac xà kêanre itajê pê ihhêj rũm me pajõ pahhi, mã me pahcunea to ihhimpej. Ne ma me pahte ampo pej ton tête me pajiprõ. Ne cute me pajiprõn xà ita pê ihhêj rũm cute me pahcajpre. Ne ampo kên ton na ri ihtỳj me pajamã. Cu ha quêt Jeju Crixtô to amji mã me pahhimpej, quê ha me pamã me pahcajpre ata pô, cu ha pahtỳj Pahpãm te me pamã ampo pejti to hũjahkre ata cwa.

Pê Mojxe te me pajapackre xà ita ri, Jeju cator jikaj xà me pajamã
Roman 10.4

23 Ne mam Mojxe te me hapackre xà ata pê ihhêj rũm krãhtarea, ne ma cute ampo kên ton tête me hiprõn to hãm ita kam, mã ahnaa Jeju cator, mã cute hũhkra mã me haxàr, mãr quê Jeju to amji mã mehhimpej.

24 Ne pê ihhêj ne me cupê me ahkrarea, na pê Mojxe te me hapackre xà ata, cute me ampo kên ton tête, ma mehcahpêrkàr to ipa ita na, mã ahnaa Jeju cator. Mã cute to amji mã mehhimpej, mã Hũm pê Pahpãm te me ahna amji caxàr.

25 Ne hamre, cu ramã Jeju to amji mã me pahhimpej ita kam, quê nee Mojxe te me hapackre xà ata me pahto ihhimpej nare.

He Jeju kam pahte me ajpẽn hônco, na ri me papê Pahpãm kra

26 Ca Jeju Crixtô to me ate amji mã me ahimpej, ne kam me ajpẽn hônco, na ri Pahpãm te me acunea to amji kra.

27 Ne me pahcunea te cô to me amji cumrãr, me Jeju kam pahte me ajpẽn hônco atajê pê ramã hũràac, ne cuxà cute amji kam hapac xàa kôt me papa.

28 He Jeju kam ate me ajpẽn hônco ita kam, ajpẽn kam me pahpyxit peaj. Cwỳrjapê ri Pahpãm mã, me ipê Juta catêjê me, me apê mehcahkrit me, me pahcunea pipẽan. Ne me hõ pahhi catêjê jarkwa kôt cama me hàpên catêjê me, amjia kôt me hàpên catêjê me, me apipẽan. Ne hanea ne me hũmre me, pyjê me, me apipẽan, ne nee jũm pê ajteare mã nare.

29 He me apê Jeju tekjê ita kam ri, Jeju kôt me acunea pê Aprãw tàmxwỳa. Cwỳrjapê ca atỳj, por pê Pahpãm Aprãw mã ampo to awjahkre ata, ca ha atỳj me acwa.

4

Mojxe te me hapackre xà nee hipêr me pahto ihhimpej nare
Roman 8.14-17

1-2 Ita caxuw, wa ha hipêr me amã ite ihkôt harẽn xà ata kôt harẽ. Xà quê ajkĩ jũm, ihkra incrire, ne nee cormã mehcapõn catê himpej xà kam ihkà nare, ne cormã amji jahkre kêatre ata mã, pijamã hàhcukrêj atajê cunea gõ, quê to hõ tekjê? Hãpà! Quê ha cama cumã:

— Apê ikraa to ikra, ne cama cormã acrire, ne ate amji jahkre kêatre. Na ca ha ma me acapõn catê krac ri axà, ne atỳj ijàpên xà na itehcajpar to apa, ne ihhêj rũm apê cama imã gàpên catê. Ne jũ caxuw akà, ne amji jahkre pej, wa ha hacpỹ ne me acapõn catê pê gaprô, ne cormã amã ijàhcukrêj gõ, mãr ca caa, amjia kôt hamãr to apa — hane.

3 He pê mam me papê hũmre kra ata pyràac, ne pahte me amji kam me pajapac xà to pahte me amji pyràc xà pê me pahcapõn catê te amji kam hapac xà ata krac ri ame papa, pê ajco taa, me pahto ihhimpej. Na pê cute me pamã ampo cawpa xà atajê hàhtôa to hàhtô, ne pê hanea ne ampo carõ te amji kam hapac xà atajê, ajco

me pahto ihhimpej. Ampo na? He
cu cormã nee me pahte catyt kam,
Pahpãm jarkwa jahkre pej nare.
4 Mã Pahpãm te, me pahto cumã
ihkra xũmre ata pyràac, ne cute
me pahcapõn catê ata pê me pah-
caxàr, cute ahna amji mã amcro
hyr xà ata na. Cwỳrjapê pê,
intête me pahcaxàr xà caxuw me
pahwỳr ihkra pê Jeju kujate, pê
me hũmrea na amji to, ne Marij
mã ihpỳm, ne Mojxe te me ha-
packre xà himpej xà krac ri ipa.
5 Mãr quê Mojxe te me hapackre
xà nee me pahto ihhimpej nare.
Ne Jejua kôt, cu ha quêt Pahpãm
krac ri me axà, ne ihkôt me papê
Pahpãm kra, ne pahtỳj amjia kôt
ihkrac ri ame papa.
6 Mã Pahpãm te me pamã ihkra
Carõ Pejti kujahêc, mã cute me
pamã amji jõr. Mã Carõ Pejti ata
me pahcaxwãm pê me pamã:
— Apê Pahpãm kraa to ihkra
— hane. Ne hanea ne me pah-
caxwỳn caxwãm pê Carõ Pejti ita
pahte Pahpãm cukij na me pahto,
cu me cumã:
— Inxũ — hane.
7 Ne hamre, ita caxuw, nee me
papê cama me hõ pahhi jarkwa
kôt me hàpên catêjê nare, ne me
papê Pahpãm kra. Ne me papê
mehkra ita kam ri, ihtỳj me pamã,
cumã cute ampo pejti to hũjahkre
atajê cunea gõ.

Cu ha nee hipêr me panquêtjê te me to ihhimpej xà kôt me papa nare
Coroxo 2.16-19

8 Pê rỳ pêa mã, cormã nee ate
me Pahpãm jahkre pej nare kam,
pê ca ajco me aquêtjê te amji
kam hapac xà pit to amji mã me
ahimpej to me apa. Ne ajco me
amã me carõ me, cupẽ jarôti me,
ampo cawpa xà kên me, ampo
cunea kwỳ cupaa to hũpa. Ne ajco
atỳj Pahpãm kaj na ampo to ame
pahpãm. Mã pahpãm cahàc atajê
mã nee carôt nare.
9 Ne ita caxuw, nee cute hajỹr
nare. Ne me amã Pahpãm jahkre
pej, ne hanea ne Pahpãm mã me
gahkre pej. Ne mẽr ampo na mã
ca ajte hacpỹa mã me aquêtjê te
amji kam hapac xà kôt hamreare
ata wỳr ate me amji jaxàr? Ne
ampo na mã ca ajte hipêr atỳj
ampo cawpa xà me, ampo carõ
kên atajê to ame amji kampa, ne
ame to amji japackre? Mã taa
hacpỹ mã me ato ihhimpej, na ca
ame amji mã to hane?
10 Ne atỳj amcro kên cawpa xà
jàhtôa to amji mã me ahimpej to
me apa. Ne atỳj me Juta catêjê jõ
amji kĩn jàhtôa kôt me amji ton to
me apa. Ampo na mã ca ame amji
to hajỹr to prãm?
11 Côt mã ca me Pahpãm pê
catyt kam ata te amji kam hapac
xà jicu? Ca ha ate me hajỹr na, wa
ha itỳj amji caxwãm pê ita na me
ato po mã quê, ne imã amji kĩn
nare, ne ipeacre ne. He xà pê wa
ihcaprỳ na ajco me amã Jeju jarẽ,
ne to hahkre xà catihti to hahkre
to ipa ata, xà ajkĩ ihkôt hamreare?

Pê mam ajco me Pawrô tehcaj-
par to catia

12 Jeju kam me ikjêjê, pê ca mam
ajco me ito impej ne nee rỳ jũ
caxuw ate ito kên nare atajê, wa
ha me apê ipyràac xà na me awỳ.
He pê mam ipê me apyràac, ne
me acuxà ampo cawpa xà atajê
cunea kôt ipa. Ne ita caxuw ite
ampo itajê cunea jicu, ne Jeju te
amji kam hapac xà to pit mã amji
kampa. Na ca ha ita caxuw me
apê ipyràac, ne me ampo itajê
cunea jicu.
13 Xà ca atỳj cormã ite mam me
amã Jeju jarẽn xà ata to me amji
japackre? He pê wa ixà, ne me
acahê na ahtwỳ, ne jũ mã amji to
amcro to ata kam, pê wa me amã
Jeju te amji kam hapac xà pejti to
hahkre.

14 Pê ca nee ixà kêanre ata kam
me ina acprêc nare, ne me ito,
ihhêj rũm, kỳj rũm Pahpãm mã
memprar catêjê nõ, nare, me ito
me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô
pyràac, ne atỳj ina me amji capa.
15 Ne pê ca atỳj ajco, tee me
atoa to pôj, ne me imã hõr prãm,
ate me itehcajpar prãmte. Ne pê
caxuw me amã ikĩn, ne ampeaj
kam ipyrên me gakry. Ne mẽr jõ
ri mã ita caxuw me gakryti ita? He
ihhêj ne nee ita caxuw me gakry
nare.
16 He pê wa nee jũ caxuw ame
amã ihêj xi jarẽn nare, ne cormã
me amã catyt kam to hahkre to
ipa cakrô, ca caa ihhêj ne ipê
me acurê xwỳn na, ame ito amji
kampa.

Pê mehhêj xi catêjê Pawrô te amji kam hapac xà intête me ta

17 Mehhêj xi catêjê atajê hãn ne
me amã ihhêj to:
— Ampeaj kam me imã akĩn,
na wa itỳj me gamã, ne me ato
impejti to prãm — hane. Ne cama
ame amã ihhêj, ne ite amji kam
ijapac xà ita tête cute me ahyr,
ca mehkôat amji kam me gapac
prãmte ri ame amã ihhêj.
18 Pê wa curi ame acahê na imõr
xà ata kam, pê wa me ate catyt
kam me apa na me atehcajpa. Ne
pom amcro itajê kam, wa nee curi
apu imõr nare ita kam, quê ha
ihtỳj ijaxà kam jũm te me ate-
hcajpar xà ata na imã impej. Ne
cute me atehcajpar catêjê atajê,
nee mempej nare. Ne cute me ato
impejti xà ita to ame amã ihhêj,
ne ite amji kam ijapac xà ita tête,
cute me acaxàr to prãm to ri, ihhêj
ne ame amã ihhêj.
19 Me apê imã ikra kĩnti atajê
pyràac. Wa ihhêj ne ipê me
anã mã me axà, mã tee ame axà
te cute amji cupên ata pyràac.
Ampo na? He ca ha me apê Jeju
pyràac, ne me apejti to prãm to,
wa ha amji pupun to kêanre to ipa
kam to icrà, ca ha ahnaa ihcunea
na, catyt kam Jeju kôt me apa, quê
ha cormã ikàj xà ata hamre.
20 Jamã ne wa krãa me akuc ri
jỹ, ne ajteare mã me amã icakôc
xà nõ to icakôc. Wa itỳj me ato
po mã quê, ne me ato pit mã amji
kampa ita kam, ramã ikrã pictor
tu ita kam, jũ mã wa ha ajte me
ato.

Pê Mojxe cama jũm jarkwa kôt me pajàpên catêjê na me pahto

21 Por ca Mojxe jũjarẽn xà kôt
me amji kam gapac to prãm atajê,
me ikampa. Wa ha pa me amã
Mojxe jũjarẽn xà ita kôt pahte
amji kam me pajapac xà atajê
jarẽ.
22 Pê Mojxe me iquêtxwỳ Aprãw
jarẽn kôt me imã harẽ, pê Aprãw
mã ihkra xũmre ajkrut. Ne
pyxit ne cupê Ixamar, ne hĩxi
mã hàpên catê cahãj pê Hacakwỳj
kam ihpỳm. Ne ihnõ ita pê Ixac,
ne inxi pê Xarakwỳj pê Aprãw me
hĩxia kam ihpỳm. Ne pê Xarakwỳj
pê nee cama jũm mã hàpên catê
nare, ne ihtỳj apu ipa.
23 Mã ihkĩnte Hacakwỳj ita pê
Aprãw me hĩxi mã hàpên catê ata,
pê Aprãw amjia kôt kam ihkra, pê
mam cumã ihpỳm. Ne quêt Ixac
to Pahpãm te hũjahkre xàa na pê,
inxia kam ihpỳm.
24-25 Ne pyjê pijakrut itajê jarẽn
xà kôt, wa ha me amã ita kam
me pahte amji kam pajapac xà
kôt harẽ. Ne pyjê pijakrut atajê,
nee me ipipẽnti nare, ne ajpẽn pê
ajteare mã me. Ne Pahpãm me,
cute me ajpẽn par xà te hajỹar,
ne nee ipipẽnti nare, ne ajpẽn
pê ajteare mã me. Hacakwỳj pê
Ihcuhhyt jõ kẽnti pyràac. Por pê
Põcaprỳhti jõ pjê kam, Pahpãm
Mojxe mã Juta catêjê caxuw,
Ihcuhhyt jõ kẽnti kam, cumã cute
me hapackre xà jõr ata, mãr quê
catyt kam ihkôt me ipa xà ata pê
Hacakwỳj ata pyràac. Ne cama

ame cumã me hàpên xà ata kôt
Pahpãm te me ahna amji caxàr na
to prãm catêjê caxuw ri harkwa
ita. Ne ahnaa ita kam, Juta catêjê
Krĩpinkrên kam mehkrĩ atajê pê
Hacakwỳj kra pyràac, ne cama
me harkwa ita kôt pit mã ame
hàpên to me ipa. Ne Pahpãm te
me ahna amji caxàr prãmte, ihtỳj
me hàhcawpa xà cunea kôt me
ipa.

Pê Jeju pahtỳj ame papa na me pahto

26 Ne quêt côjkwa kam
Krĩpinkrên tuw ata pê Aprãw
me hĩxi ihtỳj apu ipa ata pyràac,
ne cupê me pahnã pê Xarakwỳj
ata pyràac. Ne me pahte Jeju to
amji mã me pahhimpej atajê pê
Xarakwỳj kra atajê pyràac. Ampo
na? Ihhêj ne Pahpãm Carõ Pejti
kôt hipêr me pahpỳpỳm, na ri
cupê me pahnã.

27 Ne pê ramã Ixaj xwỳ Pahpãm
jarkwa kôt, hõ kàhhôc kam ita na
ihhôc to hane he:

"Por cormã nee jũm mã ihkra pỳm
nare ata,
gapacta ne gakryte acaràr,
ne amã amji kĩnti ne.
He quê ha ihtỳj, por me cumã
mempjê atajê jirôa pê,
quê ha jũ caxuw amã me akra
hàhtô" hane.

28 Mẽr hõhõ, me apê Jeju kam
me ikjêjê atajê, he me apê Ixac
pyràac, ne Pahpãm te me ato
hũjahkre xàa kôt ri me apê
Pahpãm kra. Me papê, por pê
Pahpãm Aprãw mã ihtàmxwỳ to
awjahkre ata mã cu me.

29 Ne caxuaw, pom amjia kôt me
ajhu ita na pê Ixamar ihpỳm ata
pê cama me cumã hàpên catê kra
cakrô, ajco ihtỳj Ixac to Pahpãm
jũjahkre, mã Pahpãm Carõ Pejti
kôt ihpỳm ata jahê. Mã cute amji
pupun to kêanre xà caxuw pê ajco
apu hahê. Ita jĩkjê na mã ita kam
cute hajỹar he, ne menquêtjê te
me hapackre xà kôt me ipa catêjê
atajê, cama me papê Jeju kôt me
papa catêjê jahê, cute me pahto
kên prãmte.

30 Ne pê Mojxe xwỳ ramã ita
na Pahpãm jarkwa na hõ kàhhôc
kam ihhôc to hane he:

"Ca ha ma jũ kam cama me hàpên
catê ita kujate, ihkra mea
mã.
Ampo na?
He wa ha nee cama me cumã
hàpên catê kra pê Ixamar
ata mã,
ite Ixac pê gĩxia kra mã ampo to
ijũjahkre atajê nõ jõr nare"
hane.

31 Hõhõ me ikjêjê, he nee me
papê, por cama hàpên catê ata
kra pyràc nare. Ne quêt me papê
Xarakwỳj pê Aprãw me hĩxia kra
ata pyràac.

5

1 Jeju Crixtô te mam me pan-
quêtjê himpej xà atajê pê me pah-
caxàr, mãr cu pahtỳj ame papa.
Cwỳrjapê ca ha nee hipêr jũm
himpej xà mã axàr, ne ihkrac ri
apu apa nare.

Quê ha Pahpãm nee me pajàpên xà impejti kôt me pahna amji caxàr nare

Jowãw 8.32, 36

2 Ỹhỹ, ipê Pawrô pê Jeju Crixtô
jarkwa na imprar catê, ne pa wa
ha me amã awjarẽ, cwỳrjapê ca
ha ikam me gapac to impeaj ne he.
Ihhêj ne ramã Juta catêjê kwỳ me
awỳr cator, ne cute me amã:

— Ca ha Mojxe te me hapackre
xà kôt, cama amji na me ijamã,
wa me amã me apy kà kwỳ jakep.
Ampo na? Ca ha ate ita to hajỹr
nare na, quê ha nee Pahpãm ana
amji caxàr nare — hajỹr na. Ca ha
nee kam me gapac, ne amji na me
hamãr, quê me amã apy kà kwỳ

jakep nare. Ampo na? Ca ha ate amji na me hamãr na, ca ha nee Jeju to pit mã amji mã me ahimpej nare. Quê ha me amã me pajõ Pahhiti tyc xà ita kôt hamreare ne.

Pê Pahpãm amjia kôt me pahna amji capa

3 He wa ha hipêr me amã ita cawpa he. Ca ha me anõ te amji na me hamãr, quê ha cute me amã apy kà kwỳ jakep na, hamre, ramã ate Mojxe te me hapackre xà pyxit ne ihkôt amji ton, na ca ha atỳj ate ahpỹanre na ihcunea kam gapac to prãm xà.

4 Ca ha Pahpãm te me ana amji caxàr prãmte, ate me Mojxe te me hapackre xà ata pynãr na, ca ha ramã me Jeju Crixtô mã hikra. He me atea ca me Pahpãm te hàhcaprĩa kam, amjia kôt cute me apytàr jicu na me ton, mã cute me gicu.

5 He nee me ite me hajỹr nare. He quêt me imã quê ha Pahpãm amjia kôt me ina amji caxàr na me imã hahkre pej. Ne quêt Pahpãm Carõ Pejti carôt ri, Jeju to ite amji mã me ihimpej tỳj na me itehcajpa.

6 Cu ha Jeju Crixtô na me ajpẽn hônco ita kam, nee Pahpãm me, me papê ajpẽn pê ajteare mã nare, ne cumã me papipẽn pit. Ne me pahkà jakep me, me pahkà jakep nare itajê me, me Pahpãm mã me papipẽn pit. Ne cumã Jeju to me pahte amji mã me pahhimpej xà ata kôt ri me pamã ajpẽn kĩn, ata na ri cumã impej.

7 Pỳhàpà! He curmã ca Pahpãm kôt me aprõt kên nare ta? Ne ampo na mã ate amji na me jũm ita jamãr, mã cute me ato pry hyr, ca ate me pry hyr?

8 He nee Pahpãm te hõ pry ita tête me amẽn nare, ne ihtỳj quêt amji wỳr me amã akij.

9 He cu ha me pahnõ cuhkõn cahàc to cuprõ, ne hakôt, quê ha ihkrĩ ne hipôc ri ihnõ kam cô, ne ihcacu, ne amji kôt ihkwỳ cunea to kên. Ỹhỹ, ita jĩkjê na mã jũm te, Jeju te amji kam hapac xà kaj na, me amã ampo kên kryjre to hahkre xà atajê to me acunea to kên.

10 Ne jũm ata te me amã ampo kên to hahkre cakrô, wa itỳj, nee ate mempar nare na, amji mã me ato hane. Ne imãa, ca ha me anõ te kam gapac, ne ihkôt amji ton na, ca ha hacpỹa mã ate amji jaxàr, ne hipêr Jeju te amji kam hapac xà impejti ata pynãr na, wa itỳj me ato amji mã hane. Ne por ame amã ampo kên to hahkre to ipa ata, quê ha Pahpãm ihtỳj cute me ato kên xà ata cwỳrjapê to ihtỳj tu ne.

Pê Pawrô nee jũm te impy kà kwỳ jakep to cumã hahkre nare

11 Ỹhỹ me ikjêjê, wa ha me amã amji jarẽ. He cute me amã ito ihhêj xi catêjê me amã hane he:

— Pawrô cormã mehcunea te mempy kà kwỳ jakep to me cumã hahkre — hane. Wa ha ite me cumã to hahkre to hajỹr na, quê ha nee Juta catêjê jõ pahhi kwỳ itajê ame ito kên nare. Ne mẽr ampo na mã ame ito kên? Nee mã ampo na nare. He wa mehcunea mã Jeju te pĩ kam me pancwỳrjapê ihtyc xà ata kôt Pahpãm te me pahna amji caxàr na harẽ, na ri ame ikam incryc.

12 Ne por ame akrã to acto atajê, quê hapacta ne ihtỳj amji mã mehhy me incre cunea jakep hiahpuro, wa ha nee intête mehcahpêrkàr nare.

Cu ha ajpẽn to mempeaj ne Jowãw 13.31-35

13 Jeju kam me ikjêjê, pê Pahpãm amji wỳr me pamã akij, mãr quê nee pjê kam jũm cute amji kam hapac xàa to pahte amji kam me pajapac xà to ihhimpej nare. Co he! Ca ha nee me anõ

ate amji kam gapac xà tũm kên ata
kôt apa prãmte, amji mã:
— Taa mã, jũm nee ito ihhimpej
nare ita kam, wa ha itỳj ite amji
to amji cajpuaw prãmte, ite ampo
ton prãm ata cunea to — hajỹr
nare. Ne quêt amã me akwỳ kĩan
kam, cute ampo na mehprãmti xà
atajê to ca ha me.
14 Ne por Mojxe te me hapackre
xà atajê, ca ha ihcunea to cuprõ,
ne to pyxit peaj to hane he:

"Quê ha amã mehcunea kĩn
hanea,
pom quê amãa amji kĩn he" hane.

Cu ha pahte me ajpẽn to hajỹr
na, cu ha ramã Mojxe te me pa-
japackre xà atajê cunea kôt me
ajpẽn to.
15 Nãmri ca ha me apê ampo kên
pyràc, ne cama ame ajpẽn curê,
ne ajpẽn kam me atẽm na, ca ha
me caa me ajpẽn jipej. Cupate ca
ha atỳj ate amji kam gapac xà na
me amji kôpĩr to me apa.

*Pahte mam amji kam me pa-
japac xà kên atajê pê Carõ Pejti
curê xwỳn*
Roman 7.7-25; 8.1-11
16 Ỹhỹ me ikjêjê, ca ha Pahpãm
Carõ Pejti te amji kam hapac xà
tuw pejti ata kôt me apa na, ca ha
nee hipêr ate amji kam me gapac
xà tũm kên ata kôt me apa nare.
Ne nee ate amji to amji cajpuaw
prãmte, ate ampo ton prãm ata
cunea ton to me apa nare.
17 Mam pahte amji kam me pa-
japac xà tũm kên ata me, Pahpãm
Carõ Pejti te amji kam hapac xà
tuw pejti ita me, cupê ihhêj rũm
ajpẽn curê xwỳn. Na ri ihtỳj ajpẽn
cahpêrkàr to ipa. Na cu nee me
pahte amji kam me pajapac xà
pejti to me papa to prãm ata kôt
me papa nare.
18 Cu ha pahte Pahpãm Carõ
Pejti to amji mã me pahhimpej na,
cu ha nee hipêr me hàhcawpa xà
me, me to ihhimpej xà atajê to apu
amji kam me pajapac nare. Ampo
na? Nee hipêr cute me hàhcawpa
xà ata me pahto ihhimpej nare.

*Mam pahte amji kam me pa-
japac xà tũm kên atajê te hajỹr*
19 He me pahcunea mã hirãa pê
mam pahte amji kam me pajapac
xà tũm kêanre te ampo kên cunea
na me pahton na, pahte me amji
jahkre pej. Itajê te hajỹr he:
Me pahnõ te me pahprõ kaj na
ahti na me pyjê nõ caxun me,
hanea ne pyjê nõ te impjên kaj
na, ahti na jũm xũmre caxun.
He ihhêj rũm me pahkwỳ pê
rop pyràac, ne pahte amji
kam me pajapac xà kam me
panxyre kam me pahpahàmti
ton to ame papa.
20 Ne hanea ne Pahpãm kaj na,
pahnõ te amji mã me pahpãm
cahàc krekà cupa me,
pahte me pahkwỳ to hy to amji
kam me pajapac to me papa
me,
pahte me ajpẽn curê me,
pahte me pajarkwa to ajpẽn
mãn kên me,
pahte me pajõxỳ to me papa me,
pahte ajpẽn kam me pancryc
me,
amji to pit mã amji kam me
pajapac to me papa me,
pahte ajpẽn cuna mã ame amji
jakrã me,
21 pahte ajpẽn jũ na ampo kĩn
me,
pahkõm ne me papipãn me,
amji kĩn kam, me kam mare mã
me pahkõm catia me,
me ampo kwỳ jàhtôa pê itajê
pyràcti atajê me.
Ỹhỹ, he mam pahte amji kam
me pajapac xà tũm kên itajê, ihtỳj
pahte ampo kên itajê cunea ton
na me pahto, cu ton to me papa.
Ne pom ite mam ramã me amã
ampo cawpa atajê, wa ha hipêr
me amã ihcawpa. He cute me

ampo kêanre itajê ton catêjê, quê ha nee jũ caxuw Pahpãm himpej xà krac ri hàr, ne catyt kam, cumã amji kĩnti jakryti kam ipa nare.

Pahpãm Carõ Pejti te amji kam hapac xà tuw pejti atajê te hajỹr

22-23 Ne quêt Pahpãm Carõ Pejti te amji kam hapac xà ajteare mã. Quê ha me Pahpãm Carõ Pejti te me pamã amji jõr na, cu ha me pahte ampo pej pit ton xà itajê te hajỹr he:

me pamã ajpẽn kĩnti me,
me pajakryti me,
ajpẽn mã me pampejti ne me pahcarĩcti na me pahkrĩ me,
ampo te me pahto kên mã me pajũcanãr me,
ajpẽn mã me pahcaprĩ me,
pahte me ajpẽn to impejti me,
cute amji mã me pahto hajỹr me,
ajpẽn mã me ampejti me,
ampo kên tête pahte me amji jiprõn to me papa me,
cute amji mã ampo na prãm atajê na amji jamãr peaj me.

Ỹhỹ, Pahpãm Carõ Pejti ihtỳj pahte ampo pejti ton xà itajê cunea na me pahto, cu me ton to me papa. Na ri nee jũm xũmre te me hapackre xà te ampo pejti ita tête me pajiprõn xà hamreare.

24 Ne me papê Jeju Crixtô tekjê atajê te, ramã ihhêj ne mam me pahte amji kam me pajapac xà tũm kên atajê cunea jipej, mãr cu nee hipêr ihkôt ame papa nare. Na cu ha nee hipêr me pamã ampo kên ton prãmti atajê na me amji jamãr, ne me ton nare.

Cu ha Carõ Pejti te amji kam hapac xà tuw pejti ata kôt me papa

25 Ne me Pahpãm Carõ Pejti ata pê me pajõ Pahhiti, cu carôat kôt me papa. Mã taa, me pahto ihhimpej, ne pahte ampo pejti ton na me pahto, cu ha me ton to me papa.

26 Na cu ha nee ajpẽn jirôa pê amji to me pahcati prãm nare. Cu ha pahte me hajỹr na, cu ha cama me ajpẽn cyt kam tẽ, ne cama ajpẽn jũ na amji to prãm kam me tẽ.

6

1 Ỹhỹ, me ikjêjê, quê me akwỳ nõ ihhêaj to ampo kên to, ca ahna me hõmpu, ne me apê Pahpãm Carõ Pejti to ate amji mã me ahimpej catêjê atajê, mehtehcajpa, quê ampo kên ton jicu, ne ihcuhtac, ne catyt kam ampo pejti ton to ipa. Ne ate me hapackre xà ata kam, ca ha amji mã me aprĩ akam, me hapackre. Ne hanea ne ma amji to me guphê, côt ca hanea ne mehkôt ampo kên ton kam tẽ.

2 Ne ca ha atỳj me ate amji kam gapac xà kam ampo te me ato kêanre atajê to ate ajpẽn mã mehcajcoc na me ajpẽn tehcajpar to me apa. Cu ha pahte ajpẽn to me hajỹr to me papa na, cu ha ramã me Crixtô te me pamã harkwa jirên xà atajê kôt me amji kampa.

3 Quê ha jũm te amji to ihcakôc to:

— Wa me hirôa pê icati, ne ipej — hane, ne nee cati ne impej nare xà ata kam ri, taa ramã apu amji to amji mã ihhêj to ipa.

4 Na cu ha ahpỹanre na, pahte amji kam me pajapac xà na me amji kôpĩr to me papa. Na cu ha me pahnõ te pajàpên xà impejti ton na, cu ha pahtỳj hũrên me pajakrya, ne cu ha nee amji mã:

— Wa ite itajê jirôa pê ijàpên xà impejti ton — hajỹr nare. Ne quêt cama amji mã:

— Wa ite ijàpên xà impejti ton — hane.

5 Na cu ha ahpỹanre na, me pajũrkwa caxuw me amji kampa, ne pahtỳj me amji jàpên xàa to me pajàpên to me papa.

6 Ne cute me amã Pahpãm
jarkwa to hahkre catê ata, ca ha
ma me hamã, ne ma cumã, amã
ampo atajê to ajcokjê.

Jũ wỳr cu ha me pahnõ Pahpãm
mã pahhêj

7 Ca ha nee me anõ amji mã ahêj
nare! Jũ wỳr quê jũm Pahpãm
mã ihhêj. Xà cu me pahnõ pajõ
pur kam, pànkrỳt xỳ pit kre, quê
pijamã kam hàn nỹre nõ cato?
Hãpà! Quê ha hỳ pit hapôj. Ita
jĩkjê na, cu ha pahte amji kam
me pajapac xà kên to pit mã amji
kampa, cu ha nee hahpan xà na
ampo pejti pyr nare, ne hahpan
xà na ampo kên pit cwa. Jũ wỳr cu
pahte ampo kên ton xà ata kôt, me
Pahpãm mã me pahhêj, cute me
pamã ampo pejti jõr prãmte. Cu
pahte ita to amji kam me pajapac
na, cu ha me paa, ramã, amji mã
me pahhêj.

8 Cu ha mam pahte amji kam me
pajapac xà tũm kên ata pit kôt me
papa na, cu ha ramã Pahpãm kaj
na ampỳa mã ame papa, ne me
ty, ne me acto rohnỳtti mã. Ne cu
ha quêt Pahpãm Carõ Pejti te amji
kam hapac xà tuw pejti ata kôt me
papa na, cu ha quêt Pahpãm cahê
na me pahkrĩ rohnỳtti mã.

Cu ha nee me ampo pejti ton jicu
nare

9 Cu ha nee me ampo pejti ton to
mehkĩn hi nare, ne pahtỳj pahte
ampo pejti ton xà ata kam me
awcanã. Ne hahpan xàa na, quê
ha Pahpãm me pamã ampo pejti
gõ.

10 Ne atỳj ate mehcunea mã
ampo pejti ton na, ca amji to
ahcukij. Ne Jeju kam me pahkjêjê
to, ca ha me hirôa pê impej.

Pawrô me pancwỳrjapê Jeju tyc
xà ita to pit mã apu ihcakôc

11 Ita caxuw, wa ha ijũhkra to
me amã ihhôc, ca me hõmpu.
Mã ihhôc cati pit he, mãr ca me
ijahkre pej, nãmri pa wa me amã
ihhôc.

12 Ne por me amã ihhêj catêjê
atajê ri, cama amji to ame
hàmnãn to me ipa. Ne Jeju te
amji kam hapac xà kaj na me amã
harẽn to:

— Ca ha apy kà kwỳ crire ne
hakep xà ata kôt, quê ha Pahpãm
ihtỳj ana amji capa — hane. Me
pajõ Pahhiti curê xwỳn te ame to
kên cupate ri, nee me amã:

— Pĩ kam me pancwỳrjapê Jeju
tyc xàa kôt, quê ha Pahpãm me
pahna amji capa — hajỹr nare.

13 Ne cute mempy kà jakep xà
ata to me amji kam hapac to me
ipa cakrô, nee me Mojxe xwỳ te
me hapackre xà cunea kôt me ipa
nare. Ne mẽr ampo na mã ame
amã apy kà jakep prãm? Nee
mã ampo na nare. Cumã cute
me hũnãr catêjê jàhtôa na, cute
amji to me hàmnãn prãmte ri ame
hane.

14 Ne pa nare, wa quêt me
pancwỳrjapê me pajõ Pahhiti Jeju
Crixtô tyc xà ata to, wa mehcunea
mã, ijàmnãn to ipa. Ne por Jeju
te amji kam hapac xà curê xwỳn
te amji kam hapac xà itajê, nee
icajpuaw nare. Na ri me imãa,
cute amji kam me hapac xà itajê
pê ampo tyc kro pyràac. Ne hanea
ne ite Jeju kôt amji kam ijapac xà
ita, nee me hũmre atajê cajpuw
nare. Na ri me cumã ite amji
kam ijapac xà ita pê ampo tyc kro
pyràc, ne ihkêanre.

15 Ne Pahpãm mã, jũm te amji
kà jakep ata me, cute amji kà
jakep nare atajê pipẽn pit, na ri
me ipijakrut itajê na, nee Pahpãm
te amji caxàr nare. Cu ha Pahpãm
te amji kam hapac xà kôt me papa
na, quê ha me pahcunea to antuw,
ne me pahto intuw. Cu ha me
papê curmã ampo tuwti ata, quê
ha cormã me pahna amji capa.

Pê Pawrô Pahpãm mã mehkwỳ cajrẽn pej

16 Ne wa itỳj Pahpãm mã me acajrẽn to hane he:

— Ỹhỹ me Ijõ Inxũ, wa cute, ite me hapackre na me ipar atajê mã, wa ha ana ahwỳ, ca me caxwỳn caxwãm pê me cumã acarĩcti gõ, mãr quê nee cumã ampo hũpa nare. Ne ca ha me akwỳ cunea caprĩ, ne me to impej — hane.

17 Hamre, he nee hipêr imã, ramã ite me amã ampo jarẽn itajê jarẽn prãm nare. Wa ramã ite ita cwỳrjapê amji pupun to kêanre, ne pom ijĩ kam apu icaxõti itajê, ramã ipê Jeju mã ijàpên catê na ijarẽ. He nee ipy kà jakep xà caxõ ata, ipê Pahpãm tekjê na ijarẽn nare. Ne quêt ite mehcunea mã Jeju jarẽn cwỳrjapê jũm te icahhyr jaxà kam caxõ, ita ri quêt ipê Pahpãm tekjê na ijarẽ. Na ri nee hipêr jũm te, ite amji pupun xà kêanre na iton xà hamreare.

18 Ne imã me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô te amjia kôt, me apê me ikjêjê itajê cunea to, cute impej na to prãm. Taa mã, hamre.

EPET JÕ KRÎ WỲR
Pawrô Jõ Kàhhôc

Ỹhỹ, pê Roman jõ krĩ kam, me hacjên xà kam Pawrô ihkrĩ, ne Jeju na mehkwỳ mã ajco hõ kàhhôc kujate. Na pê Epet jõ krĩ kam, Jeju na mehkwỳ jakrã mehkrĩ atajê mã hõ kàhhôc ita kujate. Na pê hõ kàhhôc ita japrỳ pê **Epet Jõ Krĩ Kam Jeju Na Mehkwỳ Jakrã Mehkrĩ Atajê Wỳr, Pawrô Jõ Kàhhôc** (Epet).

Ne hõ kàhhôc ita kam ri cute Jeju kôt me ipa catêjê pê Jeju jĩa pyràc na, me cumã harẽn ne to hahkre. Ne pom cu amjia kôt me amji jĩ jamãr to me papa, ita kôpit na mã, ihtỳj Jeju me papê mehkwỳ pê hĩa pyràc ata jamãr to ipa. Ne pom me pahkrã me pajĩ to ihhimpej to ipa ita na mã, Jeju me papê mehkwỳ to ihhimpej to ipa, pjê ita kam.

Pawrô te amji jarẽn xà
Me Hàpên Xà 18.19-21; 19.1-40

1 Hàpà me ikwỳ pê Jeju na mehkwỳ, ipê Pawrô, ne ipê Jeju Crixtô jarkwa na iprar catê. Ampo na? He Pahpãm pê ita caxuw icapi. Na wa Epet jõ krĩ kam, me apê Pahpãm na mehkwỳ atajê mã, apu ihhôc. Ne ca atỳj Jeju Crixtô to ate amji mã me ahimpej, ne ajpẽn kam me ahônco kam me to acrà ita na.

2 Ne imã me pajõ Inxũ Cati pê Pahpãm me, me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô te me ato impejti na me ato prãm, mãr ca nee ame ampo kên cupa nare, ne ihcãmtà rũm me acaxwỳn me, me gĩ cunea cuhkrit pej pêa mã me apa.

Pê Pahpãm ramã cute pjê ton xwỳjrea na amji mã me pahcapi
Roman 8.28-30; 1 Petrô 1.2

3 Cu ha Pahpãm pê me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô Pãm pyrên me pajakryti na cumã me amji jarẽ. Ampo na? Cu côjkwa kam me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô kam me pahhônco tu ita kam, ramã cute ampo pejti cunea to me pahto impejti.

4 Pê pjê ton xwỳjrea na, ramã Pahpãm Jeju kam pahte me ajpẽn hônco, ne me papê hõ tekjêa xà caxuw, amji mã me pahcapi. Mãr cu kam pahte amji kam me pajapac xà impej pit, ne Pahpãm kam mare mã me pahkam, ampo kên hamreare ne.

5 Ne Pahpãm mã me pahkĩn cwỳrjapê pê mam, rỳ pêa mã, ramã ihcãmter pê Jeju Crixtô kôt me pahto amji kra xà caxuw amji mã me pahcapi, ne ahna amji to. Ita na ri cumã me pahto prãam to prãm na pê to hane.

6 Pahpãm kĩnte, ampo caxuw me pampej nare cakrô, mã amjia kôt cumã me pahkĩn. Mã hàhcajrẽnti kam cumã ikra kĩnti ata kôt, me pahto impejti pyrên me pajakryti na, cu ha cumã me amji jarẽ.

7-8 Ne pê mam me papê ihhêj rũm pahte me Pahpãm to new catêjê. Ne pahte me to kên xà ita kam ri, cute me hacjên xà kam me pajacjên, cu kam me pahkrĩ. Pê Jeju pê me pahkritxwỳa, ne me pajaxà kam ty ne caprô jaxwỳ. Ne cute caprô jaxwỳr xà ata to pê me pahkên jahpan xà na Pahpãm mã amgõ, mã cute me pahkên ita to tojnõ, cu pahtỳj ame papa. Hõ, pahte me Pahpãm to kên itajê cunea ri, cute to tojnõ, ne hicu to hajỹr. He ampeaj kam Pahpãm jàhcajrẽn cati, mã ihtỳj amjia kôt cama me pahto impejti to ipa, ihkrã kre te amji jahkre pejti kôt.

9 Ne pê mam nee jũm Pahpãm te amji kam hapac xà jahkre pej xà hamreare. Ne curmã ri Pahpãm te

ihkra pê Jeju Crixtô kôt me pamã
amji to ipipẽ to prãm to ri, cute
ihkujahêc.
10 Ne cute amji kam hapac xà
pimxur jahkre kêatre ata te hajỹr
he. Quê ha Pahpãm ihtỳj jũ caxuw
cute amji mã amcro hyr xà ata
na, cute pjê me côjkwa kam ampo
cunea ton itajê cunea to cuprõ,
ne Jeju mã cugõ, mãr quê cupê
hõ pahhi, ne to ihhimpej to ipa
rohnỳtti mã.
11 Ne hamre, Pahpãm te mam
ramã amji kam hapac xà ton
atajêa ton partu, cute amji mã
ihkĩn xà ata na. Ne Jeju kam pahte
me ajpẽn hônco xà ita kam ri,
cute amji mã me pahcapi, ne me
pahto amji kwỳa. Ne pê ramã ita
to amji kam hapac hiahpuro, ne
cumã ahna to prãm, na ri cute ton.
12 He me ipê Juta catêjê, pê wa
mam amji mã me iprĩa kam, Jeju
Crixtô pê me itehcajpar catê na
me hikaj kam me tẽ. Cwỳrjapê wa
Pahpãm mã me amji jarẽn to hane
he:
— Me ijõ Inxũ Cati, he ampeaj
kam ate me ito kênre nare, na ri
me imã acati pê ihhêj rũm ampo
jàhcujrohti ata pyràac, ne ampeaj
kam apej! — hane.
13 Ne pê hanea ne ite me amã
Jeju pê me pahkên pê me pah-
pytàr catê na harẽn to prãm to,
pê Pahpãm amji mã me icapi. Ne
ite me amã harẽn xà ata, ampeaj
kam ri. Na pê ca me ikampa,
ne ite me amã harẽn xà to amji
mã me ahimpej kam tẽ. Ne pê
Pahpãm me pahcunea mã Carõ
Pejti to awjahkre ata, pê me amã
amji gõ. Ne cute me amã amji jõr
xà ata, ihtỳj me apê hõ tekjê na me
garẽ.
14 Ne pê Pahpãm Carõ Pejti
ramã me papê hõ tekjê mã ampo
jõr na amji ton hiahpuro ata, quê
ha ihtỳj me pamã cugõ, ne ampeaj
kam cu ha pahtỳj me pahkên pê
me pahcato. Cwỳrjapê cu ha me
pahcunea Pahpãm to me amnã ne
cumã me hane he:
— Ampeaj kam acati! — hane.

Pawrô te me hũrên hakryti na, Pahpãm mã amji jarẽn xà

Roman 12.3-8; Epet 4.11-16; Coroxo 1.9-12

15-16 Ỹhỹ, me ikwỳ, pê wa me ate
me pajõ Pahhiti Jeju to amji mã
me ahimpej na me garẽn pa. Ne
hanea ne me amã me akwỳ cunea
pê Pahpãm tekjê atajê kĩn na me
garẽn pa. Ne ite me garẽn par xà
ata caxuw, wa nee me apyrên, ite
cumã ijakryti na, amji jarẽn jicu
nare. Ne wa ijõtpê Pahpãm mã
me acajrẽn to ipa to hane he:
17 — Ỹhỹ Pahpãm, apê me ijõ
Pahhiti pê Jeju Crixtô Pãm pê ijõ
Inxũ Pejti ata, wa ha awỳ, ca ha
Epet jõ krĩ kam me ikwỳ mã Acarõ
Pejti te amji kam hapac xà pejti
gõ, mãr quê cute amji jahkre pejti,
krã kreti kôt me hirôa pê, cute me
gahkre pej na me to.
18 Ca ha hirãa pê me cumã
ampo pejti incrê itajê to hahkre,
mãr quê me gahkre pej pejtu ne.
Ne mam, ate amji mã me capi,
mãr quê amji mã mehprĩa kam
jũ caxuw côjkwa kam acahê na
amji to me ipijapar rohnỳtti mã.
Ne hanea ne me cupê atekjêa, na
ca ha côjkwa kam amã gàhcukrêj
jàhtô catia ita kam, gõtpê amji mã
me to impej to catia to apa.
19 — Ne hicu xà ita kam ca
hanea ne acarôt tỳjti catihti to, me
ite amji mã me ato ihimpej atajê
tehcajpar to impeaj ne. Hõ, ampo
to ate me cumã hahkre xà itajê to,
ate me cumã hahkre xà ita na, wa
ana ahwỳ — hane.
20 Ỹhỹ me ikwỳ, he por Pahpãm
carôt te me pahtehcajpar ata te
ri hacpỹa mã Jeju Crixtô to ihtĩr.
Ne carôt ita to ri cute côjkwa kam
amji cahê na, awpôc rũm hỹr xà
ata kam hỹr.

21 Ne cute to ampo cunea jõ
Pahhiti, me paxũmre me, me
pajõ pahhi catêjê me, me carõ
cunea me, ampo carõ pej me, me
pahcurê xwỳnti carõ kên me, me
hõ pahhi catêjê me, cupẽ jarôti
me, ampo cunea carôt tỳjti mea
mã. Ne pom me hõ pahhi itajê
cunea jirôa pê carôt tỳj ita na apu
ipa. Pjê ita me, cormã hapua na
pjê ata kam, cupê pahhi ita na apu
ipa rohnỳtti mã.

Me papê Jeju na mehkwỳ pê hĩa pyràc

22 He ampeaj kam ri Pahpãm
te ampo cunea jõ Pahhiti na,
ihcãmter pê Jeju xãm. Ne hanea
ne cute me pahkwỳ krã na hãm,
mãr quê taa me pahto ihhimpej.
23 Ne ihkrã kre te amji jahkre
pejti ita kôt ri me papê hĩ, mã
cupê me pahkrã. Na ri me pajĩ
kam me pahcukrã xà cunea, ne
nee ihnõ jamre nare. Na cu ha
pjê cunea kam cumã me pajàpên
to me papa.

2

Pê Pahpãm amjia kôt me pahkên pê me pahto cato

Roman 3.19-24; 5.6-11; Tito 2.11–3.7

1 Ỹhỹ me ikwỳ, pê ca mam
me acunea ajco me akên ton to
me apa, ne ajco Pahpãm jarkwa
jirô pê me apỳpỳm to me apa,
cwỳrjapê ri cumã me apê mehtyc
pyràac.
2 Ne caku atajê kam pê ca pjê
kam, cute amji kam me hapac xà
atajê to pit mã me amji pyràc. Ne
ate Xatanaj pê me pahcurê xwỳn
carõ kên atajê jõ pahhi te, Pahpãm
jarkwa jirô pê mehpỳpỳm xi atajê
to, pê ca ajco amji mã me ahimpej
to me apa.
3 Ne pê mam me pahcunea pê
me hũràac, ne ajco amjia kôt
pahte amji kam me pajapac xà
kên atajêa kôt, me papa. Ne me
pajĩ me, me pahkrã te amji mã
ampo na ihprãmti atajê pit ton to
me papa. Ne ihkôt me papa xà ita
kam, cu me papê mehkên catêjê
atajê pyràac, ne ma ramã me cuxà
Pahpãm te pahte me amji pupun
xà kêanre na me pahton xà ata
wỳr me pra.
4-5 Ne me pajũpar nare ita kam,
ihhêj rũm ramã Pahpãm mã me
pahtyc par. Ne Pahpãm mã
me pahkĩn catia, ne ampeaj kam
cumã me pahcaprĩ. Cwỳrjapê ri
cute Crixtô kôt ihhêj ne hacpỹa
mã me pahto ihtĩr. Xà mõrmõ
ajkĩ me pampej cwỳrjapê mã, cute
me pahkên catia pê me pahto
cator? Hãpà! He hàhcajrẽan to
hàhcajrẽn na ri amjia kôt, cute
me pahkên catia ita pê me pahto
cator, ne me pahto impej.
6 Pahpãm te Jeju Crixtô kam
me pahhônco na me pahton.
Cwỳrjapê ri ihhêj rũm hacpỹa mã
ramã cute me pahto ihtĩr, ne ma
côjkwa wỳr me pahto hàpir, ne
Jeju cahê na me pajỹr, ne cahê na
cute ampo cunea to me pahhimpej
na me pahton.
7 Ne mẽr ampo na mã cute me
pahto hajỹr? He nee mã ampo na
nare! He pjê cunea kam ame ipa
itajê, quê ha ita caxuw Pahpãm
me cumã hàhcajrẽnti, ne ma me
pahcaprĩ na me hahkre pej. Ne
cute me pamã Jeju kôt me pahto
impej na, me hahkre pej na cumã
me pahto prãm, rohnỳtti mã.
8 Xà cu Pahpãm mã ampo pej
pit ton to ame papa na mã, cute
me pahkên catia pê me pahto
cator? Hãpà! He Pahpãm te amjia
kôt, me pahtehcajpar prãmte, me
pamã ihkra pê Jeju jõr, mãr cu to
amji mã me pahhimpej, quê ha
amjia kôt cama me pahpytà.
9 Ita cwỳrjapê quê ha nee jũ
caxuw jũm amji to hàmnãn to:

— Ite amji kam ijapac xà impe-
jti, ne ijàpên xà impejti ita jahpan

xà na ri, Pahpãm te ikên pê ito cator — hajỹr nare. Jũ wỳr quê ha jũ caxuw jũm amji pej na amji to hàmnãn to hane.
10 Ne mẽr ampo cwỳrjapê mã pê Pahpãm me pamã pahte amji kam me pajapac xà tuw pejti ita gõ, ne pjê kam me pahto ajpa? Nee mã ampo cwỳrjapê nare. He ramã Pahpãm te Jeju Crixtô kam me pahhônco na me pahton, pahte jũmjê to me pajapên to impejti to prãmti to me papa xà caxuw. Por rỳ pêa mã cute me pamã hàpên xà pejti to me pajàpên na, me pahto amji kam hapac ata to, cu ha me apê. Cwỳrjapê cu ha pahtỳj ajpẽn to impejti to me prãm.

Juta catêjê me, mehcahkrit atajê me ajpẽn hônco xà
Carati 3.28; Coroxo 1.21-23; 1 Petrô 2.4-8

11 Wa me ipê Juta catêjê hãn ne me ajhu, ne itỳj amji mã me ipy kà kryjre ne me hakep. Ne hakep xà ata pê ri Pahpãm tekjê na cute me ijarẽn xà. Ne me apê mehcahkrit pê Juta catêjê nare atajê na, ca amji to me amji japackre. Ne pê wa mam ajco me ato amji kam ijapac to:
— Itajê mã mehkà jakep nare, na ri nee me cupê Pahpãm tekjê nare — hane.
12 Ata caxuw pê ca caku atajê kam Jeju Crixtô pê ampỳa mã ame apa. Ne pê Pahpãm rỳ jũ caxuw me amã ampo to hũjahkre nare na mã, ca nee rỳ me icuxà Pahpãm me, me ajpẽn kam gapac nare. Na pê me apê Pahpãm tekjê nare, ne me apê Pahpãm jahkre kêatre ita kam, ca nee amji wỳr ihpĩn ampo pejti cator xà ata jikaj nare.
13 Ne ita caxuw quêt nee hipêr ate me hajỹr nare, ne Pahpãm pê ampỳa mã ame apa xà nare. Ampo na? Nee mã ampo na nare. Pê Jeju Crixtô me gaxà kam ty ne caprô ajxwỳ, ne ihtyc xà ata kôt, ca ate kam me ajpẽn hônco. Cwỳrjapê ri Pahpãm te amji wỳr me ato hàhtêp.

Quê ha Pahpãm me cupê Juta catêjê me, mehcahkrit na amji capa

14-16 Mã Jejua te mehcuran catêjê mã amji jõr, mã cute mehcuran, mã me pajaxà kam ihtyc. Ne ihtyc xà ata te ihcunea na ajpẽn na me pajaxôr to hajỹr he. Cu ha nee hipêr ajpẽn kam me pancryc nare, ne quêt catyt kam ajpẽn mã me pahcakôc to me papa. Quê ha hanea ne, nee hipêr me iquêtjê pê Mojxe xwỳ caca xà ata, me pahto ihhimpej nare. Ne nee hipêr me acahkrit nare, ne nee hipêr me papijakrut nare, ne quêt ajpẽn kam me papê Pahpãm na mehkwỳ pyxit peaj, ne ajpẽn kam me pantuwti, ne me pahpyxit peaj. Ne hacpỹa ne Pahpãm wỳr me pahcunea te amji jaxàr.
17 Ne cute me apê mehcahkrit atajê, ca ampỳa mã Pahpãm pê ame apa atajê me, me ipê Juta catêjê, pê wa hũ na pire mã ame ipa atajê to hacpỹa ne Pahpãm wỳr me amji jaxàr. He pê nee jũm ajpẽn na me pajaxôr na harẽn nare. Pê Jejua ajpẽn na me pajaxô.
18 Ne pom Jeju te me papijakrut mã ampo ton itajêa kôt, cu ha pahtỳj Pahpãm Carõ Pejti pyxit peaj ata kôt, ihwỳr me axà, ne cumã me pahcakôc.
19 Cwỳrjapê ri ita caxuw, nee hipêr me pahnõ te amji to ihcahkrit xà hamreare. Ne quêt me icuxà me apê Pahpãm kraa to kra, ne me apê mehkwỳa, ne ajpẽn kam me papê mehkwỳ ita na, ne me pahpyxit peaj.

Me papê Pahpãm na mehkwỳ pê hũrkwa pyràac

20-21 Por mam Krĩpinkrên kam, Pahpãm to amji kam hapac xà

jũrkwa ata kam pê Pahpãm ihkrĩ. Ne cute me Pahpãm jahkre pej prãmte, pê ajco ma kẽn me pĩ te ikre ata wỳr me pra. Ita kôpit na mã, me papê mehkwỳa pê Pahpãm jũrkwa pyràac. Ne ita caxuw me pahkam Pahpãm ihkrĩ, ne me pahkôat ri me cumã Pahpãm jahkre pej. Ne me papê Pahpãm jũrkwa mã hikwa xà me, hiwrỳhhi me, pô me hõrti pyràac. Ne pê mam Jeju jarkwa na memprar catêjê me, Pahpãm jarkwa to me cumã mehcakôc catêjê atajê pê ihhêj rũm, harã na ikre mã hũxwỳr xà me, cumã hũxwỳr xà cati pyràac. Ne Jeju Crixtô pê ri ikre mã hãm xà catia ata pyràac, mã tahna ihhê cunea te cuprõn tu. Ata jĩkjê na mã me papê Pahpãm jũrkwa, mã me pahkam ihkrĩ.

22 Ne ate me hajỹar ne atỳj Jeju to ate amji mã me ahimpej xà atajêa kôt ri ihhêj rũm me apê Pahpãm jũrkwa, na ri Pahpãm ihtỳj Carõ Pejti ata kôt me akam ihkrĩ.

3

Me cupê mehcahkrit mã ri Pawrô pê Pahpãm jarkwa na imprar catê

Roman 15.14-21; Coroxo 1.24-29

1 Ata kôt wa itỳj Pahpãm mã me acajrẽn to ipa. Ỹhỹ, ipê Pawrô, ne pa wa me hacjên xà kam ikrĩ. Ampo na? Wa Jeju Crixtô jarkwa kôt me apê mehcahkrit atajê mã Jeju pê me pahkritxwỳ jarẽn xà impejti itajê to harẽ, ne me amã to hahkre.

2-3 Ne pê Pahpãm hàhcaprĩa kam icapi, ne ijĩa to me acaxuw ihhimpej to hane he:

— Mõ, ne mehcahkrit catêjê mã ijarẽ. Ne nee mã ampo na, ca ha me cumã ijarẽn nare. He wa hacpỹa mã cute me ajpẽn hônco, ne ajpẽn mã me caprĩ na ri, imã me to prãm. Cwỳrjapê pê wa pjê ita wỳr me cumã ikra pê Jeju ata kujate. Ata ca ha me cumã harẽ — hane. Ne pê ca ramã ita na me ijarẽn pa. Na wa ite curmã ihkàhhôc ita kam hipêr ahna me amã amji jarẽn, ne ahna me amã ihhôc, mãr ca me cahyt ne ahna me ijahkre pej.

4-5 Pê mam nee jũm Jeju Crixtô na Pahpãm te amji kam hapac xà ata jahkre pej nare. Ne ita caxuw Pahpãm Carõ Pejti te Pahpãm jarkwa to mehcakôc catêjê me, me ipê Jeju jarkwa na memprar catêjê mã to ajpẽ, ne me imã to hahkre.

6 Ỹhỹ, ita caxuw ca ha Jeju tyc xà ata kôt, me icuxà me apê me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô jĩ pyràac. Ne me ca, me apê mehcahkrit atajê me, me pa, me ipê Juta catêjê me, ajpẽn kam me pahpyxit peaj. Ne por pê Pahpãm ramã mehkwỳ mã ampo pej cunea to awjahkre atajê, ca ha atỳj hanea ne me cuxà me acwa.

7 Pê Pahpãm carôt tỳjti ata hàhcaprĩa kam, me amã ipê harkwa na iprar catê na ixãm ne ikujate, mãr wa me amã harẽn xà impejti to harẽ.

8-9 Ne wa pa, me cupê Pahpãm tekjê atajê japyre mã icrire na amji to hajỹr cakrô, pê Pahpãm ihtỳj imã ijàpên xà impejti ita gõ. Ite me apê mehcahkrit atajê mã Jeju Crixtô te amji kam hapac xà tuw pejti jarẽn xà kôt harẽn to capô partu xà caxuw, pê imã ijàpên xà ita gõ. Por Jeju te amji kam hapac xà impejti jakràjti ata, wa me amã harẽn to ipa. Mãr ca me acunea Pahpãm te mam pjê ton xwỳjrea na, me amã amji kam hapac xà to ipipẽ nare ata jahkre pej. Ne Pahpãm ita pê, por pê Pahpãm ampo cunea to ata.

10 Ne ita caxuw cumã, mehcunea te Pahpãm te amji kam hapac xà jahkre pej na, me to prãm. Ne quê ha, por ampo carõ carôt tỳjti atajê me, pjê me côjkwa

kam me hõ pahhi catêjê atajê cunea, quê ha me papê Pahpãm na mehkwỳ pupun xà ata kôt, me Pahpãm te ihcunea na amji jahkre pej catia na me hahkre pej.

11 Pê mam, pjê ton xwỳjrea na, Pahpãm ramã Jeju Crixtô pê me pajõ Pahhiti te me pahto impej na to amji kampa.

12 Cu pahtỳj Jeju to amji mã me pahhimpej, ne ahna me ajpẽn hônco. Cwỳrjapê cu ha nee Pahpãm mã me pahcakôc na me pajàhtàt nare kam, cumã me pahcakôc. Ne cu ha pahtỳj cute me pahkam hapac na me hahkre pej.

13 Ỹhỹ, he me acwỳrjapêa wa me hacjên xà ita kam amji pupun cakrô, ca ha nee ate me ipupun xà ata kôt me amã amji kĩn nare nare. Ne quêt ite me ato impejti xà caxuw ri, ite amji pupun kêanre xà ita.

Pawrô te Pahpãm mã mehcajrẽn xà

14 Ampo itajê cunea cwỳrjapê wa me pajõ Inxũ Cati cuna mã ikõn krã na ijỹr, ne ijõtpê cumã me acajrẽn.

15 Ampeaj kam Pahpãm pê me pajõ Inxũ Cati. Ne cupê pjê cunea me, côjkwa kam ampo kra me, ikre ry cunea me, por amji mã me to ihhimpej atajê cunea Pãm Cati.

16-17 Wa hõtpê cumã me acajrẽn to hane he:

— Me ijõ Inxũ Cati, ampeaj kam acarôt tỳaj to ihtỳj, ne gàhcajrẽn cati. Na ca ha Acarõ Pejti kôt, cute me amji kam hapac xà caxwãm pê me cumã acarôt tỳjti ata gõ, por ate amji kam gapac xà pejti carôt tỳjti ata kôt. Mãr quê kypê Jeju Crixtô to amji mã mehhimpej nare. Ne ajpẽn kam mehhônco ata pê ihhêj rũm me caxwãm pê cute apu ihkrĩ. Ne pom ampo pàr pjê impejti kam harê to ihcuhhê, ne ihtỳj ipicamẽn to ipa, ita kôpit na, ca ha me cumã mehcunea mã ajpẽn kĩnti ita to apicamẽn to mõ. Ne ampeaj kam akra Jeju mã me ikĩn catia, ne nee cumã jũm kĩn nare nare.

18 — Ne akra pê Jeju mã me ikĩn ita pê ihhêj rũm kẽnti kàa nõ ata pyràac, ne cupê ihhêj rũm côxwa tua pyràac ne catia, ne ihhêj rũm cupê põti pyràac, ne nee hicu xà hamreare. Ne ampo pejti catihti itajê jĩkjê na mã, akra mã me ikĩn te hajỹr. Na ca ha me caxwãm pê me cumã to hahkre, mãr quê mehcunea mã akra mã mehkĩnti ita te, amji kam hapac xà itajê jahkre pej pa.

19 — Jũ wỳr quê me ixũmre nõ akra Jeju mã me ikĩnti xà catia to cati ata na hahkre pej, cwỳrjapê ca ha cute Jeju Crixtô mã ikĩnti itajahkre pej na me akwỳ tehcajpa, quê me kam hapac kam tẽ, ne me hahkre pej. Mãr ca me cumã amji gõ, quê me cupê apyràac to mõ, ne mempejti ne.

20 — Ỹhỹ me ijõ Inxũ Cati, me ikam acarôt tỳjti ita kam, ca atỳj me imã, pom ite ampo na me awỳr, ne me to amji kam ijapac xà atajê jirôa pê ate me imã hõr na, imã me gahkre pej.

21 Ne me imã me icunea pê Jeju Crixtô na mehkwỳ, ne wa ahna me ajpẽn hônco. Ne wa acatihti me acarôt tỳjti me, gàhcajrẽnti na apyrên me ijakryti na, me amã amji jarẽn to prãm, rohnỳtti mã. Ne tahnaa, hamre — hane. Hõ, wa ita na ijõtpê Pahpãm mã me acajrẽn.

4

Me papê mehkwỳ pyxit peaj, na cu ha ajpẽn to mempej

Pirip 2.1-4; Coroxo 3.12-17

1 Ỹhỹ me ikwỳ, pê Pahpãm me ato impej ne amji mã me acapi, mãr ca cute amji kam hapac xàa kôt me apa. Ne ita cwỳrjapê wa me awỳ, he Pahpãm jàpên

xà incwỳrjapê wa ipê me hacjên
xà kam ikrĩ catê. Ne pa wa me
awỳ, mãr ca me apê Pahpãm tekjê
atajê, cute amji kam hapac xàa to
amji kam me gapac to me apa.
2 Ne nee me hirôa pê amji to
me acati to me apa prãm nare.
Ne ampo na amji mã aprĩa kam,
gũcanãr to me apa. Ne amji mã
me akwỳ cupa. Ne nee ampo na
ame amji to ihtỳj tu to me apa
nare. Quê jũm ampo to kên, ca ha
nee kam me acryc nare. Ne quêt
me amã ihkĩan kam, me gakryti
kam cumã me gũcanãr to me apa.
3 Pahpãm Carõ Pejti te me
acunea mã ajpẽn kĩnti ton, ne
ajpẽn kam me apejti na me aton.
Cwỳrjapê ca ha ajpẽn mã me aw-
canã, mãr ca atỳj ajpẽn kam me
ahônco to me apa kam me to acrà.
4 Xà ajkĩ Pahpãm Carõ Pejti te
amji kam hapac xà jàhtô? Hãpà!
He Pahpãm Carõ Pejti pyxit peaj.
Cwỳrjapê ri ajpẽn kam me pah-
cunea pyxit peaj. Ne ihhêj rũm
me papê Jeju jĩ pyxit peaj ata
pyràac. Ne hanea ne pjê ita
kam Pahpãm te me pahcunea to
ihhimpej xà pyxit peaj ata mã,
cu ramã me hikaj xà caxuw ri
Pahpãm te me pahcapi.
5 Ne hanea ne me pamã me pajõ
Pahhiti pyxit peaj. Ne pahte Jeju
to amji mã me pahhimpej xà ata
pyxit peaj. He ampo pyxit peaj ita
caxuw ri cô to me pahcumrãr xà.
6 Ne hanea ne Pahpãm pê, por
pjê cunea kam amji mã me to
ihhimpej atajê cunea jõ Inxũ Cati
pyxit peaj, ne mehcunea to ihhim-
pej. Mã ihtỳj hàpên xà atajê kam
ihkôat me apê, ne me Pahpãm
ita ri me pahcunea kam ihkrĩ,
cwỳrjapê cu ha pahte amji kam
me pajapac xà pyxit peaj to, amji
kam me pajapac to me papa kam
me to pancrà.

Pê Pahpãm ahpỹanre na me pamã pahte to amji japackre xà gõ
Roman 12.3-8; 1 Petrô 4.10-11

7-8 Xà Pahpãm te me pahcunea
mã pahte me hahkre pej xà pyxit
peaj jõr? Hãpà! He cumã
me pajàpên xà caxuw ri, cute
ahpỹanre na me pamã pahte amji
kam me pajapac xà te to amji
japackre xà jõr, Jeju Crixtô te amji
mã ahna prãm ata na. Ne pê
Pahpãm jõ kàhhôc kam, ramã rỳ
pêa mã jũm Jeju na ihhôc to:

"Quê ha me curê xwỳn jàhtôa ne tohjê,
ne ma hacpỹ mã côjkwa wỳr api.
Ne pjê kam mehkwỳ ame ipa atajê mã cute ampo jõr xà atajê gõ" hane.

9 Hũjarẽn xà ita kôt, cu ha
pahtỳj côjkwa wỳr Jeju jàpir na
me hahkre pej ne me to amji
japackre. He pê nee Jeju põ rũm,
pjê ita wỳr pit mã iwrỳc nare, ne
hanea ne pjê krac ri mehtyc carõ
krĩ xà ata wỳr wrỳ.
10 Ne taa hanea ne hacpỹa mã
côjkwa wỳr api ne hakren tu,
cute ampo cunea to ihhimpej xà
caxuw.
11 Ne Jejua te ri ahpỹanre na,
me pamã pahte amji kam me
pajapac xà te amji jahkre pej jõr
par. Ne cute me pahkwỳ capi, mãr
quê me cupê harkwa na memprar
catêjê, ne mehkwỳ pê harkwa
to me cumã ihcakôc catêjê, ne
mehkwỳ pê Pahpãm te me pahkên
pê me pahpytàr xà ata wỳr me
to ipipkjêr catêjê, ne mehkwỳ pê
Jeju na mehkwỳa jamãr catêjê, ne
mehkwỳ pê mehkwỳa mã ampo
to hahkre catêjê. Ne Pahpãm te
mehkwỳ atajê mã ahpỹanre na
cute me amji kam hapac xà te amji
jahkre pej atajê jõr, me hàpên xà
itajê caxuw.

Cu ha pahte amji kam me pa-
japac xà to me amji jĩ tỳj to me mõ

12 Ne mẽr ampo caxuw mã cute me pamã mehkwỳ itajê jõr? He nee mã ampo caxuw nare. He Pahpãm mã me pajàpên xà ata pê ihwỳr me to me papipkjêr xà caxuw ri, cute me pamã mehkwỳ itajê jõr. Ne me pajàpên xà ita kôt ri me papê mehkwỳ, cu pahtỳj me papicamẽn to me mõ. Ne me pamõr xà ita pê ihhêj rũm Jeju Crixtô jĩ picamẽn to mõr pyràac.

13 Ne cu ha me pahcunea me papicamẽn to me pamõr ita kam me to pancrà, ne Jeju Crixtô to pit mã amji mã me pahhimpej to ajpẽn kam me pahhônco tỳaj to me papa. Mãr cu Jeju cuxà, pahte amji kam me pajapac xà itajêa to me amji kà to me amji jĩ tỳj to me mõ.

14 Ne cu ha nee hipêr me papê ahkrare pyràc, ne jũm te me pamã ihhêj xi xà ata kôt, Jeju to amji pê me pajapac kêt to me pamõr nare. Nãmri quê ha me pahnõ te hajỹr na, quê ha cupê ihhêj rũm kôc te amji wỳr pjê kam pĩhhô incrà to imprar ata pyràac, na quê ha ihtỳj mehhêj xi catêjê te aracri mehkên mã me irẽn prãm atajê kampa, ne ihtỳj jũ ri me ipa xà ata kam ihkôt me ipa.

15 Ne Pahpãm mã cute me hajỹr catêjê kôt, me pahto prãm nare. Ne quêt cumã me pamã ajpẽn kĩnti kam me pahcakôc xà kam, me pahhêj xi nare na, cumã me pahto prãm. Cu ha pahte me hajỹr to me pamõr na, cu ha me papê me pahkrã pê Crixtô ata pyràac ne me ajpẽan.

16 Ne Crixtô pê me pahkrã, cu ha kam me pahhônco, cwỳrjapê quê me papê hĩa pyràc. Ne ahpỹanre na me papê hĩ kam cukrã xà atajê pyràac, mã taa pyxit peaj me pahcunea to ihhimpej. Ita kôpit na cu ha me pahcunea Crixtô te amji kam hapac xàa kôt me ajpẽn kĩnti, kam me ajpẽn tehcajpar to me papa. He pahte me pahkwỳ to me hajỹr to me papa xà ata pê Jeju Crixtô jĩ te ipicamẽn to mõr pyràac.

Cu ha quêt me pahte amji kam me pajapac xà tuw pejti ita kôt me papa
Coroxo 3.5-11

17-18 Cwỳrjapê wa ha Pahhiti jarkwa na me amã awjarẽ, ca ha atỳj catyt kam me ikampa. Por nee Pahpãm to amji mã mehhimpej nare atajê te amji kam hapac xà atajê wa ha me amã ihcawpa, mãr ca nee hipêr cute me amji kam hapac xà kên atajê kôt me apa nare. He cute amji kam me hapac xà itajê kôt hamreare. Ne ihhêj rũm me cupê awcapàtkôti kam ame ipa, ne nee me ampo pupun nare atajê pyràac. Ne nee me caxwãm pê me Pahpãm pupun ne me hahkre pej nare. Ne cute me hajỹr xà ita kam ri ma ame Pahpãm te amji kam hapac xà tuw pejti ita caca, ne cute mempar cupate me hapac jihê, na ri me cupê hahkre kêatre.

19 Ne nee ajte amji jũ na mehpahàm nare, mã mãnea mã mehkrã kên kam, cute mehkên ton xà itajê kam me amji cajpẽr nare na me to. Mã mehcunea ampo kên xen xà pahàm nare atajê mã, me amji jõr to me ipa, ne ihtỳj me ton to me ipa kam me to incrà tu.

20-21 He nee Jeju Crixtô te amji kam hapac xà te hajỹr nare. Ne pê ramã jũm me amã Jeju te amji kam hapac xà to hahkre, ne me amã harẽ. Na ca ramã ate mempar ne me hahkre pej, ne kam me amji hônco, cwỳrjapê ca ate amji mã me cute amji kam hapac xà incwỳr.

22 Ne mam me amã ampo kên ton to me ipa xà ata pit na me amã prãm. Cwỳrjapê ri ate amji kam me gapac xà tũm kêanre ata ihtỳj me amã ihhêj, na ca hãn ne

atỳj ihkôat me akên mã me acjêj.
Cwỳrjapê ca ha mam ate amji kam
me gapac xà tũm ata mã me hikra,
ne nee hipêr me ahna prãm, ne
me to amji japackre nare.
23 Na ca ha me ate amji kam me
gapac xà wej ita me, intuw to me
ahpa, ne ate amji kam me gapac
xà intuw ata, ca ha amji mã me
huwahi to me apa.
24 Ne pom cu hãn ne me pahkà
tũm to pôj, ne intuw mã me amji
jacjê, ne mehtũm jicu ne me curẽ,
jĩkjê na, ca ha ate amji kam me
gapac xà kên tũm ita to me tojnõ,
ne me hicu, ne intuw ita ca ha
amji mã me acwa, ne me huwahi,
ne me to apa. Ne Pahpãm ri me
amã cute amji kam hapac xà pejti
jõr to ipa. Mãr ca me apê me
hũràac, ne me ate amji kam me
gapac xà impejti ne, ne nee ihhêj
xi nare, ne ampo cunea kam catyt
kam, Pahpãm cuna mã me apejti
na me apa.

Cu ha me ajpẽn to me pampej to me papa

25 Cwỳrjapê ca ha nee hipêr
ajpẽn mã amji to ame ahêj nare.
Ne ahpỹanre na quêt catyt kam
ajpẽn mã me acakôc to me apa.
Ampo na? He me papê Jeju jĩ kam
cukrã xà atajê pyràac, na ri ajpẽn
kam me pahpyxit peaj.
26-27 Ne ca ha me anõ te ame
akwỳ nõ kam acryc na, ca ha
nee kam acryc kam acrà nare, ne
pyt xàr xwỳjrea na, hacpỹa mã
ajpẽn mã me acaprĩ. Nãmri ca
ha ate nee kam acryc jicu nare,
ne mãnea mã kam acryc na, quê
ha apê me pahcurê xwỳnti pê
Xatanaj te amji kam hapac xà kôt
apa catê, na ca ha atỳj Pahpãm to
kên to apa.
28 Na ca ha mam ajco me gàhkĩj
to me apa atajê, ca ha me gàhkĩj
jicu, ne me gàpên kam me atẽm
pyrentu, mãr ca me akrã kreti te
amji jahkre pejti kam, me amji to
ajpa, ne me akwỳ pê hamreare
atajê tehcajpa.
29 Ne nee ame acakôc xà kên
kam amji kĩn nare atajê to me
acakôc to me apa nare. Ne me
acakôc xà impejti kam amji kĩnti
to ca me akwỳ mã me acakôc, ne
ma me to impej to me apa. Ne
cute me Pahpãm kam hapac na
mehtehcajpar xà atajê to, ca me
acakôc to me apa, mãr quê me
akampa atajê, ma me ipicamẽn to
me mõ.
30 Nãmri ca ha ate me hajỹr
nare na, ca ha cama Pahpãm
Carõ Pejti mã amji kĩn nare, ne
ihpeacre na me to. Ne me akam
Pahpãm Carõ Pejti te ihkrĩ xà ita
pê ihhêj rũm, cute me akam amji
japrỳ na ihhôc. Cute me apê hõ
tekjê na me ato apipẽ xà caxuw.
Ne ihkôat ca ha atỳj jũ caxuw cute
me akên pê me apytàr na me amji
jahkre pej.

Cu ha ajpẽn mã me pahcaprĩ to me papa

31 Ne ampo kên itajê ca ha me
hicu he. Ca ha jũm me ajpẽn kam
acryc ne ma ame ajpẽn mã acaprĩ
caca ata, ca ha amji pê ihcaca ne
hicu, ne atỳj hacpỹa mã ajpẽn mã
me acaprĩ. Ne me gàhcurê me, me
gàprê jicu, ne quêt me amã ajpẽn
kĩnti, ca me ajpẽn caprĩ to me apa.
Ne nee ajpẽn mã me gàkjêr nare.
Ne nee ame hũn kên to me apa
nare. Ne nee ame ajpẽn curê to
me apa nare.
32 Ne quêt cama ajpẽn mã me
acaprĩ, ne ajpẽn mã me apejti ne.
Ne Crixtô kam me ahônco, ita
cwỳrjapê ri Pahpãm te ramã ate
me to kên xà atajê to tojnõ ne me
hicu. Na ca ha cuxà ate me ajpẽn
to kên atajê to tojnõ ne me hicu.

5

Cu ha ampo kên cunea jicu ne quêt catyt kam me papa

Coroxo 3.16-17; 1 Jowãw 1.5-10

1 Me apê Pahpãm kra, ne cumã me akĩnti, cwỳrjapê quê ha me apê hũràac na amji kôt me ato prãm.

2 Crixtô mã me akĩnti na ri, me acwỳrjapê ihtyc xà mã cute amji jõr. Mã Pahpãm te cumã me akĩnti ita na hõmpun, ne ampeaj kam hanea ne ahna Pahpãm mã Jeju kĩn. Ne cumã Jeju tyc xà ita pê ihhêj rũm ampo cacô cuxwati impejti te ihcajpuaw ata pyràac. Na ca ha Jeju cuxà me amã ajpẽn kĩnti to amji mã me ahimpej to me apa.

3 Ne ramã me apê Pahpãm na mehkwỳ, cwỳrjapê ri nee me ate ampo kên crê itajê caxun xà nare he. Mam ca ha nee ahti na ame cupê mehprõ caxun nare, quê nee pyjê xwỳjê ahti na ame cupê mempjê caxun nare. Ne hanea ne nee menxyre impijapit to ame apahàm nõ to me apa nare. Ne ihcote na, ca ha hanea ne nee gàhcukrêj to pit mã amji mã cuprõn to me apa to me amji japackre nare. Ampo na? He jũm te hajỹr to ipa xà ata, nee Pahpãm to amji japackre nare, ne hàhcukrêj itajê pê ri ihhêj rũm me hõ pahpãm, ne ampeaj kam cumã ihkĩn, mã to pit mã amji kam hapac to me ipa. Ca ha nee me anõ te ampo kên itajê nõ caxun to kênre xà hamreare ita kam, jũ wỳr quê jũm ahna me anõ jarẽ.

4 Ne hicu xà kam, ca ha nee ame acakôc xà kam, me pahpahàmti atajê to me acakôc to me apa nare. Ne nee me acakôc xà kôt hamreare atajê to me acakôc to me apa nare. Ne nee ca ha me garkwa xỳ xà tũmti kêanre atajê to me acakôc nare. Ne quêt Pahpãm te me amã ampo pejti cunea jõr itajê pyrên me gakryti na, cumã me amji jarẽ.

5 Xà quê ha pijamã cute ampo kên crê itajê ton to me ipa catêjê nõ, Pahpãm me Crixtô himpej xà krac ri me axà? Hãpà! He jũm xàr xà hamreare na ramã me pamã hahkre pej. Ampo na? He Pahpãm mã me cupê ihhêj rũm pahpãm cahàc krekà to amji mã mehhimpej catêjê pyràac, ne mehkêanre.

6 Nãmri quê ha jũm te awỳr ihtẽm, ne pom wa ite ampo kên tête me amãn atajê nõ to amã ihhêj prãmte, hỹrmã gator na, ca nee me harkwa kôt hamreare atajê kam gapac, ne ihkôt amji ton nare. He ampo kên itajê cwỳrjapêa ri Pahpãm me kam incryc. Ne quê ha ihtỳj jũ caxuw, por jũmjê te nee me kam hapac nare atajê kam incryc, ne ame to kêanre ne, ne ihtỳj mehkên mã me curẽ.

7 Cwỳrjapê ca ha nee cute me hajỹrjê to me amji japackre, ne me to amji kwỳ nare.

Cu ha pahte amji kam me pajapac xà tuw kôt me ampo cunea jahkre pej

8 Ỹhỹ, he pê ca mam ihhêj rũm me apê mehtyc pyràac, ne me akam awcapàtkô pit. Mã pyt ahcujro, cu pahtỳj me rĩt ne me ampo pupu, ita jĩkjê na mã Pahhiti jarkwa ihtỳj me amã ampo pej to pit mã hahkre to mõ. Ne ate Pahpãm na mehkwỳ na me amji ton xà ata caxuaw, ca ha atỳj ita caxuw ampo pej cunea pupu. Cwỳrjapê ca ha ate ampo pej pupun xà atajêa kôt me amji ton to me apa, ne me to.

9 Ỹhỹ, ca ha ate me Pahpãm jarkwa pê hàhcujro xà pyràc ata kam me hajỹr to me apa na, ca ha me apê jũmjê pejti atajê, ne catyt kam ame apa, ne me acakôc xà hêj xi nare pê catyt kam, ampeaj kam atajê to pit mã, me acakôc to me apa.

10 Ne ca ha ate me hajỹr to me apa na amji to me gàhcukjêr to me apa na, ca ha me Pahpãm cajpuaw.

11 Ne por cute amji kam me
hapac xà kêanre kam, Pahpãm
jarkwa pê hàhcujro xà pyràcti
ata kaj na, awcapàtkô kam me
ipa atajê jàpên xà cunea kôt
hamreare. Cwỳrjapê ca ha nee
mehkôt me apa na amji to prãm
nare. Ne quêt mehcunea kam
mare mã, ca ha ate amji kam me
gapac xà pejti jàhcujrohti to me
apa. Mãr quê ahna me apupu, ne
cute me apupun xà ita kôat me
amji kên itajê pupu, ne ahna me
amji jahkre pej.
12 Ỹhỹ, ampeaj kam ri cute amji
kam me hapac xà atajê kêanre,
cwỳrjapê cu ha nee cute me ampo
kên to ipimxur, ne aracri ame
ton atajê na, nee me pahcakôc xà
nare. Ampo na? He kypê ahna me
kam me pahpahàm nare.
13 Quê ha hàhcujro xà to ampo
cujro, quê ha hirã pê hõmpun xà.
Ne por hàhcujro xà te ampo jakati
pràti cujro ata, ihtỳj ma harwrỳ
ita kôt ahcujro. Ita kôpit na quê
ha mehkrã kên catêjê atajê, ate
amji kam me gapac xà impejti na
me apupu, ne me akôat quê ha
ramã cute me amji kam hapac xà
kêanre na me amji jahkre pej. Ne
me akôat quê ha hanea ne cute
amji kam me hapac xà impejti to
me ipa.
14 Ne pê Pahpãm ramã me pamã
ita to ihcakôc to hane he:

"Por ate amji kam me gapac xà
kêanre ata kôt,
ihhêj rũm ramã me atyc atajê,
me ampra!
Ne me atyc ita pê me to xa,
quê ha Crixtô me amã ate amji
kam me gapac xà cujro,
ne hacpỹa mã me ato tĩr!" hane.

Cu ha me pahkrã kreti kam me amji to ajpa

15 Cwỳrjapê ca ha ate amji to
ame apijapar xà itajê na me amji
kôt hakop to mempeaj ne. Ne nee
ca ha me apê cute me amji jahkre
kêatre atajê pyràc nare, ne quêt
me akrã kreti te amji jahkre pejti
kam me amji to ajpa.
16 Ne amcro atajêa kam, quê
ha mehkên catêjê me hàhtô.
Cwỳrjapê ca ha atỳj amcro cunea
kam Pahpãm mã me apê, ne nee
jũ caxuw amcro nõ to me apictor
nare.
17 Ne nee ca ha me apê cute
me amji jahkre kêatre atajê pyràc
nare, ne quêt me pajõ Pahhiti mã
ampo na me pahto prãm atajê to
pit mã, ca ha me gàpên to me apa
na amji to me ahcukij.

Cu ha Pahpãm Carõ Pejti ata kôt me pajõ Pahhiti mã me cre

18 Ca ha côxỳhti to amji mã
me ahimpej jicu, ne nee hipêr
me to akõm quê me ato ipipãn
nare. Ampo na mã wa me amã
ihcawpa? He quê ha ihtỳj ate amji
kam me gapac xà cunea kam ato
kên. Na ca ha quêt Pahpãm Carõ
Pejti to amji mã me ahimpej to me
apa.
19 Ne ca ha me acakôac kam
ajpẽn mã me Pahpãm na increr
xà cunea to me acrer to me apa.
Ne hanea ne mam Pahpãm te amji
kam hapac xà na me ahna increr
xà ata to me cumã cre. Ne cute
ampo ton xà itajê na curmã me
cumã increr xà ata to me cumã
cre, ne me amã amji kĩan kam
me cumã cre, ne catihti pyrên me
gakryti to me cumã cre.
20 Jeju Crixtô kam me ahônco,
cwỳrjapê ca ha ampo pej me,
ampo te me ato jũ mãn xà atajê
mea mã hũrên me gakryti na, me
pajõ Inxũ Cati pê Pahpãm mã me
amji jarẽ.
21 Ne pom ca amji mã Crixtô
cupa, ne amji caxuw me kampa
ita cuxà, ca ha atỳj ajpẽn kam me
gapac to me apa.

Pê Pawrô mehprõ catêjê japackre

Coroxo 3.18-19; 1 Petrô 3.1-7

22 Ne pyjê pê mempjê prõ itajê,
pom ca amji mã me Pahpãm
kampa ita na, ca ha amji caxuw
me apjê kampa.
23 Ne ampo na mã wa ame amã
ita to hahkre to hane? Nee mã
ampo na nare. He Crixtô pê
mehkwỳ krã pyràac, ne mehkwỳ
pê hĩ pyràac. Ne cupêa ri me to
ihhimpej catê, ne cupê mehkwỳ
kên catia pê me hũtàr catê. Jĩkjê
na mã, me apê mehprõ impjê
catêjê, ca ha atỳj me aprõ to me
ahimpej.
24 Cwỳrjapê ca ha me apê me
apjê prõ catêjê, ampo cunea na
amji caxuw me apjê kam me
gapac to me hanea, pom quê
Crixtô na mehkwỳ amji caxuw me
kampa he.

Pê Pawrô mempjê catêjê japackre
Coroxo 3.18-19; 1 Petrô 3.1-7

25 Mempjê catêjê, quê ha me
amã me aprõ kĩn hanea, pom quê
Crixtô mã mehkwỳ kĩn, mã me
hahpan xà na ihtyc he.
26-27 Ampo na pê Jeju me papê
mehkwỳ mã ty? Nee mã pê ampo
na ihtyc nare. He pê ihcunea na
me papê mehkwỳ atajê kên pê
me pahto impej partu to prãm to
pê ty, mãr quê nee me pahkam
ampo kên crire nõ hamreare ne.
Ne me pamã me pahte amji kam
pajapac xà to impej ne ihcuhhõ,
mãr quê ihtetetti ne. Ampo na?
He ramã me papê Jeju jĩ pyràac.
Ne harkwa ita pê ihhêj rũm cô
te ampo tũm cuhhõn pyràc, ne
toa ri ihtỳj me pahte amji kam
me pajapac xà cuhhõ ne to impej.
Ampo na? He cumã Hũm mã
cute me pahto ipipẽ xà ata kam
me pampejti kam, ampo kên tũm
nare na me pahto prãm. He me
papê hĩ pyràac na ri.
28 Ne me hũmre mã quê ha
mehprõ kĩn hanea, pom quê cumã
amji jĩa kĩn he. Quê ha jũm mã
ihprõ kĩn ne to impej na, quê ha
cumã ihkĩn ita pê ihhêj rũm, amji
jĩa kĩn ne to impej.
29-30 He xà quê ha ajkĩ jũm mã
amji jĩa kĩn nare ne cumã amji
curê? Quê! He ihtỳj cumã harte,
ne ma hamã. Ita na mã Jeju Crixtô
me papê mehkwỳ to, ne me papê
hĩ kam cukrã xà pyràac.
31 Pê Pahpãm mam me pan-
quêtjê mã harkwa ta ne me cumã:

"Quê ha me hũmre mehprõ,
ne me hũmjê me, menxyrxwỳ
jicu,
ne hĩxi me ajcaxê ne ajpẽn kam
me pyxit peaj" hane.

32 Ne pom Pahpãm te me pamã
me pahprõ me, me pajikwa tuw
xà to hũjarẽn xà ita, pê mam nee
me hahkre pej nare. Ne ita caxuw
cupê Crixtô me, mehkwỳa pyràc,
ne ajpẽn kam me pyxit peaj na,
ramã pahte me hahkre pej.
33 Ne hanea ne me pamã to hahkre
to hane he. Quê ha me hũmre
mã mehprõ kĩn hanea, pom quê
me cumã amji jĩa kĩn he. Ne
mehprõ xwỳjê, quê ha ihtỳj amji
mã mempjê cupahti to me ipa.

6

Cu ha me pahpãmjê me, me panxyrxwỳ kampa
Coroxo 3.20-21

1 Ne me apê mehkra xwỳjê, ca
ha atỳj amji mã me apãmjê me,
me axyrxwỳ kampa, ne amji mã
me hũpahti to me apa, me pajõ
Pahhiti jarkwa kôt. Hõ, quêt catyt
kam me apa xà itajê te hajỹr he.
2-3 Ne pê Pahpãm mam ramã me
panquêtjê kra mã harkwa ta, ne
me cumã ahna hũjahkre to hane
he:

"Ca ha atỳj amji mã, me apãmjê
me, me axyrxwỳ kampa,
mãr ca apej pêa mã me apa,

ne amji to me apijapar to irya ne,
pjê ita kam” hane.

4 Ne me apê me hũmjê me
inxyrxwỳ xwỳjê, ca ha nee ame
akra mã ame quêt nare, ne nee
ame cumã mencryc ton nare. Ne
quêt me pajõ Pahhiti jarkwa kôt
me cumã aprĩa, ne catyt kam me
cumã cute amji to me ipijapar xà
to hahkre. Ne Pahpãm krã kreti te
amji jahkre pejti te me hapackre
xà atajê to, ca me hapackre.

Cu ha me pajõ pahhi catêjê kampa
Coroxo 3.22–4.1; 1 Timot 6.1-2; Tito 2.9-10; 1 Petrô 2.18-25

5 Ne cama me cumã me gàpên
to me apa catêjê xwỳjê, ca ha atỳj
amji caxuw me gõ pahhi kampa,
ne amji mã me hũpahti to me apa
to hanea, pom ca me amã amji
kĩnti kam, amji caxuw me Crixtô
kampa ne me hũpa he. Hõhõ, cu
ha me hane.
6-7 Ne nee cute me gàpên xà
impejti na me garẽn prãmte ahêj,
ne cama mento kam mare mã, me
gàpên xà to mempejti to me apa
nare. Ne quêt me cumã me gàpên
prãam kam me gàpên to me apa
to hanea, pom ca Crixtô pit mã me
apê he. Ita na ca ha me hũmre mã
me apê.
8 Ne me amã me gõ pahhi catêjê
me, me gõ pahhi nare catêjê me,
Pahpãm te ahpỹanre na ate me
gàpên xà impej ton atajê jahpan
xà na, me amã hàmjõr na, ca me
to amji japackre.
9 Ne me apê hõ pahhi catêjê
xwỳjê, ca ha me amã me hàpên
catêjê to mempeaj ne, ne me
hàpên xà na me cumã quêt jicu.
Ne cama côjkwa kam me gõ Pah-
hiti mã ajwar me gàpên na, ca
amji to me amji japackre. Ne
me pahcunea pipẽn pit, ne cumã
me pajàpên xà atajê kôt, quê ha
me pahto ajpẽan, ne catyt kam
ahpỹanre na me pahcunea mã
hàmjõr xà atajê to amgõ.

Pê Pahpãm Xatanaj me, me papijapu xà caxuw me pamã hàprê xà gõ
1 Texarõn 5.8-11; 1 Petrô 5.8-11

10 Ỹhỹ, Jeju kam apê me ikjêjê,
wa ite me amã ihhôc jicu xà ita
kam, wa ha ate mehkên me, me
apijapu xà to me amã hahkre. He
me papê ihhêj rũm krãhtare kwỳ
pijapu xà caxuw, cute apu amji
mã hàhcuprõn pyràac. Cwỳrjapê
ca ha atỳj me pajõ Pahhiti carôt
tỳjti kam me ahônco, mãr quê
taa me amã me acarôt to ihtỳj.
Ne carôt tỳj ata kôt ca ha me
apijapu xà caxuw apu amji mã
me ahcuprõ, mãr quê me pahcurê
xwỳn pê me apytà.
11-12 Ne mẽr me pahcurê xwỳn
jũjê me, cu ha me ajpu? He nee
mã jũmjê nare, he ampo carõ kên
pahtỳjti atajê me, me hõ pahhi
pê Xatanaj me ri me papijapu xà.
Ne nee mã mehĩ nare, me cupê
ampo carõ kên jõ pahhi catêjê pê
cupẽ jarôti me, cu ha me ajpu.
Ne pjê cunea kam ampo kên to
mehhimpej, ne mehpahtỳjti, ne
me hũpahti, ne ihcunea na cute
me amji kam hapac xà kêanre. Ne
mencwỳrjapêa ri ihhêj ne ramã
pjê kam awcapàtkô, ne ihtỳj me
cumã me papictor na me pahto
prãm.
13 Cwỳrjapê ca ha me apê
krãhtare kwỳ atajê te hàprê xà
to amji tỳj, ne to me amji jamã
pyràac. Ne Pahpãm te hàprê xà
to me apytàr xà caxuw, ca ha me
apijapu xà te me apytàr xà cunea
to me amji tỳj. Mãr quê me acurê
xwỳn me akam tẽ, ca atỳj me
apijapu kam tẽ, ne me ajpu, ne
me tohjê, ne me to hamre. Jirô
pê ca ha nee me hũpate me gõ to
me atẽm nare, ne atỳj me acuhhê
rohnỳtti mã.

Me papê krãhtare te hàprê xà to amji tỳj atajê pyràc

14-15 Por krãhtare hãn ne wakỳti te hitô krekà te hũtàr xà to amji tỳj ata kôpit na, ca ha Pahpãm te me amã ate amji kam gapac xà pejti jõr ata kôt, ca ha catyt kam me apa. Ne ate amji kam me gapac xà impejti ata pê ri me apytàr xà. Ne por krãhtare hãn ne ihtu na hê xà tỳjti to ihtu na hê ata kôpit na, ca ha ate amji kam me gapac xà impejti, hêj xi nare to me apa. Ne por krãhtare hãn ne hõ par kà tỳjti mã amji jacjê, ne ma ramã me to imprar xàa caxuw to ihcuhhê ita kôpit na, ca ha jũ kam atẽm xà caxuw, ramã apu amji mã me gàhcuprõn hiahpuro. Mãr ca mehcunea mã, Jeju te hacpỹa mã Hũm wỳr me to ipipkjêr mã me cumã ajpẽn kĩn na harẽ.

16 Ne por krãhtare hãn ne kruw pôc pĩr xà caxuw, wakỳti te hĩ tête hàmtàr xà to amji tỳj ata kôpit na, ca ha Jeju to amji mã me ahimpej xà ata to me Xatanaj pê cupẽ jarôti jõ pahhi pê amji tête me amtà. Ampo na? He catyt kam me papa tête cute me pahhi kwĩn, cu ame pahpec, mã cute me pahkam ihtẽm prãmte ri ihtỳj me pahcyt to ipa.

17 Ne por krãhtare hãn ne ihkrã cahhêc cupate wakỳti te ihkrãhkà tỳjti to amji tỳj ata kôpit na, ca ha Xatanaj te akrã kam me amã ate me ampo kên ton to me apa to hahkre cupate, ca ha atỳj Pahpãm te ramã ampo kên itajê pê me pahpytàr na me to amji japackre. Ne por krãhtare hãn ne hũhkra to wapohti xwahhihti cwa ata kôpit na, ca ha amji mã me Pahpãm Carõ Pejti te me amã Pahpãm jarkwa jõr atajê juwahi to impeaj ne.

Cu ha pahtỳj me awcanã, ne ma Pahpãm mã mehkwỳ cajrẽn

18 Ne ate ampo itajê cunea to me amji tỳj to me apa xà ita kam, ca ha Pahpãm mã me acakôc xà na, amji caxuw me Carõ Pejti na ahwỳ, mãr quê me atehcajpa, ca cumã me acakôc. Ne nee ame apec ne ahna me amji jicu nare, ne atỳj me awcanã, ne ma Pahpãm mã mehkwỳ cajrẽn.

19 Ne hanea ne Pahpãm mã me icajrẽn to hane he:

— Me ijõ Inxũ Cati, ca ha Pawrô mã cute ampo jarẽn xà atajê to hahkre, quê me cumã hũjarẽn xà kam hãn ne nee amji na hàhtàt nare, mãr quê mehcunea, hirãa pê, por pê mam nee ajco me Jeju jarẽn pejti kam hapac nare atajê kampa, ne me hahkre pej — hane.

20 He wa me hacjên xà kam ikrĩ cakrô, cormã ipê Jeju jarkwa na iprar catê, na wa itỳj ita ri mehcunea mã Jeju pê me pahkritxwỳ jarẽn xà impejti to harẽ. Na ca ha atỳj ita na Pahpãm mã me icajrẽn, mãr wa ite me cumã icakôc to jũ mãn xà ata kam, nee amji na ijàhtàt nare, ne catyt kam me cumã awjarẽ.

Pê Pawrô hicu xà kam hipêr amji jarẽ

Coroxo 4.7-8

21-22 Ne wa ha ma me awỳr me pahtõ kĩnti pê Tiquicô pê Pahpãm mã hàpên catê impejti ata kujate, ijõ kàhhôc ita to. Quê ha curi cato ne taa me amã ihcunea na ijarẽn pa. Ne cute me amã ijarẽn xà ita caxuw wa ite me awỳr ijõ kàhhôc ita to ihkujahêc, mãr ca me ijarẽn pa, ne me amã amji kĩn, ne me gakry.

23 Ne wa ijõtpê Pahpãm mã me acajrẽn to hane he:

— Ỹhỹ me ijõ Inxũ Cati pê Pahpãm me, me ijõ Pahhiti pê Jeju Crixtô, ca ha ampo kên jipôc ri me ikjêjê ame ipa atajê mã mehcarĩcti to, mãr quê nee ame amji mã ampo cupa nare. Ne hanea ne me

cumã ajpẽn kĩnti to, quê me ajpẽn
kĩn to me ipa. Ne hanea ne cute
amji mã me ato ihhimpej xà na me
to, quê amji mã me ato ihhimpej.
24 Ne hanea ne hõtpê me cumã
me ijõ Pahhiti pê Jeju Crixtô kĩn
rohnỳtti mã atajê mã, ampo pej
cunea to — hane. Hamre, ita pit.

PIRIP JÕ KRÎ WÝR
Pawrô Jõ Kàhhôc

Ỹhỹ, pê Pawrô pê Jeju jarkwa na memprar catêjê nõ, ne Roman jõ krĩ kam me hacjên xà kam ihkrĩ, ne pê Pirip jõ krĩ kam, Jeju na mehkwỳ mehkrĩ atajê mã hõ kàhhôc ita kujate. Na pê hõ kàhhôc ita japrỳ pê **Pirip Jõ Krĩ Kam Jeju Na Mehkwỳ Jakrã Mehkrĩ Atajê Wỳr, Pawrô Jõ Kàhhôc** (Pirip).

Ne pom cu me hõ kàhhôc cahyt ita kam, Pawrô te me cumã amji jarẽn to hajỹr he. Me hacjên xà kam cute amji pupun kêanre cakrô, cormã cumã amji kĩn. Mã Pirip jõ krĩ kam Jeju na mehkwỳ te me Pawrô tehcajpar prãmte me cumã ihpore kujahêc, mã cute ipyr, ata pyrên ri hakryti na amji jarẽ. Ne me hacjên xà kam ihkrĩ cakrô, ihtỳj me hàhtôa mã Jeju pê me pahpytàr catê na harẽ. Ne hanea ne ihtỳj Jeju te amji kam hapac xà tuw pejti kôt kypê ipa nare na me cumã harẽ.

Pawrô te amji jarẽn xà
Me Hàpên Xà 16.12-40; 20.6

1 Hàpà me ikwỳ, pom me apê Jeju na mehkwỳ, ca Pirip jõ krĩ kam ame akrĩ atajê. Ipê Pawrô, ne ipê Jeju Crixtô mã ijàpên catê. Ne itea wa Timot me, pom ca ramã Jeju na ate me ajpẽn hônco tu atajê mã ihkàhhôc ita ton. Ne pom ihkàhhôc ita te hajỹar ne me akwỳ to mehhimpej catêjê pupun catêjê atajê me, me akwỳ tehcajpar catêjê mã, wa ite mehkujahêc.
2 Imã Pahpãm pê me pajõ Inxũ Cati me, me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô te me ato impejti na me ato prãm. Ne cute me acaprĩ, ne me acaxwãm pê me acaxwỳn kam, me amã me acarĩcti impejti jõr to ipa na, imã me ato prãm.
3 Ne wa hãn ne me ato amji japackre, ne me ana Pahpãm mã icakôc, ne cumã me ate amji kam me gapac xà pyrên ijakryti na amji jarẽ.
4 Ne wa hãn ne me acajrẽn kam pra, ne imã amji kĩan kam me acajrẽn.

Cute me Pawrô tehcajpar pyrên hakry

5 Ampo na mã me apyrên ijakry? Nee mã ampo na nare! He pê ca mam me icahê na, Jeju to me gũjarẽn pejti to me harẽn na me itehcajpa, ne ahnaa cormã me to xa.
6 Ne imãa, quê ha Pahpãm me amã me ate amji kam me gapac xà to ipintuw to mõr ita na, ne ahnaa to xa ita kam, quê ha ahnaa jũ caxuw Jeju Crixtô te hacpỹ ne amji jaxàr xà jõ amcro kam ahtwỳ, quê ha me pahto impej pa, to wa pa apu amji kampa.
7 Imã me akĩnti incwỳrjapê, wa itỳj amcro cunea kam me ato amji japackre. Ne jũ na ri ampeaj kam imã impej? Nee mã jũ na nare. Ca gõtpê hãn ne icahê na me gàpên to me apa, ate me itehcajpar prãmte. Na wa Pahpãm jarkwa kôt mehcunea mã Jeju pê me pahkritxwỳ jarẽn xà impejti to harẽn to ipa, mãr quê me kampa ne me hũnã. Ne quê ha jũm te apu Jeju te amji kam hapac xà cuna mã ihcakôc kên to mõr na, wa ha itỳj intête cumã awjarẽ ne cupê hũtà. Na ca ramã me hacjên xà kam, ijỹr xà ata kam, me itehcajpar to me apa.
8 Imã me akĩan to me akĩn te hajỹar, pom quê Jeju Crixtô mã me pahkĩan to me pahkĩn he. Ne Pahpãm mã ri ijahkre pej, por wa ampeaj kam ite me ato ijapac xàhti na amji jarẽn ata na.

Pê Pawrô Pahpãm mã mehcajrẽn

9-10 Ne wa ijõtpê Pahpãm mã me acajrẽn to hane he:

— Me ijõ Inxũ, Pirip jõ krĩ catêjê mã ajpẽn kĩnti to, quê me cumã ajpẽn kĩnti ita, ma me cumã ipicamẽn to mõ. Ne me cumã mehkrã kre te amji jahkre pejti gõ, mãr quê amji mã me ampo pej pit capi to me ipa ata to, ma me cumã apicamẽn to mõ — hane. Ita to wa ijõtpê Pahpãm mã me acajrẽn to amji kam ijapac to ipa. Hõ, ita na quê ha jũ caxuw Jeju te amji jaxàr xà jõ amcro kam ahtwỳ, ca ha me akên pê me apejti ne, ne me apahàm pê me acato, quê nee jũmjê me ato ihcakôc kên nare.

11 Quê ha Jeju Crixtô me acaxwãm pê me amã me acaxwỳn to ihtỳj. Ca ha Jeju cuxà amji kam me gapac xà impejti to me apa, quê ha mehcunea ahna me gõmpu, ne me amji mã:

— Pỳhàpà! Ampeaj kam ri Pahpãm me cumã ampo to hahkre, ne mehtehcajpa, mã ita caxuw mehkênre nare, ne catyt kam me amji to ajpa. Ne Pahpãm ita ri catia to cati ne impej — hane.

Pawrô me hacjên xà kam ihkrĩ ita na, nee cute cumã jũ mãn nare

Me Hàpên Xà 28.30-31; Epet 6.19-20

12 Jeju kam ajpẽn to me ikjêjê atajê, nee apu ijũ na me akrihkrit nare, ne nee ampo na amji mã me ito põ mã quê nare. Cute me ito kên catêjê te me ito kên crire nare, me hacjên xà itajê kôt. Cakrô wa itỳj mehcunea mã Jeju jarẽn pejti jarẽn to ixãm ita na. Mã ramã me hàhtôa te me hahkre pej to mõ.

13 Ne Roman jõ pjê jõ pahhiti jũrkwa kam cute me hamãr catêjê me, kam mehkrĩ catêjê me, mehcunea te ramã me ijahkre pejtu. Ampo cwỳrjapê? Nee mã ampo cwỳrjapê nare. He ipê Jeju mã ijàpên catê, na ri ma ame icurê, ne cute me ijaxàr, cwỳrjapê wa me hacjên xà ita kam ikrĩ, mã mehcunea te me ijahkre pej.

14 Ne Jeju kam me pahkjêjê kwỳ jàhtôa ne me hacjên xà ita kam me ipupu, ne xwỳ kam Jeju to amji mã mehhimpej to me ipa nare. Hõ, ita cãmtà rũm ri nee me cumã jũm cupa nare, mã ihtỳj Jeju to mehcakôc kam pra, ne nee amji na me ampo cãmjĩ nare.

15-18 Ne me pahkjêjê kwỳa kwỳ mã ikĩn nare cakrô, mã ihtỳj icuxà me Jeju to hũjarẽn to me ipa. Ampo na? Nee mã ampo na nare. Pom jũmjê itajê te ito ipipẽan prãm to ri, ihtỳj hãn ne Jeju to me hũjarẽn to me ipa. He ijũ na me cumã amji to prãm, na ri ame hane. Ne ampeaj kam me ipijapu xi, ne cama me hacjên xà ita kam imã ite amji pupun xà kêanre to me ipicamẽn to prãm. Ne ampeaj kam cama ita jũ na imã amji kĩan to amji kĩn. Ampo na? Ihtỳj Jeju Crixtô to me hũjarẽn to me ipa na ri. Ne mehkwỳ nare, quêt me cumã ikĩn, cwỳrjapê ri ihtỳj Jeju to me hũjarẽn to me ipa. Ampo na? Por wa ite me cumã Pahpãm jarkwa cràn ata, nee mã ihhêj xi nare. Ne ampeaj kam ite me cumã ihêj xi jarẽn nare na, cute me ijahkre pej. Ne Pahpãm te ri ijàpên xà ita caxuw ixãm.

19 Ne ampeaj kam me gũ na ijakry. Ampo na? Wa itỳj me ate Pahpãm mã ina me acakôc na, amji mã me ato hane. Na wa apu ijakry, ne itỳj jũ caxuw, Jeju Carõ Pejti kôt, ite me hacjên xà ita pê icator na, amji to hane.

Pawrô nee hũ na Jeju pahàmti xà atajê nõ ton prãm nare

20 Pê Pahpãm imã, ite amji kam ijapac xà ita mã cato, ne imã ijàpên xà ita gõ, wa ikrĩ ne to pit mã apê. Ne imã jũ caxuw ijàpên xà ita kam ipec prãm nare, ne

cama kam itỳjti, ne imã ijũcanãr
to prãm pit. Ne ite amji kam
ijapac xà ita kam, imã ijũcanãr
tỳjti to prãm, pom ahnaa mã wa
ita kam ton to mõ, ita na wa ton to
imõr to prãm. Ne imã itĩar kam,
amji mã Jeju japrỳ to ipicamẽn to
prãm, ne hanea ne ityc xàa kam,
imã amji mã to ipicamẽn to prãm.
21 Ne imãa itĩar na ipa ita na
impej. Ampo na? Wa hãn ne
hõtpê itỳj Jeju to amji mã ihimpej
to ipa. Ne ityc na ri itĩr jirôa pê
imã impej. Ampo na? Wa ha jũ
caxuw ty, ne ma Jeju wỳr api, ne
curia cahê na ikrĩ rohnỳtti mã.
22 Nãmri wa ha ite itĩr ita na
ipa na, wa ha itỳj cormã ijàpên
xà impejti ita kwỳ to ijàpên cri.
Ne itỳj hipêr Jeju wỳr mehkwỳ to
apkjê. Ne jũ wa ha ajte amji mã
capi?
23 Nãmri imã pry pijakrut na wa
ha amji mã ihnõ capi. Ne imã, ite
amji kam ijapac xà ita jicu ne ityc,
ne ma Jeju wỳr ijàpir, ne cahê na
ikrĩ na, imã amji to prãm. He ita
na ri imã impeaj to impej.
24 Ne ite me atehcajpar to prãm
to ri, cormã ita ri imã ipa to prãm.
25 Cwỳrjapê wa itỳj cormã pjê
kam me acahê na ipa na ite amji
jahkre pej. Ite me atehcajpar, ca
ate me apicamẽn to me amõr, ne
Pahpãm to amji mã me ahimpej
kam me gakryti na, ca me amji to
mehprãm.
26 Wa ha cormã me awỳr amji
jaxà, ca ha me ipupu, ne ampeaj
kam me gakry. Ca ha ate me
Jeju Crixtô japrỳ to apicamẽn to
prãmte me to gũjarẽn to:

— Ampeaj kam Jeju cati ne
carôt tỳj ne impej, cwỳrjapê ri
hacpỹa ne cute me pamã Pawrô
kujahêc — hane.

*Cu ha pahtỳj me pahte amji
pupun xà kêanre ata kam awcanã
Juta 3*

27 Nare, wa ha nee me awỳr
icator nare cakrô, wa itỳj me
garẽn par to prãm. Ne pom ite
me amã harẽn itajê cunea jirôa pê
impej catia ata na ri, imã me ato
prãm he. Ca ha me acunea catyt
kam, me apejti kam, me Jeju pê
me pahkritxwỳ jarẽn pejti itajê to
pit mã, amji to me apijapar to me
apa. Ne imã me acuhtom pej pêa
mã, ate me gàpên xà pê Jeju jarẽn
pejti to, ate me amji cujtên to me
apa na imã me garẽn par prãm.
28 Ne nee ca amji mã me acurê
xwỳn te Jeju cuna mã mehcakôc
xiti itajê cupa nare, ne cama me
cuna mã amji to mehtỳaj ne. Quê
ha amji na me acajpẽ, ne amji mã
me garẽn to:

— Co he! Quê ha me cumã me
pahcupa nare ita kam ame hane,
ne ihtỳj me pajirô pê xa — hane.
Ampo na? Quê ha ihtỳj Pahpãm
ate me hirô pê axãm xà caxuw me
amã me acarôt gõ, ca ha atỳj me
mentête hahê ne hirô pê xa, quê
ha me hamre.
29 Ne Pahpãm te, ate Jeju Crixtô
mã me gàpên xà na, me apyxwỳr.
Cwỳrjapê ca ha me kampa, ne ma
amji mã me to ahimpej to me apa
kam, me to acrà tu ne. Ne hanea
ne icuxà cumã me amji pupun xà
kêanre to me amji pupun to me
apa.
30 Pê ca ramã me pahcurê xwỳn
pê, ite Jeju te amji kam hapac xà
pytàr na, me ipupu. Pê wa ite
amji pupun xà kêanre ita me ajco
amji cujtên to ipa, pê ca ahna me
ijarẽn pa he. Na ca ha ita kam
icahê na ate me hũtàr prãmte, cu
ha pahtỳj me amji cujtên to me
papa rohnỳtti mã. Na ca ha hanea
ne, icuxà ikôt me amji pupun xà
kêanre to me amji pupun to me
apa.

2

*Me pahte amji kam me pajapac
xà pyxit peaj kôt, cu ha me amji*

kampa

Roman 15.5-6; Epet 4.1-6

1 Imã me acunea te cuprõn ne
amji na me ahônco tu na, me
ato prãm. Ca ramã Jeju Crixtô to
amji mã me ahimpej, cwỳrjapê ri
ampo cunea caxuw me amã me
acarôt tỳj. He ramã Jeju mã me
akĩn na ri cumã me acaprĩ. He
ramã Pahpãm Carõ Pejti te amji
mã me ato cuprõn, ne ate amji
kam me gapac xà to me amã pyxit
peaj. Cwỳrjapê ri me acaxwãm pê
me amã ajpẽn kĩn, na ca atỳj me
ajpẽn caprĩ to me apa.
2 Pom wa ramã me apyrên
ijakryti na amji cajpẽ ita na, wa
ha hipêr me ana ahwỳ, ca me imã
ijakryti ita to ajcamẽ. Ne imã me
ate amji kam me gapac xà pyxit
peaj to, ate amji kam me gapac na
me ato prãm. Ne mam me amã
ajpẽn kĩn ita jirôa pê, quê me amã
ajpẽn kĩn, ne quê me acaxwỳn
cunea ajpẽn kam pyxit peaj.
3 Ne nee ca me gàpên xà to me
amji cajpuaw prãmte ame gàpên
nare, ne nee amji pejti na me amji
jarẽn nare, ne nee amji to me acati
to me apa prãm nare. Ne quêt
cama me amji mã:
— Mõrmõ ijirôa pê mehcunea
cati — hane.
4 Ne nee apyxit peaj ne ate amji
kam me gapac xà ata to amji mã
me ahimpej to me apa nare, ne
quêt atỳj me akwỳ te amji kam
hapac xà to me hanea, ne me amji
mã me ahimpej to me apa.

Pê Jeju me hirôa pê cati cakrô, nee amji to cati prãm nare

Jowãw 13.12-17; Epet 1.20-23; Ipipẽ Xà 5.1-14

5 Ne quê ate amji kam me gapac
xà pê, Jeju Crixtô te amji kam
hapac xàa. Ne Jeju jarẽn xà ita ca
ha me kampa, ne ihkôat me ton to
me mõ.

6-7 Ne Jeju me Pahpãm pipẽan,
ne catia to cati cakrô,
pê nee cumã amji jarẽn to:
"Wa papipẽan rohnỳtti mã na
amji to prãm" hajỹr nare.
Ne quêt cama cumã amji cuprãr
tu,
ne côjkwa jicu, ne pjê wỳr wrỳ,
ne me paxũmrea na amji to,
ne cama amji to me pamã hàpên
catê.
8 Ne nee amji to cati prãm nare,
ne quêt pjê kam Hũm jarkwa kôt
apu ipa,
ita kam ahnaa pĩ kam ihtyc.
9 Cwỳrjapê pê Pahpãm hipêr to
ajcamẽ,
ne to catia to cati,
ne mehcunea jõ Pahhiti na hãm.
10 Ne cute Jeju japrỳ to me cati
prãm to,
quê ha côjkwa kam me ipa catêjê
me,
pjê kam me ipa catêjê me,
pjê krac ri cute me harêt catêjê
me,
Jeju cuna mã mehkõn krã na me
jỹ,
mehcunea kam mare mã,
ne me harẽn to hane he:
11 "Jeju Crixtô pê ri quêt
mehcunea jirô pê Pahhiti
cati" hane.
Ita na quê ha mehcunea Pahpãm
pê Jeju Pãm peaj na me
hahkre pej,
ne mehkwỳ mã harẽ.

Pê Pahpãm ri me pamã me pahcarôt to ihtỳj

12-13 Pê ca atỳj, imã me ijõ ikwỳ
nõ kĩnti catêjê atajê, ajco me
ikampa, ne wa ha ita caxuw ite
ame acahê na imõr nare cakrô,
ca ha atỳj ampỳa mã amji mã
me ikam gapac to me prãm. Ne
Pahpãm mã catyt kam me apa,
ne ajpẽn na me ahônco tu na,
cumã me ato prãm. Cwỳrjapê ri
me acaxwãm pê me ato ihhimpej,
ne ate mempar prãmti na me
atehcajpa, ne ate ihkôt me amji
ton na me atehcajpa. Ne me gĩkjê
kam me ato ihhimpej, ca me gĩkjê

kam, hanea ne me kampa ne amji mã me hũpa, me gàpên xà me, me ate amji kam me gapac xà kam. Hõhõ, ca ha me hane, ne me gĩ cunea kam me apejti ne.

Cu ha catyt kam me papa, mãr quê me pahkôt hanea ne catyt kam me ipa

14 Ca ha ate amji kam me gapac xà cunea kam, nee ajpẽn mã me gàhcahhõn nare, ne nee ajpẽn krac ri me acakôc nare.
15 Ca ha ate me hajỹr na, ca ha ampo kên cunea na me gamreare ne, ne nee me ate amji kam me gapac xà tũm nare, ne quêt ihtetetti ne. Ne me apê Pahpãm kra impejti cwỳrjapê ca ha me hane. Ca atỳj mehkên me, cute me amji kam hapac xà kêanre tũm, kam awcapàtkôti atajê jipôc ri ame akrĩ. Ne atỳj me cumã Pahpãm te amji kam hapac xà kôt harẽn to me akrĩ. Mãr quê hanea ne me acuxà, ate amji kam me gapac xà itajê mã me acjêj. Ca me gàpên xà ita kam, me apê ihhêj rũm côjkwa kam awcapàtkôti kam caxêre prà tetetti atajê pyràac, ne me apràti ne.
16 Wa ha me apyrên ijakryti ne, por jũ caxuw Jeju Crixtô te amji jaxàr xà jõ amcro ata kam. Ampo na? Nee mã ampo na nare. Curi quê ha mehcunea me ijahkre pej, por pê wa ramã me amã ijàpên xà tỳaj to, ata na, ne nee me apê kôt hamreare nare na.

Pawrô mã hakryti ita to, me hakryti na me to prãm

17 Pê ca ramã Pahpãm mã me gàpên to catia to cati, ne kam me amji pupun xà kêanre to me amji pupu. Ne me apê gàhcukrêj crêre cakrô, ca atỳj me imã ampo gõ, ate Pahpãm mã ijàpên xà ita tehcajpar prãmte. Ne ate itehcajpar prãm ita pê ihhêj rũm ate Pahpãm mã me ampo jõr. Ne Pahpãm to ate amji to me ahimpej prãmte, ca ame itajê to hane. Ne ate me ampo itajê ton xà kam, ajco ampeaj kam me gakry. Wa ha hanea ne ipê me apyràac, ne itỳj amji pupun xà kêanre to amji pupun to ipa, Pahpãm jàpên xà ita cwỳrjapê. Ne quê ha ihtỳj jũ caxuw amcro nõ na me icura, wa ha ipê me apyràac ne Pahpãm mã icaprô gõ ne ty. Ne wa ha ipê me apyràac ne ampeaj kam ita pyrên ijakry to hanea, pom quê ca mam ame gakry ita na he.
18 Quê ha jũ caxuw me ito hane, wa ha ijakrya ne nõ. Ca ha me ca xwỳjê icuxà atỳj me gakrya to me gakry.

Quê ha Pawrô Timot te me hõmpun prãmte, ihtỳj me hỹrmã ihkujate

19 Quê ha ihhêaj to me pajõ Pahhiti pê Jeju mã me amã Timot kujahêc pyrentu to prãm na, wa ha me amã ihkujahêc pyrentu. Quê me apupu ne me gahkre pej, ne hacpỹ ne amji jaxà ne imã me garẽ, mãr wa me garẽn pejti impar xà kôt, ma amji mã icarôt to ihtỳj.
20 Ne Timot pê ipyràac ne pyxit peaj, ne ihtỳj me ato amji kam hapac to ipa. Ne ihtỳj me ate Jeju kôt amji to me apicamẽn na cumã me ato prãm.
21 Ne ihkĩnte mehkwỳ cunea te nee me hajỹr nare, ne cute me amji kam hapac xà to pit mã me amji kam hapac to me ipa, ne nee Jeju Crixtô te amji kam hapac xà to me amji kam hapac nare.
22 Ne nee Timot te hajỹr nare, ne ihhêj rũm cupê ikraa, ne ihtỳj icahê na mehcunea mã Jeju jarẽn pejti jarẽn to ipa na, ramã mehcunea te me hahkre pej.
23 Wa ha ita ri cute ame ito amji kam hapac xà na me hahkre pej jirô pê mã, wa ha amũ me awỳr ihkujahêc pyrentu.

24 Ne wa hanea ne itỳj me awỳr
ikràr. Na wa itỳj me pajõ Pahhiti
pê Jeju te me awỳr itẽm na ijamãr
na, amji mã to hane.

*Quê ha Pawrô ma hacpỹ mã me
cumã Epaprôti kujate*

25 Ne pê ca me imã me pahtõ pê
Epaprôti kujate, cute ite amji mã
ampo na prãmti xà itajê na itehca-
jpar prãmte. Ne ramã cute icahê
na hàpên xà ita me, ajpẽn cujtên
crire nare. Na wa itỳj hacpỹ mã
me amã ihkujahêc prãm.
26 Ne ampeaj kam ri ramã Epa-
prôti mã me apupun prãam to me
apupun prãm. Ne ihtỳj hà na ate
me hahkre pej na amji mã me ato
hane. Ne hà ita na, ate amji mã
me to põ mã quê na, amji mã me
ato hane.
27 Ne ampeaj kam pê hàa to hà,
ne ajmãr ty. Pê Pahpãm mã caprĩ
pê caprã, pê hacpỹa mã impej. Ne
hanea ne Pahpãm mã ramã ite me
to ijapac xàhti ita na icaprĩ, na
wa nee hipêr kam icwỳr nare to
prãm.
28 Cwỳrjapê wa itỳj hacpỹa mã
me amã ihkujahêc to prãm, ate
me hĩa pupun ne hacpỹ mã me
amã amji kĩn prãmte. Wa ha pa
xwỳjê imã amji kĩn nõti ita jũa
kam ipê tẽ.
29 Na ca ha Epaprôti pê Jeju kam
me pahto ihkjê ita to me gakrya
kam me amji pytà. Ca ha atỳj amji
mã me hũmre atajê cupa.
30 Ne cute Jeju Crixtô jàpên xà
kam amji mã ihtyc cupa nare,
cwỳrjapê ri ihkên mã hàr, ne
ajmãr ihtyc. Ampo na? Ca ampỳa
mã ipê ame apa, ne jũ wỳr ca me
itehcajpa, mã me gaxà kam cute
itehcajpar. Na ca ha atỳj amji mã
me hũmre ata cupa, ne catia na
amji mã me to hane.

3

*Pê Pawrô amji caprỳ to
Pahpãm te ahna amji caxàr
prãmte ampo cunea to
Pirip 2.18; 4.4*

1 Ne ijàhhôc ita jicu xà kam, me
ikjêjê, imã me ate Jeju kam me
gakryti na me ato prãm. Xãmte,
cormã imã me amã ihnõ ata jarẽn
xà. Ne pê wa ramã amã harẽan xà
na, wa ha hipêr amã ahna ihhôc.
Ne hipêr ite ahna me amã ihhôc
xà ita te me amã jũ mãn nare, ne
nee hanea ne imã cute ahna jũ
mãn nare.
2 Co he! Ma amji na me hũmre
kên pê rop na hamreare pyràc
atajê to me guphê! Nãmri ihtỳj
me apê me akà kwỳ jakep to prãm
to, me amã hũjarẽn to hane he:

— Gapacta ne Jeju to amji mã
me ahimpej, ne hanea ne me ipê
Juta catêjê quêtjê te amji to me
icaca xàa kôt me apy kà kwỳ to
kryjre ne me hakep. Hõ, me acaca
xà pijakrut itajê to, ca ha me, quê
ha Pahpãm ihtỳj me amã amji
capa ne me apytà — hane.
3 Ne ame amã ihhêj xia jarẽ.
Ampo na? He cu ha me amji
kà kwỳ jakep ita nee me pahto
Pahpãm kra impej nare. Ne quêt
Pahpãm Carõ Pejti ri me pamã
Pahpãm to hahkre, mãr cu me
hahkre pej ne amji mã me hũpa,
ne me pamã ihkĩnti ne, quê ha
taa me pahto amji kra, cu ha Jeju
kam me amji hônco ne ampeaj
kam me pajakry. Ne pom xwahna
Juta catêjê jõ amji kĩn me, cute me
amji kam hapac xà itajê kôt mã
Pahpãm mã me pahkĩn. Hãpà!
Nee mã ampo itajê kôt Pahpãm
mã me pahkĩn nare. Ne quêt
ita na ri Pahpãm mã me pahkĩn,
mã me pahpytà he. Pom pê Jeju
me pajaxà kam ty, cu toa amji to
me pahhimpej xà ata to, quê ha
Pahpãm quêt me pahkên pê me
pahpytà.
4 Ne pê wa Pahpãm te ipytàr
prãmte, amji caprỳ to, me hirôa
pê ampo itajê ton partu.

5 Ne pê xwahna cormã icrire
na, ina amcro te ôjtô kam, pê me
ipy kà kwỳ jakep, Juta catêjê te
amji to incaca xà ata kôt. Ne
me ipãmjê pê Juta catêjê impeaj
kra, ne me cupê me iquêtjê nõ, pê
Pẽnjamĩ xwỳ tàmxwỳ tàmxwỳ nõ
ata kra. Ipê Juta catêjê impeaj nõ
wa. Ne pê wa Juta catêjê te amji
kam hapac xà cunea kôt amji ton
pa. Ne me ikwỳ pê Parixêw catêjê
atajê pê catyt kam ajco me ipa.
6 Na pê wa ajco me hàpên xà ita
to ijàpên catia to ipa. Ne Pahpãm
te ikĩn prãmte itỳj ajco Jeju na
mehkwỳ to pên to ipa. Mã xãmte
Pahpãm pê ita na ihkaj na, ikam.
Hõ, pê wa ajco Juta catêjê te amji
kam hapac xà cunea ton to hajỹr
to ipa, Pahpãm mã ikĩn prãmte.
Pê Juta catêjê cunea mã ihhêj ne
ipeaj to ipej. Ne pê wa pa hanea
ne ajco amji pejti na amji to hane.
Ne pê xãmte Pahpãm mã nee ita
na ikĩn nare, ne ahna cupê ihkaj
na.

Pawrô ita caxuw Jeju Crixtô te amji kam hapac xàa kôt ipa to prãm

7-8 Na wa quêt ita caxuw Jeju
to amji mã ihimpej to ipa. Ne
mam ampo pejti itajê to ite amji
mã ihimpej to ipa xà atajê ri, nee
hipêr imã ampo caxuw impej nare
ne ihkêanre. Ne Jeju Crixtô pê ijõ
Pahhiti ata, wa quêt ite hõmpun
ne hahkre pej ne ampeaj kam
quêt imã ihkĩn, ne mam ampo
itajê ri imã ihkĩn nare. Na ri imã
cupê ahhi, ne imã ihkĩn nare, wa
ite põ mã ihcunea to ijũcapêr, ne
nee hipêr ihnõ to amji japackre
nare, ite Jeju kam amji hônco tu
to prãm to.
9 Na ri Pahpãm te ito impej,
wa ipejti, cwỳrjapê ri cumã ipejti.
Ampo na? Wa nee ita caxuw cumã
ipejti prãm to Juta catêjê te amji
kam hapac xà atajê to amji jahôt
prãm nare. Ne quêt Jeju Crixtô to,
wa ha amji mã ihimpej to ipa, ne
ma to amji jahôt to ipa.
10-11 Na wa ita caxuw Jeju Crixtô
pit pupun pejti to prãm, ne carôat
kôt amji to ipijapar to prãm. He
Pahpãm mã carôt ata to ri cute
hacpỹa mã Jeju to ihtĩr. Na
wa ha itỳj hanea ne cuxà, cute
amji pupun xà kêanre ata to amji
pupun to prãm, ne cuxà ityc to
prãm, mãr wa ipê hũràac ne
hacpỹa mã itĩr.

Pawrô nee cormã catyt kam Crixtô te amji kam hapac xà cunea kôt ipa nare

12 He wa nee pa amji jarẽn to
ihimpej to:
— He ramã ite amji kam ijapac
xà cunea na ipeaj to ipej, ne nee jũ
kam ijõ nuwre nõ kam, ikên kênre
nõ hamreare — hajỹr nare. Ne
cama quêt amji jarẽn to hane he:
— Wa ramã Jeju Crixtô kôt ipa
ita to, ite amji jĩ tỳj tu, ne cormã
ipej ita kôt ipicamẽn to imõr to
prãm — hane. Ne cormã ipejti
wỳr icator xà ita pê ihhêj rũm
ijàhcukren xà, wa hỹrmã amji
mã icarôt to ijũhcajhê to mõ, ite
hicu xà mã icator to prãm to, ne
nee cormã hỹrmã icator nare. He
pê ramã Jeju Crixtô amji mã ito
prãmti xà ata caxuw ipro.
13 Cwỳrjapê wa ha nee hipêr
mam icaca xà itajê nõ to amji
japackre nare, ne quêt icumam
itajê to pit mã, wa ha amji
japackre.
14 Ne icatàatre na, pry jicu
xàa kam ipicahur catê te amji
mã hàmcwỳr xà ata pyr prãmte,
hỹrmã ihtẽam to tẽ. Ita jĩkjê
na wa apêa to apê, ite amji mã
Pahpãm te imã hàmjõr xà ata pyr
prãmte. Mã Pahpãm imã hàpôr
to mõ, ite Jeju Crixtô kôt ipej pêa
mã, cahê na ikrĩ rohnỳtti mã xà
caxuw.
15 Hõhõ, ite amji kam ijapac xà
ita to wa amji kam ijapac to ipa.

Ne pom Jeju kôt ramã me pahte me papa to me amji jĩ tỳj tu itajê cunea te amji kam hapac xà ita ri me pamã. Ne ca ihhêaj to me anõ te amji kam gapac xà ita to hajỹr nare na, quê ha Pahpãam me anõ mã to hahkre, ca ha hahkre pej pej.

16 Ne me pahcunea te hajỹr pit, cu ha me hajỹr to me pamõr mã mã, ma me pamõr ita kam me to pancrà tu. Pom pê catyt kam ramã ampeaj kam me pamã to hahkre xà ata na.

17 Me ikjêjê, pom wa me akam mare mã ampo ton to mõ ita na, ca me ipynãr kam me to acrà tu ne. Ne ma hanea ne amji caxuw mam ikôt me ipa catêjê atajê te amji kam me hapac xà atajê na mehkôpĩr to me apa, ne me gàhkôpĩr xà atajêa kôt me amji ton to me apa.

Me hàhtôa pê Crixtô curê xwỳn kêanre
Carati 6.12-13

18 He pê wa ramã me amã awjarẽa, na wa ha hipêr icwỳar kam me amã harẽ. Ne mehkwỳ te amji kam me hapac xà kêanre, ne me cupê Jeju curê xwỳn, na ri me to hũjarẽn to:

— Por pê pĩ kam Jeju ty ata, ampo na hamreare, ne nee jũ na xà caxuw impej nare — hane.

19 Atajê quê ha amjia kôt amji to me hamre to mõ, ne me hamre. Ampo na? Nee mã ampo na nare. Cute me hajỹr xà atajê, quê ha me to hamre. He me hàpàn pê ri ihhêj rũm me hõ Pahpãm. Ne mehcunea mã cute ampo ton xà kam mehpahàmti atajê ton to me ipa. Ne cormã mehcunea mã, cute ampo kam mehpahàmti ton xà ata pyrên me amji jakryti na me amji jarẽn to ipa, ne nee ajte amji jũ na amehpahàm nare. Ne pjê kam ampo itajê to pit mã amji kam me hapac to me ipa, ne nee Pahpãm to ajte amji kam me hapac to me ipa nare.

Me papê côjkwa te amji kam hapac xà catêjê

20 Ne me pa, cu ha nee ame hajỹr nare. Ampo na? Côjkwa kam quêt me pahkrĩ xà, to cu ha me amji japackre to me papa. Ne cu pahtỳj, cute me pahkên pê me pahpytàr catê pê me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô te curũam ajpên ihtẽm na me hikaj.

21 Quê ha Jeju jũ caxuw me pajĩ peacre, ne ihtyc atajê to antuw. Quê ha me pajĩ pê Jeju jĩa pyràc, ne ampeaj kam impej ne ihtỳj. Na cu ha jũ caxuw me pahnõ pahtyc nare. Ampo na? He mehcunea jirôa pê Jeju carôt tỳj, na ri pyxit peaj ne mehcunea to ihhimpej.

4

Cu ha pahtỳj me pahcunea Jeju na me pahhônco kam me to pancrà
Coroxo 3.15

1 Imã me ikjêjê kĩnti atajê, ampeaj kam me ato ijapac xà! Pê wa ajco me amã Jeju jarkwa jarẽn pejti to ipa, pê ca me awpa ne ihkôat me amji ton to me apa, na ri me apê me imã ijakryti ton catêjê. Na wa itỳj me pajàpên xà itajê kôt mehcunea mã me apejti na me ato ijàmnãn to ipa. Ne imã me gũcanãar kam me ate Jeju na me ajpẽn hônco tu kam me to acrà tu na, me ato prãm.

2 Ỹhỹ me ikjêjê cahãj pê Ewotikwỳj me, Xintikwỳj ata, he ca ihhêj ne atỳj ajpẽn krac ri ame acakôc to me apa, na wa ha me awỳr xà ita to me awỳ he:

— Nee ca me ajpẽn mãn to me acuhhê tu nare. Ampo na? Me apê Pahpãm kra impeaj. Ne mẽr ampo na mã ca ajte ame ajpẽn mã? Hipêr me hajỹr nare — hane.

3 Ne ca, ikwỳ nõ Xixic, he apê ijõ ikwỳ nõ peaj, na wa ha awỳ, mãr ca ajpẽn caxuw pyjê atajê

japackre, ne hacpỹ mã ajpẽn na me axô. Pê wa pyjê atajê me, Cremẽnti me, por icahê na me hàpên catêjê atajê me, pê wa ajkaam me apê, ite me Jeju pê me pahkritxwỳ jarẽn xà impejti incràn xà caxuw, pê wa me to ijàpên catia. Atajê japrỳ ramã Pahpãm jõ kàhhôc kam hikwa, cute cahê na amji to me ipijapar rohnỳtti mã xà caxuw.

4 Ne imã me acunea te Jeju kam me ajpẽn hônco tu kam me gakryti na me ato prãm. Na wa me amã:

— Me gakrya ne — hane!

Quê ha Pahpãm me pamã amji carĩcti gõ

5 Ca ha ajpẽn pê me akrã to arêr nare, ne quêt mehcunea kam mare mã me gàhcajrẽnti, jàhcaprĩhti to me apa. Ampo na? Quê ha ahtũm nare, quê ha me pajõ Pahhiti amji jaxà.

6 Ne nee ate amji mã ampo na prãmti xà ata na apu amji to põ mã quê to apa nare, ne quêt cama amji na Pahpãm wỳ. Quê amã ampo itajê gõ, ca nee hahpan xà na cumã gakryti na amji jarẽn to gapac kêt nare.

7 Ca ha ate me ite me amã ampo jarẽn xà itajê cunea ton na, quê ha Pahpãm me amã amji carĩcti jõr to hanea, pom quê ihcarĩcti he, ne me amã ampej partu, Jeju kam ate me ajpẽn hônco tu ita kam. Quê ha jũmjê me apupu ne me amji mã:

— Jũ mã mã ajte cute me, ne mehkên xà atajipôc ri mehcarĩcti? — hane. Hõhõ, quê ha cute me ana Pahpãm caca xà jahkre pej nare kam, me ato ihcakôc to hane.

Cu ha ampo pej to pit mã amji kam me pajapac to papa
Roman 12.1-2

8 Ne ite me amã ihhôc xà ita jicu xà kam wa ha cormã me amã ampo to ihimpej. He mõrmõ ca amji kam me gapac xà na me amji cukij to:

— Ampo to mã wa ha ajte amji kam ijapac to ipa? — hane. He, ampo te ôjtô itajê to, wa ha me amã hahkre he:

Mam ita pê ri ampo pejti, kam ampo kên nare ata to, ca ha me amji kampa.

Ne ihkôt ita ri he, jũm jàpên xà impejti na pajàhtàtti xà ata to, ca ha me amji kampa.

Ne ihcote na ita ri he, ampeaj kam ampo to mehhêj xi xà nare ata to, ca ha me amji kampa.

Ne ihkôt jũm caca xà impejti tũm nare ata to, ca ha me amji kampa.

Ne hapu na ita ri he, por Pahpãm mã ampo cunea impejti atajê to, ca ha me amji kampa.

Ne ihkôt ita ri he, por ampo na nee jũm cakôc xà kên nare ata to, ca ha me amji kampa.

Ne hapua na ita pê ri, por ampo me pahcajpuaw ata to, ca ha me amji kampa.

Ne ihcahhur ita pê ri, ampo to me pahcakôc xà impejti ata to, ca ha me amji kampa.

Hõ, ampo itajê to ri ate amji kam me gapac xà he.

9 Na pê ca me ijarkwa ita pa, ne me ite amji kam ijapac xà ita pupu, ne me hahkre pej, ne ihkôat ca ha catyt kam me apa. Hõ, Pahpãm te me pamã me pahcarĩcti jõr xà ata quê ha me amã cugõ, ne ihtỳj me acahê na ipa rohnỳtti mã.

Pawrô te amji kam hapac xà kam hakrya to hakry

10 Pajõ Pahhiti cãmtà rũm ri, ite amji kam ijapac xà kam ijakrya to ijakry. Ampo na? He pê ca rỳ pêa mã ajco gõ pore to me ijamã. Jirô pê mã ca nee hipêr ate gõ pore to

me ijamãr nare. Ne corpej mã ca
ate hacpỹa mã me gõ pore to me
ijamãr kam me atẽm. Ne atỳj ate
me ito amji kam gapac na imã me
gahkre pej, ne jũ wỳr ca ha cama
me amji mã hamã.
11 Wa nee, jũm te imã hikran
na, to amji kam ijapac nare, ne
nee ipê ampo hamreare na amji
to icakôc nare. Ampo na? Wa
ite ramã ita ton to amji pyràc tu,
ampo cunea kam.
12 Ampo na? He pê wa ramã
amji na ite amji kam ijapac xà
itajê cunea pãjpãj partu. Ne imã
ite amji kam ijapac xàa na ipê
ampo hamreare na, imã amji kĩn
nare nare, ne hanea ne imã ampo
catia na ite jũ mãn nare. He pê
wa amji na ijaquêc xà pãjpãj itajê
kam, wa ihcunea to amji tekjê.
13 Ne pom ite amji kam ijapac
xà itajê cunea kam, wa Jeju carôat
kôt ijũcanãr to ipa.

14 Ne ate ite amji pupun xà
kêanre itajê na me itehcajpar ata
na ri, imã ihkênre nare.
15 Ne pê wa mam ite me amã
Jeju jarẽn pejti jarẽn xà ata jõ
amcro cakônĩ na, pê ca me, me
gõ pore to ajco me itehcajpa. Pê
wa me gõ pjê pê amji to icator xà
ata kam, pê ca cormã ampỳa mã
ajco me itehcajpa. He me gakrã
ata pyxit peaj te me itehcajpar
na, ihtỳj me amãa amji jahkre
pej. Ne ate me itehcajpar xà ata
na, pê hanea ne Pahpãm ajco me
atehcajpa.

16 Taa mã xãmte cormã ihnõ he.
Pê wa Texarõn jõ krĩ kam apu ipa,
pê ca ajco atỳj ite ampo na prãm
xà ata to me itehcajpar to me apa.
17 Nee mã hipêr ate me Timot
me imã ampo jõr xà na, wa
me amã ita jarẽn nare, ne hipêr
Pahpãm pê ate amji mã me ampo
cwỳr, na ri quêt imã me ato prãm.
18 Mã ita ri Epaprôti cator ne
cute me imã, ate me imã ampo
jõr atajê jõr. Ne pom ihkàhhôc
ita pê ate imã ampo jõr xà atajê
jõ kàhhôc.

Pawrô mehkwỳ pyrên hakrya

Ne ampeaj kam ca ate imã ampo
na ijàhwỳr xà itajê jirôa pê hõr.
Na ri ampeaj kam imã amji kĩn
ne ijakry. Ne Pahpãm mã ate
me imã ampo jõr xà itajê impej
te hajỹar, pom quê cumã ampo
kũm cuxwati pãr prãm he. Ne
me pahte me cupê ampo jamreare
atajê mã ampo jõr xà atajê pê
ihhêj rũm Pahpãam mã pahte me
hõr xà, ne ampeaj kam cumã ita
na ihkĩn.
19 Ne imã me pajõ Inxũ Cati pê
Pahpãm ihtỳj me amã ampo na
ate mehprãmti atajê jõr na, me
ato prãm. Ne nee quê ha amã
ihkênre ne hõr nare, ne amã catia
ne cugõ. Ne quêt Pahpãm catia to
cati, ne hanea ne Jeju Crixtô mã
hàhcukrêj to hakràaj to hakràj, na
ca ha ampo na me wỳ, quê ha nee
amã ihkênre ne hõr nare, ne amã
hàhcukrêj to me hakràj to ipipẽan
xà atajê gõ.
20 Ne imã mehcunea te me pajõ
Inxũ pê Pahpãm catia to cati na,
cute me hahkre pej ne amji mã
me harẽn na imã me to prãm,
rohnỳtti mã. He ampeaj kam!

Pê Pawrô me cumã amji jarẽn kujate

21 Hàpà, me apê Jeju Crixtô
tekjê, wa me ato amji kjê atajê.
Ne pom ita ri me pahkjêjê icahê
na ame ipa itajê te hajỹar ne me
amã amji jarẽn kujahêc.
22 Ne por Pahpãm tekjê na me
ipa atajê cunea te me amã amji
jarẽn kujahêc. Mã hanea ne ita
ri Roman catêjê jõ pahhiti jũrkwa
kam mehkrĩ atajê te me amã amji
jarẽn kujahêc.
23 Ne imã me pajõ Pahhiti pê
Jeju Crixtô te me amã ampejti na
me ato prãm. Hamre, ita pit.

COROXO JÕ KRÎ WỲR
Pawrô Jõ Kàhhôc

Ỹhỹ, Pawrô pê Jeju jarkwa na memprar catêjê nõ, ne Roman jõ krĩ kam, me hacjên xà kam ihkrĩ, ne pê Coroxo jõ krĩ kam Jeju na mehkwỳ jakrã mehkrĩ atajê mã hõ kàhhôc ita kujate. Na pê hõ kàhhôc ita japrỳ pê **Coroxo Jõ Krĩ Kam Jeju Na Mehkwỳ Jakrã Mehkrĩ Atajê Wỳr, Pawrô Jõ Kàhhôc** (Coroxo).

Ne pom cu me hõ kàhhôc cahyt ita kam, Pawrô te me cumã mehhêj xi catêjê cawpa to hajỹr he. Mehhêj xi catêjê te Jeju pê jũm xũmre pejti na me cumã harẽn, ne cupê Pahpãm kra nare na me cumã to ihhêj. Ne ampeaj kam ri cupê Pahpãm kraa to Pahpãm kra, na quê ha nee iràn xà na amji na me jũm to tojnõ, quê me cumã cute amji kam hapac xà to ihhimpej nare.

Pawrô te amji jarẽn xà

1-2 Hàpà, me ikwỳ pê Jeju na mehkwỳ, ca Coroxo jõ krĩ kam me akrĩ atajê. Ne Jeju Crixtô kam me apê me ikjêjê impejti atajê. Ne me apê me ate catyt kam, Pahpãm jarkwa kôt me apa na me amji to ihtỳj tu atajê. Ipê Pawrô pê Pahpãm jarkwa kôt Jeju te amji mã ito cumã harkwa na imprar catê ata, ne itea wa me amã ihkàhhôc ita kujahêc, me pahkjê Timot me. Ne me imã me pajõ Inxũ Cati pê Pahpãm me, me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô te me ato impejti na me ato prãm, mãr ca me acaxwỳn me, me ate amji kam me gapac xà cunea kam me amã ampo cupa nare, ne me acarĩcti kam me apa.

Pawrô te me cute Jeju to amji mã mehhimpej na me harẽn par
1 Texarõn 1.2-5

3-4 Ne wa ite ita ri Roman jõ krĩ kam mehkrĩ itajê te amji mã me garẽn to hajỹr na mempar he:

— Coroxo catêjê ihtỳj Jeju Crixtô to me amji kampa, ne ihtỳj amji mã me to ihhimpej to me ipa, ne hanea ne me cumã Pahpãm na mehkwỳ cunea kĩn — hajỹr. Cwỳrjapê wa Pahpãm pê me pajõ Pahhiti pê Crixtô Pãm mã me icakôc, ne ijõtpê cumã me apyrên ijakryti na me amji jarẽ.

5 Ne pê ca me gaxà kam Jeju tyc xà jahpan xà na, jũ caxuw côjkwa kam Pahpãm te amji cahê na me ato ipijapar pejti ata na, ca me harẽn pa, ne me gakryti kam me amã amji kĩan kam me hikaj to me apa. Ampo na? He ampeaj kam quê ha me ato hane. Cwỳrjapê ca atỳj Jeju to amji mã me ahimpej ne me amã mehkwỳ cunea kĩn na, ca ha atỳj amji mã mehkĩnti to me apa.

6 Ne Jeju tyc xà jahpan xà na, Pahpãm cahê na côjkwa kam pahte amji to me papijapar xà impejti ata jarẽn, ramã pjê cunea kam apu ihcahkũm. Ne pjê cunea kam me hàhtôa ne me cupê me apyràac, ne ihtỳj amji mã me hũpar xà itajê kam me hapac to me ipa. Ne Pahpãm jarkwa kôt me amji ton to me ipa. Cwỳrjapê ri ajteare mã me amji kampa, ne catyt kam mehkwỳ to me amji kwỳ to mempejti to me ipa. Hõhõ, pom ca Pahpãm te amji kam hapac xà to me amji kampa ita to ri, me amji kam hapac to me ipa.

7 Ne pê ramã ijarkwa kôt me pahkjê Epapra me amã Pahpãm te me akĩnti na harẽ. Ne me imã Epapra te hũjarẽn catê ata kĩn hyre nare, ne cupê me ipyràac ne Jeju mã, me icahê na, me amã hàpên to kênre nare.

8 Ne cute amji jaxàr ne me imã
me ate Pahpãm Carõ Pejti kôt, ate
amji mã mehcunea kĩnti na me
garẽn.

Pawrô hõtpê Pahpãm mã mehcajrẽn
Epet 1.15-23; 3.14-21; 1 Texarõn 5.23-24

9 Wa ite mempar, cwỳrjapê wa
nee Pahpãm mã, ite me acajrẽn
jicu nare, ne hõtpê cumã me aca-
jrẽn to:

— Ỹhỹ me ijõ Inxũ Cati, ca ha
Coroxo jõ krĩ kam me akwỳ atajê
mã Acarõ Pejti te amji jahkre pejti
gõ, mãr quê ate ampo cunea na
ihprãmti atajê ton to me cumã
hahkre. Ne me cumã mehkrã
kreti gõ, mãr quê me ampo cunea
kampa, ne me hahkre pej — hane.

10 Hõ, ate amji kam me gapac xà
atajê to, ca ha me amji kam gapac
to me apa, ne gõtpê Pahpãm mã
ampo kĩnti atajê to pit mã me
cumãn to me apa. Ne atỳj me
gàpên xà impej pit to me gàpên
to me apa kam me to acrà tu
ne. Ne ma Pahpãm jahkre pejti to
amji mã me apicamẽn to me amõr
ita to, wa Pahpãm mã icakôc, ne
cumã me acajrẽn.

11 Ne wa hanea ne Pahpãm mã
acajrẽn to:

— Ỹhỹ, ca ha me cumã acarôt
tỳjti, catihti ata to me cumã
hũcanãr xà to ihtỳj, mãr quê
ampo kên cunea mã me hakrya
kam me awcanã — hane.

12-13 Ne ramã Pahpãm te ame
acũmpej, kỳj pê côjkwa kam ih-
himpej xà kam, cute me amã
ampo pejti to hàmjõr xà atajê
caxuw. Cwỳrjapê ca ha atỳj
Pahpãm mã me ampo itajê pyrên
me gakryti na me amji jarẽ.
Ỹhỹ, Pahpãm pê ri hàhcujro pràti
himpej xà ata jõ Pahhiti, na ri
ihtỳj ampo cunea pupu ne cumã
hahkre pej. Cwỳrjapê ri ihtỳj
me pamã to ipipẽ to ipa, pahte
me hahkre pej prãmte. Ne
me pahcurê xwỳn pê ri ihkĩnte
awcapàtkô jõ pahhi, na ri nee
me pamã ampo to ipipẽ nare,
pahte me hahkre pej cupate. Mã
Pahpãm te awcapàtkô jõ pahhi ata
pê me pahcunea caxàr, ne amji
wỳr me pahto cator, ne cute cumã
ihkra kĩnti ata himpej xà kam me
paxãm.

14 Mã ihkra pê Jeju te ihtyc xà
mã amji jõr xà ata te Pahpãm
cuna mã me pahte to kên xà
atajê cunea to tojnõ, ne to hamre
tu. Cwỳrjapê cu nee awcapàtkôti
kam ampo kên ton xà ata to hipêr
amji na me hajỹr nare, ne pahtỳj
Jeju krac ri ame papa. Ne ampeaj
kam Jeju Crixtô pej na, wa ha
hipêr me amã harẽn to hane he.

Jeju me hàpên xà kôt harẽn xà

15 Jũ wỳr quê jũm pjê ita kam
Pahpãm jĩ na hõmpu. Ne Jeju
pê ihkra, ne cume ipipẽan cakrô,
pê pjê kam apu ipa reria mã, pê
cu pahtỳj hĩ na ajco me hõmpu.
Ne pê pjê te amji ton xwỳjrea na
ramã ipa. Ne pjê me côjkwa kam
ampo itajê cunea jirôa pê cati.

16 Ne pê Jeju, Hũm jarkwa kôt,
côjkwa kam ampo cunea me, pjê
kam ampo cunea to. Ne hanea
ne, pom cu pahtỳj me ampo pupu
itajê to, ne hanea ne, pom cu nee
me ampo pupun nare itajê to. Ne
hanea ne me carõ carôt tỳjti atajê
to. Ne ahpỹanre na me carõ kwỳ
mã carôt ton partu, cute me pahhi
carôt tỳjti ata mã hàpên xà caxuw.
Ne amji mãa pê ampo itajê to.

17 Ỹhỹ, pê mam ajco Jeju ipa,
pjê jamre reria mã. Ne Hũm
pê Pahpãm jarkwa kôt amji mãa,
ampo itajê cunea ton partu, ne taa
hamã, ne ma hõmpu, ihkên mã
hàr ne hamre cupate.

18 Ne me papê Jeju na mehkwỳ
itajê cunea pê Jeju jĩ, mã cupê me
pahkrã, cute me pahto ihhimpej
ne me pajamãr xà caxuw. Ne

cupê me papê mehkwỳ te amji kam hapac xà xakat. Ne pê ramã mam ajco ipa, ne pyxit peaj ne cupê ampo cunea xakat. Ne ty, ne hacpỹa mã pyxit peaj ne ihtĩr cakônĩ ata to ihtĩr, mãr quê ampo cunea jirô pê cati.

19 Ne pê Pahpãm amji mã harkwa to:

— Wa ha ikra ita me ajpẽan — hane. Cwỳrjapê ri cume ipipẽan, ne me carôt pipẽan.

Quê ha Jeju Pahpãm me, me hũmre te hacpỹa mã ajpẽn kĩn na me to

20 Ne pê pjê kam mehcunea me, côjkwa kam me hàhtôti atajê kwỳ me, ma ame Pahpãm par caca, ne cama cuna mã mexa tỳj pyrentu. Cwỳrjapê pê Pahpãm ame kam incryc. Ne cu cormã pjê kam me pahkwỳ ame hajỹr to me papa, cwỳrjapê ri cormã me pahkam Pahpãm cryc ita na. Ne cute hacpỹa mã ajpẽn mã me caprĩ prãm to ri, cute pjê wỳr ihkra pê Jeju kujahêc, quê pjê kam me pahkên jahpan xà na, me pajaxà kam, pĩ kam ty. Ne ihtyc xà ita to hacpỹa mã Pahpãm te amji wỳr ampo itajê cunea to cuprõn na ton, na quê ha to cuprõ.

21 Ỹhỹ Coroxo jõ krĩ kam me apê me ikwỳ atajê, pê ca mam Pahpãm pê ampỳa mã ame apa, ne ate Pahpãm cuna mã me ampo kên ton xà atajê, me ate ampo kên to me amji kam me gapac xà atajê to pê me apê curê xwỳn.

22 Mã Pahpãm te ihkra pê Jeju tyc xà ata kôt, hacpỹa mã me amã caprĩ, ne me ato amji kwỳ nõ. Na ri cuna mã me ate amji kam me gapac xà tetetti, ne me apejti kam me apa ita na ri, cumã me ana prãm.

23 Hõhõ, Pahpãm te me pamã ampo pejti itajê cunea ton to hajỹr. Na cu ha pahtỳj cute me pamã harkwa jirên atajê kôt me papa kam me to pancrà tu ne. Ne nee ca côjkwa kam Pahpãm cahê na ate amji to me apijapar rohnỳtti mã xà ata na, amji to me gapac kêt nare. Ne pom ite me amã Jeju pê me pahkritxwỳ jarẽn pejti na ihhôc itajê to, wa ramã pjê cunea kam ite me cumã icakôc par. Ne ijàpên xà ita ri imã.

Me cupê mehcahkrit atajê wỳr, Pawrô pê Pahpãm mã imprar catê Epet 3.1-13

24 Ne ijàpên xà ita pê me amã ijũjarẽn xà impejti itajê, wa kam amji pupun xà kêanre to amji pupun to ipa cakrô, wa itỳj ijakry. Ne mẽr ampo na mã, wa ite amji pupun xà kêanre itajê kam apu ijakry? Nee mã ampo na nare. He quêt Pahpãm te amji kam hapac xàa kôt, wa ite mehkwỳ to impej xà caxuw, wa me cumã ijàpên xà itajê kam amji pupun xà kêanre to ipa. Ne Jeju na mehkwỳ itajê pê Jeju jĩ pyràac. Na wa ihhêj rũm ipê Jeju pyràac ne cuxà, itỳj mehkwỳ itajê mã hàpên xà ita kam, amji pupun xà kêanre to amji pupun to ipa.

25 Ne pê Pahpãm amji mã ito mehkwỳ mã hàpên catê na, ite me to impejti to prãm to. Cwỳrjapê pê imã:

— Mõ, ne pjê cunea kam, mehcunea mã ijarẽ, nãmri wa hacpỹa mã cute me ajpẽn mã caprĩ na me to prãm! Cwỳrjapê wa ite pjê wỳr me cumã ikra pê Jeju ata kujahêc — hane. Na wa ite me acunea mã harkwa itajê jarẽn partu.

26 Ne pom Pahpãm te imã hũjarẽn xà to hũjarẽn ita, pê rỳ jũ caxuw jũm mã harẽn nare. Ne curmã ri cute mehkwỳ mã to ip-ipẽ, ne ihtỳj me cumã to hũjarẽn to ipa.

27 Ne wa ha catyt kam me amã ampo atajê kôt harẽn partu ne. Pom pê mam me ijũjarẽn xà pejti

me papê amxu tu ita te ri hajỹr he, pê Jeju me pamã amji gõ ne me pahkam ihkrĩ. Cwỳrjapê ri me pahcaxwãm pê me papê Pahpãm pyràac. Na cu ha jũ caxuw ame pahcati ne ame pampej to hanea, pom quê Pahpãm he.

28 Cwỳrjapê wa pjê cunea kam ikrã kreti te amji jahkre pejti kôt mehcunea mã Jeju Crixtô jarẽn to ipa. Ne me cumã ampo kên itajê cawpa to ipa, quê mehkên jicu, ne catyt kam me Pahpãm wỳr me apkjê. Hõ, wa me to hajỹr to ipa, mãr quê jũ caxuw cute catyt kam me ipa to amji pyràc to hajỹr romã mã, Jeju kam me amji hônco ita na Pahpãm cahê na mehkrĩ.

29 Cwỳrjapê wa ijàpên xà tỳjti ita to me cumã ijàpên to ipa, ita cômrĩa mã ri Jeju te imã carôt catia ne hõr.

2

Pawrô mã cute Pahpãm te amji kam hapac xà jahkre pej na me to prãm

Epet 3.14-19

1 Ỹhỹ me ikjêjê, wa itỳj me amã ijàpên xà ita na amji kôt harẽn to prãm. Nãmri wa itỳj me amã apê, ne hanea Ratixa jõ krĩ kam me pahkwỳ pê Jeju na mehkwỳ mã apê, ne hanea ne me pahkwỳ te cormã nee me ipupun nare atajê mã apê.

2 Ne wa itỳj me acunea mã ijàpên to prãm. Ampo na? Ate me ajpẽn kĩnti kam me to acrà tu, ne kam me to ahônco tu to prãm to. Mãr ca nee ame amji mã ampo cupa nare, ne cama cuna mã quêt amji to amehtỳaj to prãm. Ne imã me ate me Jeju Crixtô jahkre pejti na me ato prãm. Ne pê mam Pahpãm nee me pamã Jeju to ipipẽ to hajỹr, pê cu me hahkre pej to hajỹr nare. Ne ita caxuw ri quêt Pahpãm mã mehcunea te Jeju Crixtô jahkre pej na me to prãm. Cwỳrjapê wa itỳj me amã ijàpên to ipa. Ampo na? Ate ihcunea na me hahkre pej partu to prãm to. Mãr ca ate me hahkre pej itajêa kôt ampeaj kam amji mã me to ahimpej.

3 Ne Jeju pê ri me pamã ampo cunea to hahkre pej xà xakat. Ne ihkôat ri Pahpãm me pamã me pahkrã kreti gõ. Ne imã me akrã kreti to me gakràj na me ato prãm. Cwỳrjapê ri ampo to ite me amã hahkre xà itajê pê ijàpên xà.

4 Ampo na mã wa ame amã ijũjarẽn xà ita to awjarẽ? Nee mã ampo na nare. He ihhêj ne ramã jũmjê te ame amã ihhêj xi catêjê atajê ame ipa, cute me amã ihhêj prãmte. Ca ha nee ame kam gapac nare. Ampo na? He me cupê ampo jahkre kêatre. Ne me cumãa ihhêj ne ampeaj kam ampo jahkre pej, ne cama ame amã ihhêj.

5 Wa ita ri me apê ampỳa mã, me hacjên xà kam ikrĩ, na wa ha nee ijĩ ita to curi ame acahê na imõr nare. Cakrô, quê ha ite amji kam ijapac xà me, icaca xà ihtỳj me acahê na apu mõ. Ne wa ite me ate Jeju kam me amji hônco na me gahkre pej. Ne toa ate amji mã me ahimpej na me amji to ihtỳj tu na, ite me gahkre pej. Ne hanea ne ramã ite, me ate amji mã me gàhcuprõn partu na me gahkre pej. Na wa me apyrên apu ijakry.

6-7 Pom ca ramã Jeju Crixtô pê me gõ Pahhiti to amji mã me ahimpej ita? Na ca ha ita caxuw kam me ahônco ita na ame to apa, quê ha taa xwỳjê pê me ate amji kam me gapac xà xakat. Na ca ha ihkôat amji mã me gũpar to me apicamẽn to me mõ. Ne ca ha hanea ne Jeju to ate amji mã me ahimpej ita na, me amji to ihtỳj tu ne, por pê ramã Epaprôti me amã Jeju kôt harẽn xà atajê kôt. Na ca ha hanea ne Pahpãm mã me amji

jarẽn to me hane he:

— Ỹhỹ, me ijõ Inxũ, he akra ita kôt wa amji mã me ampo pejti itajê cunea incwa, na ri hũrên ampeaj kam me ijakry — hane.

Cu ha nee jũm te amjia kôt me pamã ampo to hahkre atajê par nare

8 Co he, quê ihhêaj to jũm me awỳr cato, ne amji kôt me apa na me ato prãm ne me amã:

— Imã ampo cunea jahkre pej, na ca ha me ipynã ne ijarkwa kôt me apa — hajỹr na, ca ha nee mempar ne me cumã amji jõr nare. Ampo na? Nee mã ampo na nare. Cute me amã menquêtjêa te amji kam hapac xà kôt hamreare atajê to hahkre prãmte ri ame amã ihhêj. Ne cute me amã ampo to hahkre xà itajê Jeju Crixtô pĩn me acaxuw cumã hapôj nare, ne amjia kôt ihkrã pĩn cumã hapôj.

9 Ne Jeju Crixtô pê ri põ rũm me hũmrea pyràc, ne caxwãm pê, cupê Pahpãam to Pahpãm.

10 Ne Jeju kam me pahcunea te me ajpẽn hônco tu itajê mã, nee iràn xà na, ampo na prãm nare. Ampo na? He Jeju ata ri me cupê pahhi catêjê cunea jirô pê cati, me hũmre jõ pahhi me, côjkwa kam pahhi catêjê me, ampo carõ pê me pahcurê xwỳn catêjê jõ pahhi atajê jirôa pê cati, ne carôt tỳj.

Pahte amji kam me pajapac xà pintuw xà

11 Ne pê Juta catêjê te Pahpãm kôt me ipa catêjê na me amji jarẽn xà na, ajco me amji py kà jakep. Ita jĩkjê na mã, me apê mehcahkrit pê Juta catêjê nare cakrô, mã ihtỳj Jeju te me apê me acaca xà kên cunea cahpêrhyr. Na ca ha Jeju te amji kam hapac xà intuwti to amji kam me gapac to me apa. Ne me acaca xà kên atajê cunea jicu.

12 Pom pê Jeju ty, pê me harêt, pê hacpỹa mã ihtĩr ne kre pê cato ita jĩkjê na, cu ha Jeju kôt me papa xà na, pahte me amji jarẽn xà caxuw, cô kam me amji cumrã, ne hacpỹ ne me pahkrã hapôj, ne ramã cô caxwãm pê, pahte amji kam me pajapac xà tũm kên atajê cunea juwahi. Ne Jeju te Pahpãm carôt catihti ata to amji mã ihhimpej to hajỹr, cwỳrjapê pê hacpỹa mã to ihtĩr. Jĩkjê na cume pahte carôt catihti ata to amji mã me pahhimpej to hajỹr cwỳrjapê, pê cô kam pahte me amji cumrãr xà ata hacpỹa mã me pahto ihtĩr. Na pê cu mam ajco pahte amji kam me pajapac xàa kôt me papa. Na cu ita kam hipêr ita na me prãm nare, ne quêt Jeju na ri me pamã prãm.

13 He pê ihhêj ne ramã mam Pahpãm mã me acaxwỳn te amji kam hapac xà itajê ihtyc partu. Ampo na? Pê ca ate amji kam me gapac xà kên to pit mã me amji kampa na pê. Ne me apê mehcahkrit, na pê me apê Pahpãm jahkre kêatre. Mã hacpỹa mã Pahpãm te ihkra Jeju Crixtô kôt me amã me acaxwỳn carõ cunea to ihtĩr. Ỹhỹ, he Pahpãm cuna mã me pahte ampo kên ton xà atajê ri cute ihcunea jicu, ne to tojnõ.

14 He pê cumam, pahte me pahkên cunea to, me Pahpãm to new catia to cati. Na pê ma hõ kàhhôc kam ajco amji mã ahna ihhôc to ipa. Ne pahte me to new catihti atajê jahpan xà na, cu ha ame ty ne nee amehtêp nare, ne cupê ampỳa mã ame papa. Mã quêt Jeju te amji to me pahkritxwỳ, ne me pahkên jahpan xà na pĩ kam ihtyc. Cwỳrjapê ri hahpan xà na Pahpãm te hõ kàhhôc kam pahte me to new atajê cunea hur, ne to hamre, ne to hapac kêt.

15 Ne pĩ kam Jeju tyc xà ata te ri pahhi catêjê jirôa pê to cati. Ne cute me cupê me pahhi catêjê

cunea carôt to ihpec. Na ri cupêa pjê kam mehcunea jõ pahhi atajê me, kỳj pê côjkwa kam pahhi catêjê atajê me, me pahcurê xwỳn pê ampo carõ kên jõ pahhi atajê jirôa pê cati. Ne Jeju te, catihti na mehcunea mã amji to ipipẽ xà na, amji kôt cute me tohjê atajê cunea to mõ. Mãr quê mehcunea me hõmpu, ne me hirôa pê cati na, me hahkre pej.

Menquêtjê te amji kam me hapac xà pê me harkwa cakrô
Carati 4.8-11

16 Na quê ha jũm te me amã Pahpãm to hahkre to kêanre to prãm to me amã:

— Ca ha ate amji to me Pahpãm cajpuaw to prãm na, ca ha ite me amã ampo jarẽn xà atajêa na me to. Ne nee ame hĩ kur nare, ne me ajcri. Ne nee ame akõm xà kêanre atajê to ame akõm nare, ne me pahkôt xà jõ amcro kam, ca nee ampo to ame gàpên nare. Ne catyt kam me amji kĩn ton to me apa, putwrỳ pintuw jõ amji kĩn mea mã. Hõ, ca ha ijarkwa kôt ate itajê to me hajỹr na, ca ha me Pahpãm cajpuaw. Nãmri ca ha ate ijarkwa kaj na me itajê to hajỹr nare na, quê ha ma Pahpãm ame acurê — hajỹr na, ca ha nee ihkôt amji kam me gapac nare.

17 Ampo na? Nee mã ampo na nare. Pê cormã Jeju cator nõ reria mã, mam cute me amji kam me hapac xà itajê to xwỳ kam me amji kam hapac nare. Ampo na? He pê ramã cute me amji kam hapac xà atajê ajco Jeju to ihcakôc na pê. Mã Jeju cator, mã cute mehcunea jicu. Na ri me pamã Jeju pit na prãm.

Cu ha pjê ita kam, cute amji kam me hapac xà kôt ame papa nare

18 Ne quê ihhêaj to jũm te me akên mã me amẽn prãmte me amã ihhêj to:

— Pahpãm te ipyxit peaj mã amji to ipipẽ, wa ite hõmpun, cwỳrjapê ca ha atỳj me ikampa. Nãmri ca ha ate me ipar nare na, ca ha atỳj me akên mã me axà — hajỹr na, ca ha nee me kam gapac nare. Nare, quê ihhêaj to jũm me amã:

— He me girôa pê Pahpãm cati, cwỳrjapê ca ha me cumã acakôc, quê ha ma ame akam hapac caca. Cwỳrjapê ca ha côjkwa kam cumã me hàpên catêjê mã me acakôc, quê ha ihtỳj quêt me akampa ne me taa, cumã me acajrẽn — hajỹr na, ca nee me kam gapac nare. Ampo na? He ihhêj ne jũmjê atajê te amji jahkre peaj to amji jahkre pej, ne amehhêj. Me cupê amji jahkre kêatre. Ne me caxwãm pê ihhêj ne me cumã amji catia to me cati cakrô, mã ihhêj ne me akam mare mã mehkryjre na me amji jarẽ. Ne nee me cupê Jeju na mehkwỳ nare.

19 Ne me papê Jeju na mehkwỳ pê hĩ cati pyràac. Mã cupê me pahkrã. Pom hãn ne me pajĩ cuxêc ihhi to cuprõ, mã ajkam ihcuhhê, ne to carôt tỳjti, ita na ri me papê Jeju na mehkwỳ te me, ne kam me ajpẽn hônco tu. Mã ma me pamã me pahcarôt to ipicamẽn to mõ, cu me pahkà to mõ, Pahpãm te amji mã me pahto prãm xà ata na.

Cu nee amjia kôt Pahpãm cuna mã me amji to impejti nare
Carati 3.1-5; 5.1-9

20 Ne por me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô tyc xà ata te me pahte amji kam pajapac xà tũm kêanre atajê cunea to hamre. Cwỳrjapê cu pahte amji kam me pajapac xà intuw pejti ita to pahtỳj ame papa. Na quê ha nee ampo carõ kên jõ pahhi catêjê atajê hipêr me pahcaxun nare. Nõ na mã ca ajte cormã ame akên xà itajê ton to me apa? Ne ajte cormã ampo carõ

kên te amji kam hapac xà itajê to amji mã me ahimpej to me apa?

21-22 Ne ihhêj ne cormã cute me amã ampo cawpa ihhêj xi xà to hajỹr catêjê ame ipa he:

— Nee ca ampo ita pyr nare, ne nee ca garkwa mã gõ nõ ita mẽn ne capi nare, ne nee ihnõ ita cupên nare — hane. Ca ajte atỳj cormã ampo atajê na ame kampa? Por ramã ampo cunea hamre to mõ, ne ihkôt hamreare xà ata na? Ne cute me amji kam hapac xà itajê pê me hũmrea te amji kam me hapac xà, na ri amjia kôt cute me ton to me hahkre.

23 Na ri ihhêj ne cute me amji jahkre peaj to me amji jahkre pej. Ne Pahpãm mã nee cute me amji jahkre pej nare, ne me cupê amji jahkre kêatre. Ne aricri ajte cute amji mã me Pahpãm kĩn xà ata. Mã ihkaj na ajte côjkwa kam cumã me hàpên catêjê ri amehkĩn. Ne me cumã me caxwãm pê ihhêj ne amji catia to cati cakrô, mã me akam mare mã mehkryjre na me amji jarẽ. Na ri hanea ne hõtpê me ipijacri xà atajê to, me amji jĩ to hapêj to kêanre to me ipa, cute Pahpãm cuna mã amji to me kryjre to prãm to. Ne me Pahpãm mã, amji cuna mã ampo itajê na prãm nare. Ampo na? Ampo itajê nee me pahkên tête me pahcahpêrkàr na me pahtehcajpar nare.

3

Cu ha côjkwa te amji kam hapac xà intuwti atajê kôt me papa
Roman 6.4-11

1 Pê Pahpãm hacpỹa mã Jeju to ihtĩr, ne ihkôt me amã me ate amji kam me gapac xà to antuw, ne cume mãa mã me amã me acaxwỳn carõ tuw gõ. Cwỳrjapê ca ha, por Jeju Crixtô côjkwa kam Hũm cahê na Pahhiti krĩ xà kam, awpôc rũm jỹ ata to pit mã, amji mã me ahimpej to me apa.

2 Ca ha kỳj rũm, côjkwa pĩn Pahpãm te amji kam hapac xà intuw hapôj atajê to pit mã me amji kam gapac to me apa, ne nee pjê te amji kam hapac xà tũm ata to pit mã me amji kam gapac to me apa nare.

3 Ne pom ca pjê ita kam me cupê Pahpãm na mehkwỳ nare atajê kôt, me ampo kên ton to me apa nare ita pê, me cumã ihhêj rũm, ramã me atyc. Ampo na? Ca nee mehkôt me ampo kên itajê ton to me apa nare na ri. Ne Pahpãm mã me apê Jeju Crixtô pyràac, na ca ha jũ caxuw amcro nõ kam, cahê na apu apa rohnỳtti mã, ne cormã me apê amji jahkre kêatre.

4 Ne Jeju Crixtô quê ha amã ate amji kam gapac xà to ate apintuw xà gõ, ne hacpỹa mã ato intuw, ca ha atuw ita na apu apa rohnỳtti mã. Ne quê ha jũ caxuw, amcro nõ na, hacpỹ ne amji jaxà, ne mehcunea mã catia to cati, ne impejti na amji to ajpẽ. Ata caxuw ca ha cume mãa mã me amji to ajpẽ, quê ha mehcunea me acati, ne me apejti na me apupu.

Cu ha me pjê te amji kam hapac xà tũm atajê jicu
Epet 4.17–5.2

5 Cutêp ca ha nee ate me ampo kên ton xà na amji to me ahimpej nare. Ampo na? Quê ha ramã jũm te ihtyc na, quê ha ankrê, ne nee hipêr ampo kên ton nare. Ata pyràc pej ne, ca ha ate me ampo kên ton cupate, me apinkrên to me hanea, pom quê me ty ne me ankrê he. Ne pom ampo te hajỹr xà itajê ri nee ate me ton xà nare he:

Ca ha nee ahti na jũm pê ihprõ caxun nare, quê ha pyjê xwỳjê nee ahti na me cupê mempjê caxun nare.

Ne nee ate me cuprỳ catêjê na gũjaxôr prãmte, ame caxun to me cumã xwỳ to apa nare.

Ne nee ame ampo xen xà kên
atajê xen to me apa nare.
Ne nee ate ampo to amji jakren
tu to prãm to catia ne ahna
prãm nare.

Ampo na? He Pahpãm mã, ampo itajê kĩn nare te hajỹr, pom quê cumã pahpãm cahàc krekà atajê kĩn nare he.

6 Co he! He cute me Pahpãm par nare, ne me ampo itajê ton catêjê kam incryc, mã hãn ne ihtỳj mehkên mã me curẽ.

7 He mam pê ca ajco ampo itajêa to amji kam me gapac to me apa. Ampo na? Pê amcro atajê na ampo atajêa ajco me ato ihhimpej.

8 Na ca ha ita caxuw nee me
akwỳ kam acryc to apa nare.
Ne nee apu gàprê to apa nare.
Ne nee ame ajpẽn curê to me
apa nare.
Ne nee ame hũn kêanre to me
apa nare.
Ne nee Pahpãm mã ampo kên
kĩn nare atajê to, me gapactua
kam, ame acakôc to me apa
nare.
9 Ne nee ajpẽn mã amji to ame
ahêj xi to apa nare.

Ampo na? He ca ramã ate amji kam me gapac xà tũm atajê cunea jicu, ne me ate amji kam me gapac xà intuwti to, ca ate me apa kam me to atẽm.

Cu ha pahte amji kam me pajapac xà tuwti kam me papa

10 Ne Pahpãm pê me Pahton catê ata te ri me amã, me ate amji kam me gapac xà tuwti ita jõr, ne ma to ipintuw to mõr ita na, ita kam ca ha me ate amji kam me gapac xà pê cute amji kam hapac xàa pyràc. Na quê ha ihtỳj jũ caxuw me amã amji to ajpẽ, ca ha me hõmpu ne me hahkre pej.

11 Na quê ha ita caxuw pahte amji kam me pajapac xà cunea ajpẽn pit, ne nee ihnõ ajpẽn hyr nare. Me ipê Juta catêjê me, me apê mehcahkrit me, mehĩ me, cupẽ me, ampo kra me, amjia kôt amji mã me hàpên catêjê me, ne cama me hõ pahhi mã me hàpên catêjê me, quê ha nee me pahnõ to ajpẽn hyr nare. Ne cu ha me pahcunea te Jeju Crixtô to amji mã me pahhimpej na, cu ha ma Pahpãm cahê na amji to me papijapar rohnỳtti mã. Ne pahte amji kam me pajapac xà pipẽn pit, ita pê Jeju te amji kam hapac xàa. Cwỳrjapê cu pyxit peaj ne ahna me prãm.

12 Ne me apê Pahpãm na mehkwỳ. Pê amji mã me akĩn ne amji mã me acapi, ne amji mã me acũmpej, cwỳrjapê ri cumã me apeaj to me apej. Na ri catyt kam me apa xà itajê te hajỹr he:

Ca ha ame akwỳ caprĩ, ne ih-
cunea na me cumã apejti ne,
ne nee me hirôa pê amji to me
acati to prãm to apa nare.
Ne quêt gàhcaprĩa kam ate amji
kam gapac xà rericre to me
cumã apa.
13 Ne atỳj ajpẽn mã me gũcanãr
to me apa.
Quê ihhêaj to jũmjê apu ato kên,
ca ha nee amji jahpan xà na
me to kên prãm nare,
ne quêt cama me to tojnõ ne me
hicu.
Ne me pajõ Pahhiti te ramã me
acunea te to kên atajê jicu, ne
to tojnõ, ne me akam incryc
jicu, ita na ca ha cuxà ajpẽn
kam me acryc jicu.

Cu ha ajpẽn kam me pahcarĩcti ne

14 Ne pom ite me ato ihimpej xà ita ri ihkwỳ jirôa pê cati he: Ca ha me acunea mã ajpẽn kĩnti ne, mãr ca me acunea Jeju kam me ajpẽn hônco tu ne.

15 Ne atỳj, Jeju te me ato ih-himpej xà na, amji na me hamã, quê me acaxwỳn mã acjêj ne me akam ihkrĩ, ne me amã ate amji kam me gapac xà kam me acarĩcti gõ. Ita na ca ha me acunea ajpẽn

kam me acarĩcti ne. Ne ihhêj rũm me apê me anõ pyxit peaj pyràc, ne ajpẽn kam me apyxit peaj, ne ajpẽn kam me acarĩcti ne, ne nee ame apijapu nare, ne nee ame ajpẽn mãn nare. Ne cama Pahpãm pyrên me gakryti na cumã me amji jarẽ. Hõhõ, ate amji to me apijapar to hajỹr xà caxuw ri, Pahpãm te me ana hàhwỳr.

Cu ha Pahpãm mã me cre

16 Ne pom Jeju Crixtô te me amã ampo to hahkre xà ita ri hakràaj to hakràj ne cati, cwỳrjapê ca ha ma me akrã kam me to amji jahôt to me apa. Ampo na? He taa mã quê ha quêt me amã amji jahkre pejti gõ. Ca ha ma ate me amji jahkre pejti xà atajê to, me akwỳ mã hahkre, ne me hapackre to me apa. Ne hanea ne mam Pahpãm te amji kam hapac xà na me ahna increr xà ata to me cumã cre, ne cute ampo ton xà itajê na curmã me cumã increr xà ata to me cumã cre. Ne kam me amã amji kĩnti to me cumã cre, ne catihti pyrên me gakryti to me cumã cre. Ne cumã me acrer xà atajê to, ca ha me akwỳ japackre, ne me cumã to hahkre.

Cu ha Jeju te amji kam hapac xàa na me pahcakôc

17 Ne pom ca me acakôc xà me, me gàpên xà ton to me apa atajê to, ca ha Jeju cakôc xà me, hàpên xà me ajpẽan to me apa, ne nee ihkaj na ton to apa nare. Ne ma Pahpãm pê me pajõ Inxũ Cati te me amã ihkra pê me pajõ Pahhiti pê Jeju kujahêc, mã cupê me pahkên pê me pahpytàr catê, ita pyrên, ca ma Hũm mã me amji jakryti na me amji jarẽ.

Cu ha cute me hapackre xà itajê kôat me amji to
Epet 5.22–6.9

18 Ỹhỹ, pyjê pê me apjê prõ atajê, ca ha atỳj amji caxuw me apjê kampa, ne harkwa kôt me apa. Nãmri ahnaa ri Pahpãm pê Pahhiti te amji mã me ato prãm.

19 Ne me apê me aprõ impjê atajê, ca ha atỳj amji mã me aprõ kĩnti ne. Ne nee ame cumã me gàkjêr nare, quê ampo na ame apê ihkrã to irêr na, ca me cumã aprĩa ne me cumã to ahimpej.

20 Ne me apê mehkra xwỳjê, ca ha atỳj me amji mã me apãmjê me, me axyrxwỳ kampa, ne amji mã me hũpahti to me apa. Ampo na? Ate me ita ton na ri Pahpãm mã me ato prãm.

21 Ne me apê me hũmjê xwỳjê, ca ha nee me akra mã amehpec xà ton, quê ame cumã amji kĩn nare nare.

22 Ne me ca, me apê cama me cumã me gàpên catêjê, ca ha atỳj amji caxuw me gõ pahhi kampa. Ne me cumã gàpên xà cunea to impejti to me apa. Ne nee me gàpên xà pejti na cute me garẽn prãmte ahêj ne, mento kam mare mã me gàpên xà to mempejti to me apa nare. Ne quêt me cumã gàpên prãam kam me gàpên to me apa. Ampo na? Ca ha ate ampeaj kam amji mã Pahpãm pê Pahhiti cupa na, ca ha catyt kam me cumã gàpên to me apa.

23 Ne pom ca gàpên xà cunea to gàpên to apa atajê to, ca ha me gàpên prãam kam gàpên to me apa, to hanea, pom quê, ca Pahpãm mã pit mã me gàpên prãm to, to me apa he.

24 Ne Jeju Crixtô pê ri quêt me gõ Pahhiti, na ca ha atỳj me cumã apê, quê ha taa me amã amgõ, por cute mehkwỳ pê mehkwỳ mã hàmjõr xà impejti xir ata to.

25 Ne por me hàpên xà kêanre ton to me ipa atajê jahpan xà na, quê ha ihtỳj Pahpãm me cumã amgõ, quê ha mehkên mã me axà. Ampo na? Nee mã ampo na nare.

He Pahpãm quê ha ahpỹanre na me pahte me pajàpên xà ton atajê jahpan xà na, catyt kam me pamã hàmjõr pa.

4

1 Ne hanea ne me apê me hõ pahhi catêjê, ca ha catyt kam amã me hàpên catêjê to amji kam me gapac to mempejti to me apa, ne nee ame cumã ahêj nare. Ne hanea ne me amã côjkwa kam, kỳj pê Pahhiti te ihkrĩ na, ca me to amji japackre peaj ne.

Cu ha Pahpãm mã me pahcakôc kam to me pancrà tu ne
Ruc 18.1-8; 1 Petrô 3.13-17

2 Ne ca ha me acunea hãn ne Pahpãm mã me acakôc kam pra, ne kam me to acrà tu ne. Ne to pit mã me amji kampa, ne nee iràn xà na ampo to ame amji japackre nare. Ne ate me cumã acakôc xà cunea kam hũrên gakryti na, me cumã amji jarẽ.

3 Ne hanea ne cumã me icajrẽn to hane he:

— Ỹhỹ me ijõ Inxũ, ca ha Pawrô me Timot te me hàhtôa mã akra Jeju jarẽn xà wỳr me cumã pry jahkjê. Por rỳ jũ caxuw cute me Jeju Crixtô jarẽn kam hapac nare ata to, quê me cumã awjarẽ, quê me kampa — hane. Pê wa ajco ijũjarẽn to hajỹr to ipa, cwỳrjapê pê me hacjên xà mã me ijaxà, pê wa kam ikrĩ.

4 Cwỳrjapê ri ate ina me Pahpãm mã me acakôc na imã me ato prãm, mãr wa catyt kam hirãa pê me cumã ihcunea kôt harẽn to impej partu ne. Ampo na? He ite ijàpên xà ita ton xàa caxuw ri Pahpãm te imã hõr.

Cu ha amcro cunea kam me cumã Jeju to me pahcakôc

5 Ne me cupê Jeju na mehkwỳ nare atajê to catyt kam amji kam me gapac to impejti to me apa, me akrã kre te amji jahkre pejti ata kôt. Na ca ha jũ ri ate me cumã Jeju jarẽn xà caxuw jũmjê cajpar na, ca ha nee me ahna gàhtàt nare, ne atỳj me cumã Jeju jarẽ.

6 Ne quê ha jũmjê te Pahpãm na acukij na, ca ha me cumã cute me acakôc xà par prãmti atajê to, ca ha me cumã harẽ. Mãr ca me cumã ampi ne akrã kreti te amji jahkre pejti ita kôt, me cumã harẽn to amji rericre ne.

Quê ha Pawrô me cumã Tiquicô me Oneti kujate
Epet 6.21-22

7 Ne wa ha ma me awỳr me pahkjê impejti kĩnti pê Tiquicô ita kujate. Por cupê me icahê na catyt kam Pahhiti mã hàpên catê impejti ata, ne ihtỳj hãn ne amji jarkwa na amji par to ipa. Ne taa mã quê ha me amã, ipej pêa mã ame ipa na me ijarẽ.

8 Ca ha me ijarẽn pa, ne ampeaj kam ate me ijarẽn par xà ita pyrên me gakry.

9 Ne quê ha ihkôt amũ me akwỳ nõa pê Oneti, pê me pahtõ kĩnti te amji jarkwa par catê ata mõ. Ne quê ha ihtỳj me amã ita ri ampo cunea te hajỹr xà atajê jarẽn pa.

Pê Pawrô me cumã amji jarẽn kujate
Coroxo 2.1

10 Ne pom me hacjên xà kam Aritarcô icahê na ihkrĩ ita te me amã amji jarẽn kujahêc, ihkàhhôc ita kam. Ne hanea ne Macô pê Parnap quêtti kra ita te me amã amji jarẽn kujahêc. Ne quê ha curi hacpỹ mã Macô me awỳr cato, ca nee ite mam ahna me ato ihimpej xà ata kaj na ame to kên nare, ne atỳj quêt ahna me amji capa.

11 Mã hanea ne Jojuw japrỳ krut pê Catytkam ita te me amã amji jarẽn kujahêc. Ne me hũmre incrê peaj itajê ri ita ri icahê na Pahpãm himpej xà mã me apê. Ne me cupê Juta catêjê na mehkwỳ, pê hanea ne Jeju na mehkwỳ mã

me axà. Mã mehràn xà na, nee hipêr Juta catêjê nõ te icahê na hàpên xà nare. Ne ramã cute me itehcajpar crire nare, ne cute me hàhtôa ne Pahpãm wỳr me to ipipkjêr, mã ihkrac ri me hàr, ne me cupê Pahpãm na mehkwỳ. Na ri me kam ijakryti.

12 Ne Epapra pê me akwỳ nõa, ne cupê Jeju Crixtô mã hàpên catê ata te hanea ne me amã amji jarẽn kujahêc. Ne hãn ne hõtpê xwỳ kam me amã Pahpãm na hàhwỳr to hajỹr to ipa nare he:

— Ỹhỹ, me ijõ Inxũ Cati, ca ha Coroxo jõ krĩ kam me akwỳ mehkrĩ atajê mã me carôt to ihtỳj, mãr quê ampo te me to kên xà ata jipôc ri, nee ato amji mã mehhimpej jicu nare. Ne quêt ato pit mã amji mã mehhimpej to me ipa to me amji jĩ tỳj. Ne ma ate amji mã cute me ampo ton xà na me to prãmti atajê ton na mehtehcajpa quê me to — hane. Hõhõ, hãn ne Epapra Pahpãm mã me acajrẽn to hajỹr to ipa.

13 Ne Epapra te me amã hàpên xà tỳjti catia ton, wa ite ahna hõmpun itajê na, wa ha me amã harẽ he. He ihtỳj me amã Pahpãm jarkwa to hahkre to ipa, ne cumã me acajrẽn to ipa. Ne pom me amã hàpên xà to ita to ri hanea ne Ratixa jõ krĩ me Krĩmpejre kam Pahpãm na mehkwỳ mehkrĩ atajê mã apê.

14 Ne hanea ne Ruc pê me pahcahhê catê kĩnti ita me Tema te me amã amji jarẽn kujahêc.

15 Ne wa ite Ratixa jõ krĩ kam me pahkjêjê kwỳ mã me ijõ hàpà kujahêc. Ne hanea ne Nempakwỳj me hũrkwa kam Jeju na mehkwỳ te me cuprõn atajê mã, ite mehkujahêc.

16 Ne imã ate akrãhhia kam, cute me cuprõn atajê mã ate ihkàhhôc ita cahyt na, ato prãm. Ne hanea ne Ratixa jõ krĩ kam ate cahyt xà ata to jũm te cahyt na me amẽ, quê jũm cahyt. Ne por pê wa ramã mam Ratixa jõ krĩ kam Jeju na mehkwỳ wỳr ijõ kàhhôc kujate ata, ca ha apy ne cahyt to hanea, pom quê ate ita cahyt he.

17 Ne hanea ne Arquipo mã gũjarẽn to hane he:

— Por Pahpãm te amã gàpên xà jõr ata, ca ha to ihkrã curan partu ne — hane.

18 Ne pom ihkàhhôc cahhur ita, wa ite ijũhkra ita to me amã ihhôc. Ipê Pawrô, ne pa wa ha me amã ihkàhhôc ita kujate. Ne nee me hacjên xà kam ikrĩ ita na, me Pahpãm mã icajrẽn to me gapac kêt nare. Ne imã Pahpãm te me acunea to impejti na me ato prãm. Hamre.

TEXARÕN JÕ KRÎ WỲR
Mam Pawrô Jõ Kàhhôc

Ỹhỹ, pê Pawrô pê Jeju jarkwa na memprar catêjê nõ. Ne pê Texarõn jõ krĩ kam Jeju na mehkwỳ jakrã mehkrĩ atajê wỳr, pom cu me hõ kàhhôc pijakrut cahyt itajê kujate. Na pê mam hõ kàhhôc ita japrỳ pê **Texarõn Jõ Krĩ Kam Jeju Na Mehkwỳ Jakrã Mehkrĩ Atajê Wỳr, Mam Pawrô Jõ Kàhhôc** (1 Texarõn).

Ne Pawrô te Jeju to amji mã mehhimpej to me ipa, cwỳrjapê ri me cupê Pahpãm tekjê nare atajê ame to kêanre, mã cute me amji pupun xà kêanre to me amji pupun. Ne hõ kàhhôc ita kam, Pawrô te me cumã catyt kam Pahpãm kôt cute me hũcanãar kam me ipa kam me to incrà na hàpôr. Ne cute me cumã hacpỹ ne Jeju te amji jaxàr, ne cute me pahcunea to côjkwa wỳr hàpir na harẽn.

Pê Pawrô me cumã amji jarẽ
Me Hàpên Xà 17.1-9; 17.13-15

1 Hàpà, me ikjêjê, pom ca Texarõn jõ krĩ kam me akrĩ atajê, Pahpãm me, me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô tekjê na ame apa atajê. Ipê Pawrô, mã icahê na Xira me Timot ame ipa. Wa ha me ikjêjê itajê me, me amã ihhôc ne me amã ihkujate. Wa Pahpãm mã me acunea cajrẽn to ipa, ne me acunea caxuw Pahpãm me, me pajõ Pahhiti pê Jeju na ijàhwỳr to ipa, quê me amã me apejti jõr to ipa, ca me acarĩcre kam me apa.

Pê Texarõn jõ krĩ kam Jeju na mehkwỳ ihtỳj ihkôt me amji to

2 Me apê Pahpãm kôt me apa catêjê impeaj. Ampo na? He cutea ri me amã acarôt jõr, catyt kam me apa xà caxuw. Wa ita pyrên ame ijakry ne ijõtpê me Pahpãm mã me garẽ, me apyrên me ijakryti na.

3 Wa Jeju to me ate amji mã me ahimpej na me ato amji japackre, ne ampo pejti to pit mã me apipẽ to me apa, ne me gàhcaprĩa kam me gàpên to catia to me apa, ne Jeju mã me amji jõr to me apa. Ca hõtpê Jeju pê me pajõ Pahhiti te amji kam hapac xà ata na, me gũcanãar kam me hikaj to me apa. Wa ahna me atoa amji japackre, ne Pahpãm pê me pajõ Inxũ Cati mã me acajrẽn to ipa.

4 Me ikjêjê, me imã, Pahpãm te amji mã me acapi, ne cumã me akĩnti na, me gahkre pej.

5 Wa ite me amã Jeju pê me pahkritxwỳ jarẽn xà impejti jarẽn, ne nee wa me ijarkwa cakrô to pit mã me amã ijũjarẽn nare. He wa hanea ne Pahpãm Carõ Pejti carôt tỳjti pejti kôt me ato me ihimpej to ipa, ne pom wa me amã ijũjarẽn xà to ijũjarẽn to ipa itajê ampeaj kam ri. Wa ite me hahkre peaj xà na me amã harẽ. Por pê wa ajco me acahê na apu ipa reria mã, me acaxuw ampo pej to pit mã amji kam ijapac to ipa, pê ca ajco ahna me ipupu. Ne ramã ate ampo itajê na me ijahkre pejtu.

6 Ne ate me Jeju jarkwa pyr ne ihkôat me amji ton, ne hanea ne ate ikôat me amji ton, ne hanea ne me pajõ Pahhiti kôt me amji ton. Ne icuxà ate me amji pupun xà kên kwỳ to ame amji pupun. Ampo na? Por me cupê Jeju na mehkwỳ nare atajê hõtpê ame ato kêanre cakrô, ca ate Pahpãm jarkwa kôt me amji ton. Cwỳrjapê ri Pahpãm Carõ Pejti te me amã gakryti jõr.

7 Cwỳrjapê ri me pahkjêjê cunea te ahna me apupun. Por ame

Maxeton jõ pjê kam, me Crec jõ pjê kam me pahkjêjê amehkrĩ atajê cunea te ramã me gahkre pej. Ne ahna impejti, ne quê ha ita na me gahkre pej, ne me acuxà me ita to hane.

8 Ca ate me pajõ Pahhiti to amji mã me ahimpej. Ne mẽr ampo na mã me ato me hũjarẽn xà itajê pjê cunea kam apu ihcahkũm? Me acwỳrjapêa ri apu ihcahkũm. Mã gõ pjê pê Maxeton jõ pjê ata kam, cute me ato me hũjarẽn par, ne hanea ne Crec jõ pjê kam ate Pahpãm to amji mã me ahimpej ata na, me ato me hũjarẽn par. Cwỳrjapê ri hanea ne me acuxà, cute Pahpãm to amji mã me ih-himpej. Ne hipêr ite me amji to me amã icakôc xà nare. Ampo na? Ramã mehcunea amji mã me ato mehcakôc to me ipa.

9 Ne krĩ cunea kôt amji mã me garẽn to me ipa. Ampo na? Ca ate ampeaj kam pahpãm cahàc krekà tête me amji jũhhyr, ne quêt Pahpãm tĩar kôt amji kam me gapac. Ne ampeaj kam ri Pahpãm ihtĩar na ipa, ne taa pyxit peaj ne me pahto ihhimpej. Na ca ha cumã me gàpên to me apa.

10 Ne pê Pahpãm ihkra Jeju to hacpỹ mã ihtĩr, ne me ca, ca atỳj hacpỹ ne côjkwa pĩn cute amji jaxàr xà na ame hikaj. Ampo na? Taa mã quê ha Hũm te mehkên catêjê wỳr mehkên xà kujahêc xà ata pê me pahpytà. Quê ha Pahpãm ma amji tête apu mehkên catêjê curê, ne nee quêt amji tête ame pahcurê nare.

2

Pê Pawrô me cumã to hahkre to impeaj ne

1 Pê wa me awỳr icator xà ata kôt hamre nare. Pê wa me awỳr me icato, ne Jeju pê me pahkritxwỳ jarẽn xà impejti to me amã harẽ. Pê ca atỳj Jeju to amji mã me ahimpej, ne me acunea te ramã me hahkre pej.

2 Pê wa me awỳr icator xwỳjrea na, Pirip jõ krĩ kam me ito kên crire nare, pê wa me amji pupun xà kêanre to me amji pupun crire nare. Pê ame ixũn xà kêanre to ame ixũn cakrô, pê Pahpãm me imã icarôt to ihtỳj, pê wa Jeju jarẽn pejti to me amã harẽ.

3 Pê wa nee me amã ihêj xi to ijũjarẽn nare, ampeaj kam pê wa me amã awjarẽ. Ne nee wa me amã ihêj xi to prãm to me awỳr me icator nare.

4 Pê Pahpãm me ikujate, wa Jeju jarẽn pejti to me amã harẽn to me ipa. Cwỳrjapê pê wa nee jũm te hakry xà na ame ijũjarẽn nare, ne quêt Pahpãm te me pahkam hakryti prãmte, pê wa me icato. Ne ame amã ijũjarẽn to me ipa, por Pahpãm me pahpupu ne me pahcajpẽr to ipa ata.

5 Nee wa ihêj ne amji cwỳrpê ame ato ikwỳ nõ nare. Ne nee ate me imã ampo jõr xà na, wa me amã ijũjarẽn to apu iprar nare. Pahpãm me, me ate ita na me ijahkre pejtu.

6 Wa nee jũ caxuw me anõ te me ipejti na me ijarẽn na me prãm nare. Ne me ipê Jeju jarkwa na me iprar catêjê cakrô, wa nee jũ caxuw jũm te amji mã me icupa na, imã me to prãm nare.

Pê Jeju Texarõn jõ krĩ wỳr Pawrô kujate

Ne nee jũm te me awỳr me ikujahêc nare, ne Jeju pê quêt amji mã me icapi, ne me awỳr me ikujate cakrô, wa nee me amã icakôc tỳaj to me ipa nare.

7 Ne me amã icakôc pejti to ipa, pom hãn ne menxyrxwỳ mehkra mã ihcakôc tỳj nare, ita to pê wa ajco me amã icakôc to ipa, ne pê wa ajco me amã icakôc tỳj nare to ipa.

8 Ne imã me akĩan to me akĩn.
Cwỳrjapê wa itỳj me amã Pahpãm
pĩn Jeju jarẽn pejti hapôj itajê
jarẽn prãm. Ne cormã ita jipy
cumã me akĩn ita kam, wa itỳj me
acwỳrjapê me ityc prãm, ne imã
me akĩn ne me gapêti incwỳrjapê.
9 Me ikjêjê, por pê wa me ijàpên
xà to atajê na me ito amji japack-
rea ne. Pê wa hanea ne ijàpên xà
itajê kam amji pupun xà kêanre
to amji pupu. Pê wa amcro me
caxwa kam me gõt cwỳar ajco me
ijàpên to me icuhhê, ate me imã
me gàmjõr nare prãm to. Hõ, pê
wa ajco me ato hajỹr to ipa, ne me
amã Jeju pê me pahkritxwỳ jarẽn
xà impejti to harẽn to ipa.

10 Pê wa ampeaj kam catyt kam
ajco me ipa, ne nee pê wa me
ampo kên crire nõ ton nare. Ne
nee pê wa ampo to ajco me amã
me apahàm ton to ipa nare. Pê
ca ramã ita na me ipupu, ne
me ijahkre pej, pê Pahpãm hanea
ne ramã ahna me ipupu ne me
ijahkre pej.
11 Ne ramã ate amji na me
ijahkre pej, wa me ato ijàpên to
ihhêj rũm me hũmjê te mehkra to
hàpên ita na, wa me ato apê.
12 Ne wa ita na itỳj me aràn to
me ipa, ne ahna me amã hakam to
me ipa. He wa nee ampo caxuw
ame gapackre nare, mãr ca am-
peaj kam me awpa ne catyt kam
me apa. Quê Pahpãm me apyrên
hakryti to ipa xà caxuw, wa ame
gapac caxun to me ipa. Nãmri
Pahpãm te ihtỳj me ana hàhwỳr,
ca mehkwỳ mã axà, quê ato im-
pejti to ipa. Ne quê ha jũ caxuw
amcro nõ na, mehcunea Pahpãm
himpej xà kam me ajỹr na me
apupu, hõ amcro jàhcujrohti ata
kam. Ita caxuw ri Pahpãm te me
ana hàhwỳr.

13 Cwỳrjapê wa hõtpê me ana
Pahpãm mã icakôc, ne cumã me
apyrên me ijakryti na me amji
jarẽ. Ne Pahpãm te ito ihhimpej
xàa kôt pê wa ajco me ato ihimpej,
pê ca ihhimpej xàa kôt me amji
to. Ne me gũpar pyrentu, nãmri
me icakôc xà ita pê nee me hũmre
nõ pĩn cator nare. Pahpãm pĩn
pê hapôj, pê ca ramã me hahkre
pejtu. Cwỳrjapê pê ca me gũpar
pyrentu, ne Pahpãm jarkwa kôt
ame amji ton to me apa. Mã
harkwa ita me atête hàmtàr to
ipa.

Pê mam Pawrô ramã amji pupun xà kêanre to me amji pupun to ipa

14 Me ikjêjê, pê ca, me akwỳa
kam ramã me amji pupun xà to
kên crire nare. Ne por pê ca me
amji pupun xà kên atajê kwỳa to,
pê wa ramã me amji pupu, Juta
catêjê jõ pjê kam Jeju na mehkwỳ
pê mam me amã me amji pupu.
15 Ne Juta catêjê pê Pahpãm na
mehkwỳ nare atajê, pê me pajõ
Pahhiti pê Jeju cura, ne hanea ajco
me Pahpãm jarkwa to mehcakôc
catêjê cura. Ne pê hanea ne me ito
hanea, ne ma amji tête ame icurê.
Ne nee Pahpãm mã me hakry jõr
to me ipa nare, ne ihtỳj mehcunea
curê to me ipa.
16 Ne Juta catêjê mã, pê ite
mehcahkrit atajê mã Pahpãm
jarkwa jarẽn ita na, ihkaj na.
Wa ite Jeju te mehcahkrit pê Juta
catêjê nare atajê pytàr xà to, me
cumã ijũjarẽn na, me cupê ihkaj
na. Mã cama mentête me ijuwahi
to prãm. Ne pom me ijuwahi
to prãm itajêa ri cormã nee cute
mehkên ton to me hicu nare. Ne
ampo kên to pit mã me amji
japackre to me ipa. Cwỳrjapê quê
ha Pahpãm uu ne me kam incryc
jicu nare.

Pê Pawrô hipêr Texarõn catêjê pupun prãm

Me Hàpên Xà 17.10-13

17 Ỹhỹ, me ikjêjê, pê wa ma me
apê me pra, ne me ijĩ to pit mã

me hawry, ne pahte amji kam me
pajapac xà, nee ajpẽn pê hũwry
nare. Ne ampeaj kam me ato
ijapac xà, cwỳrjapê ri hipêr imã
me apupun prãm crire nare.
18 Ne me ikjêjê kwỳ me, wa me
awỳr me ikràr. Ne pa, ipê Pawrô,
wa me hirôa pê me awỳr ikràr
cakrô, mã me pahcurê xwỳn te jũ
mã me iton, ne me ijuwahi, wa
nee me awỳr me iprar nare.
19 Na wa me apyrên ame ijakry
catia, ne me acwỳrjapêa ri me
ijàpên xà itajê kôt hamre nare. Ite
me ana ijàpên xà ita cunea tohjê,
ne ijõtpê mehcunea mã me ato
me ijũjarẽn pejti to me ipa. Ne
por quê ha amcro nõ kam, Jeju te
amji jaxàr xà ata kam, cu ha me
pahcunea cuna mã me ahtwỳ ne
me pahcuhhê. Ne ampeaj kam,
quê ha me akam me ijakry, amcro
ata kam.
20 Ỹhỹ, ampeaj kam ri me
apyrên me ijakrya to me ijakry.
Wa hãn ne itỳj me ato mehcunea
mã me icakôc to me ipa.

3

1 Jicu xà kam, wa nee hipêr ahte
ame ipa xà ita mã me ijũcanãr
nare. Cwỳrjapê wa Atẽn jõ krĩ
kam me ijàhhuc.
2 Ne ite me awỳr me pahtõ
Timot kujahêc. Ne me pahtõ
Timot ita me Pahpãm jarkwa na
apê, ne me icahê na Jeju jarẽn
pejti to harẽn to ipa. Wa me ite me
awỳr mehkujahêc, cute me aràn
ne me atehcajpar, mãr ca ampeaj
kam Jeju to amji mã me ahimpej
to me apa xà na.
3 Mãr quê me akwỳ nõ ame
acurê, ca jũmjê itajê cupate nee
Jeju kôt amji ton to hicu nare.
Ne ate me ampo kên itajê mã me
gũcanãr xà caxuw, pê Pahpãm
amji mã me girê. Ne ramã ita na
me ate me amji jahkre pejtu.
4 Pê wa cormã me akam ame ipa
reria mã, me amã ampo kên itajê
na me pahte amji pupun ita, pê wa
me amã harẽn hiahpuro, ate me
hahkre pej prãmte.
5 Na wa ite me awỳr Timot
kujahêc, ite me garẽn par prãmte.
Ampo na? Jũ wỳr wa me gahkre
pej nare kam, hipêr me awcanã.
Mãr ca ampeaj kam Jeju to amji
mã me ahimpej, ne ihkôt me amji
ton to me apa, wa me garẽn pa, ne
me ijakry. Nãmri imã me ana pa,
quê ihhêaj to me pahcurê xwỳn
jũ na me ato, ca Xatanaj kôt me
amji kampa, ne Jeju to amji mã me
ahimpej jicu. Nãmri ca ha ate me
ita to hajỹr na, quê ha me ijàpên
xà itajê kôt hamreare ne.

Pê mehkwỳ te Jeju to amji mã mehhimpej pyrên Pawrô hakry

6 Ne ma ramã Timot me awỳr tẽ,
ne ramã cute amji jaxàr ne cute
imã me garẽn pejti to me garẽn.
Ca ampeaj kam Jeju to amji mã me
ahimpej to me apa, ne me ajpẽn
to impejti to prãm to me apa. Ne
atỳj me ito me amji japackre to
me apa, ne me amã me ipupun
prãmte hajỹar, pom quê imã me
apupun prãm he.
7 Wa ita ri me amji pupun xà
kêanre to me amji pupun to me
ipa, ne kam amji jahkre kêatre to
ame ipa cakrô, mã Timot te, ca
atỳj ame apa na, imã me garẽn.
Wa me ijũpar, ne me apyrên ite
me ijakry to me amji ràn.
8 Ca Jeju to amji mã me ahimpej
to me apa, cwỳrjapê wa ite me
ijakry to me amji ràn. Ca Jeju kôt
me atỳaj kam me amji ton to me
apa, cwỳrjapê wa me ijakrya kam
me amji to me ipijapar to me ipa.
9 Ne wa Pahpãm kam mare mã
me apyrên me ijakry cati, ne me
ana me Pahpãm mã me icakôc
cati.
10 Ne wa caxwa me amcro kam,
Pahpãm na me ahwỳa to me

ahwỳ, me ina cuhkõnre cunea to, quê me ana me ijamã, wa me itoa to me apupu. Quê ihhêaj to ate Pahpãm to amji mã me ahimpej xà ata kam, me apê ampo hamre na, wa ha cormã me amã to hahkre.

11 Wa Pahpãm me, me pajõ Pahhiti pê Jeju na me ijàhwỳr to me hajỹr he, quê me imã me awỳr pry ita to impej, ne ihkôt me ikujate me awỳr.

12 Wa hanea ne ahna me ijàhwỳr, quê hãn ne hõtpê me amã ajpẽn kĩnti ita to ipicamẽn to ipa. Ne hanea ne me amã me akwỳ cunea kĩnti ita to ipicamẽn to ipa. Ne ate me ajpẽn kĩn ita, quê ha ipicamẽn to mõ, ne me ite me akĩn ita me ajpẽan.

13 Na quê ha me amã me ana cuhkõnre to ihtỳj. Cwỳrjapê ca ha me apej pit, Pahpãm pê me pajõ Inxũ Cati cuna mã, ne nee ame apahàm nare. Quê ha me pajõ Pahhiti Jeju, por ihkôt me ipa catêjê atajê to ajpẽn mõ, ca ha me cuna mã apejti to xa.

4

Pê Texarõn catêjê pyrên Pahpãm hakry
Roman 13.11-14; Epet 5.3-14

1 Ỹhỹ me ikjêjê, wa ha hipêr me amã ampo jarẽ, ne me amã to hahkre. Ne wa ramã ite me amã to hahkre, ca me ate me hahkre pej, ne ramã Pahpãm kôt me apa to me ate me amji pyràc. Cwỳrjapê ri me apyrên Pahpãm jakry. Ne wa cormã me pajõ Pahhiti pê Jeju japrỳ na me ana ahwỳ ne me gapackre, mãr ca hipêr ihkôt me apicamẽn to me mõ.

2 Ne ramã me pajõ Pahhiti pê Jeju jarkwa kôt ite me amã ampo kwỳ to hahkre, ca ramã ate me ampo itajê jahkre pej, ne me hõmpun.

3 Ne ampo itajê na ri Pahpãm mã me ana prãm he:
Ca Pahpãm jarkwa kôt catyt kam me apa.
Ne nee ahti na ame pyjê to me axy nare.
Ne amji na me apahàmti to me apa.

4 Ne hanea ne Pahpãm mã me ate catyt kam me aprõ to me amji prõ impejti na cumã me ato prãm.

5 Ne nee me apê krĩxàre kwỳ pê Pahpãm jahkre kêatre atajê pyràc, ne cama me aprõ to ame apahàm nõ prãm nare, ne me to amji prõa ne.

6 Ne pahte mehprõ cahkrit to me caxun ita na ihkaj na. Ampo na? Ca ha ramã nee amji mã impjên ata cupa nare.

Wa ha hipêr ampeaj kam me amã harẽ, pom ramã ite me amã harẽn ita, quê ha Pahpãm ihtỳj cute ame ampo itajê ton jahpan xà na me to kêanre ne.

7 Pê nee Pahpãm ampo itajê caxuw me pahna hàhwỳr nare. Catyt kam, harkwa kôt, pahte me papa xà caxuw pê quêt me pahna ahwỳ.

8 Quê ha jũm apu ite ampo to hahkre xà itajê caca na, quê ha nee me paxũmre nõ jarkwa caca nare, ne Pahpãm jarkwa quê ha apu ihcaca. Por Pahpãm te me pamã Carõ Pejti jõr ata quê ha apu ihcaca.

9 Wa nee hipêr ate me ajpẽn kĩn na me amã ihhôc prãm nare. Nãmri pê ramã Pahpãm me ate me ajpẽn kwỳ kĩn to me amã hahkre.

10 Ne me ate me ajpẽn kĩnti ita to, ca ramã Maxeton jõ pjê kam ame akjêjê kĩn to me apa. Ne wa ha cormã me ana ahwỳ, ca hipêr me ajpẽn kĩnti ita to me amji mã me ajcamẽ.

11 Ne gõtpê me acarĩcti kam me apa na, ca me ahcukij. Ne hanea

ne me ate amji kam me gapac xà atajê to pit mã me amji mã me ahimpej to me apa. Ne me gàpên xàa to me amji to ajpa to me apa.
12 Ca ha ate me itajê cunea ton to me apa na, quê ha me cupê Pahpãm na mehkwỳ nare catêjê ihtỳj amji mã me acupa to me ipa. Ca ha nee ate ampo na me prãm xà atajê kôt ame jũm na prãm nare.

Quê ha Jeju côjkwa wỳr me pahto api

13 Ỹhỹ me ikjêjê, me imã me ate mehtyc atajê jahkre pej pejti na me ato prãm. Por me cupê Pahpãm na mehkwỳ nare catêjê pê mehkwỳ ty, mã me cumã amji kĩn nare atajê cuxà, ca nee me amã amji kĩn nare nare. Ampo na? He me pahkĩnte nee me cumã hacpỹa mã mehtĩr na me hahkre pej nare na ri.
14 Xà Jeju tyc ne nee hacpỹ mã ihtĩr nare? Hãpà, ihtỳj ihtyc ne hacpỹa mã ihtĩr! Mẽr hõhõ, quê ha Pahpãm Jeju kôt me ipa catêjê to hanea, pom quê Jeju he, ne hacpỹa mã me to ihtĩr.
15 Wa itỳj me pajõ Pahhiti pê Jeju jarkwa kôt me amã awjarẽ. Quê ha amcro nõ na, Jeju côjkwa wỳr me pajaprôr prãmte pjê wỳr, ahcakrã kam, amji jaxà. Ne mam mehtyc itajê na ahwỳ, quê ha me api. Jirô pê cu ha cormã me pahtĩr itajê mehkôt me api.
16 Ỹhỹ, quê ha hane he. Quê ha me pajõ Pahhiti pê Jeju ajpên côjkwa pĩn wrỳ ne ihkrãhhia kam me pamã caràr. Quê ha hanea ne côjkwa pĩn Pahpãm mã memprar catêjê jõ pahhi caràr, quê ha pea Pahpãm jõ wakỳre te hõhhi harkwa cato. Quê ha mam Jeju na mehkwỳ tyc atajê kàj mã me mõ.
17 Ne me pa, pom cu cormã me pahtĩr na ame papa atajê, cu ha kỳj pê me cuprõ mehtyc me, me pahte me pajõ Pahhiti pê Jeju cajpar prãmte, kỳj pê. Hõhõ, ita na cu ha me pajõtpê Jeju cahê na ame papa rohnỳtti mã.
18 Cwỳrjapê ca ha ma me ijarkwa ita to me amji jahôt to me apa. Ne ma me akwỳ mã to amji kĩn ton to me apa.

5

Cu ha Jeju te amji jaxàr xà caxuw me amji cũmpej
2 Petrô 3.8-13

1 Ỹhỹ me ikjêjê, wa nee me amã amcro me caxwa nõ hyr xà na ihhôc to prãm nare. Por quê ha jũ caxuw ampo hane ata na.
2 Ampo na? Quê ha me pajõ Pahhiti pê Jeju te amji jaxàr xà ita pê ihhêj rũm caxwa ri me hàhkĩj xi catêjê imprar xà. Quê ha nee jũm ihtẽm xà ita na hahkre pej nare.
3 Quê ha ramã me pajõ Pahhiti ihtẽm xàa kam, quê ha mehkwỳ me ajpẽn mã:
— Cu ha me pampeaj kam me pahcarĩcti kam ame papa, quê ha nee me pahna ampo jamãr nare — hane. Hõ, quê ha me ajpẽn mã me harkwa to me hajỹr cakrô, quê ha ihprõt pê Pahpãm te amji mã amcro hyr xà ata kam ahtwỳ. Quê ha ihprõt pê ampo kên jàhtôa ne me hỹrmã cato. Quê ha mehkàj xà hane, pom quê hãn ne pyjê mã ihkra hà he.
4 Ampo na? He me cupê amji jahkre kêatre, cwỳrjapê ri me cupê awcapàtkô catêjê. Ne me ca, Jeju kam me ikjêjê, nee me apê awcapàtkô catêjê nare. Cwỳrjapê quê ha Jeju te amji jaxàr xà jõ amcro cato, ca ha nee ame amji mã me apikrar nare. Ampo na? He ramã ate amji mã me gàhcuprõn.
5 Pom ramã me apê amcro jõ amcro tekjê ita? Ne nee me papê awcapàtkô jõ awcapàtkô tekjê nare.
6 Cwỳrjapê cu ha me hane, ne nee ame pajõt nare, ne me parĩat

na pahte amji kam me pajapac
xà impejti kam ame papa to me
pahcuhhê, ne xwỳ kam me amji
jamãr nare.
7 Ne awcapàtkô kam ri hãn ne
ame gõr. Ne caxwa ri côxỳhti to
ame amji pec catêjê ri caxwari
côxỳhti to amehkõm to me ipa.

Cu ha me pahtỳj me amji jamãr pejti ne

8 Ne me pa, quêt me papê am-
cro jõ amcro tekjê, cwỳrjapê cu
xwỳ kam me amji jamãr nare to
me hane he. Pom quê hãn ne
krãhtare hõ hitô kà tỳjti ita me
hõ krãhkà tỳjti ita to hõtpê amji
jĩ pytà ita pyràc pej ne, cu ha me
amji kam me pajapac xà pytàr to
me papa. Ne me pahte Jeju to
amji mã me pahhimpej xà ata me,
me pamã ajpẽn kĩnti itajê pê ihhêj
rũm wakỳre te hitô kà tỳjti me hõ
krãhkà itajê pyràac. Ne Jeju te me
pahkên pê me pahpytàr xà ita pê
ihhêj rũm krãhtare jõ ihkrãhkà
tỳjti ata pyràac. Hõhõ, me ate
amji kam me gapac xà itajê to, ca
ha me amji kampa, ne me to amji
pytà, ne ahna me ato xar to me
apa.
9 Pê Pahpãm amji tête ame
pahcurê xà caxuw amji mã me
pahcapi nare. Ne quêt me pajõ
Pahhiti pê Jeju Crixtô te me pah-
pytàr xà caxuw, pê Pahpãm amji
mã me pahcapi.
10 Ne me pahte Jeju Crixtô cape
na ame papa xà caxuw, pê me
pantête amji to amtà, ne me
pancwỳrjapê ty. He nee ihnõ
na me pamã hũpa xà nare. He
xà mõrmõ ajkĩ me pahtyc, nare,
cu me pahtĩar na ame papa, Jeju
cator xà kam, cu ha me pahcunea
cahê na ame papa rohnỳtti mã.
11 Cwỳrjapê ca me ajpẽn tehca-
jpar to me apa, ne me amã amji
kĩn na me amji ràn to me apa. Ne
ma ahna me amji mã hakam. Pom
ahnaa mã ramã me to ita na, ca ha
kam me to acrà.

Me hapackre xà cahhur
Epet 4.1-6; 1 Timot 5.17-19

12 Ỹhỹ me ikjêjê, wa ha me
ana ahwỳ, ca ha me akam ame
hàpên to me ipa atajê to amji mã
me ahimpeaj ne. Nãmri me pajõ
Pahhiti Jeju te ri amji mã me capi,
mãr quê amji kôt me ato ipa, ne
me amã ampo to hahkre to ipa.
13 Ne jũmjê atajê to catyt kam
amji mã me ahimpej to me apa,
ne amji mã mehkĩnti to me apa,
ne catyt kam ame ajpẽn kĩn to me
apa.
14 Ne wa ha cormã ihnõa to me
amã icakôc. Ca ha ampeaj kam
cute me xuwcacati atajê japackre.
Ne hanea ne me cute amji mã
hàhtàt to me ipa atajê na, ca ha
mehràn, ne me cumã hakam to
me apa. Ne por cute Jeju kôt kyre
pê me amji ton, ne amjĩ kam ihkôt
me ipa atajê na, me hamãr nare,
ne atỳj ahna mehtehcajpar to me
apa. Ne mehcunea to gàhtàt to me
apa.
15 Ne ma ajpẽn na me to guphê,
quê nee jũm ajpẽn mã ihkên to
hàmjõr nare, mehkên xà atajê nõ
jahpan xà na. Ne ajteare mã ita to
ca ha me to hane he. Ca ha gõtpê
ajpẽn mã me apejti ne, ne hanea
ne me cupê me akwỳ nare atajê to
mempeaj ne.

Cu ha me pahtỳj Pahpãm mã me pahcakôc to me papa

16 Ne gõtpê me gakrya ne, ne jũ
caxuw me gakry to me hicu ne me
amã amji kĩn nare nare.
17 Ne gõtpê Pahpãm mã me
acakôc jicu nare.
18 Por cute me amã ampo cunea
jõr atajê jahpan xà na, ca hãn ne
hõtpê me cumã acakôc, ne impejti
na me harẽ, ne catihti na me harẽ,
ne hũrên me gakryti na me amji
jarẽ. Ne por quê ha cormã ihhêaj
to ampo kên me awỳr cato ata

cupate, ca nee me Pahpãm to amji
mã me ahimpej jicu nare. Ampo
na? Cormã Pahpãm mã me akĩn,
cwỳrjapê ca gõtpê Pahpãm pejti
to me cumã acakôc ne me cumã
harẽ. Hõhõ, ata na ri Pahpãm mã
me ana prãm. Pom ate Jeju to
amji mã me ahimpej atajê na ri
Pahpãm mã me ato prãm.

19 Nee apu amji tête Pahpãm
Carõ Pejti te me akam hàpên atajê
cahpêrkàr to me apa nare.
20 Quê Pahpãm Carõ Pejti jũm
jũjarẽn na cumẽ, quê awjarẽ, ca
ha nee me jũm ata jũjarẽn tête me
hiprõn nare, nãmri nee harkwa
ita kôt hamreare nare.
21 Ne atỳj Pahpãm Carõ Pejti
jarkwa kôt me amji mã gũjarẽn
ita kam me to acrà. Ne amji to
me ate me ampo kam gapac itajê
cajpẽ, ne ampo pejti atajê, ca me
kampa, ne amji mã me huwahi.
22 Ne ampo kên atajê cunea pê
amji to me awpjê.

23 Ita na wa Pahpãm mã me
acajrẽn to ipa, por Pahpãm te me
pamã me pahcarĩcti jõr ata to, wa
me amã ahna ahwỳ, quê me ato
impeaj to ipa, ca me ate amji kam
me gapac xà tũm nare ne, ne me
acarõ jamã, ne me acaxwỳn jamã,
ne me akrekà jamã, mãr quê me
amã ihtetetti ne. Ne nee jũ kam
ihtũm kênre nare. Ampo na? Quê
ha me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô
amji jaxà ne me atetetti na me ana
prãm.
24 Ne Pahpãm te ri ita na me
papa na, me pamẽn, ne taa mã
quê ha me pahtehcajpa, cu ha ita
na kam me to pancrà. Nãmri
Pahpãm ita harkwa cakrô to ih-
cakôc nare. Ne ramã cute me
pahtehcajpar na amji ton.

25 Ỹhỹ me ikjêjê, ca ha hanea ne
Pahpãm mã icajrẽn to me apa.
26 Ca ha me pahkjêjê cunea mã
ite mehkĩnti to ite me cumã hàpà
na, ca ha me cumã ijarẽ.

27 Ne ite ampeaj kam me pajõ
Pahhiti jarkwa kôt me amãn, ca
me pahkjêjê cunea mã ijõ kàhhôc
ita cahyt.
28 Ỹhỹ, wa hãn ne ijõtpê me pajõ
Pahhiti pê Jeju na ahwỳ, quê me
amã apejti caxuw impejti cunea
gõ. Hamre, ita pit.

TEXARÕN JÕ KRÎ WỲR

Hapu Na Pawrô Jõ Kàhhôc

Ỹhỹ, pê Pawrô pê Jeju jarkwa na memprar catêjê nõ. Ne pê Texarõn jõ krĩ kam Jeju na mehkwỳ jakrã mehkrĩ atajê wỳr, pom cu me hõ kàhhôc pijakrut cahyt itajê kujate. Na pê hapu na hõ kàhhôc ita japrỳ pê **Texarõn Jõ Krĩ Kam Jeju Na Mehkwỳ Jakrã Wỳr, Hapu Na Pawrô Jõ Kàhhôc** (2 Texarõn).

Ne Pawrô te Jeju to amji mã mehhimpej to me ipa, cwỳrjapê ri me cupê Pahpãm tekjê nare atajê ame to kêanre, mã cute me amji pupun xà kêanre to me amji pupun. Ne hõ kàhhôc ita kam, Pawrô te me cumã cute amji mã Jeju to mehhimpej jicu nare na me cumã harẽn. Ne hanea ne cute me cumã pjê jamre xà caxuw, jũ caxuw hacpỹ ne Jeju wrỳc na me cumã harẽn.

Pê Pawrô hipêr me cumã amji jarẽ

1 Ỹhỹ, Jeju kam me ikjêjê, pom ca Texarõn jõ krĩ kam me apa itajê, ipê Pawrô, wa ite me pahtõ Xira me, me pahtõ Timot me, me awỳr mehhôc. Por me apê me pajõ Inxũ Cati pê Pahpãm me, me pajõ Pahhiti pê Jeju tekjê na, ca me apa atajê wỳr ite mehhôc.

2 Ne wa itỳj me pajõ Inxũ Cati pê Pahpãm me, me pajõ Pahhiti pê Jeju mã me ana icakôc to ipa, quê me ato impej to ipa, ne me amã me acaxwãm pê me acarĩcti jõr to ipa.

Pê mehkwỳ pyrên Pawrô hakry 1 Petrô 4.12-19

3 Me ikjêjê, me acwỳrjapêa ri me ijakry hyre nare. Cwỳrjapê ri me imã ijõtpê hãn ne Pahpãm mã me acajrẽn to me ipa na to prãm ita na. Ampo na? Ca ampeaj kam Jeju to amji mã me ahimpej to me apa. Ne hanea ne ca ame ajpẽn kĩnti to me apa ita, hõtpê ihcunea na me amã ipicamẽn to ipa, cwỳrjapê ri me apyrên me ijakrya to me ijakry.

4 Me imãa, ca catyt kam me amji to apijapar to me apa. Na wa ijõtpê Jeju na mehkwỳ kwỳ mã me akôt harẽn to ipa. Ne por me Pahpãm par nare atajê kam, ca me amji pupun xà kêanre to ame apa, mã ajteare mã, mehkwỳ ame acurê to me ipa cakrô, ca cormã amji to me gũcanãr to me apa, ne Jeju to amji mã me ahimpej to me apa. Hõ, ate amji kam me gapac xà impejti to ate amji to me apijapar xà itajê na, wa Jeju na mehkwỳ kwỳ mã me akôt harẽ.

5 Ne pom ca me kam me amji pupun xà kên itajêa to pê ramã Pahpãm ihcakôc, ne ahna harkwa ta. Ampo na? Pom me ate amji pupun xà kên itajêa, quê ha Pahpãm krac ri himpej xà mã me acjêj xà caxuw me acũmpej.

6 Ne quê ha Pahpãm catyt kam ipa ata kam, nee to ihnõ cupan nare, ne cute ame ato kên itajê jahpan xà na hanea ne ame to kêanre ne.

7 Ne me amãa quê ha me akôt xà gõ. Ne hanea ne me imã cugõ, pom hanea ne ite me amji pupun xà kêanre ita jahpan xà na.

Jeju te amji jaxàr xà

Quê ha xa me pajõ Pahhiti pê Jeju pu na cuhy pôc pixêrti ata to ahpar mã mõ, côjkwa kam Pahpãm mã memprar catêjê carôt tỳjti atajê me.

8 Quê ha ajpên mõ ne cato, ne me cupê Pahpãm jahkre kêatre atajê kên mã ame curẽ. Por nee me Pahhiti pê Jeju pê me pahkritxwỳ jarẽn xà impejti atajê

kam hapac nare catêjê to hanea
ne apu mehkên mã me curẽ.
9 Ne mehkêanre itajê quê ha
me pajõ Pahhiti carôt tỳjti ita pê
ampỳa mã amehcuhhê. Na quê ha
jũ caxuw Pahpãm te ame to kên xà
ata pê me cator nare.
10 Por Jeju te amji jaxàr xà jõ
amcro ata na quê ha itajê cunea
apu hane. Ne amcro ata na, quê
ha Jeju na mehkwỳ me cuprõ ne
Jeju mã impejti to mehcakôc. Ne
por mehcunea Jeju to amji mã
mehhimpej, ne kam me hapac to
me ipa atajê, quê ha Jeju pejti
ne catia na me hõmpu. Ne ate
me hajỹar, ca ha atỳj cahê na
me acuhhê. Ampo na? Ite me
amã Jeju jarẽn pejti jarẽn, ca ate
mempar cwỳrjapê.
11 Pahpãm te amji tekjêa na me
ana hàhwỳr. Ita cwỳrjapê wa
hõtpê Pahpãm mã me acajrẽn to
ipa, mãr quê me atehcajpa, ca ate
me amji to apijapar xà nõ kam me
gakryti atajê nõ to, ca ha me amji
to ajpa. Me amã catyt kam amji to
me apijapar prãm, cwỳrjapê wa
hanea ne ahna ahwỳ, mãr quê
carôt to me atehcajpa, ca catyt
kam amji to me apijapar to me
apa ita na. Ca Jeju to amji mã
me ahimpej kam, me gàpên to me
apa, ne ahna me ahwỳ, ate gàpên
xà itajê cunea to me ajpẽn ràn to
me amõr xà caxuw, hicu xà wỳr.
12 Ita na quê ha mehcunea
apyrên ame pajõ Pahhiti pê Jeju
japrỳ to mehcakôc pejti to me ipa.
Ampo na? Cute me akam hàpên
xà cunea impejti na me hõmpun
cwỳrjapê. Ne quê ha mehcunea
me apê hõ tekjê na me gahkre pej.
Ne Pahpãm me, me pajõ Pahhiti
pê Jeju mã me akĩnti, cwỳrjapê ri
hãn ne hõtpê me ato impej to me
ipa.

2

Quê ha jũm kên hêj xi cati cato
1 Jowãw 2.18-19

1 Ỹhỹ me ikjêjê, ita caxuw wa
ha me amã hacpỹ ne Jeju cator, ne
cute me pahto cuprõn xà to, hipêr
ihimpej.
2 Ne ihhêj ne jũmjê jàhtôa ne
Jeju te amji jaxàr xà to amehhêj xi
to me ipa. Ne ramã xwahna am-
cro ita cator na, ame harẽ. Ne wa
me awỳ, ca nee ame kam gapac
nare. Nãmri quê ha mehkwỳ me
irĩat kam, cute me ampo pupun
na me amji jarẽ, nare, quê ha
mehkwỳ Pahpãm te me cumã ih-
cakôc na me amji jarẽ, nare, quê
ha mehkwỳ ite me cumã ihkàhhôc
ton na me ijarẽ, ca ha nee me
jũmjê itajê nõ kam gapac nare. Ne
nee ate amempar xà ata to amji pê
me gapac kêt to me apa nare, ne
nee ame to amji jigẽc rên to me
apa nare, quê nee jũm me anõ mã
ihhêj nare.

3 Quê ha Jeju jõ amcro cator
xwỳjrea na ampo ajkrut ne cato.
Ita quê ha mam cato he. Quê
ha me hàhtôa ne ame Pahpãm
curê, ne cunaa mã amehcaca to
amehcuhhê. Ne ihkôt cato ita, quê
ha cupê me hirôa pê jũm kêanre
ata. Por me hirôa pê jũm kêanre
ita quê ha jũ caxuw, amcro nõ na,
ma ihkên catia pê ihkãkãnti kam
cuhy ata kam ihpỳm.
4 Quê ha amji to cati prãmte,
ma apu Pahpãm caca, ne ma
apu pahpãm cahàc krekà caca,
mehcunea te amehkĩn ne mempar
prãmte. Quê ha mehcunea jipy
apu mõ, ne hanea ne ma Pahpãm
to me amji kam hapac xà jũrkwa
mã axà ne jỹ, ne me cumã cupêa
Pahpãm na amji jarẽ.

5 He pê wa me acahê na ipa
reria mã itỳj me amã ampo itajê
cunea jarẽn to ipa. Xà ca nee
ampo itajê to ame amji japackre
to ame apa nare?

6 Quê ha jũm kêanre ita jõ amcroa kam ahtwỳ, quê ha ihtỳj amji to ajpẽ. Ne por wỳjrea na ramã jũm ipa ata, quê ha nee cute amji kam hapac xà ita na hamãr nare. Ne ramã ate me jũm ata jahkre pej.

7 Mã ramã cute amji kam hapac xà kêanre ita apu ihcahkũm to mõ. Ne ramã me to kên to mõ. Ne por ihkêanre ata, quê ha xa jũm ihkên tête ma hiprõ ata ma tẽ, jakàn pê quê ha ihtỳj ihkên itajê cunea ton to ipa.

8 Ne por me hirôa pê jũm kêanre ata quê ha ihtỳj amji to ajpẽ, hõ amcro ata na. Ne por Pahhiti pê Jeju te amji jaxàr xà ata kam, quê ha Jeju ihtỳj hapkôc to ihcura. Ỹhỹ, quê ha Jeju hàhcujro pràti ita to cato, me ajkaam, quê ha jũm kên ita hamre, Jeju jàhcujro cupate.

9 Quê ha jũ caxuw me hirôa pê jũm kên ita cator xà jõ amcro kam ahtwỳ, quê ha me pahcurê xwỳn pê Xatanaj cumã carôt tỳjti gõ, quê ha to amji to hipu, ne cato, cute mehcunea mã ihhêj prãmte. Quê ha incaca xàa to cute amji kam hapac xà cunea to me cumãn to ipa. Quê ha mehcunea, cute amji kam hapac xà cati na me hahkre pej.

10 Quê ha ampo pihho kên cunea ton to ipa, cute ihkôt me amji ton catêjê mã ihhêj xi xà na. Ne por cute ihkôt me amji ton catêjê atajê, quê ha me hamre. Ampo na? Nee cute me Pahpãm jũjarẽn xà ata na me amji caxàr nare, ne ma amehcaca, na quê ha me hamre. Quê ha cama tahna me amji capa na mã, quê ha ihtỳj mehkên pê me amji pytà. Ne nee cute ahna me amji caxàr nare, cwỳrjapê quê ha me hamre.

11-12 Hõhõ, ita na quê ha Pahpãm cama me hamã, quê ha me taa amji mã mehhêj. Hõ, cute me Pahpãm par nare atajê caxuw ri cute amji kam hapac xà ita cumã. Ne por cute mehhêj xi kĩn catêjê atajê, quê ha Pahpãm mehkên mã me cumẽ, quê ha mehkên mã me axà ne me hamre.

Pê Pahpãm me pahpytàr xà caxuw amji mã me pahcapi

Roman 8.28-30; 1 Texarõn 2.13; 5.23-24

13 Ỹhỹ me ikjêjê, wa itỳj Pahpãm mã me acajrẽn, ne cumã me apejti na me garẽn to prãm. Ampo na? He me pajõ Pahhiti mã me akĩn cwỳrjapê. Pê Pahpãm mam ramã amji mã me acapi, me akên pê cute me ato cator xà caxuw, ne hanea ne Pahpãm Carõ Pejti te Pahpãm mã me acũmpej xà caxuw. Ne hanea ne ate Pahpãm jarkwa kôt me amji ton xà caxuw, Pahpãm te amji mã me acapi. Pahpãm te atajê cunea na amji mã me aton, cute me ato ihkwỳa xà caxuw.

14 Itajê cunea caxuw pê Pahpãm me ana ahwỳ. Pom pê wa me amã Jeju jarẽn pejti to harẽ ata caxuw, pê Pahpãm me ana ahwỳ. Ne hanea ne cumã me ate me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô cator xà jõ amcro jàhcujro pràti ata kam, cumã ame apa na me ato prãm.

15 Cwỳrjapê, ca me ikjêjê, me amji pyxwỳ, ne ahna me amji pyxwỳr tu. Ne pê wa me amã ijũjarẽn xà to awjarẽ atajê, ca ha amji mã me nõr to impeaj ne. Ne ma me to amji japackrea ne. Ne hanea ne me ijõ kàhhôc ita to me amji japackrea ne.

16 Ỹhỹ, me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô me Pahpãm pê me pajõ Inxũ Cati mã me pahkĩnti, mã hõtpê me pahto impejti to prãm. Cwỳrjapê ri me pamã me pahcarôt gõ, cu nee ame ampo kên cupa nare, mã ma Jeju jikaj na me pahtehcajpa, cu pahtỳj cormã me hikaj.

17 Cwỳrjapê wa Pahhiti pê Jeju
na me ahwỳ, ne cumã me caa pit
cajrẽn, ne hanea ne me Pahpãm
pê me pajõ Inxũ Cati mã me aca-
jrẽn, quê me ana cuhkõnre kam
me amã hakam, ne me ato ihtỳj,
ca me ampo pej pit jarẽ, ne me to.

3

Pahpãm mã me Pawrô cajrẽn xà
Coroxo 4.2-4

1 Ne ijõ kàhhôc ita jicu xà kam,
wa ha me ikjêjê me awỳ, ca
Pahpãm mã me icajrẽn. Ne ahna
me ahwỳ, mãr quê Pahhiti jarkwa
ita ihcahkũm to awjarêa ne ihc-
ahkũm. Ne quê ha me hàhtôa mã
harkwa ita impeaj to impej, ahnaa
mã me amã impejti he.
2 Ne hanea ne Pahpãm mã me
icajrẽn, quê mehkên atajê kaj na
me ito ipa. Ca ramã me ate me
hahkre pej, mã nee mehcunea
Pahpãm jarkwa kam me hapac
nare, ne nee amji mã me to ihhim-
pej nare.
3 Mã me pajõ Pahhiti ihtỳj amji
jarkwa na amji kampa. Quê ha me
ato ihtỳj, ne me pahcurê xwỳn pê
ma me gamã, ne ma me apytà.
4 Me pajõ Pahhiti te ramã me
imã me garẽn, cwỳrjapê wa ite
ampo cunea to me amãn atajê na,
wa itỳj ate kam me to acrà na amji
mã me ato hane.
5 Ne wa itỳj côjkwa kam Pah-
hiti na ahwỳ, quê me acaxwãam
pê, me ana cuhkõnre cunea to
ate me hahkre pej na me ato,
ca me hahkre pej. Pahpãm mã
me akĩnti, ne Jeju Crixtô ri me
amã me acarôt gõ, ate ihkôt me
gũcanãr xà caxuw. Ita na wa me
amã Pahpãm na ahwỳ.

Me pahcunea jàpên xà pit
Epet 4.28; 1 Texarõn 4.9-12

6 Ỹhỹ me ikjêjê, wa me pajõ
Pahhiti pê Jeju Crixtô jarkwa na
me amã ijarkwa jirên to mõ. Ca
ha me caa me pahkjêjê te me
xuwcacati atajê pê me amji to
gũjawry to me apa. Por ma apu ite
me ampo to hahkre xà caca atajê
pê ca ampỳa mã ame apa.
7 Wa ite me amã ampo ton xà
atajê na, ca me ipynã. Ne ramã
ate me ton xà ita na me hahkre
pej. Pê wa me akam ame ipa, ne
nee ame xuwcaca to me ipa nare.
8 Pê wa nee ampo na jũm mã me
ijàmjõr nare kam, cupê me ipyr
nare. Pê wa quêt cama me apêa
to me apê, ne wa me ijàpên xà
to hãn ne me amji tycrĩ. Pê wa
ajco caxwa me amcro kam, nee
me ijàpên jicu nare, pê wa amji na
jũm pê me ampo to hamre cupate.
Ne nee ite ampo na me ijàhwỳr to
prãm nõ to nare.
9 Pê Jeju me imã ite itỳj me
jũmjê jũhkra kam me ampo cwỳr
xà na awjahkre. Pê wa pa, ma apu
ita na mehcaca. Ampo na? Ca me
ate ahna me ipupun, ne ikôat me
amji ton prãmte.
10 Pê wa curi ame acahê na me
ipa reria mã, ramã me amã itajê
te amji kam hapac xà ata jarẽ:
— He quê ha jũm mã hàpên
prãm nare ne cumã xuwcaca na,
quê ha nee hàpàn nare — hane.
11 Ỹhỹ, ampeaj kam ri ite me
amã ijũjarẽn xà ita, wa ite me amã
ihkujahêc. Ampo na? He wa ite
me acahê na jũmjê jàpên nare,
ne cama ame ipa ne me hàpàn
to ame ipa na, me harẽn par.
Cwỳrjapê wa ame amã awjarẽ.
Ajte nee me hàpên nare, ne cama
ajte ame ate amji kam me gapac
xà caxun to me ipa.
12 Ne me pajõ Pahhiti pê Jeju
Crixtô japrỳa na wa ha jũmjê itajê
mã ijarkwa tỳaj kujate, quê catyt
kam ame ipa, ne me apê, ne amji
mã me harte. Ne nee ame ate amji
kam me gapac xà caxun to me ipa
nare.
13 Ne me ca me ikjêjê, me gàpên
ita na, ne nee me gàpên kam ame

apec nare.
14 Ne quê ihhêaj to jũm ma apu
ite me amã ijarkwa kujahêc ita
par caca na, ca ha me hahkre pej
ne me cupê amji krã, ne me cupê
hawry, quê ha ihtỳj amehpahàm.
15 Ne nee pom ca ame acurê
xwỳn to ita na ame ton nare, ne
catyt kam me to amji kjê, ne me
hapackre.
16 Hamre, ijõ kàhhôc cahhur mã
he. Wa ha me pajõ Pahhiti wỳ,
quê ha hõtpê me amã ihcarĩcti gõ,
ampo itajê cunea caxuw. Ne wa
ha hanea ne Pahhiti na ahwỳ, quê
hõtpê me acahê na apu ipa.

Pê Pawrô me cumã amji jarẽ

17 Ỹhỹ, ipê Pawrô, wa ite
ijũhkra ita to ihkàhhôc ita jatuj
xà mã to mẽn. Wa ijõtpê hãn ne
ijõ kàhhôc kam hãn ne ijaprỳ nõr
to hane, ca me ijahkre pej, nãmri
ihkàhhôc ita itekjêa ri.
18 Ỹhỹ, wa ha Pahpãm wỳ, quê
ha me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô
me acunea mã ampo pejti jõr to
ipa. Hamre.

TIMOT WỲR
Mam Pawrô Jõ Kàhhôc

Ỹhỹ, pê Pawrô pê Jeju jarkwa na memprar catêjê nõ, ne ajco pjê cunea kam apu ipa. Ne mehcunea mã Jeju pê me pahkritxwỳ na ajco harẽn to ipa. Pê Juta catêjê ma ame Jeju jũjarẽn xà ita par caca. Cwỳrjapê pê me Pawrô pro, ne Roman catêjê mã cugõ, ne pê me hacjên xà kam me haxà. Mã Pawrô cator jirô pê hipêr mehcunea mã Jeju pê me pahkritxwỳ jarẽn xà impejti jarẽn to mõ, na ri hipêr Roman catêjê te Pawrô pro ne me haxàr, me hacjên xà kam. Mã hõtpê cute mehkwỳ mã ihkàhhôc ita ton ne ma ihkujahêc.

Ne pê hũmre nõ japrỳ pê Timot ita Pawrô kôt Jeju pynãr ita na, cormã intuwre. Ne cupê Pawrô tehcajpar catê, ne ajco ihkôt apu ipa. Jirô pê mã pê Pawrô Epet jõ krĩ kam Jeju na mehkwỳ mehkrĩ atajê to ihhimpej catê na Timot xãm. Ne pom cu me hõ kàhhôc pijakrut cahyt itajê kam, pê Pawrô Timot mã, por mehkwỳ mã ampo kên to hahkre atajê cahpêrhyr na awjahkre. Na pê mam hõ kàhhôc ita japrỳ pê **Timot Wỳr, Mam Pawrô Jõ Kàhhôc** (1 Timot).

Ne hanea ne cumã cute mehkwỳ jamãr catêjê impeaj pyxwỳr, mã cute me hamãr to impejti na hũjahkre. Ne nee Timot te jũ caxuw Pahpãm mã hàpên jicu nare na cumã hũjahkre.

Pê Pawrô Timot mã amji jarẽ
Me Hàpên Xà 16.1-5

1 Ỹhỹ, ipê Pawrô, por Jeju te ihkujahêc ata, pa wa. Pahpãm pê me pahkên pê me pahto hapôj catê, ne ihcãmter pê Jeju Crixtô te hacpỹa ne amji jaxàr xà ata, cu pahtỳj me hikaj ata jarkwa kôt wa apu ipa.

2 Ỹhỹ Timot, apê ihhêj rũm ikra. Ampo na? Ca ikôat Jeju to amji mã ahimpej to apa, cwỳrjapê wa ha amã ihhôc. Ne ahpỹanre na ampo itajê cunea na amã ihhôc partu. Ne wa apu Pahpãm me, me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô mã me acajrẽn, ne me cumã:

— Me to amji pytà ne me hamã, ne me caprĩ, ne me caxwãm pê me cumã acarĩcre gõ — hane.

Pê Pawrô Timot mã me ha-
packre kên xà cawpa
Roman 16.17; Tito 1.5-6

3 Ỹhỹ, imã Epet jõ krĩ kam gàhhuc na ato prãm, ita to pê wa ramã Maxeton jõ pjê wỳr itẽm xà xwỳjrea na amã icakôc. Ne Epet jõ krĩ kam mehkwỳ te hãn ne ampo to me cumã hahkre xà cupan xà itajê to pit mã ame cumã hahkre to me ipa. Ne caa, ca ha atỳj ita tête me cumã, quê me ita ton jicu.

4 Na ca ha me cumã gũjarẽn to hane he:

— Ca rỳ pêa mã ame aquêtjê te amji kam hapac xà itajê me, me haprỳ na ihhôc japjêhti atajê to pit mã ame hahkre prãm to me apa. Nee ca ame ita ton nare. Nãmri ca hãn ne ame ita to, ne tee incwỳrjapê ame apijapu to prãm. Ne Pahpãm mã ihkôt me papa na me pahto prãm, ne pom ate me ampo to hahkre xà itajê, nee Pahpãm kôt me papa na me pahtehcajpar nare. Ne quêt Pahpãm me harkwa to, cu ha amji mã me pahhimpej, ne pahtỳj hỹrmã ame pajapôj — hane.

5 Ne wa apu amã ihimpej xà itajê cunea to hahkre, mãr quê Jeju na mehkwỳ pê me pahkwỳ cunea mã cute me ajpẽn kĩn xà to ajcamẽ. Cu ha me pamã ampo kên na prãm nare na, cu ha pahtỳj ame ajpẽn kĩnti ne. Cu ha ame

amji kampa, ne pahte ramã ame
ampo ton itajê kôt me amji kôt
hakop, ne nee amji jũ na me
pahpahàm nare na, cu ha pahtỳj
ame ajpẽn kĩnti ne. Cu ha ampeaj
kam Pahpãm to ame amji mã me
pahhimpej na, cu ha pahtỳj ame
ajpẽn kĩnti ne.

6 Ne mehkwỳ te ramã me
Pahpãm jarkwa cupan, ne ihcaprỳ
na me harkwa cakrô to ame ajpẽn
mã mehhimpej.
7 Ne ihtỳj cumã cute amji to me
cumã Pahpãm jarkwa to hahkre
catê na me amji ton to me prãm,
por pê Pahpãm Mojxe xwỳ mã
harkwa to hahkre ata to. Ne cama
ampo to amehcakôc atajê jahkre
pej nare kam ame to ihcakôc, ne
nee hãn ne me harkwa na me amji
par nare. Ne ihhêj ne ampeaj kam
me harkwa atajê na me cumã amji
jahkre pej, ne nee ahna me cumã
amji jahkre pej nare.

8 Pê Pahpãm Mojxe xwỳ mã
ihhimpej xà impejti kên nare ata
gõ, na pahte ramã me hahkre pej.
9-10 Xà ajkĩ catyt kam me ipa
catêjê caxuw pê ihhimpej xà ita
to ihhimpej? Hãpà. Por cute
me pry rên xiti atajê caxuw pê
ihhimpej xà itajê to he. Ihtỳj
amjia kôt ame ipa catêjê me, me
hũpar nare catêjê me, Pahpãm
to me amji kam hapac nare
catêjê me, mehkrã kêanre catêjê
me, Pahpãm to me amji prãr
catêjê me, nee cute me Pahpãm
Carõ Pejti impar nare catêjê me,
cute me hũmxwỳa curan catêjê
me, mehkwỳa curan catêjê me,
ahti na mehpahàm nõ catêjê
me, me hũmrea te me ajpẽn
caxun catêjê me, pyjêa te ajpẽn
to inxy catêjê me, ahti na cute
mehkwỳ to ihpore na me hàhpan
prãm catêjê me, mehhêj xi catêjê
me, mehcukij catê cuna mã
mehkwỳ to mehhêj xi catêjê me,
Pahpãm jarkwa to hahkre xà cuna
mã mehcakôc kên catêjê. Ne
mehcunea te me hajỹr xà catêjê
itajê caxuw pê Pahpãm Mojxe
xwỳ mã ihhimpej xà ita to.
11 Ne Pahpãm catihti, ne impejti
ata te ri amji mã icapi, ite me
amã ihkra Jeju pê me pahkritxwỳ
jarẽn xà impejti to harẽn to ipa xà
caxuw.

Pê Pahpãm Pawrô caprĩ pyrên hakry
Me Hàpên Xà 26.9-18

12 Cute icapi ne amji mã ipej na
ito hajỹr, ne amji mã cumã hàpên
catê na iton. Me pajõ Pahhiti pê
Jeju Crixtô te hàpên xà ita caxuw
imã icarôt ton, ne imã hõr, wa
carôat kôt ijàpên to ipa. Cwỳrjapê
ri itajê pyrên ijakryti, wa ijõtpê
ijakryti to cumã amji jarẽn to ipa.
13 Pê wa mam ajco Jeju to
icakôc kêanre to ipa, ne itỳj ahna
mehkwỳ jahêr to ipa, ne ajco
ame to kêanre to ipa. Cakrô mã
Pahpãm te icaprĩ. Ampo na? Pê
wa cormã nee Pahpãm jahkre pej
nare, ne nee to amji mã ihimpej
to ipa nare. Cwỳrjapê pê wa amji
jahkre kêt kam apu to kêanre to
hajỹr to ipa.
14 Mã me pajõ Pahhiti te ito
kênre nare, ne amji wỳr ito ip-
ipkjêr, wa hỹrmã ipipkjêr, ne toa
amji mã ihimpej to ipa. Mã cute
imã ihkĩnti na iton, cwỳrjapê wa
me pahkwỳ cunea me, Jeju mã me
ajpẽn kĩnti to me amji hônco to
me ipa.
15 Ỹhỹ, pê ajpên pjê ita wỳr Jeju
wrỳ, cute mehkrã kên pytàr xà
caxuw. Hõhõ, ijũjarẽn xà ita ri
quêt ampeaj kam. Gapacta ne ana
cuhkõnre cunea to harẽn xà ita na
amji capa, ne to amji jahôt to apa.
Ne papê wa me girôa pê ikrã kên
cati.
16 Cwỳrjapê ri Pahpãm te icaprĩ,
quê mehcunea me ipupu ne amji
mã me ito:
— Pỳhàpà, ihhêj ne ihtỳj xãmte
Pahpãm te Pawrô kêanre ita to

impej, wa ha hanea ne cuxà
Pahpãm wỳr apkjê, quê ha ito
impej. Mãr wa Pahpãm cahê
na itĩar na ipa, rohnỳtti mã —
hane. Hõhõ, cute amji mã me
ito ihcakôc to hajỹr prãmte ri,
Pahpãm te icaprĩ.
17 Ne imã mehcunea te Pahpãm
pupun pejti na me to prãm.
Pahpãm pê me pahcunea jõ Pah-
hiti, na pê nee jũm ton nare,
mã ihtĩar na hãn ne ihkrĩ. Quê
nee jũm hõmpun nare. He am-
peaj kam ri pyxit peaj, ne pjê ita
cunea kam cupê Pahpãm. Ne imã
mehcunea te quêt Pahpãm catihti
na me hahkre pej, ne amji mã
ahna mehpahàmti na imã me to
prãm, rohnỳtti mã. Hamre.

18 Ỹhỹ ikra Timot, ikam gapac
peaj ne. Pê ramã Pahpãm jarkwa
to mehcakôc catêjê me gàpên xà
ita jarẽn to:

— Pahpãm te amji mã acapi,
ca ha apê me cumã gũjarẽn pejti
jarẽn catê — hane. Ne gàpên xà
ita pê krãhtare pijapu xà pyràac,
ne ma harkwa ita to amji japackre
to apa, ne gõ Pahhiti mã gàpên xà
to impejti to apa.
19 Ca ha nee Jeju to amji mã
ahimpej jicu nare. Por ca ramã ate
ampo pejti ton xà jahkre pej ata,
ca ha nee ton jicu nare. Ne nee
ajte mehkwỳ te me hajỹr nare, ne
me cumã ampo pejti itajê jahkre
pej cakrô, mã ihkaj na ihtỳj ame
ampo kêanre ton to me ipa. Ne
ihtỳj hãn ne Jeju kôt me amji ton
jicu, ne nee ihkôt me hakop ne me
hahkre pej nare.
20 Ne me hũmre pijakrut itajê pê
ihtỳj ampo kên itajê to ame he:
Himẽn me Arexãnre. Cwỳrjapê
pê wa me pahcurê xwỳn pê
Xatanaj jũhkra mã me haxà. Pê
taa ame to kên ne me hapackre,
mãr quê nee jũ caxuw hipêr
Pahpãm cuna mã amehcakôc kên
to me hajỹr nare.

2

Timot te catyt kam mehkwỳ to ihhimpej xà

Me Hàpên Xà 10.34-35; Epet 6.18

1 Ita caxuw wa ha ate me cuprõn
xà kam, ate me acaca xà ton xà ata
to me amã hahkre. Mam cati mã,
quê ha me pahkwỳ cunea Pahpãm
mã mehcakôc, ne cumã me ajpẽn
cajrẽn, ne ahna me ahwỳ, ne
Pahpãm catihti ne impejti na amji
mã me harẽ. Ne Pahpãm te me
cumã ampo cunea jõr atajê pyrên,
quê ha me hakrya kam me cumã
amji jarẽ.
2 Ca ha mehkwỳ mã garkwa
ta, quê ha mehcunea Pahpãm mã
pjê jõ pahhi catêjê cajrẽn, ne krĩ
to mehhimpej catêjê cajrẽn, ne
cumã ampo cunea to ihhimpej
catêjê cajrẽn. Ampo na? Cu ha
ame ita to, ne caxwãm catia mã,
catyt kam me pahkrĩ, ne amji to
me ajpa, ne nee me ajpẽn mãn
nare, ne nee ame papijapu nare.
3 Ita to pahte me, na ri ihkênre
nare. Ampo na? Pahpãm pê me
pahpytàr catê ata mã pahte me
ita ton xà itajê na prãm, ne ahna
cumã impejti.
4 Pê mehcunea Pahpãm pê
ampỳa mã ajco ame ipa, mehkên
ata wỳr. Ne Pahpãm ri mehkên
pê mehcunea to hapôj, ne ampeaj
kam cute me harkwa pejti ita
cunea jahkre pej na, cumã me to
prãm.
5 Cwỳrjapê pê me pahwỳr
ihcãmter Jeju Crixtô kujate, cute
Hũm me ajpẽn na me pajaxôr catê
na. Ne taa mã quê ha pyxit peaj
ne Pahpãm wỳr me paxũmre to
cuprõ. Ne iràn xà na, jũ wỳr quê
jũm Pahpãm wỳr me pahto apkjê.
6 Pê Jeju hàpên xà ita to hàpên
to amji pytà, ne taa amji caprôa
to me pajahpan xà na amgõ.
Ita kôt quê ha mehcunea me
hõmpu ne me hahkre pej, nãmri

quê ha Pahpãm hõ amcroa kam
mehcunea kên pê me to hapôj.
7 Cwỳrjapê ri Pahpãm te ito
hũjarẽn catê, ne ikujahêc, wa
mehcahkrit pê, por me cupê Juta
catêjê nare atajê mã harẽn pejti
itajê to awjarẽ, ne me cumã to
hahkre. Ne me cumã:
— Ca ha Jeju wỳr amji to me
apkjê, ne toa amji mã me ahimpej,
ne me apej mã ame apỳpỳm —
hane. Nãmri ijũjarẽn xà ita am-
peaj kam ri, wa nee ame amã ihêj
nare.

Me hũmre te ihtỳj Pahpãm mã mehcakôc xà
Epet 5.22; 1 Petrô 3.1-7

8 Ne imã pjê cunea kam me
hũmre te Pahpãm mã mehcakôc
na me to prãm. Ne Pahpãm mã
mehcakôc catêjê atajê, quê ha
catyt kam Pahpãm kôt me ipa. Ne
nee ame ajpẽn curê nare, ne nee
me ajpẽn mãn nare kam, Pahpãm
mã mehcakôc.
9 Ita caxuw wa ha Jeju na
mehkwỳ cahãj catêjê to icakôc,
ne me hapackre to amã hahkre,
jũ mã quê ha ame, ne ame amji
cũmpej, ne amehkrĩ. Ỹhỹ, ca ha
me hapackre to hane he:
— Nee ca amji mã me garkwa
to: “Me hũmre cunea te me ikĩn
prãmte, wa ha ijahĩ xà itajê cunea
mã amji jacjê, cute kam me ikĩn,
ne ikôt memprar xà caxuw” hajỹr
nare — hane.
10 Nãmri quê ha quêt caxwãm
catia mã cute amehkwỳ mã ampo
pejti ton to ipa, ne Jeju na mehkwỳ
na me amji jarẽn na, quê ha catyt
kam me ipa, ne mehkwỳ tehcajpar
to me ipa.
11 Ne me cumã Pahpãm jarkwa
to hahkre catêjê, quê ha cute
me cuprõn xà kam me cumã
to hahkre, quê aracri pyjê itajê
mehkrĩ ne ame awpa.
12 Quê nee pyjê nõ me hũmre
nõ mã ampo to hahkre nare. Ne
nee cupê me hũmre jõ pahhi nare.
Ne cama amji caxuw ame hũmre
kôpĩ, ne nee amehcakôc nare.
13 Ampo na mã wa pyjê na
amã ihimpej xà itajê to ihimpej?
Nee mã ampo na nare. Pê mam
Pahpãm Atãw xwỳ xũmre ata to,
ne hapu na Ewa xwỳ cahãj ata to.
14 Pê nee Xatanaj Atãw xwỳ mã
ihhêj nare, ne Ewa xwỳ mã pê
ihhêj. Ne taa mã pê nee Pahpãm
te amji kam hapac xà impar nare.
15 Cwỳrjapê quê ha pyjê cunea
mã mehkra hàa to hà. Nãmri quê
ha pyjê itajê nõ te Jeju to amji mã
ihhimpej, ne cumã mehkwỳ kĩn,
ne mehtehcajpar rohnỳtti mã, ne
nee ahti na ame hũmre na amji
mã prãm nare, ne quêt caxwãm
catia mã Pahpãam kôt ame ipa na,
quê ha ihtỳj ihkên xà catia pê me
amji pytà.

3

Timot te mehkwỳ to mehhimpej catêjê pyxwỳr xà
Tito 1.5-9

1 Ita caxuw, wa ha ate me
cuprõn xà jõ pahhi to me amã
icakôc, ne me amã to hahkre.
Quê ha jũm te Jeju na mehkwỳ to
ihhimpej catê na amji to prãm na,
quê ha hàpên xà impejti na amji
to prãm. Ỹhỹ, ite me gapackre xà
ita ampeaj kam ri.
2 Por Jeju na mehkwỳ to ihhim-
pej catêjê pupun catêjê atajê, quê
ha me cupê hũmre impejti ne,
quê nee jũm ampo kên nõ na me
harẽn to kên nare. Ne me cumã
hĩxi pyxit peaj, ne hĩxi me ajpẽn
na ajkrut peaj. Ne caxwãm catia
mã mehpahàmti ne, ne nee ame
amji mã hamãr nare nare, ne nee
amji to me cati prãm nare. Ne
quêt ihcunea na me hàhcajrẽnti
ne, me hũrkwa to, ne me cumã
ampo pejti cunea to me cumã
hahkre jahkre pej.
3 Quê ha nee cupê côxỳhti to
ihkõm catê nare, ne nee apu

hàprê nare, ne quêt hàhcaprĩa
kam, aracri ame to ihhimpej to
ipa. Ne nee ihpore to amji to
hakràj catia to ipa prãm nare.
4 Ne ihtỳj cumã hũrkwa kam
amji to ihhimpej jahkre pej, ne
amji caxuw mehkra japackre, quê
amji mã ampo cunea na, catyt
kam me hũpahti to me ipa.
Cwỳrjapê quê ha ihtỳj cupê Jeju
na mehkwỳ to ihhimpej catê na,
me jũm ata capi.
5 Nãmri quê ha jũm ata pê
hũrkwa kam amji to ihhimpej
jahkre kêatre na, jũ wỳr quê ha
apu amji mã hamã, ne amji to
mehkwỳ to ihhimpej catê.
6 Ne mehkwỳ to ihhimpej catê
ata, quê nee cupê curmã Pahpãm
kôt ipa catê nare. Nãmri quê ha
curmã jũm ata te Pahpãm kôt ipa
catê na amji ton, mã cute me to
ihhimpej catê na me hãm na, quê
ihhêaj to cama apu amji to cati
prãm. Ne cute amji to amji jahkre
pejti to prãm to ipa to hanea, pom
pê mam me pahcurê xwỳn, ne
amji curê mã amji mẽ, ita kôpit
na, quê ha jũm ihtỳj amji curê mã
amji mẽ.
7 Na quê ha me cupê Jeju na
mehkwỳ nare atajê kam mare mã,
catyt kam ipa, quê ihtỳj me to amji
mã ihcakôc to impejti ne. Quê ha
cute hajỹr na, quê ha nee Xatanaj
pê me pahcurê xwỳn ata cupê
Jeju na mehkwỳ to ihhimpej tête
ihcahpêrkàr nare.

Timot te hanea ne mehkwỳ jamãr catêjê pyxwỳr xà

8 Ỹhỹ Timot, ita caxuw wa ha me
pahkwỳ tehcajpar catêjê te amji
kam hapac xà to amã hahkre. Jeju
na mehkwỳ tehcajpar catêjê, quê
ha caxwãm catia mã, catyt kam
ame ipa, ne mehcakôc xà hêj xi
nare to mehcakôc to me ipa to
me prãm. Ne nee apu ampo cacô
xỳhti catia ne to ihkõm nare, ne
nee ihpore to pit mã apu amji mã
mehhimpej to me ipa nare.
9 Ne cute Jeju to amji mã
mehhimpej ita na, quê amji to
mehtỳj tu.
10 Quê ha mam me hàpên xà ita
na me capi, quê ha cute hàpên xà
ita to me hamãr na, quê ha me
hõmpu, ne toa mehkwỳ tehcajpar
catêjê.
11 Mehprõ xwỳjê, quê hanea
catyt kam, caxwãm catia mã ame
ipa. Quê nee mehkrĩ ne ame
harkwa te wô nare, ne quêt catyt
kam, caxwãm catia mã, me amji
kam hapac to me ipa, ne ihtỳj
ampo cunea na me amji jarkwa
par to me ipa.
12 Ne Jeju na mehkwỳ tehcajpar
catêjê mã quê ha mehprõ pyxit
peaj, ne ahpỹanre na amji mã
mehkra to me ipijapar to mem-
peaj ne.
13 Quê ha cute me hàpên xà
to impejti na, quê ha mehkwỳ
cunea amji mã me hũpa to ipa.
Cwỳrjapê quê ha ihtỳj Jeju to cute
amji mã mehhimpej na, me amji
jarẽn to me ipa.

Pê Pawrô hipêr Timot mã Jeju kôt harẽn pejti
Epet 2.19-22

14 Ỹhỹ Timot, wa awỳr ikràr,
ite apupun prãmte, ne jũ wỳr wa
ha awỳr tẽ, amcro itajê nõ na,
cwỳrjapê wa ite amã ihhôc, ne
amji cumam amã ihkujahêc.
15 Nãmri wa ha cormã ita ri apu
ikên, quê ha mam ihkàhhôc ita
me awỳr cato, ne me pahkwỳ te
cuprõn xà kam me pahte me amji
ton xà ata to me amã hahkre, jũ
mã cu ha amji to me pahhimpej xà
to. Ne me pahte cuprõn xà ita pê
cama pahte me cuprõn xà nare, ne
cupê Pahpãm te cuprõn xà. Ampo
na? Pahpãm ihtỳj me pahcunea
kam amji to ajpa. Cwỳrjapê ri
ihhêj rũm me papê, pom hãn ne
ikre jicjêc ikre cajpar to ihcuhhê

ita pyràac, na cu Pahpãm mã cute
amji kam hapac xà cunea mã me
pajũcanãr to me pahcuhhê, ne ma
mehcajpa.
16 Ỹhỹ, pom Jeju jarẽn xà ita
peaj to impej. Ne taa mã ri catyt
kam me papa na me pahtehcajpa.
Pê cu mam nee me pahnõ hahkre
pej nare, ne ita caxuw ri me
pahcunea mã hahkre pej. Na cu
ha ampo itajê cunea na amji mã
Jeju to me hane he:

Cupê Pahpãm cakrô, pê ajte me
pajĩa na amji to ajpẽ.
Mã Pahpãm Carõ Pejti te hõmpun,
ne catyt kam ipa na harẽn.
Mã côjkwa kam Pahpãm mã
memprar catêjê te hõmpun.
Mã pjê cunea kam harẽn xà ita
picràn.
Mã pjê cunea kam mehkwỳ te
mempar, ne ihkôat me amji
ton, ne ma me hũnãr.
Mã hacpỹa mã Pahpãm te to
hàpir, côjkwa wỳr.

Hõhõ, pahte Jeju to amji mã me
pahhimpej xà ita ampeaj kam ri.

4

Pê Pawrô Timot mã cute me ampo kên to hahkre catêjê cawpa
Coroxo 2.16-19; 1 Timot 3.1-9; 2 Petrô 2.1-3; Juta 3-16

1 Ne ampo itajê cwỳrjapê wa ha
hipêr cute ampo kên to me amã
hahkre catêjê na me amã ihhôc.
Ỹhỹ, ramã Pahpãm Carõ Pejti te
hirãa pê me harẽn, quê ha ihtỳj
jũ caxuw Jeju na mehkwỳ kwỳ,
Jeju te amji mã mehhimpej jicu.
Mã me pahcurê xwỳn Xatanaj pĩn,
cupẽ jarôti pê ampo carõ kên, pê
Xatanaj mã hàpên catêjê atajê me
hapôj. Mã Jeju na mehkwỳ kwỳa
te ampo carõ kên itajê kwỳa to
amji mã mehhimpej to me ipa.
Ne ampo carõ kên itajêa kôt me
cumã ihhêj xi xà kên atajê cunea
to hahkre.
2 Ne pom cute me ampo to
hahkre catêjê itajê pê ihhêj rũm
ampeaj kam ampo to hahkre
catêjê, ne nee mã ampeaj kam
nare, mehhêj xi to pit mã ame
cumã hahkre to me ipa. Ne
ramã me cupê mencaca xà cunea
ihkêanre, mã nee me hahkre pej
nare kam, ihtỳj impej na amji mã
me to hane.
3 Ne me hũmre itajê te me cumã
ampo to hahkre xà itajê te hajỹr
he:
— Ca ha nee pyjê nõ me gikwa
nare, ne ahte apu apa, ita na
ri Pahpãm mã impej — hane.
Ne hanea ne xwahna, por ampo
kur xà impejti atajê, quê ha nee
amehkur nare. Ne cama ame
cumã ihhêj, ne pom Pahpãm te
ampo cunea kur xà ton itajê, nee
ihkên nare, ne impej pit, Pahpãm
kôt me ipa catêjê mã. Ampo na?
Pahpãm mã me pahkĩnti, mã me
pamã ampo pej pit gõ, ita na ramã
me pahte me hahkre pejtu. Ne me
gàpàn xà wỳr, ca ha xa mam me
gõ pyrên me gakryti na Pahpãm
mã me amji jarẽ.
4 Ne pom pê Pahpãm ampo
cunea to itajê impej pit, cwỳrjapê
cu nee ame papijacri xà atajê
cupa nare. Ne gapacta ne ampo
itajê cunea na me amji tohpôj, ne
Pahpãm mã me harẽn to hane he:
— Ỹhỹ me ijõ Inxũ Cati, ate me
imã ampo pejti jõr, itajê pyrên
ampeaj kam me ijakry — hane.
5 Hõhõ, ca ha Pahpãm jarkwa
to Pahpãm mã me acakôc to me
hane, quê ha me apijacri xà mã,
ampo cawpa xà itajê cunea hamre
tu. Ampo na? Pahpãm mã ampo
itajê cunea impej pit.

Quê ha Timot pê Jeju mã hàpên catê impejti
1 Timot 1.6-16; Tito 2.1-8

6 Ca ha atỳj ite gapackre xà ita
to, Jeju kam me pahte ajpẽn to me

pahkjêjê atajê mã hahkre. Ca ha ate ita to hajỹr na, ca ha apê Jeju mã gàpên catê impejti ne. Hõhõ, ca ha hane, ne Pahpãm jarkwa kôt amji ton to apa, ne me cumã harkwa to hahkre to apa, ne atỳj acaxwỳn to amji mã ihtỳj to apa. Ampo na? Ampeaj kam ri Pahpãm jarkwa ita, nee mã ihhêj xi nare.

7 Ne ihkĩnte me aquêtjê jũjarẽn hêj xi xà to me apijacri catêjê mã ampo cawpa xà, itajê kôt hamreare. Na ca ha nee ihkôat me amji ton to me apa nare. Ne quêt Pahpãm jarkwa pejti atajê to, ca ha me hahkre to me apa, ne catyt kam ihkôat me amji ton to me apa.

8 Cu ha me pajàpên xà pytĩa to me pajàpên to me papa, ne pahtỳj pajĩ cunea kam ame pahcarôhrôt. Ne ampeaj kam ame pajĩ hi tỳj. Jĩkjê na cu ha Pahpãm mã pajàpên to me papa, ne amji caxwãm pê amji mã me pahcaxwỳn to ihtỳj to me hanea, pom quê me pajĩ kam pahcarôhrôt hi tỳjti he. Ne me pahcaxwỳn tỳjti ita ri me pajĩ hi tỳjti ita jirôa pê impej. Ampo na? Quê ha ihtỳj me pajĩ me pahhi tỳjti ita jũ caxuw hamre, ne me pahcaxwỳn quê ha quêt jũ caxuw hamre nare.

9 Ita caxuw wa ha ampeaj kam ite me amã ampo to hahkre xà ata to me amã hahkre. Ca nee me anõ ihcaca nare, ne atỳj ana cuhkõnre cunea to ahna amji capa, ne toa amji mã me ahimpej to me apa.

10 Pahpãm ihtĩar ihkrĩ ata pê ri me pahkên pê me pahto hapôj catê. Ne toa, cu amji mã ame pahhimpej, ne ma amji to me hikaj to me papa. Cu pahte mempar, cwỳrjapê cu pahtỳj hàpên xà cati jàhtôa itajê to me pajàpên to me amji cujtên to me papa.

11 Cwỳrjapê ca ha ijarkwa itajêa to me cumã hahkre to me apa, quê toa amji mã mehhimpej to me ipa.

12 Quê ha me pahkjêjê nõ atuwre na ato ihcakôc, ca nee jũm ata kam gapac nare. Ne cormã atuwre cakrô, ca catyt kam apu apa, ne catyt kam acakôc to apa, ne amã mehcunea kĩn, ca me caprĩ to apa, ne Jejua to amji mã ahimpej na apahàmti to apa. Quê ha me pahkjêjê kwỳ catyt kam ate apa na me apupu, ne hanea ne acuxà catyt kam me ipa.

13 Cwỳrjapê ca ha atỳj me cumã Pahpãm jarkwa pejti ita cahyt, ne me cumã Jeju pê me pahkritxwỳ jarẽn xà impejti jarẽn to apa. Ne me cumã Pahpãm te amji kam hapac xà cunea capô partu to apa, wa ha ahnaa me awỳr icato.

14 Pê ca cormã gàpên nare kam, pê Jeju na mehkwỳ to mehhimpej catêjê me akrã na me hũxi, ne Carõ Pejti jarkwa kôt me garẽn to hane he:

— Ita caxuw, ca ha Jeju na mehkwỳ jarkwa me, Jeju jarkwa kôt, me cumã Pahpãm jarkwa jarẽn pejti itajê to hahkre to apa — hane. Pê Pahpãm amã acarôt tỳjti atajê jõr partu. Cwỳrjapê ca ha jũ caxuw ita to gapac kêt nare.

15 Hõ, gàpên xà ita mã, ca ha amji jõr to apa, ne ma apicamẽn to mõ, mehcunea kam mare mã.

16 Ca ha atỳj catyt kam apa na amji jamãr to apa, ne me cumã ampo to hahkre na amji jamãr pejti to apa. Ca ha hane, quê ha Pahpãm ihtỳj cute me akam hapac catêjê me, me akên pê ato hapôj to ipa.

5

Jeju na mehkwỳ te ajpẽn to mempejti xà

2 Timot 2.24-25

1 Ỹhỹ, wa ha pahte me ajpẽn to mempejti xà jarẽ. Quê me pahkjêjê ame ampo kên ton to me ipa, ca me cumã, quê catyt kam ame ipa. Ne mehwej catêjê, ca ha me cumãn kên nare. Ampo na? Ramã quêt acumam ihwejtu. Ca ha cama cumã acakôc,

ne hapackre to hane, pom quê ca
me apãmjê mã me acakôc to me
apa he. Ne pom ca hapu na me
akjêjêa japackre ata na, ca ha akôt
mentuwre atajê japackre to hane.
2 Ne nee pyjê wej itajê mãn kên
to apa nare to hane, pom ca me
axyrxwỳ na me apahàm, ne nee
me cumãn nare he. Ne atỳj me
cuprỳ na apahàmti to hane, pom
ca me akjêjê na apahàmti he.

Pyjê wej pê mempjê tyc, pê hamreare atajê tehcajpar xà
Tijac 1.27

3 Ne hanea ne me pahkwỳa
cahãj wej, pê mempjê tyc atajê, ca
ha me ahna apahàm jàhtôti to me
apa.
4 Quê ha me pahkwỳ nõ pê
impjê ty ita cumã ihkra, ne cumã
ihtàmxwỳ, quê ha nee mehkwỳ
cunea mehtehcajpar nare, ne quêt
mehtàmxwỳ me, mehkra itajêa
quê ha mehtehcajpa, ne me cumã
hõ gõ. Ampo na? Pê mam mehkra
itajê me, mehtàmxwỳ itajê kryjre
na ihtỳj ajco me cumã hõ gõ, ne
me to ajpa, jahpan xà na quê ha
ihtỳj me to ajpa, ne me cumã me
hõ gõ. Hõhõ, ita na ri Pahpãm mã
impej, ne ahna cumã prãm.
5 Nãmri quê ha jũm cahãj ata
caxuw hamreare, ne nee hũkjê
nare, quê ha amji tehcajpar xà na
ihtỳj amcro me, caxwa cunea kam
ihkrĩ ne Pahpãm wỳ.
6 Ne por pyjê pê me pahkwỳa
cahãj pijapit, ihtỳj hãn ne
mehkwỳ kĩnte ame hapactu to
me ipa, ne amji na me ampo cwỳr
to me ipa atajê, quê ha nee me
pahkjêjê kwỳ me hõ to ame hamãr
to me ipa nare. Ampo na? Pom
pyjê te hajỹr catêjê itajê, ramã me
caxwãm pê ihhêj ne amehtyc.
7 Cwỳrjapê ca ha Timot, pom ite
me hapackre xà ita to, ca ha me
hapackre, ne me cumã to hahkre
to apa. Quê ha me akam hapac, ne
catyt kam me ipa na, quê ha nee
jũm me ahna ihcakôc kên nare.
8 Ne por quê ha jũmjê amji
to hũkjê atajê, nee me amji to
mempej nare na, ne nee hũrkwa
kam ame hamãr to impej nare
na, quê ha ramã Jeju to amji
mã mehhimpej jicu, ne amji to
me cupê Pahpãm kôt ipa catêjê
nare atajê pyràac, ne me hirôa pê
ihkêanre ne.

Mehkwỳ te pyjê wej pê mempjê tyc tehcajpar xà

9 Ne por mempijapit pê me
hũkjê nare atajê, ca ha me haprỳ
nõ, por amji tehcajpar xà na me
prãm atajê, mãr quê mehkwỳ
mehtehcajpa. Por pê mempjê
to pyxit ita kam mempijapit, ne
ramã me ahna caku te xêjxẽnta
jirôa pê atajê, ca ha me haprỳ nõ.
10 Quê ha jũm mehcunea mã im-
pejti na, quê ha ramã me hõmpu,
ne me hahkre pej, ne amji mã
me harẽn to ipa. Quê ha jũm
ita mehkra nõ ata to ipijapar to
impejti, ne cute krĩxàre kwỳ mã
hõt xà na hũrkwa jahkre to ipa
na, ca ha me haprỳ nõ. Ne
hanea ne, por me pahkjêjê kwỳ
mã hàpên to ipa, ne hanea ne me
cupê hamreare atajê tehcajpa, ne
me hà catêjê tehcajpar to ipa, ne
ampo to hàpên xà impejti atajê
cunea mã cute amji jõr to ipa
atajê, ca ha atỳj me haprỳ nõ.
11-12 Ne por cormã mempijapit
tuw atajê kwỳ te Jeju na me amã
amji to ihhimpej ne, me amã:
— Wa ha hirãa pê Jeju me, me
ca mã amji to ihimpej, nãmri wa
ha itỳj me pahkwỳ tehcajpar to
ipa, ne nee hipêr jũm me ijikwa
nare — hajỹr. Ca ha me haprỳ
nõr cakrô, quê ha ihtỳj cormã jũm
impjê to prãm. Ne cama cute
amji to ihhimpej xà ata to hapac
kêt, quê ha Pahpãm mã ita na
ihkĩn nare, ne ahna cupê ihkaj na.
Cwỳrjapê ca ha mentuw japrỳ nõr

nare. Ampo na? Quê me ahna
ahtũm nare, quê ha ihtỳj hipêr me
hikwa tuw prãm.
13 Ne me cupê mempjê tyc tuwre
catêjê kwỳ te hajỹar he, quê ha
itajê ma krĩ cape na ame ipa, ne
ampeaj kam me cumã xuwcaca,
ne me xwahna xi, ne nee amji
na me hũcapi nare, ne cama
mehkwỳ na amehcakôc kêanre to
me ipa.
14 Cwỳrjapê ri hacpỹa mã imã
hipêr pyjê pijapit tuw itajê jikwa
tuw, ne mehkra me, me hũrkwa
to mehhimpej na, me to prãm.
Hõhõ, quê ha ita to ame hane, quê
ha nee me pahcurê xwỳn catêjê
ame pahna ihcakôc kên nare.
15 Ne ihhêj ne ramã mempijapit
kwỳ te me Pahpãm jõ pry cupan,
ne me pahcurê xwỳn pê Xatanaj
jõ pry pynãr.
16 Quê ha jũm cahãj jũrkwa
kam jũm impijapit, quê ha taa
ihtehcajpa, ne ma hamã. Quê
ha nee ipu na, ahti na, Jeju na
mehkwỳ mehtehcajpar nare. Jũ
na quê ha Jeju na mehkwỳ ihtỳj
mehtehcajpa? Quê ha quêt me
hũkjê hamreare, ne me caxuw
hamreare, ita ri quê ha mehkwỳ
kwỳa ihtỳj mehtehcajpa, ne me
hamã. Hõhõ, ite amã mempijapit
to icakôc to hahkre xà ita to, wa
ite amã hahkre.

Pê Pawrô Timot mã mehkwỳ to mehhimpej catêjê to hahkre

Me Hàpên Xà 14.23; 1 Petrô 5.1-4

17-18 Ne ita caxuw wa ha me
cupê me pahkwỳ to mehhimpej
catêjê to amã icakôc, ne me to
amã hahkre. Pê ramã Pahpãm
jarkwa na, ihkàhhôc kam ihhôc
ata me pamã hũjarẽn to hane he:

"Quê ha jũm te amã hàpên na,
ca ha atỳj cumã gàmjõr to
impejti ne.
Ne quê hanea ne pryti xũmti
jàpên catêjê nõ amã apê, ca
ha nee harkwa na hê nare,
hàpàn tête, quê ha taa ihtỳj
apà, hàpên xà kam" hane.

Pyràc pej ne quê ha me pahkwỳ
jõ pahhi atajê me hàpên xà to
impejti na, quê ha mehkwỳ me
cumã hàmjõr to impejti ne. Quê
ha Pahpãm jarkwa to me cumã
hahkre catêjê me cumã ihcakôc
to impejti, ne catyt kam, cute me
cumã ampo to hahkre to me ipa
na, quê ha ihtỳj mehkwỳ me cumã
hàmjõr to catia ne.
19 Ne ihnõ xwỳjê, quê jũm
pyxit peaj ne Jeju na mehkwỳ to
mehhimpej catêjê nõ to amã ih-
cakôc kêanre na, ca ha nee impar
nare. Nãmri quê ha mencrê ne
ajpẽan kôt me amã to mehhimpej
catêjê nõ jarẽn to kêanre na, ca ha
cormã atỳj me kampa.
20 Ca ha me acunea te ramã
mehkwỳ to mehhimpej catêjê nõ
te amji mã hamãr nare, ne cute
ampo kên ton na ate me hahkre
pej na, gapacta ne kam mare mã
me cumã, quê ha mehcunea me
hõmpu, quê ha ihtỳj me amji mã
pa, ne ton jicu.
21 Ỹhỹ Timot, wa ha Pahpãm
me, ihkra Jeju me, côjkwa kam
me cumã imprar catêjê kam mare
mã, amã ijarkwa ita ta, ca ha
ijarkwa ita pa, ne ma to amji
japackre. Ne ihkôat me cumã
ampo itajê cunea to hahkre to
apipẽnti to apa. Ne nee ca amji
mã gõ kwỳ nõ to impejti prãmte,
nee cumã ite amã ampo to hahkre
xà itajê nõ to kyre pê hahkre to
ihcajcucre nare. Ne nee jũm mã
amji jirôa pê ampo itajê nõ to
hahkre nare, ne me cumã ampo
itajê to hahkre to apipẽnti to apa.
22 Quê curmã jũm amji to Jeju
na mehkwỳ, ca ha nee cormã ne
pahhi na me hãm nare. Ca cormã
ne pahhi na me hãm, quê ihhêaj
to cormã hàpên xà peacre, ne

ihtỳj ampo kêanre to, quê ha me
gàpên xà ita kôt hamreare ne. Ne
nee cute mehkên ton catêjê kôt
me akên mã acjêj nare, ne quêt
ihcunea na, apejti, ne apahàm
jàhtôti to apa.
23-25 Ne mehkwỳ hãn ne me
kam mare mã ampo kêanre to,
mã Pahpãm te me pahcukij xà
xwỳjrea na mehcunea mã hahkre
pej. Ne mehkwỳ aracri me ampo
kên to, mã nee me hahkre pej
nare, ne Pahpãm mã ramã me
hahkre pej. Ne Pahpãm te me
pahcukij xà kam, cu ha me pah-
cunea me hõmpu, ne me hahkre
pej. Ne hanea ne ita xwỳjê na cute
hajỹar he, mehkwỳ ihtỳj hãn ne
me ampo pej pit to, mehkwỳ kam
mare mã. Ne mehkwỳ hanea ne
aracri me ampo pej pit to, mã nee
mehkwỳ me hahkre pej nare. Mã
ihtỳj Pahpãm me hõmpu, ne me
hahkre pej. Taa mã, xãmte cormã
ihnõ, ca gõtpê gitô kre me atu xàa
na apu apa, cwỳrjapê ca ha cô to
pit mã akõm nare, ne hanea ne
pĩxô cacô xỳre kryjre ne to akõm
to apa.

6

Pê Pawrô Timot mã cama me cumã hàpên catêjê to hahkre

Epet 6.5-9; Coroxo 3.22–4.1; Tito 2.9-10; 1 Petrô 2.18-25

1 Ita caxuw wa ha me hàmcwỳr
nare, ne cama me hàpên catêjê
atajê pê Jeju na mehkwỳ to me
amã awjarẽ. Ỹhỹ, me hàpên
catêjê cunea te ihtỳj amji mã me
hõ pahhi cupa xà, mãr quê nee
jũm me pahte amji kam me pa-
japac xà to hahkre xà atajê na,
Pahpãm na ihcakôc kên nare.
2 Quê cama me cumã me hàpên
catêjê jõ pahhi pê Jeju na mehkwỳ
na, quê nee cumã hàpên catê ata
amji mã harkwa to:
— Ipê ijõ pahhi kjê, cwỳrjapê
wa ha nee cumã ijàpên cati nare
— hane. Quê amji mã hajỹr nare,
ne cama quêt harkwa to:
— Ijõ pahhi pê imã ikjê kĩnti
ata ri ijàpên xà jahpan xà na
hàmcwỳr to ipa, cwỳrjapê wa ha
cumã apêa to apê — hane.

Pê hipêr Pawrô cumã, cute me cumã ampo kên to hahkre catêjê cawpa

Ruc 12.13-21; Tijac 5.1-6

3-4 Ca ha ampo itajê to me cumã
hahkre, ne ahna me to ahimpej to
apa. He Pahpãm me pamã catyt
kam me papa to hahkre. Quê
jũm me Pahpãm himpej xà me,
me pajõ Pahhiti pê Jeju jarkwa
kaj na, cute me cumã ampo to
hahkre na, ca ha ramã me hahkre
pej pyrentu, amji to cati prãmte
ri apu hajỹr to ipa, ne cupê amji
jahkre kêatre. Ne me hũmre itajê
hãn ne me ajpẽn mãn prãmte,
Pahpãm jarkwa kryjre cwỳrjapê
me ajpẽn mãn kam pra, ne tee
ame ipijapu to prãm. Mã ahna
me cuprõ, ne mehkrã, ne me to
ihcuhhê atajê hanea ne me ipijapu
to prãm. Ne mehkwỳ me hũ
na me amji to prãm, ne mehkwỳ
ajpẽn kam ame hũn kêanre, ne
mehkwỳ mehcakôc xà incràre,
kôt hamreare atajê to uu ne ajpẽn
krac ri mehcakôc jicu nare.
5 Ne pom ame ita ton to ipa
itajê, hãn ne mehkrã acto tu, mã
nee ame amji kam hapac nare,
ne me cumã mehhêj xi to pit mã
amehcakôc jahkre pej. Ne cute me
amji kam hapac xà kêanre cupan
itajê to ri ame amji kampa he:
— Wa itỳj jũ na amji ton to
prãm, ijakràj prãmte. Wa ha Jeju
na mehkwỳ mã axà, ne Pahpãm
mã apê, ne cumã ijàpên ita kam
wa ha amji to ijakràj — hane.
6 Cu ha me pahte catyt kam me
papa na, quê ha tee me papê me
pajàhcukrêj crêre cakrô, cu ha
me hõmpu, ne me amji mã:

— Mã hã, wa ha tahnaa mã me — hane. Hõhõ, pahte me pajàhcukrêj to amji kam me pajapac xà ita na ri Pahpãm mã me pahto prãm. Ne ramã me pajakràaj to me pajakràj.

7 Ne me pahpỳpỳm xà kam, ampo to pê cu pjê wỳr ame pahpỳpỳm? Hamreare, nee pê cu ampo to ame pahpỳpỳm nare. Ne me pajũ kam ame pahpỳpỳm. Na cu ha me ty, ne ampo to cu ha ame pra, pjê ita pĩn, côjkwa wỳr? Hamreare, cu ha me pajũ kam hacpỹ mã ame pra.

8 Mẽr hõhõ, quê ha me pamã me pajõ, ne me pahkà, cu ha pahtỳj hũrên ame pajakry, ne me amji mã:

— Mã hã, cu ha ahnaa mã me — hane.

9 Ne por me pajõ me, me pahkà jirôa pê amji to me hakràj prãm catêjê itajê pê ihhêj rũm ahtorore pê amji jahkre kêatre ata pyràac. Mã arỳjhy xen te kwỳc mã acjêj, mã mehpro, mã hãn ne mehcura ata pyràac, ne ihpore na mehprãmti ita to ihtỳj mehkên mã me amji rẽn prãm to me ipa.

10 Me pahte ihpore kĩnti atajê pê ampo kên cunea xakat. Ne me pahkwỳa kwỳ te me ita par pej nare kam ri, cute me Jeju jõ pry rên, ne to amji mã mehhimpej jicu, ne pea me hĩ caxwãm pê cute ame caxwỳn itajê jaxôp, ampo kên itajê to. Cwỳrjapê ca ha Timot, ma ampo itajê cunea pê amji to gapôj to apa.

Timot te ampo cunea mã hũcanãr xà
1 Timot 2.1-7

11 Ỹhỹ Timot, apê Pahpãm jõ me hũmre nõa, cwỳrjapê ca ha quêt mehcunea to amji kam gapac xà to apipẽnti to apa, ne quêt Pahpãm te amji ton xàa kôt, catyt kam amji ton to apa. Ne quêt Jeju to amji mã ahimpej to apa, ne quêt mehcunea to impej, ne amã mehkĩnti ne. Ne quêt gàpên xà ita kam, ca ha to acrà ne cumã gũcanãr to apa, ne nee me hirôa pê amji ton to apa to prãm nare.

12 Ne cama Jeju te amji kam hapac xà kôt to amji cujtên kam to acrà tu, ita na ca ha gõtpê cahi na akrĩ, rohnỳtti mã. Hõhõ, pom ite amã ampo to hahkre par itajê kôt, quê ha jũ caxuw acaxwỳn ihtyc nare, ne quêt Pahpãm cahê na atĩr rohnỳtti mã. Pê ca me hàhtô kam mare mã amji jarẽn to hane he:

— Wa Jejua to amji mã ihimpej, ne ihkôat ipa, ne cumã ijàpên to ipa — hane. Pê amcro ata na Pahpãm ana ahwỳ, ca Jeju cape na apa rohnỳtti mã xà caxuw.

13 Ỹhỹ Timot, wa ha amã ijarkwa ta, Pahpãm me Jeju kam mare mã. Pê Pahpãm ampo cunea mã amji to ipijapar xà caxuw, cumã cute amji kam hapac xà gõ. Pê Jeju krĩ jõ pahhi pê Pirat cuna mã cupê Pahpãm kra na amji jarẽn to impejti. Wa ha Pahpãm me Jeju kam mare mã, amã ijarkwa ne amã:

14 — Por ite amã ampo cunea to hahkre atajê, ca ha ampeaj kam kampa, ne catyt kam apa ita na, quê ha ahnaa hacpỹ ne me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô te amji jaxàr xà jõ amcro kam ahtwỳ — hane.

15 Quê ha Pahpãm hacpỹa ne pjê ita wỳr Jeju kujate. Ne Pahpãm pyxit peaj, ne cupê mehcunea jõ Pahhiti, mã mehcunea impejti na me cumã harẽ, ne cupê pahhi catêjê cunea jõ Pahhiti, ne cupê mehhimpej catêjê cunea to Ihhimpej catê cati.

16 Ne pyxit peaj, quê ha nee jũ caxuw ihtyc nare. Ne pyxit peaj ne impeaj to impej. Ne impej ita pê ihhêj rũm pyt cuna mã irĩt xà prà. Ne jũ wỳr quê jũm hõmpun mã awcanã. Ita pyràc pej ne, jũ wỳr quê me paxũmre kêanre nõ awcanã, ne Pahpãm pejti ata na

ahtêp ne hõmpu. Rỳ jũ caxuw jũm te hõmpun nare, ne jũ wỳr cu me pahnõ hõmpu. Quê ha pjê cunea kam mehcunea amji mã me hũpa. Ampo na? He pyxit peaj, ne cupê me pahcunea to ihhimpej catê, rohnỳtti mã.

Pê Pawrô Timot mã cute me hakràj catêjê to hahkre
Ruc 16.9

17 Ne wa ha cormã hipêr amã me hakràj cati atajê to icakôc crire ne. Ne por pjê ita kam me hakràj cati atajê, ca ha me cumã, quê ha nee ame amji to cati prãm nare, ne nee me hõ pore to pit mã ame amji to ipijapar to prãm to me ipa nare, ne quêt Pahpãm to quê amji mã mehhimpej to prãm to me ipa. Ampo na? Quê ha ihtỳj jũ caxuw hõ pore ata hamre, ne Pahpãm quê ha quêt jũ caxuw hamre nare. Ne Pahpãm mã me pahkĩn, na ri me pamã ampo cunea jõr to catia to ipa, mã hũrên me pajakryti.

18 Ne me hakràjti atajê mã garkwa ta, quê mehkwỳ to impeaj ne, ne pom cute mehkwỳ to impejti ita to, quê ha hakràj cati. Ne me to hàhcajrẽnti to ipa, ne ihtỳj mehkwỳ mã me hàhcukrêj jõr to me ipa.

19 Quê ha cute ita to ame hajỹr na, quê ha kỳj pê, Pahpãm cahê na, amji mã me hàhcukrêj itajêa to cuprõ. Hõhõ, quê ha me hane, ne Pahpãm cahê na amji to me ipijapar rohnỳtti mã.

Pê Pawrô Timot mã amji jarẽ

20-21 Ỹhỹ Timot, pom ite amã ampo jarẽn itajê, ca ha amji mã nõr to impeaj to apa, ne ma to amji japackre ne ihkôat apa. Ne me akwỳ kwỳa hãn ne Pahpãm mã ampo kĩn nare atajê to pit mã amehcakôc to me ipa, ne me amji jarẽn to mehhêj xi to:

— Me imã ri quêt ampo itajê cunea jahkre pej — hane. Cwỳrjapê ri ramã cute me Pahpãm jõ pry cupan ne mehhyr, ne Jeju te amji mã mehhimpej jicu. Ne ca, ca ha cute me hajỹr catêjê pê ampỳa mã apu apa. Ne hamre, imã Pahpãm jarkwa kôt me apeaj na me apa na me ato prãm. Hamre.

TIMOT WỲR
Hapu Na Pawrô Jõ Kàhhôc

Ỹhỹ, pê Pawrô pê Jeju jarkwa na memprar catêjê nõ Timot mã, pom cu me hõ kàhhôc pijakrut cahyt itajê kujate. Na pê hapu na hõ kàhhôc ita japrỳ pê **Timot Wỳr, Hapu Na Pawrô Jõ Kàhhôc** (2 Timot).

Ne Timot pê intuw, ne ajco Pawrô kôt apu ipa. Jirô pê mã pê Pawrô Epet jõ krĩ kam Jeju na mehkwỳ mehkrĩ atajê to ihhimpej catê na Timot xãm. Ne Pawrô Roman jõ krĩ kam me hacjên xà kam ihkrĩ, ne ramã cute mehcuran na hàhtêp na, cumã amji jahkre pej. Ne pom cu hapu na me hõ kàhhôc cahyt ita kam, pê Pawrô Timot mã cute Pahpãm cwỳrjapê mehcuran xà ata cupa nare na, amji jarẽ. Ne hanea ne cute cumã, jũ caxuw jũmjê te me cupê Jeju na mehkwỳ na cumã amji jarẽn, ne ajteare mã cute me amji kam hapac xà atajê cawpa.

Pê Pawrô Timot mã amji jarẽ

1-2 Ikra Timot, ipê Pawrô, wa ha hipêr amã ihhôc. Ca ikôt Jeju kôt apa ita kam, wa ato amji kra, ne imã akĩnti. Pê Pahpãm Jeju Crixtô mã iprar catê na ito. Na wa ipê cumã iprar catê. Ne pê imã harkwa ta, na wa pjê cunea kam, mehcunea mã icakôc ne me cumã awjarẽ. He cu ha Jeju na me amji hônco tu, quê ha me pamã pahte amji kam me pajapac xà tuw pejti atajê gõ. Imã Pahpãm pê me pajõ Inxũ me, me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô te me ato impejti na, me ato prãm. Ne cute me acaprĩ na, imã me ato prãm, ne amã acaxwãm pê, cute acaxwỳn kam acarĩcti impejti jõr to ipa na, me ato prãm.

Pê Pawrô amji caxuw Timot japackre

Me Hàpên Xà 16.1-2

3 Wa Pahpãm mã apu ijàpên to ipa, ne cute ampo cunea na ito ihhimpej atajê cunea wa ton to ipa, me quêtjê cuxà, ne nee amji pê ihhimpej xà nõ to ijapac kêt, ne ihcaca nare. Ne wa hãn ne amcro me, caxwa kam Pahpãm mã icakôc, ne nee amji pê ato ijapac kêt nare Timot, ne itỳj cumã acajrẽn, ne cumã apyrên ijakryti na amji jarẽn to ipa.

4 Ne me papicapôn xà ata kam, wa cormã acwỳr ata na ato amji japackre. Na wa hipêr apupun prãm, ite apyrên amji jakryti prãmte.

5 Na wa itỳj ate Jeju to amji mã ahimpej to apa na, ato amji japackre to ipa to hanea, pom quê atocatyjre pê Rojtikwỳj, me anã pê Ewnixêkwỳj Jeju to amji mã mehhimpej he.

6 Na pê wa akrã na ijũ xi, ne acajrẽn ne apê Pahpãm mã gàpên catê na, cumã agõ. Pê Pahpãm amã Carõ Pejti carôt gõ, ate nee amji mã ampo cupa nare xà na. Ne akam carôt ita to amji japackrea ne.

7 Quê ha Pahpãm me pamã Carõ Pejti gõ, cu ha nee ame amji mã pahto me papa nare. Ne quêt ampo crê itajê na quê ha me pahtehcajpa he. Quê ha carôat kôt ame papa na, me pahtehcajpa. Ne me pahcunea te ajpẽn kĩnti na, me pahtehcajpa, ne hanea ne pahte me ampo kên to amji kam pajapac tête, me amji jiprõn na, me pahtehcajpa.

Pê Pawrô mã Timot te ihkôat amji ton na to prãm

1 Timot 4.6-16; Tito 2.1-8

8 Cwỳrjapê ca ha nee me cumã me pajõ Pahhiti to gũjarẽn na apahàm nare. Ne hanea ne, nee Jeju cwỳrjapê cute me ijaxàr ita na, apu ikam apahàm nare. Ne

quêt icahê na gũjarẽn pejti xà itajê na, ca amji pupun xà kêanre to apa. He ramã me Pahpãm te ita caxuw amã carôt jõr.

9 Ne pê me pahkên pê me pahto hapôj, ne me pahto amji kwỳa. Xà pê cu ajkĩ me ampo pejti to na mã, pê me pahto hane? Hãpà. Pê cute amji kam hapac xà to hajỹr prãmte, pê me pahto impejti ita to hane. Ne pê mam, rỳ pêa mã, Pahpãm pjê ton xwỳjrea na amji jarẽn to:

— Wa ha mehkritxwỳ na me cumã ikra Jeju kujate, quê ha mehtyc jahpan xà na ty. Wa ha hõmpu ne ihkôt me to impejti ne, quê ha nee jũ caxuw ihkên cati mã mencjêj nare — hane.

10 Ne pê amji jarẽn xà ata na, me pamã me pahtyc jahpan xà na, Jeju tyc xà wỳr ihkujate. Pê ty, ne hacpỹa mã ihtĩr. Cwỳrjapê quê ha Jeju to amji mã mehhimpej to me ipa atajê me ty, ne me cupê hũràac, ne hacpỹa mã mehtĩr rohnỳtti mã. Hõhõ, me pajũjarẽn xà impejti itajêa, cu ha me cumã harẽn to me papa.

11 Ne Pahpãm pê icapi, ite ijũjarẽn xà impejti itajê jarẽn, ne Jeju na mehkwỳ mã to hahkre prãmte, pê icapi ne ikujate.

12 Cwỳrjapê wa ampo itajêa na amji pupun xà kêanre to amji pupu. Ne nee apu ipahàm nare, ne nee apu amji mã pa nare. Ampo na? Pahpãm pê imã ijàpên xà ita gõ, ne cute imã ijamãr xà caxuw carôt tỳjti jõr. Ne quê ha hàpên xà ita ijamãr itaa na, quê ha ahnaa hacpỹ ne Jeju amji jaxà, hõ amcro ata na.

13 Ne pom ampeaj kam ite amã ampo to hahkre itajê, ca ha amji mã hahkre pej, ne me cumã to hahkre to apa. Ne ihkôat amji ton to apa xà caxuw, wa ite amã to hahkre partu, he ampeaj kam ri quêt ite amã ampo to hahkre xà to ihimpej atajê. Ne Jeju to ca ha amji mã me ahimpej na amji to ihtỳaj to apa kam to acrà tu ne. Ne ca ha hanea ne Jeju na mehkwỳ kwỳ me, kam ajpẽn kĩnti to me ahônco tu ne.

14 Ca ha atỳj amji mã me ite amã ampo pejti to hahkre xà itajê cunea nõr to me apa na, quê ha acaxwãm pê Pahpãm Carõ Pejti ate ton xà ata na atehcajpa.

Pê Pawrô Timot mã Onetipo pejti na harẽ
2 Timot 4.9

15 Ne ramã ate Axij jõ pjê kam mehcunea te me ijicu, ne ma ame icaca na me ijahkre pej, mã hanea ne Pijer me Hermojẽn te ijicu.

16 Imã Pahpãm te Onetipo me, mehkra to impejti na me to prãm, ne cute me caprĩ na imã me to prãm. Ampo na? Ramã cute imã ijakry catia jõr, ne nee cute me ijaxàr ita jũ na amehpahàm nare.

17 Ne Roman jõ krĩ mã cator, pê ma apu ijapên to mõ, ne ina cator.

18 Ne amã Epet jõ krĩ kam cute itehcajpar catia na hahkre pej. Ne imã Pahpãm te, Jeju to amji jaxàr xà kam, cute Onetipo caprĩ na to prãm.

2

Quê ha Timot pê Jeju cahê na ipijapu catê impejti
1 Timot 6.11-16

1 Ỹhỹ ikra, ca ha Jeju carôt to amji to ihtỳj.

2 Ne pom me hàhtôa kam mare mã ite amã icakôc xà to hahkre itajê, ca ha hanea ne jũmjê mã to hahkre. Ne por jũmjê atajê quê ha catyt kam me ipa, ne me hũpar pejti to me ipa na, quê ha ihtỳj ma amũ irô mã, jũmjê mã ampo itajêa to hahkre.

3 Me papê Jeju cahê na me papijapu catêjê, cwỳrjapê ca ha icuxà ajũcanãar kam apa.

4 Ne me ipijapu xà kam
krãhtare pê me hàprê catêjê ihtỳj
amji caxuw me hõ pahhi kam
hapac to me ipa. Cwỳrjapê ri nee
me ipijapu xà te amji kam hapac
xà ata ràn xà na, ihkwỳ to amji
kam hapac nare.
5 He me hàhcukren catêjê te
hajỹar, quê ha me hacrer catê me
hacrer, quê ha ajkaam amentoj,
ne jũm te imprar tỳj ne mam cator
na, quê ha ihtỳj amcwa. Hõhõ,
cu ha me papê me hàhcukren
catêjê pyràac, ne Pahpãm jarkwa
kôt, catyt kam me cumã pajàpên
to mempejti na, cu ha pahtỳj me
amcwa.
6 Ne pur kam hàpên catê te me
hajỹar, quê ha pur kam apê, quê
ha cumã hõ intuw, quê ha mam
quêt hõ intuw ata nõ krẽ, ne Jeju
mã me gàpên xà itajê pê itajê
pyràac.
7 Ne ite amã ampo jarẽn itajê to
amji kampa ne ihkôt hakoap ne,
quê ha ihtỳj Pahpãm ate impar
jahkre pej na atehcajpa, ca ha
hahkre pej.

8 Ne Jeju pê pahhi Tawi xwỳ
tàmxwỳ, ne hacpỹa mã ihtĩr na,
harẽn xà impejti itajê to wa
mehcunea mã ijũjarẽn to ipa.
9 Cwỳrjapê ri ihhêj rũm ipê
mehkên catêjê pyràac, mã wakỳti
te ijara juwapre. Ne Pahpãm
jarkwa nare, jũ wỳr quê jũm ih-
cajpre.
10 Na wa itỳj Pahpãm na
mehkwỳ mã, ite amji pupun xà
kêanre itajê mã ijũcanãr to ipa.
Hõ, wa itỳj apu hajỹr to ipa, mãr
quê xwỳ mã Pahpãm wỳr me
apkjê, quê Jeju mehkên pê me
to hapôj pa, mãr quê mempejti
na Pahpãm cahê na, côjkwa kam
ame ipa rohnỳtti mã. Hõhõ, pê
ramã rỳ pêa mã Pahpãm amji mã
me pahto hajỹr to prãm.

11 Ita caxuw wa ha caxwãm
catia mã, ite ampo to me amã
hahkre xà impejti atajê to me amã
hahkre he:

Cu ha amjia kôt me papa jicu
me mãa mã, pahtỳj Jeju
cwỳrjapê me pahtyc to
prãm na,
cu ha pahtỳj cahi na ame papa.
12 Cu ha ame amji pupun
xà kêanre ita kam ame
pajũcanãr kam me to
pancrà na,
cu ha pahtỳj cahê na amji to ame
pahhi.
Nãmri cu ha pahte amehcaca, ne
me hicu na,
quê ha hanea ne ame pahcaca, ne
me pajicu.
13 Nãmri cu ha pahte me amji
jarkwa par nare na,
quê ha ihtỳj quêt Jeju amji jarkwa
pa.
Ampo na? Jũ wỳr quê taa amji mã
ihhêj.

Pê Pawrô Timot mã amji krac ri mehcakôc kên catêjê cawpa
1 Petrô 3.15-16

14 Ne me akwỳa te ampo to
hahkre xà impejti itajê to ma me
amji japackrea ne ajco, ne ma
me to. Ne ahna me to ihtỳaj
ne, quê nee ihcaprỳ na mehcakôc
xà kryjre incwỳrjapê ame ajpẽn
mãn nare. Nãmri mehkwỳ kam
mare mã cute me ajpẽn mãn ita na
ihkaj na, quê ame hane, quê ame
kampa, ne hanea ne mehkêanre
ne.
15 Ne me hàpên catê nõ impejti
ata, quê ha hàpên xà to impejti
to ipa, mãr quê jũm hàpên xà ata
pupu, quê nee hàpên xà ita jũ na
ihpahàm nare. Ne pom ca ramã
gàpên xà to apê ita to ca ha apê,
ne Pahpãm na mehkwỳ mã ampo
to hahkre to impejti to apa. Mãr
quê Pahpãm jũ caxuw acukij, ca
nee gàpên xà nõ impejti ata jũ na
apu apahàm nare.
16 Ne mehkwỳ pê Pahpãm na
mehkwỳ nare atajê ri ajteare mã

me amji kampa, ne amjia kôt
me harkwa kôt hamreare atajê
to ame hahkre to me ipa. Ne
Pahpãm ma apu mehcakôc xà kôt
hamreare atajê caca. Ampo na?
Cute Pahpãm jõ pry tête mehkwỳ
to pry rên prãmte ri amehcakôc
xà itajê to.
17 Ne me hũmre te me ha-
packre xà ita pê ihhêj rũm cagã
te mehcãmxar, mã kam ihtu, ne
hĩ cacu, ne ihpỳpỳm to ipa ata
pyràac. Ne me hũmre atajêa ri
kam Pahpãm te amji kam hapac
xà cakrô, mã ihtỳj ame to kêanre
to me ipa. Atajê pê ri ampo kên to
pit mã hahkre catêjê he: Himẽn
me Piret.
18 Ne ma ame Pahpãm jarkwa
cajrer pejti, cuhtacti ata caca, ne
cute mehcupan, ne mehkwỳ mã
mehhêj xi xà to:

— Pom Pahpãm te hacpỹa mã
me pahto ihtĩr na amji ton xà ata
te ma ramã me pajakren — hajỹr.
Cwỳrjapê ri Jeju na mehkwỳ
jàhtôa ne cute me hũhhyr, mã
kyre pê ajpẽn kam Jeju kôt ame
amji ton to me ipa.
19 Ne quêt Pahpãm na mehkwỳ
te Jeju to amji mã mehhimpej tỳjti
itajê pê ihhêj rũm ikre jicjêc tỳjti
ata pyràac. Mã Pahpãm pê ikre
ton catê pyràac, ne cute ikre mã
hũxwỳr, mã cumã apu ihcuhhê.
Ne jũ wỳr quê jũm hũhta. Ne por
pĩ tỳjti ata kam ihhêj ne ihhôc ata
jũjarẽn xà te hajỹr he: “Pahpãm
mã ihtỳj amji kwỳa jahkre pej” ne:
“Quê ha mehkwỳ te Pahpãm na
mehkwỳ na amji jarẽn na, quê ha
ihtỳj mehkên cunea mã hikra, ne
me hicu” hane.
20 Me hakràj catêjê jũrkwa
kam ampeaj kam me cumã me
hàwmrõ xà me, me hàpàn xà
pyxwỳr xà jàhtô. Ne ihkwỳ na
kyre pê hĩ ahwỳ, ne ihkwỳ impejti
atajê na ri ampeaj kam hĩ ahwỳ.
Ne por impejti atajê ri quêt, cute
me to amji mã amcro jirên xà
atajêa na kam me apà, ita jĩkjê na
ri me papê ampo itajê pyràac.
21 Cu ha me pahte ame pahkên
jicu, ne ampo te ame pahtũm
atajê jũrê, ne ame pahtetetti ne,
me pajàpên xà caxuw. Quê ha
ihtỳj Pahpãm me pamã hàpên xà
impejti nõ gõ, cu ha me cumã apê.
22 Ỹhỹ Timot, cormã atuwre
cakrô, ca ha nee apê mentuwre
te amji kam hapac xà, kôt hakop
nare atajê pyràc nare. Nãmri
mentuwre itajê quê ha pjê kam
me ampo pejti pupu, ne nee ihkôt
me hakop nare kam, ma ihkôt me
pra. Ne caa, ca ha hajỹr nare, ca
ha nee apu ita ton to apa nare, ne
quêt catyt kam apa, ne Pahpãm
to amji mã ahimpej to apa. Ne
nee me akwỳa me ame ajpẽn mãn
nare, ne nee ame apijapu nare, ne
catyt kam cama ame ajpẽn kĩnti
to me apa. Ampo na? Nãmri me
akwỳ cunea te amji kam hapac xà
cunea tetet pit, ne quêt Pahpãm te
me atehcajpar na, ca me ahcukij.
23 Ne pom ajpẽn krac ri me
harkwa cakrô to amehcakôc atajê
pê, ca amji to guphêa ne. Nãmri
ramã ate, cute me hajỹr to mõr mã
mã, ma ame ipijapu na me hahkre
pej.
24 Ne Pahpãm mã me pajàpên
catêjê itajê nee ame papijapu xà
nare. Cu ha quêt cama me amji
mã pahprĩa ne me pajàhcaprĩa
kam me cumã ampi ne, ampo to
me cumã hahkre to me papa.
25-26 Quê ihhêaj to jũm ame
pahkam incryc, cu ha me cumã
ampi ne me cumã pahcaprĩ, ne
hacpỹa mã mehcuhtac. Ne por
me pampar nare atajê pê ihhêj
rũm, ramã me pahcurê xwỳn pê
Xatanaj jõ kwỳc mã amencjêj. Mã
Xatanaj ita me to ihhimpej, mã
harkwa kôt amji to mehhimpej to
ame ipa. Cu ha me cumã ampi
ne me to hahkre to me papa, ne
me ahna Pahpãm wỳ, quê ihhêaj

to mehtehcajpa, quê ha xwỳ mã hacpỹa mã Pahpãm wỳr me apkjê, ne me amji krã kre, ne Xatanaj jõ kwỳc ata pê ame hapôj.

3

Pê Pawrô Timot mã amcro cahhur atajê cawpa

Coroxo 2.16-19; 1 Timot 4.1-5; 2 Petrô 2.1-3; Juta 3-16

1 Ỹhỹ Timot, wa ha ita caxuw amã Jeju te amji jaxàr xà jõ amcro cahhur kôt harẽ. Ne amcro cahhur ata kam, quê ha ampo cunea apu amji mã hamãr nare.

2 Quê ha amcro atajê ihkêanre, ne ampeaj kam hũpa. Ampo na? Quê ha mehcunea amehkêanre, ne amji to pit mã ame amji kam hapac to me ipa, ne me hàhcukrêj me, ihpore to pit mã amji mã me cuprõn to me ipa prãm. Ne mehkwỳ amji jirôa pê amji to me cati to prãm, ne amji to me hàprãr to me ipa. Ne mehkwỳa kwỳ to ihhêj rũm mehkryjre ta, ne ampo cunea na me cumã hũjahkre to me ipa. Ne mehcunea me amji xũn kêanre to ame ipa, ne nee me hũmxwỳ impar nare, ne nee cute me cumã ampo pejti jõr atajê pyrên, me cumã me hakryti na me amji jarẽn to me ipa nare, ne nee amji mã me Pahpãm cupa nare.

3 Ne nee me cumã mehkwỳ kĩn nare, ne nee me hàhcaprĩ nare, ne cama mehkwỳ to ihhêj xi xà to kêanre to me ipa, cute mehkên mã me irẽn prãmte. Ne amji mã mehkêanre ne, ne me amji mã hamãr nare ne. Ne me cupê ampo pejti to kên catêjê, ne nee me cumã ampo pejti kĩn nare, ne me hàprêa to me hàprê.

4 Ne me hõ ikwỳ nõ catêjêa jarẽn to mehkêanre to me ipa, cute mehkên mã me irẽn prãmte. Ne hãn ne ampo kên kam mehkrã acto tu, mã nee kam me amji cajpẽr nare, ne mehkên itajê to ihtỳj amji to ame catia to me prãm. Ne cute Pahpãm kaj na amji kam me hapac xàa na amji mã me ampo ton to prãm, itajê to pit mã ame ipa.

5 Ne mehkwỳ mã me cupê ihhêj rũm ampeaj kam Pahpãm carôat kôt, catyt kam Jeju kôt me ipa catêjê, ne nee mã cama ampeaj kam nare, ne amehhêaj to ame ipa. Ne pom cute me hajỹr catêjê itajê pê, ma amji to guphê to apa.

6 Nãmri hãn ne ikre cunea kôt mencjêj to me ipa, ne pyjê mã mehhêj xi xà kêanre atajê to mehhêj to me ipa. Mã hãn ne pyjê itajê te me hahkre pej nõ kam, mehkôat ame ampo kêanre atajê ton to me ipa. Ne ramã me caxwãm pê cute mehkêanre na me amji jahkre pej, na ri amehpeacre.

7 Ne pom cute me cumã ampo to hahkre catêjê itajê cuxà, cute ame ampo itajê jahkre pej prãmte, tee ampeaj kam me kampa cakrô, ne nee jũm te ihkôt hakop, ne kam hapac, ne hahkre pej pej nare.

8 Ahnaa mã pê Janaj xwỳ me Jãmprê xwỳ he, ne Mojxe xwỳ cuna mã amji kam me hapac xà to kêanre he. Ita kôpit na mã, me hũmre hêj xi itajê te Pahpãm jarkwa hêj xi nare ata cuna mã me amji kam me hapac xà kêanre to me amji kam hapac he. Ne mehkrã kêanre, ne cute Jeju kôt me amji kam hapac jicu.

9 Ne pom me hũmre itajê quê ha nee ame ipa ry nare. Ampo na? Quê ha mehcunea, cute me Janaj me Jãmprê cuxà, cute me amji jahkre kêatre ata na me hõmpu.

Pê Pawrô Pahpãm jarkwa na Timot japackre

Me Hàpên Xà 13.50–14.7

10 Ne ca nare, he ca ramã ite amã ampo to hahkre xàa kôt ate amji ton. Ne ca ramã ite amji kam ijapac xà cunea na ate ipupun, ne

ahna ijahkre pej. Ne ramã ate
ampo caxuw ipa na ijahkre pej.
Nãmri wa ramã Jeju to amji mã
ihimpej to ipa, ne ampo cunea na,
amji mã me ato ijàhtàtti to ipa,
ne amehkĩnti to ipa, ne ijũcanãar
kam ampo itajê kam to icrà to ipa.
Mã mehkwỳ te ame ito kêanre
prãmte, cama ame icapôr to me
ipa.
11 Na wa amji pupun xà kêanre
to amji pupun to ipa. Ca ramã
ate ijarẽn par, ne ahna ipupun xà
atajê na amã ijahkre pejtu. Ne ate
Antijoc jõ krĩ me, Ampokrekà jõ
krĩ me, Ritij jõ krĩ kam, por ampo
cunea te ito kêanre ata na ate
ijahkre pej pejtu. Pê ajco Pahpãm
pê Pahhiti ampo itajê cunea pê ito
hapôj to ipa.
12 Ne por Jeju kôt me amji ton
to me ipa prãm atajê cunea, quê
ha icuxà, ampo itajê na me amji
pupu.
13 Ne me hũmre krã kêanre,
mehkwỳ mã ihhêj to ipa atajê
kwỳa to ri, cute me cumã ihhêj
jahpan xà na, mehkwỳa kwỳ te
hanea ne me cumã ihhêj.
14 Ne ca Timot, pom ate ampo
to hahkre ne hahkre pej, ne catyt
kam ihkôat apa atajê kam, ca ha
quêt to acrà tu.
15 Ne pê ca gõkre nõre naa
mã, Pahpãm jarkwa to cute me
amã hahkre catêjê jahkre pej,
atajê cukwa kam ri amã Pahpãm
jarkwa jahkre pej. Ne pom
Pahpãm jarkwa jõ kàhhôc ita, quê
ha ihtỳj ampo cunea na atehcajpa.
Ca ha gũpar krã kreti to awpa, ne
Jeju Crixtô to amji mã ahimpej to
apa, ne akên cati pê acato.

Cu ha Pahpãm jarkwa to me pajàpên xà caxuw me pahcũmpej

16 Ne pê ramã mam Pahpãm
na mehkwỳ, Pahpãm Carõ Pejti
jarkwaa kôt, ihkàhhôc ata kam
mehhôc. Ne ampo pejti itajê
cunea caxuw ri impej he. Ihtỳj
ampo pej cunea to me cumã
hahkre xà caxuw impej. Ne cute
me ampo kên ton, mã intête cute
me cumãn xà caxuw impej. Ne me
cute amji kam me hapac xà jikutti,
mã cute hacpỹa mã mehcuhtac xà
caxuw impej. Ne caxwãm catia
mã, catyt kam me ipa xà to me
cumã hahkre xà caxuw hanea ne
impej.
17 Hõhõ, quê ha jũm mã
Pahpãm kôt ipa, ne cumã hàpên
catê na cumã amji ton to prãm
na, quê ha ihkàhhôc ita cahyt,
ne ampo par jahkre pej to mõ,
ne ramã hàpên xà impejti cunea
caxuw amji mã hàhcuprõn to mõ.

4

Timot te mehcunea mã Pahpãm jarkwa jarẽn xà
Coroxo 4.5-6

1 Ỹhỹ Timot, wa ha gapackre ne
Pahpãm me, Jeju Crixtô kam mare
mã amã ijarkwa ta. Pom Jeju te
mehcukij ne me ajpẽn pê me to
ipicokjêr xà jõ amcro kam, quê
ha amji na mehtyc to cuprõ, ne
mehtĩr to cuprõ, ne cute ahpỹanre
na, cute ame amji kam hapac xà
ton atajê kôt, mehcukij xà caxuw.
Mã Jeju te ahna me hahkre pej
atajê na, quê ha mehcukij. Ne cute
mehcukij jirô pê, quê ha amji to
pjê cunea jõ Pahhiti.
2 Cwỳrjapê wa ha amã ijarkwa
ta, ca ha mehcunea mã Pahpãm
jarkwa to acakôc to apa kam
apec xà nare kam, kam xuwcaca
nare kam, me cumã to acakôc to
apa. Ne hanea ne apec xà kam,
xuwcaca kam, me cumã Pahpãm
jarkwa to acakôc to apa. Ne
gũjarẽn xà ita na me cumã aw-
jahkrea ne, ne ma mehkên tête
mehcahpêrkàr to apa. Ne me
cumã ampo itajê to hahkre na,
amji mã me to gàhtàtti to apa, ne
ma ajpẽn kam me hakryti na me
cumã gũjahkre to apa.

3 Nãmri quê ha cormã me
hũmre jũpar nare atajê jõ am-
cro kam ahtwỳ, quê ha nee me
gũjarẽn pejti pê ampeaj kam atajê
kam me hapac nare. Ne amjia kôt
cute amji mã me amji kam hapac
xà kĩnti atajê kôt, quê ha ame
ipa. Ne amji mã, cute me ampo
to hahkre catêjê jàhtôa ne me to
cuprõ. Ne me cumã:

— Ite amji mã me ampo par
na prãmti atajê to, ca ha me imã
hahkre — hane.

4 Ne pom me hũmre itajê, quê
ha me Pahpãm jarkwa pejti kam
me hapac jicu, ne ajte menquêtjê
jũjarẽn hêj xi xà kam, quê ha quêt
me hapac to me ipa.

5 Ne ca Timot, ca ha itajê cunea
pê amji to guphê to apa, ne ma
ahna amji jamãr peaj ne. Ne
ate amji pupun xà kên itajê mã
awcanãa ne, ne cama amji to apê
Pahpãm wỳr me to ipipkjêr catê
na, amji to impeaj ne. Pom apê
Pahpãm mã me gàpên catêjê nõ
ita? Na ca ha cumã gàpên xà itajê
cunea to impeaj to apa.

6 Pê wa mam Pahpãm mã ramã
amji gõ, ne cumã amji to aw-
jahkre, ite cumã ijàpên itaa kam
ityc xà jõ amcro mã hahêr, na pê
wa cumã amji to awjahkre. Ne
ramã ipê pjê krãn to mõ, ite amji
to ijũjahkre xà ata wỳr.

7 He wa ramã ite ampo kên itajê
cunea me amji cujtên to kênre
nare. Ne hanea ne ijàhcukren
kênre nare, ne wa hanea ne ite
amji mã ite Jeju to amji mã ihim-
pej xà ita juwahi to kênre nare.

8 Ne pom ijàpên xà itajê jahpan
xà na, ramã Pahpãm cahê na imã
ijàmcwỳr xà impejti ata nõ. Ne
mehcukij ne me to ipicokjêr xà
jõ amcro kam, quê ha Pahhiti pê
krã kreti te catyt kam me pahcukij
catê ata, quê ha imã ijàmcwỳr xà
ita gõ. Ne ijàmcwỳr xà ita pê ihhêj
rũm pjê kam pahhi krãhkà. Quê
ha Pahpãm ikrã na ihkrãhkà ata
pupu ne imã:

— Ate amji kam gapac xà cunea
na apeaj to apej — hane. Hõhõ,
quê ha Pahpãm ito hane, ne nee
wa ha ahte hajỹr nare, ne por Jeju
jikaj kam, me cumã amji kĩan kam
me hikaj to ipa atajê, quê ha me
hanea ne icuxà ame amcwa.

Pê Pawrô Timot mã amji jarẽ

9 Na ca ha atỳj ajpên iwỳr atẽm
pyrentu ne ipupu, nãmri wa ahte
ikrĩ.

10 Pê Tema amji mã pjê ita te
amji kam hapac xà kĩn, ne incryc
imã hikra ne ma tẽ, Texarõn jõ krĩ
wỳr. Mã Crexẽn ma Carati jõ pjê
wỳr hàpên xà wỳr tẽ, ne hanea ne
Tito ma Tarmati jõ pjê wỳr hàpên
xà wỳr tẽ.

11-12 Ne pê wa ma Epet jõ krĩ
wỳr Tiquicô kujate. Mã Ruc pyxit
peaj ne icahê na ihkrĩ. Ca ha tẽ ne
Macô japrô ne ajpên to tẽ, nãmri
taa mã quê ha ihtỳj ijàpên xà ita
na itehcajpa.

13 Ne ajpên me amõr xà wỳr,
ajpên me imã ite Trôwat jõ krĩ
kam, Carpo jũrkwa kam, ikàhti
juwahi ata pỳ, ne hanea ne ajpên
imã ihkàhhôc kwỳ jàhhuc atajê
incwa, ne nee ca ha, por wa cormã
kam ihhôc to prãm ata to me
gapac kêt nare.

14-15 Ne ma amji na me wakỳti
to hàpên catê japrỳ te Arexãnre
ata to me guphêa ne. Nãmri pahte
amji kam me pajapac xà ita na,
ampeaj kam cama me pahkam
hàprê, na pê ramã ito kên crire
nare. Ne imã cute ito kên jahpan
xà na, Pahpãm te cumã hàmjõr na
to prãm.

16 Ne pê Roman catêjê jõ pah-
hiti icukij prãmte, amji cuna mã
ixãm, pê wa ahte me cuna mã xa,
ite amji na ijaprãr prãmte. Pê
ajte me pahkwỳ itajê cunea me
ire, ne ma ipê amehcahkũm. Ne
pom cute me ito hajỹr xà ita na,

quê nee ijahpan xà na jũ caxuw
Pahpãm jũ mã me ton nare.
17 Pê Pahpãm icahê na xa, ne
ma imã carôt gõ, pê wa carôat kôt
mehcahkrit atajê mã Jeju jarẽn
pejti itajê cunea jarẽn toxa, ne pea
ite amji to ityc xà jahpan.
18 Ne quêt me Pahpãm pê Pah-
hiti te hajỹr romã mã, quê ha
ampo itajê cunea pê ipytà, ne
ma côjkwa wỳr ijaprô, wa ha
curia ihhimpej xà ata krac ri ikrĩ.
Ỹhỹ, cu ha hõtpê Pahpãm mã me
pajũjarẽn to hajỹr to me papa he:
— Hirã pê, mehcunea jirôa pê
acati — hane. Quê ha mehcunea
me pahkampa, ne me harkwa to:
— Ampeaj kam! — hane.

Pê Pawrô me, mehkwỳ Timot mã me amji jarẽ

19 Ne Prixirakwỳj mã ijarẽ,
Aquira mea mã, ne hanea ne
Onetipo me, mehkra mea mã, me
cumã ijarẽ.
20 Ne Eraxô mat ri Corinti jõ krĩ
kam hàhhuc, ne ite amji jakàn pê
Tropimo juwahi, Krĩtêpti kam, pê
hà incwỳrjapê pê wa huwahi.
21 Ajpên me amji jahkre, ne
pahhàjê pỳm xwỳjrea na iwỳr me
acator to me hahkre. Ne hanea
ne me pahkjêjê kwỳ itajê te ri
me amã amji jarẽn kujahêc he:
Ewpuro me, Prutẽn me, Rino me,
Cawtikwỳj me, mehkwỳ cahhur
itajê cunea te me amã amji jarẽn
kujahêc.
22 Na wa ijõtpê ite Pahpãm mã
me acajrẽn to hajỹr he:
— Me ijõ Inxũ, ca ha Timot mã
acarôt gõ, quê nee apu acarôt ita
kam amji na ampo cãmjĩ nare.
Ne Timot na mehkwỳ cunea to
impeaj ne — hajỹr. Hamre.

TITO WỲR
Pawrô Jõ Kàhhôc

Ỹhỹ, pê Pawrô pê Jeju jarkwa na memprar catêjê nõ, ne Tito mã hõ kàhhôc kujate. Na pê hõ kàhhôc ita japrỳ pê **Tito Wỳr, Pawrô Jõ Kàhhôc** (Tito). Ne pê Tito ajco Pawrô kôt apu ipa. Jirô pê mã pê Pawrô Kẽnpojre jõ pjê kam Jeju na mehkwỳ mehkrĩ atajê to ihhimpej catê na hãm. Ne pom cu me hõ kàhhôc cahyt ita kam, pê Pawrô Tito mã, jũ caxuw jũmjê te me cupê Jeju na mehkwỳ na cumã amji jarẽn, ne ajteare mã cute amji kam me hapac xà ton atajê cawpa. Ne hanea ne cute cumã, cute me hũmre impejti pê catyt kam atajê to, Jeju na mehkwỳ jamãr catê nõ xãm na hũjahkre. Mãr quê me cumã Jeju na mehkwỳ te ajpẽn kam mehcarĩcti kam, amji to me ipijapar to hahkre na, cumã hũjahkre.

Pê Pawrô Tito mã amji jarẽ
Carati 2.1-3

1-2 Hàpà Tito, ipê Pawrô, ne ipê Pahpãm mã ijàpên catê, ne hanea ne ipê Jeju Crixtô jarkwa na iprar catê, ne pa wa ha amã ihkàhhôc ita to. Pê Pahpãm icapi, ne mehkwỳ wỳr ikujate. Pom pê ramã mam amji mã mehkwỳ capi atajê, wa ite mehtehcajpar, mã cute me hũnãr to ihtỳaj prãmte, pê me hỹrmã ikujate. Ne hanea ne cute Jeju to amji mã mehhimpej kam me to incrà tu to prãm to pê mehwỳr ikujate. Ne hanea ne caxwãm catia mã, catyt kam me papa prãmte, me cumã Pahpãm te amji kam hapac xà to hahkre. He nee Pahpãm apu ihhêj nare, ne rỳ pêa mã, pê cormã pjê ton nare kam, me pamã cute amji cahê na me pahto ipijapar rohnỳtti mã xà na amji to, cu pahtỳj me hikaj.

3 Pê rỳ pêa mã ramã me pamã amji to. Ne ramã cute me pamã amji ton xàa kam hàhhuc, na ri ihtỳj ita caxuw apu cahê na me pancjêj xà to me pamã hahkre. Ne pom cute me pamã ampo to hahkre xà ita pê imã cugõ, ne ite mehcunea mã to icahkũm xà na harkwa ta. Ne Pahpãm te me pahkên kêanre catihti ata pê me pahto hapôj ata jarkwa kôt, wa mehcunea mã harẽn xà impejti itajê jarẽn to ipa.

4 Ỹhỹ Tito, itea wa amã ihkàhhôc ita ton. Ampo na? Cu ajwar Jeju to amji mã pahhimpej ita kam, wa itỳj ato amji kra. Ne Pahpãm pê me pajõ Inxũ Cati, ne ihcãmter Jeju Crixtô te ri me pahkên kêanre pê me pahto hapôj, na wa ijõtpê me cumã acajrẽn to ipa, ne me cumã:

— Tito to impeaj ne, ne caprĩ, ne caxwãm pê me cumã me acarĩcti jõr to me apa — hane.

Tito te mehkwỳ to mehhimpej catêjê pyxwỳr xà
1 Timot 3.1-13

5 Cwỳrjapê pê wa cô jipôc ri, Kẽnpojre jõ pjê ata kam guwahi, ne amã ijarkwa hyr to:

— Tito, cormã nee jũm te krĩ cunea kôt Jeju na mehkwỳ mã me to ihhimpej catêjê pyxwỳr nare. Cwỳrjapê ca ha ahpỹanre na me akwỳ cunea mã, me to ihhimpej catêjê ton partu — hajỹr.

6 Cwỳrjapê wa ha ato ihimpej. Ca nee Jeju na mehkwỳ to ihhimpej catê na, atỳj jũm xãm nare. Ne quêt cute me hajỹr catêjê nõ, ca ha hãm he. Quê ha hũmre nõ pê catyt kam ipa catê, quê nee jũm ihkôt harẽn nõ to kên nare, ata pê quê ha me to ihhimpej catê. Ne cumã hĩxi pyxit peaj, ne ajpẽn na me ajkrut peaj. Quê ha mehkra xwỳjê pê catyt kam Jeju

na mehkwỳ. Mãr quê nee jũm,
me hũpar nare, krã kêanre na,
amehkra to ihcakôc nare.
7 Ne Jeju na mehkwỳ to
mehhimpej catêjê pupun catêjê
atajê, quê ha Pahpãm jàpên xàa
to me hàpên to me ipa. Cwỳrjapê
quê ha mehkwỳ nõ te, cute ampo
to kên nõ na harẽn na, quê ha
nee cupê mehkwỳ to ihhimpej
catê nare. Ne me cumã, cute amji
kam me hapac xà impejti cajcucre
to me amji jarẽc jahkre pej. Ne
hanea ne me cumã cute amji
kam hapac xà pytĩti to amji jarẽc
jahkre pej. Ne por quê ha me
cupê mehkwỳ to ihhimpej catêjê
atajê, quê ha nee amji to ame cati
prãm nare, ne nee amencryc xi
nare, ne nee côxỳhti to ame amji
to ipipãn to me ipa nare, ne nee
ame hàprê nare, ne nee ihtỳj ahti
na hàpên xà kêanre atajê to amji
to me hakràj prãm nare.
8 Ne quêt ihcunea na, me
hũrkwa to me hàhcajrẽnti ne, ne
me cumã ampo pej pit kĩn. Ne
caxwãm catia mã amji to mehhim-
pej to mempej, ne ampo kên
cunea tête me amji jiprõn to me
ipa. Ne mehcunea to me amji kam
hapac to me ipipẽnti to me ipa.
Ne catyt kam me Pahpãm jarkwa
kôt ame ipa. Hõhõ, quê ha Jeju
na mehkwỳ to mehhimpej catêjê
pupun catêjê atajê cute amji kam
me hapac xà to me hane.
9 Ne ihtỳj me caxwãm pê amji
mã me Jeju jarẽn pejti itajê to me
ipijarõ to impejti to me ipa. Ampo
na? Pom harẽn xà ita, nee mã
ihhêj xi nare, ampeaj kam ri. Ne
ihtỳj hũjarẽn xà ita to me cumã
me hakryti to ihtỳj to ipa. Ne
hanea ne hũjarẽn xà ita, cute cuna
mã ame ampo to ihcupan catêjê
mã harẽn to ipa.

Tito te Kẽnpojre catêjê mãn xà

10 Ỹhỹ, Tito, ca ha ma amji to
guphê to apa, nãmri ampeaj kam
cute me Mojxe xwỳ jõ kàhhôc to
me cumã hahkre to mehkêanre to
me ipa catêjê jàhtô. Ne xwahna
cumã me ate Juta catêjê kôt me
Mojxe xwỳ jõ kàhhôc cunea kôt
me amji ton na, me cumã me
ato prãm. Na ri hõtpê me amã
hũjarẽn to hane he:
— Gapacta ne Jeju to amji mã
me ahimpej to me apa, ne hanea
ne hĩkjê na, Mojxe te me hapackre
xà cunea kôt me amji ton to me
apa — hane. Ne amehhêj xia
jarẽn to me ipa. Ne ame to
ihhimpej catêjê pejti atajê cunea
cuna mã, mehkên to pit mã ame
amji kampa.
11 Cwỳrjapê ri imã ate cute me
hajỹrjê mãn na ato prãm. Na ca
ha me cumãn prãm, ne me cumã
garkwa to hane he:
— Me kêt! Ne aracri ame apa!
Ca cama apu krĩ kam ikre jàhtôa
kam mehkrĩ atajê cunea te me
Pahpãm jarkwa pejti ata kôt me
ipa xà kaj na mehcahpêrkàr to me
apa. Ne ate ampo to me cumã
hahkre xà kêanre itajê to, nee ate
me cumã hahkre xà nare. Ne ate
amji mã mehpore incwỳr prãmte,
ca ame hajỹr to me apa. Xà nee
ajte ita na me apahàm nare? —
Hõ, ca ha me cumã hane.
12 Ne Kẽnpojre jõ pjê ata kam
mehkwỳa nõ te Pahpãm jarkwa to
ihcakôc catê ata te amji jarẽn to:
— Me ipê Kẽnpojre catêjê hõtpê
me ihêj xia to me ihêj xi, ne ihhêj
rũm me ipê ampo kên jàprêa to
hàprê atajê, ne ampeaj kam ite
me xuwcaca, ne cama ampeaj
kam me ijàpàn cati — hane.
13 Ne pom cute ampo na me
amji jarẽn xà ita, ampeaj kam
ri. Cwỳrjapê ca ha ma cute amji
kam me hapac xà ita tête me
cahpêrkàr to ihtỳaj to apa, quê
catyt kam caxwãm catia mã Jeju
to amji mã mehhimpej to me ipa.
14 Nee ca ha hipêr mam
Juta catêjê quêtjê jũjarẽn xà to

mehcakôc catêjê me, mehkrãa
kam, cute me caxuw amji mã
mehcakôc xà to mehhimpej atajê
to me amji japackre nare. Ampo
na? Atajê te ri ramã Pahpãm
jarkwa pejti caca ne me hicu.
Nãmri mehcakôc xà itajê nee
Pahpãm pĩn me caxuw me cumã
hapôj nare. Ne por Juta catêjê te
Jeju kôt me amji ton jicu atajê krã
pĩn ri me caxuw itajê japôj.
15 Ne Pahpãm te ri me pah-
caxwãm pê ame pahcũmpej, mã
me pampej. Cwỳrjapê cu ampo
pejti na pit mã me prãm. Ne por
me Pahpãm par nare, ne ampeaj
kam me caxwãm pê, mehtũmti
atajê mã ri, ampo kên itajê cunea
na prãm. Ne me cumã ampo pejti
itajê ihkêanre, ne ampo kên ri me
cumã impej.
16 Ne ihtỳj Pahpãm kôt me ipa
catêjê na me amji jarẽ. Mã nee
me hàpên xà itajê Pahpãm kôt
me ipa catêjê na me harẽn nare.
Ne me hũpar nare, mã ihtỳj ame
hàhcurê to ame ipa. Na ri nee
ampo caxuw mempej nare.

2

Tito te catyt kam mehkwỳ to ihhimpej xà

1 Timot 1.6-14; 4.6-16

1 Ne quêt ca nare, ca ha
catyt kam ampeaj kam me cumã
ate ampo to hahkre xà atajê to
hahkre.
2 Ne mehkà atajê mã gũjarẽn to
hane he:
— Ame amji mã quêt nare, ne
me amji mã ampejti ne. Ne catyt
kam, caxwãm catia mã me apa.
Ne ampo kên cunea tête me amji
jiprõn to me apa. Ne Jejua to amji
mã me ahimpej tỳaj to me apa. Ne
amji mã me akwỳ kĩnti to me apa.
Ne me gũcanãar kam me apa —
hane.
3 Ne hanea ne pyjê kà atajê mã
gũjarẽn to hane he:
— Ca ha Jeju mã me amji gõ, ne
catyt kam, ate amji kam me gapac
xà impejti to amji mã me apijapar
to me apa ata na. Ne nee mehkwỳ
to ame akwỳ mã ihkôt harẽn kên
to me apa nare. Ne nee côxỳhti to
akõm to amji mã ahimpej to me
apa nare. Ne ampo pejti to, ca ha
quêt me hahkre to me apa.
4 Mãr quê amji cuxà mehkwỳ
cahãj tuwre atajê mã awjarẽ, quê
ha cute catyt kam ame ipa na,
quê ha ramã amji mã mempjê me,
mehkra kĩn to me hahkre.
5 Ne amji mã me ampejti ne,
ne ampo kên cunea tête me amji
jiprõ, ne catyt kam me ipa, ne nee
apu mehkwỳ pê mempjê caxun
to me ipa nare. Mãr quê catyt
kam me hũrkwa jàpên xà to amji
mã me hàpên pejti to me ipa, ne
ihtỳj amji caxuw mempjê kam me
hapac to me ipa. Ne me hàhcajrẽn
jàhcaprĩhti ne. Quê ha cute amji
to me hàpên to hajỹr to me ipa
na, quê ha nee jũm Pahpãm te me
pamã ita to hahkre xà ita cuna mã
ihcakôc kên nare — hane. Hõhõ,
ca ha pyjê kà mã ahimpej xà to
hahkre to hane, mãr quê mentuw
kwỳ mã to hahkre.
6 Ne mentuwjê to hanea ne me
hapackre. Mãr quê caxwãm catia
mã, catyt kam amji to mehhimpej,
ne ampo kên cunea tête me amji
jiprõn to me ipa.
7 Ne ate hajỹar, ca ha catyt kam
apa ne ampo pejti ton to apa, mãr
quê amji mã me apupun xà kôt,
hanea ne catyt kam me ipa. Na ca
ha me cumã ampo to hahkre kam
pra, ne acryac kam, catyt kam me
cumã ampo to hahkre. Ne ampo
pejti to hahkre to, ca hirãa pê me
cumã amji pro rẽn to apa, ne nee
ca ampo kên ton, ne amji cwỳrpê
ahêj nare. Ne quêt caxwãm catia
mã ampo pejti to me cumã hahkre
to apa.
8 Ne garkwa pej to pit mã me
cumã acakôc to apa, mãr quê nee

jũm apar caca, ne amã ahêj xi na hacjên nare. Ne imã ate amji kam gapac xà impejti itajê na pit mã me ato prãm, mãr quê nee me pahcurê xwỳn nõ apu akôt harẽn to kên nare. Ne cama me pahkam ihpahàmti ne.

9 Ita caxuw ri imã ate cama me cumã hàpên to me ipa catêjê japackre to hajỹr na, imã ato prãm he:

— Amji caxuw me gõ pahhi kampa, ne catyt kam me cumã gàpên pejti to me apa, mãr quê me gàpên xà impejti atajê kôt, amji mã me akĩn to impejti to me ipa. Quê me gàpên xà na me arẽ, ca nee xuwcaca te me cumã ampo jarẽn nare, ne aracri cute ampo na me arẽn atajê to me.

10 Ne nee ame gõ pahhi pê me gàhkĩj nare. Ne quêt ita to ca ha me he, catyt kam me apejti na me apa. Ne me amji jarkwa par pejti to me apa. Quê ha mehcunea amji mã me Pahpãm te me pahkên kêanre ata pê me pahto hapôj ata cupa, ne hanea ne amji mã cute ampo to hahkre xà itajê cupa — hane. Hõhõ, ca ha cama me cumã hàpên catêjê japackre to hane.

Pê Pahpãm me pamã amji to ajpẽ

Epet 2.8-10; 1 Texarõn 1.9-10

11 Pê Pahpãm me pahto impejti prãmte, me pamã cute amji kam hapac xà itajê na amji to ajpẽ, ne amji pro mẽ. Mãr quê mehcunea me hõmpu, ne me hahkre pej, nãmri cupêa ri me pahkên pê me pahto hapôj catê, ne ihtỳj cute amji kam hapac xà ita to me pahcunea kampa, pjê cunea kam.

12 Ne ihtỳj pahte mam amji kam me pajapac xà kêanre atajê jicu to me pamã hahkre. Por pahte amji kam me pajapac xà te Pahpãm pê ampỳa mã me pahto ipa atajê mã he:

— Ca ha nee amji to acati prãm nare, ne nee ahti na pyjê caxun nare, ne nee amji to gakràj cati prãm nare — hane. Mãr cu quêt ampo kên cunea tête me amji jiprõn to me papa. Ne catyt kam, caxwãm catia mã ame papa. Ne Pahpãm mã me amji jõr to me papa.

13 Ne quê ha amcro nõ na, jũ caxuw, Jeju Crixtô pê Pahpãm kra pê me Pahpãm catia ata, ihtỳj pjê ita wỳr amji jaxà, na cu ha pahtỳj hõ amcro kam me pajakryti ata na me hikaj. Quê ha mehcunea, cute me pahkên kêanre pê me pahto hapôj na me hõmpu, ne me hahkre pej.

14 Nãmri taa mã pê me pahcunea kritxwỳ na amji to, ne me pahcunea jahpan xà na caprô jaxwỳ, ne ampo itajê cunea mã amji gõ, ne amji mã huwahi ita to pê me pahcunea kên pê me pahto hapôj pa. Me pahte ampo pej to pit mã ame amji kam pajapac to me papa prãmte ri, cute me pamã amji kam hapac xà to ihtetetti. Ne me pahto amji kwỳa to prãmte, pê me pantête me pahkên itajê mã amji gõ.

15 Ỹhỹ, Tito, ca ha atỳj ampo itajê cunea to me cumã hahkre. Ne Pahpãm jarkwa kôt, ampo na mehpeacre atajê tehcajpa, ne hacpỹa mã me to ihtỳj. Nãmri quê ha jũm ampo to kên na, ca ha kam atẽm pyrentu, Pahpãm jarkwa kôt, ne intête ihcahpêrta. Ne nee amji na jũm te, ate Pahpãm jarkwa kôt ampo to hahkre nare na, cute garẽn na hamãr nare.

3

Cu ha catyt kam me pajõ pahhi atajê kampa

Roman 13.1-10; Epet 2.1-10; Tito 1.10-16

1 Ỹhỹ Tito, ca ramã ate me pahkwỳ mã gũjarẽn xà itajê to

gũjarẽn, ne hipêr to me hapackre,
ne me cumã:
— Por me gõ pahhi atajê me,
me ato ihhimpej catêjê atajê, ca
ha amji caxuw me kampa, ne
mehhimpej xà krac ri me apa.
Quê ampo pejti ton na me amã
awjahkre, ca ha me gũjarêan
kam, hãn ne me ampo to.
2 Ne atỳj jũmjê kôt ame harẽn
kên to me apa nare, ne nee ame
gàprê nare, ne cama me amji to
impejti ne. Ne amji mã me aprĩa
kam, me gàhcaprĩa kam me cumã
acakôc to me apa, ne amji to me
akryjre prãm to me apa, ne nee
me hirôa pê amji to me acati prãm
to me apa nare — hane.
3 Pê mam me papê Jeju na
mehkwỳ itajê me, me papê amji
jahkre kêatre, na pê cu nee ajco
me pajũpar nare, ne me pajõ pry
kaj na ajco ame papa. Ne me
pahcurê xwỳn caca xà kôt pit mã
ame papa, ne ihkôat amji to me
pahhimpej to me papa. Ne ampo
kên kĩn itajê mã pit mã me amji
jõr to me papa, por me pamã
ihkĩnti atajê mã. Ne pahtỳj ajco
ame ajpẽn curê to me papa, ne
ajpẽn jũ na ame amji to prãm to
ame papa. Ne ampo itajê ton to
pit mã, ajco me amji pyràc to ame
papa. Pê ajco mehkwỳ, ahna ame
pahkam incryc, pê cu hanea ne
amji jahpan xà na ajco kam ame
pancryc.
4 Pê Pahpãm amji mã me
pahkĩnti ita na me pamã amji
to ajpẽ he. Na pê amji mã me
pahto impejti prãmte, me pahkên
kêanre pê me pahto hapôj.
5 Ne me pahkên pê me pahto
hapôj partu. Xà pê cu ajkĩ me
ampo pejti to na mã, pê ihkôt me
pahto hane? Hãpà! He pê cumã
me pahcaprĩ, na pê me pahto
hane. Ne Pahpãm Carõ Pejti kôt
me pahcaxwãm pê, me pahtetetti
ita pê ihhêj rũm curmã ame
pahpỳpỳm, ne cormã pahte amji
kam me pajapac xà na amencwỳr.
6 Pahpãm jàhcajrẽan to
hàhcajrẽn, na pê me pamã Jeju
Crixtô te me pahkên pê me pahto
hapôj xà caxuw ihkujate. Pê me
pahtyc xà jahpan xà na ty, ne me
Pahpãm wỳr me pamã pry jahkjê,
pê cormã Pahpãm me pamã Carõ
Pejti gõ.
7 Cwỳrjapê cu Pahpãm kam
mare mã, cuna mã, catyt kam
ame papa ita na, ne ahnaa jũ
caxuw cahê na pahte amji to me
papijapar rohnỳtti mã xà ata mã
ame acjêj.
8 Ne ijũjarẽn xà itajê ri quêt
ampeaj kam. Tito, pom ite amã
ampo to hahkre itajêa to, ca ha ate
ampeaj kam me cumã hahkre na,
imã ato prãm. Ne cute me apar
atajê, quê ha me taa ahpỹanre na
me amji jarẽn to:
— Wa Jeju to amji mã ihimpej
to ipa, mã Pahpãm te icaprĩ, ne
ito kênre nare, ne imã Carõ Pejti
jõr, cwỳrjapê wa ha cumã amji gõ,
ne cumã ijàpên pejti to catia to
ipa — hane. Cu ha me pahte me
ita to hajỹr na, quê ha ahna me
pahcunea mã ihkênre nare.

Pê Pawrô Tito mã amji krac ri mehcakôc kên catêjê cawpa

9 Ne pom cute me hajỹr xà
atajê pê, ca ha ampỳa mã me
apa he. Cute amji krac ri ihcaprỳ
na amehcakôc catêjê kêanre atajê
me, mam menquêtjê japrỳ to pit
mã cute ame hahkre prãm catêjê
me, cute Juta catêjê incaca xà
cwỳrjapê tee ame ipijapu prãm
catêjê atajê pê, ca ha ampỳa mã
apu apa. Ampo na? He ampo itajê
kôt hamreare.
10 Ne por cute me ato ipicokjêr
prãm to ipa atajê, ca ha me ha-
packre. Quê ha me hũpar nare,
ne hipêr me ato ipicokjêr prãm, ca
ha me hapackre to ajkrut. Quê ha
hũpar nare, ne cute to incrê xà ita

kam, ca ha me cumã hikra, ne nee
hipêr me to amji japackre nare.
11 Ne por cute me ita ton catêjê,
ca ha ramã me hõmpu, ne me
hahkre pej, ramã me caxwãm pê
amehkêanre na, na quê ha ihtỳj
ame amji kên mã me amji rẽ.

Pê Pawrô Tito mã amji jarẽ

12 Ne wa ite Metohjêxà jõ krĩ
kam amji to pahhàjê kujahêc na
amji kam ijapac. Na wa ha ma me
awỳr Artima me, Tiquicô pijakrut
itajê nõ kujate. Quê ha curi me
awỳr cato, ne me amã ijarẽ, ca ha
jũ na me amji to, ne ma Metohjêxà
jõ krĩ wỳr atẽm pyrentu. Ne curia
cu ha ajpẽn cajpa.
13 Me pahkwỳ nõ Xena pê Ro-
man catêjê caca xà to cute me amji
pyràc xà ata jahkre pej catê ata,
me Apôr, quê ha amũ me anaa
me tẽ. Atajê ca ha mehtẽm xà ata
na mehtehcajpa, mãr quê nee me
cupê ampo hamre nare.
14 Ne imã me pahkwỳ te ampo
pejti ton to me amji pyràc na
imã me ato prãm. Ne cute ame
ampo na prãm to me ipa atajê na
mehtehcajpa. Hõhõ, ca ha me ate
amji kam me gapac xà ita ton na,
quê ha nee me apê cute me amji
kam hapac xà kôt hamreare atajê
nare.
15 Ne pom icahê na mehcunea
me ipa itajê te me amã amji jarẽn
kujahêc, ne me pahkjêjê pê Jeju
na mehkwỳ mã me ikĩnti atajê
na ite me to amji japackre na me
cumã ijarẽ. Nãmri Pahpãm te me
ato impejti na imã me ato prãm.

PIREMÕ WỲR
Pawrô Jõ Kàhhôc

Pê Roman catêjê me hõ krĩa kam Pawrô jaxà, pê curia Jeju cwỳrjapê ajco ihkrĩ. Ne pê Pawrô Jeju na mehkwỳ nõ japrỳ te Piremõ ita mã, pom cu me hõ kàhhôc cahyt ita kujate. Na pê hõ kàhhôc ita japrỳ pê **Piremõ Wỳr, Pawrô Jõ Kàhhôc** (Piremõ).

Ne pê hũmre nõ japrỳ te Oneti ita, Piremõ ita mã cama apu hàpên to ipa, ne cormã to new catia kam ma aracri cupê tẽ. Pê cormã nee Jeju to amji mã ihhimpej to ipa nare kam, pê Oneti ata hane. Ne ihtỳj ajco apu ampo kêanre ton to ipa. Mã Roman catêjê te, cute ampo kên ton atajê na me hõmpun, ne mehpro ne me haxàr, mã ihkrĩ. Ne curia ri cute Pawrô cajpar.

Mã Pawrô te Oneti mã Jeju jarẽn, mã cute ihtỳj amji mã to ihhimpej to ipa. Jirô pê mã ri ma ita caxuw Oneti hacpỹa mã hõ pahhi Piremõ wỳr ihkràr. Mã Oneti jõ pahhi ata pê cormã hõ pahhi rohnỳtti mã. Ne Oneti mã hõ pahhi pê Piremõ ata cupa. Ampo na? Pê nee cumã amji jarẽn nare, ne cormã to new catia kam, aracri cupê tẽ, cwỳrjapê ri cumã hũpa. Mã Pawrô te ramã Piremõ pupun pejtu, na ri cute cumã ihkàhhôc ita ton, mã cute hacpỹa mã Oneti na amji caxàr prãmte.

Pê Pawrô Piremõ mã amji jarẽ

1 Hàpà Piremõ, apê me ijõ ikwỳ nõ, ne apê me ikwỳa nõ, me ijàpên xà kam. Ỹhỹ, ipê Pawrô, ne pa wa ha amã ihhôc. Pê Roman catêjê me ijaxà, wa me hacjên xà kam ikrĩ, Roman jõ krĩa kam, Jeju Crixtô cwỳrjapê, ne me pahtõ Timot me, wa apu amã ihhôc.

2 Ne wa ha hanea ne gũrkwa kam, cute me cuprõn atajê mã mehhôc. Ne ihkàhhôc ita, ca ha hanea ne me pahkjê cahãj pê Apijkwỳj me Arquipo pê icahê na cute amji pupun kêanre catê ata mã, ca ha me cahyt.

3 Imã Pahpãm pê me pajõ Inxũ Cati me, me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô te me ato impejti, ne me amã ihcarĩcti jõr na me ato prãm.

Piremõ te amji kam hapac xà

4 Na wa ijõtpê ampeaj kam, me ate Pahpãm kôt amji ton ita na, cumã me acajrẽn to ipa. Ne wa ato amji japackre, ne apyrên ijakryti na, Pahpãm mã amji jarẽ.

5 Ne amã Pahpãm na mehkwỳ cunea kĩnti, na ca atỳj me pajõ Pahhiti pê Jeju to amji mã ahimpej to apa. Wa ite ramã cute amji mã ita na me garẽn na, garẽn par.

6 Cu ha me pahcunea Jeju te amji kam hapac xà kam me ajpẽn hônco tu ne. Ne ca xwỳjê, ca hanea ne, ate me icahê na amji hônco tu. Cwỳrjapê ri, Jeju pĩn ampo pejti hapôj atajê, cu hãn ne pahtỳj amji mã me cucwa. Ne ampo itajê jàhtôa to hàhtô, wỳr cu me pahnõ hàhtô na hahkre pej, cu nee me pahnõ hahkre pej nare. Na wa ha ijõtpê Pahpãm na ahwỳ, mãr cu me Pahpãm te me pamã ampo pejti jõr xà atajê na me hahkre pej.

7 Ỹhỹ, ikjê impejti ata, apyrên ijakryti, ne apyrên imã amji kĩnti. Ampo na? Amã Pahpãm na mehkwỳ cunea kĩan to mehkĩn, ca ramã ate me hĩ cunea kam, me cumã me hakry ton crire nare.

Pê Pawrô Oneti mã Piremõ na ahwỳ

Roman 15.7; Epet 4.32

8 Cwỳrjapê cu Jeju kam ajpẽn to pahkjê ita kam, nee imã ate ampo ton xà ata na, ijarkwa hyr to ihtỳaj to prãm nare.

9 Ne imã akĩnti ita, imã ana
ijàhwỳr na pit mã awjahkre, na
wa ha cama ana ahwỳ. Ipê
Pawrô, wa Jeju jaxà kam ijàhhuc
ne apu ipa, ne incwỳrjapêa wa
me hacjên xà kam ijỹr cakrô, wa
ha cama ana ahwỳ, ne nee amã
ijarkwa hyr to ihtỳaj nare.
10 Ne ite Jeju Crixtô kam Oneti,
por cupê amã hàpên catê ata
to amji kra ata mã wa ite ana
ijàhwỳr xà ita to ana ijàhwỳr.
Ampo na? Wa cormã me hacjên
xà kam ikrĩ, ne ahnaa ite Pahpãm
wỳr Oneti pipkjêr na ihtehcajpar,
na wa ite amji to Oneti pãm.
11 Pê mam Oneti amã ampo
na hamreare, ne ita caxuw ihtỳj
ampo cunea caxuw amã ipa ne
impej, ne hanea ne imã ampo
cunea caxuw impej.
12 Ne ampeaj kam imã ihkĩn
cakrô, wa ha hacpỹa mã amã
ihkujate, ne wa ha itỳj hakàn pê
to ijapac xà. Cakrô wa ha itỳj
awcanã.
13 Ne wa ma amji na to ipijarõ
prãm. Ampo na? Pom cute Jeju
jũjarẽn pejti cwỳrjapê me ijaxàr,
wa kam ikrĩ ita kam, cute gaxà
kam, itehcajpar prãmte.
14 Wa nee ate itehcajpar na ato
ihtỳj prãm nare. Imã ate amjia kôt
imã hõr na ato prãm. Ca ha caa
imã Oneti te itehcajpar hahkre,
wa ha cormã amji na huwahi.
15 Mõrmõ Pahpãm te apê Oneti
tẽm na hamãr, na ri ma apê tẽ. Ne
quê ha taa ita caxuw ihtỳj awỳr to
amji jaxà, quê ha ana ahtwỳ.
16 Nãmri mam pê cupê cama
amã hàpên catê, ne ita caxuw ri,
nee cute amji kam hapac xà pê
mam cute amji kam hapac xà ata
nare. Ne quêt ita caxuw cute
Jeju to Ihà, na ri cupê me pahkjê.
Ne imã ihkĩan to ihkĩn. Ne quê
ha ijirôa pê amã ihkĩn, pê mam
cupê amã hàpên catê pit, ne ita
caxuw cupê akjê pê amã hàpên
catê, cwỳrjapê quê ha amã ihkĩn.
17 Hõ, ca ha ate ito amji kwỳ
na, ca ha Oneti na amji caxàr to
hanea, pom ca hãn ne ina amji to
pôj he.
18 Quê ha cute apê ampo to
ipictor na, nare, quê ha cute ato
new na, wa ha pa amã amgõ.
19 Ne pom ijũhkraa to ite amã
ijàhhôc to incrire ita te hajỹr he:
“Ipê Pawrô, wa ha pa amã amgõ”
hane.
Pê wa ramã Pahpãm wỳr amõr
na, atehcajpar crire nare, ata pê
ate ito new catia pyràc. Cakrô,
wa ha nee ate imã Oneti jõr na ato
ihtỳj nare.
20 Ỹhỹ Jeju kam jõhhêwre, ca ha
imã ite amji kam ijapac xà ita ton
to hane, wa ha apyrên ijakrya to
ijakry, quê ha me pajõ Pahhiti pê
Jeju Crixtô akôt ito impejti ne.
21 Ne wa cormã jỹ ne ihhôc
kwỳa kam, ite ramã ato amji
japackre, ca ha atỳj ite ampo na
awỳr xà ita to imã, nare, ca ha ite
ahna amẽn xà ita jirôa pê to imã.
22 Ne wa ha hanea ne ana ahwỳ,
ca ha imã ikre caxwỳn nõ caprã,
he wa itỳj me ate Pahpãm na me
gàhwỳr xà ita kôt cute ijamãr, wa
hipêr me awỳr itẽm na amji mã to
hane.

Pê Pawrô me, mehkwỳ Piremõ mã amji jarẽ

23 Ne pom Epapra icahê na
me hacjên xà kam Jeju Crixtô
cwỳrjapê ihkrĩ itajê te hanea ne
me amã amji jarẽn kujahêc.
24 Ne pom me ikwỳ itajê te ri me
amã amji jarẽn kujahêc he: Macô
me, Aritarcô me, Tema me Ruc.
25 Ne imã me pajõ Pahhiti pê
Jeju Crixtô te me acunea to impejti
na me ato prãm. Hamre.

IXAHER CATÊJÊ WỲR
Jũm Jõ Kàhhôc

Ỹhỹ, cute ihkàhhôc ita hôc catê te nee kam amji japrỳ xir nare, ne ihhêj ne Pawrô te mõrmõ ihhôc. Ne Ixaher catêjê te Jeju to amji mã mehhimpej atajê cunea mã ri cute ihhôc ne ihkujahêc. Na ri ihkàhhôc ita japrỳ te **Ixaher Catêjê Te Jeju To Amji Mã Mehhimpej Atajê Wỳr, Jũm Jõ Kàhhôc** (Ixaher).

Pê ihhêj ne Ixaher na mehkwỳ nare atajê hacpỹa mã Jeju na mehkwỳ to, mam menquêtjê te amji kam me hapac xà tũm ata wỳr ipipkjêr prãm. Cwỳrjapê ri ihkàhhôc ita nee cute Jeju to amji mã mehhimpej jicu nare na me cumã apô. Ne Jeju te amji kam hapac xà tuwti ita ri, mam Ixaher catêjê te amji kam hapac xà tũm ata jirôa pê impej. Ne ite nee Ixaher catêjê wỳr ihkàhhôc tẽ ita cunea to ipintuw nare, ne ihkwỳ jatujre atajê ri ite to ipintuw.

11

Pahte Pahpãm to amji mã me pahhimpej xà kôt harẽn xà

Ixaher 11.1-40
2 Petrô 3.5-7

1 Ỹhỹ me ikwỳ pê Juta catêjê pê Ixaher catêjê, wa ha me amã me ate Pahpãm to amji mã me ahimpej to hahkre, ne to capô, mãr ca me hahkre pej pejtu ne. Quê ha Pahpãm te me pamã ampo to hũjahkre xà ata, cormã nee me pahwỳr cator xà nare cakrô, cu ha pahtỳj ampeaj kam, cormã me pamã hõr na amji mã me to hane, ne pahtỳj me hikaj. Cu ha pahte Pahpãm to amji mã me pahhimpej na, quê ha ihtỳj me pamã ampo pupun xà nare ata te ihkrĩ na hahkre peaj to hahkre pej. Nãmri cu ha pahte Pahpãm to amji mã me pahhimpej nare na, cu ha nee me hahkre pej nare.

2-3 Ne cu Pahpãm to amji mã me pahhimpej, cwỳrjapê ri me pamã Pahpãm jarkwa kôt pjê me côjkwa kam ampo cunea te amji ton na hahkre pej. Na ri me pamã, pahte nee me ampo pupun xà nare ata te ri ampo itajê cunea ton na hahkre pej. Ne pê me panquêtjê ihtỳj Pahpãm to amji mã mehhimpej, cwỳrjapê ri Pahpãm te me to ihcakôc to impejti, ne me ahna amji caxàr.

Pê Ixaher catêjê quêtjê itajê ihtỳj Pahpãm to amji mã mehhimpej

4 Pê ajco Aper xwỳ Pahpãm to amji mã hane, cwỳrjapê ri Pahpãm mã cute Cãn xwỳ jirôa pê ampo jõr xà ata peaj to impej. Mã Pahpãm te, cute cumã ampo jõr xà ita na cupê catyt kam ipa catê na harẽn to impeaj to impej. Na pê ihtỳj ihkôt Aper xwỳ na amji capa. Ne pê ramã Aper xwỳ ty cakrô, mã cormã cute Pahpãm to amji mã ihhimpej xà ata, ihkôat me pamã to hahkre.

5 Pê Enoc hanea ne Pahpãm to amji mã hane, na pê ihcajpuaw pê Pahpãm ahna amji jarẽ, na pê nee pjê ita kam ihtyc nare, pê Pahpãm amji mã ihtĩar na to api, pê nee hipêr jũ caxuw jũm cumã cator ne hõmpun nare.

6 Jũ wỳr cu Pahpãm to me pahte amji mã hajỹr nare xà ata kam ihcajpuaw. Quê ha jũm te Pahpãm wỳr hàhtêp na amji to hàhcukjêr na, quê ha ihtỳj Pahpãm te ihkrĩ na amji mã to hane. Ne quê ha hanea ne caxwãm catia mã Pahpãm kôt me ipa prãmte ahna ahcukij, quê ha ihtỳj cute ahna hàhcukjêr ata jahpan xà na, cute ahna amji caxàr na amji mã to hane.

7 Pê Nowe xwỳ hanea ne ajco
Pahpãm to amji mã ihhimpej, na
pê ihtỳj cumã, por rỳ nee jũm te
ta catia pupun nare ata cawpa.
Pê cute cumã ihcawpa xà ata kôt,
amji mã pàr kreti to, mãr quê
kaam mehkra me, amji to mehtyc
xà jahpa. Mã ihkĩnte cute nee
Pahpãm to amji mã mehhimpej
nare atajê te amji curê mã me
amji mẽn, ne mehcunea jamre.
Mã Pahpãm te Nowe xwỳ te amji
mã to hajỹr xà ata kôt ahna amji
caxàr, ne cumã:
— Ate ikam gapac pejti, na ri
apê catyt kam apa catê — hajỹr.

Aprãw pê cute Pahpãm to amji mã mehhimpej catêjê xakat

8 Pê Aprãw xwỳ hanea ne ajco
Pahpãm to amji mã ihhimpej to
ipa, pê Pahpãm cumã jũ ri cute
pjê to hõ tekjê xà ata to, hũjahkre
xà ata na, amji mã to hane. Ne
ma harkwa kôt, nee jũ ri cute hõ
pjê ata jahkre pej nare kam, ihwỳr
mõ.
9 Pê Pahpãm Aprãw mã pjê to
hũjahkre xà ata kôt, ihkôat ihwỳr
mõ ne curi cato, ne kam ihkrĩ.
Ne hanea ne ihkra pê Ixac me,
ihtàmxwỳ japrỳ te Jaco ata me,
kam mehkrĩ. Ne pê hanea ne
Pahpãm Aprãw tàmxwỳ tàmxwỳ
mã, menquêtti kôt pjê ata to aw-
jahkre. Ne pê me cupê mehc-
ahkriat, ne ajco pryre kà te ikre
ata kam mehkrĩ.
10 Ampo na? Nee mã ampo na
nare. Pahpãm te me cumã amji
ton xà ataa na, cute me cumã jũ
caxuw krĩ jamre nare ata xãm na,
cormã me hikaj.

11 Pê Aprãw ramã ihweaj to ih-
wej, ne hĩxi pê Xarakwỳj ihkre crà
cakrô, pê Pahpãm ahnaa cumã
ihkra to awjahkre. Mã cute cumã
ihkra to hũjahkre xà ata na amji
mã to ihhimpej, ne ihtỳj hikaj, mã
cumã ihkra pê Ixac pỳm.

12 Hõ, pê hũmre pyxit peaj ne
ajmãr ty, ata kôt ri mehtàmxwỳ
jàhtôa to hàhtô, ne me cupê
caxêre jàhtô pyràac, nare, me
cupê côxwa tohkà na pjênxôm
carôt jàhtô pyràac.
13 Ne ite me amã me pan-
quêtjê jarẽn xà kôt harẽn itajê ri,
Pahpãm to amji mã mehhimpej
to me ipa ita kam amehtyc. Ne
nee cute me Pahpãm te me cumã
ampo to hũjahkre xà atajê cwỳr
nare kam amehtyc. Ne cute cormã
me ampo cunea to Pahpãm te
me cumã hũjahkre ata jarẽn par,
ne nee cormã me hõmpun pej
nare kam, ihhêj ne ramã cute me
hõmpun, na ri ame hakry, ne ihtỳj
ahna me amji jarẽn to me hane
he:
— He nee me ipê pjê ita tekjê
nare, ne me ipê mehcahkrit, na
wa pjê nõa pĩn icator, ne ma ihnõ
ita wỳr mõ — hane.
14 Ne cute me amji jarẽn xà ita
kôt, cu ramã pahte me hõ pjêa
japên na me hahkre pej.
15 Quê rỳ mã pjê pĩn me cator
ata wỳr hacpỹa mã me amji jaxà,
ne nee hipêr hacpỹ mã cute me
amji jaxàr xà to ame amji kam
hapac nare.
16 Ne quêt ame côjkwa jõ pjê
impejti ata pit japên to me ipa. Ne
atajê pê Pahpãm kra impeaj, na ri
nee me hũ na ihpahàm nare. Na
ri ramã cute me cumã côjkwa kam
mehkrĩ xà ata ton.
17-18 Pê Pahpãm Aprãw mã ihkra
pê Ixac to hũjahkre to hane he:
— Ixac pê akra ita cucwa kam,
quê ha amã me atàmxwỳ hàhtôa
to hàhtô — hane. Pê Pahpãm
Aprãw mã hajỹr cakrô, cute ihkra
pê Ixac na capi prãmte ihcuran
na cumã harkwa. Mã Pahpãm
jarkwa kôt ramã cute ihkra curan
ne to caxàr xàa kam, cute amji mã
harkwa to:
19 — Wa ha ihcura, quê ha ihtỳj
Pahpãm hacpỹa mã ikra to ihtĩr —

hajỹr. Mã Pahpãm te cute ihkra
curan tête huwahi xà ata pê ihhêj
rũm ramã hacpỹa mã ihtĩr.
20 Pê Ixac xwỳ hanea ne ajco
Pahpãm to amji mã ihhimpej to
ipa, na pê Pahpãm mã mehkra pê
Jaco me Exaw tàmxwỳ te amji to
me ipijapar xà na mehcajrẽn, ne
me cumã:
— Quê ha Pahpãm ihtỳj
jũ caxuw ato impej cati, me
atàmxwỳ mea mã — hajỹr.
21 Pê Jaco hanea ne ajco Pahpãm
to amji mã ihhimpej to ipa, na ri
ramã ihtyc xàa kam, cute Pahpãm
mã mehtàmxwỳ pê Joje xwỳ kra
pijakrut atajê cajrẽn, ne ihtỳj
cormã hàwkô ata na cute amji
cajpar ne xa ne Pahpãm pejti na
harẽn, ne to amji kampa.
22 Pê hanea ne Joje ajco Pahpãm
to amji mã ihhimpej to ipa, ne
ihtyc xà wỳr, mehkjêjê pê Ixaher
catêjê te Ejit jõ pjê pê me cator na
me cumã harẽ. Ne cute me cumã
harkwa hyr, mãr quê jũ caxuw
hacpỹ mã me amji jaxàr xà wỳr
mehhi to mõ, ne ma Pahpãm te
me cumã pjê to hũjahkre xà ata
ri me harêt.
23 Pê Mojxe xwỳ pãm me inxi
hanea ne ajco Pahpãm to amji
mã mehhimpej to me ipa. Na pê
Mojxe cumã ihpỳm, pê Paro xwỳ
pê pahhi me ahkrare curan na me
cumã harkwa ata kaj na, me to
amxu. Ne pê ihkra ata impeaj to
impej, pê me hõmpu, na pê nee
amji mã me pahhi ata cupa nare,
ne cama me to ipimxur to putwrỳ
incrê.

Pê Mojxe Ixaher catêjê mã cute mehkritxwỳ curan na to hahkre

24 Pê Mojxe hanea ne ajco
Pahpãm to amji mã ihhimpej to
ipa, ne ihkà, ne ma apu cute me,
cupê Paro kra cahãj ata kra na me
harẽn na ihcaca.
25 Na pê cute ampo kên cunea to
amji cajpuaw to ipa xà to hatujre
xà ata kam pê hicu, ne quêt ma
mehkwỳ mã hàr na amji to. Ne
me cumã axà ne me cahê na amji
pupun xà kêanre to amji pupun to
ipa.
26 Ne pê amji mã:
— He quê ha ihtỳj jũ caxuw
Pahpãm ite amji pupun xà ita
jahpan xà na hirôa pê imã amgõ.
Na wa ha Ejit jõ pjê jàhcukrêj
pejti itajê cunea to amji pê ijapac
kêt. Ne Pahpãm te me pamã cute
ampo kên cunea pê me pahpytàr
catê to hũjahkre ata cwỳrjapê, wa
ha cute ame icurê catêjê kam amji
pupun to kêanre ne — hane.
27 Pê Mojxe ajco amji mã
Pahpãm to ihhimpej to ipa, na pê
nee cumã pahhi pê Paro ata te
kam incryc xà ata cupa nare, na
pê ihtỳj Ejit jõ pjê pê mehkwỳ to
cato, ne ma me to mõ. Ne me to
mõr xà ata kam, ihtỳj ihhêj ne,
por me Pahpãm pupun xà nare
ata pupun to me mõ. Na pê kypê
me cumã hũcanãr nare.
28 Ne pê Pahpãm to amji mã
ihhimpej, na pê me Hakren xà
jõ amji kĩn to Pahpãm jarkwa
kôt mehkwỳ mã ihhimpej, ne to
hahkre. Ne amji kĩn ata kam,
pê ikre cunea kôt cute ame carà
cahàcre kra pê mehkritxwỳ caprô
jaxwỳr na me cumã harkwa ta.
Mãr quê ame haxwỳ, quê Pahpãm
pĩn ajpên me ahkrare cakônĩ cu-
ran catê ata tẽ, ne mehkritxwỳ
caprô pupu, ne nee mehkwỳ pê
Ixaher catêjê nõ pê ihkra curan
nare.
29 Ne pê Ixaher catêjê hanea
ne Pahpãm to amji mã mehhim-
pej, na pê ma Côxwatepti cajpuw
amcràre ata na me rê. Pê Ejit
catêjê me cuxà ahna me irêr prãm
cakrô, pê cama cô me hipej.
30 Pê Ixaher catêjê Pahpãm to
amji mã mehhimpej, na pê Cana
jõ pjê mã me hàr xà ata kam, ihtỳj
Pahpãm jarkwa kôt Krĩcuxwati
ata pu na me ipijarõa to me amcro
to xet, me ajkaam pê krĩ tête kwỳc

ata cunea apu ajxwỳ, ne pê kam
mehkrĩ catêjê atajê cunea jipej tu.
31 Pê Rapekwỳj xwỳ pê mem-
pijapit xyre ata, ihtỳj Pahpãm to
amji mã ihhimpej, na pê Ixaher
catêjê te krĩ pupun catêjê atajê na
amji capa, pê nee cute me Pahpãm
par nare atajê kôt me cahãj ata
curan nare.

Pê menquêtjê kwỳ te Pahpãm to amji mã me hajỹr atajê, ihtỳj me ampo cwa

32 Hamre ramã ite me amã
ijũjarẽn xà ita jamre. Ampo
na? He ampeaj kam cute mam
Pahpãm to amji mã mehhimpej
catêjê jàhtô, na wa rỳ mã me amã
Gitõ me, Parac me, Xãnxã me, Jeta
me, Tawi me, Xamer me, Pahpãm
jarkwa to mehcakôc catêjê kwỳ
jarẽ.
33 Ne itajê pê hanea ne ajco
Pahpãm to amji mã mehhimpej
to me ipa, na pê krĩxàre kwỳ
jõ pjê kôt ajco me ajpu ne me
hipej, ne amji mã me hõ pjê atajê
cunea pytà, ne me to hõ tekjê.
Ne pê catyt kam, mehkrã kên me,
mempej catêjê atajê to ajpẽn pê
me ajcokjê. Ne pê ihtỳj Pahpãm te
me cumã ampo to hũjahkre atajê
incwa, ne ihtỳj amji tête me rop
cahàcti jõkre hôhti ata jarkwa to
me ajpỳ.
34 Ne pê hanea ne mehkwỳ,
cuhy kam cute me irẽn xà ata
kam, ihtỳj cuhy pôc kam ame ipa,
ne nee jũm caxàr nare. Ne pê
hanea ne mehkwỳ, wapo xwahhi-
hti to cute mehcuran xà ata pê me
amji pytà, na pê nee me jũm curan
nare. Ne pê mehkwỳ peacre atajê,
carôt tỳj mã me axà. Pê mehkwỳ
mã me hàprê xà caxuw ampeaj
kam me carôt tỳj cati, ne pê ihtỳj
krĩxàre jõ krãhtare jàhtôa ne ajco
me tohjê.
35 Ne pê pyjê kwỳ te ramã
mehkjêjê tyc atajê tĩar na hacpỹ
mã amji mã me huwahi.

Catyt kam Pahpãm kôt ame ipa atajê, ihtỳj me amji pupun xà to kêanre

Ne pê mehkwỳ hanea ne
Pahpãm to amji mã mehhimpej
cakrô, ihtỳj cute amji pupun xà
kêanre to me amji pupu. Ne ma
me amji mã hikran caca, ne ihtỳj
Pahpãm cwỳrjapê amji na me
curê xwỳn jamã, mã me cumã
mehkàj xà ton to me ipa ita to
mehcura. Ne pê ajco mehkàj xà
na me amji pupun xà ata kam me
amji mã:

— Quê ha ihtỳj Pahpãm ite in-
cwỳrjapê amji pupun xà kêanre
to amji pupun xà ata jahpan xà na,
hacpỹa mã cute ito itĩr xà ata kam,
hirôa pê imã amgõ — hane.

36 Ne pê mehkwỳ na cute me
xwỳ xà kêanre xà atajê to me
cumã ihpahàm catia to, ne mehc-
ahhyr xà kêanre to mehcahhy.
Ne wakỳre te mehcajpre xà to
mehkwỳ cajpre, ne me hacjên xà
kam me hacjê.
37 Ne pê kẽn to mehkwỳ capê
ne to mehcura. Ne pĩ cokjêr xà
to mehkwỳ tĩar kam mehcokjê.
Ne pê wapo xwahhihti to mehkwỳ
cura. Ne pê mehkwỳ pê ham-
reare, pê me curê xwỳn cama
ame hahêr to mehcapôr to me
ipa, ne ame to kêanre, pê ajmãr
mehcakrô ame ipa, ne prykà to pit
mã me amji pro to me ipa.
38 Ne kẽn me põti kam me ham-
reare ata kam me acto ne ihtỳj
kẽn kre me, pjê kre kam ajco
amehkrĩ. Ne Pahpãm mã pjê kam
mehcunea mehkrĩ atajê jirôa pê
quêt mempeaj to mempej.

39 Ne atajê cunea, pê ihtỳj
Pahpãm to amji mã mehhimpej
to me ipa, na pê Pahpãm mã
mempej pit, pê me ahna amji capa
cakrô, pê nee cormã cute me,
por Pahpãm te me cumã ampo to
hũjahkre ata cwỳr nare.

40 Ampo na? Pahpãm mã cormã
cute me ampo cwỳr xà ata jõr
xà nare, quê ha cormã me to me
pajikaj, mãr cu ajkaam, Pahpãm
te ihcunea na me pahto impej
prãmte me pamã hàmjõr xà im-
pejti catia ata to me pamã amgõ.

12

Cu ha menquêtjê cuxà, me pahte amji pupun xà kêanre ata mã me awcanã
Ixaher 12.1-29
Pirip 3.12-16

1 Ne mam me panquêtjê amji
mã me Pahpãm to mehhimpej to
me ipa catêjê atajê jàhtôa picarõ,
cormã ihtỳj me pahkôpĩr to me
ipa. Ne cute Pahpãm to amji
mã mehhimpej xà atajê ihhêj ne
ihtỳj me pamã hàpôr to me ipa.
Pom hãn ne me ipicahur curê, ne
me hàhcukrêj me, ampo cunea
pytĩti me, ampo te mehcahpêrkàr
xi atajê cunea jicu, ne mehcakrô
me ajcahu, ita jĩkjê na, cu ha
amji pê me ampo kên cunea me,
ampo kên te me pahcupu xi atajê
cunea jicu, mãr quê nee ampo
me pahcahpêrhyr nare kam, catyt
kam Jeju to amji mã me pahhim-
pej kam me to pancrà.
2 Ne pom me ipicahur catêjê
amji cumam memprar xà mã
catyt kam me irĩt to me pra, ita
jĩkjê na, cu ha Jejua to pit mã amji
mã me pahhimpej to me papa.
Ampo na? He taa mã pê mam
Pahpãm jõ pry kam me paxãm.
Ne taa mã pê pahte amji mã me
to pahhimpej na me pahto. Ne
taa mã quê ha ampo cunea jicu xà
kam me pahtehcajpa, mãr cu nee
pahte amji mã me to pahhimpej
xà ata jicu nare. Ne pê Jeju pjê ita
kam ajco apu ipa, ne nee pĩ kam
ihtyc xà ita tête amji hi kwĩn nare.
Ne ihtỳj cumã jũ caxuw hakryti na
amji jahkre pej, na pê ihtỳj ihtyc
xà kêanre kam ihpahàmti ita mã
awcanã. Na ri amcro ita kam
ihtỳj Pahpãm cahê na, awpôc rũm
Pahhiti krĩ xà pê me hàmtàr cati
krĩ xà ata kam jỹ.
3 He Jeju te amji pupun xà
kêanre to amji pupun, pê mehkrã
kên hàhtôa ne ma ame curê
cakrô, pê ihtỳj awcanã na, to ca
me amji japackre, mãr ca cuxà,
nee ampo kên cunea mã gũcanãr
tête me amji hi kwĩn, ne Pahpãm
kôt me apa jicu nare.
4 He nee cormã mehkrã kên te
amji kam hapac xà kêanre pê, ate
me amji pytàr xà ita kam, nee rỳ
me anõ caprô pijaxwỳr nare. Ne
nee jũm te cormã me anõ curan
nare.
5-6 He pê ramã Xarômãw xwỳ,
cute me amã acarôt to ihtỳj xà
caxuw, Pahpãm jarkwa na hõ
kàhhôc kam me amã ita na ihhôc,
ca ramã ihhêj ne ate me to gapac
kêt! He pê me pajapackre to:

"Ikra, quê ha Pahhiti pê Pahpãm
mã jũm kĩn,
quê ha ihtỳj jũm ata japackre xà
to ihcãmxê,
mãr quê catyt kam ihkôt ipa.
Ne quê ha Pahpãm jũm to ihkra
xà na ahna amji capa,
ne ihtỳj cute ampo kên ton tête
cumã,
ne cumã ihkàj xà to, mãr quê catyt
kam ihkôt ipa.
Na quê ha jũ caxuw Pahhiti akàj
xà nõ to acãmxê,
ca ha atỳj cute acãmxêr xà ata na
ihkôpĩ, ne ihkôt hakop.
Ne quê ha ampo tête amã,
ca ha cute amãn xà ata kam,
ihkôt apa intête amji hi kwĩn
nare" hane.

7 Na quê ha ate me amji pupun
xà kêanre me akam ajhu, ca ha
atỳj me cumã awcanã. He ate
me amji pupun xà kêanre itajê
pê, pom hãn ne me hũmxwỳ
mehkra japackre he. Ne ate me
amji pupun xà kêanre itajê, ihtỳj

ramã me apê Pahpãm kra na me garẽ. He xà ajkĩ cute mehkra japackre xà caxuw me hũmjê me hamreare? Hãpà. Cute me hapackre xà caxuw ihtỳj me cumã me hũmjê me, menquêtjê.

8 Ne pom krô na mehkra, mã nee me hũmjê me hapackre, ne mehcãmxêr nare, mã amjia kôt me amji to ajpa, ita jĩkjê na, quê ha Pahpãm nee jũ caxuw acãmxêr nare na, ca ha nee apê ihkra impej nare.

9 He pê me pajõkrenõre na ihtỳj me pahcũmxwỳ ajco me pajapackre, ne me pahcãmxê, na pê cu pahtỳj ajco amji mã me hũpa. Cwỳrjapê cu ha ita caxuw me hirôa pê amji mã me côjkwa kam me pajõ Inxũ Cati cupa. Ne cute me pahkàj xà to me pahcãmxêr, na cu ha pahtỳj me kampa, ne me awcanã, mãr cu cahê na me pahkrĩ rohnỳtti mã.

10 Pê me pahcũmxwỳ, me pantuwre na, caku crêre kam, jũ na cute amji mã me pahto prãm xà ata na ajco me pajapackre, ne me pahcãmxê. Ne Pahpãm te nee quêt hajỹr nare. Ne cute me pahto impejti xà caxuw ri me pahcãmxê, mãr cu me papê hũràac, ne me pampeaj to me pampej.

11 He pê me pahcũmxwỳ me pahcahhyr xà ata kam, pê nee me pamã ahna ihkĩn nare cakrô, cu pahtỳj cute me pahcahhyr xà atajê kôt catyt kam ame papa, ne me pampej pêa mã me amji to ajpa.

Cu ha pahtỳj Pahpãm kôt me papa rohnỳtti mã to prãm
Carati 5.16-21

12 Cwỳrjapê, quê ha ate me amji pupun xà kêanre me awỳr hapôj, ca ha nee Pahpãm kôt me apa tête me amji hihkẽhkẽn nare, ne cama quêt caxuw amji mã me acarôt to mehtỳj.

13 Na ca ha atỳj gõtpê catyt kam Pahpãm te amji kam hapac xà kôt apa, mãr quê ihtỳj jũm akôt mõ ata, nee akôt amji cahpêrhyr, ne Pahpãm kôt ipa tête amji hi kwĩn, ne hicu nare.

14 Ne catyt kam mehcunea me, me apijapu to me apa na me amji to prãm nare na, ca amji to me ahcukij. Ne catyt kam ate amji kam me gapac xà impejti to me apa na, ca me caa amji to me hahkre. Nãmri quê ha jũm te ihcunea na catyt kam, cute amji kam hapac xà impejti to ipa nare na, quê ha nee jũ caxuw Pahpãm pê Pahhiti pupun nare.

15 Ne ca ha ma me ajpẽn jamã, mãr ca nee me anõ Pahpãm jàhcaprĩhti ata cwỳr jicu nare. Ne nee ca me akwỳ kam, jũm te amji kam hapac xà kên to ipa na hamãr nare. Ampo na? Por jũm te amji kam hapac xà kên ita pê ihhêj rũm pjêpjêcrejĩ pyràac. Ne por mehcunea pjêpjêcrejĩ na me pra atajê, quê ha mehcunea caxwỳ, quê ha me kàj xà partu. Jĩkjê na, quê ha mehcunea jũm te amji kam hapac xà kên ata têp, ne ramã ihkên mã hàr pyrentu.

16 Ne nee ca me akwỳ kam, jũm te amji kam hapac xà xyre kam pahpahàmti ton to ipa na hamãr nare. Ne nee ca jũm pê Exaw xwỳ te amji mã Pahpãm te amji kam hapac xà cupa nare pyràc ata na hamãr nare. He pê Pahpãm Exaw xwỳ mã ampo pej cunea gõ, pê to hõ tekjê. Ne ampo atajê to hõ na crat pyxit peaj na to ahpa.

17 Jirô pê hapu na ihkrã kre mã ihpỳm, ne tee hacpỹ ne apu Pahpãm te cumã ampo pejti jõr ata pyr to hahkre, ne tee incwỳar kam hacpỹ ne ahna ahwỳ cakrô, nee hacpỹ ne cute ipyr xà nare na, ramã me amã hahkre pej.

Pê Ixaher catêjê Pahpãm wỳr me hàhtêp xà ata ihtỳaj to ihtỳj

18-21 Pê Ixaher catêjê, põti kam me hamreare ata kam, Pahpãm

wỳr me ahtêp, ne ma kẽn japrỳ te Ihcuhhyt ata na me cato. Ne mento jĩa to me cuhy catia pupu, ne mehcajpẽ. Ne cute me awcapàtkôti catia pupun. Ne cute me kôcti catia pahtỳjti ata cajpẽr. Ne cute me hapac jĩa to me côjkwa pĩn hõhhi jõkre krãhhi ihtỳjti ata kam hapac, ne hanea ne cute me Pahpãm te ihcakôc na me kam hapac. Ne hanea ne cute me Pahpãm jõkre kam hapac, ne ampeaj kam me cumã hũpa. Na ri cute mehwỳr, quê nee hipêr ihcakôc quê mempar nare. Ne Ihcuhhyt ata kam pê Pahpãm me cumã ihcakôc, cwỳrjapê ri ihtỳj cute amji mã me hũpa xà. Cwỳrjapê pê Pahpãm me cumã kẽn ata cawpa to:

— Nee me anõ te kẽnti ita cupên xà hamreare, ne nee hanea ne ampo pry te ihcupên xà hamreare. Quê ha ampo pry ihcupê, ca ha me caa, me kẽn kwỳ cwa ne to me capê, ne to mehcura — hane. Mã hũpate, cute nee me cumã harkwa hyr xà ita na me amji caxàr, ne kam me hapac prãm nare. Mã Mojxe te ampo itajê cunea pupun, ne cute ahna amji jarẽn to:

— Wa itỳj ampo itajê cupate apu itertet — hane. Hõ, pê Ixaher catêjê Pahpãm na me ahtêp xà ata kam, pê me to hane. Ne nee quêt ate me hajỹr nare.

Pahpãm wỳr me pajàhtêp xà quêt ihcajcucre, ne nee ihtỳj nare

22 Ne ca Pahpãm na me gàhtêp xà ata kam, ca ihhêj ne côjkwa kam Xijãw jõ kẽn pupun xà nare ata na me gàhtêp. Ne por côjkwa kam Krĩpinkrên pê Pahpãm tĩr rohnỳtti mã ata jõ krĩ na, ca me gàhtêp. Ne côjkwa kam krĩ ata kam, ampeaj kam Pahpãm mã me hàpên catêjê jàhtôa to me hàhtô, ne me hakrya kam curi me cuprõ.

23 Ne hanea ne Pahpãm na mehkwỳ ihkôt me ipa atajê, ramã Pahpãm te cahê na me ipa xà caxuw côjkwa kam, hõ kàhhôc kam me haprỳ nõr atajê na me gàhtêp. Ne hanea ne Pahpãm pê catyt kam, me pahcukij ne ajpẽn pê me to ipicokjêr catê ata na me gàhtêp. Ne ca hanea ne, por pê ihcunea na catyt kam ajco me ipa, ne ramã amehtyc atajê na, me gàhtêp.

24 Ne hanea ne Jeju te Pahpãm me, me pahte ajpẽn par to intuwti ata na me gàhtêp. Ne Jeju caprô te ihhêj rũm me pahkên cuhhõn, ne me pahpytàr. Ne pê Aper xwỳ caprô, ihtõ te ihcuran jahpan xà na, Pahpãm na cute to kên prãmte ahwỳ. Ne nee Jeju caprô te hajỹr nare. Ne quêt cute mehcunea caprĩ xà caxuw, Pahpãm na hàhwỳr.

Cu ha nee me pahte Pahpãm par nare na, quê ha ihtỳj me pahto kên

25 Cwỳrjapê ca ha nee amji pê Pahpãm jarkwa curê nare, ne quêt kam me gapac to impeaj ne. Pê Pahpãm mam pjê wỳr wrỳ, ne me aquêtjê mã amji cawpa. Pê nee me kam hapac nare, ne cama mehkêanre ton to ajco me ipa, na pê nee jũm Pahpãm te me to kên xà ata pê amji pytàr ne hàhhuc nare. Japu na ri ihtỳj côjkwa pĩn Pahpãm me pamã amji cawpa. Cu nee mempar nare ita kam, cu ha pijamã me pahnõ Pahpãm te me pahto kên xà ata pê amji pytà? Quê! Cu ha pahtỳj me cuxà, me hirôa pê me pahkên mã me acjêj.

26 Ne amcro ata kam pê Pahpãm ihcakôc, pê pjê ahcujrõ. Ne ita kam ri quêt cute me pamã amji to hũjahkre to hajỹr he:

— Wa ha nee hipêr ita caxuw pjêê to pit mã ijàhcujrõn nare, ne jũ caxuw côjkwa mea mã to ahcujrõ — hane.

27 Ne pom icakôc xà pê "…hipêr
ita caxuw…" ita kôt harẽn xà
te, quê ha Pahpãm cute ampo
cunea ton itajê to ahcujrõ, ne
ihcunea to hamre tu, mãr quê
ampo cunea jàhcujrõn te ampo to
hamre xà nare atajê, ihtỳj ahtwỳ
ne ihcuhhê.
28-29 Ne quê ha Pahpãm ihhim-
pej xà krac ri me pamã, me pahkrĩ
xà jàhcujrõn te to hamre xà nare
ata gõ, cu ha kam me pahkrĩ
rohnỳtti mã. Na cu ha pahtỳj
hũrên me pajakryti na cumã me
amji jarẽ. Pahpãm pê cuhy catia
te ampo cunea to hamre xà ata
pyràac, cwỳrjapê cu ha pahtỳj
hũpahti kam, catyt kam cumã
cati, ne impejti na me harẽ.

13

Cu pahtỳj me ajpẽn kĩn kam me to pancrà to prãm

Ixaher 13.1-25
1 Jowãw 3.17-18

1 Ca Jeju kam ajpẽn to me akjêjê
ita kam, ca ha atỳj me amã ajpẽn
kĩn kam me to acrà tu ne.
2 Ne ca ha atỳj mehcahkrit na
me amji to pôj kam me to acrà
tu ne. Ca ha ate me ita to hajỹr
na, ca ha me apê mam me aquêtjê
pyràac, ne pê mehkwỳ, kỳj rũm
me Pahpãm mã me hàpên catêjê
na me hahkre pej nare kam, ihtỳj
me hũrkwa kam me ahna amji to
pôj.
3 Ne ca ha me hacjên catêjê to
ma me amji japackre, ne mehte-
hcajpar to hanea, pom ca ihhêj ne
me cahê na me acuhhê he. Ca
ha cute me amji pupun to kêanre
atajê jamãr to me apa to hanea,
pom ca me caa ate me amji pupun
xà kêanre to me amji pupun he.
4 Ne ate me gikwa tuw xà na
ate me ajpẽn par xà atajê, ca ha
atỳj amji mã me hũpahti to me
apa. Na ca ha me apê mempjê me,
me apê mehprõ, ca ha ate mam
me ajpẽn par xà ata na, ma me
amji jarkwa to me amji japackre
to me apa. Ne nee jũ caxuw ahti
na, me aprõ me, me apjê kaj na ate
jũm me ajpẽn caxun to amji kam
me gapac xà hamreare. Ampo na?
He quê ha ihtỳj Pahpãm, por jũm
ahti na jũm caxun to ipa ata, to
kêanre ne. Ne hanea ne, por jũm
te amji kam hapac xà xyre kam
me pahpahàmti ton to ipa ata, quê
ha hanea ne apu to kêanre ne.

Cu ramã me pamã ampo atajê pyrên ri me pajakryti to prãm

5 Ne nee hanea ne, ame ihpore
pit kĩn to me apa ata kam, me
gõ pore incwỳr xà to pit mã me
amji kam gapac to me apa nare.
Ne pom ramã me amã ampo atajê
pyrên, ca ha atỳj me gakrya na
ame apa. He pê Mojxe xwỳ jõ
kàhhôc kam, Pahpãm ramã me
ana ita na amji jarẽn to:

"Wa ha nee jũ caxuw me arer
nare,
ne nee jũ caxuw me amã hikran
nare" hane.

6 Pahpãm te me ana amji jarẽn xà
ita cwỳrjapê, cu ha pahtỳj Tawi
xwỳ jõ kàhhôc kam, cute amji
jarẽn xà ata kôt, me amji jarẽn to:

"Pahhiti pê Pahpãm pê itehcajpar
catê ita kam,
jũ wỳr quê ha jũm amji mã hamã
ne ito kên,
na wa ha nee apu amji mã pa
nare" hane.

7 Ne mam cute me ato ihhimpej
catêjê te me amã Pahpãm jarkwa
to hahkre na, ca me to amji
japackre. Ne cute amji kam me
hapac xà me, mehtyc xà na me to
amji kampa, ne mehkôat Jeju to
amji mã me ahimpej to me apa.
8 Ne nee jũ caxuw Jeju Crixtô
pintuw xà nare. Ne amcro itajê
kam, cupê mam Jeju ataa, ne quê

ha cormã cupê Jeju ata rohnỳtti
mã.
9 Ca ha nee ite me amã Jeju te
amji kam hapac xà pejti to hahkre
xà ata kaj na, jũmjê te me amã
ajteare mã ampo pihho to hahkre
xà ata kôt, amji kam me gapac
nare. He Pahpãm ri hàhcaprĩa
kam, me pamã pahte amji kam me
pajapac xà to ihtỳj ne to impej. Ne
jũ wỳr quê me panquêtjê te amji
kam hapac xà te me pamã me pajõ
cawpa xà ata, me pamã me pahte
amji kam pajapac xà to impej.
Ampo na? Por cute amji mã me
hõ cawpa xà ata me, me ipijacri
xà atajê cunea kôt hamreare.

Jeju ihtỳj me pamã pahte amji kam me pajapac xà to ihtỳj

10 Ne por Krĩpinkrên kam
Pahpãm mã mehcajrẽn catêjê
Pahpãm jũrkwa kam cumã me
ampo pry to caxàr to me ipa atajê,
ihtỳj cute ampo pry to me ipijapar
xà ata to me Pahpãm kam hapac
atajê kwỳ ku, mã me hĩ to pit mã
ihtỳj, ne nee me cumã caxwãm
pê cute amji kam me hapac xà to
ihtỳj nare. Ne me pa nare, he ihtỳj
quêt Jeju me pamã pahte amji
kam me pajapac xà to ihtỳj. Mã
nee Pahpãm jũrkwa kam cumã
me hàpên catêjê atajê te ahna me
pahho xà hamreare.
11 Ne Pahpãm mã mehcajrẽn
catêjê jõ pahhiti caku cunea jõ am-
cro pyxit kam, cute me Pahpãm
to kên jahpan xà na, me ampo
pry cura atajê caprô to Pahpãm
jũrkwa caxwỳn pejti ata mã acjêj,
ne Pahpãm mã cupẽ. Ne por cute
me ampo pry curan atajê jĩ to ma
krĩ pê me hapôj, ne curia me to
capa.
12 Cwỳrjapê ri cute me ampo
pry curan kôpit na, krĩ kaj na Jeju
tyc, mãr quê caprô to me pamã me
pahkên cuhhõ.
13 Hỳ cu me papê hũràac, ne
cuxà krĩ ita kam cute me amji kam
hapac xà tũm itajê mã me hikra,
ne Jeju kôt põ mã me pahcato.
Quê ha me pahpahàmti na me
pahto, cu ha nee ame pahpahàm
nare. Ampo na? Pê Jeju to
me hanea, ne me pahcumam me
cumã ihpahàm catia to.
14 Ne me pamã pjê kam krĩ
itajê nõ jàhhuc rohnỳtti mã xà
hamreare, na cu ha pahtỳj côjkwa
pĩn Pahpãm te me pamã krĩ kam
me pahkrĩ rohnỳtti mã xà jõr xà
ata japê.
15 He Jeju Crixtô kôt ri, Pahpãm
na me pajàhtêp xà, ne nee cumã
ampo pryre to me ipijapar ata
jõr xà kôt ahna me pajàhtêp xà
nare. Cwỳrjapê cu ha me Pahpãm
mã cupê me pajõ Pahhiti cati ne
impejti na hũrên me pajakryti
na, cumã me amji jarẽn to me
pahcuhhê tu. He pahte me to
hajỹr xà ita pê pahte cumã ampo
jõr pyràac, na quê ha ihtỳj me
pahpyrên hakryti ne.
16 Ne hanea ne gõtpê atỳj me
ajpẽn tehcajpar to me ajpẽn to
impejti to me apa. Ampo na? He
ita te hajỹar ne cupê ate Pahpãm
mã ampo jõr xà. Na quê ha hanea
ne ihtỳj hũrên hakry.

Cu pahtỳj me pahto ihhimpej catêjê Pahpãm mã mehcajrẽn to prãm

17 Na ca ha atỳj me akwỳ kam
me ato ihhimpej catêjê krac ri me
acjêj, ne me kampa, ne catyt kam
ihkôt me apa. Ampo na? He
ihtỳj cumã jũ caxuw cute Pahpãm
mã me ana amji jarẽn na cumã
hahkre pej, na ri ihtỳj me gamãr
to me ipa. Ca ha ate me kam gapac
na, quê ha ampeaj kam cute me
gamãr xà ita pyrên hakry, nãmri
ca ha ate me kam gapac nare na,
quê ha cumã amji kĩn nare kam,
me gamãr to ipa. He ate me hajỹr
xà ita te nee me atehcajpar xà
hamreare.

18 Ca ha atỳj Pahpãm mã me
icajrẽn kam to acrà tu ne. He ihtỳj
jũmjê ampo kên na me icãmjĩ
cakrô, wa Pahpãm kam mare mã
catyt kam me ipa na, me imã amji
jahkre pej. Ne me imã ihcunea na
catyt kam me ipa kam me to icrà
tu na me amji to prãm.
19 Ne wa ha kypê me awỳr nare,
mãr ca Pahpãm mã me icajrẽn,
wa me awỳr amji jaxàr to amji to
ijàhtũm nare, ne amji jaxà.

Pê Pawrô Pahpãm mã mehca-
jrẽn

20-21 Jeju pê me pajõ Pahhiti,
ne me pancwỳrjapê ihtyc xà ata
kôt ri, cupê carà cahàcre hôhti
jamãr catê catia pyràc, ne cupê
me pajamãr catê catia. He Jeju pê
me pahkritxwỳ caprô pijaxwỳr xà
ata te ihtỳj Pahpãm te me pahkên
pê me pahpytàr rohnỳtti mã na
harẽn. Pê Pahpãm hacpỹa mã Jeju
to ihtĩr. Pahpãm te me pahcarĩcti
kam ame papa na me pahton, mãr
cu nee ame amji mã ampo cupa
nare ata mã, wa me acajrẽn to
hane he:
— Me ijõ Inxũ Cati, Juta catêjê
pê hanea ne Jeju na mehkwỳ atajê
tehcajpar to impeaj ne, mãr quê
ate ampo cunea na amji mã to
prãmti xà te acajpuaw xà ata to
pit mã, me to me ipa. Ne hanea
ne akra Jeju Crixtô kôt me imã
ite amji kam me ijapac xà to
impeaj ne, mãr wa ihcunea na me
acajpuaw. Ne me imã mehcunea
te akra to acatia to cati na to prãm
rohnỳtti mã. Ampeaj kam! —
hane.

Ihkàhhôc jicu xà kam cute amji
jarẽn xà

22 Ỹhỹ Jeju kam me ikjêjê, wa ite
me amã ihkàhhôc jatujre ita hôc,
mãr ca ite me gapackre xà itajê
kam me amã amji kĩan kam, me
kam gapac to impeaj ne.
23 He xà ramã me amã, cute me
hacjên xà pê me pahkjê pê Timot
cator na, me amã hahkre pej? He
ramã cute me cator. Na quê ha
iwỳr cute uua ne ita ri cator na,
wa ha me ajwar me awỳr me mõ
ne me apupu.
24 Ne wa ha cute me ato ihhim-
pej catêjê me, me cupê Pahpãm
na mehkwỳ cunea mã me ijõ hàpà
kujate. Ne ita ri, me pahkjêjê kwỳ
pê Prytikra jõ pjê catêjê te me
acunea mã me hõ hàpà kujahêc.
25 Ne imã Pahpãm te hàhcaprĩa
kam me acunea to impej na to
prãm.

Jeju Na Mehkwỳ Jakrã Cunea Wỳr
TIJAC JÕ KÀHHÔC

Ỹhỹ, pê Tijac pê Krĩpinkrên jõ krĩ kam Jeju na mehkwỳ jakrã mehkrĩ atajê to ihhimpej catê. Ne cupê Jeju tõ te amji to hapu na kjê impeaj, ne cupê Jeju jarkwa na memprar catêjê nõ. Ne pê pjê cunea kam, Juta catêjê te Jeju to amji mã mehhimpej atajê mã hõ kàhhôc ita kujate. Na pê mam hõ kàhhôc ita japrỳ pê **Jeju Na Mehkwỳ Jakrã Cunea Wỳr, Tijac Jõ Kàhhôc** (Tijac).

Ne pom cu me hõ kàhhôc cahyt ita kam, pê me pamã ampo pejti to hahkre to hane he. Cu ha pahte Jeju to ampeaj kam amji mã me pahhimpej na, cu ha catyt kam Jeju te amji kam hapac xà impejti intuwti ata kôt ame papa.

Pê Tijac me cumã amji jarẽ
Me Hàpên Xà 12.17; Carati 1.19

1 Hàpà me ikwỳ! Pom me apê Jeju na mehkwỳ, ne me apê Ixaher catêjê jakrã te tôxi, ca pjê cunea kam ame apicràn ne ame akrĩ atajê, itea wa me amã ihhôc. Ipê Tijac, ne ipê Pahpãm me, me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô mã ijàpên catê.

Cu ha pahtỳj pahte me amji pupun xà kêanre mã me pajũcanãr to me papa
Ruc 6.20-23; Roman 5.3-5; 1 Petrô 4.12-19

2 Ỹhỹ, Jeju kôt pahte ajpẽn to me pahkjêjê atajê, ca ha hãn ne, ampo te me ato jũ mãn xà kêanre na me amji pupu, ne atỳj hũrên me gakry.

3 Ampo na? Pahpãm te me acapi xà caxuw ri hãn ne me amã me akên xà itajê kujate, cute me gahkre peaj prãmte, mõrmõ ca ajkĩ ampeaj kam ihkôt amji kam me gapac to me apa rohnỳtti mã. Ne pom ate me akên xà na me amji pupun ita kam, ca ha me gũcanãar kam me to gàhtàt to me amji pyràc to me apa. Ne ramã ate ita na me amji jahkre pej pejtu.

4 Na ca ha ate me gũcanãr kam me to acrà na, ca ha ma me to amji kà to me mõ. Ne ca ha toa me amji jĩ tỳj na, quê ha me acaxwãm pê ate me amji kam me gapac xà kam me apê ampo hamre nare, ne ihtỳj me amã ampo cunea Jeju kôt ate me to apa xà caxuw.

5 Quê ha jũm pê cute amji jahkre pej krã kreti nare, quê ha amji na Pahpãm wỳ, quê ha ihtỳj cumã cute amji jahkre pej krã kreti gõ. Ampo na? Pahpãm jàhcajrẽan to hàhcajrẽn, ne hàhcajrẽan kam hãn ne me pahcunea tehcajpa, Jeju kôt me papa xà ita na.

6 Na ca ha me Pahpãm wỳr xà wỳr, amji kam me gapac to me hane he, ne amji mã me garkwa to:

— Wa ha Pahpãm na ahwỳ, quê ha ihtỳj imã ijũpar krã kreti gõ. He wa itỳj cute imã hõr na amji mã to hane. Ampo na? Pê ramã taa, ite ahna ijàhwỳr ita na, amji na imã awjahkre — hane. Ne nee ca amji mã me garkwa to:

— Mõrmõ quê ha Pahpãm imã ijũpar krã kreti gõ, nare, quê ha imã hõr nare, pỳpỹn — hajỹr nare. Nãmri cute me hajỹr catêjê pê ri ihhêj rũm kôc te amji wỳr côxwa krã jacjên pyràac, nare, me cupê ihhêj rũm kôc te apu pĩhhô incrà to pjê kam imprar, mã cute apu amji jacjên pyràac. Ne cute amji kam me hapac xà pintuw xi hyre nare.

7-8 Ne cute me hajỹr catêjê mã, quê ha nee Pahpãm ampo jõr nare. Ampo na? Mencaca xà te amji jĩkjê incrire nare. Na quê ha cute me amji kam hapac xà pijakrut jarẽn to hane he. Quê ha

ihcunea te me cumã impejti na, quê ha me amji mã:

— Quê ha Pahpãm itehcajpar ita na — hane. Nare, quê ha ihcunea me cupê ihkaj na, quê ha me amji mã:

— Ihhêj ne nee Pahpãm mã itehcajpar prãm nare — hane. Na ca ha nee me cuxà ahna me amji mã harẽn to hajỹr nare.

Me pajakràj me, me pajakràj nare pyrên me pajakry

1 Petrô 1.24-25

9 Quê ha Pahpãm te me pahkjêjê nõ pê hamreare ata to ihkà, ne to ihtỳj ne to hakràj na, quê ha ihtỳj hakry.

10-11 Ne hanea ne me pahkjêjê nõ jakràjti ata te hajỹar, quê ha Pahpãm te cupê hakràj ata to incri na, quê ha ihtỳj hanea ne hakry. Ne pom me hakràjti itajê pê ihhêj rũm hôjahkratre rã. Quê ha irã, quê ha amcro tỳj cato ne ahna cô to, to incrà, quê ha pea ihpỳm. Hõhõ, ita na quê ha me hakràj atajê me hane he, ne cute amji kam me hapac xà atajê cunea jipôc ri me hamre.

Me pahcajpẽr xà pyrên me pajakry

Tijac 3.14-16

12 Nãmri quê ha me pahcunea te me pahkên xà ita kam me to pancrà, ne me pajũcanãr, ne me hakren, ne cormã amji mã me Pahpãm to me hajỹr na, quê ha ampeaj kam me pajakry. Ampo na? Me Pahpãm quê ha me pahkên itajê jahpan xà na, ihtỳj me pamã me pahtĩr xà caxuw me pajahĩ xà gõ, cu ha cahê na me pahkrĩ rohnỳtti mã. Ahnaa mã memprar tỳjti catêjê me he. Ne mehkwỳ jirôa pê me ajcahu, ne amji mã me hê pejti incwa he. Jĩkjê na mã cute hajỹr. Ata to pê Pahpãm cute mehkĩnti atajê mã awjahkre.

13 Nãmri, ca ha me anõ te amji kam gapac xà to ihcupan na amji cajpẽr na, ca ha nee amji mã garkwa to:

— Pahpãm te ri imã ite amji kam ijapac xà kên ita ton — hajỹr nare. Ampo na? He nee Pahpãm caca xà te hajỹr nare. Jũ wỳr quê jũm Pahpãm mã ihkên ton na awjahkre, quê harkwa kôt to. Ne hanea ne jũ wỳr quê Pahpãm jũm mã ihkên ton xà na awjahkre, quê to.

14-15 Nãmri quê ha jũm te amji mã ihkên ton to ipa to prãm na, quê ha amjia kôt ton to ipa, cute amji kam hapac xàa to. Jirô pê mã, quê ha ihtỳj ihkên mã axà, ne cute ihkên ton atajê jahpan xà na cumã amgõ, ne Pahpãm mã hikra ne ty.

16 Ne me ca nare, me ikjêjê impejti kĩnti atajê, nee ca ampo itajê nõ to, me anõa amji mã ahêj to:

— Pahpãm te ri, ite to ihcupan xà ita na imẽn — hajỹr nare.

17 Ampo na? Quêt ampo pejti cunea kam ihkên nare atajê cunea, côjkwa kam Pahpãm pĩn me pahwỳr hapôj. Ne Pahpãm te côjkwa kam hàhcujro xà ton ata ri, me pahwỳr ampo pejti itajê cunea kujate. Ne pyt ihtỳj me pamã amcro to, ahna carãre kam. Ne ahna ahtũm nare, quê ha ahcakrã ihpro, quê hipêr me pamã amcro ton nare. Ne nee Pahpãm te hajỹr nare, ne quêt me pahto impejti ita na, ne nee jũ caxuw cute me pahcaxuw amji kam hapac xà kên te ihcupan xà nõ ton nare.

18 Ne cute me pamã harkwa kam ihhêj xi nare ita kujahêc. Cu me kampa, cwỳrjapê ri cute me pahto amji kra. Cu ihhêj ne hipêr ame pahpỳpỳm, na ri me papê Pahpãm kra cakônĩ.

Cu ha me Pahpãm kampa, ne

harkwa kôt me ton to me papa
Roman 12.17-21; Epet 4.25–5.2; 1 Jowãw 2.3-6

19 Ỹhỹ, Jeju kam me ikjêjê impejti kĩnti atajê, ca ha me acunea atỳj me gũpar prãmti to me apa, ne me acakôc xà me, me acryc na me apahàm jàhtôti to me apa, ne ampo itajê cunea to me amji japackre.
20 Ampo na? Ca hãn ne me acryc kam pra, ne nee Pahpãm mã me ampo pejti ton nare.
21 Cwỳrjapê, ca ha me ate amji kam me gapac xà pahàm nare, inxyre to ate me amji pyràc atajê cunea jicu. Ne hanea ne ate amji kam me gapac xà kên to me apa xà itajê cunea jicu. Ne quêt amji to me acati prãm nare kam, Pahpãm jarkwa na me amji to pôj. Ampo na? Nee mã ampo na nare. He Pahpãm jarkwa pê ampo hy kryjre kre jiprãj atajê pyràac ne ihtỳj ajcamẽ. Jĩkjê na, ca ha Pahpãm jarkwa kôt me apa, ne nee me ampo kên itajê ton nare na, ca ha atỳj me apicamẽn to me mõ.
22 Nãmri ca ha ate amji mã me garkwa to:
— Wa ha itỳj Pahpãm jarkwa catia ne kampa, quê ha ite impar xà atajêa kôt ihtỳj ito impej — hajỹr, ne nee ate ihkôt me amji ton nare na, ca ha caa ramã amji mã ahêj.
23-24 Ne por me Pahpãm jõ kàhhôc kampa, ne cama harkwa to me hapac kêt, ne nee me ton nare atajê pê ihhêj rũm me hũmre te irĩt xà kam amji kuc na ampo ata kôt me amji pupun, ne memprar kwaa kam me to hapac kêt atajê pyràac. Ne nee cute jũ na xà ata na amji to me amji japackre kam incrà nare.
25 Ne Pahpãm te amji kam hapac xà, hãn ne nee me pahte ampo pejti ton tête me pajiprõn nare, ne quêt cama ampo pejti ton na me pahtehcajpa. Ne por me hũmre me Pahpãm jarkwa cahyt, ne nee amji pê me to hapac kêt nare, ne ihkôt me ipa atajê, quê ha Pahpãm ihtỳj cute me hàpên xà ton atajê cunea kam me to impejti ne.
26 Nãmri quê ha jũm te amji mã harkwa to:
— Ipê Pahpãm jarkwa kôt, ihkôt ipa catê — hajỹr, ne nee cute ihcakôc kên tête amji jiprõn nare, quê ha nee cupê Pahpãm kôt ipa catê nare, ne cama apu ahna amji to ihhêj to ipa.
27 Ne quêt Pahpãm pê me pajõ Inxũ Cati mã ihkôt ipa catê te catyt kam ipa ata jàpên xà te hajỹr he. Quê ha mempijapit me, me huwatĩ pê ampo jamreare, mã tee ame amji to hàhhuc to me ipa atajê, quê ha ihtỳj mehtehcajpar to ipa. Ne me cumã Pahpãm kĩn nare catêjê te amji kam me hapac xà to amji tũm nare. Hõhõ, cute me ampo pijakrut ton xà itajê na ri, Pahpãm mã nee cute me ampo to ihcupan xà nare, ne mempeaj to mempej.

2

Cu ha pahtỳj amji mã me cupê hamreare atajê cupa
Roman 2.11; Coroxo 3.25

1 Ỹhỹ me ikjêjê, pom ca me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô pê hirã pê impej ata to amji mã me ahimpej to me apa atajê, he me pahte mehcunea jirôa pê me pajõ Pahhiti cati na me pamã hahkre pej. Cwỳrjapê ca ha nee jũmjê nõ to mehkwỳ jirôa pê impej nare, ne quêt mehcunea to amji kam me gapac to apipẽnti to me apa.
2-3 Quê ha jũm jakràjti, kà impejti me ôr te hũhhi na hê xà ata, ate me acuprõn xà wỳr mõ, ca ha me hõmpu ne me hahkre pej pyrentu, ne me cumã garkwa to:
— Ajpên mõ, ne ita ri ca gỹr xà impejti ita kam jỹ — hane. Ne

hanea ne jũm pê hamreare ata
pupu ne me cumã:
— Curia ca xa, nare, ca to jỹ,
pjê kam ipar cahê na — hajỹr na,
he mõrmõ ca ramã ate me jũm to
hajỹr, na wa me amã ihkôt harẽ.
4 Ampo na? He ca me caa, ajte
ajpẽn to amji kam me gapac xà
kêanre itajê ton to me apa. Ne
amji to me apicokjêr to me apa.
Ne ahna Pahpãm pê me akam
ihkaj na.

Cu ha nee me cupê hamreare atajê jirô pê, me hakràjti atajê to impej nare

5 Me ikjêjê impejti kĩnti itajê,
me ikampa. Pahpãm te amji
mã me cupê hamreare atajê capi,
mehkwỳ jirôa pê cute amji mã me
to ihhimpej catia to prãmte. Ne
pê ramã Pahpãm cute amji mã
mehkĩnti atajê te ihhimpej xà mã
mencjêj na, me to awjahkre.
6 Ne me ca nare! Ca ajte
Pahpãm kĩnte me cupê hamreare
atajê to amehkêanre, ne ma ame
curê, cute jũ mã ame aton nare
kam. Ne ca me hakràjti atajê to pit
mã mempej. He me hakràjti itajêa
ri ihtỳj hãn ne me amã mehhêj to
me ipa, ne me gũhkra jàpên xà
jahpan xà na me hakràj cati to me
ipa. Ne mehhêj xi to ampo cunea
na me ato ihtỳj tu to me ipa. Ne
ma me acukij xà wỳr me ato ipa,
cute me akên mã me arẽn prãmte,
ne hipêr mehhêj xia kam me apê
me gõ pore incwa. Xà ajkĩ me
cupê hamreare atajê mã me ato
hajỹr to me ipa? Hãpà! He me
hakràj catêjê ri ihtỳj me ato hajỹr
to me ipa.
7 Ne me hakràj itajêa ri Jeju na
mehkwỳ me, me pajõ Pahhiti pê
Jeju japrỳ to mehcakôc kêanre to
me ipa.
8 Ne Pahpãm pê me pajõ Pahhiti
jõ kàhhôc ihtỳj me pamã ihhimpej
xà ata to hahkre to hane he:
“Pom amãa amji kĩnti ita na,
quê ha amã me akwỳ cunea kĩnti
ne” hane.

Ca ha ate me harkwa ita par xàa
kôt me apa na ri, me amã ihkênre
nare.
9 Nãmri ca ha ate põ rũm me
hũmre itajê pupun xà kôt, me to
impejti na, ca ha me ca ramã me
akên mã me amji rẽn to me mõ.
Ate Pahpãm te amji kam hapac
xà jirô pê me apỳm, cwỳrjapê ri
ramã me akên mã me arẽn to mõ.
10 Ne por quê ha jũm amji pê
Pahpãm te to ihhimpej xà nõ pyxit
ne ihcaca ata, quê ha taa ramã
ihkên mã hàr to mõ. Quê ha
Pahpãm jũm ata mã harkwa to:
— Ca ha ate ijarkwa nõ pyxit
ne ihcaca na, ca ha ramã ihcunea
caca.
11 — Ampo na? Wa ite amã
ijũjarẽn to: “Nee ahti na axy
nare” hajỹr, ne hanea ne amã:
“Ca ha nee jũm curan nare” hajỹr.
Ca ha ate ahti na axy nare cakrô,
ate jũm curan na, ca nee ate ipar
nare, na ca ha ihcunea na akên
mã axà — hane.
12 Ne Pahpãm jarkwa ihtỳj catyt
kam pahte me papa na me pahte-
hcajpa, na cu catyt kam me papa.
Ne nee ame pahcakôc kên to me
papa nare. Nãmri quê ha ihtỳj
me Pahpãm jũ caxuw pahte amji
kam me pajapac xà atajêa na me
pahcukij to mõ.
13 Ne me pahcukij ne me
pahto ipicokjêr xàa kam, quê ha
Pahpãm cute mehkwỳ caprĩ nare
atajê, hanea ne nee me caprĩ nare.
Ne por mehkwỳ caprĩ, ne me to
impejti atajê, quê ha Pahpãm ihtỳj
me caprĩ, ne me to impejti ne.

Cu ha nee me pajarkwa cràre to me pahcakôc nare

Ruc 3.8-14; Me Hàpên Xà 26.19-20

14 Me ikjêjê, ca ha me anõ te
amji jarẽn to:

— Wa itỳj Jeju to amji mã ihimpej to ipa — hajỹr, ne nee Jeju mã gàpên to apa nare ita kam, xà quê ha ajkĩ ihtỳj Pahpãm jũm te hajỹr ata kên pê hũtà? Hãpà! He Pahpãm mã ca nee ihkra pê Jeju ata to amji mã ahimpej nare.

15-16 Ne ihnõ xwỳjê, quê ihhêaj to me pahkjêjê nõ mã prãm, ne cumã ihkà na prãm, ne awỳr cato, ca ha cumã ampo jõr nare ne cama cumã:

— Imã Pahpãm te amã ampo pejti jõr, ne ato impejti na, ato prãm. Ne imã jũm te amã akà me gõ jõr, mã ate gàpàn na, ato prãm — hajỹr, ne nee ihtehcajpar nare na, jũ mã quê ha curi? Jũ wỳr quê ha apu amji mã hamã.

17 Hõ, quê ha jũm te ihcaprỳ na Jeju to amji mã ihhimpej to ipa na amji jarẽn, ne nee ihkôat amji kam hapac to ipa nare na, quê ha nee jũm ata apu amji mã hamãr nare.

18 Nãmri ca ha me anõ te imã:

— Ca atỳj Jeju to amji mã ahimpej, ne cumã gàpên to apa, ne pa nare, wa cama Jeju to amji mã ihimpej to ipa, ne nee cumã ijàpên nare — hajỹr na, wa ha amã amji jarẽ ne amã:

— Wa itỳj Jeju to amji mã ihimpej to ipa xà ita jĩkjê na, itỳj hanea ne cumã ijàpên to ipa. Ne ijàpên xà itajêa ri ihtỳj ikôt ipa na ijarẽ — hane. Ne ca, ca nee Jeju mã hàpên xà to gàpên nare, mã ahna me apupun nare ita kam, jũ mã quê ha me, ne ate Jeju to amji mã ahimpej na me gahkre pej? Jũ wỳr quê ha ita na ahna me gahkre pej!

19 Mõrmõ ca hãn ne atỳj amji mã Pahpãm jarẽn to:

— Wa itỳj Pahpãm pyxit peaj ne ihtĩar na ihkrĩ na, amji mã to hane — hajỹr na, quê ha gũjarẽn xà ata nee Pahpãm kôt apa na garẽn nare. Ampo na? He ihtỳj hanea ne me pahcurê xwỳn carõ kên atajê me, cupẽ jarôti atajê amji mã Pahpãm krĩ na to hane, ne ihtỳj hũpa me cumã ihkàhhy krỳ cakrô, nee me cupê Pahpãm kôt me ipa catêjê nare.

Pê Aprãw Pahpãm to amji mã ihhimpej, na pê ahna amji capa

20 Ne ate me amji jahkre kêatre, na wa ha itỳj me amã to hahkre. Nãmri ihcaprỳ na pahte Jeju to amji mã me pahhimpej na me amji jarẽn, ne me pahte cumã hàpên xà ton nare ata na ihkaj na. Ne ihcaprỳ na me pahte amji jarẽn xà ata kôt hamreare.

21 Na wa ha ampo itajê na me amã me panquêt xwỳAprãw to icato, ne me amã to hahkre. Pê Aprãw Pahpãm to amji mã ihhimpej na, Pahpãm mã impejti. Ne mẽr jũ mã pê ajte ne Pahpãm cuna mã impejti? He pê nee jũ mãn nare. Ne ihtỳj, Pahpãm jarkwa kôt, ajmãr ihkra pê Ixac cura, kẽn jakôt na. Pê Pahpãm hõmpu, ne ihtỳj cute to amji mã ihhimpej na hahkre pej, na pê ahna amji capa.

22 Ne pom cute ajmãr ihkra curan, mã cute ahna hõmpun ita, ihtỳj amji caxuw Pahpãm kam hapac pejti na harẽ, ne ihtỳj hanea ne amji mã to ihhimpej na harẽ.

23 Cwỳrjapê ri Pahpãm jõ kàhhôc kam Aprãw jarẽn to:

“Aprãw te Pahpãm kam hapac,
ne toa amji mã ihhimpej to ipa,
cwỳrjapê ri Pahpãm cajpuaw,
mã cute ihtỳj ahna amji caxàr,
ne cumã, ‘Apê ikwỳ nõ’ ” hajỹr.

24 Ne mẽr hõhõ, ita na me gũcapi to impeaj ne he. Nee mã cu Pahpãm to pahte amji kam me pajapac xà atajê pit, Pahpãm cuna mã me pampejti na me pajaxôr nare. Ne quêt cu hãn ne hanea ne Pahpãm mã me pajàpên xà ton to me papa atajê ri, Pahpãm cuna mã me pampejti na me pajaxô.

25 Ahnaa mã pê cahãj pijapit xyre pê Rapekwỳj xwỳ ata he, ne Juta catêjê pijakrut pê Krĩcuxwati pupun catêjê atajê to ne me hũpate mehtẽm na mehtehcajpa, ne hũrkwa jimoc ri kỳj pê me to amxu, ne me to wrỳ, ne ma jũ kam me cute me hahêr catêjê atajê pê mehkujate he. Mã Pahpãm te Rapekwỳj jàpên xà itajê na hõmpun, ne ihtỳj cute to amji mã ihhimpej na hahkre pej, ne ahna amji caxàr.

26 Ne pom Pahpãm to amji mã me pahhimpej xà jarẽn me, cumã pajàpên nare ita pê ampo kôt hamreare ata pyràac. Ne ihhêj rũm cupê ramã mehtyc mã carõ hamreare pyràc, ne nee ampo caxuw impej nare, ne ampo na hamreare.

3

Cu ha me pajarkwa cakôc xà kôpĩ
Epet 4.29

1 Ỹhỹ me ikjêjê, ca ihhêj ne me gàhtôa ne Jeju na mehkwỳ kam, me cumã ampo to hahkre catêjê na me amji to prãm. Co he, nãmri pahte me ampo to hahkre catêjê atajê, cu ha pahtỳj me pajarkwa to me pahkwỳ to me pahhimpej to me mõ. Cwỳrjapê quê ha Pahpãm me pahkwỳ jirôa pê, caxwãm catia mã me pahcukij, ne ma me pahpupu. Ne me pahcukij ne me pahto ipicokjêr xà jõ amcro kam, quê ha Pahpãm cute mempejti ton jahpan xà na me cumã mempejti gõ, ne cute mehkên ton jahpan xà na quê ha me cumã mehkêanre gõ. Cwỳrjapê, ca ha nee me gàhtôa ne me apê me cumã ampo to hahkre catêjê nare, nãmri ca ha me anõ pyxit te caxwãm catia mã, amji kam gapac to catyt kam apa na, ca ha atỳj apê me cumã ampo to hahkre catê.

2 Mẽr ampo na mã wa ame amã ijũjarẽn xà ita to hane? Nee mã wa ampo na ame amã ijũjarẽn nare. He cu me pahcunea hãn ne ihcunea na pahkên xà ton to me papa. Ampo to cu hãn ne me pahkên xà catia ton to me papa? Me pajarkwa to! Nãmri quê ha jũm te harkwa to ihcakôc kên ton to ipa nare na, quê ha ampeaj kam ihcunea na impej. Ne quê ha ihtỳj harkwa himpej xà to amji to ihhimpej to impejti to ipa.

3 Na ca ha me anõ cawrôti nõ catia jarkwa mã wakỳre incrire nõ jaxà, ne atỳj jũ ri to atẽm xà ata wỳr to tẽ. Ca harkwa cakrô na to tẽ, ne nee ate to atẽm xà ata ri to atẽm nare. Ampo na? Quê ha ihtỳj jũ kam ato tẽ, ate to atẽm xà ata kaj na.

4 Ahnaa mã hanea ne côxwa kam pàr kreti he. Quê ha tee côxwa kam kôc pahtỳjti ihcajpêr to mõr cakrô, quê ha hõ kam, pĩ po te ihcakrỳn xà incrire ata ihtỳj to ihhimpej to mõ, por jũ ri cute to mõr catê te to mõr xà ata wỳr.

5 Jĩkjê na mã me pajarkwa te hajỹar. Ne incrire cakrô, ihtỳj amji to hàprãr to catia to ipa. Ne mẽr jũ mã ca ha krytxwa jakrat kryjre ata to amji kam gapac to? He ihkryjre cakrô, ihtỳj põ kam cuhy catia to ne to pôr.

6 Jĩkjê na mã me pajarkwa te hajỹar. Ne me pajarkwa pê ampo kên cunea xakat. Ne me pajĩa kam ihcuhhê cakrô, ihtỳj me pajĩ cunea mã ihkên cràn to ipa. Ne me pajarkwa cakôc xà kêanre atajê hãn ne ampo kên jàhtôa ne to. Ne cupê ihhêj rũm me pahcurê xwỳn jõ cuhy ata pyràac, ne ampo jàhtôa ne ahna hapỳ ne to kên to ipa.

7-8 Ne cu hãn ne ampo pryre me, pryjara me, tep me, ihkênta kwỳ me, ampo kên kwỳ jàhtôa ne me to capô nõ cakrô, jũ wỳr cu ha me pajarkwa ita to me capônỹre

ne, quê ihcarĩcre ne. Ne me pajarkwa ita cakôc xà kêanre ita pê ihhêj rũm cagã xwa cacô te me pahcuran xà, ne ihtỳj me hàhtôa pê cute me amji kam hapac xà to kêanre to ipa. Ne jũ wỳr quê jũm to ihhimpej quê kêt.

9 Ne me pajarkwa ita to cu me pajõ Pahhiti pê Pahpãm pê me pajõ Inxũ Cati mã me pahcakôc to mempejti to me papa. Ne toa me Pahpãm te amji kôat mehĩ ton atajê xũn kêanre to me papa.

10 Ne me pajarkwa ata pĩn ri ihcakôc xà impejti inxôti atajê hapôj, ne hanea ne hàwxũn xà kêanre xỳhti atajê hapôj. Ỹhỹ me ikjêjê, me akam quê nee itajê nõ hajỹr nare.

11 Xà quê ha ajkĩ cô jatuj xà nõ pĩn ihtỳj cô inxô me côxwa ajcacwa ne ajpjê? Hãpà, jũ wỳr quê apu amji mã hamã.

12 Ỹhỹ me ikjêjê, xà quê ha ajkĩ ihtỳj prĩn kam crowrà xô nõ cato? Nare, quê ajkĩ ihtỳj ahkrỳt kam pypypre nõ cato? Quê! Jũ wỳr quê apu amji mã hamã. Ne jũ wỳr quê jũm amji mã hamã ne côxwa xwati nõ kam cô inxô jaxà. Mẽr hõhõ, garkwa cakôc xà to ahimpej pêa to apa, quê nee ihcakôc xà pĩn hàwxũn xà kêanre atajê hapôj nare, ne quêt ihcakôc xà impejti to pit mã ihcakôc to ipa.

Pê Pahpãm me pamã me pahkrã kre gõ

13 Xà ajkĩ me akam hõtpê jũm jũpar krã kreti te amji jahkre pejti nõ ipa? Quê ihhêaj to jũm te ipa na, quê nee cute amji to cati prãmte apu amji to hàmnãn to ipa nare. Ne por quêt hàpên xà impejti, cuhtacti atajê, quê ha ihtỳj hũpar krã kreti na harẽn to, to ipipẽ to ipa.

14 Ne ihhêj ne me akwỳ kwỳ ihtỳj ajpẽn jũ na ame amji to prãm to me ipa, ne amjia kôt amji to cati to prãm, ne ihtỳj jũm te cuna mã amji kam me hapac xà to kên ata to me amji kam hapac to me ipa cakrô, mã ihtỳj mempej krã kreti na me amji to ihhêj to me ipa.

15 Nee Pahpãm cute amji kam me hapac xà te hajỹrjê na prãm nare. Ampo na? Pom cute amji kam me hapac xà itajê nee côjkwa kam Pahpãm pĩn hapôj nare, ne pjê kam ame ipa atajê pĩn ri hapôj, ne hanea ne me pahpĩn hapôj. Ne me pahcurê xwỳn carõ kên ata pĩn hapôj.

16 Ne por jũ ri ajpẽn jũ na ame amji to prãm atajê me, amjia kôt amji to me ipicamẽn prãm catêjê amehkrĩ atajê ri mehkêanre, ne nee me ajpẽn par nare, ne ampo kên ton to pit mã, me amji kam hapac to me ipa.

17 Quê ha jũm xũmre te côjkwa kam Pahpãm pĩn krã kreti te amji jahkre pejti ita pyr na, quê ha hane he. Quê ha mam cati mã cute amji kam hapac xà cunea kam impejti ne, ne nee apu ampo kên kryjre kwỳ ton to ipa nare. Ne quê ha mehcunea caprĩ to ipa, ne ma ajpẽn tête me hiprõn to ipa, ne amji mã mehkwỳ cupahti to ipa, ne me ahna ihpahàmti to ipa. Ne cute me ajpẽn par xà kam, hãn ne nee mehkwỳ cakôc xà na, mempar prãm nõ nare, ne ihtỳj me kampa, ne mehkôt hakop, ne me caprĩ ne mehtehcajpa. Quê ha ihhimpej xà ata krac ri me hàpên xà cunea impej pit. Quê ha mehcunea to ipipẽnti to ipa. Ne nee hũjarẽn kam apu amji to ipimxur nare, ne hirãa pê hãn ne hũjarẽn jicu xà mã to hahêr tu.

18 Ne por jũm xũmre pê ajpẽn kam me to impej catê ata pê ihtỳj mehkwỳ cunea mã catyt kam me ipa na, me ton catê. Ne ihhêj rũm cupê ampo hy kre catê mã amji mã ampo hy ata kre, mã cumã intep, mã cuku ne mehkwỳ jàhtôa

mã to harte ata pyràac.

4

Cu ha nee ampo kôt me papijapu nare
Jowãw 16.24

1 Ỹhỹ me ikjêjê, ca ihhêj ne
hõtpê me ajpẽn cujtên to me apa.
Ampo na? Nee mã ampo na nare.
He amjia kôt ate amji mã me
acaca xà na prãmti atajê, ihtỳj
ramã me acaxwãm pê hanea ne
me acujtê. Ne ramã ate me ampo
kên ton xà nare na me amji jahkre
pej cakrô, ca atỳj ajte me ampo
kên ton to me prãm.
2 Ne ca atỳj ampo pej itajê na
me amji to prãam kam ame apa
cakrô, ca ha nee ame amji mã
hamãr ne amencwỳr nare. Ne
hanea ne ca hãn ne atỳj me
hàhcukrêaj kôt mehcuran prãm.
Ne cormã me amã ampo kwỳ
cunea na amji to prãam to amji
to prãm cakrô, jũ wỳr ca ha me
cumã acato ne amji mã me apy.
Cwỳrjapê ca atỳj ame ajpẽn mã,
ne ame ajpu. Ne ampo na ri me
apê ampo pej atajê cunea jam-
reare? Nee mã ampo na nare, ca
nee ahna me Pahpãm wỳr nare na
ri.
3 Ne mẽr ampo na mã ca hãn
ne ahna me Pahpãm wỳ, ne nee
mencwỳr nare? He ca ahna me
gàhwỳr to kêanre, ne cama hãn
ne ampo me acajpuaw atajê na pit
mã amji mã me ahwỳ. Ne Pahpãm
pê ahna ihkaj na.
4 Ne por me cumã Pahpãm kĩn
nare atajê, ca nee amehkôt me
apa nare. Nãmri ca ha ate mehkôt
ame apa na, ca ha ramã amji to
apê Pahpãm curê xwỳn. Ca ha ate
mehkôt hajỹr na, ca ha nee hipêr
Pahpãm cahê na ame apa xà nare,
ne ramã me hicu. Ne pom me amã
ampo kĩnti kôt me apa xà itajê pê
ihhêj rũm me hũmre me pyjê te
apu amji mã hikran, ne ma ramã
ahti na amji to amenxy to ame
hikwa to mehcuhkwỳr pyràc.
5 Ne pê Pahpãm jõ kàhhôc kam
ramã me pahto hũjarẽn to:

“Me pahte hajỹr tũam,
na cu pahtỳj ajpẽn jũ na ame amji
to prãm to ame papa” hane.

Ne nee ihcaprỳ na me pahto
hũjarẽn to hajỹr nare.
6 Ne Pahpãm te ita tête me pahhyr
xà caxuw, ihtỳj cumã carôt tỳj. He
quê ha ihtỳj pahte amji mã me
ampo na prãmti ita jicu na, me
pahtehcajpa. Ne pê ramã Pahpãm
jõ kàhhôc kam ihhôc ata me to
hũjarẽn to hane he:

“Nee Pahpãm mã cute amji to me
cati prãm catêjê kĩn nare,
ne ampeaj kam cama me kam
incryc.
Ne por cute amji to me cati prãm
nare atajê ri Pahpãm mã
mehkĩn,
ne cumã mehtehcajpar prãm”
hane.

7 Cwỳrjapê ca ha me amã
Pahpãm kĩn catêjê atỳj me cumã
amji gõ, quê ha taa me ato ih-
himpej. Ca ha me ca xwỳjê ma
ame pahcurê xwỳn pê Xatanaj te
amji kam hapac xà caca, ne nee
Xatanaj to amji mã me ahimpej
nare, ne ma amji tête ame curê,
quê ha me akampa ne ma pra.
8 Nãmri ca ha ate Pahpãm
wỳr me apipkjêr ne mehtêp to
me amõr na, quê ha hanea ne
Pahpãm ihtỳj me awỳr apkjê ne
me ana ahtêp. Ne ate me ampo
kên ton atajê, ca ha me ton jicu.
Ne por ate me ampo kên to amji
kam me gapac atajê, ca ha me
to amji kam me gapac jicu, ne
ampo pejti, tetetti to ca ha me amji
kampa.
9 Ne por ate ramã me ampo kên
ton atajê, ca ha me to amji kampa,

ne kam me amã amji kĩn nare ne,
ca ha tee hapu na ihcaca xà te
atỳj me amrã. Ne nee hipêr ame
apicxar nare, ne ca ha cama ame
amrã. Ne me amã amji kĩnti atajê,
quê ha me amã amji kĩn nare na
amji to, ne me amã amji kĩn nare
ne.
10 Ne Pahpãm kĩnte me
pahkryjre na, ca amji to me amji
japackre. Ne nee Pahpãm mã amji
to me gàprãr nare, ne cama cute
me ato cati xà na amji na me
hamã, quê me ato ajcamẽ, ne me
ato cati.

Cu ha nee me pahkwỳ na me pahcakôc kên nare
Ruc 6.37-38; Roman 2.1-3

11 Me ikjêjê, ca ihhêj ne me
akwỳ te amji kam hapac xà na me
hõmpu, ne ahna me gàhcukjêr
to me apa, ne ate mehkên mã
me irẽn prãmte, me ahna acakôc
kêanre to me apa. Ne Pahpãm pê
ate me akwỳa na acakôc to hajỹr
na ihkaj na. Ampo na? Ca ha
ate Jeju kam me akjêjê atajê na
me acakôc kêanre to me apa na,
ca ha ramã Pahpãm te amji kam
hapac xàa na me acakôc kên to
me apa. Ne Pahpãm te amji kam
hapac xà na, nee me pahcakôc
kên xà hamreare, ne cama pahte
amji mã mempar, ne amji mã me
hũpahti to me papa xà.
12 Ne jũm ata pyxit peaj mã hãn
ne me pamã harkwa himpej xà
jirê, ne pyxit peaj ne cupê me
pahcukij ne me pahto ipicokjêr
catê, ne cupê Pahpãm. Quê ha
ihcunea na me pahcukij, cute me
pajahkre pej prãmte. Ne taa mã
quê ha pyxit peaj ne ihtỳj incaca
xàa na me pahpytà. Ne hanea
ne incaca xàa na ihtỳj ame pahto
kêanre ne, ne me pahto acto. Ne
me pahcurê xwỳn jõ cuhy kam
cute me parẽn xà ata kam, he
jũ mã cu ha ajte me, ne me apê
me akwỳa cukij catê? Jũ wỳr ca
ha apu amji mã hamã ne me apê
mehcukij catê, ne mehcukij ne me
pahcurê xwỳn jõ cuhy kam me
arẽ.

Cu ha nee amjia kôt ampo na me amji prãr nare
Ruc 12.13-21

13 Ỹhỹ me ikjêjê, he ramã ihhêj
ne me akwỳ te amji mã me hàpên
xà capô hiahpuro. Pahpãm to
ate me amji kam me gapac nare
kam, ate ahna me amji jahkre pej
hiahpuro, ne ate ahna me amji
jarẽn to me hajỹr he:
— Ỹhỹ, apẽ na wa ha ma krĩ
nõ wỳr tẽ, ne curia apu apê, ne
amji mã ihpore catia ne cupy, ne
kaam to ipixô to mõ. Quê ha ina
caku pyxit, wa ha hacpỹa ne amji
jaxà ne ijakràaj to ijakràj. Hõhõ,
ijàpên xà ita to wa ha hane —
hajỹr. An! He wa ha cormã me
amã cute hajỹr xà itajê to hahkre!
14 Xà ajkĩ me amã ajpên apẽ mõ
ita kam, ate amji kam me gapac
xà jahkre pej? Hãpà! Pahpãm
mã ri quêt ajpên me apỳpỳm pêa
mã me ate amji kam me gapac xà
itajê cunea jahkre pej. Ne cumã
me pancaca xà ita pê ihhêj rũm
ahcakũm te iràrà na apu hapôj
ne ahcakũmti, ne ahna amcro, mã
apu hamre. Ita na ri Pahpãm mã
me acaca xà te hajỹr, ne cumã
hatujre.
15 Cwỳrjapê ca ha me gàpên xà
to amji mã me ahimpej xà ata kam
Pahpãm to me amji japackrea ne,
ne me ca me amji mã me garkwa
to:
— Quê ha Pahpãm mã ijàpên xà
ita na ito prãm na, wa ha itỳj itĩar
na ijàpên xà ita to ijàpên to ipa —
hane.
16 Hõ, ca ha me amji kampa,
ne me amji jarẽn to hane, quê ha
ahna me amã ihkênre nare. Ne
pom ca amji to me acati prãm ita
na, Pahpãm pê ihkaj na me akam.
Ampo na? Ca cama ame amji to
me gàmnãn to me apa.

17 Ne ramã me amã ampo pej
pit ton jahkre pej cakrô, ca ajte
nee me ton nare. Co he, nãmri
Pahpãm mã ate me ampo pej ton
nare ita na cupê me akam ihkaj
na. Cwỳrjapê ca ha me ton nare,
ne atỳj me akên mã me axà.

5

Cu ha nee me hakràjti atajê jũ
na ame amji to prãm nare
Ruc 12.13-21; 1 Timot 6.9-10

1 Ne me gõ krĩ kam me hakràj
catêjê kwỳ amehkrĩ atajê mã, nee
Pahpãm pynãr prãm nare, na ri
nee me cupê Jeju na mehkwỳ nare
cakrô, ca ajte atỳj hũ na ame amji
to prãm. Co he, ame hajỹr nare!
Nãmri wa ha itỳj me cumã icakôc
to hane he:
— Pom me gakràjti atajê, me
ikampa, ne me ikam gapac to
impeaj ne. Nãmri ca ha atỳj me
akên mã me axà, ne kam me amji
pupun xà kêanre to me amji pupu,
cwỳrjapê ca ha me acwỳr kam me
atẽm pyrentu.
2 Nãmri me gakràj ita ramã me
apê ipictor to mõ, ne me akà
impejti itajê ramã rôrôtre me apê
ihkur to mõ.
3 Ne me gõ pore carôt ramã cupê
hamre to mõ. Ne wakỳre pràti pê
ôr me wakỳre prà jakare to me
gakràj atajê, ramã cama hikwa,
mã carôt jamre to mõ. Por ca
ate awej xà caxuw amji mã gakràj
itajê cunea to cuprõn, ne hakôt
mã ihkrĩ ata, ramã hamre to mõ.
Ne nee me gakràjti itajê mã me
atehcajpar prãm nare, mã cama
Pahpãm mã me garẽn kêanre to
me garẽ. Ne me gakràj ita pê
ihhêj rũm cuhy pyràac, ne ihtỳj
ampo cunea na hapỳ ne to capa.
Jĩkjê na, quê ha ihtỳj gakràj ita ato
hamre.
4 — Ne ampo na mã quê ha ato
hane? Nee mã ampo na nare.
He ate gõ pur kam me hàpên
catêjê atajê mã gàmjõr to impej
nare kam, me cumã ahêj. Ne
ate hanea ne me cupê me hõ
pore cahhur juwahi, ne to cuprõn
atajê ihtỳj Pahpãm mã caràr ne
cumã me garẽ. Ne pom me gõ
pur kam me amã me gõ cunea to
cuprõ atajê, ihtỳj me ana ihcakôc
kêanre. Ne ihcakôc xà atajê ma
Pahpãm wỳr ramã hàpir. Mã
Pahpãm, mehcunea jirôa pê carôt
tỳjti ata te kam hapac.
5 — Ne ita ri, pjê kam me amã
ampo pejti atajê to ca ame gicot,
ne me acajpuaw, na ca ame gakry.
Co, nãmri me apê prytia pyràc, ne
ampeaj kam ramã me gicot, me
acuran xà caxuw!
6 Ampo na? Nee mã ampo na
nare. He ca ate jũ mã cute ame
aton nare, ne nee cute me apê
amji pytàr nare atajê kên mã ame
irẽn, ne amehcuran, cwỳrjapê
quê ha Pahpãm ame ato kêanre
ne — hane.

Cu ha Pahpãm mã mehcakôc
kam Jeju cator xà jikaj
2 Petrô 3.1-13

7 Ỹhỹ me ikjêjê, ca ha amji mã
me aprĩa ne me pahwỳr me pajõ
Pahhiti cator xà ata na me hikaj.
Nãmri taa mã quê ha cormã me
pamã ajtea mã me pajakràj xà ata
gõ, quê ha quêt nee jũ caxuw me
papê hamre nare. Xà ca ajkĩ nee
pur kam, cute me ampo hy kre
catêjê atajê pupun nare? Quê ha
pur kam hàpên jipêj, ne amji mã
ihprĩa kam cormã ta me hàpràhti
ata jikaj.
8 Ita cuxà ca ha me hane, ne me
amã amji kĩan kam, amji mã me
aprĩa ne cormã me gũcanãar kam
me hikaj. Ampo na? He ramã
hacpỹ ne me pajõ Pahhiti pê Jeju
cator xà ata na hàhtêp to mõ.
9 Ỹhỹ me ikjêjê, nee ca me
akwỳa kwỳ mã, me gàhcahhõn
to me apa nare. Nãmri ca ha
ate me amji kwỳa kôt harẽn to
me hajỹr na, quê ha Pahpãm pê

me pahcukij catê me akampa, ne hahpan xà na ame ato kêanre ne. Ne ramã cute me pahcukij xàa kam hàhhuc to mõ. Quê ha cute mempejti ton jahpan xà na, me cumã mempejti gõ, ne cute mehkên ton jahpan xà na, quê ha me cumã mehkêanre gõ.

10 Ne ita to ca ha quêt me amji japackre. He pê Pahpãm jarkwa to me cumã ihcakôc catêjê me amji pupun xà kêanre, ne ihtỳj amji mã mehprĩa ne ajco me hũcanãr to me ipa. Atajê te amji kam me hapac xà ca ha me hũnã, ne me to amji japackre ne ihkôat me apa.

11 Quê ha jũm te amji pupun xà kêanre ata kam hũcanãr, ne nee amji tête Pahpãm jiprõn nare na, quê ha ihtỳj ampo kên itajê cunea jicu xàa kam ampeaj kam hakry to hanea, pom quê Jo xwỳ he. Pê amji pupun xà kêanre to ajco amji pupun to ipa, ne hicu xàa kam Pahpãm te to hàhpan to kênre nare. Ampo na? Pahpãm mã ampeaj kam me pahkĩn, na ri ihtỳj cumã me pahcaprĩ.

Cu ha nee ihcaprỳ na Pahpãm japrỳ to me pahcakôc nare

12 Ỹhỹ me ikjêjê, he cormã ampo itajê to hahkre xà kwỳ jirôa pê impej ata cator xà. He ihhêj ne me pahkwỳa kwỳ hãn ne mencaca xà na me amji ton xà atajê kam, hãn ne ihkaj na côjkwa kam Pahpãm japrỳ to mehcakôc ne hãn ne me:

— Ỹhỹ, wa ha itỳj to, nãmri wa ha ite ton nare na, quê ha hapacta ne Pahpãm incwỳrjapê ito kên — hane, nare, ca ha me anõ amji jarẽn to:

— Quê, wa ha nee ton nare, nãmri wa ha ite ton na, quê ha hapacta ne Pahpãm ita cwỳrjapê ito kên — hane. Ne ate me amji jarẽn xà ita na ihkaj na, Pahpãm pê. Ampo na? Ca ihcaprỳ na haprỳ to ame acakôc, ita na cupê ihkaj na. Na ca ha quêt ahpỹanre na catyt kam me amji jarẽn to hane he:

— Ỹhỹ, wa ha to — hane, ne atỳj ate ahna me amji ton xà ata na me to. Nare, ca ha me amji jarẽn to:

— Quê, wa ha nee ton nare — hane, ne atỳj ate ahna me amji ton xà ata na nee me ton nare. Ca ha ate me amji jarẽn to hajỹr na, quê ha nee Pahpãm me acurê mã me amẽn nare.

Cu ha ampo cunea na Pahpãm to amji japackre

13 Quê ha me anõ te amji pupun xà kêanre kam ipa na, quê ha ihtỳj Pahpãm mã ahna amji cajrẽn to prãm. Ne quê ha jũm te hakryti na, quê ha taa cumã amji kĩan kam Pahpãm mã hakryti jõ increr to increr to prãm.

14 Ne quê ha jũm te hà na, quê ha taa me pahkwỳ to mehhimpej catêjê kwỳ na amji mã ahwỳ, quê ha me hõmpu, ne me kam ampo cacô te me caprãr xà ata kwỳ jaxwỳ, ne me to impê, Jeju jarkwa himpej xàa kôt, ne me cumã ihcajrẽn.

15 Ca ha me to hanea ne Pahpãm caca xàa kôt me to ne cumã mehcajrẽn, quê ha Pahpãm me akampa ne jũm ata caprã. Ne cute ihkên ton xà ata to cumã impej, ne to tojnõ, quê ha impej.

16 Cwỳrjapê cu ha pahtỳj pahte me pahkên ton xà atajê ajpẽn mã me harẽ, ne Pahpãm mã me ajpẽn cajrẽn, mãr quê pahte me ajpẽn cajrẽn xà ata kôt, ihtỳj me pahcaprã. Ne quê ha me pahnõ te catyt kam ipa, ne Pahpãm mã ihcakôc xwỳjrea na amji kam hapac to impejti, ne cormã cumã ihcakôc, quê ha ihtỳj Pahpãm kampa, ne cumã ahna to.

17 Ahnaa mã pê Erij xwỳ he. Ne cupê me pahkwỳa xũmre nõ, ne cupê Pahpãm jarkwa to me cumã ihcakôc catê. Ne Pahpãm

mã ihcakôc xà caxuw amji kam
hapac to impejti, ne cumã ta wrỳc
nare na to ihcakôc, cute mehkên
ton atajê jahpan xà na, pê kampa,
ne ta nõ to iwrỳc nare to caku to
incrê ne ihkôt to hĩkjê.
18 Jirô pê mã pê hipêr cumã ih-
cakôc, pê kampa ne ta to wrỳ, pê
hacpỹa mã pjê cunea kam ampo
xô cunea huprãj cato. Hõhõ, ca
ha me hane.
19 Me ikjêjê, quê ha me pahnõ
te Pahpãm jõ pry hyr ne cupê
gũjawry na, ca ha me anõ hacpỹa
mã Pahpãm jõ pry pynãr xà
caxuw to amji jaxà, ne pry kam
amẽ.
20 Ampo na? Quê ha jũm te, por
cute ihkên ton catê nõ ata to hõ
pry kêanre ata pê amji jaxàr na,
quê ha jũm kên ata te ihkên mã
hàr, ne ihtyc xà ata japy to amji
jaxà, ne cute ihkên ton ata jicu na,
quê ha Pahpãm ihkên ata to tojnõ,
ne to hapac kêt. Ỹhỹ, ite me amã
ihhôc xà ita pit. Hamre.

Jeju Na Mehkwỳ Jakrã Cunea Wỳr
MAM PETRÔ JÕ KÀHHÔC

Ỹhỹ, pê Petrô pê Jeju jarkwa na memprar catêjê nõ. Ne pê mam cupê tep pro catê. Pê Jeju cupê ihkôt ipa catê na ahna ahwỳ. Ne côjkwa wỳr Jeju jàpir jirô pê mã ri, cupê Krĩpinkrên kam Jeju na mehkwỳ mehkrĩ atajê to ihhimpej catêjê nõ.

Ne pom cu me hõ kàhhôc pi-jakrut cahyt ita, pjê cunea kam Jeju na mehkwỳ te me amji pupun to kêanre atajê mã pê ihhôc ne kujate. Na pê hõ kàhhôc ita japrỳ pê **Jeju Na Mehkwỳ Jakrã Cunea Wỳr, Mam Petrô Jõ Kàhhôc** (1 Petrô). Ne pahte me amji pupun xà kêanre ita te me pamã pahte amji kam me pajapac xà to impej, ne to me pamã hahkre.

Pê Petrô me cumã amji jarẽ
Jowãw 1.40-42; Me Hàpên Xà 1.15; 10.1-48

1 Hàpà me ikwỳ pê Pahpãm na mehkwỳ! Ipê Petrô, pê Jeju Crixtô jarkwa na iprar catê. Por jũm te me gõ pjê intête ame acràn, ca jũ ri ame akrĩ atajê mã, wa ite apu ihkàhhôc itajê ton. Ne wa ha ma Ponto jõ pjê me, Carati jõ pjê me, Cawrôpejti jõ pjê me, Axij jõ pjê me, Pitin jõ pjê wỳr, me awỳr apu ihkujahêc pa.

Pê Pahpãm me pahcapi
Ruc 12.32-34; Roman 8.18-25

2 Pê Pahpãm pê me pajõ Inxũ Cati ramã cute amji mã me pah-capi xà na amji kampa. Na pê amji mã me pahcapi, ne me pamã Carõ Pejti gõ, mãr cu me papê mehkwỳ impej pit, ne catyt kam, Pahpãam kôt me papa. Ne mẽr ampo na mã cute me pahto hajỹr? Nee mã ampo na nare, mãr cu xwỳ mã ampeaj kam, amji mã me ihkra pê Jeju Crixtô kam me pajapac pejti ne. Ne me pajaxà kam ihtyc xà ata pê ri ihhêj rũm cute caprô to me pahkên pê me pahcuhhõn, ne me pahto impej. Ne me pahto impej xà caxuw ri, cute amji mã me pahcapi. Ne wa ijõtpê Pahpãm mã me acajrẽn to hane he:

— Ỹhỹ, Inxũ Cati, ca ha me pahkwỳ atajê mã, ate amji kam gapac xàa na, me to impejti to apa. Ne me caxwãm pê me cumã acarĩcti gõ, mãr ca, cute nee me amji mã ampo cupa nare ata to, me cumã apicamẽn to mõ, mãr quê nee ame hũpa nare — hane.

Pê Pahpãm ramã me pamã ampo pej jàhtôa ne to ahcuprõ

3-4 Cu ha Pahpãm pê me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô Pãm mã, hũrên me pajakryti na me amji jarẽ. Ne ampeaj kam ri cute me papê mehkwỳ to impeaj to impejti xà ita te hajỹr he. Cute me pahcaprĩ to catia, na ri cute me pamã pahte amji kam me pajapac xà tuwti pejti jõr, na ri me papê mehkra. Ne hanea ne cute hacpỹa mã ihcãmter pê Jeju Crixtô to ihtĩr xà ata kôt ri, cute me pamã pahte amji kam me pajapac xà tuw jõr, mãr cu cahê na me pahkrĩ rohnỳtti mã. Ne ramã Pahpãm te côjkwa kam, me pamã ampo pejti te me pahto impejti xà ata jàhtôa ne nõr. Ne ihtỳj ma me pamã hamã, mãr quê nee jũ caxuw me papê carôt hamre, ne ihkên ne ihcacu, ne ipictor nare. Ne cu ha pahtỳj cute me pahto hajỹr xà ata to, amji mã me to hajỹar kam me hikaj.

5 Ne pahte me Jeju to amji mã pahhimpej xà ita kôt ri, cute me pamã ampo pejti itajê cunea jõr itajê pê, me pahtekjêa ri.

Cwỳrjapê quê ha Pahpãm me pajamãr ita na, quê ha ahnaa jũ caxuw, pjê jamre xà ata kam, amji carôat kôt amji mã me pajuwahi.

Pahpãm te me pahcajpẽr prãmte ame pahto kên

6 Ampo pej itajê pyrên, ca ha me gakrya ne. Ne amcro itajêa kam, ca cormã ate me amji pupun xà kêanre to me amji pupun to me apa na, hõtpê me ana amcro wênre, na ri me amã amji kĩn nare.
7 Ne mẽr ampo na mã ampo kên itajê ame ato hane? Nee mã ampo na nare. Cute me acapi, ne ahna me acajpẽr prãmte ri ame ato hane. Na wa ha ita caxuw me amã kẽn prà tepti japrỳ te ôr ata te amji kam hapac xà kôt harẽ. He hũhhi na hê xà ton xà caxuw, quê ha xa cute ton catê ata, cute wakỳre prà tepti pê ôr ata capi prãmte, cuhy kam cuxi. Quê ha ajgã, ne ihhorhot, quê ha hõmpu, xà ajkĩ ampeaj kam ri cupê ôar to ôr. Nãmri quê ha cupê wakỳre prà tepti nare na, quê ha ihcunea capa. Nãmri quê ha cupê wakỳre prà teptia na, quê ha ihhorhot, ne kam ampo kên itajê pit capa, ne ihcahhur ahtwỳ ata pê, quê ha wakỳre prà tepti pê ôar to ôr, ne ampeaj kam impej, ne ahna hĩ ahwỳ. Ita jĩkjê na mã, me apê wakỳre prà tepti ita pyràac, ne ate me amji pupun xà kêanre itajê pê ihhêj rũm, cute cuhy kam me wakỳre prà tepti nõr pyràac, cute me apupun, ne me gahkre pej xà na. Ne quê ihhêaj to cormã me ate amji kam me gapac xà kam ampo kêanre na, quê ha me ate amji pupun xà itajêa kôt, me apê me akên itajê to pôj partu ne. Ne wakỳre prà tepti itajê ampeaj kam ahna hĩ jàhwỳr cakrô, quê ha ihtỳj hamre to mõ, ne ihtỳj jũ caxuw hamre. Ne Jeju to quêt ate amji mã me ahimpej xà ata ri, kẽn prà ata jirôa pê impej, ne nee jũ caxuw me apê hamre xà nare. Na quê ha amcro nõ na, Pahpãm Jeju Crixtô to ajpẽ, quê ha mehcunea ampeaj kam cupê ampo cunea jõ Pahhiti na hahkre pej. Ne amcro ata kam, quê ha Pahpãm me amã:
— Ca ate me amji pupun xà to kêanre itajê kôt ri, ita caxuw ampeaj kam me apej — hajỹr xà ata kôt, quê ha mehcunea ihtỳj amji mã me acupa, ne me apejti jàhcujrohti na me apupu.

Pahte me amji pupun xà kêanre xà ita kam, cu ha pahtỳj ame pajakry

8 Cormã nee ate me Jeju pupun nare cakrô, ca ha atỳj me amã ihkĩnti kam me apa. Ne nee cormã ita kam, ate me hõmpun nare cakrô, ca ha atỳj amji mã me to ahimpej to me apa. Ne hũrên ca ha me amã amji kĩan to amji kĩn catia to cati, ne nee me amã me gakryti ita kôt harẽn xà hamreare, ne cupê côjkwa kam amehkrĩ atajê jakryti pyràac.
9 Ne mẽr ampo na mã me amã amji kĩn? He nee mã ampo na me amã amji kĩn nare! He Jeju ihtỳj ampo kên catia ata pê me acaxwỳn pytàr to ipa, ne hũrên ca ame gakry. Ca Jeju to amji mã me ahimpej to me apa xà ata kôt ri, cute me apytàr, na ca ha atỳj jũ caxuw Pahpãm cahê na me apa rohnỳtti mã.

Pê mam harkwa to mehcakôc catêjê nee ihcunea na me hahkre pej nare

10-11 Pê ramã rỳ pêa mã Pahpãm jarkwa to mehcakôc catêjê me cumã amjia kôt, me pahkên pê me pahcunea pytàr catê ata kujahêc na, me cumã harẽ. Pê Crixtô Carõ Pejti me caxwãm pê me cumã acjêj, ne ajco me cumã cator xà ata jarẽ. Ne hanea ne me cumã, por quê ha Crixtô cute amji pupun xà kêanre to amji pupun xà ata

jakàn pê, quê ha Hũm hacpỹa
mã to ihtĩr, ne hipêr to cati, ne
to impej na, me caxwãm pê me
cumã harẽ. Mã cute me hahkre
pej prãmte, amji mã mehprĩa, ne
ihtỳj me to hahkre to me mõ. Ne
ihtỳj me ahna hàhcukjêr to me
mõ, jũ caxuw mã quê ha cato, ne
jũ mã quê ha cator xà ita.
12 Ne pê Pahpãm cute me cumã
harkwa to mehcakôc catêjê mã,
ampo itajê to hahkre xà ata kam,
hanea ne cute me to pit mã, impe-
jti xà caxuw, me cumã harẽn nare.
Ne pom ca ita kam ame kampa
atajê to, cute impejti xà caxuw
ria me cumã harẽ. Ne côjkwa
pĩn, Pahpãm Carõ Pejti carôat kôt
Jeju pê me pahpytàr catê na, me
hũjarẽn pejti jarẽn to memprar
catêjê te, ramã ampo itajê cunea
to me amã hũjarẽn. He côjkwa
kam Pahpãm mã memprar catêjê
te me hajỹar, ne tee ame hahkre
pej to prãm.

Pê ajteare mã Pahpãm, ne impej, na cu ha cuxà me pampej pit
2 Petrô 3.10-13; 1 Jowãw 3.1-6

13 Cwỳrjapê ca ha me akrã kam,
ate Pahpãm jarkwa kam me gapac
xà caxuw me amji to gàhcuprõn
hiahpuro, ne me guphêa rũm ate
amji kam me gapac xà to amji kam
gapac to me apa. Ne Pahpãm te
Jeju Crixtô to ipipẽ xà me, cute me
ato impejti xà ita na, ca ha atỳj me
hikaj to me acrà rohnỳtti mã.
14 Ca ha atỳj Pahpãm kam me
gapac to me apa to hane, pom quê
me ahkrare me hũmxwỳ kampa
he. Ne nee ca mam ate me amji
jahkre kêt kam, ate amji kam me
gapac xà kêanre to, ate amji kam
gapac to me apa xà ata to, hacpỹ
mã me amji kam gapac, ne ihkôt
me apa nare.
15 Mã Pahpãm pejti pê catyt kam
ipa catê ata te me ato ihkra xà na,
me ana hàhwỳr. Cwỳrjapê ca ha
Pahpãm cuxà me apê ampo cunea
kam, catyt kam me apa catêjê, ne
nee ampo kên crire nõ to, me amji
kam gapac nare.
16 Ampo na? He pê ramã Mo-
jxe xwỳ Pahpãm jarkwa na, hõ
kàhhôc kam mehkwỳ na ihhôc to
hane he:

"He ipê me amã catyt kam ipa catê,
ne wa ajteare mã, ne ipejti.
Cwỳrjapê ca ha hanea ne,
icuxà me apê ajteare mã,
ne catyt kam me apa,
ne me apejti ne" hane.

17 Ca ha me Pahpãm mã acakôc,
ne mehcukij to:
— Me ijõ Inxũ Cati — hane.
Ne cormã côjkwa kaj na ame apa
xà ata kam, ca ha atỳj amji mã
me Apãm ita cupahti ne. Ampo
na? He quê ha ihtỳj jũ caxuw
me pahcunea cukij, ne me pahte
me ampo cunea to me pajàpên
xà atajê jahpan xà na, me pamã
amgõ. Ne catyt kam me pajàpên
xàa kôt me pamã amgõ. Ne pahte
me pajàpên xà impejti ton catêjê,
cu ha impejti to me amcwa. Ne
pahte me pajàpên xà kêanre to
me pajàpên catêjê, cu ha ihkêanre
to me amcwa.

Jeju te caprô to me pahna hàmjõr

18 Pê mam me panquêtjê te amji
kam me hapac xà kôt hamreare
atajê kôt pit mã ajco ame papa.
Ata jahpan xà na ri ihhêj ne Jeju
jàmjõr. Ne cute amji kam me pa-
japac xà kêanre ata pê me pahto
cator. He xà ajkĩ hàmjõr xà ita
pê ihpore, nare, cupê wakỳre prà
tepti pê ôr na hĩ jàhwỳrti ata?
Nare cupê wakỳre prà jakati na hĩ
jàhwỳrti, mã hanea ne ramã cama
hamre to mõ ata pyràac?
19 Hãpà, nee cupê ampo itajê nõ
nare. Cute me pahna ampo cunea
jirôa pê caprô na hĩ jàhwỳrti ata
jaxwỳr, ne toa ri cute ihhêj ne me

pajũhkàr. Pê mam me panquêtjê amji jaxà kam me carà cahàcre hôhti kra capẽnti atajê to me amji kritxwỳ, ne mehkên atajê jahpan xà na mehcura. Ata pyràc pej na mã Jeju Crixtô te amji kam hapac xà capẽnti, ne cupê carà cahàcre hôhti kra nõ capẽnti ata pyràac, ne cute me pahna caprô na hĩ jàhwỳrti ata jaxwỳr, ne cute caprô jaxwỳr xà ata pê ri me pahkritxwỳ pyràac.

20 Pê Pahpãm cute pjê ton xwỳjrea na, ramã me pahkritxwỳ na Jeju capi ne hãm. Ne curmã ri amcro itajê nõ kam, cute me amã ihkra te ihcunea na me ato impej partu xà caxuw ri, me amã to ipipẽ.

21 Pê Pahpãm hacpỹa mã to ihtĩr, ne ma côjkwa wỳr to api, ne to cati, ne ampo cunea jipy hãm, ne to impej. Ne Jejua kôt ri, ate amji mã me Pahpãm to me hajỹr xà ata to, kypê amji mã me ahimpej to me apa nare. Na ca ha atỳj jũ caxuw cute me ato impejti xà ita na, me hikaj.

Pê Pahpãm jarkwa pahte amji kam me pajapac xà cuhhõ

Ruc 8.11-15; 2 Timot 3.14-17; 1 Jowãw 3.14-17

22 Ne ca ramã ita caxuw Pahpãm jarkwa pejti, hêj xi nare kam me gapac pejti to me apa. Ne ramã ihkôt hanea ne ate amji kam me gapac xà cunea to ihtetetti ne me to impej. Ne ca ramã Jeju kôt ate me ajpẽn to me akjêjê atajê me, ca ramã ame ajpẽn kĩnti to me apa. Cwỳrjapê, ca ha me amã ajpẽn kĩnti ita na, me amã ajpẽn kĩn prãam kam ame ajpẽn kĩn.

23 Ne por pê cu me pahcunea me panxyrxwỳ pĩn ame pajapôj atajê, quê ha ihtỳj ame ty, na cu ha hanea ne pahtỳj ame ty. Ne Pahpãm nare. Quê ha Pahpãm harkwa tĩar rohnỳtti mã ata kôt, jũm mã cute amji kam hapac xà tuw jõr na, quê ha cupê hacpỹa mã ihpỳm ata pyràac, ne nee jũ caxuw caxwỳn ihtyc nare. Quê ha cupê Pahpãm tĩr rohnỳtti mã ata kra, ne nee cupê me panxyrxwỳ tyc atajê pyràc, ne ihtyc nare.

24 Ne pê ramã Ixaj xwỳ Pahpãm jarkwa na, hõ kàhhôc kam, me ahna ihhôc to hane he:

“He pjê kam ame pahcunea ame papa itajê pê ihhêj rũm ahtu pyràac,
ne pahte amji kam me pajapac xà itajê pê pĩrã pyràac.
Ne quê ha jũ caxuw ihtỳj ahtu ata incrà,
quê ha hanea ne pĩrã ata incrà, ne ihpỳm.
Ata jĩkjê na mã me pahcunea te me hajỹr pit,
na cu ha pahtỳj ame ty ne me pajamre,
quê ha pahte amji kam me pajapac xà cunea hamre tu ne.
25 Ne me pajõ Pahhiti jarkwa te nee hajỹr nare,
ne quêt hikwa rohnỳtti mã,
ne nee jũ caxuw ihkên,
ne ihkôt hamre xà nare” hane.

Ne harkwa hikwa rohnỳtti mã ata to pê Jeju pê me pahpytàr catê jarkwa na memprar catêjê me amã harẽ.

2

Cu ha Pahpãm te amji kam hapac xà na me ahcukij

Epet 2.19-22

1 Cwỳrjapê, cu ha nee hipêr Pahpãm jarkwa pejti ata jirô pê ame pahpỳpỳm, ne ame ampo kên ton to me papa nare. Ne cu ha nee me pahhêj xi jarẽn nare. Ne cu ha aracri me cupê to me papimxur pej pêa mã, hipêr me ampo kên ton nare. Ne cu ha nee me hũ na ame amji to prãm nare, ne nee ame hũn to me papa nare.

2 Ne curmã me ahkrare kwỳ
pỳpỳm atajê mã ihtỳj menxyrxwỳ
kà xen, mã me cacô to pijahô,
ne mehkà cacô ata to ihtỳj me
ipicamẽn to me mõ. Ita jĩkjê na
mã, me ate me hajỹar. Na ca
Pahpãm mã ihhêj ne curmã ame
apỳpỳm, ne cormã kyre pê amji
mã me to ahimpej to me apa. Ne
Pahpãm jarkwa ata pê ihhêj rũm
mehkà cacô pyràcti, na quê ha
me amã hàan to hàn. Ne harkwa
kôt me apa xà ata pê ihhêj rũm
mehkà cacô to ate ame pijahôr xà,
na quê ha ihtỳj me ato ipicamẽn to
mõ. Na ca ha atỳj jũ caxuw ampo
cunea na Jeju kôt me apa.
3 Pê Tawi xwỳ ramã Pahpãm
jarkwa kôt, hõ kàhhôc kam, ate
me hajỹrjê na ihhôc to hane he:

"Ate ramã me pajõ Pahhiti te me
ato impejti xà ita cajpẽr,
ne me hahkre pej" hane.

Jeju me, me papê mehkwỳ pê Pahpãm jũrkwa pyràac

4 Ne ikre pyxwỳr catêjê pej, hãn
ne ikre caxuw, me hicjêcti pej pit
capi, ne hanea ne me ihhê kwỳ
cunea impej pit capi. Nare, quê
ha me cumã kẽn to ikre xãm prãm
na, quê ha me cumã kẽn cuhtac
nõ impejti xi, hõxwahhi kam, ne
ikre cahhur caxuw quê ha hanea
ne kẽn pej pit capi ne to cuprõ.
Jĩkjê na mã Pahpãm pê cute me
ikre pyxwỳr catêjê atajê pyràac,
ne mehkwỳ caxuw cute me acapi,
ne Jeju na me ato cuprõn. Ita na
mã me cupê ikre pyxwỳr catêjê
te amji jahkre kêatre atajê, ma
apu amji pê pĩ jicjêc pejti ata caca,
ne cute me mẽn. Jĩkjê na mã
me cupê Ixaher catêjê jõ pahhi
kwỳ, ma ame amji pê Jeju caca.
Mã quêt Pahpãm te cupê mehkwỳ
jõ Pahhiti pê ihcunea na hàmkrã
jàmtàr cati ata capi.
5 Ne hanea ne ikre pyxwỳr
catêjê pej te amji mã pĩ pej me,
kẽn pej pit capi, ata jĩkjê na mã
Pahpãm te, cute me ato amji kwỳ
xà caxuw me acapi. Cwỳrjapê ca
ha cama amji na me hamã, quê
ha me ato amji kwỳ peaj, ne mãr
quê me akôt me hàhtôa ne me
Pahpãm jahkre pej. Na ca ha me
apê, por mam Pahpãm te amji
kam hapac xà jũrkwa na kẽn kwỳ
ata pyràac. Ne me apê, por mam
me cupê Pahpãm mã mehcajrẽn
catêjê atajê pyràac, ne cute ih-
cajpuaw prãmte atỳj Pahpãm mã
ihcunea na catyt kam me apa, ne
cumã me apê. Mãr ca Jeju Crixtô
kôt, Pahpãm mã me ampo pej
pit ton to me apa, quê ha ihtỳj
Pahpãm, ate me cumã ampo pej
pit ton xà atajê na, amji capa.
6 Ne quê ha ikre pyxwỳr catêjê
itajê kẽn to pit mã me ikre nõ
xãm, ne cute me cumã pĩ jicjêc nõ
xãm xà kaj na, hõxwahhi kam, me
cumã kẽn nõ tỳjti cuhtacti ata nõ
xi. Ita na pê Ixaj xwỳ ata, ramã hõ
kàhhôc kam, Pahpãm jarkwa na,
me ahna ihhôc to hane he:

"Wa ite amji mã kẽn nõ tỳjti
cuhtacti na hĩ jàhwỳrti ita
capi,
ne wa ha Xijãw jõ kẽncahê na,
Krĩpinkrên kam me ikwỳ mehkrĩ
atajê kam,
me hipôc ri cuxi.
Ne por kẽn ata quê ha cupê mam
ikre caxuw kẽn ata,
ne ampeaj kam ihkwỳ jirôa pê
impej ne ihcuhtac.
Ne quê ha mehkwỳ te amji mã me
to ihhimpej na,
quê ha ihtỳj mempej mã mehpỳm,
ne ampeaj kam hũrên me hakry,
ne nee jũ caxuw hũ na ameh-
pahàm nare" hane.

7 Ca ate Jeju to amji mã me
ahimpej atajê mã ri, cupê mam
kẽn pejti, cuhtacti na hĩ jàhwỳrti
ata pyràac. Ne nee Jeju to amji mã
mehhimpej nare atajê mã ri, cupê

kẽn kôt hamreare ata pyràac. Ne
pê ramã jũm ita Pahpãm jarkwa
na, hõ kàhhôc kam ahna ihhôc to
hane he:

“Pom ikre to me hàpên catêjê,
ma ame ikre mã hãm xà caxuw
kẽn pejti caca ita te ihkwỳ
jirôa pê amji to cati,
ne ihcuhtacti ne ihtỳj” hane.

8 Pê Ixaj xwỳ Pahpãm jarkwa
na, hõ kàhhôc kam, Jeju na ihhôc
to hane he:

“Quê ha pry kam cupê kẽnti nõ
pyràac ne jỹ,
ne pry kôt me pra atajê jàhtôa ne
mehtõtõc,
quê ha me ajhu” hane.

Hõhõ, cute me to hajỹr xà ita
kam, quê ha me hàhtôa mã Jeju
kĩn nare, quê ha ma amehcaca.
Ne cupê me hũtàr catê na me
harẽn xà ata to, quê ha nee me
amji mã hajỹr nare, na quê ha ma
ame harẽn par caca. Ne por quê
ha ma ame harẽn par caca atajê te
ramã amji kên mã me amji mẽn.
Ne pê ramã Pahpãm cute me to
amji kam me hapac xà ita na, me
to amji kampa.
9 Ne nee pahte me hajỹr nare.
He pê Pahpãm amji mã me pah-
capi, me papê me pajõ Pahhiti
pê Pahpãm mã pahte mehkwỳ
cajrẽn catêjê na. Ne me papê
mehkwỳ pê hõ tekjêa ne me pam-
pejti. Mã Pahpãm te ihhêj ne
awcapàtkôti kam ampo kên ata
pê, hàhcujrohti ata wỳr me pahna
hàhwỳr, mãr cu pahtỳj me ampo
pejti pupu, ne me to. Ne me
pahte mehcunea mã Pahpãm te
ampo pejti catia ton atajê jarẽn xà
caxuw ri, cute me pahna hàhwỳr.
10 He pê mam, nee me apê
Pahpãm na mehkwỳ pê me hõ
tekjê nare, ne ita caxuw ri me apê
hõ tekjêa. Ne mam nee me amã
Pahpãm jàhcaprĩ ita na hahkre
pej nare, ne ita caxuw ri ihtỳj me
acaprĩ.

Cu ha ampo pej pit ton to me papa
Roman 13.1-7; Tito 3.1

11 Ỹhỹ, imã me akĩnti atajê, por
me acahkrit, ca me gõ pjê kaj na,
ampỳa mã ame hõ pjê kam ame
akrĩ atajê. He me pahcunea te
me hajỹr pit. Ampo na? Côjkwa
kam ri quêt me pahcunea krĩ
xà. Cwỳrjapê wa Jeju kam me
pahte ajpẽn to me pahkjêjê itajê,
wa ha me awỳ, ca nee pjê ita
kam ame pahkrĩ rohnỳtti mã na,
ame to amji kam me gapac nare.
Cwỳrjapê wa ha me ana ijàhwỳr
to hane he:
— Ca ha nee ate amji kam me
gapac xà tũm kên atajê kôt ame
apa nare — hane. Ampo na? Ca
ha atỳj me pajĩ te ampo kêanre
ton na prãmti xà ata ton to ame
apa. He ihtỳj pahte me amji
kam me pajapac xà tũm kên ita,
ihtỳj me pahcaxwỳn me, me ajpẽn
cujtê.
12 Na ca ha mehcahkrit pê Jeju
to amji mã me hajỹr nare atajê
cahê na ame apa xà ata kam, ca
ha catyt kam ame apa. Ampo na?
Quê ha ate ampo pej pit ton to me
apa na me apupun cakrô, ihtỳj me
akôt harẽn xà kêanre to ame akôt
harẽ, ne amji caxwãm pê ame ato
ihhêj na, me amji jahkre pej. Ne
quê ha jũ caxuw me Pahpãm te
amji jaxàr xà ata jõ amcro kam
ahtwỳ, quê ha cato, quê ha hanea
ne, por cute me akôt harẽn xà
kêanre atajê, ihtỳj amji kên na me
amji jahkre pej, ne me Pahpãm
pejti na cumã me harẽ.

Cu ha pjê jõ pahhi catêjê kampa

13 Ca ha nee me pajõ Pahhitia
mã ihpahàm cator nare. Pê ihtỳj
amji mã Hũm cupa to ipa, na ca ha
atỳj amji mã me cupê pahhi catêjê
cupa. Ne ca ha Roman jõ krĩ kam,

amji mã me krĩ cunea jõ pahhiti
pê Xexa ata cupa, por cupê ita ri
pjê kam pahhi catia ata.
14 Ne ca ha hanea ne por
harkwa kôt, krĩ cunea kôt me
cupê pahhi atajê, ca ha amji mã
me hũpa. Ampo na? He cutea
ri krĩ cunea kôt, cute ame ampo
kêanre ton atajê jahpan xà na,
ame to kên xà caxuw me cumã
harkwa. Ne hanea ne cutea ri,
cute catyt kam ame ampo pejti ton
catêjê na mehcakôc to impejti na
harkwa.
15 Ne mẽr ampo na mã ca ha
catyt kam ame apa to hane? He
Pahpãm mã, cute me amji jahkre
kêatre catêjê te ihtỳj ame ana
mehcakôc kêanre to me ipa ata
tête, cumã mehcahpêrhyr prãm.
Na ca ha catyt kam me apa.
16 Pahpãm te ramã ate amji kam
me gapac xà kên itajê cunea pê me
ato cator, na ca ha atỳj catyt kam
ame apa, ne ame ampo pej pit ton
to me apa. Ne nee ca ha me anõ
amji mã:

— Jeju te, ite nee ampo kên
ton nare xà caxuw imã carôt jõr.
Cwỳrjapê wa nee hipêr ampo kên
ton to ipa to prãm nare — hajỹr
cakrô, mãnea mã ampo kên ton
kam to acrà nare. Cwỳrjapê ca ha
nee hipêr ampo kên atajê to ame
amji mã me ahimpej, quê me ato
ihhimpej nare, ne Pahpãm to, ca
ha quêt amji mã me ahimpej. Mãr
quê cupêa me gõ Pahhiti.
17 Ca ha amji mã mehcunea
cupa to me apa, ne hanea ne amji
mã me Xexa pê pjê jõ pahhi ata
cupa. Ne quê ha amã Jeju kam,
ate me ajpẽn to me akjêjê atajê
kĩn. Ne me hirôa pê amji mã me
Pahpãm cupahti to me apa.

Cu ha amji mã me pahcaprĩa,
ne pahtỳj ampo kên cunea mã
awcanã

Epet 6.5-8; Coroxo 3.22-25; 1
Timot 6.1-2; Tito 2.9-10

18 Ne me amã me gõ pahhi, ca
cama me cumã me apê atajê, ca
ha atỳj me kampa, ne amji mã
me hũpa to me apa. Ne nee ca
amji mã me gõ pahhi te me ato
impejti, ne me gamãr to me ipa
atajê pit cupa nare, ne hanea ne
cute ame ato amji kam hapac xà to
kêanre atajê, ca ha atỳj hanea ne
me kampa, ne amji mã me hũpa.
19 Ca ha me gõ pahhi to impe-
jti cakrô, quê ampo na ame ato
kêanre, ca ha nee amji jahpan xà
na me acakôc nare. Ca ha amji
pupun xà kêanre to amji pupun
cakrô, nee amji jahpan xà na
cumã garkwa nõ to me acakôc kên
nare, ne atỳj me cumã awcanã.
Ampo na? He Pahpãam kôt ca
ate to hajỹr, cwỳrjapê quê ha
me apyrên Pahpãm hakry, ne taa
ihtỳj me ato impej.
20 Ca ha ate ampo to kên to apa
na, quê ha hahpan xà na, ate amji
pupun xà kêanre nõ akam ihpỳm
ne acahhy, ca ha aracri jỹ ne cumã
awcanã, quê ha ahna ajkĩ Pahpãm
mã apejti ne, ne cumã acaprĩ?
Hãpà, atea ca amji caxuw ita ton,
na ca ha atỳj cumã awcanã, ne
aracri jỹ. Ca ha ate ampo pejti
ton to apa cakrô, quê ha hahpan
xà na ate amji pupun xà kêanre
nõ awỳr cato, ca ha cumã awcanã,
quê ha Pahpãm apupu, ne ihtỳj
apyrên hakry ne ato impej.
21 Me pampejti ton to me papa
jahpan xà na, me pahte me
amji pupun xà kêanre mã me
pajũcanãr xà. Ne caxuaw ri,
Pahpãm te me pahna hàhwỳr.
Ahnaa mã pê Jeju me pamã to
hahkre xà caxuw me pahcumam,
cute me pancwỳrjapê amji pupun
he. Na cu ha ihkôat me hane.
22 Pê Ixaj xwỳ Pahpãm jarkwa
na, hõ kàhhôc kam, ahna ihhôc to
hane he:

“Ne nee jũ caxuw me pajõ Pahhiti
te ampo kên ton nare,

ne nee ihcakôc xà nõ to ihhêj xi nare” hane.

23 Pê ame cumãn kêanre cakrô, pê nee amji jahpan xà na, jũm mã harkwa nõ kên to ihcakôc nare. Pê ame to kêanre, ne me cumã ihkàj xà ton cakrô, pê nee me to kên ata jahpan xà na, me cumã amji cawpa nare, ne aracri ihcuhhê. Ne cute cama ihcunea na Hũm mã amji jõr, mãr quê taa, jũ caxuw, catyt kam, ampo itajê cunea to impej. Ne quê ha jũ caxuw mempej catêjê to impej, ne mehkêanre catêjê kên mã me curẽ.

Pê Jeju kà caxõ xà ata me pahcunea to impej

24 Ne Jeju te amjia kôt, cute mehcuran xà ita mã amji jõr, mã cute pĩ kam mehcuran. Ne me ate amji kam me gapac xà kêanre itajê mea mã, ihhêj ne ramã cute pĩ ata na menxôr, mã ihtyc, ne hamre. Na ri nee hipêr me ate amji kam me gapac xà kêanre atajê kôt ame apa xà nare. Ne quêt Pahpãm te amji kam hapac xà impejti ata kôt ri ame apa xà. Ne cute ame Jeju kà to caxõ xà ata te ri me amã ate amji kam me gapac xà mã ampej.

25 He carà cahàcre hôhti pry cupa, mã hamãr catêjê ame hapêê, ne hacpỹa mã me to cuprõ, ne ma me hamã, ita jĩkjê na mã, mam me acaxwỳn pictor, ne Pahpãm pê ampỳa mã apu ipa. Ne Jeju Crixtô te hacpỹa ne amji wỳr me acaxwỳn to cuprõn, ne ita caxuw ma me gamã, ne ihtỳj ampo kên pê me apytà.

3

Quê ha pyjê ihtỳj amji mã mempjê cupa

Epet 5.22-25; Coroxo 3.18-19; 1 Timot 2.9-15

1-2 Ita caxuw, wa ha me apê pyjê mã mempjê atajê japackre. Quê ihhêaj to me akwỳ mã me apjê kwỳ te Pahpãm jarkwa kam me hapac nare atajê, ca ha atỳj Pahpãm wỳr me to apipkjêr to hane he. Ca ha me cumã, cute amji mã me hũpar xà caxuw me cumã acakôc nare kam, ate amji kôat catyt kam Pahpãm to, cute amji mã mehhimpej na me to, quê amji mã me to ihhimpej. Ca ha me apjê kampa, ne catyt kam ame apa, mãr quê me apjê catyt kam me apa na me apupu, ne ate amji mã me hũpahti na me gahkre pej, ne me akôat Pahpãm wỳr me apkjê, ne amji mã me to ihhimpej to me ipa.

3 Ne nee ca ha me apejti to prãm to, põ rũm pit mã ame amji cũmpej, ne aracri me acaxwãm pê me ate amji kam me gapac xà kêanre, ne impej nare, ita na ihkaj na. Na ca ha nee cama ame amji cũmpejti to prãm nare, ne nee cama ame akĩ to impejti to prãm to ame to apihho, quê impejti nare. Ne nee ca me gakrô xà peaj to pit mã ame amji jakrô prãm nare, ne nee cama me apejti to prãm to cupẽhkà peaj to pit mã me amji kà prãm nare. He Pahpãm mã ampo itajê te me ato impejti itajê kôt hamreare. Ampo na? Quê ha ihtỳj jũ caxuw ampo itajê mea mã, me gĩ ty, ne hamre tu, ne acto.

4 Ne quêt me acaxwỳn nare, quê ha nee jũ caxuw ihtyc ne ipictor nare. Na ca ha me acaxwãm pê me acaxwỳn cũmpej. Ne ate amji kam me gapac xà itajê, quê ha nee ampo kam apu incàcàc nare, ne quêt amji mã ihprĩa kam, ihcarĩcti kam, catyt kam ipa xà ita ri, quêt Pahpãm mã catia to cati, ne impej.

5 He mam me apupxwỳjê te Pahpãm to amji mã mehhimpej, ne ihtỳj curũm me ampo pej jikaj atajê pê ajco me amji cũmpej to me hane he. Pê ajco ihtỳj amji

caxuw mempjê kam me hapac to me ipa. Ne Pahpãm mã cute me hajỹr to ipa xà ita pê ri ihhêj rũm me hakrô xà.
6 Ahnaa mã pê Xarakwỳj xwỳ hanea ne, ajco ihtỳj amji mã impjê pê Aprãw xwỳ ata kam hapac to ipa, ne ajco cumã: "Ijõ pahhi" hane. Ca ha ampo pej pit ton to me apa, ne nee me amã ampo cupa nare na, ca ha me apê Xarakwỳj xwỳ pyràac, ne me apê me tàmxwỳa.

Quê ha mempjê mã ihtỳj mehprõ kĩn
Roman 12.9-21; 1 Texarõn 5.14-15
7 Ne me apê mempjê, ca me aprõ me, me apa atajê mã, wa ha ita caxuw icakôc. He me gapyre mã me aprõ carôt peacre na, ca me to amji japackre, ne amji mã me hũpa, ne me hamãr peaj to me apa. Ampo na? He quê ha Pahpãam ajwar amji cahê na me apa na me ato, ca ha cahê na me atĩar na me apa rohnỳtti mã. Hõ, ca ha me to hajỹr to me apa, mãr ca Pahpãm mã me acakôc, quê ihtỳj me akampa, ne nee me apar caca nare.

Cu ha pahtỳj pahte ampo pejti ton na amji to me ahcukij
8 Hamre, ita caxuw wa ha me acunea japackre. Quê ha me amã ate amji kam me gapac xà pyxit peaj. Ne quê ha me amã ajpẽn kĩnti hanea, pom quê mehkjêjê mã ajpẽn kĩn he. Ne hanea ne me amã ajpẽn caprĩhti ne, ne ajpẽn to me acati to me apa, ne nee me anõ pyxit peaj ne amji to acati prãm nare.
9 Ne quê jũmjê ame ato kên, ca ha nee amji jahpan xà na ame to kên nare. Ne hanea ne quê jũmjê ame axũn, ca ha nee amji jahpan xà na ame hũn nare. Ne cama amji jahpan xà na, jũmjê atajê to mempejti ne. Me pahte mehcunea to impejti, mã me hahpan xà na Pahpãm te me pahto impejti xà caxuw ri, cute me pahna hàhwỳr.
10 Pê Tawi xwỳ ramã Pahpãm jarkwa kôt, hõ kàhhôc kam, ita na ihhôc to hane he:

"Quê ha me amã amji kĩnti me,
me gakryti na me apa to prãm na,
ca ha me hane he:
Ca ha nee jũmjê to ame acakôc kên nare.
Ne nee ame ahêj xi to ame acakôc nare.
11 Ne ma ame amji tête ampo kên cunea curê,
ne me akên ton jicu,
ne me ampo pej pit ton to me apa.
Ne ca ha hanea ne ajpẽn mã me apejti na me akrĩ na,
ca ha amji to me ahcukij.
Ne quê jũmjê apu ajpẽn curê,
ca ha hacpỹa mã ajpẽn mã me caprĩ na me to.
12 Ampo na?
He me pajõ Pahhiti mã cute me ampo kên ton itajê na mehkĩn nare,
mã ma ame curê.
Ne mempejti catêjê ri quêt,
me hamãr to impejti, ne ihtỳj me cumã,
cute mehcajrẽn xà atajê na me kampa" hane.

Jũm te pahte amji pupun xà kêanre na me pahton xà pyrên me pajakry
2 Timot 2.24-26
13 Ne quê me amã ampo pejti ton to prãmte, kam me akrã acto tu, ca me ton to me apa xà ata kam, quê ha pijamã Pahpãm kam jũm te ame ato hamre na hamã? Hãpà!
14 Ca ha ate me ampo pejti ton na, quê ha jũmjê te hahpan xà na, ate me amji pupun xà kêanre na me aton na, ca ha atỳj me gakrya ne. Ne nee ame jũm cupa to me apa nare. Ne nee acaxwỳn caxwãm pê ame akrihkrit nare.

15 Jeju pê me pajõ Pahhiti na
me to amji japackrea ne, ne me gĩ
cunea to amji mã me hũpahti to
me apa. Ne ca ha ma ate Jeju to
amji mã me hajỹr to me apa na,
quê ha jũmjê ahna me apupu, ne
ate ihkôt me cumã harẽn prãmte,
ahna me acukij na, ca ha ramã me
cumã harẽn prãam kam, me cumã
harẽn xàa kam me cumã harẽn to
apa. Ne amji mã aprĩa kam, amji
mã me hũpahti kam, me cumã
harẽ.
16 Ne ca ha gõtpê catyt kam,
ampo pejti ton to me apa, mãr
quê me acaxwãm pê ate amji kam
me gapac xà kam, me amã ate
me ampo kên ton nare na, me
amã amji jahkre pej. Quê ha
mehkwỳ kwỳ te, me ate catyt kam
Jeju kôt me apa na me apupun
na, quê ha ihtỳj ame akam men-
cryc. Ne mehhêj xi xà to, cute
ame ato ihkryjre prãm to, ame
amãn kêanre ne. Cakrô ca ha
me kam mare mã catyt kam me
apa kam me to acrà, quê ha me
cumã acaxwãm pê me apejti na
me gahkre pej, ne amji kam ameh-
pahàm to me ipa.
17 Ne ca ha ate me ampo kêanre
ton to me apa na, quê ha hahpan
xà na, me ate amji pupun xà
kêanre na me aton na, quê ha
Pahpãm me amã:

— Hamre, atea ramã me amji
kên mã me amji mẽn, ita na me
akam ipê ihkaj na — hane. Ne
ca ha ate ame ampo pejti ton to
me apa cakrô, quê ha Pahpãm
te jũmjê atajê te me amã ate
amji pupun xà kêanre ton na
me hamãr na, mã cute ame ato
kên na, quê ha Pahpãm me amã
harkwa to:

— Ate me ampo to kên nare
kam, cute me ato kên. Ca atỳj
cumã me gũcanãr to me apa, ne
nee hahpan xà na ame kam acryc
nare, ita na ri imã me apejti —
hane.

Pê Jeju pê me pahkritxwỳ ata hanea ne amji pupun xà kêanre to amji pupu

18 He Jeju te me acuxà, amji
pupun xà kêanre to amji pupun
na, ca me to amji japackre. Ne
cute amji to me pahcunea kritxwỳ
hiahpuro na, ca me to amji
japackre. Ne hanea ne cute ma
Pahpãm wỳr me pahto ipipkjêr
prãmte, me pahkên xà itajê jah-
pan xà na ihtyc pyxit peaj ata na,
ca me to amji japackre. Ne cupê
hũmre impejti na, ca me to amji
japackre. Ne cute me pahkritxwỳ
na amji ton, ne cute me papê
mehkên ton catêjê mã amji jõr.
Mã cute ame hĩ to kêanre, ne
cama cute amji na me hamãr, mã
cute mehcuran na, ca me to amji
japackre. Mã Pahpãm Carõ Pejti
te hipêr quêt cumã hĩ tuw jõr, na
quê ha nee jũ caxuw hipêr ihtyc
nare, ne quêt ihtĩr rohnỳtti mã na
apu ipa.
19 Ne pê Jeju jĩ ty, ne nõr kwỳa
kam, ma carõ mehtyc carõ jacjên
xà wỳr axà, ne me carõ atajê mã,
cupê ampo cunea jõ Pahhiti na
amji jarẽ.
20 Ne me carõ itajê pê, por me
panquêtti Nowe xwỳ jõ amcroa
kam, pê ajco cormã pàr kre to
hàpên to mõr xà ata kam, nee cute
me Pahpãm jarkwa par nare atajê
carõ. Pê Pahpãm amji mã ihprĩa,
ne cute jũa caxuw mehkên ton
jicu, ne hỹrmã me ipipkjêr na me
hikaj to ipa, mã nee cute mehkên
ton jicu nare. Mã me ahnaa Nowe
xwỳ te pàr kreti jipêj, mã kam
cute me ôjtô peaj te mehtyc xà pê
me amji pytàr.

21 Ne cô te mehkên jipej xà pê
Nowe cator ita pê, ihhêj rũm cô te
me pahcumrãr xà ata pyràac. Ne
me pahcumrãr xà ita pê nee pahte
me to amji rã pit jũrên xà nare. Ne
ihkôt harẽn xà te, me pahte amji
kam me pajapac xà cunea pintuw,

ne ihtetetti ata cwỳrjapê, cu carôt tỳjti te hacpỹa mã Jeju to ihtĩr ata kôt, catyt kam me apa.
22 Ne pê hacpỹa mã Jeju côjkwa wỳr api, ne Pahpãm cahê na, awpôc rũm, pahhi jàmtàr jàmkrã catia krĩ xà kam jỹ. Ne jỹ ne côjkwa kam Pahpãm mã memprar catêjê cunea me, me cupê me hõ pahhi catêjê me, me carõ carôt tỳjti pê ajteare mã atajê cunea to ihhimpej.

4

Cu ha me pahte amji kam me pajapac xà tũm ata to me pajapac kêt
Roman 6.1-14; Epet 4.17-24; Coroxo 3.1-11

1 Pê Jeju hĩ to amji pupun xà kêanre to amji pupu. Ca ha cuxà ate me amji pupun xà kêanre cunea caxuw ame apa. Ampo na? Quê ha jũm te hĩ to amji pupun xà kêanre to amji pupun na, quê ha nee hipêr cumã cute ampo kên ton xà nõ hamreare, ne nee hipêr ihnõ ton nare.
2 Cwỳrjapê, ca ha amji to me Pahpãm cajpuaw xà na, pjê ita kam, harkwa kôt, catyt kam ame apa. Ne nee hipêr ate me amji to me amji cajpuaw to prãm to, ame ampo kên ton to me apa nare.
3 Ne pê ca mam, ramã me cupê Pahpãm na mehkwỳ nare atajê kôt, me cumã cute amji kam me hapac xà kĩnti atajê ton to ajco me apa. Ne ramã ate mehkôt me ton to me iryyti.

Ne pê ca amcro atajê kam, ajco me amã me apahàm nõ xà kêanre kam, me pahpahàmti atajê ton to prãam kam, ajco me ton to me apa.
Ne ajco côxỳhti to me amji to me apipãn to me apa.
Ne me gõ amji kĩn atajê kam, ahti na ajpẽn pê me aprõ caxun to me apa.
Ne me ajpẽn kam mare mã, côxỳhti to me akõm to me catia to me apa.
Ne ajco côjkwa kam me Pahpãm kaj na, me apãm cahàc krekà atajê kĩn to ame apa.

4 Ne ita caxuw, ca nee hipêr me cupê Pahpãm na mehkwỳ nare, ne mehkrã nare atajê kôt, ampo kên atajê cunea kôt ame apa prãm nare. Ita kam ri hãn ne me amã:
— Pỳhàpà, xãmte ca nee hipêr me ikôt me amji ton to prãm nare — hane. Jirô pê mã ri, cute mehkwỳ mã me axũn xà kêanre to, me akôt harẽn.
5 Ne quê ha ihtỳj jũ caxuw, mehkêanre itajê na Pahpãm mã me amji kôt harẽ. Ne quê ha Pahpãm pê mehcukij ne ajpẽn pê me to haprãr catê ata ihtỳj mempejti xà wỳr mempej to haprã, ne mehkên xà wỳr mehkên to haprã. Ne ramã cute mehtyc me, mehtĩr itajê jipôc ri ajpẽn pê mempej to haprãr xàa kam ri ramã jỹ.
6 Cwỳrjapê ri, por ramã mehkên tyc atajê te Jeju pê me pahpytàr catê na, me harẽn par. Mãr quê xwỳ mã mehkên mã hikra, ne catyt kam me ipa. Mãr quê Pahpãm hacpỹa mã mehtĩr na me to, quê mehtĩr, ne cahê na me ipa rohnỳtti mã.

Cu ha pahte amji jahkre pej krã kreti to me Pahpãm mã me apê
Roman 12.6-8

7 Quê ha ahtũm nare, quê ha ampo cunea jamre xà kam ahtwỳ. Cwỳrjapê ca ha me guphêa rũm, caxwãm catia mã, catyt kam me apa, mãr ca catyt kam Pahpãm mã me acakôc.
8 Mãr quê ha ampo itajê cunea jirôa pê, me amã ajpẽn kĩn catia to cati, mãr ca cute ame ato kên atajê to me cumã tojnõ, ne me hicu.
9 Ne me apê ikre jõ pahhi atajê, quê jũa rũm me akwỳ gũrkwa kam me ana cuprõ, ca atỳj me

ahna amji to pôj, ne me cumã
harte, ne me acahê na mehkrĩ, ca
me hamã, ne nee amehkôt harẽn
nare.
10 Ne pê Pahpãm ahpỹanre
na, ajteare mã, me pamã pahte
amji jahkre pej krã kreti jõr
pa, ne ahna me pahpyxwỳr pa.
Cwỳrjapê ca ha, cute me amã, ate
amji kam me gapac xà jõr xà atajê
jamãr peaj, ne ate me to me akwỳ
to impejti xà caxuw, ca ha me to
apa.
11 Quê ha Pahpãm te, jũm te
me cumã harkwa jarẽn xà caxuw,
cumã amji jahkre pej krã kreti
jõr na, quê ha ihtỳj me cumã
Pahpãam jarkwa jarẽn to ipa. Quê
ha Pahpãm te, cute mehtehcajpar
xà caxuw cumã amji jahkre pej
krã kreti jõr na, quê ha ihtỳj
Pahpãm carôat to mehtehcajpar
to ipa. Hõ, ca ha me hajỹr to
me apa, mãr quê mehcunea me
apupu atajê, me Pahpãm jarẽn
pejti jarẽn to:
— Inxũ Cati, apê me ijõ Pah-
hiti pê Jeju Crixtô Pãm peaj —
hane. Quê ha mehcunea me Jeju
carôt cati tỳjti rohnỳtti mã na me
hahkre pej. Ampeaj kam!

Cu ha pahtỳj Pahpãm te pahte me amji pupun xà na me pahton na me awcanã

Ruc 6.20-23; Jowãw 16.1-4; 2 Texarõn 1.3-12; Tijac 1.2-4

12 Imã me ikwỳ nõ kĩnti atajê,
me apê wakỳre prà tepti pê ôr
ata pyràac na, ca amji to me
amji japackre. Ne pom hãn ne
me wakỳre prà tepti pupun pej
prãmte, cuhy kam me cunõ, ita
na mã me ate. Ita jĩkjê na mã,
Pahpãm ma ate me amji pupun xà
kêanre kam me apa na me gamã,
cute me amã ihkĩn na me ato ipipẽ
prãmte. Ỹhỹ, Pahpãm mehkra
cunea to hajỹr to ipa. Cwỳrjapê,
ca ha nee me ajpẽn mã:
— Pom me papê Pahpãm tekjê
ita? Mã cu ajte pahtỳj me amji
pupun xà kêanre to me amji
pupun to me papa? — hajỹr nare.
13 Ca ha me amji pupun xà
kêanre to me apa ata pyrên me
gakrya ne. Ampo na? He ca
Jeju me, ate me amji pupun xà
kên atajê to ate me apipẽan.
Cwỳrjapê, ca ha jũ caxuw Jeju
carôt jàhcujrohti impejti te amji
to ipipẽ xà ata jõ amcro kam, ca
ha me amã amji kĩan ne.
14 Ne me apê Jeju tekjê, na ri
ame axũn to me ipa. Cwỳrjapê ca
ha me amã amji kĩan ne. Ampo
na? He ate amji kam me gapac
xà itajê, ihtỳj me akam Pahpãm
Carõ Pejti carôt tỳjti te ihkrĩ na,
me garẽ.

Cu ha nee jũ caxuw ampo kên ton to me papa nare

15 Ca ha nee jũ caxuw jũm curan
nare, ne nee ampo to me gàhkĩj
nare, ne nee me gõ pjê jõ pahhi
jarkwa jirô pê me apỳpỳm nare,
ne nee ate me ampo kên ton catêjê
te amji kam me hapac xà mã,
atỳj ame acjêj to me apa nare.
Ampo na? He imã ampo itajê
cunea jahpan xà na, me ate me
amji kên mã me amji rẽn, ne kam
me pahpahàmti nõ to ate me amji
pupun na, imã me ato prãm nare.
16 Ne quê ha jũm me apê Jeju
tekjê ita cwỳrjapê, ate me amji
pupun xà kêanre na me ato, ca
ha nee amji jũ na ame apahàm
nare, ne ampeaj kam cama me
apê Jeju tekjê pyrên me gakryti
na, Pahpãm mã me amji jarẽ.
17 Ne ramã Pahpãm te mehcukij
ne ajpẽn pê me to haprãr xàa kam
ri jỹ, ne toa ri jỹ. Ne cute ramã
mam me papê me hõ tekjê kam to
ihtẽm, ne pahte ame to ihcupan
jahpan xà na, ame pahto kên pa.
Jirô pê mã, quê ha, cute Jeju pê
me pahkên pê me pahpytàr catê
na, harẽn pejti atajê to amji mã
me hajỹr nare atajê, quê ha me

pajirôa pê mehkên catia mã me
irẽn kam tẽ.
18 Ne pê ramã Xarômãw xwỳ
Pahpãm jõ kàhhôc kam, ita na
ihhôc to hane he:

"Mempejti catêjê te mehkên cati
pê me amji pytàr xà wỳr,
quê ha xa me amji pupun xà
kêanre to me amji pupun
cri.
Jirô pê mã quê ha mehkêanre
catêjê ma amji tête ame
Pahpãm curê,
na quê ha ihtỳj me amji pupun xà
kêanre to me amji pupun to
me ipa rohnỳtti mã" hane.

19 Mẽr hõhõ, me pahkwỳ kwỳ
te me amji pupun xà kêanre to
me amji pupun xà ita na ri, me
Pahpãm te me to tojnõ. Cakrô quê
ha ihtỳj me Pahton Catê, cute me
pahkên pê me pahpytàr to ihcakôc
xà ata na, amji to amji japackre.
Na cu ha pahtỳj itajê cunea na
amji mã me to hane, ne ampo pejti
ton kam me to pancrà tu ne.

5

Cu ha me pahtỳj Jeju na mehkwỳ jamãr peaj ne

1 Ipê Petrô, ne ite hajỹar ne
ipê Jeju na mehkwỳ to mehhimpej
catêjê nõ. Ne pê wa ito jĩa to
Jeju te amji pupun xà kêanre na
hõmpu, pê ikam mare mã ty. Na
wa itỳj mehcunea mã ihtyc xà ita
na harẽn to ipa. Ne quê ha jũ
caxuw amcro nõ na, Pahpãm te
mehcunea mã Jeju catia to cati na
to ipipẽ xà ata kam, quê ha cume
ajkaam me ito ajpẽ. Na wa ha ita
caxuw me apê me gõ krĩ kam me
hapackre catêjê na ahwỳ, ne me
gapackre.
2 He me apê carà cahàcre hôhti
jamãr catêjê pyràac. Mã Pahpãm
te me amã mehkwỳ pê me hõ tekjê
atajê jõr, ne apê me hamãr catêjê
na me apyxwỳr, cwỳrjapê ca ha
me hamãr prãam kam me hamã.
Hõ, ate me to hajỹr xà ita na ri,
Pahpãm mã me ato prãm. Ca ha
nee me amã me hamãr prãm nare
kam, ame hamãr nare, ne quêt
amã me hamãr prãam kam me
hamã. Ne nee ate me ihpore nõ
pyr prãmte, ame hamãr nare.
3 Ne nee ca ate me to ahimpej
xà ata kam gàprêa kam ame to
ahimpej nare. Ne quêt cute akôt
me ipa to prãmti xà caxuw, ca ha
catyt kam, ate amji kam me gapac
xà impejti to me apa.
4 Ne Jeju pê carà cahàcre jamãr
catêjê cunea jõ pahhi pyràac, na
ca ha atỳj cumã me apê. Ne quê
ha jũ caxuw amji jaxà, ne ihtỳj
ate me gàpên xà ton atajê jahpan
xà na, me amã amgõ. Ne cute
me amã hàmjõr xà ata pê pahhi
krãhkà impejti. Ne pahhi krãhkà
impejti ata pê jũ caxuw hahĩ xà
jamre xà nare ata, quê ha me
amã cugõ. Quê ha mehcunea me
apê Pahpãm mã me hàpên catêjê
impej na me gõmpu ne ate me
gàpên xà jipêj na me gahkre pej.

Cu ha nee me pahkwỳ jirôa pê amji to me pahcati to prãm nare

Ruc 18.9-14; Tijac 4.7; 1 Petrô 1.6-9

5 Ne ita caxuw wa ha hanea
ne me gĩ tỳj tuwti itajê japackre.
Ca ha atỳj amji caxuw mehwej te
me hapackre catêjê atajê kampa.
Ne ca ha me acunea pê Pahpãm
na mehkwỳ atajê, me amji to me
acati prãm nare kam, atỳj me
ajpẽn tehcajpar to me apa. Ne
pê ramã Xarômãw xwỳ Pahpãm
jarkwa kôt, hõ kàhhôc kam ita na,
ihhôc to hane he:

"He Pahpãm ihtỳj, por cute amji
to me cati prãmti atajê cuna
mã ahtwỳ,
ne intête me hiprõ.
Ne por amji to me cati prãm nare
atajê ri,

ihtỳj quêt cute mehtehcajpar xà”
hane.

6 Na ca ha Pahpãm carôt pahtỳjti
ata krac ri, amji to ame acati prãm
nare to ame apa. Mãr quê ihtỳj
jũ caxuw, hõ amcro kam hàhhuc
xà ata kam, ato acati ne ato acarôt
tỳjti ne.

Pahpãm ihtỳj me pajamãr to ipa

7 Ne nee ca ate ampo to amji
kam me gapac xà ata to ame amji
mã me akrihkrit krỳn nare. Ampo
na? He Pahpãm ri, ma ate me amji
kam me gapac xà itajê mea mã,
me gamãr to ipa.

Me pahcurê xwỳn pê Xatanaj ata pê roptycti pyràac

8 He me pahcurê xwỳn pê
Xatanaj pê roptyctia, ne cute jũm
krẽr prãmte, ihtỳj apu carõrõ to
ipa ata pyràac. Ita jĩkjê na mã
ihtỳj Xatanaj me papu na apu
ipa, cute Jeju to pahte amji mã
me pahhimpej xà ata to me papê
hamre prãmte. Cwỳrjapê ca ha
me guphêa rũm, caxwãm catia
mã, catyt kam me apa.
9 Ne Jeju kam me pahkjêjê atajê
te me acuxà pjê cunea kam, ame
amji pupun xà kêanre to ame amji
pupun na, ca me to amji japackre.
Ne nee ca Jeju to ate amji mã me
ahimpej xà ita jicu nare. Ne nee ca
ame Xatanaj te ame ato kên kryjre
atajê cupa nare. Ne cama quêt
cuna mã me ahtwỳ, ne cute me
ato hajỹr tête me hiprõ.

Cu ha pahte me amji pupun xà kêanre ita nee me pahto iryyti nare

10 Pahpãm mã me pahkĩn, ne
cumã me pahcaprĩ, mã cute Jeju
Crixtô kam pahte me ajpẽn hônco
tu xà caxuw, cute me pahna
hàhwỳr. Mãr cu me pahcunea
ajpẽn kam, impej catihti ata kam,
ame papa rohnỳtti mã. Ne ate me
amji pupun xà kêanre ita, quê ha
nee me ato hãm ryyti nare. Ne
quê ha Pahpãm me gũcanãr xà
caxuw, me amã carôt gõ, ne me
ato impej, ne ihtỳj me ate amji
kam me gapac xà impejti kam me
apa na, me atehcajpar to ipa. Mãr
ca nee jũ caxuw Jeju to amji mã
me ahimpej jicu nare.
11 Pahpãm mã mehcunea jirôa
pê carôt pahtỳjti rohnỳtti mã.
Ampeaj kam!

Cu ha Pahpãm mã me pahkĩnti ita na amji mã me to hajỹr rohnỳtti mã

12 Ỹhỹ me ikjêjê, wa ite me amã
ihkàhhôc crire ita ton xà na, Xira
te itehcajpar. Ne cupê me pahkjê,
ne pahtỳj pahte amji mã me to
hajỹr xà ata mã he. Wa ite me
amã Pahpãm mã me pahkĩnti na
harẽn xà ita to, me amã me acarôt
to ihtỳj prãmte, wa ite me amã
ahna ihhôc. Na ca ha atỳj me
Pahpãm mã me pahkĩnti ita na
amji mã me to hajỹr rohnỳtti mã.
13 Ne pê Pahpãm amji mã Jeju
na mehkwỳ capi, mã ita ri Papirõn
jõ krĩ kam ame ipa itajê te me amã
amji jarẽn kujahêc. Ne hanea ne
Macô, pê ikra cahàhhàc ita te me
amã amji jarẽn kujahêc.
14 Ne ca ha me amã ajpẽn kĩnti
kam, ame ajpẽn japỳ. Ne imã me
apê Jeju tekjê catêjê cunea te me
acaxwãm pê me acarĩcti kam, me
amã ampo cupa nare na, me ato
prãm.

Jeju Na Mehkwỳ Jakrã Cunea Wỳr
HAPU NA PETRÔ JÕ KÀHHÔC

Ỹhỹ, pê Petrô pê Jeju jarkwa na memprar catêjê nõ. Ne pê mam cupê tep pro catê. Pê Jeju cupê ihkôt ipa catê na ahna ahwỳ. Ne Jeju te côjkwa wỳr hàpir jirô pê mã ri, cupê Krĩpinkrên kam Jeju na mehkwỳ mehkrĩ atajê to ihhimpej catêjê nõ. Ne ramã cute mehcuran xà na hàhtêp na cute hahkre pej. Ne pom cu hapu na me hõ kàhhôc cahyt ita, pjê cunea kam Jeju na mehkwỳ wỳr, cute ihkujahêc. Na ri hapu na hõ kàhhôc ita japrỳ te **Jeju Na Mehkwỳ Jakrã Cunea Wỳr, Hapu Na Petrô Jõ Kàhhôc** (2 Petrô).

Ne kam me pamã jũ caxuw jũmjê te me cupê Jeju na mehkwỳ na amji jarẽn, ne nee cute Jeju te amji kam hapac xà intuwti impejti kôt me ipa nare atajê mã ihcawpa. Ne hanea ne Jeju te amji kam hapac xà tuwti ita kôt me papa kam me to pancrà na, me pamã apô.

Petrô te amji jarẽn xà

1 Hàpà me ikwỳ! Ipê Ximãw Petrô pê Jeju Crixtô mã ijàpên catê, ne ipê cumã harkwa na iprar catê nõa wa. Wa ite Jeju jarkwa na memprar catêjê kwỳ me, me amã ihhôc. Ne Jeju pê me pahpytàr catê me, Hũm catyt kam me ipa. Cwỳrjapê ri cukwa kam cute me ato, ate amji mã me to ahimpej catêjê. Na ri ita caxuw me apê ipyràc.

2 Ne imã, me ate ihcunea na, Pahpãm me, me pajõ Pahhiti pê Jeju jahkre pej pejti na, me ato prãm. Mãr quê amjia kôt me ato impej, ne me acaxwãm pê me amã ihcarĩcti gõ, mãr ca nee amji mã me ampo cupa nare, ne ihcunea na me ate amji kam me gapac xà tuwti capẽnti to me apa xà ata to, me amã ipicamẽn to mõ.

Pahpãm me pamã ampo pej jàhtôa ne cugõ

Pirip 2.12-13; 1 Texarõn 1.2-4; 2 Petrô 3.18

3 Ne ramã me pamã Jeju jahkre pej pejtu, na ri cute Hũm carôat kôt me pamã me pahcarôt jõr, pahte ihkôat catyt kam ame papa xà caxuw. Ne hanea ne Jeju kam me ajpẽn hônco xà ita kôt cute impejti ita kam ajpẽn kam ame papa, ne me papê hũràac xà caxuw, cute me pahcapi.

4 Ampeaj kam Pahpãm pej, ne hàhcaprĩ cati, na ri cute ahpỹanre na me pamã ampo pej cunea jõr na amji to hũjahkre. Ne hanea ne cute me pamã, cute amji kam hapac xà tuwti, impejti ita jõr na, amji to hũjahkre. Ne cute me pamã amji kam hapac xà tuwti to hũjahkre ata ri, cute ita kam me pamã hõr, mãr cu me papê hũràac, ne me cupê Pahpãm curê xwỳn catêjê atajê te amji kam hapac xà kên kro, ne ihcacure xen atajê pê me to amji pytà, ne cupê me pahcato, ne quêt pahtỳj catyt kam ame papa.

Cu pahtỳj mãnea mã me hahkre pej to prãm

5 Pahpãm te ramã ate Jeju to amji mã me ahimpej na me aton, na ca atỳj ramã amji mã me to ahimpej to me apa.

Na ca ha ita caxuw me caa, ate amji kam me gapac xà impejti kôt, catyt kam me apa.

Na me caa amji mã me ahihcuxêc to me apa.

Ne hanea ne ma, ate me Pahpãm jahkre pej xà ita to

me caa, amji mã me apicamẽn
to me mõ.
6 Ne hanea ne, ate me ampo kên
ton xà atajê cunea intête me
amji jiprõn to me apa.
Ne ca ha hanea ne ate me amji
pupun xà kêanre to me amji
pupun xà atajê kam me aw-
canãa ne, ne nee jũ caxuw me
Jeju jicu nare.
Ne hanea ne ihcunea na
Pahpãm mã me amji gõ, mãr
ca ihkôat catyt kam me apa.
7 Ne hanea ne, Jeju kam ajpẽn to
me akjêjê atajê me, me ajpẽn
to me akwỳ impeaj ne.
Ne ca ha hanea ne Pahpãm
cuxà, amã mehcunea kĩnti ne.
8 Na ca ha atỳj ate me to hajỹr
to apicamẽn to me apa, mãr quê
ate amji mã Jeju to me ahimpej
xà atajê kôt hamre nare. Na ca
ha quêt me pajõ Pahhiti pê Jeju
Crixtô kôt catyt kam ame apa xà
atajê kôt, ihtỳj me amã ampo.
9 Ne me akwỳ kwỳ, nee cute
amji kam me hapac xà itajê to me
hajỹr to me ipa nare. Atajê mã
ri, nee Pahpãm to amji japackre
nare. Por cute mehkên atajê
cunea to impej, ne to tojnõ, ne
me cumã cute amji kam hapac
xà intuwti jõr na, nee me to
amji japackre nare. Ne me cupê
mento tũm pyràac, na ri nee me
cumã amji jahkre pej, mã me amji
pupun nare.

Cu ha ihcunea na, catyt kam Pahpãm kôt me papa na, amji to me ahcukij

10 Jeju kam ajpẽn to me pahkjêjê
itajê, he amji mãa ri Pahpãm te
me pamã hàkjêr, ne me pahcapi,
cwỳrjapê ca ha catyt kam, ih-
cunea na, Pahpãm kôt me apa na,
amji to me ahcukij. Ca ha ate ita
to me hajỹr na, ca ha nee jũ caxuw
Pahpãm jõ pry kaj na, jũ kam cupê
me pry hyr nare.
11 Na quê ha ihtỳj me amã, me
pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô pê me
pahpytàr catê ata himpej xà krac
ri, me amã me acjêj xà. Na ca
ha me axà, ne cahê na me akrĩ
rohnỳtti mã.
12 Ne ate ramã me Pahpãm te
amji kam hapac xà impejti jahkre
pej. Ne ca atỳj amji mã me
huwahi to tỳj na, imã me gahkre
pej cakrô, wa ha itỳj hõtpê ate
hipêr me to amji japackre na me
ato, ca me to amji japackre.
13 Imãa, wa cormã itĩr na ipa
ita kam, wa ha itỳj ate me to
amji japackre na me ato ita na
imã impejti, na ca ha me to amji
japackre.
14 He ramã me pajõ Pahhiti pê
Jeju Crixtô te imã ityc xà jarẽn, na
quê ha ahtũm nare, wa ha ty.
15 Cwỳrjapê ca ityc xà jirô pê,
nee me to gapac kêt nare, ne me
to amji japackre kam me to acrà
tu. Ne ita caxuw ite me amã to
hahkre xà ihtỳaj to ihtỳj cakrô, wa
itỳj ihcunea na me amã to hahkre
to mõ.

Pê Petrô into jĩa to Jeju jàhcujro catia pupu
1 Timot 3.16; 2 Timot 3.16-17

16 He pê wa me amã me pajõ
Pahhiti pê Jeju Crixtô te amji carôt
tỳjti to, cute amji jaxàr na, me
amã harẽn xà ata, pê wa nee
amjia kôt, ikrãa kam to amji
japackre, ne me amã harẽn nare.
Ne nee pê jũm amjia kôt imã Jeju
jarẽn hêj xi xà nõ to hũjarẽn nare.
Ipê Petrô, ne pa pê wa me ikwỳ
me, me icunea me ito jĩa to me
hirôa pê Jeju catia to cati na me
hõmpu to hane he.
17-18 Pê wa Jeju me, kẽn pe-
jti na Pahpãm wrỳc xà ata na
ame ipa, pê wa me Pahpãm carôt
jàhcujrohti te Jeju jĩ cunea kam
hàhcujro na me hõmpu. Ne
hanea ne ite carôt jàhcujrohti pĩn

Hũm pê Pahpãm te me imã Jeju to hũjarẽn to:

— Hũmre ita pê imã ikra kĩnti ata, ne ampeaj kam hũrên ijakry — hajỹr na me kampa.

Mam Pahpãm jarkwa to mehcakôc catêjê nee amehhêj xi nare

19 Ne côjkwa pĩn impar xà ata kôt, wa cormã ite me, por pê mam me cupê Pahpãm jarkwa to mehcakôc catêjê atajê te ampeaj kam me hũjarẽn na me to amji japackre, ne me hahkre pej. Ne cormã ite me hũjarẽn xà ita to amji mã me hajỹr to hipêr me ipicamẽn. Na ca ha cute me Pahpãm jarkwa to mehcakôc catêjê kam me gapac na, quê ha ihtỳj me Pahpãm me ato impejti ne. Ne pom awcapàtkô kam hàhcujro xà ahcujro, cu ihkôt me ampo pupu, ita jĩkjê na mã, Pahpãm jarkwa to mehcakôc catêjê te me hajỹar, ne ihtỳj me pahte Pahpãm pupun na me pahto, cu me hõmpu, ne me hahkre pej. Ne pom hãn ne caxêti hapôj mã apẽ to ipa, cu me ampo cunea pupu, ne me hahkre pej, ita jĩkjê na mã, hacpỹ ne Jeju te amji jaxàr xà ata te hajỹar. Ne quê ha Jeju cator xà ata pê caxêtia pyràc, ne ihtỳj me pahte me Pahpãm pupun pejti na me pahto, cu ha me hõmpu, ne me hahkre pej pejtu ne.

20-21 Ne mam Pahpãm jarkwa to mehcakôc catêjê atajê, pê nee amjia kôt mehhôc nare. Ne Pahpãm Carõ Pejti te me cumã harkwa to hũjarẽn xà atajê na pê mehhôc pa. Ita kam, xà cu ha ajkĩ mehkàhhôc ata cahyt, ne amjia kôt me kampa, ne me hahkre pej pej pyrentu? Hãpà! He Pahpãm Carõ Pejti ata quê ha me pahte me harkwa ata kôt me hakop, ne me hahkre pej na me pahto, cu ha me hahkre pej, na cu ha me to amji japackrea ne.

2

Cute amji kam me hapac xà kên xyre cawpa xà

Coroxo 2.16-19; 1 Timot 3.1-9; 4.1-5; Juta 3-16

1 Pê mam Ixaher catêjê wỳr, me hũmre te amji jarkwa kôt me cumã mehcakôc catêjê kêanre atajê me cato. Ne me cupê Pahpãm jarkwa to mehcakôc catêjêa na me cumã me amji jarẽ. Ne cama ame cumã mehhêj, ne ajco mehkrãa kam ame cumã ampo kên atajê to pit mã hahkre to me ipa. Ita jĩkjê na, quê ha me akam ita hanea, ne ihtỳj aracri me awỳr, cute me amã ampo to hahkre catêjê kêanre atajê nõ cato, ne ame amã ihhêj, ne cute ampo to me hahkre xà kêanre atajê to pit mã, me amã hahkre to me ipa. Cute, ate Jeju to amji mã me ahimpej xà ata to me apê hamre prãm atajê te, me pajõ Pahhiti pê mehkên pê me hũtàr catê ata te me hahpan xà na caprô to hàmjõr ata jicu, ne ahna me harcô mẽn. Cwỳrjapê ri me cutea me amji kên mã me amji mẽn. Na quê ha ahtũm nare quê ha ihtỳj jũ caxuw Pahpãm me to hamre hiahpuro.

2 Ne cute me cumã ampo kên to hahkre xà atajêa kôt, quê ha me hàhtôa ne mehkôat, cute amji kam me hapac xà kam menxyre kêanre atajê to me amji kam hapac to me ipa. Quê ha me cupê Pahpãm na mehkwỳ nare atajê ahna me hõmpu, ne me amji mã:

— Cute amji kam me hapac xà ata kêanre, mõrmõ me hõ Pahpãm ita kêanre, na mã ihkôat cute amji kam me hapac xà ita kêanre — hane.

3 Ne cute me amã ampo to hahkre catêjê itajê te, me apê me gõ pore catia ne incwỳr prãmte ri, ame amã mehhêj xia jarẽn to me ipa. Ne xà quê ha ajkĩ ihtỳj cute

mehkên ton xà itajê pê me amji pytà? Hãpà! He Pahpãm te ajpẽn pê me to haprãr catê ata me kôpĩr to ipa, ne rỳ pêa mã cute mehkên mã me mẽn xàa kam ramã jỹ. Ne cumã cute me hajỹrjê to hamre xà na ramã me hahkre pej.

Cu ha Pahpãm tekjê na me amji jarẽ ne mãnea mã pahkên ton nare

4 Ne mam côjkwa kam, Pahpãm mã memprar catêjê kwỳ te harkwa jirô pê mehpỳm, ne mehkêanre ton atajê ri nee Pahpãm te, ihtỳj ame ipa na me hamãr nare na, ramã me amã hahkre pej. Ne pê mehcunea pro, ne mehcajpre, ne kre jatôhhy nare kam awcapàtkôti ata kam me to hũcapêr pa. Ne quê ha curi mehcuhhê ita na, quê ha ahnaa Pahpãm te mehcukij, ne mehkên mã me irẽn xà ata jõ amcro kam ahtwỳ. Quê ha mehkên itajêa kôt, ajpẽn pê me to haprã, ne mehkên itajê mã ame curẽ.

5 Ne pê hanea ne mam, rỳ pêa mã me panquêtjê nõ pê Nowe xwỳ jõ amcro kam, Pahpãm nee mehkên catêjê cunea te me amji pytàr na me hamãr nare. Ne cute côhti ata to mehcunea jipej tu. Ne cute Nowe xwỳ me, hĩxi me, mehkra incrê me, mehprõ crê atajê pit pytàr. Pê tee catyt kam cute ame ipa to ame cumã hahkre to ipa cakrô, pê nee mempar nare na, ca me to amji japackrea ne.

6 Ne Pahpãm te cuhy to Krĩhcumrãrti me, Krĩhpôc jõ krĩ kam mehkên catêjê atajê cunea to caxàr, ne me to hamre na, ca me to amji japackre. Ne cute me to hamre xà ita pê, cute mehkên catêjê cunea mã amji cawpa xà ata na, ca me to amji japackrea ne.

7 Ne Ro xwỳ pê Aprãw xwỳ tàmxwỳ ata, pê ma apu hõ krĩ ata kam mehkrĩ atajê te amji kam me hapac xà kam menxyre kêanre atajê cunea caca, ne me hũ na cumã amji kĩn nare. Na pê Pahpãm cuhy to cute krĩ to caxàr xà ata pê hũtà.

8 Ne pê Ro pê hũmre impejti ata amcro cunea kam, cute mehkên ton xà atajê cunea pupu, ne kampa, na pê amcro cunea kam, caxwỳn pejti ata cunea kam, me hũ na ihpeacre.

9 Ne Pahpãm te ampo to me panquêtjê to hamre xà ita, ihtỳj me pamã cute me pahto amji kam hapac xà to hahkre. Ne ihtỳj cumã, por catyt kam me ipa atajê kên pê me hũtàr jahkre pej. Ne hanea ne cumã mehkêanre atajê te mehkên ton jahpan xà na, cute mehcukij, ne mehkên mã me irẽn xà jõ amcro ata caxuw cute me hamãr, ne me huwahi jahkre pej.

Mehhêj xi catêjê mã nee jũm cupa nare

10 Ne quê ha Pahpãm, cute amji kam me hapac xà kêanre kam menxyre atajê to, mehkwỳ jirôa pê apu ihkêanre ne. Ne quê ha hanea ne nee amji mã me pajõ Pahhiti cupa nare atajê to me hirôa pê apu ihkêanre ne. Ne me akwỳ kam, cute me amã ampo kêanre to hahkre catêjê atajê, ampeaj kam amjia kôt me ipa to prãm na, me hàhtàt nare kam me ipa. Ne nee amji mã me côjkwa kam Pahpãm mã memprar catêjê jõ pahhi kwỳ te to ihcupan atajê cupa nare, ne ihtỳj hãn ne me hũn kêanre to me ipa.

11 Ne côjkwa kam Pahpãm mã memprar catêjê kwỳa pê, nee ahti na ihtỳj ame hũn to me ipa atajê pyràc nare, ne quêt me hũmre atajê jirôa pê me carôt tỳj cakrô, mã nee Pahpãm mã memprar catêjê te to ihcupan atajê xũn, ne mehkôt harẽn kêanre to ame ipa nare.

12 Ne me amã ampo kêanre to hahkre catêjê atajê te amji kam

me hapac xà atajê na me hahkre pej nare kam ame hũn to me ipa. Ne ihhêj rũm me cupê ampo pê cute amji kam hapac xà hamreare atajê pyràac. Mã jũmjê te ame hahêr, ne amehcuran xà caxuw, hãn ne me ajhu. Na quê ha me hipej tu, quê ha me hamre tu.

Mehhêj xi catêjê ihtỳj me pahte amji kam me pajapac xà impejti to hamre

13 Ne cute me jũm te amji pupun xà kêanre na me ton, mã cute ahna amji pupun ata jahpan xà na, quê ha Pahpãm me to hũràac, ne cute me amji pupun xà kêanre na me to, quê ha ahna me amji pupu. Ne hãn ne amcro cunea kam, hirãa pê me kam mare mã, cute amji kam me hapac xà kêanre kam menxyre atajê kôt apu memprar to pyt. Ne ca ha hãn ne amji mã me amji kĩn to, ne me akrĩ, ne ame apà. Quê ha ihtỳj me acahê na mehkrĩ ne me apà, ne me cupê Pahpãm na mehkwỳa na me amã amji jarẽ, ne cama ame amã mehhêj. Me cupê me amã me apahàm catia ton catêjê, na ca ha atỳj me kam, me apahàm catia to cati.

14 Ne quê ha ahti na me jũm cahãj pupun xàa ri, ramã ihtỳj cahê na me hikwa, ne amehcaxun na me amji to prãm pyrentu. Ne nee ajte cute mehkên ton xà itajê kam amehtycrĩ xà nare. Ne ampeaj kam me cumã, pom kyre pê Pahpãm to amji mã mehhimpej atajê to, mehkên mã me hàr xà ata wỳr me to ipa to prãm. Ne mehcunea jirôa pê me cumã, amji mã cute me ampo cunea to mehtũm prãm to ramã cute me amji pyràc tu. Atajê, quê ha Pahpãm mehkên jahpan xà na ame to ihtỳj tu ne.

15 Cute Pahpãm jõ pry cupan, na ri ihhêj ne ipictor, ne ma Pahpãm pê ampỳa mã apu ipa. Ne cupê Parãw xwỳ pê Pejor xwỳ kra ata pyràac. Parãw ata pê me cumã Pahpãm jarkwa to ihcakôc catê cakrô, pê ajte cute amji mã ihpore nõ pyr prãmte, ramã ampo te ihcupan xà to me cumã hahkre to mõ.

16 Mã cawrô cahàcre te mehĩ cakôc xàa to cumã ihcakôc, ne ihtỳj cute ihkên ton ata tête cumãn, ne pea hõ pahhi kam waj te amji kam hapac xà ata tête ihhyr.

Mehkrã kêanre itajê ihtỳj Xatanaj jõ cuhy wỳr imprar xà

17 Ne ihhêj ne me hũmre itajê pê ampo pejti ton catêjê, ne hamreare, rỳ jũ caxuw ajte cute me ampo pejti ton nare. Na ri me cupê ihhêj rũm côhkre kam cô nare ata pyràac, ne hanea ne me cupê ihhêj rũm ahcakrã to ipa, mã kôc ma to pra, mã nee jũ ri hàhhuc nare ata pyràac. Cwỳrjapê ri ramã Pahpãm te ita jahpan xà na, cute ma kre jatôhhy nare kam awcapàtkôti ata wỳr mehkujahêc na me to amji kam hapac hiahpuro.

18 Ne nee me cumãa, cute me amji kam hapac xà atajê na amji jahkre pej nare kam, ihtỳj mehcunea mã amji to me hàmnãn to ame ipa. Ne cute amji kam me hapac xà kam menxyre kêanre atajê to, por curmã mehkên ton catêjê atajê pê cormã me hapôj ne Pahpãm wỳr me ipipkjêr, ne cormã kyre pê Jeju to amji mã mehhimpej atajê mã ihhêj, ne intête me to hawry.

19 Ne hãn ne me amã hũjarẽn to me ipa to hane he:

— He nee jũm te ampo itajê na, me ato ihhimpej catê hamreare. Cwỳrjapê ca ha gapacta ne atỳj me ampo itajê cunea ton to me apa — hajỹr cakrô, quê ha cute amji kam me hapac xà kêanre to ame ipa to, cute me amji pyràc

xà atajêa pê quê ha ihhêj rũm me hõ pahhi, na quê ha taa me to ihhimpej. Na quê ha nee me amji mã hamãr, ne mehkên ton jicu nare. Ỹhỹ, por cu ha ampo to amji mã me pahhimpej ata pê quê ha me pajõ pahhi, na quê ha taa me pahto ihhimpej.

Cu ha me pampej mã me acjêj, ne kam me papa rohnỳtti mã

20 Ne mehkwỳ te ame ampo kêanre ton to me ipa, ne ramã mehkên cati wỳr mempraar kam, cute me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô pê me pahkritxwỳ na me harẽn par. Ne hỹrmã me ipipkjêr, ne toa amji mã mehhimpej xà ata kôt ri, pjê ita kam, cute amji kam me hapac xà kêanre atajê pê me cator. Jirô pê mã ri, cute ajte me Jeju te amji kam hapac xà impejti ita jicu, ne ahna me harcô mẽn, ne hacpỹa mã cute amji kam me hapac xà kêanre ata wỳr me ipipkjêr, ne toa amji mã mehhimpej to me ipa. Ne cute amji kam me hapac xà ita pê ri me hõ pahhi. Ne me cupê ihhêj rũm kryhti te apu ampo tep pro xà ata pyràac, ne nee amji mã hamãr, ne me ampo kên ton jicu nare. Ne hamre, ita caxuw cute mam me amji pupun xà ata jirôa pê ihkêanre ita mã me hàr.

21 Quê ha jũm te ramã Jeju jahkre pej, ne ihkôat ramã ipa cakrô, cute hicu, ne hipêr ampo kên ton to ipa na amji mã to ihhimpej na, quê ha jũm te Jeju jahkre pej nare kam, to kên xà ata jirôa pê Pahpãm apu to kêanre ne. Ne por wa ame ato icakôc itajê, quê rỳ mã nee me Jeju te amji kam hapac xà impejti ata na me hahkre pej nare. Ampo na? Cute Jeju te amji kam hapac xà pyr ata jicu xàa kam, quê ha mam cute me amji pupun xà atajê jirôa pê, cute me amji pupun xà ata me cumã ihkêanre ne.

22 Ne cute me hajỹr catêjê pê, pê mã nãm, pom rop hãn ne hõjahir, ne ahna ahtũm nare, mã hacpỹa mã hõjahir ku, ita na mã cute me hajỹr. Ne pê mã nãm crô te hajỹar, quê ha cô ata kam xwa, ne amji cuhhõ, ne ahna ahtũm nare, quê ha hacpỹa ne amji jaxà, ne carẽc ata kam xwa. Ita jĩkjê na mã mehkên catêjê te me hajỹar, ne mempej mã me acjêj, ne kam ame ipa ry nare, ne hacpỹa mã mehkên mã me acjêj.

3

Quê ha ihtỳj jũ caxuw Pahpãm ampo cunea to hamre

Ruc 13.6-8; Tijac 5.7-11; Ipipẽ Xà 19.11-16

1 Imã ikwỳ nõ kĩnti itajê, pom ihkàhhôc ita pê hapu na ite me amã ihhôc ita. Ne pom ite me amã ihkujahêc to ipijakrut ita kam, wa ite hipêr ate amji kam me gapac xà impejti, tetetti to ate amji kam me gapac na me aton, mãr ca nee me to gapac kêt nare.

2 Ne wa ite me amã Pahpãm jarkwa rer atajê to, ate me amji japackre na me aton. Ne mam rỳ pêa mã Pahpãm jarkwa to mehcakôc catêjê atajê, pê catyt kam ajco me ipa, ne mempejti. Ne imã, por me harkwa cunea na ihhôc atajê to, ate me amji japackre na, imã me ato prãm. Ne hanea ne me pajõ Pahhiti pê me pahpytàr catê te me amã harkwa na me iprar catêjê na me iton atajê nõa mã cute me amã harkwa jirên atajê to, ca me amji japack-rea ne.

3 Ne imã me ate ampo cunea jamre xà kam, me awỳr mehkêanre japôj xà ata na, ate me hahkre pej na, me ato prãm. Ne quê ha, cute amji kam me hapac xà kêanre to amji mã mehhimpej to me ipa atajê, quê ha amjia kôt ame ipa. Ne ame ana xwỳ to me ipa to:

4 — Por Jeju te amji jaxàr xà
na me amã amji to hũjahkre ata,
jõ ri mã cator xà ita? Nee jũ
caxuw cator xà nare. Ne ramã
ame pahcũmxwỳ cunea tyc par.
Mã mam ramã pjê te amji ton pêa
mã, ampo cunea cormã hãm ita
na, ne nee rỳ jũ caxuw ampo te
amji to ipintuw nare — hane.
5-6 Ne pom me ana xwỳ to ame
ipa itajê, cama ame amã mehhêj
to ame ipa. Ampo na? He pjê
te amji ton pêa mã, ramã kam
ampo jàhtôa te amji to ipintuw.
Pê mam Pahpãm pjê me côjkwa
te amji ton na cumã harkwa, pê
ihtỳj amji to. Ne cute cô me pjê
to ajpẽn pê ipicapôn jirô pê mã ri,
Nowe xwỳ jõ amcro kam, hacpỹa
mã cute cô ita to pjê cunea pro, ne
to mehcunea jipej tu. Ne pom ame
ana xwỳ itajê mã, nee ita jahkre
pej prãm nare.
7 Pê pjê me, côjkwa te amji ton
na cumã harkwa, ne hanea ne
jũ caxuw cutea amji to caxàr na
cumã harkwa hyr hiahpuro. Ne
nee ita caxuw cama me to hamre
pyrentu to prãm nare. Quê ha xa
Pahpãm te mehcunea cukij xà jõ
amcro cato, quê ha amehcukij, ne
ajpẽn pê me to haprãr xà ata na
pit mã ramã me hikaj. Ne quê ha
amcro ata cato, quê ha Pahpãm
mehkên catêjê cunea kên mã me
curẽ.

Pahpãm mã me pahnõ pictor na to prãm nare, na ri cormã me pajikaj

8 Imã me ijõ ikwỳ nõ kĩnti itajê,
me pajõ Pahhiti mãa, caku te mir
pê amcro pyxit peaj. Ne cumã
amcro pyxit peaj pê caku te mir.
Na ca ha atỳj me to amji japackre.
9 Ne mehkwỳ me to amji kam
hapac xà to kêanre ne me amji
mã: — Me pajõ Pahhiti te ampo na
amji ton atajê, quê ha jũa caxuw
cormã to. Nare, quê ha nee cute
ampo na amji ton xà atajê nõ ton
nare — hane. Ne ampo na mã
hacpỹa ne cute pjê ita wỳr amji
jaxàr xà ita to kuu apu ihkên?
Nee mã ampo na nare, Pahpãm
mã mehnõ pictor na to prãm nare,
ne cumã mehcunea te hỹrmã me
ipipkjêr na me to prãm, na ri
cormã me hikaj.

Quê ha jũ caxuw pjê me côjkwa kam ampo cunea to caxàr partu

10 He nee amã me hàhkĩj xi
te me awỳr imprar, ne me apê
ampo to hàhkĩj xà na hahkre
pej nare. Ita jĩkjê na mã hacpỹ
ne me pajõ Pahhiti cator xà te
hajỹar, na ca ha nee amji wỳr
cator xà na me hahkre pej nare.
Ne cator xà jõ amcro ata kam,
quê ha hàhkrihkrit krãhhi tỳjti
me ajkaam, quê ha jũ kam côjkwa
tẽ. Ne jũ kam ihtẽm xà ata kam,
quê ha ramã pyt capa, ne putwrỳ
capa, ne caxêre cunea capa, ne
ampo cunea caxàr tu. Ne hanea
ne pjê kam ampo itajê cunea to
caxàr tu.

Jeju te amji jaxàr xà caxuw amji mã me pajàhcuprõn hiahpuro

11 Ne me amã ampo itajê cunea
jamre na hahkre pej ita kam, jũ
mã ca ha ajte me? Ca ha atỳj
Pahpãm mã me amji jõr to me
apa, ne catyt kam me apa.
12 Ne Jeju te amji jaxàr xà jõ
amcro ata pê Pahpãm jõ amcro
catia. Na ca ha cator xà ata na me
hikaj. Ne ca ha ampo pej cunea
to me gàpên to me apa, mãr quê
cyt ne me awỳr cato. Ne cator xà
ata jõ amcro kam, quê ha cuhy
côjkwa to hamre. Quê ha pjê
cacroa to cacro, ne ihhorhot ne
ajgã.
13 Cu ha Pahpãm te me pamã
pjê intuw me côjkwa tuw ton na,
me pamã amji to hũjahkre xà
ata na, cu ha me hikaj. Ne pjê
me côjkwa tuw atajê kam, quê
ha mehcunea, ihcunea na catyt

kam Pahpãm jarkwa kôt me ipa
rohnỳtti mã.
14 Cwỳrjapê ca ha imã me ijõ
ikwỳ nõ kĩnti itajê, ate me amcro
ita jikaj xà ata kam, ca ha ramã
ate amji kam me gapac xà tetetti,
impejti kam ampo kên jamreare
ata to amji mã me gàhcuprõn hi-
ahpuro na, imã me ato prãm. Mãr
quê cato, ne ahnaa me pahcunea
pupu, ne ihkôt me pahna amji
capa, ne nee ame pahcurê nare.

Pê jũmjê Pawrô jũjarẽn xà kaj
na me to pry ta
2 Timot 3.1-17; 1 Jowãw 3.2-3

15 Ne Pahpãm te apu kuu ihkên
xà ita pyrên ca ame gakry. Ampo
na? Ca cormã apu ihkên ita kam,
ihhêaj to cormã me anõ hỹrmã
apkjê, quê ha akên pê apytà. He
Pahpãm te ramã me pamã me
pahtõ kĩnti pê Pawrô ata mã amji
jahkre pej catia ne hõr. Mã cute
amji jahkre pejti ata kôt ampo
itajê na me amã ihhôc.
16 Ne cute hõ kàhhôc cunea kam
ihhôc atajê kam, cute ramã me
pamã Jeju te amji jaxàr xà ita kôt
harẽn to amji pyràc tu. Ne hõtpê
hõ kàhhôc kwỳ kam, me papê
ampo kwỳ kam me pajapac jahkre
kêatre atajê na hãn ne me pamã
ihhôc. Ne cute me amji jahkre
kêatre atajê me, cormã kyre pê
Jeju kôt me ipa atajê, ampo itajê
kôt harẽn xà kaj na ame harẽ. Ne
Pahpãm jarkwa jõ kàhhôc kwỳa
kôt me harẽn xà ihmajti atajê to
pit mã me harẽ. Ne cute me harẽn
xà atajê to me taa me amji kên mã
me amji rẽ.

Cu ha Jeju te amji kam hapac xà
tuwti kam amji to ajcamẽ

17 Ne me ca nare, me ijõ ikwỳ
nõ kĩnti itajê. Ramã quêt me amã
jũmjê atajê te amji kam me hapac
xà te ihcupan na, me amã hahkre
pej. Cwỳrjapê ca ha amji to me
guphêa ne. Ampo na? Ca ihhêaj
to hanea ne mehkôt me Pahpãm
jõ pry ta, ne ihkaj na ame apa.
Ne nee hipêr catyt kam Pahpãm
te amji kam hapac xà kôt me apa
nare.
18 He pê me pajõ Pahhiti pê
Jeju Crixtô pê me pahpytàr catê,
me pamã cute amji kam hapac xà
tuwti gõ ita, ca ha cute me akam
ipicamẽn na cama me hamã, quê
ajcamẽ. Mãr ca mam ate amji
kam me gapac xà atajê jirôa pê
catyt kam apa. Ne ita caxuw, cu
ha hõtpê Jeju to amji mã me cati
to me hane he:
— Quêt apyxit peaj ne acati, ne
ampeaj kam apej rohnỳtti mã. Ne
wa mehcunea te, pjê cunea kam,
quêt acatihti me apejti na, me
gahkre pej na me to prãm — hane.
Taa mã, ampeaj kam!

Jeju Na Mehkwỳ Jakrã Cunea Wỳr
MAM JOWÃW JÕ KÀHHÔC

Ỹhỹ, pê Jowãw pê Jeju jarkwa na memprar catêjê nõ. Ne pê mam cupê tep pro catê, pê Jeju ihkôt ipa catê na ahna ahwỳ. Pê caku crê kam Jeju kôt ipa, ne cute amji kam hapac xà cunea na hõmpu. Ne ramã ihwejtu kam ri cute pjê cunea kam Jeju na mehkwỳ mã ihkàhhôc ita hôc, ne ihkujahêc. Na ri hõ kàhhôc ita japrỳ te **Jeju Na Mehkwỳ Jakrã Cunea Wỳr, Mam Jowãw Jõ Kàhhôc** (1 Jowãw).

Ne pom cu me mam ihkàhhôc cahyt ita kam ri cute me pamã, pahte me ampo kên ton, ne ahna amji to me papimxur nare, ne hirãa pê Pahpãm mã pahte ahna me amji jarẽn to me pamã hahkre. Ne hanea ne jũ mã me pahte me, ne me papê Pahpãm tekjê na pahte me amji jahkre pej to me pamã hahkre. Ne hanea ne cute me pahkwỳ me, me pamã ajpẽn kĩnti to me pamã hahkre.

Jowãw te Jeju pupun na amji jarẽn xà

Jowãw 1.1-4

1 Hàpà me ikwỳ pê Jeju na mehkwỳ, ipê Jowãw pê mam Jeju kôt me ipa catêjê atajê nõ. Ne pa wa ha me amã ihhôc ne ihkujate. Ỹhỹ, wa ha me amã ramã rỳ pêa mã pjê ton xwỳjrea na jũm ipa ata jarẽ, ne ahna ihhôc. Ne jũm ita pê me pamã pahte amji kam me pajapac xà jõr catê. Ne cupê Pahpãm te amji kam hapac xà xakat. Ne cupê me pamã Pahpãm to ipipẽ catê. Cwỳrjapê ri haprỳ pê “Pahpãm Jĩa Jarkwa”. Ne por jũm ata pê jũm nare, he cupê Jeju Crixtô. Pê hũmrea na amji to, ne pjê wỳr wrỳ, pê wa ihkôt me ipa catêjê me, me ijapac jĩa to me kampa, ne me ito jĩa to ajco me hõmpu, ne mehkôpĩ, ne itỳj me ijũhkra to ajco mehcupê.

2 Ỹhỹ, Jeju mam Pahpãm cahê na ihkrĩ, ne cupê Pahpãm Jĩa Jarkwa, ne cupê me pamã côjkwa pĩn Pahpãm te amji kam hapac xà to ipipẽ catê, ne pê wa cute me cumã to ipipẽ na hõmpua na, wa me amã harẽn to mõ. Ne taa mã ri Pahpãm cahê na pahte amji to me papijapar rohnỳtti mã na me pahto.

3 Ne ampo na mã wa me amã Jeju jarẽn to ipa to hane? Nee mã ampo na nare. Imã me ate Jeju me Pahpãm pê Hũm me, me ajpẽn to ikwỳ nõ na me ato prãmte hajỹar, pom pê wa ipê hõ ikwỳ nõ he. Ita na cu ha me pahcunea Jeju me ajpẽn kam me pahhônco ita na me papa.

4 Ate me ijõ kàhhôc ita cahyt ne mempar, cu ajpẽn kam me pajakrya to me pajakry prãm to, wa ite me amã ihhôc ne ihkujahêc.

Cu ha catyt kam Pahpãm jarkwa kôt me papa na, cu ha me pahhônco tu

Epet 5.3-21; 1 Timot 2.5-6

5 Pê Jeju me imã, ite me amã Pahpãm jarẽn xà ita to pê hahkre he:

— Amcro jàhcujrohti ita ihtỳj jũ ri me pamõr xà ata to me pamã hahkre, ne awcapàtkô kam, cu nee jũ kam me pamõr xà ata na me amji jahkre pej nare. Ita kôpit na mã Pahpãm pê amcro jàhcujrohti ata pyràac, ne ihtỳj me pahte amji kam me pajapac xà impejti to me pamã hahkre — hane.

6 Cwỳrjapê cu ha me pahnõ te nee Pahpãm kôt papa nare, ne pahtỳj ampo kên ton to me papa

na, cu ha ihhêj ne awcapàtkô kam me pahkrĩ. Cu ha awcapàtkô kam me pahkrĩ cakrô, cu ha me amji jarẽn to:

— Ipê Pahpãm jõ ikwỳ nõ, na wa cume ajpẽn kam ihônco ita na ipa — hajỹr na, cu ha ame pahhêj xia jarẽ, ne nee me papê catyt kam me papa catêjê nare.

7 Ne nee pahte me hajỹr xà nare, cu ha quêt Pahpãm cuxà, catyt kam me papa, ne harkwa kôt me pahcunea ajpẽn to me ikwỳ nõ. Hõ, cu ha me pahcunea me hane, ne pahte me hajỹr xà ita pê ihhêj rũm amcro jàhcujrohti kam me papa xà ata pyràac, ne ma amji mã me papa xà pupu ne ihkôat, catyt kam me papa. Pê Pahpãm kra pê Jeju me pajaxà kam ty, ne caprô jaxwỳ, ne caprô ata pê ihhêj rũm cô te ampo tũmti cuhhõn pyràac. Ne cute me pahkên atajê cunea cuhhõn par ne to hapac kêt. Cwỳrjapê ri pahte amji kam me pajapac xà cunea tetet pit.

Cu ha Pahpãm mã pahte me ampo kên ton atajê cunea na me amji jarẽ

8 Quê ha me pahnõ te amji jarẽn to:

— Nee ite amji kam ijapac xà kên nõ hamreare — hajỹr na, quê ha ramã taa apu amji to ihhêj to mõ, ne nee caxwãm pê cumã Jeju te amji kam hapac xà jahkre pej nare.

9 Ne quêt ajteare mã ita to, cu ha me he. Cu ha Pahpãm mã me pahte ampo kên ton atajê cunea na me amji jarẽ. Ne pahte amji jarẽn xà ata kam, quê ha Pahpãm pahte me pahkên ton atajê to tojnõ ne hicu, ne pahte amji kam me pajapac xà kên cunea pê ihhêj ne me pahcuhhõn pa. Ne cupêa ri catyt kam ipa catê, ne pê ramã me pamã ahna amji jarẽn xà ata, quê ha to.

10 Ne pê ramã Pahpãm rỳ pêa mã me pahto hũjarẽn to hane he:

— Pjê kam mehcunea mehkrĩ itajê ihtỳj hõtpê mehkên ton to me ipa — hane. Cwỳrjapê quê ha me pahnõ te amji jarẽn to:

— Wa ite nee jũ caxuw ampo kên ton nare — hajỹr na, quê ha ramã Pahpãm mã ihhêj xi na hacjê, ne nee Pahpãm jarkwa to amji jahôt to ipa nare.

2

Jeju Crixtô pê me pahkritxwỳ

1 Me apê imã me ikra kĩnti atajê pyràac. Ampo na? He ca ikôt Jeju to amji mã me ahimpej, na wa ite me amã ihkàhhôc ita ton, mãr ca me cahyt ne me kampa, ne nee me ampo kên ton to me apa nare. Nãmri quê ha me pahnõ te ihkên xà nõ ton na, quê ha Jeju pê catyt kam ipa catê ata taa to amji pytà, ne taa Hũm mã harẽ. Ne cumã amji jarẽn to:

— Jũm ata te ihkên ton xà ita jahpan xà na ihkên mã mẽn nare. Ampo na? He pê wa ramã pa amji to ihkritxwỳ, ne hahpan xà na ty — hane. Jeju peaj to impej, na ri ihtỳj me pahto hane.

2 Jeju tyc xà ata kôt ri Pahpãm ihtỳj pahte me pahkên ton itajê jicu, ne to tojnõ ne to hapac kêt. Ne nee mã pahte me pahkên ton xà jahpan xà na pit mã Jeju tyc nare, ne pjê cunea kam, mehcunea te mehkên ton atajê cunea kritxwỳ na ri cute amji ton ne ihtyc.

3 Cu ha pahte me Pahpãm te me pamã harkwa jirên itajê kam catyt kam me pajapac na, cu ha pahtỳj me pamã pahte Pahpãm jahkre pej na me amji jahkre pej, ne ihkôt me papa xà impej na, me pamã amji jahkre pej.

4 Nãmri quê ha jũm te amji jarẽn to:

— Wa ramã ite Pahpãm pupun pejtu, ne imã hahkre pej, na wa itỳj ihkôt ipa — hajỹr, ne nee por

cute cumã harkwa jirên xà atajê
kam hapac nare na, quê ha taa
ramã apu amji to ihhêj to mõ, ne
apu ahna amji caprỳ jarẽ.
5 Ne quêt jũm te Pahpãm kam
hapac pejti to ipa ata mã ri
caxwãm catia mã Pahpãm kĩn, ne
ihtỳj cumã Pahpãm me cute ajpẽn
kam ihhônco na amji jahkre pej.
6 Nãmri quê ha jũm te amji
jarẽn to:
— Wa Pahpãm me ajpẽn kam
ihônco tu — hajỹr ata, quê ha
harkwa to amji japackrea ne, ne
ihtỳj Jeju pê Pahpãm kra te amji
kam hapac xàa kôt ipa na amji to
ihtỳj tu ne. Ne ihtỳj cumã Pahpãm
me ajpẽn kam ihhônco tu na amji
jahkre pej.

Cu ha me pamã ajpẽn kĩnti to me papa to me prãm

Jowãw 13.34-35; 1 Jowãw 3.14-18

7 Imã me ijõ ikwỳ nõ kĩnti itajê,
xà ajkĩ cormã wa Pahpãm te me
amã harkwa jirên xà itajê na me
amã ihhôc? Hãpà! He rỳ pêa mã
ramã pahte me ajpẽn kĩnti xà ita
na cute me pamã harkwa jirên xà
ata na me gũpar.
8 Na wa ha Jeju te amji kam ha-
pac xàa kôt hipêr me amã harẽn
to intuw. Ne pahte me ajpẽn
kĩn kam me pahtẽm xwỳjrea na,
pê mam ramã Jeju amji mã me
pahkĩn. Ne pom Jeju te amji
mã me pahkĩn ata pê ihhêj rũm
pyt krã cator pêê mã hàhcujro.
Ita kôpit na, pahte me ajpẽn kĩn
to me papa xà ita pê ihhêj rũm
ramã pyt jàpir tu jàhcujro. Na ri
pahte ajpẽn kĩnti to me papa xà
ita pê ihhêj rũm, nee me pahkam
awcapàtkô nare.
9 Nãmri quê ha jũm amji jarẽn
to:
— Pahpãm te ihhêj ne imã
ite amji kam ijapac xà cujro,
cwỳrjapê ri imã ampo pej cunea
ton jahkre pej — hane, ne ma
apu Jeju kam ajpẽn to mehkjêjê
atajê nõ caca, ne nee me to impej
nare na, quê ha ihhêj ne cormã
awcapàtkô kam apu ipa ita na.
10 Ne por jũm mã Jeju kam cute
ajpẽn to ihkjê kĩnti, mã ihkĩn mea
mã ipa ata pê ihhêj rũm amcro
jàhcujro kam ipa xà, cwỳrjapê
quê ha nee catyt kam ipa jicu
nare.
11 Ne por jũm mã ihkjê kĩn nare,
mã ma apu ihcaca ata pê ri ihhêj
rũm awcapàtkô jàmkrã kam mõr
xà ata pyràac. Ne cupê ihhêj rũm
mento tũam, ne nee hãn ne catyt
kam Pahpãm te amji kam hapac
xà kôt ipa nare.

Cu ha pjê kam amji kam me hapac xà kaj na me papa to me prãm

12-14 Ihhêj rũm me apê me ikra
pyràac, na wa ite me amã ihhôc.
Ampo na? He me amã Pahpãm pê
me Apãm jahkre pej. Na ri ihkra
pê Jeju tyc xà ata kôt, cute me
akên itajê to tojnõ ne hicu. Ne por
ca ramã Jeju kôt ate me apa to me
amji kàhtu atajê mã, wa ite hanea
ne ihhôc. Ampo na. Me amã, por
pê ramã Pahpãm pjê ton xwỳjrea
na jũm ipa ata jahkre pej. Ne
pom ca curmã Jeju kôt ate me apa
kam me atẽm atajê mã hanea ne
ite ihhôc. Ampo na? He ampeaj
kam me atỳj, ne me acaxwãm pê
ihtỳj Pahpãm jarkwa amji to ajpa.
Na ca ate amji kam me gapac xà
impej to, ate me pahcurê xwỳn pê
Xatanaj jirô pê me axãm, ne me
tohjê.
15-16 Ne wa ha me amã pjê ita
kam, Pahpãm curê xwỳn te amji
kam hapac xà me ampo cunea
hapôj itajê cawpa. Pom pjê kam
ampo kên itajê nee côjkwa pĩn,
Pahpãm pĩn hapôj nare, ne pjê ita
pĩn ri hapôj. Ne por Pahpãm curê
xwỳn catêjê atajê te amji kam
hapac xà incrê itajê mã he:

Cute me Pahpãm mã ampo kĩn
nare atajê xen.
Ne cute me cumã ampo kên xen
atajê to, cute me amji ca-
jpuaw prãmte, ampeaj kam
me cumã hàn.
Ne hanea ne quê ha ampo te
mehcajpuaw ata pupu, ne
me ahna prãm pyrentu.
Ne hanea ne me cumã hàhcukrêj
jàhtôti atajê kôt ihtỳj amji
to me cati prãm to me ipa.

Atajê mã ri Pahpãm kĩn nare. Na ca ha nee me apê jũmjê atajê pyràc, ne amji mã ampo itajê na pit mã prãm to me apa nare. Ne Pahpãm ca quêt amehkĩn. Nãmri ca ha ate me amã ampo itajê pit kĩn na, quê ha nee me amã Pahpãm kĩn nare.

17 Ne mẽr ampo na mã wa me amã ampo itajê cawpa to hane? Nee mã ampo na nare. He quê ha jũ caxuw pjê te amji kam hapac xà itajê cunea me, Pahpãm curê xwỳn te ampo xen xà itajê cunea ihkên mã axà ne hamre tu. Ne por quêt me cumã Pahpãm kĩn, mã Pahpãm mã ampo kĩnti to pit mã amji kam me hapac to me ipa atajê, quê ha quêt me ahtwỳ, ne amji to me ipijapar rohnỳtti mã, Pahpãm cahê na.

Cu ha nee Crixtô curê xwỳnti hêj xi xà kam me pajapac to me prãm nare

1 Jowãw 4.1-6; 2 Jowãw 7-11

18 Me ikra, he ramã ampo cunea jamre xà na hàhtêp. Ne ramã ate me Jeju Crixtô curê xwỳnti ata jarẽn par. Ne por jũm ata pê ihhêj ne põ rũm Jeju Crixtô te amji kam hapac xà kôt ipa catê, ne caxwãm pê aracri cupê Jeju curê xwỳn. Ne ramã Jeju curê xwỳn catêjê jàhtôa ne me hapôj, cwỳrjapê ri ramã me pamã ampo cunea jamre xà na hàhtêp to mõr na hahkre pej.

19 Ne pê mam me pahcurê xwỳn itajê pê me pahkwỳa, ne ihtỳj me pahcahê na ipa. Ne hamre, ramã ma me papê cator, ne nee mã ampo na me papê cator nare. Pê pahte amji kam me pajapac xà kaj na amji kampa. Quê ha cama me cupê me pahkwỳ na mã, quê ha ita ri me pahcahê na ame ipa. Pê me papê me hapôj xà ata kôt me pahcunea te me cupê me pahkwỳ nare na me hahkre pej.

20 Pê Jeju Crixtô me amã Pahpãm Carõ Pejti gõ, pê ca ahna me amji capa, cwỳrjapê ri me acunea mã Pahpãm te amji kam hapac xà impejti, hêj xi nare ata jahkre pej.

21 Xà ajkĩ ate me Pahpãm te amji kam hapac xà impejti jahkre pej nare na mã, wa ite ahna me amã ihhôc? Hãpà. He ramã me ate, cute amji kam hapac xà impejti kam ihhêj xi nare na, ate me hahkre pej.

22 Wa ha me amã mehhêj xi catêjê jarẽ. Quê ha jũm te me amã hũjarẽn to:

— He nee Jeju pê, por pê Pahpãm me pamã pahpytàr catê na Crixtô to awjahkre ata nare — hajỹr na, ca ha mehhêj xi na me hahkre pej pyrentu. Ne ihtỳj Jeju me Hũm pê Pahpãm to mehhêj to me ipa, ne ma ame curê. Cwỳrjapê ri jũm ata pê Crixtô curê xwỳnti.

23 Ne por jũm Jeju pê Pahpãm cãmter ita to ihhêj xi ata, hanea ne ihtỳj Pahpãm pê Hũm to ihhêj xi, ne ma apu curê. Ne quêt jũm te ihcãmter na amji caxàr ata te ramã hanea ne Hũm na amji caxàr.

24 Pê ca Pahpãm wỳr me apkjê, ne me kampa ata kam, pê ca me Pahpãm te amji kam hapac xà cunea jahkre pej. Ne ate me hahkre pej atajêa kôt, ca ha catyt kam me apa kam me to acrà. Ita na ca ha ihcãmter me Hũm kam me ajpẽn hônco ita na, ne me atĩr rohnỳtti mã, Pahpãm cahê na.

25 Hõ, ampo ita to pê ihcãmter
me pamã awjahkre.
26 Ne pom ame amã ihhêj xi
prãm to me ipa itajê na, wa ite me
amã ihhôc.
27 Ne ramã Crixtô te me amã
Carõ Pejti jõr. Mã me akam Carõ
Pejti ita kam, ca ha nee me jũm
te me amã ampo to hahkre xà ata
na me prãm nare. Ampo na? Carõ
Pejti ata ri ihtỳj me amã Pahpãm
te amji kam hapac xà cunea to
hahkre to ipa. Ne cute ampo
to hahkre xà atajê nee mã ihhêj
xi nare, ne quêt ampeaj kam ri.
Cwỳrjapê ca ha Carõ Pejti te me
amã ampo to hahkre xà atajê na
kam me gapac to impeaj ne, ne
ma ihkôt me hakop. Ne Crixtô me
ajpẽn kam me ahônco kam me to
acrà.
28 Ỹhỹ, imã me ikra kĩnti itajê.
Quê ha ihtỳj jũ caxuw me pajõ
Pahhiti pê Jeju Crixtô hacpỹ ne
me pahwỳr amji jaxà. Cwỳrjapê
ca ha Crixtô me ajpẽn kam me
ahônco kam me to acrà ita na.
Mãr ca nee kam ame apahàm, ne
ame amji mã hũpa nare, ne atỳj
cuna mã me xa.
29 Ne ramã me amã Crixtô pê
Pahpãm kra te catyt kam ampo pej
pit ton to ipa na hahkre pej. Na cu
ha pahte catyt kam ampo pej pit
ton to me papa na, cu ha hanea
ne me papê Pahpãm kra na ramã
me pamã amji jahkre pej.

3

Cu ha pahtỳj jũ caxuw Jeju Crixtô me, me ajpẽan

Jowãw 1.12-13; 1 Petrô 1.13-21; 2 Petrô 3.11-14

1 Pỳhàpà, he Pahpãm mã me
pahkĩan to me pahkĩn! Ne ihtỳj
cute me pahto amji kra. Mã
pjê kam me cupê Pahpãm tekjê
nare, ne ma ame curê atajê pê
me papê ihkra na me pajahkre
kêatre. Ampo na? He nee me
Pahpãm jahkre pej nare na ri.
2 Imã me ijõ ikwỳ nõ kĩnti itajê,
ramã me papê Pahpãm kra. Ne
cormã jũ caxuw me papê ihkraa
to ihkra xà ata na, cormã pahte
me amji jahkre pej pej nare. Ne
ita ri me pamã hahkre pej he:
Quê ha hacpỹ ne Jeju me pahwỳr
amji jaxà, ne me pamã amji to
ajpẽ, cu ha ajteare mã, ihnõ na
me hõmpu. Ne pahte me hõmpun
xà ata caxuw, cu ha me amji to
intuw, ne Jeju me, me ajpẽan.
3 Ne pahte amji to me papintuw
xà impejti ita jikaj xà ata kam, cu
ha hahkà na amji tête pahte amji
kam me pajapac xà kên cunea
japôj to me mõ. Ne pahte amji
kam me pajapac xà tetetti impejti
to me amji kampa to me hanea,
pom quê Jeju te amji kam hapac
xà tũm nare ne ihtetetti he.
4 Ne quê ha jũm te, cute amji
kam hapac xà kam ampo kên
to ihtũm na, quê ha taa ramã
Pahpãm jarkwa jirô pê ihpỳm, ne
ihkaj na amji kampa.
5 Ne ramã me amã Jeju te jũ
caxuw ampo kên ton nare na
hahkre pej. Ne taa mã pê me
pahwỳr wrỳ, cute me pahcunea
tête me pahkên jũrên prãmte.
6 Na cu ha pahte Jeju kam me
ajpẽn hônco na, cu ha nee me
pahkên ton kam me to pancrà
nare. Nãmri quê ha jũm te Jeju
jahkre pej nare, ne hõmpun pej
nare kam, mãnea mã ihkên ton
kam to incrà na, quê ha nee Jeju
to amji mã ihhimpej, ne me ajpẽn
kam ihhônco nare.
7 Imã me ikra kĩnti itajê, nee
ca amji na me jũm jamãr quê me
amã ihhêj nare. Ne por jũm catyt
kam Pahpãm cuna mã impejti to
ipa ata pê ri Jeju pyràac, ne catyt
kam ipa.
8 Nãmri quê ha jũm te mãnea
mã ihkên ton to ipa na, quê
ha Pahpãm cuna mã ihkêanre
ne, ne cupê me pahcurê xwỳnti
pê Xatanaj tekjê. Ampo na?

Pê Pahpãm pjê ton pêa mã,
pê Xatanaj ihkên ton kam tẽ.
Cwỳrjapê ri cute Xatanaj jàpên
xà cunea to hamre xà caxuw me
Pahpãm kra cato.
9 Ne por me cupê Pahpãm kra
atajê, nee mehkên ton kam me
to incrà nare. Ampo na? Me
caxwãm pê Pahpãm te amji kam
hapac xà hàpên to ipa na ri. Ne
Pahpãm pê me Hũam to me Hũm
ita kam, jũ mã quê ne ajte mehkên
ton kam me to incrà? Jũ wỳr quê
jũm hane!
10 Mẽr me Pahpãm kra, me
Xatanaj kra te amji kam hapac xà
to me ajpẽn ne me hõmpu. Por
jũm nee catyt kam ipa nare ata
me, cumã ihkjê kĩn nare ata hirã
pê nee cupê Pahpãm kra nare, ne
cupê Xatanaj kra.

Cu ha me pamã ajpẽn kĩnti to me papa to me prãm
Ruc 10.25-37; Jowãw 13.31-35

11 Imã me ijõ ikwỳ nõ kĩnti itajê,
por pê wa mam me amã Pahpãm
jarkwa jarẽ ata, wa ha hipêr me
amã harẽn to mõ:
— Cu ha me pamã ajpẽn kĩnti
ne — hane.
12 Cu ha nee me papê me
panquêt xwỳ pê Cãn kêanre pê
Xatanaj tekjê, ne ihtõa cura ata
pyràc nare. Ne mẽr ampo na mã
pê ihtõ te amji to hapure ita cura?
Pê ajco hapure catyt kam impejti
ton to ipa, ne Cãn pê ihkĩnte ajco
ihkêanre ton to ipa, ne ma apu
ihtõre te impejti ton ita na to
ihcaca, na pê ihcura.
13 Ỹhỹ me ikjêjê, he me cupê
pjê ita tekjê catêjê te ihkên ton to
hajỹr tũam. Ne quê ha cute me
hajỹr catêjê ma ame acurê, ca nee
me amji mã:
— Pỳhàpà, ampo na mã ame
icurê? — hajỹr nare.
14 Ne por me cumã mehkĩn
nare atajê pê ri ihhêj rũm mehtyc
pyràc, ne nee me ampo pej ton
nare, ne ma ramã ihkên kam, cute
me amji pupun xà kêanre ata wỳr
me pra. Ne me pa nare. Ihtỳj
quêt me pamã Jeju kam me cupê
me pahkjêjê kĩn. Cwỳrjapê cu
ramã me papê ihhêj rũm pahte
me pahtyc xà jahpan, ne ma me
pampej mã, amji kĩnti ata wỳr me
pamprar pyràac.
15 Quê ha jũm te ma apu ihkjê
curê na, quê ha ramã Pahpãm mã
cupê mehcuran catê pyràc. Ne
ramã me pamã, jũm pê mehcuran
catê ata te nee Pahpãm cahê na
ihkrĩ nare na, hahkre pej.
16 Jũ mã cu ha ajte me, ne me
pamã ajpẽn kĩn ita na me ajpẽn
jahkre pej? Me Jeju pupu he.
Ampeaj kam cumã me pahkĩn,
cwỳrjapê ri me pajaxà kam ihtyc.
Ata pê ri me pamã ajpẽn kĩnti
xà. Na cu ha me pamã me
pahkjêjê kĩn hanea, cu ha pahtỳj
mencwỳrjapê me pahtyc na me
amji to ihtỳj tu to me papa.
17-18 Ne nee cu ha me pajarkwa
to pit mã ame pahkjêjê kĩn, ne
me to impej nare. Ne me hàpên
xà na cu ha me tehcajpa, ne me
to impejti ne, ne ampeaj kam me
pamã mehkĩn. Ne quê me anõ
mã ampo, ca me akjêjê nõ pupu
quê apu ampo na prãm to mõ,
ca ha hõmpu ne atỳj gàhcukrêj
to ihtehcajpa. Nãmri ca ha ate
nee me akjêjê caprĩ nare, ne nee
mehtehcajpar nare ita kam, jũ mã
ca ha ajte ne amji jarẽn to:
— Imã Pahpãm kĩn — hane?

Cu ha ajpẽn kĩnti to me papa na, cu ha pahcaxwỳn carĩcti kam me papa

19 Me pamã me pahkjêjê caprĩ
xà ita ihtỳj me papê Pahpãm hêj
xi nare ata tekjê na me pajarẽ.
Cwỳrjapê cu ha Pahpãm cuna
mã me paxãm xà jõ amcro ata
kam, cu ha nee me pahkên na
me amji cãmjĩ nare, ne quêt me
pahcaxwãm pê me pahcarĩcti ne.

20 Nãmri cu ha me pahcaxwãm
pê me pahcarĩc nare na, cu ha
cama me amji cukij to:
— Xà ajkĩ ipê Pahpãm tekjê?
Nare mõrmõ nee ipê hõ tekjê nare
— hajỹr na, cu ha cormã me
Pahpãm mã ampo cunea jahkre
pej ata to me amji japackre. Ne
hanea ne cumã me pajirôa pê me
pamã pahte amji kam me pajapac
xà pupun na me hahkre pej. Ne
ita jirô pê cu ha cormã cumã
me pahcaprĩ ata na me to amji
japackre.
21 Imã me ijõ ikwỳ nõ kĩnti itajê,
cu ha pahte me ajpẽn kĩn na, cu ha
nee me pahcaxwãm pê amji mã
ame Pahpãm cupa, ne nee ame
pahpahàm nare.
22 Ne por cu ampo cunea na me
cuwỳ atajê, quê ha ihtỳj me pamã
cugõ. Ampo na? Cu pahtỳj cute
me pamã harkwa jirẽn itajê na
me kampa, ne cute amji mã ampo
kĩnti itajê to pit mã me hupkre
cahkô to me papa.
23 Pê Pahpãm mehcunea mã
harkwa hyr to hane he:
— Ikra pê Jeju Crixtô to ca amji
mã me ahimpej, ne hanea ne me
amãa ajpẽn kĩnti ne — hane. Ne
pê hanea ne me imã harkwa hyr
to hanea he.
24 Quê ha jũm te Pahpãm te
cumã harkwa jirẽn itajê na kam
hapac to ipa na, quê ha cume
ajpẽn hônco tu ne, ne ajpẽn kam
mehkrĩ. Ne pê Pahpãm me pamã
Carõ Pejti gõ, cwỳrjapê ri me
pamã ita jahkre pej.

4

Cu ha nee Jeju curê xwỳnti atajê kam me pajapac to me prãm nare
1 Texarõn 5.21-22; 1 Jowãw 2.18-26; 2 Jowãw 7-11

1 Imã me ijõ ikwỳ nõ kĩnti itajê,
quê ha me hàhtôa ne me amã amji
jarẽn to:
— Pahpãm Carõ Pejti te imã
amji jõr, wa harkwa kôt harẽn
to ipa — hane. Ca ha nee me
kam gapac nare. Ampo na? He
ramã me hàhtôa ne pjê kam ame-
hcahkũm, ne Pahpãm jarẽn xà
kaj na ame harẽn to me ipa.
Cwỳrjapê ca ha ma me jũm te me
amã amji jarẽn to hajỹr ata kôpĩ,
ne ihkôt me hakop, hàpên xà atajê
na.
2 Cu ha me kampa, quê ha cute
catyt kam me amã Pahpãm jarẽn
to:
— Pê Jeju me paxũmrea na amji
to, ne me pahwỳr wrỳ, ne cupê,
por pê Crixtô to me pahkritxwỳ
na, Pahpãm me pamã awjahkre
ata — hajỹr na, ca ha me kampa.
Ne me amã ampeaj kam cupê me
amã Pahpãm jarkwa to ihcakôc
catê, ne kam Pahpãm Carõ Pejti
na me hahkre pej pyrentu.
3 Nãmri quê ha cute Jeju jarẽn
to hajỹr nare na, ca ha ramã kam
Pahpãm Carõ Pejti nare na me
hahkre pej, ne kam Jeju Crixtô
curê xwỳnti carõ kẽn na me
hahkre pej pyrentu. He pê cu
ramã ampo carõ kẽn ita te pjê wỳr
ajpẽn mõr na me harẽn pa, ne
hamre, ramã cator ne ihtỳj apu
mõ.
4 Jeju kam me apê me ikra kĩnti
atajê, me apê Pahpãm tekjê, na ca
ramã cute me Pahpãm jarẽn kaj
na ame harẽn catêjê atajê jirô pê
me axãm, ne me tohjê. Ampo na?
He me akam Pahpãm Carõ Pejti
ihkrĩ ita ri, pom pjê kam me kam
ampo carõ kẽn atajê jirôa pê ihtỳj.
5 Ne me cumã pjê kam ampo
itajê jarẽ, mã ihtỳj me cupê pjê ita
tekjê pê Pahpãm curê xwỳn catêjê
me kampa. Ampo na? He pjê ita
te amji kam hapac xà ri me cumã
harẽ, mã pjê ita kam me ipa catêjê
pê Pahpãm curê xwỳn atajê ihtỳj
ahna me kampa.
6 Ne me pa nare, he quêt me
papê côjkwa pĩn Pahpãm tekjê, ne

cu me Pahpãm te amji kam hapac
xà to pit mã me hupkre cahkô to
me papa. Quê ha jũm mã Pahpãm
jahkre pej na, quê ha ihtỳj me
pahkampa. Nãmri quê ha cumã
Pahpãm jahkre pej nare na, quê
ha nee me pahkam hapac nare.
Ita na cu ha me Pahpãm Carõ Pejti
te amji kam hapac xà impejti hêj
xi nare ata me, ampo carõ kên
te amji kam hapac xà kên te to
ihcupan xà na me hahkre pej.

Cu ha Pahpãm cuxà me pamã ajpẽn kĩnti na to prãm
Jowãw 3.16-21; Roman 5.5-9

7 Imã me ijõ ikwỳ nõ kĩnti itajê,
cu ha me pamã ajpẽn kĩn, cu ha
me ajpẽn to impejti ne. Ampo na?
Pahpãm te amji kam hapac xà ita
te hajỹr pit, ne taa mã ri me pamã
ajpẽn kĩnti ita na me pahtehcajpar
to ipa. Por jũm mã mehcunea kĩn,
mã me to impej ata pê ri Pahpãm
kra, ne ihtỳj cumã Pahpãm te amji
kam hapac xà na hahkre pej ne
hahkre pejtu.
8 Ne por jũm mã mehkĩn nare
ata pê Pahpãm jahkre kêatre.
Ampo na? Pahpãm jàhcaprĩa to
hàhcaprĩ, ne cupê cumã mehkĩnti
xà cunea xakat.
9 Ne Pahpãm mã me pahkĩnti
na cute me pamã amji to ipipẽ xà
caxuw, me pamã pjê wỳr cumã
ihkra pyxit peaj ata kujate, mãr
cu me cute amji kam hapac xà
intuwti impejti ita cwa, ne kam
me pahtĩr rohnỳtti mã.
10 Me pamã Pahpãm kĩn, ne
me pajirôa pê cumã me pahkĩn.
Cwỳrjapê pê me pamã ihkra pê
me pahkritxwỳ ata kujate, mãr
quê pahte me to kên ata jahpan
xà na ty, quê Pahpãm pahte me to
kên xà atajê jicu.
11 Imã me ijõ ikwỳ nõ kĩnti
atajê, he ramã Pahpãm mã me
pahkĩnti ita kam, cu ha pahtỳj me
pamã ajpẽn kĩnti ne.
12 Rỳ jũ caxuw jũm te Pahpãm
pupun nare cakrô, cu pahtỳj kam
pahte me amji hônco. Mã me
pahcaxwãm pê ihkrĩ, ne cumã me
pahkĩnti na ri cute amji kôat me
pahton, mã me pamã ajpẽn kĩnti.
13 Ne cute me pamã Carõ Pejti
jõr na, ca me to amji japackre.
Cwỳrjapê ri pahte Pahpãm kam
me ajpẽn hônco tu na me pamã
amji jahkre pej.
14 Pahpãm pê me pajõ Inxũ Cati,
na cu hõtpê mehcunea mã me
harẽn to me papa to me hane he:
— Pê Pahpãm pjê wỳr ihkra
kujate. Pê wa hõmpu ata te
mehcunea caprĩ ne mehkên cati-
hti ata pê me hũtàr xà caxuw pê
pjê wỳr ihkujate — hane.
15 Nãmri quê ha jũm te Jeju
Crixtô pê Pahpãm kra na harẽn
na, quê ha Pahpãm jũm ata mã
amji gõ, ne kam ihkrĩ, quê ha
hanea ne Pahpãm mã amji gõ,
ne kam ihkrĩ, ne ajpẽn kam
mehhônco tu ne.
16 Ne me pamã Pahpãm te me
pahkĩnti na hahkre pej, na cu
toa amji mã me pahhimpej to me
papa. He Pahpãm pê me pamã
ajpẽn kĩn ton catê xakat. Ne por
me cumã ajpẽn kĩan kam mehkrĩ
atajê ri, Pahpãm kam cute me
ajpẽn hônco tu.
17 Ne quê ha ihtỳj jũ caxuw
Pahpãm te me pahcukij xà ata
kam ihtỳj me pahto ajcokjê. Cu
ha Jeju te cormã pjê kam ipa reria
mã me cumã mehkĩnti ata cuxà,
me pamã mehkĩnti na, cu ha nee
amji mã ame hũpa, ne kam ame
pahpahàm nare.
18 Quê ha jũm te mehcunea
caprĩ ne mehkĩn to ipa na, quê ha
nee jũ caxuw amji na ampo cãmjĩ
nare. Ampo na? He Pahpãm mã
ampeaj kam me pahkĩn, na cu ha
nee amji mã ame ampo cupa nare.
Nãmri quê ha jũm mã mehcunea
kĩn nare na, quê ha ihtỳj amji na
Pahpãm cãmjĩ pyrentu, ne cumã

hũpa. Ne cumã ampo cupahti ata
quê ha ihkên ata mã cumẽ.
19 Pahpãm mã mam me
pahkĩnti, cwỳrjapê ri me pamã
ihkĩn.
20 Nãmri quê ha jũm te amji
jarẽn to:
— Imã Pahpãm kĩn — hajỹr, ne
cumã Jeju kam ihkjê kĩn nare, mã
ma apu curê, ata ri ihhêj xia to
ihhêj xi. Ne jũ mã quê Pahpãm
pupun nare kam cumã ihkĩn, ne
ihkjê pupun cakrô, ma apu curê
ne apu ihcaca? Jũ wỳr quê cute
hajỹr ita kam apu amji mã hamã.
21 Pê Crixtô me pamã ita na
harkwa jirên to hane he:
— Por jũm mã Pahpãm kĩn ata
mã, quê ha ihtỳj hanea ne ikam
cupê ihkjê ata kĩn — hane.

5

Cu ha me pamã Pahpãm kĩn na, cu ha me harkwa kampa
Roman 8.35-37; Ipipẽ Xà 3.5

1 Por quê ha jũm Jeju Crixtô pê
Pahpãm kra, pê Hũm me pamã
cupê me pahpytàr catê na to aw-
jahkre ata to jũm amji mã ihhim-
pej, ata pê ri Pahpãm kra impeaj.
Cu ha me pamã jũm xũmre ata
kĩn na, quê ha hanea ne me pamã
ihkra ata kĩn.
2 Jĩkjê na mã, quê ha me pamã
Pahpãm kĩn, cu ha cute me pamã
harkwa jirên xà atajêa na, kam
me pajapac na, quê ha hanea ne
ihtỳj me pamã me cupê Pahpãm
kra na mehkwỳ atajê kĩn.
3 Xà quê pijamã me pamã
Pahpãm kĩnti ita kam, cu nee ajte
cute me pamã harkwa jirên xà
itajê kam me pajapac nare? Hãpà,
cu ha pahtỳj amji mã me kampa!
He xà cute me pamã harkwa jirên
itajê ajkĩ ampeaj kam me pamã
ihtỳj? Hãpà.
4-5 He pom me papê Pahpãm kra
ita, ne cutea ri me pamã ampo
cunea kam, pahte Pahpãm kam
me pajapac xà caxuw carôt jõr.
Ne pahte Jeju pê Pahpãm kra to
amji mã me pahhimpej, cwỳrjapê
cu ha pahtỳj, Pahpãm te me pamã
carôt jõr ata kôt, pjê ita kam
Pahpãm curê xwỳn atajê te me
amji kam me hapac xà kên cunea
tohjê.

Cu ha Jeju Crixtô cãmtà rũm Pahpãm cahê na me papa rohnỳtti mã

6-7 Ne jũ mã cu ha me, ne me
Pahpãm te Jeju to mehcunea pytàr
catê na hãm xà ata na me hahkre
pej? He côjkwa kam mencrê ne
cute me pamã harẽn. Atajê pê,
Jeju Pãm pê Pahpãm ata te cô kam
ihcumrãr xà ata kam ri, Jeju pê
ihkra na harẽ. Ne pê hanea ne
Jeju pê Hũm Jĩa Jarkwamã iwrỳc
ne ihtyc, ne cute caprô jaxwỳr
ata te ri, cupê Pahpãm kra na
harẽn. Ne pê hanea ne Pahpãm
Carõ Pejti hêj xi nare ata cupê
Pahpãm kra na harẽ. Ne mencrê
atajê pê Pahpãam to Pahpãm, ne
ajpẽn kam me pyxit peaj.
8 Ne hanea ne cormã ita kam pjê
kam mencrê ne me pamã Jeju pê
Pahpãm kra na harẽn to me ipa
ita na. Atajê pê Pahpãm Carõ Pejti
hêj xi nare ata, mã catyt kam me
pamã Jeju jarẽ. Ne hanea ne cô
kam me pahcumrãr xà ata ihtỳj
me pamã harẽ. Ne hanea ne me
pamã Jeju tyc na pahte me to amji
japackre xà ata, ihtỳj me pamã
harẽ. Ne harẽn crê itajê pipẽn pit,
ne ajpẽn kam pyxit peaj.
9-10 Ne quê ha jũm te me pamã
ampo jarẽn na, cu ha pahtỳj me
kampa. Ne quê ha Pahpãm te
me pamã Jeju pê ihkra na harẽn
na, cu ha pahtỳj pahte me hũmre
jũjarẽn kam me pajapac jirôa pê
me Pahpãm kampa. Ne por quê
ha jũm Jeju pê Pahpãm kra na
amji mã to ihhimpej ata, quê ha
ramã amji caxwãm pê amji mã:

— Ampeaj kam ri Jeju pê Pahpãm kraa to Pahpãm kra — hane. Nãmri quê ha jũm te Pahpãm to amji mã ihhimpej nare ata, quê ha ihtỳj Pahpãm te apu ihhêj xi na harẽ. Ampo na? He nee Pahpãm te Jeju pê ihkra jarẽn xà ata to amji mã ihhimpej nare na ri.

11 Pê Pahpãm me pamã ihkra jarẽn to hane he:

— Ikra tyc xà ita cwỳrjapê, wa ha me amã cute amji kam hapac xà tuw pejti gõ, ca ha ihkôat me apa, ne me atyc xà jirô pê mã icahê na me akrĩ rohnỳtti mã — hane.

12 Hõ, por jũm te Pahpãm kra to amji mã ihhimpej ata te ri, cute amji kam hapac xà tuw pejti pyr. Na quê ha ihtyc jirô pê, Pahpãm cahê na apu ipa rohnỳtti mã. Nãmri jũm te nee ihkra to amji mã ihhimpej nare ata te nee amji mã Jeju te amji kam hapac xà tuw pejti ata pyr xà hamreare. Na quê ha ihtyc jirô pê, Pahpãm pê ampỳa mã apu ipa rohnỳtti mã.

13 Ne me ca nare. Ca atỳj Jeju to amji mã me ahimpej, na ri ate me amji mã cute amji kam hapac xà tuw pejti ita pyr. Na ca ha me atyc jirô pê, atỳj Pahpãm cahê na me akrĩ rohnỳtti mã na ate me hahkre pej pejtu, na wa ite me amã ihhôc.

Cu ha Pahpãm mã me pahcakôc, quê ha ihtỳj me pahkampa

14 Cwỳrjapê cu ha nee Pahpãm cuna mã hũpa kam, ahna me pajàhtàt kam, cumã me pahcakôc nare, ne pahtỳj pahte ampo na me prãm xà ata na, cumã me amji cajrẽn. Ne ramã me pamã Pahpãm te me pahkam hapac, ne me pahtehcajpar na hahkre pej.

15 Quê ha ihtỳj me pahkampa, ne me pamã pahte ahna me pajàhwỳr xà atajêa jõr na, ramã me pamã hahkre pej.

16-17 Quê ha jũm te Jeju to amji mã ihhimpej cakrô, ihtỳj cormã ampo kên ton na, me anõ te hõmpun na, ca ha atỳj Pahpãm mã ihcajrẽn. Mãr quê Pahpãm akampa ne jũm ata tehcajpa, quê nee hipêr ihkên itajê nõ ton nare, ne quêt cute amji kam hapac xà tuw pejti na ipa. Pê Pahpãm pahte cuna mã me to kên xà atajê cunea pê me pahcator na me pamã harkwa to. Mã pahte hirô pê me pahpỳm xà ata na ri ihkaj na, ne ihkêanre. Ne ampo kên pyxit ata ri ihkwỳ jirôa pê ihkêanre. Na quê ha jũm te ihkên catia ata ton to hajỹr to ipa na, quê ha ihtỳj jũ caxuw hahpan xà na ty. Cwỳrjapê ca ha jũm te ihkên xà catia ata ton to hajỹr na, ate hõmpun na, wa ha nee ate mehcajrẽn xà na, me amã ijũjahkre nare.

Pahpãm me pahte ampo kên ton nare na me pahtehcajpa
Jowãw 17.3-6

18 Me papê Pahpãm kra impeaj, na cu nee me pahnõ ampo kên ton to me papa kam to pancrà nare. Ampo na? Jeju pê Pahpãm kra, ne ihtỳj me pahcurê xwỳnti pê me pahpytà, ne me pahto kên cupate me pajamãr to ipa na, ramã pahte me hahkre pej.

19 Me pahcurê xwỳnti ita pjê cunea kam mehcunea to ihhimpej cakrô, mã ihtỳj cormã me pamã papê Pahpãm tekjê na, ramã me pamã amji jahkre pej.

20 Pê Jeju pê Pahpãm kra cato, ne me pamã pahte amji jahkre pej krã kreti gõ, mãr cu me Pahpãm pê Pahpãam to Pahpãm na me hahkre pej. Ne Jeju pê ihkra, ne cupêa ri pahte amji kam me pajapac xà tuw pejti xakat na me pamã hahkre pej. Ne taa mã ri Hũm cahê na me pahkrĩ rohnỳtti mã na me pahto. Ne por Hũm pê Pahpãam to Pahpãm ata me, cu ha ajpẽn kam me pahhônco ita na.

21 Imã me ikra kĩnti atajê, ca ha
nee jũ caxuw Pahpãm ràn xà na
pahpãm cahàc krekà nõ to amji
mã me ahimpej nare. Hõ, ijõ
kàhhôc ita pit. Hamre.

Me To Ihhimpej Catêjê Wỳr
HAPU NA JOWÃW JÕ KÀHHÔC

Ỹhỹ, pê Jowãw pê Jeju jarkwa na memprar catêjê nõ. Ne cute por pyjê nõ te hũrkwa kam me cumã ampo kên to hahkre catêjê na amji caxàr ata mã, pom cu me hapu na hõ kàhhôc cahyt ita kujahêc. Na ri hõ kàhhôc ita japrỳ te **Jeju Na Mehkwỳ Jakrã To Ihhimpej Catêjê Wỳr, Hapu Na Jowãw Jõ Kàhhôc** (2 Jowãw). Ne kam cute cumã mehhêj xi catêjê cawpa, mãr quê nee me kam hapac nare.

Jowãw te amji jarẽn xà

1 Hàpà me ikwỳ to mehhimpej catêjê! Ỹhỹ, imã me apê me akwỳ to mehhimpej catêjê kĩnti atajê. Ampo na? He ihhêj rũm me apê menxyrxwỳa pyràc, ne me akwỳ itajê pê me akra pyràac. Pahpãm te ri me hamãr caxuw me acapi. Ỹhỹ, ipê Jowãw pê Jeju na mehkwỳ to ihhimpej catê, itea wa me amã ihkàhhôc ita kujahêc. Ampeaj kam imã me akĩn, ne ita ri Pahpãm te amji kam hapac xàa kôt, catyt kam me ipa itajê cunea mã hanea ne me akĩn.

2 Ampo na ri imã me akĩn? Nee mã ampo na nare, wa Jeju to amji mã me ihimpej to me ipa, cwỳrjapê ri cute me imã me akĩnti ton, na ri ampeaj kam imã me akĩn. Ne nee quêt Jeju pê ihhêj xi catê nare, ne quêt cupê ampeaj kam catyt kam ipa catê, ne ihtỳj hãn ne me pahcunea kam ihkrĩ, ne me pahcahê na apu ipa rohnỳtti mã.

3 Ne wa ijõtpê Pahpãm mã me pahcunea cajrẽn to ipa to hane he:

— Ijõ Inxũ Cati, wa ha akra pê me ijõ Pahhiti pê Jeju Crixtô me ajwar me ana ahwỳ. Ca me icaprĩ, ne me ijamãr to impeaj ne. Ne me imã me icaxwỳn kam, ite amji mã me ampo cupa xà nare gõ, mãr wa nee amji mã ame ampo cupa nare, ne me icarĩcti kam ame ipa, ampo kên jipôc ri. Ne hanea ne catyt kam me imã ite amji kam ijapac xà impejti to, ne me imã ajpẽn kĩnti to, wa me imã ajpẽn kĩnti ne — hane.

4 Wa ite me akôt me ipa catêjê kwỳ pê, ihhêj rũm me ikra te catyt kam Pahpãm jarkwa kôt me ipa atajê kwỳ cajpar, ne ampeaj kam me hũrẽn ijakry. Ampo na? He catyt kam me papa ita na ri Pahpãm te me pahcunea mã harkwa hyr, ne ahna me pamẽn.

Cu ha me pamã ajpẽn kĩnti ne

Jowãw 13.34-35; 1 Jowãw 2.7-11

5 Ne ita caxuw wa ha ite me gapackre xà ita na me amã ihhôc to hane he:

— Cu ha me pahcunea ajpẽn kĩnti kam ame papa — hajỹr. Ne pom ite me gapackre xà ita pê nee curmã ite me gapackre xà ata nare, ne cupê mam, por pê ca Jeju to amji mã me ahimpej xà ata.

6 Cu ha pahte catyt kam ame ajpẽn kĩnti to me papa na, cu ha ramã, por pê Pahpãm me pamã harkwa hyr xà ata na pahtỳj me kampa, ne ihkôat ramã me amji ton to me papa.

Mehhêj xi catêjê nee Jeju te me hũmre na amji ton na me harẽn nare

Roman 16.17-18; 1 Timot 5.22; 1 Jowãw 2.18-26

7 Ne ramã pjê kam mehhêj xi catêjê jàhtôa ne amehcahkũm atajê ri hãn ne me Jeju jarẽn to me hane he:

— Nee Jeju ita pê Pahpãm nare — hane. Atajê pê ri Jeju Crixtô

curê xwỳn, na ri ihtỳj me pamã
mehhêj to prãm.
8 Ca ha nee mempar nare. Côt
ca me kampa, ne me Pahpãm mã
ate me gàpên xà ton itajê jahpan
xà na, cute me amã hàmjõr xà
atajê kwỳ to ame acto.
9 Ne por jũm te Jeju te me
hapackre xà impar nare, ne hirô
pê ihpỳm ata, nee Pahpãm jahkre
pej nare. Ne por jũmjê te Jeju te
me hapackre xàa kôt me ipa atajê,
ihtỳj me Pahpãm jahkre pej, ne
me Jeju pê ihkra na me hahkre
pej.

Cu ha nee mehhêj xi catêjê na me amji to pôj nare

10 Quê ha jũm me awỳr cato, ne
nee catyt kam me amã Jeju te me
hapackre xà ata to hahkre nare
na, ca ha nee ahna me amji caxàr
nare, ne nee me gũrkwa mã me
to axàr nare. Ne nee me cumã
garkwa to:
— Apej pêa mã apa — hajỹr
nare.
11 Nãmri ca ha ate me jũm ata
mã hajỹr na, ca ha apê mehkwỳ
nõa, ne me hàpên xà kên atajêa
kwỳ to me gàpên to me apa.

Pê Jowãw me cumã amji jarẽn kujate

3 Jowãw 13-15

12 Ne cormã ampeaj kam imã
me amã ampo jarẽn xà jàhtô, ne
cama imã me amã ahna ihhôc
prãm nare. Ne wa ha itỳj jũ caxuw
amũ me awỳr icato, ne me akuc ri
me amã harẽ, cu ha ajpẽn pyrên
me pajakrya to me pajakry.
13 Ne pom ita ri me pahkjêjê
ame ipa itajê te me amã amji
jarẽn kujahêc, ihkàhhôc ita kam.
Itajê pê ihhêj rũm atõaj kra, pê
Pahpãm amji mã me capi. Hamre,
ita pit.

Cajo Wỳr
JOWÃW JÕ KÀHHÔC CRÊ

Ỹhỹ, pê Jowãw pê Jeju jarkwa na memprar catêjê nõ, ne hõ ikwỳ nõ pê Cajo ata mã, pom cu ihkàhhôc crê cahyt itajê kujate. Na pê hõ kàhhôc ita japrỳ pê **Cajo Wỳr, Jowãw Jõ Kàhhôc Crê** (3 Jowãw). Ne kam cumã Cajo te Jeju jarẽn catêjê tehcajpar pyrên hakryti na cumã amji jarẽ. Ne hanea ne cute cumã mehkwỳ to ihhimpej catê ata te amji kam hapac xà kêan kam ipa ata cawpa.

Jowãw te amji jarẽn xà
Pirip 4.1; 1 Texarõn 2.19-20

1 Ỹhỹ ikwỳ nõ Cajo, ampeaj kam imã akĩn. Ipê Jowãw pê Pahpãm na mehkwỳ to mehhimpej catê, itea wa amã ihkàhhôc ita kujahêc.
2 Wa ijõtpê Pahpãm mã acajrẽn to ipa to hane he:
— Ỹhỹ, ijõ Inxũ Cati, ca ha ikwỳ nõ pejti ita tehcajpa, quê ha impej pêa mã apu ipa to hanea, pom quê ramã caxwỳn kam cumã Acarõ Pejti to ipa he — hane.
3 Ne ita ri me arũm me pahkjêjê nõ cator, ne cute me imã me apejti na me apa na, me garẽn. Wa ite me garẽn pejti to me garẽn par, na ri ampeaj kam me apyrên ijakry. Ne cute imã me garẽn to hajỹr he:
— Cajo ihtỳj hõtpê Pahpãm te amji kam hapac xàa kôt, catyt kam ipa — hajỹr.
4 Wa hãn ne me ikwỳ to ihimpej ne me hamã itajê jarẽn par xà impejti itajê to me harẽn pa, ne ampeaj kam hãn ne ijakry.

Pê cute mehkjêjê tehcajpar pyrên Jowãw jakry

5 Ỹhỹ imã ikwỳ nõ kĩnti ita, quê hãn ne jũa rũm me pahkjêjê kwỳ me awỳr hapôj, ca ate cormã me hõmpun nare cakrô, atỳj me to kênre nare. Ata na ri impeaj to impej.
6 Na ri ita ri me pahkjêjê kwỳ cator, ne cute ita ri me cupê Pahpãm na mehkwỳ mã me garẽn to kênre nare, ate mehkĩnti ne me to impejti ita na. Na wa ite amji kam ijapac xàa na amã ijarkwa. Quê ha me pahkjêjê te me apê amji to me hapôj xà ata kam, ca ha nee me hũre kam amehkujahêc nare. Ne ate amji to Pahpãm cajpuaw xà na, ca ha atỳj me cumã ampo gõ, quê ha ma me to pra.
7-8 Ampo na? Nee mã amjia kôt ame ipa nare, ne Pahpãm jarkwa kôt hãn ne ame ipa, cute mehcunea mã Jeju jarẽn pejti to harẽn prãmte. Ne ma me pra, ne nee me cupê Jeju na mehkwỳ nare atajê pê ame ampo cwỳr prãm nare. Cwỳrjapê ri me papê mehkwỳa te me cumã ampo jõr na ri, me cumã ihprãm. Na ri pahte mehtehcajpar catêjê atajê, cu ha pahtỳj, cute me hàpên xà ton xà itajê kwỳ to me apê.

Nee Jeju na mehkwỳ jõ pahhi kên mã Jowãw par prãm nare
1 Jowãw 3.6

9 Ne wa ite ramã me gõ krĩ kam, Jeju na mehkwỳ wỳr ate mehtehcajpar xà ita na, me ato ihimpej prãm to, ite me amã ijõ kàhhôc crire ata kujahêc. Nõ na mã me anõ japrỳ pê Tijot ata ma apu ipar caca, ne ajte cama ihtỳj cumã amji to me gõ pahhi na amji to prãm, ne ramã cute amji to pahhi.
10 Cwỳrjapê wa ha jũ caxuw curi icato, ne itỳj mehcunea kuc ri ihcukij ne cumã awjarẽ. Ampo na? Ihtỳj ampo na apu ito ihcakôc kêanre to ipa, ne ihtỳj ampo na me cumã ito ihhêj to ipa. Ne hanea ne, por me pahkjêjê kwỳ

me hỹrmã me hapôj atajê na, nee amji to pôj nare, ne ma ame curê. Ne quê ha mehkwỳa kam jũmjê me ahna amji capa ne me huwahi to prãm, quê ha Tijot ata nee me ahna me hamãr nare. Quê ha mãnea mã ma cute me jũm juwahi na, quê ha ihtỳj mehkwỳ pê amji tête me hapôj pa.

Cu ha me hũmre impej pit kôt me papa

11 Na ca ha imã ikwỳ nõ kĩnti ita, ampo pej pit kôt amji to, ne nee ampo kên kôt amji ton nare. Ne por me ampo pejti ton to me ipa atajê pê ri Pahpãm kra, ne por me ampo kêanre ton to me ipa atajê pê ri Pahpãm jahkre kêatre, ne nee me cupê Pahpãm kra nare.

12 Ne mehcunea me akwỳ nõ pê Temetti ata to me hũjarẽn pejti to me ipa. Ne cute amji kam hapac xà pejti atajê, ihtỳj ihkôt harẽn xà impejti to harẽ. Ne wa ite hajỹar ne amji mã me harẽn to:

— Hũmre ita peaj to impej — hajỹr. Ne ramã ate, ite ihêj xi jarẽn nare na, ijahkre pej.

Pê Jowãw Cajo mã amji jarẽn kujate

2 Jowãw 12-13

13 Ne ampeaj kam cormã ite amã ampo jarẽn xà jàhtô, ne cama ahna imã amã ihhôc prãm nare.

14 Na wa ha jũ caxuw awỳr tẽ, ne ijarkwa to akuc ri amã harẽ.

15 Na wa Pahpãm mã acajrẽn to hane he:

— Ijõ Inxũ Cati, ca ha Cajo mã acarĩcti gõ, quê nee apu amji mã ampo cupa nare — hane. Ne ita ri me cupê gõ ikwỳ nõ catêjê cunea te amã amji jarẽn kujahêc. Na ri imã hajỹar, ne ate ahpỹanre na me ikwỳ nõ catêjê mã gũjarẽn par na ato prãm. Hamre, ita pit.

Jeju Na Mehkwỳ Jakrã Cunea Wỳr
JUTA JÕ KÀHHÔC

Ỹhỹ, pê Juta pê Jeju jarkwa na memprar catêjê nõ, ne hanea ne cupê Jeju tõ te amji to hapu na kjê. Ne cute pjê cunea kam Jeju na mehkwỳ atajê cunea mã, pom cu me hõ kàhhôc cahyt ita kujahêc par. Na pê hõ kàhhôc ita japrỳ pê **Jeju Na Mehkwỳ Jakrã Cunea Wỳr, Juta Jõ Kàhhôc** (Juta). Ne kam cute, por me cupê Jeju na mehkwỳ na me amji jarẽn cakrô, cute amji kam me hapac xà kên kam menxyre to me cumã ihhêj xi atajê cawpa.

Juta te amji jarẽn xà

1 Hàpà Jeju kam cu ajpẽn to me pahkjêjê atajê! Por Pahpãm te amji mã me acapi ne me ana hàhwỳr atajê. Ipê Juta, ne ipê Tijac tõ, ne ipê Jeju Crixtô mã ijàpên catê, ne itea wa me amã ihkàhhôc ita ton. Por Pahpãm mã me akĩnti, mã Jeju Crixtô me apytà atajê mã, wa ite ton.

2 Ne imã me ana Pahpãm mã icakôc xà te hajỹr he:

— Me pahkwỳ caprĩa ne, ne me caxwãm pê me cumã mehcarĩcti gõ, ne amã mehkĩnti ne. Na ca ha me cumã, pom ite amã ampo crê jarẽn itajê catia ne agõ — hajỹr.

Pê mehhêj xi catêjê kwỳ aracri mehkwỳ mã axà, ne me cumã ihhêj
1 Timot 1.18-20

3 Ỹhỹ, imã me ikwỳ kĩnti atajê. Pê wa ramã ite me amã ihhôc xà na amji kampa, ata pê Pahpãm te me pahkên pê me pahpytàr xà. Na wa ite ajmãr me amã ahna ihhôc. Ne ajteare mã ite to amji kam ijapac, ne hỹrmã ipipkjêr xà na, me amã ihhôc. Pê Pahpãm ramã me pamã cute amji kam hapac xà to hahkre, ne me pamã hõr pyxit, pahte me to amji pytàr xà na. Cwỳrjapê wa ha ate me Pahpãm to ate amji kam hapac xà ita jamãr, ne me hũtàr, ne me to amji jahôt prãmte, wa ha ahna me amã ihhôc.

4 Ne ampo na mã wa ha me amã ihkàhhôc ita hôc to hane? Nee mã ampo na nare. He ramã mehkên catêjê kwỳ aracri me pahcatàt kre na me hàr. Atajê cunea pê ampo kêanre to hahkre catêjê, ne me cumã Pahpãm kĩn nare, mã ma amempar caca. Ne cute Pahpãm te amji kam hapac xà intête me ato ipintuw prãmte, me amã ihhêj xia jarẽn to:

— Gapacta ne ate amji mã me ampo kên ton to prãm atajê cunea ton to me apa. Quê ha Pahpãm hõtpê me acaprĩ, ne nee me anõ kên mã me anõ mẽn nare, hahpan xà na — hane. Ne mẽr ampo na mã ame amã ampo kên itajê to hahkre to hane? He taa me ton to me ipa, na ri amji kôat me amã me to hahkre. Ne ramã ma ame Pahpãm me, me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô caca, ne ma ame curê. Atajê quê ha ihtỳj mehkên mã me axà. Ampo na? He pê rỳ pêa mã Pahpãm jõ kàhhôc kam ramã me ahna ihhôc.

Cu ha Pahpãm tekjê na me amji jarẽ, ne nee catyt kam me papa nare nare
1 Timot 3.1-9; 2 Petrô 2.1-17

5 Na wa ha cute me hajỹr catêjê me, ate ajpẽn cujtên na me amã ihhôc, ne me amã to hahkre, mãr ca atỳj me ajpẽn cujtê ne me ajpẽn mã. He pê mam me panquêtjê kwỳ atajê hanea ne ajco cute me amã ampo to hahkre xà kên itajê kwỳa to, ajco mehkwỳ mã hahkre to me ipa, ne mehkên mã me axà. Cwỳrjapê ca ha ita pê amji to me guphê. Ne ramã ate me ampo itajê cunea jahkre pej, na ca ate me to amji japackre prãmte, wa me amã

harẽ. Ne pê Pahpãm Ejit jõ pjê kên pê me panquêtjê kwỳ cunea pytà, ne me to cato, cakrô pê ihtỳj cute mempar nare catêjê cunea jipej, por pjê kam põ caprỳhti ata kam.

6 Jĩkjê na pê côjkwa kam mam Pahpãm mã memprar catêjê jàhtôa ne cute me cumã hàpên jicu, ne mam me hàpên xà ata jirôa pê cute mehnõ to cati ne me to impej to prãm to, hacpỹa mã Pahpãm na me apkjê. Pê Pahpãm amji na me hahkre pej, ne mehcunea pro ne wakỳre to mehcunea juwapre, ne me pajarãa mã, awcapàtkôti ata kam me hãm. Mã cormã curia mehcuhhê, rohnỳtti mã. Ne quê ha ahnaa Pahpãm te me pahcukij, ne me pahto ipicokjêr xà jõ amcro kam ahtwỳ, quê ha hipêr mehkên mã me axà.

7 Ata jĩkjê na pê Krĩhpôc me Krĩhcumrãrti me, ipu na krĩ kwỳ hũ na pire mã apu ihcuhhê atajê cunea kam, mehkwỳ me amji kam hapac xà kêanre itajê to me. Atajê pê cute amji pê mehprõ caxun me, me hũmre jàhtôa te me ajpẽn caxun. Cwỳrjapê pê Pahpãm côjkwa pĩn me hỹrmã cuhy kujate, pê me to caxàr tu. Nãmhã cu cormã me hãm xà pupu, ne ma ihkôt me to amji japackre he.

Mehhêj xi catêjê mã nee jũm cupa nare

8 Cuxà mã, me amã ampo kêanre to hahkre catêjê atajê ihtỳj mehkên xà kêanre itajê ton to me ipa. Ne ihtỳj cute mehkên ton xà atajê kôt me amti. Ne me hĩ me, cute amji kam hapac xà mea mã, amji pê me to kên, ne ma ame pajõ Pahhiti pê Pahpãm par caca, ne ihtỳj me côjkwa kam cumã memprar catêjê carôt tỳjti atajê incrôn kêanre.

9 Pê quêt côjkwa kam Pahpãm mã me hàprê catêjê jõ pahhi pê Miquer nee ihcakôc xà to hajỹr nare. Pê Mojxe xwỳ na Miquer me, me pahcurê xwỳn pê Xatanaj ajcaxê, ne me ajpẽn mãn kam tẽ. Pê nee Miquer harkwa jàmcrôn xà nõ to hàmcrôn nare, ne cama hõ Pahhiti to me pahcurê xwỳn mã ihcakôc to hane he:

— Quê ha jũ caxuw ijõ Pahhiti acrôn xà kêanre nõ to acrô — hane.

10 Ne me hũmre itajê nee me ampo jahkre pej nare kam, ihtỳj me hàwxũn xà kêanre kam pra. Ne ihhêj rũm me cupê ampo jàprê te amji kôt hakop nare ata, ne ihtỳj ame jũ mãn to me ipa, ata to quê ha me taa me amji kên mã me amji mẽ, ne me hamre pa.

11 Ỹhỹ, quê ha ihkên mã hàr to hanea, pom quê pê me panquêtti Cãn apu ihtõ caca ne ihcura he. Pê Parãw xwỳ ata hanea ne ihkên xà ata to. Ne cute mehkwỳa mã ihkêanre xà to hahkre jahpan xà na, ajco me curê xwỳn atajê jũhkra kam amcwa. Pê Côre xwỳ ita hanea ne mehkwỳ to pahhi na apkjê ne ame kam incryc. Jĩkjê na mã menquêtjê atajê te amji kam me hapac xàa to me amji kampa he, ne ihtỳj me amji cura, ne amji to me hakràj to prãm, ne pahhi cuna mã mehcakôc kêanre. Hõ, pê menquêtjê incrê atajê ame hanea ne mehcunea me hamre tu, ata jĩkjê na quê ha me amã ampo kêanre to hahkre catêjê atajê ihtỳj me hamre.

Mehhêj xi catêjê kôt hamreare

12 Ca hõtpê hãn ne me cuprõ, ate ajkam me gàpàn ne me akõm prãmte. Ampo na? Nee mã ampo na nare. Pom ca ame cuprõ itajê me amã ajpẽn kĩnti na, ca me cuprõ. Ne ahnaa ri Pahpãm mã impej, me akam. Ne pom me hũmre kêanre itajê hãn ne me acajpuw acjêj, ita na ri ihkêanre, ne nee mehkõm na mehpahàm nare. Ne ampeaj kam me hõ to mehtũm prãm. Ne ihhêj rũm me

apê cupẽhkà impejti jakati ata, ne
cute me hajỹr catêjê pê ihhêj rũm
ampo tũmti kêanre te ame atũm
xà ata. Ne cute me hajỹr catêjê
hõtpê me amã ampo to awjahkre,
ne nee me amã hõr nare. Ne jũ
caxuw quê me amã ampo ata gõ.
Ne me cupê ihhêj rũm cama apu
ahcakrã, ne nee ta wrỳc nare, mã
pjê incràre ata pyràac. Ne me
cupê ihhêj rũm pĩxô pàr, mã hãn
ne hô xàa kam ahtwỳ, mã nee
hô nare ata pyràac. Ne me cupê
pĩxô pàr jarê me amã catõtõc, ne
ihcapĩr mã incrà ne incrà tu ata
pyràac.
13 Ne mehkên itajê pê ihhêj
rũm côxwa te ihtu to imprar, ne
amji jakàn pê cute hàmprô tũmti
juwahi ata pyràac, ne ampeaj
kam me kam pahpahàm. Ne me
cupê caxêre pê ihkrĩ xà jamreare
ata pyràac, ne amjia kôt ame ipa.
Pê Pahpãm awcapàtkô tycti kam
me to awcapê, mãr quê curia ame
ipa rohnỳtti mã.

Quê ha mehhêj xi catêjê mehhêj xi jahpan xà na me amgõ

14-15 Pê Enoc xwỳ, Atãw xwỳ
jakàn pê, rỳ pêa mã ihkrĩ, ne
mehkêanre itajê to hũjarẽn to
hane he:
— Me hõmpu he, quê ha me
pajõ Pahhiti pê Pahpãm ajpên pjê
wỳr cumã me hàpên catêjê im-
pejti jàhtôti atajê to mõ. Quê
ha mehcunea cukij, ne mehkên
catêjê cunea kên mã me cumẽ.
Pom me Pahpãm par nare itajê
me, cute me ampo kên ton to me
ipa catêjê me, cute Pahpãm cuna
mã mehcakôc kêanre atajê me,
quê ha mehkên mã me cumẽ —
hane. Hõ, pê Enoc xwỳ me to
hũjarẽn to hane.

Mehhêj xi catêjê te amji kam me hapac xà kêanre

Carati 6.1-2; 2 Petrô 3.3; Tijac 5.19-20

16 Ne ampeaj kam me hũmre
itajê jàhcahhõn xi, ne cute me
ahna xwỳ xi, ne cute me ampo
kên xen. Ne ampeaj kam me
harkwa cràre, kôt hamreare, ata
to cute amji to me hàmnãn xi. Ne
cute me cupê ampo cwỳr prãmte
me hàhcukrêj kôt me cumã ihtỳj
nare, ne hãn ne me cumã ihcakôc
rerecre, ne impejti na, me harẽ.
17 Ỹhỹ, me ijõ ikwỳ nõ catêjê,
nee ca me apê mam itajê pyràc
ne apu cute me hajỹr catêjê impar
nare, ne quêt me pajõ Pahhiti pê
Jeju Crixtô mã memprar catêjê to,
ca me amji japackre kam me to
acrà.
18 Pê hõtpê ajco me amã me
amji to hũjarẽn to hane he:
— Jeju te amji jaxàr xà jõ amcro
atajê kam, quê ha me hũmre
kêanre itajê me awỳr me cato, ne
catyt kam me apa ita na, cama
ame ana acxa. Ne amjia kôt,
Pahpãm kaj na, cute amji mã me
ampo kên xen xà atajê kôt ame
pra — hane.
19 Ne cute me hajỹr catêjê ri
ihtỳj me ato ajcokjê. Ampo na?
Me kam Pahpãm Carõ Pejti nare
na ri. Mã amjia kôt, cute amji mã
me ampo kên xen xà atajê ton to
pit mã, me amji mã ihhimpej to
me ipa.

Cu ha Pahpãm te amji kam me pajapac xà to ajcamẽ

20 Me ijõ ikwỳ nõ catêjê, ca
ha nee me hajỹr nare, ne quêt
cama amji to me apicamẽn to me
mõ, Pahpãm te me akam amji
to ihhimpej xàa na. Ne cumã
me acakôc xà wỳr, quê ha Carõ
Pejti cumã acakôc to me amã
hahkre, ca ha harkwa kôt cumã
me acakôc.

Ampo crê itajê to cu ha me, Jeju te amji jaxàr xà jikaj xà na

21-23 Ne me pajõ Pahhiti pê Jeju
Crixtô mã me pahcaprĩ catia ata,
quê ha ihtỳj jũ caxuw amji wỳr

me pajaprô. Cu ha pahtỳj cahê na amji to me papijapar rohnỳtti mã ata jõ amcro, cu ha me hikaj. Hõhõ, ampo crê itajê to ca ha me, Jeju te amji jaxàr xà jikaj xà na. Ca ha Pahpãm mã me pahkĩnti ita to, nee amji pê me gapac kêt nare. Ne pom kyre pê Pahpãm kôt me ipa itajê, ca ha me caprĩa ne, ne me cumã aprĩa kam, mehkĩnti kam, me hapackre to me apa, hacpỹa mã Pahpãm jõ pry kam mehpỳm prãmte. Ne pom cute amji mã me ampo kên xenti itajê, ca ha hanea ne me caprĩ, ne guphêa rũm mehtehcajpar to me apa, côt ca hanea ne mehkôt me pahcurê xwỳn jõ cuhyhti mã me axà.

Cu ha Pahpãm te me pahto ihtỳj pyrên me pajakry na, cumã me amji jarẽ

1 Petrô 1.5-7

24 Ne Pahpãm Pejti na me to pahcakôc xà impejti itajê to, cu ha cumã me pahcakôc he:

— Me ijõ Inxũ, ca ha atỳj me ijamã, wa ha nee apê me ikên nare, ne nee apê me gõ pry hyr nare. Na ca ha ma amji wỳr me ijaprô, ite curia krĩ xà ita kam acahê na me ikrĩ xà na. Na wa ha curi me ipej pit na acuna mã me xa, por wa nee me ikrã kam ampo kên to me amji kam ijapac nare itajê me, me ijĩ tũm nare itajê me, wa ha curi acuna mã me xa, ne ampeaj kam ahna me ijakry. Ne imã mehcunea te acatihti na me gahkre pej ne apupun na me to prãmte hajỹar, pom quê hãn ne mehcunea me hàhcujro xà nõ jàhcujrohti pupu he.

25 Ne apyxit peaj, ne apê Pahpãm, na ca ate akra pê me ijõ Pahhiti pê Jeju Crixtô to me imã me ipytàr catê. Ne ate ampo cunea jahkre pej catia. Mã quêt mehcunea, ampo cunea jirôa pê amji mã me acupa. Ne me cupê pahhi cunea jirôa pê quêt apê Pahhiti cati, ne mehcunea jirôa pê acarôt tỳj ne cati. Ne me imã mehcunea te ampo itajê cunea na me gahkre pej na me ato prãm. Pê ca mam ahnaa akrĩ, ne cormã ahnaa to akrĩ, rohnỳtti mã — hane. Hamre.

Cormã Ampo Te Jũ Mãn Xà Ata Te JOWÃW MÃ AMJI TO IPIPẼ XÀ

Jarẽn Xà

Ỹhỹ, pê Jowãw ihkàhhôc ita to, ne krĩ te xet kam Jeju na mehkwỳ atajê cunea mã ihkujate. Ne pê cupê Jeju jarkwa na memprar catêjê nõ. Ne pê mam cupê tep pro catê, pê Jeju ihkôt ipa catê na ahna ahwỳ. Pê caku crê kam Jeju kôt ipa, ne pê Jeju te amji kam hapac xà cunea na hõmpu. Ne ramã ihwejtu kam ri cute Jeju na mehkwỳ mã ihkàhhôc ita hôc, ne ihkujahêc.

Ne pom cu me ihkàhhôc cahyt ita kam ri, cute me cumã, cute me Jeju te amji kam hapac xà jicu na, me cumã cawpa, mãr quê nee me hicu nare. Ne cute Jeju to amji mã mehhimpej cwỳrjapê ri, mehkwỳa te me amji pupun xà kêanre na me to, mã me amji pupun to kêanre. Cwỳrjapê ri ahna me cumã apô. Ne me cumã pjê ita jamre xà kam, ampo cunea te me hỹrmã cator xà ata jarẽn. Ne me cumã Pahpãm te pjê ita cunea to hamre, ne intuw ton na cute me cumã harẽn. Ne Jeju te me cumã ampo itajê cunea to hahkre, mã harkwa kôt cute me cumã harẽn par. Na ri hõ kàhhôc ita japrỳ te **Cormã Ampo Te Jũ Mãn Xà Ata Te Jowãw Mã Amji To Ipipẽ Xà Jõ Kàhhôc** (Ipipẽ Xà).

Jowãw te amji jarẽn xà
Ipipẽ Xà 22.6-7

1 Ỹhỹ, ihkàhhôc ita cahyt xà te hajỹr he. Ipê Jowãw, ne pa wa ha me amã ihkàhhôc ita hôc. Pê mam, ramã rỳ pêa mã, Pahpãm Jeju mã ampo te hajỹr xà itajê cunea jarẽn pa. Mã Jeju te me cumã hàpên catêjê mã ampo itajê jarẽn xà na, imã cumã imprar catê kujahêc, côjkwa pĩn. Mã iwrỳc, ne iwỳr cator ne cute imã ampo itajê cunea jarẽn, ne imã hahkre par. Cwỳrjapê wa ha ihkàhhôc ita kam, me amã ampo itajê cunea jarẽ. Ne ampo te hajỹr xà itajê, quê ha nee amji to hàhtũm ry nare.

2 Ỹhỹ, pê Pahpãm, ihkra pê Jeju mã ampo itajê cunea jarẽ, pê Jeju harkwa na imprar catê mã harẽ, pê ma ajpên imã harẽ, na wa ha ihkàhhôc ita kam ihcunea na me amã ihhôc partu. Ne quêt Pahpãm cakôc xà ita ampeaj kam ri.

3 Na ca ha ate me ihkàhhôc ita cahyt, ne kam me gapac na, ca ha ampeaj kam me gakry. Ne por quê ha me kampa ne me hahkre pej atajê, quê ha hanea ne ame hakry. Hõ, por quê ha ampeaj kam me Pahpãm jarkwa itajê kam, me hapac pejti atajê, quê ha ihtỳj me hakry. He, quê ha nee ampo te hajỹr xà itajê amji to hàhtũm ry nare, na quê ha me hakry.

4 Ỹhỹ, ipê Jowãw, wa me apê Jeju na mehkwỳ jakrã te xet, ne Axij jõ pjê kam me akrĩ atajê mã, wa ite ihkàhhôc itajê ton. Ne me amã Pahpãm me, ihkra Jeju Crixtô mã me icakôc, ne cumã me acajrẽn to:

— Me to impeaj ne, ne me caxwãm pê me cumã acarĩcti gõ — hane. Ne Pahpãm ita pê rỳ pêa mã Pahpãm ata, ne cormã cupê Pahpãm rohnỳtti mã, ne côjkwa kam Pahhiti krĩ xà ata kam ihkrĩ. Ne cahê na Pahpãm Carõ Pejti caca xà te xet atajê mehkrĩ.

5 Pê pjê ita kam Jeju te apu ipa reria mã, ampeaj kam Pahpãm jarkwa atajê to ajco ihcakôc to ipa. Ne cupêa ri Pahpãm mehcãmter, ne pyxit peaj ne hacpỹa mã ihtĩr

cakônĩ to ihtĩr, ne taa mã ri pyxit peaj ne cupê pjê kam pahhi catêjê cunea jõ Pahhiti. Ne cumã me pahkĩn, cwỳrjapê pê ty ne caprô jaxwỳ. Ne caprô jaxwỳr ata to me pahkên kêanre atajê cunea cuhhõn partu.

6 Ne cute me pahcunea to Hũm mã hàpên catêjê na. Na cu ha me harkwa kampa, ne pjê kam mehkrĩ itajê mã me harẽ. Ne hacpỹa mã Pahpãm wỳr, pjê kam mehkrĩ itajê cajrẽn xà atajê to, cu ha me cumã, pjê kam mehcunea to me pahhimpej. Pê Jeju Crixtô me pamã ampo pejti itajê cunea ton pa. Cwỳrjapê ri mehcunea te hahkre pej na imã me to prãm, nãmri Jeju ri quêt mehcunea jirôa pê carôt tỳj rohnỳtti mã! Ne ahnaa ri imã to prãm!

7 Ne me hõmpu he, ramã pjê wỳr ahcakrã kam iwrỳc xàa kam he! Quê ha mehcunea me hõmpu, quê ha hanea ne cute ame caxwỳr catêjê ihtỳj ame hõmpu. Ne por pê pjê kam mehcunea amehcaca atajê, quê ha Jeju te amji jaxàr na me hõmpu, ne ampeaj kam me cumã hũpa. Quê ha hũpate ame amrãa to ame amrã. Ne quêt imã Jeju te hacpỹa ne amji jaxàr ita na ri ampeaj kam imã to prãm.

8 Ne me hirôa pê Pahpãm pê Pahhiti carôt tỳjti ata te amji jarẽn to:

— Ipê pjê kat me hihôt jõ Pahhiti, ne ipê cumã kat kam ampo cunea jõ Pahhiti, ne ipê hicu xàa kam ampo itajê cunea jõ Pahhiti — hajỹr. Ỹhỹ, Pahpãm pê rỳ pêa mã Pahpãm ata, ne cormã cupê Pahpãm rohnỳtti mã.

9 Ỹhỹ, ipê me akrã tũm pê Jowãw, ne ipê, por ca Axij jõ pjê kam Jeju kôt me amji pupun xà kêanre to me amji pupu atajê, tõ kàa wa. Ne cu ha pahcunea Jeju cwỳrjapê ame amji pupun xà kêanre to me papa, ne pom cu me pahcunea ame amji pupun kêanre itajê mã, cu ha me pahcunea pahtỳj me awcanã to mehtỳaj ne, ne me pahcunea Jeju kôt amji to me pahhi.

Pê Jeju Jowãw mã amji to ajpẽ

Pê wa ajco pjê cunea kam Pahpãm jarkwa jarẽn to ipa, por pê Jeju imã to hahkre ne imã huwahi ata, pê wa ajco harẽn to ipa. Cwỳrjapê pê me ipro ne ma cô jipôc ri, pjê japrỳ te Patmo jõ pjê ita wỳr me ikujate. wa ita ri apu ipa, ne jũ caxuw icator xà hamreare.

10 Ne pê wa me pahkôt xà jõ amcro pê tômĩc na jỹ ne Pahpãm to amji kampa. Pê Pahpãm Carõ Pejti imã amji gõ. Pê wa pea amji caquẽc kôt jũm jõkreti, pê ihhêj rũm hõhhi jõkre krãhhi tỳjti ata kampa. Pê imã harkwa to:

11 — Wa ha amã ampo jàhtôa ne to ajpẽ, ca ha hõmpu ne atỳj ahna ihhôc partu. Ne ma krĩ te xet kam Jeju na mehkwỳ atajê mã ihkujahêc pa. Ne por krĩ atajê japrỳ te ri Epet jõ krĩ me, Pĩhhôcuxwa jõ krĩ me, Hawênti jõ krĩ me, Tijat jõ krĩ me, Pyt jõ krĩ me, Ihkjê kĩn jõ krĩ me, Ratixa jõ krĩ atajê wỳr ca ha ihkujahêc partu — hane.

12 Wa ite jũm ita pupun prãmte hỹrmã ipipkjêr, ne ite wakỳre prà tepti pê ôr te ihpôc xà mã cuhhê xà te xet atajê pit pupun.

13 Mã hipôc ri jũm pê me Pahhàkà Cati pyràcti ata ihkà japjêhti ata kam xa. Ne wakỳre prà tepti pê ôr te ihcahti na hê mã to xa.

14 Ne ihkĩ jaka ita pê ihhêj rũm kẽn pojre jaka, ne into jarwrỳ ita pê ihhêj rũm cuhy pôc jarwrỳ.

15 Ne ihpar prà ita pê ihhêj rũm me hũhhi na hê xà crecrerti ata prà pyràac. Ne hõkre par ita pê ihhêj rũm côhxocti jàhkrihkrit par.

16 Ne pê awpôc rũm, hũhkra ata
to caxêre te xet ata cwa ne to xa.
Mã harkwa pĩn wapo xwahhihti
xwapeaj te hũjê ata cator. Ne
ihkuc prà pê ihhêj rũm pyt te
me pahkrã jimoac kam ihkrĩ prà
pyràcti.
17 Wa ite hõmpun, ne pea
hũpate ipê mehtyc pyràc, ne cuna
mã ijõ pôrpo ne nõ. Mã cute ina
awpôc rũm hũhkra xir ne imã:
— Nee apu icupa nare. Ipê
cumã kaat kam ampo cunea jõ
Pahhiti, ne ipê hicu xàa kam ampo
atajê cunea jõ Pahhiti.
18 Ne pê wa ty, ne me ipupu he,
wa hacpỹa mã itĩr, ne ita caxuw
jũ caxuw ityc xà nare, ne ipêa ri
mehtyc xà jõ Pahhiti, ne hanea ne
ipêa ri mehtyc catêjê jõ Pahhiti.
19 — Na ca ha ate ampo te
hajỹr xà atajê pupun xàa na, ahna
ihhôc. Ne hanea ne cormã ampo
te jũ mãn xà atajê na ihhôc.
20 Ne hamre, wa ha amã ijũhkra
kam caxêre te xet atajê me, ihpôc
xà te xet atajê cuhhê xà itajê kôt
harẽ, ca ha kampa. Pom ihpôc
xà cuhhê xà te xet itajê pê me
ikwỳ jakrã te xet atajê pyràac. Ne
caxêre te xet itajê pê ihhêj rũm
côjkwa pĩn imã me hàpên catêjê
te xet atajê pyràac, quê ha ihtỳj
ahpỹanre na me ikwỳ jakrã te xet
atajê jamã — hajỹr. Hõhõ, cute
imã hũjarẽn to hajỹr.

2

Epet jõ krĩ kam mehkwỳ jakrã mã kyre pê Pahpãm kĩn

1 Ne jũm ata te imã harkwa hyr
to hajỹr he:
— Ỹhỹ Jowãw, ita caxuw ca ha
Epet jõ krĩ kam, por ikrac ri me
ikwỳ jamãr catê ata mã ijarkwa
kôt, ihkàhhôc ton to hane he:
— "Ipê jũm te hũhkra to caxêre
te xet ne incwỳr ne to xa ata,
ne ipê, por jũm ôr te wakỳre te
ihpôc xà cuhhê xà cajpuw apu mõ
ata. Ne ijarkwa kôt ri me amã
ihkàhhôc ita.
2 Ne imã ate me ampo ton xà
atajê cunea na me gahkre pej.
Ne ate amji mã me aprĩa kam,
ramã me gàpên xà ton to me
catia. Ne imã ate nee mehkêanre
atajê mã me gũcanãr nare na me
gahkre pej. Ne ma cute me amã
Inxũ jarkwa to mehcakôc catêjê
na me amji jarẽn atajê cajpẽ, ne
me hahkre pej. Quê ha cute ame
amã ihhêj xia jarẽn na, ca ha
me hahkre pej pyrentu, ne ma
amempar caca, ne ma ame curê.
3 Ne icwỳrjapêa ca ate amji mã
me aprĩa kam, ame amji pupun xà
kêanre to ame amji pupun. Ne ate
me amji pupun xà kêanre atajê
mã atỳj me awcanã, ne imã ampo
itajê cunea na me apej pit.
4 "Ne por ampo pyxit peaj ata na
ri imã me ana prãm nare he. Nee
mã ampo nare, pê ca mam ampeaj
kam me amã ikĩn, ne ita kam mã
ajte kyre pê me amã ikĩn, mam
kĩnte.
5 Xà ca gõtpê ajkĩ mam me amã
ikĩnti ata to me amji japackre? Ca
ha ate me to amji japackre na, ca
ha hacpỹa mã iwỳr me apkjê, ne
ikĩnti ata to ame ikĩn. Nãmri, ca
ha ate me akên jicu nare, ne nee
iwỳr me apipkjêr nare na, wa ha
hacpỹ ne amji jaxà, ne itỳj me apê
gõ pôc xà cuhhê xà ata capa, quê
ha hãm xà kam caprỳ.
6 Ne por ca ramã ame ampo
pyxit ton to me apa ata na ri, imã
ihprãam to prãm. Nee mã ampo
nare, ca ramã ma ame Nicoraw
kôt me ipa catêjê hêj xia to ame-
hcakôc atajê par caca, ne me apê
ipyràac, ne ma ame curê. Nãmri
wa ma ame curê.
7 "Ỹhỹ me ikwỳ, xà ajkĩ me
gapac nare, me gũpar xà caxuw?
Hãpà. Ihtỳj me akam me gapac,
na ca ha me Apãm Carõ Pejti te
mehkwỳ jakrã mã harẽn xà na me
kampa, ne mempartu. Inxũ mã

ihkrĩ xà ata kam pĩxô pàr pejti ne ihcuhhê. Quê ha jũm te pĩxô ata nõ krẽr na, quê ha nee jũ caxuw ihtyc nare, ne quêt ihtĩar na apu ipa, rohnỳtti mã. Ne por quê ha me ampo kên cunea tohjê, wa ha itỳj pĩxô ata na me hamã, quê ha ame cuku. Hõhõ ita pit” — hajỹr.

Pĩhhôcuxwa jõ krĩ kam mehkwỳ jakrã te me amji pupun xà kêanre
Me Hàpên Xà 7.54-60

8 Ne cute hipêr imã harkwa hyr to hajỹr he:

— Ỹhỹ Jowãw, ita caxuw ca ha Pĩhhôcuxwa jõ krĩ kam, por ikrac ri me ikwỳ jamãr catê ata mã ijarkwa kôt ihkàhhôc ton to hane he:

— “Ipê cumã kat kam ampo cunea jõ Pahhiti, ne ipê hicu xàa kam ampo itajê cunea jõ Pahhiti. Ne ipê jũm tyc ne hacpỹa mã ihtĩr ata. Ne ijarkwa na ri me amã ihkàhhôc ita.

9 Ne icwỳrjapê ate ame amji pupun xà kêanre to ame amji pupun atajê na, imã me gahkre pej. Ne icwỳrjapêa ri me apê me acukrêj jamre tu, ne me apê hamreare na, ite me gahkre pej. Ne Inxũ mã me apê hamreare nare, ne ampeaj kam quêt cumã me gakràj. Ne imã cute me ato xwahna to kêanre atajê na me hahkre pej, ne me amã me amji to ihhêj xi xà to, ‘Me ipê Juta catêjê impej pit, na wa ha itỳj me amã catyt kam ampo pejti atajê pit to hahkre’ hane. Ne cama ame amã ihhêj, ne aracri Xatanaj kôt amji kam me hapac to me ipa, ne toa amji mã mehhimpej to me ipa.

10 Ne ca ha cormã ame amji pupun xà kêanre to ame amji pupu, ne nee ca ha ame amji mã pa nare, ne me ikampa he. Quê ha Xatanaj kôt me ipa catêjê ihtỳj me anõ pro, ne me hacjên xà kam me gaxà, ne me acajpẽr hiahpuro. Ca ha ame amji pupun xà kêanre to me amcro to me tej cakrô, ca ha ito pit mã amji mã me ahimpej to me apa kam me to acrà, ne ahnaa ame gamre na, wa ha amji wỳr me ato ahtêp, ca ha icahê na ame apa, rohnỳtti mã. Ne pom hãn ne memprar tỳj catêjê mehkwỳ re, ne amji mã me hê cwa, ata jĩkjê na, ca ha ate me gũcanãr na, wa ha itỳj me amã me atĩr xà caxuw me gahĩ xà gõ, ca ha me atĩr rohnỳtti mã.

11 “Ỹhỹ me ikwỳ, xà ajkĩ me gapac nare me gũpar xà caxuw? Hãpà! Ihtỳj me akam me gapac. Na ca ha me Apãm Carõ Pejti te mehkwỳ jakrã mã harẽn xà ne me kampa ne mempartu. Ne por quê ha me ampo kên cunea tohjê atajê, quê ha nee hipêr amehtyc nare, ne nee hipêr ame amji pupun xà kêanre nõ to ame amji pupun nare. Hõhõ ijarkwa ita pit” — hajỹr.

Hawênti jõ krĩ kam mehkwỳ jakrã te nee mehpahàm nare atajê jicu nare

12 Ne cute hipêr imã harkwa hyr to hajỹr he:

— Ỹhỹ Jowãw, ita caxuw ca ha Hawênti jõ krĩ kam, por ikrac ri me ikwỳ jamãr catê ata mã ijarkwa kôt ihkàhhôc ton to hane he:

— “Ipê, por jũm jarkwa kam wapo xwahhihti xwapeaj te hũjê ata jarkwa na mã, me amã ihkàhhôc ita he.

13 Ne imã Xatanaj to me amji mã mehhimpej catêjê jipôc ri ate ame akrĩ na, imã me gahkre pej. Ne curia ri cute me Antipa curan. Ito me cumã ihcakôc to ipa, incwỳrjapê ri cute mehcuran cakrô, ca nee ate ito amji mã me ahimpej jicu nare, ne ikam me to acrà tu.

14 “Ne ampo ata pyxit peaj ne ahna imã me ana prãm nare. Nee mã ampo nare, me akwỳa kwỳ

ihtỳj Parãw xwỳ himpej xà kêanre atajê to ame amji mã mehhimpej to me ipa. Ne pê Parãw xwỳ Ixaher catêjê to kên prãmte me cumã Xatanaj me, ampo carõ kên to ihhimpej to: ‘Gapacta ne me pryre jàhtôa ne me to cuprõ ne me hipej, ne Xatanaj me, me amã ampo carõ kĩnti atajê mã me to amji kĩn nõ to, ne hanea ne atỳj ahti na amji pê me aprõ to me axy’ hane. Mã me akwỳa kwỳ te ihtỳj ihhimpej xà ata mã me amji jõr, ne toa amji mã mehhimpej to me ipa.

15 Ne hanea ne me akam Nicoraw kôt me ipa catêjê te me to ihhimpej catêjê ame ipa. Ne me imã ampo itajê nõ na prãm nare.

16 Cwỳrjapê wa me amã, ‘Me amji to apkjê, ne me akên itajê jicu. Ca ha ate me akên itajê jicu nare na, wa ha me awỳr itẽm pyrentu, ne pom ijarkwa pĩn wapo hapôj ita to, ate me hajỹr catêjê cunea cuna mã ajpu’ hane.

17 “Ỹhỹ me ikwỳ, xà ajkĩ me gapac nare, me gũpar xà caxuw? Hãpà! Ihtỳj me akam me gapac. Na ca ha me Apãm Carõ Pejti te mehkwỳ jakrã mã harẽn xà na me kampa, ne mempartu. Ne por quê ha ame ampo kên cunea tohjê, wa ha itỳj aracri me cumã harte, quê ha nee jũm ite me cumã harte ita na ijahkre pej nare, to hanea, pom quê pê wa Juta catêjê mã me hõ pê mana to harte he. Ne wa ha ahpỹanre na kẽn jakati atajê kam me cumã me haprỳ to ipintuw partu. Quê ha nee jũm me haprỳ itajê jahkre pej nare, ne me cumãa quê ha me haprỳ atajê jahkre pej. Hõhõ ijarkwa ita pit” — hane.

Me hũxy xi cahãj nõ te Tijat jõ krĩ kam mehkwỳ jakrã mã ihhêj
Juta 3-23

18 Ne cute hipêr imã harkwa hyr to hajỹr he:

— Ỹhỹ Jowãw, ita caxuw ca ha Tijat jõ krĩ kam, por ikrac ri me ikwỳ jamãr catê ata mã ijarkwa kôt ihkàhhôc ton to hane he:

— “Ipê me Apãm kra, ne ito jarwrỳ pê ihhêj rũm cuhy pôc jarwrỳ ata, ne ipar prà pê ôr te me hũhhi na hê xà prà pyràcti ata.

19 Ne imã me gàpên xà cunea na me gahkre pej. Ne me amã ajpẽn kĩnti, ne ate me ajpẽn tehcajpar na, imã me gahkre pej. Ne imã ate itoa me amji mã me ahimpej, ne amji mã me aprĩa kam ampo kên mã me gũcanãr na, imã me gahkre pej. Ne ca mam me acaca xà atajê jirôa pê me to apicamẽn to me mõ.

20 “Ne por ampo ata pyxit peaj, ne ahna imã me ana prãm nare. Nee mã ampo nare. Por me acahê na pyjê nõ kêanre apu ipa ata, ca ajte nee ihkên tête me cumãn nare, ne cama ahna me hamã. Mã ihtỳj apu ihkên xà atajê ton to ipa. Ne pyjê nõ kêanre ata pê ihhêj rũm mam pyjê nõ kêanre japrỳ te Ixapewkwỳj xwỳ ata pyràac, ne me amã amji jarẽn to, ‘Pahpãm te ri me awỳr ikujahêc, ite catyt kam me amã ampo to hahkre to hajỹr prãmte he. Gapacta ne ahti na amji pê ame aprõ caxu, ne hanea ne atỳj cute ampo carõ kênti mã me hõ ton atajê ku’ hane. Ne cute me cumã ampo to hahkre to hajỹr xà atajê to hãn ne ijõ pry kaj na imã me hàpên catêjê atajê rẽ.

21 Ne tee ite mentête pyjê nõ ata mãn to, ‘Me to kên jicu!’ hajỹr. Mã ma apu ipar caca.

22 “Cwỳrjapê wa ha to kên prãmte cumã ijarkwa to, ‘Hã, ita caxuw ca ha atỳj ahti na ate me hũmre to gikwa, ne ame to axỳ xà ita kam nõ. Ne ita caxuw quê ha gikwa xà ata amã ihkêanre, ne hanea ne, por quê ha acahê na kam me hikwa atajê mã ihkêanre ne. Ne ihtỳj ate me amji pupun xà kêanre to me amji pupun to

acuhhê na, me ato’ hane. Quê ha cute me ipar nare, ne nee mehkên ton jicu nare atajê cunea mã, quê ha itajê hane.

23 Ne itỳj cupê mehkra cunea jipej. Quê ha pea me ikwỳ me ahna ijahkre pej, ne hanea ne ite me hũmre cunea mã cute me amji kam hapac xà jahkre pej na me ijahkre pej. Ne pa wa ha ahpỹanre na ate me ampo ton atajê mã ampi, ne hahpan xà na me amã ijàmjõr pa.

24 “Por tee me amã harkwa to, ‘Hacu ne Xatanaj jarkwa to ame hahkre, ne to amji mã me pahhimpej to me papa’ hane. Ca nee ate mempar nare, ne nee mehkôt me amji ton nare atajê, wa nee hipêr na me gapackre prãm nare. Ampo na? He ca atỳj ramã amjia kôt me gũpar to me apa.

25 Ne kam me to acrà mã me awcanãa ne, wa ha ahnaa me awỳr icato. Hõ, hamre, ite me gapackre xà ita pit” hane.

26 — “Ne por quê ha me ampo kên cunea tohjê, ne ma imã ampo na prãmti kĩnti atajê ton kam me to incrà, ne ahnaa amehtyc na, wa ha me to krĩxàre cunea jõ pahhi to hanea, pom quê Inxũ te ito pjê cunea jõ Pahhi he.

27 Quê ha mehpahtỳaj kam me to ihhimpej to me ipa. Quê ha jũm te apu Pahpãm par caca na, quê ha me gãn to hane, pom quê hãn ne me pjê te pot gã he.

28 Ne me to ihhimpej xà to prà to hanea, pom quê awcahti xà wỳr caxêti prà he. Mã mehcunea me hõmpu, mã me cumã hõmpun xà impejti he.

29 “Ỹhỹ me ikwỳ, xà ajkĩ me gapac nare, me gũpar xà caxuw? Hãpà! Ihtỳj me akam me gapac, na ca ha me Apãm Carõ Pejti te mehkwỳ jakrã mã harẽn xà na me kampa ne mempartu. Hõ, ite me gapackre xà ita pit” — hajỹr.

3

Pyt jõ krĩ kam mehkwỳ jakrã te amji kam me hapac xà kêanre
Ruc 12.35-40

1 Ne cute hipêr imã harkwa hyr to hajỹr he:

— Ỹhỹ Jowãw, ca ha ita caxuw Pyt jõ krĩ kam, por ikrac ri me ikwỳ jamãr catê ata mã ijarkwa kôt ihkàhhôc ton to hane he:

— “Ipê Pahpãm Carõ Pejti caca xà te xet atajê cahê na ipa catê, ne ipê jũm jũhkra kam caxêre te xet ata. Ne imã me gàpên xà cunea jahkre pej. Mã mehcunea amji mã me garẽn to, ‘Jeju kôt me ipa catêjê atajê toa amji mã mehhimpej to me ipa’ hane. Ne cute ikôt me apa na amji mã me garẽn catêjê atajê mã ihhêj ne me atĩar. Ne mehkĩnte imãa ihhêj ne ramã ame acunea tyc. Ampo na? Ca nee amji mã me ito ahimpej nare.

2 Ame ampra! Nãmri ca cormã kyre pê ito amji mã me ahimpej, na ca ha ita caxuw ito amji mã me ahimpej to ihtỳaj to ihtỳj. Nãmri ca ha ate amji mã me ito ahimpej nare na, ca ha atỳj ikôt me apa jicu, ne pea imã me apê mehtyc pyràac. Ne mẽr ampo na mã wa ame amã Inxũ cawpa to icakôc to hane? Ampo na nare. Pom ca ate me gàpên xà cunea ton itajê ri, nee Inxũ cuna mã cumã impej nare.

3 “Cwỳrjapê ca ha ate me ampo jahkre pej, ne me hõmpun atajê to me amji japackrea ne, ne hỹrmã me apkjê, ne amji mã me hũpahti to me apa. Ampo na? Wa ha hacpỹ ne pjê wỳr me awỳr itẽm xà ata pê ihhêj rũm me hàhkĩj xi tẽm xà pyràac, na wa ha aracri tẽ. Quê ha nee jũm itẽm xà ata na ijahkre pej nare. Cwỳrjapê ca ha me ampra!

4 “Ne me akwỳ kam me pyxitre atajê ri amã mempeaj to mempej. Ne mempej ita pê ihhêj rũm cute

amehkà jakati tũm nare mã me amji jacjên, ne ma ihtũm pê me to amji cajhê to ame ipa, mã nee apu ihtũm nare, ne hakati ata na, ata pyràac. Ne ikôt me akà jakati kam me apa xà caxuw, ampeaj kam me apej, cwỳrjapê ca ha atỳj jũ caxuw icahi na ame apa” hane.

5 — “Ne por quê ha me ampo kên cunea tohjê, ne ma imã ampo na prãmti kĩnti atajê ton kam me to incrà, ne ahnaa amehtyc na, wa ha itỳj me cumã mehkà jakati atajê gõ, quê ha kaam ame ipa. Wa ha nee jũ caxuw hacpỹa mã mehtĩr xà jõ kàhhôc kam ramã ame haprỳ hikwa itajê nõ caxàr ne ihhur nare. Ne hirãa pê cama Inxũ mã me hàpên catêjê kam mare mã, me ahna amji jarẽn to, ‘Pom mempejti mehkà jakati kam ame ipa atajê cunea pê itekjê, ne me cupê me ikwỳa’ hane.

6 “Ỹhỹ me ikwỳ, xà ajkĩ me gapac nare, me gũpar xà caxuw? Hãpà! Ihtỳj me akam me gapac, na ca ha me Apãm Carõ Pejti te mehkwỳ jakrã mã harẽn xà na me kampa, ne mempartu” — hane.

Ihkjêkĩn jõ krĩ kam mehkwỳ jakrã mã Pahpãm mã hàpên xà
1 Texarõn 2.13-16

7 Ne cute hipêr imã harkwa hyr to hajỹr he:

— Ỹhỹ Jowãw, ita caxuw ca ha Ihkjêkĩn jõ krĩ kam, por ikrac ri me ikwỳ jamãr catê ata mã ijarkwa kôt ihkàhhôc ton to hane he:

— “Ipê rỳ jũ caxuw jũm te ampo kên nõ ton nare ata, ne ihcunea na ipeaj to ipej. Ipê rỳ jũ caxuw jũm te ampo to ihhêj xi nare ata, ne wa icakôc xà hêj xi nare to icakôc to ipa. Ne pê rỳ pêa mã pahhi Tawi xwỳ ikre nõ impejti ata kam ihkrĩ. Pê pea jũm ata pyxit peaj ne hũrkwa jihê rẽn xà ata to ajco apu ipa. Jĩkjê na ri ipyxit peaj ne imã Inxũ jũrkwa jihê rẽn xà. Na wa ha to hihê mẽ, quê ha nee jũm to hihê nare. Nãmri, wa ha ite to hihê na, quê ha nee jũm hihê mẽn nare.

8 Ne ramã ite me gàpên xà atajê na me gahkre pejtu, ne ite me acarôt peacre na me gahkre pej. Cakrô ca atỳj ijarkwa kôt ame apa, ne itoa amji mã me ahimpej to me apa. Na wa ite me amã harkwa jihê mẽn, ate ahna me gapôj ne iwỳr me jũmjê japrôr ne me to acator, mã me acuxà ikôt me ipa prãmte. Wa ite me amã hihê mẽn, mã ahnaa xa, na quê ha nee jũm to hihê nare.

9 “Ỹhỹ, me akam jũmjê ame ipa atajê pê Xatanaj tekjê. Ne ihtỳj me amã amji jarẽn to ihhêj xi to ipa to, ‘Me ipê Juta catêjê, ne me ipeaj to me ipej, na ca ha atỳj me ikampa. Ampo na? Wa ha itỳj me amã catyt kam ampo pejti atajê to pit mã me amã hahkre’ hane. Cakrô, wa ha nee me to amji kwỳ nare. Ne cama me hipy mã me amẽ. Ne acuna mã, mehkõn krã na amehkrĩ na me to, quê ha me garẽn to, ‘Ampeaj kam ri, quêt me apê Pahpãm kôt me apa catêjê, ne ampeaj kam ri quêt me cumã akĩn!’ hane.

10 “Pê wa me amã ijarkwa hyr to hane he: ‘Me awcanãa ne, ne ampo cunea na amji mã me aprĩa to me apa’ hane. Ca ate me ijarkwa ita par pyrentu, ne atỳj me gũcanãr to me apa. Cwỳrjapê wa ha itỳj ampo kên atajê cunea pê me apytà. Por ite pjê kam ampo kên cunea to me capi ne to mehcajpẽr xà ata pê, wa ha me apytà.

11 Ne wa ha nee amji to ijàhtũm nare ne ajpên me awỳr tẽ. Ite me amã ijàmjõr prãmte, wa ha me awỳr tẽ. Cwỳrjapê ca ha ite me amã ijàmjõr xà to ajpên me awỳr itẽm xà ata jahkà na me awcanãa ne. Nãmri ca ha ate me gũcanãr nare na, ca ha nee me gàmcwỳr

nare, ne me gàmcwỳr xà ata to me acto, quê ha jũm me gaxà kam amji mã cupy” hane.

12 — Ne por quê ha me ampo kên cunea tohjê, ne ma imã ampo na prãmti kĩnti atajê ton kam me to incrà ne ahnaa amehtyc na, wa ha ma jũm ata to Inxũ jũrkwa wỳr tẽ, ne to axà, ne pea ihhêj rũm to ikre mã ihcuhhê xà, ne ikre ata mã kam hãm. Quê ha curia ihcuhhê rohnỳtti mã. Wa ha pea kam me ijaprỳ incrê na ihhôc to hane he. Wa ha kam Inxũ japrỳ na ihhôc, ne kam, por quê ha Inxũ, côjkwa pĩn pjê wỳr, hõ krĩ tuw Krĩpinkrên kujate ata japrỳ na ihhôc. Ne wa ha hanea ne kam ijaprỳ intuwti ata na ihhôc.

13 — Ỹhỹ me ikwỳ, xà ajkĩ me gapac nare me gũpar xà caxuw? Hãpà! Ihtỳj me akam me gapac, na ca ha me Apãm Carõ Pejti te mehkwỳ jakrã mã harẽn xà na me kampa ne mempartu — hajỹr.

Ratixa jõ krĩ kam mehkwỳ jakrã me cupê Pahpãm tekjê na me amji jarẽn na me amji to ihhêj

Roman 12.11; Jowãw 9.39-41

14 Ne cute hipêr imã harkwa hyr to hajỹr he:

— Ỹhỹ Jowãw, ita caxuw ca ha Ratixa jõ krĩ catêjê kam, por ikrac ri me ikwỳ jamãr catê ata mã ijarkwa kôt ihkàhhôc ton to hane he.

— “Ipê mehhêj xi nare tekjê, ne ipê mehhêj xi nare catêjê xakat, ne ipê jũm te amji jarkwa par to ipa rohnỳtti mã ata, ne ipê catyt kam ampo cunea jarẽn catê. Ne pa pê wa Inxũ jarkwa kôt pjê me ampo cunea ton pa, ne ipêa ri ampo itajê cunea xakat.

15-16 Ne imã me gàpên xà cunea jahkre pej. Ca ha ikôt me apa na amji to mehtỳj tu na, wa ha itỳj me ana prãm. Nãmri ca ha ate kyre pê ikôt me apa na, wa ha nee me ana prãm nare. Ampo na? Ihhêj rũm ate me hajỹr catêjê pê cô cacrujre na, imã prãm nare ata. Ne nee me ato ikõm xà caxuw me apej nare, ne nee me gakryti nare, ne nee me acacrohti nare, ne me acacrujre. Cwỳrjapê wa ha ijarkwa pê me gaxwỳ.

17 “Ampo na mã wa ame amã icakôc xà ita to? Nee mã ampo na nare, ca me caa hãn ne amji mã me garkwa to, ‘Ampeaj kam me pajakràj! Ne ampo cunea na me pahte amji mã me prãm atajê ramã me pamã! Ne nee ahna ihkên nare!’ hane. Hajỹr cakrô, mã me apê amji jahkre kêatre, ca nee ampo kôt me hakop nare kam amji mã ame garkwa to ame hane. Ne Inxũ me imã nee ate me hajỹr nare! Ne me imã me apê ampo hamreare, ca me acakrô ame apa, ne me acunea into tũm pit. Ca nee ate me amji pupun xà kêanre kam me apahàmti ata na, ate me amji pupun ne ahna me amji jahkre pej nare, ne me imãa ri me ate me hajỹr xà itajê jahkre pej.

18 “Cwỳrjapê wa ha gapackre, ne me amã. Ajpên iwỳr me pra, ne amji mã me ate amji kam me gapac xà pejti pê ôr prà pyràcti atajê jũhkà, ne pea atỳj to Inxũ me imã me gakràj. Ne hanea ne, ca ha iwỳr me pra ne amji mã me icarôt jũhkà, ne ihkôat catyt kam me apa, ata pê ri ihhêj rũm me akà jakati atajê mã ate me amji jacjên, ne kam ame apa ata pyràac, me apahàm cupate. Ne hanea ne iwỳr me pra ne amji mã me ite amji jahkre pej pê ihhêj rũm mento cahhê xà pyràac ata jũhkà, ate me amji jahkre pej, ne me arĩt pej me ate me to ampo pupun xà caxuw.

19 “Xà ajkĩ me imã me akĩn nare na mã wa ame ato kêanre, ne ame gapackre xà tỳjti itajê to ame gapackre? Hãpà! Imã me akĩnti, incwỳrjapê wa itỳj ampo kên itajê cunea intête me amãn to me

gapackre to ihtỳaj to ipa. Hõhõ, ita na wa ijõtpê imã mehkĩnti atajê to hajỹr to ipa. Cwỳrjapê ca ha caxwãm catia mã iwỳr me apkjê.

20 Ne wa ihhêj ne ikre cunea jarkwa mã icuhhê to ijàhcukjêr to ipa, ixàr prãmte. Quê ha jũm te ijõkre par, ne imã hihê mẽn, wa ha ite ixàr ne cahê na ijàpàn na, quê ha ihtỳj jũ caxuw hanea ne icahê na apà.

21 "Ne por quê ha me ampo kên cunea tohjê, ne ma imã ampo na prãmti kĩnti atajê ton kam me to incrà, ne ahnaa amehtyc na, wa ha itỳj amji cahê na ikrĩ xà ata kam me hỹr. Quê ha curia icahê na amehkrĩ rohnỳtti mã to hanea, pom quê pê wa ampo kên cunea tohjê ne hakren pa, pê Inxũ amji cahê na ihkrĩ xà ita kam ijỹr, wa cahê na kam ikrĩ, ita na wa ha me to.

22 "Ỹhỹ me ikwỳ, xà ajkĩ me gapac nare, me gũpar xà caxuw? Hãpà. Ihtỳj me akam me gapac, na ca ha me Apãm Carõ Pejti te mehkwỳ jakrã mã harẽn xà na me kampa ne mempartu" — hajỹr.

4

Côjkwa kam mehkrĩ catêjê cunea mã Pahpãm to cati prãm

1 Hõ, cute imã harẽn to hajỹr jirô pê wa ite hipêr ampo pupun. Ne nee mã ampo nare, côjkwa kam ri harkwa ata te amji jihê mẽn. Mã jũm jõkre pê ihhêj rũm hõhhi jõkre pyràcti ata te imã hũjarẽn to hajỹr. Pom pê wa mam kampa ita na ri cute imã hũjarẽn ne imã:

— Iwỳr api, wa ha amã ampo te jũ mãn xà ata jahkre ne amã to ajpẽ, ca ha hõmpu! — hajỹr.

2 Me ajkaam mã Pahpãm Carõ te imã amji jõr. Wa curi côjkwa kam, ite Pahhi krĩ xà kam jũm ata jỹr na hõmpun.

3 Mã ihkuc prà pê kẽn prà tatapti ata pyràc, ne cupê kẽn prà tepti ata pyràc. Ne ihkrĩ xà pu na ihprà krorti ata pê ihhêj rũm ta jõxwỳn.

4 Ne Pahhi krĩ xà ata pu na mehkrĩ xà kwỳ jàhtô na cute winticwat, mã kam pahhi catêjê te winticwat, ne mehkà jakati kam mehkrĩ, ne ôr te wakỳre prà pejti ata te mehcunea krãhkà.

5 Ne me hipôc ri Pahhi krĩ xà ata pĩn ri ihcuxê, ne kam me hõkre, ne hàhkrihkrit pê pahhàjê pyràcti. Ne Pahhi krĩ xà ita cuna mã hàhcujro xà te xet, atajê pê Pahpãm Carõ Pejti caca xà te xet atajê pyràc, ne hàhcujrohti.

6 Ne Pahhi krĩ xà ita cuna mã ampo pê cô cati pê wit pràti tetetti ata pyràac ne nõ. Ne Pahhi krĩ xà ita pu na pê jũmjê tĩar te cwat atajê te mehkrã ne me to xa. Ne jũmjê tĩar te cwat atajê kam into jàhtôa to hàhtô, me hĩ cunea kam.

7 Ne mam ita pê ihhêj rũm rop hôhtia pyràc. Ne ihcote na ita pê ihhêj ne pryti xũmtia pyràc. Ne hapu na ita kuc pê ihhêj rũm me hũmre kuac. Ne hapu na ita pê ri ihhêj rũm hàctia te apu ihtor pyràc.

8 Ne cute me cwat itajê kam pê ahpỹanre na me hara xêj partu. Ne caxwãm pê mento, ne põ rũm mento. Ne nee caxwa me amcro kam mencrer to hicu nare, ne mencrer to:

"Apejti!
Ne quêt apejti ita pê Pahhiti pê Pahpãm!
Ne ca ri quêt acarôt tỳjti, mehcunea jirôa pê.
Ne apê mam ata, ne apê cormã ata,
ne apê cormã ata rohnỳtti mã" hane.

9 Ne cute me cwat atajê hipêr Pahpãm mã mencrer to:

"Quêt mehcunea mã acatihti na gahkre pej,
ne apejti na me cumã gahkre pej.
Ne mehcunea amji mã me acupa.
Ne mehcunea jirôa pê acarôt tỳj!" hajỹr.

10 Ne hãn ne cute me cwat atajê Pahpãm pê Pahhiti mã mencrer kam pra, mã pea pahhi te winticwat itajê Pahpãm cuna mã mehpỳpỳm, ne Pahhi krĩ xà ata cuna mã me hõ krãhkà atajê nõ, ne me harẽn to:

11 "Me ijõ Pahhiti pê me ijõ Pahpãm,
quêt apejti ne acatihti,
mã quêt mehcunea amji mã me acupahti to me ipa.
Ne quêt acarôt tỳjti, ne ampeaj kam apej.
Ampo na?
Pê ca quêt ampo cunea to.
Ne ate amji mã to apijapar xà na ihprãmti ata to, ca to ajpa" hane.

5

Ihkàhhôc na hê xà te xet atajê

1 Wa ite Pahhiti krĩ xà kam jũm jỹ ata jũhkra kam, awpôc rũm, ihkàhhôc krãre ata pupun. Mã ihkàhhôc ata kam ihhôc te hũjê, caquẽc kam ihhôc, ne hanea ne hõkwa kam ihhôc. Mã ahna hê xà te xet atajê te ahna hê.

2 Ne hanea ne ite Pahpãm mã memprar catê nõ tỳjti ata pupun, mã ihkrãhhia kam cute hàhcukjêr to:

— Jũm ri ihkàhhôc ita tête ahna hê xà itajê jirên xà caxuw impej, quê hihê mẽ? — hajỹr.

3 Mã nee côjkwa kam ihkàhhôc ata caxuw jũm hamreare, ne nee pjê kam caxuw jũm hamreare, ne hanea ne nee pjê krac ri caxuw jũm hamreare, cute ihkàhhôc ata tête ahna hê xà na ihtô xà itajê jirên, ne caxwãm pê hõmpun xà caxuw.

4 Pê wa ajco amrãa to amrã. Ampo na? Pê nee ihkàhhôc na hê xà jirên xà ata caxuw jũm impej nare, cute ahna hê xà atajê jirên, ne caxwãm pê irĩt ne cute hõmpun xà caxuw.

5 Mã pahhi na mehkwỳ nõ ata te imã:

— Apu acwỳr nare, hõmpu he, Juta na mehkwỳ jõ Pahhiti pê rop cahàcti jõkre hôhti pyràcti ita ri me hirôa pê carôt tỳj. Ne cupê pahhi Tawi xwỳ tàmxwỳ tàmxwỳ, Juta tàmxwỳ, ne taa mã quê ha ihtỳj ihkàhhôc na ihtô xà te xet itajê jirên pa, ne capô ne hõmpu — hajỹr.

Jeju pê carà cahàcre kra nõ pyràc, mã jũm jaxà kam cute mehcuran xà

6 Wa pea ite carà cahàcre hôhti kra xũmre nõ pupun, mã Pahhiti krĩ xà cuna mã xa. Mã cute me cwat atajê me, pahhi catêjê atajê te mehkrã. He pê ihhêj ne jũm carà cahàcre kra xũmre ata cura, mã hacpỹa mã ihtĩr ne xa ata pê me pajõ Pahhiti pê Jeju. Ne kam hĩpàr te xet, ne kam into te xet. Ne cukrã xà te xet atajê pê Pahpãm Carõ Pejti caca xà te xet atajê, mã pjê wỳr hãn ne mehkujate, atajêa ri.

7 Mã pea Caràcahàcre Kra ita mõ, ne cute, por Pahhiti hỹr xà kam jỹ ata pê awpôc rũm hũhkra kam ihkàhhôc ata caxàr.

8 Mã pea, pom cute me cwat itajê me, pahhi te winticwat atajê me, cuna mã mehkõn krã na mehpỳm. Ne pê ahpỹanre na me cumã me hàkôr xà. Ne ahpỹanre na me cumã ampo kũm cuxwati atajê te wakỳre pràti atajê to hipu partu atajê pê Pahpãm na mehkwỳ te me to cumã mehcakôc xà pyràc.

Ihkàhhôc jihê mẽn xà caxuw Jeju pej

9 Pê ajco mencrer tuw to mencrer to me hane he:

"Ate ihkàhhôc ita pyr ne hihê mẽn xà caxuw ampeaj kam apej!
Ampo na?
Pê ca ty, ne acaprô jaxwỳ.
Ne acaprô jaxwỳr ata to Pahpãm mã pjê kam krĩxàre cunea pê mehkwỳ japrô,
ampo kra me, me harkwa pihho to mehcakôc catêjê me,
pjê cunea kam atajê cunea pê ca me haprô.
10 Ne amji mã mehcunea to amã me hàpên catêjê.
Ne me taa mã quê ha mehkwỳ to me amã mehcakôc,
ne me taa pjê cunea to mehhimpej" hane.

Pjê me côjkwa kam mehcunea ame Jeju catia to me cumã ihcakôc

11 Wa hipêr irĩt ne ite Pahpãm mã memprar catêjê jàhtôa to hàhtô ne me hõmpun, ne me hàhtôti atajê pê jũm te me cahyt par xà nare. Mã cute Pahhiti krĩ xà me, cute me cwat itajê me, me pahhi itajê krã tu ne me to xa, ne kỳj cati pêa mã cute me cumã harẽn to:

12 "Apê Caràcahàcre Kra pê Jeju.
Pê ca amji to me ikritxwỳ, pê ca ijaxà kam ty ne apeaj to apej.
Ne me hirôa pê atỳj, ne me hirôa pê gakràj, ne me hirôa pê ate amji jahkre pej, ne me hirôa pê ahihtỳj!
Mã pjê cunea kam amji mã me acupa, ne mehcunea mã apejti na gahkre pej, ne me imã mehcunea te acatihti me apejti na me garẽn na me to prãm!" hajỹr.

13 Ne pea ite ampo pryre cunea increr na kam ijapac. Côjkwa kam cuwênti me, pjê kam pryre me, pjê krac ri pryre itajê me, côxwa kam tep me, pjê cunea kam, pryre cunea increr na kam ijapac. Mã cute mencrer to hajỹr he:

"Por ca ajỹr xà kam jỹ ata me,
Caràcahàcre Kra ata me,
wa acatihti impejti na me garẽn to prãm.
Mã pjê cunea kam amji mã me acupa,
ne mehcunea mã apejti na me gahkre pej,
ne mehcunea jirôa pê me acarôt tỳj rohnỳtti mã" hajỹr.

14 Mã cute me cwat itajê me kampa ne me cumã:
— Ỹhỹ, ampeaj kam! — hane.
Mã pahhi atajê mehkõn krã na mehpỳpỳm, ne catihti impejti na me harẽ.

6

Hũmre cawrô jakati kam jỹ ata pê me cupê amji mã hũtàr catê

1 Wa pea ite Caràcahàcre Kra te mam, pom ihkàhhôc na hapỳn xà te xet itajê nõ hyr na hõmpun, ne pea ite, pom cute me cwat itajê nõ jõkre pê pahhàjê jàhkrihkrit ita par, mã cute kỳj cati pêa mã hàkjêr to:
— Ajpên mõ! — hajỹr.
2 Wa irĩt, ne ite cawrô jakati ata pupun, mã ajpên tẽ. Mã kam me hũmre nõ ata jỹ, ne cumã cuuhê, mã cute me cumã pahhi krãhkà jõr. Mã ma to tẽ ne ihtỳj amji mã me cupê pjê cunea pytàr to mõ.

Hũmre cawrô caprêcti kam jỹ ata pê me ipijapu to hapôj catê

3 Jirô pê mã ri, hipêr Caràcahàcre Kra ita te ahna hapỳn xà nõ ata hyr. Wa pea ite cute me cwat atajê nõ te amji to cote ata par, mã cute hàkjêr to:
— Ajpên mõ! — hajỹr.
4 Mã pea cawrô nõ caprêcti ita cator ne ajpên mõ. Ne kam hỹr catê ata te pjê kam, cute me

ipijapu ne me hũmre te pjê kam me amji kwỳa curan xà caxuw, amji na hũpar. Mã jũm te cumã caxuw wapo xwahhihti nõ catia ita jõr.

Hũmre cawrô tycti kam jỹ ata pê mehkôt prãm cràn catê

5 Ne Caràcahàcre Kra ita te hipêr ahna hapỳn xà incrê hyr xà ita kam, wa ite cute me cwat atajê nõ te me to incrê ata par, mã cute hàkjêr to:

— Ajpên mõ! — hajỹr. Wa irĩt ne ite cawrô tycti ita pupun, mã ajpên mõ. Mã kam hỹr catê ita te hũhkra to cute ampo to ipipẽn xà ita pyr ne kam to jỹ.

6 Mã cute me cwat itajê cajpuaw jũm jõkre ita jũjarẽn ita te hajỹr he:

— Amcro pyxit kam me hàpên xà jahpan xà na, me cumã arỳjhy na crat to pyxit peaj ne agõ. Ne kwỳr xôm na, ca ha me cumã crat to incrê ne me cumã agõ, amcro pyxit to me hàpên jahpan xà na. Ne hõ kryjre to ampeaj kam me cumã hĩ to ahwỳ. Ne nee ampo to impê xà me, ampo itajê nõ to apicacwỳr nare, ne nee hanea ne ampo cacô xỳre ita me ampo itajê nõ to apicacwỳr nare — hajỹr.

Hũmre cawrô tatapre kam jỹ ata pê me hipej catê

7 Jirô pê mã ri Caràcahàcre Kra te ahna hapỳn xà te cwat ita hyr. Wa ite cute me cwat itajê nõ te me to cwat ata par, mã cute hàkjêr to:

— Ajpên mõ! — hajỹr.

8 Wa pea irĩt ne ite cawrô tatapti ata pupun, mã kam hỹr catê ata kam jỹ, mã cute me cumã haprỳ jõr to Me Hipej Catê. Mã ramã pjê kam mehtyc catêjê ihkôt ame ipa. Ne pea cute pjê kam me hipej na amji na hũpar to hajỹr he:

— Ca ha ahpỹanre na mehcuran xà cunea to mehcuran to apa. Quê ha me hũmre me cwat, ca ha me ipijapu na me to, quê ha me ajpu ne me amji pyxit ne me amji cura. Ne prãm me, me hà me, pjê kam ampo kên jàprê cunea to mehcuran to hane he. Quê ha me hũmre me cwat, ca ha mehcuran xà itajê to hãn ne me pyxit ne mehcura — hajỹr.

Cute mehkwỳ jipej jahpan xà na, cute me to kên na me ahwỳ

9 Mã pea Caràcahàcre Kra ita te ahna hapỳn xà te xĩc ita hyr. Wa pea ite Pahpãm mã ampo kũm cuxwati to caxàr xà ata pupun. Mã ihkrac ri me caxwỳn jàhtôa ne me jỹ, atajê pê Pahpãm jarkwa to mehcakôc catêjê te catyt kam me ipa, mã me curê xwỳn te amehcuran atajê caxwỳn, wa ite me hõmpun.

10 Mã mehkrãhhia kam cute ame caràr to:

— Me ijõ Pahhiti impejti ne carôt tỳjti ata! Ampeaj kam apê Pahpãm ata! Jũ caxuw ca ha pjê kam itajê cukij? Ne jũ caxuw ca ha cute ame icuran catêjê itajê to apu ihkên, cute me icuran jahpan xà na? — hajỹr.

11 Mã ahpỹanre na cute me cumã mehkà jakati atajê jõr partu, ne me cumã:

— Ca ha cama ame akôt to mehkryjre ne. Ne hanea ne cute ame gàpên xà ita to me hàpên, ne me ato amji kjê catêjê kwỳ jikaj. Por quê ha cormã hanea ne amehcura atajê, quê ha me akôt me cato ne me aràn. Ne pea cute amji mã me gàhtô na, cute me ato hũjahkre xà ata mã, me ato hahê — hajỹr.

Quê ha Pahpãm to cute ame kên jahpan xà na ame to kêanre ne

12 Wa pea ite Caràcahàcre Kra te ahna hapỳn xà te xêj ita hyr na hõmpun. Mã pea pjê jàhcujrõn, ne pyt kam awcapàtkô tycti ita pê ihhêj rũm cupẽhkà tycti ata pyràac, ne putwrỳ intep pê ihhêj rũm me caprô tep.

13 Mã caxêre côjkwa pĩn apu
ipijaxwỳr te hajỹr, pom quê hãn
ne kôc prĩn mã ipàr to ahcujrõ,
mã hãn ne apu pjê kam ajxwỳ he.
14 Mã côjkwa jamre xà te hajỹr,
pom quê hãn ne ampo kà incrà
amji krã, cu me capô ne me cumã
hikra, mã hãn ne hacpỹa mã amji
krã to pra he. Ne por hakôt apu
ihkrĩ atajê me, cô kam amcrà jacot
atajê te amji pê ihkrĩ xà itajê caca,
ne ma cupê ipintuw partu.
15 Mã pjê jõ pahhi catêjê me,
krĩ jõ pahhi catêjê me, krãhtare
jõ pahhi catêjê me, por me hakràj
catêjê atajê me, me carôt tỳjti
atajê me, me hũmre cunea me,
cama me cumã me hàpên catêjê
me, me hõ pahhi me, mehcunea
pimxur, kẽn kre me hàhkà jakôt
krac ri ame ipimxur partu.
16 Ne cute kẽn kre me, hàhkà
jakôt mã mehkrãhhia kam me
caràr to:
— Ame ikam apỳpỳm ne ame
ipro, por hỹr xà kam jỹ ata me,
Caràcahàcre Kra ata te ame ikam
incryc xà atajê cupate, ca ha me
cupê me ito amxu.
17 Ampo na? Hamre, ramã cute
ame ikam incryac to incryc jõ
amcroa kam hàhhuc, na wa ha
nee me inõ cumã ijũcanãr nare —
hajỹr.

7

Pahpãm na mehkwỳ te 144 mir kuctỳj kam haprỳa na ihhôc

Ipipẽ Xà 9.4

1 Jirô pê mã wa ite côjkwa
pĩn Pahpãm mã memprar catêjê
te cwat te me pjê jõ xwahhi jõ
kôc te cwat na incwỳr, ne me
huwahi, ne me to ihcuhhê na me
hõmpun. Ampo na? Cute ame to
kên xwỳjrea na mam kôc nõ te pjê
me, cô me, pĩ pàr nõ jakôr cupate
ri cute me to amji tỳj ne me to xa.
2 Wa pea ite Pahpãm mã mem-
prar catêjêa nõ pupun, mã pyt
japôj xà rũm ihtor, ne tẽ. Ne
Pahpãm tĩar ihkrĩ ata te haprỳa
na cute mehhôc catê ata kujahêc,
mã ihkwỳ te cwat te apu pjê me
cô cunea to kên catêjê atajê wỳr
tẽ. Ne kỳj cati pêa mã cute ihkwỳ
mã caràr to:
3 — Ca ha nee cormã ne ame
pjê to kên nare, ne nee cormã ne
ame cô to kên nare, ne nee cormã
ne ame pĩ pàr nõ to kên nare, wa
ha xa me pajõ Pahpãm tĩar ata jõ
tekjê na ame ipa atajê kuctỳj kam
haprỳa na ihhôc pa mã — hajỹr.
Ne cute me kam mehhôc par.
4 Wa pea ite, cute Pahpãm japrỳ
na mehkuctỳj kam ihhôc itajê
jàhtô na me harẽn par. Mã me
hàhtô na cute me 144 mir. Ne me
cupê ahpỹanre na Ixaher catêjê
jakrã ne ajpẽn kam mehpỳm ne
me xa.
5-8 Pê Ixaher catêjê na ahpỹanre
na me hakrã kwỳ amji to atajê,
amji to me ajcokjê ne me xa,
pê ahpỹanre na ajpẽn caxuw me
hakrã hàhtô na me tôxi mir. Ne
Ixaher catêjê na kjêjê na me amji
to ne me xa atajê pê, Juta me,
Rupẽn me, Cate me, Axer me,
Naptar me, Manaxê me, Ximãw
me, Rewi me, Ixaca me, Xepurõ
me, Joje me, Pẽnjamĩ.

Pahpãm na mehkwỳ cunea me cumã cati to ihcakôc

9 Jirô pê wa irĩt, ne ite me cupê
Ixaher catêjê nare pê mehcahkrit
jàhtôa pupun. Mã me hàhtôa
to me hàhtô, ne jũ wỳr quê
jũm me cahyt pa. Ne ahpỹanre
na ajpẽn caxuw ampo kra me,
pjê kam krĩxàre cunea me, me
harkwa pihho me, pjê cunea pĩn
mehcunea Pahpãm krĩ xà ata me
Caràcahàcre Kra ata cuna mã
mehkà jakati kam me xa, ne me
hũhkra kam têrti hô pit mã, me
to xa.
10 Ne kỳj cati pêa mã me
hũjarẽn to:
— Por Pahpãm hỹr xà kam jỹ
ata, me Caràcahàcre Kra ata pê ri

me ikên pê me ito hapôj catêjê —
hane.
11 Pê Pahpãm mã memprar
catêjê cunea Pahpãm krĩ xà ata
me, me pahhi catêjê cunea me,
por cute me cwat atajê pu na me
ajxê ne me to xa. Ne mehcunea
mehkõn krã na me hỹr ne pea me
Pahpãm jarẽn to:
12 — Taamã, ampeaj kam quêt
acati, ne mehcunea mã apejti na
gahkre pej, ne quêt akrã krea to
akrã kre. Ne ate me imã ampo
pejti jõr atajê pyrên ampeaj kam
me ijakry, ne mehcunea amji mã
me acupa, ne mehcunea jirôa pê
acarôt tỳj, ne me hirôa pê ahihtỳj
rohnỳtti mã. Taamã! — hane.
13 Mã me pahhi nõ te icukij ne
imã:
— Mẽr jũmjê mã mehkà jakati
kam amehcuhhê atajê? Ne jũ pĩn
mã ame hapôj? — hajỹr. Wa ite
cumã:
14 — Pỳpỹn, ipê me hahkre
kêatre, ne quêt amãa ri me
hahkre pej — hajỹr. Mã cute imã
me harẽn to:
— Pom me xa itajê pê ame
amji pupun xà kêanre to ame
amji pupu, ne Caràcahàcre Kra
ita caprô to ri cute ame amji mã
mehkà itajê cahhõn, mã mehkà
itajê jakaa to haka.
15 Cwỳrjapê ri Pahhiti pê
Caràcahàcre Kra ita krĩ xà ita
cuna mã amehcuhhê, ne amcro
me caxwa cunea kam Pahpãm to
me amji kam me hapac xà jũrkwa
kam me hàpên to pyt, ne me to
apẽ, ne por hỹr xà kam jỹ ata
ri ihtỳj haprỳa na me hamãr to
ihkrĩ.
16 Ne quê ha jũ caxuw hipêr me
cumã prãm nare, ne nee me cumã
kôr nare. Ne nee quê pyt cacro me
ampo cacrohti me to caxàr nare.
17 Ampo na? Por Caràcahàcre
Kra ihkrĩ xà jipôc ri jỹ ata, quê
ha amji to me hamãr catê catihti,
ne ma, por cô impejti te me to
ihtĩr rohnỳtti mã xà ata wỳr me to
ipa, quê ha pea Pahpãm me cumã
mento cacô atajê incrà — hajỹr.
Hõ, cute imã me harẽn to hajỹr.

8

Côjkwa kam ahcarĩcti

1 Ne pea Caràcahàcre Kra te
ahna hapỳn xà te xet ita hyr,
mã pea côjkwa kam ahcarĩcti na
ahtũm ryre.
2 Wa pea irĩt, ne ite Pahpãm
cuna mã cumã memprar catêjê te
xet ne mehcuhhê na me hõmpun.
Mã cute ahpỹanre na me cumã
hõhhi jõr partu.

Pahpãm na mehkwỳ te cumã mehcakôc xà

3 Mã pea Pahpãm mã memprar
catê nõ ata te ampo run xà pràti
pê ôr ita pyr, cumã ampo to me
caxàr xà cahê na ne to xa. Cute
kam ampo kũm cuxwati ata kwỳ
to hipu prãmte ri to xa. Mã cute
me cumã ampo kũm cuxwati catia
ne hõr. Pahpãm na mehkwỳ te
Pahpãm mã mehcakôc xà ata pê
ri ihhêj rũm ampo kũm cuxwati
te caxàr xà ata. Mã ma ôr te ampo
kũm cuxwati te caxàr xà ata wỳr
to mõ, Pahpãm krĩ xà cuna mã xa
ata wỳr.
4 Ne hũhkra pĩn ampo kũm
cuxwati ata kũm ma hàpir to mõ,
Pahpãm na mehkwỳ cunea te me
Pahpãm mã mehcakôc xà atajê
me ajkaam mã ma Pahpãm wỳr
hàpir to mõ.
5 Mã pea Pahpãm mã memprar
catêjê nõ ata te ampo run xà ata
pyr, ne kam ampo kũm cuxwati
te caxàr xà ata jõ cuhy pôc to
hipu, ne ma ahpar mã pjê wỳr
to hũcapêr. Mã pea kam pahhàjê
ahkrihkrit, ne kam me caràr, ne
ampeaj kam, kam ihcuxê, mã pjê
cunea apu ahcujrõ.
6 Mã Pahpãm mã memprar
catêjê te xet atajê te hõhhi te
xet atajê cakôr xà caxuw ame to
hàhcuprõn.

Pjê kam ampo jàhtôa te caxàr

7 Mã mam pyxit ita te hõhhi
cakôr. Mã pea cuhy cator, ne kẽn
te ta me, caprô picacwỳr, mã ma
pjê wỳr ahpar mã cute to hũcapêr.
Ne hanea ne pjê jàhtôa ne cute to
caxàr. Quê ha pjê incrê, quê ha
pyxit ne to capa. Mã cute pĩ jàhtôa
ne to caxàr. Quê ha pĩ incrê, quê
ha pyxit ne to capa. Ne hanea ne
cute kam põre kukũmti ata cunea
to caxàr par.

Côxwa te me caprô na amji jahkre

8 Jirô pê mã ri hipêr ita te hõhhi
ita cakôr. Mã ampo pê ihhêj
rũm hàhkà jakôtti te apu ihpôc to
ipa pyràcti ata ihpôc to mõ, mã
ma ahpar mã côxwa kam cute to
hũcapêr. Mã pea côxwa jĩkjê te
me caprô na amji jahkre. Quê
ha côxwa incrê, quê ha pyxit ne
caprô.

9 Mã côxwa kam ampo apu
ipa itajê jàhtôa ne ihtyc par,
mã hanea ne pàr kre jàhtôa ne
hamre. Quê ha ampo incrê, quê
ha pyxit ne hamre.

Cô ajpjê atajê nõ xỳa to hỳ

10 Mã hipêr incrê ita te hõhhi
cakôr. Mã caxêre nõ catia ita pê
ihhêj rũm pahte ame pajũhkra to
ame pĩ pôc cwỳr, mã hãn ne apu
ihpôc to ipa, mã ma côjkwa pĩn cô
kam ihpỳm.

11 Ne caxêti ita japrỳ te Xỳhti.
Cwỳrjapê ri cô jĩkjê kam caxêti
ita pỳpỳm atajê xỳa to hỳ. Quê
ha cô incrê ne ajpjê atajê nõ pyxit
ne hỳa to hỳ. Cwỳrjapê ri me
hũmre kwỳ jàhtôa ne cute cô ata
to mehkõm catêjê cunea tyc partu.

Côjkwa kam ampo ahcujro atajê cunea jĩkjê kam awcapàtkô

12 Mã cute to cwat ita te hõhhi
cakôr. Mã pea pyt me, caxêre me
putwrỳ jĩkjê pot kam awcapàtkô.
Ne nee pyt jĩkjê pot kam hàhcujro
jõ amcro jàhcujro nare, ne kam
awcapàtkô. Ne caxêre te hajỹar,
ne putwrỳ te hajỹar, ne nee hĩkjê
pot kam hàhcujro nare, ne pea
cajê to mõ.

13 Jirô pê mã wa irĩt, ne ite hàcti
nõ ita tor ne kàaj mã tẽ ata pupun.
Mã cute ihkrãhhia kam hũjarẽn
to:

— Akỳ, akỳ, akỳ, por pjê kam
amehkrĩ atajê, quê ha cormã me
Pahpãm mã memprar catêjê incrê
te me hõhhi cakôr atajê jõkre
kampa, ne pea mehkên mã me
axà! — hajỹr.

9

Ampo kên pê hôxwa catia pyràc atajê me cumã mehkàj xà to

1 Jirô pê mã ri Pahpãm mã mem-
prar catê te xĩc ita te hõhhi ita
cakôr. Wa ite, pom pjê kam caxêti
nõ te ampo carõ kên jũrkwa kre
jatôhhy nare ata jihê mẽn xà pyr
na hõmpun.

2 Mã caxêti te kre jatôhhy nare
ata jihê mẽn, mã ihpĩn ihkũm
jicrôtti ita pê ihhêj rũm kwỳr
cajror xà jicrôt, ne pom kre jicrôt
cator ita te pyt pro, mã pea kỳj pê
kam awcapàtkô.

3 Mã ihkũm jicrôt ita pĩn xy-
cxycti itajê hapôj, ne ma pjê wỳr
ajpên pra, ne ihhêj rũm incaca xà
pê pactia incaca xà.

4 Mã jũm te me cumãn to hajỹr
he:

— Ca ha nee ame põre kukũmti
atajê nõ to kên nare, ne nee ame
ahkêt to kên nare, ne nee ame
pjê kam ampo pĩ pàr atajê nõ to
apu mehkên nare. Ne por me
hũmre kuctỳj kam Pahpãm japrỳ
na ihhôc nare atajê to pit mã, ca
ha atỳj amehkên.

5 Ne nee amehcuran nare, ne
cama me cumã mehkàj xà to, quê
ha mehkàj xà itajê na ame amji
pupun kêanre ita to ame putwrỳ
to xĩc — hajỹr. Ne pom quê ha
mehkàj xà itajê pê, quê ha ihhêj
rũm pacti te ame caxwỳr xà.

6 Putwrỳ te xĩc ita kam, quê ha
me hũmre atajê tee apu amji to
mehtyc xà japê, ne nee ampo te
amehcuran xà atajê na ame hapôj
nare. Quê ha ihtỳj amehtyc prãm
cakrô, quê ha ma mehtyc xà atajê
ame hahpa.

7 Ne xycxycti itajê pê ihhêj rũm
cute ame hàprê xà wỳr cute cawrô
pytàr xà ame to hàhcuprõn. Ne
ihkrã kam ihhêj rũm cupê wakỳre
prà tepti pê ôr te ihkrãhkà, ne
ihkuc pê ihhêj rũm me hũmrea
kuc.
8 Ne ihkĩ pê ihhêj rũm pyjêa kĩ.
Ne wa pê ihhêj rũm rop cahàcti
jõkre hôhti xwaa.
9 Ne hĩ pytàr xà ita pê ihhêj
rũm wakỳti te ame hĩ pytàr xà.
Ne hara jàhkrihkrit pê ihhêj rũm
cawrô jàhtôa te me hàprê xà wỳr
kujti kjên to ihprõt jàhkrihkrit.
10 Ne cupê pactia ne hapy kam
ihpêrhy, ne ihpêrhy ita pê ihhêj
rũm wakỳti te ame caxwỳr xà, ne
wahhi. Ne ihpêrhy ita to quê ha
ame hũmre itajê caxwỳr to ipa ita
to putwrỳ to xĩc.
11 Ne ihtỳj cumã hõ pahhi mã
to ihhimpej, por caxêti te kre
jatôhhy nare jihê mẽn xà to amji
pytàr ata pê ri hõ pahhi. Ne
Ixaher jarkwa na haprỳ te Apatõ
ne Crec jõ pjê catêjê jarkwa na ri
haprỳ te Apôrijõ ne, pom haprỳ
itajê hũjarẽn to "Me to hamre
catê".
12 Ne mam cute me amji pupun
xà kêanre catia ita te ma ramã
me hakren. Jirô pê mã, quê ha
ihtỳj cormã cute me amji pupun
xà kêanre pijakrut atajê cormã
me hỹrmã cato.

Krãhtare me hàhtôa jipej
Roman 1.18-27

13 Mã pea Pahpãm mã memprar
catê nõ te ihkwỳ to xêj ita te hõhhi
cakôr. Wa pea ite Pahpãm cuna
mã wakỳre prà tepti pê ôr te ampo
kũm cuxwati pôc xà jõ xwahhi te
cwat ata pĩn jũm jõkre ita par.
14 Mã cute hõhhi cakôr catê ata
mã:
— Por Cômpejti jõ côhti cahi
na Xatanaj mã memprar catêjê
te cwat ne me huwapre ne
mehcuhhê atajê mã me hê pô, ne
me cumã hikra — hajỹr.
15 Mã cute me Xatanaj mã mem-
prar catêjê te cwat itajê mã me
hê pôn, ne me cumã hikran. Ne
pê ramã ampo itajêa na me to
awjahkre, amcro ata me, putwrỳ
me, caku me, mãr quê pjê kam me
hũmre jàhtôa ne me hipej. Quê ha
me hũmre incrê, quê ha pyxit ne
ihcura.
16 Ne ite me cumã cawrô kam
me hàprê catêjê jàhtô na cute me
200 mirjãw na ite me harẽn par.
17 Ne irĩat kam ite cawrô itajê
pupun, kam me hàprê catêjê
mea mã, mã me hĩ pytàr xà
itajê tepti ita pê ihhêj rũm cuhy,
ne ihkukũmti ita pê ihhêj rũm
côjkwa kukũm, ne ihtatapti ita
pê ihhêj rũm pyrãre tatap. Ne
me hõ cawrô krã itajê pê ihhêj
rũm rop cahàcti jõkre hôhti krã,
ne harkwa pĩn ihtỳj cuhy hapôj.
Ne ihkũm hapôj ne hanea ne
kam ihkũm tatapti ita hapôj, cute
mehcuran xà caxuw.
18 Ne pom cawrô jarkwa pĩn
cuhy me, cuhy kũm me, ihkũm
tatapti atajê te me hũmre jàhtôa
ne me hipej xà. Quê ha hũmre
incrê, quê ha hõtpê pyxit ne
mehcura.
19 Ampo na? Cawrô itajê cunea
jarkwa kam ri hàprê xà, ne hanea
ne hapy kam ri hàprê xà. Ne
hapy kam ihkrã itajê pê ihhêj rũm
cagã krã, mã to me hũmre cãmxa,
mã mehkàj xà kêanre na, me amji
pupun xà kêanre to me ipa.

Ma cute ame amji kam me ha-
pac xà to ipintuw caca

20 Ne ampo te amehcuran nare
atajê cahhur jàhhuc atajê te nee

me hũhkra to cute ame amji
mã me hõ pahpãm cahàc krekà
ton atajê kĩn jicu nare. Ne nee
hanea ne cute ame ampo carõ kên
itajê kĩn jicu nare, ne pom me
hõ pahpãm cahàc krekà itajê ri
he: Wakỳre prà tepti pê ôr te
me hõ pahpãm cahàc krekà ita,
ne wakỳre prà jakare te pahpãm
cahàc krekà me, kẽn te me hõ
pahpãm cahàc krekà me, pĩ te me
hõ pahpãm cahàc krekà. Ne me
hõ pahpãm cahàc krekà itajê nee
irĩt, ne nee hũpar nare, ne nee
hanea ne ipa nare cakrô, mã ihtỳj
me cumã ihkĩn.
21 Ne nee cormã cute mehkwỳ
curan jicu nare, ne nee cormã cute
me hũxy xi jicu nare. Ne hanea
ne nee cormã cute ahti na ame
pyjê caxun itajê jicu nare, ne nee
cormã cute ame hàhkĩj jicu nare.

10

Ta jàhkrihkrit te xet jarẽn xà, Jowãw te ihhôc xà nare

1 Wa pea ite côjkwa pĩn Pahpãm
mã memprar catê nõ tỳjti ata
pupun, mã ajpên ahpar mã iwrỳc
to mõ. Ne ihkà ita pê ihhêj rũm
ahcakrã, ne ihkrã kam ta jõxwỳn
xa, mã to mõ. Ne ihkuc prà ita pê
pyt prà. Ne ihte pê cuhy ne kam
xa.
2 Ne hũhkra kam ihkàhhôc nõ
ita crire ne ihpahe hiahpuro mã
to tẽ. Ne cute cô kam awpôc rũm
ihpar ita xãm, ne pjê kam cute
awke xãm.
3 Ne kỳj cati pêa mã caràr,
ne caràr ita pê ihhêj rũm rop
cahàcti jõkre hôhti jõkre. Caràr
jirô pê mã côjkwa pĩn me hõkre
jàhkrihkrit te xet pê ta jàhkrihkrit
pyràcti ita to cute catia.
4 Ne cormã cumã mehcakôc
kwỳa kam, wa ajmãr ite ahna
ihhôc, ne ramã ahna ihhôc xàa
caxuw apu amji mã ahcuprõ, mã
côjkwa pĩn jũm jõkre ita te imã:

— Aracri acaxwãm pê amji mã
me hũjarẽn xà itajê nõ, ne nee
ahna ihhôc nare — hajỹr. Wa ite
impar, ne nee ahna ihhôc nare.

Pê Jowãw mã cute ihkrẽr xà caxuw ihkàhhôc crire gõ

5 Wa pea ite pjê me cô kam
Pahpãm mã memprar catê ata
pupun, mã cute côjkwa wỳr
awpôc rũm hũhkra pẽr, ne ih-
cakôc.
6 Por Pahpãm ihtĩar ihkrĩ ne
cute côjkwa me, pjê me, cô kam
ampo cunea ton ata jarkwa na
hũjarẽn te hajỹr he:

— Quê ha nee hipêr amji to
amcro nõ mẽn nare!
7 Quê ha Pahpãm mã imprar
catê te ihkwỳ to xet ita hõhhi cakô.
Quê ha Pahpãm, pom pê ramã
cumã me hàpên catêjê pê harkwa
to me cumã ihcakôc catêjê mã,
amji kam hapac xà na amji jarẽ
ata to hàpên kam tẽ — hajỹr.
8 Mã hipêr côjkwa pĩn jũm te
imã ihcakôc ata te hipêr imã ih-
cakôc ne imã:

— Tẽ ne Pahpãm mã memprar
catê nõ, cô me pjê kam xa ata
jũhkra kam ihkàhhôc nõ curor
hiahpuro ata, cupê apy — hajỹr.
9 Wa ma tẽ ne ite ihkàhhôc ita
na ihwỳr. Mã cute imã hũjarẽn
to:

— Ihkàhhôc ita py ne krẽ, quê
ha garkwa kam inxô pê pen xô, ne
gõxà kam quê ha wa xỳ — hajỹr.
10 Wa ite cupê ihkàhhôc ita pyr,
ne ite ihkrẽr. Mã ijarkwa kam
inxô pê pen xô, wa ite ihkrẽr jirô
pê mã ri ijõxà kam, wa xỳa to hỳ.
11 Mã cute imã hũjarẽn to:

— Ỹhỹ Jowãw, hipêr amã ate
ampo kra me, krĩxàre me, pjê
kwỳ me, me harkwa pihho catêjê
kwỳ me, pahhi kwỳ mã Pahpãm
jarkwa kwỳ jarẽn xà — hajỹr.

11

Pê Jowãw cute me Pahpãm kĩn catêjê cahyt

1 Ne cute imã ampo to ipipẽn xà
pê pĩ cajrer pyràcti ata jõr, ne imã
hũjarẽn to:
— Hã, to xa ne tẽ, ne to Pahpãm
to cute me amji kam hapac xà
jũrkwa me, cute cumã ampo to
caxàr xà ata to ajpẽn, ne cute me
Pahpãm kĩn catêjê atajê cahyt.
2 Ne põ pê carãhti ata, ca nee to
apipẽn nare. Ampo na? He kaam
quê ha mehcahkrit atajê, por cupê
Juta catêjê nare atajê me amji to
caku to incrê ne ihkôt hĩkjê xà, na
ri Pahpãm te me cumã Krĩmpejre
jõ cà carãhti ita jahkre.
3 Ne wa ha ma ijarkwa to
mehcakôc catêjê pijakrut te xãc to
mehkà atajê ajwar kujate, quê ha
me ijarkwa jarẽan to caku to incrê
ne ihkôt hĩkjê — hajỹr.

Pahpãm jarkwa to mehcakôc catêjê pijakrut

4 Harkwa to mehcakôc catêjê
pijakrut itajê pê pĩxô pàr cacô
pôc pejti ata pyràac, ne me cupê
ihpôc xà pijakrut itajê pyràac, por
Pahpãm pê pjê jõ Pahhiti cuna mã
me xa atajê.
5 Quê ha jũm te ame to kên prãm
to mõr na, quê ha me harkwa pĩn
cuhy cato, ne me curê xwỳn ata to
hamre. Hõ, quê ha jũm te ame to
kên prãm to mõr na, quê ha cama
ty.
6 Ne cute me Pahpãm jarkwa
jarẽn to ipa atajê te côjkwa pĩn
ta to me iwrỳc nare na, cute amji
caxuw me hũpar. Ne hanea ne
cute cô kam me caprô ton xà
caxuw amji na me hũpar. Ne
hanea ne cute ampo kên jàhtôa to
ame pjê to kên xà caxuw amji na
me hũpar.
7 Ne caku crê ne ihkôt hĩkjê kam
quê ha ame to hane, ne cormã
me hũjarẽn jicu, me ajkam quê ha
ampo kênti ata kre jatôhhy nare
ata pĩn mehwỳr cato, ne me kam
tẽ. Quê ha ame ajpu ne ajwar me
tohjê ne mehcura.
8 Ne pê mam krĩ catia kam, mam
me hõ Pahhiti cura ata jõ krĩ cape
na, quê ha me hũmre pijakrut
tyc atajê me nõ. Ne por krĩ krã
kêanre ata pê Krĩhpôc me Ejit jõ
pjê krã kêanre ata pyràac.
9 Quê ha ampo kra me, krĩxàre
atajê me harkwa pihho catêjê
atajê cunea me nõr ita na me
hõmpun to amcro to mencrê ne
ihkôt me to hĩkjê. Ne nee quê ha
jũm me harêt na amji jamãr nare.
10 Ne pjê kam quê ha mehcuran
xà ata to ame amji mã amji kĩn to,
ne hũrên ame hakry. Ne quê ha
ihtỳj me hũrên me hakryte ame
amji mã me ampo jõr to me ipa.
Ampo na? Pom Pahpãm jarkwa
to mehcakôc catêjê itajê te me
hũmre mã mehkên xà catia ton,
ne mehtyc, na ri ame hakry.
11 Ne me ahna amcro incrê ne
ihkôt hĩkjê, quê ha Pahpãm pĩn
mehtĩr xà jõ kôcti pahtỳjti ata
cato, ne ajwar me hakô, ne me
cumã axà, quê ha ajwar me jỹ ne
me hãm pyrentu. Quê ha cute
mehtĩr na me hõmpun atajê mã
me hũpa to me hũpa.
12 Quê ha Pahpãm jarkwa to
mehcakôc catêjê pijakrut itajê me
côjkwa pĩn jũm jõkre pahtỳjti ata
kampa, quê ha me cumã hũjarẽn
to:
— Ajpên iwỳr me api! — hane.
Quê ha cormã ame curê xwỳn
itajê ame hõmpun kwỳa kam, quê
ha ma ahcakrã nõ ita kam côjkwa
wỳr me hàpir to mõ.
13 Me ajkaam quê ha pjê
hàhcujrõn kam tẽ, ne hàhcujrõn
to catia to cati. Na quê ha krĩ jĩkjê
pot ne to hamre. Quê ha ikre tej,
quê ha pyxit ne hamre. Ne pjê
jàhcujrõn ata quê ha me hàhtô
na me to xet mir ne me hipej. Na
quê ha mehkwỳ me hõmpu, ne
me cumã hũpaa to hũpa. Na quê
ha me côjkwa jõ Pahpãm mã me
catia to cati na, me cumã harẽ.

14 Ne ramã cute amji na me
cute me amji pupun xà kêanre ata
pupun to me ipijakrut, mã ramã
hamre. Ne me hõmpu he, quê
ha cormã cute amji na mehkên xà
kêanre incrê pupun xà ata, quê ha
cormã mehwỳr cator pyrentu.

Côjkwa kam ihtỳj me Pahpãm jarẽn pejti to me ipa

15 Mã Pahpãm mã memprar catê
te xet ita te hõhhi cakôr, mã
côjkwa kam me hõkre ita jũjarẽn
xà ita te hajỹr he:

— Hamre, ita caxuw Pahpãm pê
me gõ Pahhiti me, ihkra pê Crixtô
te pjê ita cunea to mehhimpej xàa
kam ri ramã hàhhuc, ne taa mã
quê ha hõtpê ihhimpej rohnỳtti
mã — hajỹr.

16 Mã me pahhi te me winticwat
ne Pahpãm cuna mã mehkrĩ xà
kam amehkrĩ atajê, mehkõn krã
na pjê kam me hỹr, ne pea
pjê kam ame hipô, ne ame krĩ,
cute me Pahpãm cuna mã amji
to mehkryjre prãmte ne pea
Pahpãm jarẽn pejti to me harẽn
to:

17 "Me ijõ Pahhiti pê Pahpãm,
ampeaj kam acarôt tỳj,
pê ca mam ramã akrĩ ita na,
cormã akrĩ rohnỳtti mã!
Wa itỳj apejti na me garẽ.
Ampo na?
Ca ramã ate me imã acarôt catia
to ampo itajê cunea ton,
ne ita kam ca ha ahimpej xà ata
kam to tẽ.
18 Ne me cupê me akôt me ipa
catêjê nare atajê,
ampeaj kam akam mencryc.
Ampo na?
Hamre, ate mehcukij ne ame
to kên xàa kam ri ramã
hàhhuc.
Ramã ate mehtyc catêjê cukij xàa
kam ri ramã hàhhuc.
Ne ate amã me hàpên catêjê me,
garkwa to mehcakôc catêjê cunea
to impej xàa kam ri ramã
hàhhuc.
Ne ca ha hanea ne me akwỳ cunea
to hanea,
ne me cati me, mehkryjre atajê
mea mã,
cute amji mã me acupa.
Hamre, cute ame pjê to kên catêjê
to,
ate hamre xàa kam ri ramã
hàhhuc!" hane.

19 Mã côjkwa kam Pahpãm to
me amji kam hapac xà jũrkwa nõ
xa ata jarkwa te amji jihê mẽn.
Wa ite pĩ po te Pahpãm jàmcjên
xà ata pupun, por pê Ixaher catêjê
pjê kam ihkôt me to, ne ajco me
hapỳ ne me to ipa ata, Pahpãm
me cute me ajpẽn par xà ata na.
Me ajkaam mã ihcuxê, ne me
hõkre, me ta ahkrihkrit, ne pjê
jàhcujrõn, ne kẽn te ta pahtỳjti
ata.

12

Cagã tepti kêanre krã te xet jarẽn xà

1 Mã côjkwa kam rỳ jũ caxuw
pahte me ampo pupun nare ata
te amji to ipipẽ. Ata pê pyjê nõ
ata. Ne pê ihkà pê pyt, ne ihpar
krac ri putwrỳ ajêt, ne ihkrã kam
caxêre te tôxi ne amji to ihkrãhkà
ata ihkrã na ajêt.

2 Ne pê ramã ihkra, ne ihkra xà
te ampeaj kam caràr.

3 Mã hipêr côjkwa kam ampo
ita te amji to ipipẽ ata pê nee mã
ampo nare, cagãti intepti kêanre
nõ ata, ne kam ihkrã te xet, ne
kam hĩpàr te tej. Ne ahpỹanre na
ihkrã atajê na wakỳre prà tepti pê
ôr te ihkrãhkà atajê harij.

4 Ne cute côjkwa pĩn hapy to
caxêre jàhtôa ne hũhhyr, ne ma
pjê wỳr to hũcapêr. Quê ha
caxêre incrê quê ha pyxit ne to
awcapê. Ne pea pyjê nõ ata cuna
mã hàhhuc ne xa, cumã ihkra

ita pỳm kôt mãmã, cute ihkrẽr prãmte.

Pyjê nõ ata mã ihkra pỳm

5 Mã pea pyjê nõ ata mã ihkra
ata pỳm, ne cumã hũmre, por quê
ha ihpa tỳjti to krĩxàre cunea to
ihhimpej ata. Mã ma cute me
ahkrare nõ ata pỳn, cagãti pê, ne
ma Pahpãm wỳr me to tẽ, ihkrĩ xà
kam ihkrĩ ata wỳr.
6 Mã ma cagãti te inxi to irô,
ne ahna ipipkjêr ne apu to kên
prãm. Mã ma inxi ata, por pê
ramã Pahpãm cumã ahkêt kam
ipimxur xà to ata wỳr tẽ, ne curia
quê ha me to ipijapar to caku to
incrê ne ihkôt hĩkjê.

Côjkwa pĩn Pahpãm jõ krãhtare me cagãti tohjê

7 Jirô pê mã ri côjkwa kam cute
me ipijapu kam mehtẽm. Pahpãm
mã me hàprê catêjê jõ pahhi japrỳ
te Miquer ata me, côjkwa kam
me hàprê catêjê me, cute cagãti
kêanre ata mã me hàprê catêjê
me, me ajpẽn kam mehtẽm, ne
ame ajpu.
8 Ne cute me cagãti ata tohjê, na
quê nee hipêr côjkwa kam cumã
me hàprê catêjê me, me hàhhuc
nare.
9 Ne cagã catia kênti ata, pê
mam Xatanaj te mehcunea mã
ihhêj ata. Mã ma cute pjê wỳr
me to hũcapêr, ne cute cumã me
hàprê catêjê to hajỹar, ne ma
ihkôt me to hũcapêr par.
10 Wa ite côjkwa kam jũm jõkre
tỳjti ata par, mã cute hũjarẽn to:
— Ita caxuw me Pahpãm te me
pahkên pê me pahto cator! Ita
caxuw ri Pahpãm te cupê Pahhiti
na carôt to ipipẽ! Ita caxuw ri
Pahpãm kra pê Crixtô te ihhimpej
xà to ipipẽ. Ampo na? Por me
pahkjêjê jarẽn kên catê Pahpãm
cuna mã xa, ne cute me harẽn
kêanre to caxwa ne to apẽ ata,
ma côjkwa pê cute me to hũcapêr,
quê ha jũ caxuw hipêr me pajarẽn
to kên nare.
11 Me pahkjêjê te ihtỳj me
pahcurê xwỳn tohjê. Ne nee mã
amjia kôt cute me tohjê nare.
Pê Caràcahàcre Kra pê Jeju ata
caprô jaxwỳ, ne me pajaxà kam
ty. Cwỳrjapê ri ihtỳj me pamã
ajpu, caprô ita kôt. Mã ihcãmtà
rũm me pahkjêjê atajê ihtỳj amji
to mehtyc japên to me ipa. Ne
ihtỳj amji mã me Jeju te me cumã
ipijapu na me harẽn to ipa, na ri
ihkôat cute me tohjê.
12 Na ca côjkwa kam me amji to
ajpa atajê, ca ha me acunea me
gakrya ne! Ne pjê me cô kam amji
to me ajpa atajê, ca ha me apeacre
ne. Ampo na? Ma Xatanaj me
awỳr iwrỳc, ne me akam incryc
te to hipu tu ramã cumam cumã
amcro incrêre na cute amji jahkre
pej na ri — hajỹr.

Xatanaj ihkra xũmre caapô

13 Ne cagã kênti ata te ramã
pjê wỳr amji to hũcapêr na amji
jahkre pej, ne cute, por pyjê nõ mã
ihkra xũmre pỳm ata, caapôr kam
ihtẽm.
14 Mã cute ahkêt kam ihkrĩ xà
ata wỳr ihtor xà caxuw me cumã
hàcti catia jara to me ipijakrut
ne me cumã hõr. Por quê ha
curi amji to me ipijapar to caku
to incrê ne ihkôt me to hĩkjê xà
ata wỳr, cagãti ata te apu to kên
cupate.
15 Mã cagãti ata te harkwa pĩn
cô mã hikran. Mã ma pyjê nõ
ata kôt ajpjê, cute cô ata to, ma
to ihtẽm prãmte, cute ihkôt cumã
hikran.
16 Mã ihtỳj pjê te pyjê nõ ata
tehcajpar, ne cô mã harkjêc. Mã
harkwa mã cagãti te cô kujahêc
ata xàr, mã cute intête ihkrẽr.
17 Mã cagãti ata apu pyjê nõ ata
kam incryac to incryc, ne ma tẽ,
ne cute pyjê kwỳ pê mehtàmxwỳa
atajê kwỳ to kên kam ihtẽm. Por
me Pahpãm jarkwa kampa, ne

catyt kam Jejua kôt me ipa atajê
to ri apu hane.
18 Ne ma cagãti ita tẽ ne côxwa
tohkà na hàhhuc ne nõ.

13

Hũmre kêanre nõ ata pê ampo jàprêa pyràc

1 Jirô pê mã, wa ite cagãti wỳr
ampo kênti nõ ata te côxwa pĩn
hàpir na hõmpun. Ne pê ihkrã
xet, ne kam hĩpàr tej, ne ahpỹanre
na hĩpàr itajê na cumã ihkrãhkà,
ne ihkrã na ihcakôc xà hêj xi
kêanre na ihkàhhôc ata ajêt, ne
hũjarẽn to: “Ipê Me Apãm Cati”
hane. Cute ihkàhhôc kam ihcakôc
xà kêanre ita to apu Pahpãm to
kên prãmte.
2 Ne por ite ampo kênti pupun
ata pê ihhêj rũm rop cahàc
krorti, ne ihpar pê ihhêj rũm aw-
capàtkôkrit jũhkrahti, ne harkwa
pê rop cahàcti jõkre hôhti jarkwa.
Mã cagãti kêanre ata te cumã
hàpên xà caxuw carôt catia ne
hõr. Ne cute cumã cupê pahhi krĩ
xà ata jahkre, ne harkwa kôt cute
hàpên na mẽn.
3 Ne pê ampo kênti ita krã nõ
pyxit ne cupê ihhêj rũm haxôp te
ihcuran, ne pê ihkên xà te ihcuran
xà ata ramã cumã hà nõ, mã
hacpỹa mã ramã ihtĩr. Mã pjê
cunea kam hãn ne ame amji mã
ame ipikrar to me ipa, ne cute me
ampo kênti ata pynãr, ne ihkôat
me amji ton to me ipa.
4 Ne mehcunea ame cagãti
kêanre ata kĩn, ne me cumã ih-
cakôc to kênre nare. Ampo na? Pê
ampo kênti ata mã carôt to cute
hàpên xà cunea gõ, na pê. Ne
hanea ne ame ampo kênti ata kĩn,
ne me ajpẽn mã me to ihcakôc to
impejti to hane he:
— Jũm pê mã ampoti ita pyràac,
ne cume ipipẽan? Ne jũm ri am-
peaj kam ihhihtỳj, cute me ajpẽn
cujtên xà na? Hamreare! Jũm me
quê amji cujtê! — hane.
5 Ne cute me hũmre mã ampo
jahkre kêatre ton xà ata na amji
na hũpar, ne hanea ne cute
Pahpãm na ihcakôc kêanre xà na
amji na hũpar, ne taa mã quê ha
ihhimpej to caku to incrê ne ihkôt
hĩkjê.
6 Mã cute Pahpãm cuna mã ih-
cakôc kên kam ihtẽm, haprỳ mea
mã, ne hanea ne curi Pahpãm
krĩ xà ata mea mã ahna ihcakôc,
ne hanea ne ihkôt côjkwa kam
amehkrĩ atajê cunea na apu ih-
cakôc kêanre.
7 Ne cute Pahpãm na mehkwỳ
cunea me apu ajpu, ne cute me
hirô pê ihcuhhê na amji caxuw
hũpar. Ne hanea ne cute ampo
kra me, krĩxàre cunea me, me
harkwa pihho catêjê atajê cunea
to ihhimpej xà caxuw, cute amji
na hũpar.
8 Ne por mehcunea pjê kam me
amji to me ajpa atajê cunea, quê
ha ampo kênti ata kôt me amji
kampa, ne toa amji mã mehhim-
pej. Ne por hacpỹa mã mehtĩr xà
jõ kàhhôc kam me haprỳ hikwa
atajê ri, nee ihkôt me amji kam
hapac nare. Ampo na? He pê
Pahpãm pjê ton pêa mã cute me
Caràcahàcre Kra curan na to amji
kampa ata to ri amji mã mehhim-
pej to me ipa. Cwỳrjapê ri cute
amji mã hõ kàhhôc kam me haprỳ
nõr.
9 Cwỳrjapê ca me ipar peaj
ne, me gũpar mã ate me hamãr
pàràpên.
10 Por jũm jaxàr xà caxuw apu
mõ ata, quê ha ihtỳj me haxà,
ne por jũm apu wapo xwahhihti
te ihcuran xà caxuw apu mõ ata,
quê ha ihtỳj wapo xwahhihti to
mehcura. Ne pom ampo itajê,
me cupê Pahpãm na mehkwỳ cax-
uaw ri, ne quê ha ihtỳj me cumã
awcanã, ne Pahpãm to amji mã
mehhimpej kam me to incrà tu ne.

Mã hũmre nõa pê ampo

jàprêhti pyràc ata cator

11 Ne ite pjê pĩn ampo kênti itajê nõa jàpir na hõmpun. Mã kam hĩpàr pê carà cahàcti hôhtia jĩpàr ne ipijakrut. Ne cama cagãti kêanre ata cakôc xà me ipipẽan.

12 Ne mam cagãti kêanre ata carôat to, kam mare mã hàpên to ipa. Ne pjê kam mehcunea amehkrĩ atajê mã cute mam ampo kênti ata kĩn na, incryac kam hũjahkre. Por ajmãr cute wapo xwahhihti to mehcuran, mã hacpỹa mã cutea amji caprãr ne impej ata kĩn, na ri incryac kam me cumã awjahkre.

13 Ata te ri me hũmre kam mare mã ampo pihhoti catia ton. Ne cute côjkwa pĩn cuhy ton, ne pjê wỳr ihkujahêc, mã pjê kam ihpỳm. Mã me hũmre cunea te me hõmpun.

14 Mã hapu na ampo kênti cator ita te ri pjê kam me hũmre itajê cunea mã ihhêj. Mã Pahpãm te cama cute mam ampo kênti ata carôat to ampo ton xà na hamãr, mã cute ton, ata to ri cute me hũmre cunea mã ihhêj. Ne cute pjê cunea kam mehcunea mã harkwa to:

— Ca ha cute wapo xwahhihti to ajmãr me ampo kênti curan ita krekà to me amji mã ahimpej, ate amji mã mehkĩn prãmte — hajỹr.

15 Mã cute me ton, mã pom hapu na ampo kênti ita te ampo kênti krekà ata jakôr, mã pea ihcakôc, ne cumã mehkĩn ne me hũpa nare atajê cunea jipej xà caxuw amji na hũpar.

Ampo kênti ata me hàhtôa kam haprỳ nõ

16 Ne pea cute me hũmre kà me, me ahkrare me, me hakràj me, me cupê hamreare me, cama me cumã me hàpên catêjê me, amjia kôt me hàpên catêjê mã harkwa, mãr quê amji kam awpôc rũm amji jũhkra kam me haprỳ nõ, nare, quê ha mehkuctỳj kam me cunõ.

17 Ne cute me to hajỹr xà ata kam, quê nee jũm kuctỳj kam ampo kênti japrỳ nare ata mã me ampo to hàhpan nare, ihpore na. Ne nee me cupê ampo japrôr nare, ihpore to.

18 Ne haprỳ cahyt xà te hajỹr he: “666”. Ca ha ate akrã krea te amji jahkre pejti na, ca ha atỳj kampa.

14

Por 144 mir atajê Pahpãm pej na me harẽn

1 Jirô pê mã wa irĩt, ne ite Caràcahàcre Kra pê Jeju ata te Xijãw jõ hàpkàjti na hãm na hõmpun. Mã cahê na cute me 144 mir ne mehcuhhê. Mã mehkuctỳj kam me Jeju haprỳa hikwa, ne me kam Hũm Cati japrỳ.

2 Wa ite côjkwa pĩn me hõkre ata par, mã ihhêj rũm cupê côhxocti jàhkrihkrit, ne hàwrãrãc ita pê ihhêj rũm pahhàjê jàwrãrãc, wa ite impar. Mã hõkre pê ihhêj rũm wakỳre japàre ita jõkre par.

3 Mã Pahpãm krĩ xà pu na cute me cwat atajê me, pahhi te me winticwat atajê me, cute mehkrã ne me to xa. Mã me cuna mã cute me 144 mir atajê me xa. Ne mencrer xà intuw ata to me cre, ne jũ wỳr quê pjê pê cute me jũm pytàr nare ata me iràn xà na increr ata jahkre pej ne to cre.

4 Ne por me xa atajê te amji kam me hapac xà peaj to impej, ne nee rỳ jũ caxuw pyjê na ame hũhkra nare. Quê ha jũ kam Caràcahàcre Kra ata mõr prãm, quê ha ma ihkôt me mõ atajê pê me hũmre cahhur na me hũtà. Ampo na? He me taa mã pê mam Pahpãm me Caràcahàcre Kra ata mã me amji gõ.

5 Ne jũ caxuw mehnõ te ihhêj xi xà nõ ton nare. Ne nee ampo

pyxitre na mehnõ kên nare, ne
mempeaj to mempej.

Quê ha Pahpãm me cupê hõ tekjê nare atajê to hamre

6 Wa ite Pahpãm mã imprar
catêjê nõa tor, ne kỳj pê ihtẽm
na hõmpun. Mã cute pjê kam
ampo kra me, me harkwa pi-
hho me, ampo krĩxàre cunea
mã, ihkrãhhia kam Jeju pê me
pahkritxwỳ na harẽn xà impejti to
hũjarẽn to ihtẽm na, ite hõmpun.
7 Mã cute me cumã hũjarẽn to
hajỹr he:
— Imã me amã ampo pej
rohnỳtti mã ata jarẽn xà ata pê
nee mã ampo nare. Ca amji mã
me Pahpãm cupa, ne catihti na
amji mã me harẽ! Nãmri cute
pjê kam me hũmre cunea cukij xà
ne me to ipicokjêr jõ amcroa kam
ramã hàhhuc. Ca ha, por cute
côjkwa me, pjê me, côxwa me,
hatuj xà cunea ton catê ata, ca ha
to me hàmnãn prãmte me acakôc
to impejti, ne me amã ihkĩnti ne
— hajỹr.
8 Mã ihkôt mare mã ihtor ita te
hanea ne hũjarẽn to:
— Ma krĩ catia japrỳ te Papirõn
jõ krĩ ata pỳm ne hamre. Ampo
na? Por pê curi mehkrĩ atajê
pê mehkêanre, ne ajco pjê cunea
kam mehkwỳ mã ampo to hahkre
to hane he: “Hacme ne ahti na
ame pyjê kwỳ caxu” hane. Ata
pê ihhêj rũm cute mehkwỳ mã
côxỳhti jõr, ne amehkwỳ to ipipãn
pyràac. Ne me caxun ita pê
ihhêj rũm cute me côxỳhti xen, ne
ampeaj kam ahti na me cumã me
cahãj caxun prãm. Cwỳrjapê ri
Pahpãm te me hõ krĩ mea mã me
to hamre tu — hajỹr.
9-10 Ne pom hapu na ipijakrut
kôt ihtor ita te ri ihkrãhhia kam
hũjarẽn to:
— Por jũmjê apu ampo kênti
me, ihkrekà kĩn, mã cute
mehkuctỳj kam haprỳ nõr, nare,
cute me hũhkra kam haprỳ nõr
atajê, quê ha Pahpãm te ame kam
incryc xà pê ihhêj rũm côxỳhti ata
to amehkõm. Por mehcunea te
ame ita ton atajê, quê ha mehkàj
xà atajê uu ne cuhy te kẽn to ihprà
ata kam me cumã hamre nare.
Ne kẽn cacro ata, quê ha ihtỳj
Pahpãm mã memprar catêjê me,
Caràcahàcre Kra ata kam mare
mã mehkà to caxàr to ihcuhhê.
11 Ne pom quê ha cuhy ame
cumã ihkàj xà to ita kũm, quê
ha ihtỳj hõtpê ma hàpir to ipa
rohnỳtti mã. Quê ha cute ame
ampo kênti me, ihkrekà kĩn itajê
mã, jũ caxuw caxwa me amcro
kam mehkàj xà itajê amji to ihpec
nare. Ne hanea ne, por cute
mehkuctỳj kam ame haprỳ nõr
atajê cunea mã, quê ha ita hane
— hajỹr.

Pahpãm na mehkwỳ ihtỳj me amji pupun xà kêanre kam ame ipa

12 Quê ha Pahpãm na mehkwỳ
me, por me harkwa kampa, ne
ampeaj kam Jeju to amji mã
mehhimpej atajê, quê ha ihtỳj me
curê xwỳn te ame to kêanre ata
jàhpan xà na, mehkên mã me hàr
na me to amji japackre. Ne quê
ha ihtỳj me awcanã, ne cormã
Pahpãm me Jeju kôat me amji ton
to me ipa.
13 Wa pea ite côjkwa pĩn jũm
jõkre ita par, mã hũjarẽn to:
— Ita na ca mehhôc he: “Pom
quê ha cormã Pahhiti jàpên xà
kam ame ty atajê quê ha ame
hakry” — hajỹr. Mã Pahpãm Carõ
Pejti te me cumã hũjarẽn to:
— Ỹhỹ, ita ampeaj kam ri.
Hamre. Ita caxuw, quê ha ihtỳj
me hàpên catêjê atajê ame kôt.
Ampo na? Ramã me hàpên xà ita
kôt me cumã ampo cunea — hajỹr.

Quê ha Pahpãm mehkwỳ to cuprõ ne amji mã me huwahi

14 Wa irĩt, ne ite jũm pê me
Pahhàkà cati pyràcti, ne wakỳre

prà tepti pê ôr te ihkrãhkà ne ihkrã na ajêt ata pupun. Mã cute hũhkra to rõhkrỳt xwahhi pyr ne ahcakrã jakati kam to jỹ.

15 Mã pea Pahpãm mã memprar catêjê nõ Pahpãm to amji kam hapac xà jũrkwa pĩn cator, ne cute kỳj cati pêa mã ahcakrã jakati kam jỹ ata mã caràr to:

— Gõ rõhkrỳt to, pjê kam, me hũmre pê ihhêj rũm pur kam ramã ampo teptu, ne ramã ihkẽhkẽn xàa na atajê, ca ha to hakep — hajỹr.

16 Jirô pê mã ri, por ahcakrã kam jỹ ata te pjê na hõ rõhkrỳt to ihtẽm, ne cute to ampo cunea jakep xà atajê jakep partu.

Quê ha Pahpãm cute mehkên ton atajê to pĩxô ne me hatê

17 Wa ite côjkwa kam Pahpãm to amji kam me hapac xà jũrkwa pĩn harkwa na imprar catê nõ cator na hõmpun, mã cator, ne hanea ne cumã hõ rõhkrỳt xwahhihti.

18 Jirô pê mã wa ite Pahpãm mã imprar catê cuhy to amji pytàr ata te Pahpãm jũrkwa pê cator na hõmpun. Ne cute ihnõ mã rõhkrỳt ata mã kỳj cati pêa mã caràr to:

— Ramã pĩxô pê uwa itajê cunea inteptu, gõ rõhkrỳt to pjê kam pĩxô atajê cunea jakep partu — hajỹr.

19 Mã cute pjê na hõ rõhkrỳt to ihtẽm, ne cute to pĩxô atajê cunea jakep partu, ipàr pê. Ne cute Pahpãm te incryc to hipu xà pê ihhêj rũm kwỳr jatên xà ata kam haxwỳr.

20 Ne pê Pahpãm jõ kwỳr jatên xà ata krĩ pê ampỳa mã xa. Ne pê Pahpãm te incryc to hipu xà kam me pĩxô jatên kam me tẽ, ne pê pĩxô cacô ata pê me caprô ne ajxwỳ. Ne ihtua to ihtu. Ne kàj mã ihtu na me pajara capô pyxit. Ne mõr jũwry to cute 300 quirom.

15

Cute me pahcurê xwỳn carõ kên tohjê atajê Pahpãm to amji mã me amnã

1 Ne hanea ne irĩt, ne ite côjkwa kam ampo catia cupahti ata pupun, ne ite amji mã:

— Pỳhàpà ampo mã ajte? — hajỹr. He nee mã ampo nare, Pahpãm mã memprar catêjê te xet atajê te Pahpãm te pjê kam ame to kên xà atajê to me amji tỳj, ne me to xa. Atajê pê ri Pahpãm te ame kam incryc xà cahhur kêanre atajê.

2 Ne pea ite wit pê cô catia pyràcti me cuhy picacwỳr ata pupun. Ne hanea ne ite, por cute me cagãti kêanre ata me, carõ krekà atajê me, ampo kênti te me hũmre kam haprỳ nõr atajê tohjê catêjê pupun, mã me xa. Por wit pê cô catia pyràcti ata cahê na ri me xa. Ne ame wakỳre japàre atajê cakô, por Pahpãm te me cumã hõr atajê.

3 Pê Mojxe xwỳ Pahpãm te mehkên pê me to cator xà na increr to ihkôt me ipa catêjê mã hahkre. Pê hanea ne Caràcahàcre Kra pê Jeju ata Pahpãm te mehkên pê me to cator xà na mehkwỳ mã increr to hahkre. Mã me to increr to:

"Me ijõ Inxũ Cati pê Pahhiti ata,
ampeaj kam acarôt tỳj,
ne ampeaj kam gàpên xà itajê catyt kam ne impej.
Ne apê pjê cunea kam ampo krĩxàre cunea jõ Pahhiti,
ne ate amji mã ahimpej xà atajê,
ampeaj kam ihcuhtac, ne ampeaj kam ri!
4 Ne jũm quê amji mã acupa nare?
Wa me icunea amji mã me acupa.
Ne jũm quê acati na amji mã garẽn nare?
Wa me icunea acati na amji mã me garẽn to me ipa.
Ampo na?

Quêt apyxit peaj ne apê ajteare mã,
ne apeaj to apej,
ne nee akam ampo kên hamreare.
Quê ha krĩxàre cunea awỳr me apkjê ne me cumã akĩn,
por ca mehcunea kam mare mã ampo to gàpên xà cunea cuhtacti itajê to,
mã me hõmpu,
na ri me awỳr me apkjê ne me cumã akĩn” hane.

Pahpãm mã memprar catêjê ampo kên te xet ne me to cator

5 Jirô pê mã, wa ite côjkwa kam Pahpãm to me amji kam hapac xà jũrkwa te amji jihê mẽn na hõmpun, mã ampo kà te Pahpãm jũrkwa caxwỳn ata xa.

6 Mã Pahpãm mã memprar catêjê te xet atajê te ampo kên te xet atajê to me cator, Pahpãm to me amji kam hapac xà jũrkwa pĩn. Ne cupẽhkà jakati pràti atajê to pit mã cute amehkà, ne wakỳre prà tepti pê ôr ata te ri amehcahti na hê, mã ame to ihcuhhê.

7 Mã ampo tĩr te cwat ne Pahpãm pu na mehcuhhê atajê nõ te Pahpãm mã memprar catêjê te xet atajê mã wakỳre pràti pê ôr te cratti atajê jõr. Mã kam Pahpãm te ame kam incryc xà te hipu partu, por Pahpãm tĩr rohnỳtti mã ata cryc te ri to hipu.

8 Mã cute Pahpãm to me amji kam hapac xà jũrkwa ata kam, Pahpãm carôt jàhcujrohti kam ihkũmti ata te to hipu tu, ne jũ wỳr quê cormã ne jũm cumã axà. Quê ha xa Pahpãm mã memprar catêjê te xet atajê ampo kên itajê to ame hamre, quê ha ihtỳj jũm cormã cumã axà.

16

1 Jirô pê mã, wa ite cute Pahpãm to amji kam me hapac xà jũrkwa pĩn, Pahpãm mã memprar catêjê te xet atajê mã, jũm jõkre tỳjti jũjarẽn xà te hajỹr ata na impar:

— Ca ha pjê kam me Pahpãm cryc te cratti te xet to hipu atajê jaxwỳr to mõ — hajỹr.

Mam ampo kêanre ata pê ri mehxêt kêanre

2 Mã mam cati mã ita te pjê kam cratti pê Pahpãm te ame kam incryc ata jaxwỳr. Mã mehxêt kêanre te, por cute ame amji mã me ampo kênti me, ihkrekà jũpa ne to cati, mã cute me kam haprỳ nõ atajê kam ihtẽm, ne me cumã hàa to hà.

Hapu na ampo kên ata pê ri côxwa te me caprô na amji ton

3 Mã hapu na ita te côxwa kam cratti pê Pahpãm te ame kam incryc ata jaxwỳr. Mã hamre côxwa te me caprô na amji ton ita pê ihhêj rũm jũm tyc caprô, ne pea cute cô kam ampo tĩr atajê cunea jipej.

Ampo kên crê ita te ri cô jatuj xà te caprô na amji ton

4 Mã incrê ita te cô jatuj xàa kam cratti pê Pahpãm te ame kam incryc ata jaxwỳr. Mã pea cô te me caprô na amji ton.

5 Ne ite, por Pahpãm mã imprar catê te cô to amji pytàr ata te hũjarẽn xà te hajỹr na impar he:

— Apyxit peaj ne me hirôa pê apej! Caa pê ca mam akrĩ, ne cormã akrĩ rohnỳtti mã. Ne catyt kam ate mehcukij xà caxuw apeaj to apej.

6 Ampo na? Cute me akwỳ caprô jaxwỳr, ne hanea ne me cumã garkwa to mehcakôc catêjê caprô jaxwỳr, cwỳrjapê quê ha hahpan xà na ihtỳj me caprôa to me ikõ, na ca ate me cumã me caprô ita jõr, quê ha ihtỳj me to ikõ — hajỹr na, ite impar.

7 Ne pea ite Pahpãm mã ampo kũm cuxwati to caxàr xà ata pĩn, jũm jõkre jũjarẽn xà te hajỹr ita par, mã cute hũjarẽn to:

— Me ijõ Inxũ Cati pê Pahhiti ata, ampeaj kam quêt acarôt tỳj. Ca ate amehcukij ne me to ipicokjêr xà ita caxuw, acaxwãm catia mã apej ne acuhtacti, ne ampeaj kam ri apeaj to apej — hajỹr.

Ampo kên te cwat ata pê ri pyt cacro te me to caxàr xà

8 Jirô pê mã ri cute cwat ita te pyt kam cratti pê Pahpãm te ame kam incryc ata jaxwỳr, ne cumã cuhy to cute me hũmre to caxàr na hũjahkre.

9 Mã cuhy te me to caxàr, mã cute ame Pahpãm japrỳ to ihcakôc to kêanre to me hajỹr he:

— Akêanre! Nãmhã, ne me ito kên ita jicu! — hajỹr. Ne nee cute amehkên itajê jicu nare, ne nee Pahpãm catihti ata to cumã mehcakôc nare.

Ampo kên te xĩc ata pê ri awcapàtkô me, me kàj xà

10 Mã cute xĩc ita te ampo kênti krĩ xà ata kam cratti pê Pahpãm te ame kam incryc ata jaxwỳr. Mã ampo kênti te ihhimpej xà atajê cunea kam awcapàtkô, na ri curi mehkrĩ catêjê cunea kàj xà. Mã tee mehkàj xàhte ame hahkà cãmxa, por me haxôp atajê xàhte.

11 Ne ame côjkwa jõ Pahpãm mãn to kêanre, ne nee ajte cormã cute me hõ pry kên ata jicu nare ajte.

Ampo kên te xêj ata pê ri me ipijapu xà catia

12 Jirô pê mã ri cute xêj ita te côhti japrỳ te Cômpejti ata kam cratti pê Pahpãm te ame kam incryc ata jaxwỳr. Mã pea cô ata crà, ne ihcajpuw pry nõ, ihkôt pyt japôj xà pĩn pahhi catêjê te me ipa, ne me hapôj xà na.

13 Wa ite ampo carõ kên crê pê pôrti pyràcti, tũmti, kêanre atajê japôj na hõmpun. Mã pyxit ne cagãti ata jarkwa pĩn cator, ne hanea ne ampo kênti ata jarkwa pĩn pyxit ne cator, ne hanea ne cagãti jarkwa kôt mehhêj xi to mehcakôc catê ata jarkwa pĩn pyxit ne cator.

14 Ne ampo carõ kên pê pôrti atajê pê jũ caxuw jũm xũmre te ampo pihhoti pupun nare atajê ton catêjê, ne ihtỳj to me higẽc rê. Ne pom ampo carõ kên atajê pjê cunea kôt amehcahkũm, pahhi catêjê kôt, cute me to cuprõn prãmte. Mã hàhtôa ne cute me cuprõn, Pahpãm pê Pahhiti carôt tỳjti ata cuna mã me ipijapu prãmte, hõ amcro ata kam.

Pahpãm na mehkwỳ ihtỳj Jeju cator jikaj xà me cuprõ

15 Ỹhỹ me ikwỳ, he pê Jeju me pamã amji cawpa to hane he:

— Me ikampa he, wa ha ajpên me awỳr itẽm xà ita to ihhêj rũm me hàhkĩj xi prar xà! Ne por quê ha me ikampa atajê, me irĩat na ame ipa. Quê ha mehkà to me amji cũmpej hiahpuro ne me hakryti to me ipa. Ampo na? Quê ha nee me hàhtôti atajê kam mare mã amehcakrô na amehpahàmti to me ipa nare — hane.

16 Jirô pê mã ri ampo carõ kên crê pê pôrti pyràc atajê te me cupê pahhi catêjê cunea to cuprõn, por Epew catêjê jarkwa na pjê japrỳ te Mequit jõ kẽn ata ri.

Ampo kên te xet ata pê ri pjê jàhcujrõn catia

17 Mã cute xet ita te cratti pê Pahpãm te ame kam incryc ata jaxwỳr, kỳj pê. Mã pea Pahpãm to me amji kam hapac xà jũrkwa kam ihkrĩ xà ata pĩn, jũm jõkre tỳjti ata te hũjarẽn to:

— Ramã cute amji jipêj! — hajỹr.

18 Mã ihcuxê, ne me hõkre, ne hàhkrihkrit jàwrãrãc, ne pjê jàhcujrõn catia to cati ata, por rỳ jũ caxuw jũm te pjê jàhcujrõn

kêanre pupun nare ata. Ne mam ihkwỳ atajê jirôa pê ihkêanre.
19 Ne por krĩ catia ata te amji cahhêc to incrê, mã pjê cunea kam krĩ atajê cunea jamre. Mã Pahpãm te Papirõn jõ krĩ kêanre kam, cute incryac to incryc na amji to amji japackre. Ne cute krĩ kam incryc jàprêhti ata mẽn.
20 Mã cô jipôc ri amcrà atajê cunea jamre. Ne hanea ne hàhkà jakôtti atajê cunea jamre.
21 Mã ta te amji to kẽn ne me hũmre kam apu ipijaxwỳr, ne cute ame to kêanre, ne ta te kẽn atajê pytĩ na cute cwarẽnta quir. Mã pjê kam me hũmre itajê cunea ame Pahpãm mãn kêanre, pê kẽn te ta ita ame to kêanre, na pê.

17

Cute Pahpãm pynãr nare atajê pê cahãj xyre kêanre ata pyràc

1 Mã pea Pahpãm mã memprar catêjê te xet te cratti te xet cwỳr atajê nõ ajpên iwỳr mõ, ne cute imã hũjarẽn to:
— Ajpên iwỳr mõ, wa amã cute krĩ cati kêanre ata to cute amehkên xà ata jahkre, ne amã harẽ. Ỹhỹ, por cô jàhtôa cote na, krĩ catia xa ata pê ihhêj rũm pyjê nõ inxyre kêanre pê impjê nare ata pyràac.
2 Mã pjê cunea kam krĩ jo pahhi catêjê cunea hỹrmã me pra, cute amji mã ame ampo kĩnti atajê wỳr. Ne cute me ampo kĩnti atajê pê ihhêj rũm jũm cahãj xyre ata pyràac. Mã pjê cunea pĩn me hỹrmã me pra, ne kam ame ipa ata pê ri ihhêj rũm cute ame côxỳhti xen catêjê te côxỳhti to pit mã ame amji japackre — hajỹr.
3 Mã pea Pahpãm Carõ Pejti te imã amji jõr, mã ma ahkêt wỳr harkwa na imprar catê te ijaprôr ne ito mõ. Ne curia wa ite pyjê inxyre nõ ata te ampo kênti intepti ata kam hỹr na hõmpun. Mã ampo kênti ata kam, cute me cumã haprỳ kêanre pyxwỳr atajê na ihhôc. Ne pê ampo kênti ata kam ihkrã xet, ne kam hĩpàr tej.
4 Pê hanea ne cahãj xyre kà ata inteap to intep, ne hakrô xà itajê to pê amji jakrô ne kam jỹ he. Wakỳre prà tepti pê ôr ata me, kẽn prà tepti na hĩ jàhwỳrti ata me, ampo prà pê kẽn prà pyràcti ata me, pê to amji jakrô ne kam jỹ. Ne pê hũhkra kam wakỳre pràti pê ôr te ihkõm xà kam me hàhtôa te me to inxỳ xà tũm kêanre ata juwahi ne to jỹ, pom pê ajco mehcunea ajco me caxu ata to pê jỹ.
5 Ne ihkuctỳj kam cute amji jarẽn xà na, ihhôc ata harẽn to:
— Ijaprỳ pê Papirõn jõ krĩ catihti ata, ne ipê pjê kam pyjê inxyre catêjê me, ahti na me hũmrea te ame amji to inxy catêjê menxi — hajỹr.
6 Wa ite pyjê nõ ata pupun, mã cute Pahpãm na mehkwỳ me, por pê ampeaj kam Jeju kôt me amji ton to me ipa, pê ajco mehcura atajê caprô to cute amji to ipipãn tu. Wa ite hõmpun, mã cute imã ipikrar ne ijigẽc hyr.

Pjê to mehhimpej catêjê pê ampo jàprê kêanre ata pyràc

7 Mã Pahpãm mã memprar catê ata te icukij ne imã:
— Ampo na mã cute amã ipikrar ne gigẽc hyr, ca hũpate apu ato cara? Apu amji mã pa nare, wa ha amã cahãj ata me, ampo kênti kam ihkrã te xet ne kam hĩpàr te tej ata, wa ha amã kôt harẽn to impej.
8 Ne pom ca ampo kênti pupu ita, ihtĩar cormã, ne nee quê ha cama ihtĩr ata na ahtũm ry nare, quê ha hamre. Quê ha kreti jatôhhy nare ata pĩn cator pê, quê ha Pahpãm to hamre. Ne por mehcunea te ampo kênti cator na me hõmpun ata te me cumã

ipikrar, mã hũpate amento cara. Ampo na? Pê mam ampo kênti ata ihtĩar na apu ipa, ne ajte krã ihtyc, ne quê ha jũ caxuw hacpỹa mã ihtĩr ne cato. Ne por mam, pjê jamre reria mã Pahpãm te amji mã hacpỹa mã mehtĩr xà jõ kàhhôc ata kam ramã me haprỳ nõr atajê ri, nee apu amji mã me hũpa nare. Ne mehkĩnte ihkàhhôc kam me haprỳ hikwa nare atajê, quê ha ampo kênti ata pupu, ne me cumã hũpaa to hũpa.

9 — Ne pom ite harẽn xà itajê, jũm krã kre te amji jahkre pejti quê ha ihtỳj kampa, ne hahkre pej. Pom ampo kênti krã te xet itajê pê, por hàhkà jakôtti te xet mã kam pyjê nõ jỹ ata pyràac. Ne hanea ne cupê pahhi te xet atajê pyràac.

10 Ne ramã cute xĩc ne hamre, ne cormã pyxit ne ihhimpej, ne nee cormã ihnõ ata cator nare. Ne pom quê ha cormã pahhi cato ita, quê ha cato ne nee ahna ahtũm ry nare, quê ha hamre.

11 Ne pom mam ramã ampo kênti cator, ne ramã hamre ata te ri ihkwỳ itajê to ôjtô, ne taa mã quê hapu na ihkwỳ te xet itajê to ihhimpej, quê ha ihtỳj hamre.

12 — Ne por hĩpàr te tej, ca ate hõmpun atajê pê ihhêj rũm pahhi te tej, ne nee rỳ cute mehhimpej kam ihtẽm nare. Na quê ha cormã cute ampo kênti cahê na mehhimpej to me amcro pyxit xà caxuw amji na me awpa.

13 Ne mehcunea te ramã me amji par, quê ha ihtỳj me ampo kênti ata mã cute me amji jahkre pej atajê gõ, ne hanea ne cumã me carôt gõ.

14 Ne quê ha ihtỳj Caràcahàcre Kra ata me, me amji cujtê, ne me ajpu, quê ha pea Caràcahàcre Kra ita ihtỳj me hirô pê xa, ne me tohjê. Ampo na? Cupê me hũmre jõ Pahhiti, ne cupê pahhi cunea jõ Pahhiti na ri. Ne por Pahpãm te amji mã me capi, mã ihkôat me amji kam hapac to me ipa atajê me, quê ha ampo kênti ata ajpu, ne pea me hirô pê xa, ne me tohjê — hajỹr.

15 Ne hipêr Pahpãm mã memprar catê te imã:

— Ne pom ca ate cô jàhtôa pupun, mã cahê na jũm cahãj xyre jỹ atajê pê pjê cunea kam ampo kra me, krĩxàre me, me harkwa pihho catêjê.

16 Ne pom ca ate ampo kênti me, hĩpàr te tej pupun atajê, quê ha ma ame cahãj xyre ata caca, ne ame curê. Ne cupê cute ampo kĩn xà to amji jakrô atajê cunea to cupê ihpôj partu, ne mehcakrô to tojnõ quê ha jỹ. Jirô pê mã quê ha ihtỳj me jũm xyre ata jĩ ku, ne pea cuhy to me to capa, ne me to acto, quê ha hamre.

17 Ampo na? Pahpãm te aracri pahhi atajê mã caxwãm pê me cumã me cute me to jũ mãn xà atajê jõr, ne hanea ne cute caxuw me cumã carôt jõr. Ne hanea ne ampo kênti te me to ihhimpej xà caxuw cute cumã carôt jõr, mã ampo kênti ita ihtỳj cahãj ata to apu ihkêanre to ipa, Pahpãm te ahna harkwa hyr xà na.

18 Ne pom ca ate cahãj xyre pupun ita pê krĩ catia ata pyràc, mã cute amji wỳr pjê cunea jõ pahhi to cuprõn, ne taa me to ihhimpej ata — hajỹr.

18

Cute Pahpãm pynãr nare atajê, quê ha me hamre

1 Jirô pê mã wa ite côjkwa pĩn Pahpãm jarkwa na memprar catê nõ pupun, mã ajpên ahpar mã tẽ. Por Pahpãm carôt tỳjti ata jarkwa kôt, ajpên ahpar mã tẽ. Ne ampeaj kam ihprà, ne ihprà jàhcujro ita te pjê cunea cujro.

2 Mã kỳj cati pêa mã cute caràr to:

— Papirõn jõ krĩ catia ata pỳm!
Ne ita caxuw quê ha me pahcurê
xwỳn pit kam apu ipa, ampo carõ
kên tũmti atajê me. Quê ha ihtỳj
xônti me, ampo jara kêanre, kĩn
nare atajê me, quê ha hanea ne
kam amji to ajpa.
3 Ampo na? Cute me hũmre
cunea mã hõ côxỳhti jõr, ne ihtỳj
hõ côxỳhti ita na mehkwỳ mã
quêt to ipa, ita pê ihhêj rũm cute
me cahãj xyre to amenxy to ame
ipa pyràac. Mã pjê jõ pahhi
catêjê cunea te ramã amehcaxun
par, mã cute ame ampo to ihpore
na hàhpan catêjê cunea te ame-
hcaxun xà ita jahpan xà na, ramã
amji to ame hakràj par — hajỹr.
4 Ne hanea ne ite côjkwa pĩn
jũm jõkre ita par, mã cute hũjarẽn
to:

“Me ikwỳ, krĩ ita pê me acato,
cupê me acato!
Nee ca cuxà ame ampo kên itajê
kwỳ ton nare.
Ne nee ca ihkên ita mã ihkôt me
axàr nare!
5 Ampo na?
He ihkên ita ramã amji jipy
hakôat to hakôt,
ne ramã cute côjkwa huctu.
Ne Pahpãm ihtỳj cute ihkên ton xà
ata to amji japackre.
6 Ne cute me amã ampo kêanre jõr
atajê jahpan xà na hacpỹa
mã,
me cumã me ampo kêanre atajêa
gõ.
Ne cute me amã ampo kêanre ton
atajê jahpan xà na,
ca ha me cumã gàmjõr to catia to
ajkrut.
Ne cute me ato kên prãmte ihkõm
xà kam me amã côxỳhti to
hipu jahpan xà na,
ca ha ihkõm xà ata kam me cumã
to hipu to ajkrut,
cute me amã ihkõm xà kam ton
atajê jirôa pê hacpỹ mã me
cumã to.
7 Me cumã amji kĩn nare to,
ne hanea ne me cumã ihkên xà
kêanre to, ne me cumã agõ.
Ampo na?
Pê ramã taa amji mã ampo pejti
jàhtôa ne cugõ.
Atajê kôt ri mehcunea ramã amji
mã hakràj cati na me harẽ.
Mã taa amji to hàmnãn to:

“ ‘Wa ipê pahhikwỳj ne ijỹr xà ita
kam jỹ!
Ne nee mã ipijapit nare,
ne nee wa ha jũ caxuw amji na
ihkên xà nõ pupun nare’
hane.
8 Cwỳrjapê quê ha amcro nõ pyxit,
quê ha hỹrmã ampo kên kwỳ cato,
ne apu to kêanre ne.
Quê ha cumã ampo hà,
quê ha ihtỳj ihkàj xà na amji
pupu,
ne ampeaj kam cumã prãm.
Quê ha cama cuhy kam me to
capa.
Ampo na?
Pom me pajõ Pahpãm pê Pah-
hiti carôt tỳjti ata quê ha
ihcukij ne apu to kêanre
ne” hajỹr.

Pjê kam me hakràj jamre japête ri ame amrã

9 Ne pjê jõ pahhi catêjê atajê te
ame cahãj xyre to amenxy atajê
me, menxỳ xà kêanre atajê, quê
ha krĩ pê me cahãj xyre pyràc ata
kam cuhy kũm pupu, ne ihtỳj ame
caràr ne ame amrã.
10 Ne pea ampỳa mã cupê ame-
hcuhhê, mehkên mã hàr ne cute
me amji pupun xà kêanre to me
amji pupun cupate, ne me ajpẽn
mã:
— Akỳ, akỳ, Papirõn jõ krĩ catia
carôt tỳjti ata, ca ajte amcro pyxit
peaj kam akên mã axàr ne gamre
pyrentu — hajỹr.
11 Ne pjê cunea kam me cupê
ihpore na ampo to hàhpan atajê
hanea ne hapête ame amrã.
Ampo na? Jũ wỳr quê ha jũm
hipêr me cumã ihpore na cute me

cumã ampo to hàhpan xà atajê nõ
japrô.
12-13 Jũ wỳr quê ha hipêr jũm
me cupê ampo pejti itajê nõ japrô
he: Wakỳre prà tepti pê ôr me,
wakỳre prà jakare me, kẽn pejti
na hĩ ahwỳ atajê me, caxàt xê pejti
me, cupẽhkà intepti me, cupẽhkà
hẽrhẽtre me, carà cahàcre hô te
cupẽhkà intepti ata me, pĩ na
tee amehcukij ata me, ampo jĩpàr
jakare impejti atajê me, pĩ na hĩ
ahwỳ ata me, wakỳre cahhyr na
impejti ata me, wakỳre me, kẽn
jaka pejre me, ampo pĩ kà te
me hũrkwa cuxwa xà me, ampo
pĩhhôc pê ràm cuxwa pyràcti me,
ampo cacô cuxwati atajê me, pĩxô
cacô xỳre me, ampo to impê xà
me, kwỳr xôm me, arỳjhy me,
pryti me, carà cahàcre hôhti me,
cawrô me, cawrô jõ kujti me, me
pahcaxwỳn me, me hũmre me,
me cahãj te cama cumã hàpên xà
itajê nõ to ihpore na me ahpa.
14-15 Ne me cupê ampo to me
hàhpan catêjê atajê, ampỳa mã
amehcuhhê, mehkên mã me hàr
xà ata cupate, ne ame caràr ne me
amrã, ne cama krĩ ata mã me:
— Por pê ca ampo pejti na ajco
mehprãm atajê jamre, ne hamre,
ca gõtpê apictor! Ne hanea ne
gakràj itajê cunea to apictor! Pom
kẽn pràti itajê me, wakỳre pràti
pê ca ajco to amji jakrô atajê me.
Ne hamre, jũ wỳr ca hipêr me
cumã acato. Pê wa ajco ampo
to me ijàhpan kam, wa rỳ ame
ijakràj.
16 Akỳ, akỳ, por krĩ cati ata!
Ate cupẽhkà increcrerti to akà ata,
cupẽhkà tepti me irãrãti ata, me
hakrô xà cunea pràti pejti atajê
me.
17 Ajte ana amcro pyxit peaj mã
ajte ihcunea na gamre, me gakràj
mea mã! — hane. Mã pàr kre
jõ pahhi catêjê cunea me, kam
me ipa itajê cunea me, côxwa
kam cute amji to me ipijapar xà
caxuw kam me hàpên catêjê me,
ampỳare mã ajte cupê me xa.
18 Ne cute mehkrĩ kũm jàpir to
mõr na me hõmpun, ne ame caràr
to:
— Wa rỳ jũ caxuw ite krĩ jakràjti
nõ te hajỹr pupun nare — hajỹr.
19 Ne pea me cumã amji kĩn
nare na cute me amji jarẽn xà na,
cute me amji krã jipro, pjê jacrô
to, ne amencwỳr to:
— Akỳ, akỳ, krĩ cati ata! Gakràj
te ri, por côxwa kam mehcunea
mã pàr kre atajê cunea to hakràj
par. Ne ajte ahna ahtũm nare
mã ca ajte ihcunea na apictor,
ne amcro pyxit kam ihcunea na
gamre! — hajỹr.
20 Hõhõ, ite impar ne hõmpun
to hajỹr. Na wa ite ijarkwa to:
— Côjkwa kam me acunea ame
gakry! Krĩ ata jamre pyrên, ca
ame gakry! Me apê Pahpãm na
mehkwỳ me, me apê Pahpãm mã
me cumã acakôc catêjê me, ca
Pahpãm jarkwa kôt me apa catêjê
me, ca ame gakry! Ampo na? Nee
mã ampo na nare, pom pê krĩ ita
pê ame ato kêanre itajêa to ri me
Pahpãm te hahpan xà na apu to
kêan to kêanre — hajỹr.
21 Mã pea Pahpãm mã memprar
catêjê nõ, carôt tỳjti ata te kẽn
catia nõ ata jarĩ ne côxwa kam to
hũcapêr, ne ihkôt me cumã harẽn
to:
— Hõhõ, quê ha me apê Pa-
pirõn jõ krĩ kam me akrĩ catêjê
mencryac kam me to hũcapêr to
me hanea, pom quê ite kẽn to
ijũcapêr he, quê ha jũ caxuw
hipêr me apupun nare.
22 Ne nee jũ caxuw akam, cute
me wakỳre japàre cakôr catêjê nõ
jõkre kam me hapac nare, ne nee
akam, cute me pohhê cakôr catêjê
nõ jàkôr jõkre kam me hapac
nare, ne nee akam hipêr me hàkôr
catêjê nõ jõkre kam me hapac
nare. Ne quê ha jũ caxuw cute
me ampo cunea to hàpên jahkre

pej atajê nõ, akam hàpên xà nõ
mã cator nare. Ne nee me akam
arỳjhy huc nõ jàhkrihkrit nõ kam
me hapac nare.
23 Quê ha jũ caxuw hipêr akam
hàhcujro xà nõ, jàhcujro nõ na
me hõmpun nare. Ne nee akam,
por me hũmre me pyjê nõ jikwa
tuw to me amji mã mehcakôc
atajê nõ jõkre kam me hapac
nare. Ne akam ampo to me
hàhpan catêjê atajê, pjê cunea
kam mehkwỳ jirôa pê me carôt
tỳj. Ne me gũxy to ajco pjê cunea
kam mehcunea mã ahêj to apa.
24 — Papirõn jõ krĩ catia to cati
ata, caa ca akên xà catia mã axàr.
Ampo na? Cute akam me Pahpãm
na mehkwỳ caprô me, Pahpãm
jarkwa to mehcakôc catêjê caprô
me, Pahpãm kôt me amji ton to
me ipa catêjê caprô mã me cator.
Por ate me hipej atajê caprô mã
ri, cute me cumã cator. Ỹhỹ, ne
hanea ne, pom cute pjê cunea kam
amehcuran itajê caprô mea mã
cute me cumã cator, cwỳrjapê ri
cute ihcunea to ajkam mehpỳm —
hajỹr.

19

Côjkwa kam Pahpãm na mehkwỳ amji mã me to amnã

1 Ita jirô pê mã, wa ite côjkwa
kam me hàhtôa jõkre par, mã me
harkwa xa, ne cute amji mã me
hũjarẽn to:
— Cu ha Pahpãm catihti mem-
pejti na me harẽ! Ne cupêa ri quêt
me pahcunea kên pê me pahto
hapôj catê! Ne mehcunea mã, pjê
cunea kam, impejti na me hahkre
pej! Ne quêt mehcunea jirôa pê
carôt tỳaj to carôt tỳj!
2 Ne cute me hahkre pej xàa na
ri mehcukij ne me to ajcokjê, cajr-
erti cuhtacti to hãn ne mehcukij,
nee mã ihtỳj ame to ipicokjêr
nare. Ne cutea ri krĩ ata pê cahãj
xyre inxỳ xà kêanre ata cwỳrjapê
ihkên xà kêanre ata mã mẽn, pjê
cunea kam inxỳ xà kêanre atajê
cwỳrjapê. Ne hanea ne Pahpãm
te apu to kêanre, cute cumã me
hàpên catêjê curan jahpan xà na.
3 — Cu ha Pahpãm pejti catihti
na me harẽ. Ampo na? Quê ha krĩ
pôc ita kũm ihtỳj hõtpê hàpir to
ipa, ne nee hamre nare! — hajỹr.
4 Mã pahhi catêjê te me win-
ticwat atajê me, cute me cwat
atajê me, Pahpãm hỹr xà kam jỹ
ata cuna mã mehkõn krã na me
hỹr, ne cute me amji mã me hũpa
ne to cati prãmte, cumã harkwa
to:
— Ampeaj kam ri! Apê me Ijõ
Inxũ Cati! — hajỹr.

Jeju pê Caràcahàcre Kra ata jikwa tuw xà

5 Mã pea Pahpãm krĩ xà ata
pĩn jũm ita jarkwa cator, ne cute
hũjarẽn to:
— Me pajõ Inxũ Cati pê Pahpãm
catihti na ca me harẽ! Me apê
cumã me gàpên catêjê cunea, me
hũmre kà me, mehkryjre me, por
ca me acunea amji mã me hũpahti
atajê, ca ha catihti na me harẽ! —
hajỹr.
6 Ne pea ite me hàhtôa
jarkwa xãmti pê ihhêj rũm
côhxocti jàhkrihkrit me, pahhàjê
jàhkrihkrit pyràcti ata kam
ijapac, mã cute me hũjarẽn to:
— Pahpãm mã ca me catihti to
me acakôc. Ampo na? Me pajõ
Inxũ Cati pê Pahpãm pê Pahhiti ita
ri mehcunea jirôa pê carôt tỳj, ata
ri pjê cunea to ihhimpej.
7 Ne ampeaj kam me pajakry ita
mã amji kĩn, ne me pajakrya to
me pajakry, cwỳrjapê wa catihti
na amji mã me harẽ. Ampo
na? He ramã Caràcahàcre Kra
jikwa tuw xà jõ amji kĩan kam ri
hàhhuc, ne hõ amcroa mã he. Ne
hĩxi me hikwa xà caxuw cute me
ajpẽn par, ne cute amji cũmpej
xàa kam ri ramã hàhhuc.

8 Ne ramã cute ihkà jakati, tũm
nare, pràti ata pyr, cute to ihkà xà
caxuw, ne ihkà jakati impejti ata
pê Jeju na mehkwỳ te ampo pejti
ton to me ipa xà — hajỹr.
9 Jirô pê mã ri cute imã hũjarẽn
to:
— Ita na ca ihhôc he:
— "Por Caràcahàcre Kra pê Jeju
jikwa tuw xà jõ amji kĩn wỳr cute
me hator atajê, me hakrya to me
hakry". Nãmri itajê pê ri quêt
caxwãm catia mã Pahpãm cakôc
xà impejti atajê, na ca ha ahna
ihhôc — hajỹr.
10 Wa pea Pahpãm jarkwa na
imprar catê cuna mã ikõn krã na
ijỹr, ite amji mã hũpa ne to cati
prãmte, mã cute amji tête imã
harkwa to:
— Apu ito hajỹr nare, ipê me
akjêjê kwỳa nõ wa. Ne hanea ne
ipê, por Jeju jarkwa to me amji mã
mehhimpej to me ipa atajê kwỳ
nõa wa. Pom me kam Jeju jarkwa
itajêa ri me to ihhimpej to ipa. Na
ca ha quêt apu Pahpãm pit kĩn —
hajỹr.

Quê ha Jeju ajpên tẽ ne curê xwỳn catêjê to hamre
Ruc 21.25-28; 2 Texarõn 1.6-10

11 Jirô pê mã, wa ite côjkwa te
amji jihê mẽn na hõmpun, mã
pea cawrô jakati ita cator. Mã
kam hỹr catê ata japrỳ te Caxwãm
Catia Mã Cute Amji Jarkwa Par
Catê. Ne catyt kam hãn ne ajpu,
ne cute ampo na me hõmpun xà
atajêa kôt hãn ne mehcukij ne me
to ipicokjêr to ihcuhhê.
12 Ne into pê ihhêj rũm cuhy pôc
hire ata pyràac, ne ampeaj kam
ihkrã kam cumã ihkrãhkà jàhtô.
Ne por haprỳ na kam ihhôc ata ri,
nee jũm mã iràn xà na hahkre pej
nare, ne cumãa ri hahkre pej.
13 Ne ampeaj kam ihkàhti ata na
me caprô. Mã cute amji mã haprỳ
to: "Pahpãm Jarkwa" hajỹr.
14 Mã ma côjkwa jõ krãhtare te
ihkà jakati impejti me, hõ cawrô
jakati ata to me hũnãr.
15 Ne pê harkwa kam wapo
xwahhihti ata xa, ne ajco hapôj,
ne toa pê ajco ampo kra me,
krĩxàre cunea to kêanre to ipa, ne
ajco me tohjê! Ne por wakỳre te
pĩ cajrer pahtỳjti ata to, quê ha
me to ihhimpej to mõ. Ne pea
Pahpãm carôt tỳjti ata te incryc
to cuprõn xà pê kwỳr jatên xà ata
kam, quê ha cute mehcuran atajê
cunea caprô jaxwỳ. Por me caprô
pê ampo cacô xỳre intepti ata, quê
ha kam haxwỳ ne cormã hatê.
16 Ne pê ihkàhti me, ihkjê kam
ihhôc ata harẽn to: "Pahhi Catêjê
Jõ Pahhiti, Ne Me To Ihhimpej
Catêjê To Ihhimpej Catê".

Pryjara te mehtyc kur atajê mehtyc jàhtôa pyrên hakry

17 Ne hanea ne, pom Pahpãm
jarkwa na imprar catê pyt kam
xa ata te côjkwa kam xônti me,
ampo jara cunea mã kỳj cati pêa
mã hàkjêr to:
— Ajpên me cuprõ! Pahpãm te
me amã me gõ jõr xà atajê wỳr!
18 Ajpên ame pra, ne ame
cupê pahhi catêjê jĩ ku, ne ame
krãhtare jõ pahhi jĩ ku, ne ame
krãhtare jĩ ku, ne ame cawrô
me, kam ihkrĩ catêjê jĩ ku, ne
ame hũmre me, cama ame hàpên
catêjê jĩ ku, hõ pahhi jĩ mea mã,
ne ame hakràj jĩ ku, ne ame cupê
hamreare atajê jĩ ku — hajỹr.

Jeju te me pahcurê xwỳn pê ampo kên jàprê pyràc ata tohjê

19 Jirô pê mã, wa ite ampo kênti
ata pupun, ne hanea ne pjê jõ
pahhi catêjê pupun, mã cute me
hõ krãhtare to me cuprõn, ne me
to xa, cute, por cawrô jakati kam
jỹ ata me hõ krãhtare cuna mã me
hàprê prãmte.
20 Ne pea cute me ampo kênti
ita kam ihtẽm, ne mehpro, ne

hanea ne cute ampo cunea to me
cumã ihhêj xi to ipa catê kêanre
ata pro, ne ajwar cute me haxàr.
Nãmri taa mã pê ajco, por amji
mã me hũpa, mã cute me kuctỳj
kam haprỳ nõr atajê mã ihhêj xi to
ipa. Cwỳrjapê ri cute ampo kênti
ata me, cute harkwa na me cumã
ihhêj xi catê ata me, ajwar cuhy
pôc te amji to kwa, ne kam kẽn
te me to caxàr xà ata kam, cute
mehtĩar na me to hũcapêr. Mã
curia mehkrĩ rohnỳtti mã.
21 Ne por cawrô jakati kam jỹ
ata jarkwa pĩn, wapo xwahhi-
hti hapôj ata te ampo kênti jõ
krãhtare cunea jipej. Mã pea
cute me ampo jara cunea mã me
hàkjêr itajê te ame hĩ to harte
partu.

20

Pê Xatanaj huwapre ita na ahna caku mir
Ipipẽ Xà 5.9-10

1 Wa pea ite côjkwa pĩn Pahpãm
jarkwa na memprar catê nõ ata
pupun, mã ajpên ahpar mã tẽ.
Ne hũhkra kam cumã kre jatôhhy
nare jihê rẽn xà ata, me wakỳti
pytĩti te mehcajpre xà ata to ajpên
ihtẽm na, ite hõmpun.
2 Mã pea iwrỳc, pê cute cagãti
ata pro, ne por cagãti ata pê
Xatanaj pê mam cati mã me pah-
cunea curê xwỳn ata. Mã cute
ihpro, ne pea huwapre, quê ha
huwapre ita na amji to caku to
mir.
3 Ne cute kre jatôhhy nare ata
kam mẽn. Ne pea hihê xà to ihpro
ne ahna to hihê. Cute cator ne
ampo krĩxàre kwỳ cunea mã apu
ihhêj to ipa to caku to mir ita mã
hahêr cupate ri, cute haxàr. Ne
quê ha ihcuhhê, quê haxa caku to
mir ita hamre, jirô pê mã, quê ha
cormã me cumã hikran to incrire
ne.

Quê ha Jeju pjê kam mehkrĩ atajê cunea to ihhimpej to caku to mir

4 Wa ite pahhi krĩ xà atajê
pupun, ne kam mehkrĩ catêjê
pupun, mã kam mehkrĩ. Ne
por mehkrĩ atajêa te ri mehcukij
catêjê na amji caxuw me hũpar.
Ne hanea ne ite Jeju to cute
amji mã mehhimpej to me ipa,
ne Pahpãm jarkwa to mehcakôc
to me ipa, mã cute incwỳrjapê
mehkrã jakep catêjê atajê caxwỳn
pupun. Ne por ite me hõmpun
atajê, pê nee ame ampo kênti ata
me ihkrekà ata amji mã me hũpa
nare, mã nee mehkuctỳj kam me
haprỳ nare, ne nee me hũhkra
kam haprỳ nare. Cwỳrjapê ri
hacpỹa mã amehtĩr, ne pea Jeju
cahê na cute mehhimpej to caku
to mir ita jicu xà mã me hahêr.
5 Ne mehtyc atajê cahhur, nee
hacpỹ mã amehtĩr nare, quê ha xa
caku te mir atajê hamre, jirô pê
quê ha cormã mehcukij xà caxuw
hacpỹ mã amehtĩr.
6 Ne pom mam mehtĩr xà kam
amehtĩr atajê, me hakrya to ame
hakry. Ampo na? Quê ha Pahpãm
quêt me to kênre nare, quê ha
hipêr amehtyc nare. Ne quêt me
cupê Pahpãm tehcajpar catêjê, ne
me cupê Jeju cahê na mehhimpej
catêjê, ne mehhimpej ita to me
caku te mir ita jicu xà mã me to
hahê.

Quê ha Xatanaj mã me hê pôn cri

7 Ne caku te mir ata jamre jirô
pê mã, quê ha me Xatanaj cator,
ihcuhhê xà pê kre jatôhhy ata pê.
8 Quê ha ma Coc jõ pjê me,
Macoc jõ pjê kam, krĩ cunea apu
ihcuhhê atajê kôt hapôj to ipa, ne
mehcunea mã ihhêj to ipa. Ne
cute me cumã ihhêj ita to quê ha
me hàhtôa ne me haprô, ne me
to cuprõ. Quê ha me hàhtô pê

ihhêj rũm pjênxôm carôt jàhtô, me hàprê xà caxuw.

9 Ne ma mehcahkũm to me ipa. Ne cute me Pahpãm na mehkwỳ jõ krĩ pê cumã Krĩpinkrên kĩnti ata krã, cute me hipej prãmte. Mã côjkwa pĩn cuhy cator, ne cute mehcunea jipej tu.

Cuhy catia mã cute Xatanaj mẽn xà

10 Ne pea cute me Xatanaj pro, ne cuhy te amji to kwa ata kam me to hũcapêr, por pê ramã kam me ampo kênti me harkwa na me cumã ihhêj catê to me awcapê ata kam. Ne hamre, quê ha caxwa me amcro cunea kam, jũ caxuw me cumã mehkàj xà atajê me cumã amji to pec nare, quê ha mehkàj xà ita me cumã hà rohnỳtti mã.

Quê ha Pahpãm mempej japê mehkôpĩ

Jowãw 5.25-29

11 Ne wa ite Pahhi krĩ xà jakati ata pupun, ne hanea ne kam hỹr catê ata pupun, mã kam jỹ. Mã xà cuna mã pjê me côjkwa xa, wa ite hõmpun, mã krãa, jũ kam hũpate ajwar ipictor. Ne nee jũm te hipêr hõmpun nare.

12-13 Ne hanea ne ite me hàmkrã me, me hàmkrã nare catêjê tyc pupun. Mã côxwa te me ipĩr catêjê atajê jĩ cunea curia hanea ne me xa. Mã hanea ne pjê cunea kam cute ame harêt atajê jĩ, curi me xa. Mã pea me hỹrmã me carõ japôj par, ne hacpỹa mã cute ame hĩ tỳj par, mã me xa. Ne Pahhi ihkrĩ xà kam jỹ ata cuna mã mehcunea me xa. Mã pea cute ihkàhhôc atajê pahe, ne hipêr ihnõ pahe, por kam me haprỳ hikwa atajê to hacpỹa mã ihtĩr xà caxuw. Ne me cumã ampii, ne ramã ihkàhhôc atajê kam ihhôc ata kôt cute ame ampo ton xà atajêa na, ahpỹanre na cute mehcukij par.

Quê ha cuhy catia mã mehkên rẽ

14-15 Ne por hacpỹa mã mehtĩr xà jõ kàhhôc kam me haprỳ nare atajê to ri, cute cuhy te amji to kwa kam, cute me to caxàr xà ata kam, mehĩ me, me carõ me amã, cute me to hũcapêr. Ne mehtyc catêjê jõ pahhi me, mehkrĩ xà mea mã cuhy te amji to kwa kam, cute me to hũcapêr. Ne pom cuhy te amji to kwa ata pê ri mehtyc jirô pê hipêr mehcuran xà. Ne ikam mare mã cute me to hajỹr, wa ite me ahna hõmpun.

21

Quê ha côjkwa tuw me pjê tuw kam ampo pej pit

2 Petrô 3.8-13

1 Ne pea ite côjkwa tuw me, pjê tuw te amji to ipipẽ na hõmpun. Ne mam côjkwa ata me, pjê ata me, côxwa mea mã hamre ne hamre tu.

2 Wa pea ite Krĩpinkrên pejti tuwti ata pupun, mã Pahpãm pĩn ahpar mã mõ, ata pê ihhêj rũm jũm cuprỳ te impjên me hikwa xà caxuw, me ajpẽn cajpar to me mõr.

3 Wa pea ite ihkrĩ xà ata pĩn jũm jõkre tỳjti jũjarẽn xà te hajỹr ata na impar, mã cute hũjarẽn to:

— Ita caxuw me hũmre cahi na Pahpãm krĩ xà. Ne Pahpãm ita quê ha me cahi na ihkrĩ, ne taa amji to me Hũm Cati. Quê ha hanea ne amji to mehkwỳ ne amji cahi na amehkrĩ, quê ha Pahpãm ata amji to me hõ Pahpãm.

4 Ne taa mehcunea mã mehkuc na mento cacô incrà. Quê ha pea hipêr jũ caxuw mehtyc xà nare, ne nee me cumã amji kĩn nare nare, ne nee hipêr amencwỳr xà hamreare, ne nee hipêr amehkàj xà nõ me cumã hamreare. Ampo na? Ma ramã mam ampo wej itajê cunea ma tẽ, ne ramã ampo tuw cator xàa kam — hajỹr.

5 Ne por hỹr xà kam jỹ ata te ri
me cumã harkwa to:
— Wa ha ita caxuw ampo tuw
ton partu — hajỹr. Ne cute imã
harkwa to:
— Atỳj amji mã ijarkwa itajê to
hane, nãmri wa ha itỳj ihcunea
ton pa, na ca ha ahna ihhôc partu.
6 — Ne ramã ampo atajê cunea
te amji jipêj partu. Ne ipê pjê kat
me hihôt jõ Pahhiti, ne ipê cumã
kat kam ampo cunea jõ Pahhiti,
ne ipê hicu xàa kam ampo itajê
cunea jõ Pahhiti. Ne por jũm mã
kôr ata, wa ha cama cumã mehtĩr
rohnỳtti mã xà jõ cô ata kwỳ, quê
ha to ikõ, ne nee hipêr cumã kôr
nare, ne nee hipêr ihtyc xà nare,
ne nee quê ha hahpan xà na imã
hàmjõr nare.
7 Ne por quê ha me ampo kên
cunea tohjê atajê, to wa ha amji
kra, ne pa amji to me Hũm Cati.
8 Ne por amji mã ame ampo
cupa to me ipa atajê me, mehkwỳ
ihkên mã me irẽn to me ipa atajê
me, ampeaj kam amji mã me ito
Pahpãm nare atajê me, mehkwỳ
curan to me ipa atajê me, ahti na
me pyjê caxun atajê me, me hũxy
xi catêjê atajê me, cute amji mã
ame hũm cahàc carõ kên kĩn to
ipa catêjê me, mehhêj xi catêjê
cunea, krĩ xà ri cuhy te amji to
kwa, ne kam kẽn te me to caxàr
xà cacrohti ata, quê ha hipêr ame-
hcura — hajỹr.

Pahpãm na mehkwỳ impej pê Krĩpinkrên tuw pejti pyràc

Carati 4.26

9 Mã pea Pahpãm mã memprar
catêjê te xet atajê nõ te hapua
na cratti pê Pahpãm cryc jaxwỳr
ata ajpên iwỳr mõ, ne cute imã
hũjarẽn to:
— Ajpên ikôt mõ, wa amã
Caràcahàcre Kra me hĩxi jikwa
tuw xà jahkre, ca hõmpu — hajỹr.
10 Mã Pahpãm Carõ Pejti ata
te imã amji jõr, mã ma cumã
imprar catê te ijaprôr ne ito mõ,
ne pea cute hahkà jakôtti nõ kàa
to ihkà ata na ixãm. Ne cute imã
Krĩpinkrên pejti tuwti ata jahkre,
wa ite hõmpun, mã Pahpãm pĩn
côjkwa pĩn ajpên iwrỳc to mõ.
11 Ne ampeaj kam Pahpãm pejti
jàhcujrohti ata te to ihpràa to, to
ihprà. Pê krĩ ita prà pê ihhêj rũm
kẽn prà tetetti ata.
12 Ne ampeaj kam intête kwỳc
ata ihkà, ne harkwa jàhtô na cute
tôxi, ne hamãr xà na Pahpãm mã
memprar catêjê te tôxi ne ahna
amehcuhhê. Ne harkwa atajê
kam Ixaher kra te tôxi japrỳ na
ihhôc.
13 Ne pê harkwa itajê amji jĩkjê
na ahpỹanre na incrê pa, ne pyt
japôj xà rũm incrê, ne hanea ne
pyt cjêj xà rũm incrê, ne hanea ne
ita rũm itajê incrê, ne hanea ne
hĩkjê rũm itajê incrê.
14 Ne krĩ tête kwỳc ata pê kẽn
te tôxi atajê jipy me to kwỳc, ne
kam Caràcahàcre Kra jarkwa na
memprar catêjê japrỳ te tôxi ne
hikwa.

Krĩpinkrên tuw ata kam ihtỳj me hàhtôa ne mehkrĩ xà

15 Ne pom pê Pahpãm mã im-
prar catê imã ihcakôc ata jũhkra
kam pê cumã wakỳre pràti pê ôr
te pĩhhêre ata. Pê cupy ne to xa,
cute to krĩ me, intête kwỳc me,
harkwa to ipipẽn xà caxuw.
16 Pê krĩ ata hakep pejti itajêa
apu ihkrã, ne ajpẽn pit. Ihcahpa
na ihpo me, ihcajpuw ihpo me,
hĩpê na ihpo me, kàj mã ihpo me,
ihcunea ajpẽn pit, ne nee ihnõ te
ajpẽn jĩkjê nare. Mã pea cute hõ
pĩ cajrer ata to ipipẽn, mã ihpo
te quirom te mir pijakrut ne ihkôt
xẽj pijakrut.
17 Ne hanea ne cute ipu na kwỳc
ata tic to ipipẽn. Mã ihtic na
pajara capô te xĩncwẽnta.

Krĩpinkrên tuw ata peaj to impej

18 Ne krĩ pu na kwỳc ata, pê kẽn pràti japôc mã apẽ tetetti ata pit
intête kwỳc. Ne krĩ ata, pê ôr te
wakỳre prà tepti ata to pit mã me
krĩ ata xãm, ne pê ihprà pê ihhêj
rũm irĩt xà prà.
19 Ne krĩ mã cuhhê xàkat ata
pê ahpỹanre na ajpẽn jipy, kẽn
prà pihho pejti itajê to pit mã
me to he. Ne mam ita pê ihprà
jakati, ne incwỳrpê ita pê ihprà
ihkukũmti, ne ihnõ ita pê ihprà
irãrã ahhoti, ne ihnõ ita pê ihprà
ihkukũm tycti.
20 Ne ihnõ ita pê ihprà ihtat-
apti, ne ihnõ ita pê ihprà in-
tep rãrãti, ne ihnõ ita pê ihprà
ihkukũm tatapti, ne ihnõ ita pê
ihprà ihkukũm jiprore, ne ihnõ
ita pê ihprà ihkukũm tatapre, ne
ihnõ ita pê ihprà ihkukũm jakati,
ne ihnõ ita pê ihprà ihkukũm
jiwrỳ incoti, ne ihnõ ita pê ihprà
ihkukũm jiwrỳ jiproti.
21 Ne pê kẽn prà jaka jajoti
te tôxi atajê kam, ahpỹanre na
harkwa partu. Ne krĩ jõ krĩ cape
ata, pê wakỳre pràti pê ôr japôc
mã apẽhti pê wit pyràc ata to pit
mã mehkrĩ cape ata to.
22 Ne pê wa tee krĩ ata kam
Pahpãm to me amji kam me ha-
pac xà jũrkwa japê, ne nee ihnõ
pupun nare. Ampo na? Me
pajõ Pahhiti pê Pahpãm me hirôa
pê carôt tỳj ata me, ikra pê
Caràcahàcre Kra ata pê ri krĩ ata
cunea kam me Pahpãm to amji
kam hapac xà.

Pahpãm jàhcujrohti te Krĩpinkrên tuw cujro

23 Mã nee krĩ ata amji cujro xà
caxuw pyt me putwrỳ na prãm
nare. Ampo na? Nee mã ampo
na nare, Pahpãm pejti jàhcujro xà
ata ri ihcujro, ne Caràcahàcre Kra
ata pê ri hanea ne hàhcujro xà.
24 Quê ha pjê kam mehcunea
hàhcujrohti ata kam ame ipa.
Quê ha pea pjê kam me cupê
pahhi catêjê cunea hỹrmã me pra,
me hakràj me, me hàmkrã catêjê
me.
25 Ne krĩ jõ harkwa ata, quê ha
hihê mẽn ata na ihcuhhê. Ampo
na? He curi caxwa xà nare na, na
quê ha nee jũ caxuw me to hihê
nare.
26 Quê ha krĩxàre jàmkrã cati
catêjê me, me hakràj cati catêjê
me, ihtỳj krĩ ata wỳr me hakràj
itajê cunea to me ipa.

Nee curi mehkên ton catêjê cjêj xà hamreare

27 Ne nee krĩ ata mã mehcunea
incjêj xà nare. Ampo na? Por
krĩ ata mã nee cute me amji kam
hapac xà tũmti atajê incjêj xà
nare. Ne hanea ne, por cute ame
ampo ton xà kam me pahpahàmti
atajê incjêj xà nare. Ne hanea
ne, nee mehhêj xi catêjê incjêj xà
nare. Ne por Caràcahàcre Kra jõ
kàhhôc kam hacpỹa mã mehtĩr xà
kam me haprỳ hikwa atajê ri ihtỳj
mencjêj xà.

22

1 Ne hanea ne cute imã
mehtĩr rohnỳtti mã xà jõ cô
to ihkõm xà ata jahkre, wa ite
hõmpun. Mã Pahpãm me, ihkra
pê Caràcahàcre Kra ihkrĩ xàa pĩn
ajpjê, ne ampeaj kam ihprà jiwrỳ,
pê ihhêj rũm kẽn prà jiwrỳhti ata,
ne krĩ jõ krĩ cape cajpuw ajpjê.
2 Ne pĩxô pàr te cô jũjê ata, quê
ha jũm hô nõ krẽ, ne jũ caxuw
ihtyc nare, na pê haprỳ pê Mehtĩr
Rohnỳtti Mã Xà Jõ Pĩxô Pàr. Ne
ahpỹanre na putwrỳ pyxit kam
ajco hô xen xà to hô. Ne caku
pyxit kam hô xen xà to hô to tôxi.
Ne ihhô atajê pê hanea ne ihtỳj
curi krĩxàre cahhê xà na impej, ne
ihtỳj me cumã ampej.

Cu ha pahtỳj Pahpãm kuc ri me hõmpu

3 Ne krĩ ata kam, por Pahpãm
mã ampo kên kĩn nare atajê
jamreare. Ne Pahpãm krĩ xà

ata ri, krĩ ata kam ihcuhhê.
Mã mehkwỳ cunea pê cumã me
hàpên catêjê atajê ihtỳj Pahpãm
mã cute mehkĩnti na me amji jarẽ.
4 Ne ihtỳj me Pahpãm kuc pupu,
ne cute me hõmpun catêjê atajê
cunea kuctỳj kam haprỳ pit.
5 Ne hipêr curi caxwa xà nare,
ne nee cute me amji cujro xà
na ame ampo jàhcujro xà na
me prãm nare, ne nee ame pyt
jàhcujro na me prãm nare. Ampo
na? Me pajõ Pahhiti pê Pahpãm
pê ri mehcujro xà, ne quê ha
me taa me to ihhimpej to mehkrĩ
rohnỳtti mã.

Pom Jowãw te me cumã ihcakôc itajê ampeaj kam ri

6 Ne por Pahpãm mã imprar
catê apu imã ampo to ipipẽ to
harẽn to mõ ata te ri imã hũjarẽn
to:
— Pom ite amã ampo cunea
jarẽn itajê, atỳj kampa, nãmri
ampeaj kam ri. Ampo na?
Pahpãm pê me pajõ Pahhiti, pê
ajco harkwa to mehcakôc catêjê
mã Carõ Pejti kujate, ata te ri awỳr
ikujahêc. Ite amã ampo te hajỹr
xà itajê jarẽn, ne amã to ipipẽ, ca
ate hõmpun prãmte ri, cute awỳr
ikujahêc — hajỹr. Mã pea Jeju te
amji jarẽn to:
7 — Pom ca Inxũ Cati jarkwa
na ihkàhhôc kam me gapac pejti
to me apa atajê, me gakrya ne.
Ampo na? Wa ha amji jaxàr
pyrentu — hajỹr.
8 Ipê Jowãw, ne wa ite ampo
itajê cunea impar, ne ihcunea
pupun. Ne ite hõmpun ita jirô pê,
wa apu Pahpãm mã imprar catê
ata to catia ne imã ihkĩn prãmte
hỹrmã tẽ, ne pea cuna mã ikõn
krã na ijỹr, mã cute imã harkwa
to:
9 — Apu ito hajỹr nare. He
wa nee girôa pê icati nare, nãmri
ipê anõa wa, ne hanea ne ipê me
akjêjê kwỳa nõ wa, ne ipê, por wa
me ihkàhhôc ita jarkwa kampa
atajê nõa wa. Ne quêt Pahpãm to
ca me catia ne me amã ihkĩn.

Cu ha pahte amji kam me pajapac xà pejti to me papa

10 — Nee ca apu ihkàhhôc ita
te ampo jarẽn xà itajê to apimxur
nare, ne atỳj mehcunea kam mare
mã harẽn to apa. Nãmri, pom
ampo te hajỹr xà ita, quê ha
nee ahna ahtũm ry nare, quê ha
ihcunea cato.
11 Por mehkêanre atajê, quê
ha ihtỳj mehkên itajê kam me to
incrà tu, ne por mehtũmti atajê,
quê ha ihtỳj mehtũmti ita kam me
to incrà tu. Ne mempejti atajê,
quê ha ihtỳj mempej ita kam me
to incrà. Ne por me Pahpãm cuna
mã mempejti na me ipa atajê, quê
ha ihtỳj Pahpãm cuna mã impejti
ita kam me to incrà tu ne — hajỹr.
12 Ne ite hipêr Jeju kam ijapac,
mã cute imã hũjarẽn to:
— Wa ha amji jaxàr pyrentu! Ne
ajpên me hàmcwỳr xà atajê to tẽ,
ahpỹanre na cute me imã hàpên
xà ton atajê jahpan xà na.
13 Ipê pjê kat jõ Pahhiti, ne ipê
hihôt jõ Pahhiti. Ne ipê harê me,
ihhô me, hô jõ Pahhiti. Ne ipê
ampo cunea kam to iprar catê, ne
ampo cunea to hamre catê.
14 — Ne por cute ame
Caràcahàcre Kra caprô pê icaprô
ata kam, cute amji mã mehkà
cahhõn catêjê, me hakrya to me
hakry. Ampo na wa ha me cumã
ijũjarẽn to hane he:
—“Gapacta ne atỳj Mehtĩr
Rohnỳtti Mã Xà Jõ Pĩxô ita ku, ne
atỳj hanea ne krĩ jõ harkwa itajê
na me acjêj xà” hane.
15 Ne por cute ame ampo kên
kĩnti atajê ri, põ pê krĩ pu na
ame ipa xà, quê nee jũm hàr
nare, krĩ kam ame ipa atajê
kĩnte. Ne me hũxy xi catêjê te
hajỹar, ne cute me ampo kam me
pahpahàmti ton catêjê me, cute
mehcuran catêjê me, cute ame

pahpãm cahàc krekà kĩn catêjê me, cute ame harkwa me, me hàpên xà to mehhêj to me ipa catêjê atajê cunea, quê ha nee krĩ ata mã jũm hàr nare, ne põ pê ame ipa.

16 — Ipê Jeju, wa ite imã imprar catê kujahêc me amã, cute me apê me ikwỳ mã ijarkwa na me amã ampo itajê cunea jarẽn xà na. Ne ipê pahhi Tawi xwỳ tàmxwỳ nõa wa. Ne pom mehcunea awcahti xà wỳr me caxêti prà tetetti pejti pupu ata jĩkjê na mã, mehcunea me ipupu ne ipej na me ijahkre pej — hajỹr.

17 Pahpãm Carõ Pejti me Jeju me hĩxi pê krĩ impejti ata te hàkjêr to:

— Ajpên me acjêj — hajỹr. Ne por cute me ita par catêjê, quê ha mehkwỳ mã harkwa to:

— Hacme, ne me acjêj! — hane. Ne me anõ mã kôr ata, ajpên mõ ne cama cô ita kwỳ to ikõ. Ne pom cô ita, quê ha jũm te to ihkõm ata ihtĩr rohnỳtti mã, ne nee jũ caxuw ihtyc nare.

Ihkàhhôc ita nee kam me to incri xà nare, ne nee kam me to cati xà nare

18 Ipê Jowãw, pa wa ha caxwãm catia mã ate Pahpãm jõ kàhhôc ita kam me gapac catêjê mã ihcawpa. Nãmri quê ha ihkàhhôc ita kam harkwa ita kaj na, hirôa pê jũm te ampo to ipicamẽn na, quê ha Pahpãm hanea ne ihtỳj cumã ihkàhhôc ita kam, cute ihkên na ihhôc atajê to cumã ajcamẽ.

19 Nãmri quê ha hanea ne jũm te Pahpãm jarkwa ita tête, põ mã harkwa nõ to hũcapêr na, quê ha hanea ne Pahpãm ma apu cupê hõ pĩxô te me to ihtĩr rohnỳtti mã xà ata intê, ne nee cumã ihnõ nare, ne hanea ne ma hõ krĩ impejti ata tête apu curê. Hõ, por ramã ite ijõ kàhhôc kam ahna ihhôc atajê mã he.

20 Ne por catyt kam Jeju te ampo itajê cunea jarẽn ata te ri amji jarẽn to:

— Ampeaj kam wa ha hacpỹ ne amji jaxàr ne itẽm pyrentu, he wa ha nee amji to ijàhtũm ry nare, ne ajpên tẽ — hajỹr.

21 Ne imã me Pajõ Pahhiti pê Jeju te me acunea to impej na me ato prãm. Hamre.

Pahpãm Mã
MENCRER XÀ

Ỹhỹ, pahhi pê Xawrô tyc jakàn pê ri Tawi pê Ixaher catêjê jõ pahhi. Ne pê mam cupê harã catêjê jõ pahhi, ne hanea ne ita caxuw cupê kỳj catêjê jõ pahhi. Ne pê pahhi cunea jirôa pê Tawi mã Pahpãm jahkre pej, na pê ajco Pahpãm mã ihcakôc, ne cumã mencrer xà na ihhôc. Na ri hõ kàhhôc ita japrỳ te **Mencrer Xà Jõ Kàhhôc** (Mencrer Xà). Ne ita caxuw increr xà kwỳ itajê mã he.

1

Ampeaj kam me pajakry xà na mencrer

1 Ỹhỹ me ikwỳ, ca hãn ne me icukij to:
"Jũ mã cu ajte ame, ne ame pajakryti,
ne me pamã amji kĩnti ne?" hane.
Ne ite me gapackre xà ita na, me ikampa he:
Ca ha nee mehkrã kên catêjê te me pajapackre xà na,
me amji to pôj nare.
Ne nee mehkrã kên catêjê te amji kam hapac xà kôt,
me amji ton nare.
Ne nee hanea ne,
cute me Pahpãm to me amji japackre prãm nare,
mã cama me ahna xwỳ xi atajê kwỳ mã me acjêj nare.
Ampo na?
Ca ha ate me krã kên kôt me ampo itajê ton to me apa na,
ca ha nee jũ caxuw me amã amji kĩnti nare.

2 Ca ha quêt me hane he:
Ca ha atỳj me amã amji kĩan kam,
me amã ihkàhhôc cahyt prãam kam,
me Pahpãm jarkwa pejti ita cahyt, ne ihkôat me apa.
Ne amcro me caxwa cunea kam,
ca ha Pahpãm jarkwa cupahti jõ kàhhôc ita cahyt,
ne ampeaj kam ihkôt me hakop to me apa.
Ne ate ihkôt hakop xà ata kam,
ca ha atỳj me gakry, ne me amã amji kĩnti kam me apa.
3 Ne ca ha me apê cô tohkà na pĩxô pàr amji to ajpa ata pyràac.
Por pĩxô pàr hô xà jõ amcroa kam hãn ne hô,
ne ampeaj kam ihrôt,
ne nee jũ caxuw ihhô incrà nare.
Ata jĩkjê na, ca ha Pahpãm jarkwa cahyt ne ihkôt hakop,
ne catyt kam ihkôt apa na,
ca ha ampo cunea to me apê ata,
quê ha ihtỳj ahnaa me amã,
ne nee jũ caxuw me apê ihkôt hamre nare.

4 Nãmri ca ha ate ma ame amji pê Pahpãm jarkwa curê na,
ca ha me apê mehkrã kên catêjê atajê pyràac,
ne nee me apê pĩxô pàr pejti ata pyràc nare.
Ampo na? He mehkrã kên atajê pê arỳjhy krekà pyràac,
mã ihtỳj kôc mehcarê.
5 Jĩkjê na, quê ha Pahpãm mehkrã kên atajê kên mã me curẽ,
ne quêt amji mã me to hõ tekjê catêjê juwahi.
6 Quê ha ihtỳj catyt kam me ipa catêjê atajê jamã,
ne mehkên pê me hũtà.
Ne mehkrã kên catêjê, quê ha mehkĩnte ame to kêanre ne,
quê ha me acto.

2

Pahpãm te mehkwỳ mã pahhi capi ne hãm na mencrer

1 Ampo na mã amji caprỳ to krĩxàre kôt
ame côjkwa kam Pahhiti pê Pahpãm kam mencryc,

ne cute ame hapu prãmte ame cuprõ?
Jũ wỳr quê ame amji mã hamã.
2 Ne ampo na mã me cupê mehc-
ahkrit atajê jõ pahhi kwỳ,
hãn ne Pahhiti te me cumã hõ pahhi xãm ata cuna mã ame cuprõ,
ne ahna ame ajpẽn pa?
Ne me hõ pahhi catêjê me amji to cuprõ,
ne tee ahna me ajpẽn cukij to:
“Jũ mã cu ha ajte me,
ne cute me pahto ihhimpej xà ita pê me pahcato?” hane.
3 Ne amji caprỳ to me amji mã:
“Jũ wỳr cu ha me harkwa kôt ame papa!
Ne nee quê ha me cupê me pajõ pahhi nare!
Ne nee cu ha me pahnõ amji mã me hũpa to ame papa nare!
Quê ha pea cute me pahto ihhim-
pej xà ita caxuw
me cupê me carôt hamre,
na cu ha pahtỳj ame papa” hane.

4 Mã côjkwa kam Pahhiti,
cute me to ihhimpej xà krĩ xà impejti ata kam jỹ,
ne nee me harkwa ita kam apu amji to hàptõ nare,
ne cama ame ahna acxa, ne ame ahna xwỳ, ne amji mã:
“Me cumã ipar prãm nare catêjê amji caprỳ to ame ijũhhyr prãm,
ne jũ wỳr quê me ito cô, ne me ijũhta” hane.

5-6 Pahhiti te me cumã me hõ pahhi xãm,
mã mehkwỳ ma amehcaca atajê kam ri incryac to incryc.
Na quê ha ihtỳj jũ caxuw incryac kam, ame cumãn kam tẽ,
ne me cumã:
“He itea wa amji mã me gõ pahhi ata capi,
cupê pjê cunea kam me gõ pahhi xà caxuw!
Ne quê ha ihtỳj Xijãw jõ kẽn kam ihkrĩ xà ata kam ihkrĩ,
quê ha pjê cunea kam mehcunea me kampa!” hane.
Quê ha me hũpar nare atajê me kampa,
ne ampeaj kam me cumã hũpaa to hũpa,
ne mehkrã acto tu ne.

7 Mã Pahhiti te pjê cunea caxuw,
me cumã me hõ pahhi xãm ata te mehkwỳ mã amji jarẽn to:
“Wa ha Pahhiti te ito hũjarẽn xà ata kôt me amã harẽ.
He cute cumã:
‘Apê ikra, ne ita caxuw ipê Apãm Cati.
8 Na ca ha ate mehcunea to ahim-
pej xà caxuw ina ahwỳ.
Wa ha amã krĩxàre cunea jahkre ne amã cugõ,
ca ha me to ahimpej to apa, quê ha me akampa.
9 Ne ca ha acarôt tỳjti ita to me to ahimpej to ihtỳaj to apa.
Ne me hũpar nare atajê, ca ha me to pjê te pot pyràac,
ne cute me amji kam me hapac xà kẽn mea mã,
me kam acryac kam me gãn partu’ hane”.
Hõ, pê Pahhiti me to hũjarẽn to hane.

10 Cwỳrjapê ca ha me apê pjê jõ pahhi catêjê,
me amji to akrã kre japêa ne me ikampa!
Ne me apê me to ahimpej catêjê cunea, ajco me ikam gapac peaj ne!
11 Na ca ha amji mã me Pahhiti cupa to kryjre nare.
Ne ate amji mã hũpahti na cute gahkre pej prãmte,
ca ha cuna mã akõn krã na jỹ, ne cumã amji jarẽn to:
“Wa ha ite amji kam ijapac xà cunea kam,
itỳj ihcunea na akampa” hane.

12 Hõhõ, ca ha ita to hajỹr nare na,
quê ha ihprõt pê akam incryc pyrẽntu,
ne ihtỳj akên catia mã amẽ,
ca ha gamre.
Ne por me amji pytàr prãmte,
Pahhiti wỳr me pra atajê,
quê ha quêt ame hakry.

8

Me pajirôa pê Pahpãm cati cakrô, ihtỳj me pahto amji japackre na mencrer

1 Ỹhỹ côjkwa kam Pahhiti, apê me ijõ Pahhiti.
Ne ampeaj kam pjê cunea kam,
mehcunea mã gaprỳ ita catia to cati, ne impeaj to impej!
Apej cati ita pê ihhêj rũm pyt me côjkwa jàhcujro pyràac,
ne ampo cunea jirôa pê cati ne impej.
2 Mã mehcunea acatihti ita na ihtỳj me ana cre,
me ahkrare me, mehkà na kjê kryjre atajê mea mã.
Ca ate me acurê xwỳn mã acarôt tỳjti ita to apipẽ,
mãr quê acuna mã amehcuhhê catêjê atajê cunea carĩcti na me to,
quê mehcarĩc.
He ate me cupê amji tête gàmtàr,
quê nee jũm, jũ mã aton nare.

3 Wa hãn ne ate côjkwa ton ita wỳr rĩt,
ne pom pê ca caa putwrỳ me caxêre to,
ne ihkrĩ xàa kam ihkrĩ na me to, mã ihkrĩ atajê pupu.
4 Wa ampo itajê pupu ne amji mã:
“Pỳhàpà, he Pahpãm kĩnte me ipê me hũmre pit,
ne taa mã ri quêt ampeaj kam cati.
Ne mẽr ampo na mã,
ma me ito amji japackre ne me ijamã?”
Hõhõ, wa amji mã hane.

5 Pê ca me ijĩa na me ito ixũmre.
Ne ate, cute amji mã me icupahti xà to ate me cumãn to hajỹr,
pom quê amji mã me pahhi cupa he.
Ne apyxit peaj ne me ijirôa pê acati.
6 Ne ate, ite ampo cunea to me ihimpej xà na me ixãm.
Ne ate ampo cunea ton itajê to ite me ihimpej,
ne hirô pê me icuhhê na me iton.
7-8 Atajê pê carà cahàcti hôhti me, pryti me,
hanea ne ahkêt jõ ampo jàprê itajê me, pryrejara me, tep me,
hanea ne, pom côkam ampo cunea amji to ajpa itajê cunea jirô pê
me icuhhê xà na,
ate me iton.

9 Ỹhỹ Pahhiti, apê me ijõ Pahhiti!
Ne ampeaj kam pjê cunea kam mehcunea mã gaprỳ ita catia to cati,
ne impeaj to impej.

14

Me pahpỳpỳm pêa mã me pahcunea krã kêanre na mencrer

1 Pom me amji mã:
“Pahpãm nee ite amji kam me ijapac xà na,
me ito amji japackre nare” hane.
Itajê krã nare, ne cute amji kam me hapac xà maj pit.
Ne ihcunea na mehkêanre.
Ne nee jũm pyxit ne catyt kam ipa nare.

2 Mã côjkwa kam Pahpãm ihkrĩ ne mehkôpĩ,
ne tee apu jũm krã kreti te catyt kam ipa ata japê,
ne nee cute jũm te to amji kam hapac ata mã cator nare.
3 Mã mehcunea te me pry cupan,
ne ihcunea na mehcunea kêanre,
ne nee mehnõ pyxitre catyt kam ipa nare.

Ne ampeaj kam ri, nee jũm catyt kam ipa nare!

4 Ne Pahpãm te mehkrã kên itajê jarẽn to hajỹr he:
“Imãa ihcunea na me cupê amji jahkre kêatre!
Ne ihtỳj cute amji to me ipijapar xà caxuw,
me ikwỳ pê me hàhkĩj to me ipa,
ne nee jũ caxuw ite me to ipijapar xà na,
amji mã me ina hàhwỳr nare” hane.
5 Ne cute mehkên ton to me ipa xà ata kam,
quê ha ihtỳj jũ caxuw Pahpãm cupate,
amehterteat to amehtertet.
Ampo na?
Pahpãm ihtỳj catyt kam harkwa kôt me ipa catêjê cahê na ipa,
ne ma me hamã.
6 Mehkrã kên catêjê mã,
ampeaj kam catyt kam me ipa atajê me,
me cupê hamreare catêjê atajê cahpêrkàr prãm,
mã ihtỳj Pahpãm me cupê mempej pytà.

7 Wa itỳj Pahpãm mã me ikwỳ cajrẽn to hane he:
“Ỹhỹ, ijõ Pahhiti.
Jamã ne ca, ite me ato amji kam ijapac xà jũrkwa ita pĩn,
me ijõ pjê cunea kam,
me cupê me ikwỳ pê Ixaher catêjê te me icurê xwỳn atajê tohjê na,
me itehcajpa” hane.

Ỹhỹ, quê ha ampeaj kam me pajõ Pahhiti te hacpỹ mã
me pampej pêa mã me papa na me pahton na,
cu ha pahtỳj hũrên me pajakryti to me cumã cre,
ne ampeaj kam me pamã amji kĩn.

15

Pahpãm cahê na mehkrĩ catêjê jõ increr

1 Pahhiti, apê me ijõ Pahpãm!
Mẽr itajê cunea jipôc ri, jũmjê mã ca ha garkwa to:
“Ajpên ijũrkwa wỳr me mõ, ne icahê na ame apa”? hane.
Ne jũmjê mã ca ha garkwa to:
“Ajpên ijõ hàpkàjti pê Xijãw ata na me api,
ne kam me akrĩ, ne ito me amji kampa”? hane.
2 Ne cute hajỹr he,
quê ha jũm ihcunea na catyyt kam ipa,
ne hãn ne ihcunea na akam hapac to ipa,
ne ampo pej pit ton to ipa,
ne ampeaj kam caxwãm catia mã, to ihcakôc to ipa ata,
quê ha ma amã axà.
3 Ne hanea ne nee amehkwỳ kôt harẽn hêj xi xà atajê jarẽn nare,
ne nee hanea ne mehkwỳ kên mã me irẽn prãm nare,
ne nee jũmjê jarẽn kên cràn to ipa nare ata,
quê ha ma amã axà.

4 Ỹhỹ ijõ Pahhiti, pom ca ha ma apu jũm kên curê ata,
quê ha hanea ne ma jũm acuxà, apu jũm kên ata curê.
Ne hanea ne, ihtỳj quêt cumã ihcunea na,
catyt kam cute me apar catêjê atajê te amji mã acupahti xà.
Ne quê ha jũm mã cute ampo na, amji to hũjahkre xà ata kam,
ihkên mã hàr cakrô,
ihtỳj cormã cute ahna cumã amji ton xà ata na to,
ata quê ha amã axà.
5 Ne hanea ne cute me cumã ampo jõr atajê,
quê ha hacpỹ ne cute hõr xà ata na,

taa pit cwa, ne nee hipy kam ihkwỳ mẽn nare.
Ne hanea ne, quê jũm cumã,
cute jũm pejti ata kôt harẽn kêanre to prãmte, cumã ampo gõ,
quê ha nee ahna amji caxàr ne ipyr,
ne hahpan xà na jũm pejti ata kên mã mẽn nare.
Quê ha ma apu ampo jõr xà ata caca.

Ỹhỹ ijõ Pahhiti, he cute me hajỹr catêjê,
quê ha nee akrac ri ampo ihcaxun nare.
Ne quê ha quêt catyt kam acahê na ipa rohnỳtti mã.

19

Pahpãm te ampo cunea ton atajê me pamã catihti na harẽn na me pancrer

1 Ỹhỹ me ikwỳ,
wa ha me amã ite Pahpãm to amji kam ijapac xà na harẽ.
Cu me côjkwa pupu ita,
ihtỳj hirã pê me pamã Pahpãm catia to cati na harẽ.
Ne Pahpãam te ri kam caxêre me, kam ampo itajê cunea ton.
2 Ne cu hãn ne amcro cunea kam,
me pyt japôj xà na me hõmpu, ne amji mã me harẽn to:
“Ampeaj kam ri Pahpãm mã ihtỳj ampo cunea ton xà” hane.
Ne hanea ne cu caxwari côjkwa kam me caxêre me, putwrỳ pupu,
ne hacpỹ ma mã me amji mã:
“Nee Pahpãm mã ampo pyxit ne hahkre pej nare,
ne cumã ampo cunea ton jahkre pej” hane.
3 He nee côjkwa kam ampo ihkrĩ itajê me pamã harkwa to ihcakôc nare,
cakrô cu me rĩt ne me hõmpu atajê kôat,
ramã me pamã Pahpãm catia to cati na hahkre pej.
4 Ne côjkwa kam ampo pejti catihti itajê te amcro me caxwa cunea kam,
ramã pjê cunea kam Pahpãm catia to cati na harẽn cràn.
Ne nee jũ ri me cupê ita jahkre kêatre nare,
ne mehcunea te me hahkre pej xà.

Ne Pahpãm te côjkwa kam pyt mã ihkrĩ xà ton, mã kaam ihkrĩ.
5 Ne pom cu me pajikwa tuw xà wỳr,
me pamã amji kĩan kam me pahprõ wỳr me pra ita na ri cute,
ne amcro cunea kam, ihkrĩ xà pê hapôj,
ne cumã amji kĩan kam catyatre na ma hàpir to impraar to pra.
6 Ne me pahnõ imprar tỳjti,
mã ihcuhhê pê cumã ipicahur prãmti, jĩkjê na mã,
hãn ne pyt hapôj pê ma cumã côjkwa cahpêrkàr to prãam kam,
ihtỳj catyatre na ihcahpêrkà.
Ne jũ wỳr quê jũm apu amji mã hamã,
ne cacro pê amji to amxu, quê nee cacro nare.
7 Ỹhỹ me ikwỳ, pom wa ite me amã harẽn ita jĩkjê na,
cu nee me pahnõ amji mã hamã, ne Pahpãm pê me papimxur nare.
Cwỳrjapê cu ha pahtỳj me pajõ Pahhiti jarkwa pejti,
kam ampo kên nare ata kam,
me pajapac na me amji to prãm.
Ne cute me pajapackre xà ata, ihtỳj me pamã me pahcarôt to intuw.
Ne quê ha me pahnõ pê hahkre kêatre,
quê ha me pajõ Pahhiti te ampeaj kam
me pamã harkwa jirên atajê pictor,
ne ihkôt hamre xà nare atajêa to cumã hahkre,

quê ha hahkre pej,
na cu ha pahtỳj amji mã me to pahhimpej.
8 Ne me pajõ Pahhiti te me pamã ampo to hahkre xà ata ri
quêt catyt kam ihcuhtacti.
Ne pahte me kam pajapac catêjê ri,
ampeaj kam me pajakry.
Ne cute me pajapackre xà kam ampo kên nare itajê,
ihtỳj pahte ampo cunea jahkre pej na me pahto,
cu me hahkre pej.

9 Cu ha pahte amji mã Pahhiti cupahti to me papa na,
cu ha kam me pajapac to me papa rohnỳtti mã.
Ne me pajõ Pahhiti ita pê ihhêj xi jahkre kêatre,
ne cumã ampo cunea jahkre pej.
Cwỳrjapê quê ha mehcukij xà jõ amcro kam,
cute jũm pejti na harẽn to:
“Ampeaj kam jũm ita pej” hane.
Ne hanea ne jũm krã kên ata jarẽn to:
“Jũm ita krã kêanre” hane.
10 Ne cu wakỳre prà tepti pê ôr na hĩ jàhwỳrti ata jirôa pê
me Pahpãm jarkwa na prãm.
Ne pen cacô jirôa pê ri Pahpãm jarkwa me pahcajpuaw.

11 Ỹhỹ côjkwa kam ijõ Pahhiti pê Pahpãm.
Ate ijapackre xà itajê te ipê ampo kên cunea cawpa,
ne ikên mã ixàr cupate, cute intête ito hũjawry tu.
Ne wa itỳj amji mã acupahti to ipa, ca cormã ita jipy,
hahpan xà na ito impej.
12 Ne wa hãn ne me to ihcupan xà na
me amji jahkre pej nare kam,
me to ihcupa,
ne hãn ne imã garkwa itajê jahkre pej nare kam,
hirô pê me ipỳpỳm to ipa ata to tojnõ,
ne nee ca hahpan xà na ito kên nare.
13 Ne hanea ne ite garkwa jirô pê ipỳpỳm,
ne garkwa kaj na ampo kên ton prãmti ata na ijamãr,
wa ton nare.
Ne intête ipê amtà,
mãr quê nee ampo kên itajê ito ihhimpej nare.
Ca ha ito hane, wa ha itỳj amã ipej,
ne nee ampo kên pyxitre nõ ton nare,
ca ha ina amji capa.

14 Ijõ Pahhiti, apê ikên pê itête gàmtàr catê,
na ca atỳj ikên xà cunea pê ipytà.
Imã icakôc xà me,
ite amji kam ijapac xà cunea te acajpuaw na to prãm.

22

Tawi te amji pupun xà kêanre kam, Pahpãm te ihtehcajpar na hàhwỳr xà na mencrer

1 Inxũ Cati! Inxũ Cati!
Ampo na mã ahte ate irer to hajỹr?
Wa tee ate itehcajpar xà na icagãgãa kam ana ahwỳ,
ca nee ate ipar nare!
Ca ihhêj ne ipê ampỳa mã apu mõ.
2 Wa ihcaprỳ na ite amã icwỳr to pyt,
ne ite amã ijàkjêar to apẽ,
ca nee ate imã jũ mãn nare.
Cakrô wa itỳj cormã amã akij,
ne nee wa ha uu ne ijàkjêr jicu nare.
Wa cormã pa xàhte ikrihkrit ita na ikrĩ,
ne ramã ijõt nare na, ina amcro jàhtô.
3 Cakrô, wa itỳj ate apejti,
mehcunea na atetetti to Pahhiti krĩ xà catihti ata kam gỹr na,
imã gahkre pej.

Ne Ixaher catêjê cunea acatihti na amji mã me garẽn to me ipa.

4 Pê me iquêtjê ihtỳj ajco amji mã me ato ihhimpej to me ipa,
cwỳrjapê pê ca atỳj mehkên pê me to acato.
5 Pê ajco me amã akij,
pê ca ajco atỳj mehkên xà atajê pê me to gapôj.
He nee cute ihcaprỳ na amji mã me ato ihhimpej nare.
6 Ne mehkĩnte nee ipê me hũmre te ihkên xà pê amji pytàr xà ata nare.
Ne ihhêj rũm ipê ampo cô pyràac, ne icrire, ne icarôt peacre.
Mã mehcunea ame ixũn, ne ma amji tête ame icurê.
7 Ne ame ipupu atajê cama ame ina xwỳ,
ne ame ina acxa,
ne me imã:
"Gõ Pahhiti ita te ramã amã hikran!
8 Pom ca ate gõ Pahhiti to amji mã hajỹr ita?
Mẽr ampo na mã nee akên mã axàr xà ita pê cute ato cator nare?
Quê gõ Pahhiti ita mã akĩn na mã,
quê ha rỳ pêa mã atehcajpa,
ne akên mã axàr xà ita pê apytà!" hane.
Hõ, ame ina xwỳ to hane.

9 Ne cute me ijarẽn to hajỹr cakrô,
pê ca caa, ipỳm pêa mã, ajpên itehcajpar kam tẽ,
ne imã icaca xà gõ, ne icrire naa mã ijamãr kam tẽ,
ne cormã ijamãr to apa.
10 Ne ipỳm pêa mã ri, ipê atekjê,
ne apê ijõ Pahpãm rohnỳtti mã.
11 Ne hamre, wa ramã ikêan kam ipa,
na ca nee irer ne ipê gũjawry nare.
Ampo na?
He nee aràn xà na
jũm te itehcajpar xà caxuw hamreare.
12 Ramã me icurê xwỳn catêjê te me ito kên prãmte me ikrãhtu,
ne me cupê ihhêj rũm
Paxã jõ pjê jõ pryti xũmti jàprêhti te apu ikam imprar atajê pyràac.
13 Ne me cupê rop tycti hãn ne pryre mã wa japrã,
ne cumã carõrõ,
ne kam intoj ne ihcakê, ne ihcãmxa
ita kôpit na mã,
ihtỳj me ito kên to prãm.

14 Ramã icarôt jamre xà ita pê ihhêj rũm
cô te pjê kam ipijaxwỳr ne hamre.
Ne ajpẽn kam ihi ihcuhhê xà itajê,
ramã apu ajpẽn pê hapôj partu,
ne ihcuhhê xà kaj na apu ihcuhhê.
Ne ina cuhkõnre pê ihhêj rũm
amcro te apu penhê to ihhorhot,
ne ramã ipigãn to mõ.
15 Ne ramã imã kôar to kôr,
ne ijõkre kam ihhêj ne pjê jacrô ne incràre.
Mã ijõhto te ijapto na impỳn ita kam,
ca ihhêj ne ityc na apu icãmjĩ,
ne ihhêj ne ate pjê jacrô ita kam irer.

16 Ne mehkrã kên catêjê te me ito kên prãmte, me ina cuprõn.
Ne me cupê ihhêj rũm rop te apu pryre na cuprõn ne ihkrã,
ne ajpẽn pê ihcyt to ipa atajê pyràac.
Ne ramã cute ame ipê ipar me ijũhkra caxwỳrti.
17 Ne wa icakrô te amji capô, ne ihire ita kam,
quê ha ihtỳj me ihi cunea pupu.
Ne me icurê xwỳn catêjê cama ame ikôpĩr to me ipa,
ne ite amji pupun xà kêanre ita pyrên ame hakry.
18 Ne cute ikà to ajpẽn mã me ipicràn,

ne ihkôt kẽn to ajpẽn pê me hũhkàr.

19 Ijõ Pahhiti!
Nee ca ipê gũjawry nare,
ne apu awjarêa ne itehcajpa!
He apêa ri ikên mã ixàr xà ita pê ipytàr catê!
20 Ityc xà ita pê ipytà!
Ne me icurê xwỳn pê me ikwỳ nare pê rop pyràc itajê pê ipytà.
21 He me cupê ihhêj rũm rop tycti pyràac,
ne me wa te icaxwỳr xà ata pê ipytà!
Ne jũ wỳr wa ahte me cupê ihhêj rũm
pryti xũmti jàprê jĩpàr te icaxwỳr xà ata pê amji pytà!
Ne caa, ca ha atỳj me icurê xwỳn itajê pê ipytà!

22 Ca ha ito hane,
wa ha me ikwỳ cunea mã
ate ikên mã ixàr xà ata pê ito acator na garẽ,
ne itỳj cute me cuprõn xà kam mehcunea mã
apejti na garẽ, ne me cumã:
23 "Me apê Pahhiti kôt me apa catêjê,
ca ha me gõ Pahhiti to me gàmnãn prãmte me cumã:
'Imã acupa hyre nare, na wa itỳj garkwa kôt ipa!' hane.
Ne me apê Jaco tàmxwỳ tàmxwỳ atajê,
ate me amji mã Pahpãm cupa prãm to, ca ha me cumã:
'Apeaj to apej! Ne ampo cunea jirôa pê acati!' hane.
Ne me apê Ixaher catêjê pê Pahpãm na mehkwỳ atajê,
ca ha Pahpãm to ate me cati prãmte me cumã:
'Apyxit peaj pê ri me ijõ Pahhiti pê Pahpãm!' hane" hajỹr.

24 Ỹhỹ me ikwỳ,
he Pahpãm nee amji tête me cupê hamreare atajê curê to ipa nare.
Ne nee cute me amji pupun xà kêanre to
me amji pupun to me ipa atajê to hãn ne hapac kêt nare.
Ne nee me cupê amji to ipimxur to ipa nare.
Na quê ha jũm amji tehcajpar xà na cumã akij,
quê ha ihtỳj jũm ata kampa.

25 Ỹhỹ Ijõ Pahhiti, pê wa ikên kam ipa xà ata kam amã:
"Ate itehcajpar jahpan xà na, wa ha itỳj amã ampo gõ" hane.
Cwỳrjapê wa ha cute me cuprõn xà kam,
cute me ato amji kam hapac prãmti atajê cunea kam mare mã,
amã ite ampo na amji ton xà ata to.
26 Ne wa ha mehcunea mã amji kĩn nõ to,
ne me cupê hamreare atajê mã harte.
Quê ha me cumã akĩn atajê me amã:
"Mehcunea jirô pê apej ne acati" hane.
Na quê ha hõtpê amji to ipijapar pej rohnỳtti mã.

27 Ỹhỹ me ikwỳ,
quê ha pjê cunea kam krĩxàre Pahpãm to amji kampa,
ne to amji japackre.
Quê ha jũa ri amehkrĩ atajê,
ihtỳj Pahpãm wỳr me apkjê.
Ne quê ha ampo kra cunea me hõmpun xà ata kôt,
Pahpãm to cute amji kam me hapac prãmte me cumã:
"Apêa ri me ijõ Pahhiti,
na ri mehcunea jirôa pê me imã me akĩn" hane.

28 Pahpãm pê me pajõ Pahhiti,
ne cupê pjê kam mehcunea to ihhimpej catê,

ne ihtỳj ampo kra cunea to ihhim-
pej.
29 Ne cute amji to me cati prãmti
atajê,
quê ha ihtỳj cuna mã mehpỳpỳm,
ne mehkryjre na cumã me amji
jarẽ.
Ne cu me pahcunea me pahtyc to
mõ atajê,
quê ha Pahpãm cuna mã mehkõn
krã na me jỹ ne me cumã:
“Wa itỳj amji mã me acupa” hane.
30 Na quê ha mehtàmxwỳ tàmxwỳ
ihtỳj amji mã me hũpa,
ne me kam hapac to me ipa,
ne ihtỳj mehkra mã me Pahhiti
jarẽn to me ipa.
31 Quê ha me kampa,
ne hanea ne cormã nee
mehpỳpỳm nare atajê mã
me harẽn to:
“Me pajõ Pahhiti pê Pahpãm
pê ajco mehkwỳ kên mã mencjêj
xà atajê pê me hũtà” hane.

23

Pahpãm pê me pajamãr catê impeaj na mencrer xà

1 Ihhêj rũm ipê carà cahàcre hôhti
pyràac,
mã Pahpãm pê ijamãr catê.
Cwỳrjapê ri nee ipê ampo jamre
nare.
2 Ne pom carà cahàcre hôhti
jamãr catêjê
cama hõ ahtu kukũmti rericre
kam hikwa na hamã,
mã kam hikwa,
ita na mã Pahpãm ito,
ne ihtỳj imã ite ijikwa ne ikôt xà
ita gõ.
Ne pom carà cahàcre hôhti jamãr
catêjê cô pinkrinti wỳr,
hõ carà cahàcre hôhti to ipa, mã
to ikõ,
ita na mã ihhêj ne Pahpãm ito,
ne ihtỳj ite amji kam ijapac xà
kam ikrihkritti ita to imã
ihcarĩc,
ne imã to ankrê.
3 Ne hõtpê imã, ite amji kam
ijapac xà to intuw.
Ne carà cahàcre jamãr catêjê hãn
ne pry cuhtacti kôt
catyt kam ipa na to,
mã ihkôt ipa,
ita kôpit na mã, Pahpãm catyt
kam ite ipa na ito ipa,
mãr wa ampo pej pit ton to ipa.
Hõ, pê cute ijamãr na amji to
awjahkre ata na mã ijamãr
to ipa.

4 Ỹhỹ ijõ Inxũ Cati,
pom hãn ne carà cahàcre hamãr
catê cãmtà rũm,
nee cumã awcapàtkô cupa nare,
ita na mã ite.
He apê ijamãr catê,
ne wa itỳj akôt cormã caprũm kôt
ityc xà jõ awcapàtkô jakren to ipa.
Ne ca icumam apa ita kam ri,
acãmtà rũm,
nee imã ampo kên te icuran xà ata
cupa nare.
Ne pom carà cahàcre jamãr catêjê
hõ parxare jamãr caxuw,
hõ kôtàre incwa ne to ipa,
mã curê xwỳn hỹrmã hapôj,
mã kô ata to ihcura,
ita na mã ate, ne ramã ate icurê
xwỳn catêjê caxuw
amji mã gàhcuprõn hiahpuro.
Mã ihhêj ne, gõ kôtàre ma icurê
xwỳn pê itête hàmtàr to
ipa.
Ne ca hanea ne gõ pĩcajrer ita to,
prya kôt icapôr to apa.
Na ri ate ijamãr xà ita pyrên,
imã amji kĩnti.
5 Ne pom carà cahàcre jamãr
catêjê,
hãn ne ampo pê curê xwỳn atajê
cunea jipôc ri cumã harte,
ita kôpit na mã,
ca ate cute me icurê xwỳn catêjê
kam mare mã,
gàpàn xà wỳr ijator.
Ne ate ijator ita kam,
quê nee me icurê xwỳn itajê nõ jũ
mã iton nare.
Ca hãn ne ina amji tohpôj to
hanea,

pom quê hãn ne me catia na me amji tohpôj he.
Ne gõtpê ikõm xà kam
imã ampo cacô impejti ata to hipu tu, mã ajxwỳ,
ca imã agõ.
6 Ne quê ha amã ikĩnti itaa na, imã gahkre pej.
Na ca ha imã gàhcajrẽn to axãm itaa na, wa ha ahnaa ty,
ne itỳj gũrkwa kam amji to ipi-japar rohnỳtti mã.

32

Cu ha Pahpãm mã pahte me to kên xà na me amji jarẽ na mencrer

1 Ỹhỹ me ikwỳ!
Ampo pyrên cu ha ame pajakry?
He Pahpãm te me pamã, por pahte harkwa jirô pê me pahpỳm,
ne ihkaj na me pahkên xà ton atajê jicu,
ne to tojnõ ne ihhur ata pyrên,
cu ha ame pajakry.
2 Por Pahpãm te ampo kên ton atajê na
me pajarẽn kên nare atajê pyrên,
cu ha ame pajakry.
Por me pahcaxwãm pê
me pahte amji kam me pajapac xà hêj xi nare atajê pyrên,
cu ha ame pajakry.

3 Ne pê wa cumã ite ikên ton xà to icakôc nare ri mã,
ajco amcro cunea kam icwỳr to amji pectu, ne ipeacre.
4 Ỹhỹ, ijõ Inxũ pê Pahpãm,
wa itỳj ite ikên ton jahpan xà na,
ajco amcro me caxwa cunea kam ate ito kên xà atajê cajpẽ,
ne ramã ipê icarôt jamre to mõr te hajỹar,
pom quê pyt cacro atàr to incrà to ipa he.
5 Jicu xà kam, pê wa amji mã:
“Wa ha Pahpãm mã ite to kên na amji jarẽ” hane.
Pê wa amã ikên xà cunea na amji jarẽ.
Ne nee pê wa ite ampo kên ton xà atajê nõ to apê ipimxur nare.
Ne ite amã ihcunea to icakôc xà ata kam,
pê ca ampo to ite ato kên atajê cunea to tojnõ, ne hicu.
6 Ne por mehcunea mã akĩn,
mã amji mã me ato ihhimpej atajê te ri,
ihtỳj me amã amji cajrẽn to ipa xà.
Mãr quê jũ caxuw me hỹrmã ampo kên catia te cator xà ata kam,
nee cute me amã amji cajrẽn catêjê wỳr cator nare.
7 He apêa ri ito apimxur catê.
Ca ampo kên atajê cunea pê ito amxu ne itête amtà.
Wa ate itête me cupê gàmtàr xà ita pyrên ijakry to
kỳj cati pêa mã, amã cre.

8 Ỹhỹ me ikwỳ, Pahpãm te me pamã amji jarẽn to:
“Wa ha jũ ri me amõr xà ata jõ pry to me amã hahkre,
ca ha ihkôt me mõ.
Wa ha pa me gapackre, ne me gamãr to mõ.
9 Na ca ha nee me apê cawrô me,
cawrô cahàcre jũpar nare atajê te mempar prãmte,
mehkrã na hê,
ne jũ kam me to mõr xà ata wỳr
mehkjên to me ipa atajê pyràc nare” hajỹr.

10 Ỹhỹ me ikwỳ, ampeaj kam ri,
mehkên catêjê hãn ne me amji pupun kên to ihkryjre nare.
Ne quêt me Pahpãm to amji mã mehhimpej catêjê atajê ri,
Pahpãm te me to ihhêj rũm pry-jara pyràc,
ne ma mentête hara to kwỳc to ipa ita na,
ampo kên atajê cupate.
Ne ihtỳj hàhcajrẽan kam, cumã mehkĩan kam,

mentête hàmtàr to ipa.
11 Ne pom ca me acunea catyt kam me apa atajê,
me acunea me gakry!
Ne Pahpãm te me ato impejti xà atajê pyrên
hanea ne me amã amji kĩan ne!
Pom ca me amji mã kam gapac pejti,
ne catyt kam me apa itajê,
me gakrya ne,
ne pom me gakryti itajê to, me cumã cre!

33

Pahpãm to hàmnãn na mencrer

1 Ỹhỹ me ikwỳ, por ca me acunea catyt kam me apa atajê,
Pahpãm pyrên me gakrya ne.
Mempejti catêjê te me Pahpãm mã catihti,
ne impejti jarẽn xà ri quêt ahnaa.
Na ca ha atỳj me cumã cati ne impejti jarẽ.
2 Ca ha Pahpãm mã catihti ne impejti jarẽn xà ata kam,
atỳj me cumã cre ne me gàkôr xà cakô,
ne cumã cuhkõnre cakô.
3 Ne Pahpãm mã me acrer xà intuwti to
kỳj cati pêa mã, me cumã cre,
ne cuhtõj cajrõn pejti ata to,
ca ha me gakryti to me cumã cre.

4 Ne mẽr ampo na mã cu ha me to hajỹr to prãm?
Nee mã ampo na nare, he Pahpãm jarkwa pê ri quêt,
ampeaj kam, ne catyt kam,
ne quêt cute ampo cunea ton xà na,
ihtỳj amji jarkwa na amji kampa.
5 Ne Pahpãm mã, pjê kam mehkrĩ atajê cunea kĩn,
mã me hamãr to impejti.
Ne cumã ihtỳj catyt kam me ipa atajê kĩn,
ne catyt kam, cute mehkwỳ to amji kam hapac na
cumã me to prãm.
6 Pê Pahpãm ihcakôc xàa to, cama ihcakôc,
ne ramã côjkwa to,
ne kam caxêre me ampo cunea ihkrĩ atajê to.
7 Pê Pahpãm côxwa cunea to cuprõ, ne hỹr xàa kam hỹr,
mãr quê hàhhuc tu rohnỳtti mã.
8-9 Pê cama Pahpãm pjê ton xà ata to cumã ihcakôc,
pê ramã pjê amji to,
ne ampo cunea te amji ton xà na cumã harkwa,
pê ramã ampo cunea amji to.
Na ca ha pjê cunea kam me akrĩ itajê,
ate atỳj amji mã me Pahpãm cupa xà.
He me pahcunea mã,
pahte amji mã me Pahpãm cupahti kam
me cumã amji jarẽn xà.

10 Ne mẽr ampo na mã pahte me to hajỹr xà?
Nee mã ampo na nare.
Pahpãm ihtỳj krĩxàre te me ajpẽn par xà kêanre atajê to
me cupê hamre,
mãr quê nee ihkôt me ampo kên ton to me ipa nare.
11 Ne quêt Pahpãm te ampo na amji ton xà ata ri,
nee ihkôt hamre xà nare,
ne ihtỳj quêt cute ahna amji ton xà, ne ahna to hãm ita na.
12 Pê Pahpãm cute me pahto hõ tekjê xà caxuw
amji mã me pahcapi,
na ri hũrên me pajakryti.
He ampeaj kam quê ha jũ ri, krĩ nõ kam,
Pahpãm to amji mã me hõ Pahhiti,
ne por toa amji mã mehhimpej atajê,
quê ha ihtỳj hanea ne me hakry.

13 Ne ampo na mã
cu ha cumã cati me impejti to cumã me cre?
Nee mã ampo na nare.

Côjkwa pĩn Pahhiti pjê kam mehcunea mehkrĩ atajê cunea pupu.
14-15 Ne cutea ri me pamã pahte amji kam me pajapac xà ton,
ne ihtỳj pahte me ampo cunea ton atajê na me pahpupu,
ne kam amji kampa.
Ne ihtỳj ihkrĩ xà ata pĩn pjê kam,
por mehcunea mehkrĩ atajê pupu,
cwỳrjapê cu ha pahtỳj me cumã cre.

16 Ne mẽr ampo na mã cu ha me cumã cre?
Nee mã ampo na nare.
Jũ wỳr quê Pahpãm krãhtare jõ pahhi tehcajpar nare kam,
quê apu amji mã hamã, ne curê xwỳn tohjê.
Ne quê ha tee krãhtare pahtỳj cakrô,
quê Pahpãm cumã carôt jõr nare,
quê nee ihtyc xà ata jahpan nare.
17 Quê me pamã cawrô carôt tỳjti cati cakrô,
jũ wỳr quê Pahpãm ihtehcajpar nare kam,
quê cawrô ata me pahcurê xwỳn pê me pahpytà.
18 Ne Pahpãm ihtỳj quêt amji mã me hũpahti atajê jamã.
Cu ha me Pahpãm jàhcaprĩa kam,
cumã me pahkĩn rohnỳtti mã ata te,
me pahtehcajpar xà na aracri me hikaj,
quê ha ihtỳj me pajamãr to ipa.
19 Ne quê ha ihtỳj pahte me pahtyc xà jahpan na me pahto,
cu ha me hahpa.
Ne prãm catia te cator xà ata kam,
quê ha nee prãm ata te me pajipej na hamãr nare.

Ỹhỹ me ikwỳ,
cu ha Pahpãm te me pahto impejti itajê cunea pyrên
me pajakryti na cumã me amji jarẽ,
ne cumã me cre to hane he.
20 "Ỹhỹ me ijõ Pahhiti, apê me itehcajpar catê,
ne apê ampo kên pê itête gàmtàr catê.
Na wa itỳj aracri ahna me gikaj to me ipa ita na.
21 He apyrêan ri me ijakryti.
Na wa itỳj apejti ita to amji mã me ihimpej to me ipa.
22 Ne wa itỳj cormã aracri me gikaj to ipa ita kam,
ca ha gàhcaprĩa kam, amã me ikĩn ita na" hane.

37

Mehkrã kên mehkên mã me acjêj, ne mehkrã pej mempej mã me acjêj na mencrer

1 Ỹhỹ me ikwỳ,
nee ca mehkrã kên catêjê jũ na ame akrihkrit to me apa nare.
Ne nee ame hũ na cute mehkên ton atajê kĩn nare.
2 Ampo na? He me cupê ahtu te êê ne apu incrà pyràac,
quê ha me ahna ahtũm nare quê ha me hamre.
He ampeaj kam ri me cupê põre pit,
na quê ha ihtỳj me hamre tu.

3 Ca ha côjkwa kam me Pahhiti pê Pahpãm to amji mã me ahimpej,
ne me ampo pej pit ton to me apa.
Mã cute me amã pjê jõr, ca kam me akrĩ,
mã kam me atête ampo kên pê amtà.
Ne ca ha hàmtàr xà ata kĩan kam, kam me akrĩ.
4 Ca ha Pahhiti cukwa kam,
me amã amji kĩnti kam me apa na,
quê ha ihtỳj me amã,
ate amji mã me ampo na prãmti xà atajê cunea gõ.
5 Ne ca ha Pahhiti mã me ate amji kam me gapac xà cunea gõ,
mãr quê taa, ate amji kam me gapac xà to ihhimpej.

Ne ca ha ate amji mã me to ahimpej to me apa na,
quê ha me ato impejti to hane he.
6 Pom quê pyt hapôj mã mehcunea me hàhcujro pupu,
ita jĩkjê na,
quê ha Pahhiti mehcunea te me apupun na me to,
mãr quê cutea me ana amji caxàr na me gahkre pej.
Ne me pahkrã jimoc kam pyt ihkrĩ, mã me ihprà pupu,
ita jĩkjê na,
quê ha Pahhiti ihtỳj mehcunea te catyt kam me apa na,
cute me gahkre pej na me to,
quê ha me gahkre pej.
7 Na ca ha aracri, amji mã me aprĩa kam,
me Pahhiti te me atehcajpar xà na me hikaj.

Ne quê mehkrã kên catêjê
hãn ne me ampo kên ton to me ipa xà ata kôt,
amji to me cati to me ipa,
ca ha nee me hũ na ame akrihkrit to me apa nare.
8 Ne nee ca ame kam acryc, ne me kam acàcàc nare.
Ne nee ame hũ na ame akrihkrit nare.
Ampo na?
Ca ha ate, cute me ampo kên ton ata kam akrihkrit na,
quê ha ihtỳj ate ampo kên ton wỳr ato mõ.

9 Ne quê ha Pahhiti mehkrã kên atajê
mõr pejti kam, me to hamre hiah-puro.
Ne por ca quêt
me Pahhiti te mehkên mã me hàr xà pê
me hũtàr xà na me hikaj atajê,
quê ha ihtỳj cute pjê to me cumã hũjahkre ata kam
me amji to ajpa.

10 Ne quê ha mehkrã kên atajê na ahtũm nare,
quê ha me hamre partu.
Ca ha tee ame hapê, ne nee hipêr me jũm mã acator nare.
11 Ne quêt cute amji to mehkryjre prãm atajê,
quê ha ihtỳj cute pjê to me cumã hũjahkre ata kam me amji to ajpa.
Ne curia, quê ha mehcarĩcti kam,
nee amji mã me ampo kên cupa nare kam me ipa.

12 Ne mehkrã kên catêjê tee cute catyt kam me ipa itajê to kên prãmte,
ahna ame ajpẽn kampa.
Ne ihtỳj me kam incryac kam ame wa gyj to me ipa.
13 Ne Pahhiti mã ramã mehkrã kêanre atajê jamre xà jõ amcro jahkre pej,
na ri cama ame ahna acxa.

14 Ne ramã mehkrã kên catêjê te me hõ wapo xwahhihti tohpôj,
ne ramã me hõ cuhê na cute ame amji cohe,
cute me cupê hamreare atajê me,
catyt kam me ipa atajê jipej prãmte.
15 Cakrô, quê ha nee me to hajỹr nare.
He quê ha me hõ wapo xwahhihti atajêa
me ahna cuhkõnre japôc, ne me hõ cuhê itajê,
quê ha hanea ne me cupê impàt pa.

16 Pahpãm mãa, catyt kam me ipa itajê pê ampo crêre atajê ri,
mehkrã kên mã ampo jàhtôti itajê jirôa pê impej.
17 Ampo na?
He quê ha Pahhiti mehkrã kêanre atajê pê me carôt to hamre,
ne quêt catyt kam me ipa atajê,
quê ha mehtehcajpar to impeaj ne.
18 Quê ha Pahhiti amcro cunea kam,

catyt kam me ipa atajê jamãr to ipa,
quê ha ihtỳj cute me cumã pjê jõr xà ata kam,
amji to me ipijapar to me ipa rohnỳtti mã.
19 Ne quê ha me hỹrmã ampo kên catia te cator xà ata kam,
quê ha nee me to hamre nare.
Ne quê ha me hỹrmã prãm catia cato,
quê ha ihtỳj me cumã hõ.

20 Ne mehkrã kêanre catêjê,
quê ha me acto tu.
Ne Pahhiti curê xwỳn atajê,
quê ha me cupê põ kam pĩrã pejti atajê pyràac,
ne êê ne me hamre.
Ne me cupê cuhy kũm te apu hamre pyràac,
ne ma jũ kam me acto.
21 Ne mehkrã kên catêjê hãn ne mehkwỳ pê ampo cwa,
ne nee hacpỹ mã me hõr na me amji to hũjahkre ata na,
me amji jarkwa par nare.
Ne quêt catyt kam me ipa catêjê ri me hàhcajrẽan kam,
ampo to mehkwỳ tehcajpar to me ipa.
22 Pahhiti te mehkrã kam harcô mẽn atajê,
quê ha pjê to cute me cumã hũjahkre ata kam
me amji to ipijapar rohnỳtti mã,
ne mehkĩnte,
cute mencrôn atajê, quê ha me mõr pejti kam me to hamre.
23 Ne quê ha Pahhiti pry kam jũm mẽ ata,
quê ha catyt kam pry ata kôt ipa,
quê ha jũm ata mã cute amji kam hapac xà kĩn hyre nare.
24 Ne Pahhiti me hũhkra na cucwa ita kam, quê ha me ajhu,
ne nee me ipihur tu nare.

25 Pê wa ituwre na,
Pahhiti te jũmjê pejti te catyt kam me ipa atajê mã hikran na
me hõmpun nare,
ne ahnaa ramã iwej.
Ne nee hanea ne,
rỳ ite mehkra nõ te apu hõ na hàhwỳr to mõr na hõmpun nare.
26 Ne ihtỳj cumã ampo,
mã hàhcajrẽnti kam to mehkwỳ tehcajpar to ipa.
Ne quê ha Pahhiti ihtỳj mehkra itajê to impej,
ne ma me hamã.

27 Ne ca ha ate ampo kên ton to apa ata pê amji to awpjê,
ne quêt ate ampo pej pit ton to apa xà ata kam,
quê ha Pahhiti ihtỳj gõ pjê kam me akrĩ rohnỳtti mã na me ato,
ne ampo kên cunea pê atête hàmtàr to ipa.
28 Ampo na?
He Pahhiti mã catyt kam, cute mehkwỳ to impejti atajê kĩn,
mã me to impejti to ipa.
Na quê ha nee cute amji mã me to hajỹr to ipa catêjê mã hikran nare,
ne ma mentête ampo kên pê hàmtàr to ipa rohnỳtti mã.
Ne quê ha mehkĩnte
mehkrã kên tàmxwỳ atajê me mõr pejti kam,
mehcunea me hamre.
29 Ne catyt kam me ipa atajê,
quê ha Pahhiti te me cumã pjê to hũjahkre ata mã me axà,
ne kam mehkrĩ rohnỳtti mã.
30-31 Ne catyt kam me ipa catêjê kam ri,
ihtỳj hõ Pahpãm te amji kam hapac xà,
na quê ha nee catyt kam ipa xà ita to ihcupan nare.
Ne ihtỳj mehcakôc xà te amji jahkre pejti to mehcakôc to me ipa,
ne cute me hapackre xà atajê, quê ha mehcajpuaw.

32 Ne mehkrã kêanre atajê ri,
ihtỳj pry cahtiri,

catyt kam me ipa atajê jikaj, cute me hipej prãmte.
33 Cakrô, quê ha nee Pahhiti mehkrã kên jũhkra mã,
catyt kam me ipa atajê incjêj na me hamãr nare.
Quê ha ma cute mehcukij catêjê wỳr me to axà,
quê ha Pahhiti, cute mehkên mã me mẽn xà ata na
nee me hamãr nare,
ne taa mentête amtà.
34 Ca ha atỳj me Pahhiti jikaj,
ne cute amji kam hapac xàa kôt me apa.
Quê ha ihtỳj jũ caxuw ato acati,
ne cute amã pjê to hũjahkre ata, quê ha ihtỳj amã cugõ,
ca ha to gõ tekjê.
Ne quê ha akam mare mã, mehkrã kên mõr pejti kam me hipej.

35 He pê wa ramã ito jĩa to, cute ita ton na hõmpu.
Pê hũmre nõ ata ihkrã kêanre,
ne hàprêa kam ajco mehkwỳ to kên to ipa.
Ne cute me to kên to ipa xà ata kôt,
cute amji to cati to hajỹar,
pom quê pjê impejti kam pĩ ihkà to ipa,
ne catia to cati he.
36 Cakrô, mã ahna ahtũm nare, mã hamre,
ata jĩkjê na ri cute hajỹr.
Wa tee apu hũmre ita krĩ xà japê,
mã ramã hamre, wa nee ite hipêr hõmpun nare.

37 Ne ca ha catyt kam me ipa catêjê me, mempejti,
ne nee ame ipijapu to ipa nare atajê kôpĩr to me apa.
Quê ha ihtỳj cumã mehtàmxwỳ hàhtôa.
38 Ne mehkĩnte, cute mehkên ton to me ipa catêjê atajê,
quê ha ihtỳj me to hamre.
Quê ha mehkĩnte nee me cumã mehtàmxwỳ nare.
39 Ne quê ha ihtỳj Pahhiti,
ampo kên pê catyt kam me ipa catêjê pytà,
ne ampo kên te me hỹrmã hapôj xà atajê kam,
quê ha cupê ikre tỳjti ata pyràac, ne ihtỳj mentête amtà.
40 Ne ma Pahhiti te mentête hàmtàr xà ata wỳr me pra,
quê ha taa mehtehcajpa,
ne mehkrã kêanre atajê pê me hũtà, ne mentête amtà.

42

Jũm xũmre ita hũrkwa pê ampỳa mã Pahpãm mã amji na increr xà

1 Ỹhỹ, Inxũ Cati, ca ihhêj ne ipê ampỳa mã apa.
Pom côjkwa crà kam, carà mã hatuj xà jõ cô to kôrti,
ita na mã ite,
ne wa apê ampỳa mã apu ipa.
Na wa hacpỹa mã awỳr amji jaxàr to prãam to prãm,
mãr cu hipêr ajpẽn pupu, ne ajpẽn cahi na papa.
2 Inxũ tĩr rohnỳtti mã ata, he ihhêj rũm apê cô,
ne imã ato kôar to kôr.
Ne jũ caxuw mã wa ha ajte awỳr icato,
ne ite ato acati prãmte imã akĩnti ita na amã amji jarẽ?
3 Me icurê xwỳn catêjê me icukij to:
“Mẽr jõ ri mã côjkwa kam Apãm Cati ita?
Ihhêj ne hamreare” hane.
Cwỳrjapê ri imã amji kĩn nare, ne ipeacre,
ne wa ijàpàn nare kam, amcro me caxwa cunea kam amrã.
Mã ito cacô pit ajxwỳ.
Ne ito cacô pijaxwỳr ita pê ihhêj rũm ijõ,
wa to pit mã apà.

4 Wa hãn ne ituwre na
mam ite ato amji kam ijapac xà atajê to amji japackre,
ne ijĩ cunea kam ikàj xà pyrentu.

Pê wa me ikjêjê jàhtôa to ajco amji kôt ipa,
ite me ato amji kam ijapac xà jũrkwa wỳr.
Ne me icuhtom pej pêa mã,
me imã amji kĩan kam me ipa,
ne ajco me icrear kam
apê Inxũ Catihti na me ato ijũjarẽn to me ipa.
Ata to wa amji japackre.

5 Ne mẽr ampo na mã wa imã amji kĩn nare ne ikrihkrit ita na ipa?
Xà quê ha ajkĩ Inxũ Catihti ita hipêr itehcajpar nare?
Hãpà! Quê ha ihtỳj hacpỹa mã imã amji kĩnti na ito.
Cwỳrjapê wa ha hacpỹa mã Inxũ Cati to amji mã ihhimpej,
ne to amji japackre, ne to cati prãmte wa ha cumã:
“Apeaj to apej,
ne apê Inxũ Cati pê Pahpãm
pê ikên pê ipytàr catê rohnỳtti mã” hane.

6-7 Wa Pahpãm jũrkwa me, me ikjêjê pê, ampỳa mã ipa,
ne Côpijapjêr jõ cô jatuj xà na kẽnti itajê kam ikrĩ.
Mã kẽn cati itajê pĩn, cô catia ne ikam ajxwỳ,
ne kypê hàhkrihkrit nare, ne tee icuran prãm.
Ita pê ihhêj rũm imã amji kĩn nare te ikam ipijaxwỳr.
Cwỳrjapê ri imã amji kĩn nare ita pê ihhêj rũm
ijĩ cunea kam ikàj xà,
ne Pahpãam te ri imã amji kĩn nare ita na iton,
na wa itỳj to amji japackre.
8 Ne amcro cunea kam Pahpãm imã:
“Imã akĩn rohnỳtti mã” hajỹar to pyt.
Ne wa caxwa ri cumã cre, ne cumã:
“Mehcunea jirôa pê apeaj to apej” hane.
Ne itỳj cumã icakôc ne cumã:
“Apê ite amji kam ijapac xà xakat,
na ca ha atỳj ijamãr rohnỳtti mã” hane.

9 Pahpãm pê ikên pê ipytàr catê, na wa cumã:
“Ca ihhêj ne ate ito gapac kêt!
Mã me icurê xwỳn catêjê ame ito kêanre,
wa imã amji kĩn nare kam ipa” hane.
10 Mã amcro cunea kam me icurê xwỳn catêjê ame ina xwỳ,
ne me imãn to:
“Jõ ri mã Apãm Catihti ita?
Ihhêj ne hamreare ita kam,
jũ wỳr quê ha atehcajpa” hane.
Ne cute me imãn xà ita pê ihhêj ne ramã me icuran to mõ.

11 Ne mẽr ampo na mã wa imã amji kĩn nare,
ne ikrihkrit ita na ipa?
Xà quê ha ajkĩ Inxũ Catihti ita hipêr itehcajpar nare?
Hãpà! Quê ha ihtỳj hacpỹa mã imã amji kĩnti na ito.
Cwỳrjapê wa ha hacpỹa mã Inxũ Cati to amji mã ihhimpej,
ne to amji japackre, ne to cati prãmte cumã:
“Apeaj to apej,
ne apê Inxũ Cati pê Pahpãm pê ikên pê ipytàr catê rohnỳtti mã” hane.

43

Tawi te Pahpãm mã amji cajrẽn na mencrer

1 Ỹhỹ, ijõ Pahhiti pê Inxũ Cati,
me icurê xwỳn itajê kêanre, ne ampeaj kam mehhêj xi,
ne nee me ato amji japackre prãm nare.
Ne cute me ijarẽn to kêanre atajê pê ipytà.
Ne me cumã ijarẽn to:
“Imãa cupê jũm pejti ata” hane.
2 He pom apê ampo kên pê ipytàr catê ita?
Nõ na mã ihhêj ne ate imã hikran.
Mã me icurê xwỳn imã amji kĩn nare na me ito,

wa imã amji kĩn nare kam ipa,
ca ihhêj ne nee ita na ito amji japackre nare.

3 Pom hãn ne hàhcujro xà,
awcapàtkô kam jũm pictor ata tehcajpa
mã hacpỹa mã pry kam ajhu,
ita kôpit na, ca ha iwỳr garkwa te ijapackre xà nõ hêj xi nare,
pê ihhêj rũm gàhcujro xà nõ ata kujate,
mãr quê hacpỹa mã awỳr ito amji jaxà.
Ne ate ijapackre xà ita kôt,
wa ha hacpỹa ne Xijãw jõ hàpkàjti na
ite ato amji japackre xà jũrkwa kam akrĩ xà ata wỳr amji jaxà.
4 Ne ate imã amji kĩnti wỳr
ito amji jaxàr xà ata pyrên ijakryti,
ne hahpan xà na wa itỳj amã ampo gõ.
Ne amã ijàkôr xà cakô, ne amã icrer to:
“Apê imã amji kĩnti jõr catê xakat” hane.
5 Ne mẽr ampo na mã wa imã amji kĩn nare
ne ikrihkrit ita na ipa?
Xà quê ha ajkĩ Inxũ Catihti ita hipêr itehcajpar nare?
Hãpà! Quê ha ihtỳj hacpỹa mã itehcajpa ne imã amji kĩnti na ito.
Cwỳrjapê wa ha hacpỹa mã Inxũ Cati to amji mã ihhimpej,
ne to amji japackre, ne to cati prãmte wa ha cumã:
“Apeaj to apej.
Ne apê Inxũ Cati pê Pahpãm pê ikên pê ipytàr catê rohnỳtti mã” hane.

51

Tawi te to kên na amji jahkre pej, ne Pahpãm mã cute to tojnõ na hàhwỳr na mencrer

1 Ijõ Inxũ pê Pahpãm, icaprĩa ne.
Wa itea ikên xà pê ampo kên ita to amji tũm.
Ne amã ikĩn ne amã ijapê rohnỳtti mã ita kam,
ca ha imã ikên cunea cuhhõ,
ne nee hipêr to amji japackre nare.
Ite acuna mã ampo kên ton ita kam ri amã ikêanre.
Na ca ha imã ite amji kam ijapac xà kên kam,
ite ikên ton ata to caprã.
2 Ne gàhcaprĩa kam, ite ikên ton ata cunea pê icuhhõ,
ne ite garkwa jirô pê ipỳm ata hur pa,
ne to tojnõ, mãr wa hacpỹa mã itetet.
3 He ramã imã, ite to ihcupan xà itajê cunea na, amji jahkre pej,
na wa amã ahna amji jarẽ.
Ne ikên xà itajê, ihhêj ne icunaa mã imã hikwa,
na wa hõtpê to amji japackre.
4 He wa ite nee jũmjê cuna mã ikên xà ita ton nare,
ne acuna mã wa ite ton.
Ne itỳj ate ita cwỳrjapê ito kên xà na ramã gahkre pej.
Ne ca catyt kam apa na ri ate icurê mã imẽn xà ita caxuw,
quêt ampeaj kam apejti.
5 Pê wa ipỳm pêa mã ramã ite amji kam ijapac xà kêanre.
Ne ampeaj kam pê wa ipỳm pêa mã,
ramã ajpên acuna mã ampo kên itajê ton to mõ.

6 Ne amã, ate amji kam gapac xà impejti, hêj xi nare ita pyr na
ito prãm,
mãr wa catyt kam, ihêj xi nare to ipa.
Na ca ha imã ate amji kam gapac xà impejti,
krã kreti ita to hahkre,
ne imã agõ.
7 Ne itête imã, ite amji kam ijapac xà kên tũm ita cuhhõ,

wa itetetti to hanea, pom quê hàcwỳn jaka he.
8 Ite ato kên jahpan xà na,
ate imã amji kĩn nare ne ipeacre na iton.
Ne ita caxuw ca ha hacpỹa mã imã amji kĩnti na ito.
Mãr wa ate ito impejti ita pyrên ijakryti to amã cre.
9 Ne ate imã ikên cunea ton itajê to caprãr ne ihhur partu na,
imã ato prãm,
mãr ca nee hipêr hõmpun nare.
Ne ite acuna mã ikên ton ita to tojnõ,
ne nee hipêr to amji japackre nare.

10 Ỹhỹ, ijõ Inxũ Cati,
imã ite amji kam ijapac xà tetetti impejti gõ,
mãr wa ato pit mã hupkre cahkô to ipa ita na.
Ne ite ato amji kam ijapac pejti xà caxuw,
imã ite amji kam ijapac xà tuwti gõ.
11 Ne nee amji tête põ mã imẽn nare,
ne nee ipê ikam Acarõ Pejti ita caxàr nare,
ne quêt hipêr ajpẽn kam pahhônco na ito.
12 Ne cama hipêr imã ate ipytàr pyrên ijakryti na ito,
ne ita caxuw ite akam ijapac prãm na ito,
mãr wa akampa.
13 Ca ha ito hajỹr jirô pê mã,
wa ha itỳj cute mehkên ton catêjê mã,
ate me imã garkwa jirên itajê to hahkre,
quê ha me gahkre pej,
ne hacpỹa mã awỳr me amji jacjê.

14 Ijõ Inxũ Cati, apê ampo kên pê ipytàr catê,
ne nee ca ite jũm curan xà ata kôt amji mã ihcuhtom nare.
Wa ha imã amji kĩan kam, mehcunea mã,
ca catyt kam apa, ne apejti na garẽn to ipa.

15 Ijõ Pahhiti, mehcunea mã icakôc na itehcajpa,
mãr wa itỳj me cumã acatihti ne apejti na ato ijàmnãn to ipa.
16 Ne ite amã ampo to acajpuaw prãmte,
ite amã ampo pijapar to caxàr xà ata na, nee amã ihkĩn nare.
Ca ha ma apu ite amã ampo jõr xà atajê caca nare na mã,
wa ha ramã amã cugõ ne to capa.

17 Ỹhỹ ijõ Inxũ Cati,
wa ite ampo to acajpuaw prãm xà ata na amã ihprãm nare,
ne quêt amã icrire na ito prãm.
He wa ite ikên ton ita to amji japackre, ne imã amji kĩn nare,
ne ipeacre ata na ri amã ito prãm.
Ne ite ikên ton jicu ne akôt pit mã ipa to prãm ata kôt,
ca ha ina amji capa.

18 Ỹhỹ Pahpãm, ate itehcajpar xà ita na,
ca ha hanea ne me akwỳ cunea tehcajpa.
Ne por ramã Krĩpinkrên tête kwỳc nare,
mã me curê xwỳn te ame to kêanre,
na ca ha hipêr gàhcajrẽan kam
Xijãw jõ kẽn cahê na krĩ ata to impej, ne ihtehcajpa.
19 Ate me itehcajpar jahpan xà na,
wa ha ihcunea na me amã amji gõ.
Ne ahna ate me ijahkre pej xà na,
wa ha me amã pryti krahti xũmti nõ to capa,
ne catyt kam me to akam ijapac to me ipa.

67

Me hõ kẽhkẽn pyrên me pajakry na mencrer

1 Ỹhỹ, me ijõ Inxũ Cati, me icaprĩa ne,

ne me ikrã kam garcô mẽ, ne me ito impej,
mãr wa me ipej.
2 Mãr quê pjê cunea kam, mehcunea, krĩxàre mea mã,
ate amji kam gapac xà impejti na me gõmpu,
ne mehcunea apê me hũtàr catê na me gahkre pej.

3 Ỹhỹ, me ijõ Pahpãm,
imã krĩxàre cunea te acatihti na me garẽn na me to prãm.
Ne hanea ne imã ampo kra cunea te apejti na
me garẽn na me to prãm.
4 Imã mehcunea mã amji kĩn,
ne me hakryte amencrer na me to prãm.
Ampo na?
He caa ca ha quêt catyt kam mehcukij jirô pê
mempej to impej,
ne mehkrã kên to kên,
ne pjê cunea kam mehkrĩ atajê japackre
ne ma me to ahimpej to apa.

5 Ỹhỹ, imã krĩxàre cunea te acatihti na me garẽn na me to prãm.
Ne hanea ne imã ampo kra cunea te apejti na
me garẽn na me to prãm.

6 Ỹhỹ me ikwỳ, pê Pahpãm me pamã me pajõ pjê gõ.
Ne ramã cute me pahkrã kam harcô mẽn,
ne me pamã pajàprà cunea jõr.
7 Pê Pahpãm ramã me pahto impej.
Ne imã pjê cunea kam,
mehcunea te amji mã me hũpa to ipa na me to prãm!

73

Pahpãm catyt kam mehkrã pej me mehkrã kên to ipicokjêr na mencrer

1 He imã, Ixaher catêjê te amji kam hapac xà cunea kam
mehkên nare, ne mehtetetti atajê caxuw ri,
Pahpãm peaj to impej na,
imã hahkre pej.

2-3 Ne mam pê wa nee hahkre pej to hajỹr nare.
Pê wa mehkrã kên me,
amjia kôt ame ipa catêjê atajê jũ na,
apu cute me amji kam hapac xà pê me hàhcukrêj cati atajê kĩn.
Na pê wa ajmãr Pahpãm kôt ipa xà ita na atij, ne ipỳm,
ne ajmãr ikên mã axà.

4 Ampo na?
Me cumãa, cute me amji kam hapac xà cunea kam mehcarĩcti.
Ne nee ame hà nare, ne me capẽnti, ne mehtỳjti.
5 Ne me cumãa, cute me amji pupun xà kêanre nõ hamreare.
Pom ahnaa mã mehkwỳ te me amji pupun xà kêanre to
me amji pupu ita na,
cute me hajỹr nare.
6 Ne por me hakràj cati na amji to me ipipẽ to me ipa atajê ri,
ihhêj ne me cumã impeaj to impej.
Ne ramã cute me cupê hamreare,
ne me cupê mehkryjre atajê to me hàprê to me ipa to
cute me amji pyràc tu.
7 Ne cute amji kam me hapac xà kên to pit mã,
cute ame caxwỳn to hipu tu.
Ne ramã amji jirôa pê
cute me amji kam hapac xà kên jàhtôa to
amji to mehhimpej to me ipa.
8 Ne mehcunea mã xwỳ xà kêanre to me ipa,
ne ampo kên to pit mã mehcakôc to me ipa.
Ne ihtỳj mehcunea jirôa pê amji to me cati prãm to me ipa.

Ne cute me cupê hamreare, ne mehpeacre atajê mã mehhêj,
ne mehkên mã me irẽn to pit mã me amji kampa.
9 Ne ihtỳj côjkwa kam Pahpãm to mehcakôc kêanre to me ipa.
Ne cute amji to me cati prãmte,
ihtỳj pjê kam mehcunea mã me harkwa jirê,
ne tee ampo cunea to mehhimpej to me ipa prãm.

10 Hõhõ, ata to ri Pahpãm na mehkwỳ to ihcuhhê ne mehhi kẽhkẽ,
mã ma mehkôt me ipa,
ne ihtỳj cute me ampo jarẽn xà atajê kôt me ipa.
11 Mã ajpẽn mã ame hũjarẽn to:
"Quê ha nee Pahpãm ampo itajê nõ na me pajahkre pej nare.
Quê ha Carôt Tỳjti ata nee ampo itajê nõ na
me pamã cator nare" hane.
12 Mehkrã kên catêjê te me hajỹr he.
Me cumã ampo catia,
ne ma hõtpê me ipicamẽn to me ipa,
ne ampeaj kam me hakràj.

13 Cwỳrjapê wa ajmãr ite amji jarẽn to hajỹr he:
"He wa ihhêj ne amji caprỳ to,
ite ikên ton tête amji jiprõn to ipa.
Ne mẽr ampo caxuw mã wa ikên pê ijũhkra to awpjê,
ne to ihtetetti to prãm?
14 Ne pom ite ipej cwỳrjapê amji cajpẽr xà kêanre itajê to,
ite amji pupuan to pyt ita?
Ne wa ipej ton to ipa cakrô,
amcro cunea kam ajte ihhêj ne ampo kên mã icjêj to ipa" hajỹr.
Hõ, wa ajmãr ite amji jarẽn to hajỹr.
15 Ỹhỹ ijõ Pahhiti, wa ha ampo itajê na amji jarẽ na mã,
wa ha ramã ipê aracri me akwỳ kên mã me irẽn catê hiahpuro.
16 Cwỳrjapê wa ite ampo itajê cunea jahkre pej xà na,
ite amji to hahkre ne hahkre pej.
Na ri imãa ampo itajê jahkre pej xà nee hirã pê nare.

17 Ỹhỹ me ijõ Inxũ Cati,
wa amã icakôc prãmte gũrkwa mã ixàr,
ne ite mehkrã kên catêjê te amji kam me hapac xà jicu xà mã mẽn na,
me hahkre pej pyrentu.
18 Ca ate mehkrã kên catêjê itajê kên mã me irẽn xà itajê pê ihhêj rũm
ate pry cuwrỳhti kôt ame hũxwỳr,
mã me hàtij to me ipa,
ne ma mehkên xà ata mã mehpỳpỳm, ne me hamre ata pyràac.
19 Ne quê ha ihprõt pê, me mõr pejti kam,
por amji mã me ampo cupahti ata pê Pahhiti te me to hamre xà ata,
me hỹrmã cato ne me kam tẽ,
ne me to hamre partu.

20 Ỹhỹ me ijõ Pahhiti, he ihhêj rũm mehkrã kên atajê pê,
pom me amti, ne me ahna apẽ,
mã jũ kam me cupê pra ata pyràac.
Wa ha amti ne ampra ne to ijapac kêt,
ita jĩkjê na,
ca ha ma amji cuna mã amehkrã kên catêjê atajê caca.
21 Ne pa, pê wa ajmãr acuna mã ixãm tỳj pyrentu,
ne ajmãr akêanre na ato amji kampa.
22 Ne pê wa ihhêj rũm ipê ampo jũpar nare ta,

ne ihhêj rũm ipê mehkrã nare ata pyràac,
ne nee ajte ate amji kam gapac xà itajê na
gahkre pej nare.
23 Cakrô ca atỳj icahi na apa,
ne awpôc rũm ate ipa na ijuwahi tu,
na wa ha nee ikên mã ipỳm nare.
Ne ikĩnte nee ate mehkrã kên atajê juwahi nare.
24 Na ca ha ate amji jahkre pejti ita to ijapackre to mõ,
ite amji kam ijapac xà itajê cunea kam.
Jirô pê mã, ca ha ma amji wỳr ijaprô,
ne côjkwa kam, amji jĩkjê rũm ijỹr.
Quê ha mehcunea acahê na me ipupu.

25 Ne jũm to wa aràn xà na amji mã ijõ Inxũ Cati?
He aràn xà na jũm hamreare!
Ca imã akrĩ ita kam,
wa nee pjê me côjkwa kam imã jũm na prãm nare.
Ne ampo na wa amji cuna mã ihprãam to prãm?
Ampo nare, he ca!
Ana wa ihprãam to prãm!
26 Quê icapẽnti xà ita ihtỳj ipê hamre,
quê ha ijĩ cunea ihtỳj ipê hà,
ne apê ri imã ijĩ to ihtỳj catê.
Ne apêa ri côjkwa kam imã,
ite amji kam ijapac xà to impej,
ne to hakràj catê rohnỳtti mã.

27 Ne por jũm apu amji tête acurê ne ma apu acaca ata,
quê ha ihtỳj hamre.
Ne por quê ha jũm amã hikra ne apê hawry ata,
ca ha ihkên mã amẽ, ne to hamre.
28 Ne wa pa ate amji cahi na ito apijapar ita na ite amji cajpẽr,
ne ahna imã impeaj to impej.
Ỹhỹ me ikwỳ, Pahpãm pê ri me pantête hàmtàr catê,
cwỳrjapê wa mehcunea mã,
cute imã ampo ton itajê cunea na, harẽn to ipa.

84

Pahpãm jũrkwa to me pajapac xà na mencrer

1 Ỹhỹ Pahpãm, apê ampo cunea jõ Pahhiti,
ne mehcunea jirôa pê ampeaj kam quêt acarôt tỳj.
Ne ampeaj kam imã ite me ato amji kam me ijapac xà jũrkwa kĩn.
2 Ne imã gũrkwa ata ri apu imõr prãmti,
ne ampeaj kam to ijapac xà.
Wa ite amji kam ijapac xà cunea to,
wa apê me ijõ Inxũ Cati tĩar ata pyrên ijakryti to amã cre.
3 Apê ijõ Pahhiti pê Pahpãm!
Quêt ampeaj kam acarôt tỳjti!
Acatihti cakrô,
mã ihtỳj cute me ato me amji kam hapac xà jũrkwa kam
cuwênre me, xiprôre amji mã hahê to,
cute kam amji mã intore to ipijapar xà caxuw.
4 Por cute me ato amji kam hapac prãmte,
gũrkwa mã hãn ne me acjêj,
ne me hapôj atajê ri hãn ne ampeaj kam me hakry xà,
ne hõtpê acatihti na me amã cre!

5 Ne por apĩn amji mã me carôt cwa,
ne ma Krĩpinkrên jõ hàpkàjti pê Xijãw na me to hàpir,
gũrkwa wỳr me to cator prãmte atajê ri,
ampeaj kam me hakry xà.
6 Ne caprũm cràre nõ kôt me mõr xà ata kam,
ca ha atỳj me cumã ihkôt cô catõc ne ipijapjêr na to,
quê ha ajpjê.

Ne quê ha hanea ne ta cakônĩ nõ wrỳ,
quê ha ampeaj kam hĩpô hàhtô.
7 Ne me mõr kwỳa kam,
quê ha ihtỳj me carôt ita me cumã ipicamẽn to mõ.
Ne ma Krĩpinkrên kam,
cute me ato amji kam me hapac xà jũrkwa wỳr me cato,
ne me apê pahpãm cahàc krekà cunea jirôa pê acati
ne apê Pahhiti impeaj na me apupu.

8 Mehcunea jirôa pê ijõ Pahhiti pê Pahpãm carôt tỳjti ita,
ite amã icakôc xà ita na, ikampa.
Apê iquêtti pê Jaco xwỳ jõ Pahpãm ita, ikampa.
9 Pahpãm, ate amji mã me ijõ pahhi capi ne hãm ata krã kam garcô mẽ,
ne to impeaj ne.
10 Wa ite jũ ri amji to amcro jàhtô to mir romã,
wa ha gũrkwa kam amji to amcro pyxit peaj.
Ne mehkrã kên jũrkwa pejti kam ijàhhuc romã ri,
imã cormã gũrkwa jarkwa mã mencjêj xà kam ixãm na
amji to prãam to amji to prãm.
11 Pahpãm, apê me ijõ Pahhiti, ne apê pyt pyràac,
ne ampeaj kam acati ne apràti, ne apê me itête gàmtàr catê.
Ne gàhcajrẽnti to, amã me ikĩnti kam, ca hãn ne me ito impej,
ne mehcunea kam mare mã me ito me icati.
Ne por catyt kam, mempejti to ame ipa atajê pê ri,
nee ate ampo pejti intê xà nare.
12 Mehcunea jirôa pê apê ijõ Pahhiti carôt tỳjti ita.
He ampeaj kam ri amji mã me ato ihhimpej atajê cunea jakry pit.

91

Pahpãm pê ampo kên pê me pahpytàr catê na mencrer

1 Ỹhỹ me ikwỳ!
Quê ha me anõ mã, ampo kên pê amji pytàr to prãm na,
ca ha Pahpãm mã amji cajrẽn,
quê ha Pahpãm pê me pahcunea jõ Pahhiti pahtỳjti ata,
ihtỳj atête amtà.
Cwỳrjapê ca ha gapacta ne me pajõ Pahhiti pê mehcunea jirôa pê
ihpahtỳjti ata mã me amji jarẽn to,
2 “Apê ipytàr catê,
ne apê ampo kên cunea pê itête gàmtàr catê,
ne apê ijõ Pahpãm,
na wa itỳj ate ijamãr na amji mã ato hane” hane.

3 Quê ha Pahpãm ihtỳj
ampo kên pimxur te akên mã amẽn xà ata pê apytà,
ne atête axà te acuran xà ata pê amtà.
4 Quê ha ihtỳj amji jarkwa pa,
ne ampo te ato kên xà ata pê apytà.
Quê ha ihhêj rũm cupê ampo jara, ne hara to apro,
quê ha nee ihkrac ri ampo acaxun nare.
5 Cwỳrjapê quê ha nee amã caxwa ri ampo kên awỳr pra atajê cupa nare.
Ne quê ha ihprõt pê amcro kam ampo kêanre ata awỳr cato,
ca ha nee hũpate apu akrihkrit nare.
6 Ne nee amji mã, por awcapàtkô kam,
hà kêanre picràn ata cupa nare,
ne nee amji mã amcro kam ampo te ame ato hamre xà ata cupa nare.

7 Ne quê ha me mir ne me ty, ne awke rũm me ajxwỳ,
ne me tej mir ne me ty, ne awpôc rũm me ajhu cakrô,

quê ha nee ampo kên ato kên nare!
8 Na ca ha cama xa ne ankrêre ne apu rĩt.
Ne ca ha atỳj Pahpãm te me hũpar nare me,
mehkrã kên te ampo kên ton atajê jahpan xà na,
cute ame to kên na me to ihtỳj tu na me hõmpu.

9-10 Ate amji jarẽn to:
“Pahpãm catia pê ijõ Pahhiti ata pê ri,
por curi ipimxur xà ata,
ne cupêa ri itête hàmtàr catê!” hajỹr.
Cwỳrjapê quê ha nee ampo kên gũrkwa wỳr cator
ne jũ mã aton nare.
11 He quê ha Pahpãm côjkwa kam cumã me hàpên catêjê mã harkwa ta,
quê ha harkwa kôt,
por ca jũ ri apu amõr xà ata kam me gamã,
ne me atête me hàmtàr to ipa.
12 Ne quê ha me gamãr to hanea,
pom quê jũm xũmre pry kam kẽn te ihkra par tõc cupate,
ma hũhkra to, to huphê ne hamã he.
13 Ca ha Pahpãm cãmtàa rũm
atỳj me acurê xwỳn pê rop jõkre hôhti me,
me cupê cagã kêanre pyràc atajê me,
me ajpu, ne me kam acuhhê, ne me tohjê.
Quê ha nee jũmjê itajê nõ ato kên nare.

14 Na quê ha Pahpãm amji mã garẽn to:
“Wa ha itỳj me cumã ikĩnti itajê pytà.
Ne cute amji mã me ito ihhimpej atajê, wa ha itỳj mentête amtà!
15 Ne quê ha kam ampo kên cato, quê ha imã amji cajrẽn,
wa ha kampa ne ramã curia cahê na xa,
ne pa ampo kên pê hũtà,
ne pa mehcunea te amji mã me hũpahti xà na me to,
quê ha amji mã me hũpa.
16 Wa ha cute amji to ipijapar to irya na to,
ne cute amji to ipijapar xà ata kam,
ahnaa mã, wa ha itỳj hũtàr to ipa” hane.

95

Pahpãm to me hàmnãn na mencrer xà

1 Hacme, ne me pajõ Pahhiti pê Pahpãm to me cati prãmte,
me cumã me pahcakôc!
Ne cupê me pahpytàr catê pyrên me pajakryti to,
cu me cumã cre!
2 Hacme, ne Pahpãm to me amji kam hapac xà jũrkwa mã me axà!
Ne curia cu ha cuna mã,
cute me pahto impejti ita pyrên me pajakryti to
cumã me amji jarẽ,
ne pahtỳj me cumã cre!

3 Ne mẽr ampo na mã cu ha me to hane?
Nee mã ampo na cu ha me to hajỹr nare.
He me pajõ Pahhiti pê Pahpãm carôt tỳjti ata ri,
pjê cunea kam,
pahpãm cahàc cunea jõ pahhiti carôt tỳjti atajê
jirôa pê cati.
4 Ne pjê cunea to ihhimpej,
ne ahkre ryti rũm to ihhimpej kam pra,
ne ma kẽn kàhti ata mã to hahê.
5 Ne taa cute côxwa ton ata to ihhimpej,
ne taa hanea ne cute pjê ton ita to ihhimpej.

6 Cwỳrjapê cu ha ma me pra ne Pahhiti cuna mã

me pahkõn krã na me jỹ,
ne cumã impejti na me harẽ.
Hacme ne me cumã:
“Apê me ijõ Pahhiti pê me iton catê” hane.
7 He cupê me pajõ Pahpãam to Pahpãm,
ne me papê mehkwỳ, mã me pajamã.
Ne me papê hõ parxare pyràac,
mã ihtỳj me pamã me pahte ampo pej na prãm xà atajê gõ.

Cwỳrjapê cu ha ita kam
cute me pamã ihcawpa xà atajê na me kampa:
8 “Nee ca me apê me aquêtjêa ne me gàprãr xi nare.
He pê me aquêtjê me hàprãr xi cwỳrjapê
pê põti kam me hamreare ata kam,
ajco amji caxuw cô na me icyt to me ipa.
9 Pê wa caku te cwarẽnta kam,
me kam mare mã icarôat kôt
ajco ampo catia pihhoti atajê ton to ipa,
ne ajco me cumã harte,
ne ajco me cumã cô gõ,
ne ajco me curê xwỳn pê mentête amtà.
Pê mento jĩa to ahna me ipupun cakrô,
cute me icapi prãmte amji caxuw me icyt,
ne ajpẽn mã me ijarẽn to:
‘Nee Pahpãm me pajamãr pej nare’ hane.
10 Pê wa caku jàhtôti ita cunea kam me aquêtjê itajê kam icryc,
ne ma amehcaca ne pa amji mã me to icakôc to:
‘Mehkrã kên atajê te amji kam hapac xà kêanre,
ne cama ijarkwa jirô pê mehpỳpỳm to me mõ,
ne ma ame ijarkwa par caca’ hane.
11 Ne wa me kam icryac to icryc,
ne ampeaj kam ite me cumã amji jarẽn,
ne me ahna amji jarẽn tu, ne me cumã:
‘He me gũpar nare ita kam,
ite pjê to me amã ijũjahkre ata mã me acunea xàr.
Ne kam me akôt xà ata kam,
ca ha nee jũ caxuw curi me axàr nare.
Na ca ha ita ri põti ita kam me atyc pa,
quê ha me akra pit pjê ata mã me axà’ hane”.
Hõ, me pajõ Pahhiti, amcro ita kam me pamã ihcawpa to hane,
na cu ha pahtỳj me kampa.

110

Pahpãm te mehkwỳ mã pahhi xãm te me curê xwỳn tohjê na mencrer

1 Pahpãm pê Pahhiti te ijõ Pahhi mã:
“Icahê na, Pahhi jỹr xà kam, awpôc rũm jỹ.
Wa ha apar krac ri me acurê xwỳn atajê cunea nõr na me to,
quê ha me nõ.
Ca ha ate me tohjê na cute me gahkre pej xà na,
me hipy apar xãm” hajỹr.
2 Quê ha Pahpãm Krĩpinkrên pĩn, ijõ Pahhi mã,
cute pjê to ihhimpej xà ata caxuw carôt cunea gõ, ne cumã:
“Apê pjê jõ Pahhi ne acarôt tỳj.
Ne acarôt tỳjti ita to,
ca ha acurê xwỳn catêjê cunea jirô pê acuhhê partu,
ne me to ahimpej.
3 Ne ca ha me cume apijapu kam me tẽ me ajkaam,
quê ha me acahê na me ipijapu xà caxuw,
me akwỳ me hàhtôa ne me amji to ajpẽ.
Ne me cupê pĩhhô na atàr pyràac,
ne pjê cunea kam me hàhtôa to me hàhtô.

Quê ha mentuwjê, me cumã amji kĩan kam,
Krĩpinkrên jõ kẽn pejti atajê kam me acajpa,
akôt me ipijapu xà caxuw” hane.

4 Ne Pahpãm pê Pahhiti te ampeaj kam ijõ Pahhi na amji jarẽn to hajỹr,
na quê ha nee jũ caxuw amji pê
cute cumã amji jarẽn xà ata to hapac kêt nare.
Na ri Pahpãm te ijõ Pahhi mã:
“Ca ha gõtpê apê me akwỳ jõ Pahhi.
Ne hanea ne apê imã mehcajrẽn catê rohnỳtti mã.
Ca ha apê mam imã mehcajrẽn catê pê Merquixê pê Pahhi ata pyràac,
ne hapua na apê imã mehcajrẽn catê pê Pahhi” hajỹr.

5 Ỹhỹ Pahpãm, ca ijõ Pahhi tehca-jpar xà caxuw,
cahê na akrĩ ita na.
Ne ca ha jũ caxuw pjê jõ pahhi kwỳ kam acryc,
ne mehcunea to hamre.
6 Ne quê ha cute jũ caxuw pjê cunea kam ate mehcunea cukij,
ne me to apicokjêr xà jõ amcro kam ahtwỳ,
ca ha mehkên jahpan xà na,
pjê kam me hàhtôa ne mehcura ne me to hakôat to hakôt,
ne pjê cunea kam pahhi catêjê cunea to hamre partu.
7 Ne quê ha ijõ Pahhi pry cahê na cô ajpjê ata to ikõ,
quê ha cumã carôt catia to cati,
cute me hirô pê ihcuhhê xà caxuw.

119

Pahpãm jarkwa jõ kàhhôc na mencrer

97 Ỹhỹ me ijõ Inxũ Cati, wa ha garkwa na amã amji jarẽ.
He ampeaj kam imã acaca xà itajê cunea kĩn!
Wa to amji japackrea to pyt.
98 Ca gõtpê ate imã, ate ijapackre xà jõr,
wa ite amji mã huwahi ata kôt,
ca ha me icurê xwỳn jirôa pê hãn ne ito amji jahkre pej.
99 Wa cute me imã ampo to hahkre catêjê jirôa pê
hãn ne imã hahkre pej.
Ampo na?
Wa hãn ne ate imã ampo itajê to hahkre xà impejti
itajê to amji kampa na wa.
100 Wa itỳj acaca xà kampa, ne amji mã hũpahti to ipa,
na ri mehwej jirôa pê imã hahkre pej.
101 Itỳj imã garkwa par to prãm,
cwỳrjapê wa nee ampo kên ton to ipa nare.
102 Ne nee wa ate ampo na garkwa atajê ton jicu nare.
Ampo na?
He caa pê ca imã to hahkre na ri.
103 Ne ate imã garkwa jirên itajê cunea inxô pit!
Ne imã ihhêj ne pen jirôa pê inxô.

104 He ate imã ampo to hahkre xà kôt ri imã hahkre pej,
na wa ma apu cute me amji kam hapac xà hêj xi xà
atajê cunea impar caca,
ne ma ame curê.
105 Garkwa ita pê ihhêj rũm
hàhcujro xà nõ te imã gõ pry cujro,
ihkôt imõr xà caxuw.
Na wa ihkôat amji kam ijapac xà to impejti to ipa.
106 Na wa ite apar na amã amji to ijũjahkre,
ne wa ha itỳj ampeaj kam,
amji mã ate ito ahimpej xà cuh-tacti itajê kampa!
107 Ijõ Pahhiti, imã ite amji pupun xà itajê kêanre!
Ne pom ca ate imã ampo pejti na amji to gũjahkre ita na ca ito,

ne imã icarôt gõ, mãr wa ityc xà jahpa.

108 Ỹhỹ, Pahpãm, ate ito kênre nare ita pyrên wa ijakryti to,
ite amã amji jarẽn xà ita na, ca ha atỳj amji capa,
ne ate ampo to imã ahimpej xà ita to imã hahkre.
109 He ihtỳj hõtpê jũmjê atajê ame icuran prãm cakrô,
wa nee ate amji kam gapac xà to, ite amji pê ijapac kêt nare.
110 Ne mehkrã kêanre atajê te me imã ipro xà ton,
ne me imã hãm, cute me to ipro prãmte,
cakrô wa nee ite,
ate ampo na ito ahimpej xà atajê kam ijapac jicu nare.
111 Ate imã ampo to hahkre xà itajê pê itekjêa.
Na wa ha itỳj amji mã me huwahi, ne amji caxwãm pê me cunõ,
mã ihtỳj ina cuhkõnre kam me imã ijakryti to.
112 Na wa ite amji mã garkwa ita par to ikrĩ,
ne ahnaa to hicu xà mã mẽn na amji ton.

121

Pahpãm pê me pahpupun catê na mencrer

1 Wa hãn ne rĩt ne hàhkà jakôt pupu ne pa amji cukij to:
“Xà quê ha ajkĩ hàhkà jakôt ita pĩn,
cute itehcajpar catê ata cato?” hane.
2 Hãpà!
He quêt Pahpãm pê Pahhiti
pê pjê me côjkwa to ata pê ri itehcajpar catê!

3 Ne cupê me pajamãr catê, mã ma me pahto huphê ita kam,
quê nee ampo te me pahnõ mẽn na hamãr nare.
4 Ne cupê me pahkwỳ pê Ixaher catêjê jamãr catê ita kam,
quê nee jũ caxuw hõtxwa quê nõ ne apu hõt nare.
Ne nee apu hõt nare, ne irĩat na quêt ihkrĩ.
5 Me pajõ Pahhiti pê me pajamãr catê,
quê ha ihtỳj me pahcahê na ipa ne me pahpytàr to ipa.
6 Quê ha nee pyt cacro me pahnõ mẽn nare,
ne nee quê ha caxwa ri, putwrỳ na,
ampo xà me pahwỳr cator nare.
7 Quê ha me pajõ Pahhiti
ampo te me pahto jũ mãn xà atajê cunea pê me pahpytà,
ne nee quê ampo te me pahnõ to jũ mãn na hamãr nare.
8 Ne cu ha ma jũ kam me pra, quê ha ihtỳj me pajamãr to mõ,
ne cu ha hacpỹ ne me amji jaxà,
quê ha hanea ne ihtỳj me pajamãr to mõ.
Ne quê ha me pahto hajỹr to hãm ita na,
ne nee jũ caxuw me pajicu nare.

122

Krĩpinkrên to me hàmnãn na mencrer

1 Ijõ krĩ kam cute Pahpãm jũrkwa wỳr me ijator, ne me imã:
“Hacme, Pahpãm to cute me amji kam hapac xà jũrkwa wỳr!” hajỹr,
ata pyrên ijakry, ne imã amji kĩn crire nare.
2 Na wa ramã hỹrmã me icator, ne itỳj Krĩpinkrên kam ame ipa.

3 Ne ramã hacpỹ mã cute me Krĩpinkrên to impej.
Mã ramã Ixaher catêjê jakrã ame-hcuhhê atajê te hỹrmã me cuprõn.
Mã jũm te mehcukij to,
4 “Mẽr ampo na mã me hõ krĩ cunea pĩn,

Krĩpinkrên wỳr, me hàpir to me ipa?” hane.
Wa cumã:
“Nee mã ampo na nare!
He cute ampo pej cunea pyrên me hakryti na,
me Pahhiti pê Pahpãm mã me amji jarẽn prãmte ri me ipa” hane.
Hõ, ita na ri cute mehcunea mẽn,
mã harkwa kôt cute me ton.
5 Ne ita ri mehcukij xà kam hõtpê me pajõ pjê jõ pahhi.
Ne cute ajpẽn kôt me harẽn catêjê atajê kampa,
ne catyt kam mehcukij,
ne ajkam me to impej.
Ne ita ri me cupê pro kam atajê ihcunea na,
ihtỳj me ajpẽn kampa.

6 Hacme, ne Pahpãm mã Krĩpinkrên kam amehkrĩ atajê cajrẽn.
Cu ha mehcajrẽn to hane he:
“Ca ha ma me hamã,
mãr quê ajpẽn na mehhôncoti to me ipa.
Ne por krĩ kwỳ mã, Krĩpinkrên kam amehkrĩ catêjê kĩn atajê,
ca ha hanea ne me to impej,
mãr quê me cuxà mempej pêa mã me ipa.
7 Ne imã Krĩpinkrên tête kwỳc tỳjti me,
cute me hamãr catêjê jũrkwa tỳjti atajê to,
cute me curê xwỳn pê, me amji pytàr pejti na me to prãm,
mãr quê ikre atajê cunea kôt me ankrê,
ne nee ame amji mã ampo cupa nare, ne mehcarĩcti ne.
8 Ne por krĩ ata kam, me ikwỳ me, me ikjêjê ame ipa atajê,
ca ha hanea ne me to impej, quê mempej pêa mã ame ipa.

9 Ne mẽr ampo na mã wa ame ana ijàhwỳr to hane?
He apê me ijõ Inxũ Cati pê Pahhiti to
ite amji kam me ijapac xà jũrkwa ita,
ita ri krĩ ita kam ihcuhhê,
na ca ha ipu na amehkrĩ atajê to hanea ne impej,
mãr quê me cumã amji kĩn jakryti kam me ipa” hane.

124

Pahpãm pyxit peaj pê ampo kên cunea pê me pahpytàr catê na mencrer

1 Ite me ikwỳ cukij to hajỹr he:
“Ỹhỹ, me ikjêjê, wa ha me acukij,
ca ha me imã me amji jarẽ.
Quê ha me parũm Pahpãm hamreare na mã,
jũ mã quê ha ampo te me pahto kên xà ata me pahto?” hajỹr.
2-5 Mã me ikwỳ te imã me amji jarẽn to:
“Quê ha me parũm Pahpãm hamreare na mã,
quê ha me pahcurê xwỳn te me pahkam incryc to
imprar xà ata pê ihhêj rũm,
cute me pahtĩar na me pahkur xà pyràac.
Nare, quê ha cupê ihhêj rũm cô te hipu ne me pahcutor tu,
ne ma ahpar mã hũwrya wỳr me pahto imprar,
ne irorocti pahtỳjti to cute me papĩr pyràac” hajỹr.

6 Ite mehkwỳ mã harkwa to hajỹr he:
“Pê me pajõ Pahhiti te me pahcurê xwỳn te me pahto hamre na
hamãr nare pyrên me pajakryti to,
cu ha cumã me amji jarẽ.
7 Pê cu ihhêj ne me papê cuwênre pyràac.
Pê Pahpãm cuwênre jahêr catêjê te me pahpro xà ton atajê pê
me pahpytà.

Ne ihhêj rũm me pahte na hê xà ata ta, pê pàt,
ne hamre, pê cu pahtỳj ame papa.
8 Me pajõ Pahhiti pê côjkwa me pjê ton catê,
ne cupêa ri me pahtehcajpar catê ata pyrên me pajakryti na,
cu ha me cumã amji jarẽ” hajỹr.

127

Pahpãm jàhcajrẽnti na amji mã me to hajỹr na mencrer

1 Quê me pajõ Pahhiti pê Pahpãm
ikre xãm na ikre pyxwỳr catêjê ràn nare na mã,
quê nee me amji mã hamãr, ne me hãm nare,
quê tee ame to hahkree, ne me to hàpên jicu.
Quê me pajõ Pahhiti
krãhtare pê krĩ jamãr catêjê te krĩ tête hàmtàr na
mehràn nare na mã,
quê tee ame krĩ tête hàmtàr to hahkree ne me hicu.
Ne jũ wỳr quê apu amji mã hamã ne me hũtàr to impej.

2 Jũ wỳr cu me pajàpên pejti to prãm to, iràràa na me pahkrĩ,
ne me pajàpêan pê me pajàpên kam pra,
ne me pajàpên to awcapàtkô rytu ne me cumã hikra ne pra,
ne me pajikwa ne ame amji mã hamã.
Ampo na?
He Pahpãm mã mehkĩnti atajê te me hàpên xà jicu jirô pê
me hikwa ne ame hõt.
Mã cutea me cumã harte xà caxuw ihtỳj me cumã hõ to.

3 Ne me pahkra pê ri ihhêj rũm
Pahpãm te me pamã ampo pejti jõr xà atajê,
mã ihtỳj me pamã cugõ.
Cwỳrjapê ri ihtỳj amji kôt me pahwỳr
me pamã ampo pejti jàhtôa ne me to hapôj.
4 Ne me hũmre, mentuw kwỳa kam
me cumã mehkra hàhtôa to me hàhtô.
Ne hãn ne mehwej mã me taa me hũtà, ne me hamã.
Atajê pê ri ihhêj rũm krãhtare jũhkra kam
cute amji tête hàmtàr xà caxuw me cumã hõ kruw jàhtôa pyràac,
na quê ha mehkra atajêa to amji tête hàmtàr to ihkrĩ.
5 Por me hũmre mã mehkra jàhtôa to me hàhtô atajê pyrên
ampeaj kam me hakry.
Ampo na?
He me cupê ihhêj rũm krãhtare mã hõ kruw jàhtôa to hàhtô pyràac.
Ne jũ wỳr quê curê xwỳn nõ amji mã hamã ne me tohjê.
Jĩkjê na mã
me hũmre mã mehkra jàhtôa to me hàhtô atajê te me hajỹr.
Quê ha mehcukij xà kam curê xwỳn nõ me ajpẽn kam tẽ,
quê ha cumã hamãr catêjê pê mehkra jàhtôti itajê me hũtà,
quê ha nee jũm tohjê nare.

130

Pahpãm te me pahtehcajpar na me pajàhwỳr na mencrer

1 Pỳj me hêj xi ijõ Pahhiti!
He ityc xàa wỳr ikrã pictor tu ata kam,
wa itỳj ate itehcajpar prãmte ana ijàhwỳr.

2 Ijõ Pahhiti, ite amã icaràr xà ata na ikampa!
Ne ite amji pytàr xà na ijàhwỳr xà ata to, ca ipytà!
3 Ca ha ite ato kên xà itajê to,
ate amji japackre prãmte ahna ihkàhhôc to na mã,

jũ mã wa ha, ne ate icurê mã imẽn xà ata pê icato,
ne ma jũ kam tẽ?
Hamreare!
Ca ha atỳj hahpan xà na ikên mã imẽ.
4 Cakrô, ca nee ate ito hajỹr nare.
Ne quêt cama atỳj, ite ato kên xà itajê to tojnõ,
ne nee hipêr to amji japackre nare,
mãr wa ihkôt amji mã acupahti to ipa.

5 Ỹhỹ me ikwỳ, wa ite amji kam ijapac xà cunea to
Pahhiti te itehcajpar na hikaj.
Ne ampeaj kam wa itỳj cute ampo na
imã amji to hũjahkre xà ata na
amji mã to hane.
6 Ne pom krãhtare pê caxwari krĩ jamãr catêjê apẽ xà jikaj ata jirôa pê,
wa itỳj ijõ Pahhiti jikaaj to hikaj.
7 Me ikwỳ pê Ixaher catêjê atajê,
ca ha atỳj ampeaj kam Pahpãm to me amji mã hanea to me hane.
Ampo na?
He cumã me akĩn rohnỳtti mã,
ne hõtpê ihtỳj cumã me apytàr prãm.
8 Na quê ha ihtỳj Ixaher catêjê
pê mehkwỳ atajê te ame to kên jahpan xà na,
cute mehkên mã me hàr xà ata pê me hũtà.

139

Pahpãm mã ihcunea na me pajahkre pej pejtu na mencrer

1 Ijõ Pahhiti, ca ramã ate ipupun pejtu
na ri amã ijahkre pej.
2 Ne ramã ite ampo ton xà atajê cunea na amã ijahkre pej.
Ne ampỳa mã amã ite amji kam ijapac xà cunea na ijahkre pej.
3 Ca ijàpên xà cunea me, ite apu ikôt xà atajê cunea kam ipupu,
ne ite ampo ton xà atajê cunea na
amã ijahkre pej.
4 Ne ite jũm mã ampo jarẽn xà ata xwỳjrea na,
ramã ite harẽn xà ata na amã ijahkre pej.
5 Ne jũ ri apu imõr xà ata ri,
ca atỳj ipu na apa,
ne acarôt to itête gàmtàr to apa,
ne imã ijõ pry to hahkre to apa.
6 Ne ramã ate ijahkre pej xà ita pupun pejtu,
wa nee ajte akĩnte ite amji pupun pej xà ita na,
ite amji jahkre pej nare.
Ne ite ahna amji jahkre pej xà ita ipê ipimxur tu.

7 Ne jũ kam wa ha apê tẽ?
Ca pjê cunea kam apa xà ita kam,
jũ mã wa ha ajte ne jũ kam apê hawry?
He wa nee jũ kam, apê ijũjawry nare.
8 Wa ha ma côjkwa wỳr api,
ca ha curia ramã apu mõ.
Nare, wa ha ma pjê krac ri mehtyc krĩ xà wỳr wrỳ,
ca ha curia ramã apu mõ.
9-10 Wa ha pyt japôj xà wỳr ite itor ne itẽm na,
nare, ampỳa mã pyt cjêj xà kam amji to ipijapar cakrô,
quê ha cormã gũhkra imã ijõ pry to hahkre to mõr ita na.
Ne wa ha jũ ri cormã apu mõ,
ca ha curi atỳj itehcajpa.
11 Wa ha awcapàtkô mã ijarkwa to:
“Ito amxu” hane,
ne hanea ne amcro mã ijarkwa to:
“Amji to awcapàtkô” hane,
quê ha kam awcapàtkô cakrô,
wa ha nee apê ipimxur nare.
12 Ampo na?
He amã awcapàtkô kam ampo pimxur ata pimxur nare.
Ne amã awcapàtkôti ata pê amcro jõ apẽ.

Ne amã awcapàtkô me amcro pipẽan.

13 Ne caa pê ca ahpỹanre na imã icukrã xà ton pa,
ne inxê cahã xà caxwãm pê ajkam ipyxwỳr pa.
14 Na wa itỳj amji mã apejti na garẽ.
Ampo na?
He ate ampo ton xà atajê cunea pihho
ne hahkre pej xà pimxur tu,
ne ajtea mã, ne quêt impejti.
Wa ite amji kam ijapac xà cunea to gàpên xà ita na,
ite gahkre pej pejtu.
15 Pê ca inxê tu kam ihi ton xà me, ite amji jipêj xà na ipupu.
Pê wa aracri, jũm te ipupun nare kam,
inxê cahã xà kam ipicamẽn to icati to mõ.
16 Ne pê ca ipỳm xwỳjrea na ramã ipupu.
Ne caa ramã imã jũ mã ite amji to ipijapar xà na
amcro atajê na gõ kàhhôc kam ihhôc hiahpuro, mã hikwa,
cormã amcro jamre reria mã.
17 Pỳhàpà ijõ Pahpãm,
ate amji kam gapac xà itajê cunea jahkre pej xà jahkre kêatre!
Ne ampeaj kam hàhtô ne impej pit.
18 Wa ha hàhtô na ite hahkre pej prãmte cahyt xà na mã,
quê ha imã hàhtô pê ihhêj rũm pjênxôm carôt jàhtô.
Wa cahyt, ne cahyt,
ne nee jũ caxuw cahyt jicu xà mã to mẽn nare,
ne kaam gõr.
Ne wa iràrà na ampra, ne hãn ne acahê na ipa,
ne ato amji japackre pyrentu.

19 Ỹhỹ ijõ Pahpãm,
he imã ate atỳj mehkrã kên te ampo kên ton to ipa atajê curan,
ne me to hamre na to prãm.
Ne imã ate me hàprêhti jũhcaprô prãmti atajê to
ipê gũjawry tu na to prãm,
mãr quê me hawry, wa icarĩcti na ipa.
20 Ne me acurê xwỳn atajê ato mehcakôc xà kêanre to me ipa,
ne ihcaprỳ na gaprỳ to mehkêanre to me ipa.

21 Ijõ Pahhiti, pom ma ame acurê,
ne ma ame apynãr caca itajê ri,
ite hajỹar ne ihtỳj imã me curê, wa ma amehcaca!
22 Wa me curê xà cunea to me curê to ipa.
Ampo na?
He acurê xwỳn itajê pê hanea ne icurê xwỳan to icurê xwỳn.

23 Ỹhỹ, ijõ Pahpãm!
Gapacta ne ikôpĩ ne icaxwỳn na awcapi,
ne ite amji kam ijapac xà cunea na ijahkre pej.
24 Ne imã, ihhêaj to ite ijõ pry cupan xà nõ ata jarẽ,
ne quêt mehtĩr rohnỳtti mã xà ata jõ pry wỳr ca ito mõ,
ne kam imẽ, wa ihkôt mõ.

145

Pahpãm to me pajàmnãn na mencrer

1 Ijõ Pahpãm pê ri ijõ Pahhiti,
wa ha mehcunea kam mare mã acatihti ita na ana cre!
Wa ha jũ caxuw acati na garẽn to amji pê ijapac kêt nare,
wa ha quêt garẽn to ipa rohnỳtti mã.
2 Ne amcro cunea kam wa apyrên ijakryti na amji jarẽ,
ne ato amji kam ijapac to ipa rohnỳtti mã.
3 Ijõ Pahhiti, ampeaj kam acati!
Na wa ite amã acatihti to icakôc xà ata na amã ihkên nare,
ne quêt acajpuaw.

Ne jũ wỳr wa me inõ amji mã hamã ne acatihti ita na gahkre pej.

4 Ne pom ate ampo pejti carôt tỳjti ton itajê cunea,
quê ha ihtỳj me hũmre mehkra mã me harẽ,
quê ha me kampa.
Ne me taa, hanea ne mehkra mã me harẽ,
ne me to hajỹr to mõr rohnỳtti mã.
5 Quê ha gàhcujrohti me apê Pahhiti pejti ita to mehcakôc.
Wa ha pa gàpên xà impejti itajê cunea kôt
itỳj ato amji kam ijapac to ipa.
6 Ne quê ha me taa mehcunea mã
gàpên xà carôt tỳjti atajê cunea kôt harẽn to me mõ.
Na wa ha hanea ne me cuxà gàpên xà catia na garẽ,
ne mehcunea mã ato icakôc pejti ne.
7 Ne quê ha mehcunea ihtỳj me hirôa pê apejti ita na
me ato amji japackre xà kôt me amji mã,
amji kĩn ton to me ipa.
Ne ihtỳj ate amji kam gapac xà cuhtacti ita na me cre.

8 Ỹhỹ me ikwỳ, Pahhiti pê jũm peaj to impej ata.
Ne nee cupê ampo kam incryc kam imprar pyrentu catê nare.
Ne cumã me pahkĩan to me pahkĩn, mã ihtỳj me pahcaprĩ.
Ne hãn ne hõtpê pahte me pahkên ton jicu jirô pê mã,
ihtỳj me pahkên to tojnõ, ne hicu.
9 Ne mehcunea mã impeaj to impej.
Ne cumã cute ampo cunea ton itajê caprĩ xà.

10 Hàpà me ijõ Pahhiti pê Pahpãm!
Wa ha pjê kam me icunea itỳj amji mã me acupa,
ne ato amji kam me ijapac prãmte me ana cre.
Ne me akwỳ cunea, quê ha apyrên me hakryti na me amã amji jarẽ.
11 Quê ha me hirôa pê apê Pahhiti ita na
mehcunea amji mã me ato ihcakôc.
Ne ihtỳj acarôt tỳjti ita na amji mã me garẽ.
12 Mãr quê mehcunea
ate acarôt to gàpên xà ton atajê cunea na me apupu,
ne apê Pahhiti catihti ata na me gahkre pej.
Ne quê ha ihtỳj mehcunea mã
ahimpej xà jàhcujro tetetti carôt tỳjti ata jahkre pej.
13 Ne ate me ito ahimpej xà ita jamre xà hamreare.
Ne apê Pahhi pê Pahhiti rohnỳtti mã.

Ỹhỹ me ikwỳ, Pahpãm hãn ne ampo to awjahkre,
ne ihtỳj hõtpê harkwa ata to amji japackrea rũm ihkrĩ.
Ne cute ampo ton xà atajê cunea kam, cumã me pahkĩn pit.
14 Ne ihtỳj ampo kên mã mencjêj atajê tehcajpa,
ne ihtỳj hanea ne cute me to ihcupan atajê tehcajpa,
ne hacpỹa mã catyt kam me ipa na me to.
15 Por ampo cunea tĩar atajê,
ihtỳj hõ to hàpàn xà ata kôt Pahpãm pupu.
Ne cute me cumã ampo na me prãmti jõr xà atajê na ihtỳj me hikaj.
Mã hãn ne cute me cumã me hõ jõr xàa jõ amcro na me cumã cugõ.
16 Ne ihtỳj hãn ne hũhkra mã hikra, ne nee apu hũ intê nare,
cute ampo cunea tĩr atajê mã ampo na prãmti atajê jõr prãmte.

17 Pahhiti te ampo cunea ton xà caxuw ihcunea na catyt kam ipa,
ne ampeaj kam hàhcaprĩ.
Ne ampo cunea na cute me pahto impej, ne cumã me pahkĩn.
18 Ne por amji tehcajpar xà na ampeaj kam me cuwỳ atajê cahi na ipa,
cute mehtehcajpar prãmte.
19 Pahhiti ihtỳj cute amji mã me hũpahti atajê mã
ampo na me prãmti atajê gõ.
Ne ihtỳj me caràr kampa, ne hãn ne me hũtà.
20 Pahhiti ihtỳj me cumã ihkĩnti atajê tête amtà,
ne mehkĩnte mehkêanre atajê intête nee hàmtàr nare,
ne cama hãn ne me to hamre.

21 Ne ampo itajê cunea cwỳrjapê,
wa ha ijõtpê Pahhiti catihti na harẽn to ipa rohnỳtti mã.
Ne imã pjê ita cunea kam,
icuxà cute me Pahhiti japrỳ pejti na me harẽn na
me to prãm rohnỳtti mã.